

Forslag til Barnets lov

Kapitel 1 *Formål og anvendelsesområde*

§ 1. Formålet med denne lov er:

- 1) At tilbyde børn og unge og deres familier rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer.
- 2) At tilgodese særlige behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer hos barnet eller den unge.

Stk. 2. Hjælp og støtte efter denne lov bygger på forældres ansvar for deres børn.

Stk. 3. Hjælp og støtte efter denne lov tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens behov, forhold og forudsætninger.

§ 2. Hjælp og støtte efter denne lov skal iværksættes med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for særlig støtte, kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Hjælp og støtte kan også iværksættes med henblik på at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for barnet, den unge eller familien.

Stk. 2. Hjælp og støtte efter denne lov skal ydes med afsæt i barnets eller den unges perspektiv, ressourcer og behov med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Hjælp og støtte skal, i det omfang det er relevant for det enkelte barn eller den enkelte unge, tilrettelægges med henblik på at:

- 1) Sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer, blandt andet til at indgå i sociale relationer og netværk.
- 2) Fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel.
- 3) Understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse.
- 4) Forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.
- 5) Sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk.

Stk. 3. Hjælpen og støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø.

Stk. 4. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal baggrunden herfor forklares og begrundes over for forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge. Endvidere skal baggrunden for, formålet med og indholdet af hjælpen og støtten tydeliggøres over for barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren.

§ 3. Afgørelser om hjælp og støtte efter denne lov træffes som udgangspunkt over for forældremyndighedsindehaver eller kommende forældre og barnet eller den unge under 18 år, med mindre andet fremgår af denne lov.

§ 4. Enhver, der opholder sig lovligt i Danmark, og som er omfattet af § 1, har ret til hjælp efter denne lov.

Stk. 2. Social- og ældreministeren fastsætter regler om, hvilke ydelser efter denne lov der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet, og om betingelserne herfor.

Stk. 3. Der kan ved aftale med andre stater eller internationale organisationer gives kommunalbestyrelsen mulighed for efter denne lov at yde hjælp til behandling eller pleje m.v. af længere varighed i Danmark til personer, som har særlig tilknytning til landet, men som på ansøgningstidspunktet ikke har ophold i Danmark. Det samme gælder herboende personers behandling eller pleje m.v., når de tager ophold i et andet land, hvortil de pågældende har særlig tilknytning.

Kapitel 2

Barnets og den unges rettigheder og grundlæggende principper

Barnet og den unges rettigheder

§ 5. Udsatte børn og unge og børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har ret til omsorg, beskyttelse og inddragelse for at opnå udvikling, sundhed og trivsel og har ret til at udvikle sig i gode sociale fællesskaber.

Stk. 2. Udsatte børn og unge og børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har ret til indflydelse på de forhold, som vedrører dem.

Stk. 3. Barnet eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages ved direkte kontakt og samtaler, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold. Inddragelse og samtaler kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Stk. 4. Stk. 3 kan i helt særlige tilfælde helt eller delvist fraviges, hvis barnets eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnets eller den unges perspektiver skal i disse tilfælde tilvejebringes på anden vis.

§ 6. Et barn eller en ung, hvis sag behandles efter denne lov, har på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre. Kommunalbestyrelsen skal oplyse barnet eller den unge om retten efter 1. pkt.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis myndigheden træffer afgørelse om, at barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Myndigheden kan endvidere træffe afgørelse om at

tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges.

Stk. 3. Myndigheden kan træffe afgørelse om at udelukke en bisidder helt eller delvis fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Stk. 4. En bisidder for et barn eller en ung skal være fyldt 15 år og er omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt.

Principper i relation til barnet og den unge

§ 7. De voksne omkring et barn eller ung har ansvaret for at sikre barnets og den unges bedste og give den støtte og hjælp, som barnet eller den unge har behov for ud fra en vurdering af de årsager, der ligger bag støttebehovet.

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge sagsbehandlingen, således at barnet eller den unge har mulighed for at medvirke aktivt i forløbet på lige fod med forældrene, jf. § 5, stk. 2 og 3. Tilrettelæggelsen af barnets eller den unges medvirken skal ske med respekt for børns og unges forskellighed, og skal blandt andet tage hensyn til det enkelte barns eller unges modenhed og ressourcer, herunder evt. funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge arbejdet med det enkelte barn eller unge og familie med færrest mulige fagprofessionelle voksne om barnet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i alle sager overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af barnets eller den unges familie og netværk.

Kommunalbestyrelsens tilsyn, afgørelser og forpligtelser

§ 9. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder alle børn og unge under 18 år samt kommende forældre i kommunen lever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

§ 10. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov.

Stk. 2. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Stk. 3. En afgørelse efter stk. 1 skal iværksættes straks, efter den er truffet af kommunalbestyrelsen, medmindre særlige forhold gør sig gældende i den konkrete situation, som umuliggør iværksættelse af tilbuddet straks, eller hvor et tilbud indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig.

Stk. 4. Når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter §§ 33 og 82, skal afgørelsen indeholde oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats, som iværksættes, og formålet hermed. Hvis den konkrete indsats ændres væsentligt, finder forvaltningslovens kapitel 3-7 anvendelse ved kommunalbestyrelsens beslutning herom. Beslutninger om væsentlige ændringer af

den konkrete indsats kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 11. Kommunalbestyrelsens afgørelse om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter § 82 skal meddeles med et varsel på mindst 14 uger fra borgerens modtagelse af afgørelsen. 1. pkt. gælder ligeledes for kommunalbestyrelsens afgørelser om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter §§ 87-88 i de tilfælde, der er omfattet af de regler om afviklingsperioden, som social- og ældreministeren har fastsat i medfør af § 87, stk. 4, og kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse af bilstøtte efter § 90, stk. 1, nr. 7, jf. § 114 i lov om social service, før udløbet af genanskaffelsesperioden.

Stk. 2. Iværksættelse af kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelserne nævnt i stk. 1 må i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsens afgørelse påklages til Ankestyrelsen, først påbegyndes, når varslingsperioden, jf. stk. 1, er udløbet.

§ 12. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter 1. pkt. ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Stk. 2. Tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 1.

Stk. 3. I tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere et barn eller en ung, og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, jf. stk. 2, kan et tilbud dog i op til 3 uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i yderligere 3 uger.

Regionsrådets pligter

§ 13. Efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal regionsrådet etablere:

- 1) Særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter §§ 83 og 84.
- 2) Børne- og ungehjem for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. § 43 stk. 1, nr. 6.
- 3) Sikrede døgninstitutioner, særligt sikrede afdelinger og delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede døgninstitutioner, jf. § 43, stk. 1 nr. 6, og stk. 3.
- 4) Tilbud om behandling af børn og unge med et stofmisbrug efter § 33.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke, når etablering af tilbud sker i henhold til pålæg efter § 180, stk. 1.

Stk. 3. Regionsrådet skal efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler.

Stk. 4. Regionsrådet opfylder sin forpligtelse efter stk. 1 og 3 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan etablere tilbud omfattet af stk. 1 og 3.

Stk. 6. Regionsrådet kan drive børne- og ungehjem, jf. § 43, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, hvis det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2, i lov om social service.

Stk. 7. Regionsrådet kan efter anmodning fra kommunalbestyrelsen varetage kommunale driftsopgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlige kompetencer med hensyn til opgavevaretagelsen.

Sammenhængende indsats, børnepolitik og beredskaber

§ 14. Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge en indsats, der sikrer sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats for børn og unge med behov for særlig støtte efter denne lov.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at de opgaver og tilbud, der omfatter børn, unge og deres familier, udføres i samarbejde med forældrene og på en sådan måde, at det fremmer børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Dette gælder både ved udførelsen af det generelle og forebyggende arbejde og ved den målrettede indsats for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet behov for særlig støtte.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den indsats, der iværksættes efter denne lov for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet særligt behov for støtte, sættes i sammenhæng med den indsats, der iværksættes for de samme børn og unge efter anden lovgivning.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der på kommunens hjemmeside er en synlig og let tilgængelig indgang til de kommunale myndigheder, som er specifikt målrettet børn og unge.

§ 15. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats for børn og unge med behov for særlig støtte. Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog med maksimalt 4 års interval.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog maksimalt med 4 års interval.

Brugerinddragelse og inddragelse af civilsamfundet

§ 16. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at børn, unge og familier, der bruger tilbud efter denne lov får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene.

Kommunalbestyrelsen fastsætter skriftlige retningslinjer for brugerindflydelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte et eller flere råd, der rådgiver kommunen vedrørende tilrettelæggelse af indsatsen efter denne lov. Kommunalbestyrelsen fastsætter rammerne for og omfanget af rådernes opgaver.

§ 17. Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger på børne- og ungeområdet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde på børne- og ungeområdet.

Stk. 3. Rammerne for samarbejdet, jf. stk. 1, fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

Kapitel 3

Afdækning og børneudredning af barnets eller den unges behov

Screening

§ 18. Hvis kommunalbestyrelsen har viden om eller grund til at antage, at et barn eller en ung trænger til hjælp og støtte efter denne lov, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der er tale om:

- 1) En problemstilling, der ikke kræver yderligere afdækning af barnets eller den unges støttebehov.
- 2) En problemstilling, der kræver afdækning af et eller flere forhold af betydning for barnets eller den unges støttebehov, jf. § 19.
- 3) En problemstilling, der kræver en udredning af barnets eller den unges støttebehov, jf. §§ 20-22.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i vurderingen efter stk. 1 lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder om det må antages, at støttebehovet er helt eller delvist begrundet i nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 3. Viser vurderingen efter stk. 1, at der kan være tale om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol, har kommunalbestyrelsen pligt til at foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen.

Afdækning

§ 19. Vurderer kommunalbestyrelsen på baggrund af en screening efter § 18, at der er behov for at afdække et eller flere forhold med betydning for et barns eller en ungs støttebehov, skal kommunalbestyrelsen foretage den nødvendige afdækning.

Stk. 2. Afdækningen efter stk. 1 gennemføres så vidt muligt i samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver

Stk. 3. I forbindelse med afdækningen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en afdækning af et eller flere forhold med betydning for støttebehovet hos eventuelle andre børn i familien. Afdækningen kan gennemføres som én samlet afdækning for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Stk. 4. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om afdækning efter stk.1-3 i forhold til samarbejdet med forældre, inddragelse af barnet eller den unge og kortlægning af barnets eller den unges funktionsevne i sager vedrørende hjælp til børn og unge, der på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte efter § 82.

Børneudredning

§ 20. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte en børneudredning i følgende situationer:

- 1) Når der er grund til at antage, at det er en alvorlig eller kompleks sag.
- 2) Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.
- 3) Når et barn eller en ung har haft ophold i en boform efter §§ 109 eller 110 i lov om social service med en forælder på grund af vold i hjemmet, og den pågældende forælder afbryder opholdet for et vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet eller den unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan endvidere iværksætte en børneudredning, når kommunalbestyrelsen i øvrigt vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges støttebehov.

§ 21. I forbindelse med en børneudredning af et barn eller en ung skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en udredning af eventuelle andre børn og unge i familien.

Stk. 2. Hvis et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge eller overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en børneudredning af eventuelle søskende i husstanden under 15 år, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde undlade at iværksætte en børneudredning af en eller flere søskende i sager omfattet af stk. 2, hvis det er åbenlyst, at der ikke er behov herfor.

Stk. 4. En børneudredning kan gennemføres som én samlet udredning for flere børn og unge i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Stk. 5. I sager, hvor der ikke tidligere er iværksat støttende indsatser eller en anbringelse, jf. §§ 32, 46 eller 47, skal kommunalbestyrelsen under en børneudredning, jf. § 20 sikre kontinuitet og stabilitet for barnet eller den unge ved, at væsentlige møder med barnet eller den unge som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere.

§ 22. En børneudredning skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og skal afdække udfordringer og ressourcer hos barnet eller den unge, familien og netværket.

Stk. 2. Udredningen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med den barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver.

Stk. 3. Hvis det er nødvendigt, skal kommunalbestyrelsen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 4. Iværksætter kommunalbestyrelsen en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.

Stk. 5. Udredningen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte støtte, jf. §§ 32, 46 eller 47, og i givet fald hvilken. Hvis der er iværksat støtte

sideløbende med, at udredningen gennemføres, jf. § 32, stk. 4, § 46, stk. 3, og § 143, skal der desuden tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre. Udredningen skal indeholde oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge stiller sig til støtten, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at afhjælpe vanskelighederne.

§ 23. Når det må anses for nødvendigt for at vurdere, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, kan børne- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, beslutte at gennemføre en børneudredning under ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus, herunder psykiatrisk afdeling. En sådan udredning skal være afsluttet inden 2 måneder efter børne- og ungeudvalgets afgørelse.

Stk. 2. Når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, kan børne- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, beslutte at gennemføre børneudredningen ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 124.

Kommende forældre

§ 24. Hvis kommunalbestyrelsen har grund til at antage, at der kan opstå behov for hjælp og støtte efter denne lov til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der er tale om:

- 1) En problemstilling, der ikke kræver yderligere afdækning af de kommende forældres forhold.
- 2) En problemstilling, der kræver afdækning af et eller flere forhold hos de kommende forældre, jf. § 25.
- 3) En problemstilling, der kræver en udredning af de kommende forældres forhold, jf. §§ 26-27.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i vurderingen efter stk. 1 lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder en eventuel nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos et barn umiddelbart efter fødslen eller hos de kommende forældre.

§ 25. Vurderer kommunalbestyrelsen på baggrund af en screening efter § 24, at der er behov for at afdække et eller flere forhold hos de kommende forældre, skal kommunalbestyrelsen foretage den nødvendige afdækning.

Stk. 2. Afdækningen efter stk. 1 gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de kommende forældre.

Stk. 3. I forbindelse med afdækningen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en afdækning af et eller flere forhold med betydning for støttebehovet hos eventuelle børn i familien. Afdækningen kan gennemføres som én samlet afdækning for de kommende forældre og et eller flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes og de kommende forældres individuelle forhold.

§ 26. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte en udredning af de kommende forældre, når der er grund til at antage, at der kan opstå behov for støtte efter denne lov til et barn umiddelbart efter fødslen, og sagen er alvorlig eller kompleks.

Stk. 2. I forbindelse med en udredning af de kommende forældres forhold skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en udredning af eventuelle børn i familien. Udredningen kan gennemføres som én samlet udredning for de kommende forældre og et eller flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes og de kommende forældres individuelle forhold.

§ 27. En udredning af de kommende forældres forhold skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og skal afdække udfordringer og ressourcer hos de kommende forældre, familien og netværket.

Stk. 2. Udredningen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de kommende forældre

Stk. 3. Hvis det er nødvendigt, skal kommunalbestyrelsen lade den kommende mor undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 4. Udredningen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte støtte, jf. §§ 32, stk. 5, eller 49, og i givet fald hvilken. Hvis der er iværksat støtte sideløbende med, at udredningen gennemføres, jf. §§ 32, stk. 5, skal der desuden tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre. Udredningen skal indeholde oplysninger om, hvordan de kommende forældre stiller sig til støtten, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Stk. 5. Hvis en anbringelse uden for hjemmet overvejes, skal den person, der udarbejder den begrundede stillingtagen, jf. stk. 4, som led i vurderingen inddrage en anden person i den myndighed, der har ansvaret for børneudredningen.

Kapitel 4 *Hjælp og støtte*

Rådgivning

§ 28. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at børn og unge har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe barnet eller den unge over øjeblikkelige vanskeligheder. På længere sigt er det formålet med rådgivningen at sætte barnet eller den unge i stand til selv at løse opståede problemer ved egen hjælp. Rådgivningen kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Stk. 2. Rådgivningen skal kunne gives som et anonymt og åbent tilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med rådgivningen være opmærksom på, om barnet eller den unge har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning.

§ 29. Kommunalbestyrelsen skal som led i det tidlige forebyggende arbejde sørge for, at børn og unge, forældre med børn og unge, andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung, og kommende forældre, kan få gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien.

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det.

Stk. 2. Rådgivningen skal kunne gives som et anonymt og åbent tilbud.

Tidligt forebyggende indsatser

§ 30. Når kommunalbestyrelsen vurderer, at det kan imødekomme barnets eller den unges behov, skal kommunalbestyrelsen tilbyde en eller flere af følgende tidligt forebyggende indsatser til barnet, den unge eller familien:

- 1) Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser.
- 2) Netværks- eller samtalegrupper.
- 3) Rådgivning om familieplanlægning.
- 4) Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder.

§ 31. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder samt deres familier. Opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

Støttende indsatser til børn, unge og familier

§ 32. Når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om en eller flere støttende indsatser, jf. dog § 54 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet:

- 1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.
- 4) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
- 5) Familiebehandling eller behandling af barnet eller den unge.
- 6) Familieanbringelse i form af et døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et børne- og ungehjem, jf. § 43, eller i et botilbud, jf. § 107 i lov om social service.
- 7) Støtteophold i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, i et børne- og ungehjem, jf. § 43.
- 8) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 37-39.

Stk. 3. Ved en afgørelse efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen vælge den eller de støttende indsatser, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges særlige behov for støtte. Afgørelsen skal angive formålet med indsatsen og den forventede varighed.

Stk. 4. Støttende indsatser efter stk. 1 kan iværksættes på grundlag af en afdækning eller udredning af barnets eller den unges behov, jf. §§ 19-20, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller sideløbende hermed.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal under en kommende mors graviditet med samtykke fra de kommende forældre træffe afgørelse om indsatser efter stk. 1, nr. 2, 3, 5, 6 eller 8, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen. Afgørelsen efter 1. pkt. træffes over for de kommende forældre. Stk. 4 finder anvendelse ved afgørelsen.

Behandlingsgaranti for unge med stofmisbrug

§ 33. Kommunalbestyrelsen skal senest 14 dage efter henvendelse fra en ung under 18 år eller forældrene iværksætte social behandling af den unges stofmisbrug, når den unge har alvorlige sociale og adfærdsmæssige problemer på grund af stofmisbruget, der medfører, at den unge ikke kan fungere i forhold til familie, uddannelse, arbejde eller skole.

Stk. 2. Afgørelse om stofmisbrugsbehandling efter stk. 1 træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

§ 34. Kommunalbestyrelsen kan anvende gavekort som led i social behandling af en ung med et stofmisbrug, der får behandling efter § 33, i et tilbud efter § 32, stk. 1, eller § 43 med henblik på at fastholde den unge i behandlingen.

Stk. 2. Med gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at kunne købe varer i en forretning.

Stk. 3. Gavekort efter stk. 1 kan modtages, uden at værdien heraf fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomsthængige offentlige ydelser.

Stk. 4. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af gavekort efter stk. 1.

Økonomisk støtte

§ 35. Når kommunalbestyrelsen vurderer, at det kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til dækning af følgende udgifter:

- 1) Udgifter i forbindelse med konsulentbistand, jf. § 30, stk. 1, nr. 1.
- 2) Udgifter i forbindelse med prævention.

Stk. 2. Støtte efter stk. 1, nr. 1, er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til dækning af udgifterne.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan som led i det forebyggende arbejde beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte kriterier for tildeling af støtte efter 1. pkt.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om tildeling af støtte til fritidsaktiviteter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til dækning af følgende udgifter, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte:

1) Udgifter i forbindelse med støttende indsatser efter § 32, stk. 1, eller foranstaltninger efter § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2) Udgifter i forbindelse med en anbringelse efter §§ 46-47 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

3) Udgifter, der erstatter en ellers mere indgribende og omfattende indsats efter § 32, stk. 1, § 46, eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

4) Udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes.

5) Udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.

Stk. 5. Støtte efter stk. 4, nr. 1-3, kan kun ydes, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til at dække udgifterne.

§ 36. Kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune kan yde støtte til dækning af udgifter til forældres transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

Støttende indsatser uden samtykke

§ 37. Hvis det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 32, stk. 1, nr. 1, 3 og 5, for så vidt angår behandling af barnet eller den unge, uanset at forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker, når formålet med indsatsen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Forældrepålæg

§ 38. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældrepålæg, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Stk. 2. Meddelelse af et forældrepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om et eller flere af følgende forhold:

- 1) Barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller undervisningspligten opfyldes i øvrigt ikke.
- 2) Barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed.
- 3) Barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer.
- 4) Forældremyndighedsindehaveren nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den ungs problemer.

Stk. 3. Et forældreplæg skal angive en eller flere konkrete handleplaner for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at forældremyndighedsindehaveren skal:

- 1) Sikre barnets eller den unges fremmøde i skolen ved personligt at følge barnet eller den unge i skole.
- 2) Deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets eller den unges skolegang.
- 3) Sikre barnets eller den unges deltagelse i konkrete fritidsaktiviteter ved at følge barnet eller den unge til det pågældende sted.
- 4) Sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt.
- 5) Deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram.
- 6) Deltage i møder med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om forældreplæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 32, stk. 1, om at iværksætte støttende indsatser efter § 32, stk. 1, nr. 1, 2, 3, 5 og 8, uanset at forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker, når det vurderes, at formålet med indsatsen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 5. Afgørelse om forældreplæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældreplægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at overholdelse af plægget er en betingelse for at modtage børne- og ungeydelse, jf. lov om en børne- og ungeydelse, og for, at det pågældende barn eller den pågældende unge medregnes ved beregningen af boligstøtten, jf. lov om individuel boligstøtte.

Stk. 7. Hvis kommunen vurderer, at forældremyndighedsindehaveren ikke efterlever et forældreplæg efter stk. 1, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om dette. Afgørelsen er gældende for ét kvartal.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af plægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at forholdet, der lå bag plægget, ikke længere eksisterer, eller at forældreplægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

Børne- og ungeplæg

§ 39. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 10-17 år et børne- og ungeplæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 32 ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer, jf. dog §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Afgørelsen om børne- og ungeplæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Stk. 2. Meddelelse af et børne- og ungeplæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om et af følgende forhold:

- 1) Barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller undervisningspligten opfyldes i øvrigt ikke.
- 2) Barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed.
- 3) Barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer.
- 4) Barnet eller den unge nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 3. Et børne- og ungepålæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal:

- 1) Modtage en eller flere støttende indsatser efter § 32, stk. 1, nr. 1, 3, 4, 5, og 8.
- 2) Være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt.
- 3) Bidrage til at genoprette forrettet skade.
- 4) Deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om børne- og ungepålæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 32, stk. 1, om at iværksætte støttende indsatser efter § 32, stk. 1, nr. 1, 3, 4, 5 eller 8, uanset at forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker, når det vurderes, at formålet med indsatsen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Stk. 5. § 38, stk. 5 og 8, finder tilsvarende anvendelse på børne- og ungepålægget efter stk. 1.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om børne- og ungepålæg efter stk. 1 overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældrepålæg efter § 38.

Stk. 7. Overholder barnet eller den unge ikke et børne- og ungepålæg, skal kommunalbestyrelsen, når det vurderes relevant, straks underrette politiet og anmode om bistand til kommunens udøvelse af beføjelser efter § 139.

Stk. 8. Social- og ældreministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om politiets bistand til kommunerne i forbindelse med gennemførelse af børne- og ungepålæg.

Lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke

§ 40. Hvis forældremyndighedsindehaveren undlader at lade et barn eller en ung undersøge eller behandle for en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan børne- og ungeudvalget træffe afgørelse om at gennemføre undersøgelsen eller behandlingen.

Psykologbehandling uden samtykke i civilsamfundsorganisationer

§ 41. Børn og unge, der er fyldt 12 år, har ret til at opsøge og modtage psykologbehandling i regi af civilsamfundsorganisationer uden forældremyndighedsindehavers samtykke.

Stk. 2. Det er en forudsætning for behandling uden samtykke efter stk. 1, at behandlingen ydes af en autoriseret psykolog.

Privat familiepleje m.v.

§ 42. Ingen må modtage et barn under 14 år til døgnophold i privat familiepleje i en sammenhængende periode ud over 3 måneder uden at have tilladelse dertil fra kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune.

Stk. 2. Plejetilladelse kan kun udstedes, når det efter en undersøgelse af familieplejen må antages, at opholdet vil være til gavn for barnet. Ved udstedelse af plejetilladelse skal kommunen gøre forældremyndighedens indehaver opmærksom på bestemmelserne i stk. 4.

Stk. 3. Det påhviler forældremyndighedsindehaveren at sikre sig, at den private familiepleje har fornøden plejetilladelse.

Stk. 4. Børne- og ungeudvalget i forældremyndighedsindehaverens opholdskommune kan efter begæring af plejeforældre eller barnet eller den unge beslutte, at et barn eller en ung ikke må flyttes eller hjemtages fra en privat familiepleje, såfremt det må antages at skade barnet eller den unge. Forud for afgørelsen indhentes en udtalelse fra den stedlige kommune.

Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 gælder ikke i tilfælde, hvor kun den ene af forældrene har forældremyndigheden, men barnet eller den unge får døgnophold hos den anden af forældrene.

Stk. 6. Døgnplejehjem, der modtager børn og unge under 18 år, og som drives af private uden offentlige midler, må kun oprettes og drives med tilladelse af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune. Kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune fører tilsyn med forholdene i hjemmet.

Kapitel 5 Anbringelse

Anbringelsessteder for børn og unge

§ 43. Børn og unge kan anbringes på følgende anbringelsessteder:

- 1) Almene plejefamilier.
- 2) Forstærkede plejefamilier.
- 3) Specialiserede plejefamilier.
- 4) Netværksplejefamilier.
- 5) Egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem.
- 6) Børne- og ungehjem, jf. stk. 3.
- 7) Pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Stk. 2. Det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om støtteophold til eller anbringelse af børn og unge efter § 32, stk. 1, nr. 7, § 46, stk. 1, § 47, stk. 1, eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 58, stk. 1, § 65, stk. 1, eller § 66, stk. 1, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Stk. 3. Børne- og ungehjem kan oprettes og drives som døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger eller som et opholdssted for børn og unge.

Stk. 4. Børne og ungehjem efter stk. 3 kan oprettes og drives af kommuner, jf. § 12, eller af regioner, jf. § 13, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 13, stk. 6, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

§ 44. Formålet med indsatsen på anbringelsessteder efter § 43, stk. 1, nr. 1-4 og 6, er at varetage omsorg og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Anbringelsessteder efter § 43, stk. 1, nr. 1-4 og 6, skal så vidt muligt arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge.

§ 45. Barnet, den unge eller de kommende forældre modtager omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling under:

- 1) En familieanbringelse efter § 32, stk. 1, nr. 6.
- 2) Et støtteophold efter § 32, stk. 1, nr. 7.
- 2) Et døgnophold efter §§ 46, 47 og 114, stk. 1, nr. 1, og 3 eller 120, stk. 1.
- 3) Et døgnophold efter § 13, stk. 1, nr. 5 og 6, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 2. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Stk. 3. Et støtteophold, jf. § 32, stk. 1, nr. 7, som ydes under et døgnophold, indgår som en ydelse efter stk. 1.

Anbringelse uden for hjemmet med samtykke

§ 46. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 43, stk. 1, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Afgørelsen skal angive formålet med anbringelsen og den forventede varighed.

Stk. 2. Samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, skal omfatte formålet med anbringelsen.

Stk. 3. Der kan kun træffes afgørelse efter stk. 1 efter gennemførelse af en børneudredning, jf. § 20, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der kan dog, hvis særlige forhold taler for det, træffes afgørelse om foreløbig eller akut anbringelse efter stk. 1 sideløbende med gennemførelse af en børneudredning, jf. § 20.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra de kommende forældre træffe en afgørelse efter stk. 1, om, at det endnu ufødte barn umiddelbart efter fødslen anbringes uden for hjemmet, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til det endnu ufødte barns behov for støtte.

Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke

§ 47. Børne- og ungeudvalget kan uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

- 1) Utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge.
- 2) Overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for.
- 3) Misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge.
- 4) Andre adfærds- eller tilpasnings-problemer hos barnet eller den unge.

Stk. 2. Der kan kun træffes en afgørelse efter stk. 1, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet efter gennemførelse af en børneudredning, jf. § 20, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Afgørelsen efter stk. 1 skal angive formålet med anbringelsen og den forventede varighed.

Stk. 3. Børne- og ungeudvalget kan beslutte, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter stk. 1, selv om forældremyndighedsindehaveren og den unge giver samtykke til anbringelse efter § 46, stk. 1, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Stk. 4. Børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om anbringelse af en ung, der er fyldt 15 år, uden for hjemmet, uanset at betingelserne i stk. 1 ikke er opfyldt, og at forældremyndighedsindehaveren ikke vil give samtykke til anbringelsen, hvis den unge samtykker. Det er et krav, at anbringelsen må anses at være af væsentlig betydning for den unges særlige behov, og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Stk. 5. Børne- og ungeudvalget kan ikke træffe afgørelse efter stk. 1-4 i sager om børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

§ 48. Et barn eller en ung har ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive anbragt uden for hjemmet.

Stk. 2. Anmoder et barn eller ung om at blive anbragt uden for hjemmet efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal udarbejdes en børneudredning, jf. § 20, og herunder vurdere om betingelserne i §§ 46 eller 47 er opfyldt.

§ 49. Børne- og ungeudvalget kan uden samtykke fra de kommende forældre træffe en afgørelse efter § 47, stk. 1, om, at det endnu ufødte barn umiddelbart efter fødslen anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i tiden efter fødslen på grund af manglende evner eller ressourcer til at tilbyde tilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet.

Stk. 2. Der kan kun træffes en afgørelse efter stk. 1, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses inden barnets fødsel eller ved barnets kommende ophold i hjemmet.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 kan tidligst træffes 3 måneder før kvindens terminsdato.

§ 50. Hvis barnet eller den unge fortsat skal være anbragt uden for hjemmet udover 1 år fra, at børne- og ungeudvalget har truffet afgørelse efter § 47, skal udvalget træffe fornyet afgørelse herom, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Har barnet eller den unge været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før den aktuelle anbringelse, er fristen for genbehandling efter stk. 1 i stedet 2 år.

Stk. 3. Er sagen efter stk. 1 og 2 indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom.

Stk. 4. Børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen eller retten kan uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 fastsætte en kortere frist for fornyet behandling i udvalget, hvis der er begrundet tvivl om hvorvidt anbringelsesgrundlaget fortsat vil være til stede henholdsvis 1 eller 2 år senere.

Stk. 5. Børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen og retten kan uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 undtagelsesvis fastsætte en længere frist, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages også at gælde ud over fristen og at hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for, at fristen forlænges. For endnu ufødte børn og børn under 1 år, kan der dog alene træffes afgørelse om at forlænge fristen til 3 år.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse ved afgørelser, som Ankestyrelsen træffer efter § 151, stk. 3.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal forud for børne- og ungeudvalgets genbehandling af en anbringelse uden for hjemmet efter stk. 1 overveje, om hensynet til barnets bedste taler for, at der udarbejdes en indstilling om permanent anbringelse efter § 67, stk. 4. Har barnet eller den unge på tidspunktet for genbehandlingen efter stk. 1 været anbragt uden for hjemmet i mindre end 3 år, vil kommunalbestyrelsen ikke være forpligtet til at overveje en permanent anbringelse efter 1. pkt.

§ 51. Kommunens indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse uden for hjemmet efter §§ 47 eller 49 skal omfatte:

- 1) Børneudredningen, jf. §§ 20 eller 26, herunder beskrivelsen af, at betingelserne i §§ 47 eller 49 er opfyldt, og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, jf. § 22, stk. 5,
- 2) En vurdering af forældremyndighedsindehavers kompetencer til at varetage omsorgen for det kommende barn, barnet eller den unge og at tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter denne lov eller anden relevant lovgivning.
- 3) Barnets plan, jf. § 91, eller ungeplanen, jf. § 108, samt en beskrivelse af den støtte og de initiativer, som er påtænkt for det kommende barn, barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter.
- 4) Barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

Stk. 2. Er der udarbejdet en plan til forældrene efter § 77, stk. 1, eller en begrundelse efter § 77, stk. 3, skal denne vedlægges indstillingen til børne- og ungeudvalget.

Stk. 3. Hvis indstillingen efter stk. 1 er begrundet helt eller delvist i omsorgssvigt, vold eller overgreb, og forvaltningen ikke påtænker at indstille til børne- og ungeudvalget, at barnets eller den unges søskende i husstanden under 15 år anbringes uden for hjemmet, skal indstillingen indeholde en begrundelse herfor. Begrundelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvilken støtte, som igangsættes for barnets søskende og familien.

Stk. 4. Såfremt børne- og ungeudvalget finder, at begrundelsen for ikke at anbringe én eller flere søskende giver anledning til en bekymring for, om konkrete søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte, skal børne- og ungeudvalget underrette Ankestyrelsen.

Kommunalbestyrelsens opgaver i forbindelse med anbringelsen

§ 52. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108, eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 2. Ved valg af anbringelsessted skal kommunalbestyrelsen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. Kommunalbestyrelsen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 43, stk. 1, nr. 1-4, er mest hensigtsmæssig. Kommunalbestyrelsen skal endvidere lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov taler imod.

Stk. 3. Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Stk. 4. Samtidig med valg af anbringelsessted skal kommunalbestyrelsen tage stilling til barnets eller den unges skolegang.

Stk. 5. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommune, hvor anbringelsesstedet er beliggende, om anbringelsen forud for anbringelsen.

Støtteperson og venskabsfamilie

§ 53. Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt inden en anbringelse hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen.

Stk. 2. Er det ikke muligt forud for anbringelsen at finde en person efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med en civilsamfundsorganisation hjælpe barnet eller den unge med at finde en person uden for barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lignende.

§ 54. Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt inden en anbringelse på et børne- eller ungehjem jf. § 43, stk. 1, nr. 5-7, hjælpe barnet eller den unge med at finde en familie i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes venskabsfamilie under anbringelsen.

Stk. 2. Er det ikke muligt forud for anbringelsen, at finde en familie efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med en civilsamfundsorganisation hjælpe barnet eller den unge med at finde en familie uden for barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes venskabsfamilie under anbringelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter behov dække venskabsfamiliens udgifter til telefon, transport og lignende.

Anbringelse i en plejefamilie

§ 55. Ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie skal kommunalbestyrelsen vælge den plejefamilietype efter §§ 57 og 58 og den konkrete plejefamilie, der imødekommer barnets eller den unges behov for støtte, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge.

§ 56. Når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en plejefamilie, jf. § 43, stk. 1, nr. 1-4, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med opgavens omfang.

Stk. 2. Støtten til plejefamilien efter stk. 1, skal være intensiv i det første år, plejefamilien har barnet eller den unge anbragt hos sig. Den intensive støtte skal som udgangspunkt være påbegyndt inden for anbringelsens første halve år, medmindre særlige hensyn til barnet eller den unge taler imod. I de tilfælde skal opstartsforløbet senest være gennemført inden for 1 år fra anbringelsestidspunktet.

Stk. 3. Støtten til plejefamilien efter stk. 1, skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien.

Stk. 4. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om supervision, rådgivning, vejledning og efteruddannelse af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier og netværksplejefamilier, om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse, plejefamiliernes pligt til at modtage den intensive støtte og om gennemførelse af kursus.

Almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier

§ 57. Et barn eller en ung kan anbringes i en netværksplejefamilie, jf. § 58 eller i af følgende plejefamilietyper:

- 1) Almene plejefamilier: Familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med lette til moderate støttebehov.
- 2) Forstærkede plejefamilier: Familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov.
- 3) Specialiserede plejefamilier: Familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.

Netværksplejefamilier

§ 58. En netværksplejefamilie skal være godkendt som konkret egnet i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge.

Stk. 2. Den kommunalbestyrelse, der godkender netværksplejefamilien, skal i forbindelse med godkendelsen tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Stk. 3. Afgørelse om godkendelse som netværksplejefamilie for et bestemt barn eller en bestemt ung kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. En familie, der har haft et barn midlertidigt placeret efter § 32 a i adoptionsloven, kan godkendes som netværksplejefamilie for barnet, hvis retten ophæver Ankestyrelsens afgørelse om adoption efter § 9 i adoptionsloven.

Stk. 5. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og grundkursus til netværksplejefamilier.

§ 59. Den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien efter § 58, stk. 1, skal ud over godtgørelse for kost og logi, jf. § 197, dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den unge boende. Op til 20.000 kr. pr. barn eller ung årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering desuden få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Stk. 2. Netværksplejefamilien kan frabede sig kompensation efter stk. 1.

Stk. 3. Afgørelser om dækning af øvrige og ekstraordinære omkostninger og om dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 4. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om dækning af netværksplejefamiliens omkostninger ved at have et barn eller en ung boende og beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.

§ 60. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Stk. 2. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om faglig støtte til netværksplejefamilier.

Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

§ 61. Børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung mellem 12 og 17 år skal anbringes, jf. §§ 46 og 47, på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk. Der skal

endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

- 1) Kriminel adfærd hos barnet eller den unge.
- 2) Misbrugsproblemer hos barnet eller den unge.
- 3) Andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 2. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. Social- og ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om, at børne- og ungeudvalget i særlige situationer kan træffe afgørelse om at anbringe et barn, der er yngre end 12 år, på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution.

Anbringelse på sikrede døgninstitutioner

§ 62. Børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung mellem 12 og 17 år skal anbringes, jf. §§ 46 og 47, på en sikret døgninstitution, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler.
- 2) Det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling.
- 3) Det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode efter nr. 2 fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Stk. 2. Et barn eller en ung mellem 12 og 17 år kan endvidere anbringes på en sikret døgninstitution, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i lov om rettens pleje.
- 2) Opholdet er led i afsoning, jf. § 78, stk. 1, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., og betingelserne i nr. 1, 2 eller 3 samtidig er opfyldt.
- 3) Opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven.
- 4) Barnet eller den unge under 15 år er omfattet af udlændingelovens §§ 36 eller 37 eller hjemrejselovens § 16 for udlændinge uden lovligt ophold.
- 5) Afgørelsen er truffet efter udlændingelovens § 62 l.

Stk. 3. Er betingelserne i stk. 1, nr. 1-3 eller § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt på et børne- og ungehjem, jf. § 43, stk. 1, nr. 6, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, kan lederen af den åbne døgninstitution eller dennes stedfortræder, uanset hvilket anbringelsesgrundlag der ligger til grund for anbringelsen, træffe midlertidig beslutning om overførsel af barnet eller den unge til den sikrede døgninstitution. Overførslen kan iværksættes straks. Beslutningen herom skal straks forelægges børne- og ungeudvalget til afgørelse, jf. stk. 1, i den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse.

Stk. 4. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af sikrede døgninstitutioner, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse, og at børne- og ungeudvalget i særlige situationer kan træffe afgørelse om at anbringe et barn, der er yngre end 12 år, på en sikret døgninstitution.

Anbringelse på særligt sikrede afdelinger

§ 63. Børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung mellem 12 og 17 år skal anbringes, jf. §§ 46 eller 47, på en særligt sikret afdeling, hvis følgende betingelser er opfyldte:

- 1) Der foreligger et grundlag for anbringelse på en sikret døgninstitution efter § 62, stk. 1.
- 2) Anbringelse på en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold på en sikret døgninstitution uforsvarligt.
- 3) Der, hvis barnet eller den unge har en psykisk afvigende adfærd, foreligger en skriftlig lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på psykisk sygdom.

Stk. 2. Er betingelserne i stk. 1 eller § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børne- og ungeudvalget til afgørelse, jf. stk. 1, i den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse.

Stk. 3. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om forholdene på og anvendelsen af særligt sikrede afdelinger, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse samt om orientering af forældremyndighedsindehaveren.

§ 64. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner og særligt sikrede afdelinger tilbydes screening med henblik på at få afdækket et eventuelt behov for psykiatrisk udredning. Screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår den skal udføres.

Egne værelser m.v.

§ 65. Egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 43, stk. 1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe den unge.

Stk. 2. Afgørelse om godkendelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende børne- og ungehjem.

Pladser på efterskoler m.v.

§ 66. En efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling, der har 8 pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter §§ 46 eller 47, eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal være godkendt som konkret egnet til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge.

Stk. 2. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Kapitel 6

Videreførte og permanente anbringelser og adoption

Permanente anbringelser

§ 67. Børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 46, stk. 1, eller § 47, stk. 1, eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, jf. dog § 68, stk. 2, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en permanent anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Det er ikke et krav, at betingelserne i § 46, stk. 1, eller § 47, stk. 1, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er opfyldt.

Stk. 2. Når der er truffet afgørelse om en permanent anbringelse efter stk. 1, skal børne- og ungeudvalget ikke træffe afgørelse efter § 50 om opretholdelse af anbringelsen.

Stk. 3. For et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om en permanent anbringelse efter stk. 1, hvis barnet eller den unge samtykker i afgørelsen.

Stk. 4. Til brug for børne- og ungeudvalgets afgørelse om en permanent anbringelse efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder:

- 1) En revideret børneudredning af barnets eller den unges forhold, jf. § 20 eller § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 2) En revideret barnets plan, jf. § 91, eller ungeplan, jf. §§ 108-109, eller et revideret forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 3) En psykologisk helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet foretaget af en autoriseret psykolog.
- 4) Barnets eller den unges holdning til en permanent anbringelse. jf. § 5 stk. 3.

§ 68. Et barn eller en ung, som er fyldt 10 år, har ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive permanent anbragt uden for hjemmet efter § 67, stk. 1. Modtager kommunalbestyrelsen en

anmodning efter 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal udarbejdes en indstilling om permanent anbringelse, jf. § 67, stk. 4.

Stk. 2. Har kommunalbestyrelsen som følge af en anmodning efter stk. 1 udarbejdet en indstilling om permanent anbringelse jf. § 67, stk. 4, kan børne- og ungeudvalget træffe afgørelse efter § 67, stk. 1, selvom barnet eller den unge har været anbragt i mindre end 3 år.

Myndighedernes opgaver i forbindelse med adoption

§ 69. Kommunalbestyrelsen skal i følgende situationer overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge gennem adoption får en ny familie, når det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække:

1) Ved indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter §§ 47 og 49.

2) Ved indstilling til børne- og ungeudvalget om opretholdelse af en anbringelse efter § 50.

3) Når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 2. Når en forælder til et barn eller en ung, der er anbragt eller er blevet bortadopteret på grund af manglende forældreevne, venter endnu et barn, skal kommunalbestyrelsen overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i det kommende barns opvækst taler for, at dette barn gennem adoption får en ny familie.

§ 70. Vurderer kommunalbestyrelsen, at adoption af et barn eller en ung vil være bedst for barnet eller den unge, at barnets eller den unges forældre ikke vil give samtykke til adoptionen efter § 7 i adoptionsloven, og at adoptionen vil kunne gennemføres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven, skal kommunalbestyrelsen indstille til børne- og ungeudvalget, at barnet eller den unge adopteres.

Stk. 2. En indstilling efter stk. 1 skal navnlig indeholde følgende:

- 1) Børneudredningen, jf. § 20, eller den ugefaglige undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 2) Barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108 eller forbedringsforløbet, jf. § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis en sådan er udarbejdet.
- 3) En redegørelse for, at betingelserne for adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven er opfyldt.
- 4) Oplysninger om barnets eller den unges holdning til den påtænkte adoption, jf. § 6, stk. 1 og 3, i adoptionsloven.
- 5) En redegørelse for kommunalbestyrelsens arbejde med og overvejelser om at hjemgive barnet eller den unge.

Stk. 3. En indstilling om adoption i medfør af § 9, stk. 3 eller 4, i adoptionsloven skal endvidere indeholde en redegørelse for, at betingelserne i § 47, stk. 1 og 2, for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet er opfyldt.

§ 71. Kommunalbestyrelsen kan til brug for overvejelser om adoption efter § 69 og udarbejdelse af en indstilling efter § 70 om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2 eller 4, i adoptionsloven

anmode den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation om vejledende rådgivning, jf. § 167.

Stk. 2. Til brug for udarbejdelsen af en indstilling efter § 70 om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 3, i adoptionsloven skal kommunalbestyrelsen søge vejledende rådgivning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, jf. § 167.

Stk. 3. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation skal pålægge en kommunalbestyrelse at modtage generel rådgivning om adoption, når kommunalbestyrelsen hverken har fået hjælp fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation til behandling af en konkret sag om adoption uden samtykke eller har modtaget generel rådgivning om adoption fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation. Beslutning om pålæg efter 1. pkt. kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 72. Børne- og ungeudvalget kan på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen, jf. § 70, stk. 1, på et møde indstille til Ankestyrelsen, at Ankestyrelsen træffer afgørelse om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Stk. 2. Børne- og ungeudvalget skal inden afgivelse af indstilling efter stk. 1 give barnet eller den unge, barnets eller den unges forældre, forældremyndighedsindehaverne, barnets eller den unges eventuelle plejeforældre og disse parter eventuelle advokater og bisiddere lejlighed til at udtale sig. Plejeforældre anses alene som parter i sagen, hvis de søger om adoption af barnet.

Stk. 3. En indstilling efter stk. 1 kan kun vedtages, hvis mindst 4 af udvalgets 5 medlemmer stemmer for indstillingen. Indstillingen skal være skriftlig og begrundet, og den skal meddeles sagens parter, jf. stk. 2, kommunalbestyrelsen og Ankestyrelsen. Er dommeren ikke enig i indstillingen, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om indstillingen skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse. Hvis indstillingen ikke vedtages, gives skriftlig meddelelse herom til sagens parter, jf. stk. 2, og kommunalbestyrelsen. Meddelelsen skal begrundes, og den skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse.

§ 73. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af indstillinger efter §§ 70 og 72.

Faglig støtte ved adoption

§ 74. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde faglig støtte til plejefamilier, som ønsker at adoptere et barn eller en ung, som er anbragt i familien. Den faglige støtte skal målrettes situationen før adoptionen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Kapitel 7

Hjælp til barnets forældre

Støtteperson

§ 75. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 eller 47 eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Hjælp til barnets forældre

§ 76. Under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter §§ 46 eller 47 eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter § 75, § 32, stk. 1, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at hjælpe forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Forældrehandleplan

§ 77. Når kommunalbestyrelsen iværksætter støtte efter §§ 75 eller 76, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

Stk. 2. I forbindelse med en indstilling om anbringelse uden samtykke efter § 47 af et barn eller en ung, der har søskende under 18 år i husstanden, og hvor anbringelsen er begrundet i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en plan efter stk. 1, uanset om forældrene har afvist at modtage støtten efter §§ 75 eller 76.

Stk. 3. Uanset at betingelserne i stk. 2 er opfyldt, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde, hvor det er åbenlyst unødvendigt, undlade at udarbejde en plan efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal begrunde, hvorfor der ikke udarbejdes en plan for støtten til forældrene.

§ 78. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at kravet om den særskilte plan for støtten til forældrene, jf. § 77 kan fraviges, og at forældrene i stedet tilbydes en helhedsorienteret plan for en eller begge forældre, jf. § 110, når der er tale om forældre med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne for forældrene, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Forældrene skal give samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan.

Revision af forældrehandleplan

§ 79. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde at revidere en udarbejdet plan for støtten til forældrene efter §§ 77 eller 78 når der er behov for det, jf. dog stk. 2 og stk. 3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet tilbyde en revision af planen.

Stk. 3. Har kommunalbestyrelsen foretaget en revision efter stk. 1 eller stk. 2, skal kommunalbestyrelsen herefter med højst 12 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

Kapitel 8

Hjælp og støtte til børn og unge med funktionsnedsættelser og deres familier

§ 80. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde særlig hjælp og støtte efter dette kapitel til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at hjælp og støtte efter dette kapitel tilrettelægges med afsæt i barnets eller den unges perspektiv og i samarbejde med forældrene ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns, den enkelte unges og den enkelte families ressourcer og behov. Hjælp og støtte skal iværksættes med henblik på at fremme barnets eller den unges udvikling, trivsel og selvstændighed, men kan også iværksættes med henblik på at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for barnet, den unge eller familien, jf. kapitel 1 og 2.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at hjælp og støtte til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier efter dette kapitel tilrettelægges i sammenhæng med de øvrige tilbud og indsatser efter denne lov, lov om social service, jf. § 90, stk. 1, eller anden relevant lovgivning.

Rådgivning, vejledning, undersøgelse og behandling

§ 81. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf, jf. § 90, stk. 1, nr. 4 og 5. *Stk. 3.* Rådgivningen efter stk. 1 og 2 kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med rådgivningen være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning jf. § 80, stk. 3.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Vejledningen skal tilbydes, inden for 3 måneder efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret.

Stk. 5. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om familievejlederordningen, jf. stk. 4.

Særlige dag- og klubtilbud

§ 82. Kommunalbestyrelsen skal til børn og unge der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte, træffe afgørelse om hjælp, der kan tilrettelægges:

1) I særlige dagtilbud, jf. § 83.

- 2) I særlige klubtilbud, jf. § 84.
- 3) Helt eller delvis af forældrene i hjemmet som hjemmetræning, jf. § 85.
- 4) I forbindelse med andre tilbud efter denne lov eller efter dagtilbudsloven.

§ 83. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven.

Stk. 2. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om forældrebestyrelser i særlige dagtilbud samt om beregning af tilskud og egenbetaling for ophold i særlige dagtilbud.

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til større børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven.

Stk. 2. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om beregning af tilskud og egenbetaling for ophold i de særlige klubtilbud.

Hjemmetræning

§ 85. Kommunalbestyrelsen godkender efter anmodning fra forældremyndighedsindehaveren, at forældrene helt eller delvis udfører hjemmetræning i hjemmet, jf. § 82, stk. 1, nr. 3, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Hjemmetræningen vurderes at ville være til barnets eller den unges bedste og imødekommer barnets eller den unges behov.
- 2) Forældrene er i stand til at udføre opgaverne.
- 3) Hjemmetræningen sker efter dokumenterbare træningsmetoder.

Stk. 2. Sundhedsfaglige træningselementer, som enten er fastlagt som sygehusbehandling eller på anden vis har karakter af specialiseret sundhedsfaglig behandling, kan ikke godkendes som en del af hjemmetræningen.

Stk. 3. Godkendelse efter stk. 1 skal ske på baggrund af en børneudredning, jf. §§ 20 og 22. Hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, skal kommunalbestyrelsen sikre, at afgørelsen om godkendelse af træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fører løbende tilsyn med hjemmetræningen over for barnet eller den unge, herunder at indsatsen tilgodeser barnets eller den unges fysiske, psykiske og sociale behov. Hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, skal kommunalbestyrelsen sikre, at tilsynet med træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter §§ 87 og 88 til forældre, der forsørger og træner et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet, jf. stk. 1. Der kan ikke ydes hjælp til dækning

af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning af børn efter kapitel 8 i lov om friskoler og private grundskoler m.v., uanset om undervisningen foregår i kombination med hjemmetræning efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal, hvis den tillægger omfanget af hjemmeundervisningen betydning i forbindelse med en afgørelse om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, foretage en konkret vurdering af omfanget af hjemmeundervisningen med afsæt i barnets eller den unges alder og funktionsevne.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal sørge for træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., når forældrene træner et barn eller en ung i hjemmet, jf. stk. 1. Kommunalbestyrelsens udgifter til træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v. til det enkelte barn eller den enkelte unge må ikke overstige 666.689 kr. årligt (2022-niveau).

Stk. 7. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om hjemmetræning, herunder regler om dokumenterbare metoder, godkendelse af hjemmetræning, inddragelse af sundhedsfaglige kompetencer, tilsyn med indsatsen, hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, brug af sundhedsfaglige træningselementer og træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., herunder rammer for udbetaling af støtte hertil.

Hjælp til dækning af nødvendige merudgifter

§ 86. Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning.

Stk. 2. Udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn eller den enkelte unge, f.eks. merudgifter til individuel befordring og fritidsaktiviteter.

Stk. 3. Dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 5.207 kr. pr. år (2022-niveau). Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Stk. 4. Hjælpen efter stk. 1 er betinget af, at kommunalbestyrelsens anvisninger med hensyn til pasning m.v. følges.

Stk. 5. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til efter stk. 1 og betingelserne herfor.

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste

§ 87. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse, at barnet eller den unge passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om, at barnet eller den unge skal være forsørget i hjemmet, gælder dog ikke børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet efter §§ 46 eller 47, i forbindelse med barnets eller den unges hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets eller den unges funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet eller den unge.

Stk. 3. Ydelsen efter stk. 1 fastsættes på baggrund af forælderen tidligere bruttoindtægt dog højst med et beløb på 33.063 kr. om måneden (2022-niveau). Maksimumbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid. Bidrag til pensionsordning udgør 10 pct. af bruttoydelser, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Kommunen indbetaler efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension ATP-bidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Stk. 4. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 3, herunder om beregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning, og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af ATP-bidrag.

§ 88. I tilfælde af ledighed skal kommunalbestyrelsen give en særlig supplerende ydelse til personer, der modtager hjælp efter § 87, i op til 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor ledigheden indtræffer. Betingelserne for udbetaling af ydelsen er, at personen:

- 1) Er arbejdsløshedsforsikret.
- 2) Ikke er berettiget til at modtage dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.
- 3) Ikke er selvforskyldt ledig.
- 4) Ikke har et rimeligt tilbud om ansættelse i et deltidsarbejde.
- 5) Ikke modtager andre ydelser til forsørgelse efter anden lovgivning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal give den særlige supplerende ydelse uden hensyn til modtagerens og ægtefællens indtægts- og formueforhold.

Stk. 3. Den særlige supplerende ydelse udgør et beløb svarende til højeste dagpengebeløb, jf. § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge. Ydelsen kan dog højst udbetales med et beløb, der udgør 90 pct. af personens arbejdsfortjeneste i det tidligere arbejde.

Stk. 4. Den særlige supplerende ydelse nedsættes med det beløb, som den ansatte eventuelt modtager fra arbejdsgiveren eller fra Lønmodtagernes Garantifond i forbindelse med ophør af ansættelsen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal indbetale ATP-bidrag af den særlige supplerende ydelse efter lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Stk. 6. Social- og ældreministeren kan efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension i en bekendtgørelse fastsætte regler om bidragsbetaling.

Ledsagelse

§ 89. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller

psykisk funktionsevne. Dette gælder dog ikke for børn og unge mellem 12 og 18 år, som har et døgn- eller støtteophold efter §§ 32, stk. 1, nr. 6 og 7, eller §§ 46 og 47.

Stk. 2. Et barn eller en ung, som er berettiget til ledsagelse, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunalbestyrelsen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 3. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til barnet eller den unge, der er berettiget til ledsagelse.

Stk. 4. Barnet eller den unge kan opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor.

Stk. 5. Barnets eller den unges udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 948 kr. årligt (2022-niveau). Beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra barnet eller den unge.

Stk. 6. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om betingelser for ledsageordningen.

Hjælp og støtte efter lov om social service

§ 90. Følgende bestemmelser i lov om social service finder tilsvarende anvendelse for børn, unge eller familier omfattet af denne lov, som har behov herfor:

- 1) § 83 (personlig og praktisk hjælp).
- 2) § 84, stk. 1 (afløsning og aflastning).
- 3) § 86, stk. 2 (vedligeholdelsestræning).
- 4) § 112 (hjælpemidler).
- 5) § 113 (forbrugsgoder).
- 6) § 113 b (midlertidige hjælpemidler og forbrugsgoder).
- 7) § 114 (bilstøtte).
- 8) § 116 (boligindretning).
- 9) § 117 (individuel befordring).
- 10) § 118 (pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom).
- 11) §§ 119-122 (pasning af nærtstående som ønsker at dø i eget hjem).

Kapitel 9 Barnets plan

§ 91. Kommunalbestyrelsen skal, når der træffes afgørelse om indsatser efter § 32, stk. 1, tage stilling til, om der skal udarbejdes en barnets plan, jf. dog § 108. Planen skal i givet fald foreligge senest 3 måneder efter, at der er truffet afgørelse om indsats.

Stk. 2. Når der træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og 47, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en barnets plan. Planen skal foreligge senest 3 måneder efter, at der er truffet afgørelse om anbringelse. Hvis anbringelsen sker uden samtykke, jf. § 47, skal planen dog foreligge, når der træffes afgørelse om anbringelse, jf. § 51, stk. 1, nr. 3.

Stk. 3. Der kan udarbejdes én samlet barnets plan for flere børn i familien. Den samlede barnets plan skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold.

§ 92. Barnets plan, jf. § 91, skal indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen, jf. § 32, stk. 3, § 46, stk. 1 eller § 47, stk. 2. Planen skal så vidt muligt udarbejdes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. De konkrete mål skal afspejle det enkelte barns ønsker og behov, og kommunalbestyrelsen skal inddrage barnet eller den unge og forældrene i formuleringen af målene.

Stk. 2. Barnets plan skal tage udgangspunkt i den valgte indsats. Hvis der er foretaget en afdækning eller børneudredning af barnets eller den unges behov, jf. §§ 19 eller 20, skal barnets plan desuden tage udgangspunkt i resultaterne heraf.

Stk. 3. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og 47, skal barnets plan angive, hvilke former for støtte der skal iværksættes for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

§ 93. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde, at de elementer af barnets plan, jf. § 92, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan, jf. § 110.

§ 94. Når et barn eller en ung anbringes på et anbringelsessted efter § 43 eller visiteres til et behandlingstilbud for personer med et stofmisbrug efter § 33, og der er udarbejdet en barnets plan efter § 91 eller en helhedsorienteret plan efter § 110, skal relevante dele af barnets plan eller den helhedsorienterede plan udleveres til tilbuddet.

Kapitel 10

Løbende opfølgning

§ 95. Kommunalbestyrelsen skal løbende følge op på barnets eller den unges trivsel og udvikling eller de kommende forældres forhold, når der er iværksat en indsats efter §§ 32, 46, 47, 114-116 og 120.

Stk. 2. Opfølgningen efter stk. 1 skal første gang finde sted på det tidligste af følgende tidspunkter:

- 1) Når afdækningen eller udredningen af barnets behov efter §§ 19 eller 20 er afsluttet.
- 2) 3 måneder efter iværksættelse af indsatsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med den første opfølgning træffe beslutning om den fremadrettede tilrettelæggelse af opfølgningen. Kommunalbestyrelsens beslutning skal afspejle forholdene i den konkrete sag, og barnets eller den unges ønsker og behov skal inddrages. Kommunalbestyrelsen skal begrunde sin beslutning over for barnet eller den unge og forældrene.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med den løbende opfølgning vurdere, om indsatsen skal justeres, eller om der er behov for yderligere afdækning eller udredning af barnets eller den unges behov, jf. §§ 19 eller 20. Kommunalbestyrelsen skal desuden løbende tage stilling til tilrettelæggelsen af opfølgningen og vurdere, om der er behov for at udarbejde eller revidere barnets plan, jf. § 91 eller ungeplan, jf. § 108, eller revidere relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 110, eller et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 5. Vurderingen, jf. stk. 4, skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. §§ 92, 109 eller 110, eller § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er relevante. I givet fald skal disse forhold indgå i en revideret barnets plan, ungeplan, relevante dele af en helhedsorienteret plan eller et revideret forbedringsforløb.

Stk. 6. Beslutning om revision af barnets plan, ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan skal ske med inddragelse af barnet eller den unge og forældrene og så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år.

§ 96. Er barnet eller den unge anbragt uden for hjemmet efter §§ 46 eller 47 skal den løbende opfølgning efter § 95 ses i sammenhæng med det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 156, stk. 2 og 5, og skal ske efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren.

Stk. 2. Er barnet eller den unge anbragt uden for hjemmet, skal vurderingen af behovet for revision af barnets plan, ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan eller forbedringsforløbet, jf. § 95, stk. 4-5, ske med udgangspunkt i resultatet af børneudredningen, jf. § 20, eller den ufaglige udredning efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Kommunalbestyrelsens opgaver under anbringelsen

§ 97. Når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, overtager kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune ansvaret for den daglige omsorg for barnet eller den unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen, på baggrund af den løbende opfølgning, jf. §§ 95 og 96, og det personrettede tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 156, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under anbringelsen uden for hjemmet.

§ 98. Kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted efter § 97, stk. 2, kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, inden der træffes afgørelse om ændret anbringelsessted.

Stk. 3. Barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 97, stk. 2, om ændring af anbringelsessted for et barn under 10 år.

Stk. 4. Kan samtykke til ændret anbringelsessted ikke opnås, træffes afgørelse om ændring af anbringelsessted af børne- og ungeudvalget, jf. dog § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ved afgørelsen skal børne- og ungeudvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted.

Stk. 5. Til brug for børne- og ungeudvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. stk. 4, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der bl.a. skal indeholde:

- 1) Den seneste barnets plan, jf. § 91, eller ungeplan, jf. § 108.
- 2) Barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, jf. § 5, stk. 3.

- 3) En beskrivelse af, hvorvidt supplerende støtte til barnet eller den unge, jf. § 32, stk. 1, nr. 8, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte.
- 4) En beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer.
- 5) En udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, jf. stk. 2.

Kapitel 11

Ophør af indsatser og hjemgivelse

§ 99. Indsatser efter §§ 32, 46 og 47 skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog §§ 114, 115 og 120.

§ 100. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde, jf. stk. 3, forud for hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet efter §§ 46 eller 47. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode. I vurderingen af, om et barn eller en ung skal hjemgives, skal indgå, om hjemgivelsen vil være til barnets eller den unges bedste.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, inden der træffes afgørelse om hjemgivelse.

Stk. 3. En hjemgivelsesperiode kan vare op til 6 måneder, og længden fastsættes under hensyn til:

- 1) Muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge.
- 2) Forberedelse af eventuel støttende indsats til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter § 32.
- 3) Kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 47 eller § 67 i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til en frivillig anbringelse efter § 46.

Stk. 4. Hjemgivelsesperioden er en videreførelse af den eksisterende anbringelse efter §§ 46, 47 eller 67.

Stk. 5. Forud for hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 110, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. I forbindelse med en sanktion efter straffelovens § 74 a skal revisionen særlig vedrøre, hvordan målene om uddannelse eller beskæftigelse nås.

§ 101. Barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 100, stk. 1, om hjemgivelse af et barn under 10 år.

§ 102. I tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter § 46, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse, senest 7 dage efter anmodningen fremsættes. Tilsvarende gælder, såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke efter § 46, anmoder om at blive hjemgivet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter følgende bestemmelser:

- 1) § 47, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge.
- 2) § 67, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Stk. 4. Når kommunalbestyrelsen behandler en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 47 eller § 67, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde, jf. stk. § 100, stk. 1, hvis der er grundlag herfor. Hvis kommunalbestyrelsen ikke finder, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, forelægges sagen til afgørelse i børne- og ungeudvalget, jf. §§ 47 eller 67.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal umiddelbart orientere børne- og ungeudvalget om afgørelser om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter §§ 47 eller 67.

Kapitel 12

Samvær og kontakt

§ 103. Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under en anbringelse uden for hjemmet. Barnet eller den unge har ret til, at kommunalbestyrelsen inddrager barnets eller den unges holdning til omfang, rammer og sted for samværet m.v.

Stk. 2. Barnet eller den unge kan anmode om, at samværet alene kan finde sted med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet eller den unge eller om at få suspenderet samværet med forældre eller netværk i en periode.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Det skal ske under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste understøtte, at forældrene kan spille en positiv rolle i barnets eller den unges liv. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets eller den unges hverdag og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet.

Stk. 5. Samvær og kontakt, der er aftalt eller fastsat efter forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i §§ 104 og 105.

§ 104. Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge samvær og kontakt mellem barnet eller den unge og dennes familie og netværk ud fra forholdene i den enkelte sag og under hensyntagen til barnets eller den unges tryghed, trivsel og eventuelle behov for støtte, herunder som følge af en eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Ved tilrettelæggelse af samværet, skal der lægges vægt på barnets eller den unges ønsker, jf. § 103, stk. 1 og 2, samt på at understøtte, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten.

Kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret og individuel vurdering ud fra forholdene i den enkelte sag, herunder barnets eller den unges alder, modenhed og eventuelle funktionsnedsættelse. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede, herunder efter anmodning efter § 103, stk. 2, barnets eller den unges støtteperson.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning efter § 103, stk. 2, træffe afgørelse om at suspendere samvær mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk i en afgrænset periode.

Stk. 5. Der kan ikke efter stk. 2 og 4 træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end 1 gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børne- og ungeudvalget efter § 105.

§105. Når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan børne- og ungeudvalget for en bestemt periode træffe afgørelse om:

- 1) At samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.
- 2) At afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge.
- 3) At barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Stk. 2. Ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal børne- og ungeudvalget, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.

§ 106. Kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, inden der træffes afgørelse om ændret samvær.

§ 107. §§ 104 og 105 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børneudredning efter § 20 eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som

kommunen er tilknyttet, jf. § 125, jf. § 23, stk. 1 og 2, eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Kapitel 13

Ungestøtte og overgang til voksenlivet

Ungeplanen

§ 108. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en ungeplan i følgende tilfælde:

- 1) Når en ung, der har en barnets plan efter § 91 fylder 16 år.
- 2) Når en ung, der modtager støtte efter § 32, stk. 1, hvor kommunen har vurderet, at der ikke skulle udarbejdes en barnets plan efter § 91, fylder 16 år.
- 3) Når der iværksættes støtte efter §§ 114, 115 og 120 til en ung over 16 år, som ikke tidligere har modtaget støtte efter § 32, stk. 1.
- 4) Når der iværksættes støtte efter §§ 114 og 115 og 120.

Stk. 2. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og 47, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en ungeplan, medmindre særlige forhold taler imod.

Stk. 3. En ungeplan skal foreligge senest 3 måneder efter, at der er truffet afgørelse om indsatsen.

Stk. 4. I sager om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke skal planen udarbejdes før, der træffes afgørelse om indsats, jf. § 51, stk. 1, nr. 3.

§ 109. Ungeplanen skal tage udgangspunkt i den unges ønsker og behov og skal tage hensyn til forholdene i den konkrete sag. Ungeplanen skal indeholde konkrete mål for den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 32, stk. 3. De konkrete mål skal afspejle den enkelte unges ønsker og behov, overgangen til voksenlivet, herunder med hensyn til beskæftigelse og uddannelse, og kommunalbestyrelsen skal inddrage den unge og forældrene i formuleringen af målene.

Stk. 2. Planen skal så vidt muligt udarbejdes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge.

Stk. 3. Ungeplanen skal tage udgangspunkt i den valgte indsats og kan tage udgangspunkt i barnets plan, jf. § 91, hvis der er udarbejdet en sådan. Hvis der er foretaget en afdækning eller udredning af den unges behov, jf. §§ 19 eller 20, skal ungeplanen desuden tage udgangspunkt i resultaterne heraf.

Stk. 4. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og 47, skal en ungeplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes for familien i forbindelse med, at den unge er anbragt uden for hjemmet, og i tiden efter den unges hjemgivelse.

Stk. 5. Når en ung anbringes på et anbringelsessted efter § 43 eller visiteres til et behandlingstilbud for personer med et stofmisbrug efter § 33, og der er udarbejdet en ungeplan efter § 108 eller en helhedsorienteret plan efter § 110, skal relevante dele af ungeplanen eller den helhedsorienterede plan udleveres til tilbuddet.

Helhedsorienteret plan

§ 110. For unge mellem 16 og 23 år kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at ungeplanen, jf. § 108, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde, at de elementer af barnets plan, jf. § 92, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Stk. 3. Den helhedsorienterede plan kan tilbydes forældre og unge med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Det er en forudsætning, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 16 år, giver samtykke til, at ungeplanen erstattes af en helhedsorienteret plan.

Stk. 4. Den helhedsorienterede plan vedrører de indsatser, der iværksættes efter denne lov, samt øvrige relevante indsatser efter anden lovgivning. Den helhedsorienterede plan skal opfylde kravene til indholdet af en barnets plan, jf. § 92, eller en ungeplan, jf. § 109.

Ophør af en anbringelse og videreførelse af støtte

§ 111. Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om efterværnsindsatser til den unge efter §§ 114-116 og 120.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse efter stk. 1, i samarbejde med den unge have revideret ungeplanen eller relevante dele af den helhedsorienterede plan, herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse, beskæftigelse og øvrige relevante forhold.

Stk. 3. Hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse efter stk. 1, udarbejde en ungeplan, jf. § 108.

§ 112. Hvis en ung i alderen 18 til 22 år, der har været anbragt indtil sit fyldte 18. år, eller som har haft en fast kontaktperson indtil sit fyldte 18. år, skifter opholdskommune, skal den hidtidige opholdskommune, jf. § 111, stk. 2, forud for skiftet oversende den unges reviderede ungeplan eller relevante dele af den helhedsorienterede plan til den nye opholdskommune, medmindre der er truffet afgørelse om indsatser efter § 120.

Stk. 2. Oversendelse af ungeplanen eller relevante dele af den helhedsorienterede plan skal ske med samtykke fra den unge.

Stk. 3. Den nye opholdskommune skal inden 30 dage fra modtagelsen af ungeplanen efter stk. 1 træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for indsatser efter §§ 114-115 eller 120, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilken indsats der skal iværksættes. Hvis der iværksættes indsatser efter §§ 114-115 eller 120, skal ungeplanen eller relevante dele af den helhedsorienterede plan opdateres, jf. §§ 108 eller 110.

Ungestøtte til unge fra 18 til 22 år

§ 113. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde indsatser efter §§ 114 og 115 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og den unge har samtykket.

Stk. 2. Indsatsen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse, beskæftigelse og øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.

§ 114. For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om:

- 1) At døgnophold, jf. §§ 46-47, på et anbringelsessted, jf. § 43, opretholdes.
- 2) At udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 32, stk. 1, nr. 3.
- 3) At etablere en udslusningsordning i det hidtidige anbringelsessted.
- 4) At tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 32, stk. 1, nr. 3, eller § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, opretholdes efter det fyldte 18. år.

§ 115. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 47 eller § 14, stk. 2-4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, en udpeget fast kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Hvis den unges døgnophold opretholdes efter § 114, stk. 1, nr. 1, tilbydes dog ikke en kontaktperson.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 46, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende børne- og ungehjem, jf. § 43, stk. 1, nr. 5, og som ikke tilbydes opretholdelse af døgnopholdet efter § 114, stk. 1, nr. 1, en kontaktperson frem til det fyldte 19. år.

§ 116. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at indsatser efter § 114 kan tildeles eller genetableres indtil den unges fyldte 23. år i følgende situationer:

- 1) Den unge fortryder tidligere at have afvist indsatser, og behovet fortsat er til stede.
- 2) Den unges situation ændrer sig, så der opstår et behov for støtte.
- 3) Indsatsen er ophørt, jf. § 117, og behovet for støtte opstår igen.

§ 117. Indsatser efter §§ 114-115 skal ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.

§ 118. Kommunalbestyrelsen skal, i det omfang det er muligt, sørge for, at unge, som har været anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, umiddelbart inden det fyldte 18. år får mulighed for at vende tilbage til det

tidligere anbringelsessted kortvarigt, uanset om der iværksættes indsatser efter § 114, stk. 1, eller § 120.

§ 119. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde indsatser efter § 120 til unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge har samtykket.

Stk. 2. Støtten skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste bolig.

§ 120. For unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i en plejefamilie efter § 43, stk. 1, nr. 1-4, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. §§ 46-47, opretholdes.

Stk. 2. Såfremt den unges plejefamilie ikke længere vurderes egnet som plejefamilie for den unge, kan kommunalbestyrelsen tilbyde den unge anbringelse i en anden plejefamilie, som den unge har en nær relation til og er tryk ved.

§ 121. Opretholdelse af døgnophold efter § 119, stk. 1, skal ophøre, når det ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, dog senest når den unge fylder 23 år.

Forberedelse af overgangen til voksenlivet for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse

§ 122. Kommunalbestyrelsen skal, når en ung med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, som modtager støtte efter denne lov, fylder 16 år, påbegynde forberedelsen af overgangen til voksenlivet.

Stk. 2. Stk. 1 finder også anvendelse for unge, hvis forældremyndighedsindehavere modtager støtte efter denne lov alene med afsæt i den unges betydelige og varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelse.

§ 123. Forberedelsen efter § 122 skal være tværgående og helhedsorienteret og skal foregå i dialog med den unge og dennes forældre. Forberedelsen skal ikke være mere omfattende, end formålet i det enkelte tilfælde tilsiger.

Stk. 2. I forberedelsen efter stk. 1 og § 122 skal indgå overvejelser om følgende forhold vedrørende den unge:

- 1) Behov for indsats og støtte som følge af funktionsnedsættelsen eller lidelsen.
- 2) Uddannelse.
- 3) Beskæftigelse og forsørgelsesgrundlag.
- 4) Boligforhold.
- 5) Sociale forhold.
- 6) Øvrige relevante forhold.

Stk. 3. Forberedelsen af overgangen efter stk. 1 skal være afsluttet, således at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om den fremtidige indsats og støtte, og således at denne kan iværksættes, umiddelbart efter at den unge er fyldt 18 år.

Kapitel 14

Særlig hjælp og støtte til børn der har været udsat for overgreb

§ 124. Kommunalbestyrelserne i regionen skal oprette et børnehus i hver region til udredning af et barns eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom.

Stk. 2. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om børnehusenes indretning, drift, finansiering og opgaver m.v.

§ 125. Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom, skal kommunalbestyrelsen til brug for børneudredningen efter § 20 benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 124.

§ 126. Under behandlingen af en sag, hvor et børnehus benyttes, jf. § 125, kan personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden og sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling

Kapitel 15

Dømte unge og unge i risiko for at begå kriminalitet

Dømte unge

§ 127. Kommunalbestyrelsen skal tilknytte en koordinator til unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a.

Stk. 2. Koordinatoren skal være tilknyttet gennem hele forløbet og være den unges rådgiver, sikre sammenhængen i sanktionens faser og afholde møder med den unge, forældrene og andre relevante parter med henblik på at fastholde de målsætninger, der er fastlagt i barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108, eller den helhedsorienterede plan, jf. § 110.

§ 128. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en barnets plan, jf. § 91, eller en ungeplan, jf. § 108, for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a. Barnets plan eller ungeplanen skal indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

§ 129. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal vurdering og revision af barnets plan eller ungeplanen, jf. § 95, stk. 4-5, og § 96, stk. 2, og indsatsen særligt vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse.

Stk. 2. Det skal senest i forbindelse med den første vurdering af planen konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen.

Unge i risiko for at begå kriminalitet

§ 130. Kommunalbestyrelsen skal, senest 7 dage efter den har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd med henblik på drøftelse af behov for iværksættelse af indsatser for den unge.

Stk. 2. Modtager kommunalbestyrelsen inden for 1 år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. stk. 1, dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at iværksætte eller ændre indsatsen for den unge.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet afviser sagen, jf. § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal kommunalbestyrelsen dog senest 7 dage efter modtagelse af sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde til netværkssamråd efter stk. 1.

§ 131. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med løsladelse give unge under 18 år, der har afsonet frihedsstraf eller været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, et tilbud om udslusning.

Stk. 2. Tilbuddet om udslusning skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen og have en varighed på mindst 6 måneder efter løsladelsen. Tilbuddet skal som minimum svare til en kontaktpersonordning efter § 32, stk. 1, nr. 3.

Kapitel 16

Underretning

§ 132. Hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller kommende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de kommende forældre har behov for særlig støtte af hensyn til barnets eventuelle særlige behov for støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom.

Stk. 2. I forbindelse med en underretning efter stk. 1, skal fraflytningskommunen oversende nødvendigt sagsmateriale, herunder en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen. Oversendelse af sagsmateriale kan ske uden samtykke.

§ 133. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter denne lov,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for støtte efter denne lov på grund af de kommende forældres forhold,
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter denne lov på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Stk. 2. Skoleledere på folkeskoler skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal.

Stk. 3. Social- og ældreministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til indsatser efter denne lov. Social- og ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.

§ 134. Når kommunalbestyrelsen modtager en underretning om, at en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal, jf. § 133, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen. Afgørelsen er gældende for et kvartal.

§ 135. Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

§ 136. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der iværksættes en rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger efter §§ 132, 133 og 135 med henblik på at afklare, om barnet eller den unge har behov for støtte. Kommunalbestyrelsen skal foretage central registrering af underretningerne med henblik på at understøtte tilrettelæggelsen af indsatsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning efter stk. 1 vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der derfor er behov for at iværksætte akutte indsatser over for barnet eller den unge.

§ 137. Når kommunalbestyrelsen modtager en underretning om et barn eller en ung, over for hvem kommunalbestyrelsen allerede har iværksat indsatser, skal kommunalbestyrelsen genvurdere sagen. En eller flere personer i den myndighed, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen, skal deltage i genvurderingen.

Stk. 2. Til brug for vurderingen af en underretning efter §§ 132, 133 og 135, jf. stk. 1, kan der finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor, herunder når der er bekymring for, at barnet eller den unge kan være udsat eller i risiko for en æresrelateret konflikt.

Stk. 3. Ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge. Ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung fra barnets eller den unges forældres side skal samtalen finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og uden dennes tilstedeværelse.

Stk. 4. Samtale efter denne bestemmelse kan undlades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter taler imod samtals gennemførelse.

§ 138. Kommunalbestyrelsen skal senest 6 hverdage efter modtagelsen af en underretning efter §§ 132, 133 og 135 bekræfte modtagelsen af underretningen over for den, der foretog underretningen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal orientere den, der har foretaget underretning efter § 133, om, hvorvidt den har iværksat en børneudredning eller indsatser vedrørende det barn eller den unge, som underretningen vedrører. Dette gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan ved en underretning efter § 133 orientere den, der foretog underretningen, om, hvilken type indsats den har iværksat, og om den planlagte varighed heraf, hvis oplysningen herom vil kunne have væsentlig betydning for den støtte, som den pågældende under udøvelse af hvervet eller tjenesten kan yde barnet eller den unge. Dette gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Kapitel 17 *Sagsbehandling og klage*

Fuldbyrdelse af afgørelser og adgang til hjemmet

§ 139. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter §§ 23, 39, 40 og 47, 67, § 98, stk. 4, og § 100, stk. 1, i denne lov og efter § 12, § 13, stk. 3 og 4, § 14, stk. 2-4, § 24, stk. 1, jf. § 14, og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fuldbyrdes.

Stk. 2. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i stk. 1. Kommunen kan hente og bringe et barn eller en ung til det sted, hvor et børne- og ungepålæg skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter § 40, eller det sted, hvor en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller et forbedringsforløb, jf. § 13, stk. 3 eller 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal gennemføres.

Stk. 3. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til et anbringelsessted efter § 43, stk. 1, for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter § 98, stk. 4, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan, når følgende kriterier er opfyldt, træffe afgørelse om adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum mod behørig legitimation og uden retskendelse:

1) Adgangen til hjemmet sker som led i børneudredningen efter § 20 eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og må anses for nødvendig for

at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling.

2) Forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Stk. 5. Politiet yder bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter stk. 2-4.

Stk. 6. Fuldbyrdelse af afgørelser omfattet af stk. 1 skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader, og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Kommunen skal afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaverens, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov i afgørende grad taler imod.

Stk. 7. Fuldbyrdelse af en afgørelse omfattet af stk. 3, hvor politiet yder bistand til kommunen efter stk. 5, skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 4 skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Stk. 9. Social- og ældreministeren fastsætter efter aftale med justitsministeren nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen efter stk. 5.

Advokatbistand, aktindsigt m.v.

§ 140. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedsindehaver eller kommende forældre og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, gratis advokatbistand, når der træffes afgørelse efter følgende bestemmelser:

- 1) Gennemførelse af en undersøgelse efter § 23.
- 2) Anbringelse uden for hjemmet efter §§ 47 og 49.
- 3) Opretholdelse af en anbringelse efter § 50.
- 4) Gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 40.
- 5) Anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution efter § 61, stk. 1.
- 6) Anbringelse på en sikret døgninstitution efter § 62, stk. 1.
- 7) Anbringelse på en særligt sikret afdeling efter § 63, stk. 1 og 2.
- 8) Videreførelse af en anbringelse efter § 67.
- 9) Godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 143, stk. 4.
- 10) Ændring af anbringelsessted efter § 98, stk. 4.
- 11) Afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 105.
- 12) Tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.
- 13) Brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Stk. 2. Forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, og plejeforældrene skal have tilbud om gratis advokatbistand under en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter § 42, stk. 4.

Stk. 3. Under en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 105, og en sag om brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, med den af

forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand.

Stk. 4. Om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 141. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse i en sag efter § 140, gøre forældremyndighedsindehaver eller kommende forældre og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, bekendt med retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og retten til at udtale sig, inden afgørelsen træffes.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse over for de personer, der er nævnt i § 140, stk. 2 og 3, for så vidt angår de i disse bestemmelser nævnte afgørelser.

Børne- og ungeudvalgets afgørelser

§ 142. Børne- og ungeudvalget træffer i et møde afgørelse efter følgende bestemmelser:

- 1) Gennemførelse af en undersøgelse efter § 23.
- 2) Anbringelse uden for hjemmet efter §§ 47 og 49.
- 3) Opretholdelse af en anbringelse efter § 50.
- 4) Gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 40.
- 5) Anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution efter § 61, stk. 1.
- 6) Anbringelse på en sikret døgninstitution efter § 62, stk. 1.
- 7) Anbringelse på en særligt sikret afdeling efter § 63, stk. 1 og 2.
- 8) Videreførelse af en anbringelse efter § 67.
- 9) Godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 143, stk. 4.
- 10) Ændring af anbringelsessted efter § 98, stk. 4.
- 11) Afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 105.
- 12) Flytning eller hjemtagelse efter § 42, stk. 4.
- 13) Tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.
- 14) Brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Stk. 2. Inden børne- og ungeudvalget træffer afgørelse, skal forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge, advokaten og eventuel anden bisidder for forældremyndighedsindehaver eller barnet eller den unge have lejlighed til at udtale sig over for børne- og ungeudvalget. Dette kan dog, for så vidt angår barnet eller den unge, undlades, hvis barnet er under 10 år, eller hvis det må antages at være til skade for barnet eller den unge.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse for den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, inden der træffes afgørelse efter § 105 og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, når afgørelsen vedrører den pågældende forælder. Stk. 2 finder ligeledes tilsvarende anvendelse for plejeforældre, inden der træffes afgørelse efter § 42, stk. 4.

Stk. 4. Mindst 4 ud af børne- og ungeudvalgets 5 medlemmer skal stemme for vedtagelse af en afgørelse efter §§ 23, 40, 47, 49 og 50, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1, § 63, stk. 1 og 2, § 67, § 98, stk. 4,

§ 105, og § 143, stk. 4, og efter § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Afgørelser efter § 42, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 5. Såfremt dommeren ikke er enig i børne- og ungeudvalgets afgørelse, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om udvalgets afgørelse skal indeholde oplysning om dommerens afvigende opfattelse.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal underrette Ankestyrelsen, hvis børne- og ungeudvalget ikke træffer afgørelse i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens indstilling om anbringelse uden samtykke efter § 47 eller om opretholdelse af en anbringelse efter § 67, og der ved afgørelsen ikke er enstemmighed i børne- og ungeudvalget. Er barnet eller den unge allerede anbragt, opretholdes anbringelsen under Ankestyrelsens behandling af sagen.

Stk. 7. Børne- og ungeudvalgets afgørelser skal meddeles skriftligt.

Foreløbige afgørelser

§ 143. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter lovens §§ 23 og 40, § 42, stk. 4, § 47, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1 og 3, § 63, stk. 1 og 2, § 67, § 98, stk. 4 og § 105, og § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget.

Stk. 2. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget kan i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, træffe foreløbige afgørelser efter § 40, § 42, stk. 4, og § 105, efter § 11, stk. 2, og § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og efter § 14, stk. 2-4, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1 og 2, § 24, stk. 1, og § 32, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente sagens behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Stk. 3. Forældremyndighedsindehaver og eventuelle andre parter, jf. § 140, skal inden 24 timer efter iværksættelsen af en foreløbig afgørelse have skriftlig meddelelse om afgørelsen. Meddelelsen skal tillige indeholde oplysning om retten til vederlagsfri advokatbistand.

Stk. 4. En foreløbig afgørelse efter stk. 1 og 2 skal snarest muligt og senest inden 7 dage efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges børne- og ungeudvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt.

Stk. 5. En afgørelse, der er godkendt efter stk. 4, har gyldighed i 1 måned. En afgørelse efter § 23 eller efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter stk. 1. En afgørelse efter § 42, stk. 4, har gyldighed, indtil der træffes en ny afgørelse om flytning eller hjemtagelse.

Stk. 6. Direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser som formanden for børne- og ungeudvalget, jf. stk. 1-3, og kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen. Den foreløbige afgørelse har gyldighed i 1 måned, jf. dog de frister, der er nævnt i stk. 5, 2. og 3. pkt. Direktøren kan undtagelsesvis bestemme, at den foreløbige afgørelse skal godkendes af Ankestyrelsen inden for den frist, der er nævnt i stk. 4.

Stk. 7. Hvis børne- og ungeudvalget eller, når et barn eller en ung er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, Ungdomskriminalitetsnævnet ikke inden 1 måned træffer afgørelse i overensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse, jf. stk. 6, skal børne- og ungeudvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet umiddelbart orientere Ankestyrelsen herom. Børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse har ikke virkning, før direktøren snarest muligt og senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning. Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter § 151, stk. 3, senest 8 uger efter børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Ankestyrelsens afgørelse efter 3. pkt. træffes dog efter §§ 40 og 100 og efter § 14, stk. 2-4, og § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 8. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget, jf. stk. 1 og 2, eller direktøren for Ankestyrelsen, jf. stk. 6, skal straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en foreløbig afgørelse efter stk. 1 og 2, der vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Klage og domstolsprøvelse

Klage til Ankestyrelsen

§ 144. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, medmindre andet er fastsat i denne lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Klageberettiget er som udgangspunkt forældremyndighedsindehaver og den personkreds, der fremgår af §§ 145-148, for så vidt angår de anførte afgørelser. Klageberettiget er endvidere kommende forældre for afgørelser efter § 24, § 32, stk. 5, § 46, stk. 4, og § 49.

§ 145. Følgende afgørelser kan af barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

- 1) Indsatser efter § 32, stk. 1.
- 2) Børne- og ungepålæg efter § 39.
- 3) Anbringelse uden for hjemmet efter § 46.
- 4) Valg af anbringelsessted efter § 52, stk. 1.
- 5) Behandling og uddannelse m.v. efter § 97, stk. 2.
- 6) Hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 100, stk. 1.
- 7) Samvær og kontakt efter § 104, stk. 2.
- 8) Efterværn efter §§ 114-115 eller opretholdt anbringelse efter § 120, der træffes i medfør af § 111 og § 112, stk. 3, inden den unge fylder 18 år.

Stk. 2. I det omfang afgørelsen efter stk. 1, nr. 5 og 7, angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne indbringes for Ankestyrelsen.

Stk. 3. Afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 6 kan af barnet eller den unge indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Klage til Ankestyrelsen over afgørelser truffet af børne- og ungeudvalget

§ 146. Afgørelser truffet af børne- og ungeudvalget, jf. § 142, kan indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. En klage over en afgørelse efter § 143, stk. 4, kan dog ikke behandles af Ankestyrelsen, så længe der verserer en sag om anbringelse efter § 47 for børne- og ungeudvalget.

Stk. 2. Børne- og ungeudvalgets afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen af forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år. Afgørelser efter § 105, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan tillige af denne indbringes for Ankestyrelsen. Endvidere kan plejeforældrene indbringe afgørelser efter § 42, stk. 4.

Stk. 3. Indbringelse af en afgørelse for Ankestyrelsen hindrer ikke iværksættelse af afgørelsen. Dog kan Ankestyrelsens direktør under ganske særlige omstændigheder bestemme, at en afgørelse ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Stk. 4. Ved behandlingen i Ankestyrelsen finder §§ 140, 141 og § 142, stk. 2 og 3, tilsvarende anvendelse. Dette gælder også, når Ankestyrelsen af egen drift tager en sag om støtte til børn og unge op, jf. § 151, og Ankestyrelsen i den forbindelse vurderer, at det ikke kan udelukkes, at behandlingen af sagen kan resultere i, at Ankestyrelsen træffer afgørelse efter § 151, stk. 3.

Stk. 5. I forbindelse med behandlingen af sagen i Ankestyrelsen har forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, ret til at få dækket udgifter til transport til møder i Ankestyrelsen.

Domstolsprøvelse

§ 147. Ankestyrelsens afgørelser efter § 146 og § 151, stk. 3, kan ved henvendelse til Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, kræves forelagt for retten.

Stk. 2. Er Ankestyrelsens afgørelse stadfæstet ved dom, kan fornyet prøvelse for retten kun kræves, hvis sagen på ny har været forelagt Ankestyrelsen til afgørelse.

§ 148. Byretten tiltrædes under hovedforhandlingen af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykologi.

Stk. 2. Sagerne behandles efter retsplejelovens regler om borgerlige sager, herunder kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse med de ændringer, der er angivet i dette kapitel.

Stk. 3. Som parter anses forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, uanset om den pågældende har krævet afgørelsen forelagt for retten.

Stk. 4. Retten kan bestemme, at retsmøderne skal foregå for lukkede døre.

Stk. 5. Ved offentlig gengivelse af forhandlingerne i retten eller af dommen må der ikke uden rettens tilladelse ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de under sagen nævnte personer eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Overtrædelse af forbuddet straffes med bøde.

Stk. 6. Ved afgivelse af dissens angives dommernes navne ikke.

§ 149. Byrettens afgørelse kan ikke indbringes for landsretten. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til anke, hvis sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Ansøgning om tilladelse skal indgives til nævnet inden 4 uger efter dommens afsigelse. Nævnet kan dog undtagelsesvis meddele tilladelse, hvis ansøgning indgives senere, men inden 1 år efter afsigelsen.

§ 150. De sagkyndige, der er nævnt i § 148, beskikkes af Domstolsstyrelsen efter forhandling med social- og ældreministeren. Domstolsstyrelsen fastsætter deres antal og træffer bestemmelse om vederlag og rejsegodtgørelse. De beskikkede skal være myndige, må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7 og skal være uberygtede og vederhæftige.

Stk. 2. Beskikkelse gælder for 4 år. En sagkyndig afgår ved udgangen af den måned, i hvilken den pågældende fylder 70 år.

Stk. 3. Ingen, der opfylder betingelserne i stk. 1, kan afslå at modtage beskikkelse, medmindre den pågældende er over 65 år eller har anden rimelig fritagelsesgrund.

Stk. 4. Udtagelsen for den enkelte sag blandt de beskikkede sagkyndige foretages af retsformanden. Ingen kan udtages, som efter §§ 60 og 61 i retsplejeloven ville være udelukket fra at handle som dommer i sagen.

Ankestyrelsens beføjelser uden at der er indgivet klage

§ 151. Ankestyrelsen kan af egen drift tage sager om støtte efter denne lov til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, jf. dog stk. 5 og 6. Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser efter kapitel 3-7 og kapitel 9-12 i denne lov.

Stk. 2. Ankestyrelsen kan træffe foreløbige afgørelser om indsatser efter § 32, § 35, stk. 4 og 5, og § 46, hvis der er behov herfor, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang.

Stk. 3. Ankestyrelsen kan træffe afgørelse efter §§ 23, 40, 47, 67 og 104-105.

Stk. 4. Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre en afgørelse efter stk. 1-3 og kan bestemme, at afgørelsen skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Stk. 5. Ankestyrelsen kan ikke træffe afgørelse efter stk. 1 og 3 i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. I sager omfattet af 1. pkt. kan Ankestyrelsen træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om afgørelser efter 2. pkt.

Stk. 6. Ankestyrelsen kan ikke træffe en foreløbig afgørelse efter § 46, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om tilfælde omfattet af 1. pkt. og om afgørelser efter stk. 2, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

§ 152. Borgere, fagpersoner eller andre, der har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, kan underrette Ankestyrelsen. Ankestyrelsen vurderer herefter, om der er grundlag for at tage sagen op efter § 151, stk. 1.

§ 153. Ved Ankestyrelsens behandling af en anmodning efter § 98, stk. 3, eller § 101 finder retssikkerhedslovens §§ 68 og 70 og § 72, stk. 7, tilsvarende anvendelse. Ankestyrelsen behandler sagen efter retssikkerhedslovens § 52 a, stk. 1.

Stk. 2. Social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens behandling af sager efter stk. 1, herunder tidsfrister for sagsbehandlingen m.v.

Kvalitetsstandarder

§ 154. Kommunalbestyrelsen kan inden for lovens rammer træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælp efter loven.

Kapitel 18 *Haager*

§ 155. Social- og ældreministeren kan fastsætte regler om behandling af sager efter denne lov, der er omfattet af Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen). Ministeren kan endvidere fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling for foranstaltninger, der er truffet med henvisning til konventionen.

Kapitel 19

Tilsyn med tilbud og betaling for tilsynet

Personrettet tilsyn

§ 156. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge har truffet afgørelse om, jf. § 10, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 157 og lov om socialtilsyn.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra barnets eller den unges forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med barnet eller den unge og dennes familie.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse for kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, for børn og unge, som Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 4. Hvis den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold i tilbuddet, jf. § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, i forbindelse med tilsynet efter stk. 1 og 3 bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i lov om socialtilsyn har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Stk. 5. Tilsynet efter stk. 1 skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal sikre kontinuitet og stabilitet, jf. også § 21, stk. 5, for det anbragte barn eller den anbragte unge i samtaler efter stk. 5, ved at disse samtaler med barnet eller den unge som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere.

Driftsorienteret tilsyn

§ 157. Kommunalbestyrelsen fører generelt driftsorienteret tilsyn med egne tilbud efter § 83 og § 84, stk. 1, og med private tilbud efter § 83 og § 84, stk. 1. Det driftsorienterede tilsyn omfatter tilsyn med tilbuddenes personale, bygninger og økonomi.

Stk. 2. Tilsynet efter stk. 1 omfatter dog ikke tilbud, hvor en anden kommunalbestyrelse eller et regionsråd har indgået aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan delegere sin kompetence efter stk. 1 til socialtilsynet, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, i lov om socialtilsyn.

§ 158. Regionsrådet fører tilsyn med regionalt drevne tilbud efter § 83 og § 84, stk. 1.

Stk. 2. Tilsynet efter stk. 1 omfatter dog ikke tilbud, hvor en kommune eller et regionsråd har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn.

Stk. 3. Regionsrådet kan delegere sin kompetence efter stk. 1 til socialtilsynet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn.

§ 159. Kommunalbestyrelsen og regionsrådet fastsætter en takst for det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. §§ 157 og 158, som betales af de tilbud, der er omfattet af tilsynet.

Stk. 2. Taksten efter stk. 1 skal beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud.

Kapitel 20

Tværgående koordination og rådgivning

Koordination og udvikling i målgrupper, tilbud og indsatser

§ 160. Socialstyrelsen skal følge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser og indsamle og formidle viden om effekt af indsatserne på det mest specialiserede socialområde for børn og unge og på området for den mest specialiserede specialundervisning, der gives i henhold til lov om folkeskolen eller lov om specialundervisning for voksne.

§ 161. For at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud for børn og unge, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde for børn og unge og på området for den mest specialiserede specialundervisning kan Socialstyrelsen udmelde målgrupper eller særlige indsatser, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommunerne i en eller flere regioner.

Stk. 2. Socialstyrelsen kan på baggrund af afrapporteringer om kommunalbestyrelsernes tilrettelæggelse og organisering af indsatsen i forhold til centralt udmeldte målgrupper og indsatser, jf. stk. 1, anmode kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner om at foretage en fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af indsatsen.

Stk. 3. Socialstyrelsen kan i forbindelse med en anmodning efter stk. 2 meddele en kommunalbestyrelse eller et regionsråd et midlertidigt pålæg om at opretholde et tilbud, indtil Socialstyrelsen i medfør af §§ 180-185 har truffet afgørelse om pålæg vedrørende det pågældende tilbud eller ophæver det midlertidige pålæg.

§ 162. Socialstyrelsens udmelding af målgrupper og indsatser efter § 161, stk. 1, og afgørelser på området for den mest specialiserede specialundervisning efter § 161, stk. 3, sker efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet.

Den uvildige konsulentordning

§ 163. En uvildig konsulentordning yder gratis rådgivning og vejledning i sager om hjælp til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau og deres familier.

Tilbudsportalen

§ 164. Reglerne i § 14 i lov om social service om Tilbudsportalen finder tilsvarende anvendelse for kommunale, regionale og private tilbud efter denne lov, der er omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn, og for kommunale, regionale og private tilbud efter denne lovs §§ 83 og 84.

VISO

§ 165. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation i Socialstyrelsen bistår kommunalbestyrelser og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager om hjælp og støtte til børn og unge.

Stk. 2. Tilsvarende ydes gratis specialrådgivning til kommunalbestyrelser, regioner, skoler og institutioner m.v. samt borgere om specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

§ 166. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende udredning til kommunalbestyrelser og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager om hjælp og støtte til børn og unge, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af barnet eller den unge efter 1. pkt.

Stk. 2. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis bistand til kommunalbestyrelsens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

§ 167. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende rådgivning til kommunalbestyrelser i sager om adoption uden samtykke.

§ 168. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation træffer afgørelse om ydelser efter §§ 165 og 166. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 169. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation skal tilvejebringe de mest specialiserede rådgivningsydelser, herunder relevant materialeproduktion, til kommunalbestyrelser, borgere, skoler m.fl. til brug for specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v.

Stk. 2. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation skal sikre en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område for børn og unge og på området for den mest specialiserede specialundervisning og specialpædagogiske bistand m.v.

Stk. 3. Videns- og specialrådgivningsorganisationen skal sørge for at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på området for hjælpemidler til børn og unge.

§ 170. Kommunalbestyrelser og regionsråd kan indgå aftale med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation om, at kommunalbestyrelsen eller regionen mod betaling kan levere

de ydelser for videns- og specialrådgivningsorganisationen, der er nævnt i §§ 165, 166 og § 169, stk. 1.

§ 171. Social- og ældreministeren fastsætter efter forhandling med børne- og undervisningsministeren nærmere regler om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations virksomhed og organisering på området for børn og unge.

§ 172. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder godtgørelse for nødvendig befordring til og fra specialrådgivning og andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed, når børn og unge og deres familier modtager gratis vejledende specialrådgivning efter §§ 165 og 168.

Stk. 2. Der ydes godtgørelse efter stk. 1 for udgifterne til det efter forholdene billigste forsvarlige befordringsmiddel.

Stk. 3. Social- og ældreministeren fastsætter efter forhandling med børne- og undervisningsministeren i en bekendtgørelse nærmere regler om befordringsgodtgørelse og dækning af andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed, herunder at der kun ydes godtgørelse, når afstanden til behandlingsstedet overstiger en vis grænse.

Rammeaftaler

§ 173. Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet skal hvert andet år indgå en rammeaftale om faglig udvikling, styring og koordinering af de kommunale og regionale tilbud efter denne lov, som er beliggende i regionen. Kommunalbestyrelserne og regionsrådet kan aftale løbende revision og opdatering af rammeaftalen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelserne i regionen koordinerer udarbejdelsen af rammeaftalen, som skal offentliggøres og sendes til Socialstyrelsen.

Stk. 3. Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om rammeaftalerne, herunder om:

- 1) Hvilke tilbud efter denne lov der er omfattet af aftalerne.
- 2) De nærmere krav til aftalernes indhold.
- 3) Tidsfrister for indgåelse af aftalerne.
- 4) Koordinering af kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Aftale om overførsel af regionale tilbud

§ 174. En kommunalbestyrelse kan efter reglerne i denne lov en gang i hver valgperiode overtage regionale tilbud efter denne lov, der er beliggende i kommunen.

Stk. 2. En kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud efter stk. 1, skal meddele regionsrådet dette senest den 1. januar i valgperiodens tredje år. Overtagelse skal ske senest den 1. januar i valgperiodens fjerde år.

Stk. 3. Overtagelse som nævnt i stk. 1 kan dog ske på andre tidspunkter, når overtagelse af regionalt tilbud sker i henhold til § 178, stk. 1, efter pålæg i henhold til § 180, stk. 2, og § 181.

§ 175. På kommunalbestyrelsens anmodning skal regionsrådet udarbejde et udkast til aftale mellem regionsrådet og kommunalbestyrelsen om overtagelse efter § 174.

Stk. 2. Følgende vilkår gælder for den kommunalbestyrelse, som overtager et tilbud efter § 174, stk. 1:

- 1) Tilbuddet skal være til rådighed for øvrige kommuner, i det omfang det fastlægges i rammeaftalen, jf. § 173.
- 2) Kommunalbestyrelsen overtager regionsrådets forpligtelse til at koordinere kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

§ 176. Kommunalbestyrelsen, som overtager et tilbud efter § 174, stk. 1, overtager aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte, der er knyttet til varetagelsen af tilbuddet.

Stk. 2. Svarer aktivernes og passivernes værdi ikke til hinanden, skal den kommunalbestyrelse, der overtager det regionale tilbud, eller regionsrådet kompenseres herfor.

Stk. 3. De pligter og rettigheder, der følger af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, finder tilsvarende anvendelse for personale omfattet af stk. 1 og 2, der er ansat i henhold til kollektiv overenskomst, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, eller individuel aftale, og som ikke er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Stk. 4. Tjenestemænd, der overføres som følge af en kommunalbestyrelses overtagelse af et regionalt tilbud efter § 174, stk. 1, overgår til ansættelse under den nye ansættelsesmyndighed på vilkår, der i øvrigt svarer til de hidtidige vilkår.

Stk. 5. Tjenestemænd omfattet af stk. 4 får ved pensionering fra denne ansættelse udbetalt den samlede tjenestemandspension af den nye ansættelsesmyndighed.

§ 177. Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om overtagelsen af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte i tilbuddet efter § 176, herunder regler om fordelingen mellem regionen og beliggenhedskommunen af pensionsforpligtelsen vedrørende tjenestemænd og andre ansatte omfattet af § 176.

§ 178. Kommunalbestyrelsen kan med Socialstyrelsens godkendelse, og efter Socialstyrelsens udmelding eller anmodning om fornyet behandling efter § 161, stk. 1 og 2, overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter denne lov.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse ved en regions overtagelse af kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter denne lov i henhold til § 161, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Ved pålæg om samling af flere små tilbud til ét tilbud efter § 180, stk. 2 og § 181, kan en kommunalbestyrelse overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter denne lov.

Stk. 4. Stk. 3 finder tilsvarende anvendelse på en regions overtagelse af kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter denne lov i henhold til § 180, stk. 2 og § 181.

Stk. 5. Ved overtagelse efter stk. 1-4 finder § 174, stk. 2, og §§ 175-177, anvendelse.

§ 179. Kontaktudvalget skal mindst én gang i hver valgperiode drøfte, om der i regionen er sociale tilbud, som mere hensigtsmæssigt kan overgå til en beliggenhedskommunes ansvar.

Stk. 2. Enhver kommunalbestyrelse i regionen kan anmode om, at et ønske fra en kommunalbestyrelse i en beliggenhedskommune om at overtage et regionalt tilbud, jf. § 174, stk. 1-2, drøftes i kontaktudvalget.

Driftspålæg

§ 180. For at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud for børn og unge, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde kan Socialstyrelsen undtagelsesvis pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats omfattet af denne lov.

Stk. 2. Socialstyrelsen kan endvidere undtagelsesvis pålægge en kommune eller en region at videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud efter denne lov og at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende driftsaftale er opsagt.

§ 181. På samme betingelser som efter § 180 kan Socialstyrelsen undtagelsesvis meddele et pålæg om samling af små tilbud efter denne lov eller lov om social service rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige.

Stk. 2. Kommunalbestyrelserne og regionerne aftaler, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud og herunder overtage et eller flere tilbud efter § 178, stk. 1 eller 2.

Stk. 3. Hvis kommunerne og regionerne ikke inden 4 måneder efter pålægget har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet efter stk. 2, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom.

Stk. 4. Andre kommuner og regioner kan i den periode, jf. § 183, pålægget gælder, ikke oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse.

§ 182. Socialstyrelsen skal i forbindelse med et pålæg efter §§ 180 eller 181 pålægge kommunerne i den pågældende region eller landsdel at indgå aftale om finansiering af driften af det tilbud, som pålægget vedrører.

Stk. 2. Hvis kommunerne ikke inden 4 måneder efter pålægget har indgået aftale om en finansieringsmodel, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom.

Stk. 3. Socialstyrelsen kan i forbindelse med et pålæg efter §§ 180 eller 181 meddele eller forlænge et midlertidigt pålæg efter § 161, stk. 3, indtil der foreligger en aftale eller afgørelse om finansieringsmodel, efter stk. 1 eller 2.

§ 183. Socialstyrelsen fastsætter i forbindelse med en afgørelse om pålæg efter §§ 180 eller 181 en frist for, hvor længe pålægget skal gælde. Et pålæg kan højst gælde i 2 år. Socialstyrelsen kan inden fristens udløb træffe afgørelse om at forny pålægget.

§ 184. Afgørelse om driftspålæg kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Socialstyrelsens afgørelser på området for den mest specialiserede specialundervisning efter § 180, § 181, stk. 1 og 3, § 182 og § 183, 3. pkt. træffes efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet.

§ 185. Hvis et pålæg efter §§ 180 eller 181 vedrører et eksisterende tilbud eller etablering af et tilbud omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn, er det en betingelse, at det kompetente socialtilsyn, jf. §§ 2 og 5 i lov om socialtilsyn, har godkendt eller efterfølgende godkender det eller de pågældende tilbud.

Kapitel 21

Betaling, finansiering og takster

Betaling

§ 186. Den, der modtager hjælp efter denne lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, skal, medmindre andet er bestemt i denne lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, betale for den hjælp, der modtages.

§ 187. Forældrene til et barn, der er anbragt uden for hjemmet, skal betale for døgnopholdet, jf. § 46, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Stk. 2. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 46 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 67.

Stk. 3. Social- og ældreministeren fastsætter regler om betaling af døgnophold efter stk. 1.

§ 188. Den unge skal betale for døgnophold efter § 114, stk. 1, nr. 1, og § 120 og for udslusningsophold efter § 114, stk. 1, nr. 3.

Stk. 2. Social- og ældreministeren fastsætter regler om betaling efter stk. 1.

§ 189. Der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 90, stk. 1, nr. 1, og til hjælp efter § 90, stk. 1, nr. 2, hvis barnet eller den unge ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 86-87.

Stk. 2. Social- og ældreministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter § 90, stk. 1, nr. 1-3, og § 83 a i lov om social service og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.

Stk. 3. Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om den maksimale egenbetaling for madservice efter § 90, stk. 1, nr. 1, herunder om regulering af egenbetalingen.

Tilbagebetaling

§ 190. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbagebetaling, når:

1) En person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

2) En person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter denne lov.

§ 191. Tilbagebetalingsbeløbet efter § 190 opkræves af kommunen.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 5 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

Stk. 3. Overdrages tilbagebetalingskravet til restanceinddrivelsesmyndigheden, finder stk. 2 ikke anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden tilbagesender tilbagebetalingskravet til kommunen, finder stk. 2 anvendelse på ny.

Stk. 4. Fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Stk. 5. Social- og ældreministeren fastsætter efter forhandling med skatteministeren nærmere regler om tilbagebetaling, jf. stk. 1. Det kan herunder fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser.

Ophør af udbetaling af ydelser i visse særlige tilfælde

§ 192. Udbetaling af ydelser efter § 87 ophører for personer, som bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet i tilfælde, hvor:

- 1) Den pågældende er varetægtsfængslet.
- 2) Politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling.
- 3) Der foreligger en varetægtsfængslingskendelse.
- 4) Den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Stk. 2. Udbetaling af en bagudbetalt ydelse, jf. stk. 1, ophører med virkning fra det tidspunkt, hvor personen unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse. Udbetaling af en forudbetalt ydelse, jf. stk. 1, ophører med virkning for den måned, der følger efter den måned, hvor den pågældende unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse.

Stk. 3. Efterfølges en strafforfølgning, jf. stk. 1, ikke af en domfældelse, efterbetales den del af ydelsen, der ikke er udbetalt, mens personen unddrog sig strafforfølgning. Ydelsen efterbetales dog ikke til afdødes bo, hvis personen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen.

§ 193. Politiet eller kriminalforsorgen skal underrette kommunen om unddragelsen, når myndigheden får formodning om, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet, jf. § 192, stk. 1, samtidig modtager ydelser, som er omfattet af § 192, stk. 1.

Finansiering og takstberegning

§ 194. Kommunen afholder endeligt udgifterne efter denne lov.

§ 195. Den kommunale, regionale eller private leverandør fastsætter vejledende takster for ydelser og tilbud efter denne lov, jf. dog stk. 3. Taksterne fastsættes på baggrund af samtlige budgetterede, direkte og indirekte langsigtede omkostninger ved levering af ydelsen eller drift af tilbuddet.

Stk. 2. Hvis en kommune anvender en anden kommunes eller en regions tilbud efter denne lov, skal krav om betaling herfor på baggrund af den beregnede takst, jf. stk. 1, være fremsat senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet.

Stk. 3. Social- og ældreministeren fastsætter regler om:

- 1) Takstberegningen, herunder om grundlaget for beregningen, om hvilke ydelser og tilbud efter loven og hvilken sundhedsfaglig behandling efter sundhedsloven der er omfattet af stk. 1, og om hvornår stk. 1 kan fraviges.
- 2) Principperne for kommunernes finansiering af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.
- 3) Kommunernes finansiering af ophold i sikrede døgninstitutioner efter § 62, stk. 2 nr. 4, for børn og unge uden lovligt ophold her i landet.
- 4) Opkrævning af en fast takst hos kommunerne, når unge under 18 år har ophold i Kriminalforsorgens institutioner.

§ 196. Staten afholder udgifterne til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation.

§ 197. Kommunalbestyrelsen godtgør udgifter til kost og logi i forbindelse med, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge på et anbringelsessted efter § 46, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. § 195, stk. 1. For første og andet barn eller ung placeret på samme sted udgør godtgørelsen 195 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år og 208 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år (2022-niveau). For tredje barn eller ung og derover placeret på samme sted udgør godtgørelsen 179 kr. pr. døgn pr. barn eller ung (2022-niveau) uanset barnets eller den unges alder.

Statsrefusion

§ 198. I de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter loven i en konkret sag overstiger 860.000 kr. årligt (2022-niveau), refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb. For den del af udgifterne, der overstiger 1.680.000 kr. årligt (2022-niveau), udgør statsrefusionen 50 pct. For den del af udgifterne, der overstiger 2.120.000 kr. årligt (2022-niveau), udgør statsrefusionen 75 pct. I udgifterne efter 1.-3. pkt. indgår kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Stk. 2. Hvis børn og unge tilhører samme husstand, finder stk. 1 tilsvarende anvendelse for kommunens samlede udgifter til hjælp og støtte efter loven.

Stk. 3. Social- og ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om statsrefusion efter stk. 1 og 2.

§ 199. Staten refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til:

- 1) Tilskud efter § 86 til merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- 2) Hjælp efter § 87 til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne m.v.
- 3) Gratis advokatbistand, jf. § 140.

§ 200. Staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigende udgifter efter denne lov.

§ 201. Staten afholder udgifterne til den uvildige konsulentfunktion efter § 163.

Mellemstatslig refusion efter EU-retten

§ 202. Staten refunderer kommunernes udgifter til ydelser efter denne lov, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion. Kommunen anmelder krav om refusion til staten, som modtager den anmeldte refusion fra debitorstatens sociale sikringsmyndigheder.

Stk. 2. Sundhedsministeren fastsætter efter forhandling med social- og ældreministeren regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten.

Udgifter til udlændinge

§ 203. Staten afholder efter reglerne i stk. 2 og 3 en kommunes udgifter til hjælp til et udenlandsk barn eller en udenlandsk ung, der har fået opholdstilladelse efter:

- 1) Udlændingelovens §§ 7 eller 8.
- 2) Udlændingelovens § 9 b.
- 3) Udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b.
- 4) Udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, som konsekvens af at barnet eller den unge har tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person.
- 5) Udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3.
- 6) Udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylansøgende udlænding.
- 7) Udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 9 c.
- 8) Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.
- 9) Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine

Stk. 2. Staten afholder fuldt ud en kommunes udgifter til hjælp til et udenlandsk barn eller en udenlandsk ung efter § 30, § 32, stk. 1, §§ 36, 75-78, 86 og 87, og § 114, stk. 1 og 2, nr. 2, i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 2 afholder staten en kommunes udgifter til hjælp til:

1) Et udenlandsk barn eller ung, som inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv.

2) Et udenlandsk barn eller ung, når opholdstilladelsen er meddelt en mindreårig asylansøger, dog kun indtil barnets eller den unges forældre får lovligt ophold her i landet.

Regulering

§ 204. De beløb, der er nævnt i §§ 85, 86, 89 og 197 reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. De beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2024.

Stk. 2. Det beløb, der er nævnt i § 87, reguleres en gang årligt den 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2024.

Stk. 3. Fradragsbeløb og den maksimale betaling pr. time, der fastsættes i medfør af § 189, stk. 2 og 3, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Fradragsbeløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Den maksimale betaling pr. time afrundes til nærmeste kronebeløb.

Stk. 4. De beløb, der er nævnt i § 198, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2024. De beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste 10.000 kr.

§ 205. Opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter § 189, stk. 2, foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår. Opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Stk. 2. Skatteforvaltningslovens regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Kapitel 22

Forsøg

§ 206. For at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på det sociale område for børn og unge kan Social- og Ældreministeriet efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud give godkendelse til, at lovens bestemmelser fraviges i forbindelse med et forsøg.

Stk. 2. Godkendelse gives for en afgrænset forsøgsperiode.

Stk. 3. Det er en betingelse for godkendelse, at forsøget evalueres.

§ 207. Der kan ikke gives godkendelse efter § 206 til:

- 1) Forsøg, som indebærer, at barnet eller den unge stilles dårligere end efter loven.
- 2) Forsøg om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. §§ 83-84, der medfører fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling.
- 3) Forsøg, som medfører statslige merudgifter.
- 4) Forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn.
- 5) Forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

§ 208. Social- og ældreministeren offentliggør årligt en status for anvendelsen af forsøg på det sociale område for børn og unge.

Kapitel 23 *Straffebestemmelser*

§ 209. Den, som tilskynder eller hjælper et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet efter denne lov, til at undvige eller holder den undvegne skjult, straffes med fængsel i indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§ 210. Den, der i strid med reglerne i denne lov anbringer eller modtager et barn eller en ung i pleje eller fjerner et barn eller en ung fra familiepleje, straffes med bøde.

Kapitel 24 *Børnerådet*

§ 211. Social- og ældreministeren nedsætter et børneråd, som skal virke som fortalere for børn. Rådet er uafhængigt og tværfagligt sammensat. Som led i sin fortalervirksomhed skal rådet informere og rådgive regering og Folketing om børns forhold i samfundet samt arbejde for at sikre børns rettigheder. Rådet har endvidere til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark.

Stk. 2. Børnerådet skal inddrage børns synspunkter i sit arbejde, og rådet nedsætter som led heri et børne- og ungepanel.

Stk. 3. Børnerådet kan anmode institutioner, hvor børn opholder sig, om at aflægge dem besøg.

Stk. 4. Social- og ældreministeren udpeger et repræsentantskab for Børnerådet bestående af organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns forhold og rettigheder, herunder børne- og ungdomsorganisationer.

Stk. 5. Staten betaler udgifterne ved rådets virksomhed. Social- og ældreministeren fastsætter regler om rådets sammensætning, opgaver og honorering, samt børne- og ungepanelet og repræsentantskabet, herunder om deres sammensætning.

Kapitel 25

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v.

Ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 212. Loven træder i kraft den 1. april 2023, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 211 træder i kraft den 1. januar 2023.

Overgangsbestemmelser

§ 213. Iværksatte indsatser, hjælp og særlig støtte til børn og unge og deres forældre, og herunder handicapkompenserende indsatser, hjælp og støtte til børn og unge og deres forældre, efter § 11 og kapitel 7-12 i lov om social service videreføres uændret indtil der efter denne lov træffes afgørelse om ophør af indsatsen, hjælpen eller støtten, videreførelse eller hjemgivelse, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. Børnefaglige undersøgelser, der er iværksat efter §§ 50 og 51 i lov om social service, og som kommunalbestyrelsen ved lovens ikrafttræden ikke har afsluttet, skal færdigbehandles efter reglerne om børneudredning i denne lovs §§ 20-27. Modtagne underretninger, der er under behandling efter kapitel 27 i lov om social service, skal færdigbehandles efter reglerne i denne lovs kapitel 16.

Stk. 3. For ansøgninger og andre henvendelser om hjælp og særlig støtte til børn og unge og deres familier, som er omfattet af lovens formål og anvendelsesområde, jf. §§ 1 og 3, og som kommunalbestyrelsen har modtaget før 1. april 2023, hvor afgørelse om hjælp, støtte eller indsats ikke er truffet eller iværksat den 31. marts 2023, skal afgørelsen træffes eller iværksættes efter denne lov.

Stk. 4. For personer, der har indgivet ansøgning om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 i lov om social service før 1. januar 2011, og for personer, der i løbet af 2010 har fået udbetalt hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter de hidtidige bestemmelser i § 42 i lov om social service, finder § 87, stk. 3, 1. og 2. pkt., ikke anvendelse. For disse personer fastsættes ydelsen efter § 87, stk. 1, på baggrund af personens hidtidige bruttoindtægt, hvis betingelserne for at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i øvrigt er opfyldt.

Stk. 5. Opfølgning på indsatser og støtte, der er iværksat efter kapitel 11 og 12 i lov om social service, skal fra den 1. april 2023 ske efter reglerne i denne lov.

Stk. 6. Klager over afgørelser efter [xxx] i lov om social service, behandles efter de regler, der var gældende, da afgørelsen blev truffet. Ved hjemvisning eller ophævelse af afgørelser om indsatser, hjælp og støtte, der var truffet efter xxx i lov om social service, skal fornyet afgørelse om hjælp og støtte træffes efter denne lov.

Stk. 7. Den børnevenlige indgang, jf. § 14, stk. 4, skal senest være etableret 1. oktober 2023.

Stk. 8. Det kommunale beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme, jf. § 15, stk. 3, skal første gang være godkendt af kommunalbestyrelsen og offentliggjort på kommunens hjemmeside senest den 1. oktober 2023

Territorial anvendelse

§ 214. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv og personer, der udfører opgaver på børne- og ungeområdet for det offentlige, kan underrette den kompetente myndighed i Grønland eller på Færøerne, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år, der har bopæl i Grønland eller på Færøerne, kan have behov for særlig støtte eller har været udsat for overgreb, eller at et barn umiddelbart efter fødslen i Grønland eller på Færøerne kan få behov for særlig støtte på grund af de kommende forældres forhold.

Stk. 3. Social- og Ældreministeren fastsætter efter aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut i en bekendtgørelse regler om visitation, betaling, refusion, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg samt besøgsrejser m.v., når personer på foranledning af færøske eller grønlandske myndigheder for ophold i Danmark og modtager tilbud efter denne lov.

Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse for personer, der fra Danmark får ophold på Færøerne eller i Grønland på foranledning af danske sociale myndigheder.

Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark og Grønland og mellem sociale myndigheder i Danmark og på Færøerne.

Stk. 4. Uenighed mellem færøske eller grønlandske sociale myndigheder og danske sociale myndigheder om deres forpligtelser efter disse regler afgøres af Ankestyrelsen.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	70
2. Baggrund.....	71
3. Lovforslagets indhold	73
3.1. Formål og anvendelsesområde	73
3.1.1. Gældende ret.....	73
3.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	73
3.2. Barnets rettigheder og grundlæggende principper.....	75
3.2.1. Gældende ret.....	75
3.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	76

3.2.3. Den foreslåede ordning	77
3.3. Kommunalbestyrelsens og Regionsrådets forpligtelser	77
3.3.1. Gældende ret.....	78
3.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	78
3.3.3. Den foreslåede ordning	78
3.4. Afdækning og udredning af barnets behov	79
3.4.1. Gældende ret.....	79
3.4.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	84
3.4.3. Den foreslåede ordning	85
3.5. Den rette hjælp i tide til hele familien.....	90
3.5.1. Gældende ret.....	90
3.5.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	92
3.5.3. Den foreslåede ordning	94
3.6. Hjælp og støtte	96
3.6.1. Gældende ret.....	96
3.6.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	107
3.6.3. Den foreslåede ordning	108
3.7. Særlig hjælp og støtte til børn og unge med funktionsnedsættelser og deres familier	116
3.7.1. Gældende ret.....	116
3.7.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	117
3.7.3. Den foreslåede ordning	118
3.8. Anbringelse.....	119
3.8.1. Gældende ret.....	119
3.8.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	125
3.8.3. Den foreslåede ordning	128
3.9. Samvær og kontakt.....	132
3.9.1. Gældende ret.....	132
3.9.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	133
3.9.3. Den foreslåede ordning	135
3.10. Videreførte og permanente anbringelser	138
3.10.1. Gældende ret.....	138
3.10.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	139
3.10.3. Den foreslåede ordning	141
3.11. Adoption	141

3.11.1. Behandling af adoptionssager	141
3.11.1.1. Gældende ret.....	141
3.11.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	146
3.11.1.3. Den foreslåede ordning	147
3.11.2. VISOs støtte til kommunalbestyrelsernes behandling af adoptionssager	149
3.11.2.1. Gældende ret.....	149
3.11.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	150
3.11.2.3. Den foreslåede ordning	151
3.11.3. Faglig støtte ved adoption.....	152
3.11.3.1. Gældende ret.....	152
3.11.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	153
3.11.3.3. Den foreslåede ordning	154
3.12. Løbende opfølgning.....	154
3.12.1. Gældende ret.....	154
3.12.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	156
3.12.3. Den foreslåede ordning	159
3.13. Ophør af indsatser og hjemgivelse	163
3.13.1. Gældende ret.....	163
3.13.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	164
3.13.3. Den foreslåede ordning	166
3.14. Fra barn til voksen	167
3.14.1. Gældende ret.....	167
3.14.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	169
3.14.3. Den foreslåede ordning	170
3.15. Hjælp til barnets forældre	171
3.15.1. Gældende ret.....	171
3.15.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	172
3.15.3. Den foreslåede ordning	174
3.16. Særlig hjælp og støtte til børn der har været udsat for overgreb.....	176
3.16.1. Gældende ret.....	176
3.16.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	181
3.16.3. Den foreslåede ordning	182
3.17. Dømte og unge i risiko for at begå kriminalitet.....	184
3.17.1. Gældende ret.....	184

3.17.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	186
3.17.3. Den foreslåede ordning	186
3.18. Styrket sagsbehandling	186
3.18.1. Gældende ret	186
3.18.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	190
3.18.3. Den foreslåede ordning	192
3.19. Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, koordinering, betaling, takster, forsøg m.v.	194
3.19.1. Gældende ret	194
3.19.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	201
3.19.3. Den foreslåede ordning	202
3.20. Tilsyn	203
3.20.1. Gældende ret	203
3.20.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser	205
3.20.3. Den foreslåede ordning	207
3.21. Børnerådet	209
3.21.1. Gældende ret	209
3.21.3 Den foreslåede ordning	210
4. Ligestillingsmæssige konsekvenser	210
5. Forholdet til international ret	210
5.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention	210
5.1.1. EMRK artikel 8	211
5.1.1.1. Afgørelse om anbringelse uden samtykke inden fødsel	211
5.1.1.2. Suspension af samvær efter anmodning fra barnet	214
5.1.1.3. Ret for barnet, der er fyldt 10 år, til at anmode om en permanent anbringelse	215
5.2. FN's Børnekonvention	218
5.2.1. Formål og grundlæggende principper i barnets lov	219
5.2.2. Afgørelse om anbringelse uden samtykke inden fødsel	220
5.2.3. Suspension af samvær under en anbringelse	221
5.2.4. Ret for barnet, der er fyldt 10 år, til at anmode om en permanent anbringelse	222
5.3 Konsekvenser for FN's Verdensmål	222
6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige	223
6.1 Økonomiske konsekvenser	223
6.2 Implementeringsmæssige konsekvenser	223
6.3. Principper for digitaliseringsklar lovgivning	224

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	226
8. Administrative konsekvenser for borgere	226
9. Klimamæssige konsekvenser	227
10. Natur- og miljømæssige konsekvenser	227
11. Forholdet til EU-retten	227
12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.	227
13. Sammenfattende skema.....	229

1. Indledning

Dette lovforslag udmønter sammen med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Ændringer som følge af barnets lov, initiativret for adopterede børn, adoption uden samtykke fra fødslen, samvær med børn på kvindekrisecentre m.v. og fast-track for godkendelse af plejefamilier m.v.) (følgelovforslaget) de lovgivningsmæssige elementer i aftalen om reformen Børnene Først, som regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne indgik i maj 2021.

Lovforslaget skal stadfæste et tidssvarende børnesyn, der både i loven og i praksis skal sikre, at barnets perspektiv altid er i fokus og er styrende i både udredningen af barnets behov, i indsatserne og i opfølgningen på barnets trivsel og udvikling, uanset barnets alder.

Med lovforslaget skal børn ses i deres egen ret og som selvstændige individer med egen stemme. Lovforslaget skal derfor sikre, at børns retssikkerhed prioriteres, og at børn fremover skal opleve et børnevenligt system, der møder dem med en målrettet og sammenhængende indsats, der afspejler børnenes egne ønsker og behov.

Med lovforslaget får børn derfor flere rettigheder, og lovforslaget skal sikre, at barnets rettigheder og barnets stemme får større betydning i sagsbehandlingen. Børnene skal opleve, at deres stemme bliver hørt og inddraget i de beslutninger, der vedrører deres eget liv. Lovforslaget skal derfor bidrage til at sikre, at børn høres, når de vigtige beslutninger træffes, og at barnets ønsker bliver inddraget i tilrettelæggelsen af indsatsen og i de mål, som indsatsen skal opnå, og som der skal følges op på løbende. Lovforslaget skal samtidig sikre, at det aldrig bliver barnets ansvar selv at løse udfordringerne. Den pligt skal også fremadrettet påhvile de voksne omkring barnet.

Med lovforslaget skal der ske en regelforenkling og en sanering i unødigt bureaukratiske proceskrav. Der skal være større fleksibilitet i reglerne, så proceskravene til sagsbehandlingen i højere grad afspejler behovet i den enkelte sag. De ændrede regler skal sikre, at tid og ressourcer først og fremmest prioriteres til de mest komplekse sager, og skal samtidig understøtte, at indsatsen kommer hurtigere i gang.

Lovforslaget skal desuden sikre en bedre og tidligere indsats til de mest udsatte børn og familier. Familiens problemer, ressourcer og støttebehov skal belyses grundigt, så børn og forældre får den rette indsats i tide og kvaliteten i sagsbehandlingen styrkes. Lovforslaget skal sikre, at børnene bliver set og grebet af systemet, så de får den rette hjælp i tide.

Med lovforslaget samles reglerne om støtte og hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte ét sted, uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer, en funktionsnedsættelse hos barnet eller andre sociale udfordringer.

Med lovforslaget sker der samtidigt et opgør med stigmatiserende sprogbrug, så børn ikke får det indtryk, at de er et problem, der skal løses. Med lovforslaget sker der samtidig en række sproglige opdateringer, herunder at børn og unge-udvalget i kommunen fremover betegnes børne- og ungeudvalget, og så loven fremstår i et mere forenklet sprog.

2. Baggrund

Kommunerne har gennem de seneste år haft et stort fokus på at styrke den forebyggende hjælp til udsatte børn, unge og familier. Det har betydet, at omfanget af kommunernes forebyggende indsatser til børn og unge mellem 0 og 22 år er steget. Denne udvikling er der ønske om at fortsætte, så der sættes ind med tidlige og forebyggende indsatser over for børn, unge og familier, når det er den rette løsning.

Samtidig er der behov for at styrke indsatsen over for de mest udsatte børn og unge, som i dag hjælpes for sent og for dårligt. I 2019 var der ifølge Social- og Ældreministeriets egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata ca. 1.900 børn og unge, der fik iværksat en anbringelse uden for hjemmet for første gang. Omkring 230 af disse børn og unge var 16 år, da anbringelsen blev iværksat, hvor der var omkring 30 førstegangsanbringelser blandt henholdsvis 1-, 2-, og 3-årige. Der var således omkring syv gange så mange 16-årige som 1-årige, 2-årige eller 3-årige førstegangsanbragte i 2019.

Der kan være mange årsager til, at et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, men ofte kommer børnene og de unge fra et hjem med betydelige udfordringer. I perioden 2015 til 2019 er omkring 80 pct. af førstegangsanbragte børn og unge i alderen 0-11 år, ifølge sagsbehandlernes registreringer til Danmarks Statistik, blevet anbragt på grund af indikationer på omsorgssvigt fra forældrene eller anden bekymrende adfærd hos forældrene, herunder f.eks. misbrugsproblemer. For de 12-17-årige gælder det knap 60 pct. ifølge sagsbehandlernes registreringer.

Der er forud for en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet ofte et længere forløb med forebyggende indsatser eller foranstaltninger, hvor der eksempelvis er ydet støtte i form af familiebehandling eller støtte i hjemmet. Hvis der ses på børn og unge, der anbringes for første gang, havde omkring 80 pct. af alle førstegangsanbragte børn og unge i alderen 3-17 år i 2018

modtaget mindst én forebyggende indsats eller foranstaltning på et tidspunkt i årene forud for deres anbringelse, ifølge Social- og Ældreministeriets egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata. For de førstegangsanbragte 12-14-årige, som har modtaget forebyggende indsatser eller foranstaltninger forud for anbringelsen, har knap 60 pct. modtaget en forebyggende indsats eller foranstaltning allerede i 2014 eller 2015.

Regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne indgik derfor i maj 2021 aftalen om Børnene Først.

Det er ønsket med aftalen at give alle børn ret til at vokse op i en tryk og kærlig familie. Med aftalen om Børnene Først er målet, at alle børn med behov for støtte skal have den rette hjælp i tide – og for de mest udsatte børn og unge, hvor den rette hjælp er en anbringelse, skal børnene have et nyt hjem, og det skal ske tidligere end i dag.

Grundlaget for aftalen er derfor, at en ny, samlet børnelov skal taget afsæt i et tidssvarende børnesyn, som indebærer at børn ses i deres egen ret, at børnene får flere rettigheder, og at barnets stemme tillægges større betydning både i sagsbehandlingen og de indsatser, der sættes i gang over for det enkelte barn, så barnet oplever et mere børnevenligt system.

Aftalepartierne ønsker med aftalen om Børnene Først også at stå på de gode erfaringer fra frikommuneforsøgene på børneområdet, hvor sagsbehandlere og familier har oplevet, at større fleksibilitet i proceskravene har været med til at sikre tættere og hyppigere dialog med familierne og en kortere vej fra bekymring til at der iværksættes indsats over for barnet, den unge eller familien.

Aftalen om Børnene Først indebærer derfor også, at reglerne på børneområdet skal forenkles, og at der skal gøres op med unødigt bureaukratiske proceskrav, med udgangspunkt i, at det faglige skøn skal vejer tungere, at der bliver større fleksibilitet i reglerne og dermed bedre mulighed for at prioritere ressourcerne til de komplekse sager, og at der i højere grad tages afsæt i det enkelte barns ønsker og behov, med afsæt i de erfaringer, der er indhentet i frikommuneforsøgene på børneområdet.

Med afsæt i erfaringerne herfra og resultaterne fra kulegravningen fra februar 2021 af reglerne på området for udsatte børn og unge, der blev gennemført i samarbejde med KL, er der i udarbejdelsen af barnets lov taget afsæt i tre grundlæggende principper, der skal sikre afbureaukratisering og regelforenklning og dermed understøtte, at barnets lov sikrer en tidligere hjælp og styrker indsatsen over for børn og unge:

1. Mere fleksible krav til udredning af barnets eller den unges behov, så tidsforbruget flyttes fra lange udredningsforløb til hurtigere igangsættelse af indsats og opfølgning på barnets trivsel og udvikling.

2. Mere rum til socialfaglige vurderinger ved at gøre proceskravene i loven fleksible, og så kravene til sagsbehandlingen i højere grad afspejler barnets behov i den enkelte sag og barnet og familie oplever at den nødvendige indsats sættes hurtigere i gang.
3. Strukturen i loven skal understøtte et dynamisk sagsforløb, og kortere bestemmelser skal sikre overskueligheden og gøre bestemmelserne nemmere at forstå.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Formål og anvendelsesområde

3.1.1. Gældende ret

Serviceoven danner i dag rammen om de regler, som regulerer indsatser til børn og unge, der har et særligt behov for støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og deres familier.

Det generelle formål med servicelovens bestemmelser fremgår af servicelovens §§ 1 og 2, som rammesætter formålet med den samlede servicelov, herunder både bestemmelserne målrettet børn og unge og bestemmelserne målrettet voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, samt af § 46, der alene omhandler formålet med de bestemmelser, som alene regulerer indsatser målrettet børn og unge med behov for særlig støtte.

3.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Social- og Ældreministeriet finder det hensigtsmæssigt, at reglerne om indsatser målrettet børn og unge med behov for særlig støtte samles i en ny, selvstændig hovedlov - barnets lov. Ministeriet finder, at barnets lov skal danne rammen om alle støttebestemmelser målrettet børn og unge og deres familier, uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer, en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge eller andre sociale udfordringer.

Social- og Ældreministeriet finder derfor, at alle støttebestemmelser målrettet børn og unge og deres familier bør samles i barnets lov, og at der samtidigt bør indføres en række nye bestemmelser, primært målrettet socialt udsatte og anbragte børn og unge. Social- og Ældreministeriet finder, at der i den forbindelse vil være behov for at videreføre og tilpasse de formålsbestemmelser, som i dag danner rammen for indsatserne til målgruppen efter serviceloven.

Formålsbestemmelserne vil skulle synliggøre, at hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov altid vil skulle tage afsæt i barnets perspektiv, ressourcer og behov, med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Formålsbestemmelserne bør endvidere ses i sammenhæng med bestemmelserne i det foreslåede kapitel 2 i barnets lov, som omhandler barnets rettigheder.

Formålsbestemmelserne findes endvidere at skulle medvirke til at sikre, at hjælp og støtte gives ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens samlede forhold.

Endvidere bør formålsbestemmelserne tydeliggøre, at hjælp og støtte vil skulle være tidlig og helhedsorienteret og vil skulle omfatte både forebyggende indsatser og hjælp og støtte med henblik på at imødekomme og kompensere for konkrete udfordringer hos barnet eller den unge eller lette hverdagen for barnet, den unge eller familien.

Herudover finder ministeriet også, at formålsbestemmelserne vil skulle medvirke til at tydeliggøre, at hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov vil skulle tilrettelægges med henblik på at understøtte udviklingsmuligheder, livskvalitet samt mulighederne for en selvstændig tilværelse for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier.

Herudover bør formålsbestemmelserne være med til at tydeliggøre, at det ikke må blive barnets eller den unges ansvar at løse de udfordringer, der følger af social udsathed eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Den pligt vil skulle påhvile de voksne omkring barnet. Det vil derfor være et væsentligt mål med den hjælp og støtte, som vil skulle ydes efter den foreslåede barnets lov at sikre, at rammerne herfor er til stede ved at barnet, den unge og familien får den hjælp, de har brug for, for at kunne sikre børnene og de unge en god og tryk opvækst.

Ministeriet finder således at formålsbestemmelserne under ét vil skulle medvirke til at skabe rammerne for en god og rettidig og helhedsorienteret indsats til børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier, med afsæt i en grundig belysning af barnets, den unges og familiens problemer, ressourcer og støttebehov.

Samlet set bør de nye formålsbestemmelser medvirke til at understøtte, at børn og unge med behov herfor får den hjælp, støtte, omsorg og beskyttelse, som de har behov for, med henblik på at sikre at alle børn og unge får gode og tryk opvækstvilkår.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes et indledende kapitel med tre bestemmelser i barnets lov, som tilsammen skal fastsætte anvendelsesområdet for samt det generelle formål med ydelser og indsatser efter barnets lov.

De foreslåede bestemmelser i formålskapitlet vil indholdsmæssigt i vidt omfang være en videreførelse af de relevante formålsbestemmelser i servicelovens § 1, 2 og 46, men vil være tilpasset den nye, afgrænsede målgruppe.

Herudover er de foreslåede formålsbestemmelser sprogligt opdateret, blandt andet som følge af at der vil være tale om sammenskrivning af forskellige, delvist overlappende formålsbestemmelser fra

serviceloven samt som følge af, at den foreslåede barnets lov vil indeholde en række nye bestemmelser, som foreslås indført med afsæt i den politiske aftale om Børnene Først.

3.2. Barnets rettigheder og grundlæggende principper

3.2.1. Gældende ret

Serviceloven rummer i dag en række bestemmelser om barnets rettigheder og om grundlæggende principper for kommunernes forpligtelser i forhold til at tilvejebringe og tilrettelægge indsatsen for børn og familier med behov for særlig støtte og i forhold til at inddrage barnet eller den unge og familien eller netværket i sagsbehandlingen og indsatsen.

Det følger af § 47 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen generelt skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk. Det følger endvidere af servicelovens § 48, at der skal finde en samtale sted med barnet eller den unge – en såkaldt børnesamtale – før der træffes afgørelse efter en række konkrete bestemmelser i serviceloven. Det drejer sig bl.a. om afgørelser om indsatser efter servicelovens §§ 52 eller 58, afgørelse om undersøgelse uden samtykke efter § 51, afgørelser om hjemgivelse efter § 68, samt afgørelser om samvær og kontakt efter § 71.

Efter servicelovens § 48 a, har et barn eller en ung, hvis sag behandles efter serviceloven, på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre. Formålet med barnets eller den unges ret til en bisidder er at understøtte barnet eller den unge i at udleve de rettigheder, som barnet eller den unge har i forbindelse med sagens behandling, herunder i forhold til kommunalbestyrelsens pligt til at inddrage barnets eller den unges holdning.

Servicelovens § 3 fastslår, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om tilbud efter serviceloven.

Kommunalbestyrelsens forpligtelser er derudover bl.a. fastsat i servicelovens § 146, hvoraf det følger, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år samt vordende forældre i kommunen lever. Kommunalbestyrelsen skal føre sit tilsyn på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

Efter servicelovens § 11 skal kommunalbestyrelsen tilrettelægge en indsats, der sikrer sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Kommunalbestyrelsen skal endvidere efter servicelovens § 4 sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven. Det kan enten være egne tilbud eller ske ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Kommunalbestyrelsen skal jf. servicelovens § 19 sørge for, at de opgaver og tilbud, der omfatter børn, unge og deres familier, udføres i samarbejde med forældrene og på en sådan måde, at det

fremmer børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Dette gælder både ved udførelsen af det generelle og forebyggende arbejde og ved den målrettede indsats over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet særligt behov for støtte.

Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse, jf. § 19, stk. 2, udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

Efter § 19, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at den indsats, der iværksættes efter serviceloven over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet særligt behov for støtte, sættes i sammenhæng med den indsats, der iværksættes over for de samme børn og unge efter anden lovgivning.

Kommunalbestyrelsen har endvidere en særlig forpligtelse i forhold til at beskytte børn og unge mod overgreb. Kommunalbestyrelsen skal således, jf. § 19, stk. 4, udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog med maksimalt 4 års interval.

Endelig er kommunalbestyrelsen forpligtet til at sikre brugerinddragelse og samarbejde med civilsamfundet. Efter servicelovens § 16 skal kommunalbestyrelsen således sørge for, at brugerne af tilbud efter serviceloven får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene. Det følger dertil af servicelovens § 18, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Der skal i den forbindelse årligt afsættes et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde, og rammerne for samarbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

3.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Ministeriet finder, at barnets lov bør afspejle et tidssvarende børnesyn, hvor barnet eller den unge er til i sin egen ret, og hvor der lægges afgørende vægt på barnets eller den unges perspektiv og synspunkter i både sagsbehandlingen og i tilrettelæggelsen af indsatsen.

Det er ministeriets opfattelse, at hvis barnet eller den unge reelt skal være inddraget i beslutninger vedrørende barnets eller den unges eget liv, så skal inddragelsen ske løbende frem for på de faste nedslagspunkter, som de gældende regler om børnesamtale lægger op til. Ministeriet finder i den forbindelse, at de gældende regler om retten til at lade sig bistå skal videreføres med barnets lov, således at barnet eller den unge støttes i udøvelsen af de rettigheder, som barnet eller den unge får med barnets lov, herunder retten til løbende inddragelse.

Ministeriet er imidlertid opmærksom på, at ansvaret aldrig må blive lagt over på barnet eller den unge. Børn skal have lov til at være børn, og udsatte børn og unge skal mødes af et børnevenligt system, der lytter til deres ønsker og holdninger, og som bærer ansvaret for at handle på dem.

Ministeriet finder, at mens barnets eller den unges ønsker skal inddrages og være styrende i forhold til sagsbehandlingen og indsatsen, så skal det også fortsat være kommunalbestyrelsens ansvar at foretage den faglige vurdering af barnets eller den unges behov og træffe de nødvendige beslutninger og afgørelser på denne baggrund.

Derfor finder ministeriet, at det også fremadrettet skal være kommunalbestyrelsen, der skal være ansvarlig for at tilvejebringe den rette hjælp til børn og unge og deres familier, der befinder sig i en udsat position eller på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for støtte. Ministeriet finder i den forbindelse, at tilsynsforpligtelsen også fremadrettet skal tilfalde kommunalbestyrelsen i forhold til de børn og unge, der opholder sig i kommunen, og i forhold til at sikre, at der er de nødvendige tilbud i kommunen.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås at fastsætte en række grundlæggende rettigheder for barnet og den unge, der befinder sig i en socialt udsat position eller et barn eller en ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og som derfor kan have behov for støtte og hjælp efter lovens bestemmelser.

Disse grundlæggende rettigheder for børn og unge i socialt udsatte positioner og børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne skal afspejle et tidssvarende børnesyn, der samlet set skal sikre, at barnet eller den unge med behov for hjælp sættes i centrum af myndighederne og de voksne omkring dem.

Det tidssvarende børnesyn skal samtidig sikre, at børn og unge ses som forskellige fra voksne og fra hinanden. Endvidere skal retten til inddragelse sikre barnet eller den unges indflydelse i eget børneforløb og modvirke og mindske graden af udsathed.

I mødet og dialogen med myndigheder, fagprofessionelle og andre voksne i sager om støtte efter denne lov skal barnet eller den unge således kunne forvente, at disse grundlæggende rettigheder iagttages og respekteres.

Det vil samtidig stille krav til myndighedernes tilrettelæggelse og behandling af sager om hjælp og støtte efter loven. Den foreslåede bestemmelse i § 2 skal derfor ses i tæt samspil med de foreslåede bestemmelser i §§ 7 og 8, som fastsætter det ansvar, de voksne omkring barnet eller den unge har i forhold til at sikre barnets bedste, og det ansvar de påhviler kommunalbestyrelsen i relation til at sikre medvirken og inddragelse af barnet og den unge ved behandlingen af sager efter denne lov.

3.3. Kommunalbestyrelsens og Regionsrådets forpligtelser

3.3.1. Gældende ret

Myndighedsansvaret i forhold til børn og unge og deres familier ved tildeling af sociale ydelser efter serviceloven ligger i dag hos kommunalbestyrelsen. Det er således kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelser om sådanne tilbud efter serviceloven, medmindre andet fremgår direkte af loven.

Kommunalbestyrelsens myndighedsansvar betyder, at børn og unge og deres familier kun skal henvende sig ét sted for at få hjælp, idet der kun er én myndighed, der har ansvaret for alle tilbud på socialområdet. Dette giver også en styrkelse af borgerens retssikkerhed, fordi ansvaret for alle afgørelser og tilbud til borgeren er samlet et sted.

Udgangspunktet for kommunalbestyrelsens administration af serviceloven er endvidere, at kommunalbestyrelsens afgørelser skal iværksættes straks efter, at disse er truffet. Denne pligt til at iværksætte en afgørelse straks følger ikke direkte af serviceloven i dag, men fremgår af vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven, som afspejler gældende praksis på socialområdet.

3.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Social- og Ældreministeriet finder, at det er hensigtsmæssigt med en uændret klar og entydig ansvarsfordeling i barnets lov, hvorefter det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelser om tilbud efter loven, medmindre andet fremgår direkte af loven.

Kommunalbestyrelsens myndighedsansvar skal samtidig sikre, at børn og unge og deres familier, der har behov for en socialfaglig indsats, får de nødvendige tilbud og anden hjælp i deres nærmiljø, og i sammenhæng med de almindelige tilbud i kommunen.

Børn og unge og deres familier med behov for en socialfaglig indsats befinder sig typisk i en sårbar situation. Det er derfor afgørende, at kommunalbestyrelsens afgørelser iværksættes hurtigst muligt, så barnet eller den unge kan få den nødvendige hjælp og støtte de har behov for, og det undgås, at situationen forværres, og barnet eller den unge kommer i stigende mistrivsel. Social- og Ældreministeriet finder, at der er behov for at tydeliggøre kommunalbestyrelsens eksisterende pligt til at iværksætte en afgørelse efter loven straks efter, at denne er truffet, ved at lade pligten fremgå direkte af loven, og ikke alene følge af gældende vejledningstekst.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i § 10 fastsættes en videreførelse af den gældende retstilstand, hvorefter myndighedsansvaret i forhold til børn og unge og deres familier ved tildeling af sociale ydelser efter barnets lov ligger hos kommunalbestyrelsen. Det vil således være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelser om sådanne tilbud efter denne lov, medmindre andet fremgår direkte af loven.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at iværksætte en afgørelse efter loven straks efter, at denne er truffet tydeliggøres ved at anføre denne eksplicit i loven med det formål at sikre en skærpet opmærksomhed herpå. Tydeliggørelsen vil ikke indebære ændringer i omfanget eller indholdet af forpligtelsen ift. gældende retstilstand, som dermed foreslås videreført uændret.

3.4. Afdækning og udredning af barnets behov

3.4.1. Gældende ret

Afdækning af støttebehov hos børn, unge og vordende forældre er i dag reguleret i servicelovens § 50, der fastsætter regler om en såkaldt børnefaglig undersøgelse.

Bestemmelsen omfatter afdækning af støttebehovet forud for iværksættelse af støtteforanstaltninger efter servicelovens § 52 som f.eks. praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, familiebehandling eller anbringelse uden for hjemmet. Endvidere skal der være foretaget en børnefaglig undersøgelse forud for godkendelse af hjemmetræning efter servicelovens § 32.

Iværksættelse af tidligt forebyggende indsatser efter servicelovens § 11 eller handicapkompenserende støtte til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarig lidelse efter serviceloven forudsætter ikke gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. I disse tilfælde finder sagsoplysningen sted efter de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger herom samt efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område om sagsoplysning, borgerinddragelse, notatpligt m.v.

Endelig indeholder servicelovens § 32, stk. 2, en særlig regel om udredning i forhold til visse børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Bemyndigelsen er udmøntet i §§ 1 i bekendtgørelse nr. 717 af 9. juni 2016 om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte.

Efter servicelovens § 50, stk. 1, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Det fremgår servicelovens § 50, stk. 1, 2. pkt., at den børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Bestemmelsen betyder, at udgangspunktet for gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse er, at kommunalbestyrelsen aktivt skal søge at opnå dialog og samarbejde med forældrene om undersøgelsen. Ifølge bemærkninger til bestemmelsen har kommunalbestyrelsen dog mulighed for

at gennemføre undersøgelsen i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, samt i de tilfælde, hvor dette vil være særligt besværligt eller meget tidskrævende f.eks. hvis den ene af forældremyndighedsindehaverens bopæl ikke er kendt af myndighederne, og vedkommende ikke har kontakt med barnet, eller hvis forældremyndighedsindehaveren afviser eller ikke besvarer kommunalbestyrelsens forsøg på dialog. Der henvises til jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 178 som fremsat, s. 44.

Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, jf. servicelovens § 50, stk. 1, 3. pkt.

Under hensyn til den belastning, som en undersøgelse kan udgøre for familien og barnet eller den unge, er det centralt, at undersøgelsen ikke bliver mere vidtgående end nødvendigt. Derfor må det løbende i undersøgelsen vurderes, hvor vidtgående den skal være, herunder hvilke oplysninger der er brug for i den konkrete sag. I relation hertil må det vurderes, hvilke oplysninger der skal indhentes, og det må afklares, hvilke oplysninger kommunalbestyrelsen allerede har om den unge. Reglen indebærer desuden, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forældrene og barnet eller den unge er informeret om undersøgelsens formål og forløb.

Det fremgår af servicelovens § 50, stk. 2, at kommunalbestyrelsens undersøgelse skal anlægge en helhedsbetragtning, der, medmindre konkrete forhold betyder, at et eller flere af nedenstående forhold ikke er relevante i forhold til det pågældende barn eller den unge, skal omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber samt andre relevante forhold.

Med henblik på at kommunen i højere grad skal arbejde bredt og helhedsorienteret og fokusere på de ressourcer, som kan bidrage til at løse problemerne skal undersøgelsen som udgangspunkt omfatte de nævnte forhold. Kommunalbestyrelsen skal dog i den konkrete sag vurdere, hvorvidt og i hvilket omfang hvert enkelt af bestemmelsens 6 punkter er relevant at undersøge for det enkelte barn eller ung.

F.eks. vil punktet skoleforhold ikke være relevant for et barn under den skolepligtige alder, ligesom den børnefaglige undersøgelse ikke nødvendigvis kræver indhentning af oplysninger om fritidsforhold og venskaber fra mange forskellige kilder, hvis ressourcer og problemer vurderes belyst tilstrækkeligt på baggrund af f.eks. forældrenes og barnet eller den unges eller skolelærerens udtalelser. Kommunalbestyrelsen skal i sin undersøgelse kort begrunde, hvorfor et forhold ikke indgår i undersøgelsen.

Som led i undersøgelsen skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge. jf. servicelovens § 50, stk. 3. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal oplysninger om barnets eller den unges synspunkter søges tilvejebragt. Samtalen kan finde sted

uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

I sin undersøgelse skal kommunalbestyrelsen afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket, jf. § 50, stk. 4, 1. pkt.

For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. servicelovens § 50, stk. 4, 2. pkt.

Kommunen skal således, når der iværksættes foranstaltninger efter servicelovens § 52 for unge over 15 år, være opmærksom på, at de som udgangspunkt alene skal iværksættes i en forholdsvis kort periode sammenlignet med foranstaltninger over for mindre børn. Kommunen bør derfor overveje, om der allerede på tidspunktet for foranstaltningens iværksættelse kan være behov for foranstaltninger ud over det fyldte 18. år, jf. servicelovens §§ 76 og 76 a, og i givet fald hvilke. Dette kan fremgå af den unges handleplan.

Kommunalbestyrelsen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold, jf. servicelovens § 50, stk. 5, 1. pkt. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre, jf. servicelovens § 50, stk. 5, 2. pkt.

Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog, jf. servicelovens § 50, stk. 5, 3. pkt. Iværksætter kommunen en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog, jf. servicelovens § 50, stk. 5, 4. pkt.

Eventuelle psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren, som måtte blive iværksat som led i en børnefaglig undersøgelse, skal således foretages af en autoriseret psykolog, der er underlagt Psykolognævnets tilsyn og tilsynsforanstaltninger og de særlige pligter for autoriserede psykologer, som følger af psykologloven.

Det er kommunen, som vurderer, om der er behov for at iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren som led i den børnefaglige undersøgelse.

En børnefaglig undersøgelse, herunder også en eventuel psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, der iværksættes som led i en børnefaglig undersøgelse, skal så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Borgeren skal efter § 4 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag, og kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge behandlingen af sagerne på en sådan måde, at borgeren kan udnytte denne mulighed. Dette gælder også ved iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse og herunder ved eventuelle

psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren, som kommunen iværksætter som led heri.

Den børnefaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 1. pkt.

Hvis der er iværksat foranstaltninger sideløbende med, at undersøgelsen gennemføres, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 2. pkt.

Det skal sikre dels, at iværksat foreløbig eller akut støtte ikke automatisk videreføres, uden at der foretages en vurdering af, om den umiddelbare vurdering af barnets behov for støtte bakkes op af resultaterne af den børnefaglige undersøgelse. Dels, at der i beslutningen om, hvilken konkret støtte der skal iværksættes, tages højde for, at barnet eller den unge allerede er inde i et støtteforløb, som det kan være hensigtsmæssigt at fortsætte, hvis det fortsat vurderes at opfylde barnets eller den unges behov. Formålet hermed er at sikre, at barnet eller den unge modtager den støtte, som modsvarer de behov, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse.

Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 3. pkt.

Servicelovens 50, stk. 7, fastsætter regler om tidsfrister for undersøgelsens gennemførelse. Det fremgår således, at servicelovens § 50, stk. 7, 1. pkt., at den børnefaglige undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte.

En undersøgelse må anses for at være afsluttet, når kommunen har forholdt sig til de forhold, der fremgår af servicelovens § 50, stk. 2 og 3, og der, jf. servicelovens stk. 6, er udarbejdet en begrundet stillingtagen til, om der skal iværksættes foranstaltninger. Undersøgelsen bør altid udarbejdes hurtigst muligt.

Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen, jf. servicelovens § 50, stk. 7, 2. pkt.

Forhold, som kommunen ikke har indflydelse på, kan således i særlige tilfælde betyde, at undersøgelsen ikke kan afsluttes endeligt inden for 4 måneder, f.eks. i tilfælde, hvor der er længere ventetid i forbindelse med undersøgelser hos specialister. I disse tilfælde skal kommunen foretage en foreløbig vurdering af barnets eller den unges situation inden for de 4 måneder og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Under alle omstændigheder skal kommunen altid tage stilling til, om der er et akut behov for foranstaltninger, uanset om undersøgelsen er afsluttet.

I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold. Der henvises til afsnit 3.5.1.

Serviceovens § 50, stk. 9, 1. pkt., fastsætter, at hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere.

Det fremgår af forarbejderne, at formålet med bestemmelsen er at sikre en tidlig, grundig og målrettet indsats over for de problemer og udfordringer, der måtte være i en familie, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, s. 4548. Undersøgelsen skal danne grundlaget både for et eventuelt valg af forebyggende foranstaltning og for en anbringelse fra fødslen, hvis det skulle vise sig nødvendigt af hensyn til barnets fortsatte mulighed for trivsel og udvikling.

Bestemmelsen gør det således at muligt at gennemføre en undersøgelse efter serviceovens § 50 før fødslen med henblik på at sikre en grundig og nuanceret afdækning af de konkrete udfordringer og problemstillinger i familien på et tidligt tidspunkt, så den rigtige og tilstrækkelige foranstaltning kan vælges fra starten. En grundig undersøgelse af forholdene i hjemmet og familien, så man kan få et grundigt indblik i, hvori problemerne består, er forudsætningen for at iværksætte den rigtige indsats, uanset om det er efter reglerne i lov om social service eller efter et andet regelsæt, som f.eks. sundhedsloven. Undersøgelsen skal afdække både ressourcerne og problemerne i familien, og den skal komme rundt om familiens samlede situation, så det bliver muligt at tilbyde den rette hjælp til familien.

Kommunen skal i forbindelse med undersøgelsen indhente oplysninger fra de fagfolk, der er i kontakt med familien, både i forhold til eventuelt ældre søskende og i forhold til forældrenes egne forhold.

Betegnelsen kommende forældre omhandler både gravide enlige kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, s. 4555.

Det følger af serviceovens § 50, stk. 9, 2. pkt., at undersøgelsen af de vordende forældres forhold så vidt muligt gennemføres i samarbejde med de vordende forældre. Bestemmelsen indebærer, at undersøgelse af de vordende forældre så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med de vordende forældre, men at der ikke er krav om samtykke fra vordende forældre til gennemførsel af undersøgelsen. Dette svarer til, hvad der gælder ved en børnefaglig undersøgelse efter serviceovens § 50, stk. 1, af et barn eller en ung.

Det følger videre af servicelovens § 50, stk. 9, 3. pkt., servicelovens § 50, stk. 4-8, finder anvendelse ved en afgørelse om en undersøgelse af de vordende forældres forhold. Bestemmelsen indebærer, at de regler, der gælder for en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung, og som er fastsat i servicelovens § 50, stk. 4-8, også finder anvendelse ved en undersøgelse af de vordende forældres forhold. For en beskrivelse af disse bestemmelse, se ovenfor.

Når der er tale om forældre med funktionsnedsættelser, bør der i forbindelse med undersøgelsen sikres en koordineret indsats mellem relevante forvaltninger i forhold til at afdække, om der er behov for at iværksætte eller justere handicapkompenserende foranstaltninger til de vordende forældre. I forhold til børn eller unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte, fremgår det af servicelovens § 32, stk. 2, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om samarbejdet med forældre, om inddragelse af barnet eller den unge, om udredning af barnets eller den unges behov og om fremgangsmåden ved kommunens sagsbehandling.

Bemyndigelsen har sammenhæng til servicelovens § 32, stk. 1, som pålægger kommunalbestyrelsen at træffe afgørelse om hjælp til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte samt fastlægger, at hjælpen kan tilrettelægges i særlige dagtilbud, jf. stk. 3, i særlige klubtilbud, jf. § 36, i forbindelse med andre tilbud efter serviceloven eller dagtilbudsloven eller kan udføres helt eller delvis af forældrene i hjemmet som hjemmetræning, jf. § 32 a. Det fremgår endvidere af servicelovens § 32 a, stk. 3, 1. pkt., at godkendelse af hjemmetræning efter servicelovens § 32 a, stk. 1, skal ske på baggrund af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Det bemærkes, at servicelovens § 32, stk. 1 og stk. 3-5 samt servicelovens § 32 a foreslås videreført i barnets lov §§ 82, 84-85.

3.4.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Den nuværende udredning af barnet i serviceloven sker ved den børnefaglige undersøgelse, den såkaldte § 50-undersøgelse. I dag er der samme krav til udredning af barnet, uanset om der er tale om en meget kompleks eller en lettere problemstilling.

Den børnefaglige undersøgelse kritiseres for, at den ofte er for lang og kan være medvirkende til at forsinke hjælpen til barnet unødigt. Ligesom problemerne i mellemtiden kan vokse sig større og kræve, at mere intensive former for hjælp og støtte må iværksættes.

Der er bl.a. kritik af, at der med undersøgelsen går alt for meget tid med passivt skrivebordsarbejde, der ikke giver den ønskede værdi for barnet, som dermed ikke oplever at hjælpen kommer i tide. Det kritiseres desuden, at der bruges uforholdsmæssigt meget tid på udredning i de mindre komplekse sager, så ressourcerne ikke bruges rigtigt. Det er også et kritikpunkt, at barnet og familien ofte har en meget begrænset rolle i udredningen, og ikke føler noget ejerskab med de

nuværende rammer for undersøgelsen. Endeligt kritiseres undersøgelsen for ofte at være meget problemfokuseret fremfor at have fokus på, hvad der skal løses og pege fremad.

Det er på den baggrund Social- og Ældreministeriets opfattelse, at der er behov for nye regler om udredning, som skal adressere de udfordringer, der i dag er ved den børnefaglige undersøgelse. Det er samtidig ministeriets opfattelse, at der er behov for at skabe fælles rammer for sagsoplysningen, som er anvendelige og relevante for den samlede mængde af tilbud om hjælp og støtte, som kan iværksættes efter barnets lov for at imødekomme de individuelle behov hos såvel socialt udsatte børn og unge som børn og unge med nedsat funktionsevne samt deres familier. Endelig er det ministeriets opfattelse, at der er behov for at sikre kontinuitet og stabilitet i sagsbehandlingen for børn og unge i de alvorlige eller komplekse sager.

Der skal ved udformningen heraf også tages hensyn til behovet for regelforenkling og afbureaukratisering med henblik på at flytte ressourcer fra unødigt dokumentation til arbejdet med barnet og familien. Det handler efter ministeriets opfattelse bl.a. om sikre, at dokumentationskrav afspejler kompleksiteten og tyngden af barnets behov til gavn for en hurtigere indsats til barnet. Ligesom der kan være behov for større frihed til sagsbehandlernes skøn med færre procesregler.

Det er ministeriet vurdering, at nye udredningsbestemmelser bør bygge på følgende principper:

- Barnet og familien skal have hjælp langt hurtigere. I dag går der ofte 4 måneder (som er fristen for udredning i dag) eller længere.
- Barnet og familien skal opleve, at hjælpen kommer med det samme, og at der handles – det kræver et opgør med den passive undersøgelsesperiode, der eksisterer i dag.
- Udredningen skal derfor ske samtidig med, at kommunen hjælper barnet og er i kontakt med barn og familie, så der er tale om aktiv undersøgelsesfase, hvor rådgiver også lærer barnet at kende.
- For at hjælpen kan komme hurtigere i gang, og sagsbehandleren kan bruge tiden bedst muligt, skal der skelnes tydeligere mellem ”lettere” og ”tunge sager”.
- Barnet skal inddrages bedre i udredningen. Afdækning af udfordringerne skal derfor ske sammen med barnet og familien.
- Udredningen skal både afdække ressourcer og udfordringer hos barn og familie.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i alle sager, hvor det må antages, at et barn eller en ung har behov for hjælp og støtte, skal vurdere, om der er tale om:

- En problemstilling, der ikke kræver yderligere afdækning af barnets eller den unges støttebehov.

- En problemstilling, der kræver afklaring af et eller flere forhold med betydning for barnets eller den unges støttebehov.
- En problemstilling, der kræver en udredning af barnets eller den unges støttebehov.
- Den foreslåede ordning vil betyde, at hvis kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung trænger til støtte, f.eks. på baggrund af underretning eller en henvendelse fra barnet, den unge eller forældre, vil kommunalbestyrelsen skulle foretages en indledende screening af sagen med henblik på at vurdere behovet for yderligere sagsoplysning.

Kommunalbestyrelsen vil i vurderingen skulle lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder om behovet for hjælp og støtte er helt eller delvist begrundet i nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Den foreslåede ordning vil betyde, at kravene til afdækning og dokumentation af barnets, den unges eller de kommende forældres støttebehov vil blive afpasset sagens karakter og kompleksitet i højere grad, end det er tilfældet i dag.

Det foreslås videre, at hvis der er der bekymring for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol i forhold til et barn eller en ung, vil kommunalbestyrelsen have pligt til at foretage en risikovurdering, inden forældre og netværk inddrages i sagen. Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunen, i sager hvor der er indikationer på eventuelle æresrelaterede konflikter, f.eks. tvangsægteskab eller genopdragelsesrejse, eller negativ social kontrol allerede i forbindelse med den indledende screening skal vurdere risikoen for barnet, den unge, inden forældre og netværk inddrages i sagen. Dette med henblik på beskyttelsen af barnet eller den unge.

På baggrund af den indledende screening vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere, hvordan og i hvilket omfang sagen skal undersøges yderligere.

En problemstilling, der ikke vil kræve yderligere afdækning, vil typisk være en lettere eller afgrænset problemstilling, hvor det ud fra de foreliggende oplysninger i sagen er umiddelbart er klart, hvad det er for en udfordring, der skal håndteres, hvad baggrunden for udfordringen er, og hvilken indsats der er behov for.

En problemstilling, der vil kræve afdækning af et eller flere forhold, vil typisk være en sag med højere grad af problemtyngde eller kompleksitet, som betyder, at der behov for at belyse sagen nærmere for at kunne vurdere udfordringer, ressourcer og støttebehov og tilpasse indsatsen.

En problemstilling, der vil kræve en udredning, vil være alvorlige eller komplekse sager, hvor der er behov for at komme hele vejen rundt om barnets eller den unges situation for at sikre en grundig belysning af udfordringer, ressourcer og støttebehov.

I den situation, hvor det på baggrund af screeningen vurderes, at der ikke er behov for yderligere afdækning af barnets eller den unges behov, vil den foreslåede ordning betyde, at der ikke på foreliggende grundlag vil skulle foretages yderligere oplysning af sagen.

I den situation, hvor der på baggrund af screeningen er vurderet behov for afdækning, vil den foreslåede ordning betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle iværksætte en målrettet afdækning af de forhold, der er relevante for at belyse barnets eller den unges og evt. familiens konkrete udfordringer og støttebehov. Der vil være tale om en afgrænset sagsoplysning, som ikke vil være underlagt de krav til omfang og proces, der gælder ved børnefaglig undersøgelse i dag.

Afdækning vil f.eks. kunne ske ved at indhente oplysninger fra fagpersoner, der har kendskab til barnet, den unge, de kommende forældre eller familien. Det vil ligeledes kunne være relevant at indhente en udtalelse fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i nogle sager, eksempelvis hvis barnet, den unge eller én af forældrene har en omfattende funktionsnedsættelse. I sådanne sager vil det være relevant generelt at overveje behovet for at indhente særlig faglig viden for at kunne afdække støttebehovet og baggrunden herfor.

Kommunen vil skulle dokumentere den relevante afdækning i rimeligt omfang. Det vil f.eks. kunne være i form af et kort afdækningsnotat der beskriver, de relevante forhold, herunder input fra barnet, den unge og forældrene, de oplysninger der er indhentet, eller de faglige observationer mv. der er foretaget, og med en socialfaglig vurdering. Der vil med fordel kunne arbejdes med dynamisk dokumentation, hvor løbende opdatering også noteres i afklaringsnotatet, som så dermed kan blive et aktivt redskab, der vil afspejle den udvikling, der løbende sker hos barn og familie. Der henvises til afsnit 3.12.1-3.12.3 om løbende opfølgning.

Det foreslås endvidere, at social- og ældreministeren gives en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om afdækning efter § 19 i sager vedrørende hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte efter § 19, stk. 4.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal iværksætte en børneudredning i følgende situationer:

- Når der er grund til at antage, at det er en alvorlig eller kompleks sag.
- Når der er viden eller mistanke om, at et barn eller en ung har været udsat for overgreb.
- Når et barn eller en ung har været på krisecenter eller herberg mv. med en forælder på grund af vold i hjemmet, og den pågældende forælder afbryder opholdet for et vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet eller den unge.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunen i de nævnte situationer vil have pligt til at iværksætte en børneudredning.

Herudover foreslås det, at kommunalbestyrelsen vil have mulighed for at iværksætte en børneudredning i andre situationer, hvis kommunalbestyrelsen i øvrigt vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges støttebehov.

Det foreslås at en børneudredning skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og skal afdække udfordringer og ressourcer hos barnet eller den unge, familien og netværket. Relevante forhold at belyse vil efter omstændighederne kunne være udvikling, trivsel og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber m.v.

Det vil i forbindelse med en børneudredning være vigtigt, at kommunen er opmærksom på eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet, den unge, de kommende forældre eller familien. Det vil i denne sammenhæng være væsentligt, at kommunen er opmærksom på, at nogle bekymringstegn hos barnet eller den unge som eksempelvis skolevægring, social isolation eller udadreagerende adfærd, enten kan være tegn på, at der er sociale udfordringer i hjemmet eller på, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Sådanne tegn på mistrivsel bør således give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er behov for at afdække grundlaget for adfærden, herunder afdække om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD.

Børneudredningen vil altid skulle gennemføres og afsluttes hurtigst muligt under hensyn til barnets, den unges eller de kommende forældres behov for støtte.

Kommunalbestyrelsen vil ligesom i dag skulle inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets, unges og familiens eller de kommende forældres forhold. Kommunen vil således skulle inddrage f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere, SSP-medarbejdere eller andre, der har viden om barnet, den unge, familien eller de kommende forældre. Det vil også kunne være relevant at indhente særlig faglig viden, eksempelvis via henvendelse til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) hvis barnet, den unge eller én af forældrene har en funktionsnedsættelse.

Kommunen vil endvidere ligesom i dag pligt til at lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog, hvis det er nødvendigt. Kommunen vil samtidig, ligesom i dag, have mulighed for at iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren eller de kommende forældre, hvis kommunen vurderer, at det er nødvendigt. Undersøgelsen vil i givet fald skulle foretages af en autoriseret psykolog, der er underlagt Psykolognævnets tilsyn og tilsynsforanstaltninger og de særlige pligter for autoriserede psykologer, som følger af psykologloven.

En børneudredning vil skulle resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte støtte. Hvis der er iværksat støtte sideløbende med, at udredningen gennemføres, vil der endvidere skulle tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre. Udredningen vil desuden skulle indeholde oplysninger om, hvordan barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren stiller sig til støtten, og om de forhold i familien eller omgivelserne, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Det foreslås samtidig, at kommunen i sager, hvor der ikke tidligere er iværksat støttende indsatser eller en anbringelse under en børneudredning skal sikre kontinuitet og stabilitet i sagsbehandlingen for barnet eller den unge ved, at de væsentligste møder med barnet eller den unge som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere. Formålet er at sikre tryghed, kontinuitet og stabilitet for barnet eller den unge i møder med kommunen. Ved at stille krav om to sagsbehandlere ved barnets eller den unges væsentligste møder med kommunen under børneudredningen, skabes de bedste forudsætninger for, at barnet eller den unge kan opnå en tryk og stabil relation til sagsbehandlerne. Derudover vil barnet eller den unge i tilfælde af den ene sagsbehandlers fravær trygt kunne mødes med eller kontakte den anden sagsbehandler i stedet. Der foreslås videre fastsat lignende regler for anbragte børn og unge i forbindelse med barnets eller den unges samtaler med sagsbehandleren ved tilsynsbesøg. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt. 3.12.3.

Såvel børneudredning som afdækning vil så vidt muligt skulle gennemføres i samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren eller de kommende forældre, sådan som det også er tilfældet i dag ved en børnefaglig undersøgelse.

Udgangspunktet vil således være, at kommunalbestyrelsen aktivt skal søge at opnå dialog og samarbejde med forældrene om sagsoplysningen. Det vil være vigtigt, at kommunen så vidt muligt sørger for en god inddragelse af barnet, den unge og forældrene i arbejdet både af hensyn til at sikre, at barnets eller den unges og forældrenes viden og holdninger til sagen er afspejlet og for at understøtte medejerskab til udredning og indsatser. Der henvises til afsnit 3.2.3.

Kommunalbestyrelsen vil dog, ligesom det i dag er tilfældet ved en børnefaglig undersøgelse, have mulighed for at gennemføre afdækning eller udredning i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, samt i de tilfælde, hvor dette vil være særligt besværligt eller meget tidskrævende f.eks. hvis den ene af forældremyndighedsindehaverens bopæl ikke er kendt af myndighederne, og vedkommende ikke har kontakt med barnet, eller hvis forældremyndighedsindehaveren afviser eller ikke besvarer kommunalbestyrelsens forsøg på dialog.

Den foreslåede ordning med screening, afdækning og udredning vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne iværksættes støtte, når den indledende screening er foretaget, hvis der på den baggrund vurderes at være behov herfor. Der vil gælde i de situationer, hvor der ikke er vurderet behov for nærmere afdækning, og hvor der vil kunne iværksættes en tidligt forebyggende indsats eller rent handicapkompenserende støtte efter reglerne herfor i kapitel 4 og 8.

Det vil også gælde i de tilfælde, hvor det vurderes, at der er behov for en nærmere afdækning eller udredning af barnets eller den unges støttebehov. Her vil der efter omstændighederne tillige kunne iværksættes støttende indsatser, ligesom der vil kunne iværksættes tidligt forebyggende eller handicapkompenserende indsatser efter reglerne her for i kapitel 4 og 8 sideløbende med, at barnet eller den unges behov afdækkes nærmere eller udredes. Det kan f.eks. være, at det ud fra

screeningen er vurderet, at der i en kortere periode er behov for en tæt støttet indsats i hjemmet, så familien kan hjælp til at få hverdagen til at hænge sammen, mens støttebehovet bliver nærmere udredt. Herefter vil indsatsen kunne justeres. Nærmere afklaring af relevante forhold vil ligeledes kunne ske som led i den indsats, barnet eller den unge eller familien modtager.

Der vil ligesom i dag kunne træffes foreløbig eller akut afgørelse om anbringelse, mens sagen udredes, hvis er grundlag herfor, men ellers vil udgangspunktet være, at der skal være gennemført en børneudredning, før der kan træffes afgørelse om anbringelse efter reglerne herfor i kapitel 5.

Den foreslåede ordning er således dynamisk, så både undersøgelse og indsats vil kunne justeres undervejs. Det vil også betyde, at der vil kunne iværksættes en uddybende afdækning eller eventuelt en udredning af barnets eller den unges støttebehov, selvom det indledningsvis var vurderet, at der ikke var behov herfor. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis det som led i den hjælp barnet eller den unge eller familien har fået tilbudt, viser sig, at der er behov for at afklare et eller flere forhold nærmere. Tilsvarende vil et afdækningsnotat kunne udbygges til en egentlig udredning, hvis det som led i afdækningen viser sig, at der er grundlag for det.

Det foreslås, at der fastsættes regler om afdækning og udredning af søskende, som skal sikre, at øvrige børn i familien får denne rette hjælp. Der henvises til afsnit 3.4.2.- 3.4.3 samt § 19, stk. 3, § 21 og bemærkningerne hertil.

Endelige foreslås det, at der fastsættes regler om screening, afdækning af udredning af forholdene hos kommende forældre, hvis der er grund til at antage, at der kan opstå behov for støtte til et barn efter fødslen. De foreslåede regler vil i vidt omfang svare til reglerne for screening, afdækning og udredning af støttebehovet hos børn og unge, dog tilpassede de særlige forhold der gør sig gældende for kommende forældre. Der henvises til §§ 24-27 og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede ordning om screening, afdækning og udredning skal ses i tæt sammenhæng med henholdsvis den foreslåede ordning om rådgivning og støtte i det foreslåede kapitel 4, anbringelse i det foreslåede kapitel 5 om løbende opfølgning i det foreslåede kapitel 10. Der henvises til afsnit 3.5-3.8 og bemærkningerne til §§ 28-32, 46-48 og 95-96.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 18-27.

3.5. Den rette hjælp i tide til hele familien

3.5.1. Gældende ret

Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold, jf. servicelovens § 50. Der henvises til afsnit 3.4.1.

I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien, jf. servicelovens § 50, stk. 8, 1. pkt.

Formålet med dette krav er at sikre en tidlig indsats over for eventuelle andre børn i familien, således at man kan opdage og hjælpe børn, som ellers først ville have fået hjælp, når problemerne havde vokset sig større og mere komplekse. Bestemmelsen betyder, at kommunen skal vurdere, om eventuelle andre børn i familien må antages at trænge til særlig støtte. Barnets egne oplysninger om andre børn i familien, der har problemer, skal i den forbindelse tillægges vægt. Kommunen skal således foretage en børnefaglig undersøgelse af forhold hos andre børn i familien, hvis det efter en konkret vurdering må antages, at de har behov for særlig støtte.

Hvis kommunen f.eks. er ved at foretage en undersøgelse i forhold til et barn, der hovedsageligt har problemer, som skyldes forhold, der vedrører barnet selv, f.eks. nedsat funktionsevne, vil der ofte ikke umiddelbart være formodning for, at der bør foretages en undersøgelse af forhold hos eventuelle andre børn i familien, medmindre det vurderes, at barnets forhold direkte eller indirekte påvirker de øvrige børn i familien negativt. Omvendt vil der ofte være grund til at antage, at der bør gennemføres en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien, hvis et barns problemer f.eks. primært skyldes forhold i familien, f.eks. forældrenes misbrug eller psykiske lidelser.

Hvis kommunen efter en konkret vurdering finder, at der skal gennemføres en undersøgelse efter servicelovens § 50 af eventuelle andre søskendes forhold, skal kommunen træffe en afgørelse herom, jf. servicelovens § 50, stk. 8, 1. pkt.

En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold. Det følger i dag af servicelovens § 50, stk. 8, 2. pkt.

Hvis kommunen vurderer, at der bør gennemføres en undersøgelse af flere børn i samme familie, kan kommunen således vælge at udarbejde én samlet undersøgelse for flere børn i samme familie, hvis det vurderes hensigtsmæssigt i den konkrete situation. Der skal i så fald tages højde for individuelle problemstillinger og behov hos det enkelte barn eller den enkelte unge i familien, så det sikres, at børnenes individuelle støttebehov bliver udredt og afdækket i det omfang, det er nødvendigt. Der bør således være en klar beskrivelse af individuelle forhold for det enkelte barn, da f.eks. en familiemæssig situation kan påvirke børn forskelligt. Der er tale om en selvstændig afgørelse om at igangsætte en børnefaglig undersøgelse for hvert barn i familien.

På baggrund af en børnefaglige undersøgelse af et eller flere børn i en familien kan der iværksættes støtte. Det kan være forebyggende foranstaltninger som f.eks. familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer eller anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, jf. servicelovens § 52, stk. 3, og § 58.

I sager om anbringelse uden samtykke, jf. servicelovens § 58, er der skærpede indholdsmæssige og processuelle krav til grundlaget for en afgørelse. Det omfatter også krav til, hvad forvaltningens indstilling til kommunens børne- og ungeudvalg skal indeholde. Krav til kommunen indstilling er fastsat i servicelovens § 59.

En indstilling om anbringelse uden for hjemmet efter servicelovens § 58 skal således omfatte den børnefaglige undersøgelse, herunder beskrivelsen af, at betingelserne i servicelovens § 58 anses for opfyldt, og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen. Indstillingen skal endvidere indeholde en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter denne lov eller anden relevant lovgivning.

Derudover skal indstillingen indeholde en handleplan for anbringelsen, jf. servicelovens § 140, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter. Endelig skal indstillingen indeholde barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

På baggrund af forvaltningens indstilling kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om anbringelse uden samtykke, hvis udvalget vurderer, at betingelserne her for i øvrigt er opfyldt, jf. servicelovens 58. Børne og ungeudvalget kan alene sige ja eller nej til forvaltningens indstilling.

Kommunen har en række opgaver i forbindelse med og under anbringelsen af et barn eller ung, herunder i forhold til valg af anbringelsessted, samvær og kontakt, løbende opfølgning m.v. Der henvises til afsnit 3.8-3.9 og 3.12.

Kommunens opgaver vedrører også barnets eller den unges forældre. Servicelovens § 54 indeholder således regler om støtte til forældre under en anbringelse, herunder støtteperson, anden støtte og forældrehandleplan. Disse gælder både ved anbringelse med og uden samtykke. Formålet med de nuværende regler om forældre støtte er bl.a. at bidrage til, at forældrene kan varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Der henvises til afsnit 3.13.1. og bemærkningerne til §§ 75-79.

3.5.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Social- og Ældreministeriet finder, at der er behov for at sikre en bedre og tidligere indsats til de mest udsatte børn og familier. Familiens problemer, ressourcer og støttebehov skal belyses grundigt, så børn og forældre får den rette indsats i tide, og kvaliteten i sagsbehandlingen styrkes. Samtidig er der behov for at støtte forældrene i meget udsatte familier bedre. Så der er hjælp til forældre, der med den indsats kan blive i stand til at varetage omsorgen for deres børn, eller som har behov for støtte til at håndtere deres situation.

Ministeriet bemærker, at når et barn anbringes pga. omsorgssvigt, vil barnets søskende i udgangspunktet også være i en sårbar situation i hjemmet. Derfor er det vigtigt at sikre, at søskende til anbragte børn og unge i disse situationer ikke går under radaren.

I dag er det op til kommunens konkrete vurdering, om søskendes støttebehov også skal undersøges. Det kan i sidste ende betyde, at der er børn i meget udsatte familier, som ikke får den hjælp, de har brug for, eller først får det sent, selvom kommunen er opmærksom på alvorlige problemer i familien. Det kan f.eks. være mindre børn eller stiltfærdige, indadreagerende børn, som ikke får den rette i hjælp i tide.

Ministerier finder derfor, at der behov for at skærpe kommunens forpligtelse for at hindre, at der søskende, som bliver overset, eller som først får hjælp senere, når problemerne er vokset sig for store.

Hvis et barn anbringes pga. omsorgssvigt, bør kommunen således have pligt til at iværksætte en udredning af alle søskende i husstanden under 15 år med henblik på at vurdere, hvorvidt de også har behov for en indsats, og hvad den i givet fald skal bestå i. Unge over 15 år har en alder, der gør, at de som udgangspunkt lettere selv kan bede om hjælp, hvis de har brug for det.

Det dog samtidig ministeriets opfattelse, at det i særlige tilfælde skal være muligt at undlade at iværksætte en udredning, hvis det er åbenlyst, at barnet trives og ikke har behov for støtte. Men det klare udgangspunkt bør være, at søskende under 15 år skal undersøges i disse sager, og hvis det i særlige tilfælde undlades, skal kommunen begrunde sin vurdering.

Det er ministeriets vurdering at en skærpet pligt til at undersøge søskende i disse sager vil give sagsbehandlerne bedre rammer for at arbejde med hele familien og foretage en mere helhedsorienteret screening og udredning af familiens samlede situation og støttebehov. Det vil understøtte en tidligere og bedre indsats til hele familien, både børn og forældre.

På baggrund af det grundige arbejde med de hjemmeboende søskendes sager kan der igangsættes familiebehandling eller anden støtte i hjemmet, ligesom der også vil kunne være søskende, hvor der vil være behov for en anbringelse.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at der er brug for sikre, at kommunens børne- og ungeudvalg bliver gjort opmærksom på søskendes eventuelle støttebehov, når udvalget behandler sager om anbringelse af et barn uden samtykke pga. omsorgssvigt, hvor der er søskende under 15 år.

Ministeriet finder, at der bør gælde et følg-eller-forklar-princip i sager om anbringelse uden samtykke med baggrund i omsorgssvigt fra forældrene. Det vil indebære, at hvis kommunen vælger ikke at anbringe alle børn under 15 år i en søskendeflok, skal den forklare hvorfor, og det skal fremgå af indstillingen til børne- og ungeudvalget. Der bør samtidig redegøres, for hvilke andre

forebyggende indsatser, der i så fald tages i forhold til såvel barn som familien. Det skal altid ske ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns behov.

Ministeriet finder i forlængelse heraf, at der er behov for at give børne- og ungeudvalget bedre handlemuligheder i disse sager, hvis de f.eks. bliver bekymrede for, om der er andre børn i familien, som ikke får den rette hjælp. Børne- og ungeudvalget er et 'ja/nej'-udvalg, der alene sige ja eller nej til den indstilling, udvalget får forelagt. De kan dermed ikke f.eks. bede forvaltningen om at oplyse sagen yderligere eller selv iværksætte andre støttetiltag.

Ministeriet finder derfor, at børne- og ungeudvalget skal forpligtes til at underrette Ankestyrelsen, hvis begrundelsen for ikke at anbringe én eller flere søskende giver anledning til en bekymring for, om konkrete søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte. Børne- og ungeudvalget får dermed en klar handlemulighed og -pligt i sager, hvor de er bekymrede, i modsætning til i dag, hvor de alene kan afvise sagen eller eventuelt som enkeltpersoner foretage en underretning. Det vil sikre, at Ankestyrelsen bliver opmærksom på sagen, så de får mulighed for at tage sagen op af egen drift, hvis de vurderer, der er behov for det.

Endelig er det ministeriets opfattelse, at det er vigtigt at sikre støtte til forældrene i sager, hvor et barn er anbragt uden samtykke pga. omsorgssvigt, og hvor der er søskende, og dermed flere børn i familien, der potentielt er i en sårbar position. Her er behovet særligt stort for at sætte ind med hjælp til hele familien og til at arbejde målrettet med forældrene, herunder også for at understøtte et bedre samarbejde om indsatsen og tryggere og mere stabilt samvær. Der henvises til afsnit 3.15.1-3.15.3.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at hvis et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, og anbringelsen er begrundet i utilstrækkelig omsorg for barnet eller den unge eller andre alvorlige forhold hos forældrene, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en børneudredning af eventuelle søskende i husstanden under 15 år, jf. § 21, stk. 2.

Den foreslåede ordning vil betyde, at hvis et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet på grund af eksempelvis omsorgssvigt, vil kommunen have pligt til at iværksætte en børneudredning af eventuelle hel-, halv- og papsøskende i husstanden, som er under 15 år.

Ved utilstrækkelig omsorg for barnet eller den unge skal forstås, at forældrene ikke, herunder med eventuelt relevant hjælp og støtte, formår at give barnet eller den unge den fornødne omsorg.

Årsagerne hertil vil kunne være forskellige, herunder f.eks. manglende eller utilstrækkelige forældrekompetencer, alkohol- eller stofmisbrug eller alvorlig kriminalitet hos forældrene. Et meget højt konfliktniveau eller vold i hjemmet vil også kunne betyde, at barnet eller den unge ikke kan få den fornødne omsorg.

Udredningen vil skulle iværksættes med henblik på at vurdere, om der er hjemmeboende søskende under 15 år, der også har behov for en indsats, og hvad den i givet fald skal bestå i.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen i særlige vil kunne tilfælde undlade at iværksætte en børnefaglig undersøgelse, hvis det er åbenlyst, at der ikke er behov herfor. Kommunalbestyrelsen skal i så fald begrunde sin beslutning, og begrundelsen skal fremgå af sagen.

Den foreslåede ordning vil indebære, at selvom det klare udgangspunkt vil være, at der altid vil skulle iværksættes en børneudredning af hjemmeboende søskende under 15 år i disse sager, så vil kommunen undtagelsesvist kunne undlade det, hvis det er åbenlyst, at den eller de pågældende søskende trives og ikke har behov for støtte. Kommunen vil skulle tage aktivt stilling, og begrundelsen vil skulle noteres på sagen.

For søskende over 15 år vil kommunalbestyrelsen ligesom i dag skulle foretage en konkret vurdering af, om der er behov for at undersøge deres forhold. Afgrænsningen er her begrundet i, at unge over 15 år har en alder, der gør, at de lettere selv kan bede om hjælp, hvis de har brug for det. Der er dermed ikke samme behov for en skærpelse af de gældende regler.

Det foreslås videre at indføre et følg-eller-forklar-princip i sager om anbringelse uden samtykke, som er begrundet i omsorgssvigt fra forældrene. Det vil indebære, at kommunen vil skulle begrunde hvorfor, hvis kommunen vælger ikke at anbringe søskende under 15 år i disse sager.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere skulle redegøres for hvilke eventuelle forebyggende indsatser eller anden hjælp, der i så fald tages i forhold til såvel barn som familien. Det vil altid skulle altid ske ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns behov.

Det foreslås endvidere at forpligte kommunens børne- og ungeudvalget til at underrette Ankestyrelsen, hvis begrundelsen for ikke at anbringe én eller flere søskende giver anledning til en bekymring for, om konkrete søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte.

Den foreslåede ordning vil indebære, at børne- og ungeudvalget vil få en klar handlemulighed og handlepligt i sager, hvor udvalget er bekymrede for søskende.

Ankestyrelsen vil kunne vælge at benytte sin kompetence til at gå ind i sagen af egen drift og beslutte, at et barn eller en ung skal anbringes uden for hjemmet, eller at en kommune skal tage andre initiativer over for barnet eller den unge – og familien, jf. servicelovens § 65, jf. lovforslagets §§ 151-152. Den foreslåede ændring vil ikke ændre på den kompetence, Ankestyrelsen har i dag, til at tage sager op af drift, men vil sikre, at Ankestyrelsen vil blive gjort opmærksom på sagen og dermed vil få mulighed for gribe ind.

Den foreslåede ordning skal ses i tæt sammenhæng med den foreslåede obligatoriske plan for støtte til forældre i sager, hvor et eller flere børn er anbragt uden samtykke pga. omsorgssvigt, og hvor der

er hjemmeboende søskende, og dermed flere børn i familien, der potentielt er i en sårbar position. Der henvises til afsnit 3.15.2-3.15.3 og bemærkningerne til § 77.

Den foreslåede ordning skal samtidig ses i tæt sammenhæng med den foreslåede nye model for udredning af udsatte børns støttebehov. Der henvises til afsnit 3.4.3. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 21 og 51.

3.6. Hjælp og støtte

3.6.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 10, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen skal sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder. På længere sigt er formålet at sætte borgeren i stand til at løse opståede problemer ved egen hjælp. Rådgivningen kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Rådgivningen skal kunne gives som et anonymt og åbent tilbud, jf. servicelovens § 10, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med rådgivningen være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning, jf. servicelovens § 10, stk. 3.

Efter servicelovens § 11, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen som led i det tidlige forebyggende arbejde sørge for, at forældre med børn og unge eller andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung, kan få en gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre. Såvel forældre som børn og unge, der alene søger rådgivning, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud.

Ved familieorienteret forstås, at der kan rådgives om alle aspekter, der har betydning for børn, unge og deres familier. Rådgivningen skal have karakter af et åbent tilbud, hvor det står enhver frit for at henvende sig. Der er ingen begrænsninger med hensyn til, hvem der kan søge om rådgivning.

Rådgivningen er gratis uanset økonomiske forhold. Rådgivningen kan bestå i en enkeltstående oplysning, i samtaler, i hjælp til løsning af praktiske problemer eller i formidling af kontakt til andre myndigheder, og der kan være tale om en løbende kontakt afhængig af behovet. En egentlig behandling omfattes derimod ikke af bestemmelsen.

Der er ikke notatpligt, når det kun er rådgivning, der ønskes og tilbydes. I tilfælde, hvor et barn eller en ung selv søger rådgivning, og hvor henvendelsen giver anledning til at overveje, om der er behov

for en nærmere undersøgelse med henblik på iværksættelse af egentlige foranstaltninger, er der notatpligt med hensyn til de faktiske oplysninger, som forvaltningen får.

I sådanne tilfælde må forvaltningen være opmærksom på den særlige konflikt, som barnets eller den unges oplysninger kan give anledning til i forhold til forældrene, og det deraf følgende behov for at beskytte barnet eller den unge. En anmodning fra forældrenes side om aktindsigt må derfor altid føre til, at der foretages en konkret afvejning med henblik på vurderingen af, om undtagelsesbestemmelserne fra aktindsigt kan anvendes.

Efter servicelovens § 11, stk. 3, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen tilbyde en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når det vurderes, at støtte efter bestemmelsens 2. pkt., nr. 1-4 kan imødekomme barnets eller den unges behov.

Formålet med indsatserne efter servicelovens § 11, stk. 3, er at sætte tidligt ind over for et barns eller en ungs problemer med henblik på at forebygge, at problemerne vokser sig store. Bestemmelsen indeholder ikke en forpligtelse for kommunerne til at tilbyde de i bestemmelsen oplistede indsatstyper. Kommunen kan således selv vælge, hvilke forebyggende indsatser der generelt tilbydes i kommunen, ligesom kommunen selv vurderer, hvilken indsats der er formålstjenstlig i forhold til et konkret barn eller en konkret ung.

Der træffes ikke afgørelse om iværksættelse af forebyggende indsatser efter servicelovens § 11, stk. 3, og der er dermed heller ikke adgang til at klage over tilbuddet.

En forebyggende indsats efter stk. 3 forudsætter heller ikke udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 eller udarbejdelse af en handleplan efter servicelovens § 140. Hvis kommunalbestyrelsen iværksætter en forebyggende indsats efter bestemmelsen, er det dog muligt for forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge over 12 år at klage over, at kommunalbestyrelsen ikke har iværksat en foranstaltning efter servicelovens § 52, jf. servicelovens §§ 166 og 167.

Der kan iværksættes en forebyggende indsats efter bestemmelsen som opfølgning på en børnefaglig undersøgelse, selv om undersøgelsen viser, at der ikke er grundlag for at iværksætte en foranstaltning efter servicelovens § 52.

Kommunalbestyrelsen har herudover mulighed for at iværksætte en forebyggende indsats over for et barn eller en ung og dennes familie efter servicelovens § 11, mens der pågår en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at der er behov herfor.

Kommunalbestyrelsen kan tilbyde følgende forebyggende indsatser, jf. servicelovens § 11, stk. 3, 2. pkt.:

- 1) Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser.

- 2) Netværks- eller samtalegrupper.
- 3) Rådgivning om familieplanlægning.
- 4) Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder.

Efter servicelovens § 11, stk. 4, 1. pkt., kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når kommunalbestyrelsen vurderer, at efter nr. 1 og 2 i bestemmelsens 2. pkt. kan imødekomme barnets eller den ungs behov for særlig støtte.

Det følger af servicelovens § 11, stk. 4, 2. pkt., at der kan ydes økonomisk støtte til:

- 1) Udgifter i forbindelse med konsulentbistand, jf. servicelovens § 11, stk. 3, nr. 1.
- 2) Udgifter i forbindelse med prævention.

Støtte efter bestemmelsens nr. 1 kan gives, når forældrene har udgifter som følge af foranstaltningen, som de ikke selv har råd til at afholde. Udgifterne til selve foranstaltningerne afholdes af kommunen efter servicelovens § 173.

Økonomisk støtte efter servicelovens § 11, stk. 4, nr. 1, er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det, jf. servicelovens § 11, stk. 5. Det afgørende for vurderingen heraf er, om udgiften vil bringe et i øvrigt rimeligt budget ud af balance.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter servicelovens § 11, stk. 6, 1. pkt., som led i det forebyggende arbejde beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte. Den økonomiske støtte kan eksempelvis gå til at betale for udstyr og kontingent.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte kriterier for tildeling af denne støtte, jf. servicelovens § 11, stk. 6, 2. pkt. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis opstille kriterier for familiens økonomiske forhold eller en målrettet indsats i forhold til særlige boligområder mv. Kommunalbestyrelsen kan også beslutte, at den ikke benytter hjemlen til at give økonomisk støtte til fritidsaktiviteter. Muligheden for at yde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter er således valgfri for kommunerne.

Muligheden for, at kommunerne kan fastsætte kriterier for tildeling af økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, er en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige princip om, at skønnet er pligtmæssigt, og at forvaltningen derfor ikke må erstatte den individuelle afvejning med anvendelsen af en intern opstillet regel.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om tildeling af støtte til fritidsaktiviteter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. servicelovens § 11, stk. 6, 3. pkt.

Efter servicelovens § 11, stk. 7, skal kommunalbestyrelsen tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier. Opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

I serviceloven sondres i dag mellem på den ene side rådgivning og forebyggende indsatser mv. efter §§ 10 og 11 og på den anden særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11. Særlig støtte efter kapitel 11 omfatter bl.a. foranstaltninger efter servicelovens § 52.

Efter servicelovens § 52, stk. 1, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om foranstaltninger, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Bestemmelsen fastlægger det materielle (dvs. indholdsmæssige) kriterium for iværksættelse af frivillige foranstaltninger. Det er således ikke ethvert behov, der udløser støtte efter servicelovens § 52, stk. 3. Det udtrykkes ved, at det skal være af *væsentlig* betydning og ved, at det skal være af hensyn til et *særligt* behov for støtte.

Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50, jf. servicelovens § 52, stk. 1, 2. pkt.

Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehavere, og – når der er tale om anbringelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7 – den unge, der er fyldt 15 år, jf. servicelovens § 52, stk. 1, 3. og 4. pkt. Dog kan afgørelse om visse foranstaltninger træffes uden samtykke efter reglerne i servicelovens §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a, når betingelser herfor er opfyldt.

Det fremgår af servicelovens § 52, stk. 2, 1. pkt., at støtteforanstaltninger kun kan iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. serviceloven § 50, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen, jf. servicelovens § 52, stk. 2, 2. pkt.

Kommunen kan herefter iværksætte støtte, inden undersøgelsen er afsluttet, i de tilfælde, hvor der er et akut behov herfor af hensyn til barnet eller den unge, eller i tilfælde, hvor der er et særligt behov for at igangsætte en indsats, inden undersøgelsen er afsluttet, for at undgå at barnets problemer forværres. Den foreløbige eller akutte indsats skal tilpasses den børnefaglige undersøgelses konklusioner, når undersøgelsen er afsluttet.

Det fremgår af servicelovens § 52, stk. 3, at kommunalbestyrelsen iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

- 1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer.
- 4) Døgnophold, jf. servicelovens § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 6 og 7, eller i et botilbud, jf. § 107
- 5) Aflastningsordning, jf. servicelovens § 55, i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § servicelovens 66, stk. 1, nr. 1-4, 6 og 7.
- 6) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.
- 7) Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66.
- 8) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
- 9) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Det er muligt at kombinere de forskellige foranstaltninger og f.eks. yde familiebehandling, mens barnet eller den unge er anbragt. De enkelte foranstaltninger har hver især et indbygget formål, men samtidig nogle fleksible ydre grænser, der gør, at foranstaltningerne overlapper hinanden. To eller flere foranstaltninger kan anvendes samtidig eller i forlængelse af hinanden. Indsatsen kan udvikles inden for de givne rammer, således at opregningen ikke forhindrer udviklingen af nye tilbud. Rækkefølgen af foranstaltningerne er ikke udtryk for en tidsmæssig prioritering i et sagsforløb.

Servicelovens § 52, stk. 4, 1. pkt. fastsætter, at kommunalbestyrelsen under en graviditet skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens stk. 3, nr. 2, 3, 4, 6 eller 9, og § 52 a, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen.

Bestemmelsen betyder, at en række af de foranstaltninger, der er oplistet i servicelovens § 52, stk. 3, ligeledes kan anvendes over for vordende forældre.

Det kan ske, hvis det findes nødvendigt for at sikre barnets udviklingsmuligheder og sundhed på baggrund af den undersøgelse efter § 50, som kommunen er forpligtet til at udarbejde, inden der træffes afgørelse efter § 52.

Bestemmelsen omfatter enlige gravide kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far.

Kommunen kan træffe afgørelse om støtte i hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 2, familiebehandling efter § 52, stk. 3, nr. 3, døgnophold for de vordende forældre efter § 52, stk. 3, nr. 4, udpegning af kontaktperson til forældrene efter § 52, stk. 3, nr. 6, ligesom opsamlingsbestemmelsen i § 52, stk. 3, nr. 9, finder anvendelse. Kommunerne kan især anvende familiebehandling efter § 52, stk. 3, nr. 3, således at de vordende forældre gennem f.eks. terapi, øvelser m.v. kan øge deres forældreevne. Kommunen skal dog i det enkelte tilfælde vurdere, hvilken hjælp der er relevant. Rent indholdsmæssigt skal disse foranstaltninger i praksis udmøntes, så de retter sig mod at forberede de vordende forældre på den kommende familieforøgelse.

Afgørelsen træffes med samtykke fra forældrene, jf. servicelovens § 52, stk. 4, 2. pkt. Servicelovens § 52, stk. 2, finder anvendelse ved afgørelsen, jf. servicelovens § 52, stk. 4, 3. pkt. Det betyder, at foranstaltningerne som udgangspunkt kun kan iværksættes efter gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse, men at der dog kan iværksættes foreløbige eller akutte foranstaltninger, hvis særlige forhold taler herfor.

Efter servicelovens § 52 a, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog bestemmelsens stk. 2. Der kan ydes økonomisk støtte til følgende.:

- 1) Udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter § 52, stk. 3, eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter § 52, stk. 3, eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 2) Udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes.
- 3) Udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.

Støtte efter servicelovens § 52 a, stk. 1, nr. 1, kan kun ydes, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det, jf. servicelovens § 52 a, stk. 2.

Som det fremgår ovenfor, er udgangspunktet for støtteforanstaltninger efter servicelovens § 52 iværksættes med samtykke. Serviceloven indeholder dog forskellige bestemmelser, som giver mulighed for at iværksætte foranstaltninger uden samtykke, hvis betingelserne herfor er opfyldt. For så vidt angår anbringelse uden samtykke henvises til afsnit 3.8.

Servicelovens § 56 fastsætter således, at afgørelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1 og 3, for så vidt angår behandling af barnets eller den ungs problemer, og nr. 6, jf. § 52, stk. 1, kan træffes,

selv om forældremyndighedens indehaver ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og når formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Bestemmelsen kan kun anvendes, når det kan anses for formålstjenligt at iværksætte en foranstaltning på trods af modstanden fra forældremyndighedsindehaveren. Der skal foreligge forhold, der sandsynliggør, at der vil kunne opnås et positivt resultat af foranstaltningen trods den udviste modstand. Herudover skal betingelsen i servicelovens § 52, stk. 1, om at foranstaltningen skal være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, være opfyldt.

Foranstaltningen kan i princippet iværksættes uanset barnets eller den unges modstand, men i forhold til større børn vil det normalt ikke være hensigtsmæssigt at træffe beslutning, hvis de modsætter sig støtten.

Bestemmelsen omfatter foranstaltninger i form af ophold i dagtilbud m.v. (jf. § 52, stk. 3, nr. 1), behandling af barnets eller den unges problemer (jf. § 52, stk. 3, nr. 3) og udpegning af en fast kontaktperson (jf. § 52, stk. 3, nr. 6).

Serviceloven giver også mulighed for at pålægge forældrene eller barnet eller den unge visse handlepligter i form af et *forældre-* eller *børne- og ungepålæg* og kan som led heri træffe afgørelse om visse foranstaltninger uden samtykke, hvis betingelserne herfor er opfyldt, jf. nedenfor.

Efter servicelovens § 57 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældreoplæg, jf. bestemmelsens stk. 3, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at meddelelse af et forældreoplæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om,

- 1) at barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) at barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller
- 4) at forældremyndighedsindehaveren nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.
- 5) Et forældreoplæg angiver en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til en løsning af

barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet, jf. servicelovens § 57 a, stk. 3.

Det kan herunder fastsættes, at forældremyndighedsindehaveren skal

- 1) sikre barnets eller den unges fremmøde i skolen ved personligt at følge barnet eller den unge i skole,
- 2) deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets eller den unges skolegang,
- 3) sikre barnets eller den unges deltagelse i konkrete fritidsaktiviteter ved at følge barnet eller den unge til det pågældende sted,
- 4) sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 5) deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram eller
- 6) deltage i møder med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Det fremgår af servicelovens § 57 a, stk. 4, at afgørelse om forældre pålæg træffes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50.

Det følger af servicelovens § 57 a, stk. 5, at hvis der er truffet afgørelse om forældre pålæg, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 2, 3, 6 og 9, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Bestemmelsens stk. 6 fastsætter, at en afgørelse om forældre pålæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældre pålægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Det fremgår videre af bestemmelsens stk. 7, at kommunalbestyrelsen skal oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at overholdelse af pålægget er en betingelse for at modtage børne- og ungedydelsen, jf. lov om en børne- og ungedydelse, og for, at det pågældende barn eller den pågældende unge medregnes ved beregningen af boligstøtten, jf. lov om individuel boligstøtte.

Hvis kommunen vurderer, at den, der er meddelt et forældre pålæg, ikke efterlever pålægget, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om dette, jf. servicelovens § 57 a, stk. 8. Afgørelsen er gældende for ét kvartal.

Efter servicelovens § 57 a, stk. 9, skal kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af forældre pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer,

- 1) at forholdet, der lå bag pålægget, ikke længere eksisterer, eller
- 2) at forældre pålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

Serviceovens regler om børne- og ungepålæg er i vidt omfang bygget op svarende til bestemmelsen om forældreplæg, men er et sæt af handlepligter, der kan pålægges barnet eller den unge, jf. nedenfor.

Efter serviceovens § 57 b, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 10-17 år et børne- og ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter serviceovens § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer, jf. dog §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Afgørelsen om børne- og ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Serviceovens § 57 b, stk. 2, fastsætter, at meddelelse af et børne- og ungepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge

- 1) har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer eller
- 4) nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Efter serviceovens § 57 b, stk. 3, skal et børne- og ungepålæg angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal

- 1) modtage en eller flere foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 eller 9,
- 2) være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 3) bidrage til at genoprette forrettet skade eller
- 4) deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Det fremgår af serviceovens § 57 b, stk. 4, at børne- og ungepålæg efter bestemmelsens stk. 1, jf. stk. 3, nr. 2-4, iværksættes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.

Bestemmelsen betyder, at kommunalbestyrelsen, uden først at udarbejde en børnefaglig undersøgelse, vil kunne pålægge barnet eller den unge at være hjemme på et bestemt tidspunkt (nr. 2), at bidrage til at genoprette skade, som barnet eller den unge, har forrettet (nr. 3), eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde (nr. 4), hvis betingelserne i stk. 1 og 3 i øvrigt er opfyldt.

Det er her forudsat, at kommunerne hurtigt vil vurdere, om der er grundlag for et børne- og ungepålæg, når der foreligger oplysninger, som kan indikere, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Kommunalbestyrelsen skal iagttage de almindelige forvaltningsretlige regler for myndigheders behandling af afgørelsessager, herunder reglerne om partshøring og oplysning af sagen.

I mange tilfælde vil der være tale om børn og unge, som allerede er kendt af de sociale myndigheder, idet børne- og ungepålægget typiske vil anvendes som et mere insisterende redskab over for børn og unge, som ikke umiddelbart kan bringes til at samarbejde frivilligt. I disse tilfælde vil der kunne foreligge en børnefaglig undersøgelse, og den eksisterende børnefaglig undersøgelse kan indgå i sagens oplysning.

Hvis der viser sig forhold, som kommunen mener giver behov for yderligere undersøgelser af et barn eller en ung, vil kommunalbestyrelsen kunne iværksætte en børnefaglig undersøgelse efter § 50 sideløbende med gennemførelse af forældrepålægget. En sideløbende eller efterfølgende børnefaglig undersøgelse vil kunne danne grundlag for iværksættelse af foranstaltninger. Den efterfølgende undersøgelse vil også kunne medføre, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at pålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, jf. § 57 a, stk. 9.

Det følger af bestemmelsens stk. 5, at hvis der er truffet afgørelse om børne- og ungepålæg, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 eller 9, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Uanset stk. 4, kan sådanne støtteforanstaltninger først iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen, jf. § 52, stk. 2, 2. pkt.

Serviceovens § 57 b, stk. 6., fastsætter, at reglerne i serviceovens § 57 a, stk. 6 og 9, finder tilsvarende anvendelse på børne- og ungepålægget efter stk. 1. Det vil sige, at der gælder samme regler om varighed og ophør af børne- og ungepålæg og forældreplæg, jf. ovenfor.

Serviceovens § 57 b, stk. 7, fastsætter, at kommunalbestyrelsen ved afgørelse om børne- og ungepålæg skal overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældreplæg efter serviceovens § 57 a.

Det følger af bestemmelsens stk. 8, at hvis barnet eller den unge ikke overholder et børne- og ungepålæg, skal kommunalbestyrelsen, når det vurderes relevant, straks underrette politiet og anmode om bistand til kommunens udøvelse af beføjelser efter serviceovens § 64, stk. 2.

Serviceovens § 57 b, stk. 9, indeholder en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter social- og ældreministeren efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets bistand til kommunerne i forbindelse med gennemførelse af børne- og ungepålæg.

Serviceoven indeholder også regler om lægelig undersøgelse og behandling i særlige tilfælde.

Serviceovens § 63, stk. 1, fastsætter således, at hvis forældremyndighedsindehaveren undlader at lade et barn eller en ung undersøge eller behandle for en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan børn og ungeudvalget træffe afgørelse om at gennemføre undersøgelsen eller behandlingen.

Efter serviceovens § 71, stk. 9, kan kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune yde bistand til udgifter til forældrenes transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

Det fremgår af de særlige bemærkninger til bestemmelsen, at bestemmelsen giver hjemmel til, at barnets opholdskommune kan dække udgifter til transport til møder i barnets opholdskommune, når forældrene har bopæl i en anden kommune, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, s. 268.

En sådan afgørelse kan træffes foreløbigt efter reglerne i serviceovens § 75, når betingelserne herfor er opfyldt, jf. serviceovens § 63, stk. 2.

Serviceovens § 101 indeholder regler om stofmisbrugsbehandling, herunder også af børn og unge under 18 år.

Efter serviceovens § 101, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde social behandling til personer med et stofmisbrug. Tilbuddet skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen, jf. serviceovens § 101, stk. 4.

Efter servicelovens § 101, stk. 9, 1. pkt. kan kommunalbestyrelsen anvende gavekort i forbindelse med og under behandlingen. Med et gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at købe varer i en forretning, jf. servicelovens § 101, stk. 9, 2. pkt.

Det fremgår videre af servicelovens § 101, stk. 10, at bestemmelsen i stk. 9 om gavekort tilsvarende finder anvendelse som led i behandlingen af børn og unge under 18 år med et stofmisbrug, som får behandling i medfør af servicelovens § 101, stk. 12, eller i et tilbud efter servicelovens § 52, stk. 3.

Servicelovens § 101, stk. 11, fastsætter, at gavekort, jf. servicelovens § 101, stk. 9, kan modtages, uden at værdien heraf fradrages i forsørgelsesydelser eller andre indkomstaafhængige ydelser.

Servicelovens § 101, stk. 12, bemyndiger social- og ældreministeren til at fastsætte regler om behandling af stofmisbrug efter servicelovens § 101, stk. 1 og 4, af børn og unge under 18 år i særlige tilfælde. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 714 af 19. juni 2013 om garanti for social behandling for stofmisbrug til unge under 18 år i særlige tilfælde.

Det følger videre af servicelovens § 101, stk. 13, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om bl.a. anvendelse af gavekort efter servicelovens § 101, stk. 9. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1477 af 17. december 2018 om afdækning, gavekort og kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i lov om social service.

3.6.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Kommunerne kan i dag tilbyde rådgivning og tidligt forebyggende indsatser efter servicelovens §§ 10 og 11 eller iværksættende særlig støtte i form af f.eks. frivillige foranstaltninger efter reglerne i servicelovens § 52 eller tilbud om stofmisbrugsbehandling efter servicelovens § 101. Endelig er der mulighed for at iværksætte hjælp uden samtykke i særlige tilfælde eller pålægge børn og unge og forældre forskellige handlepligter, hvis barnets eller den unges udvikling er i fare.

Tidligt forebyggende indsatser og støtteforanstaltninger er målrettet børn og unge med behov herfor, uanset om støttebehovet har udspring i sociale udfordringer hos barnet, den unge eller familien, i en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge eller i en kombination heraf. Serviceloven indeholder herudover en række bestemmelser om handicapkompenserende hjælp og støtte, som alene er målrettet børn og unge med nedsat funktionsevne og deres familier. Bestemmelserne om handicapkompenserende støtte er ligeledes placeret i forskellige kapitler i serviceloven.

Placeringen af reglerne om hjælp og støtte i vidt forskellige dele af loven kan imidlertid gøre det vanskeligt at få overblik over støttemulighederne, ligesom det kan være svært at gennemskue, hvilke bestemmelser hjælpen skal gives efter i en konkret sag.

I servicelovens bestemmelser er der i dag endvidere et stort spring mellem tidlige og forebyggende indsatser efter servicelovens § 11 og forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 52, når det gælder kravene til sagsbehandlingen. Mens der er meget begrænsede proceskrav til de indsatser, der kan gives efter § 11 samt efter bestemmelserne om handicapkompenserende hjælp og støtte, er der krav om bl.a. en børnefaglig undersøgelse, børnesamtale og udarbejdelse af en handleplan, før kommunen kan træffe afgørelse om støtte efter servicelovens § 52.

Alle foranstaltninger efter servicelovens § 52 er samtidig underlagt de samme proceskrav. Bestemmelsen dækker imidlertid over en række meget forskelligartede indsatser, der adskiller sig væsentligt i forhold til både indhold, samt hvor indgribende indsatsen er – fra f.eks. en kontaktperson for barnet eller familien til en frivillig anbringelse uden for hjemmet. Kommunerne oplever, at reglerne er indrettet efter de ”tunge” sager og efterspørger større rum for hurtigere og mere fleksibelt at kunne iværksætte de mindre indgribende foranstaltninger. Det fremgår af *Afrapportering vedr. ”Kulegravning” af reglerne på området for udsatte børn og unge*.

Social- og Ældreministeriet vurderer på den baggrund, at der er behov for nye indsatsbestemmelser i en kommende barnets lov, der skal bygge på følgende principper:

- Hjælp til børn, unge og familier i form af generel eller familieorienteret rådgivning, tidlig forebyggelse og støttende indsatser bør samles i sit eget kapitel i loven. Ved at samle bestemmelserne om rådgivning, tidligt forebyggende indsats og særlig støtte til børn, unge og familier ét sted i lovgivningen skal det være mere anskueligt for både sagsbehandler og barnet og familien, hvilke typer af støtte kommunen kan give og hvornår.
- Proceskravene bør i højere grad afspejle tyngden i sagerne og intensiteten i indsatsen. Rådgivning og tidligt forebyggende indsatser bør kunne gives umiddelbart og med meget begrænsede eller ingen proceskrav, men støttende indsatser som f.eks. kontaktperson eller støtte i hjemmet bør kunne iværksættes hurtigere end i dag og på grundlag af en mere afgrænset afklaring af støttebehovet.
- Retssikkerheden for barnet og familien skal samtidig altid være i orden, og det gælder særligt i anbringelsessager. Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet bør derfor udskilles fra øvrige støttemuligheder, fordi de stiller helt særlige krav til bl.a. udredning. Reglerne om anbringelse med og uden samtykke bør derfor samles i deres eget kapitel.
- De særlige handicapkompenserende indsatser til børn og unge og deres familier udskilles fra øvrige støttemuligheder, da de er målrettet de særlige udfordringer, som alene følger af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller kroniske og langvarige lidelse. Reglerne om handicapkompenserende hjælp og støtte bør derfor samles i deres eget kapitel.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at lovens kapitel 4 skal indeholde regler om rådgivning og indsatser til børn, unge og familier. Kapitlet vil omfatte regler om generel og familieorienteret rådgivning, tidligt forebyggende indsatser og frivillige støttende indsatser, tilbud om behandling til unge med stofmisbrug, økonomisk støtte samt regler om indsatser, pålæg og lægelig behandling, der kan iværksættes uden samtykke.

Indsatserne i kapitlet vil være målrettet børn, unge og familier, der har behov for en tidligt forebyggende eller støttende indsats, uanset om støttebehovet har udspring i sociale udfordringer hos barnet, den unge eller familien, i en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge eller i en kombination heraf. De særlige handicapkompenserende indsatser til børn og unge og deres familier udskilles fra øvrige støttemuligheder i et selvstændigt kapitel om handicapkompenserende støtte til børn, da de er målrettet de særlige udfordringer, som alene følger af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller kroniske og langvarige lidelse. Reglerne om handicapkompenserende hjælp og støtte bør derfor samles i deres eget kapitel.

Formålet vil være at sikre, at det er klarere og mere overskueligt for familierne og for sagsbehandlerne, hvilken hjælp og støtte der kan gives til disse børn, unge og familier. I dag er reglerne herom spredt over en flere forskellige kapitler i serviceloven, og det kan gøre det svært at orientere sig i lovgivningen og sikre den rette hjælp.

Det foreslås, at kapitlets første afsnit omhandler *rådgivning*. Den foreslåede ordning vil samle de relevante regler om rådgivning, vejledning og tidlig forebyggende indsats til børn, unge og familier m.v., der i dag fremgår af servicelovens §§ 10 og 11, herunder generel vejledning til børn og unge efter § 10 og familieorienteret rådgivning efter § 11, stk. 2.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunerne ligesom i dag vil være forpligtet til at tilbyde generel rådgivning til børn og unge samt familieorienteret rådgivning til børn, unge, forældre, andre der faktisk sørger for et barn, og kommende forældre.

Der henvises til §§ 28 og 29 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at kapitlets andet afsnit omhandler *tidligt forebyggende indsatser*. Den foreslåede ordning vil samle regler om tidligt forebyggende indsatser til børn unge og familier, som i dag er fastsat i servicelovens § 11, stk. 3-6, samt regler om gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder, som i dag er fastsat i servicelovens § 11, stk. 7.

Den foreslåede ordning vil ikke medføre indholdsmæssige ændringer af disse bestemmelse. Der henvises til §§ 30 og 31 og bemærkningerne hertil. I forhold til videreførelsen af den eksisterende forpligtelse i servicelovens § 11, stk. 7, til at tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier henvises til § 81 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås videre, at kapitlets tredje afsnit skal omhandle *støttende indsatser til børn, unge og familier*.

Afsnittet vil omfatte en ny bestemmelse om frivillige støttende indsatser, der vil adskille sig på flere væsentlige punkter fra den nuværende § 52 i serviceloven om foranstaltninger, som den vil erstatte.

Den foreslåede ordning vil ikke ændre på de indholdsmæssige krav til, hvornår der vi skulle træffes afgørelse om støtte. Det vil således ligesom i dag være et krav, at indsatsen er af væsentlige betydning for et barnets eller den unges særlige behov for støtte. Bestemmelsen vil altså ligesom i dag være målrettet børn og unge med behov for mere intensiv eller længerevarende støtte, end hvad der kan gives som led i den tidligt forebyggende indsats. Det vil også ligesom i dag som udgangspunkt være et krav, at forældremyndighedsindehaveren samtykker til indsatsen, ligesom barnet eller den unge vil skulle inddrages, jf. den foreslåede indsatsbestemmelse i kapitel 4.

Den foreslåede ordning vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle vælge den eller de indsatser, som bedst vil kunne imødekomme barnets eller den unges særlige behov for støtte. Hjælp og støtte vil således altid iværksættes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste, jf. formålsbestemmelsen i den foreslåede § 2. Det vil samtidig følge af forvaltningsretlige grundsætning om egnethed, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at afgørelsen som middel er egnet til at opnå målet. Kommunalbestyrelsen vil i lighed med i dag skulle lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder om behovet for hjælp og støtte er helt eller delvist begrundet i nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. I den forbindelse vil kommunalbestyrelsen endvidere skulle overveje, om der ud over eventuelle støtteindsatser efter kapitel 4 også vil være behov for at iværksætte handicapkompenserende indsatser efter kapitel 8.

Det foreslås, at afgørelsen skal angive formålet med indsatsen og den forventede varighed. Den foreslåede ordning vil betyde, at kommunalbestyrelsen i sin afgørelse om støttende indsatser vil skulle angive det overordnede formål med den eller de valgte indsatser. Et eksempel kunne være en afgørelse om praktisk og pædagogisk hjælp i hjemmet med det overordnede formål at styrke barnets eller den unges trivsel ved at hjælpe forældrene med at skabe struktur i børnenes hverdag og støtte forældrene i at sætte grænser. Det konkrete mål for indsatsen vil skulle fastsættes i samarbejde med barnet eller den unge og forældrene i barnets plan. Der henvises til afsnit 3.12.1-3.12.3.

Den foreslåede ordning vil endvidere betyde, at kommunalbestyrelsens afgørelse vil skal indeholde en angivelse af, hvor længe indsatsen forventes at vare. Det vil sige, at kommunen i forbindelse med iværksættelsen af støtten skal tage stilling til, om indsatsen forventes at skulle være af kortere eller længere varighed.

Det foreslås videre, at støttende indsatser vil kunne iværksættes på baggrund af en afdækning eller udredning af barnets eller den unges situation eller sideløbende hermed.

Kommunalbestyrelsen vil altså ikke, som i dag, som udgangspunkt skulle iværksætte støtte efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse eller hvad der svarer her til, idet en mere afgrænset afdækning vil kunne være tilstrækkeligt grundlag, når der ikke er tale om meget alvorlige og komplekse sager, hvor der kan være behov for en anbringelse. Formålet er at sikre, at barnet eller den unge og familien vil få hurtigere hjælp end i dag, og at kommunerne ikke bruger unødige ressourcer på langvarige og omfangsrige undersøgelser, når det ikke står mål med problemtyngden og indsatsens karakter.

Støtte vil dog også kunne iværksættes på grundlag af en børneudredning, der kommer hele vejen rundt om barnets eller den unges situation. Det vil f.eks. kunne være tilfældet i en situation, hvor kommunen indledningsvis har vurderet, at der er tale om en så alvorlig sag, at en anbringelse vil kunne være relevant, og derfor har iværksat en børneudredning, jf. den foreslåede § 20. På baggrund af udredningen har kommunen imidlertid vurderet, at der ikke er grundlag for en anbringelse af barnet men behov for f.eks. intensiv familiebehandling under et døgnophold for barnet og forældrene. Det vil også kunne være tilfældet i en situation, hvor barnet anbringes uden for hjemmet, og der vurderes at være behov for supplerende støtte til barnet eller forældrene under anbringelsen.

Den foreslåede ordning vil også betyde, at kommunerne vil få lettere adgang til at iværksætte støttende indsatser efter dette kapitel sideløbende med en afdækning af barnets eller den unges behov. I dag kan foranstaltninger efter servicelovens § 52 alene iværksættes sideløbende med en børnefaglig undersøgelse, hvis særlige grunde taler herfor, men det klare udgangspunkt er, at undersøgelsen skal være gennemført forinden. Det vil den foreslåede bestemmelse gøre op med. Hvis barnet eller den unge har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse bør kommunalbestyrelsen i forbindelse med iværksættelse af indsatser efter dette kapitel ligeledes overveje om der er grundlag for at iværksætte hjælp og støtte efter kapitel 8.

Støttende indsatser vil således kunne iværksættes sideløbende med afdækning eller børneudredning, hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af de oplysninger, der allerede foreligger i sagen, vurderer, at det vil være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Formålet er at sikre hurtigere og mere fleksibel hjælp til barnet eller den unge og familien. Det vil samtidig give bedre mulighed for en mere aktiv afdækningsperiode, hvor afdækningen af barnets, eller den unges og familiens ressourcer udfordringer sker som led i en støttende indsats. Der henvises til afsnit 3.4.2-3.4.3.

Der vil være en forudsætning, at der foreligger tilstrækkelig oplysninger til, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om barnet eller den unge har behov for særlig støtte, dvs. at støttebehovet ligger udover, hvad der kan imødekommes som led i en tidligt forebyggende indsats, og om støtten vil være af væsentlig betydning. Endelig skal kommunen for at kunne træffe afgørelse have tilstrækkelige oplysninger til at kunne vurdere, hvilke indsatser, der bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Hvis sagen omhandler et barn eller en ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en langvarig eller kronisk lidelse, vil kommunalbestyrelsen skulle

overveje om der, ud over eventuelle indsatser efter dette kapitel, er grundlag for at tilbyde hjælp og støtte efter kapitel 8, eller for iværksætte en afdækning heraf.

Kommunalbestyrelsens afgørelse vil være omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler om partshøring og klagevejledning m.v., ligesom kommunen vil have ansvar for at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse, jf. § 10 i den sociale retssikkerhedslov.

Hvis der iværksættes støttende indsatser sideløbende med afklaring eller udredning, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med opfølgningen på barnets trivsel og udvikling, jf. den foreslåede § 95, tage stilling til, om afklaringen eller udredningen giver anledning til at justere indsatsen.

Det foreslås at kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af støttende indsatser:

- 1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.
- 4) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
- 5) Familiebehandling eller behandling af barnet, den unge.
- 6) Familieanbringelse i form af et døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et børne- og ungehjem, jf. § 43, eller i et botilbud, jf. § 107 i lov om social service.
- 7) Støtteophold i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie eller i et børne- og ungehjem, jf. § 43.
- 8) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Den foreslåede ordning vil betyde, at en ny indsatsbestemmelse vil skulle omfatte alle de typer tilbud, som i dag kan gives efter servicelovens § 52, stk. 3, f.eks. støtte i hjemmet, familiebehandling, kontaktperson m.v., undtagen anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet. I sager vedrørende børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en langvarig eller kronisk lidelse, vil kommunalbestyrelsen også fremover skulle overveje om der, ud over eventuelle indsatser efter dette kapitel, er grundlag for at tilbyde hjælp og støtte efter kapitel 8.

I dag indgår frivillig anbringelse i opstillingen af foranstaltninger der kan gives efter servicelovens § 52 på lige fod med andre, langt mindre indgribende og intensive tilbud. Formålet med at udskille anbringelsesreglerne fra de øvrige indsatser vil være at give mulighed for at tilpasse kravene til sagsoplysning ved støttende indsatser, jf. ovenfor, så de bedre afspejler intensiteten i støtten, uden

det går ud over de særligt høje krav til grundig udredning, der nødvendigvis må gælde ved en anbringelse uden for hjemmet af hensyn til retssikkerheden for barnet eller den unge og forældrene.

Den foreslåede ordning vil også indebære en justering rækkefølgende i oplistningen af typer af indsatser i forhold til, hvad der i dag gælder efter servicelovens § 52, stk. 3, så oplistningen bedre vil afspejle intensiteten af de forskellige indsatstyper. En klarere og mere naturlig opbygningen vil gøre bestemmelsen lettere at forstå og anvende hensigtsmæssigt.

Det vil ikke betyde, at kommunen vil skulle have afprøvet mindre indgribende tilbud som f.eks. en kontaktperson, før der iværksættes mere indgribende tilbud i form af f.eks. døgnophold for hele familien. Der vil altid skulle vælges den rette og nødvendige indsats, som kan imødekomme barnets eller den unges behov. Det er vil således ligesom i dag gælde, at indsatsen ikke bør være så lidt indgribende, at den ikke er tilstrækkelig til at opnå målet, eller at den senere viser sig ikke at have effekt. Samtidig bør det altid sikres, at indsatsen ikke er så indgribende, at den har større bivirkninger end fordele for barnet eller den unge.

Den foreslåede ordning vil også medføre nogle ændringer i terminologien, der har til formål gøre reglerne lettere at forstå i nutidig kontekst og gøre op med stigmatiserende sprogbrug. Det foreslås således bl.a. at anvende betegnelsen 'støttende indsatser' i stedet for 'foranstaltninger'. Det vil også understrege sammenhængen til den tidligere forebyggende indsats. Tilsvarende vil indsatstypen døgnophold for familien fremover betegnes en familieanbringelse for at tydeliggøre, at det er en meget intensiv indsats for hele eller dele af familien. En familieanbringelse vil ikke være en anbringelse af barnet eller den unge efter lovens kapitel 5 og vil derfor ikke være omfattet af de særlige regler om bl.a. hjemgivelse og samvær m.v., der særskilt knytter sig til en anbringelse.

Den foreslåede ordning vil medføre en præcisering af de muligheder, kommunerne har i dag efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5, for at iværksætte fleksible, støttende og aflastende ophold for barnet eller den unge i en plejefamilie eller på en institution, mens barnet eller den unge fortsat bor hjemme hos forældrene. Det vil skulle sikre, at udsatte børn og unge vil kunne blive boende hjemme hos familien, men samtidig få den nødvendige støtte eller det nødvendige pusterum, når sådan en fleksibel model er bedst for barnet eller den unge.

Den foreslåede ordning vil gøre det tydeligt, at det vil være barnets eller den unges behov, som vil være udgangspunktet for indsatsen, og ikke f.eks. forældres eller plejeforældres behov for aflastning. For at understrege dette, vil den foreslåede ordning indebære en ændring af terminologien fra 'aflastning' til 'støtteophold', så barnet eller den unge ikke vil skulle opleve at være en belastning, som de voksne omkring barnet eller den unge skal aflastes fra. Ændringen vil indgå som et led i det bredere opgør med stigmatiserende sprogbrug i en ny barnets lov.

Formålet vil således være at give barnet eller den unge mulighed for at komme væk hjemmefra i en kortere periode, når barnet eller den unge har behov for det. Tidsmæssigt vil de enkelte aflastningsophold kunne strække sig fra en til to dage til to til tre uger ad gangen, typisk weekender

og ferieperioder. Selve støtteordningen vil kunne fungere for en længere årrække, eventuelt under hele opvæksten. I sager vedrørende børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en langvarig eller kronisk lidelse bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på, om der kan være grundlag for at tilbyde aflastning til familien efter kapitel 8.

Et støtteophold vil ikke være en anbringelse, selvom det vil skulle foregå i et godkendt anbringelsessted. Et støtteophold vil derfor heller ikke kunne erstatte en anbringelse uden for hjemmet, hvis det er en anbringelse, barnet eller den unge har behov for. Støtteophold vil dog også kunne gives som en supplerende indsats under en anbringelse i en plejefamilie eller på en døgninstitution eller et opholdssted.

Kommunerne vil skulle tilrettelægge indsatsen og fastsætte de nærmere rammer for støtteopholdet i dialog med barnet eller den unge og familien, så opholdet tilpasses behovet hos det enkelte barn eller den enkelte unge. I forbindelse med den løbende opfølgning på barnets eller den unges udvikling og trivsel, jf. §§ 95 og 96, vil kommunen i dialog med barnet eller den unge og familien skulle tage stilling til, om der er behov for at justere indsatsen.

Der henvises til § 32 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås videre, at fjerde afsnit af lovens kapitel 4 skal omhandle en *behandlingsgaranti for unge med stofmisbrug*. Den foreslåede ordning vil betyde, at de regler om behandling af unge med stofmisbrug, som i dag er fastsat i servicelovens § 110 og i bekendtgørelse om behandling af unge for stofmisbrug i særlige tilfælde, vil blive samlet her i barnets lov, hvor de vil stå i umiddelbar forlængelse af de frivillige støttende indsatser, som de hænger naturligt sammen med.

Den foreslåede ordning vil betyde, at kommunerne ligesom i dag vil have pligt til inden for 14 dage at iværksætte behandling af unge med alvorligt stofmisbrug. Der henvises til § 33 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at kapitlets femte afsnit omhandler *økonomisk støtte*. Den foreslåede ordning vil være en videreførelse af regler om økonomisk støtte til forældrene, som i dag er fastsat i servicelovens § 11, stk. 4-6, § 52 a og § 71, stk. 9. Ved at samle reglerne her sikres mere overskuelighed og en tydeligere sammenhæng til øvrige hjælp og støtte til familierne. I sager vedrørende børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en langvarig eller kronisk lidelse bør kommunalbestyrelsen endvidere være opmærksom på, om der kan være grundlag for at tilbyde økonomisk støtte i form af hjælp til dækning af nødvendige merudgifter efter § 86.

Det foreslås, at kapitlets sjette, syvende, ottende og niende afsnit omhandler *støttende indsatser uden samtykke, forældrepålæg, børne- og ungepålæg samt lægelig behandling uden samtykke*. Afsnittet vil skulle omfatte regler om støtte uden samtykkeforældre- og børne- og ungepålægsamt lægelig behandling uden samtykke, der i dag er fastsat i servicelovens §§ 56, 57 a og b, og 63.

Den foreslåede ordning vil samle regler, der vil give adgang til at iværksætte støtte og behandling uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver i sager om børn og unge, der bor hjemme hos forældrene, og hvor der er behov for en mere insisterende tilgang for at hindre, at problemerne vokser sig så store, at det bliver nødvendigt at fjerne barnet. Ved at placere disse bestemmelser efter hinanden i naturlig forlængelse af de frivillige indsatser vil det blive tydeligere, hvordan bestemmelserne både hænger sammen med og adskiller sig fra de frivillige indsatser. Formålet med den foreslåede ordning er at understøtte en mere overskuelig, forståelig og anvendelse lov.

Den foreslåede ordning vil være en videreførelse af de nuværende regler om forældrepålæg, børne- og ungepålæg og støtteforanstaltninger uden samtykke uden samtykke, jf. servicelovens §§ 56 og 57 a og b, dog med de konsekvensændringer, som vil følge af en lettere adgang til at iværksætte frivillige støttende indsatser, jf. ovenfor.

Den foreslåede ordning vil således indebære, at støttende indsatser i form af f.eks. familiebehandling, kontaktperson eller andre typer af støttende indsatser efter den foreslåede nye indsatsbestemmelser, der vil blive iværksat uden samtykke, enten særskilt eller i forbindelse med et forældre- eller børne- og ungepålæg, vil kunne iværksættes på baggrund af en afklaring eller børneudredning eller sideløbende hermed.

Det vil være en ændring i forhold til i dag, hvor der som udgangspunkt skal være gennemført en børnefaglig undersøgelse, inden der træffes afgørelse om støtte uden samtykke, med mindre særlige forhold taler for, at der iværksættes foreløbig støtte sideløbende med undersøgelsen.

Kommunalbestyrelsen vil altid være forpligtet til at oplyse sagen i tilstrækkelig grad til, at der kan træffes afgørelse, jf. § 10 i den sociale retssikkerhedslov. Det bl.a. betyde, at sagen skal være tilstrækkeligt oplyst til, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om de materielle betingelser for iværksættelse af støttende indsatser uden samtykke er opfyldt. Forvaltningslovens regler om partshøring og klagevejledning m.v. vil ligeledes skulle overholdes, og kommunen vil så vidt muligt skulle inddrage barnet eller den unge og forældrene i overensstemmelse med de grundlæggende principper i kapitel 2.

Ved afgørelsen vil kommunalbestyrelsen skulle iagttage proportionalitetsprincippet. Dvs. at der vil skulle være et rimeligt forhold mellem indsatsen og det formål, der søges opnået, så indsatsen ikke er hverken mere eller mindre indgribende end nødvendigt.

Den foreslåede ordning vil ikke i øvrigt medføre ændringer i forhold til de nuværende regler. Der vil således gælde de samme materielle betingelser for at afgørelserne, som i dag, ligesom det den hjælp, der vil kunne iværksættes eller pålægges, vil være den samme som i dag.

For så vidt angår reglerne om lægelige behandling uden samtykke vil de være helt uændrede, da de ligesom i dag alene vil afhænge af barnets eller den unges sundhedsfaglige behandlingsbehov, hvorfor der også i dag er adgang for børne- og unge-udvalget til at træffe sådanne afgørelser, når

der er tale om en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Der henvises til afsnit 3.18. og bemærkningerne til §§ 38-40.

Endelig foreslås det, at kapitlet skal have sidste afsnit, der vedrører *ophold i privat familiepleje m.v.* Afsnittet vil videreføre de nuværende regler i servicelovens § 78 om privat døgnophold m.v. Privat familie pleje skal ikke forveksles med en anbringelse i f.eks. en plejefamilie, da der er tale om et ophold for barnet eller den unge, som baserer sig på en aftale mellem forældremyndighedsindehaver og den pågældende familie, som har eller den unge i pleje f.eks. midlertidigt i forbindelse med forældres udlandsophold, sygdom m.v., og hvor barnet eller den unge ikke har behov for særlig støtte. Reglerne herom foreslås derfor holdt adskilt fra reglerne om anbringelse efter det foreslåede kapitel 5.

Der henvises til § 42 og bemærkningerne hertil.

3.7. Særlig hjælp og støtte til børn og unge med funktionsnedsættelser og deres familier

3.7.1. Gældende ret

Serviceloven danner i dag rammen om de regler, som regulerer kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde rådgivning og vejledning samt tilbyde indsatser til børn og unge, der har et særligt behov for hjælp og støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Serviceloven indeholder således en del bestemmelser, som specifikt er målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier. Disse bestemmelser er fastlagt i servicelovens afsnit II og IV, som også indeholder en række bestemmelser, som både har børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og socialt udsatte børn og unge som målgruppe.

Herudover indeholder serviceloven en række bestemmelser om særlige kompenserende indsatser, som har både børn, unge og voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som målgruppe. Disse bestemmelser fremgår primært af servicelovens afsnit VI.

Endvidere indeholder serviceloven en række bestemmelser om hjælp og støtte, der primært er målrettet voksne, som har behov for særlig støtte på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, men som for visse bestemmelsers vedkommende også kan danne afsæt for hjælp og støtte til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier. Disse bestemmelser fremgår primært af servicelovens afsnit V.

Endvidere indeholder såvel serviceloven som retssikkerhedsloven en række bestemmelser om tilrettelæggelsen af de indsatser, som skal iværksættes over for børn og unge med behov for særlig støtte, herunder børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Det gælder blandt andet servicelovens § 1, som blandt andet slår fast, at hjælp og støtte skal gives på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov, samt servicelovens § 19, hvoraf det fremgår, at opgaver og tilbud, der omfatter børn, unge og deres familier, skal udføres i samarbejde med forældrene med henblik på at fremme børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Det fremgår ligeledes af servicelovens § 19, at den indsats, der iværksættes over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal sættes i sammenhæng med indsatser over for de samme børn og unge efter anden lovgivning.

3.7.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Social- og Ældreministeriet finder det hensigtsmæssigt, at reglerne om indsatser målrettet børn og unge under 18 år med behov for særlig støtte samles i en ny, selvstændig hovedlov - barnets lov. Ministeriet finder, at barnets lov bør danne rammen om al hjælp og støtte målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Social- og Ældreministeriet finder derfor, at alle støttebestemmelser målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier bør samles i barnets lov. Social- og Ældreministeriet finder, at der i den forbindelse vil være behov for at videreføre de bestemmelser i serviceloven, som i dag danner rammen for de målrettede, særlige indsatser til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier, i et særligt kapitel i barnets lov.

Social- og Ældreministeriet finder endvidere, at der er behov for at sikre, at den nuværende adgang til hjælp og støtte for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier forbliver uændret i forbindelse med de ændringer i regelgrundlaget, som foreslås gennemført med barnets lov.

Ministeriet finder, at forslaget om at samle de foreslåede bestemmelser om særlig hjælp og støtte til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familie i et særskilt kapitel vil kunne medvirke til at synliggøre kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre, at der i tilrettelæggelsen af hjælp og støtte til denne målgruppe tages højde for de særlige behov, som funktionsnedsættelsen eller lidelsen medfører for netop disse børn, unge og familier.

Ministeriet finder således, at det vil være hensigtsmæssigt, at et særskilt kapitel i barnets lov danner rammerne for, at børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier fremover vil kunne få adgang til den særlige hjælp og støtte, de ud fra en konkret og individuel vurdering har behov for.

Herudover finder ministeriet, at der er behov for at tydeliggøre kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre, at eventuelle indsatser efter et særskilt kapitel i barnets lov om hjælp og støtte målrettet børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier tilrettelægges i sammenhæng med øvrige tilbud og indsatser efter såvel barnets lov som anden relevant lovgivning.

Med den foreslåede affattelse af det foreslåede kapitel 8 finde ministeriet endvidere at der vil skabes gode rammer for at sikre en god og helhedsorienteret indsats til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familie, tilrettelagt med afsæt i en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens samlede forhold.

3.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kapitel 8 vil skulle danne en samlet ramme om den særlige hjælp og støtte i barnets lov, som alene vil være målrettet børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Det foreslås derfor, at det foreslåede kapitel 8 i barnets lov skal indeholde en videreførelse af de bestemmelser i serviceloven, som i dag danner rammen for de særlige indsatser målrettet til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Det foreslås endvidere, at der som en ny bestemmelse i det foreslåede kapitel 8 indføres en hjemmel til, at børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier vil kunne have uændret adgang til hjælp og støtte efter de bestemmelser i serviceloven, som også fremadrettet skal danne rammen om særlige kompenserende indsatser, som har børn, unge og voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som målgruppe.

Målgruppen for hjælp og støtte efter bestemmelserne i det foreslåede kapitel 8 vil være de børn og unge under 18 år og deres familier, som i dag er i målgruppen for hjælp og støtte efter de af servicelovens bestemmelser, som er særligt målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Det foreslås desuden, at der udformes en ny generel bestemmelse i det foreslåede kapitel 8, som vil skulle tydeliggøre og rammesætte de særlige forpligtelser, kommunalbestyrelsen vil have til at sikre særlig hjælp og støtte til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Ud over tydeliggørelsen af kommunalbestyrelsens generelle forpligtelse til at iværksætte den nødvendige særlige hjælp og støtte, foreslås denne generelle bestemmelse også at skulle indeholde en tydeliggørelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre, at hjælp og støtte efter det

foreslåede kapitel 8 vil skulle tilrettelægges med afsæt i barnets eller den unges perspektiv ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barn eller den enkelte unge samt i samarbejde med forældrene.

Det foreslås desuden, at den foreslåede, generelle bestemmelse også skal indeholde en tydeliggørelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre, at hjælp og støtte efter det foreslåede kapitel 8 vil skulle tilrettelægges i sammenhæng med de øvrige tilbud og indsatser efter såvel den foreslåede barnets lov som efter anden relevant lovgivning.

I sammenhæng med de øvrige bestemmelser i den foreslåede barnets lov af relevans for målgruppen, vil det foreslåede kapitel 8 kunne medvirke til at understøtte, at børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier får den hjælp, støtte og omsorg, som de har behov for.

Med det foreslåede kapitel 8 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af adgangen til hjælp og støtte for til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier som følge af de sproglige tilpasninger af de bestemmelser, der videreføres fra serviceloven, eller som følge af de nye bestemmelser, der foreslås indført i det foreslåede kapitel 8.

3.8. Anbringelse

3.8.1. Gældende ret

Serviceovens § 66 angiver typen af anbringelsessteder for børn og unge. Disse kan være almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, opholdssteder for børn og unge, døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling. Anbringelsessteder dækker således over en række indbyrdes forskellige anbringelsesmuligheder. Bestemmelsen angiver også, at det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, eller § 66 f, stk. 1, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn. Bestemmelsen angiver også, at døgninstitutioner kan oprettes og drives af kommuner eller regioner, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

Det fremgår af § 67 i serviceloven, at formålet med indsatsen på opholdssteder for børn og unge og døgninstitutioner er at varetage omsorg og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Opholdssteder og døgninstitutioner skal arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge. § 67 medfører, at

opholdsstederne og institutionerne skal indrette den pædagogiske praksis i overensstemmelse med disse formål.

Når kommunen vælger et anbringelsessted, skal der udarbejdes en aftale med stedet, der nærmere definerer, hvad kommunen kan forvente, at anbringelsesstedet leverer inden for den økonomiske ramme, som der opnås enighed om. I forbindelse med kommunens aftale med anbringelsesstedet, skal det defineres nærmere i aftalen, hvad der er indeholdt i anbringelsen. Udgangspunktet for denne fastsættelse er servicelovens § 55, der definerer, hvad et døgnophold for børn, unge og vordende forældre omfatter. Bestemmelsen beskriver de driftsmæssige forhold m.v. på anbringelsesstederne, herunder de ydelser som børn, unge eller vordende forældre modtager under et døgnophold samt vederlag til plejefamilier og beløb til kost og logi ved et barns eller den unges ophold på et anbringelsessted. De samme regler gælder for et aflastningsophold, som ydes under et døgnophold. Efter bestemmelsen godtgør kommunalbestyrelsen udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. § 174, stk. 1.

Efter servicelovens § 52 kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om en række foranstaltninger, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Der fremgår dog særlige bestemmelser for iværksættelse af hjælp uden samtykke efter §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a. Det følger af gældende ret, at støtten kun kan iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen. Efter bestemmelsen kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted efter § 66. Ud over samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, kræver en sådan afgørelse også samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Efter servicelovens § 58 kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade ved forsat ophold i hjemmet. Bestemmelsen giver adgang til tvangsindgreb i tilfælde af åbenbar risiko for alvorlig skade på sundhed eller udvikling. Bestemmelsen angiver de nærmere forhold, der kan udgøre åbenbar risiko for alvorlig skade på sundhed eller udvikling. Det er videre en betingelse for anbringelse uden samtykke, at der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

For unge der er fyldt 15 år, og som er enige i anbringelsen uden for hjemmet, er der en særlig adgang for børn og unge-udvalget til at beslutte at anbringe den unge uden for hjemmet, selv om

forældremyndighedens indehaver protesterer. Det er en betingelse for at anvende bestemmelsen, at anbringelsen er af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov. Det følger videre af bestemmelsen, at selv om forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, giver samtykke til anbringelse, så er det muligt at gennemføre anbringelsen efter § 58, stk. 1, hvis hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler herfor. Der tænkes her på tilfælde, hvor det kan frygtes, at barnet eller den unge vil blive krævet hjemgivet umiddelbart efter, at anbringelsen har fundet sted, selv om der er behov for en længerevarende indsats over for barnet eller den unge og familien.

Når børn og unge-udvalget træffer afgørelse om en tvangsmæssig anbringelse efter servicelovens § 58, skal der altid tages stilling til genbehandlingsfristen, jf. servicelovens § 62, hvilket vil sige tidspunktet for børn og unge-udvalgets genbehandling af sagen for at påse, om betingelserne for den tvangsmæssige anbringelse fortsat er opfyldt. Opretholdelse af en anbringelse uden samtykke ud over ét år fra børn og unge-udvalgets afgørelse forudsætter fornyet afgørelse i udvalget, hvis barnet eller den unge ikke har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse. Den etårige genbehandlingsfrist gælder således i de tilfælde, hvor barnet i en længere periode, det vil sige ét år eller mere, ikke har været inde i et frivilligt eller tvangsmæssigt anbringelsesforløb. Hvis barnet eller den unge derimod har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, er børn og unge-udvalget først forpligtet til at genbehandle en sag om tvangsmæssig anbringelse efter servicelovens § 58, to år efter afgørelsen blev truffet, jf. servicelovens § 62, stk. 2. Et barn eller en ung, der i året forud for sagens behandling har været anbragt ved en foreløbig beslutning, betragtes som anbragt første gang ved den endelige beslutning om anbringelse, og der gælder således en genbehandlingsfrist på ét år. Dette gælder uanset, om den foreløbige afgørelse er blevet godkendt på det efterfølgende møde i børn og unge-udvalget eller ej. Den toårige genbehandlingsfrist gælder således i de tilfælde, hvor barnet eller den unge allerede er, eller for nylig har været, inde i et anbringelsesforløb, frivilligt eller tvangsmæssigt. Er sagen indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt for domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom. Dette gælder både for den etårige og den toårige genbehandlingsfrist. Ved ankemyndighedernes behandling af en klage, der alene drejer sig om genbehandlingsfristen, regnes den fastsatte frist, hvis der ikke træffes anden beslutning, fra afgørelsen i børn og unge-udvalget, da anbringelsesgrundlaget ikke vil blive efterprøvet i disse sager. Ved genbehandlingen skal der tages stilling til, om de materielle betingelser i servicelovens § 58 for fortsat at opretholde anbringelsen uden samtykke er opfyldt. Børn og unge-udvalget, Ankestyrelsen eller retten kan fastsætte en kortere frist for fornyet behandling af sagen i udvalget, end de almindelige etårige og toårige frister. Efter servicelovens § 62, stk. 4, kan børn og unge-udvalget, Ankestyrelsen eller retten undtagelsesvis fastsætte en længere frist for genbehandling end de frister, der er nævnt i servicelovens § 62, stk. 1-3. Denne mulighed kan kun benyttes i de tilfælde, hvor det er forudsat, at anbringelsen må forventes at blive af længere varighed. Børn og unge-udvalget kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en anbringelse af et barn under ét år uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 58, skal gælde i tre år. Det betyder, at sagen ikke følger de normale frister for genbehandling i § 62, stk. 1 og 2. Anbringelsesgrundlaget skal således ikke

prøves i den treårige periode, medmindre forældrene begærer hjemgivelse, og der samtidig er sket væsentlige ændringer af forhold hos forældrene, anbringelsesstedet eller barnet.

Serviceovens § 59 opstiller en række basale krav til indstillingen til børn og unge-udvalget om en tvangsmæssig anbringelse. Formålet med kravene er at få en større gennemsigtighed i forhold til beslutningsgrundlaget, som det foreligger for udvalget. Kravet til indstillingen har endvidere til formål at højne kvaliteten i sagsbehandlingen.

Kravet om, at indstillingen, skal omfatte en beskrivelse af, at betingelserne i § 58 anses for opfyldt, skal ses i sammenhæng med, at kriterierne for gennemførelsen af en anbringelse uden samtykke er udførligt angivet i serviceovens § 58. Der skal videre redegøres for de ressourcer, der findes i barnets eller den unges familie eller i netværket, jf. serviceovens § 50, stk. 4, og § 59, nr. 1. Det kan give mulighed for at afdække, om der er andre løsninger end en anbringelse uden for hjemmet og om anbringelsen kan ske i barnets eller den unges netværk, jf. serviceovens § 66.

Det følger også af gældende ret, at handleplanen for indsatsen over for barnet eller den unge under anbringelsen skal laves, før et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, jf. serviceovens § 140, og skal ligeledes indgå i indstillingen. Endelig skal det af indstillingen fremgå, hvorledes barnet eller den unge forholder sig til anbringelsen. I serviceovens § 59, nr. 3, understreges inddragelsen af barnet eller den unge i sagen, idet der skal ske en orientering af barnet eller den unge om anbringelsen uden for hjemmet, inden der træffes beslutning om tvangsmæssig anbringelse. Barnets eller den unges reaktion på indstillingen om en anbringelse uden for hjemmet skal beskrives. Det er vigtigt, at denne pligt til at inddrage barnet eller den unge i processen ikke forveksles med et forsøg på at få barnet eller den unge til at give samtykke. Opregningen i serviceovens § 59 angiver de elementer, der som minimum skal indgå i indstillingen. Herudover kan der være behov for supplerende oplysninger under hensyn til den enkelte sags særlige omstændigheder.

Serviceovens § 68 b beskriver kommunes opgaver i forbindelse med anbringelsen. Bestemmelsen angiver at når det er besluttet at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, skal kommunen træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted, så det er i overensstemmelse med den handleplan, der efter serviceovens § 140 skal være udarbejdet forud for beslutningen, eller i overensstemmelse med forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunen skal vælge anbringelsessted ud fra en konkret vurdering af stedets egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for særlig støtte. Det fremgår af serviceovens § 68 b, stk. 2, at kommunen i den forbindelse skal vurdere anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile omsorgsrelationer samt vurdere, hvorvidt en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig. Det er vigtigt for kontinuiteten i barnets eller den unges liv, at der fra starten vælges det rigtige anbringelsessted, således at barnet eller den unge i videst muligt omfang kan undgå de brud og belastninger, som ændringer af anbringelsesstedet kan indebære. Hvis barnet eller den unge tidligere har været i aflastning i en plejefamilie, vil det være relevant at overveje, om det pågældende sted kan anvendes som anbringelsessted, således at der skabes kontinuitet i opvæksten. Medmindre væsentlige forhold taler

imod det, skal et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, anbringes ved samme anbringelsessted som eventuelle søskende. Kommunen kan dog undlade at anbringe barnet eller den unge på samme anbringelsessted som eventuelle søskende, hvis de øvrige søskendes behov, barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor barnet har et støttebehov, der er meget forskelligt fra den eller de anbragte søskendes, og at den indsats, der er behov for, derfor ikke kan tilbydes på det samme anbringelsessted.

Serviceovens § 68 b angiver også kommunens pligt til aktivt at hjælpe barnet eller den unge, som skal anbringes, med at identificere en person i familien eller netværket, som barnet eller den unge har tillid til, og som kan være barnet eller den unges støtteperson under anbringelsen. Kommunens forpligtelse består i at tale med barnet eller den unge om, hvem i familien eller netværket, de har en særlig tillid til, og som de selv kunne forestille sig kunne være deres støtteperson.

Der findes i dag overordnet fire typer af plejefamilier: netværksplejefamilier samt almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier. Kommunalbestyrelsen skal ved valg af plejefamilie, vælge den plejefamilie, der imødekommer barnets eller den unges behov for støtte, jf. serviceovens § 66 a. Almene plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med lette til moderate støttebehov. Forstærkede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov. Specialiserede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov. Netværksanbringelser er anbringelser hos familiemedlemmer eller andre personer fra barnets eller den unges netværk. En netværksplejefamilie skal godkendes som konkret egnet, jf. serviceovens § 66 b, hvilket vil sige, at familien skal vurderes til at være egnet til at modtage ét bestemt barn.

Det følger af serviceovens § 66 c, at når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en almen plejefamilie, en forstærket plejefamilie, en specialiseret plejefamilie eller en netværksplejefamilie, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. Støtten til plejefamilien skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien. Social- og indenrigsministeren har mulighed for at fastsætte nærmere regler om supervision, rådgivning, vejledning og efteruddannelse af plejefamilier.

Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har ansvaret for at yde hjælp efter serviceoven, skal tilbyde den fornødne faglige støtte til netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang efter serviceovens § 66 d. Den faglige støtte kan bestå af løbende samtaler, men kan også være i form af kurser eller undervisning. Det kan f.eks. være råd og vejledning i starten af anbringelsesforløbet for at sikre en god opstart af plejefamilieforholdet, faglig støtte til at forebygge og håndtere konflikter med den biologiske familie eller ved overgange i barnets eller den unges liv, herunder overgang til skole, teenagealderen m.v. Det er som udgangspunkt de fagpersoner, der har

den daglige og løbende kontakt til barnet, den unge og/eller familien, der leverer den faglige støtte. Det kan typisk være sagsbehandlere, familieplejekonsulenter eller familiebehandlere. Efter bestemmelsen kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om den faglig støtte.

Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på døgninstitutioner efter §§ 63 a, 63 b, og 63 c. Børn og unge-udvalgets afgørelse vil skulle ske på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen, og anvendelsen af de enkelte institutionstyper kan alene træffes, når betingelserne for anvendelse af den enkelte institutionstype er opfyldt i det konkrete tilfælde.

Børne- og ungeudvalget kan således, hvis betingelserne er opfyldt, træffe afgørelse om anbringelse på en delvis lukket afdeling eller institution efter servicelovens § 63 a, en sikret døgninstitution efter servicelovens § 63 b, eller en særligt sikret afdeling efter servicelovens § 63 c.

En delvis lukket døgninstitution for børn og unge eller en delvis lukket afdeling på en åben døgninstitution efter servicelovens § 63 a, er karakteriseret ved, at det er muligt i perioder at aflåse yderdøre og vinduer. Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på åbne døgninstitutioner er målrettet børn og unge med en negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminell adfærd med behov for længerevarende behandlingsforløb.

Formålet er, at indsatsen på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger kan tilrettelægges mindre indgribende, end det er tilfældet på en sikret afdeling, idet tilbageholdelse og fastholdelse kan begrænses til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en insisterende indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling. Ved en sikret døgninstitution forstås en døgninstitution, der omfatter mindst én sikret afdeling og eventuelt en eller flere ikke sikrede afdelinger. På en sikret afdeling er det tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst. På sikrede institutioner kan der etableres særligt sikrede afdelinger, som modtager børn og unge i de tilfælde, hvor anbringelse i almindelig sikret afdeling ikke er eller vil være tilstrækkelig.

Det fremgår af § 57 d, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaver og fra unge, der er fyldt 15 år. Det fremgår af § 57 d, stk. 3, i serviceloven, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår den skal udføres.

Det fremgår af § 57 d i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaver og fra unge, der er fyldt 15 år. Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår den skal udføres.

Efter servicelovens § 66 e skal egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, være godkendt som konkret egnede til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen. Det følger videre af bestemmelsen, at afgørelsen om godkendelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Efter bestemmelsen kan social- og

indenrigsministeren fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder.

Efter servicelovens § 66 f gælder, at det er den anbringende kommune, der godkender en plads til anbringelse samtidig med anbringelsen, hvis pladsen er på en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Den enkelte plads skal være godkendt som konkret egnet til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

3.8.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det vil i barnets lov forsat være nødvendigt at angive typen af anbringelsessteder for børn og unge. Tilbuddene skal også fremover være egnede til at sikre de rette indsatser til børn og unge, som ikke kan sikres den rette hjælp, støtte og omsorg i hjemmet, og som derfor har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, uanset om behovet for anbringelse har afsat sociale problemer hos barnet eller forældrene eller i en varig og betydeligt nedsat funktionsevne hos barnet eller den unge. Målgruppen er bred, og rummer børn og unge med meget forskellige behov. Anbringelsessteder bør derfor forsat dække over en række indbyrdes forskellige anbringelsesmuligheder, fra almene plejefamilier til pladser på efterskoler eller i specialiserede døgntilbud m.v.

Det er efter ministeriets opfattelse ikke gangbart, at der i lovgivning, der har til formål at hjælpe udsatte børn, at der benyttes stigmatiserende sprogbrug. Derfor bør negativladede ord som ”aflastningsophold” i servicelovens § 55, stk. 2, udskiftes med mere fremmende ord.

Der vil forsat være behov for, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og fra den unge, der er fyldt 15 år, om at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Ligeledes vil der også forsat være behov for, at børne- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet. Da der er tale om en indgribende afgørelse skal der være en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade ved forsat ophold i hjemmet. Ministeriet er af den opfattelse, at for unge der er fyldt 15 år, og som er enige i anbringelsen uden for hjemmet, bør der forsat være en særlig adgang for børne- og ungeudvalget til at beslutte at anbringe den unge uden for hjemmet, selv om forældremyndighedens indehaver protesterer.

Med aftalen om Barnets Reform har der været et fokus på at præcisere kommunalbestyrelsens forpligtelse til at vælge den foranstaltning, som må forventes at kunne imødekomme barnets behov på tilstrækkeligvis og som må anses som værende mest formålstjenlig for barnets eller den unges

tarv. Dette princip er et centralt grundlag for hele barnets lov. Men det er også Social- og Ældreministeriets opfattelse, at der er forsat behov for at tydeliggøre at anbringelse kan være den nødvendige første indsats, særligt for socialt udsatte børn og unge, hvis forældre ikke magter forælderrollen.

Børnene skal have den rette indsats, så snart behovet bliver opdaget – også hvis støttebehovet har afsæt i et svigt fra forældre, som mangler de nødvendige kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge. Derfor skal kommunalbestyrelsen være klar til at iværksætte indgribende hjælp og støtte tidligt i forløbet, frem for at starte nederst på ”indsatstrappen”. For eksempel ser nogle kommuner en anbringelse som absolut sidste udvej og et tiltag, der først tages i brug, når alle andre muligheder er udtømte. Det er afgørende, at socialt udsatte børn får den rigtige hjælp fra start – også når en anbringelse er dét, der vurderes at være det bedste for barnet. Målet skal altid være at forebygge omsorgssvigt, ikke at forebygge anbringelser.

I forlængelse heraf ses også et behov for, at de børn, der også i dag ville blive anbragt som spædbørn, skal beskyttes bedre. Kommunen kan efter serviceloven undersøge vordende forældres forhold. Men en evt. afgørelse om anbringelse kan først træffes efter fødslen. Det betyder i nogle tilfælde, at en afgørelse om anbringelse må træffes akut fra fødegangen. Det er både traumatiserende for forældrene, øger konfliktniveauet og medfører ofte, at barnet anbringes midlertidigt, indtil der er truffet afgørelse om et anbringelsessted. Der ses således behov for, for at sikre en bedre og mere stabil start på livet for udsatte spædbørn, at det gøres muligt i de helt særlige tilfælde, hvor tungtvejende grunde taler for det, at træffe afgørelse om anbringelse med eller uden samtykke af et endnu ufødt barn samt om valg af barnets anbringelsessted.

Der er efter ministeriets opfattelse endvidere behov for at styrke udsatte børns stemme i deres egen sag ved at give dem flere rettigheder. Det bør forsat være de voksnes ansvar at sikre, at børnene får den nødvendige støtte til at udøve deres rettigheder, og at de får den rigtige hjælp, men barnets ønsker skal indgå som en central del af det samlede og fagligt velunderbyggede beslutningsgrundlag. Således bør det tages alvorligt og vægtes højt, hvis et barn selv udtrykker ønske om at blive anbragt.

Behandlingen af et barns søskende kan være en stærk indikator på forældremyndighedshaverens evne til at drage omsorg for eller behandling af barnet eller den unge. Således bør forældres omsorgssvigt at et barn skabe bekymring for evt. søskende som ikke er anbragt eller indstilles anbragt uden for hjemmet. I sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet uden samtykke, kan børne- og ungeudvalget efter den gældende lovgivning alene sige ja eller nej til kommunens indstilling og ikke f.eks. bede forvaltningen om at oplyse sagen yderligere, hvis barnets behov ikke er oplyst godt nok. Det kan i sidste ende betyde, at barnet ikke får den støtte, der er brug for. Det er ministeriets vurdering at kommunalbestyrelsen bør have yderligere handlemuligheder i sager, hvor de er bekymrede, i modsætning til i dag, hvor de alene kan afvise sagen.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at der i højere grad bør tages hensyn til socialt udsatte børn og unge, som er anbragt, og til at barnet eller den unge ikke skal bekymre sig om, hvorvidt de nu også kan blive boende dér, hvor de føler sig hjemme. Derfor bør flere anbringelser overgå til at være ”permanente”, hvis barnets eller den unges tilknytning til f.eks. sin plejefamilie over tid er blevet så stærk, at det er bedst for barnet eller den unge at blive der. Derfor bør kommunerne i sager, hvor barnet eller den unge er anbragt fordi forældrene mangler de nødvendige kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge, have pligt til løbende at overveje, om en anbringelse skal gøres ”permanent”. Denne forpligtelse bør gælde i sager om anbringelse uden samtykke, i forbindelse med at spørgsmålet om anbringelse skal genbehandles af børne- og ungeudvalget.

Der er behov for at videreføre netværksplejefamilier samt almene, forstærkede og specialiseret plejefamilier i barnets lov. En plejefamilie kan udgøre et trygt sted, som kan sikre den omsorg eller den støtte og behandling, som barnet eller den unge ikke har kunne få hos sine egne forældre. En plejefamilie kan således være det rigtige tilbud til et barn eller en ung, som har behov for at bo et andet sted end hos de biologiske forældre – uanset om behovet har udspring i, at forældrene på grund af sociale problemer mangler de nødvendige kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge, eller i en situation hvor barnet eller den unge på grund af betydelig og varigt nedsat funktionsevne har et så omfattende støttebehov, at dette ikke kan varetages af de biologiske forældre i hjemmet.

Har et barn udsat for voldsom omsorgssvigt mulighed for at blive anbragt ved en netværksplejefamilie, kan barnets tætte relation anvendes til at sikre, at barnet får en tryk og familiær base. Regler må ikke stå i vejen for, at et socialt udsat barn eller en ung, der har brug for et nyt hjem, kan komme til at bo hos voksne, de allerede kender og stoler på. Det kan være hos voksne i deres netværk, som de har en tæt personlig kontakt til, og som ønsker at være en ny familie for barnet. Mulighederne for at blive netværksplejefamilie bør derfor udvides. Personer, som godkendes som netværksplejefamilier, er oftest drevet af frivillighed og et ønske om at hjælpe et udsat barn eller en ung i deres netværk. Derfor bør det efter ministeriets opfattelse, være muligt for en netværksplejefamilie at frabede sig kompensation for sit virke som plejefamilie, hvis de ikke ønsker denne, eller mener at de ikke har brug for den.

Det er afgørende, at plejefamilier modtager uddannelse og supervision, så det sikres, at de kan levere den nødvendige støtte til et anbragt barn eller en ung, mens denne har ophold hos plejefamilien. Derfor bør de nuværende regler om efteruddannelse og supervision m.v. videreføres i barnets lov, så kommunalbestyrelsen med ansvar for barnet eller den unge kan sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den nødvendige efteruddannelse. Ligeledes er det afgørende, at netværksplejefamilier modtager faglig støtte, så netværksplejefamilien kan levere den nødvendige støtte til et anbragt barn eller en ung. Derfor bør de nuværende regler om faglig støtte til netværksplejefamilier ligeledes videreføres i barnets lov.

I dag anvendes ord som ”opholdssteder for børn og unge” og ”døgninstitutioner” om visse anbringelsessteder for børn og unge. Anbringelsessteder har til formål at hjælpe anbragte børn og unge, og der er derfor efter ministeriets opfattelse behov for at udskifte betegnelsen i servicelovens § 66, nr. 6 og 7 med mere fremmende ord. Derfor bør der fremadrettes anvendes betegnelsen ”børne- og ungehjem”.

Der vil fortsat være brug for anbringelsessteder, som vil kunne hjælpe til at standse en udvikling af et uheldigt adfærdsmønster hos et barn eller en ung ved at få barnet eller den unge gennem et længerevarende behandlingsforløb. Derfor bør børne- og ungehjem kunne oprettes og drives som døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger eller som et opholdssted for børn og unge.

For at sikre, at børn og unge på sikrede institutioner får den rette indsats, bør kommunalbestyrelsen sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Screeningen bør forudsætte samtykke fra forældremyndighedsindehaver og fra unge, der er fyldt 15 år.

Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig udgør i dag et muligt anbringelsessted, hvis det vurderes at være konkret egnet til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen. Det bør stadig være muligt for børn at blive anbragt på et sådan anbringelsessted. Derfor mener ministeriet, at bestemmelsen bør videreføres i barnets lov. Det samme gælder for pladser på en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole, som har kostafdeling med otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge.

I dag har anbragte børn mulighed for en støtteperson, der har et personligt engagement og forpligtelse over for barnet eller den unge, og kan være der for barnet eller den unge under anbringelsen. Denne ordning bør styrkes, så det sikres, at der er ansvarlige voksne, der frivilligt engagerer sig i udsatte børns liv. Danmark har et stærkt og engageret civilsamfund med mange ildsjæle. Kommunen kan derfor med fordel samarbejde med civilsamfundet, og dermed øge muligheden for, at finde en støtteperson til barnet eller den unge, der ikke har relevante personer i sit netværk.

Alle mennesker har brug for nogen, som holder af én. Nogen, man kan regne med er der, når man har behov for det. Har et barn oplevet enormt omsorgssvigt kan det i dag blive anbragt hos en plejefamilie og dermed få en kærlig og tryk base. Er et ophold på et børne- eller ungehjem den rette indsats for et barn eller en ung, er det ikke nødvendigvis muligt at opleve tætte relationer. Alle udsatte børn bør have mulighed for at få adgang til kærlighed og omsorg fra relationer, også uden for anbringelsesstedet.

3.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at oplistningen af anbringelsessteder for børn og unge i servicelovens § 66 videreføres i kapitel 5 i nærværende forslag til barnets lov. Dog ændres ”opholdssteder for børn og unge” og ”døgninstitutioner” i servicelovens § 66, nr. 6 og 7, til ”børn- og ungehjem”, og som følge heraf ændres ”kollegielignende opholdssteder” i servicelovens § 66, nr. 5, til ”kollegielignende børne- og ungehjem”. Ligeledes foreslås det, at præcisere, at børne- og ungehjem kan oprettes og drives som døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger eller som et opholdssted for børn og unge. Det foreslås videre, at formålet med indsatsen på børn- og ungehjem videreføres, således at det tydeligt fremgår, at formålet hermed er at varetage omsorg og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge.

Det foreslås, at udskifte det negativladet ord ”aflastningsophold” i servicelovens § 55, stk. 2, med ”støtteophold”. Med forslagets § 32, stk. 1, nr. 7, anvendes således ”støtteophold”, som skal sikre, at børn ikke får det indtryk, at de er et problem, der skal løses.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens mulighed for at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet med samtykke videreføres i kapitel 5 i nærværende forslag til barnets lov. Således vil kommunalbestyrelsen med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kunne træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Det foreslås, at tre betingelser skal være opfyldt før der kan træffes en afgørelse. For det første vil anbringelsen skulle være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. For det andet vil der skulle foreligge et samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og fra den unge, der er fyldt 15 år. Endelig vil der skulle være gennemført en børneudredning af barnets eller den unges forhold.

Det foreslås endvidere, at børne- og ungeudvalget vil kunne træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, selvom der ikke foreligger samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Det vil være et krav, at der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af et af en række oplistede forhold.

Første forhold vil være utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge. Andet forhold vil være overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for. Tredje forhold vil være misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge. Fjerde og sidste forhold vil være andre adfærds- eller tilpasnings-problemer hos barnet eller den unge. Det foreslås, at der i lovgivningen om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke skabes mulighed for, at give den rigtige indsats fra start. Det tydeliggøres således med forslagets § 46, at anbringelse ikke nødvendigvis er en absolut sidste udvej og et tiltag, der først tages i brug, når alle andre muligheder er udtømte. Med initiativet fremhæves muligheden for anbringelse i

forbindelse med kommunens vurdering af den rette og nødvendige løsning for barnet, men der ændres ikke ved kommunernes forpligtelse.

I forlængelse heraf, vil det med forslaget også blive muligt, at træffe afgørelse om en anbringelse, før barnet er født, for at skabe en tryk base for et barn, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade hvis det ikke anbringes uden for hjemmet. Det betyder, at anbringelsen kan planlægges i god tid frem for akut fra fødegangen. Ligesom der er ordentlig tid til at finde den rigtige plejefamilie til barnet, så barnet kan få en tryk og stabil start på livet, og barnet undgår unødige skift. Betingelserne for at anbringe et kommende barn vil være de samme, som følger af den foreslåede § 47, som viderefører servicelovens § 58, dog således, at der tages hensyn til, at afgørelse om anbringelse uden samtykke træffes inden barnets fødsel. Således vil der skulle tages højde for, at der er tale om en meget indgribende afgørelse, der træffes på et ikke fuldstændigt oplyst grundlag, da der i sagens natur hverken foreligger oplysninger om barnet eller om forholdet mellem barnet og forældrene. Dette vil indebære, at der vil blive stillet meget store krav til grundlaget for afgørelsen, og det vil skulle sikres, at Danmarks forpligtelser i forhold til barnets bedste og retten til familieliv efter FN's konvention om barnets rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention overholdes.

Det foreslås endvidere, at børn får en klar ret til at bede om en anbringelse. Langt de fleste børn ønsker at blive boende hos deres forældre. Af samme grund skal det tages alvorligt og vægtes højt, hvis et barn selv udtrykker ønske om at blive anbragt. Med forslagets § 48 tydeliggøres det, at barnets ret til at bede om hjælp også omfatter en ret for barnet til at bede om at bo et andet sted. Barnet eller den unge vil således kunne gøre kommunen opmærksom på, at vedkommende ønsker at blive anbragt uden for hjemmet. Der vil ikke være formkrav til, hvordan en anmodning om at blive anbragt uden for hjemmet skal finde sted. Der vil heller ikke være nærmere krav til indholdet af anmodningen, men det skal være tydeligt ud fra barnet eller den unges tilkendegivelse, at vedkommende anmoder om at blive anbragt uden for hjemmet. Det er væsentligt, at kommunen i forbindelse med en anmodning fra et barn eller en ung om at blive anbragt uden for hjemmet sikrer, at anmodningen tillægges vægt i overensstemmelse med barnets alder, modenhed og eventuelle nedsatte psykiske funktionsevne. Ansvar for at vurdere, om anbringelse uden for hjemmet er den rette løsning for barnet, vil derfor fortsat påhvile kommunalbestyrelsen. Det er således væsentligt, at barnets tilkendegivelse ikke medfører, at forældrene ikke høres i processen eller at det reelt bliver barnets eget ansvar, hvis anbringelsen sker uden tilstrækkeligt grundlag.

Hvis et barn eller ung anbringes, fordi forældrene ikke kan tage ordentligt vare på barnet eller den unge, er der en stor risiko for, at evt. hjemmeboende søskende er i en udsat position. Derfor foreslås det med forslagets § 51, stk. 3, at der indføres et følg-eller-forklar-princip i sager om anbringelse uden samtykke med baggrund i omsorgssvigt fra forældrene, som indebærer, at hvis kommunen vælger ikke at anbringe alle børn under 15 år i en søskendeflok, skal den forklare hvorfor. Med henblik på yderligere at beskytte potentielt udsatte søskende får børne- og ungeudvalget mulighed for at underrette Ankestyrelsen, hvis begrundelsen for ikke at anbringe én eller flere søskende giver anledning til en bekymring for, om konkrete søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte. Der vil ikke

blive ændret i Ankestyrelsens egendriftskompetence. Ankestyrelsen vil fortsat kun kunne træffe afgørelse i en sag, hvis sagen er tilstrækkeligt oplyst. Ankestyrelsen kan vælge at benytte sin kompetence til at gå ind i sagen af egen drift og beslutte, at et barn eller en ung skal anbringes uden for hjemmet, eller at en kommune skal tage andre initiativer over for barnet eller den unge.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen løbende vil skulle overveje, om den af hensyn til barnets eller den unges bedste, skal indstille til børne- og ungeudvalget at træffe afgørelse om en permanent anbringelse. Det vil skulle ske i sager, hvor barnet allerede er anbragt uden samtykke, i forbindelse med at spørgsmålet om videreførelse af anbringelsen skal behandles af børne- og ungeudvalget.

Det foreslås at videreføre servicelovens bestemmelser om plejefamilier i §§ 55-58. Med forslaget udvides samtidig mulighederne for at blive netværksplejefamilie, så barnet eller den unge kan blive anbragt i netværkspleje hos f.eks. sin støttepædagog eller andre, som barnet eller den unge har en tæt personlig eller familiemæssig tilknytning til. Det bliver desuden muligt at frasige sig økonomisk kompensation, hvis man som netværksplejefamilie ikke ønsker eller synes, de har behov for det. Det er en forudsætning for enhver netværksanbringelse, at kommunen vurderer, at det givne anbringelsessted har de nødvendige kompetencer til at varetage omsorgen for barnet.

Det foreslås, at børne- og ungehjem kan oprettes og drives som døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger eller som et opholdssted for børn og unge. For at sikre, at børn og unge på sikrede institutioner får den rette indsats, foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde alle børn og unge på sikrede institutioner en screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Screeningen bør forudsætte samtykke fra forældremyndighedsindehaver og fra unge, der er fyldt 15 år.

Kommunen skal understøtte barnets varige relationer ved at bruge civilsamfundsorganisationer. Gennem civilsamfundet kan familier åbne deres hjem for et socialt udsat barn, der har brug for ekstra støtte, omsorg og kærlighed.

Med forslagets § 53 skal kommunalbestyrelsen forud for anbringelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en støtteperson. Enten i barnet eller den unges eget netværk eller gennem civilsamfundet. Således udvides den eksisterende ordning med støttepersoner til alle socialt udsatte børn, der er anbragt uden for hjemmet, ved at kommunen forpligtes til i samarbejde med civilsamfundet at hjælpe barnet eller den unge med at finde en støtteperson til barnet eller den unge, der ikke har relevante personer i sit netværk.

Endvidere foreslås det med § 54, at forpligte kommunalbestyrelsen til, i forbindelse med anbringelse af et socialt udsat barn eller en ung i et børne- og ungehjem, at kommunalbestyrelsen skal give barnet eller den unge tilbud om en venskabsfamilie. Med bestemmelsen får alle udsatte børn og unge anbragt i et børne- og ungehjem mulighed for at opleve, hvad det vil sige at være del

af en helt almindelig familie. Således får alle udsatte børn og unge anbragt i et børne- og ungehjem ret til et tilbud om en venskabsfamilie, som de selv vælger, enten i familien eller netværket, eller som findes i civilsamfundet. Kommunerne får pligt til at sørge for dette tilbud til alle socialt udsatte anbragte børn og unge i et børne- og ungehjem, der ønsker det og er i stand til at tage imod det.

3.9. Samvær og kontakt

3.9.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 71, stk. 1, har barnet eller den unge ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v., under en anbringelse uden for hjemmet.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb skal sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet, skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket.

Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet.

Når et barn eller en ung bliver anbragt uden for hjemmet, bliver forældremyndigheden således ikke frataget forældrene. Det betyder, at der er en række forhold, som det som udgangspunkt alene er forældrene, dvs. den eller de personer, som har forældremyndigheden, der kan tage stilling til. Samtidig vil de fleste forældre fortsat ønske at have indflydelse på barnets eller den unges liv under anbringelsen, og kommunen skal derfor bidrage til at understøtte et godt samarbejde mellem forældrene og barnets eller den unges anbringelsessted.

En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i § 71, stk. 2-5, i serviceloven.

Efter servicelovens § 71, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen. Der kan ikke træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børn og unge-udvalget efter § 71, stk. 3 og 4. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe

afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan børn og unge-udvalget efter § 71, stk. 3, for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Børn og unge-udvalget kan desuden under de samme betingelser for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær og kontakt, og herunder brev-, mail- og telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Det følger af § 71, stk. 4, at ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal børn og unge-udvalget, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.

Efter § 71, stk. 5, finder § 71, stk. 2-4 om regulering af samvær og kontakt med forældre eller netværk tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2, i serviceloven, eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Endelig følger det af servicelovens § 69, stk. 5, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om bl.a. ændret samvær, skal indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

3.9.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er ministeriets opfattelse, at reglerne om samvær og kontakt i dag ikke i tilstrækkelig grad er tydelige om barnets eller den unges rettigheder. På den ene side skal udgangspunktet i reglerne være at understøtte barnets eller den unges ret til at fastholde kontakten til familie eller netværk i det omfang, dette er til barnets bedste. På den anden side skal barnet eller den unge have ret til at blive hørt og få sine ønsker inddraget i tilrettelæggelsen af samværet og kontakten.

Ministeriet finder derfor, at det bør gøres klart i lovgivningen, at udgangspunktet er, at barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende og bedsteforældre. Dette skal ses i forlængelse af kommunens pligt til i alle tilfælde at vurdere, hvilken rolle forældrene kan spille for barnet eller den unge under anbringelsen.

Ministeriet finder i forlængelse heraf, at kommunen bør arbejde systematisk for at skabe en god relation til de forældre, der ikke kan have barnet eller den unge boende hjemme, men som kan varetage en positiv forældrerolle under barnets eller den unges anbringelse. Det kan f.eks. være gennem støttet samvær, eller ved at forældrene tager del i barnets fritidsaktiviteter eller lignende.

Kommunalbestyrelsen bør ved tilrettelæggelsen af rammerne for samvær m.v. være opmærksom på de særlige forhold i sager, hvor anbringelsen uden for hjemmet ikke har afsæt i generelle udfordringer i forhold til eksempelvis forældrenes forældreevne, men alene i en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Det er samtidig ministeriets opfattelse, at når et anbragt barn eller ung skal have samvær med sine forældre, bedsteforældre eller anden familie eller netværk, så skal det som udgangspunkt være, fordi barnet eller den unge ønsker det, og det skal altid være i overensstemmelse med hensynet til barnets bedste. Ministeriet finder, at barnets eller den unges samvær med forældre eller anden familie eller netværk skal foregå på en måde, hvor barnet eller den unge er trygt og har den støtte, det har brug for.

I dag har forældre til anbragte børn og unge ret til at sige nej til samvær, men barnet eller den unge har ikke en tilsvarende ret til at sige nej til samvær med forældre eller netværk, hvis barnet eller den unge ikke ønsker det. Derfor finder ministeriet, at barnet eller den unge bør gives en eksplicit ret til at få sin holdning inddraget i kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af samværet, herunder ret til at anmode om at få suspenderet samværet med forældre eller netværk i en periode.

I overensstemmelse med det overordnede formål med barnets lov, bør det først og fremmest være barnets perspektiv, der skal være styrende i forhold til omfanget og tilrettelæggelsen af samværet. Det er imidlertid afgørende, at barnet eller den unge ikke ansvarliggøres for beslutninger, der både kan være indgribende for barnet eller den unge og forældrene, og som samtidig kan have en stor betydning for muligheden for også på sigt at bevare og opnå en relation mellem barnet eller den unge og forældrene eller netværket. Det er derfor ministeriets opfattelse, at det også fortsat skal være kommunens ansvar at tilrettelægge samværet og kontakten under hensyntagen til barnets eller den unges bedste.

Efter de gældende regler er kompetencen til at træffe afgørelse i sager om samvær m.v. med anbragte børn og unge delt mellem kommunalbestyrelsen og børn og unge-udvalget. Det er ministeriets opfattelse, at afgørelseskompetencen også fremadrettet bør ligge hos hhv. kommunalbestyrelsen og kommunens børne- og ungeudvalg.

Det er således ministeriets opfattelse, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet om fornødent skal træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten. Selvom barnet eller den unge får en eksplicit ret til at anmode om f.eks. at få suspenderet samværet, så skal det således også fremadrettet være kommunalbestyrelsens ansvar at træffe afgørelsen om at regulere samværet og kontakten. Behandlingen af barnets eller den unges anmodning bør ske ud fra forholdene i den

enkelte sag og under hensyntagen til barnets eller den unges bedste samt barnets eller den unges behov for støtte, herunder på baggrund af eventuelle fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser.

Ministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at der på den ene side kan være børn og unge, der pga. f.eks. deres alder, modenhed eller eventuelle psykiske funktionsnedsættelse ikke er i stand til at vurdere eller ikke kan give udtryk for, om samvær med forældre eller netværk er til deres eget bedste, og af samme årsag ikke har grundlag for at tage stilling til rammerne og omfanget for samværet. På den anden side kan der være socialt udsatte børn og unge, der på grund af f.eks. loyalitet over for forældrene ikke giver udtryk for de ønsker, de har, eller som omvendt giver udtryk for ønsker, der ikke afspejler barnets eller den unges egentlige interesser.

Det er derfor vigtigt, at kommunalbestyrelsen i alle tilfælde foretager en konkret og individuel vurdering ud fra forholdene i den enkelte sag, jf. ovenfor. Det er samtidig vigtigt, at reglerne tydeliggør, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at træffe afgørelse, bl.a. om at begrænse samværet eller om rammerne for samværet, herunder på baggrund af barnets eller den unges anmodning herom.

Ministeriet finder endvidere, at kommunens børne- og ungeudvalg også fremadrettet bør have kompetence til at træffe afgørelse om at begrænse samværet og kontakten, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Børne- og ungeudvalget bør således også fremadrettet for en bestemt periode kunne træffe afgørelse om overvåget samvær, om at afbryde forbindelsen mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge eller om ikke at oplyse barnets eller den unges anbringelsessted over for forældrene eller netværket.

3.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre på strukturen for reglerne om samvær og kontakt, således at § 103 i barnets lov først beskriver barnets eller den unges rettigheder efterfulgt af en beskrivelse af det ansvar og den afgørelseskompetence, der ligger hos hhv. kommunalbestyrelsen og kommunens børne- og ungeudvalg, i de foreslåede bestemmelser i §§ 104-107. Ansvar og kompetencen vil således i lighed med efter gældende ret også fremadrettet være delt mellem henholdsvis kommunalbestyrelsen og kommunens børne- og ungeudvalg.

Det foreslås, at det efter § 103 alene vil skulle være barnet eller den unge, der skal have ret til samvær med forældre, søskende, bedsteforældre og øvrige familie og netværk under anbringelsen uden for hjemmet. Det vil betyde, at barnet eller den unge vil skulle høres og inddrages i beslutninger, og at afgørelser om samvær og kontakt vil skulle træffes ud fra, hvad der er til barnets eller den unges bedste. Barnets eller den unges bedste vil netop kunne indebære kontakt til den biologiske familie, også i tilfælde hvor forældrene eksempelvis har udfordringer i form af psykisk sygdom, misbrug osv. Omvendt vil det også kunne være til barnets eller den unges bedste at få suspenderet samværet i en periode, hvis samværet eksempelvis påvirker barnet eller den unge negativt.

Det foreslås derfor at give barnet eller den unge en eksplicit ret til, at kommunalbestyrelsen skal inddrage barnets eller den unges holdning til omfang, rammer og sted for samværet m.v. Barnet eller den unge vil i den forbindelse få en eksplicit ret til at anmode om, at samværet alene kan ske med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet eller om at få suspenderet samværet med forældre eller netværk i en periode.

Kommunalbestyrelsen vil efter den foreslåede ordning skulle sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og familien og netværket holdes ved lige. Det vil skulle ske under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb. Endvidere vil barnets eller den unges holdning skulle inddrages.

Samvær med familie, venner og andre i netværket vil skulle ses som en del af den samlede indsats for barnet. Der vil derfor skulle lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har familie og netværk at støtte sig til, så barnet eller den unge kan bevare forholdet til f.eks. de bedsteforældre og søskende, der også i tiden inden anbringelsen har spillet en stor rolle i barnets eller den unges liv. På samme måde vil samværet skulle ses som led i, at barnet eller den unge kan bevare eller skabe nære relationer, som i sig selv kan være med til at støtte barnet eller den unge, også efter en anbringelse er ophørt.

Det foreslås i forlængelse heraf at tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen har pligt til at understøtte, at forældrene kan spille en positiv rolle i barnets eller den unges liv. Baggrunden er, at barnet eller den unge ofte har gavn af og interesse i at skabe og bevare nære relationer til forældrene i de tilfælde, hvor forældrene har lyst og ressourcer til at være inddraget i barnets eller den unges liv og kan spille en positiv rolle under anbringelsen. Dette vil eksempelvis kunne være tilfældet i situationer, hvor barnet eller den unge på grund af omfattende fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ikke kan bo fast hos forældrene og derfor er anbragt uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle sikre, at forældrene får information om barnets eller den unges hverdag og vil skulle bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet.

Det foreslås desuden i overensstemmelse med efter gældende ret, at en ret til samvær og kontakt, der er aftalt eller fastsat efter forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men vil kunne reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i §§ 104 og 105, jf. nedenfor.

Det foreslås med § 104 at tydeliggøre kommunalbestyrelsens ansvar og kompetencer i forhold til at tilrettelægge og regulere samværet og kontakten mellem barnet eller den unge og forældrene eller netværket. Til dette formål samles de bestemmelser, der beskriver kommunalbestyrelsens pligt og kompetencer således i den foreslåede bestemmelse i § 104.

Det foreslås for det første at tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge samvær og kontakt til barnets familie og netværk ud fra forholdene i den enkelte sag og under hensyntagen til barnets eller den unges tryghed, trivsel og eventuelle behov for støtte, herunder som følge af en eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Ved tilrettelæggelse af samværet, vil der skulle lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. Samtidig foreslås det at tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen ved tilrettelæggelsen af samvær og kontakt skal lægge vægt på barnets eller den unges ønsker, jf. det foreslåede § 103. Det bemærkes, at barnets eller den unges ønsker vil skulle tillægges passende vægt i overensstemmelse med barnets eller den unges alder, modenhed, ressourcer mv. og under hensyntagen til barnets eller den unges eventuelle funktionsnedsættelser.

Det foreslås for det andet, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet om fornødent skal træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og skal kunne fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten, jf. stk. 2 i den foreslåede § 104. I den forbindelse vil kommunalbestyrelsen f.eks. kunne træffe afgørelse om rammerne for samværet eller stedet, hvor samværet skal afholdes. Kommunalbestyrelsen vil i alle tilfælde skulle foretage en konkret og individuel vurdering ud fra forholdene i den enkelte sag, herunder barnets eller den unges alder, modenhed og eventuelle funktionsnedsættelse. Ved afgørelsen vil der skulle lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen.

I lighed med efter gældende ret vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 104, stk. 3, kunne træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede. Det kan f.eks. være barnets eller den unges støtteperson, hvis barnet eller den unge efter § 103, stk. 2, har fremsat en anmodning om, at støttepersonen er til stede, og dette er i overensstemmelse med forældrenes ønsker og eventuelle behov for støtte til samværet. En afgørelse efter denne bestemmelse vil således kræve samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Hvis barnet eller den unge fremsætter en anmodning efter den foreslåede § 103, stk. 2, om at få suspenderet samværet i en periode, vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 104, stk. 4, kunne træffe afgørelse om at suspendere samværet mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk i en afgrænset periode. Det følger af den foreslåede ordning, at kommunalbestyrelsen som led i behandlingen af barnets eller den unges anmodning vil skulle foretage en konkret vurdering af, om der er grundlag for at suspendere samværet. Det vil skulle ske på baggrund af en samlet afvejning af hensynet til barnets eller den unges interesser over for interesser hos forældre m.v., barnets alder, modenhed og eventuelle psykiske funktionsnedsættelse, formålet med anbringelsen og sagens omstændigheder i øvrigt.

Det foreslåede § 104, stk. 4, skal ses i forlængelse af det foreslåede § 104, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen i alle tilfælde vil skulle foretage en konkret vurdering ud fra af forholdene i den enkelte sag. Der vil være tilfælde, hvor barnet eller den unge vurderes ikke at have en alder, modenhed, ressourcer eller funktionsevne m.v. til selv at kunne tage stilling til, om det er til barnets

bedste at begrænse samværet eller vælge rammerne for samvær. Barnet vil naturligvis skulle have støtte til valget, og det vil være kommunalbestyrelsens ansvar at vurdere, hvilken vægt barnets eller den unges tilkendegivelser skal tillægges.

I overensstemmelse med efter gældende ret vil kommunalbestyrelsen ikke efter de foreslåede bestemmelser i § 104, stk. 2 og 4, kunne træffe afgørelser, som vil medføre, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse vil også fremadrettet sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og vil således skulle træffes af kommunens børne- og ungeudvalg. Det vil bl.a. betyde, at kommunalbestyrelsen ikke efter den foreslåede § 104, stk. 4, vil kunne træffe afgørelse om at suspendere samværet i mere end en måned.

Det foreslås, jf. ovenfor, at børne- og ungeudvalgets kompetencer og ansvar ift. tilrettelæggelse af samvær og kontakt tydeliggøres i den foreslåede § 105. Det foreslås i den forbindelse, at det også fremadrettet vil skulle være kommunens børne- og ungeudvalg, der for en bestemt periode vil kunne træffe afgørelse om overvåget samvær, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Det følger endvidere af den foreslåede ordning, at børne- og ungeudvalget også fremadrettet vil kunne træffe afgørelse om at afbryde forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk, ligesom børne- og ungeudvalget vil kunne træffe afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene og netværket.

Det foreslås desuden, at der også fremadrettet vil skulle være et særligt fokus på at beskytte barnet eller den unge ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung. I sådanne tilfælde foreslås det, at børne- og ungeudvalget, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode vil skulle træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.

Det foreslås i forlængelse heraf, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet vil skulle have pligt til at indhente en udtalelse fra barnets eller den unges aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, før der træffes afgørelse om ændret samvær, jf. den foreslåede § 106.

Endelig foreslås det i § 107, at den foreslåede ordning i §§ 104 og 105 også fremadrettet vil skulle kunne finde anvendelse under gennemførelse af en børneudredning efter den foreslåede § 23 eller en ugefaglig undersøgelse efter reglerne i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet.

3.10. Videreførte og permanente anbringelser

3.10.1. Gældende ret

Børn og unge-udvalget kan beslutte, at en eksisterende anbringelse skal videreføres alene på baggrund af tilknytningen til anbringelsesstedet. En videreførelse kan anvendes for de børn og unge, som er stærkt knyttet til deres anbringelsessted, og hvor det er af væsentlig betydning for barnets eller den unges udvikling, at tilknytningen og kontinuiteten kan bevares. En videreførelse efter servicelovens § 68 a kan anvendes, når barnet eller den unge har været anbragt i mindst tre år og efter denne periode har opnået så stærk en tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere såvel som længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnet eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelser om videreførelse af en anbringelse skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter servicelovens § 62.

Det er børn og unge-udvalget, der træffer afgørelse om videreført anbringelse, uanset om barnet eller den unge har været anbragt med eller uden samtykke efter henholdsvis §§ 52 eller 58 i serviceloven, og uanset om barnet stadig har et støttebehov. Grundlaget for afgørelsen efter servicelovens § 68 a er alene barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet. Afgørelsen om videreført anbringelse kan således træffes, selvom der ikke længere er et anbringelsesgrundlag efter de almindelige regler om anbringelse. Til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der skal omfatte en række oplyste indhold. For et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om en videreførelse af en anbringelse, hvis barnet eller den unge samtykker i afgørelsen. Det er ikke et krav for at kunne træffe afgørelse om videreført anbringelse, at barnet eller den unge har været anbragt på samme anbringelsessted hele anbringelsesperioden. Barnet eller den unge kan således have været anbragt på flere anbringelsessteder. Det afgørende er barnets eller den unges tilknytning til det aktuelle anbringelsessted sammenholdt med tilknytningen til forældrene.

For at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreført anbringelse, skal barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet være grundigt beskrevet. Der skal således bl.a. være foretaget en børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet. Erklæringen skal være udarbejdet af en børnesagkyndig, som f.eks. en børne- og ungepsykiater, en psykolog eller en anden børnesagkyndig fagperson.

For en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, gælder alle de normale regler under en anbringelse. Det betyder, at kommunen således fortsat skal føre tilsyn med barnet og herunder revidere handleplanen og vurdere, om der er grundlag for at ændre indsatsen eller hjemgive barnet. Desuden gælder de almindelige regler for samvær og kontakt, ligesom forældremyndighedsindehaveren fortsat skal have tilbudt en støtteperson.

3.10.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er Social- og Ældreministeriets opfattelse, at muligheden i gældende ret efter § 62 i serviceloven for at videreføre en anbringelse, hvis det er af væsentlig betydning for barnets eller den unges udvikling, at tilknytningen og kontinuiteten kan bevares, er relevant at videreføre. Ministeriet

finder imidlertid, at der er behov for yderligere tiltag for at sikre, at kommunerne gør brug for mulighederne for at give barnet eller den unge en anbringelse af mere permanent karakter, hvis barnets eller den unges tilknytning til f.eks. barnets plejefamilie er tilstrækkelig stærk. Det er således ministeriets opfattelse, at for mange anbragte børn og unge udsættes for mange skift under deres opvækst. Sådanne brud på kontinuitet i opvæksten påvirker barnets eller den unges udviklingsbetingelser i negativ retning og skaber utryghed for barnet.

En videreført anbringelse skal efter gældende ret ikke genbehandles efter de almindelige frister for genbehandling i servicelovens § 62, og der behøver ikke være et anbringelsesgrundlag efter de almindelige anbringelsesregler. Det indebærer, at forældrene ikke kan trække samtykket, sådan som tilfældet ellers er ved en anbringelse med samtykke, og at sagen ikke skal genbehandles i børn- og unge-udvalget, Ankestyrelsen og retten hvert andet år, sådan som det ellers gælder for anbringelser uden samtykke. En videreført anbringelse er således en ”permanent anbringelse”, som er baseret på barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet. Ministeriet mener derfor, at der er behov for, at sproget i lovgivningen afspejler, at der er tale om en permanent anbringelse.

I forlængelse heraf og for at styrke anbragte børns ret til en stabil opvækst finder ministeriet, at børn over en vis alder bør få ret til at bede om, at anbringelsen af dem bliver permanent. Barnets eller den unges behov for stabilitet og kontinuitet i opvæksten, bør således betyde, at barnet eller den unge har ret til at bede om, at en anbringelse gøres permanent. Dermed opnår barnet sikkerhed og tryghed for, at barnet eller den unge kan forblive på sit anbringelsessted, hvis børne- og ungeudvalget er enig i, at det af hensyn til barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Det vil dog være væsentligt, at kommunen i sin vurdering tager afsæt i barnets eller den unges modenhed samt eventuelle nedsatte psykiske funktionsevne, samt har særlig opmærksomhed på, om tilkendegivelsen af ønske om permanent anbringelse kan have udspring i eller være påvirket af den psykiske funktionsevne eller andre psykiske udfordringer. I givet fald bør dette tillægges vægt i vurderingen af, hvilken vægt barnets eller den unges ønske om permanent anbringelse skal tillægges.

Det er efter gældende ret en forudsætning for videreførelse af en anbringelse uden for hjemmet, at barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet er grundigt beskrevet. Der skal således være foretaget en børnesagkyndig helhedsvurdering af tilknytningen til anbringelsesstedet. Erklæringen skal være udarbejdet af en børnesagkyndig, som f.eks. en børne- og unge psykiater, en psykolog eller en anden børnesagkyndig fagperson. Tilknytningsundersøgelserne udarbejdes og anvendes i forbindelse med sager, hvor der træffes meget vidtgående afgørelser i forhold til barn og forældremyndighedsindehavere. Social- og Ældreministeriet er derfor af den opfattelse, at det bør præciseres, hvem der kan udarbejde valide undersøgelser i disse sager.

En videreførelse af en anbringelse af et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan i dag kun træffes, hvis barnet eller den unge samtykker i afgørelsen. Ministeriet finder det væsentligt, at opretholde en aldersgrænse på 15 år, da det vurderes som en urimelig byrde at pålægge børn under 15 år at skulle

vælge mellem enten at bo hos sine biologiske forældre – som børnene ofte er loyale overfor – eller at bo hos den plejefamilie, som de har været en del af gennem mere end tre år.

Social- og Ældreministeriet finder, at visse børn og unge allerede inden tre års anbringelse vil have opnået en sådan tilknytning til anbringelsesstedet, at det vil være bedst for barnet eller den unge, at forblive på anbringelsesstedet.

3.10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at reglerne om videreført anbringelse i servicelovens § 68 videreføres i kapitel 6 i barnets lov. Det foreslås samtidigt, at det i forhold til de gældende regler om videreført anbringelse tydeliggøres, at der er tale om en permanent anbringelse. Således foreslås brugen af ”videreført anbringelse” udskiftet med ”permanent anbringelse”. Dette skal understrege, at en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 67, som er en videreførelse af servicelovens § 68 a, stk. 1, ikke vil skulle genbehandles efter de almindelige frister for genbehandling, og at der ikke vil være behov for et anbringelsesgrundlag efter de almindelige anbringelsesregler. Det vil, ligesom i dag, betyde større tryghed, sikkerhed og stabilitet for barnet eller den unge, hvis sagen ikke løbende skal tages op, og barnet eller den unge kan herved få større udbytte af anbringelsen.

For at styrke anbragte børns ret til en stabil opvækst med en fast base foreslås det, at børn og unge over ti år vil få ret til at bede om permanent anbringelse efter den foreslåede § 68. Modtager kommunalbestyrelsen en sådan anmodning, vil den skulle vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal udarbejdes en indstilling om en permanent anbringelse. Finder kommunalbestyrelsen, at barnets eller den unges anmodning om at blive permanent anbragt uden for hjemmet giver anledning til udarbejdelse af en indstilling om en permanent anbringelse, og træffer børne- og ungeudvalget derfor afgørelse om en permanent anbringelse, foreslås kravet om minimum tre års forudgående anbringelse ikke at finde anvendelse.

Af hensyn til barnets eller den unges bedste og for at styrke barnets eller den unges og familiens retssikkerhed, foreslås det, at der indføres krav om, at den lovpligtige tilknytningsvurdering i sager om permanent anbringelse skal foretages af en autoriseret psykolog.

3.11. Adoption

3.11.1. Behandling af adoptionssager

3.11.1.1. Gældende ret

Gennem adoption kan et barn eller en ung få en ny familie. Reglerne herom findes i adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019.

Efter § 7 i adoptionsloven kræver adoption af et barn eller en ung som udgangspunkt samtykke fra forældrene. Efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven kan det dog bestemmes, at en adoption skal gennemføres uden forældresamtykke.

Adoptionsbevilling kan efter § 9, stk. 2, i adoptionsloven meddeles i særlige tilfælde, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det. Bestemmelsen fastlægger det overordnede hensyn bag alle afgørelser om adoption uden samtykke efter særbestemmelserne i § 9, stk. 3 og 4, i adoptionsloven, nemlig at adoptionen skal være bedst for barnet. Herudover fungerer bestemmelsen som en opsamlingsbestemmelse for sager, der falder uden for anvendelsesområderne for § 9, stk. 3 og 4, om adoption uden samtykke.

Adoptionsbevilling kan efter § 9, stk. 3, i adoptionsloven meddeles efter bestemmelsens stk. 2, hvis betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet uden samtykke i § 58, stk. 1, nr. 1 eller 2, i serviceloven er opfyldt og det er sandsynliggjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet, og adoption af hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst vil være bedst for barnet.

§ 9, stk. 4, i adoptionsloven giver en plejefamilie mulighed for at adoptere deres plejebarn uden samtykke fra barnets forældre, når betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet i § 58, stk. 1, i serviceloven er opfyldt. Efter bestemmelsen er adoption endvidere betinget af, at barnets tilknytning til plejefamilien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning.

Efter § 68 d i serviceloven skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, (anbringelse med samtykke) eller § 58 (anbringelse uden samtykke) eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Det følger af § 52, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter bestemmelsens stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Afgørelsen træffes som udgangspunkt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Efter bestemmelsens stk. 3, nr. 7, kan kommunalbestyrelsen bl.a. iværksætte hjælp efter stk. 1 i form af anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted.

Efter § 58 i serviceloven kan et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge eller overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for. I disse situationer kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra

forældremyndighedsindehaveren træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet.

Efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet kan ungdomskriminalitetsnævnet som led i et forbedringsforløb træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af væsentlig betydning. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne.

Det fremgår af bemærkningerne til § 68 d i serviceloven, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 121 som fremsat, side 18-19, at bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for en adoption af barnet eller den unge i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen overvejer at træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet med eller uden samtykke, og det må formodes, at anbringelsen vil vare en længere årrække. Tilsvarende gælder, når kommunalbestyrelsen tager stilling til, om en anbringelse skal opretholdes.

Det vil ofte være relevant at foretage overvejelsen for alle søskende i en søskendeflok.

Bestemmelsen tydeliggør sammenhængen mellem de indgribende sociale indsatser i serviceloven og adoption, og den understreger vigtigheden af, at kommunalbestyrelserne i visse tilfælde overvejer adoption som social indsats, herunder særligt når det vurderes, at barnet eller den unge har et særligt behov for mere stabile, forudsigelige og trygge opvækstvilkår.

Bestemmelsen skal således sikre, at kommunalbestyrelsen overvejer adoption som indsats i tilfælde, hvor alternativet er, at barnet eller den unge vil være anbragt i størstedelen af barndommen. Det er således som udgangspunkt ikke relevant at overveje adoption, hvis der f.eks. er tale om en ung, der på anbringelsestidspunktet er 16-17 år, eller hvis der er tale om et yngre barn, men hvor anbringelsen f.eks. skyldes en midlertidig sygdom eller krise hos forældrene, og barnet således kan forventes at blive hjemgivet igen.

Omvendt vil det være relevant at overveje adoption, hvis f.eks. forældrenes historik i forhold til andre børn, længerevarende misbrug eller permanente psykiske problemer indikerer, at der formentlig bliver tale om en længerevarende anbringelse.

Efter § 58, stk. 1, i serviceloven kan et barn eller en ung uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at et barn eller en ung bør bortadopter, at forældrene ikke vil give samtykke til adoptionen, og at adoption vil kunne gennemføres uden samtykke efter § 9 i

adoptionsloven, forelægger kommunalbestyrelsen efter § 68 e, stk. 1, i serviceloven sagen for børn og unge-udvalget.

Efter § 68 e, stk. 2, i serviceloven skal en sådan forelæggelse for børn og unge-udvalget indeholde en indstilling om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Efter § 68 e, stk. 2, nr. 1, i serviceloven skal indstillingen indeholde den børnefaglige undersøgelse efter § 50 i serviceloven eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Efter § 68 e, stk. 2, nr. 2, i serviceloven skal indstillingen også indeholde handleplanen efter § 140 i serviceloven eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Efter § 68 e, stk. 2, nr. 3, i serviceloven skal indstillingen endvidere indeholde en redegørelse for, at betingelserne for adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven er opfyldt. Denne redegørelse skal derfor også indeholde oplysninger om, hvorfor adoption vil være bedst for barnet eller den unge. Endelig skal indstillingen efter § 68 e, stk. 2, nr. 4, i serviceloven indeholde oplysninger om barnets eller den unges holdning til den påtænkte adoption, jf. § 6 i adoptionsloven.

Efter § 68 e, stk. 3, i serviceloven skal en indstilling om adoption i medfør af § 9, stk. 3 eller 4, i adoptionsloven endvidere indeholde en redegørelse for, at betingelserne for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet i § 58, stk. 1, er opfyldt.

En børnefaglig undersøgelse efter § 50 i serviceloven skal bl.a. omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, herunder eventuelle søskenderelationer, skoleforhold, sundhedsforhold samt fritidsforhold og venskaber. Som led i undersøgelsen skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtalens gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal oplysninger om barnets eller den unges synspunkter søges tilvejebragt. Undersøgelsen skal afdække ressourcer og problemer hos barnet, den unge, familien og netværket. Endelig følger det af bestemmelsens stk. 9, at hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. En ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har et tilsvarende indhold som en børnefaglig undersøgelse.

En handleplan efter § 140 i serviceloven skal angive formålet med den pågældende indsats, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå dette formål. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse efter loven § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. Forbedringsforløbet efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har tilsvarende formål som en børnefaglig undersøgelse.

Endelig bemærkes, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis i relation til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om børns og forældres ret til familieliv indebærer, at der skal foretages en reel afvejning mellem barnets interesse i at blive adopteret og forældrenes ønske om genforening med barnet. Der skal i alle tilfælde foretages en konkret bedømmelse af de aktuelle forhold og det berørte barns interesser. Domstolen har understreget, at en anbringelse uden for hjemmet, der ligger forud for en eventuel adoption, sker med henblik på hjemgivelse af barnet til forældrene. Dette indebærer, at myndighederne har en positiv pligt til aktivt at arbejde for genforening af familien. Det kan således indebære en overtrædelse af artikel 8, hvis der træffes afgørelse om adoption af barnet uden samtykke under henvisning til, at adoption er bedst for barnet, og denne situation er opstået, fordi myndighederne har undladt at tage relevante skridt til genforening af familien under den forudgående anbringelse. Af hensyn til overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser efter EMRK artikel 8 skal indstillingen således indeholde en redegørelse for arbejdet med at hjemgive barnet. Der henvises i øvrigt til punkt 5.1.1.

Af forarbejderne til § 68 e i serviceloven, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 121 som fremsat, side 17, fremgår, at sager, hvor der kan være behov for at træffe afgørelse om adoption uden samtykke af et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, starter i kommunerne, da det er kommunerne, som har ansvaret for, at børn og unge, som har behov herfor, modtager den fornødne støtte. Bestemmelsen skal sikre en grundig belysning af barnets, den unges og forældrenes forhold og en grundig børnefaglig og juridisk sagsbehandling.

Kommunalbestyrelsen kan få vejledende rådgivning fra VISO, når kommunalbestyrelsen udarbejder en indstilling efter § 68 e i serviceloven. Der henvises til punkt 3.11.1-3.11.3

Det følger af § 68 f i serviceloven, at børn og unge-udvalget på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen efter lovens § 68 e, stk. 2, på et møde kan indstille til Ankestyrelsen, at styrelsen træffer afgørelse om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Inden indstillingen afgives, skal børn og unge-udvalget give barnet eller den unge, barnets eller den unges forældre, indehaverne af forældremyndigheden over barnet eller den unge og barnets eller den unges eventuelle plejeforældre samt advokaterne og bisidderne for dem lejlighed til at udtale sig. Plejeforældre kan udtale sig under mødet i børn og unge-udvalget, men anses alene som part i sagen, hvis de søger om adoption af barnet eller den unge.

En indstilling kan kun vedtages, hvis mindst fire af udvalgets fem medlemmer stemmer for indstillingen. Indstillingen skal være skriftlig og begrundet, og den skal meddeles sagens parter, kommunalbestyrelsen og Ankestyrelsen. Er dommeren ikke enig i indstillingen, skal dette tilføjes udvalgets protokol, og meddelelsen om indstillingen skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse.

Hvis indstillingen ikke vedtages, gives skriftlig meddelelse herom til sagens parter og kommunalbestyrelsen. Meddelelsen skal begrundes, og den skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse.

Selvom børn og unge-udvalget har afslået at vedtage en indstilling, er kommunalbestyrelsen ikke afskåret fra senere at udarbejde en ny indstilling om adoption af barnet eller den unge uden samtykke og i den nye indstilling tage højde for baggrunden for, at udvalget ikke vedtog den tidligere indstilling.

Det følger af § 10 i adoptionsloven, at når Ankestyrelsen modtager meddelelse fra kommunalbestyrelsen om, at børn og unge-udvalget efter § 68 e i serviceloven har indstillet, at et barn eller en ung adopteres uden samtykke fra forældrene, træffer Ankestyrelsen afgørelse om adoption af barnet eller den unge efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven, hvis betingelserne er opfyldt. Ankestyrelsens afgørelse herom kan efter lovens § 11 indbringes for domstolene.

Det fremgår af forarbejderne til § 68 f i serviceloven, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 121 som fremsat, side 17, at bestemmelsen skal medvirke til at sikre en grundig belysning af barnets, den unges og forældrenes forhold og en grundig børnefaglig og juridisk sagsbehandling.

Efter § 68 h i serviceloven kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager om adoption uden samtykke efter lovens §§ 68 e og 68 f. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 121 som fremsat, side 19, at bemyndigelsesbestemmelsen kan anvendes til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens, børn og unge-udvalgets og Ankestyrelsens behandling af sager om adoption uden samtykke, herunder om Ankestyrelsens mulighed for at hjemvise en sag til kommunen, hvis sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, og kommunen ikke forventes at være i besiddelse af de ønskede oplysninger.

Bemyndigelsesbestemmelsen er udnyttet til at udstede bekendtgørelse nr. 1152 af 7. juni 2021 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsbekendtgørelsen).

3.11.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Mange anbragte børn og unge er anbragt hele deres barndom. Alligevel anvendes muligheden for gennem adoption at give disse børn og unge en ny familie og dermed sikre kontinuitet og stabilitet i deres opvækst sjældent. Af hensyn til barnets og den unges bedste bør kommunalbestyrelsens pligt efter § 68 d i serviceloven til at overveje adoption ved anbringelsen af et barn eller en ung derfor videreføres i barnets lov.

I den forbindelse bør bestemmelsens anvendelsesområde udvides sådan, at kommunalbestyrelsen også får pligt til at overveje, om adoption er den bedste løsning for barnet eller den unge, når der inden fødslen træffes afgørelse om, at barnet skal anbringes ved fødslen efter lovforslagets § 49, jf.

punkt 3.8.3. Tilsvarende bør kommunalbestyrelsen også have pligt til at overveje adoption af kommende søskende til børn og unge, der allerede er anbragt uden for hjemmet eller er blevet bortadopteret på grund af manglende forældreevne.

Samtidig bør kommunen have pligt til at overveje, om adoption er den bedste løsning for barnet eller den unge, når en afgørelse om anbringelse uden samtykke skal genbehandles. Der henvises til lovforslagets § 50 der indeholder bestemmelser om opretholdelse af bl.a. en afgørelse efter lovforslagets § 47 om anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke, fordi der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling ellers lider alvorlig skade. Efter lovforslagets § 50 forudsætter opretholdelse af en sådan anbringelse ud over visse tidsfrister, at børne- og ungeudvalget træffer afgørelse herom.

Endvidere finder Social- og Ældreministeriet det vigtigt, at der i sager om adoption uden samtykke foretages en grundig belysning af barnets eller den unges forhold og af forældrenes og de øvrige involveredes forhold, samt at der foretages en grundig børnefaglig og juridisk sagsbehandling. Af hensyn til barnets eller den unges bedste og retssikkerheden for alle involverede bør kravene til kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget om adoption uden samtykke efter § 68 e i serviceloven videreføres i barnets lov. Af samme grunde bør kravene i § 68 f i serviceloven til børne- og ungeudvalgets behandling af kommunalbestyrelsens indstilling om adoption uden samtykke videreføres i barnets lov.

Ved videreførelsen af § 68 e i serviceloven i barnets lov bør det af hensyn til overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser præciseres, at en indstilling om adoption uden samtykke også skal indeholde en redegørelse for kommunalbestyrelsens arbejde med og overvejelser om at hjemgive barnet eller den unge.

Det bemærkes, at den i § 4, nr. 2, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag foreslåede ændring af § 9, stk. 3, i adoptionsloven vil give mulighed for, at en afgørelse om adoption efter bestemmelsen vil kunne træffes allerede inden barnets fødsel. Dette forslag vil ikke medføre behov for at ændre indholdet af indstillingen i forhold til § 68 e i serviceloven, men ved en indstilling til adoption før barnets fødsel bør fokus være på beskrivelse af forældrenes generelt manglende forældreevne, og at adoption på grund af den manglende forældreevne er nødvendig af hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i det kommende barns opvækst.

Endelig finder Social- og Ældreministeriet, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 68 h i serviceloven om fastsættelse af nærmere regler om behandlingen af sager om adoption uden samtykke bør videreføres i barnets lov.

3.11.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 68 d i serviceloven om kommunalbestyrelsens pligt til at overveje adoption ved anbringelsen af et barn eller en ung videreføres i barnets lov som § 69 dog sådan at bestemmelsens

anvendelsesområde udvides til også at omfatte situationer, hvor der inden et barns fødsel træffes afgørelse om, at barnet skal anbringes ved fødslen, og hvor en afgørelse om anbringelse uden samtykke skal genbehandles. Det foreslås videre, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides til også at omfatte situationer, hvor et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet eller bortadopteret på grund af manglende forældreevne hos forældrene, får en lillesøster eller lillebror.

Forslaget foreslås for det første gennemført ved, at § 69, stk. 1, i barnets lov foreslås at indeholde en bestemmelse, hvorefter kommunalbestyrelsen i en række situationer vil skulle overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge gennem adoption får en ny familie, når det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække.

Efter det foreslåede § 69, stk. 1, nr. 1, vil kommunalbestyrelsen skulle overveje adoption ved indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter lovforslagets §§ 46-47. Endvidere vil kommunalbestyrelsen efter det foreslåede § 69, stk. 1, nr. 2, skulle overveje adoption ved indstilling til børne- og ungeudvalget om opretholdelse af en anbringelse efter lovforslagets § 50. Endelig vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 69, stk. 1, nr. 3, skulle overveje adoption, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

For det andet foreslås forslaget gennemført ved, at § 69, stk. 2, i barnets lov foreslås at indeholde en bestemmelse, hvoraf følger, at når en forælder til et barn eller en ung, der er anbragt eller er blevet bortadopteret på grund af forælders utilstrækkelige omsorg for barnet eller den unge, venter endnu et barn, vil kommunalbestyrelsen skulle overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i det kommende barns opvækst taler for, at dette barn gennem adoption får en ny familie.

Samlet set vil dette forslag betyde, at kommunalbestyrelsen i de omhandlede situationer vil skulle overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge gennem adoption får en ny familie. Der henvises til lovforslagets § 69 og bemærkningerne hertil.

Videre foreslås det, at § 68 e i serviceloven om kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget af adoption uden samtykke videreføres i barnets lov som § 70. Det foreslås dog, at det i den foreslåede bestemmelse i forhold til § 68 e i serviceloven præciseres, at en indstilling om adoption uden samtykke vil skulle være begrundet i, at kommunalbestyrelsen vurderer, at adoptionen vil være bedst for barnet eller den unge, at bestemmelsens opregning af de dokumenter m.v., som indstillingen vil skulle indeholde, ikke er udtømmende, og at indstillingen vil skulle indeholde en redegørelse for kommunalbestyrelsens arbejde med og overvejelser om at hjemgive barnet eller den unge.

Der henvises til lovforslagets § 70 og bemærkningerne hertil.

Endvidere foreslås det, at § 68 f i serviceloven om børn og unge-udvalgets behandling af sager om adoption uden samtykke uden ændringer videreføres som § 72 i barnets lov. Der henvises til lovforslagets § 72 og bemærkningerne hertil.

Endelig foreslås det, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 68 h i serviceloven videreføres som § 73 i barnets lov. Der henvises til lovforslagets § 73 og bemærkningerne hertil.

Det bemærkes, at § 50, § 52, stk. 3, nr. 7, og §§ 58, 62 og 140 i serviceloven foreslås videreført i barnets lov som henholdsvis §§ 20, 46, 47, 50 og 91 uden indholdsmæssige ændringer af betydning for den foreslåede videreførelse i barnets lov af §§ 68 d og § 68 e i serviceloven, idet dog betegnelserne børnefaglig undersøgelse foreslås ændret til børneudredning, og handleplan foreslås ændret til barnets plan eller ungeplanen. Barnets plan og ungeplanen vil efter forslaget skulle indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten til barnet eller den unge.

3.11.2. VISOs støtte til kommunalbestyrelsernes behandling af adoptionssager

3.11.2.1. Gældende ret

Efter § 13, stk. 7, i serviceloven tilbyder VISO vejledende rådgivning til kommuner i sager om adoption uden samtykke. Som led heri udarbejder VISO vejledningsmateriale, afholder temadage for kommunerne og vejleder kommunerne i behandlingen af konkrete sager.

Baggrunden for bestemmelsen er, at sager om adoption uden samtykke er komplekse, og på grund af det begrænsede sagsantal er det vanskeligt for den enkelte kommunalbestyrelse at oparbejde erfaring med og ekspertise i at håndtere dem.

VISOs generelle rådgivning om adoption uden samtykke har derfor bl.a. til formål at øge kommunalbestyrelsernes opmærksomhed på, at en ny og blivende familie til et anbragt barn eller ung kan være en bedre løsning end en langvarig anbringelse, fordi barnet eller den unge gennem adoption får mulighed for at vokse op i en ny familie, der er barnets eller den unges egen. Rådgivningen drejer sig bl.a. om at styrke kommunalbestyrelsernes viden om, hvordan de kan vurdere, om en forælder er uden forældreevne, og om hvordan dette dokumenteres, samt hvordan det vurderes og dokumenteres, at adoption er den bedste løsning for det enkelte barn eller den enkelte unge. Den generelle rådgivning gives ofte i form af temadage.

VISOs rådgivning i konkrete sager om adoption uden samtykke har til formål at understøtte kommunalbestyrelsernes behandling af den pågældende sag. Rådgivningen omfatter efter behov navnlig, hvordan det belyses, hvad der er barnets eller den unges bedste. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at adoption vil være bedst for et barn eller en ung, kan rådgivningen omfatte kravene til dokumentation for, at betingelserne for adoption uden samtykke er opfyldt. VISO tilrettelægger sin

rådgivning til kommunalbestyrelsen om behandlingen af en konkret sag på grundlag af de oplysninger om barnet eller den unge og forældrene og andre relevante involverede, som kommunalbestyrelsen har sendt til VISO, navnlig børnefaglige undersøgelser og forældrekompetenceundersøgelser. Rådgivning gives normalt mundtligt på et eller flere møder. VISO tager således ikke stilling til, om en konkret indstilling er fyldestgørende.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at vurdere behovet for at søge rådgivning fra VISO til brug for behandlingen af en sag om adoption uden samtykke.

Uanset om kommunalbestyrelsen har søgt rådgivning hos VISO, er det altid kommunalbestyrelsen, der beslutter, om et barn eller en ung skal indstilles til at blive adopteret uden samtykke. VISOs vejledning efter § 13, stk. 7, i serviceloven er ikke bindende for kommunalbestyrelsen, og det er altid den enkelte kommunalbestyrelse, der har ansvaret for rigtigheden af indstillinger om adoption uden samtykke efter § 68 e i serviceloven. VISO kan således ikke overtage en myndighedsfunktion fra kommunalbestyrelsen.

3.11.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

De seneste år er antallet af adoptioner uden samtykke steget. Denne stigning skyldes bl.a. lovændringer, der har lempet kravene til adoption uden samtykke og har forenklet behandlingen af sager om adoption uden samtykke.

Det samlede sagsantal er dog fortsat begrænset. I 2020 blev der således frigivet 30 børn eller unge til adoption uden samtykke i hele landet. På grund af det lave sagsantal og den heraf følgende begrænsede erfaring med denne sagstype oplever en række kommunalbestyrelser udfordringer i anvendelsen af reglerne om adoption uden samtykke. Det gælder især de kommunalbestyrelser, der ikke tidligere har behandlet en sag om adoption uden samtykke, eller som ikke tidligere har gennemgået et rådgivningsforløb med VISO.

Som det fremgår af punkt 3.11.1, stilles der meget høje krav til vurderingen af og dokumentationen for, at en adoption uden samtykke er den bedste løsning for det enkelte barn eller den enkelte unge. En afgørelse om adoption uden samtykke forudsætter derfor en kompleks og omfattende sagsbehandling.

De høje krav til sagsoplysningen, den omfattende sagsbehandling samt det forhold, at mange kommunalbestyrelser har begrænset viden om og erfaring med området, betyder, at det kan være vanskeligt for den enkelte kommunalbestyrelse at behandle sager om adoption uden samtykke på et tilstrækkeligt højt niveau. Dette forhold gør, at Ankestyrelsen afviser og hjemviser en forholdsvis stor andel af de indstillinger om adoption uden samtykke, som Ankestyrelsen modtager fra kommunalbestyrelserne.

På den baggrund finder Social- og Ældreministeriet, at rådgivningen af kommunalbestyrelserne om adoption bør styrkes. Det gælder navnlig i relation til behandlingen af sager om adoption uden samtykke.

Dette bør for det første ske ved, at barnets lov i forbindelse med den foreslåede bestemmelse i § 70 om kommunalbestyrelsens udarbejdelse af indstilling om adoption uden samtykke indeholder en bestemmelse, der har til formål at øge kommunalbestyrelsens opmærksomhed på adgangen til at anmode VISO om vejledende rådgivning om adoption, jf. lovforslagets § 167, der indholdsmæssigt foreslås at videreføre § 13, stk. 7, i serviceloven.

For det andet bør vejledningsindsatsen styrkes ved at forpligte alle kommunalbestyrelser til at søge vejledende rådgivning hos VISO i alle sager, hvor det overvejes at indstille et barn eller en ung til adoption uden samtykke efter § 9, stk. 3, i adoptionsloven. Begrundelsen for det er, at det efter § 9, stk. 3, i adoptionsloven er en betingelse for adoption uden samtykke, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge, og at dokumentation herfor kræver særlige undersøgelser. Til brug for behandlingen af en sag om plejeforældres adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2 og 4, i adoptionsloven vil kommunalbestyrelsen efter lovforslagets § 167 ligeledes kunne få vejledende rådgivning fra VISO. Kommunalbestyrelsen vil således i disse sager have fuldt ud samme adgang til at søge vejledende rådgivning fra VISO, men i disse sager vil det ikke være et krav, at kommunalbestyrelsen søger denne rådgivning fra VISO. Om § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven henvises til punkt. 3.11.1.1.

For det tredje bør VISO skulle pålægge de kommunalbestyrelser, der ikke tidligere har fået VISOs hjælp til behandling af en sag om adoption uden samtykke, eller som ikke tidligere har modtaget generel rådgivning om adoption fra VISO, at modtage generel rådgivning om adoption.

3.11.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås for det første, at barnets lov i § 71, stk. 1, indeholder en bestemmelse, hvorefter kommunalbestyrelsen til brug for overvejelser om adoption efter lovforslagets § 69 og udarbejdelse af en indstilling efter lovforslagets § 70 om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2 eller 4, i adoptionsloven kan anmode VISO om vejledende rådgivning, jf. lovforslagets § 167.

For det andet foreslås det, at barnets lov i § 71, stk. 2, indeholder en bestemmelse, hvorefter kommunalbestyrelsen til brug for udarbejdelsen af en indstilling efter lovforslagets § 70 om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 3, i adoptionsloven skal søge vejledende rådgivning fra VISO, jf. lovforslagets § 167.

Endelig foreslås det, at barnets lov i § 71, stk. 3, indeholder en bestemmelse, hvorefter VISO skal pålægge en kommunalbestyrelse at modtage generel rådgivning om adoption, når kommunalbestyrelsen hverken har fået hjælp fra VISO til behandling af en konkret sag om adoption uden samtykke eller har modtaget generel rådgivning om adoption fra VISO. Efter den foreslåede

bestemmelse vil VISOs beslutning herom ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Disse forslag vil betyde, at retssikkerheden i sager om adoption uden samtykke øges for både barnet, den unge og forældrene. Forslagene vil således gøre det klarere for den enkelte kommunalbestyrelse, hvor grundige undersøgelser af barnets, den unges, forældrenes og eventuelle plejeforældres forhold der kræves for, at der kan træffes afgørelse om adoption uden samtykke. Samtidig vil forslagene betyde, at kommunalbestyrelserne får større kendskab til muligheden for at hjælpe udsatte børn og unge ved gennem adoption at give dem mulighed for at vokse op i en ny og blivende familie.

Endvidere vil forslagene betyde, at kommunalbestyrelsen understøttes i at udarbejde indstillinger, der i højere grad opfylder kravene i lovforslagets § 70, hvilket til gavn for barnet eller den unge vil fremskynde børne- og ungeudvalgets og Ankestyrelsens behandling af sagerne og begrænse antallet af sager, som afvises eller hjemvises.

Forslaget vil også betyde, at kommunalbestyrelsen understøttes i at foretage en relevant vurdering af, om adoption er til barnets eller den unges bedste, og understøttes i, hvordan den relevante dokumentation for barnets eller den unges bedste tilvejebringes. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen i højere grad bliver opmærksom på, hvilken dokumentation der er nødvendig at have med i en indstilling om adoption uden samtykke, og at kommunalbestyrelsen kun indstiller sager, der opfylder kravene til adoption uden samtykke.

3.11.3. Faglig støtte ved adoption

3.11.3.1. Gældende ret

Efter § 68 c i serviceloven skal kommunalbestyrelsen tilbyde faglig støtte til plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på at adoptere barnet eller den unge. Den faglige støtte skal målrettes situationen før adoptionen.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 121 som fremsat, side 39, at den er rettet mod plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på adoption. Disse familier har efter bestemmelsen ret til faglig støtte målrettet situationen før adoptionen. Den faglige støtte skal navnlig forberede plejefamilien på den fremtidige adoption og støtte plejefamilien i at håndtere den uvished, der er om, hvorvidt adoptionen realiseres. Den faglige støtte kan eksempelvis bestå af kurser eller undervisning.

Det fremgår videre af forarbejderne til bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen kan lade Ankestyrelsen, som bl.a. udbyder adoptionsforberedende kurser til kommende adoptanter, forestå den faglige støtte til plejefamilien. Derved sikres det, at den faglige støtte ydes af undervisere og rådgivere med psykologfaglig baggrund og specifik viden og indsigt i forskellige adoptionsforhold.

Den faglige støtte kan iværksættes ved påbegyndelse af en sag om adoption og frem til og med, at der er truffet endelig afgørelse om adoptionen, dog kun så længe støtten vurderes nødvendig.

Bestemmelsen finder anvendelse, uanset om adoptionen forventes gennemført med eller uden forældresamtykke, jf. punkt 3.11.1.

Efter § 66 d, stk. 1, nr. 2, i serviceloven skal kommunalbestyrelsen tilbyde den fornødne faglige støtte til familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien. Efter bestemmelsens stk. 2 kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om faglig støtte til disse familier.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 8 som fremsat, side 22-23, at formålet med den faglige støtte til familier, der har adopteret et barn eller ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien, er at støtte familien i at håndtere den ændrede rolle fra plejefamilie til adoptivfamilie og i at imødekomme barnet eller den unges behov, eksempelvis i forhold til samspillet med barnets eller den unges oprindelige familie. Støtten skal målrettes den enkelte families konkrete situation og behov og kan for eksempel være råd eller vejledning, der kan støtte adoptivfamilien i dagligdagen med at imødekomme barnets eller den unges behov.

Støtten kan bestå af samtaler med fagpersoner på området (adoptionsrådgivere, familieplejekonsulenter, familiebehandlere, sagsbehandlere m.v.) eller kurser eller undervisning, der kan støtte familien i at imødekomme barnets eller den unges behov.

Den faglige støttes omfang og indhold fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte adoptivfamilies behov herfor. Det er hensigtsmæssigt, at dette sker i dialog med adoptivfamilien. Behovet for faglig støtte kan variere i perioder, eksempelvis kan omfanget af støtte stige i perioder med store konflikter med barnets eller den unges oprindelige forældre og falde igen, når disse er håndteret.

3.11.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Social- og Ældreministeriet finder det vigtigt, at plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plejebarn, eller som har adopteret deres tidligere plejebarn, fortsat har mulighed for at få faglig støtte. § 66, stk. 1, nr. 2, og § 68 c i serviceloven bør derfor videreføres i barnets lov.

Ved videreførelsen af § 68 c i serviceloven bør anvendelsesområdet for bestemmelsen dog ændres således, at den ikke vil omfatte plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på at adoptere barnet eller den unge, men at den i stedet vil omfatte plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plejebarn. Denne ændring er begrundet i, at indtil den 1. juli 2019 skulle kommunalbestyrelsen efter § 68 c, stk. 1, i serviceloven ved anbringelse med henblik på adoption så vidt muligt anbringe barnet eller den unge i en plejefamilie, der var indstillet på at adoptere barnet

eller den unge. Denne bestemmelse blev ophævet ved § 2, nr. 2, i lov nr. 497 af 1. maj 2019 om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Kontinuitet og enkle forløb for børn, der adopteres uden samtykke). Da kommunalbestyrelsen herefter ikke længere skal søge at anbringe børn og unge i plejefamilier, der er indstillet på at adoptere barnet eller den unge, foreslås det, at alle plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plegebarn, får mulighed for at få faglig støtte hertil.

Da bemyndigelsesbestemmelsen i § 66, stk. 2, i serviceloven ikke er blevet udnyttet, finder ministeriet ikke behov for at videreføre den.

3.11.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 68 c i serviceloven om støtte til plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plegebarn, videreføres som § 74, stk. 1, i barnets lov, dog således at anvendelsesområdet for bestemmelsen ændres til at omfatte plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plegebarn.

Videre foreslås det, at § 66 d, stk. 1, nr. 2, i serviceloven om støtte til familier, der har adopteret et barn eller en ung, videreføres som § 74, stk. 2, i barnets lov.

Der henvises til lovforslagets § 74 og bemærkningerne hertil.

3.12. Løbende opfølgning

3.12.1. Gældende ret

Servicelovens § 70 fastslår, at der skal følges op på en foranstaltning, der er iværksat over for et barn, en ung eller vordende forældre. Bestemmelsen omfatter foranstaltninger efter §§ 52, 58, 76 og 76 a. Efter § 70, stk. 1, skal der i første omgang følges op efter tre måneder og derefter som minimum hver sjette måned. Ved opfølgningen skal kommunen vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres. Hvis kommunen beslutter, at handleplanen skal revideres, skal det så vidt muligt ske med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Det følger af § 70, stk. 2, at ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen og behovet for revision af handleplanen ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Kommunen har således efter servicelovens § 148 en pligt til at føre et personrettet tilsyn med børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Bestemmelsen i § 70, stk. 2, slår fast, at det personrettede tilsyn skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Kommunen skal i forbindelse med tilsynet tage stilling til, hvorvidt andre forhold end dem, der er beskrevet i handleplanen, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan.

Reglerne om handleplanen er reguleret i servicelovens § 140. Det følger af § 140, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens §§ 52, 76 og 76 a. Hvis hensynet til barnet eller den unge betyder, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, skal den udarbejdes snarest muligt og senest inden fire måneder. I disse tilfælde skal der udarbejdes en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen, når der træffes afgørelse herom.

En handleplan skal efter servicelovens § 140, stk. 2, angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold og skal indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. For unge, der er fyldt 16 år, skal handleplanen desuden opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse.

Handleplanen skal efter § 140, stk. 3, også angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet skal handleplanen tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Efter § 140, stk. 5, kan der udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold.

Endelig følger det af § 140, stk. 6, at når et barn eller en ung anbringes på et anbringelsessted eller visiteres til et behandlingstilbud for personer med et stofmisbrug, skal relevante dele af handleplanen eller den helhedsorienterede plan udleveres til tilbuddet.

Efter § 140 a, kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at de elementer af en handleplan til et barn eller en ung, jf. § 140, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Når der er tale om en anbringelse uden for hjemmet skal kommunen i forbindelse med den løbende opfølgning være særligt opmærksom på, om barnet eller den unge trives på anbringelsesstedet, og om anbringelsesstedet fortsat imødekommer barnets eller den unges behov for støtte. Det følger af servicelovens § 69, stk. 1, at kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge skal træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under opholdet uden for hjemmet, når det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen.

Det følger af § 69, stk. 2, at kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år. Dog følger det af § 69, stk. 3, at hvis samtykke ikke opnås, skal børn og unge-udvalget træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet

med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1. Efter § 69, stk. 4, skal en indstilling til børn og unge-udvalget om ændring af anbringelsessted indeholde 1) den seneste handleplan, 2) barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, 3) en beskrivelse af, hvorvidt supplerende støtte til barnet eller den unge under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, 4) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer, 5) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted og 6) øvrige nødvendige oplysninger. Endelig følger det af § 69, stk. 5, at inden der træffes afgørelse om bl.a. ændret anbringelsessted, skal kommunalbestyrelsen indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

3.12.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er ministeriets opfattelse, at de gældende regler ikke i tilstrækkelig grad understøtter, at opfølgningen og handleplanen har fokus på barnets eller den unges trivsel og udvikling, og at tilrettelæggelsen af opfølgningen og formuleringen af de konkrete mål i handleplanen ikke i tilstrækkelig grad afspejler barnets eller den unges ønsker samt behovet i den enkelte sag.

Efter de gældende regler skal handleplanen som udgangspunkt udarbejdes før, der træffes afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens §§ 52, 76 og 76 a. Kulegravningen af reglerne på området for udsatte børn og unge (2021) peger imidlertid på, at tidspunktet for udarbejdelse af handleplanen i dag ikke understøtter sagsbehandleren i at inddrage barnet eller den unge og familien i udformningen af de konkrete mål. Ministeriet finder, at det derfor ofte bliver sagsbehandleren alene, der formulerer målene, og at det således bliver vanskeligt at skabe en fælles forståelse mellem sagsbehandler, barnet eller den unge og familien om de konkrete mål og vejen derhen.

Kulegravningen peger endvidere på, at tidspunktet for udarbejdelse af handleplanen indebærer, at handleplanen bliver et statisk dokument, der beskriver barnets eller den unges behov på det tidspunkt, hvor der træffes beslutning om konkret indsats. De deltagende kommuner i kulegravningen efterspørger, at handleplanen i højere grad bliver et fleksibelt og dynamisk redskab, som kan bruges aktivt i opfølgningen. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at udsatte og anbragte børn og unge ofte oplever, at handleplanen fokuserer på barnets eller den unges problemer og behov frem for at beskrive barnets eller den unges udviklingspotentiale.

Ministeriet finder derfor, at handleplanen bør erstattes af en ny barnets plan, som skal understøtte, at barnet eller den unge og familien i langt højere grad inddrages i udformningen af de konkrete mål, og hvor fokus først og fremmest vil være på at sikre en positiv udvikling og trivsel for barnet eller den unge. For at understøtte dette er det ministeriets opfattelse, at der ikke som i dag bør være krav om udarbejdelse af planen, før der træffes afgørelse om indsats. Dog finder ministeriet, at det er relevant at fastholde tidspunktet for udarbejdelse af planen i tilfælde, hvor der indstilles til en

anbringelse uden samtykke, og hvor indstillingen således, jf. den foreslåede § 51, vil skulle omfatte barnets plan.

Det er ministeriets opfattelse, at hvis de konkrete mål i barnets plan i højere grad formuleres i en fælles dialog, så vil barnet eller den unge og familien også i højere grad tage ejerskab over de konkrete mål. Det er samtidig ministeriets opfattelse, at barnets plan på denne måde kan være med til at understøtte, at opfølgningen i højere grad vil have fokus på barnets eller den unges trivsel og udvikling. Kulegravningen peger således på, at kommunerne oplever, at opfølgningen i dag kommer til at fokusere på de formelle mål for indsatsen frem for at rette fokus på, hvordan barnet eller den unge har det.

I forlængelse heraf er det ministeriets opfattelse, at der er behov for at se på kravene til opfølgningen. Ifølge kulegravningen oplever kommunerne således i dag, at de lovfastsatte krav om opfølgning efter i første omgang tre måneder og derefter som minimum hver sjette måned ikke tager højde for, at behovet for opfølgning kan variere fra sag til sag. Kommunerne efterspørger større fleksibilitet og rum for at foretage en socialfaglig vurdering af behovet for opfølgning i den konkrete sag. Kommunerne peger desuden på, at de formelle krav til handleplanens udformning ikke i tilstrækkelig grad tager højde for, at der er forskel på sagernes tyngde og kompleksitet. Selvom de gældende regler ikke opstiller mange formkrav til handleplanen, er det ministeriets opfattelse, at det i praksis opleves som et administrativt tungt og ufleksibelt dokument.

Ministeriet finder i forlængelse heraf, at der ved udformning af reglerne om opfølgning og barnets plan bør tages hensyn til behovet for regelforenklung og afbureaukratisering med henblik på at flytte ressourcer fra unødigt dokumentation til arbejdet med barnet og familien. Det er derfor ministeriets opfattelse, at formen og kadencen for kommunernes opfølgning i højere grad bør tage højde for forskelle i de enkelte sagers tyngde og kompleksitet.

Ministeriet er imidlertid opmærksom på, at reglerne samtidig skal sikre, at kommunerne får fulgt op på de iværksatte indsatser, og på hvordan det enkelte barn eller den enkelte unge trives og udvikler sig. Ankestyrelsens Børnesagsbarometer, der årligt undersøger kommunernes overholdelse af centrale sagsbehandlingskrav i forbindelse med afgørelser efter servicelovens § 52, stk. 3, og § 58 viser, at der er en generel udfordring i kommunerne i forhold til at leve op til de gældende krav om opfølgning. Det gælder både i forhold til kravet om opfølgning efter tre måneder og kravet om derefter at følge op med højst seks måneders interval. Kulegravningen viser i forlængelse heraf, at de deltagende kommuner er opmærksomme på, at det kan være nødvendigt med et minimumskrav for opfølgningen.

Ministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at mens der i nogle sager kan være behov for mindre opfølgning, end hvad reglerne i dag tilskriver, så kan der også være sager, hvor der er behov for langt hyppigere opfølgning. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at de gældende regler er formuleret som minimumskrav. Det vil sige, at kommunerne efter de gældende regler i den enkelte sag bør tage stilling til, om der er behov for at følge hyppigere op, end kravet om opfølgning efter

hhv. tre og seks måneder tilskriver. Ministeriet finder i den forbindelse, at de lovfastsatte frister imod hensigten kan risikere at sætte en minimumsstandard, bl.a. fordi det er de lovfastsatte frister, som kommunerne måles på i f.eks. Børnesagsbarometret. Også i dette lys er det ministeriets opfattelse, at der bør gøres op med de lovfastsatte krav om opfølgning efter hhv. tre og seks måneder.

Endelig er det ministeriets opfattelse, at der bør være en særlig opmærksomhed på behovet for opfølgning i komplekse sager, herunder i sager om anbringelse uden for hjemmet. I forlængelse heraf finder ministeriet, at der bør være fokus på at sikre den nødvendige faglige sparring i tilfælde, hvor det i forbindelse med opfølgningen på en iværksat indsats er relevant at tage stilling til, om der skal ske anbringelse. Det er ministeriets vurdering, at der er behov for i disse sager at sikre, at sagsbehandleren ikke står alene med den svære og komplekse vurdering af, om det er relevant at anbringe et barn eller en ung. Det er samtidig ministeriets opfattelse, at dette også bør gøre sig gældende i forbindelse med udredning eller afklaring af et barn eller en ungs behov for støtte, når der skal tages stilling til, om der er behov for en anbringelse. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.4.1.-3.4.3.

I sager om anbringelse uden for hjemmet vil der desuden være et særskilt behov for at følge op på, hvordan barnet eller den unge trives på anbringelsesstedet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at kommunalbestyrelsen efter den i lovforslaget foreslåede § 156 også fremadrettet vil være forpligtet til at føre et personrettet tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.20.1-3.20.3.

Ministeriet finder således, at opfølgningen i sager om anbringelse uden for hjemmet også fremadrettet vil skulle ses i sammenhæng med det personrettede tilsyn på anbringelsesstedet. Det er imidlertid ministeriets opfattelse, at den løbende opfølgning bør ses som et supplement til det personrettede tilsyn. Efter ministeriets opfattelse risikerer den tætte kobling, der med gældende ret er skabt mellem opfølgningen og tilsynet, at indebære, at kommunerne ikke nødvendigvis får taget stilling til, om der er behov for opfølgning ud over de to årlige besøg på anbringelsesstedet, som tilsynet påkræver. Derfor finder ministeriet, at det bør tydeliggøres, at kommunerne også i sager om anbringelse bør tage særskilt stilling til behovet for opfølgning i den enkelte sag.

I forbindelse med opfølgningen kan kommunen blive opmærksom på, at barnet eller den unge ikke trives på anbringelsesstedet, eller at anbringelsesstedet ikke imødekommer barnets eller den ungs behov. Ministeriet finder, at kommunen i den forbindelse også fremadrettet skal træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, hvis det vurderes at være til barnets eller den ungs bedste. Det kan f.eks. være relevant, hvis barnet eller den unge er anbragt i en plejefamilie og udvikler et behov for specialiseret behandling, der kræver, at barnet eller den unge anbringes på en døgninstitution, der kan tilbyde den rette indsats. Det kan også være relevant, hvis der f.eks. sker ændringer i pasnings- og plejeb behovet for et barn, som er anbragt på grund af varig og betydeligt nedsat funktionsevne.

Ministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at der kan være tilfælde, hvor kommunen imod barnets eller den unges vilje beslutter, at barnet eller den unge skal skifte anbringelsessted, eller hvor nære voksne omkring barnet eller den unge vurderer, at en flytning ikke vil være til barnets eller den unges bedste. Ministeriet finder, at skift i anbringelsen som udgangspunkt altid skal tage afsæt i barnets eller den unges ønsker og behov, med mindre særlige forhold gør sig gældende, der betyder, at barnet eller den unge nødvendigvis må flytte. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis anbringelsesstedet lukker, eller godkendelsen ophører. Efter ministeriets opfattelse er det vigtigt at sikre barnets retssikkerhed i situationer, hvor der træffes afgørelse om ændret anbringelsessted, fordi det er en indgribende beslutning, når barnet skal flytte. Det bør derfor sikres, at beslutningen er til barnets bedste og ikke er begrundet i usaglige hensyn som f.eks. en konflikt mellem kommunen og barnets anbringelsessted. Af hensyn til at beskytte barnets retssikkerhed finder ministeriet, at nære voksne omkring barnet under 10 år, der ikke har partsstatus, skal have mulighed for at anmode Ankestyrelsen om en uvildig vurdering af kommunens afgørelse, hvis kommunen beslutter, at barnet skal skifte anbringelsessted. I forhold til ophør af indsatser og hjemgivelse henvises i øvrigt til punkt 3.13.2.-3.13.3.

3.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at de gældende regler om en handleplan i serviceloven erstattes af en ny bestemmelse om barnets plan i barnets lov. For unge over 16 år vil der skulle udarbejdes en ungeplan. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.14.1.-3.14.3.

Med barnets plan vil barnet eller den unge og familien i højere grad selv skulle være med til at fastsætte de konkrete mål i planen. I stedet for primært at fokusere på indsatsen og på barnet eller den unges problemer og behov vil barnets plan skulle tage udgangspunkt i barnets eller den unges egne ønsker. For at barnet eller den unge ikke skal føle, at barnets plan bliver en fortælling om, hvor langt barnet eller den unge er fra at lykkes, bør en ny barnets plan først og fremmest fokusere på, hvordan barnets omgivende voksne vil støtte barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det kan både vedrøre barnets eller den unges forældre og netværk, sagsbehandler samt voksne på barnets eller den unges anbringelsessted.

Efter de gældende regler skal handleplanen både angive det overordnede formål med indsatsen efter servicelovens § 52 og indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling. Samtidig skal handleplanen efter de gældende regler angive indsatsens forventede varighed. For at sikre et mere snævert og målrettet fokus for barnets plan, foreslås det, at barnets plan fremadrettet alene skal opstille konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling, og at det skal ske i dialog med barnet eller den unge og forældrene. Med den foreslåede ordning vil det overordnede mål for indsatsen og indsatsens forventede varighed fremadrettet i stedet skulle beskrives i afgørelsen om den konkrete indsats. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.6. og 3.8.

For at understøtte at de konkrete mål i højere grad bliver formuleret i dialog med barnet eller den unge og forældrene, foreslås det, at der ikke fremadrettet vil være krav om, at barnets plan skal være

udarbejdet, før indsatsen efter den foreslåede bestemmelse i § 32 iværksættes. Dette skal også ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser om udredning og indsatser, som bl.a. har til formål at sikre større fleksibilitet i sagsbehandlingen, så indsatsen sættes hurtigere i gang. Der henvises til punkt 3.4.2-3.4.3 og 3.5.2-3.5.3.

Det foreslås samtidig, at det vil skulle bero på en konkret socialfaglig vurdering i den enkelte sag, om der er behov for en barnets plan og til planens form og indhold, når der ikke er tale om en sag om anbringelse. Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen i vurderingen vil skulle lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder om behovet for hjælp og støtte er helt eller delvist begrundet i nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ordningen vil indebære, at opfølgningen vil blive tilpasset sagens karakter og kompleksitet i højere grad, end det er tilfældet i dag.

Det foreslås, at barnets plan også fremadrettet vil skulle tage udgangspunkt i den indsats, der sættes i værk, samt i resultaterne af en eventuel afklaring eller udredning af barnets eller den unges støttebehov. Således vil barnets plan også fremadrettet skulle være udgangspunktet for kommunens opfølgning på de indsatser, der sættes i værk, og som vil skulle sikre, at indsatsen imødekommer barnets eller den unges behov og understøtter en god udvikling og trivsel hos barnet eller den unge.

I den forbindelse bør kommunen også fremadrettet være opmærksom på, om behovet for støtte primært vedrører barnet eller den unge, forældrene eller den samlede familie, ligesom kommunen bør være særligt opmærksom på de særlige forhold, der kan gøre sig gældende, hvis behovet primært udspringer af en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge eller forældre eller søskende. I sager vedrørende børn og unge med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse bør kommunalbestyrelsen også være opmærksomme på, om der kan være behov for at tilbyde hjælp og støtte efter det foreslåede kapitel 8. Kommunen bør samtidig være opmærksom på, at behovet for støtte hos barnet eller den unge og forældrene kan udvikle sig over tid. Kommunens umiddelbare vurdering af behovet for opfølgning og udarbejdelse af en barnets plan bør derfor også løbende tages op til revision, og kommunen bør i den forbindelse inddrage barnets eller den unges og forældrenes ønsker og holdninger.

Med den foreslåede ordning vil der være få formelle krav til udformningen af barnets plan og en høj grad af fleksibilitet og frihed i kommunerne i forhold til, hvornår og hvordan der følges op på de konkrete mål i planen. Det vil være op til en konkret socialfaglig vurdering i den enkelte sag, og der vil derfor være en væsentlig grad af fagligt skøn i kommunens beslutning om hhv. at udarbejde en barnets plan og beslutte, hvor ofte der vil skulle følges op i den konkrete sag, idet der dog altid vil skulle udarbejdes en barnets plan, når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, jf. herunder. Den foreslåede ordning indebærer, at kommunen vil skulle inddrage barnets eller den unges og forældrenes ønsker, og at disse vil skulle tillægges en passende vægt. Dette skal ses i lyset af det overordnede formål med barnets lov, hvormed det i højere grad skal være barnets eller den unges perspektiv, der skal være styrende for sagsbehandlingen og indsatserne. I forlængelse heraf vil kommunen skulle inddrage og lytte til barnets eller den unges ønsker i forhold til opfølgningen, og

det vil skulle være barnets eller den unges ønsker, der vil skulle være styrende for de konkrete mål i barnets plan.

Barnets plan vil med den foreslåede ordning også fremadrettet være et centralt redskab for kommunerne i den løbende opfølgning, herunder i kommunernes vurdering af, om der er behov for at justere i de iværksatte indsatser efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46 og 47 om støttende indsatser og anbringelse. Dog understreges det med den foreslåede ordning, at barnets plan først og fremmest vil skulle have fokus på barnets trivsel og udvikling. Selvom formålet også vil være at følge op på indsatsen, vil det først og fremmest handle om at sikre, at den iværksatte indsats understøtter en positiv trivsel hos barnet eller den unge, og at barnet eller den unge udvikler sig alderssvarende i overensstemmelse med barnets eller den unges ressourcer og støttebehov, herunder som følge af en eventuel funktionsnedsættelse. Hvis dette ikke er tilfældet, vil det skulle give anledning til, at kommunen foretager en vurdering af, om den iværksatte indsats fortsat er den rigtige.

Kommunen vil skulle dokumentere vurderingen og den konkrete beslutning om tilrettelæggelse af opfølgningen i relevant omfang. Det vil imidlertid være op til den enkelte kommune, hvordan opfølgningen konkret tilrettelægges og dokumenteres. Det vil f.eks. kunne ske i barnets plan, som således kan blive det dokument, der er grundlag for kommunens løbende opfølgning i sagen og i forbindelse med en eventuel justering i indsatsen. Hvis der er udarbejdet et afklaringsnotat, der beskriver den socialfaglige vurdering af barnets eller den unges støttebehov, vil dette med fordel kunne vedlægges planen, som således også med den foreslåede ordning er tænkt som et aktivt redskab, der vil skulle afspejle den udvikling, der løbende sker hos barn og familie. Ligeledes vil resultatet af en børneudredning også kunne vedlægges barnets plan og på den måde indgå i den løbende opfølgning på barnets trivsel og udvikling. Der henvises til punkt 3.4.2-3.4.3.

Konkret vil kommunerne med den foreslåede ordning i den enkelte sag, hvor der træffes afgørelse om indsatser efter den foreslåede bestemmelse i § 32, skulle foretage en vurdering af behovet for en barnets plan, herunder omfanget og formen for planen. Hvis det vurderes, at der skal udarbejdes en barnets plan, vil planen skulle foreligge senest tre måneder efter afgørelsen om indsatsen. Dette vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 95 om opfølgning. Kommunen vil således også fremadrettet skulle følge op i den enkelte sag senest efter tre måneder. Hvis kommunen foretager en afklaring eller udredning af barnets behov sideløbende med indsatsen, vil kommunen første gang skulle følge op, når afklaringen eller udredningen er afsluttet, eller senest efter tre måneder. Kommunen vil også senest efter tre måneder skulle tage stilling til behovet for den fremadrettede opfølgning i den konkrete sag. I forbindelse med dette bør kommunen være opmærksom på at sikre sammenhæng mellem beslutningen om udarbejdelse af barnets plan og om tilrettelæggelse af opfølgningen.

Der vil således ikke fremadrettet være krav om opfølgning med minimum seks måneders interval i sager om indsatser efter § 32 samt indsatser efter §§ 46, 47, 114, 115 og 120. Det vil være op til en konkret socialfaglig vurdering i den enkelte sag at tage stilling til kadencen og formen for

opfølgning. Formålet er i højere grad at sikre, at opfølgningen ikke betragtes som faste nedslagspunkter hvert halve år men snarere bliver set som en løbende opfølgning, der samtidig afspejler behovet i den enkelte sag. Mens det for nogle børn og unge vil kunne være relevant med mindre opfølgning, end de nuværende regler tilskriver, vil der for andre børn og unge være behov for at følge op langt hyppigere. Formålet med den foreslåede ordning er derfor at understøtte, at kommunerne tager konkret stilling til behovet for opfølgning i den enkelte sag frem for at læne sig op af de minimumskrav til opfølgningen, som de gældende regler tilskriver.

Med den foreslåede ordning vil opfølgningen i sager om indsatser efter §§ 32, 46, 47, 114-116 og 120 skulle tage udgangspunkt i barnets plan eller ungeplanen, hvis der er udarbejdet en plan, det vil sige i de konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling, som vil skulle være opstillet i planen. Kommunen vil i forbindelse med opfølgningen skulle vurdere, om indsatsen understøtter de mål, der er opstillet i planen, og om de konkrete mål fortsat afspejler barnets eller den unges behov. Kommunen vil således skulle tage stilling til, om målene skal revideres, og om der er behov for at justere i formen og omfanget for planen. Såfremt der ikke er udarbejdet en barnets plan eller en ungeplan, vil kommunen i forbindelse med opfølgningen løbende skulle vurdere, om der opstår et behov for at udarbejde en plan. Kommunen vil derudover skulle vurdere, om der er behov for at justere den indsats, der er iværksat over for barnet eller den unge eller familien, eller om det kan være relevant at foretage en nærmere udredning af barnets eller den unges behov.

Ministeriet foreslår, at der bør gælde særlige krav i de mest komplekse sager om anbringelse uden for hjemmet efter de foreslåede bestemmelser i §§ 46 og 47. Med den foreslåede ordning vil kommunerne derfor ikke kunne fravælge at udarbejde en barnets plan i netop denne type sager. Samtidig vil kommunerne også fremadrettet være forpligtet til at føre et personrettet tilsyn med anbragte børn og unge på anbringelsesstederne, så det sikres, at barnet eller den unge trives, hvor det bor, at anbringelsesstedet fortsat imødekommer barnets eller den unges behov, og at kommunerne opdager eventuelle bekymrende forhold på anbringelsesstederne, som det er nødvendigt at handle på.

Med den foreslåede ordning vil opfølgningen i anbringelsessager fremadrettet skulle ses i sammenhæng med, men ikke nødvendigvis ske på baggrund af det personrettede tilsyn. Det betyder, at kommunen med den foreslåede ordning vil skulle tage særskilt stilling til behovet for opfølgning i den enkelte sag, men at kommunen uanset tilrettelæggelse af opfølgningen også fremadrettet vil være forpligtet til at føre et personrettet tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet efter den i lovforslagets foreslåede § 156. Mens det personrettede tilsyn primært vil have fokus på anbringelsesstedet og på rammerne og personalet omkring barnet eller den unge, så vil opfølgningen skulle have særskilt fokus på barnet eller den unge og på barnets eller den unges trivsel og udvikling. Samtidig vil der være mere fleksibilitet i kommunernes tilrettelæggelse af opfølgningen, som ikke nødvendigvis behøver at finde sted på anbringelsesstedet eller ved fysisk fremmøde. Derudover er det formålet med den foreslåede ordning at tydeliggøre, at der også i anbringelsessager bør tages konkret stilling til opfølgningens hyppighed og form afhængigt af behovet i den enkelte sag og med udgangspunkt i barnets eller den unges egne ønsker og behov. Der

bør i den forbindelse være opmærksomhed på, at der kan være børn og unge, der trives i anbringelsen, og som kan opfatte opfølgningen som en forstyrrelse i deres dagligdag.

Samtidig vil der med den foreslåede ordning være særskilt krav om faglig sparring i de tilfælde, hvor kommunen i forbindelse med opfølgningen bliver opmærksom på, at der kan være behov for at iværksætte en anbringelse uden for hjemmet. Konkret vil der med den foreslåede ordning være krav om, at der skal to sagsbehandlere ind over vurderingen i de konkrete tilfælde, hvor der skal tages stilling til, om det kan være relevant at iværksætte en anbringelse uden for hjemmet. Formålet er at sikre, at den enkelte sagsbehandler ikke står alene med den svære vurdering og dermed at sikre kvaliteten af sagsbehandlingen og som følge heraf også barnets eller den unges og forældrenes retssikkerhed. Dette vil blandt andet kunne skabe øget sikkerhed for, at alle forhold omkring barnet eller den unge og familien er grundigt belyst og korrekt fortolket, herunder at der er opmærksomhed på, hvorvidt bekymrende adfærd hos barnet eller den unge, som giver anledning til overvejelser om anbringelse, eventuelt kan have afsæt i en psykisk funktionsnedsættelse eller opmærksomhedsforstyrrelse hos barnet eller den unge, som bør foranledige iværksættelse af anden hjælp og støtte til barnet, den unge eller familien.

Endelig vil der med den foreslåede ordning være fokus på at sikre, at skift i forbindelse med en anbringelse som udgangspunkt altid vil skulle tage afsæt i barnets ønsker og behov, medmindre særlige forhold gør sig gældende, som betyder, at barnet eller den unge nødvendigvis må flytte, f.eks. hvis anbringelsesstedet lukker eller godkendelsen ophører. Med den foreslåede ordning vil barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie få mulighed for at bede om en uvildig vurdering af kommunens afgørelse hos Ankestyrelsen, hvis kommunen beslutter, at et barn under 10 år skal skifte anbringelsessted. Anmodningen vil blive tillagt opsættende virkning, jf. § 2, nr. 23, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag, så barnet kan blive boende, mens Ankestyrelsen behandler sagen.

Med barnets lov vil børn over 10 år få selvstændig partstatus. Det vil sige, at børn fra 10 år og opefter får mulighed for selv at klage til Ankestyrelsen over en afgørelse om f.eks. ændret anbringelsessted, jf. den i lovforslaget foreslåede § 145. Formålet med den foreslåede ordning om en uvildig vurdering hos Ankestyrelsen er således at give en tilsvarende beskyttelse af retssikkerheden for børn under 10 år, under den betragtning at det kan være en meget indgribende beslutning, hvis det mod barnets vilje besluttes, at barnet skal flytte. Samtidig er hensynet at sikre, at det altid er saglige hensyn, der ligger bag kommunens beslutning om ændret anbringelsessted, og at beslutningen således ikke f.eks. er begrundet i en konflikt mellem kommunen og anbringelsesstedet eller andre usaglige hensyn.

3.13. Ophør af indsatser og hjemgivelse

3.13.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 68, stk. 1, skal foranstaltninger efter lovens § 52, stk. 3, ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år. Der gælder særlige regler om ophør af foranstaltninger i form af en anbringelse uden for hjemmet, jf. servicelovens § 68, stk. 2-10.

Det følger således af servicelovens § 68, stk. 2, at et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, først kan hjemgives, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde. Kun i særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode.

Det følger endvidere af servicelovens § 68, stk. 3, at i tilfælde hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse, senest syv dage fra anmodningen fremsættes. Det samme gælder, såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke, anmoder om at blive hjemgivet.

Kommunalbestyrelsen skal efter servicelovens § 68, stk. 4, fastsætte længden af en hjemgivelsesperiode, som kan vare op til seks måneder. Længden fastsættes bl.a. under hensyn til muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse og for at forberede eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen. Det følger af bestemmelsens stk. 5, at hjemgivelsesperioden skal betragtes som en videreførelse af den eksisterende anbringelse.

Det følger af servicelovens § 68, stk. 6, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten. Det følger endvidere af bestemmelsens stk. 7, at kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt uden samtykke, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge. Hvis kommunalbestyrelsen ikke finder, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget.

Kommunalbestyrelsen skal desuden i alle tilfælde, hvor der træffes afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter lovens §§ 58 eller 68 a orientere børn og unge-udvalget herom umiddelbart efter afgørelsen. Det følger af servicelovens § 68, stk. 9.

Efter § 68, stk. 10, skal kommunalbestyrelsen forud for en hjemgivelse revidere handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. Det følger desuden af § 69, stk. 5, at inden der træffes afgørelse om hjemgivelse, skal kommunalbestyrelsen indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

3.13.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er ministeriets opfattelse, at en iværksat indsats efter de i lovforslaget foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46 og 47 også fremadrettet skal ophøre, når formålet med indsatsen er nået, når indsatsen ikke længere tjener sit formål, eller når den unge fylder 18 år. Ministeriet finder endvidere, at det også fremadrettet skal være muligt at anmode om en hjemgivelse af barnet eller den unge under en anbringelse uden for hjemmet, og at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om hjemgivelse og om en hjemgivelsesperiode, før barnet eller den unge kan hjemgives til forældrene.

Ministeriet finder imidlertid, at hvis et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, trives i trygge, stabile og omsorgsfulde omgivelser på sit anbringelsessted, så kan en hjemgivelse være en meget indgribende omvæltning i barnets eller den unges daglige liv. Det er derfor ministeriets opfattelse, at alle skift i barnets eller den unges liv skal tage afsæt i barnets eller den unges ønsker og behov, og at reglerne bør understøtte dette.

Det følger af de gældende regler, at kommunen kan afvise en anmodning om hjemgivelse, hvis det vurderes, at der ikke er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der ikke er sket ændringer i forholdene hos barnet eller den unge eller forældrene. Udgangspunktet i de eksisterende regler er således, at barnet eller den unge skal hjemgives, medmindre der er forhold, der taler imod. Ministeriet finder, at der er behov for at tydeliggøre, at udgangspunktet er, at der skal ske hjemgivelse i de tilfælde, hvor en hjemgivelse vurderes at være til barnets bedste. Det er ministeriets opfattelse, at dette er i overensstemmelse med formålet med de eksisterende regler samt de forpligtelser, som følger af FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen).

Dette skal også ses i lyset af det overordnede formål med barnets lov, hvorefter det i højere grad skal være barnets perspektiv og hensynet til barnets eller den unges trivsel og udvikling, der skal være styrende for indsatsen og for de beslutninger, der træffes omkring barnet eller den unge. Ministeriet finder, at dette også bør gøre sig gældende i forhold til, når indsatser ophører, herunder når et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, skal hjemgives til forældrene.

Det er ministeriets opfattelse, at de gældende regler også har til formål at understøtte barnets bedste, men at der er behov for at skrive hensynet til barnet eller den unge tydeligere frem i lovgivningen.

Ministeriet finder i forlængelse heraf, at de gældende regler om hjemgivelsesperiode og om behandling af en anmodning om hjemgivelse fra forældremyndighedsindehaver eller den unge over 15 år bør videreføres med barnets lov. Ministeriet finder imidlertid, at der er behov for at beskytte retssikkerheden for de børn, der grundet deres alder ikke har selvstændig partstatus og således ikke har mulighed for at klage over en afgørelse om hjemgivelse.

Ministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at der kan være tilfælde, hvor kommunen træffer afgørelse om hjemgivelse, som barnet ikke er enig i, eller som af nære voksne omkring barnet vurderes ikke at være i overensstemmelse med barnets bedste. Det er efter ministeriets opfattelse

helt centralt at værne om retssikkerheden for barnet, der ikke har mulighed for at udøve egne partsbeføjelser og dermed ikke kan klage over afgørelsen.

3.13.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at en iværksat indsats efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46 og 47 også fremadrettet skal ophøre, når formålet med indsatsen er nået, når indsatsen ikke længere tjener sit formål, eller når den unge fylder 18 år. I forlængelse heraf foreslås det, at det også fremadrettet skal være muligt at anmode om en hjemgivelse af barnet eller den unge, der er anbragt uden for hjemmet. Det foreslås i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet skal træffe afgørelse om hjemgivelse og om en hjemgivelsesperiode, før barnet eller den unge kan hjemgives til forældrene.

Det foreslås endvidere at tydeliggøre i reglerne, at det som led i vurderingen af, om et barn eller en ung skal hjemgives til forældrene, skal indgå i vurderingen, om hjemgivelsen vil være til barnets eller den unges bedste. Kommunen bør i den forbindelse vurdere, om en hjemgivelse vil sikre god trivsel og udvikling for barnet eller den unge. Det er således ministeriets opfattelse, at reglerne om anbringelse uden for hjemmet først og fremmest skal have til formål at sikre barnets eller den unges bedste, og herunder at understøtte stabilitet og kontinuitet i barnets eller den unges liv.

Ministeriet foreslår i forlængelse heraf at styrke retssikkerheden for børn, der ikke har selvstændig partstatus og derfor ikke har mulighed for at klage over en afgørelse om hjemgivelse.

Med lovforslaget foreslås børn over 10 år at få selvstændig partstatus. Det vil sige, at børn fra 10 år og opefter vil få mulighed for at klage til Ankestyrelsen over en afgørelse om f.eks. hjemgivelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 145.

Af hensyn til at sikre en tilsvarende beskyttelse af retssikkerheden for børn under 10 år foreslås det, at barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie får mulighed for på barnets vegne at bede om en uvildig vurdering af afgørelsen hos Ankestyrelsen, hvis kommunen beslutter, at barnet skal hjemgives. Anmodningen vil blive tillagt opsættende virkning, jf. § 2, nr. 23, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag, så barnet kan blive boende, mens Ankestyrelsen behandler sagen.

Den foreslåede ordning vil eksempelvis kunne være relevant i tilfælde, hvor barnet giver udtryk for ikke at være enig i kommunens beslutning, eller i tilfælde, hvor f.eks. barnets plejefamilie finder, at en hjemgivelse ikke vil være til barnets bedste. Det kan også være relevant i tilfælde, hvor plejefamilien, støttepersonen eller venskabsfamilien finder, at kommunen har taget usaglige hensyn i vurderingen.

Børn under 10 år kan grundet deres alder og modenhed have vanskeligt ved at vurdere, hvad der er foreneligt med deres eget bedste, sammenlignet med børn over 10 år. Derfor foreslås det, at det vil det være barnets plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie, der af hensyn til barnets eget

bedste vil udøve rettigheden på barnets vegne. Hermed sikres det, at det ikke er barnet under 10 år, der skal stå med ansvaret alene.

3.14. Fra barn til voksen

3.14.1. Gældende ret

Serviceoven danner i dag rammen om de regler, som regulerer indsatser til børn og unge, der har et særligt behov for støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og deres familier, herunder en række bestemmelser som har særlig relevans for unge, som er på vej til at overgå til voksenlivet.

De gældende regler om kommunalbestyrelsens forpligtelser til at yde hjælp og støtte til unge med behov for særlig støtte findes således blandt andet i serviceoven. Serviceoven danner rammen for de forskellige støtteforanstaltninger for børn og unge og for kommunalbestyrelsens afgørelseskompetence i disse sager. Serviceoven indeholder endvidere bestemmelser vedrørende kommunernes ansvar for at sikre sammenhæng mellem de indsatser, som iværksættes efter serviceoven og efter andre regelsæt.

Serviceovens § 19 a er målrettet unge med en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en indgribende kronisk eller langvarig lidelse, som selv modtager eller hvis forældremyndighedsindehavere modtager hjælp efter serviceoven. Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelserne til at påbegynde forberedelsen af overgangen til voksenlivet for de unge, når de fylder 16 år. Bestemmelsen omhandler også kommunernes forpligtelse til at sikre, at forberedelsen er tværgående og helhedsorienteret, samt at den sker i dialog med den unge og forældrene. Det fremgår af bestemmelsen, at der i forberedelsen skal indgå overvejelser om den unges behov for en indsats og støtte som følge af en funktionsnedsættelse, uddannelse, beskæftigelse og forsørgelsesgrundlag, boligforhold, sociale forhold og relevante forhold i øvrigt.

I medfør af serviceovens § 68, stk. 11, skal kommunalbestyrelsen senest seks måneder før ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år, træffe afgørelse om, hvorvidt en ung har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. serviceovens § 76 a, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 og 76 a i serviceoven.

Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen, jf. § 140, eller relevante dele af den helhedsorienterede plan, jf. § 140 a, herunder taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

I medfør af serviceovens § 76 kan kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte. Det er et krav, at den unge er indforstået hermed.

Kommunalbestyrelsen kan, jf. servicelovens § 76, stk. 2, træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson efter § 52, stk. 3, nr. 6, i serviceloven, eller § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan opretholdes efter de fyldte 18. år. Efter § 76, stk. 5 og 6, i serviceloven, skal kommunalbestyrelsen i visse tilfælde tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren uden for hjemmet, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år og 23. år.

I medfør af servicelovens § 76 a kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at opretholde et døgnophold, jf. servicelovens § 52, for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i servicelovens kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i en plejefamilie efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1-4.

Bestemmelsen giver ret til døgnophold i en plejefamilie efter det fyldte 18. år for unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge eller dennes værge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste boform.

Kommunalbestyrelsen har ud over de generelle forpligtelser, som fremgår af ovennævnte bestemmelser, desuden en specifik forpligtelse til at udarbejde en konkret, helhedsorienteret og sammenhængende handleplan for en ung med betydelig funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse, som er fyldt 16 år, hvis den unge får foranstaltninger efter servicelovens §§ 52, 76 eller 76 a. Det følger således af servicelovens § 140, stk. 3, 4. pkt., at handleplanen for unge, som er fyldt 16 år, skal opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse.

Efter § 140 a, kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at de elementer af en handleplan til et barn eller en ung, jf. § 140, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan. For unge mellem 16 og 23 år kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at handleplanen erstattes af en helhedsorienteret plan.

Den helhedsorienterede plan kan tilbydes forældre og unge med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Det følger af § 140 a, stk. 2.

Forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 16 år, skal samtykke til, at handleplanen erstattes af en helhedsorienteret plan.

Den helhedsorienterede plan indeholder, jf. § 140 a, stk. 3, de sociale foranstaltninger og indsatser samt øvrige relevante indsatser efter anden lovgivning.

De gældende regler i serviceloven indeholder således en række bestemmelser, der regulerer kommunernes tilrettelæggelse af støtte for børn og unge, herunder kommunernes pligt til at sikre sammenhæng i indsatserne og inddragelse af de unge. Ovenstående bestemmelser indebærer blandt andet, at kommunalbestyrelsen har et generelt ansvar for at sikre, at et barn eller en ung får afdækket og imødekommet et eventuelt støttebehov så grundigt og hurtigt som muligt, samt et ansvar for at sikre den unges mulighed for at modtage den nødvendige indsats og støtte, således at den unge ikke efterlades med et udækket hjælpebehov, heller ikke i forbindelse med overgangen fra ung til voksen.

3.14.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Overgangen til voksenlivet er en skelsættende begivenhed i alle unge menneskers liv. Når den unge fylder 18 år, skal den unge som udgangspunkt til at træffe beslutninger på egne vegne samtidig med, at overgangen til voksenlivet medfører, at der skal tages stilling til en række nye eller ændrede problemstillinger, blandt andet vedrørende uddannelse, beskæftigelse, boligforhold og sociale forhold.

For unge, der har brug for hjælp og støtte i hverdagen, er der brug for en målrettet indsats for at understøtte, at denne vigtige overgang til voksenlivet opleves som velforberedt og velkoordineret. Unge bør opleve, at overgangen til voksenlivet bidrager til at skabe sammenhæng i deres liv og understøtter, at de så vidt som muligt bliver i stand til at træffe gode, langsigtede valg i forhold til trivsel, udvikling, uddannelse og beskæftigelse m.v.

Social- og Ældreministeriet er af den opfattelse, at når man som samfund først har taget ansvaret for et barn eller en ung, må man ikke give op eller give slip, før den unge er godt undervejs ind i voksenlivet og ikke lade unge, der er anbragt, stå uden støtte fra den ene dag til den anden. Der bør være stærke stabile relationer at trække på, hvis der opstår problemer.

Ministeriet finder, at det bør sikres, at samfundet lever op til den oprindelige og helt grundlæggende intention bag en anbringelse nemlig at skabe forudsætningerne for et godt liv for barnet trods social uretfærdighed eller en funktionsnedsættelse.

Udgangspunktet for den videre færd skal være de unges egne oplevelser af barrierer og drømme for fremtiden.

Der er fortsat behov for at sikre, at der i tiden op til den unges 18 års fødselsdag tages højde for de udfordringer, som tidligere børn og unge, der har været anbragt og andre unge med behov for særlig støtte oplever, så eksempelvis unge med trivsels- eller misbrugsproblemer, unge i risiko for at ende i hjemløshed, eller unge med funktionsnedsættelser ikke risikerer at falde mellem to stole, når de fylder 18 år, fordi der ikke er sket den nødvendige forberedelse af overgangen til voksenlivet. Der er dermed et behov for at disse unge kan tilbydes indsatser i perioden fra de fylder 18 år og indtil de fylder 23 år.

3.14.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der som kapitel 11 i barnets lov indsættes et selvstændigt kapitel målrettet unge med behov for særlig støtte fra det fyldte 16. år.

Det foreslås, at der i kapitlet om unge fastsættes bestemmelser, der specifikt omhandler forpligtelsen til at forberede overgangen til voksenlivet.

Det selvstændige kapitel for unge vil herunder skulle indeholde bestemmelser om efterværn. Det foreslås, at bestemmelserne i serviceloven, som i dag regulerer disse forhold, videreføres i barnets lov, idet der dog foreslås en opdeling i flere bestemmelser og ensretning af begreber som indsats og støtte for at øge læsbarheden.

Det foreslås, at der fastsættes regler om, at der for unge, som i dag er i målgruppen for en handleplan, skal udarbejdes en ungeplan fra den unges fyldte 16. år. Hvis et barn har fået lavet en barnets plan, vil ungeplanen som udgangspunkt erstatte denne, men ungeplanen vil kunne bygge videre på barnets plan, når det vurderes at være relevant. Ungeplanen vil også kunne blive udarbejdet, selvom der ikke tidligere har været udarbejdet en barnets plan.

Ligesom barnets plan vil ungeplanen skulle udarbejdes i tæt samarbejde og dialog med den unge, så den unge føler ejerskab for planen. Sagsbehandleren vil ved lettere indsatser skulle vurdere, om der er behov for at udarbejde en ungeplan, og omfanget og detaljeringsgraden af ungeplanen vil skulle afspejle tyngden af problemerne, og hvor indgribende indsatser der sættes i værk. Ved udarbejdelsen af ungeplanen vil der blive sikret en kobling til bestemmelsen om barnets plan, og ungeplanen vil skulle indeholde krav om, at planen for unge, der er fyldt 16 år, vil skulle opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder ift. beskæftigelse og uddannelse.

Ungeplanen vil kunne fungere som en tværgående plan for den unge, så mål vedrørende trivsel, udvikling, bolig, uddannelse og job samles et sted. Ungeplanen vil dermed kunne sikre kontinuitet og ro for den unge i forhold til at få hjulpet den unge godt ind i voksenlivet.

Formålet vil være at sikre, at de indsatser, der er iværksat eller skal iværksættes, er sammenhængende og helhedsorienterede ift. at understøtte den unges fortsatte trivsel, udvikling og øgede selvstændighed. Samtidig vil indsatserne skulle støtte den unge i forhold til uddannelse, beskæftigelse og bolig samt i at opbygge og fastholde netværk og positive relationer.

Det foreslås endvidere at videreføre den nuværende § 19 a i serviceloven i ungekapitlet for at samle bestemmelserne om kommunalbestyrelsens forpligtelser til at igangsætte forberedelsen af overgangen til voksenlivet for unge med funktionsnedsættelser, når den unge fylder 16 år.

Kommunalbestyrelsens udlevering af oplysninger til et børne- og ungehjem om den unge uden samtykke og hjemmets efterfølgende behandling af oplysninger vil i hvert enkelt tilfælde skulle leve op til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelseslovens regler, herunder de grundlæggende krav til databehandlingen. Det er Social- og Ældreministeriets vurdering, at den foreslåede § 109, stk. 5, i barnets lov er inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen med henvisning til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e og artikel 9, stk. 2, litra h.

3.15. Hjælp til barnets forældre

3.15.1. Gældende ret

Det fremgår af § 54 i serviceloven, hvilken form for støtte kommunen skal tilbyde forældre, der har et barn anbragt. Det gælder både, når barnet eller den unge er anbragt efter serviceloven, og hvis den unge er anbragt efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Servicelovens § 54 gælder desuden uanset om barnet eller den unge er anbragt med samtykke eller anbragt uden samtykke.

Efter bestemmelsen skal kommunen tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Det er forældremyndighedsindehaverens opholdskommune, der skal bevilge støttepersonen og dække udgifterne, der er forbundet dermed. Det er støttepersonens opgave at lytte og være der for at støtte forældrene. Det er vigtigt af hensyn til forældrene, at støtteordningen gøres så fleksibel som mulig. Støttepersonen varetager dog ikke opgaver af behandlingsmæssig karakter – f.eks. i forhold til forældrenes misbrug, psykiske problemer m.v. Forældrene kan under anbringelsen hjælpes af støttepersonen til at forbedre forældreskabet, herunder fastholde kontakten til barnet eller den unge. For forældrene kan anbringelsesforløbet derved blive mindre smertefuldt, og barnet eller den unge kan opleve en mindre grad af splittelse mellem forældrene og anbringelsesstedet. Herudover kan en støtteperson bidrage til at støtte forældrene på en række andre punkter, f.eks. med at løse de problemer der har været medvirkende til, at barnet eller den unge måtte anbringes uden for hjemmet. Støttepersonen tildeles i forbindelse med anbringelsen, det vil sige fra det tidspunkt, hvor en anbringelse af barnet eller den unge indgår som et konkret element i de foreslåede foranstaltninger. Støttepersonen kan fortsætte i en kortere periode efter hjemgivelsen.

Kommunen skal, udover at tilbyde forældrene en støtteperson efter § 54, stk. 1, desuden træffe afgørelse om, hvorvidt forældrene har behov for anden støtte efter § 54, stk. 2, og i givet fald hvad denne støtte skal bestå af. Afgørelsen skal begrundes, ligesom der skal gives klagevejledning. Hvis der træffes afgørelse om støtte, skal der udarbejdes en særskilt handleplan (forældrehandleplan). Støtten til forældrene skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i at have samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Uanset om der er mulighed for, at forældrene på sigt kan varetage omsorgen for barnet eller den unge, og barnet eller den unge dermed vil kunne hjemgives til forældrene, spiller forældrene ofte en

vigtig rolle for barnet eller den unge. Støtten kan derfor også iværksættes med henblik på at støtte forældrene i at have samvær med barnet eller den unge eller på anden måde bidrage til at sikre en positiv udvikling for barnet eller den unge. Kommunen skal være opmærksom på, om der skal gives støtte efter anden lovgivning, f.eks. om alkoholbehandling, en arbejdsmarkedsindsats eller andet, der kan medvirke til, at forældrene kan støttes i at spille en positiv rolle for barnet.

Kommunen kan vælge at tilbyde, at støtte og indsatser til forældre til et anbragt barn eller en ung, jf. servicelovens § 54, stk. 2, kan indgå i en helhedsorienteret plan frem for, at der udarbejdes en særskilt plan for støtten, når forældrene eller familien samlet set har komplekse og sammensatte problemer, som med fordel kan understøttes gennem en helhedsorienteret plan. Den helhedsorienterede plan udarbejdes i samarbejde med forældrene og med forældrenes samtykke og skal samle indsatser og tilbud på tværs af lovgivning og sektorområder. Den helhedsorienterede plan for forældrene kan, ud over støtte i forbindelsen med anbringelsen, indeholde andre relevante indsatser, afhængigt af forældrenes konkrete forhold, som f.eks. beskæftigelsesrettede indsatser efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller sociale indsatser efter serviceloven. Det er kommunen, der på baggrund af en konkret vurdering tager stilling til, om forældrene med fordel kan tilbydes en helhedsorienteret plan. Forældrene har ikke et retskrav på en helhedsorienteret plan. Er der udarbejdet en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at revidere denne, når der er behov for det. Kommunalbestyrelsen skal, senest tre måneder efter at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, tilbyde en sådan revision. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst tolv måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

3.15.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Forældre til anbragte børn er i en meget vanskelig situation. De oplever ofte en krise i forbindelse med anbringelsen, uden at få nogen støtte i forbindelse med anbringelsesforløbet. Reaktionerne herpå kan være manglende eller uklar opfattelse og forståelse af hændelsesforløbet, tilbagetrækning, vrede og kritik, ligesom der er en række følelser og oplevelser, der er behov for at få bearbejdet. Mange af disse forældre har behov for en uvildig person, der kan lytte, og som er der for forældrenes egen skyld. Det er Social- og Ældreministeriets opfattelse, at kommunalbestyrelsen forsat bør tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Ligeledes bør det fortsat være forældremyndighedsindehaverens opholdskommune, der skal bevilge støttepersonen og dække udgifterne, der er forbundet dermed.

Det er imidlertid ministeriets opfattelse, at der i for mange anbringelsessager enten ikke tilbydes en støtteperson til forældrene, eller at støttepersonen først bevilliges på et sent tidspunkt efter anbringelsen. Denne opfattelse støttes af Ankestyrelsens undersøgelse fra april 2021 ”Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er blevet anbragt”. Efter gældende ret har kommunalbestyrelsen pligt til at tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Ministeriet vurderer derfor,

at der er behov for at tydeliggøre kommunalbestyrelsens forpligtelse, som følger af gældende ret, ligesom det bør tydeliggøres, at støttepersonen vil skulle tildeles i forbindelse med anbringelsen, det vil sige fra det tidspunkt, hvor en anbringelse af barnet indgår som et konkret element i de foreslåede foranstaltninger. En støtteperson til forældrene kan være med til at dække de behov, som forældrene har under barnets anbringelse og kan dermed også være med til at styrke forældrenes samarbejde og involvering i arbejdet omkring barnet. Det styrkede forældresamarbejde kan medføre en større gensidig respekt mellem på den ene side kommunen og anbringelsesstedet og på den anden side forældrene, der kan resultere i, at kommunen og anbringelsesstedet i højere grad forventes at respektere, at forældrene fortsat er forældre, og hvor forældrene i højere grad oplever, at de fortsat har betydning for barnet eller den unge også under anbringelsen. Det er vigtigt, at den støtteperson, der efter gældende ret udpeges, kan give forældrene modspil, hjælpe med udredning af spørgsmål i forhold til den måde det offentlige system fungerer på, med forberedelse og evaluering af møder og med at læse og forstå skriftligt materiale omkring anbringelsen.

Det er Social- og Ældreministeriets opfattelse, at kommunalbestyrelsen, udover at tilbyde en støtteperson, fortsat bør træffe afgørelse om, hvorvidt forældrene har behov for anden støtte. Samtidig skal der fortsat træffes en afgørelse om, hvorvidt forældrene skal have støtte eller ej, og i givet fald hvad denne støtte skal bestå af. Videre vurderer ministeriet, at hvis der træffes afgørelse om støtte, skal der udarbejdes en forældrehandleplan. Kommunen bør fortsat kunne vælge at tilbyde, at støtten til forældrene kan indgå i en helhedsorienteret plan frem for, at der udarbejdes en særskilt plan for støtten. Forældre støtten er et vigtigt redskab, som bl.a. kan medvirke til at forbedre forældreskabet under anbringelsen. Uanset om der er mulighed for, at forældrene på sigt kan varetage omsorgen for barnet eller den unge, og barnet eller den unge dermed vil kunne hjemgives til forældrene, spiller forældrene ofte en vigtig rolle for barnet eller den unge. Støtten bør derfor også iværksættes med henblik på at støtte forældrene i at have samvær med barnet eller den unge eller på anden måde bidrage til at sikre en positiv udvikling for barnet eller den unge.

Det er ministeriets opfattelse, at nogle forældre oplever, at kommunen ikke har tilbudt dem støtte under deres barns eller unges anbringelse, men at de selv har skulle tage initiativ til at bede om støtte. Denne opfattelse støttes af Ankestyrelsens undersøgelse fra april 2021 ”Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er blevet anbragt”. Derfor bør reglerne om forældre støtte efter ministeriets vurdering gøres klarere, så det sikres, at forældrene i højere grad tilbydes den rigtige støtte under deres barns anbringelse. Hvis kommunen bevilger støtte til forældre til et anbragt barn, bør der fastsættes en forældrehandleplan. Forældrehandleplanen bør fortsat være et redskab til kommunerne og forældrene til at holde styr på de mål, der er sat for forældrene, og for forældrenes udvikling med henblik på hjemgivelse af barnet. Det er ministeriets opfattelse, at der ikke altid udarbejdes en forældrehandleplan i anbringelsessager. Denne opfattelse støttes af Ankestyrelsens undersøgelse fra april 2021 ”Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er blevet anbragt”. Derfor bør reglerne om forældrehandleplan efter ministeriel sets vurdering gøres klarere, så det sikres, at der udarbejdes en forældrehandleplan, når der træffes afgørelse om støtte.

Det er ministeriets vurdering, at behovet for at udarbejde en forældrehandleplan er særligt stort i sager, hvor et barn eller en ung er anbragt uden samtykke pga. omsorgssvigt, og hvor der er søskende i husstanden. Er der søskende, vil der være flere børn i familien, der potentielt er i en sårbar position. Her er behovet særligt stort for at sætte målet ind med hjælp til hele familien og til at arbejde målet med forældrene, herunder også for at understøtte et bedre samarbejde om indsatsen samt tryggere og mere stabilt samvær. Det er ministeriets opfattelse, at der i disse tilfælde bør være en pligt for kommunalbestyrelsen til at udarbejde en forældrehandleplan, medmindre det er åbenlyst unødigt. I sådanne tilfælde bør kommunalbestyrelsen dog være forpligtet til at begrunde, hvorfor det er åbenlyst unødvendigt at udarbejde en forældrehandleplan.

Det er Social- og Ældreministeriets opfattelse, at kommunalbestyrelsens pligt til at revidere en udarbejdet forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan skal videreføres i barnets lov. Således vurderer ministeriet, at kommunalbestyrelsen fortsat skal tilbyde at revidere planen, når der er behov for det. Tidsintervallerne, der efter gældende ret fremgår af servicelovens § 70, stk. 4, bør fortsat gælde. Således bør kommunalbestyrelsen senest tre måneder efter at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, skulle tilbyde en revision. Herefter vil kommunalbestyrelsen med højst tolv måneders mellemrum skulle foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

3.15.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at reglerne om støtteperson, der efter gældende ret fremgår af servicelovens § 54, videreføres i kapitel 7 i barnets lov. Således vil kommunalbestyrelsen skulle tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Forpligtelsen foreslås at skulle gælde, uanset om barnet eller den unge er anbragt med samtykke eller anbragt uden samtykke. Støttepersonen vil være et tilbud under selve anbringelsen og vil kunne fortsætte i en kortere periode efter hjemgivelsen. Det vil være forældremyndighedsindehaverens opholdskommune, der skal bevilge støttepersonen og dække udgifterne, der er forbundet dermed. Ligeledes vil det være vigtigt, at støttepersonen vil skulle tildeles i forbindelse med anbringelsen, det vil sige fra det tidspunkt, hvor en anbringelse af barnet indgår som et konkret element i de foreslåede foranstaltninger. Det vil være vigtigt, at det er et tilbud som forældrene til anbragte børn og unge frit kan vælge.

For at tydeliggøre vigtigheden af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde en støtteperson, foreslås den gældende bestemmelse i § 54, stk. 1, i serviceloven videreført som selvstændig paragraf.

Støttepersonen vil skulle give forældrene modspil, hjælpe med afklaring af spørgsmål i forhold til den måde det offentlige system fungerer på, hjælpe med forberedelse og evaluering af møder og hjælpe med at læse og forstå skriftligt materiale omkring anbringelsen. Det vil være vigtigt af hensyn til forældrene, at støtteordningen gøres så fleksibel som mulig. Formålet med en støtteperson vil være at medvirke til, at forældrene støttes til at acceptere anbringelsen, at

forældreskabet under anbringelsen forbedres, og at kontakten mellem barnet og forældrene styrkes. Herudover vil en støtteperson kunne bidrage til at støtte forældrene på en række andre punkter, f.eks. vil en støtteperson kunne støtte familien i at løse de problemer, der har været medvirkende til, at barnet eller den unge måtte anbringes uden for hjemmet.

Det er ikke hensigten med forslaget, at en støtteperson vil skulle træde i stedet for en eventuel bisidder. Forældrene vil ud over støttepersonen derfor også kunne have en bisidder.

Det foreslås, at reglerne om forældre støtte, forældrehandleplan og helhedsorienteret plan i servicelovens § 54 videreføres i kapitel 7 i barnets lov. Kommunalbestyrelsen vil således udover at skulle tilbyde forældrene en støtteperson skulle træffe afgørelse om, hvorvidt forældrene har behov for anden støtte, og i givet fald hvad denne støtte skal bestå af. Afgørelsen vil skulle begrundes, ligesom der vil skulle gives klagevejledning. Forpligtelsen foreslås at skulle gælde, uanset om barnet eller den unge er anbragt med eller uden samtykke.

Støtten til forældrene vil så vidt muligt skulle medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen, med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i at have samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Hvis der træffes afgørelse om støtte, vil kommunalbestyrelsen som udgangspunkt skulle udarbejde en forældrehandleplan. For at tydeliggøre forpligtelsen til at udarbejde en forældrehandleplan udskilles forpligtelsen til en ny selvstændigt bestemmelse.

Det foreslås, at kommunen kan vælge at tilbyde, at støtte og indsatser til forældre til et anbragt barn eller en ung kan indgå i en helhedsorienteret plan frem for, at der udarbejdes en særskilt plan for støtten, når forældrene eller familien samlet set har komplekse og sammensatte problemer, som med fordel kan understøttes gennem en helhedsorienteret plan. Forælderen vil skulle samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan.

Såfremt forældrene er i målgruppen for en helhedsorienteret plan og giver samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan, vil beskrivelsen af støtten skulle indgå heri. Formålet at understøtte en helhedsorienteret plan for indsatser til borgere med komplekse problemer, der går på tværs af sektorområder, idet kommunalbestyrelsen får mulighed for at inkludere støtte til forælderen i forbindelse med en anbringelse i den helhedsorienterede plan.

For at tydeliggøre vigtigheden af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde støtte og samtidig udarbejde en forældrehandleplan eller en helhedsorienteret plan foreslås § 54, stk. 2 og stk. 3, i serviceloven videreført som to selvstændige paragraffer. Formålet hermed er at skabe klarhed om reglerne.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen fremadrettet vil være forpligtet til at udarbejde en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan i sager, hvor et barn er anbragt uden samtykke pga. omsorgssvigt, og hvor der er søskende i husstanden. Det foreslås, at forpligtelsen vil gælde, hvor der udarbejdes en indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, og hvor indstillingen er begrundet i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene. Andre alvorlige sociale forhold hos forældrene vil eksempelvis kunne være tilfælde, hvor barnet eller den unge udsættes for vold eller seksuelle overgreb fra forældremyndighedsindehaverens side.

Det foreslås, at det kan undlades at udarbejde en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan, hvis det er åbenlyst unødigt. Åbenlyst unødigt vil i denne sammenhæng skulle forstås således, at der vil skulle være en tydelig og stærk grund til, at der ikke vil opnås en positiv effekt ved at udarbejde en plan. Kommunalbestyrelsen vil skulle begrunde, hvorfor den vurderer, at det er åbenlyst unødigt at udarbejde planen. Det vil skulle sikre, at der faktisk tages stilling til, hvorfor der ikke skal udarbejdes en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan. Planen eller begrundelsen for ikke at udarbejde planen vil skulle vedlægges indstillingen til børne- og ungeudvalget. Der henvises til bemærkningerne til § 51.

Det foreslås, at reglerne om revision af forældrehandleplan og helhedsorienteret plan i servicelovens § 70, stk. 4, videreføres i kapitel 7 i barnets lov. Det foreslås dermed, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet vil have pligt til at tilbyde at revidere en udarbejdet forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan, når der er behov for det. Kommunalbestyrelsen vil, senest tre måneder efter at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, skulle tilbyde en sådan revision. Kommunalbestyrelsen vil herefter med højst tolv måneders mellemrum skulle foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

3.16. Særlig hjælp og støtte til børn der har været udsat for overgreb

3.16.1. Gældende ret

Der er fastsat regler om oprettelse og brug af børnehuse i sager, hvor et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke om overgreb i servicelovens §§ 50 a-c. Reglerne blev indført med lov nr. 496 af 21. maj 2013 som led i en række tiltag med henblik på at beskytte børn og unge mod overgreb og styrke indsatsen på dette område.

Efter de gældende regler i servicelovens § 50 a, skal der oprettes et børnehus i hver region. Børnehuset skal anvendes til undersøgelse af barnets eller den unges forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb eller når der er mistanke om overgreb. Kommunalbestyrelserne i regionerne har indbyrdes aftalt, hvilken kommune der skal oprette og drive børnehuset.

Social- og ældreministeren er i servicelovens § 50 a, stk. 2, bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om oprettelse, indretning, drift og finansiering af børnehuse. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1153 af 1. oktober 2013 om børnehuse, som nærmere beskriver børnehusenes opgaver for børn og unge, der har været udsat for overgreb eller hvor der er mistanke om overgreb. Bekendtgørelsen fastsætter desuden regler om fast personale i børnehuse, målet med indsatsen og regler om tilrettelæggelsen af indsatsen i børnehuset, herunder registrering af centrale oplysninger og samarbejdet mellem kommunale myndigheder, sundhedsvæsenet og politiet i disse sager. Det fremgår af bekendtgørelsen, at børnehuset skal yde rådgivning og vejledning til kommunen i relevante sager, og herunder i sager, hvor kommunen er i tvivl om, hvorvidt der er tale om en sag, der er relevant at behandle i børnehuse. Børnehusets opgaver er ligeledes at bistå myndighedssagsbehandleren fra barnets eller den unges handlekommune med at vurdere, undersøge og udrede barnets eller den unges behov for støtte, herunder behov for en sundhedsfaglig indsats og en eventuel sundhedsfaglig viderevisitation, som følge af det eller de overgreb, der er viden eller mistanke om, at barnet eller den unge har været udsat for. Endelig skal børnehuse tilbyde krisestøtte og psykologsamtale til barnet eller den unge samt en eller flere af barnets eller den unges nærmeste omsorgspersoner i sager, hvor børnehusets personale vurderer, at det er relevant.

Efter servicelovens § 50 b skal kommunalbestyrelsen til brug for den børnefaglige undersøgelse benytte det børnehus, kommunen er tilknyttet, når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller når der er mistanke herom.

Kommunen skal benytte børnehuset i sager, når der er mistanke eller viden om overgreb mod et barn eller en ung under 18 år, hvor børnehusets vurderinger indgår i den samlede børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50. Det er kommunen, der træffer de fornødne afgørelser om iværksættelse af eventuelle foranstaltninger, der kan imødekomme barnets behov for særlig støtte. Kommunen bevarer sit myndighedsansvar under hele forløbet. I løsningen af den konkrete sag indgår sagsbehandleren derfor i praksis som en del af børnehuset. Myndighedssagsbehandler fra barnets eller den unges handlekommune følger barnet eller den unge i børnehuset og deltager i forløbet.

Efter servicelovens § 50 c kan personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden, sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området udsatte børn og unge, indbyrdes udveksle oplysninger om barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis den udveksling må anses for nødvendig under hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

Efter sundhedslovens § 40 har patienter krav på, at sundhedspersoner, herunder studerende, iagttager tavshed om, hvad de under udøvelsen af deres erhverv erfarer eller får formodning om angående helbredsforhold og andre fortrolige oplysninger. Det følger af sundhedslovens § 41, stk. 2, at der i visse tilfælde kan ske videregivelse af helbredsoplysninger i forbindelse med og efter behandling af patienter, herunder når videregivelsen er nødvendig til berettiget varetagelse af en

åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, herunder en patient, der ikke selv kan varetage sine interesser, sundhedspersonen eller andre.

Efter § 27 i forvaltningsloven har den, der virker inden for den offentlige forvaltning, tavshedspligt med hensyn til oplysninger om enkeltpersoners private forhold. Bestemmelsen viger dog for § 28 i forvaltningsloven, der regulerer videregivelse af oplysninger fra en forvaltningsmyndighed til en anden forvaltningsmyndighed. Det følger af § 28, stk. 1, i forvaltningsloven, at for manuel videregivelse af oplysninger om enkeltpersoner (personoplysninger) til en anden forvaltningsmyndighed gælder reglerne i §§ 6-8 og 10 og § 11, stk. 1, i databeskyttelsesloven og i artikel 5, stk. 1, litra a-c, artikel 6, artikel 7, stk. 3, 1. og 2. pkt., artikel 9 og 10 og artikel 77, stk. 1, i databeskyttelsesforordningen, jf. § 2, stk. 1, i databeskyttelsesloven

I det omfang en forvaltningsmyndighed er berettiget til at videregive en oplysning, skal myndigheden efter § 31 i forvaltningsloven på begæring af en anden forvaltningsmyndighed videregive oplysningen, hvis den er af betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndigheden skal træffe. Dette gælder dog ikke, hvis videregivelsen påfører myndigheden et merarbejde, der væsentligt overstiger den interesse, den anden myndighed har i at få oplysningerne.

Ved behandling af personoplysninger forstås efter artikel 4, nr. 2, i databeskyttelsesforordningen enhver aktivitet eller 81 række af aktiviteter, som personoplysninger eller en samling af personoplysninger med eller uden anvendelse af automatisk (dvs. elektronisk) behandling gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfindning, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning eller tilintetgørelse.

Den dataansvarlige er efter artikel 4, nr. 7, en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af personoplysninger. Efter artikel 4, nr. 8, er en databehandler en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, der behandler personoplysninger på den dataansvarliges vegne.

Det følger af artikel 5, stk. 1, litra a, i forordningen, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede. Efter litra b i bestemmelsen skal personoplysninger indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål, og oplysningerne må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål. Endelig følger det af litra c, at behandlingen af persondataoplysninger skal være tilstrækkelig, relevant og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles. Der henvises til § 5, stk. 1, i databeskyttelsesloven. Den dataansvarlige er ansvarlig for og skal kunne påvise, at artikel 5, stk. 1 overholdes, jf. artikel 5, stk. 2.

Artikel 6 i forordningen regulerer, hvornår behandlingen af personoplysninger er lovlig. Efter artikel 6, stk. 1, litra a, er behandling af personoplysninger lovlig, hvis den registrerede har givet samtykke til behandling af sine personoplysninger til et eller flere specifikke formål. Behandlingen af personoplysninger er efter artikel 6, stk. 1, litra c og d, også lovlig, når behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, eller når behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser. Der henvises til § 6, stk. 1, i databeskyttelsesloven.

Når behandling til et andet formål end det, som personoplysningerne er indsamlet til, ikke er baseret på den registreredes samtykke, EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som udgør en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til de mål, der er omhandlet i artikel 23, stk. 1, tager den dataansvarlige efter artikel 6, stk. 4, hensyn til en række omstændigheder for at afgøre, om behandling til et andet formål er forenelig med det formål, som personoplysningerne oprindeligt blev indsamlet til.

Der skal efter artikel 6, stk. 4, litra a og b tages hensyn til enhver forbindelse mellem det formål, som personoplysningerne er indsamlet til, og formålet med den påtænkte viderebehandling og den sammenhæng, hvori personoplysningerne er blevet indsamlet, navnlig med hensyn til forholdet mellem den registrerede og den dataansvarlige. Der skal endvidere efter litra c tages hensyn til personoplysningernes art, navnlig om behandlingen omfatter særlige kategorier af personoplysninger efter artikel 9 og straffedomme m.v. efter artikel 10. Endelig skal der efter litra d tages hensyn til den påtænkte viderebehandlings mulige konsekvenser for de registrerede og efter litra e tilstedeværelse af fornødne garantier, som kan omfatte kryptering eller pseudonymisering. Der henvises til § 5, stk. 2, i databeskyttelsesloven.

Artikel 23, stk. 1, i forordningen indeholder mulighed for ved lovgivningsmæssige foranstaltninger i EU-retten eller i national ret i den medlemsstat, som den dataansvarlige eller databehandleren er underlagt, at begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der er omhandlet i bl.a. artikel 5. Dette forudsætter, at indholdet af en sådan begrænsning svarer til rettighederne og forpligtelserne i artikel 12-22, når begrænsningen respekterer det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og er en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til bl.a. forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af strafbare handlinger (litra d), beskyttelse af retsvæsenets uafhængighed og retssager (litra f), beskyttelse af den registrerede eller andres rettigheder og frihedsrettigheder (litra i) og håndhævelse af civilretlige krav (litra j).

Det nærmere indhold af disse hensyn er ikke nærmere fastlagt, bortset fra at beskyttelse af den registrerede eller andres rettigheder og frihedsrettigheder bl.a. dækker over forretningshemmeligheder, lægers og advokaters tavshedspligt, retten til at forberede sit eget forsvar samt beskyttelse af menneskerettigheder. Der henvises til Databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning, betænkning nr. 1565, del 1, bind 1, side 392.

Efter artikel 23, stk. 2, skal enhver lovgivningsmæssig foranstaltning, der er omhandlet i artikel 23, stk. 1, som minimum, hvor det er relevant, indeholde specifikke bestemmelser vedrørende formålene med behandlingen eller kategorierne af behandling (litra a), kategorierne af personoplysninger (litra b), rækkevidden af de indførte begrænsninger (litra c), garantierne for at undgå misbrug eller ulovlig adgang eller overførsel (litra d), specifikation af den dataansvarlige eller kategorierne af dataansvarlige (litra e), opbevaringsperioder og de gældende garantier under hensyntagen til behandlingens karakter, omfang og formål eller kategorier af behandling (litra f), risiciene for de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder (litra g) og de registreredes ret til at blive underrettet om begrænsningen, medmindre dette kan skade formålet med begrænsningen (litra h).

Hvis behandling af personoplysninger er baseret på samtykke, skal den dataansvarlige efter artikel 7, stk. 1, i forordningen kunne påvise, at den registrerede har givet samtykke til behandling af sine personoplysninger. Behandlingen af oplysningerne skal endvidere være omfattet af artikel 6 og 9. Den registrerede har efter artikel 7, stk. 3, til enhver tid ret til at trække sit samtykke tilbage. Tilbagetrækning af et samtykke berører dog ikke lovligheden af den behandling af oplysningerne, der er baseret på samtykke inden tilbagetrækningen.

Efter artikel 10 i forordningen må behandling på grundlag af artikel 6, stk. 1, af personoplysninger vedrørende straffedomme m.v., forstået som oplysninger om strafbare forhold i bred forstand, kun foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis behandling har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder.

Databeskyttelsesloven indeholder i § 8, stk. 1, supplerende bestemmelser for det offentlige behandling af oplysninger om strafbare forhold. Efter disse bestemmelser må der for den offentlige forvaltning ikke behandles oplysninger om strafbare forhold, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver. Oplysninger om strafbare forhold må efter § 8, stk. 2, således ikke videregives. Videregivelse kan dog ske, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, eller videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe. Efter § 8, stk. 5, kan behandling af oplysninger om strafbare forhold i øvrigt finde sted, hvis betingelserne i § 7 i databeskyttelsesloven er opfyldt.

Artikel 9, stk. 1, i forordningen regulerer behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger. Efter bestemmelsens stk. 1 er behandling af personoplysninger om bl.a. race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, helbredsoplysninger, seksuelle forhold eller seksuelle orientering forbudt. Forbuddet i stk. 1 finder efter artikel 9, stk. 2, bl.a. ikke anvendelse, hvis de i bestemmelsens litra a, c, f og g nævnte forhold gør sig gældende.

Det drejer sig efter stk. 2, litra a om situationer, hvor den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af sådanne personoplysninger til et eller flere specifikke formål. Efter stk. 2, litra c drejer det sig om situationer, hvor behandling af personoplysninger er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser i tilfælde, hvor den registrerede fysisk eller juridisk ikke er i stand til at give samtykke. Endelig drejer det sig efter stk. 2, litra f om situationer, hvor behandling af personoplysninger er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller når domstole handler i deres egenskab af domstol. Der henvises til § 7 i databeskyttelsesloven.

For så vidt angår politiets og anklagemyndighedens behandling af personoplysninger henvises til lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger. Efter § 1, stk. 1, i denne lov finder den anvendelse for bl.a. politiets og anklagemyndighedens behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og for anden ikkeautomatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register, når behandlingen foretages med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed. Lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger indeholder i § 5 en bestemmelse om behandling af oplysninger til et andet af de formål, der er nævnt i § 1, stk. 1, i loven end det, hvortil oplysningerne oprindeligt var indsamlet. Såfremt det efterfølgende formål falder uden for lovens anvendelsesområde, er behandlingen af personoplysninger, herunder videregivelsen af oplysninger, omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelseslovgivningen.

Endelig bemærkes, at efter artikel 24 i den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder har børn ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel. Det følger videre af bestemmelsen, at børn frit kan udtrykke deres synspunkter, og at der tages hensyn hertil i forhold, der vedrører dem, i overensstemmelse med deres alder og modenhed. I alle handlinger vedrørende børn, uanset om de udføres af offentlige myndigheder eller private institutioner, skal barnets tarv ifølge charteret komme i første række. Ved administrationen af databeskyttelsesforordningen skal der således tages hensyn til barnets bedste.

3.16.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Bestemmelserne om børnehuse blev indført for at styrke kvaliteten af indsatsen i kommunalt regi over for børn og unge, der udsættes for overgreb.

Målet med børnehusene er at sikre en koordineret og skånsom tværfaglig indsats af høj kvalitet over for det enkelte barn og den enkelte unge ved at samle hjælpen til barnet og den unge, så barnet og den unge får bedre mulighed for at blive undersøgt skånsomt samt mulighed for at komme sig over overgrebet. Dette indebærer, at udredning m.v. af børn og unge, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom, som udgangspunkt foretages af de relevante myndigheder i et børnevenligt indrettet børnehus.

Det er Social- og Ældreministeriets vurdering, at reglerne om børnehuse sikrer en specialiseret indsats over for børn og unge i sager, hvor et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller når der er mistanke herom. Det er samtidig Social- og Ældreministeriets opfattelse, at reglerne om børnehuse bidrager til at løfte den kommunale indsats og til at sikre det tværfaglige samarbejde mellem myndighederne i disse sager.

3.16.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at reglerne om børnehuse i serviceloven videreføres i barnets lov med enkelte redaktionelle ændringer.

De foreslåede bestemmelser om børnehuse medfører, at der fortsat i hver region skal være fysiske, børnevenligt indrettede børnehuse, hvor børn og unge, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom, kan blive undersøgt, udredt og modtage krisestøtte. De relevante myndigheder skal komme til barnet eller den unge i børnehuset, og så vidt muligt yde deres indsats der.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 124 indebærer, at de eksisterende børnehuse, der er etableret efter servicelovens bestemmelser om børnehuse, opretholdes. Bestemmelsen indebærer også, at adgangen til at etablere ekstra afdelinger, hvor geografiske forhold mv. tilsiger det, fastholdes. Herved vil børnehusene fortsat kunne råde over to matrikler i den enkelte region, med henblik på at sikre let tilgængelighed over for børnene og de unge og deres familier.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 124, stk. 2, vil medføre, at social- og ældreministeren får hjemmel til at fastsætte regler for børnehusenes indretning, drift, og herunder om fast personale i børnehusene, finansiering og opgaver m.v. Denne hjemmel vil, i lighed med den gældende bemyndigelse, som er udmøntet i bekendtgørelsen om børnehuse, bl.a. blive benyttet at fastsætte, at finansieringen af børnehusene fortsat forventes at ske ved primært objektivt finansiering suppleret med betaling efter forbrug per udredningsforløb. Den objektive finansiering indebærer, at hver enkelt kommune betaler et fast beløb til ordningen fastsat på baggrund af objektive kriterier. Kombinationen af objektiv finansiering og betaling efter forbrug sikrer både stabil drift af en ordning, hvor efterspørgslen kan variere, og at den enkelte kommune fortsat har incitament til forebyggelsesaktiviteter på området.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil desuden blive anvendt til at fastsætte regler om faste formaliserede samarbejdsaftaler med samtlige kommuner og politikredse i regionen og med et retsmedicinsk institut og en sygehusafdeling, der er højt specialiseret i relation til overgreb mod børn. Aftalerne skal sikre, at der i det enkelte børnehus opretholdes et højt fagligt niveau. Aftalerne skal endvidere understøtte en ensartethed i børnehusenes arbejde på landsplan. Det foreslås videre, at kommunalbestyrelserne i en region forpligtes til at samarbejde om børnehuset. Det er således ikke muligt for en kommune at stå uden for børnehussamarbejdet.

Da børnehuset således i høj grad har en tværkommunal karakter, og da det geografiske dækningsområde falder sammen med dækningsområdet for rammeaftalerne på det sociale område og det almene ældreboligområde, jf. servicelovens § 6, indebærer lovforslaget, at kommunerne skal drøfte børnehusets aktiviteter, drift m.v. hvert år i forbindelse med drøftelserne om rammeaftalerne. Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 125 medfører, at kommunerne vil være forpligtede til at anvende det børnehus, kommunen er tilknyttet, til udredning af barnets eller den unges forhold, når kommunen bliver bekendt med, at et barn eller en ung har eller kan have været udsat for overgreb, herunder ved underretning fra politi eller sundhedsvæsen, og derfor kan have behov for støtte.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen i barnets eller den unges handlekommune bevarer myndighedsansvaret i forhold til barnet eller den unge under hele forløbet i børnehuset. Det er således denne kommunalbestyrelse, der træffer afgørelse om iværksættelse af indsatser over for barnet eller den unge under de sociale myndigheders udredning af barnets forhold i børnehuset, herunder om spørgsmål af betydning for gennemførelsen af denne udredning.

I børnehusene håndteres som udgangspunkt sager, hvor overgrebet har en sådan karakter, at der er behov for et samarbejde mellem kommune, politi og sundhedsvæsen. Det kan for eksempel være sager, hvor der er mistanke om strafbare forhold, og hvor der derfor er behov for en tværsektoriel indsats. Det beror på en konkret vurdering, hvorvidt kommunen skal benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, til børneudredning efter barnets lov.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 126 vil medføre, at de omtalte myndigheder, personalet i børnehuset og sundhedspersoner som et led i det tværfaglige arbejde i børnehusregi skal have adgang til indbyrdes at udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den unge personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling. Udvekslingen af oplysninger kan ske uden den pågældendes samtykke.

Den foreslåede bestemmelse indeholder en fravigelse af forvaltningslovens og sundhedslovens regler om tavshedspligt samt af reglerne i databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen om behandling af personoplysninger, idet der efter bestemmelsen kan videregives følsomme personoplysninger, herunder sundhedsoplysninger, uden den pågældendes samtykke. De oplysninger, der kan udveksles, kan være oplysninger om helt private forhold, herunder strafbare forhold hos barnet eller barnets familie, sociale problemer, sundhedsoplysninger og herunder oplysninger om fysiske eller psykiske traumer mv.

Den foreslåede bestemmelse i § 126 medfører, at databeskyttelsesforordningen, herunder artikel 5-10, og databeskyttelsesloven, herunder §§ 5-10, ikke regulerer videregivelsen af oplysninger i situationer omfattet af § 30. Oplysninger, der er omfattede af lovforslagets § 126, kan således udveksles uden samtykke fra den registrerede.

Indsatsen i børnehuset består af udredning af barnets eller den unges forhold med henblik på at afdække barnets eller den unges behov for støtte foranlediget af overgrebet. Udredningen foretages som en del af børneudredningen efter § 20 i barnets lov. Endvidere kan sundhedsfagligt personale deltage i samråd og samtaler omkring barnet eller den unge og foretage en vurdering af barnets eller den unges behov for sundhedsfaglig indsats og eventuelt viderevisitation.

Derudover vil politiet i forbindelse med en konkret efterforskning kunne anvende børnehuset til at foretage videoafhøring af barnet samt vurdere behovet for en retsmedicinsk undersøgelse. Videoafhøringer foregår i overensstemmelse med de gældende retningslinjer i et børnevenligt videoafhøringslokale, der indgår som del af børnehusets fysiske indretning.

Sideløbende med, at de involverede myndigheder foretager de nødvendige udredninger, undersøgelser m.v., kan barnet eller den unge modtage psykologbehandling og krisestøtte, hvor det er nødvendigt til håndtering af situationen. Dette ydes af børnehusets faste personale. Personalet i børnehuset foretager endvidere rådgivning og vejledning til den kommunale myndighedssagsbehandler i forhold til håndteringen af den samlede families situation. Det gælder eksempelvis i forhold til forældrene, hvis den ene eller begge er mistænkt for at have begået overgrebene. Endvidere gælder det i forhold til at yde støtte til forældre, der kan befinde sig i en choktilstand, hvis deres barn er blevet udsat for overgreb fra en udenforstående, og hvor forældrene skal sættes i stand til at kunne håndtere deres barns situation for dermed at kunne udgøre en støtte for barnet eller den unge. I regi af børnehuset har de involverede faggrupper mulighed for at udveksle oplysninger om den konkrete sag, der behandles i børnehuset.

Undersøgelse og udredning af barnet eller den unge i et børnehus sker blandt andet med henblik på at afdække barnets eller den unges behov for støtte. De kommunale myndigheder, der har fulgt barnet eller den unge i forløbet i børnehuset, skal, når udredningen i børnehuset er tilendebragt, træffe de fornødne afgørelser om iværksættelse af eventuelle indsatser, der kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte. Afgørelserne kan træffes under rådgivning og vejledning fra børnehusets faste personale, men det er de kommunale myndigheder, der har den fulde beslutningskompetence. Sagen videreføres da i den enkelte kommune som en sag om støtte efter barnets lov.

3.17. Dømte og unge i risiko for at begå kriminalitet

3.17.1. Gældende ret

Dømte unge

Serviceovens § 54 a, § 70, stk. 3, og § 140, stk. 4, indeholder nærmere regler om tiltag for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a.

Det fremgår af servicelovens § 54 a, at kommunalbestyrelsen skal tilknytte en koordinator til unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a. Koordinatoren skal være tilknyttet gennem hele forløbet og være den unges rådgiver, sikre sammenhængen i faserne i ungdomssanktionen og afholde møder med den unge, forældrene og andre relevante parter med henblik på at fastholde de målsætninger, der er fastlagt i handleplanen, jf. § 140.

Det fremgår af servicelovens § 70, stk. 3, at for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal vurdering og revision af handleplan eller en helhedsorienteret plan og indsats særlig vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse. Det skal senest i forbindelse med den første vurdering konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen.

Det fremgår af servicelovens § 140, stk. 4, at for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal handleplanen efter § 140, stk. 1, indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Unge i risiko for at begå kriminalitet

Servicelovens §§ 57 c og 57 d indeholder regler om netværkssamråd og kriminalitetstruede børn og unge.

Det fremgår af servicelovens § 57 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen, senest syv dage efter den har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, skal indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd med henblik på drøftelse af behov for iværksættelse af foranstaltninger.

Det fremgår videre af bestemmelsens stk. 2, at såfremt kommunalbestyrelsen inden for et år efter netværkssamrådets afholdelse efter stk. 1, modtager dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at iværksætte eller ændre foranstaltninger.

Efter bestemmelsens stk. 3 finder reglerne om netværkssamråd efter stk. 1 og 2 ikke anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. dog stk. 4. Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indeholder regler om forebyggelse af ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn. Loven har bl.a. til formål at fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 og 17 år, jf. lovens § 1.

Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet afviser en sag, jf. § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil servicelovens § 57 c, stk. 1 og 2, alligevel finde anvendelse, jf. § 57 c, stk.

4, og kommunalbestyrelsen skal senest inden for syv dage efter modtagelse af sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde til netværkssamråd efter § 57 c, stk. 1.

Det fremgår af § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet afviser en sag, hvis nævnet finder, at barnet eller den unge ikke opfylder betingelserne i lovens § 2, stk. 2, hvorefter børn og unge i alderen 10 til 14 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark, og som er enten mistænkt for personfarlig kriminalitet, eller mistænkt for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ungdomskriminalitetsnævnet vil også afvise en sag, hvis den unge fylder 18 år senest en måned efter sagens behandling i nævnet.

3.17.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Social- og Ældreministeriet finder, at det i forbindelse med samlingen af regler om støtte og hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte i én lov, barnets lov, uanset hvor støttebehovet har sit afsæt i, er hensigtsmæssigt ligeledes at opstille regler i barnets lov om indsatser for dømte unge og kriminalitetstruede unge.

Det er ministeriets opfattelse, at bestemmelserne i §§ 54 a, 57 c og 57 d, § 70, stk. 3, og § 140, stk. 4, i serviceloven, som i dag regulerer de nærmere indsatser for dømte unge og kriminalitetstruede unge i forbindelse med hjælp og støtte til børn og unge, bør videreføres uændret i barnets lov, dog med enkelte sproglige ændringer der følger af indførelsen af barnets plan og ungeplanen. Det er således ministeriets opfattelse, at der ikke herudover er behov for at ændre de nuværende bestemmelser.

3.17.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i §§ 127-131 i barnets lov opstilles regler om tiltag for dømte unge og kriminalitetstruede unge. Det foreslås, at bestemmelserne i serviceloven, som i dag regulerer disse forhold, for så vidt angår hjælp og støtte til børn og unge, videreføres uændrede i barnets lov, idet der dog foreslås enkelte sproglige ændringer som følge af indførelsen af barnets plan og ungeplanen samt for nogle bestemmelser opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

3.18. Styrket sagsbehandling

3.18.1. Gældende ret

I serviceloven er fastsat en række bestemmelser om kommunernes afgørelser uden samtykke i sager om børn og unge med behov for støtte, fuldbyrdelse af afgørelser, klageadgangen i forbindelse med

afgørelser efter loven samt Ankestyrelsens behandling af sager og indbringelse af sager for domstolene.

Serviceovens § 64 indeholder regler om kommunalbestyrelsens ansvar for, at en række afgørelser uden samtykke efter serviceloven og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fuldbyrdes. Det omfatter bl.a. fuldbyrdelse af afgørelser om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter serviceloven eller anbringelse uden samtykke som led i et forbedringsforløb efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Til dette formål giver bestemmelsen bl.a. hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan tilgå forældremyndighedsindehaverens bolig eller barnets eller den unges anbringelsessted med henblik på at fuldbyrde en afgørelse, f.eks. om anbringelse uden for hjemmet. Politiet kan endvidere med hjemmel i § 64, stk. 5, yde bistand til kommunen i forbindelse med fuldbyrdelse af afgørelser. Det slås samtidig fast i § 64, stk. 6, at når politiet bistår ved fuldbyrdelse af en afgørelse, skal det ske så skånsomt, som forholdene tillader, og der er endvidere krav om, at alle sådanne tilfælde skal registreres og indberettes af kommunen.

Serviceoven fastsætter også, hvem der anses for parter i en sag og således bl.a. er berettiget til at klage over kommunens afgørelser. Efter serviceovens bestemmelser har forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 12 år, som hovedregel særskilt partstatus og kan dermed selvstændigt udøve partsbeføjelser. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om foranstaltninger uden samtykke. Dette følger af serviceovens § 72, stk. 1, som også afgrænser de konkrete sager, hvor parterne skal tilbydes gratis advokatbistand. Det drejer sig bl.a. om sager om gennemførelse af en undersøgelse efter serviceovens § 51 eller om ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3.

Det gælder særligt for sager om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter serviceovens § 78, stk. 4, at plejeforældrene har partsbeføjelser således, at de skal have tilbud om gratis advokatbistand. Dette følger af serviceovens § 72, stk. 2. Derudover følger det af § 72, stk. 3, at i en sag om eksempelvis afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, har den pågældende forælder partsbeføjelser for så vidt angår den specifikke afgørelse om afbrydelse af forbindelsen, således, at denne også skal have tilbud om gratis advokatbistand.

Kommunalbestyrelsen har, jf. serviceovens § 73, pligt til at gøre parterne i sagen bekendt med retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og retten til at udtale sig, inden der træffes afgørelse efter § 72.

Efter serviceovens regler er der en række foranstaltninger uden samtykke, der kræver, at afgørelse træffes af kommunens børn og unge-udvalg på baggrund af en indstilling fra forvaltningen. Det fremgår således af serviceovens § 74, at børn og unge-udvalget i et møde træffer afgørelse om en række konkrete foranstaltninger uden samtykke efter serviceloven. Det drejer sig bl.a. om anbringelse uden for hjemmet efter § 58 og opretholdelse af en anbringelse efter § 62. En afgørelse i

børn og unge-udvalget kræver, at mindst 4 ud af udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen. Det gælder for alle afgørelser nævnt i bestemmelsens stk. 1 med undtagelse af afgørelser efter servicelovens § 78, stk. 4, som træffes ved almindelig stemmeflerhed. Børn og unge-udvalgets afgørelser meddeles skriftligt, og de skal være begrundede og indeholde oplysning om klageadgang.

Servicelovens § 74 indeholder endvidere de retssikkerhedsmæssige principper, der gør sig gældende for sager, der behandles i børn og unge-udvalget. Det drejer sig bl.a. om retten til at udtale sig over for udvalget, før afgørelsen træffes, som tilfalder både forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge, advokaten og en eventuel bisidder for forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge. Parallelt med det ovenfor beskrevne tilfalder de samme rettigheder den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, hvis der træffes afgørelse om eksempelvis afbrydelse af forbindelsen mellem den pågældende forælder og barnet eller den unge, samt plejeforældrene i de konkrete tilfælde, hvor der træffes afgørelse efter servicelovens § 78, stk. 4, om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje.

Endvidere giver servicelovens regler hjemmel til, at formanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter en række konkrete bestemmelser i serviceloven og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget. Det drejer sig bl.a. om afgørelser om anbringelse uden samtykke eller om ændret anbringelsessted, hvor det vurderes, at der er behov for at træffe afgørelsen akut. Bestemmelsen giver samtidig formanden hjemmel til at træffe afgørelse i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion eller er i et forbedringsforløb efter reglerne i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis afgørelsen af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente sagens behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

I formandens fravær kan en foreløbig afgørelse træffes af næstformanden.

En foreløbig afgørelse skal skriftligt meddeles forældremyndighedsindehaveren og eventuelle andre parter i sagen inden 24 timer efter iværksættelsen og med oplysning om parternes rettigheder. En foreløbig afgørelse skal desuden snarest muligt og senest inden syv dage efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges børn og unge-udvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt.

For at sikre, at der i tilfælde af fravær af formanden og næstformanden for børn og unge-udvalget er mulighed for at handle akut, giver bestemmelsen samme beføjelser til at træffe foreløbig afgørelse til direktøren for Ankestyrelsen. Direktøren kan således pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen. Den foreløbige afgørelse har som udgangspunkt gyldighed i en måned.

Serviceloven omfatter også en række bestemmelser om klager og behandling af klager over afgørelser truffet af henholdsvis kommunalbestyrelsen og kommunens børn og unge-udvalg.

Det fremgår i den forbindelse af servicelovens § 166, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven, medmindre andet er fastsat i serviceloven eller i retssikkerhedsloven. Ankestyrelsen behandler en sag, jf. servicelovens § 166, efter reglerne i retssikkerhedsloven.

Servicelovens § 167 afgrænser de personer, der har adgang til at klage over konkrete afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen oplister bl.a. de afgørelser, som kan indbringes for Ankestyrelsen af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år.

Efter servicelovens § 65 har Ankestyrelsen desuden mulighed for af egen drift at tage sager om støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser efter servicelovens kapitel 11 og 12 samt § 140. Ankestyrelsen har også mulighed for selv at træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger, hvis der er behov for foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11 eller 12, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang.

Der kan være forskellige årsager til, at Ankestyrelsen bliver bekendt med en sag, som kan give anledning til, at Ankestyrelsen tager sagen op af egen drift efter den ovenfor beskrevne egendriftsbeføjelse. Det kan eksempelvis ske på baggrund af en underretning. Det fremgår således af § 65, stk. 5, at enhver, der har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, kan underrette Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen kan ikke efter § 65 træffe afgørelse i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion eller er i et forbedringsforløb efter reglerne i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. I disse sager kan Ankestyrelsen imidlertid træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Reglerne om klage til Ankestyrelsen over afgørelser truffet af børn og unge-udvalget fremgår af servicelovens § 168. Efter denne bestemmelse skal en afgørelse truffet af børn og unge-udvalget som hovedregel indbringes for Ankestyrelsen senest inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, er berettiget til at indbringe en sag for Ankestyrelsen. Det gælder desuden, at afgørelser efter § 71, stk. 3-5, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, tillige kan indbringes for Ankestyrelsen af den pågældende forælder. Endvidere kan plejeforældrene indbringe afgørelser efter § 78, stk. 4.

Der gælder som udgangspunkt ikke opsættende virkning ved indbringelse af sagen for Ankestyrelsen. Dog kan Ankestyrelsens direktør under ganske særlige omstændigheder bestemme,

at en afgørelse ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Ankestyrelsens afgørelser kan kræves forelagt retten senest 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. servicelovens § 169. Det fremgår af bestemmelsen, at hvis Ankestyrelsens afgørelse er stadfæstet ved dom, kan fornyet prøvelse for retten kun kræves, hvis sagen på ny har været forelagt Ankestyrelsen til afgørelse.

Byrettens behandling af sager om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 og 12 er reguleret i servicelovens §§ 170-172. Det følger bl.a. af § 170, at byretten under hovedforhandlingen tiltrædes af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykologi. Som parter anses forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, uanset om den pågældende har krævet afgørelsen forelagt for retten. Efter § 171 kan byrettens afgørelse ikke indbringes for landsretten. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til anke, hvis sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.

I servicelovens §§ 152-155 c er der fastsat regler om underretningspligt og regler for kommunernes sagsbehandling i forbindelse med underretninger, herunder i forbindelse med mellemkommunale underretninger, vurdering og registrering af underretninger, bekræftelse af underretninger og orientering af underretter, genvurdering af sager i forbindelse med underretning samt regler for samtaler med barnet eller den unge, som underretningen vedrører.

Endelig fastslår servicelovens § 138, at kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer kan træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælp efter loven.

3.18.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er ministeriets opfattelse, at der er behov for at styrke sagsbehandlingen og retssikkerheden på området for udsatte børn og unge samt børn og unge med funktionsnedsættelser. Det gælder særligt for de mest indgribende afgørelser om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 og 12, der træffes uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Efter de gældende regler er det som hovedregel forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge over 12 år, der har selvstændig partsstatus i en sag om særlig støtte. Sagens parter har en række konkrete rettigheder efter servicelovens regler, herunder i forhold til at kunne klage over en konkret afgørelse til Ankestyrelsen og indbringe sagen for domstolene, ligesom der gælder en række konkrete proceskrav efter retssikkerhedsloven om bl.a. partshøring, aktindsigt m.m., som er afgrænset til sagens parter.

Ministeriet finder, at der er behov for at styrke barnets stemme i barnets egen sag og dermed i afgørende beslutninger vedrørende barnets hverdag. Det er ministeriets opfattelse, at børn under 12 år bør gives en styrket mulighed for at få sin stemme hørt i de beslutninger, der handler om

barnet og barnets eget liv. Ministeriet finder, at der er behov for at sænke aldersgrænsen for partsstatus for børn og unge med den begrundelse, at det er barnets perspektiv, der bør være styrende i behandlingen af barnets egen sag. Ministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at det er vigtigt, at aldersgrænsen for selvstændig partsstatus balancerer hensynet til på den ene side at give barnet en større, selvstændig stemme i sin egen sag, og på den anden side beskytte barnet imod at blive ansvarliggjort for beslutninger, som barnet på grund af sin alder, modenhed og eventuelle nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne ikke kan overskue konsekvenserne af. Det er derfor også vigtigt, at det understreges, at det uanset barnets alder altid er kommunens ansvar at foretage den faglige vurdering og træffe den konkrete afgørelse af hensyn til barnets bedste.

I forlængelse af dette er det ministeriets opfattelse, at der er behov for at styrke retssikkerheden for børn, som ikke har selvstændig partstatus og således ikke kan udøve de samme beføjelser som børn, der har status som parter. I forlængelse af dette finder ministeriet, at der bør være en særlig beskyttelse af børnenes rettigheder i de tilfælde, hvor der træffes afgørelser af særligt indgribende karakter for barnets liv. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der træffes afgørelse om anbringelse, om ændret anbringelsessted, eller om at barnet eller den unge skal hjemgives til forældrene. Efter gældende regler er kommunen forpligtet til at høre barnet, før der træffes afgørelse om f.eks. ændret anbringelsessted, men hvis barnet er imod beslutningen, har barnet under 12 år i dag ikke mulighed for at klage over afgørelsen.

Af hensyn til at beskytte barnets retssikkerhed finder ministeriet, at nære voksne omkring barnet, der på grund af sin alder ikke har selvstændig partsstatus, skal have mulighed for at anmode Ankestyrelsen om en uvildig vurdering af kommunens afgørelse, hvis kommunen beslutter, at barnet skal hjemgives til forældrene eller skifte anbringelsessted. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3.12.2 -3.12.3 og 3.3.2.-3.13.3. Formålet skal være at styrke børnenes retssikkerhed ved at give dem ret til en uvildig vurdering, så de derigennem vil få mere at skulle have sagt i deres egen sag. Det skal ses i forlængelse af det overordnede formål med forslaget til barnets lov om at styrke barnets perspektiv i indsatsen såvel som i sagsbehandlingen. Det skal samtidig være med til at sikre færre skift og mere stabilitet for børn, der er anbragt uden for hjemmet.

I forlængelse af dette finder ministeriet, at der er behov for at styrke børn og unges retssikkerhed i tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget ikke følger forvaltningens indstilling om at igangsætte eller opretholde en anbringelse uden samtykke. Efter gældende regler er det således kommunens børn og unge-udvalg, der på baggrund af en indstilling fra forvaltningen træffer afgørelse om bl.a. anbringelse uden samtykke efter servicelovens § 58 eller om opretholdelse af en anbringelse efter § 68 a. En afgørelse om anbringelse uden samtykke efter § 58 eller om opretholdelse af en anbringelse efter § 68 a kræver, at mindst 4 ud af 5 af børn og unge-udvalgets medlemmer stemmer for vedtagelse af afgørelsen. Hvis dette ikke er tilfældet, kan afgørelsen ikke iværksættes. Det betyder konkret, at børn og unge-udvalget i disse tilfælde træffer en beslutning, der går imod forvaltningens faglige vurdering.

Ministeriet finder, at i de tilfælde, hvor det ikke er et samlet børne- og ungeudvalg, der enstemmigt vedtager ikke at følge forvaltningens indstilling, så bør der følges op på sagen i en uvildig instans. Ministeriet finder derfor, at Ankestyrelsen altid bør underrettes i de tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget ikke følger forvaltningens indstilling om at anbringe barnet uden samtykke eller om opretholdelse af en anbringelse, når der ved afgørelsen er dissens i udvalget.

Endelig er det ministeriets opfattelse, at proceskrav i forslaget til barnets lov skal være med til at understøtte en effektiv sagsbehandling af høj faglig kvalitet. I den forbindelse mener ministeriet, at der er behov for at gøre op med de tilfælde, hvor proceskrav i serviceloven henviser direkte til regler efter forvaltningsloven. Ministeriet ønsker at undgå dobbeltregulering i forslaget til barnets lov, således at den enkelte sagsbehandler så vidt muligt ikke skal forholde sig til de samme proceskrav i flere forskellige love.

3.18.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at servicelovens bestemmelser vedrørende afgørelser uden samtykke truffet af henholdsvis kommunalbestyrelsen og kommunens børne- og ungeudvalg videreføres med nærværende forslag til barnets lov. Det samme gælder for så vidt angår regler om kommunalbestyrelsens fuldbyrdelse af afgørelser, underretninger samt Ankestyrelsens behandling af sager og indbringelse af sager for domstolene.

Det foreslås at samle de relevante bestemmelser om fuldbyrdelse af afgørelser, foreløbige afgørelser, børne- og ungeudvalgets afgørelser, klageadgang samt Ankestyrelsens og domstolenes behandling af sager efter loven i et samlet kapitel i barnets lov. Dette skal være med til at tydeliggøre de proceskrav, der gør sig gældende i forbindelse med denne særlige type af sager, hvor forældremyndighedsindehaver eller den unge over 15 år ikke samtykker til en afgørelse om støtte efter det foreslåede kapitel 4-6 i barnets lov, samt sager, der af sagens parter indbringes for Ankestyrelsen eller for domstolene. Samtidig tydeliggøres de sagsbehandlingskrav, der gør sig gældende for denne type sager, og de rettigheder, som sagens parter har.

Det foreslås, at børn og unge i barnets lov skal tildeles selvstændig partstatus ved en tidligere alder, end hvad der gør sig gældende efter servicelovens regler i dag. Det foreslås konkret, at barnet skal have selvstændig partsstatus fra barnet fylder 10 år mod 12 år i dag. Med selvstændig partsstatus vil der følge en adgang til at kunne klage over afgørelser, der bliver truffet i barnets sag, ligesom barnet i de særligt indgribende sager vil få ret til gratis advokatbistand. Kommunen vil endvidere skulle gøre barnet bekendt med retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og til at udtale sig, inden afgørelsen træffes. Det vil skulle gælde både i sager om indsatser med samtykke og i sager om indsatser uden samtykke. Det vil desuden skulle præciseres, at alle børn og unge uanset partsstatus vil skulle inddrages i sagsbehandlingen af deres sag, og deres holdninger, ønsker og behov vil skulle høres. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.2.2 - 3.2.3.

Den foreslåede ordning vil således skulle understøtte det grundlæggende børnesyn i forslaget til barnets lov, hvorefter barnets selvstændige stemme og egen ret vil skulle tillægges større vægt end i dag. Samtidig vil nedsættelsen af aldersgrænsen for selvstændig partsstatus og dermed selvstændig klageret skulle balancere hensynet til på den ene side at styrke barnets egen selvstændige ret og stemme og på den anden side skærme mindre børn mod at skulle forholde sig til mere formelle elementer i sagen, hvilket kan være en voldsom belastning og uoverskuelig for et mindre barn at håndtere.

Formålet med den foreslåede ordning er i overensstemmelse med formålet med forslaget til barnets lov at sikre, at barnets perspektiv bliver styrende i forhold til sagsbehandlingen og de beslutninger, der træffes i barnets eller den unges sag. Det gælder ikke mindst i afgørelser af indgribende karakter for barnets eller den unges hverdag. Med den foreslåede ordning vil børn over 10 år således få mulighed for at klage over afgørelser om eksempelvis anbringelse, ændret anbringelsessted eller hjemgivelse af barnet eller den unge til forældrene.

For børn under 10 år foreslås det med § 98, stk. 3, og § 101, at barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie på barnets vegne skal kunne anmode Ankestyrelsen om en uvildig vurdering af afgørelsen i tilfælde, hvor der træffes afgørelse om ændret anbringelsessted eller hjemgivelse. Hensynet er at sikre barnets ret til stabilitet og skabe et værn mod, at anbragte børn og unge bliver flyttet eller hjemgivet til forældrene, selvom det ikke er til barnets eller den unges bedste. Der henvises til pkt. 3.12.3 og 3.13.3.

Efter gældende regler kan en sag indbringes for Ankestyrelsen som en klagesag, Ankestyrelsen kan modtage en underretning om en konkret sag, eller Ankestyrelsen kan beslutte at tage en sag op af egen drift. Efter gældende regler har Ankestyrelsen således ikke hjemmel til at skulle foretage en uvildig vurdering af en sag på baggrund af anmodning efter det foreslåede § 98, stk. 3, eller § 101. Det foreslås derfor, at Ankestyrelsen i barnets lov får hjemmel til at skulle behandle en anmodning om en uvildig vurdering efter § 98, stk. 3, eller § 101. Det foreslås, at afgørelsen om at hjemgive barnet eller flytte barnet til et andet anbringelsessted ikke skal kunne iværksættes, før Ankestyrelsen har behandlet anmodningen, jf. § 2, nr. 23, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag.

I forlængelse af dette foreslås det med barnets lov at indføre en pligt til altid at underrette Ankestyrelsen i tilfælde, hvor der ikke er enighed i børne- og ungeudvalget om at igangsætte eller opretholde en anbringelse uden samtykke, og børne- og ungeudvalgets afgørelse går imod forvaltningens indstilling.

Det foreslås, at Ankestyrelsen vil skulle behandle sagen som enhver anden underretningssag og på denne baggrund vil kunne tage sagen op af egen drift, hvis Ankestyrelsen vurderer, at der er behov for det. Der vil skulle være opsættende virkning, således at en iværksat anbringelse opretholdes, mens Ankestyrelsen behandler sagen, med mindre særlige forhold taler imod. Det vil f.eks. kunne være mistanke om vold eller overgreb m.v. på anbringelsesstedet.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede pligt til efter det foreslåede § 51, stk. 4, at underrette Ankestyrelsen i tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget i forbindelse med behandlingen af en sag om anbringelse finder, at kommunalbestyrelsens begrundelse for ikke at anbringe én eller flere søskende til det konkrete barn giver anledning til en bekymring for, om barnets søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.8.2 og 3.8.3.

Også i dette tilfælde vil Ankestyrelsen skulle behandle sagen som enhver anden underretningssag og vil herefter kunne beslutte at tage sagen op af egen drift efter den eksisterende beføjelse i servicelovens § 65, der således foreslås videreført med barnets lov.

Endelig foreslås, at de bestemmelser i servicelovens sagsbehandlingsregler, der direkte henviser til regler efter forvaltningsloven, ikke videreføres med barnets lov. Således vil den enkelte sagsbehandler ikke fremadrettet skulle forholde sig til dobbeltregulering i forbindelse med sagsbehandlingsreglerne.

Det overordnede formål med de foreslåede ændringer er at styrke børn og unges stemme i deres egen sag ved at give dem flere rettigheder. Ministeriet er imidlertid opmærksom på, at de styrkede rettigheder for børnene og de unge ikke må medføre, at ansvaret lægges over på barnet eller den unge. Barnets eller den unges ønsker vil skulle indgå som en central del af det samlede og fagligt velunderbyggede beslutningsgrundlag, og det vil fortsat skulle være kommunens ansvar at sikre, at børn og unge får den nødvendige støtte til at udøve deres rettigheder, og at de får den rigtige hjælp.

3.19. Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, koordinering, betaling, takster, forsøg m.v.

3.19.1. Gældende ret

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen

Bestemmelserne i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen) gælder her i landet, jf. § 1, stk. 1, i lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

Konventionen indeholder regler om (international) kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn under 18 år, der har tilknytning til mere end én stat. Konventionen skal sikre, at børn med tilknytning til flere lande er ligeså effektivt beskyttede, som børn, der kun har tilknytning til et land. Konventionen er således til gavn for børn i internationale sager, fordi den sikrer, at afgørelser vedrørende barnet normalt altid træffes af myndighederne i den stat, som barnet er nærmest knyttet til. Samtidig skal barnets bedste altid være det overordnede hensyn. Der henvises til Folketingstidende 2005-06, tillæg A, s.4497.

På det sociale område omfatter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen bl.a. sager om anbringelse af et barn uden for hjemmet, som har tilknytning til mere end én stat. Her indeholder konventionen regler, der regulerer, hvilke staters myndigheder har kompetence (dvs. international jurisdiktion) til at træffe afgørelse og efter hvilken stats lovgivning. Konventionen indeholder også anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser og om samarbejde mellem stater i sådanne sager, herunder om udveksling af oplysninger og internationale plejeanbringelser.

Konventionen er inkorporeret i dansk ret, og danske myndigheder kan behandle sager direkte konventionen. Efter servicelovens § 172 a, kan social- og ældreministeren dog fastsætte regler nærmere administrative om behandling af sager efter serviceloven lov, der er omfattet af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling for foranstaltninger, der er truffet med henvisning til konventionen.

Bestemmelsen bemyndiger social- og ældreministeren til at fastsætte nærmere regler om kommunernes behandling af sager om beskyttelsesforanstaltninger over for børn, der er omfattet af konventionen. Bemyndigelsesbestemmelsen er ikke i dag udnyttet.

Der henvises til bemærkningerne til § 155.

Rammeaftaler

Servicelovens § 6 indeholder regler om rammeaftaler.

Det fremgår således af lovens § 6, stk. 1, at kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet hvert andet år indgår en rammeaftale om faglig udvikling, styring og koordinering af de kommunale og regionale tilbud efter serviceloven.

Koordination, rådgivning og VISO

Servicelovens §§ 13-13c indeholder regler om statslig koordinering og rådgivning til kommuner og borgere.

Det fremgår således af lovens § 13, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation i Socialstyrelsen (VISO) yder gratis vejledende specialrådgivning og udredning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, gratis specialrådgivning og udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand og gratis vejledende rådgivning i sager om adoption uden samtykke.

Efter § 13 a i serviceloven yder den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation godtgørelse for nødvendig befordring til og fra specialrådgivning og andre nødvendige rejseudgifter.

Socialstyrelsen skal efter servicelovens § 13 b følge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser og indsamle og formidle viden om effekten af indsatsen på det mest specialiserede socialområde og

på området for den mest specialiserede specialundervisning, der gives i henhold til lov om folkeskolen eller lov om specialundervisning for voksne.

Efter servicelovens § 13 c kan Socialstyrelsen undtagelsesvis pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats omfattet af serviceloven, for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde.

Tilbudsportalen

Servicelovens § 14 indeholder regler om Tilbudsportalen.

Det fremgår således af § 14, at social- og ældreministeren samler og formidler oplysninger om kommunale, regionale og private tilbud omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn og om kommunale, regionale og private tilbud efter servicelovens §§ 32, 36, 103 og 104 i en landsdækkende oversigt (Tilbudsportalen).

Uvildig konsulentordning

Servicelovens § 15 indeholder regler om en uvildig konsulentordning.

Det fremgår således af § 15, at en uvildig konsulentordning yder gratis rådgivning og vejledning i sager om hjælp til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau. Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH) er etableret i henhold til § 15.

Aftale om overførsel af regionale tilbud

Servicelovens §§ 186-187 indeholder regler om aftale om overførsel af regionale tilbud.

Det fremgår således af § 186, stk. 1 og 4, i serviceloven, at en kommunalbestyrelse kan overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen med vilkår om, at tilbuddet skal være til rådighed for de øvrige kommuner, i det omfang det fastlægges i rammeaftalen, jf. lovens § 6, og at kommunalbestyrelsen overtager regionsrådets forpligtelse til at koordinere kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Det fremgår af § 186, stk. 5-8, i serviceloven, hvad kommunalbestyrelsen overtager ved overtagelsen af et tilbud.

Efter § 186 a, i serviceloven, kan en kommunalbestyrelse med Socialstyrelsens godkendelse og efter Socialstyrelsens udmelding eller anmodning om fornyet behandling efter lovens § 13 b, stk. 2 og 3, overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter serviceloven.

Det fremgår af § 187 i serviceloven, at enhver kommunalbestyrelse i regionen kan anmode om, at et ønske fra en kommunalbestyrelse i en beliggenhedskommune om at overtage et regionalt tilbud, jf. § 186, stk. 1, drøftes i kontaktudvalget.

Med kommunalreformen og oprettelsen af regionerne blev det besluttet, at der skulle etableres kontaktudvalg mellem regionen og kommunerne i regionen. Dette for at fremme et godt samarbejde mellem den pågældende region og kommunerne i regionen.

Betaling

Servicelovens §§ 158-161 indeholder regler om betaling af den hjælp, der modtages efter serviceloven eller efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det fremgår således af servicelovens §§ 158-161, hvem der skal betale for hjælpen, herunder døgnophold efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, døgnophold efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1, og § 76 a, stk. 2, udslningsophold efter § 76, stk. 3, nr. 3, personaleomkostninger til madserviceordninger efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 3, og hjælp efter § 84, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter bl.a. samme lovs §§ 41 og 42.

Social- og ældreministeren har bemyndigelse til at fastsætte regler om opkrævning af et gebyr ved ikke-rettidig betaling for ydelser efter serviceloven eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. § 158, stk. 2, og fastsætte regler i en bekendtgørelse om betaling for døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, og § 76 a, stk. 2, samt udslningsophold § 76, stk. 3, nr. 3, jf. § 160,

Social- og ældreministeren har derudover bemyndigelse til at fastsætte regler om betaling for tilbud efter servicelovens §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betaling af for disse tilbud, jf. § 161, stk. 3, samt regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, herunder om regulering af egenbetalingen, jf. § 161, stk. 4.

Tilbagebetaling

Servicelovens §§ 164 og 165 indeholder regler om tilbagebetaling.

Det fremgår således af lovens § 164, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i retssikkerhedsloven, og når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter serviceloven.

Tilbagebetalingskravet opkræves af kommunen efter regler fastsat af social- og ældreministeren i samråd med skatteministeren, jf. § 165, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven. Det kan derudover fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser, jf. § 165, stk. 1, 2. pkt.

Tilbagebetalingskravet bortfalder efter § 165, stk. 2, hvis der er gået 5 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet. Hvis tilbagebetalingskravet overdrages til en restanceinddrivelsesmyndighed, finder forældelsesloven dog anvendelse fra modtagelsen, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Hvis tilbagebetalingskravet tilbagesendes til kommunen, finder udgangspunktet om bortfald efter fem år på ny anvendelse.

Ophør af udbetaling af ydelser i visse særlige tilfælde

Servicelovens §§ 165 a og 165 b indeholder regler om ophør af udbetaling af ydelser i visse særlige tilfælde.

Det fremgår således af lovens § 165 a, stk. 1, at udbetaling af ydelser efter bl.a. lovens § 42 og § 95, stk. 2, ophører for personer, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet, i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling, eller der foreligger en varetægtsfængslingskendelse.

Udbetaling af ydelser efter bl.a. lovens § 42 og § 95, stk. 2, ophører derudover for personer, som bevidst unddrager sig straffuldbyrkelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetslig følge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, jf. § 165 a, stk. 2.

De nærmere regler om ophørstidspunkt fremgår af § 165.

Efterfølges en strafforfølgning ikke af en domfældelse, efterbetales den del af ydelsen, der ikke er udbetalt, mens personen unddrog sig strafforfølgning, men dog ikke til afdødes bo, hvis personen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen, jf. § 165 a, stk. 4.

Efter § 165 b i serviceloven, skal politiet eller kriminalforsorgen underrette kommunen om unddragelsen, når myndigheden får formodning om, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrkelse her i landet, jf. § 165 a, stk. 1 og 2, og som samtidig modtager ydelser efter § 42 eller § 95, stk. 2.

Finansiering og takstberegning

Servicelovens §§ 173-175 indeholder regler om finansiering og takstberegning.

Det fremgår således af lovens § 173, at kommunen endeligt afholder udgifterne efter serviceloven. Den kommunale, regionale eller private leverandør fastsætter efter servicelovens § 174, stk. 1, 1.pkt., vejledende takster for ydelser og tilbud efter serviceloven. Taksterne fastsættes på baggrund af samtlige budgetterede, direkte og indirekte langsigtede omkostninger ved levering af ydelsen eller drift af tilbuddet, jf. § 174, stk. 1, 2. pkt.

Hvis en kommune anvender en anden kommunes eller en regions tilbud efter serviceloven, skal krav om betaling herfor på baggrund af den beregnede takst være fremsat senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet, jf. § 174, stk. 2.

Social- og ældreministeren har efter lovens § 174, stk. 3-6, mulighed for at fastsætte nærmere regler om finansiering og takstberegning.

Staten afholder efter servicelovens § 175 udgifterne til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation samt Tilbudsportalen, jf. servicelovens kapitel 4.

Servicelovens § 55, stk. 4, indeholder en regel om godtgørelse af udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge.

Det fremgår således af lovens § 55, stk. 4, at kommunalbestyrelsen godtgør udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. lovens § 174, stk. 1.

Statsrefusion

Servicelovens §§ 176, 177, 179 og 180 indeholder regler om statsrefusion.

Servicelovens § 176 indeholder regler om statsrefusion i særligt dyre enkeltsager. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at staten refunderer en vis procentdel, såfremt udgifter til hjælp og støtte efter serviceloven overstiger nærmere fastsatte beløbsgrænser, der reguleres årligt. Efter bestemmelsens stk. 2 kan en kommune også få dækket udgifter til de samlede indsatser til søskende, uanset hvor mange søskende, der er i samme husstand, og uanset hvilken type indsats der er tale om, hvis udgifterne samlet set overstiger beløbsgrænserne i stk. 1. Social- og ældreministeren kan efter bestemmelsens stk. 3 fastsætte nærmere regler om statsrefusionen.

Staten refunderer efter servicelovens § 177 halvdelen af kommunens udgifter bl.a. til tilskud efter servicelovens § 41 til merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hjælp efter § 42 til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne m.v., og gratis advokatbistand efter lovens § 72.

Staten yder efter § 179 forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter serviceloven.

Staten afholder derudover efter § 180 udgifterne til den uvildige konsulentfunktion, der findes efter servicelovens § 15.

Mellemstatslig refusion efter EU-retten

Servicelovens § 180 a indeholder regler om mellemstatslig refusion efter EU-retten.

Det fremgår således af lovens § 180 a, stk. 1, at staten refunderer kommunernes udgifter til ydelser efter serviceloven, når udgiften er omfattet af reglerne om mellemstatslig refusion efter EU-retten. Kommunen anmelder krav refusion til staten. Staten modtager den anmeldte refusion fra debitorstatens sociale sikringsmyndigheder.

Udgifter til udlændinge

Servicelovens § 181 indeholder regler om udgifter til udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter en række nærmere bestemmelser i udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, som ændret ved bl.a. lov nr. 982 af 26. maj 2021, lov nr. 2055 af 16. november 2021 og lov nr. 324 af 16. marts 2021.

Det fremgår således af lovens § 181, stk. 1, at staten afholder efter reglerne i stk. 2 og 3 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter en række nærmere angivne bestemmelser i udlændingeloven, efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. samt lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Efter § 181, stk. 2, i serviceloven afholder staten fuldt ud udgifter til hjælp efter servicelovens § 11, stk. 3, §§ 41 og 42, § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, § 52 a, § 54, § 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2, i de første tre år efter datoen for opholdstilladelsen.

Uanset bestemmelserne i § 181, stk. 2, afholder staten efter § 181, stk. 3, en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv, og til udlændinge, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylsøger, dog længst indtil modtageren fylder 18 år eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

Regulering

Servicelovens §§ 182 og 183 indeholder regler om regulering af satser.

Det fremgår således af § 182, stk. 1-5 og 7-11, hvordan beløbene i en række af servicelovens bestemmelser reguleres.

Opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter §§ 114 og 161 foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår, og opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb, jf. servicelovens § 183, stk. 1.

Det fremgår herefter af § 183, stk. 2, at skatteforvaltningslovens, jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 13. maj 2020, som ændret bl.a. ved lov nr. 1125 af 19. november 2019, regler om klage over

afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Forsøg

Serviceovens § 184 indeholder regler om forsøg.

Det fremgår således af lovens § 184, stk. 1, at en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud efter ansøgning vil kunne få godkendelse fra Social- og Ældreministeriet til at fravige lovens bestemmelser i forbindelse med et forsøg, for at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på det sociale område.

Der kan efter bestemmelsens stk. 2 ikke gives godkendelse til forsøg, som indebærer, at barnet eller den unge stilles dårligere end efter loven, forsøg om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. lovens §§ 32 og 36, der medfører fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling, forsøg, som medfører statslige merudgifter, forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn eller forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Efter bestemmelsens stk. 3 offentliggør social- og ældreministeren årligt en status for anvendelsen af forsøg på det sociale område.

3.19.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen

Social- og Ældreministeriet vurderer, at der er behov at videreføre bemyndigelsesbestemmelsen, der i dag er fastsat i serviceovens § 172 a, og som giver social- og ældreministeren hjemmel til at fastsætte nærmere fastsætte nærmere regler om kommunernes behandling af sager om beskyttelsesforanstaltninger over for børn, der er omfattet af konventionen.

Som det fremgår ovenfor under punkt 3.19.1., kan danske myndigheder i dag behandle sager direkte efter konventionen, og hjemlen til at fastsætte nærmere administrative regler er i dag ikke udnyttet.

Uanset dette er det ministeriets vurdering, at der fremadrettet kan være behov for at understøtte kommunernes behandling af sager efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen på det sociale område ved at fastsætte nærmere regler herom i en bekendtgørelse. Herunder kan der efter ministeriets opfattelse være behov for at kunne fastsætte regler, der vil give kommunerne hjemmel til at opkræve betaling fra andre staters myndigheder i særlige tilfælde.

Der henvises til bemærkningerne til § 155.

Rammeaftaler, koordination, rådgivning og VISO, Tilbudsportalen mv.

Social- og Ældreministeriet finder, at det i forbindelse med samlingen af regler om støtte og hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte i én lov, barnets lov, uanset hvor støttebehovet har sit afsæt, er hensigtsmæssigt også at opstille regler i barnets lov om tværgående koordination og rådgivning mv.

Det er således ministeriets opfattelse, at barnets lov også bør indeholde regler om koordination, rådgivning, rammeaftaler, aftaler om overførsel af regionale tilbud og driftspålæg. Det er samtidig ministeriets opfattelse, at det er tilstrækkeligt alene at henvise til reglerne i serviceloven for så vidt angår Tilbudsportalen, idet finansieringen m.v. af Tilbudsportalen er reguleret i serviceloven.

Det er ministeriets opfattelse, at bestemmelserne i serviceloven, som i dag regulerer den tværgående koordination og rådgivning i forbindelse med hjælp og støtte til børn, bør videreføres uændrede i barnets lov, men dog med enkelte sproglige ændringer for at øge læsbarheden. Der er således opfattelsen, at der ikke er et behov for at ændre materielt i de nuværende bestemmelser.

Betaling, tilbagebetaling, ophør af udbetaling, finansiering og takstberegning samt statsrefusion

Social- og Ældreministeriet finder, at det i forbindelse med samlingen af regler om støtte og hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte i én lov, barnets lov, uanset hvor støttebehovet har sit afsæt i, er hensigtsmæssigt ligeledes at opstille regler i barnets lov om strukturelle forhold.

Det er således ministeriets opfattelse, at barnets lov bør indeholde regler om betaling, tilbagebetaling af ydelser, ophør af udbetaling af ydelser, finansiering og takstberegning, statsrefusion, mellemstatslig refusion efter EU-retten, udgifter til udlændinge og regulering.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at bestemmelserne i serviceloven, som i dag regulerer de strukturelle forhold i forbindelse med hjælp og støtte til børn, bør videreføres uændrede i barnets lov, dog med enkelte sproglige ændringer for at øge læsbarheden. Der er således opfattelsen, at der ikke er et behov for at ændre de nuværende bestemmelser.

Forsøg

Social- og Ældreministeriet finder, at det i forbindelse med samlingen af regler om støtte og hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte i én lov, barnets lov, uanset hvor støttebehovet har sit afsæt i, er hensigtsmæssigt ligeledes at opstille regler i barnets lov om forsøg.

Det er ministeriets opfattelse, at bestemmelsen i servicelovens § 184, som efter gældende ret regulerer forsøg i forbindelse med hjælp og støtte til bl.a. børn og unge, bør videreføres uændret i barnets lov, dog med enkelte sproglige ændringer for at øge læsbarheden. Det er således opfattelsen, at der ikke er et behov for at ændre den gældende ordning.

3.19.3. Den foreslåede ordning

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen

Det foreslås, at social- og ældreministeren kan fastsætte regler om behandling af sager efter denne lov, der er omfattet af Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen). Ministeren kan endvidere fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling for foranstaltninger, der er truffet med henvisning til konventionen

Den foreslåede ordning vil betyde, at social- og ældreministeren ligesom i dag vil have bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om kommunernes behandling af sager om beskyttelsesforanstaltninger over for børn, der er omfattet af konventionen. Den foreslåede ordning vil endvidere betyde, at ministeren ligesom i dag vil kunne fastsætte regler, der kommunerne hjemmel til at opkræve betaling fra andre stater i særlige tilfælde.

Der henvises til bemærkningerne til § 155.

Tværgående koordination og rådgivning, den uvildige konsulentordning, Tilbudsportalen, VISO og rammeaftaler

Det foreslås, at bestemmelserne i serviceloven, som regulerer tværgående koordination og rådgivning i forbindelse med hjælp og støtte til børn og unge, videreføres materielt uændrede i barnets lov, men dog med enkelte sproglige ændringer for at øge læsbarheden. Der er tale om §§ 6, 13-13 c, 15, 186, 186 a og 187 i serviceloven.

Der henvises til bemærkningerne til §§ 160-185.

Betaling, tilbagebetaling, ophør af udbetaling, finansiering og takstberegning samt statsrefusion

Det foreslås, at der i §§ 186-205 opstilles en række regler om betaling, tilbagebetaling af ydelser, ophør af udbetaling af ydelser, finansiering og takstberegning, statsrefusion, mellemstatslig refusion efter EU-retten, udgifter til udlændinge og regulering. Det foreslås, at bestemmelserne i serviceloven, som i dag regulerer disse forhold, for så vidt angår hjælp og støtte til børn og unge videreføres uændrede i barnets lov, idet der dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

Forsøg

Det foreslås, at der i §§ 206-208 opstilles regler om forsøg. Det foreslås, at bestemmelserne i serviceloven, som i dag regulerer disse forhold, for så vidt angår hjælp og støtte til børn og unge, videreføres uændrede i barnets lov, idet der dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

3.20. Tilsyn

3.20.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 148 har kommunalbestyrelserne i dag pligt til at føre tilsyn med de tilbud, som de pågældende kommunalbestyrelser i forhold til den enkelte person, herunder børn og unge, har truffet afgørelse om. Dette tilsyn omtales almindeligvis som det personrettede tilsyn, og udføres af den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven i forhold til den enkelte person, som kommunen har truffet afgørelse om. Tilsynspligten i forbindelse med det personrettede tilsyn omfatter alle typer af ydelser og indsatser, kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om over for den enkelte borger, herunder over for det enkelte barn eller den enkelte unge.

Det personrettede tilsyn har til formål at sikre, at den hjælp, der er truffet afgørelse om at yde, fortsat opfylder sit formål. Det medfører, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig dette. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med opfølgningen være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Det personrettede tilsyn udføres af den kommune, der har pligt til at yde hjælpen til den enkelte person, jf. retssikkerhedslovens §§ 9-9 b.

Den kommunalbestyrelse, der fører det personrettede tilsyn, har pligt til at underrette socialtilsynet, hvis kommunen får oplysninger om bekymrende forhold i tilbuddet. Det kan for eksempel være oplysninger om magtanvendelse, som ikke bliver indberettet, eller oplysninger om uhensigtsmæssig adfærd fra tilbuddets ansatte.

Oplysninger, som skal videregives til socialtilsynet, kan både relatere sig til generelle forhold i tilbuddet, f.eks. om anvendelse af rusmidler i tilbuddet, som til mere konkrete situationer eller hændelser om én eller flere bestemte beboere, som den kommunalbestyrelse, der underretter socialtilsynet, finder bekymrende.

Den samme forpligtelse påhviler kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven. Kommunalbestyrelserne skal således føre tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Ud over det personrettede tilsyn skal kommunalbestyrelsen føre et generelt driftsorienteret tilsyn med egne tilbud efter serviceloven, som ikke er omfattet af § 4 i socialtilsynsloven, og med private tilbud efter serviceloven beliggende i kommunen, som ikke er omfattet af § 4 i socialtilsynsloven. Af børne- og ungetilbud er det alene særlige dagtilbud, jf. servicelovens § 32, og særlige klubtilbud, jf. servicelovens § 36, som ikke er omfattet af socialtilsynets kompetence, jf. socialtilsynslovens § 4 samt netværksplejefamilier, jf. servicelovens § 66 b og egne værelser m.v., jf. servicelovens § 66 e, som begge skal være godkendt som konkret egnet. Kommunalbestyrelsens pligt til at føre det generelle driftsorienterede tilsyn følger af servicelovens § 148 a.

De tilbud, den enkelte kommunalbestyrelse skal føre driftsorienteret tilsyn med, er alene egne tilbud og private tilbud beliggende i kommunen, som ikke er omfattet af socialtilsynsloven. Det driftsorienterede tilsyn omfatter tilsyn med tilbuddets personale, bygningsmæssige forhold og økonomi. Det omfatter bl.a. tilsyn med om personalets kvalifikationer svarer til den opgave, som tilbuddet skal løse, tilsyn med beboernes kost, bygningsmæssige forhold, om udbud af fritidsaktiviteter m.v. svarer til målgruppen, og om tilbuddets forvaltning af økonomien er forsvarlig. Den stedlige kommunes forpligtelse til at føre det generelle driftsorienterede tilsyn omfatter ikke de situationer, hvor en anden kommune eller en region har indgået aftale om anvendelse af alle pladser i det pågældende tilbud og om tilsyn.

Kommunalbestyrelsen har adgang til at delegere sin kompetence efter servicelovens § 148 a til socialtilsynet. Når en kommunalbestyrelse på denne måde delegerer sin kompetence til at varetage en opgave til en anden myndighed (socialtilsynet), betyder det, at socialtilsynet udfører den faktiske opgave og træffer afgørelse på vegne af kommunalbestyrelsen.

Ligesom kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre tilsyn efter servicelovens § 148 a, har regionsrådet forpligtelse til at føre tilsyn med regionalt drevne tilbud om beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens §§ 103 og 104 og regionalt drevne særlige dag- og klubtilbud efter servicelovens §§ 32 og 36, jf. § 5, stk. 1, nr. 2, i serviceloven. Regionsrådets forpligtelse til at føre tilsyn gælder dog ikke for tilbud, hvor en kommune har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn. Regionsrådet har adgang til at delegere sin kompetence til socialtilsynet. Når regionsrådet på denne måde delegerer sin kompetence til at varetage en opgave til en anden myndighed (socialtilsynet), betyder det, at socialtilsynet udfører den faktiske opgave og træffer afgørelse på vegne af regionsrådet.

Af servicelovens § 149 fremgår det, at den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, der fører det generelle driftsorienterede tilsyn, skal opkræve en takst for tilsynet. Taksten betales af alle de tilbud, der er omfattet af tilsynet.

Taksten for det generelle driftsorienterede tilsyn skal beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud. Omkostningerne omfatter både de praktiske opgaver, der er forbundet med at varetage og gennemføre tilsynet, og de administrative opgaver, der er en del af udøvelsen af det generelle driftsorienterede tilsyn f.eks. andelen af central ledelse og administration.

3.20.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er Social- og Ældreministeriets opfattelse, at det personrettede tilsyn som følger af gældende ret i servicelovens § 148 bør videreføres i kapitel 19 i nærværende forslag til barnets lov. Ministeriet finder, at det fortsat vil være nødvendigt, at kommunalbestyrelserne har pligt til at føre tilsyn med de tilbud og de indsatser, som der i forhold til den enkelte person er truffet afgørelse om. Det bør fortsat som udgangspunkt være den kommune, der har truffet afgørelse i forhold til det enkelte barn

eller den enkelte unge, der vil skulle føre løbende tilsyn med indsatsen til barnet eller den unge samt dennes forhold under ophold uden for hjemmet. Det personrettede tilsyn bør således også fremadrettet spille en vigtig rolle i at sikre, at et barn eller en ung fortsat trives på sit anbringelsessted. Endelig finder ministeriet, at det er vigtigt at møder med det anbragte barn eller den anbragte unge også understøtter barnets oplevelse af tryghed, kontinuitet og stabilitet.

Det personrettede tilsyn skal efter gældende ret ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens pligt til at følge op på en foranstaltning over for barnet eller den unge. Efter servicelovens § 70 skal der følges op på en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, i første omgang efter 3 måneder og derefter som minimum hver 6. måned. Ved opfølgningen skal kommunen vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres. Det følger af servicelovens § 70, stk. 2, at ved anbringelse uden for hjemmet skal opfølgningen ske på baggrund af det personrettede tilsyn efter servicelovens § 148. Det er ministeriets opfattelse, at det personrettede tilsyn også fremadrettet bør skulle ses i sammenhæng med opfølgningen i sager om anbringelse uden for hjemmet. Det er imidlertid ministeriets opfattelse, at den løbende opfølgning på barnets trivsel og udvikling bør ses som et supplement til det personrettede tilsyn, således at der tages særskilt stilling til behovet for opfølgning i den enkelte sag. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.12.2-3.12.3.

Kommunalbestyrelsen, som fører det personrettede tilsyn, bør fortsat have pligt til at underrette socialtilsynet, hvis kommunen får oplysninger om bekymrende forhold i tilbuddet eller indsatsen til barnet eller den unge. Ministeriet vurderer videre, at det personrettede tilsyn også bør føres med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Reglerne om det personrettede tilsyn bør således videreføres i deres helhed, da det er medvirkende til at sikre, at hjælpen fortsat opfylder sine formål.

I tillæg til det personrettede tilsyn er det Social- og Ældreministeriets vurdering, at reglerne om det generelle driftsorienterede tilsyn som følger af gældende ret i servicelovens § 148 a bør videreføres i kapitel 19 i barnets lov.

Af børne- og ungetilbud er det alene særlige dagtilbud og særlige klubtilbud efter servicelovens §§ 32 og 36, som ikke er omfattet af socialtilsynets kompetence, jf. socialtilsynslovens § 4 samt netværksplejefamilier, jf. servicelovens § 66 b og egne værelser m.v., jf. servicelovens § 66 e, som begge skal være godkendt af den anbringende kommune som konkret egnet til det pågældende barn eller den unge. Derfor bør det tydeliggøres, at tilsynet specifikt skal omfatte særlige dagtilbud og særlige klubtilbud. Tilsynet bør ligesom i dag omfatte tilsyn med tilbuddets personale, bygningsmæssige forhold og økonomi. Forpligtelsen bør efter ministeriets opfattelse dog ikke gælde i de situationer, hvor en anden kommune eller region har indgået aftale om anvendelse af alle pladser i det pågældende tilbud og om tilsyn.

Ligesom i dag bør kommunalbestyrelsen have adgang til at delegere sin kompetence omhandlende det generelle driftsorienterede tilsyn til socialtilsynet. I tillæg til kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre tilsyn, vurderer ministeriet, at også regionsrådet forpligtelse til at føre tilsyn som følger af gældende ret i servicelovens § 5, stk. 8, bør videreføres i kapitel 19 i nærværende forslag til barnets lov. Det er ministeriets vurdering, at tilsynet alene bør omhandle tilbud på børne- og ungeområdet. Derfor bør forpligtelsen til at føre tilsyn med tilbud om beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens §§ 103 og 104 ikke videreføres i barnets lov. Forpligtelsen bør derfor alene omhandle regionalt drevne særlige dagtilbud og særlige klubtilbud, jf. §§ 32 og 36 i serviceloven. Ligesom i dag bør regionsrådet have adgang til at delegere sin kompetence omhandlende det generelle driftsorienterede tilsyn til socialtilsynet.

Da det er Social- og Ældreministeriets opfattelse, at det generelle driftsorienterede tilsyn bør videreføres, bør også reglerne om betaling og takst for tilsynet, som følger af gældende ret i § 149 i serviceloven, videreføres i kapitel 19 i barnets lov. Den kommunalbestyrelse, der fører det generelle driftsorienterede tilsyn, bør således fortsat kunne opkræve en takst for tilsynet. Det er ministeriets vurdering, at taksten fortsat bør beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud.

3.20.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at reglerne om det personrettede tilsyn i servicelovens § 148 videreføres i kapitel 19 i nærværende forslag til barnets lov. Således vil kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter den foreslåede lov, jf. retssikkerhedslovens § 9 a, skulle føre tilsyn med indsatsen og de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1, i serviceloven. Tilsynet vil i almindelighed og i overensstemmelse med gældende ret skulle betegnes som det personrettede tilsyn.

Det vil som udgangspunkt være den kommune, der har truffet afgørelse i forhold til barnet eller den unge, der vil skulle føre løbende tilsyn med indsatsen til barnet eller den unge samt dennes forhold under opholdet uden for hjemmet. Det personrettede tilsyn vil dog altid skulle udføres af den kommune, der vil have pligt til at yde hjælpen til det enkelte barn eller unge, efter retssikkerhedslovens § 9 a. Tilsynet vil ikke omfatte det generelle driftsorienterede tilsyn.

Kommunernes pligt til at føre det personrettede tilsyn med indsatsen til børn og unge og deres ophold på anbringelsessteder vil også fremadrettet skulle sikre, at barnet eller den unge trives, hvor det bor, at anbringelsesstedet fortsat imødekommer barnets eller den unges behov, og at kommunerne opdager eventuelle bekymrende forhold på anbringelsesstederne, som det er nødvendigt at handle på. Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med tilsynet skulle være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Derfor vil det personrettede tilsyn også fremover mindst skulle omfatte to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge, og samtalen vil som udgangspunkt skulle finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Som noget nyt vil kommunerne være

forpligtet til at sikre kontinuitet og stabilitet i forbindelse med disse samtaler ved, at de som udgangspunkt vil skulle afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere.

Formålet hermed er at sikre tryghed, kontinuitet og stabilitet for det anbragte barn eller den anbragte unge i disse samtaler. Ved at stille krav om, at der som udgangspunkt skal to sagsbehandlere ved barnets eller den unges samtaler i forbindelse med tilsynsbesøg, skabes de bedste forudsætninger for, at barnet eller den unge kan opnå og fastholde en tryk og stabil relation til sagsbehandlerne, jf. også forslaget om to sagsbehandlere ved de væsentligste møder med barnet eller den unge under en børneudredning. Der henvises i den forbindelse til punkt. 3.4.3. Med forslaget vil barnet eller den unge også f.eks. i tilfælde af den ene sagsbehandlers fravær trygt kunne mødes med eller kontakte den anden sagsbehandler, hvis der opstår spørgsmål eller udfordringer under anbringelsen for barnet eller den unge.

Ved siden af det personrettede tilsyn vil kommunerne også fremadrettet være forpligtet til at følge op på barnets trivsel og udvikling i anbringelsessager. Dog vil det gælde, at opfølgningen i anbringelsessager fremadrettet vil skulle ses i sammenhæng med, men ikke som i dag skal ske på baggrund af det personrettede tilsyn. Det betyder, at kommunen vil skulle tage særskilt stilling til behovet for opfølgning på barnets trivsel og udvikling i den enkelte sag efter den foreslåede § 95, men at kommunen uanset tilrettelæggelse af opfølgningen også fremadrettet vil være forpligtet til at føre et personrettet tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet. Der henvises i den forbindelse til punkt 3.12.1.- 3.12.3.

Det foreslås videre, at det personrettede tilsyn også vil skulle gælde for børn og unge, der har fået fastsat straksreaktioner og forbedringsforløb efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Dertil foreslås det, at de kommunalbestyrelser, der har ansvar for de børn og unges ophold i tilbuddet, vil få til pligt at underrette socialtilsynet, hvis kommunen får oplysninger om bekymrende forhold i tilbuddet.

Det foreslås, at reglerne om det generelle driftsorienterede tilsyn i servicelovens § 148 a videreføres i kapitel 19 i nærværende forslag til barnets lov.

Af børne- og ungetilbud er det alene særlige dagtilbud og særlige klubtilbud, jf. servicelovens §§ 32 og 36, som ikke er omfattet af socialtilsynets kompetence, jf. socialtilsynslovens § 4 samt netværksplejefamilier, jf. servicelovens § 66 b og egne værelser m.v., jf. servicelovens § 66 e, som begge skal være godkendt som konkret egnet. Derfor foreslås det, at tilsynet alene skal gælde særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i dagtilbudsloven. Der foreslås ikke materielle ændringer i gældende ret. Det driftsorienterede tilsyn vil skulle omfatte tilsyn med tilbuddets personale, bygningsmæssige forhold og økonomi. Det vil bl.a. omfatte tilsyn med, om

personalets kvalifikationer svarer til den opgave, som tilbuddet skal løse, tilsyn med bygningsmæssige forhold og om tilbuddets forvaltning af økonomien er forsvarlig.

Det foreslås videre, at pligten for den stedlige kommune til at føre et generelt driftsorienteret tilsyn ikke vil omfatte de situationer, hvor en anden kommune eller region har indgået aftale om anvendelse af alle pladser i det pågældende tilbud og om tilsyn. Kommunalbestyrelsen vil ligesom i dag kunne delegere sin kompetence for så vidt angår det generelle driftsorienterede tilsyn til socialtilsynet.

Det foreslås, at reglerne om regionsrådets tilsyn i servicelovens § 5, stk. 8, videreføres i kapitel 19 i nærværende forslag til barnets lov. Det foreslås samtidigt, at tilsynet alene vil gælde særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i dagtilbudsloven. Der foreslås ikke indholdsmæssige ændringer i gældende ret. Det foreslås videre, at regionsrådets tilsynspligt ikke vil omfatte de situationer, hvor en kommune eller regionsråd har indgået en generel aftale om anvendelse af alle pladser i det pågældende tilbud og om tilsyn. Regionsrådet vil ligesom i dag kunne delegere sin kompetence for så vidt angår tilsyn til socialtilsynet.

Det foreslås, at reglerne om betaling og takst for det generelle driftsorienterede tilsyn i servicelovens § 149 videreføres i kapitel 19 i nærværende forslag til barnets lov. Dermed vil den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, der fører det generelle driftsorienterede tilsyn, skulle opkræve en takst for tilsynet. Taksten vil skulle betales af alle de tilbud, der er omfattet af tilsynet. Tilbuddets udgift til tilsynet, dvs. taksten, vil skulle indgå i den samlede betaling for brug af tilbuddet, og udgiften afholdes dermed endeligt af den visiterende kommune. Taksten vil skulle beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud.

3.21. Børnerådet

3.21.1. Gældende ret

Social- og ældreministeren nedsætter i henhold til § 88 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) et børneråd, som skal virke som fortalere for børn. Rådet er uafhængigt og tværfagligt sammensat. Som led i sin fortalervirksomhed skal rådet informere og rådgive regering og Folketing om børns forhold i samfundet samt arbejde på at sikre børns rettigheder. Rådet har endvidere til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark. Rådet skal inddrage børns synspunkter i sit arbejde og kan anmode institutioner, hvor børn opholder sig, om at måtte aflægge dem besøg.

Staten betaler udgifterne ved rådets virksomhed, og social- og ældreministeren fastsætter regler om rådets sammensætning og opgaver. De nærmere regler om sammensætning, opgaver, forretningsorden m.v. er fastsat i bekendtgørelse nr. 1200 af 7. juni 2021 om råd på det sociale område.

3.21.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Det er Social- og Ældreministeriets vurdering, at der er behov for, at børn i Danmark har en stærkere stemme i den offentlige debat og i rådgivningen af regering, Folketing og myndigheder. Det er afgørende, at børnenes perspektiv står stærkt i udviklingen af samfundet i almindelighed og i børn og unges forhold i særdeleshed. Børnerådet skal efter gældende ret inddrage børns synspunkter i sit arbejde, men det vil efter ministeriets vurdering være hensigtsmæssigt i højere grad at formalisere børneinddragelsen.

Det er desuden ministeriets vurdering, at Børnerådet bør have en stærkere forankring til organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns forhold og rettigheder, herunder børne- og ungdomsorganisationer. Børnerådet har efter gældende ret til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark. I denne henseende er det afgørende, at Børnerådet har adgang til kvalificerede input fra centrale organisationer på børne- og ungeområdet, og at der gives et fagligt forum herfor.

Endvidere finder ministeriet det hensigtsmæssigt, at det præciseres udtrykkeligt, at social- og ældreministeren kan fastsætte regler om honorering af Børnerådet.

Endelig finder ministeriet det hensigtsmæssigt, at bestemmelserne om Børnerådet indgår i barnets lov.

3.21.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at retsstillingen efter retssikkerhedslovens § 88, stk. 1, videreføres i barnets lov. Det vil medføre, at Børnerådet er et uafhængigt og tværfagligt sammensat råd, og at der ikke vil skulle foretages ændringer i rådets overordnede opgaver. Herefter vil Børnerådet virke som fortaler for børn. Som led i sin fortalervirksomhed vil rådet skulle informere og rådgive regering og Folketing om børns forhold i samfundet samt arbejde for at sikre børns rettigheder. Rådet vil endvidere have til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark. Rådet vil skulle inddrage børns synspunkter i sit arbejde og vil kunne anmode institutioner, hvor børn opholder sig, om at måtte aflægge dem besøg.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i barnets lov om, at Børnerådet som led i rådets inddragelse af børns synspunkter vil skulle nedsætte et børne- og ungepanel. Børne- og ungepanelet vil skulle understøtte, at børnenes egne stemmer styrkes i Børnerådets arbejde. Formålet med børne- og ungepanelet vil være at informere og rådgive rådet i dets arbejde med at sikre børns rettigheder, behov og interesser ud fra et børneperspektiv.

Det foreslås desuden, at der indsættes en bestemmelse i barnets lov om, at social- og ældreministeren vil skulle udpege et repræsentantskab for Børnerådet bestående af organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns forhold og rettigheder, herunder børne- og ungdomsorganisationer. Repræsentantskabet vil skulle give input til Børnerådets arbejde og dermed understøtte rådets opgave med at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark.

Det foreslås endvidere, at social- og ældreministeren i tillæg til at fastsætte regler om rådets sammensætning og opgaver vil skulle fastsætte regler om honorering. Endelig foreslås det, at ministeren vil skulle fastsætte regler om børne- og ungepanelet og repræsentantskabet, herunder om panelet og repræsentantskabets sammensætning.

4. Ligestillingsmæssige konsekvenser

[Vurdering og bemærkninger udestår]

5. Forholdet til international ret

5.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

5.1.1. EMRK artikel 8

Det følger af artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), at enhver har ret til respekt for bl.a. sit familieliv. Adoption eller anbringelse af et barn uden samtykke og ophævelse af samvær mellem børn og deres forældre udgør et indgreb i barnets og dets forældres ret til familieliv. Beskyttelsen efter artikel 8, stk. 1, er imidlertid ikke absolut. Der kan således efter bestemmelsens stk. 2 gøres indgreb i retten til familieliv, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder at beskytte andres rettigheder og friheder.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Domstolen) har i flere familieretlige sager udtalt, at artikel 8 kræver, at de nationale myndigheder i den enkelte sag skal finde en rimelig balance mellem barnets og forældrenes interesser, og at der i den forbindelse skal lægges særlig vægt på hensynet til barnets bedste. Domstolen inddrager FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) ved fortolkningen af barnets bedste (se nærmere om Børnekonvention under 5.2.).

Efter Domstolens praksis har staterne som udgangspunkt en bred skønsmargin ved vurderingen af, om det er nødvendigt at anbringe et barn uden for hjemmet. Myndighedernes skønsmargin indskrænkes i takt med, at intensiteten i indgrebet i retten til familieliv øges. Domstolen foretager således en mere indgående prøvelse, når det drejer sig om mere indgribende begrænsninger i retten til familieliv som eksempelvis adoption uden samtykke eller afskæring af barnets kontakt med sine forældre. Det samme gør sig gældende ved vurderingen af overholdelse af retssikkerhedsgarantier, der har til formål at sikre forældrenes og barnets ret til familieliv.

Ved anbringelse uden samtykke påser Domstolen, at afgørelsen er truffet på et tilstrækkeligt og aktuelt grundlag. Der skal således bl.a. være indhentet de nødvendige lægelige og psykologiske vurderinger og rapporter om familiens og barnets situation. Kravene hertil øges, jo mere indgribende afgørelsen er.

5.1.1.1. Afgørelse om anbringelse uden samtykke inden fødsel

Med lovforslagets § 49 vil det blive muligt at træffe afgørelse, inden barnet er født, om anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen, når der i helt særlige tilfælde er grundlag herfor. I dag kan afgørelsen først træffes, når barnet er født.

Anbringelse af spædbørn er, uanset om afgørelse træffes inden eller efter barnet er født, en væsentligt indgreb i retten til familieliv efter EMRK artikel 8. Spædbarnsanbringelse kan imidlertid i helt særlige tilfælde være nødvendigt af hensyn til barnets bedste, da en lille gruppe af forældre kan have så svært ved at klare forældrerollen, selv med væsentlig hjælp og støtte, at de vil give deres børn en start på livet, der vil være præget af voldsomme omsorgssvigt med alt for store

konsekvenser for børnenes sundhed og udvikling. Behovet for at beskytte barnet og dets rettigheder og frihed samt sikre dets liv og fremtidige udvikling tilsiger således, at der bør være mulighed for at gribe ind inden det tidspunkt, hvor barnet er skadet i en grad, der gør det meget vanskeligt at hjælpe.

De nuværende regler, hvor afgørelsen om anbringelse først kan træffes, efter barnet er født, indebærer, at afgørelsen i nogle tilfælde må træffes akut fra fødegangen. Det kan medføre, at barnet må anbringes midlertidigt, indtil der er truffet afgørelse om et anbringelsessted, så barnet, som i forvejen er meget udsat, får unødige skift, som kan være meget belastende og skade barnets tilknytning og udvikling.

Formålet med den foreslåede ordning, hvor afgørelse om anbringelse i helt særlige tilfælde vil kunne træffes inden fødsel, er dermed sikre barnets tarv og barnets ret til udvikling og sundhed, herunder tryghed og kontinuitet i opvæksten. Forslaget er således begrundet i hensynet til at beskytte barnets rettigheder og friheder og varetager derfor anerkendelsesværdige hensyn efter EMRK artikel 8, stk. 2.

Spørgsmålet er herefter, om denne mulighed for indgreb i retten til familieliv går videre, end det er nødvendigt for at opnå det tilsigtede formål, dvs. om indgrebet er proportionalt.

Der findes en række afgørelser fra Domstolen om spædbørnsanbringelser umiddelbart efter fødslen. Det følger af praksis, at den type afgørelser kræver en ekstraordinær overbevisende begrundelse ("extraordinarily compelling reasons"). Der henvises bl.a. til sagen K. og T. mod Finland (Storkammeret), dom af 12. juli 2001, præmis 168, og P., C. og S. mod Storbritannien, dom af 16. oktober 2002, præmis 131.

I overensstemmelse hermed vil en afgørelse efter den foreslåede § 49, stk. 1, kun kunne træffes, når der foreligger helt særlige omstændigheder, der er begrundet i tungtvejende hensyn til barnets bedste, ligesom det i dag er tilfældet ved anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen.

De grundlæggende materielle, processuelle og dokumentationsmæssige betingelser for at anbringe et kommende barn uden samtykke efter den foreslåede § 49 vil være de samme som i dag, dog således, at der tages hensyn til, at afgørelse om anbringelse uden samtykke træffes inden barnets fødsel. Således vil der skulle tages højde for, at der er tale om en meget indgribende afgørelse, der træffes på et ikke fuldstændigt oplyst grundlag, da der i sagens natur ikke foreligger oplysninger om barnet eller om forholdet mellem barnet og forældrene. Dette vil indebære, at der vil blive stillet meget store krav til grundlaget for afgørelsen.

Det følger således af lovforslagets § 49, at en afgørelse om anbringelse af et barn, som træffes inden barnet er født, vil kræve, at der er en åbenbar risiko for, at det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i tiden efter fødslen på grund af manglende evner eller ressourcer til at tilbyde tilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet. Dertil følger af lovforslagets § 49,

stk. 2, at afgørelsen kun vil kunne træffes, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses inden barnets fødsel eller ved barnets kommende ophold i hjemmet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 49 i lovforslaget.

Menneskerettighedsdomstolen har i sager om anbringelse uden samtykke et helt særligt fokus på at processen har været betryggende, og at processuelle garantier har været overholdt. Der henvises bl.a. til sagen K. og T. mod Finland, dom af 12. juli 2001, præmis 168, hvor Domstolen fremhæver, at de nationale myndigheder ikke havde overvejet alternative, mindre indgribende foranstaltninger, inden der blev truffet afgørelse om anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen. Der kan i øvrigt henvises til sagen Kutzner mod Tyskland, dom af 26. februar 2002, præmis 75 og Moser mod Østrig, dom af 21. september 2006, præmis 69-71.

Den foreslåede ordning skal derfor ses i sammenhæng med den foreslåede § 32, stk. 5, hvorefter kommunalbestyrelsen ligesom det i dag er tilfældet, vil skulle træffe afgørelse om f.eks. støtte i hjemmet eller familiebehandling af de kommende forældre under en graviditet, hvis det er væsentlig betydning, af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen, jf. den foreslåede § 32, stk. 5.

Det vil ikke være en betingelse for anbringelse uden samtykke efter den foreslåede § 49, at kommunen først har afprøvet alternative indsatser. Kommunen vil dog skulle have overvejet alternative, mindre indgribende støttende indsatser, inden der bliver truffet afgørelse om anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen.

Kommunens indstilling til børne- og ungevalget vil skulle omfatte en udredning af de kommende forældres forhold, en vurdering af de kommende forældres kompetencer til at varetage omsorgen for barnet, herunder med hjælp og støtte, barnets plan samt en beskrivelse af den støtte og de initiativer, som er påtænkt for det kommende barn og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter.

Afgørelsen om anbringelse inden fødsel vil med den foreslåede ordning skulle træffes af børne- og ungeudvalget, der består af en dommer, to pædagogisk-psykologisk sagkyndige og to lægmedlemmer af kommunalbestyrelsen. Dommeren vil ligesom i dag bl.a. have ansvaret for påse, at kommunen har foretaget de nødvendige undersøgelser, og at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en retssikkerhedsmæssig forsvarlig afgørelse i sagen. Dommeren yder også vejledning om, hvordan reglerne skal forstås og anvendes, samt giver en retslig vurdering af de foreliggende oplysninger. De børnesagkyndige vil ligesom i dag bl.a. skulle yde udvalget vejledning med hensyn til, om der er indhentet de fornødne sagkyndige udtalelser og undersøgelser til at belyse sagen samt vejledning med hensyn til, hvilke foranstaltninger der ud fra en børnesagkyndig vurdering må anses for bedst egnede til at fremme barnets eller den unges udvikling.

De kommende forældre vil i den forbindelse have de samme rettigheder og partbeføjelser som i øvrige sager om anbringelse uden samtykke. Dvs. forældrene vil skulle partshøres, have adgang til

at se sagens akter og udtale sig over for børne- og ungdomsvalget, før der træffes afgørelser og have ret til en bisidder og til gratis advokatbistand under hele sagens behandling. De kommende forældre vil kunne klage til Ankestyrelsen over afgørelsen og vil kunne kræve Ankestyrelsens afgørelse indbragt for retten.

Det er på denne baggrund samlet set ministeriets vurdering, at indgrebet ikke vil gå videre end nødvendigt for at opnå det tilsigtede formål, og at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

5.1.1.2. Suspension af samvær efter anmodning fra barnet

Ligesom det er tilfældet efter gældende ret, bygger lovforslaget på et grundlæggende princip om, at barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner, m.v. under en anbringelse.

Med lovforslagets § 104, stk. 4, vil kommunalbestyrelsen efter ønske fra barnet eller den unge kunne træffe afgørelse om, at samvær med familie og netværk kan suspenderes i en afgrænset periode.

Forslaget har til formål at styrke barnets ret til at blive hørt, jf. Børnekonventionens artikel 12, og sikre en bedre balance mellem hensynet barnets og hensynet til forældrenes rettigheder, idet det i dag alene er forældrene, som kan sige nej til samvær.

Forslaget i lovens § 104, stk. 4, der vil indebære mulighed for indgreb i retten til familieliv efter EMRK artikel 8, stk. 1, er begrundet i hensynet til at beskytte barnets rettigheder og friheder. Forslaget varetager derfor anerkendelsesværdige hensyn efter EMRK artikel 8, stk. 2.

Spørgsmålet er herefter, om denne mulighed for indgreb i retten til familieliv går videre, end det er nødvendigt for at opnå det tilsigtede formål, dvs. om indgrebet er proportionalt.

Domstolens praksis i forhold til afskæring af samvær mellem børn og forældre er restriktiv. Afskæring af samvær kan efter Domstolens praksis kun ske i særlige tilfælde, og en afgørelse om afskæring af samvær skal altid foretages på baggrund af en konkret vurdering, hvor hensynet til både barnet og forældrene skal indgå. Domstolen har derfor udtalt, at artikel 8 kræver, at de nationale myndigheder skal finde en rimelig balance mellem barnets og forældrenes interesser, og at der i den forbindelse skal lægges særlig vægt på hensynet til barnets bedste, og at der ikke må fastsættes samvær, der kan skade barnets sundhed og udvikling. Der henvises bl.a. til sagen Bronda mod Italien, dom af 9. juni 1998, præmis 62, og Sahin mod Tyskland (Storkammeret), dom af 8. juli 2003, præmis 66.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunen som led i behandlingen af barnets anmodning altid vil skulle foretage en konkret vurdering af, om der er grundlag for at suspendere samværet,

hvor skal indgå en samlet afvejning af hensynet til barnets interesser over for interesser hos forældre m.v., barnets alder, modenhed og funktionsevne, formålet med anbringelsen og sagens omstændigheder i øvrigt.

Ved afgørelsen vil der skulle lægges særlig vægt på hensynet til barnets eller den unges bedste, herunder hensynet til barnets eller den unges muligheder for på sigt at opretholde forbindelsen til forældre og netværk. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse blandt andet skulle være opmærksom på, at der vil kunne være børn og unge, der pga. f.eks. deres alder, modenhed eller psykiske funktionsnedsættelse ikke er i stand til at vurdere eller ikke kan give udtryk for, om suspendering af samværet med forældre eller netværk er til deres eget bedste.

Det følger endvidere af lovforslagets § 104, stk. 5, at der kan ikke træffes afgørelse om suspension af samvær efter § 104, stk. 4, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end 1 gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og vil skulle træffes af børne- og ungeudvalget efter den foreslåede § 105.

Afgørelse om en egentlig afbrydelse af samvær vil således skulle træffes efter de særlige regler herfor, der videreføres uændret. Der vil ligesom i dag vil være skærpede materielle og processuelle krav af hensyn til barnets bedste og retssikkerheden for barnet og forældrene.

Der henvises til bemærkningerne til §§ 104 og 105.

Det er samlet set ministeriets vurdering, at den foreslåede ordning om suspension af samvær ikke går videre end nødvendigt for opnå det tilsigtede formål og kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

5.1.1.3. Ret for barnet, der er fyldt 10 år, til at anmode om en permanent anbringelse

Efter lovforslagets § 68, stk. 1, vil et barn eller en ung, som er fyldt 10 år, få ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive permanent anbragt uden for hjemmet efter den foreslåede § 67, stk. 1. Modtager kommunalbestyrelsen en sådan anmodning, vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal udarbejdes en indstilling til børne- og ungeudvalget om permanent indbringelse.

En permanent anbringelse vil være en anbringelse, som er begrundet i barnets eller den unges stærke tilknytning til anbringelsesstedet. Afgørelse herom vil blive truffet af børne- og ungeudvalget efter den foreslåede § 67, der er en videreførelse af gældende ret ('videreført anbringelse').

Anbringelsen af barnet uden for hjemmet kan således føres videre, selvom det oprindeligt grundlag for en anbringelse med eller uden samtykke ikke længere er til stede. En permanent anbringelse skal herudover ikke automatisk genbehandles efter faste intervaller, sådan som tilfældet ellers er for

anbringelser uden samtykke, og forældrene kan ikke trække samtykke, sådan som tilfældet ellers er ved en anbringelse med samtykke. Kommunen vil dog fortsat skulle følge op på indsatsen, og forældrene kan få genoptaget sagen, hvis der er væsentlige ændringer af barnets eller den unges forhold eller forholdene på anbringelsesstedet.

Formålet med som noget nyt at give barnet eller den unge en selvstændig ret til at anmode om en permanent anbringelse, jf. den foreslåede § 68, stk. 1, er at sikre barnets bedste, herunder barnets eller den unges behov for trykke og varige relationer og kontinuitet i opvæksten, samt styrke barnets ret til at blive hørt.

Forslaget, der vil indebære mulighed for indgreb i retten til familieliv efter EMRK artikel 8, stk. 1, er dermed begrundet i hensynet til at beskytte barnets rettigheder og friheder. Forslaget varetager derfor anerkendelsesværdige hensyn efter EMRK artikel 8, stk. 2.

Spørgsmålet er herefter, om denne mulighed for indgreb i retten til familieliv går videre, end det er nødvendigt for at opnå det tilsigtede formål, dvs. om indgrebet er proportionalt.

Efter Domstolens praksis er en anbringelse som udgangspunkt en midlertidig foranstaltning. Der henvises bl.a. til Olsson mod Sverige, dom af 24. marts 1988, præmis 88. Domstolen har dog udtalt, at når barnet har været anbragt i en betydelig periode, kan barnets interesser i ikke at opleve skift veje tungere end forældrenes interesser i at få barnet hjemgivet. Der henvises bl.a. til sagen K. og T. mod Finland, dom af 12. juli 2001, præmis 155.

En afgørelse om permanent anbringelse vil ligesom i dag forudsætte, barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Ved en afgørelse om permanent anbringelse efter den foreslåede § 67, stk. 1, som sker på foranledning af kommunen, f.eks. i forbindelse med løbende opfølgning eller genbehandling, vil det ligesom i dag tillige være en betingelse, at barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år.

Det følger dog lovforslagets § 68, stk. 2, at hvis kommunalbestyrelsen efter anmodning fra barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, har udarbejdet en indstilling om permanent anbringelse, vil børne- og ungeudvalget kunne træffe afgørelse efter § 67, stk. 1, selvom barnet eller den unge har været anbragt i mindre end tre år. De øvrige materielle betingelser for en permanent anbringelse vil fortsat skulle være opfyldt.

Det er ministeriets vurdering, at adgangen til i disse sager at afvige fra det generelle udgangspunkt om mindst 3 års anbringelse vil være forenelig med Domstolens praksis om at barnet eller den unge skal have anbragt i 'et betydeligt tidsrum', før hensynet til barnets eller den unges interesse i at undgå skift kan veje tungere end forældrenes interesse i at få barnet eller den unge hjem.

Ministeriets lægger her vægt på, at det vil afhænge på en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag, under hensyn til barnets eller den unges behov og de samlede forhold i sagen, hvornår der vil være tale om et betydeligt tidsrum.

Det er videre ministeriets vurdering, at et barn eller en ung i særlige tilfælde vil kunne have opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet, selvom barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet i mindre end 3 år. I sådanne tilfælde vil barnets interesse i ikke at opleve skift efter ministeriets vurdering veje tungere end forældrenes interesse i at få barnet hjemgivet.

Det er efter Domstolens praksis væsentligt, at indgreb i retten til familieliv, som er begrundet i barnets eller den unges manglende tilknytning til forældrene ikke skyldes, at myndighederne har forsømt at understøtte tilknytningen mellem barnet eller den unge og forældrene. Der henvises bl.a. til Strand Lobben m.fl. mod Norge, dom af 10. september 2019, præmis 208.

Det er derfor vigtigt at understrege, at barnets eller den unge ligesom i dag vil have ret samvær og kontakt med forældre og netværk, når barnet er anbragt, herunder også ved en permanent anbringelse, jf. den foreslåede § 103.

Det vil gælde uanset, om afgørelsen om permanent anbringelse træffes på foranledning af barnet eller den unge eller kommunen. Kommunalbestyrelsen vil ligesom i dag skulle sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældre og netværket holdes ved lige. Det skal ske under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb.

Endvidere tydeliggøres det med den foreslåede § 103, stk. 4, at kommunalbestyrelsen under hensyntagen til barnets eller den unges bedste skal understøtte, at forældrene kan spille en positiv rolle i barnets eller den unges liv. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse have pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets eller den unges hverdag og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet.

Efter Domstolens praksis stilles der høje krav til dokumentationsgrundlaget for tvangsindgreb, herunder at der er foretaget de nødvendige undersøgelser m.v., og at grundlaget er aktuelt. Kravene hertil øges, jo mere indgribende afgørelsen er.

Forslaget om at give børn og unge over 10 år ret til at anmode om en permanent anbringelse vil ikke ændre på de høje dokumentationskrav, der efter den foreslåede § 67, stk. 4, stilles til en afgørelse om en permanent anbringelse. Såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at der skal indstilles til en permanent anbringelse, vil indstillingen skulle indeholde en revideret børneudredning, en revideret barnets plan eller ungeplan, en psykologisk helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning

til anbringelsesstedet foretaget af en autoriseret psykolog samt barnets eller den unges holdning til en permanent anbringelse. Dette svarer til, hvad der i dag gælder ved en videreført anbringelse efter servicelovens regler, dog således, at tilknytningsvurderingen fremover altid vil skulle udarbejdes af autoriseret psykolog.

Forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, vil have samme partsbeføjelser som ved en afgørelse om anbringelse uden samtykke, herunder ret til gratis advokatbistand, klageret til Ankestyrelsen og ret til at kræve Ankestyrelsens afgørelse indbragt for retten.

På baggrund af ovenstående er det samlet set ministeriets vurdering, at den foreslåede ordning, der giver børn og unge, der fyldt 10 år ret til at anmode om en permanent anbringelse, ikke går videre end formålet tilsiger og dermed kan gennemføres inden for rammerne af EMRK, artikel 8.

5.2. FN's Børnekonvention

Børnekonventionen indeholder en regulering af børns rettigheder på alle samfundsområder. I det følgende opridses en række artikler med særlig relevans for børn og unge med behov for støtte efter denne lov.

Det grundlæggende hensyn til barnets bedste fastslås i konventionens artikel 3, stk. 1, hvorefter barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer.

Dertil følger det af Børnekonventionens artikel 5, at deltagerstaterne skal respektere det ansvar og de rettigheder og pligter, som forældrene har, eller, hvor dette finder anvendelse, tilsvarende ansvar, rettigheder og pligter for så vidt angår medlemmerne af den udvidede familie eller samfundet i overensstemmelse med stedlig sædvane, samt værger eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, til på en måde, der svarer til den løbende udvikling af barnets evner, at yde passende vejledning og støtte til barnet i udøvelsen af rettighederne anerkendt i konventionen.

Efter konventionens artikel 6, skal deltagerstaterne anerkende barnets naturlige ret til livet, ligesom deltagerstaterne i videst muligt omfang skal sikre barnets overlevelse og udvikling.

Efter konventionens artikel 9, stk. 1, skal deltagerstaterne sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod deres vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelser er undergivet retlig prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv. Endvidere følger af stk. 2, at i behandlingen af enhver sag efter stk. 1, skal alle interesserede parter gives mulighed for at deltage i sagsbehandlingen og fremføre deres synspunkter.

Efter konventionens artikel 9, stk. 3, skal deltagerstaterne respektere retten for et barn, der er adskilt fra den ene eller begge forældre, til at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre, undtagen hvis dette strider mod barnets bedste.

Efter konventionens artikel 20 har staterne pligt til at sørge for særlig beskyttelse af et barn, der midlertidigt eller konstant er afskåret fra sine familiemæssige omgivelser. En sådan særlig beskyttelse kan bl.a. omfatte anbringelse i pleje eller adoption.

Efter Børnekonventionens artikel 25 skal deltagerstaterne anerkende retten for et barn, der af de ansvarlige myndigheder er blevet anbragt for at få pleje, beskyttelse og behandling af hensyn til sin fysiske eller psykiske sundhed, til periodisk gennemgang af den behandling, som barnet får, og af alle andre omstændigheder vedrørende dets anbringelse.

5.2.1. Formål og grundlæggende principper i barnets lov

Lovforslaget har bl.a. til formål at styrke barnets rettigheder i sager om hjælp og støtte til udsatte børn og unge og børn og unge med funktionsnedsættelse. Derfor indføres med lovforslagets kapitel 2 et særskilt kapitel om grundlæggende rettigheder og principper for hjælp efter denne lov.

Lovforslaget understøtter centrale overordnede principper og rettigheder i Børnekonventionen: Artikel 3 om at barnets tarv skal komme i første række, artikel 6 om at deltagerstaterne i videst muligt omfang skal sikre bl.a. barnets udvikling, og artikel 12 om børns ret til at udtrykke deres synspunkter i alle forhold der vedrører barnet, og at barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Princippet om at barnets tarv skal komme i første række, jf. konventionens artikel 3, er således afspejlet både i de enkelte bestemmelser i loven og formålsbestemmelsen, der fastsætter, at barnets bedste og barnets perspektiv skal være styrende for både sagens oplysning, valg af indsats og opfølgning på barnets trivsel og udvikling. Med lovforslagets § 7 følger endvidere, at alle voksne omkring barnet, både forældre, netværk og fagprofessionelle vil have et ansvar for og en pligt til at beskytte barnets grundlæggende rettigheder, sikre barnets tarv og give den støtte og hjælp, som barnet har behov for.

Lovforslaget understøtter også det centrale princip i konventionens artikel 6 om, at deltagerstaterne i videst muligt omfang skal sikre barnets udvikling. Det er bl.a. afspejlet i lovforslagets formålsbestemmelser, hvor det bl.a. fremgår af § 2, at hjælp og støtte efter lovforslaget vil skulle iværksættes med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for støtte, kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Lovforslaget understøtter ligeledes det centrale princip i konventionens artikel 12 om barnets ret til at blive hørt og få sine synspunkter tillagt passende vægt i overensstemmelse med dets alder og

modenhed. Barnets ret til at blive hørt er bl.a. afspejlet i lovforslagets kapitel 2, hvori det tydeliggøres, at alle børn vil skulle inddrages ved kontakt og samtaler, og at deres holdninger, ønsker og behov vil skulle høres.

Endvidere får barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, efter lovforslagets § 68 ret til anmode kommunalbestyrelsen om at blive permanent anbragt uden for hjemmet anbringelse og ret til at sige nej til samvær med forældre og netværk i en periode. I begge tilfælde vil barnets ønske skulle inddrages som en del af det samlede og fagligt velunderbyggede beslutningsgrundlag.

Endelig styrkes barnets ret til at blive hørt ved, at børn og unge ned til 10 år med lovforslagets § 145 får partsbeføjelser ved en række afgørelse og dermed bl.a. selvstændig klageret.

5.2.2. Afgørelse om anbringelse uden samtykke inden fødsel

Forslaget om, at give børne- og ungeudvalget mulighed for at træffe afgørelse om anbringelse af et barn, inden barnet er født jf. § 49 har til formål at beskytte barnet i sager, hvor der foreligger åbenbar risiko for alvorlig skade på det endnu ufødte barns sundhed og udvikling efter fødslen.

Forslaget vurderes, at være i overensstemmelse med Børnekonventionens artikel 19, stk. 1, om at deltagerstaterne skal træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuel misbrug, medens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt, samt artikel 20, stk. 1, om at et barn, der midlertidigt eller konstant er afskåret fra sine familiemæssige omgivelser eller som af hensyn til sit eget bedste ikke kan tillades at forblive i disse omgivelser, har ret til særlig beskyttelse fra statens side.

Forslaget skønnes samtidig at være i overensstemmelse med det grundlæggende princip efter konventionens artikel 3, stk. 1, om, at barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, samt deltagerstaternes pligt efter artikel 3, stk. 2, til at træffe alle nødvendige lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler for at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værge eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, og skal med henblik herpå træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler..

Forslaget vurderes endvidere at være i overensstemmelse med deltagerstaternes pligt efter konventionens artikel 9, stk. 1, til at sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod deres vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelser er undergivet retlig prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv. En afgørelse om anbringelse inden fødsel efter den foreslåede bestemmelse vil således være omfattet høje materielle og processuelle krav, herunder vil forældrene have ret til

gratis advokatbistand og til at indbringe afgørelsen for Ankestyrelsen og retten. Der henvises til afsnit 5.1.1.1.

Det er på den baggrund Social- og Ældreministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af Børnekonventionen.

5.2.3. Suspension af samvær under en anbringelse

Med lovforslagets § 104 vil kommunalbestyrelsen efter ønske fra barnet eller den unge kunne træffe afgørelse om, at samvær med familie og netværk midlertidigt kan suspenderes. Kommunen vil som led i behandlingen af barnets anmodning altid skulle foretage en konkret vurdering af, om der er grundlag for at suspendere samværet, hvori skal indgå en samlet afvejning af hensynet til barnets interesser over for interesser hos forældre m.v., barnets alder, modenhed og funktionsevne, formålet med anbringelsen og sagens omstændigheder i øvrigt.

Ministeriet vurderer, at forslaget understøtter grundlæggende principper i Børnekonventionen om barnets ret til at blive hørt, og at barnets tarv skal komme i første række. I dag er det således alene forældrene, som har ret til at sige til samvær med barnet.

Ifølge Børnekonventionens artikel 9, stk. 3, skal deltagerstaterne respektere retten for et barn, der er adskilt fra den ene eller begge forældre, til at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre, undtagen hvis dette strider mod barnets tarv.

Suspension af samvær efter den foreslåede § 104, stk. 4, er en kortere pause fra et samvær med forældrene, som barnet ikke ønsker, og ændrer ikke ved barnets grundlæggende ret til samvær og kontakt og kommunens generelle forpligtelse til at understøtte, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige, under hensyn til barnets bedste og beskyttelsen af barnet.

Det følger således af lovforslagets § 104, stk. 5, at der kan ikke træffes afgørelse om suspension af samvær efter § 104, stk. 4, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end 1 gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og vil skulle træffes af børne- og ungeudvalget efter den foreslåede § 105.

Er der tale om afbrydelse af samvær, vil afgørelsen herom således ligesom i dag skulle træffes af børne- og ungeudvalget efter de særlige regler herfor, der videreføres uændret. Dvs. at afgørelsen skal være nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, jf. den foreslåede § 105, stk. 1. I overensstemmelse med gældende ret vil barnets eller unges utryghed ved samværet være et element, som efter en konkret vurdering vil kunne begrunde en afgørelse om overvåget eller afbrudt samvær efter det foreslåede § 105, stk. 1. Der henvises også til afsnit 5.1.1.2.

Det er på derfor ministeriets vurdering, at forslaget om midlertidig suspension af samvær også er i overensstemmelse med konventionens artikel 9, stk. 3, om at respektere barnets ret til direkte og personlig kontakt og forbindelse med forældrene, hvor dette ikke strider mod barnets tarv.

Det er på den baggrund Social- og Ældreministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af Børnekonventionen.

5.2.4. Ret for barnet, der er fyldt 10 år, til at anmode om en permanent anbringelse

Efter lovforslagets § 68, stk. 1, vil et barn eller en ung, som er fyldt 10 år, få ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive permanent anbragt uden for hjemmet efter den foreslåede § 67, stk. 1. Modtager kommunalbestyrelsen en sådan anmodning, vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal udarbejdes en indstilling til børne- og ungeudvalget om permanent indbringelse. Der henvises til afsnit 5.1.1.3.

Det er ministeriets vurdering, at forslaget understøtter princippet om barnets ret at blive hørt, og princippet om, at barnets tarv skal komme i første række, jf. Børnekonventionens artikel 12 og 3.

Efter Børnekonventionens artikel 25, har børn der anbragt for at få pleje, beskyttelse og behandling ret til periodisk gennemgang af behandlingen og anbringelsen i øvrigt. Ved en permanent anbringelse skal sagen ikke automatisk genbehandles i børne- og ungeudvalget efter faste intervaller, sådan som tilfældet ellers er for anbringelser uden samtykke. Det skal sikre barnet eller den unge kontinuitet i opvækst og relationer. Kommunen vil dog fortsat løbende skulle føre tilsyn med barnet og følge op på barnets udvikling og trivsel, jf. § 95. Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at den foreslåede ordning er i overensstemmelse med Børnekonventionens artikel 25.

Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under en permanent anbringelse efter samme regler, som ved anbringelse i øvrigt. Der henvises til afsnit 5.1.1.3. Ministeriet vurderer derfor, at den foreslåede ordning er i overensstemmelse med Børnekonventionens artikel 9, stk. 3, om der forpligter staterne til at respektere barnets ret til direkte og personlig kontakt og forbindelse med forældrene, hvor dette ikke strider mod barnets tarv.

Det er på den baggrund Social- og Ældreministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af Børnekonventionen.

5.3 Konsekvenser for FN's Verdensmål

Lovforslaget vil på en række punkter styrke barnets rettigheder og barnets stemme i sager om hjælp og støtte til børn og unge med særlige behov, f.eks. med ny inddragelsesbestemmelse, partsbeføjelser for børn ned til 10 år og ret for børn ned til 10 år til at anmode om bl.a. en anbringelse. Dette vurderes at bidrage til opfyldelse af delmål 10.2. af FN's verdensmål om, at

enhver, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion eller økonomisk eller anden status, i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger.

Lovforslaget vurderes endvidere at understøtte 2030-dagsordenens princip, ”*Leave no one behind*”, idet lovforslaget skal sikre bedre hjælp og støtte til de allermest udsatte børn og unge i Danmark. Formålet med barnets lov er således, jf. lovforslagets § 2, bl.a. at hjælp og støtte efter loven skal iværksættes med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for støtte, kan opnå samme mulighed for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Lovforslaget vil på en række punkter styrke indsatsen over for børn og unge med særlige behov og familier med henblik på at sikre den rette hjælp i tide. Bl.a. indføres med lovforslagets kapitel 3 nye regler om udredning og indsatser, der vil betyde, at afdækningen af barnets behov i højere grad, end det i dag er tilfældet, kan afpasses efter sagens kompleksitet og tynde og gennemføres sideløbende med, at barnet eller den unge og familien modtager støtte.

Ligeledes styrkes indsatsen over for de mest udsatte familier. Bl.a. indføres der med lovforslagets § 21 skærpede regler om udredning af støttebehovet hos søskende, når børn anbringes på grund af omsorgssvigt m.v., med henblik på at hindre, at der er børn i disse meget udsatte familier, som går under radaren eller først får hjælp, når problemerne er blevet for store.

Dette vurderes at bidrage til opfyldelsen af delmål 10.3 af FN’s verdensmål om, at alle skal sikres lige muligheder, ligesom samfundsforårsagede uligheder skal reduceres bl.a. ved at afskaffe diskriminerende love, politikker og skikke og ved at fremme hensigtsmæssig lovgivning, politikker og foranstaltninger til at imødegå dette.

Lovforslaget vurderes videre at understøtte opfyldelsen af delmål 16.2 af FN’s verdensmål om at mishandling, udnyttelse og menneskehandel og alle former for vold og tortur mod børn skal stoppes. Således styrkes indsatsen over for børn og unge, der vokser op i familier med vold, bl.a. ved, at kommunerne med lovforslagets § 20 forpligtes til at udrede barnets støttebehov, når barnet har været på krisecenter med en forælder på grund af vold i hjemmet, og den pågældende forælder med barnet vender tilbage til et voldeligt miljø.

6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

6.1 Økonomiske konsekvenser

[Udestår]

6.2 Implementeringsmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes at have positive implementeringskonsekvenser for det offentlige. Med lovforslaget foreslås en række tiltag med henblik på afbureaukratisering og regelforenkling. Det skal bidrage til at højne kvaliteten i den offentlige sektor ved at skabe mere tid til relationerne

mellem mennesker og lade medarbejderne bringe deres faglighed i spil for at tilrettelægge indsatser med udgangspunkt i det enkelte barns eller den enkelte unges ønsker og behov.

Bl.a. skal det sikres, at dokumentationskrav i sagsbehandlingen skal afspejle kompleksiteten og tyngden af barnets eller den unges behov til gavn for en hurtigere indsats for barnet eller den unge.

Det foreslås derfor med lovforslagets § 17, at kommunerne vil skulle foretage en indledende screening og vurdering af behovet for yderligere afdækning i sager, hvor det må antages, at et barn, en ung eller kommende forældre har brug for hjælp og støtte. For at hjælpen skal kunne komme hurtigere i gang, og sagsbehandleren skal kunne bruge tiden bedst muligt, vil der skulle skelnes tydeligere mellem ”lettere” og ”tunge sager”. Dertil vil afdækning eller udredning i videre omfang end i dag kunne ske samtidig med, at kommunen hjælper barnet og er i kontakt med barn og familie, så der er tale om aktiv undersøgelsesfase, hvor rådgiver også lærer barnet at kende.

Endvidere lægges der op til mere fleksibilitet i tilrettelæggelsen af opfølgningen på indsatsen. Det foreslås med lovforslagets § 95, stk. 3, at kommunalbestyrelsen, i forbindelse med den første opfølgning på barnets eller den unges udvikling og trivsel, vil skulle træffe beslutning om den fremadrettede tilrettelæggelse af opfølgningen. Kommunalbestyrelsens beslutning vil skulle afspejle forholdene i den konkrete sag, og kommunalbestyrelsen vil skulle inddrage barnets eller den unges ønsker og behov.

Med den foreslåede ordning vil der være få formelle krav til udformningen af barnets plan og en høj grad af fleksibilitet og frihed i kommunerne i forhold til, hvornår og hvordan der følges op på de konkrete mål i planen. Det vil være op til en konkret socialfaglig vurdering i den enkelte sag, og der vil derfor være en væsentlig grad af fagligt skøn indlagt i kommunens beslutning om hhv. at udarbejde en barnets plan og beslutte, hvor ofte der skal følges op i den konkrete sag.

Endelig understøtter strukturen i lovforslaget, at sagsforløbene ofte er nuancerede, og at barnets og den unges behov og familiens situation ændrer sig med deraf følgende behov for at justere udredningen og selve indsatsen.

Lovforslaget udskiller regler om støtte til børn og unge i en ny lov, hvilket skaber et mere overskueligt regelsæt for sagsbehandlerne og sikrer en mere målrettet og helhedsorienteret indsats til både socialt udsatte børn og unge og til børn og unge og familier, der har brug for støtte pga. en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

6.3. Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Med lovforslaget foreslås det, at alle kommuner på deres hjemmeside får en synlig og let tilgængelig indgang til de kommunale myndigheder, som specifikt er målrettet børn og unge. Børn og unge skal på den enkelte kommunes hjemmeside hurtigt kunne tilgå information om, hvem de kan kontakte for at få hjælp.

Der vil således være en udgift forbundet med, at kommunerne skal opdatere deres eksisterende hjemmesider med en mere børnevenlig tilgang. Der er dog tale om en nødvendig udgift, da det er vigtigt, at børn og unge ved hvor og hvem de kan kontakte, hvis de står i en situation, hvor de har brug for hjælp og støtte. Der kan både være tale om akutte situationer, men også situationer, hvor de har spørgsmål, bekymringer med videre.

For så vidt angår øvrig sagsbehandling vil kommunale fagpersonerne fortsat kunne benytte de samme overordnede digitale løsninger og sagsbehandlingssystemer, som de har anvendt ved behandling efter serviceloven, om end der vil være behov for tilpasninger i f.eks. i DUBU eller andre kommunale sagsbehandlingssystemer. Lovforslaget har således begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne for så vidt angår digitale løsninger, da de nødvendige digitale løsninger allerede er etableret.

Social- og Ældreministeriet har herudover overvejet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Det vurderes, at *princip nr. 1* om enkle og klare regler er iagttaget i lyset af, at der med lovforslaget indføres en række tiltag for at sikre afbureaukratisering og regelforenkling på området. Det omfatter bl.a. regler, der skal sikre en mere målrettet og fleksibel udredning og opfølgning afpasset efter barnets eller den unges behov og sagens tyngde og kompleksitet. Dertil kommer, at lovforslaget i vidt omfang vil medføre kortere og klarere lovbestemmelser.

Endvidere vil det foreslåede lovforslag betyde, at reglerne om støtte og hjælp til børn og unge med behov særlige behov samles ét sted, uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer, en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge eller andre sociale udfordringer. Samtidig adskilles reglerne om hjælp og støtte til børn og unge fra reglerne i serviceloven om hjælp og støtte til voksne. På denne måde skabes der større klarhed over reglerne for børn og unge, hvilket vil medføre, at lovgivningen bliver mere overskuelig for barnet eller den unge, familien og sagsbehandleren.

Princip nummer 2 om digital kommunikation indebærer, at lovgivningen skal understøtte, at der kan kommunikeres digitalt med borgere og virksomheder. Lovforslaget fastsætter ikke regler om, hvordan og i hvilket omfang myndighederne kommunikerer digitalt eller fysisk med børn og unge med særlige behov og deres familie. Det forudsættes kommunikation mellem myndigheder og familier m.v. ligesom i dag vil foregå via Digital Post eller i papirform for de borgere, som er fritaget fra at modtage post fra Digital Post efter reglerne i lov om digital post fra offentlige afsendere.

Det vurderes, at *princip nr. 3* om at muliggøre automatisk sagsbehandling fraviges ved det foreslåede lovforslag. Dette skyldes, at der er tale om et område, hvor der er behov for en konkret og individuel vurdering i hver sag. Afgørelserne beror i høj grad på en skønsmæssig vurdering, hvor

barnets eller den unges samlede situation iagttages efter belysning af forholdene omkring barnet eller den unge. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at indføre flere objektive kriterier i bedømmelserne, da der er tale om komplekse sager, hvor der skal ske en samlet og konkret vurdering af forholdene i sagen.

For så vidt angår *princip nr. 4* om ensartede begreber og genbrug af data er den foreslåede ordning i lovforslaget i vidt omfang baseret på eksisterende begreber og genbrug af data. F.eks. er der lagt vægt på muligheden for at videreføre de nationale statistikker på børne- og ungeområdet, herunder statistik for anbringelser, statistik for forebyggende foranstaltninger og statistik for underretninger. Af den grund er det i lovforslaget så vidt muligt prioriteret, at begreberne fra serviceloven fastholdes, med mindre der er tale om forældet og stigmatiserende sprogbrug. Ved i vidt omfang at fastholde begreberne er der bedre mulighed for at foretage en direkte sammenligning af data på børne- og ungeområdet fra før og efter lovforslagets ikrafttræden. På den måde kan det nuværende datagrundlag i højere grad videreføres og genbruges med den nye lov.

For så vidt angår *princip nr. 5* om tryk og sikker databehandling vil der ikke i lovforslaget være regler om deling af data. Regler om deling af data i forbindelse med den kommunale sagsbehandling på børne- og ungeområdet vil fremgå af retssikkerhedsloven.

For så vidt angår *princip nr. 6* om anvendelse af offentlig infrastruktur er det forudsat i lovforslaget, at den eksisterende fællesoffentlige infrastruktur, herunder CPR, NemID, MitID (eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende elektronisk identifikationsmiddel) og Digital Post vil blive benyttet.

Endelig vurderes det, at *princip nr. 7* om forebyggelse af snyd og fejl følger de samme regler og principper, som har gjort sig gældende ved anvendelse af serviceloven.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget skønnes ikke at have administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

8. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget vurderes at have en række positive administrative konsekvenser for borgerne.

De i lovforslaget foreslåede principper om afbureaukratisering og regelforenkling skal bidrage til, at borgerne oplever et mere enkelt system, som i højere grad kan tilpasses individuelle behov. Med lovforslagets kapitel 3 vil det i videre omfang end i dag blive muligt at iværksætte en indsats parallelt med, at barnets eller den unges forhold afdækkes eller udredes, hvilket vil bidrage til at barnet eller den unge i nogle tilfælde vil kunne få hjælp hurtigere, end det er tilfældet efter gældende ret.

Med lovforslaget foreslås stadfæstet et børnesyn, der både i lovgivning og praksis skal sikre, at børn og unge ses i deres egen ret, får flere rettigheder, og at rettighederne og barnets eller den unges stemme får større betydning i sagsbehandlingen.

Lovforslagets § 145 vil medføre, at barnet eller den unge fra de er fyldt 10 år tildeles selvstændige partsbeføjelser mod 12 år, som er aldersgrænsen efter gældende ret. Dette indebærer bl.a., at barnet eller den unge fra 10 år vil få ret til advokatbistand i tvangsmæssige sager, ret til at se en sags akter og ret til at klage over afgørelser truffet af børne- og ungeudvalget og en række afgørelser truffet af kommunen. For børn under 10 år vil plejefamilien, venskabsfamilien eller en støtteperson med lovforslagets § 101 få mulighed for på barnets vegne at anmode Ankestyrelsen om vurdering af en afgørelse om hjemgivelse eller skift i anbringelsessted.

Med lovforslaget vil det blive tydeliggjort, at børn og unge skal høres, og at barnets eller den unges ønsker skal indgå som en central del af det samlede fagligt velunderbyggede beslutningsgrundlag. Kommunalbestyrelsen vil, som ved gældende ret, altid skulle træffe afgørelse på baggrund af en konkret og individuel vurdering, på baggrund af en samlet afvejning af hensynet til barnets eller den unges interesser over for interesser hos forældre m.v., barnets eller den unges alder, modenhed og funktionsevne, formålet med indsatsen og sagens omstændigheder i øvrigt.

Med lovforslagets § 48 vil det blive tydeliggjort, at barnet eller den unge har ret til at bede om en anbringelse, hvis barnet eller den unge ikke trives i hjemmet. Børn og unge som er fyldt 10 år vil endvidere med lovforslagets § 68 få mulighed for at bede om en permanent anbringelse. Disse ønsker vil skulle inddrages i sagsbehandlingen som en del af det fagligt velunderbyggede beslutningsgrundlag.

Med lovforslagets § 103 vil børn og unge få mulighed for at bede kommunalbestyrelsen om at træffe afgørelse om at suspendere samværet med forældre eller netværk i op til en måned. Det vil være en forbedring af barnets aktuelle retsstilling, hvor det kun er forældrene, der har ret til at sige nej til samvær med barnet og ikke omvendt.

9. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

10. Natur- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have natur- og miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den xx. maj 2022 til den xx. juni 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: 3F - Den Offentlige Gruppe, 6-Byerne, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Adoption & Samfund, Adoptionsnævnet, Adoptionspolitisk Forum, Adoptionstrekanten, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Amnesty International, Ankestyrelsen, Barnets Tarv Nu, Baglandet København, Baglandet Ålborg, Baglandet Vejle, Baglandet Århus, Bedsteforeningen, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Byretterne, Børnehjælpsdagen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnenes Bureau, Børneringen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Handicapforbund, Dansk Kvindesamfund, Dansk Psykologforening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Regioner, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Departementet for Børn, Unge og Familie (Grønland), Digitaliseringsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, Domstolsstyrelsen, FABU, FADD – Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt selskab for Sundhedsplejersker, Familieretshuset, FOA – Fag og Arbejde, FBU- ForældreLANDSforeningen, Forældre og Fødsel, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsschefer i Danmark (FSD), Foreningen af ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Foreningen til støtte for Mødre og Børn, Foreningen Retssikkerhed i Familiers Trivsel (RIFT), Frivilligrådet, Godfar, HK Kommunal, HK Landsklubben, Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Joannahuset, Jordemoderforeningen, Julemærkefonden, Justitia, Jysk Børneforsorg, KFUM's Sociale Arbejde, KL, Kristelig Fagbevægelse, Kvinderådet, KVINFO, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen Børn og Samvær, Landsforeningen DUI-leg og virke, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS), Landsforeningen for børn og forældre, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsstyreområdet for Sociale Anliggender (Færøerne), Landsforeningen LEV, Ledernes Hovedorganisation, Livsværk, Lev uden Vold, Lægeforeningen, Lær for Livet, Mandecentret, Mentorbarn, Mødrehjælpen, Plejefamiliernes Landsforening, Politiforbundet, Red Barnet, Red Barnet Ungdom, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsrevisionen, Rådet for etniske minoriteter, Røde Kors, Rådet for Socialt Udsatte, Sand, Selveje Danmark, Sind, Sjældne Diagnoser, Skole og Forældre, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialtilsynene, Socialt Lederforum, SUMH – Sammenslutningen af Unge med Handicap, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TABUKA, Tuba, Tænk tanken Adoption, Udbetaling Danmark, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Ungdommens Røde Kors, Ungdomskriminalitetsnævnet, Ungdomsringen, UNICEF Danmark, Vestre Landsret, Østre Landsret.

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		Samlede merudgifter for det offentlige på xxx [udestår]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Med lovforslaget foreslås en række tiltag med henblik på afbureaukratisering og regelforenkling, som skal bidrage til at højne kvaliteten i den offentlige sektor ved at skabe mere tid til relationerne mellem mennesker og lade medarbejderne bringe deres faglighed i spil for at tilrettelægge indsatser med udgangspunkt i det enkelte barns ønsker og behov.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslagets principper om afbureaukratisering og regelforenkling skal bidrage til, at borgerene oplever et mere enkelt system, som i højere grad kan tilpasses individuelle behov. Med lovforslaget indføres og tydeliggøres desuden en række rettigheder for børn og unge. F.eks. foreslås det, at adgangen til selvstændige partsbeføjelser sænkes fra 12 år til 10 år.	
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Natur- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med principperne for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering	Ja	Nej x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Serviceoven danner i dag rammen om de regler, som regulerer indsatser til børn og unge, der har et særligt behov for støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og deres familier.

Det generelle formål med servicelovens bestemmelser fremgår af servicelovens § 1, som rammesætter formålet med den samlede servicelov, herunder også de af servicelovens bestemmelser som er målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det fremgår af § 1, stk. 1, nr. 1-3, i serviceloven, at formålet med loven er at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det fremgår af § 1, stk. 3, 1. pkt. i serviceloven, at hjælpen efter serviceloven bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie.

Det fremgår endvidere af § 1, stk. 3, 2. pkt. i serviceloven at hjælpen efter serviceloven skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger, samt af § 46, stk. 2, 2. pkt., i serviceloven at støtten til børn og unge, der har et særligt behov herfor, i hvert enkelt tilfælde skal tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Det foreslås med *stk. 1*, at formålet med denne lov skal være 1) at tilbyde børn og unge og deres familier rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer samt 2) at tilgodese særlige behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer hos barnet eller den unge.

Med det foreslåede stk. 1 vil bestemmelserne i servicelovens § 1, stk. 1, blive videreført i en form, der dels sprogligt er tilrettet som konsekvens af, at de foreslåede bestemmelser i barnets lov alene vil være målrettet børn og unge og deres familier, dels vil gøre bestemmelsen sprogligt mere tidssvarende.

Det foreslåede stk. 1, er en bestemmelse, som vil præsentere det overordnede formål med den foreslåede barnets lov.

Baggrunden for forslaget er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges særlige støttebehov.

Målgruppen for lovforslaget vil være de børn og unge og deres familier, som i dag er omfattet af servicelovens bestemmelser på grund af sociale udfordringer eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge om rådgivning, hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser. Børn, unge og familier, som på grund af udfordringer hos barnet eller den unge har ret til at modtage rådgivning, hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser, foreslås således fremover at skulle kunne få rådgivning, hjælp og støtte efter de foreslåede bestemmelser i barnets lov.

Med børn og unge forstås som udgangspunkt børn og unge i alderen 0-17 år, det vil sige mindreårige, med mindre andet fremgår af de enkelte bestemmelser.

Det fremgår af foreslåede stk. 1, at hjælp og støtte efter barnets lov vil skulle tilgodese to overordnede hovedformål.

Det første foreslåede hovedformål vil tydeliggøre, at en foreslåede barnets lov vil skulle danne rammen for tilbud om rådgivning og støtte til børn og unge og deres forældre for at forebygge sociale problemer.

I overensstemmelse med gældende ret vil det foreslåede stk. 1, *nr. 1*, fastlægge, at det i den foreslåede barnets lov vil være et væsentligt formål at sikre, at børn og unge og deres familier vil have adgang til rådgivning med henblik på at forebygge sociale problemer. Det vil således følge af det foreslåede stk. 1, *nr. 1*, at der vil skulle tilbydes rådgivning og støtte med et forebyggende sigte til børn og unge og deres familier.

Den foreslåede rådgivning og støtte med et forebyggende sigte vil også kunne iværksættes med henblik på at medvirke til at forebygge, at eksisterende problemer forværres.

De foreslåede tilbud om rådgivning og støtte med et forebyggende sigte vil i overensstemmelse med gældende ret skulle omfatte børn og unge, som har behov for støtte på grund af sociale problemer eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og deres familier, men også en bredere målgruppe af børn, unge og familier, som måtte have behov for rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer.

Det foreslåede stk. 1, *nr.* 2, vil fastlægge, at den foreslåede barnets lov i overensstemmelse med gældende ret vil skulle danne rammen for konkrete indsatser i form af hjælp og støtte, som vil skulle tilgodese særlige behov og dermed medvirke til at kompensere for udfordringer, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer hos barnet eller den unge.

Der vil være tale om hjælp og støtte til børn og unge, som har særlige behov herfor på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, særlige sociale problemer eller en kombination heraf. Hjælp og støtte, som vil skulle tilgodese sådanne særlige behov, foreslås også at skulle kunne målrettes forældre til de børn og unge, hvis udfordringer ligger til grund for støttebehovet, i det omfang dette vil være relevant.

Det foreslåede stk. 1, *nr.* 2, vil skulle danne ramme om en foreslået, bred vifte af tilbud om hjælp og støtte efter de øvrige i den foreslåede barnets lov. Iværksættelse af foreslåede indsatser, der retter sig mod børn og unge, som har et særligt behov for hjælp og støtte af denne karakter, vil forudsætte en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges behov, jf. det foreslåede § 1, stk. 3.

Det foreslås, at det som *stk.* 2 fastsættes, at hjælp og støtte efter barnets lov vil bygge på forældres ansvar for deres børn.

Med det foreslåede stk. 2 vil bestemmelsen i servicelovens § 1, stk. 3, 1. pkt., blive videreført i en form, der sprogligt er tilrettet som konsekvens af, at bestemmelserne i barnets lov alene vil være målrettet børn og unge og deres familier, mens servicelovens § 1 er udformet til at skulle omfatte både børn, unge og voksne.

Af det foreslåede stk. 2 fremgår det således, at udgangspunktet for den hjælp og støtte, der vil kunne iværksættes efter den foreslåede barnets lov, vil være, at forældrene har et ansvar for at drage omsorg for barnet eller den unge under 18 år og medvirke til at sikre barnets eller den unges ret til omsorg og tryghed. Forældrene har i forlængelse heraf en pligt til at samarbejde med kommunen ved begyndende mistvivl og i videst muligt omfang tage ansvar for barnets eller den unges personlige forhold.

Der vil dog i hvert enkelt tilfælde skulle tages hensyn til den enkelte forælders forudsætninger og muligheder for at løfte det forældreansvar, som alle forældre i udgangspunktet har for deres børn. Dette hensyn vil skulle sikre, at børn og unge ikke vil komme til at stå uden nødvendig hjælp og

støtte, fordi nogle forældre ikke eller kun vanskeligt kan leve op til deres forældreansvar, eller fordi der ikke iværksættes de nødvendige tiltag for at understøtte forældrene i at varetage dette ansvar.

Endeligt foreslås det, at det som *stk. 3* fastsættes, at hjælp og støtte efter barnets lov vil skulle tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens behov, forhold og forudsætninger.

Med det foreslåede *stk. 3* vil bestemmelserne i servicelovens § 1, *stk. 3, 2. pkt.*, samt § 46, *stk. 2, 2. pkt.*, blive videreført i en sammenskrevet form, der er sprogligt tilrettet som konsekvens af, at bestemmelserne i barnets lov alene vil være målrettet børn og unge og deres forældre, mens servicelovens § 1 er udformet til at skulle omfatte både børn, unge og voksne.

Det foreslåede *stk. 3* vil således i overensstemmelse med gældende ret slå fast, at der altid vil skulle foretages en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold, inden der iværksættes hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov.

Dette foreslåede grundlæggende princip vil skulle sikre, at den hjælp og støtte, der tilbydes, vil afspejle barnets eller den unges særlige støttebehov, og at de tiltag, der vil blive iværksat, vil matche netop de behov, som den enkelte har. Det vil gælde uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer, nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge, eller en kombination heraf. Samtidig vil det foreslåede princip være med til at sikre, at den enkelte sag vil være tilstrækkeligt oplyst til, at den ansvarlige myndighed vil kunne træffe en velbegrundet og korrekt afgørelse i hver enkelt sag.

Det foreslåedes *stk. 3* har således til formål at understøtte, at hjælp og støtte vil skulle iværksættes med henblik på at skabe de bedst mulige opvækstvilkår for børnene og de unge. Heri ligger, at der blandt de muligheder, som den foreslåede barnets lov vil give adgang til at iværksætte, vil skulle vælges hjælp og støtte, der må anses for den rette til at opfylde det enkelte barns eller den enkelte unges behov i det konkrete tilfælde.

De foreslåede bestemmelser i den foreslåede § 1 vil således, i samspil med de foreslåede bestemmelser i den foreslåede § 2, skulle medvirke til at skabe rammerne for en god og rettidig og helhedsorienteret indsats til børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier med afsæt i en grundig belysning af barnets, den unges og familiens problemer, ressourcer og støttebehov.

Der er ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer som følge af de sproglige tilpasninger af den foreslåede § 1, som foreslås gennemført som følge af, at servicelovens bestemmelser målrettet børn og unge med særlige behov og deres familier foreslås flyttet til barnets lov.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.1.

Til § 2

Serviceoven danner i dag rammen om de regler, som regulerer indsatser til børn og unge, der har et særligt behov for støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og deres familier.

Det generelle formål med servicelovens bestemmelser målrettet børn og unge og deres familier fremgår af servicelovens § 46, der omhandler formålet med de bestemmelser, som alene regulerer indsatser målrettet børn og unge med behov for særlig støtte.

Det fremgår af § 1, stk. 2, i serviceloven, at formålet med hjælpen efter loven er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Det fremgår af § 46, stk. 1, 1. pkt. i serviceloven, at formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Det fremgår endvidere af servicelovens § 46, stk. 1, 2. pkt., at støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal have til formål at 1) sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk, 2) sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk, 3) understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse, 4) fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og 5) forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Det fremgår af servicelovens § 46, stk. 2, at den støtte, der ydes skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal desuden i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Efter servicelovens § 46, stk. 3, skal støtten bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med barnets eller den unges alder og modenhed. Endelig fremgår det, at barnets eller den unges vanskeligheder så vidt muligt skal løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, fremgår det af samme bestemmelse, at foranstaltningens baggrund, formål og indhold skal tydeliggøres for forældrene.

Med lovforslaget foreslås det, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som vil skulle danne rammen for alle

sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Det foreslås, at § 2 vil skulle indeholde de foreslåede nye formålsbestemmelser, som vil skulle danne rammerne for den hjælp og støtte, som vil kunne ydes efter den foreslåede nye hovedlov.

Målgruppen for lovforslaget vil være de børn og unge og familier, som i dag er omfattet af servicelovens bestemmelser på grund af sociale udfordringer eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. Børn, unge og familier, som på grund af udfordringer hos barnet eller den unge har ret til at modtage hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser, foreslås således fremover at skulle kunne få hjælp og støtte efter de foreslåede bestemmelser i barnets lov.

Der vil kunne være tale om børn og unge med sociale problemer, herunder børn, hvor forældrene ikke eller kun vanskeligt kan leve op til deres forældreansvar. Hjælp og støtte vil også skulle iværksættes over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, herunder f.eks. døve og døvblinde børn og unge samt børn og unge med udviklingshæmning, opmærksomhedsforstyrrelse, synshandicap, medfødt eller erhvervet hjerneskade eller bevægehandicap m.v. Den foreslåede barnets lov vil være målrettet børn og unge under 18 år og deres familier, med mindre det eksplicit fremgår af de konkrete bestemmelser at hjælp og støtte kan gives til unge over 18 år.

Det foreslås, at det som *stk. 1, 1. pkt.*, fastsættes, at hjælp og støtte efter loven skal iværksættes med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for særlig støtte, kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Med særlig støtte forstås støtteindsatser efter denne lov.

Med det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, videreføres bestemmelsen i servicelovens § 46, *stk. 1, 1. pkt.* med sproglige opdateringer. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Samtidig foreslås det, at det som *stk. 1, 2. pkt.*, fastsættes, at hjælp og støtte også vil kunne iværksættes med henblik på at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for barnet, den unge eller familien.

Med det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, videreføres intentionerne i servicelovens § 1, *stk. 2* i en sprogligt tilrettet og sammenskrevet form. Der er ikke hermed tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Det foreslåede *stk. 1* er en formålsparagraf, som vil opstille de foreslåede overordnede målsætninger for hjælp og støtte til børn og unge, herunder også børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har et særligt behov for støtte. Med behov for særlig støtte forstås et behov, som rækker ud over de behov, som kan opfyldes af de tilbud, som i almindelighed står åbne for børn eller unge og deres familier som f.eks. tilbud efter dagtilbudsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1912 af 6. oktober 2021.

Med det foreslåede stk. 1 understreges det, at kommunens opgave over for denne gruppe af børn og unge og deres familier i medfør af barnets lov vil være at forsøge at sikre børnenes og de unges opvækstvilkår, så de vil kunne opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og - på sigt - et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Disse overordnede målsætninger vil så vidt muligt skulle tilgodeses i forbindelse med tilrettelæggelsen af hjælp og støtte til alle børn og unge, som vil være i målgruppen for rådgivning, hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov.

Det fastsættes endvidere med den foreslåede bestemmelse i overensstemmelse med gældende ret, at hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov vil skulle kunne medvirke til at lette hverdagen og understøtte livskvaliteten for barnet, den unge eller familien. Dette vil særligt være væsentligt for de børn og unge, der som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ikke vil have mulighed for at kunne opnå samme personlige udvikling, sundhed og mulighed for på sigt at få et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende, selv med omfattende hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov. Det vil også gælde for børn og unge, hvis nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne alene medfører et behov for hjælp og støtte efter kapitel 8 i den foreslåede barnets lov, eksempelvis i form af ledsagelse til barnet eller den unge eller et økonomisk tilskud til forældrene i form af hjælp til dækning af nødvendige merudgifter.

For børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne vil det således ofte være et væsentligt formål med hjælpen og støtten efter den foreslåede barnets lov at understøtte livskvaliteten og lette hverdagen for barnet eller den unge og familien.

Det foreslås endvidere, at det som *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes, at hjælp og støtte efter denne lov skal ydes med afsæt i barnets eller den unge perspektiv, ressourcer og behov med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste.

Det fremgår af det foreslåede *stk. 2, 2. pkt., nr. 1-5*, at hjælp og støtte, i det omfang det vil være relevant for det enkelte barn eller den enkelte unge, vil skulle tilrettelægges med henblik på at sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer, blandt andet til at indgå i sociale relationer og netværk, at fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel, at understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse, at forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv, samt at sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk.

Med det foreslåede stk. 2 videreføres servicelovens § 46, stk. 1 og stk. 3, 1. pkt., i en form, der er let sprogligt tilrettet. Der er ikke hermed tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Det foreslåede stk. 2 vil sammen med de øvrige foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 1 og 2, lægge den overordnede ramme for lovens øvrige bestemmelser vedrørende særlig støtte til børn og unge, som vil skulle forstås i lyset af lovens formål.

I det foreslåede stk. 2, nr. 1-5, fremhæves en række opmærksomhedspunkter, som vil afspejle centrale forhold i barnets eller den unges udvikling, som i det omfang, det er relevant, vil skulle tages i betragtning forud for og i forbindelse med iværksættelse af hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov.

Det foreslåede stk. 2 vil således medvirke til at understøtte, at der vil blive skabt sammenhæng i indsatsen for det enkelte barn eller den enkelte unge og dennes familie.

Hjælpen og støtten til det enkelte barn eller unge vil efter det foreslåede stk. 2, nr. 1, skulle tilrettelægges, så der tages højde for, at barnets eller den unges mulighed for personlig udvikling og opbygning af eksempelvis sociale relationer sikres. Dermed understreges det, at barnet eller den unge vil kunne have behov for hjælp til at udvikle personlige og sociale kompetencer, f.eks. ved at få støtte til at opretholde venskaber og indgå i sociale netværk, fritidsaktiviteter m.v.

Hjælpen og støtten vil desuden med det foreslåede stk. 2, nr. 2, i lighed med de gældende regler i serviceloven skulle tilrettelægges under hensyntagen til eventuelle behov for at fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel eksempelvis ved at sikre, at børn og unge med behov for særlig støtte, herunder børn og unge med funktionsnedsættelse, kommer til de forebyggende helbredsundersøgelser hos læge og sundhedsplejerske.

Hjælp og støtte vil endvidere efter det foreslåede stk. 2, nr. 3, skulle tilrettelægges på en sådan måde, at den vil kunne understøtte barnets eller den unges skolegang og inklusion i uddannelsessystemet. Dermed vil det blive fastsat, at der i tilrettelæggelsen af hjælp og støtte i relevant omfang vil skulle tages hensyn til udviklingen af barnets eller den unges faglige kompetencer, så barnet eller den unge så vidt muligt kan få en uddannelse.

Det foreslåede stk. 2, nr. 4, vil understøtte opmærksomheden på, at hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov vil skulle sigte mod at forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Der vil i tilrettelæggelse af hjælp og støtte også skulle være særlig opmærksomhed på, at hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov til nogle børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i visse tilfælde vil skulle have et mere kompenserende sigte. I overensstemmelse med gældende ret vil der derfor i tilrettelæggelsen af hjælp og støtte skulle anlægges et helhedsperspektiv i forhold til det enkelte barns eller den enkelte unges tilværelse og udvikling i indsatsen for det enkelte barn eller den unge.

Med det foreslåede stk. 2, nr. 5, foreslås det fastsat, at barnet eller den unge så vidt muligt vil skulle sikres kontinuitet i opvæksten og mulighed for at vokse op i et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile omsorgsrelationer. Det vil i den forbindelse være centralt, at de familiemæssige relationer vil skulle understøttes under hensyn til, hvad der er barnets bedste, blandt andet med

henblik på at barnet eller den unge så vidt muligt vil kunne bevare et stabilt netværk i et eventuelt anbringelsesforløb.

Det foreslås, at det som *stk. 3*, fastsættes, at hjælp og støtte skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø.

Med det foreslåede *stk. 3*, videreføres servicelovens § 46, *stk. 2*, 1. pkt., i sprogligt tilpasset form uden indholdsmæssige ændringer.

Det foreslåede *stk. 3* vil sammen med de øvrige foreslåede bestemmelser i de foreslåede §§ 1 og 2, lægge den overordnede ramme for lovens øvrige bestemmelser vedrørende hjælp og støtte til børn og unge, som skal forstås i lyset af lovens formål.

Med det foreslåede *stk. 3* angives, at det vil være et grundlæggende princip for den hjælp og støtte, som vil skulle gives efter den foreslåede barnets lov, at indsatsen vil skulle være sammenhængende og vil skulle sættes i værk så tidligt som muligt.

Bestemmelsen vil således indebære, i overensstemmelse med gældende ret, at støtten skal ydes på et så tidligt tidspunkt som muligt ud fra en opfattelse af, at den tidlige indsats i en del tilfælde kan standse et uhensigtsmæssigt udviklingsforløb. Endelig slås det fast, at det vil være et mål at opfange problemer så tidligt, at de så vidt muligt kan afhjælpes i familien og barnets eget miljø.

En tidlig og helhedsorienteret indsats vil ofte forudsætte, at der arbejdes tværfagligt mellem forskellige forvaltninger, sektorer og faggrupper, for at den nødvendige viden er til stede, inden der træffes beslutning om, hvilken hjælp og støtte der vil skulle iværksættes.

Det vil i den forbindelse også være væsentligt, at barnets eller den unges egne synspunkter høres og tillægges vægt i overensstemmelse med den enkeltes alder, modenhed og eventuelle særlige udfordringer, eksempelvis som følge af særlig psykisk sårbarhed eller nedsat psykisk funktionsevne. I forhold til de foreslåede rammer for inddragelse af børn og unge henvises til det foreslåede kapitel 2.

I formuleringen ”det nære miljø” vil ligge at kommunen både vil skulle forsøge at drage nytte af ressourcerne hos personer i hjemmet, typisk forældremyndighedsindehaverne og hjemmeboende søskende, og også vil skulle overveje, om der er andre nære pårørende og nærtstående personer i øvrigt, som vil kunne bidrage til løsning af problemerne.

I denne sammenhæng er det dog vigtigt at være opmærksom på, om inddragelsen af det nære miljø i opgaveløsningen vil kunne skabe konflikter og medføre uheldige følger for barnet eller den unge. Dette vil særligt kunne være relevant i tilfælde af alvorlige æresrelaterede konflikter.

Den foreslåede forpligtelse til at sikre, at hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov skal være tidlig og helhedsorienteret, vil blandt andet skulle medvirke til at understøtte den forpligtelse, som kommunalbestyrelsen vil få i medfør af kapitel 2 om kommunalbestyrelsens forpligtelser, herunder lovforslagets § 13. Efter denne foreslåede bestemmelse, som vil være en videreførelse af servicelovens § 19, stk. 1-3, vil kommunalbestyrelsen blandt andet skulle sikre, at den indsats for børn og unge og deres familier, der iværksættes efter barnets lov, indgår som en del af den samlede indsats for børn og unge, samt understøtte, at indsatsen for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet særligt behov for støtte sker i tæt sammenhæng med de tilbud, der iværksættes for de samme børn og unge efter anden lovgivning.

Forpligtelserne i det foreslåede stk. 3 vil endvidere skulle ses i sammenhæng med retssikkerhedslovens § 3, som slår fast, at kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken, samt retssikkerhedslovens § 5, som slår fast, at kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Det følger ligeledes af retssikkerhedslovens § 5, at kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Endvidere vil det foreslåede stk. 3 skulle ses i sammenhæng med retssikkerhedslovens § 6, hvoraf fremgår, at hvis en borger har brug for hjælp i længere tid, skal kommunalbestyrelsen tidligt i forløbet tilstræbe at tilrettelægge hjælpen ud fra en samlet vurdering af pågældendes situation og behov på længere sigt.

Det kan af ovenstående udledes, at kommunalbestyrelsen vil skulle være opmærksom på betydningen af, at hjælpen tidligt i forløbet målrettes barnets eller den unges behov både her og nu og på længere sigt, fordi den tidlige og målrettede hjælp ofte vil afværge yderligere problemer. Det kan ligeledes udledes, at kommunalbestyrelsen allerede tidligt i forløbet vil skulle foretage en kvalificeret vurdering af omfanget af støttebehovet og af, hvilke indsatser der bør iværksættes på såvel kort som lang sigt, samt at hjælpen vil skulle være sammenhængende og i nødvendigt omfang udføres på tværs af lovgivning, administrative strukturer og faglige kompetencer.

Det foreslåede stk. 3 vil således indebære, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med tilrettelæggelsen af hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov vil skulle tage afsæt i kommunernes eksisterende ansvar for at sikre en helhedsorienteret, velforberedt, rettidig og inddragende proces i sager om hjælp og støtte til børn og unge.

Endeligt foreslås det med *stk. 4* at barnets eller den unges vanskeligheder så vidt muligt vil skulle løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal baggrunden herfor forklares og begrundes over for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge, ligesom baggrund for, formål med og indhold af hjælpen og støtten i disse tilfælde skal tydeliggøres over for barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren.

Med det foreslåede stk. 4 foreslås bestemmelserne i servicelovens § 46, stk. 3, 2. og 3. pkt. videreført med sproglige opdateringer. Der er ikke hermed tiltænkt indholdsmæssige ændringer.

Det foreslåede stk. 4 vil skulle ses i tæt sammenhæng med det foreslåede kapitel 2 og lovforslagets § 13. Efter denne foreslåede bestemmelse, som vil være en videreførelse af servicelovens § 19, stk. 1, vil kommunalbestyrelsen blandt andet skulle sørge for, at de opgaver og tilbud, der omfatter børn, unge og deres familier, udføres i samarbejde med forældrene og på en sådan måde, at det fremmer børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed.

Det foreslåede stk. 4 vil angive, at løsninger på barnets eller den unges problemer, så vidt det er muligt, bør findes i forståelse med familien og med dennes medvirken, og at kommunalbestyrelsen vil skulle begrunde det over for barnet, den unge og forældremyndighedsindehaveren, hvis dette ikke er muligt.

Baggrunden for den foreslåede målsætning i det foreslåede stk. 4 er en grundlæggende erkendelse af, at barnet eller den unge uanset udfordringerne er en del af familien. Det er derfor væsentligt at bevare familieenheden, hvis mulighederne herfor er til stede.

På den anden side vil det med den foreslåede bestemmelse også blive signaleret, at forståelsen og samarbejdet med familien kun vil række til en vis grænse, dvs. at hvis barnets eller den unges forhold tilsiger et nødvendigt indgreb som strider mod forældrenes vilje, så må dette indgreb finde sted til trods for forældrenes manglende medvirken. Det er væsentligt at sikre denne forpligtelse ud fra en erkendelse af, at selv om alle forældre ønsker det bedste for deres børn, er det ikke alle forældre, som er i stand til at give deres børn den tryghed og basale omsorg, som barnet eller den unge har brug for.

Hensynet til, hvad der er bedst for barnet eller den unge, vil således skulle veje tungest. Det er i denne forbindelse vigtigt ikke at se barnet eller den unge som en adskilt del af familien, da hele barnets eller den unges situation vil skulle vurderes, herunder bl.a. forholdene i familien og det nære miljø. Det vil også være vigtigt at se barnets eller den unges situation i et langsigtet perspektiv.

Når det vil være nødvendigt at gribe ind med hjælp og støtte mod forældrenes vilje, vil begrundelsen, foranstaltningens formål, det forventede forløb samt de konsekvenser, der tilstræbes eller kan forudses, skulle være beskrevet på en sådan måde, at de er så tydelige som muligt for alle parter.

Derved understreges det, at iværksættelse af hjælp og støtte uden samtykke vil kræve en særlig opmærksomhed og omhyggelighed i såvel kommunikation som i formuleringen af alle afgørelser. Dels fordi denne type indsatser vil være meget indgribende, og dels fordi det erfaringsmæssigt vides, at det i disse meget vanskelige situationer kan være overordentligt svært for forældre, børn og

unge at forstå og overskue, hvad der sker, og hvilke konsekvenser en tvangsmæssigt iværksat indsats vil kunne få for dem.

Anvendelse af indsatser, der kan gennemføres tvangsmæssigt, er nærmere beskrevet særligt i kapitel 5 og 6.

Samlet set vil den foreslåede § 2 skulle medvirke til at sikre, at den foreslåede hjælp og støtte til børn og unge med særlige behov og deres familier vil skulle tilrettelægges med henblik på at sikre, at børn og unge vil kunne få de bedst mulige opvækstvilkår under hensyntagen til det enkelte barns eller den enkelte unges særlige udfordringer og ressourcer.

Støtten vil skulle ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Det er i denne forbindelse vigtigt ikke at se barnet eller den unge som en adskilt del af familien, da hele barnets eller den unges situation vil skulle vurderes, herunder bl.a. forholdene i familien og det nære miljø. Det vil også være vigtigt at se barnets eller den unges situation i et langsigtet perspektiv.

De foreslåede overordnede målsætninger i den foreslåede § 2 vil gælde såvel i forbindelse med forebyggende hjælp og støtte som med den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte.

De foreslåede bestemmelser i § 2 vil således i samspil med de foreslåede bestemmelser i § 1 skulle medvirke til at skabe rammerne for en god, rettidig og helhedsorienteret indsats til børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier med afsæt i en grundig belysning af barnets, den unges og familiens problemer, ressourcer og støttebehov.

Der er ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer som følge af de foreslåede sproglige tilpasninger af den foreslåede § 2, som foreslås gennemført som følge af, at servicelovens bestemmelser målrettet børn og unge med særlige behov og deres familier foreslås flyttet til barnets lov.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.1.

Til § 3

Der er ikke fastsat udtrykkelige regler i serviceloven om, hvem afgørelser om hjælp og støtte til børn og unge under 18 år træffes over for.

Efter Ankestyrelsens praksis træffes afgørelser dog som udgangspunkt over for forældremyndighedens indehaver.

Der kan dog være særlige tilfælde, f.eks. i ulykkestilfælde, hvor den eller de personer, der har forældremyndigheden over for barnet, mister livet eller forhold til uledsagede flygtningebørn, hvor der er behov for at træffe en afgørelse om hjælp og støtte, herunder om anbringelse uden for

hjemmet, inden Familieretshuset formelt har udpeget en indehaver af forældremyndigheden over barnet eller den unge, herunder eventuelt en midlertidig forældremyndighedsindehaver.

Der vurderes at være behov for en klarere retsstilling på området og det foreslås derfor, at der som noget nyt fastsættes udtrykkelige regler om, hvem afgørelsen om hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov træffes over for.

Det foreslås derfor, at det fastsættes i § 3, at afgørelser om hjælp og støtte som udgangspunkt træffes som over for forældremyndighedsindehaver eller kommende forældre og barnet eller den unge under 18 år, med mindre andet fremgår af denne lov.

Ved de kommende forældre forstås den gravide kvinde og den, der efter børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019, anses som retlig forælder til barnet. Dette omfatter kvindens ægtefælle, medmindre denne efter børneloven ikke anses som forælder til barnet, og den mand eller kvinde, der har anerkendt faderskabet henholdsvis medmoderskabet til barnet på afgørelsestidspunktet. Derimod omfatter det ikke den mand eller kvinde, der er far eller medmor til barnet, men hvis forældreskab til barnet endnu ikke er fastslået. Endvidere omfatter det den mand eller kvinde, som ifølge moren er eller kan være far eller medmor til barnet.

Forslaget vil indebære, at børn og unge er parter i en sag om støtte efter de foreslåede bestemmelser i barnets lov, men vil samtidig indebære, at deres partsstatus og dermed retten til at lade sig repræsentere som udgangspunkt udøves af forældremyndighedsindehaveren efter forældremyndighedslovens § 2. Klageadgang er dog særskilt reguleret i den foreslåede § 144.

Børn og unge, der er fyldt 10 år vil, for så vidt angår de specifikke afgørelser, der fremgår af den foreslåede § 145, få selvstændig partsstatus og vil i disse sager selv kunne udøve egen partsstatus og retten til at lade sig repræsentere af andre.

Lovforslaget vil samtidig indebære en videreførsel af den gældende retstilstand, hvorefter loven vil gælde enhver, der opholder sig lovligt i Danmark, jf. den foreslåede § 4 i barnets lov. I de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren ikke vil have lovligt ophold i Danmark, men den mindreårige har lovligt ophold, vil afgørelsen efter bestemmelsen skulle tage udgangspunkt i den mindreåriges opholdsgrundlag jf. retspraksis fra landsretten.

Til § 4

Det fremgår servicelovens § 2 har enhver, der opholder sig her i landet, ret til hjælp efter serviceloven. Det fremgår af servicelovens § 2, stk. 2, at social- og ældreministeren kan fasttætte regler om, hvilke ydelser efter denne lov, der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet og de nærmere betingelser herfor. Det fremgår § 3, stk. 3, kan der ved aftale med andre stater eller internationale organisationer gives kommunalbestyrelsen mulighed for at yde hjælp til behandling

eller pleje m.v. af længere varighed her i landet af personer, som har særlig tilknytning til landet, men som på ansøgningstidspunktet ikke har ophold her i landet. Det samme gælder herboende personers behandling eller pleje m.v., når de tager ophold i et andet land, hvortil de pågældende har en særlig tilknytning.

Det foreslås, at kapitel 1 i barnets lov ud over de foreslåede, nye formålsbestemmelser for loven også skal omfatte bestemmelser om lovens anvendelsesområde.

Med henblik på at skabe grundlag for en afgrænsning af anvendelsesområdet for den foreslåede barnets lov foreslås det, at det som *stk. 1* fastsættes, at enhver, der opholder sig lovligt i Danmark, og som er omfattet af den foreslåede § 1, vil have ret til hjælp efter lov. Ved enhver forstås dermed i denne sammenhæng børn, unge og familier.

Anvendelsesområdet for barnets lov foreslås således at skulle være de børn, unge og deres familier, som i dag er omfattet af servicelovens bestemmelser på grund af sociale udfordringer eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. Børn, unge og familier, som på grund af udfordringer hos barnet eller den unge har ret til at modtage hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser, foreslås således fremover at skulle kunne få hjælp og støtte efter de foreslåede bestemmelser i barnets lov.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres bestemmelserne i servicelovens § 2, i en let sprogligt tilrettet form, hvor der dels tages højde for målgruppen for barnets lov, dels bruges der i stedet for betegnelsen her i landet bruges betegnelsen i Danmark. Den foreslåede sproglige tilretning har til formål at tydeliggøre, at der med afgrænsningen alene henvises til lovligt ophold i Danmark, ikke til lovligt ophold i rigsfællesskabets øvrige dele.

Forslaget har således til formål at videreføre princippet i servicelovens § 2 om, at lovens ydelser kun kan gives til personer, der lovligt opholder sig her i Danmark, dvs. ikke i Grønland, på Færøerne eller i udlandet. Dette vil gælde uanset nationalitet. En dansk statsborger vil altid have lovligt ophold i Danmark.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at børn og unge, der opholder sig lovligt i Danmark, vil være omfattet af lovforslagets anvendelsesområde og således vil kunne have krav på hjælp og støtte efter lovforslagets enkelte bestemmelser. Det bemærkes i den forbindelse, at et barn eller en ung uden lovligt ophold dog efter den foreslåede bestemmelse i § 62, stk. 2, vil kunne anbringes på en sikret institution, hvis en række nærmere anførte betingelser er opfyldt. Der henvises til bemærkningerne til § 62, stk. 2.

Det vil efter bestemmelsen ikke være afgørende, om den pågældende er dansk statsborger. Det vil sige, at også en udlænding, som opholder sig lovligt her i landet vil have ret til hjælp efter samme regler som danske statsborgere. Det bemærkes i den forbindelse, at et barn eller en ung, som opholder sig lovligt i Danmark, som i dag vil have krav på hjælp og støtte efter lovforslaget, uanset

at barnets eller den unges forælder eller forældre ikke opholder sig lovligt i Danmark. Det henvises i den forbindelse til den foreslåede bestemmelse i § 3.

Betingelsen i lovforslagets § 3, stk. 1, om lovligt ophold her i Danmark vil betyde, at den pågældende udlænding fysisk vil skulle opholde sig i Danmark og endvidere vil skulle have et lovligt opholdsgrundlag. Ved vurderingen af, om en udenlandsk statsborger har lovligt ophold i barnets lovs forstand, vil der skulle lægges vægt på, om den pågældende har lovligt ophold i udlændingelovgivningens forstand.

Blandt andre udlændinge, der har lovligt ophold efter udlændingelovens bestemmelser, vil have lovligt ophold i lovforslagets forstand. Det betyder bl.a., at udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a har ret til at opholde sig i Danmark, vil have lovligt ophold i lovforslagets forstand.

En udlænding med opholdstilladelse – tidsbegrænset eller tidsubegrænset – eller visum vil således have lovligt ophold i lovforslagets forstand. Det vil gælde uanset opholdsgrundlagets karakter og varighed.

Nordiske statsborgere kan efter udlændingelovens § 1 uden tilladelse indrejse og opholde sig her i landet og vil derfor også have lovligt ophold i lovforslagets forstand.

Omfattet af personkredsen vil også være børn og unge, der har ret til ophold i Danmark i medfør af EU-reglerne, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 1457 af 6. oktober 2020 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler om fri bevægelig (EU-opholdsbekendtgørelsen), som gennemfører direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet) i dansk ret.

Udlændinge omfattet af EU-reglerne har en umiddelbar ret til ophold, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Det gælder, selvom de ikke har fået udstedt et EU-opholdsdokument i henhold til bekendtgørelsen, idet sådanne opholdsdokumenter er konstaterende og ikke retsstiftende.

Også udlændinge med processuelt ophold, jf. udlændingelovens § 33 a, dvs. udlændinge, der efter udlændingelovens regler har ret til at opholde sig her i landet under behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse, vil være omfattet af bestemmelsen. Disse børn og unge vil dog samtidig kunne være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse, i hvilke tilfælde der gælder en særlig procedure for iværksættelse af foranstaltninger, hjælp eller støtte, jf. herom længere nedenfor.

Endvidere indeholder udlændingelovens § 33 b regler om opsættende virkning. Opsættende virkning indebærer, at en udlænding i forbindelse med en klage over en afgørelse bibeholder hidtil opnåede rettigheder, og at en fastsat udrejsefrist suspenderes. Hvis udlændingen ikke har opnået rettigheder, får den opsættende virkning samme retsvirkning for udlændingen som processuelt ophold. Der kan herom i øvrigt henvises til bemærkningerne til L 189, jf. Folketingstidende 2019-

20, tillæg A. En udlænding, der mister sit opholdsgrundlag, f.eks. ved afslag på forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen, vil ikke have lovligt ophold i lovforslagets forstand. Har den pågældende imidlertid ret til at opholde sig her i landet, mens en klage over en sådan afgørelse behandles, (opsættende virkning), vil udlændingen være omfattet af lovforslagets anvendelsesområde.

Endelig vil udlændinge, der opholder sig i Danmark på et opholdsgrundlag, der kan sidestilles med et lovligt ophold efter udlændingeloven, herunder processuelt ophold, være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Dette vil f.eks. kunne være udlændinge med ret til ophold efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., jf. lov nr. 2055 af 16. november 2021, eller efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, jf. lov nr. 324 af 16. marts 2022 med senere ændring.

En udlænding, der er idømt frihedsstraf og udvist med den følge, at den pågældendes opholdsgrundlag er bortfaldet, vil ikke have lovligt ophold i lovforslagets forstand. Endelig vil en udlænding ikke have lovligt ophold i lovforslagets forstand, hvis den pågældende er udelukket fra opholdstilladelse, f.eks. på grund af kriminalitet, men opholder sig her i landet på et såkaldt tålt ophold under henvisning til, at den pågældende ikke kan udsendes på grund af udlændingelovens refoulementsforbud (forbud mod udsendelse af en udlænding til et land, hvor den pågældende risikerer forfølgelse eller overgreb omfattet af udlændingelovens § 7).

For så vidt angår udlændinge, der er omfattet af lovforslaget, og som er under Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. dog stk. 3 og 4, bemærkes, at udlændingelovens regler vil have forrang. Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., får en udlænding, der opholder sig i Danmark som asylansøger, udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes, jf. dog bl.a. stk. 3 og 4. Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 2, gælder det samme for udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 ikke har ret til at opholde sig i landet, såfremt det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4. Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse efter § 42 a, stk. 1 og 2, omfatter også mindreårige udlændinge.

Den foreslåede bestemmelse i § 3 i barnets lov vil således ikke finde anvendelse i det omfang, udlændingemyndighederne inden for asylindkvarteringssystemet vil kunne imødekomme eventuelle behov for støtte eller hjælp. I det omfang, der til denne gruppe er behov for yderligere foranstaltninger, hjælp eller støtte efter lovforslaget, vil det være Udlændingestyrelsen, der godkender og afholder betalingen herfor. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere ikke finde anvendelse, hvis der vil kunne træffes afgørelse efter udlændingelovens kapitel 9 b om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge.

Det foreslås i overensstemmelse med gældende ret, at børn og unge, der opholder sig lovligt i Danmark, mens deres sag om opholdstilladelse behandles, dvs. har processuelt ophold, vil skulle

være omfattet af den foreslåede barnets lov, og at kommunerne vil kunne iværksætte hjælp og støtte til denne gruppe af udlændinge efter reglerne i den foreslåede barnets lov.

Hermed vil børn af asylansøgere, der har deres sag om opholdstilladelse under behandling i overensstemmelse med gældende ret, også skulle være omfattet af den foreslåede barnets lov. Disse børn og unge vil dog samtidig være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, hvorfor der gælder en særlig procedure for iværksættelse af foranstaltninger, hjælp eller støtte, jf. nedenfor.

Hjælp eller støtte, der iværksættes af kommunerne eller kommunernes børne- og ungeudvalg efter den foreslåede barnets lov, vil skulle være afpasset den midlertidige karakter, som den pågældende udlændings opholdsgrundlag måtte have.

Udlændingestyrelsen har efter udlændingelovens § 42 a, stk. 2, forsørgelsespligt over for udlændinge uden lovligt ophold, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen. Iværksættelse af sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte kan derfor som udgangspunkt ikke ske uden Udlændingestyrelsens forudgående godkendelse af betaling.

Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, at en udlænding, der opholder sig her i landet, og som indgiver ansøgning om asyl, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser. Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt omfatter også nødvendige sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte.

Udlændingeloven betragtes i den sammenhæng som en særlov. Den foreslåede barnets lov vil således ikke finde anvendelse i det omfang, udlændingemyndighederne inden for asylsystemet kan imødekomme eventuelle behov for støtte eller hjælp. I det omfang der er behov for yderligere foranstaltninger, hjælp eller støtte efter den foreslåede barnets lov, vil det være Udlændingestyrelsen, der godkender og afholder betalingen herfor.

Det foreslås i *stk. 2* at give social- og ældreministeren bemyndigelse til at fastsætte regler for, hvilke ydelser efter barnets lov der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet, og om betingelserne herfor. Dette vil være en videreførelse af servicelovens § 2, stk. 2. Der foreslås ingen indholdsmæssige ændringer.

Bestemmelsen indebærer, at social- og ældreministeren skal kunne fastsættes nærmere regler for, hvilke former for hjælp og støtte efter barnets lov, der vil kunne medtages under et midlertidigt ophold i udlandet og de nærmere rammer herfor.

Den foreslåede bemyndigelse foreslås i lighed med i dag udnyttet til fastsættelse af reglerne i bekendtgørelse nr. 1296 af 15. december 2009 om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet (herefter udlandsbekendtgørelsen), hvori der er fastsat regler om den enkelte borgers ret til at medtage visse ydelser.

Udlandsbekendtgørelsen vil dermed skulle justeres, så den også fremover vil omfatte bestemmelser om ret til at modtage de ydelser målrettet børn og unge og deres familier, som i dag kan modtages med henvisning til serviceloven, men som det foreslås fremover vil skulle ydes efter den foreslåede barnets lov.

Retten til at modtage ydelser vil kun gælde for de ydelser, der specifikt er nævnt i udlandsbekendtgørelsens § 1, stk. 2. En kommune kan dog vælge at fastsætte sit serviceniveau, så det er muligt at modtage visse andre ydelser.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at visse former for hjælp og støtte til børn, unge og deres familier kan modtages under midlertidige ophold, herunder ferieophold, i udlandet.

Med det foreslåede *stk. 3* foreslås det, at der ved aftale med andre stater eller internationale organisationer gives kommunalbestyrelsen mulighed for at yde hjælp til behandling eller pleje m.v. af længere varighed efter denne lov i Danmark til personer, som har særlig tilknytning til landet, men som på ansøgningstidspunktet ikke har ophold i Danmark. Det samme gælder til herboende personers behandling eller pleje m.v., når de tager ophold i et andet land, hvortil de pågældende har særlig tilknytning.

Med den foreslåede bestemmelse videreføres servicelovens § 2, stk. 3, med enkelte sproglige tilretninger og herunder den sproglige tilpasning af betegnelsen "her i landet" ændres til "i Danmark". Det præciseres herved, at der med betegnelsen menes lovligt ophold i Danmark og ikke til lovligt ophold i rigsfællesskabets øvrige dele. Der er ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer i bestemmelsen.

Servicelovens § 2, stk. 3, er en videreførelse af § 3, stk. 2, i lov nr. 1128 af 22. december 1993 om social bistand. Bestemmelsen blev indført på baggrund af forberedelserne til Danmarks tiltrædelse til Nordisk Konvention af 14. juni 1994 om Social Bistand og Sociale Tjenester, jf. Folketingstidende 1993-94 (1. samling), tillæg A, spalte 1939. Det foreslåede *stk. 3* vil således give hjemmel til, at der også efter barnets lov vil kunne indgås aftaler med andre stater og internationale organisationer om mulighed for at yde hjælp til børn og unge i situationer, hvor der eksempelvis er opstået behov for hjælp til behandling eller pleje, uden at barnet eller den unge på ansøgningstidspunktet opholder sig i Danmark, men hvor barnet eller den unge har særlig tilknytning til landet. Det samme vil gøre sig gældende ved behandling eller pleje m.v. til herboende børn og unge, der tager ophold i et andet land, hvortil de har særlig tilknytning.

Der er ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer som følge af de sproglige tilpasninger af den foreslåede § 4, som foreslås gennemført som følge af, at servicelovens bestemmelser målrettet børn og unge med særlige behov og deres familier foreslås flyttet til barnets lov.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.1.

Til § 5

Det følger af servicelovens § 46, at, at formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Det fremgår også af bestemmelsen, at støtte til børn og unge skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Støtten skal have til formål at sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familierelationer og øvrige netværk, sikre mulighed for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk, understøtte skolegang og muligheder for at gennemføre en uddannelse, fremme barnets sundhed og trivsel og endelig skal støtten også have til formål at forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Det fremgår af servicelovens § 46, stk. 2, at støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så barnets eller den unges problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller det nære miljø, ligesom støtten skal tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Det fremgår af servicelovens § 46, stk. 3, at støtte til børn og unge skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer og at barnets eller den unges synspunkter altid skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Det fremgår videre, at barnets eller den unges vanskeligheder så vidt muligt skal løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken, ligesom foranstaltningens baggrund, formål og indhold skal tydeliggøres over for forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, når det ikke er muligt.

Det følger af § 48 i serviceloven, at inden der træffes afgørelse efter §§ 51, 52, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75, skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge herom. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Bestemmelsen er ny, men indeholder elementer af servicelovens § 46, stk. 1 og 3, om formålet med støtten og retten til at blive inddraget og hørt i egen sag, i en samlet og ny rammesætning af barnets eller den unges overordnede ret til omsorg, beskyttelse og inddragelse og formålet hermed.

Der vil ikke skulle træffes afgørelser efter § 5 i barnets lov, i lighed med de gældende regler i servicelovens § 46. Kommunernes anvendelse af bestemmelsen vil derfor ikke selvstændigt kun indbringes for Ankestyrelsen.

Med lovforslagets *stk. 1* foreslås det, at et udsat barn eller en ung og et barn eller en ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne vil have ret til at nyde omsorg, beskyttelse og inddragelse for at opnå udvikling, sundhed og trivsel og vil have ret til at udvikle sig i gode sociale fællesskaber.

Med bestemmelsen vil følge, at behovet for omsorg, beskyttelse og inddragelse kan skyldes, at der er tale om et barn i en social udsat position, et barn eller ung med funktionsnedsættelse eller et barn eller ung, hvor støttebehovet har udspring i sammensatte udfordringer.

Bestemmelsen vil betyde, at hjælp og støtte efter den foreslåede barnets lov vil skulle tilrettelægges således, at barnets og den unges grundlæggende ret til omsorg, beskyttelse og inddragelse iagttages af myndigheder, fagprofessionelle og andre voksne omkring barnet.

Formålet med bestemmelsen er at fastlægge en ramme for kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre hjælp og støtte efter loven ved at fastsætte barnets eller den unges grundlæggende ret efter loven til omsorg, beskyttelse og inddragelse, så barnet eller den unge sikres udvikling, sundhed og trivsel og barnets eller den unges ret til at udvikle sig i gode sociale fællesskaber.

Bestemmelsen skal ses i forlængelse af den foreslåede bestemmelse i § 2, hvoraf det fremgår, at hjælp og støtte efter loven vil skulle iværksættes med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for særlig støtte, kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Med det foreslåede *stk. 2* foreslås det som en grundlæggende rettighed for udsatte børn og unge og børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne at have ret til indflydelse på de forhold, som vedrører dem, i overensstemmelse med artikel 12 i FN's konvention om barnets rettigheder.

Retten til indflydelse vil betyde, at barnet og den unges egne perspektiver og egne forslag og ønsker vil skulle indgå, når der træffes beslutninger om deres forhold.

Formålet er at sikre, at barnet og den unge sættes i centrum og anerkendes som selvstændige individer med egne holdninger, ønsker og perspektiver på deres liv og forhold, og i kraft heraf skal have ret til at få indflydelse på de forhold, der vedrører dem.

Indflydelsen skal ske med respekt for børns og unges forskellighed, og skal ske under hensyntagen til det enkelte barn eller den enkelte unges modenhed, alder og ressourcer, herunder eventuelle kommunikationsvanskeligheder som følge af funktionsnedsættelse. Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med inddragelsen af barnet eller den unge blandt andet skulle være opmærksom på, at barnet eller den unge ikke altid kan vurdere implikationerne af deres tilkendegivelser, samt på, at tilkendegivelserne kan være påvirkede heraf. Det vil eksempelvis kunne gælde børn og unge med selvskadende adfærd, spiseforstyrrelser eller lignende samt børn og unge med udviklingshæmning eller opmærksomhedsforstyrrelser. Der vil ligeledes kunne være udfordringer med at nogle børn og unge lader deres tilkendegivelser påvirke af loyalitet og ansvarsfølelse over for deres forældre, frem

for alene at udtrykke deres egne ønsker og behov. Børn og unge med denne type udfordringer har fortsat ret til at blive hørt og inddraget, men samtalen/inddragelsen bør tilrettelægges under hensyntagen hertil.

Retten til indflydelse vil ikke betyde, at barnet eller den unge pålægges ansvaret for beslutningerne. Bestemmelsen vil endvidere ikke betyde, at myndighederne får pligt til i alle tilfælde at følge barnets holdninger m.v. Ansvar for at sikre, at der træffes de nødvendige og relevante beslutninger om støtte og hjælp efter loven ud fra barnets behov, vil entydigt påhvile de voksne omkring barnet. Derfor skal retten efter det foreslåede stk. 2 ses i tæt samspil med den foreslåede § 7, hvor dette ansvar eksplicit foreslås reguleret.

Barnets eller den unges ret til indflydelse på de forhold, som vedrører barnet eller den unge, foreslås at skulle gælde uanset, hvor i forløbet barnets eller den unges sag efter loven befinder sig, og vil dermed ikke være forbeholdt udvalgte tidspunkter af sagens behandling. Det vil sige uanset, om barnets eller den unges sag er under afklaring, udredning, afgørelse eller under opfølgning vil barnet eller den unge have ret til indflydelse på de beslutninger, der træffes af betydning for barnet eller den unge.

Retten til indflydelse foreslås endvidere ikke at være forbeholdt de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer en afgørelse om barnets forhold. Retten foreslås også at gælde beslutninger, som ikke kræver en forvaltningsretlig afgørelse, dvs. beslutninger om forholdene for barnet eller den unge, som myndighederne træffer som led i deres faktiske forvaltningsvirksomhed. Bestemmelsen skal ses i tæt sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 2, hvorefter hjælp og støtte efter loven vil skulle ydes med afsæt i barnets perspektiv, ressourcer og behov med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste.

Efter forarbejderne til § 48 i serviceloven er formålet med bestemmelsen at give barnet eller den unge mulighed for at give sin mening om sagen til kende inden afgørelsen, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 181 som fremsat, side 33. Af hensyn til barnet eller den unge bør det undgås, at der afholdes overflødige samtaler, og derfor kan kravet i § 48, stk. 1, om afholdelse af en samtale med barnet eller den unge inden afgørelsen bortfalde, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med gennemførelsen af den børnefaglige undersøgelse eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunen vil i disse tilfælde i henhold til de almindelige forvaltningsretlige regler fortsat have pligt til at oplyse barnet eller den unge om afgørelsens indhold.

Det fremgår videre af § 48, stk. 1, i serviceloven, at en samtale med barnet eller den unge kan gennemføres uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse. Muligheden for at gennemføre samtalen uden forældremyndighedsindehaverens samtykke og deltagelse kan for eksempel være relevant i sager, hvor det vurderes nødvendigt at få barnets eller den unges uforbeholdne mening tydeligt frem, og hvor forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse kan udgøre en barriere for, at barnet eller den unge fyldestgørende kan udtrykke sine

synspunkter. I sådanne tilfælde kan det af hensyn til barnet eller den unge være hensigtsmæssigt, at forældremyndighedsindehaveren ikke deltager i samtalen. I vurderingen af, hvorvidt samtalen skal gennemføres uden forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse, skal der lægges afgørende vægt på barnets eller den unges bedste frem for på hensynet til forældremyndighedsindehaveren. Når en samtale gennemføres uden forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse skal kommunalbestyrelsen være særligt opmærksom på at afholde samtalen i tryghedsskabende rammer for barnet eller den unge. Det kan være i et børnevenligt indrettet lokale eller et sted uden for forvaltningen, hvor barnet eller den unge føler sig tryk, eksempelvis i barnets dagtilbud eller på barnets eller den unges skole.

For børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan der endvidere være særlige kommunikative vanskeligheder, der bør tages højde for ved tilrettelæggelsen af samtalen, lige som der under samtalen bør være en særlig opmærksomhed på, om budskaberne fra barnet eller den unge er påvirket af manglende forståelse for implikationerne af samtalen eller af, at barnet eller den unge har ønsker, som ikke er til deres eget bedste. Denne opmærksomhed vil eksempelvis kunne være særligt relevant i forbindelse med samtaler med psykisk sårbare børn og unge eller børn og unge med selvskadende adfærd eller psykiske funktionsnedsættelser. I sådanne situationer vil det ofte være særligt relevant at overveje, om forældrene med fordel kan inddrages i samtalen med henblik på at bidrage med den særlige viden, forældrene typisk vil have om barnets udfordringer.

Endelig bør barnet eller den unge inden samtalen orienteres om retten til at have en bisidder med under samtalen, jf. den almindelige vejledningsforpligtelse samt servicelovens § 48 a. Dette gælder særligt, hvis samtalen afholdes uden deltagelse af forældremyndighedens indehaver. Barnet eller den unge kan eksempelvis medtage en lærer, en pædagog eller en anden person, barnet eller den unge er tryk ved. Når en samtale gennemføres uden forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse skal kommunalbestyrelsen endvidere være særligt opmærksom på at søge at opretholde en god dialog med forældremyndighedsindehaveren. Kommunalbestyrelsen bør søge at opnå forældremyndighedsindehaverens forståelse for, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt, at vedkommende deltager i samtalen. Endvidere bør der efter samtalen være en god dialog med forældremyndighedsindehaveren om formålet med samtalen m.v.

Med det foreslåede *stk. 3* foreslås det at fastsætte en bestemmelse i loven, som vil fastslå en grundlæggende ret for barnet og den unge til, at barnet eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages gennem direkte kontakt og samtaler, inden der træffes beslutninger eller afgørelser om barnets eller den unges forhold. Det foreslås, at inddragelsen og samtaler kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Med forslaget vil inddragelsen af barnet eller den unge som noget nyt i forhold til serviceloven ikke længere være knyttet til kravet om afholdelse af børnesamtale på fastsatte tidspunkter i sagsforløbet.

I stedet foreslås det, at der fastsættes en ret for barnet og den unge til at blive inddraget i alle sager, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold.

Bestemmelsen vil endvidere betyde, at inddragelse og tilvejebringelse af barnets eller den unges perspektiver vil kunne ske både ved samtaler og gennem anden direkte kontakt ud fra en konkret vurdering af barnet eller den unges behov og ønsker og forholdene i sagen i øvrigt.

Bestemmelsen vil skulle sikre, at der sker løbende inddragelse af barnet eller den unge under hele forløbet ved at stille krav om inddragelse gennem samtaler eller anden direkte kontakt med barnet eller den unge, inden der træffes beslutninger og afgørelser om barnets eller den unges forhold.

Bestemmelsen vil således indebære, at der skal ske inddragelse også ved løbende beslutninger om barnets forhold dvs. i tilfælde, hvor der ikke nødvendigvis skal træffes en forvaltningsretlig afgørelse efter loven. I de tilfælde, hvor der skal træffes afgørelse om barnets forhold efter loven, vil en manglende tilvejebringelse og inddragelse af barnet eller den unges holdning og synspunkter udgøre en væsentlig mangel ved afgørelsen.

Samtidig vil bestemmelsen give myndighederne mulighed for at tilrettelægge den løbende inddragelse gennem direkte kontakt og samtaler med barnet eller den unge efter en konkret vurdering af barnets eller den unges behov og forholdene i sagen i øvrigt. Bestemmelsen vil dermed indebære en ny tilgang til inddragelse og samtaler med barnet eller den unge give mulighed for, at inddragelsen kan ske på andre måder end ved afholdelse af børnesamtaler med barnet eller den unge. Samtaler og inddragelse vil dermed skulle ske løbende, og kan tilpasses barnets eller den unges ønsker og de konkrete behov og omstændigheder i sagen og på baggrund af myndighedernes vurdering. Samtidig vil inddragelsen af barnet eller den unge og samtaler i højere grad kunne tilrettelægges ud fra barnets eller den unges præmisser og holdninger.

Med bestemmelsen foreslås det, at der – ligesom det i dag er muligt efter serviceloven – skal kunne ske inddragelse og gennemføres samtaler med barnet eller den unge uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse. Dette vil for eksempel kunne være relevant i sager, hvor det vurderes nødvendigt at få barnets eller den unges uforbeholdne mening tydeligt frem, og hvor forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse kan udgøre en barriere for, at barnet eller den unge fyldestgørende kan udtrykke sine synspunkter. I sådanne tilfælde kan det af hensyn til barnet eller den unge være hensigtsmæssigt, at forældremyndighedsindehaveren ikke deltager i samtalen. I vurderingen af, hvorvidt samtalen skal gennemføres uden forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse, foreslås det, at der fortsat skal lægges afgørende vægt på barnets eller den unges bedste frem for på hensynet til forældremyndighedsindehaver.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 6 om barnets eller den unges ret til en bisidder. Der henvises til bemærkningerne til § 6.

Når en samtale gennemføres uden forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse bør kommunalbestyrelsen også fremover være særligt opmærksom på at afholde samtalen i tryghedsskabende rammer for barnet eller den unge.

Med det foreslåede stk. 3 vil barnet og den unge have ret til at blive inddraget, inden der træffes beslutninger om barnet eller den unges forhold. Barnet og den unge vil dog i alle tilfælde have ret til at afslå at udtale sig i den konkrete sag, hvis de ikke ønsker det. Myndighederne må i givet fald tilvejebringe barnet eller den unges perspektiver på anden vis.

Med det foreslåede *stk. 4* foreslås det, at stk. 3 i helt særlige tilfælde helt eller delvist vil kunne fraviges, hvis barnet eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnet eller den unges perspektiver vil i disse tilfælde skulle tilvejebringes på anden vis.

Med forslaget vil kravet om, at myndighederne løbende skal tilvejebringe og inddrage barnet eller den unges holdninger og synspunkter i sagen, alene kunne undlades, hvis barnet eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod. Herved forstås, at det alene vil være helt særlige tilfælde, som kan begrunde, at myndighederne ikke taler med og inddrager med barnet eller den unge selv, men må tilvejebringe barnet eller den unges perspektiver på anden vis.

Barnets alder, modenhed eller evt. fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse vil som udgangspunkt ikke i sig selv kunne begrunde en undladelse af at tilvejebringe og inddrage barnet eller den unges holdning og synspunkter i sager efter loven. I stedet vil myndighederne i disse tilfælde have pligt til at sikre, at inddragelsen og tilvejebringelsen af barnets synspunkter sker ud fra barnets præmisser og under hensyntagen til f.eks. barnets alder, modenhed eller evt. funktionsnedsættelse. Hvis der imidlertid er tale om et meget lille barn herunder et spædbarn, eller et barn med en svær psykisk funktionsnedsættelse vil der kunne være tale om en særlig grund, der vil kunne begrunde, at barnet eller den unges perspektiver må tilvejebringes på anden vis f.eks. ved at indhente observationer om barnet f.eks. ved at tale med de voksne, der er omkring barnet.

Formålet med bestemmelsen vil være at sikre, at barnet eller den unge bliver inddraget og deres perspektiver tilvejebragt i alle sager om hjælp og støtte efter loven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.2.

Til § 6

Det fremgår af § 48 a, stk. 1 i serviceloven, at et barn eller en ung, hvis sag behandles efter denne lov, på ethvert tidspunkt af sagens behandling har ret til at lade sig bistå af andre.

Af forarbejderne til § 48 a, stk. 1, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side. 4552, fremgår det, at børn og unge med bestemmelsen har en lovfæstet ret til at medtage en bisidder til møder i

kommunen eller Ankestyrelsen. Retten gælder på ethvert tidspunkt af sagens behandling, og retten for barnet eller den unge kræver ikke samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Barnets ret til bisidder betyder, at barnet eller den unge altid kan medtage en bisidder til samtaler med kommunen i en sag, der behandles efter servicelovens regler. Det betyder, at retten ikke alene omhandler møder i sager efter kapitel 11 serviceloven, men tillige omfatter samtaler, der afholdes efter andre bestemmelser i serviceloven herunder f.eks. § 155 a, stk. 2, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 181 som fremsat, side 33. Det fremgår heraf, at bestemmelsen efter § 48 a, stk. 1, i serviceloven ikke berører retten til at lade sig repræsentere af andre i tilfælde, hvor barnet eller den unge efter lovgivningen selv udøver partsbeføjelser.

Barnet eller den unges ret til en bisidder er ikke en foranstaltning efter serviceloven, men alene en ret som barnet eller den unge kan gøre brug af efter egen lyst og behov. Barnet eller den unge har ikke brug for flere voksne, der kan blande sig i sagens detaljer og beslutninger, men har derimod brug for en tillidsperson, der kan deltage i møder i kommunen, der oftest er en for barnet eller den unge ukendt situation at være i.

Det følger endvidere af forarbejderne, at vurderer kommunen, at det er af væsentligt betydning for barnets eller den unges særlige behov for støtte, at der er en voksen, der kan støtte barnet eller den unge og følge sagen, findes hjemlen i de eksisterende regler. Der er ikke noget til hinder for, at en personlig rådgiver eller en fast kontaktperson, som barnet eller den unge måtte have fået udpeget efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 6 eller 7, kan deltage i barnet eller den unges møder på forvaltningen, hvis barnet eller den unge ønsker det, og det ligger inden for det, som kommunen har bestemt, at vedkommende skal bistå barnet eller den unge med. Kommunen vil dog også på anden måde kunne støtte et barn eller en ung i at finde en bisidder. En sådan støtte kunne bestå i, at sagsbehandleren tager initiativ til at tale med barnet eller den unge om den støtte, som en bisidder kan give og mere aktivt hjælper barnet eller den unge med at finde den rette og kontakte vedkommende.

Der er ifølge forarbejderne ikke fundet behov for at foreslå en selvstændig pligt for kommunen til at oplyse om retten til en bisidder, da kommunen allerede i dag har en generel pligt til at rådgive borgerne om deres rettigheder. Både barn, ung og bisidder har mulighed for at frasige sig relationen, så den pågældende ikke længere fungerer som bisidder for barnet eller den unge. Information til bisidderen skal foregå gennem barnet eller den unge, da det fortsat er vigtigt, at det er barnets eller den unges selvstændige ret til at blive hørt, der kommer i centrum. Hvis bisidderen modtager mere information end barnet eller den unge, vil der være en risiko for, at bisidderen overtager sagen på bekostning af barnets eller den unges interesse. Beføjelserne for bisidderen skal således alene bestå i at være til stede under møderne og ikke til at kommunikere med forvaltningen uden om barnet eller den unge selv.

Det er op til barnet eller den unge selv, hvor meget bisidderen i øvrigt skal informeres om sagen. Barnet eller den unge har dog mulighed for at aftale med kommunen, at de skal udsende

mødeindkaldelser med videre til bisidderen, men der indføres ikke en pligt hertil, da det er vigtigt, at det hele tiden er barnet eller den unge selv, der har styringen.

Det foreslås med *stk. 1*, at et barn eller en ung, hvis sag behandles efter den foreslåede barnets lov, på ethvert tidspunkt af sagens behandling har ret til at lade sig bistå af andre. Kommunalbestyrelsen skal oplyse barnet eller den unge om denne ret.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at barnet eller den unge altid vil kunne medtage en bisidder til samtaler med kommunen i en sag, der behandles efter loven, og til møder i kommunen eller Ankestyrelsen. Retten vil gælde på ethvert tidspunkt af sagens behandling, og retten for barnet eller den unge kræver ikke samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Bestemmelsen efter det foreslåede *stk. 1* vil ikke berøre barnets eller den unges ret til at lade sig repræsentere af andre i tilfælde, hvor barnet eller den unge efter loven selv udøver partsbeføjelser.

Med *stk. 1* vil barnet eller den unges ret til en bisidder fortsat ikke være en indsats efter loven, men alene en ret som barnet eller den unge kan gøre brug af efter egen lyst og behov.

Bestemmelsen vil indebære, at hvis kommunen vurderer, at det er af væsentligt betydning for barnets eller den unges behov for støtte efter loven, at der er en voksen, der kan støtte barnet eller den unge og følge sagen, vil der være mulighed herfor. Der vil dermed ikke være noget til hinder for, at f.eks. en kontaktperson, som barnet eller den unge får udpeget efter forslaget til bestemmelsen i lovens § 32 vil kunne deltage i barnet eller den unges møder på forvaltningen, hvis barnet eller den unge ønsker det, og det ligger inden for det, som kommunen har bestemt, at vedkommende kontaktperson skal bistå barnet eller den unge med.

Med bestemmelsen vil kommunalbestyrelsen fortsat også på anden måde skulle kunne støtte et barn eller en ung i at finde en bisidder. En sådan støtte vil kunne bestå i, at sagsbehandleren tager initiativ til at tale med barnet eller den unge om den støtte, som en bisidder kan give, og mere aktivt hjælper barnet eller den unge med at finde den rette og også kontakte vedkommende. I forbindelse med at der ydes hjælp til at finde den rette bisidder, vil det være relevant for kommunalbestyrelsen at være opmærksom på at finde en person med forudsætninger for at kunne varetage rollen som bisidder for det enkelte barn, herunder har kendskab til eventuelle særlige udfordringer som følge af eksempelvis psykisk sårbarhed eller funktionsnedsættelse.

Med det foreslåede *stk. 1* foreslås det, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at oplyse barnet eller den unge om retten til bisidder fremgår eksplicit af bestemmelsen. Denne pligt følger af gældende ret, da kommunen har en generel pligt til at rådgive børn og unge om deres rettigheder, men pligten foreslås indsat i bestemmelsen for at tydeliggøre, at rådgivningen af barnet eller den unge om rettigheder også omfatter retten til bisidder.

Der foreslås således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen om retten til bisidder ift. den gældende bestemmelse i servicelovens § 48 a, stk. 1, og dermed foreslås gældende retstilstand videreført uændret.

Det fremgår af § 48 a, stk. 2 i serviceloven, at stk. 1 om retten til en bisidder ikke finder anvendelse, hvis myndigheden træffer afgørelse om, at barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov.

Myndigheden kan endvidere træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4553.

Servicelovens § 48 a, stk. 2, indebærer, at barnets eller den unges ret til selv at vælge bisidder er begrænset på samme måde som voksnes valg af partsrepræsentant, efter de regler der følger af forvaltningslovens § 8, stk. 2.

Et barns eller en ungs adgang til at lade sig bistå af andre, kan således fraviges, hvis barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. For det andet fremgår det, at myndigheden kan træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges. Bestemmelsen indebærer, at forvaltningen må foretage en konkret afvejning af på den ene side barnets eller den unges interesse i at lade sig bistå af den pågældende bisidder og på den anden side de hensyn, der taler for at afskære barnets eller den unges adgang til at lade sig bistå af den pågældende bisidder.

Der følger af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4553-4554, at der ikke er fastsat generelle regler om, at en bisidder skal være myndig, at vedkommende ikke må være i familie med barnet eller den unge eller, at personer, der er udpeget eller ansat af kommunen til at hjælpe og støtte barnet efter lov servicelovens § 52, skal udelukkes som bisiddere. Det vil ofte være sådan, at personale på anbringelsessteder og plejeforældre er de nærmeste til at fungere som en støtte for barnet eller den unge. Det fremgår således, at det må derfor bero på en konkret vurdering, om de påvirker barnet eller den unge på en måde, der ikke er i barnets eller den unges interesse, så deltagelsen må afskæres. At der skal være bestemte grunde til at tilsidesætte barnets eller den unges valg, vil sige, at den blotte mistanke ikke er tilstrækkelig til at tilsidesætte valget af bisidder, men at der på den anden side heller ikke skal foreligge konkrete beviser.

Det foreslås med forslaget til *stk. 2*, at *stk. 1* ikke vil skulle finde anvendelse, hvis myndigheden træffer afgørelse om, at barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Myndigheden kan endvidere træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af

bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges.

Det foreslås med stk. 2, at barnets eller den unges ret til selv at vælge bisidder alene vil kunne begrænses på samme måde som voksnes valg af partsrepræsentant, jf. forvaltningslovens § 8, stk. 2. Et barns eller en ungs adgang til at lade sig bistå af andre, vil således kunne fraviges, hvis barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. For det andet foreslås det, at myndigheden endvidere vil kunne træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges. Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at forvaltningen må foretage en konkret afvejning af på den ene side barnets eller den unges interesse i at lade sig bistå af den pågældende bisidder og på den anden side de hensyn, der taler for at afskære barnets eller den unges adgang til at lade sig bistå af den pågældende bisidder.

I overensstemmelse med gældende ret vil udgangspunktet for at nægte barnet eller den unge at medtage en bestemt bisidder dog altid skulle være barnets eller den unges bedste, og vurderingen vil samtidig skulle baseres på en saglig vurdering af de konkrete omstændigheder, der gør, at den pågældende ifølge myndigheden ikke vurderes at kunne fungere som bisidder for barnet eller den unge. Et barns eller en ungs valg af bisidder vil dermed kunne tilsidesættes, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges. Det kan f.eks. forekomme, hvis bisidderen reelt er valgt af forældrene i strid med barnets eller den unges interesser. Forældrene eller for eksempel personale fra et anbringelsessted vil ligeledes kunne udelukkes som bisiddere, hvis det ud fra en konkret vurdering vurderes, at de vil lægge pres på barnet eller den unge. Bestemmelsen vil dog ikke udelukke bestemte grupper af personer fra at kunne fungere som bisidder.

Med det foreslåede stk. 2 vil det ikke være et krav, at bisidderen skal være myndig eller at vedkommende ikke må være i familie med barnet eller den unge, ligesom personer, der er udpeget eller ansat af kommunen til at hjælpe og støtte barnet efter lovens foreslåede kapitel 4, vil være udelukket fra at være barnets eller den unges bisidder. Det vil dermed bero på en konkret vurdering, om de påvirker barnet eller den unge på en måde, der ikke er i barnets eller den unges interesse, så deltagelsen må afskæres. At der vil skulle være bestemte grunde til at tilsidesætte barnets eller den unges valg, vil betyde, at den blotte mistanke ikke vil være tilstrækkelig til at tilsidesætte valget af bisidder, men at der på den anden side heller ikke skal foreligge konkrete beviser. Barnet eller den unge vil, i lighed med de gældende regler, kunne indbringe afgørelser i sager om bisidder til Ankestyrelsen, jf. den foreslåede § 145, stk. 3.

Der foreslås dermed ingen ændringer ift. den gældende bestemmelse i servicelovens § 48 a, stk. 2, og dermed foreslås gældende retstilstand videreført uændret.

Af § 48 a, stk. 3, i serviceloven, fremgår det, at myndigheden kan træffe afgørelse om at udelukke en bisidder helt eller delvist fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Det fremgår af forarbejderne til § 48 a, at myndigheden kan træffe afgørelse om, at en bisidder skal udelukkes helt eller delvist fra et møde. Myndigheden kan således træffe afgørelse om, at samtaler med barnet eller den unge helt eller delvist skal ske i enrum og dermed uden bisidder, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4554.

Det fremgår videre af forarbejderne, at muligheden kan anvendes i en konkret situation, hvis der er tale om en vurdering af, at den pågældende bisidder generelt ikke varetager barnets eller den unges interesser, og der vil i så fald skulle træffes afgørelse efter § 48 a, stk. 2, i serviceloven. En afgørelse efter § 48 a, stk. 3, vil kun kunne træffes, hvis det skønnes, at bisidderens tilstedeværelse vil bevirke, at barnets eller den unges meninger eller udsagn ikke kommer rigtigt frem.

Med bestemmelsen i § 48 a, stk. 3, fastslås, at der kan være konkrete situationer, hvor der ikke er tale om, at barnets eller den unges ønske om bisidder helt skal tilsidesættes, men hvor det er nødvendigt at udelukke bisidderen fra f.eks. en del af et møde. Uden en sådan mulighed vil der være en risiko for, at barnets eller den unges holdning ikke tillægges den fornødne betydning, idet det vurderes, at holdningen kan være påvirket af bisidderens tilstedeværelse.

Det foreslås med lovforslagets *stk. 3* at myndigheden kan træffe afgørelse om at udelukke en bisidder helt eller delvis fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at myndigheden vil kunne vurdere barnets forslag til bisidder og efter en konkret vurdering udelukke bisidderen helt eller delvis fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst. Barnet eller den unge vil, i lighed med de gældende regler, kunne indbringe afgørelser i sager om bisidder til Ankestyrelsen, jf. den foreslåede § 145, stk. 3. Det foreslåede stk. 3 vil dog ikke indebære, at indehaveren af forældremyndigheden vil kunne gøre indsigelse mod barnets eller den unges valg af bisidder.

Der foreslås dermed ikke ændringer af myndighedens adgang til efter en konkret vurdering at kunne udelukke bisidderen helt eller delvis fra et møde. Med det foreslåede stk. 3, videreføres bestemmelsen i servicelovens § 48 a, stk. 3 uændret.

Formålet med det foreslåede stk. 3 er, at kommunalbestyrelsen vil kunne anvende muligheden i en konkret situation, hvis der er tale om en vurdering af, at den pågældende bisidder generelt ikke vil varetage barnets eller den unges interesser. En afgørelse efter stk. 3 vil kun kunne træffes, hvis det skønnes, at bisidderens tilstedeværelse vil bevirke, at barnets eller den unges meninger eller udsagn ikke kommer rigtigt frem. Det foreslåede stk. 3 vil omfatte konkrete situationer, hvor der ikke er

tale om, at barnets eller den unges ønske om bisidder helt vil skulle tilsidesættes, men hvor det er nødvendigt at udelukke bisidderen fra f.eks. en del af et møde.

Det fremgår af § 48 a, stk. 4, i serviceloven, at en bisidder for et barn eller en ung skal være fyldt 15 år og er omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt. Det fremgår af forarbejderne hertil, at barnets eller den unges ret til at have en bisidder med til møder i forvaltningen indebærer, at bisidderen herved kan blive bekendt med en række oplysninger om barnets eller den unges familie, herunder navnlig barnets eller den unges forældre og barnet eller den unge selv, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4554.

Det fremgår videre af forarbejderne, at i det omfang, forvaltningen berettiget videregiver fortrolige oplysninger til barnet eller den unge, f.eks. i forbindelse med høring af barnet eller den unge, vil den bisidder, der følger barnet eller den unge til møde med det offentlige, berettiget blive gjort bekendt med disse oplysninger. Forvaltningen har ikke ret til at videregive oplysninger til bisidderen ud over de oplysninger, bisidderen modtager under møder sammen med barnet eller den unge. Bisiddere, der er medtaget efter forvaltningslovens § 8, er ikke omfattet af tavshedspligt.

Barnets eller den unges ret til at vælge en bisidder uafhængigt af forældremyndighedsindehaverens samtykke, er et indgreb i den ret, som forældremyndighedsindehaveren normalt har til at udøve barnets eller den unges partsbeføjelser på barnets eller den unges vegne. En sådan ret for barnet eller den unge indebærer endvidere, at en tredjemand, en privatperson, f.eks. kan få oplysninger om forældremyndighedsindehaveren, som meget ofte vil være af særdeles følsom karakter. Servicelovens § 48 a, stk. 4, fastlægger derfor tavshedspligt for bisidderen.

På den måde sker der en passende afvejning mellem barnets eller den unges behov for en bisidder og forældremyndighedsindehaverens behov for, at oplysninger om dennes personlige forhold ikke kommer til uvedkommendes kendskab.

Det foreslås med bestemmelsen med *stk. 4*, at en bisidder for et barn eller en ung skal være fyldt 15 år og vil være omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt.

Barnets eller den unges ret til at have en bisidder med til møder i forvaltningen vil indebære, at bisidderen herved kan blive bekendt med en række oplysninger om barnets eller den unges familie, herunder navnlig barnets eller den unges forældre og barnet eller den unge selv.

Retten til en bisidder vil endvidere betyde, at i det omfang forvaltningen berettiget videregiver fortrolige oplysninger til barnet eller den unge, f.eks. i forbindelse med høring af barnet eller den unge, vil den bisidder, der følger barnet eller den unge til et møde med det offentlige, være berettiget blive gjort bekendt med disse oplysninger. Med den foreslåede ret til bisidder vil forvaltningen ikke få ret til at kunne videregive oplysninger til bisidderen ud over de oplysninger, bisidderen modtager under møder sammen med barnet eller den unge.

Med det foreslåede stk. 4 vil det med aldersgrænsen på 15 år i overensstemmelse med gældende ret sikres, at bisidderen vil skulle have en vis alder og modenhed samt at bisidder vil blive pålagt tavshedspligt i forhold til de oplysninger, bisidderen vil blive bekendt med i forbindelse med rollen som bisidder.

Barnets eller den unges ret til at vælge en bisidder uafhængigt af forældremyndighedsindehaverens samtykke, vil være et indgreb i den ret, som forældremyndighedsindehaveren normalt har til at udøve barnets eller den unges partsbeføjelser på barnets eller den unges vegne. En sådan ret for barnet eller den unge vil endvidere indebære, at en tredjemand, en privatperson, kan få oplysninger om forældremyndighedsindehaveren, som meget ofte vil være af særdeles følsom karakter. Der er derfor fundet behov for at videreføre gældende ret uændret med det foreslåede stk. 4 om tavshedspligt for bisidderen. Derved vil bisidderen blive omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt, som indebærer, at hvis bisidderen uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, som bisidderen får kendskab til i kraft af sin rolle som bisidder, kan den pågældende straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Bisiddere, der er medtaget efter forvaltningslovens § 8, vil ikke være omfattet af tavshedspligt.

Der foreslås ingen ændringer ift. den gældende bestemmelse i servicelovens § 48 a, stk. 4, og dermed foreslås gældende retstilstand videreført uændret.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der sker en passende afvejning mellem barnets eller den unges behov for en bisidder og forældremyndighedsindehaverens og barnets eller den unges behov for, at oplysninger om deres personlige forhold ikke kommer til uvedkommendes kendskab. Samtidig er formålet med at fastsætte en aldersgrænse på 15 år for bisiddere at sikre, at bisidderen har en vis alder og modenhed.

Til § 7

Der er ikke i dag fastsat regler om ansvaret hos de voksne, der er omkring et barns eller en ung, for at sikre barnets bedste og for at give barnet eller den unge den støtte og hjælp, som barnet eller den unge har brug for. Der er dog i servicelovens § 52, stk. 1, fastsat en pligt for kommunalbestyrelsen til at træffe afgørelse om foranstaltninger om særlig støtte, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte.

Der er fundet behov for at fastsætte nye regler om det ansvar, de voksne omkring et barn eller en ung har for at sikre barnets bedste.

Med bestemmelsen i § 7 foreslås det at fastslå, at det er de voksne omkring et barn eller ung, som har ansvaret for at sikre barnets bedste og give den støtte og hjælp, som barnet eller den unge har behov for ud fra en vurdering af de årsager, der ligger bag støttebehovet.

Bestemmelsen vil betyde, at det ikke vil være barnet eller den unges ansvar selv at løse eller afhjælpe de udfordringer, der måtte være, men at dette ansvar entydigt påhviler de voksne omkring barnet eller den unge. Det vil dermed være de voksne, som har ansvaret for at beskytte barnets eller den unges grundlæggende rettigheder.

De voksne omkring et barn eller ung skal forstås bredt og vil dermed ud over myndighederne også omfatte forældre, netværk og fagprofessionelle. Med bestemmelsen tydeliggøres der, at det vil være et fælles ansvar at støtte op om det enkelte barns eller den unges trivsel og udvikling. I forlængelse heraf vil det betyde, at fagområder vil skulle samarbejde tæt om at finde løsninger for barnet eller den unge.

Barnets bedste er et af de vigtigste principper i FN's konvention om barnets rettigheder, og ved indsatser over for barnet eller den unge skal der lægges afgørende vægt på, at støtte og hjælp ydes ud fra barnets eller den unges bedste. Det betyder bl.a., at hvis der er konflikt mellem forældrenes interesser og hensynet til barnets bedste, skal der lægges afgørende vægt på, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste. I denne sammenhæng skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge får en stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i opvæksten, ligesom det er vigtigt, at barnet eller den unge ikke ses som en adskilt del af familien, da hele barnets eller den unges situation skal vurderes, herunder bl.a. forholdene i familien og det nære miljø. Det er også vigtigt at se barnets eller den unges situation ses i et langsigtet perspektiv.

Bestemmelsen vil ikke ændre på, at det fortsat foreslås at påhvile kommunalbestyrelsen at føre tilsyn med børn og unge i kommunen og at sætte ind med relevant og tilstrækkelig støtte og hjælp efter loven til børn og unge i socialt udsatte positioner og børn og unge med fysisk eller nedsat psykisk funktionsevne som anført i forslaget til § 8. Ligeledes vil det fortsat påhvile kommunalbestyrelsen at træffe de fornødne afgørelser efter loven i forhold til barnet eller den unge.

Formålet er at tydeliggøre, at ansvaret for at sikre barnets bedste ikke påhviler barnet eller den unge selv, som dermed ikke må overlades til selv at løse og afhjælpe udfordringer. Det er de voksne omkring barnet og den unge, som har ansvaret for at sikre barnet eller den unges omsorg, beskyttelse og inddragelse, så barnet eller den unge kan opnå udvikling, sundhed og trivsel og udvikle sig i positive fællesskaber som anført i forslaget til § 2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.2.

Til § 8

Der er ikke i dag fastsat samlede regler om, hvordan kommunalbestyrelsen konkret skal tilrettelægge arbejdet i forhold til at sikre inddragelsen af barnet eller den unge eller om minimering af antallet af fagprofessionelle voksne, der er om barnet eller den unge.

Der er dog fastsat regler i serviceloven om inddragelse af børn og unge i forbindelse med deres børnesag og om børnesamtale.

Efter servicelovens § 46, stk. 3, skal støtten bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med barnets eller den unges alder og modenhed.

I forlængelse af aftalen om Børnene Først vurderes der at være behov for at fastsætte en samlet bestemmelse om tilrettelæggelsen af arbejdet.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge sagsbehandlingen, således at barnet eller den unge har mulighed for at medvirke aktivt i forløbet på lige fod med deres forældre, jf. § 5, stk. 2 og 3. Barnets eller den unges medvirken skal ske med respekt for børns forskellighed, og skal blandt andet tage hensyn til det enkelte barns modenhed og ressourcer, herunder eventuel funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Det foreslåede stk. 1 vil være en pendant til bestemmelserne om barnets grundlæggende rettigheder som anført i forslaget til § 5. Det foreslåede stk. 1 skal således ses i tæt samspil med denne.

Bestemmelsen vil udgøre en samlet beskrivelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre, at kommunens sagsbehandlingsarbejde med hver enkelt barn eller ung i en socialt udsat position eller med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne vil ske på en sådan måde, at også barnet eller den unge har mulighed for at medvirke i forløbet.

Bestemmelsen vil samtidig betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle sørge for at tilrettelægge og tilpasse barnets eller den unges medvirken ud fra det enkelte barns individuelle behov herunder modenhed og ressourcer eller nedsat funktionsevne.

Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i gældende ret.

Formålet med den samlede beskrivelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse er samlet set at sikre indfrielsen af den foreslåede grundlæggende ret for barnet eller den unge til løbende at blive inddraget som anført i forslaget til § 5, stk. 2 og 3, og at udfolde rammerne for barnets eller den unges medvirken og inddragelse både i oplysning af sagen og i de tiltag, der sættes i gang.

Det foreslås med *stk. 2* som noget nyt i forhold til serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge arbejdet med det enkelte barn eller unge og familie med færrest mulige fagprofessionelle voksne om barnet.

Bestemmelsen vil betyde, at det vil være kommunalbestyrelsens forpligtelse at sørge for, at arbejdet med det enkelte barn eller unge tilrettelægges på en sådan måde, at barnet eller den unge så vidt

muligt vil opleve kontinuitet og stabilitet i kontakten med kommunen og de fagprofessionelle om barnet, der vil skulle give barnet eller den unge støtte og hjælp efter loven.

Formålet med bestemmelsen er at skabe de bedste forudsætninger for, at barnet eller den unge kan opbygge tillidsfulde og trygge relationer til de fagprofessionelle omkring barnet eller den unge. Dermed skal det undgås, at barnet eller den unge skal forholde sig til unødigt mange fremmede og skiftende fagprofessionelle, som kan være en barriere for at barnet eller den unge reelt kan realisere og udøve sin grundlæggende ret til at blive inddraget og få indflydelse som foreslået med bestemmelsen til § 5.

Bestemmelsen vil ikke betyde, at kommunalbestyrelsen vil blive forpligtet til at fastlægge et specifikt loft for antallet af fagprofessionelle om det enkelte barn eller den enkelte unge. Det vil ligeledes forsat vil være op til kommunalbestyrelsen selv at beslutte den nærmere organisering af arbejdet og tilrettelæggelsen af indsatsen efter en konkret vurdering af behovene i den enkelte sag.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.2.

Det følger af § 47 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal overveje, hvordan der kan ske systematisk inddragelse af familie og netværk.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, side 271, at inddragelse af barnet eller den unge, familien og netværket er et vigtigt grundlag for at opnå resultater af den sociale indsats. Det handler både om, at de rigtige oplysninger skal ligge til grund for de beslutninger, der tages, og om at de involverede parter oplever at blive taget alvorligt. Det er således et spørgsmål om at styrke retssikkerheden for barnet og familien. Når også netværket skal inddrages, hænger det sammen med at få sat fokus på ressourcer frem for kun at se problemer. Selvom barnet og forældrene har store problemer, findes der ofte ressourcer i netværket, der kan trækkes på.

Kommunen skal overveje, hvordan familie og netværk kan inddrages systematisk. Eksempler på metoder til systematisk inddragelse er familierådslagning, netværksmøder og familiekontrakter. Kommunen forpligtes ikke til at anvende en bestemt metode, men kan efter behovene i den enkelte sag og de lokale prioriteringer på området selv beslutte, hvordan det skal sikres, at familien inddrages systematisk.

Yderligere fremgår det af forarbejderne til servicelovens § 47, at med henblik på at andre myndigheder eller sagsbehandlere skal behandle sagen, skal kommunens overvejelser om, hvordan familie og netværk kan inddrages i den konkrete sag, samt efterfølgende, hvordan inddragelsen er sket, fremgå af journalen.

Med *stk. 3* foreslås, at kommunalbestyrelsen i alle sager skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af barnets eller den unges familie og netværk.

Med den foreslåede bestemmelse vil gældende ret videreføres med enkelte sproglige tilpasninger.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret i hver enkelt sag vil skulle overveje, hvordan barnets eller den unges netværk kan inddrages. Endvidere vil bestemmelsen indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle overveje, hvordan familien og netværket vil kunne inddrages systematisk. Kommunalbestyrelsen vil selv efter behovene i den enkelte sag og de lokale prioriteringer på området kunne beslutte, hvordan det vil skulle sikres, at familie og netværk inddrages systematisk, herunder f.eks. ved brug af familierådslagning, netværksmøder eller familiekontrakter. Der vil dermed ikke følge en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at anvende en bestemt metode til den systematiske inddragelse af netværk og familie.

Det vil fortsat være et krav, at kommunens overvejelser om, hvordan familie og netværk vil kunne inddrages i den konkrete sag, samt efterfølgende, hvordan inddragelsen er sket, vil skulle fremgå af sagen. Formålet er at sikre opfølgning på evt. indsatser og samtidig sikre overlevering til andre myndigheder og sagsbehandlere, som skal behandle sagen.

Formålet med det foreslåede stk. 3 er at sikre, at barnets individuelle forhold og behov bliver belyst og afdækket, så kommunalbestyrelsen på den baggrund kan træffe de nødvendige og rigtige beslutninger for barnet eller den unge og få afdækket de ressourcer, der er omkring barnet eller den unge, og som kan bidrage og indtænkes i de løsninger, der skal til for at støtte og hjælpe barnet eller den unge.

Til § 9

Det fremgår af § 146, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen har en generel pligt til at føre tilsyn med alle de børn og unge samt kommende forældre, der opholder sig i kommunen. Efter lovens § 146, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilrettelægge tilsynet efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen tidligt bliver opmærksom på omstændigheder, der kan give formodning om, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, herunder hvor det må antages, at et barn kan have behov for støtte umiddelbart efter fødslen.

Det foreslås, at bestemmelsen videreføres i barnets lov med enkelte sproglige tilpasninger.

Det foreslås således med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder alle børn og unge under 18 år samt kommende forældre i kommunen lever.

Tilsynsforpligtelse efter bestemmelsens stk. 1 vil være af generel karakter, og vil indebære en pligt for kommunalbestyrelsen til at interessere sig for alle de forhold, der har betydning for kommende forældres og børn og unges livsbetingelser i lokalområdet. Bestemmelsen vil indebære at

kommunen vil have pligt til at gøre andre myndigheder opmærksomme på u hensigtsmæssige forhold, f.eks. utilfredsstillende bolig- og trafikforhold.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre tilsyn vil også omfatte alle børn og unge og kommende forældre, der har ophold i kommunen, også selv om deres ophold er af midlertidig karakter. Det betyder, at tilsynet også vil omfatte børn og unge på krisecentre, ferieophold, samvær, i fængsler m.v., uanset om barnet eller den unge har opholdskommune efter retssikkerhedsloven i en anden kommune. Den kommune, hvori barnet, den unge eller de kommende forældre har midlertidigt ophold, vil således have pligt til både at føre tilsyn med barnet eller den unge, og til at iværksætte nødvendige øjeblikkelige indsatser, hvis barnet eller den unge har behov for støtte, herunder efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 30, 32 og 143.

Det er vigtigt, at den kommune, hvor krisecenteret, fængslet m.v. er placeret, sikrer, at personalet på disse steder orienterer kommunen, når der opholder sig eller bor et barn, en ung eller kommende forældre på stedet, og oplyser, hvem barnet, den unge eller de kommende forældre er. Denne viden vil give kommunen mulighed for at vurdere tilsynets omfang, og hvorvidt der skal iværksættes nødvendige øjeblikkelige indsatser.

Den generelle tilsynsforpligtelse i bestemmelsens stk. 1 skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens forpligtelse til at udarbejde en sammenhængende børnepolitik, jf. den foreslåede bestemmelse herom i lovforslagets § 14.

Den generelle tilsynspligt vil bedst kunne tilrettelægges og udføres i samarbejde mellem de enkelte forvaltninger i kommunen, men også med andre offentlige myndigheder, private og frivillige organisationer og foreninger, sådan at kommunen vil kunne danne sig et overblik over de sociale tilbud, sundhedsfaglige tilbud og fritidsaktiviteter til børn og unge samt kommende forældre, der er i kommunen. Det er især vigtigt, fordi det vil give et overblik over mulighederne for en tidlig forebyggende indsats i forskellige sammenhænge, herunder den forebyggende virksomhed i samarbejdet mellem skole, politi og de sociale myndigheder (SSP-samarbejdet).

Det foreslås med bestemmelsen i *stk.* 2, at kommunalbestyrelsen skal føre sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

Efter bestemmelsens stk. 2 vil tilsynspligten også få en mere konkret karakter, idet kommunen specielt bør være opmærksom på omstændigheder, der giver grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte. Dette tilsyn bør føres på en sådan måde, at der vil kunne sættes ind med en tidlig indsats i de tilfælde, hvor et barn eller en ung må formodes at have behov for hjælp og støtte, herunder også som følge af nedsat funktionsevne.

Tilsynspligten vil gælde alle børn og unge under 18 år uanset deres opholdsgrundlag og uanset, om barnet eller den unge har lovligt ophold i Danmark eller ej. Kommunalbestyrelsens tilsynspligt vil også gælde, når barnet eller den unge opholder sig på et asylcenter og tilsynspligten vil også omfatte børn og unge i kommunen, der ikke opholder sig lovligt her i landet i servicelovens forstand. Kommunen vil, når der er tale om børn og unge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, herunder i servicelovens forstand, samt når der er tale om børn og unge, der opholder sig på et asylcenter, skulle kontakte udlændingemyndighederne, så der vil kunne tages hånd om barnet eller den unge efter udlændingelovens regler herom.

Tilsynet vil indebære, at kommunen vil skulle være opmærksom på, om der i kommunen befinder sig et konkret barn eller en ung, som kan have brug for støtte. Hvis et barn eller en ung antages at have behov for støtte, vil kommunen have pligt til at sikre, at der iværksættes en afdækning og evt. udredning af barnets eller den unges forhold efter forslaget til bestemmelserne i lovforslagets §§ 19 - 20.

Ofte vil tilsynet med det enkelte barn eller en ung ske i dagtilbud og på skoler, da disse steder benyttes af næsten alle børn og unge. Her vil sundhedsplejersker, lærere, pædagoger og andet personale skulle være opmærksomme på omstændigheder, der giver formodning om, at et barn eller en ung har behov for støtte og være opmærksomme på den særlige underretningspligt, der foreslås at skulle gælde efter lovforslagets § 133.

Der kan være en række særlige omstændigheder, som betyder, at kommunen vil skulle være særligt opmærksom på et konkret barn eller en konkret ung persons forhold. Der vil eksempelvis kunne være tilfælde, hvor den kommunale forvaltning modtager underretning fra fogedretten om, at en familie vil blive udsat fra deres lejemål, eller børn fra familier, hvor forældrene har særlige problemer eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Når en sagsbehandler eller lignende kommer i kontakt med voksne med særlige sociale problemer, eksempelvis som følge af alkohol- eller narkotikamisbrug eller en sindslidelse, vil det være vigtigt, at der spørges til, om der er børn i hjemmet, således at der vil kunne iværksættes en familieorienteret og forebyggende indsats over for børn og unge i disse familier.

Formålet med kommunalbestyrelsens generelle tilsynspligt på børneområdet er at sikre opmærksomhed generelt på børn, unges og kommende forældres forhold i kommunen og gennem tilsynet at sikre, at kommunen får kendskab til de børn og unge samt kommende forældre, hvor der må antages at være behov for støtte.

Til § 10

Det fremgår af § 3, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter loven.

Bestemmelsen fastsætter, at myndighedsansvaret i forhold til borgerne ved tildeling af sociale ydelser efter serviceloven ligger hos kommunalbestyrelsen. Med myndighedsansvaret forstås en offentlig myndigheds ensidige ansvar for, hvad der er eller skal være ret i forhold til en enkelt eller en bestemt flerhed af borgere (eller juridiske personer).

Det er således kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om tilbud efter serviceloven, medmindre andet fremgår direkte af loven. Ved en afgørelse forstås en beslutning, der træffes af en forvaltningsmyndighed i en konkret sag, og som i forhold til den enkelte borger og/eller myndighed går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde. Det vil sige, at afgørelsen bindende regulerer borgerens eller myndighedens rettigheder og pligter. Der er også tale om en afgørelse, hvis myndigheden beslutter at afslutte en sag, f.eks. ved et afslag på genoptagelse eller afvisning af en sag.

Der skal i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger, og hjælpen skal tilrettelægges, så modtageren ud fra sine personlige forudsætninger får indflydelse på og ansvar for sin egen tilværelse.

Når kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse, skal den iagttage de gældende forvaltningsretlige grundsætninger i forhold til, hvilke hensyn og kriterier myndigheden kan og eventuelt skal lægge til grund. Det gælder f.eks. det forvaltningsretlige princip om, at der ikke må ske magtfordrejning. Forbuddet mod magtfordrejning betyder, at der alene må inddrages saglige hensyn. Saglige hensyn er hensyn, der har sammenhæng med formålet med og indholdet i den anvendte bestemmelse. Det betyder i denne sammenhæng, at myndigheden i sin behandling og afgørelse af konkrete sager ikke må forfølge formål, som ikke er relevante for sagen.

Også forvaltningsretlige principper som lighedsgrundsætningen om, at ensartede tilfælde alt andet lige skal behandles lige, og proportionalitetsprincippet om, at en foranstaltning ikke må være mere indgribende eller byrdefuldt end formålet tilsiger, skal følges.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1* at videreføre retstilstanden uændret, således at det vil være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om tilbud efter foreslåede barnets lov.

Bestemmelsen indebærer, at der vil blive fastsat en entydig ansvarsfordeling, hvorefter myndighedsansvaret i forhold til børn og unge og deres familier ved tildeling af sociale ydelser efter barnets lov vil ligge hos kommunalbestyrelsen. Med myndighedsansvaret forstås en offentlig myndigheds ensidige ansvar for, hvad der er eller skal være ret i forhold til en enkelt eller en bestemt flerhed af borgere (eller juridiske personer).

Det vil således være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelser om tilbud efter den foreslåede barnets lov, medmindre andet fremgår direkte af loven. Ved en afgørelse forstås en beslutning, der træffes af en forvaltningsmyndighed i en konkret sag, og som i forhold til den enkelte borger og/eller myndighed går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde.

Det vil sige, at afgørelsen bindende regulerer borgerens eller myndighedens rettigheder og pligter. Der vil også være tale om en afgørelse, hvis myndigheden beslutter at afslutte en sag, f.eks. ved et afslag på genoptagelse eller afvisning af en sag.

Der vil i hvert enkelt tilfælde skulle foretages en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger, og hjælpen vil skulle tilrettelægges, så modtageren ud fra sine personlige forudsætninger vil få indflydelse på og ansvar for sin egen tilværelse.

Når kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse, vil den skulle iagttage de gældende forvaltningsretlige grundsætninger i forhold til, hvilke hensyn og kriterier myndigheden kan og eventuelt skal lægge til grund. Det vil f.eks. gælde det forvaltningsretlige princip om, at der ikke må ske magtfordrejning. Forbuddet mod magtfordrejning betyder, at der alene må inddrages saglige hensyn. Saglige hensyn er hensyn, der har sammenhæng med formålet med og indholdet i den anvendte bestemmelse. Det betyder i denne sammenhæng, at myndigheden i sin behandling og afgørelse af konkrete sager ikke må forfølge formål, som ikke er relevante for sagen.

Også forvaltningsretlige principper som lighedsgrundsætningen om, at ensartede tilfælde alt andet lige skal behandles lige, og proportionalitetsprincippet om, at en foranstaltning ikke må være mere indgribende eller byrdefuldt end formålet tilsiger, vil skulle følges.

Formålet med stk. 1 er at sikre en fortsat klar og entydig ansvarsfordeling, hvorefter myndighedsansvaret i forhold til børn og unge og deres familier ved tildeling af sociale ydelser efter barnets lov vil ligge hos kommunalbestyrelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.3.

Det fremgår af § 1, stk. 3, 3. pkt., i serviceloven, at en afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. I forbindelse med inddragelse af faglige og økonomiske hensyn skal kommunen i overensstemmelse med god forvaltningsskik i de enkelte afgørelser beskrive de centrale elementer, der indgår i beslutningsgrundlaget for afgørelsen. Der henvises til Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 140 som fremsat, side 10.

Bestemmelsen vil indebære, at når der er foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov, skal der inddrages både faglige og økonomiske hensyn.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 2*, at en afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Det foreslås dermed at videreføre gældende retstilstand uændret.

Ved faglige hensyn forstås de f.eks. behandlingsmæssige, socialfaglige og sundhedsmæssige hensyn, der er relevante i forhold til det konkrete borgers – det vil sige barnets, den unges, familiens eller de kommende forældres - situation og i forhold til den konkrete sag.

Faglige hensyn skal dermed forstås som de f.eks. behandlingsmæssige, socialfaglige og sundhedsmæssige hensyn, der er relevante i forhold til den konkrete borgers situation og i forhold til den konkrete sag.

Ved økonomiske hensyn forstås hensyn til, om tilbud efter loven er anskaffet og/eller leveret på en økonomisk hensigtsmæssig måde. Endvidere skal økonomiske hensyn forstås som hensyn til, om tilbud efter loven er anskaffet og eller leveret på en økonomisk hensigtsmæssig måde. F.eks. bør kommunen, hvis den skal vælge mellem to tilbud, som er lige egnede til at opfylde borgerens behov, vælge det billigste.

I forbindelse med inddragelse af faglige og økonomiske hensyn skal kommunen i overensstemmelse med god forvaltningsskik i de enkelte afgørelser beskrive de centrale elementer, der indgår i beslutningsgrundlaget for afgørelsen.

Uanset kommunernes adgang til at fastsætte lokale serviceniveauer og inddrage økonomiske hensyn må hensynet til kommunernes økonomi aldrig stå alene, da afgørelser skal baseres på den enkeltes konkrete, individuelle behov for hjælp og støtte.

Kommunen må således ikke sætte skønnet under regel eller fastsætte et serviceniveau, der ikke ligger inden for de rammer, der følger af den konkrete bestemmelse i serviceloven og lovgivningen i øvrigt.

Kommunen må heller aldrig vælge, udsætte, indstille eller reducere en indsats alene ud fra økonomiske overvejelser eller generelle vejledende serviceniveauer. Borgerne skal stadig have den rigtige hjælp og støtte, selvom kommunens økonomi måske er presset.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.3.

Det fremgår af pkt. 110 i vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven (Vejledning nr. 1 til serviceloven), at udgangspunktet for administrationen af serviceloven er, at afgørelsen skal iværksættes straks efter, at den er truffet af kommunalbestyrelsen.

Der kan imidlertid gøre sig særlige forhold gældende i den konkrete situation, som umuliggør iværksættelse af tilbuddet straks, ligesom der kan være situationer, hvor et tilbud indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig. Kan et tilbud ikke iværksættes straks, skal kommunen dog forsøge at finde et alternativt (midlertidigt) tilbud. Tilbudsportalen vil kunne indeholde alternative tilbud, som kommunen i et samarbejde med ansøgeren vil kunne overveje. Der henvises til statsforvaltningens udtalelse af 28. juni 2012, hvor Statsforvaltningen Midtjylland udtalte, at det efter omstændighederne ville være i overensstemmelse med servicelovens forsyningsforpligtelse at lade personer, der er bevilget et botilbud efter servicelovens § 108, vente i en kortere periode med henblik på at finde et egnet botilbud. I visse særlige situationer vil der

endvidere kunne blive tale om, at der skal opføres et helt nyt botilbud. Det vil også kunne lovgøre ventetid. I den konkrete sag fandt statsforvaltningen imidlertid, at Århus Kommune ved at lade personer vente på botilbud i op til fem til seks år tilsidesatte sin forsyningspligt efter serviceloven.

Det foreslås i *stk. 3*, at en afgørelse efter *stk. 1* skal iværksættes straks, efter den er truffet af kommunalbestyrelsen, med mindre særlige forhold gør sig gældende i den konkrete situation, som umuliggør iværksættelse af tilbuddet straks, eller hvor et tilbud indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig.

Bestemmelsen betyder, at gældende retstilstand, som beskrevet i vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven, videreføres uændret.

Bestemmelsen indebærer, en afgørelse vil skulle iværksættes straks efter at den er truffet, med mindre særlige forhold gør sig gældende i den konkrete situation, som umuliggør iværksættelse af tilbuddet straks. Særlige forhold vil f.eks. kunne omfatte, at der i en kortere periode afventes plads på et særligt tilbud, eller at barnet eller den unge vil skulle have mulighed for at blive forberedt på f.eks. en flytning til et nyt anbringelsessted, så barnet eller den unge f.eks. får tid til at tage afsked eller til at besøge det nye anbringelsessted. Bestemmelsen indebærer også at der i situationer, hvor et tilbud indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig, er adgang til, at de enkelte tiltag iværksættes løbende. Kan et tilbud ikke iværksættes straks, skal kommunen dog forsøge at finde et alternativt (midlertidigt) tilbud. Tilbudsportalen vil kunne indeholde alternative tilbud, som kommunen i et samarbejde med barnet, den unge og familien vil kunne overveje.

Formålet er at tydeliggøre, at kommunalbestyrelsens pligt til at iværksætte en afgørelse straks efter denne er truffet, også omfatter afgørelser efter den foreslåede barnets lov.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.3.3.

Det fremgår af § 3, stk. 2, i serviceloven, at når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter bl.a. §§ 32, 36 og 101, som omhandler afgørelser om særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt misbrugsbehandling til unge under 18 år med et stofmisbrug, skal afgørelsen indeholde oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats, som iværksættes, og formålet hermed. Hvis den konkrete indsats ændres væsentligt, finder forvaltningslovens kapitel 3-7 anvendelse ved kommunens beslutning herom. Beslutninger om væsentlige ændringer af den konkrete indsats kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Der henvises til forarbejderne til L 82, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 2513.

Bestemmelsen i § 3, stk. 2, i serviceloven fastslår en forpligtelse til, at kommunalbestyrelsens afgørelser om visse tilbud efter loven skal indeholde oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats, som iværksættes, og formålet hermed. Oplysningerne skal ikke være så detaljerede som de

oplysninger, som indgår i den handleplan, som kommunalbestyrelsen kan tilbyde efter § 141 i serviceloven. Afgørelsen kan f.eks. indeholde oplysninger om, hvorvidt indsatsen skal leveres som dagtilbud eller døgntilbud, om valg af en bestemt behandlingsmetode eller valg af en bestemt pædagogisk metode mv.

Bestemmelsen omfatter ikke døgntilbud til børn og unge, da der er særlige regler i serviceloven om retssikkerhed for børn, unge og forældre i forbindelse med anbringelse af børn uden for hjemmet. Endvidere er kommunalbestyrelsen efter servicelovens § 140 forpligtet til at udarbejde en handleplan før den træffer afgørelser i sager om særlig støtte til børn og unge, herunder afgørelser om anbringelse uden for hjemmet.

Det foreslås i *stk. 4*, at når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter lovforslagets §§ 33 og 82, skal afgørelsen indeholde oplysninger om beslutninger om den konkrete indsats, som iværksættes, og formålet hermed. Hvis den konkrete indsats ændres væsentligt, finder forvaltningslovens kapitel 3-7 anvendelse ved kommunalbestyrelsens beslutning herom. Beslutninger om væsentlige ændringer af den konkrete indsats kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Med forslaget pålægges kommunalbestyrelsen i visse tilfælde, når der træffes afgørelse om en indsats over for et barn eller ung, at skulle beskrive den indsats, som iværksættes og formålet hermed. Forpligtelsen til en sådan beskrivelse vil efter forslaget omfatte afgørelser om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge og afgørelser om stofmisbrugsbehandling. Forslaget vil alene omfatte afgørelser efter de anførte bestemmelser, og vil dermed ikke omfatte andre afgørelser efter loven f.eks. døgntilbud til børn og unge, da der er særlige regler i den foreslåede barnets lov om retssikkerhed for børn, unge og forældre i forbindelse med anbringelse af børn uden for hjemmet.

Det betyder, at kommunalbestyrelsens afgørelser om et tilbud efter §§ 33 og 82 vil skulle indeholde en kort beskrivelse af, hvordan afgørelsen vil blive udmøntet i praksis, og hvad formålet med indsatsen vil være.

Afgørelsen vil f.eks. kunne indeholde oplysninger om formålet med og indholdet af den konkrete indsats, herunder f.eks. evt. træning, hjælp til udvikling af færdigheder eller at stofmisbrugeren vil få mulighed for at afbryde kontakten med misbrugsmiljøet m.v.

Der vil ikke være krav om, at beskrivelsen vil skulle indeholde oplysninger om, hvordan hjælpen tilrettelægges eller konkrete oplysninger om timetal eller om kvalifikationer hos det udførende personale, ligesom der ikke vil være krav om, at beskrivelsen skal indeholde oplysninger om træningsredskaber m.v.

Medmindre valgfrie aktiviteter anses for en integreret del af indsatsen, vil der ikke være krav om, at afgørelsen skal indeholde oplysninger herom. Beskrivelsen vil ikke skulle være lige så detaljeret som de planer, som kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde efter andre bestemmelser i loven.

Afgørelsen om den konkrete indsats vil skulle tage udgangspunkt i en konkret individuel vurdering af barnets eller den unges behov. Hvis tilbuddet ikke kun omfatter barnet eller den unge, men også familien, vil der i beskrivelsen af den konkrete indsats også skulle tages hensyn hertil.

Ved sagsbehandlingen vil også en vurdering af barnets eller den unges behov for en fortsat tilknytning til sit nærområde og lokale netværk skulle indgå.

Med bestemmelsen vil oplysningerne om formålet med indsatsen supplere den begrundelse, som afgørelsen vil skulle indeholde efter §§ 22-24 i forvaltningsloven. Efter forvaltningslovens § 22 vil en skriftlig afgørelse skulle være ledsaget af en begrundelse, medmindre den giver den pågældende part fuldt ud medhold.

Kommunalbestyrelsen vil som udgangspunkt kunne træffe beslutninger som led i kommunens faktiske forvaltningsvirksomhed uden at følge reglerne i forvaltningslovens kapitel 3-7. Når kommunen ændrer en beslutning om en konkret indsats i forhold til et barn eller en ung, vil ændringen i almindelighed blive betragtet som led i kommunens udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed. Væsentlige ændringer i indsatsen skal imidlertid betragtes som en afgørelse.

En kommune, der vil give en barn eller en ung, der modtager en indsats efter §§ 33 eller 82, en anden indsats, vil enten kunne træffe en ny afgørelse om at barnet eller den unge skal have tilbud efter en anden bestemmelse i loven, ligesom kommunen vil kunne træffe beslutning om en anden indsats efter samme bestemmelse i loven.

Hvis kommunen ønsker at give barnet eller den unge et tilbud efter en anden bestemmelse i loven, vil den nye afgørelse herom skulle træffes efter de almindelige sagsbehandlingsregler i forvaltningsloven og retssikkerhedsloven.

Hvis kommunen derimod ønsker at ændre den konkrete indsats, men altså inden for den samme bestemmelse i loven, vil kommunen skulle se på, om der er tale om en væsentlig ændring af indsatsen. Hvis ændringen af indsatsen er væsentlig, finder reglerne i § 5 anvendelse. Det betyder, at forvaltningslovens kapitel 3-7 gælder. Beslutningen om at ændre indsatsen skal også behandles efter retssikkerhedsloven, således at eksempelvis borgerens ret til at medvirke ved behandlingen af sagen gælder.

En væsentlig ændring af den konkrete indsats i forhold til beskrivelsen i den oprindelige afgørelse vil eksempelvis foreligge, hvis indsatsen i et særligt dagtilbud ændres til et almindeligt dagtilbud.

Det foreslås også i stk. 4, at kommunalbestyrelsens beslutninger om væsentlige ændringer af indsatsen vil kunne indbringes for Ankestyrelsen. Klagen vil skulle behandles efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Med det foreslåede stk. 4 videreføres bestemmelsen i servicelovens § 3, stk. 2, med redaktionelle ændringer. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Til § 11

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at meddele afgørelser om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud, afgørelser om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i de tilfælde, der er omfattet af de regler om afviklingsperiode, som social- og ældreministeren har fastsat, og afgørelser om frakendelse af bilstøtte før udløbet af genanskaffelsesperioden med et varsel på mindst 14 uger fra borgerens modtagelse af afgørelsen, fremgår i dag af servicelovens § 3 a, stk. 1. Endvidere fremgår det af servicelovens § 3 a, stk. 2, at iværksættelse af de i stk. 1 nævnte afgørelser i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsens afgørelse påklages til Ankestyrelsen, først må påbegyndes, når varslingsperioden på mindst 14 uger er udløbet.

Det foreslås, at det i *stk. 1*, fastsættes, at kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter de foreslåede §§ 82 og 84 skal meddeles med et varsel på mindst 14 uger fra borgerens modtagelse af afgørelsen. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser efter den foreslåede § 87, stk. 4, om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i de tilfælde, hvor de af social- og ældreministeren fastsatte regler om afviklingsperiode finder anvendelse, og kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse af bilstøtte efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 7, jf. servicelovens § 114, før udløbet af genanskaffelsesperioden.

Det foreslåede stk. 1, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 3 a, stk. 1, uden indholdsmæssige ændringer.

Kommunalbestyrelsens pligt til at meddele afgørelser om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud, afgørelser om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i de tilfælde, der er omfattet af de af social- og ældreministeren fastsatte regler om afviklingsperiode, i medfør af den foreslåede § 87, stk. 4, og afgørelser om frakendelse af bilstøtte før udløbet af genanskaffelsesperioden foreslås dermed videreført uændret. Dette vil indebære, at de nævnte afgørelser om frakendelse eller ophør af hjælp, som har vidtrækkende konsekvenser for den enkelte borger, dermed vil få opsat virkning i mindst 14 uger fra borgerens modtagelse af afgørelsen. Borgeren antages at have modtaget afgørelsen, når afgørelsen er kommet frem til borgeren enten i borgerens digitale postkasse eller ved almindeligt brev. Varslet efter den foreslåede bestemmelse skal være på mindst 14 uger, men der er intet til hinder for, at der gives et længere varsel.

Med det foreslåede stk. 1 videreføres bestemmelsen i servicelovens § 3 a, stk. 1, med de redaktionelle ændringer, der er omtalt herover. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Formålet med forslaget er at sikre, at en borger kan beholde hjælpen i varslingsperioden, hvis afgørelsen indebærer en nedsættelse eller frakendelse af hjælpen, som har vidtrækkende konsekvenser for den enkelte, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette.

Det foreslås, at det i *stk. 2* fastsættes, at iværksættelse af kommunalbestyrelsens afgørelser efter de bestemmelser, der er nævnt i det foreslåede *stk. 1*, først må påbegyndes, når varslingsperioden er udløbet i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsens afgørelse påklages til Ankestyrelsen.

Bestemmelsen i § 3 a, *stk. 2*, i serviceloven, hvorefter iværksættelse af kommunalbestyrelsens afgørelser efter de bestemmelser, der er omfattet af varslingsordningen, først må påbegyndes, når varslingsperioden er udløbet i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsens afgørelse påklages til Ankestyrelsen, foreslås dermed videreført uændret i forhold til de afgørelser, der er nævnt i den foreslåede *stk. 1*. Hermed vil det sikres, at borgerne, når der klages til Ankestyrelsen, vil modtage den hidtidige hjælp i uændret omfang i hele varslingsperioden, og at kommunalbestyrelsens afgørelse om frakendelse eller ophør af den hidtidige hjælp først vil skulle effektueres, når varslingsperioden på 14 uger er udløbet.

Der vil med forslaget således være opsættende virkning i varslingsperioden i klagesager omfattet af varslingsordningen. I forhold til kommunalbestyrelsens afgørelse om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter de foreslåede §§ 82 og 84 vil der, hvis der klages til Ankestyrelsen, dermed først kunne ske opsigelse af pladsen, når varslingsperioden på 14 uger er udløbet.

Tilsvarende vil afviklingsperioden på 14 uger for en afgørelse om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter den foreslåede bemyndigelse i § 87, *stk. 4*, der efter de gældende regler er udmøntet i § 17, *stk. 1*, i bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, bekendtgørelse nr. 932 af 19. juni 2020, først begynde at løbe efter udløbet af varslingsperioden.

Endelig vil en afgørelse om frakendelse af bilstøtte efter den foreslåede § 90, *stk. 1*, nr. 7, jf. servicelovens § 114, før udløbet af genanskaffelsesperioden først skulle effektueres, når varslingsperioden er udløbet.

Den særligt hurtige sagsbehandling i Ankestyrelsen, der i dag gælder for behandling af klager omfattet af servicelovens § 3 a, vil således med lovforslaget gælde klager over sagstyper omfattet af den foreslåede § 11. Den hurtige sagsbehandling skal tilstræbe, at klagesagen er afgjort inden udløbet af varslingsperioden. I kombination med den særligt hurtige sagsbehandling betyder det, at i de tilfælde, hvor borgeren i Ankestyrelsen får medhold i en eventuel klagesag, kan hjælpen fortsætte uændret.

Bestemmelsen indebærer, at der for de sagstyper, der foreslås omfattet af den foreslåede § 10, vil gælde en kortere frist for kommunalbestyrelsens genvurdering ved klage over afgørelsen. Efter §

12, stk. 1, i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område gælder den generelle hovedregel, at kommunalbestyrelsen skal genvurdere en afgørelse inden fire uger efter, at klagen er modtaget. For de sagstyper, der er omfattet af bestemmelsen om varsling i § 11, vil kommunalbestyrelsen imidlertid skulle genvurdere afgørelser inden to uger efter, at klagen er modtaget, i overensstemmelse med de gældende regler i § 12, stk. 3, i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslåede stk. 2 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 3 a, stk. 2, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil ikke omfatte de sager, hvor der ikke klages til Ankestyrelsen over kommunalbestyrelsens afgørelse. I disse tilfælde vil det i § 11, stk. 1, foreslåede varsel på 14 uger gælde.

Til § 12

Det fremgår af § 4, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven. I forlængelse heraf følger det af § 4, stk. 2 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Bestemmelserne indebærer, at myndighedsansvaret, forsyningsansvaret i forhold til borgeren, og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter serviceloven er samlet i kommunen. Det er herefter den enkelte kommunalbestyrelse, der har et samlet ansvar for at træffe afgørelse om borgerens visitation til et tilbud, ansvar for at sikre, at der er relevante sociale tilbud til borgerne, samt ansvar for finansieringen af tilbuddene. Kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre, at der er sociale tilbud til borgerne betyder, at kommunen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige sociale tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud, eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Med forslaget vil det eksisterende myndighedsansvar, forsyningsansvar i forhold til børn, uge og familier, og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter denne lov fortsat være samlet i kommunen.

Det vil dermed fortsat være kommunalbestyrelsen, som altid har forsyningsansvaret for det nødvendige antal pladser i tilbud til målgrupperne efter loven. Som følge heraf vil det være kommunalbestyrelsen, som vil skulle sikre, at der er de nødvendige tilbud efter loven. Dette

forsyningsansvar vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle opfylde ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Forslaget betyder, at der ikke sker ændringer i den eksisterende retstilstand, som dermed videreføres uændret.

Det følger af § 4, stk. 3, i serviceloven, at tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. § 4, stk. 2, i serviceloven.

Bestemmelsen er en parallel til § 5, stk. 2, i lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 1377 af 21. september 2020, hvor det fremgår, at socialtilsynets godkendelse som generelt egnet af tilbud er en betingelse for, at kommunalbestyrelserne må anvende de tilbud, som er omfattet af lov om socialtilsyn, § 4, stk. 1.

Det foreslås med *stk. 2*, at tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 1.

Forslaget indebærer, at godkendelse af socialtilsynet fortsat vil være betingelse for, at tilbuddet kan indgå i kommunens forsyning, fortsat vil gælde, og bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den almindelige bestemmelse om kommunernes forsyningsforpligtelse i stk. 1.

Forslaget betyder dermed, at der ikke sker ændringer i den eksisterende retstilstand, som dermed videreføres uændret.

Det fremgår af servicelovens § 4, stk. 4, at i tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere en borger, og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, kan et tilbud dog i op til tre uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres om anvendelsen af det ikkegodkendte tilbud og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud anvendes i yderligere tre uger.

Bestemmelsen giver mulighed for, at en kommune kan lade et ikke-godkendt tilbud indgå i den kommunale forsyning i op til tre uger, hvis det ikke er muligt at finde en plads til borgeren i et godkendt tilbud. Det er således en forudsætning, at den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for indsatsen over for borgeren, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven f.eks. har undersøgt på Tilbudsportalen, om der skulle være en egnet plads.

Bestemmelsens anvendelse er en mulighed for kommuner, som akut har behov for at placere f.eks. en meget udadreagerende borger i et tilbud, og hvor der enten er behov for at kommunen opretter et særligt tilbud, som kan godkendes efter § 5 i lov om socialtilsyn, eller for, at der bliver en ledig plads i et eksisterende egnet tilbud. Det forudsættes således, at kommunen hurtigt går i gang med at finde en mere holdbar løsning.

Den visiterende kommune skal orientere socialtilsynet om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud, og socialtilsynet kan efterfølgende, hvis der foreligger særlige grunde, træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i yderligere tre uger. Herefter skal barnet, den unge eller familien placeres i et godkendt tilbud. De særlige grunde vil f.eks. kunne være, at etablering af et egnet tilbud er i gang, og at der er højest tre uger, at til det kan tages i brug, eller at den ansvarlige kommunalbestyrelse ved med sikkerhed, at der inden for tre uger vil blive en ledig plads i et egnet, godkendt tilbud. Der henvises til Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 206 som fremsat, side 6.

Med *stk. 3* foreslås det, at i tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere et barn eller en ung, og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, kan et tilbud dog i op til tre uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres om anvendelsen af det ikkegodkendte tilbud og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud anvendes i yderligere tre uger.

Bestemmelsen vil være en mulighed for kommuner, som akut har behov for at placere et barn eller en ung i et tilbud, og hvor der enten er behov for at kommunen opretter et særligt tilbud, eller for, at der bliver en ledig plads i et eksisterende egnet tilbud.

Den visiterende kommune vil skulle orientere socialtilsynet om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud, og socialtilsynet vil efterfølgende, hvis der foreligger særlige grunde, kunne træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i yderligere tre uger, hvorefter den pågældende vil skulle placeres i et godkendt tilbud.

Bestemmelsen foreslås at være målrettet placeringen af børn og unge og familier på ikke godkendte tilbud som følge af målgruppen for den foreslåede barnets lov. Med forslaget vil der derudover ikke foretages ændringer i den eksisterende retstilstand, som dermed videreføres uændret.

Til § 13

Det følger af § 5, stk. 1, i serviceloven, at efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal regionsrådet etablere og drive særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter servicelovens §§ 32 og 36, døgninstitutioner for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, sikrede døgninstitutioner, særligt sikrede afdelinger og delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede døgninstitutioner, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, og tilbud om behandling af personer med et stofmisbrug efter servicelovens §§ 101 og 101 a.

Med bestemmelsen har regionsrådet pligt til at etablere pladser i disse tilbud, drive de regionale sociale tilbud på børne- og ungeområdet, der er beliggende i regionen eller at etablere de nye tilbud inden for rammerne af bestemmelsen, som kommunalbestyrelserne efterspørger fra regionen.

Det er kommunalbestyrelsen, der i forhold til borgeren, har det fulde forsyningsansvar for tilbud efter serviceloven, og det er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan den vil opfylde forsyningsansvaret i overensstemmelse med lovens krav. Kommunalbestyrelsen kan vælge, om den vil opfylde forsyningsansvaret ved at etablere og bruge egne tilbud, eller ved at købe eller indgå aftaler om pladser hos andre leverandører, herunder i regionale tilbud.

Regionsrådet kan opfylde forpligtelsen til at sørge for det nødvendige antal pladser enten ved at drive egne tilbud eller ved at indgå aftaler med kommuner, private udbydere og andre regionsråd. I tilknytning til de tilbud, der drives af regionsrådet, kan regionsrådet efter aftale med kommunalbestyrelsen yde specialrådgivning. Denne specialrådgivning skal udgå fra og baseres på den indholdsmæssige opgavevaretagelse i de regionale tilbud. Eksempelvis kan der være tale om specialrådgivning i forhold til en ung, som i en periode har opholdt sig på en sikret institution under regionen. Her vil kommunalbestyrelse og regionsråd kunne aftale, at regionen fortsat yder specialrådgivning i forhold til den unge eller kommunen. Det er dog ingen forudsætning for specialrådgivningen, at borgeren har haft ophold i et regionalt tilbud, men specialrådgivningen skal være baseret på den indholdsmæssige opgavevaretagelse i et regionalt tilbud. Det er kommunalbestyrelsen, der visiterer til de regionale tilbud.

Med bestemmelsen i *stk. 1*, foreslås det, at regionsrådet efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal etablere tilbud til børn og unge, som omfatter særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter §§ 83 og 84, børne- og ungehjem for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. § 43, stk. 1, nr. 6, sikrede døgninstitutioner, særligt sikrede afdelinger og delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede døgninstitutioner, jf. § 43, stk. 1, nr. 6, og stk. 3, og tilbud om behandling af børn og unge med et stofmisbrug efter § 33.

Med bestemmelsen vil regionsrådet fortsat have pligt til at drive de regionale tilbud til børn og unge, som er beliggende i regionen og til at etablere nye tilbud til børn og unge, som kommunalbestyrelserne efterspørger fra regionen.

Bestemmelsen betyder, at det fortsat vil være kommunalbestyrelsen, der i forhold til børn og unge, har det fulde forsyningsansvar for tilbud efter denne lov. Derudover vil det være kommunalbestyrelsen, der vil skulle afgøre, hvordan den vil opfylde forsyningsansvaret i overensstemmelse med lovens krav. Kommunalbestyrelsen vil kunne vælge, om den vil opfylde forsyningsansvaret ved at etablere og bruge egne tilbud, eller ved at købe eller indgå aftaler om pladser hos andre leverandører, herunder i regionale tilbud.

Regionsrådet vil skulle etablere pladser i særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter §§ 83 og 84. Endvidere etablerer og driver regionsrådene døgninstitutioner for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og sikrede døgninstitutioner efter § 43. Endelig etablerer og driver regionsrådene

tilbud om behandling af stofmisbrugere efter § 33. Regionsrådet kan opfylde forpligtelsen til at sørge for det nødvendige antal pladser enten ved at drive egne tilbud eller ved at indgå aftaler med kommuner, private udbydere og andre regionsråd.

Det foreslås videre, at regionsrådet i tilknytning til de tilbud, der drives af regionsrådet, efter aftale med kommunalbestyrelsen fortsat vil kunne yde specialrådgivning. Specialrådgivningen vil skulle udgå fra og baseres på den indholdsmæssige opgavevaretagelse i de regionale tilbud.

Bestemmelsen betyder, at regionsrådets forpligtelser til at etablere pladser og drive de anførte tilbud med den foreslåede stk. 1, bevares uændret dog således at bestemmelsen er tilpasset i som følge af målgruppen for den foreslåede barnets lov. Med forslaget vil der derudover ikke foretages ændringer i den eksisterende retstilstand, som dermed videreføres uændret.

Det følger af § 5, stk. 2, i serviceloven, at § 5, stk. 1, ikke gælder, når etablering af tilbud sker i henhold til pålæg efter § 13 c, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven.

Bestemmelsen fastslår, at reglen i § 5, stk. 1, i serviceloven, hvorefter regionsrådet efter aftale med kommunerne skal etablere de oplistede tilbud, ikke gælder, når etablering af tilbud sker efter Socialstyrelsens afgørelse om et etablerings- eller fortsat driftspålæg til en kommunalbestyrelse efter servicelovens § 13 c, stk. 1, 1. pkt. Det betyder, at i de tilfælde, hvor Socialstyrelsen har truffet afgørelse om, at en bestemt kommunalbestyrelse skal etablere et konkret tilbud for at sikre forsyningen af egnede tilbud på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde, som er tilpasset målgruppernes behov, vil kommunalbestyrelsen efter bestemmelsen ikke kunne sende opgaven videre til regionsrådet. Der henvises til Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 165 som fremsat, side 15.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk.* 2, at stk. 1 ikke gælder, når etablering af tilbud sker i henhold til pålæg efter § 180, stk. 1.

Forslaget betyder, at hvis Socialstyrelsen efter den foreslåede § 180 træffer afgørelse om, at en bestemt kommunalbestyrelse vil skulle etablere eller fortsat drive et konkret tilbud for at sikre forsyningen af egnede tilbud på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde, som er tilpasset målgruppernes behov, så vil opgaven ikke kunne sendes videre til regionsrådet.

Der foreslås ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen, og gældende retstilstand forslås dermed videreført uændret.

Det fremgår af § 5, stk. 3, i serviceloven, at regionsrådet efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler.

Det foreslås med *stk. 3*, at regionsrådet efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler.

Bestemmelsen betyder, at kommunalbestyrelsen indgår aftaler med regionsrådet om medvirken til tilvejebringelsen af hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler, og dermed kan regionerne varetage driften af hjælpemiddelcentraler. Kommunalbestyrelsen kan også vælge selv at drive hjælpemiddelcentraler. Det er bl.a. hjælpemiddelcentralernes opgave at orientere kommunerne om tekniske hjælpemidler og udøve vejledning, demonstration og tilpasning af hjælpemidler.

Der foreslås herved ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen, og dermed foreslås gældende retstilstand videreført uændret.

Det følger af § 5, stk. 5, i serviceloven, at regionsrådet opfylder sin forpligtelse efter stk. 1, 3 og 4 i serviceloven ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud.

Bestemmelsen indebærer, at regionsrådet kan opfylde sin forpligtelse til at levere tilbud til kommunerne efter § 5, stk. 1, 3 og 4 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud.

Regionsrådet kan dermed indgå aftaler om pladskøb og pladssalg i overensstemmelse med den rammeaftale, regionsrådet indgår med kommunalbestyrelserne i den enkelte region.

Med den foreslåede *stk. 4*, foreslås, at regionsrådet opfylder sin forpligtelse efter stk. 1 og 3 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud.

Det vil betyde, at regionsrådet med forslaget vil kunne opfylde sin forpligtelse til at levere tilbud til kommunerne efter stk. 1 og 3 ved brug af egne tilbud og ved indgå samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud. Det betyder også, at regionsrådet dermed kan indgå aftaler om pladskøb og pladssalg i overensstemmelse med den lokale rammeaftale med kommunerne.

Regionsrådet vil også kunne opfylde sin forpligtelse til, efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen, at medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler ved brug egne tilbud og ved at indgå samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud.

Der foreslås ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen, og dermed foreslås gældende retstilstand videreført uændret.

Det fremgår af § 5, stk. 6, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan etablere tilbud omfattet af stk. 1, 3 og 4.

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelserne selv kan oprette alle tilbud efter serviceloven og dermed også kan vælge at etablere de tilbud, som er omfattet af servicelovens § 5, stk. 1, 3 og 4.

Med forslaget til *stk. 5* foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan etablere tilbud omfattet af § 12, stk. 1 og 3. Forslaget vil betyde, at kommunalbestyrelserne selv vil kunne oprette alle tilbud efter denne lov, og dermed kan kommunalbestyrelserne også vælge at etablere de tilbud, som er omfattet af regionens muligheder for at etablere tilbud efter bestemmelserne i stk. 1 og 3.

Der foreslås ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen, og dermed foreslås gældende retstilstand videreført uændret.

Det følger af § 5, stk. 7, i serviceloven, at regionsrådet kan drive døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, hvis det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2.

Bestemmelsen omfatter efter forarbejderne en adgang for regionerne til at drive tidligere amtskommunale tilbud, som pr. 1. januar 2007 i forbindelse med strukturreformen blev overtaget af beliggenhedskommunen, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 163 som fremsat, side 13.

Det fremgår i forlængelse heraf af § 194, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelserne med virkning fra den 1. januar 2007 overtager amtskommunale døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, jf. dog stk. 2, og kommunerne indtræder i aftaler med private tilbud, der er godkendt af amtskommunerne. Det følger af stk. 2, at en kommunalbestyrelse, der overtager døgninstitutioner efter § 194, stk. 1, kan uanset stk. 1 i 2006 aftale med regionens forberedelsesudvalg, at regionsrådet på vegne af beliggenhedskommunen driver døgninstitutioner, der er omfattet af stk. 1, og som ejes af beliggenhedskommunen, videre efter den 1. januar 2007. For kommuner, der oprettes den 1. januar 2007, kan aftale efter 1. pkt. indgås af sammenlægningsudvalget.

Med forslaget til *stk. 6*, foreslås det, at regionsrådet kan drive børne- og ungehjem, jf. § 43, stk. 3, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, hvis det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2, i serviceloven.

Forslaget vil indebære, at regionsrådet vil kunne drive døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Bestemmelsen forudsætter, at det er aftalt mellem regionsrådet og kommunalbestyrelsen.

Der foreslås ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen, og dermed foreslås gældende retstilstand videreført med enkelte sproglige tilpasninger.

Det følger af § 5, stk. 9, i serviceloven, at regionsrådet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen kan varetage kommunale driftsopgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlige kompetencer med hensyn til opgavevaretagelsen.

Bestemmelsen indebærer, at regionerne ud over den positive afgrænsning af opgaver, der fremgår af § 5 i serviceloven efter anmodning fra en kommunalbestyrelse kan varetage kommunale driftsopgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlige kompetencer i forhold til den konkrete opgavevaretagelse.

Det foreslås med *stk. 8*, at regionsrådet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen kan varetage kommunale driftsopgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlige kompetencer med hensyn til opgavevaretagelsen.

Bestemmelsen vil betyde, at ud over den positive afgrænsning af opgaver, der fremgår af § 13 i denne lov, vil regionsrådet efter anmodning fra en kommunalbestyrelse kunne varetage kommunale opgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor vil have særlige kompetencer i forhold til den konkrete opgavevaretagelse.

Ved naturlig tilknytning forstås opgaver, der hænger tæt sammen med den enkelte regions konkrete driftsopgaver efter den foreslåede § 13, herunder i forhold til rådgivning mv. Ved særlige kompetencer forstås eksempelvis specialiseret viden om særlige målgruppers behov, herunder i forhold til etablering og drift af tilbud.

Formålet med bestemmelsen vil være at sikre, at regionsrådet fortsat efter anmodning fra en kommunalbestyrelse kan være entreprenører på kommunale opgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver.

Der foreslås dermed ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen, og derfor foreslås gældende retstilstand videreført uændret.

Til § 14

Det fremgår af § 11, stk. 1 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge en indsats, der sikrer sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats for børn og unge med behov for særlig støtte.

Bestemmelsen i § 11, stk. 1, fastslår kommunalbestyrelsens overordnede forpligtelser til at sikre sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Bestemmelsen danner dermed rammen for kommunens forebyggende arbejde for udsatte børn og unge via serviceloven.

Formålet med bestemmelsen er at understrege, at kommunalbestyrelsen skal sikre en tidlig og forebyggende indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier i kommunen. Den tidlige og forebyggende indsats skal sikre en sammenhæng mellem kommunens generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats for børn og unge med behov for særlig støtte. Der henvises til Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 168 som fremsat, s. 7.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilrettelægge en indsats for børn og unge, der sikrer sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats for børn og unge med behov for særlig støtte efter den foreslåede barnets lov.

Bestemmelsen indebærer, at kommunen vil skulle sikre en tidlig og forebyggende indsats for børn og unge og deres familier i kommunen, som skal danne rammen for kommunens forebyggende arbejde for udsatte børn og unge og deres familier og derved vil kunne medvirke til at sikre sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats for børn og unge med behov for særlig støtte efter den foreslåede barnets lov, det vil sige handicapkompenserende støtte eller støtte efter det foreslåede kapitel 4 og 5.

Kommunens tidlige og forebyggende indsats vil skulle sikre sammenhæng mellem kommunens generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats for de børn og unge, der har behov for særlig støtte, og hænger derfor tæt sammen med den sammenhængende børnepolitik, som kommunalbestyrelsen efter lovforslagets § 15 vil være forpligtet til at udarbejde.

Indsatsen vil dermed skulle bidrage til at binde kommunens generelle, forebyggende arbejde og herunder den indsats, der iværksættes i forskellige sektorer på børneområdet, som f.eks. sundhedspleje, dagtilbud, skole og den frivillige sektor sammen med den målrettede indsats, der vil være nødvendig for børn og unge, der vil have behov for støtte efter denne lov.

Formålet med bestemmelsen er at understøtte vigtigheden af at sætte tidligt, målrettet og forebyggende ind for at undgå, at et barns eller en ungs problemer vokser sig store og vil nødvendiggøre en mere indgribende og dyrere indsats efter det foreslåede kapitel 4.

Det fremgår af § 19, stk. 1, i serviceloven, at kommunen skal sikre, at både det generelle forebyggende arbejde og tilbud og den målrettede indsats for børn og unge med særlige behov udføres i samarbejde med forældrene og tilrettelægges, så det fremmer børn og unges trivsel og udvikling. Det fremgår af § 19, stk. 3, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at indsatsen for børn og unge med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller et behov for særlig støtte sættes i sammenhæng med andre former for støtte, der iværksættes efter anden lovgivning.

Bestemmelsen foreslås overført uændret til barnets lov.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at de opgaver og tilbud, der omfatter børn og unge og deres familier, udføres i samarbejde med forældrene og at de tilrettelægges på en sådan måde, at de fremmer børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Bestemmelsen gælder både ved udførelsen af det generelle og forebyggende arbejde og ved den målrettede indsats for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet behov for særlig støtte.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen vil skulle søge for, opgaver og tilbud – uanset om der er tale om det generelle og forebyggende arbejde og tilbud eller om målrettede indsatser og tilbud over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller et andet behov for støtte – vil skulle have samme overordnede mål om at fremme børn og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Kommunalbestyrelsen vil samtidig skulle sørge for at opgaver og tilbud vil udføres i samarbejde med forældrene.

Bestemmelsen indebærer dermed, at målet for børn og unge principielt vil være den samme, uanset om barnets eller den unges behov vil være af generel eller særlig karakter. Bestemmelsen indebærer også, at den særlige eller målrettede indsats for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller et andet behov, der vil medføre et særligt behov for støtte efter loven, vil bygge op de generelle tilbud. Bestemmelsen vil således indebære, at det i forbindelse med igangsættelse af støtte og hjælp vil skulle vurderes, i hvilken udstrækning de generelle tilbud i kommunen vil kunne bidrage til at støtte op om indsatsen for børn og unge med behov for støtte. Det vil kunne indebære, at eksempelvis barnets dagtilbud vil kunne inddrages både før, under og efter at der er igangsat støtte, så den kan udgøre et alternativ eller supplement til støtte efter f.eks. § 32.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med formålet med barnets lov.

Det fremgår af servicelovens § 19, *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den indsats, der iværksættes efter denne lov over for børn og unge med nedsat funktionsevne eller med et andet særligt behov for særlig støtte, sættes i sammenhæng med den indsats, der iværksættes over for de samme børn og unge efter anden lovgivning.

Bestemmelsen foreslås overført undret til barnets lov.

Det foreslås i *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den indsats, der iværksættes efter barnets lov for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller med et andet særligt behov for støtte, sættes i sammenhæng med den indsats, der iværksættes for de samme børn og unge efter anden lovgivning.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at den indsats for børn og unge og deres familier, der vil blive iværksat efter den foreslåede barnets lov, vil indgå som en del af den samlede indsats for børn og unge. Den indsats, der vil blive iværksat over for børn og unge med

særlige behov for støtte, vil dermed skulle være sammenhængende og skulle ses på tværs af lovgivning, og dermed også på tværs af administrative strukturer og faglige kompetencer.

Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med stk. 1 og 2, og skal samlet medvirke til at sikre, at indsatsen for børn, unge og familier på tværs af lovgivninger understøtter fælles mål, så barnet, den unge og familien oplever en sammenhængende og koordineret indsats.

Det foreslås i *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der på kommunens hjemmeside er en synlig og let tilgængelig indgang til de kommunale myndigheder, som er specifikt målrettet børn og unge.

Bestemmelsen indebærer, at kommunen forpligtes til at sikre, at der fremover på kommunes hjemmeside etableres en let tilgængelig indgang for børn og unge til de kommunale myndigheder.

Ved let tilgængelig forstås, at hjemmesiden skal være synlig og at informationen er målrettet børn og unge og dermed udformet i et børnevenligt og enkelt sprog og udtryk.

Formålet med bestemmelsen, der er ny, er at sikre, at børn og unge nemt kan få viden om, hvem de kan kontakte, hvis de står i en situation med behov for hjælp og støtte – både i akutte situationer og hvis de har spørgsmål, bekymringer mv. om deres situation.

Til § 15

Efter de gældende regler i servicelovens § 19, stk. 2, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den mere målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte i kommunen. Den sammenhængende børnepolitik skal være skriftlig, vedtaget af kommunalbestyrelsen og børnepolitikken skal offentliggøres.

Efter de gældende regler i servicelovens § 19, stk. 4, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Bestemmelsen stiller krav om, at beredskabet skal være skriftligt og vedtaget af kommunalbestyrelsen, og at beredskabet skal offentliggøres, ligesom der stilles krav om revision af beredskabet med maksimalt fire års interval.

Det foreslås, at bestemmelserne om sammenhængende børnepolitik og beredskab om kommunernes håndtering af sager om overgreb mod børn og unge videreføres uændret.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

Formålet med bestemmelsen om en sammenhængende børnepolitik vil være at sikre, at den enkelte kommunalbestyrelse overvejer og opstiller retningslinjer for, hvordan der lokalt kan opnås sammenhæng mellem det generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats for børn og unge med behov for støtte, herunder også børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. Den sammenhængende børnepolitik vil dermed skulle medvirke til at sikre en tidlig indsats og sikre, at kommunalbestyrelsen lever op til forpligtigelsen om at yde hjælp efter barnets lov i forbindelse med den indsats, der vil blive iværksat for de samme børn og unge efter anden lovgivning, herunder handicapkompenserende indsatser efter serviceloven, behandling efter sundhedsloven og indsatser efter dagtilbudsloven, folkeskoleloven eller efter reglerne om en kommunal ungeindsats. I den forbindelse vil det bl.a. være vigtigt, at systemet vil være tilstrækkeligt rummeligt til, at der ikke vil ske en u hensigtsmæssig udstødelse af børn og unge behov for nedsat funktionsevne eller behov for særlig støtte.

Den sammenhængende børnepolitik vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle beskrive, hvordan der i kommunen sikres sammenhæng mellem de forskellige sektorer, f.eks. dagtilbud, skole, sundhedssektor og den frivillige sektor og den målrettede indsats til børn og unge med behov for støtte.

I den sammenhængende børnepolitik vil kommunalbestyrelsen skulle inddrage de spørgsmål, som den finder relevante for at sikre en sammenhængende, tidlig og effektiv indsats. Kommunalbestyrelsen vil f.eks. kunne inddrage tilrettelæggelsen af sundhedsplejerskernes indsats, tilrettelæggelsen af det tværfaglige samarbejde, kommunens organisatoriske strukturer, relationen til det frivillige sociale arbejde m.v.

Kommunalbestyrelsen vil også kunne bruge den sammenhængende børnepolitik til at sikre, at oplysninger, der findes ét sted i den kommunale forvaltning, og som kan have betydning for vurderingen af, om der er behov for støtte til et konkret barn eller en konkret ung, f.eks. oplysninger om at en familie er blevet sat ud af sit lejemål, vil blive videregivet til den relevante del af den kommunale forvaltning.

Derudover vil den sammenhængende børnepolitik kunne anvendes til, at kommunalbestyrelsen formulerer klare mål for indsatsen for børn og unge med behov for støtte. Det vil eksempelvis kunne være konkrete mål om, at ungdomskriminaliteten eller skolefraværet skal nedbringes med en given procent. Kommunalbestyrelsen vil da kunne beskrive, hvilke indsatser der vil skulle iværksættes for at nå de konkrete mål og beskrive, hvordan og hvornår der vil skulle følges op på målene. Derved kan den sammenhængende børnepolitik også blive et redskab til at dokumentere politikken virkning og reelle indflydelse.

Kravet om, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik vil betyde, at det politiske niveau forventninger til indsatserne i de kommunale sektorer synliggøres.

Bestemmelsen vil således danne grundlag for udarbejdelsen af en gennemtænkt og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af indsatsen og et bedre grundlag for det tværsektorielle samarbejde.

Kommunerne vil ved udarbejdelsen og tilrettelæggelsen af den sammenhængende børnepolitik kunne inddrage kommunens tværfaglige grupper, og SSP-samarbejdet (det tværfaglige samarbejde mellem skolerne, de sociale myndigheder og politiet om at forebygge kriminalitet blandt børn og unge). I forbindelse med udarbejdelsen af den sammenhængende børnepolitik vil kommunalbestyrelsen også kunne hente inspiration i FN's børnekonvention, som Danmark, og dermed også kommunerne, er forpligtet til at efterleve. Konventionen omhandler langt de fleste aspekter af børn og unges hverdag og deres grundlæggende rettigheder. Der vil også kunne hentes inspiration i FN's handicapkonvention, og der kan i denne forbindelse særligt henvises til konventionens artikel 7 om børn med funktionsnedsættelse.

Kommunalbestyrelsen vil selv kunne beslutte, hvor ofte den sammenhængende børnepolitik revideres. Dette vil f.eks. kunne ske i forbindelse med, at en ny kommunalbestyrelse træder til, eller hvis kommunalbestyrelsen ønsker at sætte fokus på eller udarbejde en ny politik på området. Den sammenhængende børnepolitik vil skulle udformes skriftligt og offentliggøres, f.eks. på kommunens hjemmeside eller på anden måde, som kommunalbestyrelsen finder hensigtsmæssigt. Kommunalbestyrelsen vil med fordel kunne overveje, om den sammenhængende børnepolitik bør formidles på anden vis. Der vil ikke herudover være andre formkrav til den sammenhængende børnepolitik.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen forpligtes videre til at revidere beredskabet løbende efter behov, dog skal revision ske med maksimalt fire års interval.

Bestemmelsen indebærer, at alle kommunalbestyrelser vil være forpligtede til at udarbejde skriftlige beredskaber til sikring af forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager, hvor der er viden eller mistanke om, at et barn eller en ung har været udsat for overgreb. Beredskabet vil skulle omfatte hele kommunens børne- og ungeområde, herunder daginstitutioner, skoler, sundhedspleje, tandpleje m.v., og det vil skulle være koordineret på tværs af disse sektorer samt med kommunens forvaltninger, afdelinger m.v.

Beredskabet vil skulle understøtte, at en konkret sag, hvor der er viden eller mistanke om, at et barn eller en ung har været udsat for overgreb, behandles kvalificeret i kommunens institutioner m.v. samt i kommunens forvaltning. Beredskabet skal derfor også understøtte, at det kommunale fagpersonale, der er beskæftiget på børne- og ungeområdet, er i stand til tidligt at opspore, hvis et barn eller en ung har en adfærd, der kan være udtryk for, at barnet eller den unge er udsat for overgreb. Endvidere skal beredskabet understøtte, at fagpersonerne har kendskab til, hvordan de skal handle i disse situationer.

Kommunens fagpersoner på børne- og ungeområdet bør derfor have kendskab til beredskabet og de procedurer, beredskabet vil skulle beskrive og være i stand til at efterleve procedurerne i praksis. Begrebet fagpersoner skal forstås bredt og omfatter blandt andet frontlinjepersonale som pædagoger, skolelærere m.v., ledere af kommunens institutioner og tilbud m.v. samt ansatte i den kommunale forvaltning på børn og ungeområdet som eksempelvis familierådgivere, sagsbehandlere m.v.

Beredskabet bør omhandle rammerne for, hvordan der internt i kommunen vil skulle arbejdes, samarbejdes og handles i tilfælde af viden eller mistanke om overgreb mod børn og unge. Beredskabet bør omfatte hele kommunens børne- og ungeområde samt eksterne samarbejdspartnere, herunder eksempelvis politi, sundhedsvæsen, Familieretshuset samt det børnehus, jf. forslaget til § 124, kommunen vil være tilknyttet.

Beredskabet bør beskrive, hvordan sager om overgreb mod børn og unge vil skulle behandles. Dette omhandler eksempelvis, at der i beredskabet beskrives klare procedurer for, hvordan fagpersoner skal handle ved viden eller mistanke om overgreb mod et barn eller en ung, samt hvordan der skal handles afhængig af den tilgængelige viden, og hvem mistanken eventuelt retter sig mod. Eksempelvis kan beredskabet angive, hvornår og hvordan fagpersoner skal indgive underretning til den kommunale forvaltning, samt hvad en underretning skal indeholde. Det kan også beskrives, i hvilke situationer barnets eller den unges forældre ikke bør orienteres om underretningen, eksempelvis hvis mistanken retter sig mod en eller begge af barnets eller den unges forældre.

Beredskabet bør ligeledes omhandle den kommunale forvaltnings behandling af sager om viden eller mistanke om overgreb mod børn eller unge. I den forbindelse vil der kunne beskrives procedurer for kommunens håndtering af underretninger om, at et barn eller en ung har behov for støtte. Sådanne procedurer vil skulle udarbejdes i overensstemmelse med reglerne om underretning og behandling af underretninger, jf. lovforslagets forslag til kapitel 16.

Beredskabet bør også omhandle kommunens initiativer til forebyggelse af overgreb mod børn og unge. Dette omhandler primært initiativer til at forebygge, at der sker overgreb mod børn og unge, mens de opholder sig i kommunens institutioner m.v. Beredskabet bør også omhandle kommunens initiativer til tidlig opsporing. Kommunalbestyrelsen vil i denne forbindelse blandt andet kunne tage stilling til, om de fagpersoner i kommunen, som arbejder med børn og unge, har den fornødne viden til at opfange tegn og signaler fra børn og unge, der er eller har været udsat for overgreb. Kommunalbestyrelsen vil også kunne overveje, hvordan der blandt kommunens fagpersoner kontinuerligt er det fornødne opmærksomheds- og vidensniveau til at sikre, at der reageres kvalificeret, når et barn eller en ung viser tegn og signaler på overgreb.

Beredskabet vil skulle omfatte kommunens samarbejde med andre relevante myndigheder som eksempelvis politi, sundhedsvæsen, Familieretshuset, krisecentre m.v. Beredskabet bør i den forbindelse adressere forvaltningens procedurer for samarbejdet med politiet, herunder muligheden

for at foretage en samtale med politiet ved de indledende sagsskridt efter den foreslåede § 11 e i det samtidigt fremsatte forslag til ændring af retssikkerhedsloven.

En væsentlig del af kommunens behandling af sager om overgreb mod børn og unge vil skulle foregå i samarbejde med det børnehus, kommunen er tilknyttet, jf. lovforslagets § 124 og bemærkningerne hertil.

Beredskabet bør derfor beskrive kommunens retningslinjer for samarbejdet med børnehuset. Det bør blandt andet beskrives, hvordan kommunen vil kunne kontakte børnehuset eksempelvis for at drøfte en mistanke og få rådgivning og vejledning i forhold til, hvordan mistanken bør håndteres. Kommunen vil ligeledes kunne beskrive samarbejdet med børnehuset, når kommunen skal benytte børnehuset til undersøgelse af et barn eller en ung, samt under og efter forløbet i børnehuset. Endelig bør kommunens samarbejde med børnehuset i akutte sager beskrives. Beredskabet vil endvidere kunne indeholde retningslinjer for, hvordan de lovmæssige sagsskridt gennemføres sideløbende med, at et barn eller en ung undersøges i et børnehus.

Beredskabet vil skulle udformes skriftligt og vedtages af kommunalbestyrelsen. Der vil således gælde et delegationsforbud. Beredskabet vil endvidere skulle offentliggøres, således at fagpersoner i kommunen løbende har mulighed for at rekvirere beredskabet, ligesom eksterne parter kan gøres bekendt med beredskabets indhold.

Kommunalbestyrelsen vil skulle revidere beredskabet løbende efter behov dog med maksimalt fire års intervaller. Formålet hermed vil være at sikre, at beredskabet løbende holdes implementeret og opdateret i forhold til udviklingen og behovene i den enkelte kommune. Et behov for revidering af beredskabet kan eksempelvis opstå, hvis der sker ændringer i kommunens tilbudsvifte, hvis kommunalbestyrelsen bliver bekendt med uhensigtsmæssigheder i det aktuelle beredskab eller lignende. I forbindelse med revideringen af beredskabet bør kommunalbestyrelsen forholde sig til den udvikling, der i kommunen er på området. Kommunalbestyrelsen bør eksempelvis vurdere, om der vil være behov iværksættes yderligere tiltag med henblik på at yde børn og unge i kommunen den bedst mulige beskyttelse mod overgreb samt sikre en kvalificeret behandling af sager om viden eller mistanke om overgreb mod børn og unge. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne forholde sig til, om kommunen har tilstrækkelige tilbud til at sikre, at børn og unge, der har været udsat for overgreb, kan få en indsats, der imødekommer barnets eller den unges behov. Landets kommuner vil kunne få gratis og løbende konsulentbistand til beredskabsarbejdet fra SISO, det nationale videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn.

Der er ikke fastsat regler om kommunale beredskaber til opsporing og forebyggelse af ekstremisme, negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter hverken i serviceloven eller anden lovgivning

Det foreslås videre i lovforslagets *stk. 3*, som noget nyt, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen

og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, og maksimalt med fire års interval.

Børn og unge i lukkede miljøer udsættes ofte for negativ social kontrol i form af en systematisk adfærdsregulering, der sikrer, at bestemte sociale normer opretholdes. Forskellige former for social kontrol findes på tværs af etnicitet, kultur, religion og social status.

Negativ social kontrol fratager børn og unge retten til selv at bestemme over deres eget liv, herunder forhold der vedrører deres uddannelse, deltagelse på arbejdsmarkedet, venner, fritidsinteresser, valg af kærester og mulighed for at udleve deres seksualitet.

Ved en æresrelateret konflikt knytter konflikten sig til, at et familiemedlem har krænket familiens ære. Hvis et barn eller en ung handler på en måde, som i familiens øjne krænker æren, kan familien reagere ved at opstille restriktioner i forhold til den unges liv og færden. I de værste tilfælde kan der også være tale om ligefrem isolering af den unge, indespærring, trusler, vold, genopdragelsesrejse, tvungen forlovelse, tvungen religiøs vielse uden borgerlig gyldighed og tvangsægteskab.

Kontrollen har alvorlige konsekvenser for det enkelte barn eller den enkelte unge i form af f.eks. et dårligere mentalt helbred, manglende frihed og ligestilling samt manglende mulighed for at deltage aktivt i det danske samfund.

Bestemmelsen indebærer, at kommunerne vil være forpligtede til at udarbejde et skriftligt beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme i forhold til børn og unge og deres familier. Beredskabet vil skulle omfatte hele kommunens børne- og ungeområde og bør være koordineret på tværs af disse sektorer samt med kommunens forvaltninger, afdelinger m.v.

Bestemmelsen vil have til formål at sikre, at kommunerne tager stilling til, hvordan de forebygger og håndterer sager om f.eks. tvangsægteskab, genopdagelsesrejse, trusler eller vold og social kontrol over for børn og unge, der udøves af familien eller netværket. Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) rådgiver kommuner, der ønsker at udarbejde et beredskab, og vil kunne bistå kommunerne med vejledning og sparring.

Beredskabet vil skulle understøtte, at en konkret sag, hvor der er viden eller mistanke om, at et barn eller en ung har været udsat for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme, vil blive behandlet kvalificeret i kommunens institutioner m.v. samt i kommunens forvaltning. Beredskabet vil derfor også skulle understøtte, at det kommunale fagpersonale, der er beskæftiget på børne- og ungeområdet, er i stand til tidligt at opspore tegn på f.eks. negativ social kontrol eller ekstremisme. Endvidere vil beredskabet også have til hensigt at understøtte, at fagpersonerne har kendskab til, hvordan de skal handle i disse situationer.

Kommunens fagpersoner på børn og ungeområdet bør derfor have kendskab til beredskabet og de procedurer, beredskabet beskriver og være i stand til at efterleve procedurerne i praksis. Begrebet fagpersoner skal forstås bredt og omfatter blandt andet frontlinjepersonale som pædagoger, skolelærere m.v., ledere af kommunens institutioner og tilbud m.v. samt ansatte i den kommunale forvaltning på børn og ungeområdet som eksempelvis familierådgivere, sagsbehandlere m.v.

Beredskabet bør omhandle rammerne for, hvordan der internt i kommunen vil skulle arbejdes, samarbejdes og handles i tilfælde af viden eller mistanke om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme, herunder beskyttelse af barnet eller den unge mod vold eller andre overgreb og håndtering af underretninger, jf. også lovforslagets § 137. Beredskabet bør omfatte hele kommunens børn og ungeområde samt eksterne samarbejdspartnere som f.eks. politiet, herunder gennem det lokale infohus-samarbejde.

Beredskabet bør derfor beskrive, hvordan sager om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme håndteres. Dette omhandler eksempelvis, at der i beredskabet beskrives klare procedurer for, hvordan infohus-samarbejdet inddrages ved bekymring om ekstremisme, at fagpersoner skal handle ved viden eller mistanke om negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter rettet mod et barn eller en ung, eller tegn på ekstremisme hos barnet eller den unge eller dennes familie eller nære relationer, samt hvordan der vil skulle handles afhængig af den tilgængelige viden, og hvem mistanken eventuelt retter sig mod.

Eksempelvis vil beredskabet kunne angive, hvornår og hvordan fagpersoner skal indgive underretning til den kommunale forvaltning efter reglerne i den foreslåede § 133, samt hvad en underretning skal indeholde. Beredskabet kan også indeholde procedurer for samtale med barnet eller den unge uden orientering eller medvirken af forældremyndighedsindehaveren eller forældre uden del i forældremyndigheden, hvis den sociale kontrol f.eks. udøves af forældrene, ældre søskende eller andre nære familiemedlemmer, når der er tale om underretning om viden eller mistanke om, at barnet eller den unge er udsat for social kontrol.

I lighed med reglerne i forslaget til § 14, stk. 2, stilles der krav om, at beredskabet vil skulle udformes skriftligt og vedtages af kommunalbestyrelsen. Der vil således gælde et delegationsforbud. Beredskabet vil også skulle offentliggøres, således at både borgere og fagpersoner i kommunen løbende vil have mulighed for at rekvirere beredskabet, ligesom eksterne parter, herunder f.eks. samarbejdspartnere i infohus-samarbejdet, anbringelsessteder m.fl. vil kunne gøres bekendt med beredskabets indhold.

Kommunalbestyrelsen vil i lighed med reglerne i bestemmelsens stk. 2 skulle revidere beredskabet løbende efter behov og med maksimalt fire års intervaller. Formålet hermed vil være at sikre, at beredskabet løbende holdes implementeret og opdateret i forhold til udviklingen og behovene i den enkelte kommune. Et behov for revidering af beredskabet vil eksempelvis kunne opstå, hvis der sker ændringer i kommunens tilbudsvifte, hvis kommunalbestyrelsen bliver bekendt med uhensigtsmæssigheder i det aktuelle beredskab eller lignende. I forbindelse med revideringen af

beredskabet bør kommunalbestyrelsen forholde sig til den udvikling, der i kommunen er på området.

Kommunalbestyrelsen bør eksempelvis vurdere, om der bør iværksættes yderligere tiltag med henblik på at yde børn og unge i kommunen den bedst mulige beskyttelse mod negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme samt sikre en kvalificeret behandling af sager, hvor der er mistanke eller viden om, at børn og unge kan være udsat herfor.

Kommunalbestyrelsen kan ligeledes forholde sig til, om kommunen har tilstrækkelige tilbud for denne målgruppe eller om fagpersoner i kommunen er tilstrækkeligt klædt på til at kunne opspore og reagere hensigtsmæssigt ved viden eller mistanke om, at et barn eller en ung er udsat for negativ social kontrol, ekstremisme eller er involveret i en æresrelateret konflikt.

Til § 16

Det fremgår af servicelovens § 16, at brugerne af tilbud efter serviceloven skal have mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelse af tilbuddene, og at der skal fastsættes skriftlige retningslinjer for dette. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte et eller flere råd, der kan bistå kommunen med at tilrettelæggelsen af indsatsen, og skal i forbindelse hermed fastsætte de nærmere rammer for rådernes opgaver mv.

Det foreslås, at bestemmelsen overføres uændret til barnets lov.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at brugerne af tilbud efter barnets lov får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte skriftlige retningslinjer for brugerindflydelsen.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen vil skulle sørge for at brugerne af tilbud efter loven bliver inddraget i forbindelse med tilrettelæggelse og udnyttelse af tilbud efter loven m.v. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med retssikkerhedslovens regler om borgerens inddragelse i sagsbehandlingen m.v. Kommunen vil skulle beslutte, hvilken form brugerindflydelsen skal have under hensyn til tilbuddets karakter og brugernes forudsætninger. Kommunalbestyrelsen vil f.eks. kunne etablere brugerbestyrelser eller beboerråd på anbringelsessteder, familiehuse m.v.

Brugerne af de enkelte ydelser vil, hvad enten de inddrages via brugerbestyrelser eller lignende eller individuelt f.eks. gennem handleplaner, skemaer m.v., have brug for en konkret viden om ydelsen for at kunne vurdere indhold og kvalitet og dermed få medindflydelse på tilbuddets tilrettelæggelse. Information om de enkelte ydelser vil derfor være en væsentlig forudsætning for indflydelse.

Brugerne eller deres repræsentanter vil kunne inddrages både i visse overordnede opgaver som i mere praktiske opgaver og beslutninger vedrørende den daglige drift, herunder f.eks. cafesalg, kulturelle og sociale arrangementer og aktiviteter for børn, unge, forældre og kommende forældre.

Brugerinddragelsen i tilrettelæggelsen af tilbuddene har til formål at bidrage til at sikre, at det sociale, pædagogiske og sundhedsmæssige indhold i tilbuddene svarer til brugernes behov, ressourcer og forudsætninger.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan nedsætte et eller flere råd, der rådgiver kommunen om tilrettelæggelsen af indsatsen efter barnets lov, og at kommunalbestyrelsen fastsætter rammerne for og omfanget af rådernes opgaver.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen vil kunne etablere rådgivende organer i form af et eller flere råd, der vil kunne rådgive kommunen vedrørende tilrettelæggelsen af indsatsen efter barnets lov.

Med bestemmelsen vil kommunen, hvor der ikke i forvejen er etableret særlige råd, kunne overveje og beslutte at etablere samarbejdsfora, hvor f.eks. brugere og pårørende i et samarbejde mellem socialektoren, sundhedssektoren, uddannelsessektoren m.fl. vil kunne være rådgivende over for kommunalbestyrelsen om, hvordan indsatsen kan tilrettelægges bedst muligt, så indsatsen bedst muligt imødekommer barnets, den unges eller familiens behov.

På den måde vil indsatsen kunne tilrettelægges, så børn, unge og familier så vidt muligt oplever et sammenhængende system og en sammenhængende vifte af tilbud.

Det bemærkes, at det efter retssikkerhedsloven er obligatorisk for kommunerne at etablere et handicapråd. Den foreslåede *stk. 2* skal derfor ses som et supplement til retssikkerhedslovens regler på dette område.

Til § 17

Det fremgår af § 18 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, og at rammerne for samarbejdet fastsættes af kommunalbestyrelsen. Det fremgår også, at der skal afsættes midler til støtte til frivilligt socialt arbejde i kommunen.

Bestemmelsens foreslås med redaktionelle ændringer overført til barnets lov.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger på børne- og ungeområdet. Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen årligt skal afsætte et beløb til støtte af det frivillige sociale arbejde på børne- og ungeområdet, og det foreslås i *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen fastlægger rammerne for kommunens samarbejde med de frivillige sociale organisationer og foreninger.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at samarbejde med de frivillige organisationer og foreninger på børne- og ungeområdet, og at det vil være

kommunalbestyrelsens ansvar, hvordan den vil fastlægge rammerne for dette samarbejde. Kommunalbestyrelsen vil f.eks. kunne udmønte samarbejdet ved at nedsætte dialog-/kontaktfora med de frivillige organisationer.

Bestemmelsen omfatter frivillige sociale organisationer og foreninger, der virker inden for børne- og ungeområdet. De frivillige sociale organisationer og foreningers aktiviteter vil kunne være organiseret på forskellig vis. Nogle drives udelukkende på basis af en frivillig indsats, andre udelukkende med lønnet indsats, men med en frivillig, ulønnet bestyrelse. Herimellem findes der flere organiseringsformer, der bygger på en kombination af frivillig og lønnet indsats. Aktiviteter, der primært drives med lønnet arbejdskraft, vil typisk være organiseret som selvejende institutioner under en frivillig organisation.

De frivillige sociale organisationer og foreninger vil kunne tilbyde en række forskellige konkrete aktiviteter. Disse kan f.eks. omfatte rådgivning og vejledningstilbud, mentorstøtte, venskabsfamilier, frivilligcentre og kontakt- og netværkssteder, sociale caféer og samværsaktiviteter, psykologhjælp, frivillig kontaktpersonsstøtte eller sociale aktiviteter f.eks. til udsatte børn og unge, etniske minoriteter eller i boligområder, pårørendestøtte f.eks. til børn af alvorligt syge eller børn af misbrugere.

Samarbejdet bør sigte mod lokale sociale organisationer og foreninger, lokale afdelinger af landsorganisationer, som virker lokalt, og andre frivillighedsinitiativer også af mindre formaliseret art. Kommunalbestyrelsen vil dog ligeledes kunne beslutte, at samarbejde på tværs af kommunegrænser om aktiviteter, der dækker et større geografisk område, f.eks. når en frivillig social organisation eller forening yder en frivillig social indsats over for børn, unge og deres familier i et større område uden geografisk at være etableret i hver enkelt kommune. Kommunalbestyrelsen vil i disse situationer kunne vælge at støtte organisationer, foreninger eller aktiviteter, der ikke har adresse i den pågældende kommune. Kommunalbestyrelsen vil tillige kunne vælge at støtte frivillige sociale foreninger og aktiviteter, der relaterer sig til opgaver, der er forankret i regionsregi.

Kommunalbestyrelsen bør sigte mod et bredt samarbejde med forskellige typer af frivillige sociale organisationer og foreninger eller andre frivillige sociale aktører. Samarbejdet med den frivillige sektor vil kunne inddrages i kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af opgaveløsningen i forskellige sociale indsatser.

Det vil være vigtigt, at samarbejdet baseres på kendskab til og respekt for de forskellige vilkår, der kendetegner hhv. en kommunal myndighed og en frivillig social organisation eller forening. Respekt for den frivillige indsats egenart og styrke, og kommunalbestyrelsens myndighedsansvar for den sociale indsats, vil således være grundlæggende forudsætninger.

I den sammenhæng vil det være vigtigt, at de frivillige sociale organisationer og foreninger er tydelige om deres værdigrundlag og formål og om, hvordan deres frivillige sociale indsats kan gøre en forskel for børn, unge og deres familier.

Bestemmelsen indebærer, at det vil være op til den enkelte kommunalbestyrelsen at prioritere, hvilke frivillige sociale aktiviteter, der vil modtage støtte. Det vil sige, at det vil være kommunalbestyrelsen, som beslutter hvilke formål og rammer, der vil skulle gøre sig gældende for ansøgningerne til kommunens støtte til frivillige sociale organisationer og foreninger. Sigtet med bestemmelsen vil være, at også de aktiviteter, der primært eller udelukkende drives med frivillig arbejdskraft, inddrages i samarbejdet, og at disse støttes økonomisk. Der vil særligt skulle lægges vægt på at støtte konkrete aktiviteter.

Den støtte, der vil blive tildelt efter bestemmelsen, vil bl.a. skulle tage sigte på den situation, at en frivillig organisation, forening eller andre frivillige aktører af egen drift og på eget initiativ gør en frivillig social indsats. Kommunalbestyrelsens rolle vil her være at vurdere, om den vil støtte den pågældende aktivitet økonomisk. Bestemmelsen vil også kunne indgå som et led i et samarbejde mellem kommunalbestyrelsen og en frivillig social organisation eller forening om indsatsen for en bestemt målgruppe eller om en socialt forebyggende indsats for børn, unge og familier. Det vil være en betingelse, at den frivillige indsats er kernen i aktiviteterne. Tilskuddet vil skulle fungere som en støtte til den specifikke frivillige indsats.

Det vil kunne være nødvendigt med et lønnet personale til organisering af en frivillig indsats, til supervision, til indslusning af nye frivillige, til at sikre økonomiske midler osv. Støtten vil derfor konkret også kunne bruges til at finansiere lønninger til ansatte osv.

Hvis en lokal frivillig social organisation eller forening er utilfreds med forholdene for støtte efter bestemmelsen, må den gøre sin indflydelse gældende lokalt, herunder over for kommunalbestyrelsen. Det vil være kommunalbestyrelsen, der skal behandle klager vedrørende støtte efter § 16. Kommunalbestyrelsens afgørelser herom kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Formålet med § 17 er at sikre, at kommunalbestyrelserne – ud fra lokale ønsker og forhold – vil arbejde på at fremme samarbejdet med den lokale frivillige sociale sektor på børne- og ungeområdet med henblik på at skabe gode rammer for og styrke den frivillige indsats. Formålet vil videre være at sikre et bedre samspil mellem de frivillige sociale organisationer og foreningers aktiviteter og de offentlige tilbud for børn, unge og deres familier. En styrkelse af samarbejdet vil endvidere have til hensigt at gavne de børn og unge og forældre, der har brug for hjælp og støtte, og gavne det lokale forebyggende arbejde.

Til § 18

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 10, at myndigheden har ansvaret for, at sager på det sociale område er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

Det fremgår af servicelovens § 50, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal undersøge barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Undersøgelsen, der betegnes i en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, jf. servicelovens § 50, stk. 1.

Servicelovens § 50 omfatter afdækning af støttebehovet forud for iværksættelse af støtteforanstaltninger efter servicelovens § 52 samt forud for godkendelse af hjemmetræning efter servicelovens § 32 a. Iværksættelse af forebyggende indsatser efter servicelovens § 11 eller handicapkompenserende støtte til børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarig lidelse efter serviceloven, forudsætter ikke gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

Servicelovens § 50, stk. 2-8, fastsætter en række yderligere krav til indhold og gennemførelse af undersøgelsen, forhold undersøgelsen skal omfatte, oplysning af sagen, vurdering af støttebehov, eventuel undersøgelse af søskende og frister for undersøgelsen afslutning. Servicelovens § 50, stk. 9, indeholder herudover regler for undersøgelse af vordende forældre. For nærmere beskrivelse af de gældende regler om en børnefaglig undersøgelse henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.1.

Støtteforanstaltninger iværksættes på baggrund af den børnefaglige undersøgelse, hvis der grundlag herfor, jf. servicelovens § 52.

Kommunalbestyrelsen skal således vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse, jf. servicelovens § 52, stk. 1, 2. pkt. Støtteforanstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, som f.eks. praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, familiebehandling m.v., kan som hovedregel kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. servicelovens § 52, stk. 2, 1. pkt. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter servicelovens § 52, stk. 3, sideløbende med undersøgelsen.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i alle sager, hvor det må antages, at et barn eller en ung har behov for hjælp og støtte efter denne lov, skal vurdere, om der er tale om:

- 1) En problemstilling, der ikke kræver yderligere afdækning af barnets, eller den unges støttebehov.
- 2) En problemstilling, der kræver afdækning af et eller flere forhold af betydning for barnets eller den unges støttebehov.

- 3) En problemstilling, der kræver en udredning af barnets eller den unges støttebehov.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at der vil skulle foretages en indledende screening og vurdering af behovet for yderligere afdækning.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen, inden der tages stilling til hjælp og støtte efter denne lov, skal vurdere, om det er en problemstilling, der ikke kræver yderligere sagsoplysning, en problemstilling der kræver afdækning af et eller flere forhold af betydning for barnet eller den unge, eller en problemstilling hvor der er behov for en egentlig udredning af barnets eller den unges støttebehov.

Screeningen vil skulle foretages, når der er grund til at antage, at et barn eller en ung vil have behov for hjælp eller støtte efter denne lov. Det f.eks. være på baggrund af en underretning eller en anmodning om hjælp fra barnet, den unge eller forældrene.

Screeningen vil som udgangspunkt skulle ske på baggrund af de foreliggende oplysninger i sagen, herunder eventuelle oplysninger fra barnet eller den unge og forældrene om barnets eller den unges udfordringer og støttebehov samt baggrunden herfor.

Der vil være tale om indledende screening, som har til formål at vurdere, om der er behov for at få barnets eller den unges støttebehov belyst nærmere, og hvis det er tilfældet, hvor omfattende en undersøgelse der så er behov for.

Adgangen til at iværksætte indsatser alene på baggrund af den indledende screening vil dog ikke ændre på kommunalbestyrelsens overordnede ansvar for at skulle sikre, at alle sager er tilstrækkeligt oplyst til, at kommunalbestyrelsen kan træffe korrekte og velbegrundede afgørelser, jf. retssikkerhedslovens § 10. Det bemærkes endvidere, at kommunalbestyrelsen også fremover vil have en forpligtelse til at behandle alle ansøgninger og spørgsmål om hjælp fra borgeren, jf. retssikkerhedslovens § 5.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen i vurderingen vil skulle lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder om behovet for hjælp og støtte er helt eller delvist begrundet i nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Bestemmelsen vil indebære, at kravene til sagsoplysning og dokumentation af barnets, den unges og familiens støttebehov vil blive afpasset sagens karakter og kompleksitet i højere grad, end det er tilfældet i dag.

Den foreslåede bestemmelse vil samtidig præcisere vigtigheden af, at kommunen allerede i den indledende vurdering af sagen er opmærksom på, om barnets eller den unges støttebehov er begrundet i fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge, forældrene eller andre i familien, f.eks. søskende.

En problemstilling, der ikke vil kræve yderligere afdækning, vil typisk være en lettere eller afgrænset problemstilling, hvor det ud fra de foreliggende oplysninger i sagen umiddelbart er klart, hvad det for en udfordring, der skal håndteres, og hvilken indsats der er behov for.

Et eksempel kunne være et barn eller en ung, der har behov for psykologsamtaler i en kortere periode pga. en pludseligt opstået krise, f.eks. ved forældrenes skilsmisse, sygdom eller dødsfald i familien, og hvor der ikke er indikationer på andre problemstillinger. Et andet eksempel kunne være et barn eller en ung, som på grund af en varig fysisk funktionsnedsættelse har et behov for tildeling af et hjælpemiddel – eksempelvis ortopædisk fodtøj – men hvor kommunen og forældrene er enige om, at der ikke er behov for anden hjælp eller støtte efter barnets lov.

En problemstilling, der vil kræve afdækning af et eller flere forhold, vil typisk være en sag med indikationer på højere grad af problemtyngde eller kompleksitet, som betyder, at der behov at belyse sagen nærmere for at kunne vurdere udfordringer, ressourcer og støttebehov og tilpasse indsatsen. Endvidere vil det være relevant at kommunalbestyrelsen i sin vurdering af, hvorvidt der er grundlag for at foretage en yderligere afdækning, lægger vægt på eventuelle ønsker, bekymringer eller andre tilkendegivelser fra barnet, den unge, forældrene eller andre med kendskab til barnets forhold.

Et eksempel på en problemstilling, der vil kræve afdækning af et eller flere forhold, kunne være et barn eller en ung, hvor der er bekymring for begyndende eller sværere mistrivsel på grund af højt skolefravær eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer, og hvor der er behov for at få afdækket årsagerne til barnets den unges adfærd for at kunne sætte ind med den rette støtte. Et andet eksempel kunne være et barn eller en ung, der på grund af en funktionsnedsættelse har et åbenlyst behov for tildeling af en bestemt handicapkompenserende ydelse efter det foreslåede kapitel 8, men hvor der vil være behov for yderligere afdækning inden eventuelle yderligere støttebehov kan afklares. Som led i den yderligere afdækning vil det kunne være relevant for kommunalbestyrelsen at overveje inddragelse af f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere, SSP-medarbejdere eller andre, der har relevant viden om barnet, den unge, familien eller de kommende forældre, ligesom det efter omstændighederne vil kunne være relevant at indhente særlig faglig viden, eksempelvis fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO).

En problemstilling, der vil kræve en udredning, vil være alvorlige eller komplekse sager, hvor der er behov for at komme hele vejen rundt om barnets eller den unges situation for at sikre en grundig afdækning af udfordringer, ressourcer og støttebehov. Den foreslåede § 20, stk. 1, oplister udtømmende de situationer, hvor kommunalbestyrelsen *skal* iværksætte en udredning af barnets eller den unges situation, mens den foreslåede § 20, stk. 2, giver kommunen mulighed for at iværksætte en børneudredning i andre situationer, hvis det vurderes at være nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges behov,

I den situation, hvor det på baggrund af screeningen vurderes, at der ikke er behov for yderligere afdækning af barnets eller den unges behov, vil den foreslåede ordning betyde, at der ikke på det foreliggende grundlag vil skulle foretages yderligere oplysning af sagen.

En sådan vurdering vil være en procesledende beslutning, der ikke særskilt vil kunne påklages til anden administrativ myndighed. I de tilfælde, hvor der træffes en afgørelse om hjælp og støtte med afsæt i vurderingen, vil forældrene dog fortsat kunne klage over sådanne procesledende beslutninger samtidig med en klage over afgørelsen. Kommunen/Ankestyrelsen vil i forbindelse med en sådan klage kunne (gen)vurdere, om kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen har opfyldt den generelle forvaltningsretlige forpligtelse til at sikre tilstrækkelig oplysning af sagen.

I situationer, hvor det på baggrund af screeningen vurderes, at der er behov for yderligere afdækning eller udredning af barnets eller den unges støttebehov, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en afdækning af de forhold, som er relevante for at belyse barnets, den unges og evt. families konkrete udfordringer og støttebehov efter den foreslåede § 19, eller træffe afgørelse om en børneudredning efter de foreslåede §§ 20-23. Der henvises til de foreslåede §§ 19-23 og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne iværksættes støtte, når den indledende screening og vurdering er foretaget, hvis der på baggrund af screening umiddelbart vurderes at være behov. Der vil gælde i de situationer, hvor der ikke er vurderet behov for nærmere afdækning, og hvor der efter omstændighederne vil kunne iværksættes en tidligt forebyggende indsats efter den foreslåede § 30 eller handicapkompenserende indsatser efter de foreslåede §§ 82-90.

Det vil også gælde i de tilfælde, hvor det vurderes, at der er behov for en nærmere afdækning af barnets forhold, enten i form af en kortere afklaring eller en børneudredning. Her vil der efter omstændighederne tillige kunne iværksættes støttende indsatser efter den foreslåede § 32, ligesom der vil kunne iværksættes tidligt forebyggende eller handicapkompenserende indsatser, hvis der er grundlag herfor, sideløbende med, at barnets eller den unges behov afdækkes nærmere eller udredes.

Det kan f.eks. være, at det ud fra screeningen er vurderet, at der i en kortere periode er behov for en tæt støttet indsats i hjemmet, så familien kan få hjælp til at få hverdagen til at hænge sammen, mens støttebehovet bliver nærmere udredt. Det kan også være situationer, hvor der på grund af en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge er et åbenlyst behov for tildeling af et hjælpemiddel eller en anden bestemt handicapkompenserende ydelse efter kapitel 8, mens der er behov for yderligere afdækning inden eventuelle yderligere støttebehov kan afklares.

Efter den yderligere afdækning eller børneudredning har fundet sted vil indsatsen kunne justeres. Nærmere afdækning af relevante forhold vil ligeledes kunne ske som led i den indsats, barnet eller den unge eller familien modtager.

Der vil ligesom i dag kunne træffes foreløbig eller akut afgørelse om anbringelse efter de foreslåede §§ 46 og 143, mens sagen udredes, hvis der er grundlag herfor, men ellers vil udgangspunktet være, at der skal være gennemført en børneudredning, før der kan træffes afgørelse om anbringelse efter de foreslåede §§ 46 og 47.

Den foreslåede ordning er således dynamisk, så både sagsoplysning og indsats vil kunne justeres undervejs. Det vil også betyde, at der vil kunne iværksættes en uddybende afdækning eller eventuelt en udredning af barnets samlede situation, selvom det indledningsvis var vurderet, at der ikke var behov herfor. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis det som led i den hjælp barnet eller den unge eller familien har fået tilbudt, viser sig, at der er behov for at afklare et eller flere forhold nærmere. Tilsvarende vil et afdækningsnotat kunne udbygges til en egentlig undersøgelse, hvis det som led i afdækningen viser sig, at der er grundlag for det. Der vil i så fald skulle træffes afgørelse om en børneudredning.

Børn, unge og deres forældre vil på et hvilket som helst tidspunkt i et sagsforløb kunne anmode om en børneudredning, hvis de mener, at der er behov for yderligere undersøgelser af barnets behov. Det vil herefter bero på en kommunal vurdering af sagens forhold, om en sådan udredning skal igangsættes. Kommunens beslutning om, at der ikke er behov for en børneudredning kan ikke påklages.

Det foreslås videre i *stk. 3*, at hvis der er bekymring for æresrelaterede konflikter, har kommunalbestyrelsen pligt til at foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunen, i sager, hvor der er indikationer på eventuelle æresrelaterede konflikter, skal foretage en vurdering af risikoen for barnet, den unge og eventuelle andre børn i familien, inden forældre, søskende, bedsteforældre eller andre familiemedlemmer inddrages i sagen.

Ved en æresrelateret konflikt forstås en konflikt, som knytter sig til opfattelsen i en familie af, at et familiemedlem har krænket familiens ære. Æren er tæt knyttet til barnets eller den unges seksualitet, som skal kontrolleres, så den unge bevarer sin ærbarhed. En krænkelse af familiens ære kan f.eks. opstå i tilfælde, hvor et familiemedlem har en kæreste, har sex uden for ægteskab eller har valgt en ægtefælle mod familiens ønske m.v. Æreskodekset gælder kun i nogle familier, og det er ikke knyttet til bestemte religioner eller kulturer.

Hvis en ung handler på en måde, som i familiens øjne krænker æren, kan familien reagere på forskellig vis for at forhindre den unges handlinger. Det betyder, at familien f.eks. kan opstille restriktioner i forhold til barnets eller den unges skolegang, fritidsliv, valg af venner m.v. Der kan også være tale om isolering af barnet eller den unge, indespærring, trusler, vold, genopdragelsesrejse, tvungen forlovelse, tvungen religiøs vielse uden borgerlig gyldighed,

tvangsægteskab og i værste fald drab. I de sager, der eskalerer, vil der ofte være tale om, at familien i første omgang har forsøgt at korrigere barnets eller den unges adfærd på en mindre indgribende måde.

Æresrelaterede konflikter adskiller sig ofte fra vold i nære relationer ved at være planlagt og ved ofte at være med inddragelse af eller sanktioneret af den øvrige familie og netværk. Kommunen skal derfor være særligt opmærksom på familiens og netværkets eventuelle rolle i forhold til den unges sikkerhed ved overvejelser om inddragelse af familien m.v.

Ved en risikovurdering forstås en vurdering af, om barnet eller den unge er truet, herunder f.eks. om barnet eller den unge risikerer et tvangsægteskab, risikerer at blive frihedsberøvet, bortført eller sendt på genopdragelsesrejse eller risikerer at blive udsat for vold eller drabsforsøg.

Risikovurderingen kan tage udgangspunkt i, om barnet eller den unge allerede har været udsat for vold, trusler, forfølgelse, frihedsberøvelse, bortførelse, genopdragelsesrejse eller negativ social kontrol.

Risikovurderingen kan desuden indeholde oplysninger om, hvorvidt familien f.eks. har brugt vold mod andre, om andre i familien er blevet tvunget til ægteskab eller sendt på genopdragelsesrejse, om familien har et stærkt æreskodeks, om truslerne eller volden er eskalerende, og om der er andre problemer i familien, som f.eks. psykiske problemer eller problemer med stofmisbrug.

I vurderingen skal indgå, om der er behov for at iværksætte akut støtte, herunder eventuelt anbringelse, efter reglerne i de foreslåede § 32, stk. 4, § 46, stk. 3, eller § 143. Ved anbringelse uden for hjemmet i sager om æresrelaterede konflikter er det desuden vigtigt at være opmærksom på, om der af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, herunder barnets eller den unges sikkerhed, er grundlag for at træffe afgørelse efter de foreslåede regler i §§ 104 og 105 om overvåget eller afbrudt samvær og kontakt eller om, at anbringelsesstedet ikke må oplyses over for forældre og netværk.

Politiet vil efter behov kunne inddrages i vurderingen af risikoen. Kommunen vil også kunne kontakte den lokale sikkerhedskonsulent fra det nationale team af sikkerhedskonsulenter under Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). Sikkerhedskonsulenterne vil bl.a. kunne bistå med risikovurdering, koordinering og rådgivning om barnets håndtering af barnets eller den unges sikkerhed. Endelig vil kommunen kunne søge bistand hos Den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO), der yder gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, herunder i sager om æresrelaterede konflikter, jf. de foreslåede §§ 165 og 166.

Den foreslåede screeningsbestemmelse i § 18 skal ses i tæt sammenhæng med den foreslåede § 19 om afdækning og §§ 20-23 om børneudredning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4. og bemærkningerne til §§ 19-23.

Til § 19

Iværksættelse af støtteforanstaltninger til børn og unge efter servicelovens § 52 sker i dag som udgangspunkt efter gennemførelse af en undersøgelse efter servicelovens § 50.

Efter servicelovens § 50, stk. 1, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen således undersøge barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. servicelovens § 50, stk. 1, 2. pkt.

Servicelovens § 50, stk. 2-7, fastsætter en række yderligere krav til indhold og gennemførelse af undersøgelsen, forhold undersøgelsen skal omfatte, oplysning af sagen, vurdering af støttebehov og frister for undersøgelsen afslutning. Servicelovens § 50, stk. 9, indeholder herudover regler for undersøgelse af vordende forældre. For nærmere beskrivelse henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.1.

Det følger desuden af servicelovens § 50, stk. 8, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung skal vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. Den børnefaglige undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Der gælder særlige regler for udredning af børn og unge, der modtager hjælp og støtte efter servicelovens § 32 på grund af nedsat funktionsevne.

Efter servicelovens § 32, stk. 1, træffer kommunalbestyrelsen således afgørelse om hjælp til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte. Hjælpen kan tilrettelægges i særlige dagtilbud, jf. servicelovens § 32, stk. 3, i særlige klubtilbud, jf. servicelovens § 36, eller i forbindelse med andre tilbud efter serviceloven lov eller efter dagtilbudsloven. Hjælpen kan også udføres helt eller delvis af forældrene i hjemmet som hjemmetræning, servicelovens jf. § 32 a.

Efter servicelovens § 32, stk. 2, fastsætter social- og ældreministeren nærmere regler om samarbejdet med forældre, om inddragelse af barnet eller den unge, om udredning af barnets eller den unges behov og om fremgangsmåden ved kommunens sagsbehandling i sådanne sager.

Bemyndigelsen i servicelovens § 32, stk. 2, er udmøntet i § 1 i bekendtgørelse nr. 717 af 9. juni 2016 om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk

funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte. Bekendtgørelsens § 1 indeholder nærmere regler om udredning og inddragelse af forældrene og barnet eller den unge.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af en screening efter § 18 vurderer, at der er behov for at afdække et eller flere forhold med betydning for et barns eller en ungs støttebehov, skal kommunalbestyrelsen foretage den nødvendige afdækning.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis kommunalbestyrelsen efter en indledende screening efter den foreslåede § 18 finder, at der er behov for det, skal kommunalbestyrelsen sørge for afdække et eller flere forhold, som er væsentlige for at vurdere støttebehovet hos barnet eller den unge og dermed kunne sætte ind med den rette hjælp.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle iværksætte en målrettet afdækning af det eller de forhold, som er relevante for at belyse barnets, den unges og evt. families konkrete udfordringer og støttebehov. Der vil være tale om en afgrænset sagsoplysning, som ikke vil være underlagt de samme krav til omfang og proces, som gælder ved børnefaglig undersøgelse i dag.

En afdækning vil skulle belyse et eller flere afgrænsede forhold af betydning for barnets eller den unges støttebehov. Det vil efter omstændighederne f.eks. kunne være barnets eller unges funktionsnedsættelse, sproglig eller sansemotorisk udvikling, læring og trivsel i skolen, venskaber og fritidsliv m.v.

En afdækning vil også kunne indeholde en afgrænset belysning af forhold i familie og netværk, som har betydning for barnets eller den unges støttebehov, herunder ressourcer og vanskeligheder hos forældrene. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis der er forældre eller søskende, som har en funktionsnedsættelse, , og hvor det vil kunne være relevant at overveje om iværksættelse af handicapkompenserende støtte til forældre eller søskende efter barnets lov eller anden lovgivning vil kunne have betydning for barnets eller den unges trivsel og støttebehov. Det vil også f.eks. kunne være en kompleks skilsmisse, som påvirker barnet eller den unge.

Udredning af meget komplekse og alvorlige vanskeligheder i familien, herunder ved bekymring for fysisk og psykisk vold, misbrug eller manglende forældrekompetencer vil ligge uden for rammerne af en afdækning og vil stedet kræve iværksættelse af en børneudredning efter den foreslåede § 20.

Afdækning vil f.eks. kunne ske ved at indhente oplysninger fra fagpersoner, der har kendskab til barnet, den unge eller familien. I nogle sager vil det ligeledes kunne være relevant at indhente en udtalelse fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO).

Hvis det er nødvendigt, vil kommunen også kunne iværksætte kortere forløb med f.eks. pædagogisk eller psykologisk observation af barnet, den unge eller familien, men er der behov for en egentlig undersøgelse af forældrene, herunder af deres kompetencer til at drage for barnet eller

den unge, vil en sådan undersøgelse alene kunne iværksættes som led i en børneudredning efter den foreslåede § 22.

Afdækning af et eller flere forhold med betydning for barnet eller den unge vil kunne ske som led i en indsats på det almene område eller i forbindelse med en tidligt forebyggende eller støttende indsats efter kapitel 4, der iværksættes sideløbende.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at iværksætte en afdækning vil være en procesledende beslutning, der ikke vil kunne påklages særskilt til anden administrativ myndighed. I de tilfælde, hvor der træffes en afgørelse om hjælp og støtte med afsæt i vurderingen, vil forældrene dog fortsat kunne klage over den procesledende beslutning i forbindelse med en klage over afgørelsen. Kommunen/Ankestyrelsen vil i forbindelse med en sådan klage kunne (gen)vurdere om kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen har opfyldt den generelle forvaltningsretlige forpligtelse til at sikre tilstrækkelig oplysning af sagen.

Kommunen vil skulle dokumentere den relevante afdækning i rimeligt omfang. Det vil f.eks. kunne være i form af et kort afdækningsnotat, der beskriver de relevante forhold, de oplysninger der er indhentet, eller faglige observationer mv. der er foretaget, hvordan barnet eller den unge og familien har været inddraget, og med en socialfaglig vurdering af støttebehovet. Der vil med fordel kunne arbejdes med dynamisk dokumentation, hvor løbende opdatering også noteres i afdækningsnotatet, som så dermed kan blive et aktivt redskab, der vil afspejle den udvikling, der løbende sker hos barn og familie. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.2-3.4.3.

Det foreslås i *stk. 2*, at afdækning efter *stk. 1* så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med barnet, den unge og forældremyndighedsindehaver.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunen aktivt vil skulle søge at opnå dialog og samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om gennemførelse af afdækningen. Det vil bl.a. betyde, at kommunen vil skulle sikre en tæt og løbende inddragelse af barnet, den unge og forældrene. Der henvises til de foreslåede §§ 5, 8 og 14. Barnet eller den unge vil ofte have væsentlig viden om og perspektiver på sit eget liv, ligesom forældrene som ofte vil have væsentlig viden om børnene og familien. Det vil derfor typisk være afgørende både for et godt samarbejde og for en vellykket afdækning, at barnet, den unge og forældrene oplever at bliver inddraget og oplever at blive lyttet til og taget alvorligt.

Forvaltningen vil skulle sørge for, at barnet, eller den unge og forældrene så vidt muligt forstår, hvorfor der er behov for en afdækning, hvilke forhold der skal belyses, og hvordan det konkret vil forløbe. Heri vil også ligge, at kommunikationen skal være afpasset efter barnets eller den unges alder og modenhed og familiens situation i øvrigt.

Barnet, den unge og forældrene vil også skulle inddrages tæt i tilrettelæggelsen af afdækningen, så de i dialog med forvaltningen er med til at fastlægge, hvad der skal belyses og hvordan, og dermed

vil kunne opleve medejerskab. Her vil det også være væsentligt, at der så vidt muligt tages højde for f.eks. skole- og arbejdstid og familiens hverdag i øvrigt. Barnet, den unge og forældrene vil således skulle have reel mulighed for at deltage i afdækningen, jf. § 4 i retssikkerhedsloven, så afholdelse af møder, samtaler eller observation ikke griber unødigt ind i barnets eller den unge og familiens dagligdag.

Kommunalbestyrelsen vil dog, ligesom det i dag er tilfældet ved en børnefaglig undersøgelse, have mulighed for at gennemføre afdækningen i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge.

Der vil f.eks. kunne være tilfælde, hvor det på grund af psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge kan være overordentligt vanskeligt eller umuligt at opnå samarbejde om afdækningen med barnet eller den unge selv. I sådanne tilfælde vil samarbejdet skulle foregå med forældremyndighedsindehaveren. Der vil også kunne være tilfælde, hvor det ikke er muligt at opnå et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren, f.eks. hvis den pågældende har meget stor modstand mod undersøgelsen eller afviser kommunens forsøg på dialog.

Kommunalbestyrelsen vil også have mulighed for at gennemføre afdækningen i de tilfælde, hvor det vil være særligt besværligt eller meget tidskrævende at opnå et positivt samarbejde med barnet eller den unge og forældrene. Det vil f.eks. kunne være, hvis den ene af forældremyndighedsindehaverens bopæl ikke er kendt af myndighederne, og vedkommende ikke har kontakt med barnet, eller hvis forældremyndighedsindehaveren afviser eller ikke besvarer kommunalbestyrelsens forsøg på dialog.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med afdækning efter stk. 1 skal vurdere, om der skal foretages en afdækning af et eller flere forhold med betydning for støttebehovet hos eventuelle søskende.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens nuværende § 50, stk. 2, 1. pkt., med den ændring der følger af de foreslåede nye udredningsbestemmelser, hvor servicelovens nuværende børnefaglige undersøgelse erstattes af henholdsvis afdækning og børneudredning.

Bestemmelsen vil betyde, at hvor kommunalbestyrelsen i dag i forbindelse med en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung skal vurdere, om der skal foretages en børnefaglig undersøgelse af eventuelle søskende, vil kommunalbestyrelsen fremover i forbindelse med en afdækning skulle vurdere om der skal foretages en afdækning af eventuelle søskende.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre en tidlig indsats over for eventuelle andre børn i familien, således at man kan opdage og hjælpe børn, som ellers først ville have fået hjælp, når problemerne havde vokset sig større og mere komplekse.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunen vil skulle vurdere, om eventuelle andre børn i familien må antages at trænge til hjælp og støtte, og om der i givet fald er behov for at afdække et eller flere forhold med betydning for de pågældende søskendes støttebehov. Barnets egne oplysninger om andre børn i familien, der har problemer, vil i den forbindelse skulle tillægges vægt.

Hvis kommunen f.eks. er ved at foretage en afdækning i forhold til et barn, der hovedsageligt har udfordringer, som skyldes forhold, der vedrører barnet selv, f.eks. nedsat funktionsevne, vil der ofte ikke umiddelbart være formodning for, at der bør foretages en undersøgelse af forhold hos eventuelle andre børn i familien, medmindre det vurderes, at barnets forhold direkte eller indirekte påvirker de øvrige børn i familien negativt. Omvendt vil der ofte være grund til at antage, at der bør gennemføres en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien, hvis et barns problemer f.eks. primært skyldes forhold i familien, f.eks. højt konfliktniveau hos forældrene.

Det foreslås i *stk. 3, 2. pkt.*, at afdækningen kan gennemføres som én samlet afdækning for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens nuværende § 50, stk. 8, 2. pkt., med den ændring der følger af de foreslåede nye udredningsbestemmelser, hvor den børnefaglige undersøgelse erstattes af henholdsvis afdækning og børneudredning.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis kommunen vurderer, at der bør iværksættes en afdækning af forhold hos flere børn i samme familie, vil kommunen således kunne vælge at udarbejde én samlet afdækning for flere børn i samme familie, hvis det vurderes hensigtsmæssigt i den konkrete situation. Der vil i så fald skulle tages højde for individuelle problemstillinger og behov hos det enkelte barn eller den enkelte unge i familien, så det sikres, at børnenes individuelle støttebehov bliver afdækket i det omfang, det er nødvendigt. Der bør således være en klar beskrivelse af individuelle forhold for det enkelte barn, da f.eks. en familiemæssig situation kan påvirke børn forskelligt.

Det foreslås i *stk. 4*, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om afdækning efter § 19 i forhold til samarbejdet med forældre, inddragelse af barnet eller den unge, kortlægning af barnets eller den unges funktionsevne i sager vedrørende hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for hjælp eller særlig støtte efter § 82.

Den foreslåede § 19, stk. 4, er en videreførelse af den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse i servicelovens § 32, stk. 2, i en form som er tilpasset som konsekvens af de foreslåede nye rammer for screening mv. i lovforslagets kapitel 3.

Bemyndigelsen vil, såfremt lovforslaget vedtages, blive udmøntet i en bekendtgørelse, som i overensstemmelse med gældende ret fastlægger de nærmere rammer i forhold til samarbejdet med forældre, inddragelse af barnet eller den unge samt kortlægning af barnets eller den unges

funktionsnedsættelse i sager vedrørende særlig hjælp og støtte til børn og unge med varig og betydeligt nedsat funktionsevne efter § 82.

Til § 20

Efter servicelovens § 50, stk. 1, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Undersøgelsen efter § 50 betegnes som en børnefaglig undersøgelse.

Servicelovens § 50 omfatter afdækning af støttebehovet forud for iværksættelse af støtteforanstaltninger efter servicelovens § 52 samt forud for godkendelse af hjemmetræning efter servicelovens § 32 a. Iværksættelse af tidligt forebyggende indsatser efter servicelovens § 11 eller handicapkompenserende støtte til børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarig lidelse efter serviceloven, forudsætter ikke gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

Den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50 gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. servicelovens § 50, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal iværksætte en børneudredning undersøgelse i følgende situationer:

- 1) Når der er grund til at antage, at det er en alvorlig eller kompleks sag.
- 2) Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.
- 3) Når et barn eller en ung har haft ophold i en boform efter §§ 109 eller 110 i lov om social service med en forælder på grund af vold i hjemmet, og den pågældende forælder afbryder opholdet for at vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunen i de nævnte situationer vil have pligt til at iværksætte en børneudredning. Kommunalbestyrelsens afgørelse om iværksættelse af en børneudredning vil kunne påklages efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10, jf. den foreslåede § 144.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 1* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle iværksætte en børneudredning, hvis der på baggrund af en indledende screening efter den foreslåede § 18 vurderes, at der er grund til at antage, at der vil være tale om en alvorlig eller kompleks sag.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis der er tegn på alvorlig mistrivsel hos barnet eller den unge, f.eks. i form af svært udadreagerende eller selvskadende adfærd. Det vil også kunne være tilfældet,

hvis der er indikationer på alvorlige problemer hos forældrene, f.eks. misbrug hos forældrene, meget højt konfliktniveau eller vold i hjemmet eller bekymring for manglende forældrekompetencer. Endvidere vil fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet, som medfører store udfordringer, efter omstændighederne også kunne tale herfor.

Det vil altid bero på en konkret og individuel vurdering, om betingelserne § 20 stk. 1, nr. 1, må anses for opfyldt, og der dermed vil skulle iværksættes en børneudredning frem for en afgrænset afdækning af et eller flere forhold efter den foreslåede § 19, stk. 1.

Det bemærkes dog, at pligten til at gennemføre en børneudredning efter det foreslåede stk. 1, nr. 1, også vil gælde i alle sager om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter de foreslåede §§ 46 og 47. Der vil i disse tilfælde altid skulle gennemføres en børneudredning inden eller sideløbende med, at anbringelsen iværksættes. Der henvises til §§ 46, stk. 3 og § 47, stk. 2, og bemærkningerne dertil. Vurderer kommunen således allerede i forbindelse med en indledende screening, at en anbringelse vil kunne være relevant, vil kommunalbestyrelsen skulle iværksætte en børneudredning.

Det skal samtidig understreges, at gennemførelse af en børneudredning efter den foreslåede bestemmelse naturligvis ikke automatisk vil resultere i, at barnet eller den unge efterfølgende anbringes. Hvilken hjælp og støtte, der vil være behov for, vil altid afhænge af, hvad udredningen viser. Dette kan være særligt relevant at holde sig for øje i de tilfælde, hvor en børneudredning er iværksat på grund af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge. Ligeledes vil udredningen kunne medvirke til at belyse, om udfordringerne i familien har sammenhæng til en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos en eller begge forældre, og om udfordringerne helt eller delvist vil kunne imødekommes gennem iværksættelse af støtte til forældrenes varetagelse af forældrerollen efter anden lovgivning, eksempelvis i form af personlig og praktisk hjælp, hjælpemidler eller boligindretning efter servicelovens bestemmelser.

Omvendt vil de kommunale myndigheder ikke skulle afvente børneudredningens gennemførelse, hvis der er behov for sideløbende støtte, herunder eventuelt anbringelse. Hvis kommunalbestyrelsen således allerede efter en indledende screening vurderer, at der er grundlag for en anbringelse, vil der skulle der træffes foreløbig afgørelse om anbringelse med samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år, eller formandsafgørelse, hvis der er grundlag for det og et samtykke ikke kan opnås. Herefter gennemføres en udredning sideløbende hermed. Der henvises til kapitel 5 og de foreslåede §§ 46 og 143.

Ligeledes vil pligten til at gennemføre en børneudredning efter det foreslåede stk. 1, nr. 1, gælde i alle sager om godkendelse af hjemmetræning efter § 85, jf. betingelsen herom i § 85, stk. 3, 1. pkt., idet sager herom altid må antages at være komplekse. Hjemmetræningsbestemmelserne er således målrettet børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne, og i sager om godkendelse af hjemmetræning efter § 85, stk. 1, vil kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende praksis skulle foretage en grundig afdækning af det enkelte barns eller den enkelte unges

støttebehov, en vurdering af den foreslåede træningsmetodes egnethed til at imødekomme disse behov, samt en vurdering af, om forældrene vil være i stand til at udføre opgaverne. Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 85 og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 2* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle iværksætte en børneudredning, når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, herunder vold eller seksuelle overgreb, hvis der er mistanke herom.

Formålet med bestemmelsen vil være at beskytte barnet eller den unge og sikre, at sager, hvor der er mistanke eller viden om overgreb mod et barn eller en ung altid bliver grundigt udredt.

Bestemmelsen vil ikke betyde, at enhver underretning, en kommune modtager om bekymring for overgreb mod et barn eller en ung automatisk skal medføre en børneudredning. Kommunalbestyrelsen vil skulle behandle en underretning efter de regler, der vil gælde for behandling af underretninger, herunder de særlige regler for underretning om overgreb, screene sagen og på den baggrund vurdere, om betingelserne for iværksættelse af en børneudredning efter den foreslåede § 20, stk. 1, nr. 2, må anses for opfyldt, dvs. om der er viden eller mistanke om overgreb.

Åbenlyst grundløse eller rent chikanøse underretninger vil således ikke give anledning til en børneudredning. I sådanne tilfælde vil sagen efter en indledende screening skulle afsluttes, hvis der ikke i øvrigt er grundlag for bekymring for barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 3* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle iværksætte en børneudredning, når et barn eller en ung har været på kvindekrisecenter, jf. servicelovens § 109, med sin mor eller haft ophold på et herberg, jf. servicelovens § 110, med sin far på grund af vold i hjemmet, og den pågældende forælder afbryder opholdet for et vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet eller den unge. Det vil f.eks. kunne være på baggrund af en underretning fra krisecentret eller herberget.

Hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af en screening eller eventuel afklaring vurderer, at betingelserne i et eller flere af de oplistede numre 1-3 i bestemmelsen må anses for opfyldt, vil kommunalbestyrelsen skulle træffe afgørelse om en børneudredning. Undersøgelsen vil herefter skulle gennemføres efter reglerne i den foreslåede § 22.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen endvidere kan iværksætte en børneudredning, når kommunalbestyrelsen i øvrigt vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges støttebehov.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil have mulighed for – men ikke pligt til – at iværksætte en børneudredning, i andre situationer end de i *stk. 1, nr. 1-3*, oplistede, hvis kommunalbestyrelsen konkret vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges

støttebehov. Formålet er give kommunalbestyrelsen fleksibilitet af hensyn til at sikre den rette belysning af barnets eller den unges støttebehov.

Kommunalbestyrelsen vil skulle iagttage almindelige forvaltningsretlige proportionalitetshensyn og må således ikke iværksætte en børneudredning, hvis en mindre omfattende afdækning efter den foreslåede § 19 vurderes at være tilstrækkeligt.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4. samt §§ 18-19 og 21-23 samt bemærkningerne hertil.

Til § 21

Det fremgår af servicelovens § 50, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal undersøge barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Undersøgelsen, der betegnes i en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Det fremgår også, at undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Servicelovens § 50, stk. 2-8, fastsætter en række yderligere krav til indhold og gennemførelse af undersøgelsen, forhold undersøgelsen skal omfatte, oplysning af sagen, vurdering af støttebehov, eventuel undersøgelse af søskende og frister for undersøgelsen afslutning. Servicelovens § 50, stk. 9, indeholder herudover regler for undersøgelse af vordende forældre. For nærmere beskrivelse af de gældende regler om en børnefaglig undersøgelse henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.1.

Det følger af servicelovens § 50, stk. 8, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung skal vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien.

Formålet med dette krav er at sikre en tidlig indsats over for eventuelle andre børn i familien, således at man kan opdage og hjælpe børn, som ellers først ville have fået hjælp, når problemerne havde vokset sig større og mere komplekse. Bestemmelsen betyder, at kommunen skal vurdere, om eventuelle andre børn i familien må antages at trænge til særlig støtte. Barnets egne oplysninger om andre børn i familien, der har problemer, skal i den forbindelse tillægges vægt. Kommunen skal således foretage en børnefaglig undersøgelse af forhold hos andre børn i familien, hvis det efter en konkret vurdering må antages, at de har behov for særlig støtte.

Hvis kommunen f.eks. er ved at foretage en undersøgelse i forhold til et barn, der hovedsageligt har problemer, som skyldes forhold, der vedrører barnet selv, f.eks. nedsat funktionsevne, vil der ofte ikke umiddelbart være formodning for, at der bør foretages en undersøgelse af forhold hos eventuelle andre børn i familien, medmindre det vurderes, at barnets forhold direkte eller indirekte

påvirker de øvrige børn i familien negativt. Omvendt vil der ofte være grund til at antage, at der bør gennemføres en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien, hvis et barns problemer f.eks. primært skyldes forhold i familien, f.eks. forældrenes misbrug eller psykiske lidelser.

Hvis kommunen efter en konkret vurdering finder, at der skal gennemføres en undersøgelse efter servicelovens § 50 af eventuelle andre søskendes forhold, skal kommunen træffe en afgørelse herom.

En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold. Det fremgår af servicelovens § 50, stk. 8, 2. pkt.

Hvis kommunen vurderer, at der bør gennemføres en undersøgelse af flere børn i samme familie, kan kommunen således vælge at udarbejde én samlet undersøgelse for flere børn i samme familie, hvis det vurderes hensigtsmæssigt i den konkrete situation. Der skal i så fald tages højde for individuelle problemstillinger og behov hos det enkelte barn eller den enkelte unge i familien, så det sikres, at børnenes individuelle støttebehov bliver udredt og afdækket i det omfang, det er nødvendigt. Der bør således være en klar beskrivelse af individuelle forhold for det enkelte barn, da f.eks. en familiemæssig situation kan påvirke børn forskelligt. Der er tale om en selvstændig afgørelse om at igangsætte en børnefaglig undersøgelse for hvert barn i familien.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en børneudredning af et barn eller en ung skal vurdere, om der skal foretages en udredning af eventuelle andre børn eller unge i familien, jf. dog den foreslåede § 21, stk. 2, nedenfor.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til, hvad der efter servicelovens § 50, stk. 7, gælder ved en børnefaglig undersøgelse, med de ændringer, der vil følge af, at den børnefaglige undersøgelse fremover foreslås erstattet af henholdsvis afdækning og børneudredning, jf. §§ 19 og 20.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunen vil skulle vurdere, om eventuelle andre børn eller unge i familien må antages at trænge til støtte efter denne lov. Barnets egne oplysninger om andre børn eller unge i familien, der har problemer, vil i den forbindelse skulle tillægges vægt. Kommunen vil således skulle foretage en børneudredning af andre børn eller unge i familien, hvis det efter en konkret vurdering må antages, at de har behov for støtte.

Hvis kommunen f.eks. er ved at foretage en udredning i forhold til et barn, der hovedsageligt har problemer, som skyldes forhold, der vedrører barnet selv, f.eks. nedsat funktionsevne, vil der ofte ikke umiddelbart være formodning for, at der bør foretages en udredning af eventuelle andre børn i familien, medmindre det vurderes, at barnets forhold direkte eller indirekte påvirker de øvrige børn eller unge i familien negativt.

Omvendt vil der ofte være grund til at antage, at der bør gennemføres en udredning af eventuelle andre børn eller unge i familien, hvis et barns problemer f.eks. primært skyldes forhold i familien, f.eks. forældrenes misbrug.

Hvis kommunen efter en konkret vurdering finder, at der skal gennemføres en udredning af eventuelle andre søskendes støttebehov, vil kommunen skulle træffe en selvstændig afgørelse herom.

Bestemmelsen vil dog ikke gælde de sager, der vil være omfattet af det foreslåede stk. 2 nedenfor, hvor der som udgangspunkt altid vil skulle iværksættes en børneudredning.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, og anbringelsen er begrundet i utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge eller overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en børneudredning af eventuelle hjemmeboende søskende under 15 år.

Den foreslåede ordning vil betyde, at hvis et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet på grund af eksempelvis omsorgssvigt, vil kommunen have pligt til at iværksætte en børneudredning af eventuelle hel-, halv- og stedsøskende i hustanden, som er under 15 år.

Ved utilstrækkelig omsorg for barnet eller den unge skal forstås, at forældrene ikke, herunder med eventuelt relevant hjælp og støtte, formår at give barnet eller den unge den tilstrækkelige omsorg. Årsagen hertil vil f.eks. kunne være manglende forældrekompetencer, alvorligt misbrug eller kriminalitet hos forældrene, højt konfliktniveau eller vold i hjemmet eller anden bekymrende adfærd hos forældrene, som betyder, at forældrene ikke formår at give barnet eller den unge den omsorg og tryghed, som barnet eller den unge har brug for. Hvis en samlever til forældremyndighedsindehaveren eller andre udsætter barnet for overgreb, vil dette være at betragte som utilstrækkelig omsorg fra forældremyndighedsindehaverens side, hvis denne ikke har søgt at beskytte barnet.

Ved utilstrækkelig behandling af barnet eller den unge skal forstås, at forældrene hindrer, at barnet eller den unge får nødvendig lægelige eller anden behandling

Ved overgreb skal forstås fysisk eller psykisk vold eller seksuelle overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for af forældremyndighedsindehaveren eller andre.

Bestemmelsen vil finde anvendelse, uanset om barnet eller den unge er anbragt med eller uden samtykke efter de foreslåede §§ 46-47

At anbringelsen vil skulle være begrundet i utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, eller overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, vil betyde, at det helt eller i overvejende grad er forhold hos forældrene, som anbringelse er begrundet i, også selvom der

vil kunne være forhold hos barnet eller den unge, der også tillægges vægt i vurderingen. Hvor anbringelse helt eller i overvejende grad er begrundet i barnets eller den unges forhold, f.eks. alvorlig selvskade, udadreagerende adfærd, kriminalitet eller betydelig og varigt nedsat funktionsevne, vil bestemmelsen ikke finde anvende.

Undersøgelsen vil skulle iværksættes med henblik på at vurdere, om der er søskende i hustanden under 15 år, der også har behov for en indsats, og hvad den i givet fald skal bestå i.

Det foreslås i *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde vil kunne tilfælde undlade at iværksætte en børneudredning efter *stk. 2*, hvis det er åbenlyst, at der ikke er behov herfor.

Den foreslåede ordning vil indebære, at selvom det klare udgangspunkt vil være, at der altid vil skulle iværksættes en børneudredning af hjemmeboende søskende under 15 år i disse sager, så vil kommunen undtagelsesvist kunne undlade det, hvis er åbenlyst, at den eller de pågældende søskende trives og ikke har behov for støtte. Kommunen vil skulle tage aktivt stilling og begrunde sin beslutning, og begrundelsen vil skulle noteres på sagen.

For søskende over 15 år vil kommunalbestyrelsen ligesom i dag skulle foretage en konkret vurdering af, om der er behov for at undersøge deres forhold, jf. den foreslåede § 18, *stk. 1*, ovenfor. Afgrænsningen vil her være begrundet i, at unge over 15 år har en alder, der som udgangspunkt vil betyde, at de lettere selv kan bede om hjælp, hvis de har brug for det.

Det foreslås videre i *stk. 4*, at en børneudredning kan gennemføres som én samlet udredning for flere børn og unge i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunen vil kunne beslutte at gennemføre børneudredningen for flere eller alle børn og unge i en familie som én samlet udredning, frem for at gennemføre børneudredninger af hvert enkelt barn eller ung. Bestemmelsen indebærer samtidigt, at kommunen, hvis der gennemføres én samlet børneudredning, der omfatter flere børn og unge i familien, skal den samlede børneudredning tage højde for de enkelte børn og unges individuelle forhold, således at særlige udfordringer og trivselsmæssige forhold for det enkelte barn eller den enkelte unge fremgår af børneudredningen.

Der er ikke i servicelovens § 50 om børnefaglig undersøgelse eller i anden lovgivning fastsat regler om, hvordan kommunen skal sikre stabilitet og kontinuitet i sagsbehandlingen i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. Der er herunder ikke fastsat krav til deltagelse af flere sagsbehandlere i væsentlige møder med barnet eller den unge.

Det foreslås som noget nyt i *stk. 5*, at kommunen i sager, hvor der ikke tidligere er iværksat støttende indsatser eller en anbringelse, jf. §§ 32, 46 eller 47, under en børneudredning efter den foreslåede § 20 skal sikre kontinuitet og stabilitet for barnet eller den unge ved, at væsentlige møder med barnet eller den unge som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunen i alle sager, hvor der ikke allerede er iværksat en støttende indsats eller en anbringelse, vil skulle sikre at de væsentligste møder med barnet eller den unge i forbindelse med en børneudredning som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere. Bestemmelsen vil ikke indebære, at der skal deltage to sagsbehandlere i forbindelse med hele børneudredningen, men betyder, at de væsentligste møder med barnet, herunder samtaler og møder med barnet eller den unge om barnets ønsker og behov eller samtaler med barnet eller den unge om valg af indsats, der skal imødekomme barnets eller den unges behov, som udgangspunkt vil skulle planlægges og afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere. Kravet om deltagelse af to sagsbehandlere vil gælde, indtil børneudredningen er afsluttet, jf. dog den foreslåede § 156, stk.

Der vil kunne opstå situationer, hvor uforudsete hindringer som f.eks. fravær ved sygdom kan indebære, at kravet om to sagsbehandlere kan fraviges af hensyn til barnet eller den unge, så kravet ikke medfører, at sagsbehandlingen og nødvendige samtaler med barnet eller den unge og afgørelser ikke forsinkes som følge af kravet om deltagelse af to sagsbehandlere.

Det foreslåede stk. 5 vil have til formål at styrke barnets eller den unges tryghed, stabilitet og kontinuitet i møder med kommunen. Det skal ske ved at sikre, at barnet eller den unge både kender sin primære sagsbehandler og en anden sagsbehandler, der kan træde til i forbindelse med sygdom, ferie, barsel m.v. hos barnets primære sagsbehandler.

Den foreslåede § 21 skal ses i tæt sammenhæng med de foreslåede §§ 18-20 og 22. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.3. og bemærkningerne til §§ 18-20 og 22.

Den foreslåede § 21 skal endvidere ses i tæt sammenhæng med den foreslåede § 51, stk. 3, om et 'følg-og-forklar princip' i sager om anbringelse uden samtykke på grund af omsorgssvigt mv., hvor der er hjemmeboende søskende under 15 år.

Endelig skal den foreslåede § 21 ses i sammenhæng med den foreslåede § 77, stk. 2, om en obligatorisk plan for støtte til forældre i sager, hvor et eller flere børn er anbragt uden samtykke pga. omsorgssvigt mv., og hvor der er hjemmeboende søskende, og dermed flere børn i familien, der potentielt er i en sårbar position. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.15. og bemærkningerne til § 77.

Til § 22

Det fremgår af servicelovens § 50, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal undersøge barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og

den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, jf. servicelovens § 50, stk. 1, 3. pkt.

Servicelovens § 50 omfatter afdækning af støttebehovet forud for iværksættelse af støtteforanstaltninger efter servicelovens § 52 samt forud for godkendelse af hjemmetræning efter servicelovens § 32 a. Iværksættelse af forebyggende indsatser efter servicelovens § 11, eller handicapkompenserende støtte til børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarig lidelse efter serviceloven, forudsætter derimod ikke gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

Servicelovens § 50, stk. 2-8, fastsætter en række yderligere krav til indhold og gennemførelse af undersøgelsen, forhold undersøgelsen skal omfatte, oplysning af sagen, vurdering af støttebehov, eventuel undersøgelse af søskende og frister for undersøgelsen afslutning. Servicelovens § 50, stk. 9, indeholder herudover regler for undersøgelse af vordende forældre. For nærmere beskrivelse af de gældende regler om en børnefaglig undersøgelse henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.1.

Det foreslås i *stk. 1*, at en børneudredning skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og skal afdække udfordringer og ressourcer hos barnet, den unge, familien og netværket.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilrettelægge undersøgelsen, så den kommer hele vejen rundt om barnets, den unges og familiens situation med henblik på at belyse, hvilke udfordringer der skal afhjælpes, og hvilke ressourcer der er til stede, og som skal understøttes og bringes i spil.

Relevante forhold at belyse vil efter omstændighederne kunne være udvikling, trivsel og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber m.v. Det er i den forbindelse vigtigt, at kommunen er opmærksom på eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet, den unge eller familien, herunder på om udfordringerne helt eller delvist vil kunne imødekommes gennem iværksættelse af støtte til forældrenes varetagelse af forælderrollen efter anden lovgivning, eksempelvis i form af personlig og praktisk hjælp, hjælpemidler eller boligindretning efter servicelovens bestemmelser.

Det er i denne sammenhæng ligeledes væsentligt, at kommunen er opmærksom på, at nogle bekymringstegn hos barnet eller den unge som eksempelvis skolevægring, social isolation eller udadreagerende adfærd, enten kan være tegn på, at der er sociale udfordringer i hjemmet, tegn på udfordringer i eksempelvis dag- eller skoletilbud eller tegn på, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Sådanne tegn på mistrivsel bør således give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er behov for at afdække grundlaget for adfærden, herunder afdække om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD.

Det vil afhænge af kommunens konkrete vurdering i den enkelte sag, hvilke forhold der er behov for at afdække for at sikre en tilstrækkelig udredning af barnets eller den unges støttebehov. I sager vedrørende godkendelse af hjemmetræning efter den foreslåede § 85 vil børneudredningen dog skulle sikre en grundig belysning af barnets eller den unges funktionsnedsættelse, behov og trivsel, forældrenes ressourcer og familiens samlede situation.

Kommunalbestyrelsen skal som led i udredningen sørge for at oplyse sagen og skal herunder inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets, den unges og familiens eller de kommende forældres forhold. Kommunen vil således skulle inddrage f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere, SSP-medarbejdere eller andre, der har relevant viden om barnet, den unge, familien eller de vordende forældre. Det vil efter omstændighederne kunne være relevant at indhente særlig faglig viden, eksempelvis via henvendelse til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) eksempelvis hvis der er tale om et barn eller en ung med alvorlige traumer, spiseforstyrrelser eller anden selvskadende adfærd, eller sager hvor barnet, den unge eller én af forældrene har en funktionsnedsættelse, og der kan være behov for at indhente specialiseret viden herom.

Udredningen vil altid skulle gennemføres og afsluttes hurtigst muligt under hensyn barnets, den unges eller de kommende forældres behov for støtte.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at udredningen så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med den unge, der er fyldt 15 år, og forældremyndighedsindehaver, sådan som det også er tilfældet i dag ved en børnefaglig undersøgelse.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at udgangspunktet for gennemførelsen af udredningen vil være, at kommunalbestyrelsen aktivt vil skulle søge at opnå dialog og samarbejde med forældrene om undersøgelsen. Det vil være vigtigt, at kommunen så vidt muligt sørger for en god inddragelse af barnet, den unge og forældrene i udredningen både af hensyn til at sikre, at barnets eller den unges og forældrenes viden og holdninger til sagen er afspejlet, og for at understøtte medejerskab til udredning og indsatser. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.3. og 3.4. samt bemærkningerne til § 5.

Kommunalbestyrelsen vil dog – ligesom det i dag er tilfældet ved en børnefaglig undersøgelse – have mulighed for at gennemføre udredningen i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge. Der vil f.eks. kunne være tilfælde, hvor det på grund af psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge kan være overordentligt vanskeligt eller umuligt at opnå samarbejde om udredningen med barnet eller den unge selv. I sådanne tilfælde vil samarbejdet skulle foregå med forældremyndighedsindehaveren. Der vil også kunne være tilfælde, hvor det ikke er muligt at opnå et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren, f.eks. hvis den pågældende har meget stor modstand mod udredningen eller afviser kommunens forsøg på dialog.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere – ligesom det i dag er tilfældet ved en børnefaglig undersøgelse – have mulighed for at gennemføre udredningen i de tilfælde, hvor det vil være særligt besværligt eller meget tidskrævende at opnå et positivt samarbejde med barnet eller den unge og forældrene. Det vil f.eks. kunne være, hvis den ene af forældremyndighedsindehavernes bopæl ikke er kendt af myndighederne, og vedkommende ikke har kontakt med barnet, eller hvis forældremyndighedsindehaveren afviser eller ikke besvarer kommunalbestyrelsens forsøg på dialog.

Udredningen vil skulle gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Det foreslås i *stk. 3*, at kommunen, hvis det er nødvendigt, skal lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunen ligesom i dag vil have pligt til at lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog som led i udredningen, hvis det er nødvendigt. Det kan eksempelvis være nødvendigt i de tilfælde, hvor der er tvivl om årsagen til barnets eller den unges konkrete udfordringer skyldes fysisk eller psykisk sygdom, som ikke allerede er belyst gennem lægelige undersøgelser mv.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis kommunen iværksætter en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren eller de vordende forældre, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis kommunen vurderer, at der som led i en børneudredning er behov for at iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaver eller de kommende forældre for at belyse deres kompetencer til at drage omsorg for barnet, vil udredningen skulle foretages af en autoriseret psykolog, der er underlagt Psykolognævnets tilsyn og tilsynsforanstaltninger og de særlige pligter for autoriserede psykologer, som følger af psykologloven.

Kommunen vil således, ligesom i dag, have mulighed for at iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren som led i udredningen, hvis kommunen vurderer, at det er nødvendigt, og vil så i givet fald ligesom i dag være forpligtet til at anvende i autoriseret psykolog.

En sådan psykologisk undersøgelse vil så vidt muligt skulle gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge. Kommunalbestyrelsen vil skulle tilrettelægge behandlingen af sagerne, herunder iværksættelsen af undersøgelsen, på en sådan måde, at de pågældende har mulighed for at medvirke, jf. § 4 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det vil ligesom i dag være op til kommunen at vurdere, om der er behov for en psykologisk undersøgelse af forældrene.

Det foreslås i stk. 5, 1. pkt., at udredningen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte støtte, jf. §§ 32, 46 eller 47, og i givet fald hvilken.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til, hvad der i dag gælder ved en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil fastsætte krav til kommunens redegørelse for udredningens resultater. Bestemmelsen vil betyde, at kommunen på baggrund af de oplysninger og faglige vurderinger, der er tilvejebragt som led i udredningen vil skulle sammenfatte og redegøre for undersøgelsens konklusioner, herunder, om der er behov for støtte og hvori støtte behovet i givet fald består.

Viser udredningen således, at der er behov for at iværksætte hjælp eller støtte efter denne lov, vil der på baggrund af den viden om barnet eller den unge, familien og omgivelserne, som er opsamlet gennem udredningen, skulle gøres rede for, hvilke støtte i form af indsatser eller anbringelse efter de foreslåede §§ 32, 46 eller 47, der må anses for at være den eller de bedste i det foreliggende tilfælde.

Det foreslås videre i stk. 5, 2. pkt., at hvis der er iværksat støtte sideløbende med, at udredningen gennemføres, jf. § 32, stk. 4, § 46, stk. 3, eller § 143, skal der desuden tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til, hvad der i dag gælder ved en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 2. pkt.

Bestemmelsen vil betyde, at der i forbindelse med, at der skal tages stilling til, hvilken støtte der skal iværksættes i forhold til barnet eller den unge, jf. det foreslåede 1. pkt., også vil skulle tages stilling til, om foreløbig eller akut støtte, der er iværksat sideløbende med gennemførelsen af børneudredningen, skal videreføres.

Formålet er at sikre dels, at iværksat foreløbig eller akut støtte ikke automatisk videreføres, uden at der foretages en vurdering af, om den umiddelbare vurdering af barnets behov for støtte bakes op af resultaterne af børneudredningen. Dels, at der i beslutningen om, hvilken konkret støtte der skal iværksættes, tages højde for, at barnet eller den unge allerede er inde i et støtteforløb, som det kan være hensigtsmæssigt at fortsætte, hvis det fortsat vurderes at opfylde barnets eller den unges behov.

Det foreslås i stk. 5, 3. pkt., at udredningen skal indeholde oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge stiller sig til støtten, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at afhjælpe vanskelighederne.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at barnets, den unges og forældremyndighedsindehavers holdning til den anbefalede indsats vil skulle fremgå af indstillingen. Det vil skulle bidrage til at sikre, at indstillingen så vidt muligt vil ske på baggrund af grundig inddragelse af de pågældende, og at det vil være klart for familien, hvilken indsats der lægges op til, hvorfor og hvad eventuelt samtykke til en sådan indsats vil indebære.

Den foreslåede § 22 vil skulle ses i tæt sammenhæng med de foreslåede §§ 18-21 og 23. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4. og bemærkningerne til §§ 18-21 og 23.

Til § 23

Efter servicelovens § 51, stk. 1, 1. pkt., kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, beslutte at gennemføre undersøgelsen under ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus, herunder psykiatrisk afdeling, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling,

Bestemmelsen sigter især på de situationer, hvor der endnu ikke er grundlag for at fastslå, at en anbringelse er nødvendig, men hvor det findes absolut nødvendigt at få afklaret dette.

Bestemmelse vedrører således ikke situationer, hvor barnet eller den unge allerede er anbragt, eller hvor der er grundlag for en anbringelse, jf. Ankestyrelsens *Principmeddelelse 21-20 om undersøgelse med tvang - afklaring nødvendig - anbringelsesgrundlag - sagen tilstrækkeligt oplyst*. Heraf fremgår, at hvis kommunen allerede har tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, at der er en åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan kommunen ikke anvende reglerne om undersøgelse af barnet eller den unge uden samtykke i servicelovens § 51, stk. 1. I den situation skal kommunen forelægge sagen for børn og unge-udvalget, som skal tage stilling til anbringelse uden for hjemmet.

Det fremgår videre af principmeddelelsen, at når et barn eller en ung er anbragt, og hvis kommunen vurderer, at der er behov for en nærmere undersøgelse af barnet, for eksempel for at afdække et behandlingsbehov, kan kommunen gennemføre en sådan undersøgelse uden at forelægge sagen for børn og unge-udvalget. Kommunen træffer en sådan afgørelse efter reglerne om forhold under anbringelsen, jf. servicelovens 69, stk. 1.

Undersøgelsen efter servicelovens § 51, stk. 1, kan bl.a. ske ved indlæggelse på psykiatrisk afdeling. I den situation forudsættes undersøgelsen at skulle ske på en børne- eller ungdomspsykiatrisk afdeling. Indlæggelse til undersøgelse på sygehus forudsætter tilslutning fra

afdelingens overlæge. Kravet om denne tilslutning fremgår ikke direkte af bestemmelsen, men en sådan tilslutning skal i almindelighed foreligge forud for en indlæggelse.

Børn er ifølge lov om tvang i psykiatrien tillagt selvstændige rettigheder. Modsætter et barn eller en ung, der er omfattet af denne lovs særlige retssikkerhedsgarantier, sig en indlæggelse på psykiatrisk afdeling, må kommunen følge den fremgangsmåde, der er fastsat i lov om tvang i psykiatrien.

Efter servicelovens § 51, stk. 1, nr. 2, skal en sådan undersøgelse være afsluttet inden 2 måneder efter børn og unge-udvalgets afgørelse.

Bestemmelsen betyder, at undersøgelsen skal være afsluttet inden 2 måneder regnet fra børn og unge-udvalgets afgørelse om gennemførelsen af undersøgelsen.

I de tilfælde, hvor Ankestyrelsen efter servicelovens § 168, stk. 3, giver en anke over en afgørelse om gennemførelse af en tvangsmæssig undersøgelse opsættende virkning, løber 2-måneders fristen fra Ankestyrelsens afgørelse om gennemførelse af undersøgelsen.

Når undersøgelsen er afsluttet, skal barnet eller den unge sendes hjem til forældrene. Bestemmelsen giver således ikke adgang til at beholde barnet eller den unge på undersøgelsesstedet, mens de sociale myndigheder udarbejder deres redegørelse om undersøgelsens resultater.

Det fremgår af servicelovens § 51, stk. 2, at børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan beslutte at gennemføre undersøgelsen ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. servicelovens § 50 a, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling.

Bestemmelsen tager sigte på de situationer, hvor forældremyndighedsindehaveren modsætter sig at lade barnet eller den unge medtage i et børnehus til undersøgelse af barnets eller den unge på baggrund af viden eller mistanke om, at barnet eller den unge har været udsat for overgreb. Dette kan eksempelvis være tilfældet i sager, hvor der er viden eller mistanke om, at barnet eller den unge har udsat for overgreb fra forældremyndighedsindehaverens side.

Afgørelse herom kan kun træffes, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed og udvikling. Dette kriterium forudsætter for det første, at medtagelsen af barnet i børnehuset skal være nødvendigt for at kunne vurdere sagen, dvs. at det ikke har været muligt for kommunen at tilvejebringe de oplysninger, som ønskes tilvejebragt på anden vis. Kriteriet indebærer for det andet, at kommunalbestyrelsen skal have en begrundet mistanke om, at der er åbenbar risiko for alvorlig skade af en vis karakter på barnet eller den unge, fordi barnet eller den unge er udsat for overgreb.

Kommunalbestyrelsen bør i disse tilfælde endvidere forholde sig til, om det mest hensigtsmæssige i den konkrete sag vil være at træffe afgørelse om akut anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, såfremt det vurderes, at der er grundlag herfor.

Det fremgår af servicelovens § 51, stk. 3, at en afgørelse efter servicelovens § 51, stk. 1 og 2, kan træffes foreløbigt efter reglerne i servicelovens § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Bestemmelsen betyder, at hvis behovet for at kunne iværksætte en undersøgelse så akut, at der må handles hurtigt af hensyn til barnet eller den unge, kan afgørelsen om iværksættelse af en tvangsmæssig undersøgelse under ophold på døgninstitution eller hospital m.v. eller ved anvendelse af et børnehus træffes efter reglerne om foreløbige afgørelse ('formandsafgørelse') efter servicelovens § 75. I dette tilfælde regnes 2 måneders fristen fra formandens afgørelse.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at børne- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan beslutte at gennemføre en børneudredning under ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus, herunder psykiatrisk afdeling, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling

Den foreslåede bestemmelse vil således videreføre indholdet i servicelovens § 51, stk. 1, 1. pkt., dog med de ændringer, der vil følge af den foreslåede §§ 3 c om børneudredning. Hvor det er i dag er en børnefaglig undersøgelse, der vil kunne gennemføres tvangsmæssigt under ophold på institution eller hospital, vil det efter den foreslåede bestemmelse gælde for en børneudredning efter den foreslåede § 19. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 4.3 og bemærkningerne til § 19.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at, i de tilfælde, hvor forholdene anses for så alvorlige, at en børneudredning må anses nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling, vil børne- og ungeudvalget kunne beslutte at gennemføre en undersøgelse under ophold på institution eller ved at indlægge barnet eller den unge på sygehus. Dette vil ligeledes kunne gøres kunne samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år.

Udredning vil bl.a. kunne ske ved indlæggelse på psykiatrisk afdeling. I den situation forudsættes udredning at skulle ske på en børne- eller ungdomspsykiatrisk afdeling. Indlæggelse til børneudredning på sygehus forudsætter tilslutning fra afdelingens overlæge. Kravet om denne tilslutning fremgår ikke direkte af den foreslåede bestemmelsen, men en sådan tilslutning vil i almindelighed skulle foreligge forud for en indlæggelse.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke finde anvendelse, hvis kommunen allerede har tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, at der er en åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges

sundhed eller udvikling¹. I den situation vil kommunen skulle forelægge sagen for børne- og ungeudvalget, som vil skulle tage stilling til anbringelse uden for hjemmet.

Hvis et barn eller en ung er allerede anbragt, og kommunen vurderer, at der er behov for en nærmere udredning af barnet, for eksempel for at afdække et behandlingsbehov, vil kommunen kunne gennemføre en sådan udredning uden at forelægge sagen for børne- og ungeudvalget. Kommunen vil kunne træffe en sådan afgørelse efter reglerne om forhold under anbringelsen efter den foreslåede § 97.

Det foreslås i *stk.*, 2. *pkt.*, at en sådan udredning skal være afsluttet inden 2 måneder efter børne- og ungeudvalgets afgørelse.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at udredningen vil skulle gennemføres hurtigst muligt og senest vil skulle være afsluttet inden 2 måneder regnet fra børne- og ungeudvalgets afgørelse om gennemførelsen af udredning. Tidsfristen foreslås af hensyn til barnets eller den unge bedste og retssikkerheden for barnet eller den unge og forældrene, da der er tale om tvangsmæssigt indgreb.

I de tilfælde, hvor Ankestyrelsen efter den foreslåede § 143, *stk.* 3, giver en anke over en afgørelse om gennemførelse af en tvangsmæssig undersøgelse opsættende virkning, vil 2-måneders fristen løbe fra Ankestyrelsens afgørelse om gennemførelse af undersøgelsen.

Når undersøgelsen er afsluttet, skal barnet eller den unge sendes hjem til forældrene. Bestemmelsen giver således ikke adgang til at beholde barnet eller den unge på undersøgelsesstedet, mens de sociale myndigheder udarbejder deres redegørelse om undersøgelsens resultater.

Det foreslås i *stk.* 2, at børne- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan beslutte at gennemføre en børneudredning ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling.

Den foreslåede bestemmelse vil tage sigte på de situationer, hvor forældremyndighedsindehaveren modsætter sig at lade barnet eller den unge medtage i et børnehus til undersøgelse af barnets eller den unge på baggrund af viden eller mistanke om, at barnet eller den unge har været udsat for overgreb. Dette vil eksempelvis kunne være tilfældet i sager, hvor der er viden eller mistanke om, at barnet eller den unge har udsat for overgreb fra forældremyndighedsindehaverens side.

Afgørelse herom vil kun kunne træffes, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed og udvikling. Dette kriterium vil forudsætte for det første, at medtagelsen af barnet i børnehuset vil skulle være nødvendigt for at kunne vurdere sagen, dvs. at det ikke vil være muligt for kommunen at tilvejebringe de oplysninger, som ønskes tilvejebragt på anden vis. Kriteriet vil for det andet indebære, at kommunalbestyrelsen

vil skulle have en begrundet mistanke om, at der er åbenbar risiko for alvorlig skade af en vis karakter på barnet eller den unge, fordi barnet eller den unge er udsat for overgreb.

Kommunalbestyrelsen vil i disse tilfælde endvidere skulle forholde sig til, om det mest hensigtsmæssige i den konkrete sag vil være at træffe afgørelse om akut anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, såfremt det vurderes, at der er grundlag herfor.

Afgørelse efter stk. 1 og 2 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 143, når betingelserne herfor er opfyldt.

Til § 24

Serviceovens § 50, stk. 9, 1. pkt., fastsætter, at hvis det må antages, at der kan opstå behov for særlig støtte til et barn efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen undersøge de vordende forældres forhold nærmere.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis kommunalbestyrelsen har grund til at antage, at der kan opstå behov for hjælp og støtte efter denne lov til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der er tale om: 1) En problemstilling, der ikke kræver yderligere afdækning af de vordende forældres forhold. 2) En problemstilling, der kræver afdækning af et eller flere forhold hos de vordende forældre, jf. §§ 3 i. 3) En problemstilling, der kræver en udredning af de vordende forældres forhold, jf. §§ 3 k.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis kommunalbestyrelsen får oplysninger, som giver grund til at antage, at der kan opstå behov for hjælp eller støtte til et barn efter denne lov umiddelbart efter, barnet er født, skal kommunalbestyrelsen foretage en indledende screening af sagen. Det vil f.eks. kunne være på baggrund af en underretning eller en anmodning om hjælp fra de vordende forældre.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen, inden der tages stilling til hjælp og støtte efter denne lov, skal vurdere, om det er en problemstilling, der ikke kræver yderligere sagsoplysning, en problemstilling der kræver afdækning af et eller flere forhold hos de vordende forældre, eller en problemstilling hvor der er behov for en egentlig udredning af de vordende forældres forhold.

Screeningen vil som udgangspunkt skulle ske på baggrund af de foreliggende oplysninger i sagen.

Der vil være tale om en indledende screening, som har til formål at vurdere, om der er behov for at få forældrenes forhold belyst nærmere, og hvis det er tilfældet, hvor omfattende en undersøgelse der så er behov for.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen i vurderingen efter *stk. 1* skal lægge vægt på sagens forhold og kompleksitet, herunder en eventuelt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne et barn umiddelbart efter fødslen eller hos de vordende forældre.

Bestemmelsen vil indebære, at kravene til sagsoplysning og dokumentation af de vordende forældres forhold vil blive afpasset sagens karakter og kompleksitet i højere grad, end det er tilfældet i dag.

Den foreslåede bestemmelse vil samtidig præcisere vigtigheden af, at kommunalbestyrelsen allerede i den indledende vurdering af sagen er opmærksom på, om behovet for støtte til et barn efter fødslen kan være begrundet i fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos de vordende forældre eller andre i familien, f.eks. søskende, eller eventuel funktionsnedsættelse hos barnet, når det er født. En problemstilling, der ikke vil kræve yderligere afdækning, vil typisk være en lettere eller afgrænset problemstilling, hvor det ud fra de foreliggende oplysninger i sagen umiddelbart er klart, hvad det er for en udfordring, der skal håndteres, og hvilken indsats der er behov for.

Et eksempel kunne være en sårbar vordende mor, som er utryg under graviditeten pga. af tidligere aborter og har brug for at deltage i samtaleforløb for kvinder i samme situation.

En problemstilling, der vil kræve afdækning af et eller flere forhold, vil typisk være en sag med indikationer på højere grad af problemtyngde eller kompleksitet, som betyder, at der er behov for at belyse sagen nærmere for at kunne vurdere udfordringer, ressourcer og støttebehov og tilpasse indsatsen.

Et eksempel kunne være sårbare unge vordende forældre, som er meget usikre på forælderrollen og samtidig har udfordringer med at gennemføre en ungdomsuddannelse eller få fodfæste på arbejdsmarkedet. Et andet eksempel kunne være, at det er konstateret, at barnet vil blive født med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som må forventes at kræve handicapkompenserende støtte efter det foreslåede kapitel 8 umiddelbart efter fødslen, f.eks. et hjælpemiddel eller en boligindretning. Det bemærkes herved, at handicapkompenserende støtte til vordende forældre med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse til varetagelse af forælderrollen skal ydes efter reglerne i serviceloven.

En problemstilling, der vil kræve en udredning, vil være alvorlige eller komplekse sager, hvor der er behov for at komme hele vejen rundt om de vordende forældres situation for at sikre en grundig afdækning af udfordringer, ressourcer og støttebehov. Der henvises til §§ 26 og 27 og bemærkningerne hertil.

I den situation, hvor det på baggrund af screeningen vurderes, at der ikke er behov for yderligere afdækning af de vordende forældres forhold, vil den foreslåede ordning betyde, at der ikke på det foreliggende grundlag vil skulle foretages yderligere oplysning af sagen. En sådan vurdering vil være en procesledende beslutning, der ikke vil kunne påklages til anden administrativ myndighed. I

de tilfælde, hvor der træffes en afgørelse om hjælp og støtte med afsæt i vurderingen, vil forældrene dog fortsat kunne klage over denne. Kommunen/Ankestyrelsen vil i forbindelse med en sådan klage kunne (gen)vurdere om kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen har opfyldt den generelle forvaltningsretlige forpligtelse til at sikre tilstrækkelig oplysning af sagen.

I situationer, hvor det på baggrund af screeningen vurderes, at der er behov for yderligere afdækning eller udredning af de vordende forældres forhold, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en afdækning af de relevante forhold eller træffe afgørelse om en udredning. Der henvises til de foreslåede §§ 25 – 27 og bemærkningerne hertil.

Til § 25

Serviceovens § 50, stk. 9, 1. pkt. fastsætter, at hvis det må antages, at der kan opstå behov for særlig støtte til et barn efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen undersøge de vordende forældres forhold nærmere.

Undersøgelsen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de vordende forældre, jf. serviceovens § 50, stk. 9, 2. pkt. Serviceovens § 50, stk. 4-8, finder anvendelse ved afgørelsen, jf. serviceovens § 50, stk. 9, 3. pkt.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af en screening efter § 24 vurderer, at der er behov for at afdække et eller flere forhold hos de vordende forældre, skal kommunalbestyrelsen foretage den nødvendige afdækning.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis kommunalbestyrelsen efter en indledende screening efter den foreslåede § 24 finder, at der er behov for det, skal kommunalbestyrelsen sørge for at afdække et eller flere forhold hos de vordende forældre, som er væsentlige af hensyn til støttebehovet hos et barn eller en ung efter fødslen og dermed kunne sætte ind med den rette hjælp. Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle iværksætte en afgrænset afdækning af det eller de relevante forhold. Det vil f.eks. kunne være en eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos de vordende forældre, som kan have betydning i forhold til et særligt behov for støtte for barnet. Det bemærkes herved, at hjælp til varetagelse af forælderrollen, som alene skyldes tilstedeværelse af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos forældrene, skal ydes efter serviceovens regler om hjælp og støtte.

Der vil være tale om en mere begrænset undersøgelse, end hvad der følger af § 50, stk. 9, i dag.

Udredning af komplekse eller alvorlige vanskeligheder hos de vordende forældre, herunder ved bekymring for misbrug eller manglende forældrekompetencer vil ligge uden for rammerne af en afdækning og vil stedet kræve iværksættelse af en børneudredning efter den foreslåede § 26.

Afdækning vil f.eks. kunne ske ved at indhente oplysninger fra fagpersoner, der har kendskab til de vordende forældre. Når der er tale om forældre med funktionsnedsættelser, bør der i forbindelse med afdækningen sikres en koordineret indsats mellem relevante forvaltninger i forhold til at afdække, om der er behov for at iværksætte eller justere handicapkompenserende foranstaltninger til de vordende forældre.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at iværksætte en afdækning vil være en procesledende beslutning, der ikke vil kunne påklages til anden administrativ myndighed. I de tilfælde, hvor der træffes en afgørelse om hjælp og støtte med afsæt i vurderingen, vil forældrene dog fortsat kunne klage over denne. Kommunen/Ankestyrelsen vil i forbindelse med en sådan klage kunne (gen)vurdere om kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen har opfyldt den generelle forvaltningsretlige forpligtelse til at sikre tilstrækkelig oplysning af sagen.

Kommunalbestyrelsen vil skulle dokumentere den relevante afdækning i rimeligt omfang. Det vil f.eks. kunne være i form af et kort afdækningsnotat, der beskriver, de relevante forhold, de oplysninger der er indhentet, eller faglige observationer mv. der er foretaget, hvordan de vordende forældre har været inddraget, og med en socialfaglig vurdering af støttebehovet.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at afdækningen efter *stk. 1* så vidt muligt gennemføres i samarbejde med de vordende forældre.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 50, *stk. 9, 2. pkt.*, med de ændringer der vil følge af det foreslåede *stk. 1*, hvorefter der i disse sager fremover vil skulle laves en mere afgrænset afdækning og ikke en fuld undersøgelse af de vordende forældres forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen aktivt vil skulle søge at opnå dialog og samarbejde med de vordende forældre om gennemførelse af afdækningen. De vordende forældre vil alt andet lige have afgørende viden om deres eget liv og det vil derfor typisk være væsentligt for et godt samarbejde og for en vellykket afdækning, at de vordende forældre oplever at bliver inddraget og oplever at blive lyttet til og taget alvorligt. Kommunalbestyrelsen vil, hvis tilstedeværelse af en psykisk funktionsnedsættelse hos de vordende forældre vanskeliggør samarbejdet, skulle være særligt opmærksom på at tilrettelægge en hensyntagende og inddragende proces.

Kommunalbestyrelsen vil også ved tilrettelæggelsen af afdækningen skulle sikre, at de vordende forældre har mulighed for at deltage i afdækningen, jf. retssikkerhedslovens § 4. Det vil bl.a. betyde, at der ved afholdelse af møder, samtaler eller observation så vidt muligt skal tages højde for de vordende forældres arbejde og situation i øvrigt, så afdækningens gennemførelse ikke griber unødigt ind i de vordende forældres hverdagsliv.

Kommunalbestyrelsen vil dog - ligesom det i dag er tilfældet ved en undersøgelse efter servicelovens § 50 - have mulighed for at gennemføre afdækningen i de særlige tilfælde, hvor det

ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med de vordende forældre, samt i de tilfælde, hvor dette vil være særligt besværligt eller meget tidskrævende.

Det foreslås i *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med afdækningen efter *stk. 1* skal vurdere, om der skal foretages en afdækning af et eller flere forhold med betydning for støttebehovet hos eventuelle børn i familien. Afdækningen kan gennemføres som én samlet afdækning for de vordende forældre og et eller flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes og de vordende forældres individuelle forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af gældende ret, jf. servicelovens § 50, *stk. 8*, og *stk. 9, 3. pkt.*, med den ændringer der vil følge af det foreslåede *stk. 1*, hvorefter en fuld udredning af de vordende forældres forhold kun skal foretages i sager, som kommunalbestyrelsen har vurderet er alvorlige eller komplekse.

Bestemmelsen vil betyde, at hvis de vordende forældre allerede har børn, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med en udredning af vordende forældre vurdere, om der også skal foretages en udredning af støttebehovet hos en eller flere af disse børn.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre en tidlig indsats over for eventuelle børn i familien, således at man kan opdage og hjælpe børn, som ellers først ville have fået hjælp, når problemerne havde vokset sig større og mere komplekse.

Til § 26

Servicelovens § 50, *stk. 9, 1. pkt.*, fastsætter, at hvis det må antages, at der kan opstå behov for særlig støtte til et barn efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen undersøge de vordende forældres forhold nærmere.

Undersøgelsen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de vordende forældre, jf. servicelovens § 50, *stk. 9, 2. pkt.*

Servicelovens § 50, *stk. 4-8*, finder anvendelse ved afgørelsen, jf. servicelovens § 50, *stk. 9, 3. pkt.* Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.1.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal iværksætte en udredning af de vordende forældre, når kommunalbestyrelsen har grund til at antage, at der kan opstå behov for hjælp og støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, og det er en alvorlig eller kompleks sag.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle foretage en udredning af de vordende forældres forhold, hvis kommunalbestyrelsen f.eks. på baggrund af underretninger fra fagpersoner eller anmodninger om hjælp fra de vordende forældre har grund til at antage, at der kan

opstå behov for hjælp og støtte et barn, umiddelbart efter, at barnet er født, og kommunalbestyrelsen efter en indledende screening har vurderet, at sagen må antages at være alvorlig eller kompleks.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at iværksætte en udredning vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, der vil kunne påklages af de vordende forældre efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af gældende ret, jf. servicelovens § 50, stk. 9, 3. pkt., dog med den ændring, at en fuld udredning af de vordende forældres forhold fremover vil være begrænset til alvorlige eller komplekse sager.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en udredning af de vordende forældres forhold skal vurdere, om der skal foretages en udredning af eventuelle børn i familien. Udredningen kan gennemføres som én samlet udredning for de vordende forældre og et eller flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes og de vordende forældres individuelle forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af gældende ret, jf. servicelovens § 50, stk. 8, og stk. 9, 3. pkt., med de ændringer der vil følge af det foreslåede stk. 1, hvorefter der i disse sager fremover vil skulle laves en mere afgrænset afdækning og ikke en fuld undersøgelse af de vordende forældres forhold.

Bestemmelsen vil betyde, at hvis de vordende forældre allerede har børn, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afdækning af forholdene hos de vordende forældre vurdere, om der også skal foretages en afdækning af støttebehovet hos en eller flere af disse børn.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre en tidlig indsats over for eventuelle børn i familien, således at man kan opdage og hjælpe børn, som ellers først ville have fået hjælp, når problemerne havde vokset sig større og mere komplekse.

Til § 27

Servicelovens § 50, stk. 9, 1. pkt. fastsætter, at hvis det må antages, at der kan opstå behov for særlig støtte til et barn efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Undersøgelsen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de vordende forældre, jf. servicelovens § 50, stk. 9, 2. pkt.

Servicelovens § 50, stk. 4-8, finder anvendelse ved afgørelsen, jf. servicelovens § 50, stk. 9, 3. pkt. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.1.

Det foreslås i *stk. 1*, at en udredning af de vordende forældres forhold skal tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og skal afdække udfordringer og ressourcer hos de vordende forældre, familien og netværket.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilrettelægge udredningen, så den kommer hele vejen rundt om de vordende forældres situation med henblik på at belyse, hvilke udfordringer, der skal afhjælpes, og hvilke ressourcer der er til stede, og som skal understøttes og bringes i spil.

Relevante forhold at belyse vil efter omstændighederne kunne være familieforhold, sundhedsforhold, uddannelse eller beskæftigelse m.v. Det er i den forbindelse vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos de vordende forældre eller eventuel risiko herfor hos et kommende barn.

Kommunalbestyrelsen vil som led i udredningen skulle sørge for at oplyse sagen og vil herunder skulle inddrage de fagfolk, som allerede har relevant viden om de vordende forældres forhold. Kommunalbestyrelsen vil således skulle inddrage f.eks. jordmødre, pædagoger, psykologer eller andre, der har viden om de vordende forældre, som er væsentligt for vurderingen af behovet for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

Når der er tale om forældre med funktionsnedsættelser, bør der i forbindelse med udredningen sikres en koordineret indsats mellem relevante forvaltninger i forhold til at afdække, om der er behov for at iværksætte eller justere handicapkompenserende foranstaltninger til de vordende forældre

Det vil afhænge af kommunalbestyrelsens konkrete vurdering i den enkelte sag, hvilke forhold der vil være behov for at afdække for at sikre en tilstrækkelig belysning af vordende forældres situation. Dog må udredningen aldrig være mere omfattende end nødvendigt af hensyn til formålet.

Udredningen vil altid skulle gennemføres og afsluttes hurtigst muligt under hensyn til behovet for støtte til et barn efter fødslen.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at udredningen så vidt muligt gennemføres i samarbejde med de vordende forældre.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til, hvad der i dag gælder ved gennemførelse af undersøgelse af de vordende forældres forhold, jf. servicelovens § 50, stk. 1, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at udgangspunktet for gennemførelsen af udredningen vil være, at kommunalbestyrelsen aktivt vil skulle søge at opnå dialog og samarbejde med de vordende forældre om undersøgelsen. Det vil være vigtigt, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt sørger for en god inddragelse af de vordende forældre i udredningen både af hensyn til at sikre, at de vordende

forældres viden og holdninger til sagen er afspejlet og for at understøtte medejerskab til udredning og indsatser. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen være særligt opmærksom på at tilrettelægge en hensyntagende og inddragende proces, hvis de vordende forældre har psykisk funktionsnedsættelse. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.4.2. -3.4.3 samt bemærkningerne til § 26.

Kommunalbestyrelsen vil dog ligesom det i dag er tilfældet ved en undersøgelse efter servicelovens § 50 have mulighed for at gennemføre udredning i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med de vordende forældre samt i de tilfælde, hvor dette vil være særligt besværligt eller meget tidskrævende f.eks. hvis den ene af de vordende forældres bopæl ikke er kendt af myndighederne, eller hvis den pågældende afviser eller ikke besvarer kommunalbestyrelsens forsøg på dialog. Udredningen vil skulle gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at hvis det er nødvendigt, skal kommunalbestyrelsen lade den vordende mor undersøge af en læge.

Den foreslåede bestemmelse vil være en præcisering af gældende ret.

Kommunalbestyrelsen er således efter servicelovens § 50, stk. 5, 3. pkt., i dag forpligtet til at lade et barn eller en ung undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog som led i en børnefaglig undersøgelse, og det følger af servicelovens § 50, stk. 9, 3. pkt., at denne bestemmelse også finder anvendelse ved en undersøgelse af de vordende forældres forhold. Da barnet i disse tilfælde endnu ikke er født, må det lægges til grund at bestemmelsen vedrører eventuel lægelig eller psykologisk undersøgelse af de vordende forældre under graviditeten, som måtte være nødvendig af hensyn til vurderingen af behov for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

Kommunen er endvidere efter servicelovens § 50, stk. 5, 4. pkt. forpligtet til at anvende en autoriseret psykolog, hvis kommunen iværksætter en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, og det følger af § 50, stk. 9, 3. pkt., at bestemmelsen også finder anvendelse ved en undersøgelse af de vordende forældres forhold. Da der ikke er nogen forældremyndighedsindehaver, før barnet er født, må det lægges til grund, at bestemmelsen i disse tilfælde vedrører de vordende forældre.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til vurderingen af behovet for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen lade de vordende forældre undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

En lægelig undersøgelse af de vordende forældre vil skulle ske efter reglerne i sundhedslovgivningen.

En psykologisk undersøgelse af de vordende forældre vil ligesom i dag skulle foretages af en autoriseret psykolog, der er underlagt Psykolognævnets tilsyn og tilsynsforanstaltninger og de særlige pligter for autoriserede psykologer, som følger af psykologloven.

Det vil ligesom i dag være op til kommunalbestyrelsen at vurdere, om det er nødvendigt at iværksætte psykologisk undersøgelse af de vordende forældre med henblik på at undersøge de vordende forældres kompetencer til at drage omsorg for et barn eller en ung.

Det foreslås i *stk. 4, 1. pkt.*, at udredningen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte støtte, jf. § 32, stk. 5, eller § 49 og i givet fald hvilken.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til, hvad der i dag gælder ved en undersøgelse af de vordende forældres forhold, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 1. pkt., og stk. 9, 3. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil fastsætte krav til kommunalbestyrelsens redegørelse for udredningens resultater. Bestemmelsen vil betyde, at kommunalbestyrelsen på baggrund af de oplysninger og faglige vurderinger, der er tilvejebragt som led i udredningen vil skulle sammenfatte og redegøre for undersøgelsens konklusioner, herunder om der er behov for støtte og hvori støttebehovet i givet fald består.

Viser udredningen således, at der er behov for at iværksætte hjælp eller støtte efter denne lov, vil der således på baggrund af den viden om barnet eller den unge, familien og omgivelserne, som er opsamlet gennem udredningen, skulle gøres rede for, hvilke støtte i form af indsatser eller anbringelse efter de foreslåede § 32, stk. 5, eller § 49, der må anses for at være den eller de bedste i det foreliggende tilfælde.

Det foreslås i *stk. 4, 2. pkt.*, at hvis der er iværksat støtte sideløbende med, at udredningen gennemføres, jf. § 32, stk. 5, skal der desuden tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til, hvad der i dag gælder ved en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 2. pkt.

Bestemmelsen vil betyde, at der i forbindelse med, at der skal tages stilling til, hvilken støtte der skal iværksættes i forhold til barnet eller den unge, jf. det foreslåede 1. pkt., også vil skulle tages stilling til, om foreløbig eller akut støtte, der er iværksat sideløbende med gennemførelsen af børneudredningen, skal videreføres.

Formålet er at sikre dels, at iværksat foreløbig eller akut støtte ikke automatisk videreføres, uden at der foretages en vurdering af, om den umiddelbare vurdering af barnets behov for støtte bakkес op af resultaterne af børneudredningen. Dels, at der i beslutningen om, hvilken konkret støtte der skal iværksættes, tages højde for, at barnet eller den unge allerede er inde i et støtteforløb, som det kan

være hensigtsmæssigt at fortsætte, hvis det fortsat vurderes at opfylde barnets eller den unges behov.

Det foreslås i *stk. 4, 3. pkt.*, at udredningen skal indeholde oplysninger om, hvordan de vordende forældre stiller sig til støtten, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne. Den foreslåede bestemmelse vil svare til, hvad der i dag gælder ved en undersøgelse af de vordende forældres forhold, jf. servicelovens § 50, stk. 6, 3. pkt., og stk. 9, 3. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at barnets, den unges og forældrenes holdning til den anbefalede indsats vil skulle fremgå af indstillingen. Det vil skulle bidrage til at sikre, at indstillingen så vidt muligt vil ske på baggrund af grundig inddragelse af de pågældende, og at det vil være klart for familien, hvilken indsats der lægges op til, hvorfor og hvad eventuelt samtykke til en sådan indsats vil indebære.

Det foreslås i *stk. 5*, at hvis en anbringelse overvejes, skal den person, der udarbejder den begrundede stillingtagen, jf. stk. 5, som led i vurderingen inddrage en anden person i den myndighed, der har ansvaret for børneudredningen.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at sørge for faglig sparring i sager, hvor en anbringelse overvejes, og at der derfor altid vil skulle en anden myndighedssagsbehandler eller faglig leder m.v. fra den ansvarlige forvaltning ind over vurderingen af støttebehovet i disse alvorlige eller meget komplekse sager.

Formålet er at sikre, at den enkelte sagsbehandler ikke vil skulle stå alene med den svære faglige vurdering af, om der er behov for at anbringe barnet eller den unge, eller om barnets eller den unges støttebehov vil kunne håndteres med hjælp og støtte til barnet, den unge eller forældrene under barnets eller den unges forbliven i hjemmet.

Til § 28

Efter servicelovens § 10, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i dag sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder. På længere sigt er formålet at sætte borgeren i stand til at løse opståede problemer ved egen hjælp. Rådgivningen kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Rådgivningen skal kunne gives som et anonymt og åbent tilbud, jf. servicelovens § 10, stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med rådgivningen være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning, jf. servicelovens § 10, stk. 3.

Det foreslås med lovens *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at børn og unge har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe barnet eller den unge over øjeblikkelige vanskeligheder. På længere sigt er det formålet med rådgivningen at sætte barnet eller den unge i stand til selv at løse opståede problemer ved egen hjælp. Rådgivningen kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 10, stk. 1, for så vidt angår børn og unge.

Den foreslåede ordning vil indebære, at ligesom i dag vil skulle sikre, at børn og unge kan få gratis forebyggende rådgivning. I sager vedrørende børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en langvarig eller kronisk lidelse bør kommunalbestyrelsen endvidere være opmærksom på, om der kan være grundlag for at tilbyde børn eller forældre rådgivning efter § 81. Voksne vil ligesom i dag kunne få generel rådgivning efter servicelovens § 10.

Der foreslås videre i bestemmelsens *stk. 2*, at rådgivningen skal kunne gives som et anonymt og åbent tilbud.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 10, stk. 2, for så vidt angår børn og unge. Bestemmelsen vil betyde, at børn og unge ligesom i dag skal kunne henvende sig uden forudgående visitation, og skal kunne modtage rådgivningen anonymt, hvis de ønsker det. De almindelige underretningsregler efter kapitel 14 vil dog fortsat gælde, hvis rådgiver får oplysninger, som giver anledning til bekymring for barnet eller den unge, og barnet eller den vil skulle oplyses herom i forbindelse med rådgivningen.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med rådgivningen skal være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 10, stk. 3, for så vidt angår børn og unge. Bestemmelsen vil betyde, at kommunen vil skulle sørge for, at barnet eller den unge tilbydes relevant hjælp efter reglerne i barnets lov eller anden lovgivning, f.eks. på undervisnings- eller dagtilbudsområdet, hvis kommunen som led i rådgivningen bliver opmærksom på, at barnet eller den unge har behov herfor. Eventuel iværksættelse af hjælp vil skulle ske efter reglerne i den relevante lovgivning.

Til § 29

Efter servicelovens § 11, stk. 2, 1. pkt. skal kommunalbestyrelsen som led i det tidlige forebyggende arbejde sørge for, at forældre med børn og unge eller andre, der faktisk sørger for et

barn eller en ung, kan få en gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien.

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det, jf. 2. pkt. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre, jf. 3. pkt. Såvel forældre som børn og unge, der alene søger rådgivning, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud, jf. 4. pkt.

Det foreslås i *stk. 1*, at Kommunalbestyrelsen som led i det tidlige forebyggende arbejde skal sørge for, at børn og unge, forældre med børn og unge, andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung, og vordende forældre kan få en gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det. Såvel forældre som børn og unge, der alene søger rådgivning, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 2, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 2, 3. pkt., hvor det dog tydeliggøres i lovteksten, at adgangen til gratis familieorienteret rådgivning også skal omfatte børn og unge.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunen ligesom som det i dag er tilfældet vil skulle sørge, at der er adgang til familieorienteret rådgivning for både enkeltmedlemmer og hele familien, også uden at der i øvrigt er iværksat eller skal iværksættes andre former for støtte. Viser det sig i forbindelse med rådgivningen, at barnet, den unge eller familien har behov for anden form for støtte, vil de foreslåede regler om forebyggende og støttende indsatser efter dette kapitel samt reglerne om anbringelse efter kapitel 4 finde anvendelse, ligesom kommunen vil skulle være opmærksom på, om der er behov for hjælp efter anden lovgivning. Familien vil ligesom i dag have krav på familieorienteret rådgivning uanset årsagen til behovet.

Ved familieorienteret forstås, at der vil kunne rådgives om alle aspekter, der har betydning for børn, unge og deres familier. Rådgivningen skal have karakter af et åbent tilbud, hvor det står enhver frit for at henvende sig. Der er ingen begrænsninger med hensyn til, hvem der kan søge om rådgivning.

Rådgivningen vil være gratis uanset økonomiske forhold. Rådgivningen vil kunne bestå i en enkeltstående oplysning, i samtaler, i hjælp til løsning af praktiske problemer eller i formidling af kontakt til andre myndigheder, og der vil kunne være tale om en løbende kontakt afhængig af behovet. En egentlig behandling vil derimod ikke være af bestemmelsen.

Der vil ligesom i dag ikke være notatpligt, når det kun er rådgivning, der ønskes og tilbydes. I tilfælde, hvor et barn eller en ung selv søger rådgivning, og hvor henvendelsen giver anledning til at overveje, om der er behov for en nærmere afdækning med henblik på iværksættelse af støttende

indsatser eller anbringelse, vil der være notatpligt med hensyn til de faktiske oplysninger, som forvaltningen får.

I sådanne tilfælde vil forvaltningen skulle være opmærksom på den særlige konflikt, som barnets eller den unges oplysninger kan give anledning til i forhold til forældrene, og det deraf følgende behov for at beskytte barnet eller den unge. En anmodning fra forældrenes side om aktindsigt vil derfor altid skulle føre til, at der foretages en konkret afvejning med henblik på vurderingen af, om undtagelsesbestemmelserne fra aktindsigt kan anvendes.

Bestemmelsen vil endvidere betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil skulle sørge for, at vordende forældre vil kunne få gratis familieorienteret rådgivning, ligesom kommunen ved opsøgende arbejde aktivt vil skulle tilbyde det vordende forældre, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det. Det vil bl.a. kunne være sårbare og udsatte vordende forældre, tidligere anbragte, som mangler rollemodeller eller netværk, meget unge vordende forældre m.v.

Bestemmelsen vil alene vedrøre familieorienteret orienteret rådgivning, dvs. rådgivning om forhold med betydning for et kommende barn og evt. ældre søskende, herunder håndtering af forældrerolle m.v. Anden rådgivning til voksne vil ligesom i dag skulle tilbydes efter relevant anden lovgivning på eksempelvis social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet, herunder efter servicelovens § 10.

Til § 30

Efter servicelovens § 11, stk. 3., skal kommunalbestyrelsen tilbyde en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når det vurderes, at støtte efter nr. 1-4 kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde følgende forebyggende indsatser:

- 1) Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser.
- 2) Netværks- eller samtalegrupper.
- 3) Rådgivning om familieplanlægning.
- 4) Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder.

Formålet med indsatserne efter § 11, stk. 3, er at sætte tidligt ind over for et barns eller en ungs problemer med henblik på at forebygge, at problemerne vokser sig store. Som det fremgår af bestemmelsen, er kommunen forpligtet til at tilbyde en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når det vurderes, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte, og det samtidig vurderes, at støtte efter bestemmelsen kan imødekomme barnets eller den unges behov.

Målgruppen for de forebyggende indsatser er børn og unge samt deres familier, der ikke har så komplekse problemer, at der er behov for særlige foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11. Servicelovens § 11, stk. 3, finder således anvendelse i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen

vurderer, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte, og at dette behov vil kunne imødekommes af en forebyggende indsats efter § 11, stk. 3.

Bestemmelsens nr. 1 giver mulighed for at tilbyde konsulentbistand og rådgivning om familieplanlægning. Konsulentbistand kan ydes til forældre og børn og unge, som har behov for et længerevarende og mere konkret rådgivningstilbud, end hvad der kan ydes som rådgivning efter servicelovens § 11, stk. 2. Rådgivningen kan således i højere grad målrettes de konkrete problemer, der søges om hjælp til, og der kan ydes støtte over en længerevarende periode, hvis der er behov herfor. Konsulentbistand forudsætter, at ydelsen er af væsentlig betydning for et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og kan tilbydes i det tilfælde, hvor det antages, at bistanden er relevant i forhold til at løse konkrete, afgrænsede problemstillinger, som giver sig udslag i et særligt støttebehov hos barnet eller den unge.

Det fremgår særskilt, at kommunalbestyrelsen efter denne bestemmelse kan iværksætte familierettede indsatser som en forebyggende indsats. Familierettede indsatser kan også iværksættes som en forebyggende foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3. Hvorvidt servicelovens § 11 eller § 52, stk. 3, finder anvendelse vil bero på en konkret vurdering. Vurderingen af, om der skal iværksættes en indsats efter forslagens § 11, stk. 3, eller efter § 52, stk. 3, beror på et konkret skøn, herunder af sagens kompleksitet og indsatsens intensitet.

Et forebyggende forældreprogram efter denne bestemmelse kan omfatte tilbud om undervisningsforløb til forældre, der har behov for vejledning om eksempelvis opdragelse, fordi deres barn vurderes til at have et behov for særlig støtte, men hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke foreligger et behov for at udarbejde en børnefaglig undersøgelse efter § 50 (eksempelvis »De Utrolige År«). Et sådan forældreprogram vil kunne gives efter § 11, stk. 3. Omvendt forudsætter et forældreprogram, som f.eks. Multi Systemisk Terapi (MST), der retter sig mod børn og unge, som har så alvorlige adfærdsvanskeligheder, at de er i stor risiko for at skulle anbringes uden for hjemmet, en børnefaglig undersøgelse efter § 50, og vil skulle gives efter § 52, stk. 3.

I bestemmelsens nr. 2 angives netværks- og samtalegrupper som eksempel på en relevant forebyggende indsats. Disse grupper kan være oprettet og drevet af kommunen selv, i fællesskab mellem flere kommuner eller af private humanitære organisationer, der er specialiserede inden for det pågældende område.

Kommunalbestyrelsen kan efter bestemmelsens nr. 3 tilbyde rådgivning om familieplanlægning. Rådgivning om familieplanlægning kan f.eks. være aktuelt i forbindelse med eventuel anden rådgivning af enlige eller sårbare unge mødre eller i de tilfælde, hvor familiens/den enlige forælders situation er af en sådan karakter, at familien/den enlige forælder med fordel kunne overveje at vente med at få endnu et barn til familien eller den enlige forælder har det fornødne overskud til at kunne tage tilstrækkeligt vare på barnet.

Hvis der i forbindelse med rådgivning om familieplanlægning også gives konkret rådgivning om prævention, bør der lægges vægt på at hjælpe med at vælge en præventionsform, som passer til kvindens præferencer og livsstil. Der er alene tale om rådgivning og dialog om muligheden for prævention generelt. Specifik rådgivning om valg af konkrete præventionsformer, herunder også helbredsundersøgelse, vejledning i anvendelse af præventionsmidlet og udskrivning af recepter foretages fortsat af sundhedspersonale som f.eks. den praktiserende læge.

Kommunalbestyrelsen kan ud over de nævnte typer af forebyggende indsatser i nr. 1-3, iværksætte en anden indsats, der har et forebyggende sigte, jf. nr. 4. Det kan eksempelvis være rådgivning om et barns eller en ungs fritidsaktiviteter. Hensigten er at give kommunerne så vide rammer som muligt i forhold til den forebyggende indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier og samtidig give kommunerne mulighed for at iværksætte indsatser, der ikke er nævnt i bestemmelsen. Det er i den forbindelse afgørende, at den valgte forebyggende indsats er sagligt begrundet.

Bestemmelsen indeholder ikke en forpligtelse for kommunerne til at tilbyde de i bestemmelsen oplistede indsatstyper. Kommunen kan således selv vælge, hvilke forebyggende indsatser, der generelt tilbydes i kommunen, ligesom kommunen selv vurderer, hvilken indsats, der er formålstjenstlig i forhold til et konkret barn eller en konkret ung.

Der træffes ikke afgørelse om iværksættelse af forebyggende indsatser efter den foreslåede § 11, stk. 3, og der er dermed heller ikke adgang til at klage over tilbuddet. En forebyggende indsats efter § 11, stk. 3, forudsætter heller ikke udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse efter lovens § 50 eller udarbejdelse af en handleplan efter § 140. Hvis kommunalbestyrelsen iværksætter en forebyggende indsats efter servicelovens § 11, vil det dog være muligt for forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge over 12 år at klage over, at kommunalbestyrelsen ikke har iværksat en foranstaltning efter § 52, jf. § § 166 og 167.

Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, om barnets eller den unges problemer er så komplekse, at der er behov for en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 for at få udredt barnets og familiens forhold. Der kan være situationer, hvor et barn eller en ung har behov for en akut indsats, men hvor problemet er så afgrænset, at der ikke er behov for en børnefaglig undersøgelse af barnets og familiens forhold. Det kan eksempelvis være i en situation, hvor barnets eller den unges forældre er blevet skilt, eller hvor den ene forælder dør. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at barnets eller den unges problemer er afgrænset til denne hændelse, og at en forebyggende indsats efter § 11 vil være tilstrækkelig til at imødekomme dets behov, vil der ikke være behov for udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse.

Når kommunalbestyrelsen skal vurdere, hvorvidt et barn eller en ung skal tilbydes en indsats efter § 11, eller hvorvidt der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, er det væsentligt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, hvorvidt der er et tilstrækkeligt kendskab til omfanget af barnets eller den unges problemer til at kunne tilbyde en indsats efter servicelovens §

11, stk. 3, og ikke at udarbejde en børnefaglig undersøgelse. Den hjælp, kommunalbestyrelsen tilbyder et barn eller en ung, skal således tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges behov og forudsætninger.

I de situationer, hvor kommunalbestyrelsen har vurderet, at der skal tilbydes en forebyggende indsats efter servicelovens § 11, stk. 3, og at der ikke er behov for udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse, er det væsentligt at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, om barnets eller den ungs behov samt forholdene i familien ændrer sig undervejs. Der kan således være tilfælde, hvor der er iværksat en forebyggende indsats, og efterfølgende forhold nødvendiggør, at der udarbejdes en børnefaglig undersøgelse.

Det foreslås i § 30, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en af følgende tidligt forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når kommunalbestyrelsen vurderer, at det kan imødekomme barnets eller den unges behov:

- 1) Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser.
- 2) Netværks- eller samtalegrupper.
- 3) Rådgivning om familieplanlægning.
- 4) Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder.

Den foreslåede ordning vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 3.

Formålet med foreslåede bestemmelse vil være at sætte tidligt ind over for et barns eller en ungs problemer med henblik på at forebygge, at problemerne vokser sig store.

Målgruppen for de forebyggende indsatser er børn og unge samt deres familier, der ikke har så komplekse problemer, at der er behov for støttende indsatser efter den foreslåede § 32 eller en anbringelse, jf. kapitel 5. Den foreslåede § 30 vil således finde anvendelse i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte, og at dette behov vil kunne imødekommes af en forebyggende indsats.

Bestemmelsen vil ikke indeholde en forpligtelse for kommunerne til at tilbyde de i bestemmelsen oplistede indsatstyper. Kommunen vil således selv kunne vælge, hvilke forebyggende indsatser der generelt tilbydes i kommunen, ligesom kommunen selv vurderer, hvilken indsats der er formålstjenstlig i forhold til et konkret barn eller en konkret ung.

En forebyggende indsats efter den foreslåede bestemmelse vil ikke forudsætte udarbejdelse af børneudredning eller afdækning, jf. de foreslåede §§ 19 og 20 eller udarbejdelse af en barnets plan, jf. den foreslåede § 91.

Der vil ikke skulle træffes afgørelse om iværksættelse af forebyggende indsatser efter den foreslåede bestemmelse, og der vil dermed heller ikke være adgang til at klage over tilbuddet. Iværksætter kommunalbestyrelsen en forebyggende indsats efter bestemmelsen, vil det være dog muligt for forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge over 10 år at klage over, at kommunalbestyrelsen ikke har iværksat en støttende indsats eller anbringelse efter de foreslåede §§ 32, 46 eller 47.

Konsulentbistand efter bestemmelsens *nr. 1*, vil kunne ydes til forældre og børn og unge, som har behov for et længerevarende og mere konkret rådgivningstilbud, end hvad der vil kunne ydes som rådgivning efter de foreslåede §§ 4 a og b. Rådgivningen vil således i højere grad kunne målrettes de konkrete problemer, der søges om hjælp til, og der vil kunne ydes støtte over en længerevarende periode, hvis der er behov herfor.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere efter bestemmelsens *nr. 1* kunne tilbyde konsulentbistand i form af familierettede indsatser. Et forebyggende forældreprogram efter denne bestemmelse vil kunne omfatte tilbud om undervisningsforløb, f.eks. "De utrolige År" til forældre, der har behov for vejledning om eksempelvis opdragelse, fordi deres barn vurderes til at have et behov for særlig støtte, men hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke foreligger et behov for nærmere afdækning eller udredning af barnets eller den unges behov, jf. de foreslåede § 4 b og 4 d.

Omvendt vil et forældreprogram, som f.eks. Multi Systemisk Terapi (MST), der retter sig mod børn og unge, som har så alvorlige adfærdsvanskeligheder, at de er i stor risiko for at skulle anbringes uden for hjemmet, forudsætte en afdækning eller udredning efter de foreslåede §§ 29 og 31 og vil skulle gives som en støttende indsats efter den foreslåede § 32.

Hvorvidt der i et konkret tilfælde vil være behov en familierettet indsats efter den foreslåede bestemmelse eller en støttende indsats efter den foreslåede § 32, vil bero på en konkret vurdering, herunder af sagens kompleksitet og indsatsens intensitet.

Kommunalbestyrelsen vil efter bestemmelsens *nr. 2* kunne tilbyde et barn eller et eller flere familiemedlemmer at deltage i samtale- eller netværksgrupper. Disse grupper vil kunne være oprettet og drevet af kommunen selv, i fællesskab mellem flere kommuner eller af private humanitære organisationer, der er specialiserede inden for det pågældende område. Der vil eksempelvis kunne være tale om gruppeforløb som kan understøtte barnet, den unge eller familien i at mestre særlige udfordringer i hverdagen som følge af psykiske vanskeligheder eller en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Efter bestemmelsens *nr. 3* vil kommunalbestyrelsen kunne tilbyde rådgivning om familieplanlægning. Det vil f.eks. kunne være aktuelt i forbindelse med eventuel anden rådgivning af sårbare forældre, hvor de pågældende situation er af en sådan karakter, at forældrene med fordel kunne overveje at vente med at få endnu et barn til der er det fornødne overskud til at kunne tage tilstrækkeligt vare på barnet.

Efter bestemmelsens *nr. 4* vil kommunalbestyrelsen kunne tilbyde andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder. Hensigten vil være at give kommunerne mulighed for at udvikle nye tidligt forebyggende indsatser og skræddersy indsatser til det enkelte barn eller unge. Der vil dog skulle være tale om tidligt forebyggende indsatser, dvs. indsatser målrettet afgrænsede problemstillinger med begrænset tyngde. Der vil således ikke kunne efter bestemmelsen kunne iværksættes indsatser, som i karakter og intensitet vil svare til støttende indsatser som f.eks. familiebehandling efter den foreslåede § 31.

Til § 31

Efter servicelovens § 11, stk. 7, skal kommunalbestyrelsen tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier. Opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

Det foreslås i § 31, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder samt deres familier. Opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 7, for så vidt angår børn og unge med adfærdsvanskeligheder. For så vidt angår børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier henvises til § 81 og bemærkningerne hertil.

Målgruppen for rådgivning, undersøgelse og behandling efter den foreslåede bestemmelse vil være de børn, unge og familier, der har sociale og adfærdsmæssige problemer, der ikke er så store endnu, at der er behov for støttende indsatser efter den foreslåede § 32 eller en anbringelse. Der vil f.eks. kunne være tale om børn med mindre adfærdsmæssige vanskeligheder, der kan håndteres ved f.eks. nogle få psykologsamtaler.

Formålet med rådgivning, undersøgelse og behandling efter den foreslåede bestemmelse vil således dels være at afhjælpe de problemer, der allerede eksisterer, og som i nogle tilfælde kan have forbigående karakter, fordi de f.eks. er opstået i forbindelse med en ulykke, dels at forebygge at problemerne vokser sig større, så der ikke senere bliver behov for at tage mere alvorlige foranstaltninger i anvendelse.

Til § 32

Efter servicelovens § 52, stk. 1, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om foranstaltninger, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50, jf. servicelovens § 52, stk. 1, 2. pkt.

Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehavere, og – når der er tale om anbringelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7 – den unge, der er fyldt 15 år, jf. servicelovens § 52, stk. 1, 3. og 4. pkt. Dog kan afgørelse om visse foranstaltninger træffes uden samtykke efter reglerne i servicelovens §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a, når betingelser herfor er opfyldt.

Det fremgår af servicelovens § 52, stk. 2, 1. pkt., at støtteforanstaltninger kun kan iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. serviceloven § 50, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen, jf. servicelovens § 52, stk. 2, 2. pkt.

Det fremgår af servicelovens § 52, stk. 3, at kommunalbestyrelsen iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

- 1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer.
- 4) Døgnophold, jf. servicelovens § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 6 og 7, eller i et botilbud, jf. § 107
- 5) Aflastningsordning, jf. servicelovens § 55, i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § servicelovens 66, stk. 1, nr. 1-4, 6 og 7.
- 6) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.
- 7) Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66.
- 8) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
- 9) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Servicelovens § 52, stk. 4, 1. pkt. fastsætter, at kommunalbestyrelsen under en graviditet skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens stk. 3, nr. 2, 3, 4, 6 eller 9, og § 52 a, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen.

Bestemmelsen betyder, at en række af de foranstaltninger, der er oplyst i servicelovens § 52, stk. 3, (støtte i hjemmet, familiebehandling, døgnophold og kontaktperson og anden støtte) ligeledes kan anvendes over for vordende forældre.

Afgørelsen træffes med samtykke fra forældrene, jf. servicelovens § 52, stk. 4, 2. pkt. Servicelovens § 52, stk. 2, finder anvendelse ved afgørelsen, jf. servicelovens § 52, stk. 4, 3. pkt. Det betyder, at foranstaltningerne som udgangspunkt kun kan iværksættes efter gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse, men at der dog kan iværksættes foreløbige eller akutte foranstaltninger, hvis særlige forhold taler herfor.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, skal træffe afgørelse om en eller flere støttende indsatser, jf. dog § 54 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet:

1. Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.
2. Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
3. Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.
4. Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
5. Familiebehandling eller behandling af barnet eller den unge.
6. Familieanbringelse i form af et døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 43 eller i et botilbud, jf. § 107 i lov om social service.
7. Støtteophold i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 43.
8. Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Bestemmelsen vil i vidt omfang svare til servicelovens § 52, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, med visse ændringer. Målgruppen for bestemmelsen vil i lighed med den eksisterende bestemmelse i serviceloven være alle børn og unge med behov for særlig støtte, uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer hos barnet, den unge eller forældrene, i en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge, eller i en kombination heraf.

Af lovtekniske grunde og for at sikre klare og anvendelige regler samler bestemmelsen samles således det centrale materielle kriterium for iværksættelse af støtten og oplystningen af de forskellige typer af støtte, som kan gives.

Samtidig ændres 'terminologien' foranstaltninger' til 'støttende indsatser'. Ændringen er en del af opgøret med forældet eller stigmatiserende sprogbrug, der gennemføres med en ny barnets lov.

Betegnelsen 'støttende indsatser' skal signalere kontinuitet til kommunens forebyggende indsatser efter den foreslåede § 30, men samtidig tydeliggøre, at der her er tale om mere intensiv støtte, end hvad der kan gives som led i den helt tidligere forebyggelse.

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge det materielle (dvs. indholdsmæssige) kriterium for iværksættelse af frivillige støttende indsatser. Det er således ikke ethvert behov, der udløser støtte efter bestemmelsen. Det udtrykkes ved, at det skal være af væsentlig betydning og ved, at det skal være af hensyn til et særligt behov for støtte.

Derudover vil den foreslåede bestemmelse indebære en afgræsning til andre, tilgrænsende sektorområder. Der må således ikke efter denne bestemmelse varetages hensyn, der hører til andre sektorer, som f.eks. undervisningssektoren. Der kan eksempelvis være tale om, at det vil være gavnligt for en ung at komme på efterskole, men hvor den unge ikke har behov for særlig støtte, og derfor ikke falder inden for anvendelsesområdet for af bestemmelsen.

Kriteriet er dog samtidig udformet tilpas rummeligt med henblik på at sikre, at det ikke afskærer kommunen fra at yde hjælp, når det må ses som formålstjenligt ud fra en vurdering af familiens situation sammenholdt med de hjælpemuligheder, som findes i bestemmelsen.

Kommunalbestyrelsen vil som udgangspunkt ikke kunne træffe afgørelser om støtte efter den foreslåede bestemmelse i sager, som er som er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Kommunalbestyrelsen vil dog under et barns eller en ungs forbedringsforløb, jf. § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kunne træffe afgørelse om supplerende indsatser efter bestemmelsens, nr. 1-8, jf. § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaveren.

Oplistningen af typer af indsatser i den foreslåede bestemmelse vil i vidt omfang svare til oplistningen i servicelovens § 52, stk. 3, men med den væsentlige forskel, at frivillig anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet ikke indgår og derfor ikke vil kunne iværksættes efter denne bestemmelsen. Anbringelsesreglerne foreslås således samlet i et særskilt kapitel. Der henvises til det foreslåede kapitel 5.

Formålet med at udskille anbringelsesreglerne fra de øvrige indsatser er at give mulighed for at tilpasse kravene til sagsoplysning ved støttende indsatser, så de bedre afspejler intensiteten i støtten, uden det går ud over de særligt høje krav til grundig udredning, der nødvendigvis må gælde ved en anbringelse uden for hjemmet af hensyn til retssikkerheden for barnet eller den unge og forældrene.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunen vil kunne iværksætte støtte inden for en eller flere af oplistede typer af indsatser. Det vil ligesom i dag være muligt at kombinere de forskellige indsatser og f.eks. tilbyde både praktisk, pædagogisk støtte i hjemmet og en kontaktperson til barnet eller den unge. I sager vedrørende børn og unge med nedsat fysisk eller

psykisk funktionsevne eller en langvarig eller kronisk lidelse, vil kommunalbestyrelsen også fremover skulle overveje om der, ud over eventuelle indsatser efter dette kapitel, er grundlag for at tilbyde hjælp og støtte efter kapitel 8 eller for at afdække behovet herfor.

Det vil også ligesom i dag være muligt at iværksætte en eller flere støttende indsatser til barnet, den unge eller familien, mens barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet. Det kunne f.eks. være familiebehandling til forældrene med henblik på at arbejde med deres forældrekompetencer under anbringelsen, eller behandling til barnet eller den unge, som ligger udover, hvad anbringelsesstedet selv kan tilbyde.

De enkelte støttende indsatser vil hver især have et indbygget formål, men samtidig nogle fleksible ydre grænser, der gør, at indsatserne vil kunne overlappe hinanden. To eller flere foranstaltninger vil kunne anvendes samtidig eller i forlængelse af hinanden. Indsatsen vil ligesom i dag kunne udvikles inden for de givne rammer, således at opregningen i bestemmelsen ikke vil forhindre udviklingen af nye tilbud.

Rækkefølgen af indsatser vil ikke være udtryk for en tidsmæssig prioritering i et sagsforløb.

Bestemmelsens *nr. 1* vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne iværksætte hjælp i form af ophold til barnet eller den unge i et dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign. som en støttende indsats.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens nuværende § 52, stk. 3, nr. 1.

Bestemmelsens *nr. 2* vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne iværksætte hjælp i form af praktisk pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens nuværende § 52, stk. 3, nr. 2.

Det vil være en type af indsats, der primært vil tage sigte på forskellige former for støtte i hjemmet (»hjemme-hos«-ordninger) med det formål at sørge for, at familien holdes samlet. Det vil f.eks. kunne bestå i at støtte familien i at strukturere hverdagen, at sørge for at børnene kommer i skole, til idræt eller lignende, at støtte forældrene i grænsesætning over for børnene, at motivere forældrene til aktiviteter og at støtte familien i kontakt til omgivelserne.

Støtten vil dog også, ligesom øvrige indsatser efter det foreslåede stk. 3, kunne gives under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, f.eks. for at understøtte forældrene i varetage omsorgen for barnet eller den unge under samvær eller med henblik på eventuel hjemgivelse af barnet eller den unge. Der henvises til Kapitel 7 om hjælp til barnets forældre.

Støtten vil ligesom i dag kunne ydes i meget varierende perioder fra nogle få måneder til flere år, og tilstedeværelsen af en støtteperson i familien vil kunne variere fra flere timer dagligt til et besøg 1-2

timer én gang om ugen eller hver 14. dag alt efter, hvor stor en indsats en afhjælpning af problemerne må antages at kræve.

Bestemmelsens *nr. 3* vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne tilbyde hjælp i form af en fast kontaktperson til barnet eller den unge eller hele familien.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens nuværende § 52, stk. 3, nr. 6.

Ved en fast kontaktperson for barnet eller den unge forstås en indsatsstype, der ligesom i dag vil kunne spænde fra en begrænset støttefunktion i forhold til f.eks. skolegang til en mere omfattende støttefunktion, der vil kunne yde vejledning og støtte i forhold til hele barnets eller den unges livssituation. En kontaktperson vil også kunne fungere som mentor for f.eks. unge kriminelle og hermed varetage en funktion som rollemodel og sparringspartner for den unge.

Kontaktpersonen vil således udfylde flere forskellige funktioner alt efter, hvad barnet eller den unge har behov for.

Kontaktpersonens opgave vil være at være til rådighed, når barnet eller den unge har behov for en voksen til at tale med, blive trøstet af mv. Der vil derfor være tale om en opgave, der principielt vil kunne blive aktuel døgnet rundt.

Da kontaktpersonens opgaver vil ligge på et nært personligt plan, vil det være væsentligt, at den, der udpeges, er en person, som barnet eller den unge med tryghed vil kunne henvende sig til. En mulig kontaktperson vil derfor ofte skulle findes i barnets eller den unges nære omgivelser, f.eks. en pædagog, en lærer, en klubmedarbejder, en idrætstræner eller en anden voksen person, som barnet eller den unge vil have tillid til.

Ved en fast kontaktperson for hele familien forstås en tilsvarende en indsats, der vil kunne udfylde forskellige funktioner i form af støtte og vejledning til hele familien alt efter familiens behov.

Bestemmelsens *nr. 4* vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne tilbyde hjælp i form af formidling af et praktikophold for den unge hos en privat eller offentlig arbejdsgiver, og kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse kunne udbetale godtgørelse til den unge.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens nuværende § 52, stk. 3, nr. 8.

Målgruppen for den foreslåede ordning vil især være med unge med sociale og adfærdsmæssige vanskeligheder, som har svært ved at fastholde tilknytningen til uddannelsessystemet og til at opnå eller fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet ved egen hjælp.

Målgruppen vil også kunne omfatte unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som vil kunne have behov for at afprøve sig i en arbejdspraktik, idet funktionsnedsættelsen kan skabe barrierer for de unges muligheder for at finde beskæftigelse på almindelige vilkår.

Opretholdelse af den unges kontakt til skolesystemet kan være et sigte i forbindelse med godtgørelse ved deltagelse i et praktiktilbud, men behøver ikke at være det. Det kan være et tilstrækkeligt formål i sig selv at støtte den unges indtræden på arbejdsmarkedet med henblik på forbedring af den unges sociale situation i det hele taget.

Den enkelte kommune træffer afgørelse om størrelse og udbetaling af godtgørelse. Det er ikke hensigten at tilsidesætte grundprincippet om forældres forsørgelsesansvar over for unge under 18 år. Derfor er det forudsat, at godtgørelsen udgør et mindre beløb.

Der er ikke hjemmel til at kræve udgiften til godtgørelsen betalt af den unges forældre, når disse har midler hertil. For unge, der har ophold i et anbringelsessted for børn og unge, skal godtgørelsen betragtes som indtægt ved eget arbejde. Godtgørelse ophører ved den unges 18. år.

Bestemmelsens *nr. 5* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil kunne iværksætte hjælp i form af familiebehandling eller behandling af barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens nuværende § 52, stk. 3, nr. 3.

Ved familiebehandling forstås forskellige typer af familierettede indsatser, der som udgangspunkt har til formål at bevare familien samlet. Familiebehandling vil dog kunne tilbydes familien i tilknytning til, at barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet, f.eks. med henblik på at arbejde med forældrenes kompetencer til at drage omsorg for barnet eller den unge under samvær eller ved en eventuel hjemgivelse. Der henvises til kapitel 7 om forældre støtte.

Familiebehandling kan ydes i hjemmet, som ambulant behandling eller som led i barnets eller den unges ophold i et dagbehandlingstilbud. For familiebehandling under døgnophold for hele familien henvises til den foreslåede stk. 1, nr. 6, jf. nedenfor.

Ved behandling af barnet eller den unge forstås socialpædagogisk, psykologisk eller anden tilsvarende behandling af barnet eller den unge, der har til formål at afhjælpe barnets eller den unges vanskeligheder. Det vil f.eks. kunne være målrettet traumer hos barnet eller den unge, tilknytningsforstyrrelser, opmærksomhedsforstyrrelser, selvskaade eller udadregerende adfærd, andre adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder m.v.

Behandlingen vil kunne foregå på flere forskellige måder og efter forskellige behandlingsmetoder. Behandlingen vil f.eks. kunne gives ambulant eller ved at barnet eller den unges bevilges dagbehandling i en privat eller offentlig institution. Behandling af barnet eller den unges problemer

efter foreslåede bestemmelse vil også kunne gives som supplerende støtte under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet.

Behandling af barnets eller den unges problemer vil også kunne involvere familien, og der vil derfor kunne være en glidende overgang mellem familiebehandling og behandling af barnet eller den unge.

Bestemmelsens *nr. 6* vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne iværksætte hjælp i form af døgnophold til hele familien eller enkelte af dens medlemmer sammen med barnet eller den unge. Opholdet vil med bestemmelsen fremover blive betegnet en 'familieanbringelse'.

Den foreslåede bestemmelse vil i øvrigt svare til servicelovens nuværende § 52, stk. 3, nr. 4.

Formålet med en sådan familieanbringelse vil være at give familier et tilbud om intensivt støtte, der er mindre indgribende end anbringelse af barnet eller den unge alene. Der bør dog sikres, at døgnopholdet ikke anvendes, hvis der allerede foreligger oplysninger som peger på, at en anbringelse uden for hjemmet, vil være bedst for barnet eller den unge.

Den foreslåede ordning vil f.eks. kunne give mulighed for at arbejde målrettet og helhedsorienteret med familien, herunder med relationer, tilknytning og samspil og forældrenes kompetencer til at skabe trygge rammer og struktur og sætte grænser. Med en familieanbringelse vil familierne således kunne støttes i deres konkrete udfordringer – eksempelvis fremme børnenes trivsel, understøtte relationen mellem forældre og børn og styrke forældrenes forældrekompetencer – til gavn for både børn og forældre.

Døgnophold efter den foreslåede bestemmelse vil oftest indgå som led i en familiebehandling, men kan også foregå som del af en undersøgelse af forældrenes kompetencer til at drage omsorg for barnet eller den unge i forbindelse med en børneudredning.

Opholdet vil skulle ske på et børne- eller ungehjem, i en almindelig plejefamilie, en forstærket plejefamilie eller en specialiseret plejefamilie, jf. 43, eller i et botilbud, jf. § 107 i lov om social service.

En familieanbringelse efter den foreslåede bestemmelse vil ikke være en anbringelse af barnet eller den unge efter lovens kapitel 5 og vil derfor ikke være omfattet af de særlige regler om bl.a. hjemgivelse og samvær m.v., der særskilt knytter sig til en anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

Bestemmelsens *nr. 7* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil kunne iværksætte hjælp i form af et støtteophold for et barn eller en ung i form af et døgnophold i en plejefamilie eller i et børne- eller ungehjem.

Hensigten med den foreslåede bestemmelse vil være at præcisere de muligheder, kommunerne har i dag efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5, for at iværksætte fleksible, støttende og aflastende ophold for barnet eller den unge i en plejefamilie eller i et børne- eller ungehjem, mens barnet eller den unge fortsat bor hjemme hos forældrene. Det vil skulle sikre, at udsatte børn og unge vil kunne blive boende hjemme hos familien, men samtidig få den nødvendige støtte eller det nødvendige pusterum, når sådan en fleksibel model er bedst for barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse vil gøre det tydeligt, at det vil være barnets eller den unges behov, som vil være udgangspunktet for indsatsen, og ikke f.eks. forældres eller plejeforældres behov for aflastning. For at understrege dette, vil den foreslåede ordning indebære en ændring af terminologien fra 'aflastning' til 'støtteophold', så barnet eller den unge ikke vil skulle opleve at være en belastning, som de voksne omkring barnet eller den unge skal aflastes fra. Ændringen vil indgå som et led i det bredere opgør med stigmatiserende sprogbrug i en ny barnets lov. I sager vedrørende børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en langvarig eller kronisk lidelse bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på, om der kan være grundlag for at tilbyde aflastning til familien efter kapitel 8.

Formålet med den foreslåede bestemmelse vil således være at give barnet eller den unge mulighed for at komme væk hjemmefra i en kortere periode, når barnet eller den unge har behov for det.

Tidsmæssigt vil de enkelte støtteophold kunne strække sig fra en til to dage til to til tre uger ad gangen, typisk weekender og ferieperioder. Selve ordningen vil kunne fungere for en længere årrække, eventuelt under hele opvæksten.

Det vil ikke være muligt med hjemmel i den foreslåede bestemmelse at bevillige støtteophold på timebasis. Støtte efter denne bestemmelse vil således ligesom i dag kun kunne bevilliges som døgnophold.

Et støtteophold efter § 32, stk. 1, nr. 7, vil ikke være en anbringelse, selvom det vil skulle foregå i et godkendt anbringelsessted. Et støtteophold vil derfor heller ikke kunne erstatte en anbringelse uden for hjemmet, hvis det er en anbringelse barnet eller den unge har behov for.

Støtteophold vil dog også kunne gives som en supplerende indsats under en anbringelse i en plejefamilie eller på et børne- eller ungehjem.

Kommunerne vil skulle tilrettelægge indsatsen og fastsætte de nærmere rammer for støtteopholdet i dialog med barnet eller den unge og familien, så opholdet tilpasses behovet hos det enkelte barn eller den enkelte unge. I forbindelse med den løbende opfølgning på barnets eller den unges udvikling og trivsel, jf. § 95, vil kommunen i dialog med barnet eller den unge og familien skulle tage stilling til, om der er behov for at justere indsatsen.

Bestemmelsens *nr. 8* vil give kommunalbestyrelsen mulighed for at iværksætte anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 9.

Hensigten vil være at give kommunerne så vide rammer som muligt i forhold til at målrette hjælpen til barnet eller den unge og familien og gøre det muligt at iværksætte tilbud, der ikke er taget højde for i opremsningen af typer af støttende indsatser. Der udvikles således løbende nye metoder, og der opstår nye initiativer. Disse skal ikke begrænses af en udtømmende opremsning af indsatstyper. Betingelserne for at iværksætte støtte, jf. stk. 1, vil dog altid skulle være opfyldt.

Der vil ikke kunne ske anbringelse uden for hjemmet eller ydes døgnophold til barnet eller den unge eller familien efter den foreslåede *nr. 8*, jf. formuleringen »anden hjælp«. Hjælpen vil dog godt ydes kunne uden for hjemmet, f.eks. i et børnehus eller i et dagbehandlingstilbud.

Det foreslås i *stk. 2*, at afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 37-39.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 52, stk. 1, 3. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen alene vil kunne træffe afgørelse om støttende indsatser efter denne bestemmelse, hvis der foreligger samtykke fra den eller de personer, som har del i forældremyndigheden. Visse indsatser vil dog efter omstændighederne kunne iværksættes uden samtykke efter reglerne i de foreslåede §§ 37-39, hvis betingelserne herfor er oplyst.

Samtykket vil skulle omfattet indholdet af den støttende indsats, det overordnede formål med indsatsen samt den forventede varighed, jf. nedenfor.

Samtykket vil skulle skal være frit og informeret og vil til enhver tid kunne trækkes tilbage. Det vil betyde, at kommunen vil skulle sørge for, at forældremyndighedsindehaver er tilstrækkeligt oplyst om og forstår, hvad indsatsen vil indebære, hvad formålet er med at iværksætte hjælpen, og hvor længe indsatsen forventes at vare.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at ved en afgørelse efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen vælge den eller de støttende indsatser, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges særlige behov for støtte.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at det vil være hensynet til at imødekomme barnets eller den unges støttebehov, som vil skulle være bestemmende for, hvilke indsatser der iværksættes. Bestemmelsen vil afspejle, at hjælp og støtte altid skal iværksættes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste, jf. formålsbestemmelsen i den foreslåede § 2.

Den vil endvidere afspejle den forvaltningsretlige grundsætning om egnethed, hvorefter en foranstaltning altid skal være egnet til at løse det formål, den skal opfylde. Kommunalbestyrelsen skal således sikre, at afgørelsen som middel er egnet til at opnå målet.

Endelig illustrerer formuleringen hensynet til proportionalitetsprincippet. Støttende indsatser vil variere i intensitet og karakter og vil efter omstændighederne kunne være indgribende for både børn, unge og forældre. Det er derfor vigtigt, at de valgte indsatser kan bidrage til at løse de vanskeligheder, som barnet, den unge eller familien, har brug for hjælp til, og at indsatserne står i et rimeligt forhold til formålet. Princippet er som forvaltningsretligt grundprincip gældende, uanset om det står udtrykkeligt i lovteksten.

Samlet set vil det betyde, at en afgørelse om iværksættelse af støttende indsatser ikke bør være så lidt indgribende, at den ikke er tilstrækkelig til at opnå målet, eller at den senere viser sig ikke at have effekt. Samtidig bør det altid sikres, at indsatsen ikke er så indgribende, at den har større bivirkninger end fordele for barnet eller den unge. Der er således tale om, at sagsbehandleren i de enkelte tilfælde nøje må overveje balancen imellem disse forvaltningsretlige og faglige hensyn.

Det foreslås videre i stk. 3, 2. pkt., at afgørelsen skal angive formålet med indsatsen og den forventede varighed.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen i sin afgørelse om støttende indsatser vil skulle angive det overordnede formål med den eller de valgte indsatser.

Et eksempel kunne være en afgørelse om praktisk og pædagogisk hjælp i hjemmet med det overordnede formål at styrke barnets trivsel ved at hjælpe forældrene med at skabe struktur i familien hverdag og støtte forældrene i at sætte grænser. Det konkrete mål for indsatsen vil skulle fastsættes i samarbejde med barnet eller den unge og forældrene i Barnets Plan. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.3

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere betyde, at kommunalbestyrelsens afgørelse skal indeholde en angivelse af, hvor længe indsatsen forventes at vare. Det vil sige, at kommunen i forbindelse med iværksættelsen af støtten skal tage stilling til, om indsatsen forventes at skulle være af kortere eller længere varighed.

Med stk. 3, 2. pkt. videreføres dele af de gældende regler i servicelovens § 140, stk. 2 og 3, om indsatsens formål og forventet varighed. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 91 og 92 og til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2. og 3.12.3.

Det foreslås i *stk. 4*, at støtte efter bestemmelsens *stk. 1* kan iværksættes på grundlag af en afdækning eller udredning, jf. §§ 19-20, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller sideløbende hermed.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om støttende indsatser baggrund af en afklaring af et flere forhold med betydning for barnet eller en egentlig udredning af barnets eller den unge situation. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.3.

Kommunalbestyrelsen vil altså ikke, som i dag, som udgangspunkt skulle iværksætte støtte efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse eller hvad der svarer her til, idet en mere afgrænset afklaring vil kunne være tilstrækkeligt grundlag, når der ikke er tale om meget alvorlige og komplekse sager, hvor der kan være behov for en anbringelse. Formålet er at sikre, at barnet eller den unge og familien vil få hurtigere hjælp end i dag, og at kommunerne ikke bruger unødige ressourcer på langvarige og omfangsrige undersøgelser, når det ikke står mål med problemtyngden og indsatsens karakter.

Støtte vil dog også kunne iværksættes på grundlag af en børneudredning, der kommer hele vejen rundt om barnets eller den unges situation. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, i en situation, hvor kommunen indledningsvis har vurderet, at der er tale om en så alvorlig sag, at en anbringelse vil kunne være relevant, og derfor har iværksat en børneudredning, jf. den foreslåede § 20. På baggrund af udredning har kommunen imidlertid vurderet, at der ikke er grundlag for en anbringelse af barnet men behov for f.eks. intensiv familiebehandling under et døgnophold for barnet og forældrene. Det vil også kunne være tilfældet i en situation, hvor barnet anbringes uden for hjemmet, og der vurderes at være behov for supplerende støtte til barnet eller forældrene under anbringelsen.

Den foreslåede ordning vil også betyde, at kommunerne vil få lettere adgang til at iværksætte støttende indsatser sideløbende med en afdækning af barnets eller den unges behov. I dag kan foranstaltninger efter servicelovens § 52 alene iværksættes sideløbende med en børnefaglig undersøgelse, hvis særlige grunde taler herfor, men det klare udgangspunkt er, at undersøgelsen skal være gennemført forinden. Det vil den foreslåede bestemmelse gøre op med.

Støttende indsatser, herunder eventuelle handicapkompenenserende indsatser efter kapitel 8, vil således kunne iværksættes sideløbende med afklaring eller udredning, hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af de oplysninger, der allerede foreligger i sagen, vurderer, at det vil være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Formålet er igen at sikre hurtigere og mere fleksibel hjælp til barnet eller den unge og familien. Det vil samtidig give bedre mulighed for en mere aktiv afdækningsperiode, hvor afdækningen af barnets, eller den unges og familiens ressourcer udfordringer sker som led i en støttende indsats. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.3.

Der vil være en forudsætning, jf. det foreslåede stk. 1, at der foreligger tilstrækkelig oplysninger til, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om barnet eller den unge har behov for *særlig støtte*, dvs. at støttebehovet ligger udover, hvad der kan imødekommes som led i en tidligt forebyggende indsats efter den foreslåede § 30, og om støtten vil være af *væsentlig betydning*. Endelig skal kommunen for at kunne træffe afgørelse have tilstrækkelige oplysninger til at kunne vurdere, hvilke indsatser, der bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov.

Kommunalbestyrelsens afgørelse vil være omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler om partshøring og klagevejledning m.v., ligesom kommunen vil have ansvar for at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse, jf. § 10 i den sociale retssikkerhedslov.

Hvis der iværksættes støttende indsatser sideløbende med afklaring eller udredning, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med opfølgningen på barnets trivsel og udvikling, jf. den foreslåede § 95, tage stilling til, om afklaringen eller udredningen giver anledning til at justere indsatsen, herunder iværksætte handicapkompenserende indsatser efter kapitel 8, hvis der i forbindelse med opfølgningen viser sig et grundlag herfor.

Det foreslås i *stk. 5, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen under en graviditet med samtykke fra de kommende forældre skal træffe afgørelse om støttende indsatser efter den foreslåede stk. 1, nr. 2, 3, 5, 6 eller 8, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen.

Det foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 52, stk. 4, med de redaktionelle ændringer, der følger af, at rækkefølgen af de oplistede indsatser i stk. 1 justeres i forhold til, hvad der er i dag gælder i servicelovens § 52, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at en række af de støttende indsatser, der er oplistet i det foreslåede stk. 1, fortsat vil kunne iværksættes inden barnets fødsel.

Det vil kunne ske, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte umiddelbart efter fødslen.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunen ligesom i dag inden fødslen vil kunne træffe afgørelse om støtte i hjemmet efter den foreslåede nr. 2, udpegning af kontaktperson til forældrene efter den foreslåede stk. 1, nr. 3, familiebehandling efter den foreslåede stk. 1, nr. 5, døgnophold for de vordende forældre efter den foreslåede stk. 1, nr. 6, ligesom opsamlingsbestemmelsen i den foreslåede stk. 1, nr. 8 vil finde anvendelse.

Kommunerne vil især kunne anvende familiebehandling efter den foreslåede nr. 3 således, at de kommende forældre gennem f.eks. terapi, øvelser m.v. kan øge deres forældrekompetencer. Kommunen vil dog altid i det enkelte tilfælde skulle vurdere, hvilken hjælp der er relevant. Rent

indholdsmæssigt vil disse støttende indsatser i praksis skulle udmøntes, så de retter sig mod at forberede forældrene på den kommende familieførøgelse.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at afgørelsen om støttende indsatser under graviditeten træffes med samtykke fra de kommende forældre.

Ved de kommende forældre forstås den gravide kvinde og den, der efter børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019, anses som retlig forælder til barnet. Dette omfatter kvindens ægtefælle, medmindre denne efter børneloven ikke anses som forælder til barnet, og den mand eller kvinde, der har anerkendt faderskabet henholdsvis medmoderskabet til barnet på afgørelsestidspunktet. Derimod omfatter det ikke den mand eller kvinde, der er far eller medmor til barnet, men hvis forældreskab til barnet endnu ikke er fastslået. Endvidere omfatter det den mand eller kvinde, som ifølge moren er eller kan være far eller medmor til barnet.

Det foreslås i § 5, 2. pkt., at afgørelsen efter 1. pkt. træffes over for de vordende forældre.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at når der er behov for at træffe afgørelse om støttende indsatser under en vordende mors graviditet efter § 32, stk. 5, 1. pkt., træffes afgørelsen over for de kommende forældre.

Det foreslås i 3. pkt., at stk. 4 finder anvendelse ved afgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at støtten vil kunne iværksættes på grundlag af eller sideløbende med en afklaring eller udredning, jf. de foreslåede §§ 19-20.

Til § 33

Efter servicelovens § 101, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde social behandling til personer med stofmisbrug. Tilbuddet skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen, jf. servicelovens § 101, stk. 4.

Servicelovens § 101, stk. 12, bemyndiger social- og ældreministeren til at fastsætte regler om behandling af stofmisbrug efter servicelovens § 101, stk. 1 og 4, af børn og unge under 18 år i særlige tilfælde.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 714 af 19. juni 2013 om garanti for social behandling for stofmisbrug til unge under 18 år i særlige tilfælde.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, at kommunalbestyrelsen sørger for tilbud om behandling for stofmisbrug til unge under 18 år i særlige tilfælde.

Det fremgår videre af bekendtgørelsens § 1, stk. 2, at tilbud efter bekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.

Forældre eller den unge kan anmode kommunen om et behandlingstilbud, jf.- bekendtgørelsens § 1, stk. 3.

Bekendtgørelsens § 1, stk. 4, fastsætter, at målgruppen er unge, som på grund af stofmisbruget har alvorlige sociale og adfærdsmæssige problemer, der medfører, at den unge ikke kan fungere i forhold til familie, uddannelse, arbejde eller skole. Der er tale om unge med sociale, fysiske og/eller psykiske skader forårsaget af stofmisbruget.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, at tilbud skal iværksættes med forældremyndighedens samtykke og tillige kræver samtykke fra den unge, når denne er fyldt 15 år.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 3, at den kommunale forpligtelse til særlig støtte over for børn og unge er reguleret efter bestemmelserne i servicelovens kapitel 11. Forpligtelsen, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1 og 2, ændrer ikke ved dette, men er en ekstra forpligtelse til at yde hurtig hjælp til målgruppen, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 4.

Det fremgår videre af bekendtgørelsens § 4, at det er kommunalbestyrelsen, der foretager den faglige vurdering af, om den unges problemer er så alvorlige, at der skal iværksættes et tilbud inden for 14 dage.

Det fremgår videre af bekendtgørelsens § 5, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at sagen undersøges og for, at der tages stilling til den samlede sociale støtte samt for, at der udarbejdes en handleplan for den samlede indsats, herunder for behandlingen for stofmisbruget, jf. servicelovens § 140, stk. 2.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 6, at klage over afslag på behandling, herunder manglende iværksættelse af tilbud senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen, kan indbringes for Ankestyrelsen, jf. servicelovens § 166.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen senest 14 dage efter henvendelsen fra en ung under 18 år eller forældrene skal iværksætte social behandling af den unges stofmisbrug, når den unge har alvorlige sociale og adfærdsmæssige problemer på grund af stofmisbruget, der medfører, at den unge ikke kan fungere i forhold til familie, uddannelse, arbejde eller skole.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 101, stk. 1 og 4, for så vidt angår børn og unge under 18 år, og de regler om en behandlingsgaranti, der med hjemmel i servicelovens § 101, stk. 12, er fastsat i bekendtgørelsens §§ 1, og 3-5.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil have pligt til at iværksætte behandlingstilbud til unge med alvorligt stofmisbrug inden for 14 dage fra henvendelsen den unge eller forældrene.

Det vil ligesom i dag være kommunalbestyrelsen, som vil skulle oplyse sagen og vurdere, om den unges stofmisbrug er så alvorligt, at der vil skulle iværksættes et behandlingstilbud inden for 14 dage.

Bestemmelsen vil ikke ændre på kommunens forpligtelser i øvrigt til at oplyse sagen og iværksætte anden støtte efter de foreslåede bestemmelser i denne lov, i det omfang der er grundlag herfor. Kommunen vil således kunne iværksætte andre indsatser efter dette kapitel eller kapitel 5 ved siden af, hvis der er behov det.

Der vil tilsvarende kunne iværksættes andre indsatser efter denne lov, selvom kommunalbestyrelsen vurderer, at den unges misbrug ikke er så alvorligt, at den unge er omfattet af behandlingsgarantien efter den foreslåede bestemmelse. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke ændre ved kommunens mulighed for at iværksætte behandling af den unge, herunder for stofmisbrug, efter de almindelige regler i den foreslåede § 4 e, stk. 1.

Kommunalbestyrelsens afslag på behandling efter den foreslåede bestemmelse, herunder manglende iværksættelse inden for 14 dage, vil kunne påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i den foreslåede § 144.

Det foreslås videre i *stk. 2*, at afgørelse om stofmisbrugsbehandling efter *stk. 1* træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

De foreslåede bestemmelse vil svare til § 2 i den nuværende bekendtgørelse. Bestemmelsen vil betyde, at iværksættelse af stofmisbrugsbehandling til unge med alvorligt stofmisbrug efter det foreslåede *stk. 1* vil kræve samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år, og forældremyndighedsindehaveren.

Da de foreslåede bestemmelser i *stk. 1* og *2* vil træde i stedet for de regler om en behandlingsgaranti til unge under 18 år i særlige tilfælde, som i dag er fastsat i bekendtgørelsesform, vil den nuværende bekendtgørelse herom blive ophævet, og bemyndigelsen i servicelovens § 101, *stk. 12*, vil ikke blive videreført.

Til § 34

Efter servicelovens § 101, *stk. 9, 1. pkt.*, kan kommunalbestyrelsen anvende gavekort i forbindelse med behandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101 og under behandlingen. Med et gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at købe varer i en forretning, jf. servicelovens § 101, *stk. 9, 2. pkt.*

Det fremgår videre af servicelovens § 101, stk. 10, at bestemmelsen i stk. 9 om gavekort tilsvarende finder anvendelse som led i behandlingen af børn og unge under 18 år med et stofmisbrug, som får behandling i medfør af servicelovens § 101, stk. 12, eller i et tilbud efter servicelovens § 52, stk. 3.

Servicelovens § 101, stk. 11, fastsætter, at gavekort, jf. servicelovens § 101, stk. 9, kan modtages, uden at værdien heraf fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomstaafhængige ydelser.

Det følger videre af servicelovens § 101, stk. 13, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om bl.a. anvendelse af gavekort efter servicelovens § 101, stk. 9. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1477 af 17. december 2018 om afdækning, gavekort og kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i lov om social service.

Bekendtgørelsens § 2, stk. 1, 1. pkt., fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at anvende gavekort i behandling af stofmisbrug efter reglerne i § 101, stk. 9, i lov om social service, som en del af kommunens generelle serviceniveau.

Gavekort anvendes i forbindelse med tilbud om behandling efter § 101 i lov om social service og under behandlingsforløbet med det formål at fastholde personer med et stofmisbrug i behandling, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1, 2. pkt.

Kommunalbestyrelsen skal som led i beslutningen om at anvende gavekort i behandlingen af stofmisbrug fastlægge retningslinjer for anvendelsen af gavekort samt beløb på gavekortet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1, 3. pkt.

Bekendtgørelsens § 2, stk. 1, 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse, hvis kommunalbestyrelsen som en del af kommunens generelle serviceniveau beslutter at anvende gavekort i behandling af børn og unge under 18 år med et stofmisbrug efter reglerne i § 101, stk. 10, i lov om social service, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan anvende gavekort som led i social behandling til af en unge med et stofmisbrug, der får behandling efter § 33, et tilbud efter § 32, stk. 1, eller § 43 med henblik på at fastholde den unge i behandlingen.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 101, stk. 9, 1. pkt., for så vidt angår stofmisbrugsbehandling af unge under 18 år, og servicelovens § 101, stk. 10.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil have hjemmel til at anvende gavekort til unge under 18 år i forbindelse med stofmisbrugsbehandling.

Hjemlen til at anvende gavekort vil både gælde ved misbrugsbehandling omfattet af den særlige behandlingsgaranti efter den foreslåede § 33 og ved misbrugsbehandling i et tilbud efter den foreslåede § 32, stk. 1 eller § 43.

Det vil ligesom i dag være kommunalbestyrelsen, der vil skulle tage stilling til, hvorvidt den enkelte kommune skal have mulighed for at anvende gavekort som led i stofmisbrugsbehandling af unge under 18 år. Dermed vil muligheden for at kunne anvende gavekort ligesom i dag være betragte også som en del af det generelle serviceniveau. Det følger af § 60, stk. 3, i lov om retssikkerhed og administration, at beslutninger om det generelle serviceniveau ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i *stk. 2*, at der med gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at kunne købe varer i en forretning.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 101, stk. 9, 2. pkt. jf. servicelovens § 101, stk. 10, for så vidt angår unge under 18 år.

Bestemmelsen vil betyde, at det af selve lovteksten vil fremgå, hvad der menes med gavekort, med det formål at give en bedre forståelse af gavekort for forvaltninger og borgere.

Gavekortet vil f.eks. kunne anvendes til at købe biografbilletter eller lignende for.

Det foreslås i *stk. 3*, at gavekort efter, jf. stk. 1, kan modtages, uden at værdien heraf fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 101, stk. 11, for så vidt angår unge under 18 år.

Med den foreslåede bestemmelse er det dels hensigten at sikre effekten af gavekortene ved, at kommunerne ikke skal fradrage værdien af gavekortet, hvis den unge modtager en offentlig forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser. Dels er hensigten at sikre, at gavekort ikke skal have betydning for den unges ret til anden hjælp.

Det foreslås i *stk. 4*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af gavekort efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 101, stk. 13, for så vidt angår fastsættelse af nærmere regler om gavekort ved stofmisbrugsbehandling af unge under 18 år.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at social- og ældreministeren ligesom i dag vil kunne fastsætte nærmere regler om anvendelse af gavekort, i det omfang det er nødvendigt f.eks. at fastsætte en grænse for antal af gavekort eller beløbets størrelse.

Til § 35

Efter servicelovens § 11, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når kommunalbestyrelsen vurderer, at efter nr. 1 og 2 i bestemmelsens 2. pkt. kan imødekomme barnets eller den unges behov for særlig støtte. Der kan ydes økonomisk støtte til:

- 1) Udgifter i forbindelse med konsulentbistand, jf. servicelovens § 11, stk. 3, nr. 1.
- 2) Udgifter i forbindelse med prævention.

Kommunalbestyrelsen kan efter bestemmelsen give økonomisk støtte til udgifter hhv. konsulentbistand efter servicelovens § 11, stk. 3, og prævention, når kommunalbestyrelsen vurderer, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte, og at den økonomiske støtte efter § 11, stk. 4, vil kunne imødekomme barnets eller den unges behov. Bestemmelsens nr. 2 om udgifter til prævention ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens adgang til at tilbyde rådgivning om familieplanlægning efter servicelovens § 11, stk. 3, nr. 3.

Målgruppen for de forebyggende indsatser, herunder økonomisk støtte efter § 11, stk. 4, er børn og unge samt deres familier, der ikke har så komplekse problemer, at der er behov for særlige foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11.

Økonomisk støtte efter servicelovens § 11, stk. 4, nr. 1, er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det, jf. servicelovens § 11, stk. 5.

Bestemmelsen betyder, at støtte til udgifter i forbindelse med konsulentbistand efter servicelovens § 11, stk. 3, nr. 1, kan gives, når forældrene har udgifter som følge af foranstaltningen, som de ikke selv har råd til at afholde. Udgifterne til selve foranstaltningerne afholdes af kommunen efter reglen i servicelovens § 173.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter servicelovens § 11, stk. 6, som led i det forebyggende arbejde beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte kriterier for tildeling af denne støtte, Kommunalbestyrelsens afgørelse om tildeling af støtte til fritidsaktiviteter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge. Dette kan give mulighed for, at børn og unge, som ellers ikke deltager i relevante fritidsaktiviteter, får yderligere mulighed for at deltage i sædvanlige fritidstilbud på linje med andre børn og unge, hvilket kan have stor betydning i den forebyggende indsats. Den økonomiske støtte kan eksempelvis gå til at betale for udstyr og kontingent.

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at fastsætte kriterier for tildeling af økonomisk støtte til udgifterne i forbindelse med et barns eller en ungs fritidsaktiviteter. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis opstille kriterier for familiens økonomiske forhold eller en målrettet indsats i forhold til særlige boligområder mv.

Kommunalbestyrelsen kan også beslutte, at kommunen ikke benytter hjemlen til at give økonomisk støtte til fritidsaktiviteter. Muligheden for at yde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter er således valgfri for kommunerne.

Kommunen kan på forskellig vis forsøge at begrænse åbenbare grundløse ansøgninger. Det kan f.eks. gøres ved, at offentliggøre de kriterier, som kommunen vælger at opstille, på kommunens hjemmeside, eller ved at oplyse herom i forbindelse med den generelle rådgivning af borgere, som henvender sig til kommunen. Dette kan medvirke til at tydeliggøre over for borgerne, hvilke grupper af børn og unge, som kommunen har valgt at give mulighed for at ansøge om økonomisk støtte til fritidsaktiviteter.

Muligheden for, at kommunerne kan fastsætte kriterier for tildeling af økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, er således en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige princip om, at skønnet er pligtmæssigt, og at forvaltningen derfor ikke må erstatte den individuelle afvejning med anvendelsen af en intern opstillet regel.

Det skal bemærkes, at kommunen er forpligtet til at vurdere alle inden for bestemmelsens målgruppe i overensstemmelse med det opstillede kriterium. Dette indebærer, at hvis kommunen for eksempel har fastsat et kriterium om, at børn i bestemte boligområder kan tildeles støtte, så er kommunalbestyrelsen forpligtet til at behandle alle i målgruppen lige. Kommunalbestyrelsen er i øvrigt både i forbindelse med fastsættelse af kriterium og i forbindelse med behandling af konkrete ansøgninger forpligtet til at overholde almindelige forvaltningsretlige principper, herunder ligebehandlingsprincippet og saglighedsprincippet.

Kommunalbestyrelsens beslutning om tildeling af støtte til fritidsaktiviteter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen, når kommunalbestyrelsen vurderer, at det kan imødekomme barnets eller den unges behov for særlig støtte, kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til dækning af følgende udgifter:

- 1) Udgifter i forbindelse med konsulentbistand, jf. § 30, stk. 1, nr. 1.
- 2) Udgifter i forbindelse med prævention.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 4.

Målgruppen for de forebyggende indsatser, herunder økonomisk støtte efter det foreslåede stk. 1, er børn og unge samt deres familier, der ikke har så komplekse problemer, at der er behov for støttende indsatser efter den foreslåede § 32 eller en anbringelse efter de foreslåede regler i kapitel 5.

Bestemmelsens *nr. 1* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil kunne give økonomisk støtte til forældrene til at udgifter, som forældrene måtte have som følge af indsatsen efter den foreslåede § 30, stk. 1, nr. 1, f.eks. transportudgifter. Udgifterne til selve indsatsen vil skulle afholdes af kommunen efter den foreslåede § 30.

Bestemmelsens *nr. 2* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil kunne yde økonomisk støtte til udgifter til p-piller, spiral eller anden prævention.

Det foreslås i *stk. 2*, at støtte efter stk. 1, nr. 1, er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til dækning af udgifterne.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 5. Bestemmelsen vil betyde, økonomisk støtte i forbindelse med tilbud om konsulentbistand kun vil kunne gives, når kommunen vurderer, at forældrene ikke selv har råd til at afholde eventuelle udgifter i forbindelse med indsatsen. Det afgørende for vurderingen heraf vil være, om udgiften vil bringe et i øvrigt rimeligt budget ud af balance.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen som led i det forebyggende arbejde kan beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte.

Den foreslåede bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 6, 1. pkt. Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at der som led i kommunens forebyggende arbejde kan gives økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, som har behov for særlig støtte. Bestemmelsen vil betyde, at kommunen eksempelvis vil kunne betale for udstyr og kontingent til unges fritidsaktiviteter.

Kommunalbestyrelsen vil også kunne beslutte, at den ikke vil benytte hjemlen til at give økonomisk støtte til fritidsaktiviteter. Muligheden for at yde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter vil således være valgfri for kommunerne.

Det foreslås videre i *stk. 3, 2. pkt.*, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte kriterier for tildeling af støtte efter 1. pkt.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 6, 2. pkt. Kriterier for tildeling af støtte vil f.eks. kunne være familiens økonomiske forhold eller en målrettet indsats i forhold til særlige boligområder mv.

Muligheden for at fastsætte kriterier for tildeling af økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, vil være en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige princip om, at skønnet er pligtmæssigt, og at forvaltningen derfor ikke må erstatte den individuelle afvejning med anvendelsen af en intern opstillet regel.

Det skal bemærkes, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil være forpligtet til at vurdere alle inden for bestemmelsens målgruppe i overensstemmelse med det opstillede kriterium. Dette vil indebære, at hvis kommunen for eksempel har fastsat et kriterium om, at børn i bestemte boligområder kan tildeles støtte, så vil kommunalbestyrelsen være forpligtet til at behandle alle i målgruppen lige. Kommunalbestyrelsen vil i øvrigt både i forbindelse med fastsættelse af kriterium og i forbindelse med behandling af konkrete ansøgninger forpligtet til at overholde almindelige forvaltningsretlige principper, herunder ligebehandlingsprincippet og saglighedsprincippet.

Endelig foreslås i stk. 3, 3. pkt., at kommunalbestyrelsens afgørelse om tildeling af støtte til fritidsaktiviteter ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 11, stk. 6, 3. pkt.

Bestemmelsen vil betyde, at hvis kommunalbestyrelsen i en konkret sag har truffet afgørelse om at afslå en anmodning om støtte til fritidsaktiviteter til et barn eller en ung, f.eks. fordi det vurderes, at barnet eller den unge ikke har behov for særlig støtte, vil kommunalbestyrelsen afgørelse ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed.

Efter servicelovens § 52 a, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog bestemmelsens stk. 2. Der kan ydes økonomisk støtte til følgende:

- 1) Udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter § 52, stk. 3, eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter § 52, stk. 3, eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 2) Udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes.
- 3) Udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.

Serviceovens § 52 a, stk. 1, nr. 1, giver både mulighed for at dække udgifter, der er en direkte følge af en foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3, udgifter, der er en del af foranstaltningen samt udgifter, der er en mere indirekte følge af en foranstaltning.

Forældrene kan have udgifter som følge af foranstaltningen, som de ikke selv har råd til at afholde, og det er derfor muligt at yde støtte til disse udgifter efter servicelovens § 52 a, stk. 1, nr. 1. Der kan eksempelvis være tale om dækning af udgifter til f.eks. fritidsaktiviteter, efterskoleophold m.v., der indgår som en del af indsatsen.

Der kan desuden være tale om tilskud til tabt arbejdsfortjeneste som følge af familiebehandling iværksat efter § 52 stk. 3, nr. 3 og 4, hvis forældrene på grund af deres deltagelse i familiebehandlingen i en kortere, afgrænset periode ikke kan varetage deres arbejde.

Støtte efter servicelovens § 52 a, stk. 1, nr. 1, kan kun ydes, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det, jf. servicelovens § 52 a, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til dækning af følgende udgifter, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte:

- 1) Udgifter i forbindelse med støttende indsatser efter § 32, stk. 1, eller foranstaltninger efter § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 2) Udgifter i forbindelse med en anbringelse efter §§ 46-47 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 3) Udgifter, der erstatter en ellers mere indgribende og omfattende indsats efter § 32, stk. 1, §§ 46-47, eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 4) Udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes.
- 5) Udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.

Den foreslåede ordning vil være en videreførelse af servicelovens § 52 a, stk. 1, med de redaktionelle ændringer, der vil følge af, at regler om anbringelse udskilles fra de øvrige regler om støttende indsatser, jf. den foreslåede § 32 og §§ 46 og 47.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne træffe afgørelse om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaver, når visse betingelser er opfyldt. Bestemmelsen vil således fastsætte de materielle (indholdsmæssige) betingelser for, hvornår der efter den foreslåede stk. 4 kan tilbydes økonomisk støtte til forældrene: Barnet eller den unge vil skulle have behov for mere intensiv eller langvarig støtte end hvad der kan gives som led i den tidligere forebyggende indsats efter de foreslåede §§ 30-31, og den økonomiske støtte til forældrene vil skulle have væsentlig betydning herfor.

De beløb, der ydes til forældremyndighedsindehaveren efter den foreslåede bestemmelse, vil skattefri for denne, jf. § 7, nr. 9, i ligningsloven.

Bestemmelse vil opliste de udgifter, der vil kunne ydes støtte til.

Bestemmelsens *nr. 1* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil have mulighed for at dække udgifter, der er en direkte følge af støttende indsats efter den foreslåede § 32, stk. 1, eller af et forbedringsforløb efter § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne dække udgifter, der vil være en del af indsatsen efter disse bestemmelser og udgifter, der er en mere indirekte følge af indsatsen.

Forældrene vil således kunne have udgifter som følge af den tilbudte støtte, som de ikke selv har råd til at afholde, og det vil derfor være muligt at yde støtte til disse udgifter efter bestemmelsens nr. 1. Der vil eksempelvis kunne være tale om dækning af udgifter til f.eks. fritidsaktiviteter, efterskoleophold m.v., der indgår som en del af indsatsen.

Der vil desuden kunne være tale om tilskud til tabt arbejdsfortjeneste som følge af f.eks. familiebehandling og døgnophold for familien iværksat efter den foreslåede § 32, hvis forældrene på grund af deres deltagelse i familiebehandlingen i en kortere, afgrænset periode ikke kan varetage deres arbejde.

Bestemmelsens nr. 1 vil også give mulighed for at dække udgifter, der mere indirekte følger af en iværksat indsats, som f.eks. udgifter til transport i forbindelse med indsatsen.

Bestemmelsens *nr. 2* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil have mulighed for at dække udgifter, som er en direkte eller indirekte følge af, at barnet eller den unges anbringes uden for hjemmet efter de foreslåede §§ 46-47 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Bestemmelsens *nr. 3* vil give mulighed for yde støtte til udgifter, hvis den økonomiske støtte erstatter en ellers mere indgribende og omfattende indsats.

Bestemmelsens *nr. 4* vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil kunne yde økonomisk bistand som en formålsbestemt indsats for at undgå, at det bliver nødvendigt at anbringe barnet eller den unge, eller for at fremme en hjemgivelse.

Når støtten ydes for at undgå en anbringelse eller for at fremme en hjemgivelse, vil det være en forudsætning, at der er en klar sammenhæng mellem ydelsen af økonomisk støtte og muligheden for at undgå anbringelse eller fremme hjemgivelse, hvilket skal fremgå af afgørelsen. Det vil derfor være af væsentlig betydning, at støtten indgår som et led i en samlet løsning af familiens problemer, og at støtten tilsigter at sætte familien i stand til selv at klare sine vanskeligheder.

Eksempler på bestemmelsens anvendelsesmuligheder vil kunne være hjælp til bedre bolig, f.eks. hjælp til istandsættelse, flytning og indskud, sanering af gæld, kortvarig betaling af husleje eller

betaling af mindre anskaffelser. Bestemmelsen vil ikke give mulighed for at yde en familie hjælp til løbende forsørgelsesudgifter.

Endelig vil bestemmelsens *nr. 5* betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne yde hjælp til udgifter i forbindelse med forældremyndighedsindehaverens samvær med barnet eller den unge under anbringelsen for at støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn.

I disse situationer vil det være en forudsætning, at der er klar sammenhæng mellem ydelsen af økonomisk støtte og formålet at støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn.

Eksempelvis vil bestemmelsen kunne anvendes til at yde hjælp til forældrenes transportudgifter i forbindelse med samvær eller til specielle udgifter, der er nødvendige for, at et barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan besøge forældrene i hjemmet. Der vil f.eks. kunne ydes støtte til udgifter til særlig indretning eller udstyr i hjemmet, som er nødvendigt for, at barnet eller den unge kan besøge forældrene i hjemmet. Det vil eksempelvis kunne dreje sig om hjælpemidler eller boligindretning i forældrenes hjem. I relation til støtte til hjælpemidler skal kommunen være opmærksom på muligheden for at yde hjælp efter servicelovens § 112.

Det bemærkes, at kommunen vil kunne dække eventuelle merudgifter i forbindelse med en bil efter den foreslåede *nr. 3*, hvis det i væsentlig grad kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barnet eller den unge under anbringelsen uden for hjemmet. Det vil især gælde den situation, hvor familien har en bil alene til befordring af barnet/den unge. Det vil også gælde, hvis det kan sandsynliggøres, at familien ikke ville have haft bil, hvis der ikke var et særligt kørselsbehov som følge af barnets/den unges nedsatte funktionsevne eller lidelse.

Det vil endvidere gælde i en situation, hvor en familie har en ekstraordinær stor og driftsmæssig kostbar bil som følge af barnets /den unges nedsatte funktionsevne eller lidelse. I disse situationer kan der ydes tilskud til betaling af f.eks. forsikringer, benzin, reparationer m.v., når udgiften må anses som en merudgift ved forsørgelsen af barnet/den unge. Merudgiften skal altid beregnes konkret.

I relation til særlig indretning af barnets hjem bemærkes, at der ud over hjælp hertil efter bestemmelsen også er mulighed for at yde støtte efter servicelovens § 116, stk. 1, om boligindretning. Permanent ophold uden for hjemmet for et barn eller en ung med nedsat funktionsevne er således ikke i sig selv til hinder for, at der gives hjælp til boligindretning i barnets hjem. Det er dog en forudsætning, at barnet eller den unge har hyppigt ophold hos forældrene, og at de omhandlede boligindretninger barnets eller den unges funktionsnedsættelse taget i betragtning må anses som nødvendige for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for barnet eller den unge under besøgene.

Det foreslås i *stk. 5*, at støtte efter stk. 4, nr. 1-3, kun kan ydes, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.

Den foreslåede bestemmelse vil svare indholdsmæssigt til servicelovens § 52 a, stk. 2.

Den foreslåede ordning vil betyde, at økonomisk støtte efter stk. 4, nr. 1-3, vil være trangsbestemt. Det afgørende for bedømmelsen af trangen vil være, om udgiften vil bringe et i øvrigt rimeligt budget ud af balance, men det vil i øvrigt op til kommunen at fastlægge, hvordan beregningen vil skulle foretages. Hvis familiens økonomi er meget anstrengt, vil der også kunne ydes hjælp til mindre udgifter.

Hjælp i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 35, stk. 4, nr. 4 og 5, vil ikke være trangsbestemt. Det vil betyde, at den økonomiske efter bestemmelsen ikke må afhænge af forældrenes økonomi, men alene af formålet med støtten.

Til § 36

Efter servicelovens § 71, stk. 9, kan kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune yde bistand til udgifter til forældrenes transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

Det fremgår af de særlige bemærkninger til bestemmelsen, at bestemmelsen giver hjemmel til, at barnets opholdskommune kan dække udgifter til transport til møder i barnets opholdskommune, når forældrene har bopæl i en anden kommune

Det foreslås i § 36, at kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune kan yde støtte til dækning af udgifter til forældres transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 71, stk. 9.

Bestemmelsen vil betyde, at der, ligesom det er i dag er tilfældet, vil være hjemmel til, at barnets opholdskommune kan dække udgifter til transport til møder i barnets opholdskommune, når forældrene har bopæl i en anden kommune.

Til § 37

Efter servicelovens § 56 kan afgørelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1 og 3, for så vidt angår behandling af barnets eller den unges problemer, og nr. 6, jf. § 52, stk. 1, kan træffes, selv om forældremyndighedens indehaver ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og når formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Bestemmelsen kan kun anvendes, når det kan anses for formålstjenligt at iværksætte en foranstaltning på trods af modstanden fra forældremyndighedsindehaveren. Der skal foreligge forhold, der sandsynliggør, at der vil kunne opnås et positivt resultat af foranstaltningen trods den

udviste modstand. Herudover skal betingelsen i servicelovens § 52, stk. 1, om at foranstaltningen skal være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, være opfyldt.

Foranstaltningen kan i princippet iværksættes uanset barnets eller den unges modstand, men i forhold til større børn vil det normalt ikke være hensigtsmæssigt at træffe beslutning, hvis de modsætter sig støtten.

Bestemmelsen omfatter foranstaltninger i form af ophold i dagtilbud m.v. (jf. § 52, stk. 3, nr. 1), behandling af barnets eller den unges problemer (jf. § 52, stk. 3, nr. 3) og udpegning af en fast kontaktperson (jf. § 52, stk. 3, nr. 6).

Det foreslås i § 37, at hvis det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 32, stk. 1, nr. 1, 3 og 5, om ophold i dagtilbud, om en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller om behandling af barnet eller den unge, uanset at forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker, når formålet med indsatsen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 56 med visse redaktionelle ændringer samt med de ændringer, der vil følge af den foreslåede § 32, stk. 4.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunalbestyrelsen ligesom i dag vil kunne træffe afgørelse om visse støttende indsatser efter den foreslåede § 32, stk. 1, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

De materielle betingelser for iværksættelse af hjælp efter denne bestemmelse vil ligesom i dag være, 1) at det må anses for at være af væsentlige betydning for et barns særlige behov for støtte, og 2) at formålet med indsatsen skønnes at kunne opnås, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker.

Det vil for det første betyde, at de materielle betingelser for iværksættelse af en eller flere støttende indsatser efter den foreslåede § 32, stk. 1, som er omfattet af bestemmelsen, skal være opfyldt.

Det vil for det andet betyde, at bestemmelsen kun vil kunne anvendes, når det kan anses for formålstjenligt at iværksætte en indsats på trods af modstand fra forældremyndighedsindehaveren. Det vil indebære, at der vil skulle foreligge forhold, der vil sandsynliggøre, at der vil kunne opnås et positivt resultat af indsatsen trods den udviste modstand.

Bestemmelsen vil omfatte støttende indsatser i form af ophold i dagtilbud m.v. jf. § 32, stk. 1, nr. 1, udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge, jf. § 32, stk. 1, nr. 3, og behandling af barnet eller den unge jf. § 32, stk. 1, nr. 5. Det vil svare til, hvad der i dag gælder efter servicelovens § 56, med de redaktionelle ændringer, der følger af § 32, stk. 1.

Støttende indsatser i form af ophold for barnet i f.eks. et dagtilbud eller udpegning af en fast kontaktperson vil således som udgangspunkt forudsætte samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. En vellykket indsats vil således normalt forudsætte, at der er et minimum af vilje til samarbejde hos barnets eller den unges og forældremyndighedsindehaveren. Bestemmelsen vil dog give mulighed for at afgøre om indsatsen uden samtykke.

Udgangspunktet for gennemførelsen af en psykologisk, pædagogisk eller anden tilsvarende behandling af et barn eller en ung vil også være, at forældremyndighedsindehaveren skal give samtykke. Kommunen vil derfor så vidt muligt skulle søge at opnå dialog og samarbejde med familien om behandlingen. Hvis behandlingen skal gavn barnet eller den unge, vil det således som oftest være en forudsætning, at begge forældre bakker op om det, herunder som minimum den forælder, som barnet bor hos.

Men bestemmelsen vil give kommunalbestyrelsen få mulighed for at gennemføre behandling af barnet eller den unge uden samtykke i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med begge forældremyndighedsindehavere, samt i særlige tilfælde hvor den ene forældremyndighedsindehaver afviser eller ikke besvarer kommunens forsøg på dialog.

Bestemmelsen vil f.eks. kunne anvendes i tilfælde, hvor to forældremyndighedsindehavere ikke bor sammen, og kun den ene vil give samtykke til, at et hjemmeboende barn eller en ung, der har behov for f.eks. psykologhjælp, uden at der dog er grund til en anbringelse uden for hjemmet.

Bestemmelsen vil også kunne anvendes i situationer, hvor barnets eller den unges behov for behandling er begrundet i problemer hos forældrene med f.eks. misbrug, som forældrene har svært ved at erkende, og forældrene derfor ikke ønsker behandling af barnet.

Kommunen vil dog stadig så vidt muligt skulle informere forældremyndighedsindehaveren om behandlingsforløbet og om øvrige sagsskridt, herunder sikre sig at forældremyndighedsindehaveren forstår kommunens begrundelse og tiltag.

Bestemmelsen vil alene give kommunen mulighed for at fravige samtykkekravet i forhold til afgørelser, der vedrører de angivne bestemmelser i barnets lov. Forslaget påvirker ikke eventuelle samtykkeregler, som behandlerne vil kunne være omfattet af.

Bestemmelsen vil ikke finde anvendelse, hvis barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet. I disse tilfælde vil kommunalbestyrelsen ligesom i dag kunne træffe afgørelse om behandling af barnet eller den unge uden samtykke efter reglerne i den foreslåede § 47.

Kommunalbestyrelsen vil kunne iværksætte støttende indsatser omfattet af den foreslåede bestemmelse på baggrund af en afklaring eller udredning af støttebehovet eller sideløbende hermed, jf. den foreslåede § 32, stk. 4.

Det vil være en ændring i forhold til i dag, hvor der som udgangspunkt skal være gennemført en børnefaglig undersøgelse, inden der træffes afgørelse om støtte uden samtykke, med mindre særlige forhold taler for, at der iværksættes foreløbig støtte sideløbende med undersøgelsen. Ændringen vil være en konsekvens af den lettere adgang til at iværksættende støtte, der foreslås i § 32, stk. 3.

Kommunalbestyrelsen vil altid være forpligtet til at oplyse sagen i tilstrækkelig grad til, at der kan træffes afgørelse, jf. § 10 i den sociale retssikkerhedslov. Det bl.a. betyde, at sagen skal være tilstrækkeligt oplyst til, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om de materielle betingelser for iværksættelse af støttende indsatser uden samtykke er opfyldt. Forvaltningslovens regler om partshøring og klagevejledning m.v. vil ligeledes skulle overholdes, og kommunen vil så vidt muligt skulle inddrage barnet eller den unge og forældrene i overensstemmelse med de grundlæggende principper i kapitel 2.

Ved afgørelsen vil kommunalbestyrelsen skulle iagttage proportionalitetsprincippet. Dvs. at der vil skulle være et rimeligt forhold mellem indsatsen og det formål, der søges opnået, så indsatsen ikke er hverken mere eller mindre indgribende end nødvendigt.

Til § 38

Efter servicelovens § 57 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældreoplysning, jf. bestemmelsens stk. 3, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at meddelelse af et forældreoplysning forudsætter, at der foreligger oplysninger om,

- 1) at barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) at barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller
- 4) at forældremyndighedsindehaveren nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Et forældreoplysning angiver en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet, jf. servicelovens § 57 a, stk. 3.

Det kan herunder fastsættes, at forældremyndighedsindehaveren skal

- 1) sikre barnets eller den unges fremmøde i skolen ved personligt at følge barnet eller den unge i skole,
- 2) deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets eller den unges skolegang,
- 3) sikre barnets eller den unges deltagelse i konkrete fritidsaktiviteter ved at følge barnet eller den unge til det pågældende sted,
- 4) sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 5) deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram eller
- 6) deltage i møder med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Det fremgår af servicelovens § 57 a, stk. 4, at afgørelse om forældreplæg træffes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50.

Det følger af servicelovens § 57 a, stk. 5, at hvis der er truffet afgørelse om forældreplæg, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 2, 3, 6 og 9, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Bestemmelsens stk. 6 fastsætter, at en afgørelse om forældreplæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældreplægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Det fremgår videre af bestemmelsens stk. 7, at kommunalbestyrelsen skal oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at overholdelse af plægget er en betingelse for at modtage børne- og ungedydelsen, jf. lov om en børne- og ungedydelse, og for, at det pågældende barn eller den pågældende unge medregnes ved beregningen af boligstøtten, jf. lov om individuel boligstøtte.

Hvis kommunen vurderer, at den, der er meddelt et forældreplæg, ikke efterlever plægget, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om dette, jf. servicelovens § 57 a, stk. 8. Afgørelsen er gældende for ét kvartal.

Efter servicelovens § 57 a, stk. 9, skal kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af forældreplægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer,

- 1) at forholdet, der lå bag plægget, ikke længere eksisterer, eller
- 2) at forældreplægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældreplæg, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, stk. 1.

Formålet med et forældreplæg efter den foreslåede bestemmelse vil være, at forældremyndighedsindehaverne skal påtage sig det ansvar, der følger af at have forældremyndigheden over et barn eller en ung.

Ved et forældreplæg forstås et specificeret, fremadrettet krav om en eller flere konkrete opgaver og pligter, som forældremyndighedsindehaveren skal påtage sig. Hvis forældrene har fælles forældremyndighed, vil afgørelsen skulle træffes i forhold til begge forældremyndighedsindehavere. Det vil således være op til forældremyndighedsindehaverne sammen at sikre, at pålægget efterleves.

Hvis et barn eller en ung har fast ophold hos andre end forældremyndighedsindehaveren, vil der ikke kunne anvendes et forældreplæg. Et forældreplæg vil således være møntet på forældremyndighedsindehaveren alene, hvorfor det ikke vil finde tilsvarende anvendelse på andre personer.

Det vil være en betingelse for at meddele forældreplæg, at forældremyndighedsindehaveren ikke i tilstrækkelig omfang har levet op til sit ansvar som forælder og dermed har været medvirkende til barnets eller den unges negative udvikling. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis forældremyndighedsindehaveren ikke har reageret på meddelelser fra skolen om et barns fravær.

I nogle tilfælde vil der kunne være problemer i forhold til flere børn eller unge i en familie. Hvis kommunen overvejer at anvende forældreplæg for at løse problemerne, vil betingelserne skulle være opfyldt, og afgørelserne træffes individuelt i forhold til hvert enkelt barn på baggrund af konkrete vurderinger.

Afgørelse om et forældreplæg efter den foreslåede bestemmelse vil kunne træffes, selvom der ikke er gennemført en børneudredning eller afdækning, jf. §§ 19 og 20, ligesom afgørelsen i dag kan træffes uden forudgående børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 57 a, stk. 4.

Hensigten er, at kommunen hurtigt og effektivt vil kunne pålægge forældremyndighedsindehaveren at sikre, at barnet eller den unge f.eks. møder i skolen eller er hjemme på bestemte tidspunkter. Det forudsættes således, at kommunerne hurtigt vil vurdere, om der er grundlag for et forældreplæg, når der foreligger oplysninger, som kan indikere, at barnets eller den unges udvikling er i fare.

Kommunalbestyrelsen vil ligesom i dag skulle iagttage de almindelige forvaltningsretlige regler for myndigheders behandling af afgørelsessager, herunder reglerne om partshøring og oplysning af sagen. I de sager, hvor der vil være tale om børn og unge, som er kendt af de sociale myndigheder, vil der ofte allerede foreligge afklaringsnotater, børneudredning eller anden undersøgelse i sagen, som vil kunne indgå i sagens oplysning.

Hvis der viser sig forhold, som kommunen mener giver behov for yderligere afdækning af støttebehovet hos et barn eller en ung, vil kommunalbestyrelsen kunne iværksætte en afklaring eller børneudredning efter reglerne i det foreslåede kapitel 3 sideløbende med gennemførelsen af forældre pålægget. Den efterfølgende afdækning vil også kunne medføre, at kommunalbestyrelsen vil træffe afgørelse om bortfald af pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at pålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, jf. nedenfor.

Det foreslås i *stk. 2*, at meddelelse af et forældre pålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om et af følgende forhold:

- 1) Barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller undervisningspligten opfyldes i øvrigt ikke.
- 2) Barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed.
- 3) Barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer.
- 4) Forældre myndighedsindehaveren nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, *stk. 2*, og vil angive, hvilke konkrete situationer, der vil skulle føre til meddelelse af et forældre pålæg, hvis betingelserne i *stk. 1* er opfyldt. De udvalgte situationer vil være typeeksempler på tilfælde, hvor børn og unge har brug for hjælp til at komme på ret køl igen. Der vil være tale om en udtømmende opregning.

Bestemmelsen vil betyde, at der vil skulle foreligge en af fire nærmere angivne situationer for, at kommunen har grundlag for at træffe afgørelse om forældre pålæg. Betingelserne i det foreslåede *stk. 1* vil også skulle være opfyldt.

Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen i sager, hvor barnet eller den unge udviser de oplistede bekymringstegn, er opmærksom på, at sådanne bekymringstegn kan have udspring i, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Den bekymrende adfærd bør således give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er behov for at afdække grundlaget for adfærden, herunder afdække om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD.

Det foreslåede *nr. 1* vil betyde, at oplysninger om ulovligt skolefravær eller om, at skolepligten i øvrigt ikke opfyldes vil kunne udløse et forældre pålæg, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Ved ulovligt fravær forstås fravær som efter folke- eller friskolelovgivningen ikke er tilladt. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen og § 6, *stk. 2*, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. love bekendtgørelse nr. 1656 af 9. august 2021 (friskoleloven). Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at skolefravær i nogle tilfælde kan skyldes en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge. I disse tilfælde vil der som

udgangspunkt ikke være tale om ulovligt skolefravær, jf. § 1, stk. 1, og § 2, i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen, og der vil derfor heller ikke være grundlag for at udløse et forældreplæg.

Ved manglende opfyldelse af undervisningspligten i øvrigt forstås, at barnet eller den unge ikke modtager en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. I tilfælde, hvor barnet eller den unge hjemmeundervises eller hjemtages til hjemmeundervisning under sådanne omstændigheder som er nævnt i det foreslåede stk. 1, vil der således skulle foretages en vurdering af, om undervisningspligten opfyldes. Efter friskolelovens § 35, stk. 1, fører kommunen tilsyn med den undervisning, børnene eller de unge får i hjemmet m.v.

Det foreslåede *nr. 2* vil betyde, at om mistanke om eller sigtelse for enhver overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven vil kunne begrunde et forældreplæg. I disse tilfælde vil der ikke skulle foretages en vurdering af overtrædelsens omfang eller grovhed. De øvrige betingelser efter stk. 1 for meddelelse af et forældreplæg vil også skulle være opfyldt. Kommunalbestyrelsen vil også her skulle være opmærksom på, at adfærd som fører til mistanke om overtrædelse af straffeloven i nogle tilfælde kan skyldes en psykisk funktionsnedsættelse/opmærksomhedsforstyrrelse hos barnet eller den unge.

I sager, hvor kommunen har oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet f.eks. overtrædelse af færdselsloven, vil det være en betingelse, at kriminaliteten har et vist omfang eller en vis grovhed. En mindre færdselsforseelse vil derfor ikke være tilstrækkelig til at begrunde et forældreplæg.

Betegnelsen ”mistænkt” er anvendt, da børn og unge under 15 år ikke kan sigtes eller tiltales, da de er under den kriminelle lavalder.

Det foreslåede *nr. 3* vil betyde, at oplysninger om alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet vil kunne udløse et forældreplæg, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Der vil f.eks. kunne være tale om problemer, som kommer til udtryk i skolen, om problemer der på andre måder kommer til udtryk i »det offentlige rum« f.eks. ved truende adfærd i grupperingsmæssige sammenhænge og om problemer, som kommer til udtryk ved den unges misbrug eller anden selvskadende adfærd.

I sager hvor barnet udviser alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer er det vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, at sådanne bekymringstegn kan have udspring i, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Sådanne tegn på mistrivsel bør således give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er behov for at afdække grundlaget for adfærden, herunder afdække om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD.

Det foreslåede *nr. 4* vil betyde, at oplysninger om, at forældrene ikke vil samarbejde med myndighederne om at løse barnets eller den unges problemer, vil kunne udløse et forældre pålæg, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt,

Manglende samarbejde vil f.eks. kunne bestå i, at forældremyndighedsindehaverne ikke kommer til forældremøder eller ikke møder op, når kommunen har indkaldt dem til et møde, f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af barnets plan, jf. den foreslåede § 91. Der vil også kunne være tale om en situation, hvor forældremyndighedsindehaverne afviser at samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning om planlægningen af den unges uddannelse efter folkeskolens 9. klasse.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at et forældre pålæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, stk. 3, 1. pkt. Bestemmelsen vil betyde, at et forældre pålæg vil være et specificeret, fremadrettet krav om en eller flere konkrete handlepligter, som forældremyndighedsindehaveren skal påtage sig med henblik på, at barnets eller den unges udvikling bringes uden for fare. Formålet vil være at sikre, at forældremyndighedsindehaveren bidrager til løsningen af barnets eller den unges problemer.

Et forældre pålæg kan indeholde flere forskellige pligter og opgaver, hvis kommunen i det konkrete tilfælde vurderer, at det er nødvendigt.

Det foreslås således i *stk. 3, 2. pkt.*, at det herunder kan fastsættes, at forældremyndighedsindehaveren skal:

- 1) Sikre barnets eller den unges fremmøde i skolen ved personligt at følge barnet eller den unge i skole.
- 2) Deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets eller den unges skolegang.
- 3) Sikre barnets eller den unges deltagelse i konkrete fritidsaktiviteter ved at følge barnet eller den unge til det pågældende sted.
- 4) Sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt.
- 5) Deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram.
- 6) deltage i møder med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, stk. 3., 2. pkt. Bestemmelsen vil fastsætte en liste over mulige pålæg. Listen vil ikke være udtømmende, da det ikke vil være muligt på forhånd at forudse, hvilke konkrete pålæg der kan være egnede til at løse konkrete problemer.

Kommunen vil således have mulighed for at fastlægge de konkrete pålæg inden for visse rammer, som vil afgrænses af,

- At pålæggene vil skulle være egnede til at bidrage til en løsning af problemerne i den konkrete sag. Det vil sige, at der skal være en direkte eller indirekte sammenhæng mellem pålæggets indhold og den adfærd eller ændring i adfærd, som man ønsker hos barnet eller den unge.
- At efterlevelsen af pålægget vil skulle være realistisk for forældrene. Det betyder, at der ved fastlæggelsen af pålægget f.eks. skal tages højde for barnets eller den unges alder i forhold til, om forældrene har reel mulighed for at efterleve pålægget.
- At pålæggets indhold vil skulle stå i rimeligt forhold til formålet med pålægget og de problemer, der søges løst.
- At forældrene kun vil kunne pålægges at foretage handlinger e.l., som ligger inden for rammerne af ansvarlig forældremyndighedsudøvelse. Det vil sige, at forældrene f.eks. naturligvis ikke kan pålægges at låse deres børn inde.
- At forældrepålæggene vil skulle være sagligt velbegrundede og i øvrigt ligge inden for formålet af barnets lov.
- At pålæggets indhold i den konkrete sag vil skulle fastlægges, så forældrene vil have mulighed for at opfylde deres øvrige forpligtelser f.eks. i forhold til familiens eventuelt øvrige børn og i forhold til arbejdspladsen.

Et eksempel på et egnet pålæg, som vil stå i rimelig forhold til formålet, kan være et pålæg om at følge barnet eller den unge i skole hver dag, hvis det pågældende barn eller den unge har ulovligt fravær.

Forældremyndighedsindehavere vil dog ikke kunne blive pålagt selv at følge deres børn i skole, hvis det kommer i konflikt med deres arbejdstider, men pålægget vil så kunne være, at forældremyndighedsindehaverne skal sørge for, at barnet bliver fulgt i skole af andre.

Det vil i afgørelsen om forældrepålæg skulle angives:

- Hvad pålægget nøjagtigt skal gå ud på, herunder hvad den eller de konkrete handlepligter vil skulle bestå i.
- Hvilken periode pålægget vil gælder for, og under hvilke omstændigheder det vil være muligt at forlænge pålægget.
- Hvilke parter der - efter kommunens vurdering i den konkrete sag - vil få meddelelse om pålægget.

- Hvad konsekvensen vil være af, at pålægget ikke efterleves, nemlig at udbetalingen af børnefamilieydelsen stoppes.

Det vil således skulle være helt klart for forældremyndighedsindehaverne, hvad det er for handlepligter, de vil få pålagt, så det også vil stå tydeligt for dem, hvordan de vil kunne efterleve det, og dermed også, hvornår et pålæg anses for ikke at være blevet efterlevet med de konsekvenser, der vil følge af en manglende efterlevelse.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis der er truffet afgørelse om forældreplæg efter *stk. 1*, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 32, *stk. 1*, om at iværksætte støttende indsatser efter § 32 *stk. 1*, nr. 1, 3, 5 og 8, uanset at forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker til indsatsen, når det vurderes, at formålet med indsatsen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. dog § 54, *stk. 3*, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, *stk. 5*, med de ændringer, der vil følge af den foreslåede § 32.

Kommunalbestyrelsen vil kunne iværksætte støttende indsatser omfattet af den foreslåede bestemmelse på baggrund af en afklaring eller udredning af støttebehovet eller sideløbende hermed, jf. den foreslåede § 32, *stk. 4*.

Det vil være en ændring i forhold til i dag, hvor der som udgangspunkt skal være gennemført en børnefaglig undersøgelse, inden der træffes afgørelse om støtte uden samtykke, med mindre særlige forhold taler for, at der iværksættes foreløbig støtte sideløbende med undersøgelsen. Ændringen vil være en konsekvens af den lettere adgang til at iværksættende støtte, der foreslås i § 32.

Kommunalbestyrelsen vil altid være forpligtet til at oplyse sagen i tilstrækkelig grad til, at der kan træffes afgørelse, jf. § 10 i den sociale retssikkerhedslov. Det bl.a. betyde, at sagen skal være tilstrækkeligt oplyst til, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om de materielle betingelser for iværksættelse af støttende indsatser uden samtykke er opfyldt. Forvaltningslovens regler om partshøring og klagevejledning m.v. vil ligeledes skulle overholdes, og kommunen vil så vidt muligt skulle inddrage barnet eller den unge og forældrene i overensstemmelse med de grundlæggende principper i kapitel 2.

Ved afgørelsen vil kommunalbestyrelsen skulle iagttage proportionalitetsprincippet. Dvs. at der vil skulle være et rimeligt forhold mellem indsatsen og det formål, der søges opnået, så indsatsen ikke er hverken mere eller mindre indgribende end nødvendigt.

Det foreslås i *stk. 5*, at afgørelsen om forældreplæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældreplægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, stk. 6. Bestemmelsen vil betyde, at det af afgørelse vil skulle fremgå, hvor længe pålægget vil skulle gælde, idet perioden, dog ikke vil kunne overstige 12 måneder, uden at det vil kræve en ny afgørelse.

Bestemmelsen vil ikke fastsætte ikke en grænse for, hvor mange gange et pålæg vil kunne forlænges, eller hvor længe en forældremyndighedsindehaver *i alt* vil kunne være underlagt forældreplæg.

Der sættes dog en naturlig grænse for den tidsmæssige udstrækning ved, at betingelserne til stadighed vil skulle være opfyldt, herunder den betingelse, at forældreplægget vil skulle være egnet til at løse problemerne.

Både for den enkelte afgørelse og for afgørelsen inklusiv forlængelser gælder det, at den tidsmæssige udstrækning vil skulle stå i rimeligt forhold til formålet med pålægget og de problemer, der søges løst.

Som eksempel vil kunne nævnes et pålæg om at deltage i et forældreprogram bestående af to weekend-ophold. Et sådant pålæg vil typisk kun skulle vare den periode, som de to weekend-ophold varer. Hvis forældremyndighedsindehaveren ikke møder op til weekend-opholdene, vil pålægget kunne forlænges, ligesom udbetalingen af børnefamilieydelsen vil kunne stoppes, jf. nedenfor.

Det foreslås således i *stk. 6*, at kommunalbestyrelsen vil skulle oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at overholdelse af pålægget er en betingelse for at modtage børne- og ungedydelse, jf. lov om en børne- og ungedydelse, og for, at det pågældende barn eller den pågældende unge medregnes ved beregningen af boligstøtten, jf. lov om individuel boligstøtte.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, stk. 7. Bestemmelsen vil betyde, at kommunen har ansvaret for at sikre, at forældrene er gjort bekendt med de økonomiske konsekvenser for familien ved ikke at overholde forældreplægget.

Det foreslås i *stk. 7*, at hvis kommunen vurderer, at forældremyndighedsindehaveren ikke efterlever et forældreplæg efter *stk. 1*, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om dette. Afgørelsen er gældende for ét kvartal.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, stk. 8. Bestemmelsen vil regulere reaktionsmulighederne over for en forældremyndighedsindehaver, som ikke efterlever et forældreplæg. Efter forslaget er det kommunens opgave at følge op på og vurdere, om et meddelt forældreplæg er efterlevet.

Det vil f.eks. betyde, at kommunen vil skulle undersøge, om en forældremyndighedsindehaver, som har fået pålæg om at sikre, at barnet opholder sig hjemme på visse tidspunkter, har taget skridt til at

sikre dette. Kommunen vil i den forbindelse kunne tage kontakt til politiet for at få bekræftet, at politiet ikke længere møder barnet eller den unge på gaden sent på natten.

Udgangspunktet vil være, at et forældreplæg vil skulle efterleves fuldt ud i hele den periode, plægget er i kraft.

Hvis forældremyndighedsindehaveren pludselig viser vilje til at efterleve plægget omkring det tidspunkt, hvor betingelserne for at være berettiget til børnefamilieydelsen skal være opfyldt, vil kommunen skulle vurdere, om den opståede vilje er reel, eller om der er tale om forsøg på omgåelse. Hvis kommunen træffer afgørelse om, at plægget ikke er efterlevet, med henvisning til forældrenes forsøg på at omgå reglerne, vil det dog kræve klare oplysninger, der støtter denne antagelse.

Kommunen vil til brug for vurderingen af, om plægget er efterlevet, skulle inddrage samtlige omstændigheder i sagen og foretage en konkret helhedsbedømmelse på baggrund heraf. Kommunen vil i disse tilfælde være tildelt en vis skønsmulighed.

Hvis et plæg ikke er efterlevet, og dette ikke skyldes undskyldelige forhold hos forældremyndighedsindehaveren, vil kommunalbestyrelsen skulle træffe afgørelse om dette. Følgen af at et plæg ikke efterleves vil i så fald være, at betingelserne for udbetaling af børnefamilieydelsen ikke længere er opfyldt, og at udbetalingen stoppes, jf. § 38, stk. 6.

Afgørelsen om manglende efterlevelse af et plæg vil skulle træffes med virkning for det førstkommende kvartal og for ét kvartal af gangen. Hvis forældremyndighedsindehaverne efter et kvartal med stop for udbetalingen af børnefamilieydelsen stadig ikke efterlever plægget, og kommunen vurderer, at betingelserne for at opretholde plægget stadig er gældende, vil kommunen skulle træffe en ny afgørelse med efterfølgende stop for udbetalingen af børnefamilieydelsen for det næste kvartal også.

Kommunen vil i denne forbindelse skulle være opmærksom på de tidsterminer, der gælder i forhold til udbetalingen af børnefamilieydelsen.

I den vurdering, der vil skulle ligge til grund for afgørelsen, vil dels skulle indgå, om forældremyndighedsindehaverne objektivt set har efterlevet plægget, dels, hvis det ikke er tilfældet, om der foreligger undskyldelige omstændigheder for den manglende efterlevelse. Kommunen vil således skulle tage hensyn til, om den manglende efterlevelse skyldes forhold, der er uden for forældremyndighedsindehaverens kontrol, f.eks. dokumenteret sygdom.

Der vil ikke i forbindelse med afgørelsen om manglende efterlevelse af plæg ligge en vurdering hos kommunen om det hensigtsmæssige i at stoppe for udbetalingen af børnefamilieydelsen i den konkrete sag. Der vil alene være tale om en konstatering af, at et forældreplæg ikke er efterlevet.

Det foreslås i *stk. 8*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at forholdet, der lå bag pålægget, ikke længere eksisterer, eller at forældrepålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, *stk. 9*. Bestemmelsen vil regulere, hvornår et pålæg bortfalder. Der vil være tale om en udtømmende opregning.

Bestemmelsen vil betyde, at pålægget vil bortfalde ved kommunalbestyrelsens afgørelse, hvis det forhold, der har begrundet pålægget, ikke længere er til stede, f.eks. hvis barnet eller den unge, som tidligere har haft et omfattende ulovligt skolefravær, nu møder i skole hver dag.

Et forældrepålæg, der er meddelt på grund af ulovligt skolefravær, eller fordi undervisningspligten ikke i øvrigt opfyldes, vil ikke bortfalde som følge af, at forældrene hjemtager barnet eller den unge til hjemmeundervisning. Kun hvis det vurderes, at undervisningspligten rent faktisk opfyldes, vil være der grundlag for at træffe afgørelse om bortfald.

Et pålæg vil endvidere bortfalde ved kommunalbestyrelsens afgørelse, hvis det ikke længere er egnet til at løse de foreliggende problemer. Det kan f.eks. være i en situation, hvor et pålæg om at sikre barnets eller den unges deltagelse i bestemte fritidsaktiviteter i kommunen ikke længere er meningsfyldt, fordi forældremyndighedsindehaveren og barnet er flyttet til en anden landsdel, eller hvor forældremyndighedsindehaveren har efterlevet pålægget, men det har vist sig, at det ikke har påvirket barnets eller den unges problemer i en positiv retning.

Kommunerne vil i øvrigt skulle være opmærksomme på, at bortfald af et konkret pålæg vil kunne kombineres med et nyt pålæg med nye handlepligter.

Kommunen vil kunne træffe afgørelsen om bortfald af pålægget af egen drift, og *skal* gøre det, hvis den bliver opmærksom på, at grundlaget har ændret sig. Kommunen vil også kunne tage sagen op på baggrund af en henvendelse fra forældrene.

Til § 39

Efter servicelovens § 57 b, *stk. 1*, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 10-17 år et børne- og ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter servicelovens § 52, *stk. 3*, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer, jf. dog §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Afgørelsen om børne- og ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Serviceovens § 57 b, stk. 2, fastsætter, at meddelelse af et børne- og ungepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge

- 1) har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer eller
- 4) nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Efter serviceovens § 57 b, stk. 3, skal et børne- og ungepålæg angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal

- 1) modtage en eller flere foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 eller 9,
- 2) være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 3) bidrage til at genoprette forrettet skade eller
- 4) deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Det fremgår af serviceovens § 57 b, stk. 4, at børne- og ungepålæg efter bestemmelsens stk. 1, jf. stk. 3, nr. 2-4, iværksættes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.

Bestemmelsen betyder, at kommunalbestyrelsen, uden først at udarbejde en børnefaglig undersøgelse, vil kunne pålægge barnet eller den unge at være hjemme på et bestemt tidspunkt (nr. 2), at bidrage til at genoprette skade, som barnet eller den unge, har forrettet (nr. 3), eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde (nr. 4), hvis betingelserne i stk. 1 og 3 i øvrigt er opfyldt.

Det er her forudsat, at kommunerne hurtigt vil vurdere, om der er grundlag for et børne- og ungepålæg, når der foreligger oplysninger, som kan indikere, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Det er i den forbindelse vigtigt, at kommunalbestyrelsen i sager, hvor barnet eller den unge udviser de oplistede bekymringstegn, er opmærksom på, at sådanne bekymringstegn kan have udspring i, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Den bekymrende adfærd bør således give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er behov for at afdække grundlaget for adfærden, herunder afdække om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD.

Kommunalbestyrelsen skal iagttage de almindelige forvaltningsretlige regler for myndigheders behandling af afgørelsessager, herunder reglerne om partshøring og oplysning af sagen.

I mange tilfælde vil der være tale om børn og unge, som allerede er kendt af de sociale myndigheder, idet børne- og ungepålægget typiske vil anvendes som et mere insisterende redskab over for børn og unge, som ikke umiddelbart kan bringes til at samarbejde frivilligt. I disse tilfælde vil der kunne foreligge en børnefaglig undersøgelse, og den eksisterende børnefaglig undersøgelse kan indgå i sagens oplysning.

Hvis der viser sig forhold, som kommunen mener giver behov for yderligere undersøgelser af et barn eller en ung, vil kommunalbestyrelsen kunne iværksætte en børnefaglig undersøgelse efter § 50 sideløbende med gennemførelse af forældreoplægget. En sideløbende eller efterfølgende børnefaglig undersøgelse vil kunne danne grundlag for iværksættelse af foranstaltninger. Den efterfølgende undersøgelse vil også kunne medføre, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at pålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, jf. § 57 a, stk. 9.

Det følger af bestemmelsens stk. 5, at hvis der er truffet afgørelse om børne- og ungepålæg, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 eller 9, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Uanset stk. 4, kan sådanne støtteforanstaltninger først iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen, jf. § 52, stk. 2, 2. pkt.

Servicelovens § 57 b, stk. 6, fastsætter, at reglerne i servicelovens § 57 a, stk. 6 og 9, finder tilsvarende anvendelse på børne- og ungepålægget efter stk. 1. Det vil sige, at der gælder samme regler om varighed og ophør af børne- og ungepålæg og forældreoplæg, jf. ovenfor.

Servicelovens § 57 b, stk. 7, fastsætter, at kommunalbestyrelsen ved afgørelse om børne- og ungepålæg skal overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældreoplæg efter servicelovens § 57 a.

Det følger af bestemmelsens stk. 8, at hvis barnet eller den unge ikke overholder et børne- og ungepålæg, skal kommunalbestyrelsen, når det vurderes relevant, straks underrette politiet og anmode om bistand til kommunens udøvelse af beføjelser efter servicelovens § 64, stk. 2.

Serviceovens § 57 b, stk. 9, indeholder en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter social- og ældreministeren efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets bistand til kommunerne i forbindelse med gennemførelse af børne- og ungepålæg.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 10-17 år et børne- og ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 32 ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer, jf. dog §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Afgørelsen om børne- og ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af serviceovens § 57 b, stk. 1. Formålet med børne- og ungepålægget vil være at få barnet eller den unge ind i en positiv udvikling. Det vil være afgørende for anvendelse af børne- og ungepålægget, at det indgår i en fremadrettet bestræbelse på at ændre barnets eller den unges adfærd og ikke som en straf med bagudrettet perspektiv. Pålægget, der vil skulle gives efter en konkret vurdering, vil være et led i den forebyggende indsats og vil ikke have karakter af en enkeltstående reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil have pligt til at træffe afgørelse om et børne- og ungepålæg, når betingelserne herfor er opfyldt. Bestemmelsen vil samtidig fastsætte de grundlæggende materielle krav til en afgørelse om børne- og ungepålæg. Det vil således være et krav at barnet eller den unge udviser negativ adfærd eller adfærdsproblemer, at disse adfærdsmæssige problemer er så alvorlige, at der er risiko for, at barnets eller den unges adfærd eller udvikling er i fare, og at et frivilligt samarbejde om støttende indsatser i form af f.eks. behandling af barnet eller unge efter § 32 ikke vurderes at være tilstrækkeligt.

Børne- og ungepålægget vil i forlængelse heraf skulle ses i sammenhæng med øvrig støtte og den samlede indsats over for det enkelte barn eller den enkelte unge og dennes familie. Pålægget vil typisk anvendes, hvor samarbejdet er »kørt fast«, men det er ikke påkrævet, at der er gået et længere forløb forud med sociale indsatser eller forsøg på iværksættelse af sådanne. Det vil dog altid skulle vurderes, om en frivillig løsning er mulig, inden der træffes afgørelse om børne- og ungepålæg ud fra et almindeligt proportionalitetsprincip.

Det vil være forudsætning for at træffe afgørelse om ungepålæg, at barnet eller den unge grundlæggende vurderes at være i stand til at bidrage til og tage ansvar for sin egen udvikling. Børn eller unge med psykiske funktionsnedsættelser som f.eks. udviklingshæmning eller opmærksomhedsforstyrrelser, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen, idet de netop på grund af deres særlige forhold ikke kan forventes at kunne tage samme ansvar for deres egen udvikling som deres jævnaldrende.

Det foreslås i *stk. 2*, at meddelelse af et børne- og ungepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om et af følgende forhold:

- 1) Barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller undervisningspligten opfyldes i øvrigt ikke.
- 2) Barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed.
- 3) Barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer.
- 4) Barnet eller den unge nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 b, *stk. 2*. Formålet med den foreslåede bestemmelse vil være at sikre, at ungepålægget anvendes målrettet. Bestemmelsen vil derfor betyde, anvendelsen af pålægget knyttes til nogle af de centrale problemstillinger hos målgruppen, som oplistes i bestemmelsen. Tilstedeværelsen af en eller flere af disse problemstillinger hos barnet eller den unge vil skulle forstås som indikatorer på, at barnets eller den unges udvikling er i fare. Der vil således skulle foreligge mindst en af fire nedenfor angivne situationer for, at kommunen vil have grundlag for at træffe afgørelse om ungepålæg:

Tilstedeværelsen af en eller flere af disse problemstillinger vil ikke per automatik føre til et børne- og ungepålæg. Afgørelse om børne- og ungepålæg vil skulle træffes på baggrund af en konkret vurdering af, om de samlede betingelser for at anvende pålægget er opfyldt, herunder at pålægget vurderes at ville bidrage til barnets eller den unges udvikling. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at skolefravær i nogle tilfælde kan skyldes en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge. I disse tilfælde vil der som udgangspunkt ikke være tale om ulovligt skolefravær, jf. § 1, *stk. 1*, og § 2, i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen, og der vil derfor heller ikke være grundlag for at udløse et forældreplæg.

Den foreslåede *nr. 1* vil betyde, at oplysninger om ulovligt skolefravær eller om, at skolepligten i øvrigt ikke opfyldes vil kunne udløse et forældreplæg, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Ved ulovligt fravær forstås fravær som efter folke- eller friskolelovgivningen ikke er tilladt. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen og § 6, *stk. 2*, i friskoleloven.

Der vil således være tale om ulovligt fravær i bestemmelsens forstand, hvis der er tale om fravær, som efter reglerne i folkeskole- og eller friskolelovgivningen ikke er tilladt. I forhold til meddelelse af et børne- og ungepålæg vil det afgørende dog ikke nødvendigvis være antallet af ulovlige fraværsdage, men i lige så høj grad, hvorvidt fraværet har et mønster eller en karakter, der giver anledning til bekymring i forhold til den unges sociale og faglige udvikling. Det vil være en vurderingssag, om barnets eller den unges fravær har et omfang eller et mønster, der vil begrunde

anvendelse af ungepålæg. Der vil således ikke på forhånd kunne opstille objektive kriterier for, hvor meget fravær der vil være tilstrækkeligt.

Ved manglende opfyldelse af undervisningspligten i øvrigt forstås, at barnet eller den unge ikke modtager en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

I tilfælde, hvor barnet eller den unge hjemmeundervises eller hjemtages til hjemmeundervisning under sådanne omstændigheder som er nævnt i det foreslåede stk. 1, vil der således skulle foretages en vurdering af, om undervisningspligten opfyldes. Efter friskolelovens § 35, stk. 1, fører kommunen tilsyn med den undervisning, børnene eller de unge får i hjemmet m.v.

Det vil være afgørende for meddelelse af et børne- og ungepålæg, at den manglende opfyldelse af undervisningspligten i en konkret sag skyldes barnets eller den unges egne forhold og ikke f.eks., at kommunen ikke stiller et passende skoletilbud til rådighed.

Det skal ligeledes bemærkes, at der kun kan træffes afgørelse om børne- og ungepålæg med begrundelse i kriteriet om ulovligt fravær eller manglende opfyldelse af undervisningspligten i øvrigt over for børn eller unge, der er omfattet af undervisningspligten, selvom pålægget i udgangspunktet omfatter alle børn og unge i alderen 10 - 17 år.

Den foreslåede *nr. 2* vil betyde, at om mistanke om eller sigtelse for enhver overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven vil kunne begrunde et forældrepålæg. I disse tilfælde vil der ikke skulle foretages en vurdering af overtrædelsens omfang eller grovhed. De øvrige betingelser efter stk. 1 for meddelelse af et forældrepålæg vil også skulle være opfyldt.

I sager, hvor kommunen har oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet f.eks. overtrædelse af færdselsloven, vil det være en betingelse, at kriminaliteten har et vist omfang eller en vis grovhed. En mindre færdselsforseelse vil derfor ikke være tilstrækkelig til at begrunde et børne- og ungepålæg. Kommunalbestyrelsen vil også her skulle være opmærksom på, at adfærd som fører til mistanke om overtrædelse af straffeloven i nogle tilfælde kan skyldes en psykisk funktionsnedsættelse/opmærksomhedsforstyrrelse hos barnet eller den unge.

Betegnelsen ”mistænkt” er anvendt, da børn og unge under 15 år ikke kan sigtes eller tiltales, da de er under den kriminelle lavalder.

Den foreslåede *nr. 3* vil betyde, at oplysninger om alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet vil kunne begrunde et børne- og ungepålæg, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Der vil f.eks. kunne være tale om problemer, som kommer til udtryk gennem udadreagerende eller anden bekymrende adfærd i skolen eller på arbejdspladsen, om problemer, der på andre måder kommer til udtryk i »det offentlige rum«, f.eks. ved truende adfærd i grupperingsmæssige

sammenhænge og om problemer, som kommer til udtryk ved barnets eller den unges misbrug eller anden selvskadende adfærd.

Det er en vurderingssag, om barnets eller den unges adfærdsmæssige problemer har en tyngde og en karakter, der begrundet anvendelse af ungepålæg. Man kan således ikke på forhånd opstille objektive kriterier for, hvilken type problemer der fører til afgørelse om ungepålæg.

I sager, hvor barnet udviser alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, er det vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, at sådanne bekymringstegn kan have udspring i, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Sådanne tegn på mistrivsel bør således give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er behov for at afdække grundlaget for adfærden, herunder afdække om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD.

Den foreslåede *nr. 4* vil betyde, at oplysninger om, at barnet eller den unge ikke vil samarbejde med myndighederne om at løse barnets eller den unges problemer vil kunne begrunde et børne- og ungepålæg, hvis betingelserne her i øvrigt er opfyldt.

Et eksempel på manglende vilje til at samarbejde vil f.eks. kunne være ung, som flere gange udebliver fra aftalte møder eller tilbud, når det i øvrigt vurderes, at den unge både er i stand til at overskue, hvad der er aftalt, og reelt har mulighed for at møde op. I vurderingen af, om barnets eller den unges ageren i en konkret situation er udtryk for, at barnet eller den unge ikke ønsker samarbejde om at løse barnets eller den unges problemer, vil der altid skulle tages højde for barnets eller den unges alder, modenhed og eventuelle nedsatte funktionsevne og sagens omstændigheder i øvrigt.

For at træffe afgørelse om børne- og ungepålæg forudsættes det, at der foreligger oplysninger om et eller flere af de forhold, der oplistes i bestemmelsen. Tilstedeværelsen af en eller flere af disse problemstillinger hos barnet eller den unge vil skulle ses som indikatorer på, at barnets eller den unges udvikling er i fare. Om de konkrete forhold udgør en trussel for barnets eller den unges udvikling vil altid skulle gøres til genstand for en konkret vurdering.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at et børne- og ungepålæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 b, stk. 3, 1. pkt. Bestemmelsen vil betyde, at børne- og ungepålægget vil skulle indeholde et specificeret, fremadrettet krav om en eller flere konkrete handlepligter, som barnet eller den unge vil skulle påtage sig.

Det foreslås videre i *2. pkt.*, at det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal:

- 1) Modtage en eller flere støttende indsatser efter § 32, stk. 1, nr. 1, 2, 3, 5 og 8.
- 2) Være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt.
- 3) Bidrage til at genoprette forrettet skade.
- 4) Deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 b, stk. 3, 2. pkt. med de ændringer, som vil følge af den foreslåede § 4 g, som uddybet nedenfor.

Bestemmelsen vil ligesom i dag indeholde en liste over mulige pålæg. Listen vil ikke være udtømmende, da det ikke er muligt på forhånd at forudse, hvilke konkrete pålæg der vil kunne være egnede til at løse konkrete problemer. Kommunen vil således have mulighed for at fastlægge de konkrete pålæg inden for visse rammer, som afgrænses af,

- at pålæggene vil skulle være klart formulerede, så det er tydeligt for barnet eller den unge, hvad pågældende skal gøre for at efterleve pålægget,
- at pålæggene vil skulle være egnede til at bidrage til en løsning af problemerne i den konkrete sag. Det vil sige, at der vil skulle være en direkte eller indirekte sammenhæng mellem pålæggets indhold og den adfærd eller ændring i adfærd, som man ønsker hos barnet eller den unge. Handlepligterne vil i forlængelse heraf skulle hjælpe barnet eller den unge til at handle anderledes,
- at de konkrete handlepligter, barnet eller den unge pålægges, vil skulle være realistiske at efterleve,
- at pålæggets indhold vil skulle stå i rimeligt forhold til formålet med pålægget og de problemer, der søges løst og
- at forældrepålæggene vil skulle være sagligt velbegrundede og i øvrigt ligge inden for formålet i lov om social service.

Nr. 1 vil betyde, at barnet eller den unge vil kunne pålægges en eller flere støttende indsatser efter § 32 stk. 1, nr. 1 (ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lign.), nr. 3 (fast kontaktperson), nr. 4 (formidling af praktiktilbud), nr. 6 (familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer) eller 8 (anden støtte). Barnet eller den unge vil således f.eks. kunne pålægges:

- at tage imod et f.eks. et klubtilbud, hvis barnet eller den unge f.eks. har brug for at indgå i et pædagogisk tilbud efter skole.
- at tage imod en kontaktperson, hvis barnet eller den unge har behov for stabil og vedvarende voksenkontakt at støtte sig til for at holde fokus på de rette ting, f.eks. uddannelse og beskæftigelse, men ikke umiddelbart ønsker at samarbejde med en kontaktperson.

- at tage i mod et praktiktilbud, hvis barnet eller den unge vurderes i øvrigt at være klar til og kunne profitere af f.eks. et fritidsjob, men ikke umiddelbart er motiveret til at arbejde.
- At deltage i f.eks. et kursus i vredeshåndtering, hvis barnet eller den unge udviser udadreagerende adfærd og ikke kan udtrykke eller håndtere sine følelser på anden vis.
- At deltage i et relevant socialpædagogisk behandlingstilbud for hele familien, f.eks. i tilfælde hvor der er behov for en samlet indsats i familien for at undgå anbringelse, men hvor barnet eller den unge ikke gider deltage, selvom forældrene er indstillede på det.
- At tage imod anden rådgivning, behandling, praktisk og pædagogisk støtte.

Nr. 2 vil betyde, at barnet eller den unge vil kunne pålægges at være hjemme på et bestemt tidspunkt. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvis barnet eller den unge flere gange har begået småkriminalitet eller udvist negativ adfærd i bestemte tidsrum, f.eks. fredag og lørdag aften.

Nr. 3 vil betyde, at barnet eller den unge vil kunne pålægges at bidrage til at genoprette forrettet skade, f.eks. ved deltagelse i oprydning i lokalområdet efter hærværk eller lignende, så det bliver tydeligt, at barnets eller den unges handlinger har negative konsekvenser for lokalområdet.

Nr. 4 vil betyde, at barnet eller den unge vil kunne pålægges at deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Der vil kunne ikke opregnes en udtømmende liste over aktiviteter med genoprettende formål, herunder samfundsnyttigt arbejde, som vil kunne anvendes, idet det ikke på forhånd er muligt at forudse, hvilken konkret handlepligt, der vil være bedst egnet i en konkret sag i forhold til barnet eller den unge, herunder under hensyn til de lokale forhold. Eksempler på aktiviteter med genoprettede formål, herunder samfundsnyttigt arbejde vil dog kunne være, at den unge skal gøre rent i lokale boligforeninger, vaske brandbiler eller vedligeholde parker og andre offentlige områder.

Børne- og ungepålæggets konkrete handlepligter vil skulle fastsættes efter en konkret vurdering, herunder bl.a. på baggrund af barnets eller den unges alder og modenhed samt fysiske og psykiske funktionsevne, og vil ikke have karakter af en enkeltstående reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold. Pålægget vil indgå i den samlede forebyggende indsats over for barnet eller den unge og vil skulle støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd. Ved fastsættelse af pålæg om samfundsnyttigt arbejde vil således der ikke være tale om arbejde for en arbejdsgiver i arbejdsmiljølovgivningens forstand. Der vil imidlertid skulle tages hensyn til de gældende regler for børn og unges muligheder for at udføre arbejde for en arbejdsgiver, herunder i forhold til varighed og tyngden af arbejdet.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis der er truffet afgørelse om børne- og ungepålæg efter *stk. 1*, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 4 e, *stk. 1*, om at iværksætte støttende indsatser efter § 32, *stk. 1*, nr. 1, 3, 4, 5 eller 8, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker

foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med indsatsen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 a, stk. 5, med de ændringer, der vil følge af den foreslåede § 32.

Bestemmelsen vil betyde, at afgørelse om at iværksætte en eller flere af de nævnte støttende indsatser i forbindelse med afgørelse om børne- og ungepålæg vil kunne ske, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset. Der vil i så fald være tale om selvstændig afgørelse.

Kommunalbestyrelsen vil kunne iværksætte støttende indsatser omfattet af den foreslåede bestemmelse på baggrund af en afklaring eller udredning af støttebehovet eller sideløbende hermed, jf. den foreslåede § 32.

Det vil være en ændring i forhold til i dag, hvor der som udgangspunkt skal være gennemført en børnefaglig undersøgelse, inden der træffes afgørelse om støtte uden samtykke, med mindre særlige forhold taler for, at der iværksættes foreløbig støtte sideløbende med undersøgelsen. Ændringen vil være en konsekvens af den lettere adgang til at iværksættende støtte, der foreslås i § 32, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen vil altid være forpligtet til at oplyse sagen i tilstrækkelig grad til, at der kan træffes afgørelse, jf. § 10 i den sociale retssikkerhedslov. Det bl.a. betyde, at sagen skal være tilstrækkeligt oplyst til, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, om de materielle betingelser for iværksættelse af støttende indsatser uden samtykke er opfyldt. Forvaltningslovens regler om partshøring og klagevejledning m.v. vil ligeledes skulle overholdes, og kommunen vil så vidt muligt skulle inddrage barnet eller den unge og forældrene i overensstemmelse med de grundlæggende principper i kapitel 2.

Ved afgørelsen vil kommunalbestyrelsen skulle iagttage proportionalitetsprincippet. Dvs. at der vil skulle være et rimeligt forhold mellem indsatsen og det formål, der søges opnået, så indsatsen ikke er hverken mere eller mindre indgribende end nødvendigt.

Det foreslås i *stk. 5*, at § 38, stk. 5 og 8, finder tilsvarende anvendelse på børne- og ungepålægget efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 b, stk. 6. Bestemmelsen vil betyde, at der vil gælde samme regler for varigheden og bortfald af børne- og ungepålæg som der gælde forældreoplægget, jf. § den foreslåede § 38, stk. 5 og 8, jf. ovenfor.

Af hensyn til barnets eller den unges retssikkerhed vil det skulle fremgå klart af afgørelsen, hvor længe pålægget gælder. Den tidsmæssige udstrækning vil i forlængelse heraf skulle stå i rimeligt

forhold til formålet med pålægget og de problemer, der søges løst, jf. også proportionalitetsgrundsætningen.

Afgørelse om børne- og ungepålæg vil således kunne træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed og vil kunne forlænges med 6 måneder ad gangen, hvis betingelserne for at træffe afgørelse om ungepålæg fortsat er opfyldt. Det vil i forbindelse med forlængelse af pålægget skulle vurderes, om de oprindelige handlepligter fortsat er egnede til en løsning af barnets eller den unges problemer, eller om der er behov for at justere indholdet. Der vil være ikke fastsat en grænse for, hvor mange gange et pålæg kan forlænges.

Et børne- og ungepålæg vil skulle bortfalde ved kommunalbestyrelsens afgørelse, hvis de forhold, der har begrundet pålægget, ikke længere er til stede, herunder hvis pålægget har levet op til sit formål. Pålægget vil ligeledes skulle bortfalde, hvis det ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, herunder hvis pålægget efterleves, men ikke påvirker barnets eller den unges problemer i en positiv retning. Der vil være tale om en udtømmende opregning.

Kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om bortfald af pålægget af egen drift, og vil skulle gøre det, hvis den bliver opmærksom på, at grundlaget har ændret sig. Kommunalbestyrelsen vil også kunne tage sagen op på baggrund af en henvendelse fra forældrene eller andre.

Bortfald af et pålæg kan eventuelt kombineres med afgørelse om et nyt børne- og ungepålæg med nye - og mere egnede - handlepligter.

Det foreslås i *stk. 6*, at kommunalbestyrelsen ved afgørelse om børne- og ungepålæg efter *stk. 1* skal overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældrepålæg efter § 38.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 b, *stk. 7*.

Hvis det er nødvendigt og formålstjenstligt for at sikre forældrenes aktive opbakning til barnets eller den unges efterlevelse af børne- og ungepålægget, vil der som udgangspunkt skulle træffes afgørelse om et forældrepålæg over for forældremyndighedsindehaveren samtidig med, at der træffes afgørelse om børne- og ungepålæg. Afgørelse om et sådant ledsagende forældrepålæg vil forudsætte, at kriterierne for anvendelse af forældrepålægget er opfyldt, også når afgørelsen om forældrepålæg træffes for at understøtte et børne- og ungepålæg.

Hvis der træffes afgørelse om forældrepålæg, vil forældrene kunne pålægges konkrete handlepligter, som bidrager til eller supplerer barnets eller den unges efterlevelse af børne- og ungepålægget. Hvis barnet eller den unge f.eks. pålægges at deltage i et socialpædagogisk forløb, vil forældrene kunne pålægges også at deltage. Eller forældrene vil pålægges at sørge for, at barnet eller den unge møder op i skole, til en fritidsaktivitet eller til oprydning efter hærværk - alt afhængig af, hvad barnet eller den unge pålægges.

Der vil dog også kunne tænkes situationer, hvor det ikke vil give mening at ledsage ungepålægget med et forældrepålæg, f.eks. i situationer hvor forældrene i forvejen bakker aktivt op om afgørelsen om ungepålæg og derfor kan forventes selv at bidrage til den unges efterlevelse af pålægget.

Et ledsagende forældrepålæg vil skulle håndhæves på samme måde som andre forældrepålæg, dvs. ved at stoppe udbetalingen af børnefamilieydelse, hvis forældrene ikke efterlever de konkrete handlepligter i det ledsagende forældrepålæg. Der vil dog være en del tilfælde, hvor forældrene overholder deres forældrepålæg, men hvor barnet eller den unge ikke overholder ungepålægget. F.eks. hvor forældrene er blevet pålagt at følge den unge skole, mens barnet eller den unge er blevet pålagt at følge undervisningen hele dagen. I sådanne tilfælde vil der ikke kunne træffes afgørelse om manglende efterlevelse af forældrepålægget.

Forældremyndighedsindehaveren vil kunne påklage kommunalbestyrelsens afgørelse, jf. den foreslåede § 144 og kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås i *stk. 7*, at hvis barnet eller den unge ikke overholder et børne- og ungepålæg, skal kommunalbestyrelsen, når det vurderes relevant, straks underrette politiet og anmode om bistand til kommunens udøvelse af beføjelser efter § 139.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 b, stk. 8. Bestemmelsen vil betyde, at kommunen i alle tilfælde af overtrædelse af et børne- og ungepålæg skal vurdere, om det vil være relevant at få bistand fra politiet til at hente og bringe barnet til stedet, hvor børne- og ungepålægget skal opfyldes. Det vil bero på en vurdering af den konkrete situation, om bistand fra politiet vil være relevant for at gennemføre børne- og ungepålægget. I vurderingen vil bl.a. skulle indgå barnets ellers den unges forhold, alder og modenhed, fysiske og psykiske funktionsniveau samt baggrunden for pålægget.

Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde skulle foretage en vurdering af indgrebets proportionalitet, dvs. om beslutningen om, at politiet skal bistå ved gennemførelsen af børne- og ungepålægget, står i rimeligt forhold til overtrædelsen af den konkret pålagte handlepligt.

Politiets bistand vil primært være relevant i forbindelse med opfyldelse af enkeltstående handlepligter og vil som udgangspunkt bestå i enkeltstående afhentning og aflevering på det sted, hvor ungepålægget skal opfyldes.

Rammerne for politiets magtanvendelse i forbindelse med denne bistand fremgår navnlig af §§ 15-16 i lov om politiets virksomhed (politiloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 29. november 2019. Heraf følger bl.a., at politiet i forbindelse med sin bistand til kommunerne vil kunne anvende magt, forudsat at magtanvendelse er nødvendigt og forsvarligt ved udøvelsen af bstanden. Dette vil bl.a. indebære, at magt kun må anvendes, hvis mindre indgribende midler ikke findes at være tilstrækkelige.

Det foreslås i *stk. 8*, at social- og ældreministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om politiets bistand til kommunerne i forbindelse med gennemførelse af børne- og ungepålæg.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 57 b, stk. 9, med en enkelt redaktionel ændring, i det social- og indenrigsministeren ændres til social- og ældreministeren.

Til § 40

Servicelovens § 63, stk. 1, fastsætter således, at hvis forældremyndighedsindehaveren undlader at lade et barn eller en ung undersøge eller behandle for en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan børn og ungeudvalget træffe afgørelse om at gennemføre undersøgelsen eller behandlingen.

En sådan afgørelse kan træffes foreløbigt efter reglerne i servicelovens § 75, når betingelserne herfor er opfyldt, jf. servicelovens § 63, stk. 2.

Det foreslås i § 40, at hvis forældremyndighedsindehaveren undlader at lade et barn eller en ung undersøge eller behandle for en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan børne- og ungeudvalget træffe afgørelse om at gennemføre undersøgelsen eller behandlingen.

Den foreslåede bestemmelse vil være en videreførelse af servicelovens § 63, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at børne- og ungeudvalget, ligesom i dag, vil have hjemmel til at træffe afgørelse om lægelig undersøgelse og behandling af et barn eller en ung, uden samtykke forældremyndighedsindehaveren, når visse betingelser er opfyldt.

Det vil ligesom i dag være et krav, at der foreligger en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varig nedsat funktionsevne. Afgørelsen heraf vil i høj grad bero på den lægelige vurdering i hvert enkelt tilfælde. Afgrænsningen af lidelser, der medfører betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan være vanskelig. Der bør imidlertid lægges vægt på, at der også ved *risiko* for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, foreligger en situation, hvor forældremyndighedens indehavers ret til at træffe beslutning om undersøgelse eller behandling må vige til fordel for barnets eller den unges behov for nødvendig lægebehandling.

Anvendelsen af bestemmelse vil forudsætte, at der foreligger tilslutning fra den behandlende overlæge. Det bør endvidere oplyses fra sygehus eller behandlende læge, hvilken behandling barnet eller den unge har behov for, og hvilke konsekvenser det vil få, hvis denne behandling undlades. Det må i øvrigt formodes, at initiativet til en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse oftest vil

udgå fra lægelig side, eksempelvis i forbindelse med et behov for blodtransfusion i tilslutning til anden behandling, som forældremyndighedens indehaver ikke modsætter sig.

Forældrenes modstand mod at lade barnet eller den unge få fornøden lægebehandling vil kunne være led i et mere omfattende kompleks af overgreb eller manglende omsorg for barnet eller den unge, hvor der vil være behov for en anbringelse af barnet eller den unge. I så fald bør den foreslåede bestemmelse ikke anvendes, da denne alene giver adgang til at gennemføre den lægelige undersøgelse og behandling.

Modstanden mod lægebehandling kan imidlertid indgå som et moment ved afgørelsen af, om der er behov for at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, hvilket kan ske ved tvang efter den foreslåede § 47, hvis det ikke er muligt at opnå forældremyndighedsindehaverens samtykke til anbringelsen.

I tilknytning til en anbringelsesafgørelse, vil der kunne træffes afgørelse om nødvendig undersøgelse og lægebehandling efter den foreslåede § 97, og en sådan afgørelse vil i modsætning til afgørelser efter den foreslåede § 40 ikke være begrænset til livstruende sygdom eller sygdom, der kan medføre betydelig og varigt nedsat funktionsevne. Kommunen vil dog skulle søge at inddrage forældremyndighedsindehaveren og om muligt sikre deres samtykke.

Til § 41

Kommunerne har ansvaret for at sikre hjælp og støtte til børn og unge og skal træffe afgørelse om den nødvendige støtte, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. servicelovens § 52, stk. 1. Kommunen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse, jf. servicelovens § 50.

Kommunerne kan bl.a. træffe afgørelse om psykologbehandling, herunder uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, når behandling iværksættes efter bl.a. reglerne i § 52, stk. 3, jf. § 56 i serviceloven. I disse tilfælde træffer kommunen afgørelse om behandling af barnets eller den unges problemer i form af psykologhjælp efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3. Hvis indehaveren af forældremyndigheden ikke vil give samtykke til, at behandlingen iværksættes, kan kommunen træffe afgørelse om behandling, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den ungs særlige behov for støtte, og når formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Efter § 2 i forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020 (forældreansvarsloven), kan forældremyndighedens indehaver træffe afgørelse om barnets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov. Det følger af lovens § 3, at når forældre har fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældrene. Den forælder, som barnet har bopæl hos, kan træffe afgørelse om overordnede

forhold i barnets daglige liv. Har barnet delt bopæl, kræver afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv efter 2. pkt. enighed mellem forældrene.

Der er i dag etableret en række tilbud i regi af civilsamfundsorganisationer, der yder rådgivning og støtte, herunder psykologbehandling til børn og unge under 18 år. Det gælder blandt andet i forhold til børn og unge, der har levet eller lever med en forælder, der har et misbrug.

Efter forældreansvarsloven kræver det imidlertid forældremyndighedsindehavers samtykke, hvis barnet skal modtage behandling i regi af et privat tilbud, idet en sådan behandling er omfattet af forældremyndighedsindehaverens beslutningskompetence. Der er ikke i dag fastsat regler i serviceloven eller i anden lovgivning, herunder forældreansvarsloven, der giver børn og unge under 18 år adgang til at modtage psykologhjælp i regi af et privat tilbud i en civilsamfundsorganisation uden forældremyndighedsindehaver samtykke.

Det kan være meget utrygt og forbundet med skam for et barn eller ung at vokse op med voksne i et hjem, der har et alkohol- eller et stofmisbrug. Barnet eller den unge kan dermed opleve at stå alene og isoleret i forhold til de udfordringer alkohol- eller stofmisbruget kan indebære for barnet eller den unge.

Erfaringerne viser imidlertid, at det kan være svært for børn og unge at tale med deres forældre om misbrug i hjemmet og i forlængelse heraf bede dem om samtykke til netop at få behandling, f.eks. hvis forældrene ikke vil erkende deres misbrug eller modsætter sig indblanding udefra af forholdene i hjemmet.

Der har derfor i forbindelse med aftalen om Børnene Først været ønske om at fastsætte regler, der giver børn og unge fra 12-17 år ret til at modtage et psykologbehandling i regi af et privat organisation uden om kommunen, uden at det kræver samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

Det foreslås i *stk. 1*, at børn og unge, der er fyldt 12 år, har ret til at opsøge og modtage behandling i regi af civilsamfundsorganisationer uden forældremyndighedsindehavers samtykke.

Bestemmelsen vil indebære, at børn og unge vil få ret til uden samtykke at henvende sig til et af de tilbud der findes i regi af civilsamfundsorganisationer som f.eks. foreninger målrettet børn og unge, der er børn af alkohol- eller stofmisbrugere, og modtage psykologbehandling ud over den rådgivning og støtte, som barnet eller den unge i dag har mulighed for at få uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver. Bestemmelsen vil dermed indebære en fravigelse af reglerne i forældreansvarsloven om, at det er forældremyndighedens indehaver, der kan træffe afgørelse om barnets personlige forhold.

Det vil betyde, at behandling inden for rammerne af bestemmelsen vil kunne iværksættes, når barnet eller den unge er motiveret for at opsøge hjælp og støtte, og at behandlingen dermed vil kunne iværksættes hurtigere, idet der ikke vil være krav om, at der skal indhentes et samtykke.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at børn og unge kan tilbydes behandling i tilbud i regi af civilsamfundsorganisationer, når barnet eller den unge er motiveret for at få behandling, og uden at barnet eller den unge – eller det private tilbud – skal indhente samtykke og dermed f.eks. konfrontere forældremyndighedens indehaver med et alkohol- eller stofmisbrug, som han eller hun ikke har erkendt.

Det foreslås i *stk. 2*, at det er en forudsætning for behandling efter *stk. 1*, at behandlingen ydes af en autoriseret psykolog.

Bestemmelsen i *stk. 2* vil indebære, at den eller de personer, der ansættes af det private tilbud i en civilsamfundsorganisation eller forening, skal være autoriseret af Psykolognævnet. Det vil betyde, at den pågældende har gennemført den praktiske uddannelse til autorisation af psykologer og ansøger Psykolognævnet om autorisation. Indholdet af uddannelsen er bestemt af Psykolognævnet og omfatter både krav om uddannelsens indhold og varighed samt krav til omfanget af supervision i forbindelse med uddannelsen.

Formålet med bestemmelsen er at sikre kvaliteten i den behandling, barnet eller den unge modtager efter § 41, *stk. 1*, herunder, at sikre, at den pågældende psykolog er underlagt Psykolognævnets tilsyn med psykologens faglige virksomhed og egnethed til udøvelse af erhvervet.

Til § 42

Efter servicelovens § 78, *stk. 1*, må ingen modtage et under 14 år til døgnophold i privat familiepleje i en sammenhængende periode ud over 3 måneder uden at have tilladelse dertil fra kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune.

Ved privat familiepleje forstås ethvert tilfælde, hvor et barn eller en ung bor hos andre end forældrene, uden at barnets eller forældrenes opholdskommune har medvirket ved etableringen af opholdet.

Der er ikke tale om en anbringelse, idet en anbringelse kræver en afgørelse truffet af kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget efter reglerne i det foreslåede kapitel 5, som er begrundet i barnets eller den unges støttebehov.

Privat familiepleje er således ikke en hjælpeforanstaltning efter serviceloven, men beror alene på en aftale mellem forældremyndighedsindehaveren og den private familiepleje. Privat familiepleje kan f.eks. komme på tale, hvis forældremyndighedsindehaveren skal i fængsel, på sygehuset eller tager

arbejde i udlandet i en periode.

Efter servicelovens § 78, stk. 2, kan plejetilladelse kun udstedes, når det efter en undersøgelse af familieplejen må antages, at opholdet vil være til gavn for barnet. Ved udstedelse af plejetilladelse skal kommunen gøre forældremyndighedens indehaver opmærksom på bestemmelserne i stk. 4.

Efter servicelovens § 78, stk. 3, påhviler det forældremyndighedens indehaver at sikre sig, at plejehjemmet har fornøden plejetilladelse.

Efter servicelovens § 78, stk. 4, kan børn og unge-udvalget i forældremyndighedsindehaverens opholdskommune efter begæring af plejeforældrene eller barnet eller den unge beslutte, at et barn eller en ung ikke må flyttes eller hjemtages fra en privat familiepleje, såfremt det må antages at skade barnet eller den unge. Forud for afgørelsen indhentes en udtalelse fra den stedlige kommune.

Efter servicelovens § 78, stk. 5, kan en afgørelse efter stk. 4 træffes foreløbigt efter reglerne i § servicelovens 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Efter servicelovens § 78, stk. 6, gælder reglerne i servicelovens § 78, stk. 1-5, ikke i tilfælde, hvor kun den ene af forældrene har forældremyndigheden, men barnet eller den unge får døgnophold hos den anden af forældrene.

Efter servicelovens § 78, stk. 7, må døgnplejehjem, der modtager børn og unge under 18 år, og som drives af private uden offentlige midler, kun oprettes og drives med tilladelse af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune. Kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune fører tilsyn med forholdene i hjemmet.

Det foreslås i *stk. 1*, at ingen må modtage et barn under 14 år til døgnophold i privat familiepleje i en sammenhængende periode ud over 3 måneder uden at have tilladelse dertil fra kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 78, stk. 1.

Ved privat familiepleje forstås ethvert tilfælde, hvor et barn eller en ung bor hos andre end forældrene, uden at barnets eller forældrenes opholdskommune har medvirket ved etableringen af opholdet.

Der vil ikke tale om en anbringelse, idet en anbringelse vil kræve en afgørelse truffet af kommunalbestyrelsen eller børne- og ungeudvalget efter reglerne i det foreslåede kapitel 5, som er begrundet i barnets eller den unges støttebehov.

Privat familiepleje er således ikke en indsats efter denne lov, men beror alene på en aftale mellem forældremyndighedsindehaveren og den private familiepleje. Privat familiepleje kan f.eks. komme på tale, hvis forældremyndighedsindehaveren skal i fængsel, på sygehuset eller tager arbejde i udlandet i en periode.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis et barn under 14 år skal i privat familiepleje, og hvis der er tale om et ophold hos plejefamilien, der skal vare længere end 3 sammenhængende måneder, kræves der en plejetilladelse fra den stedlige kommune, dvs. den kommune, hvor den private familiepleje bor.

Selvom det fra starten var forventet, at opholdet ville vare kortere tid end 3 måneder, vil der skulle indhentes en plejetilladelse, når man bliver klar over, at opholdet kommer til at vare ud over tidsgrænsen på de 3 måneder.

Hvis det fra starten af plejeforholdet er klart, at barnet skal opholde sig i længere tid i plejefamilien, bør der foreligge plejetilladelse, inden barnet tager ophold i plejefamilien. Ved sådanne længerevarende ophold opstår der ofte et følelsesmæssigt bånd mellem barn og plejefamilie. Dette vil særligt gælde, hvis der er tale om mindre børn. Sådanne længerevarende ophold vil desuden kunne resultere i, at der senere indgives ansøgning om adoption. Derfor er det af hensyn til barnet vigtigt, at der forinden påbegyndelsen af plejeforholdet er taget stilling til, om opholdet er til gavn for barnet.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt. punkt*, at plejetilladelse kun kan udstedes, når det efter en undersøgelse af familieplejen må antages, at opholdet vil være til gavn for barnet.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 78, stk. 2, 1. pkt. Bestemmelsen vil betyde, at der inden udstedelse af plejetilladelse må foretages en nærmere undersøgelse af forholdene i den familie, som barnet skal opholde sig hos. Det nærmere omfang af en sådan undersøgelse vil imidlertid afhænge af de konkrete omstændigheder, såsom barnets tilknytning til plejefamilien og opholdets forventede varighed.

Den indledende undersøgelse vil normalt bestå i en indledende samtale med plejefamilien, hvor kommunen danner sig et indtryk af familien. Ved den indledende undersøgelse må familien give relevante oplysninger om alder, civilstand, antal børn i hjemmet, økonomi, helbredsforhold m.v., som kommunen kan bruge i sin vurdering af, om der kan gives plejetilladelse i den konkrete sag.

Hvis det allerede efter denne indledende undersøgelse anses for udelukket at give den ønskede plejetilladelse, bør der ikke indhentes yderligere oplysninger.

Ved ansøgning om plejetilladelse i forbindelse med længerevarende ophold må det af hensyn til vurderingen af, om opholdet vil være til gavn for barnet, i samtaler med ansøgerne afklares, hvad der er baggrunden for ansøgningen, hvilke forventninger ansøgerne har til barnet og plejeforholdet

samt til varigheden af plejeforholdet. Det er også vigtigt at danne sig et indtryk af plejefamilien, dens baggrund og indbyrdes relationer. Det må også indgå i vurderingen, hvilke erfaringer og forudsætninger familien har med hensyn til børneopdragelse, og om der er andre børn, hvad enten det er egne børn eller andre plejebørn og aldersfordelingen af eventuelle børn i hjemmet. Herudover vil oplysninger om bolig, skole- og fritidsmuligheder samt familiens kontakter til det omgivende samfund indgå i vurderingen.

Den kommune, der skal give plejetilladelsen, kan også indhente oplysninger om barnet og dets forældre i det omfang, det er nødvendigt for at tage stilling til, om opholdet vil være til gavn for barnet. Det kan f.eks. være, hvis barnet har en funktionsnedsættelse, eller hvis der tidligere har været behov for at iværksætte hjælpeforanstaltninger for barnet. Hvis der reelt er behov for en anbringelse uden for hjemmet eller for anden særlig støtte, skal kommunen foretage en børneudredning efter den foreslåede § 32, så der på den baggrund kan iværksættes den rette indsats.

Indsatser efter denne lov kan med forældremyndighedsindehaverens samtykke gennemføres under opholdet i den private familiepleje.

Forinden udstedelse af plejetilladelse indhentes oplysninger om indtægtsforhold med ansøgernes samtykke. Ligeledes med ansøgernes samtykke indhentes straffeattest fra Kriminalregisteret. De nærmere regler herom er fastsat af Justitsministeriet i bekendtgørelse herom. Heraf fremgår det, at straffeattest rekvireres af ansøgernes opholdskommune fra den politikreds, hvor ansøgerne bor. I begæringen skal det angives, at straffeattesterne skal benyttes i forbindelse med en ansøgning om tilladelse til at have børn i privat familiepleje.

Herudover bør ansøgerne i en helbredserklæring stå inde for, at de helbredsmæssigt er i stand til at påtage sig opgaven. Egentlige helbredsattester for ansøgerne og plejebarnet indhentes, når kommunen finder behov for det. Den kommune, der forlanger helbredsattest, afholder udgiften dertil.

Der vil kun kunne udstedes plejetilladelse, hvis opholdet på baggrund af undersøgelsen kan anses for at være til gavn for barnet. Det væsentligste element er således barnets forhold, men der er tale om et fleksibelt kriterium, der kan fortolkes under hensyntagen til opholdets længde, barnets alder og tilknytning til plejefamilien.

Plejetilladelsen vil skulle udstedes af den kommune, hvor plejefamilien bor. Tilladelsen vil altid skulle vedrøre et bestemt barn, og der vil dermed ikke tale om en generel godkendelse til at være plejefamilie.

Det vil bero på et individuelt skøn hvor mange børn, der vil kunne gives plejetilladelse til. Antallet af børn, herunder om der er tale om søskende, vil dog være af betydning ved vurderingen af, om opholdet vil være til gavn for barnet.

Det foreslås i stk. 2, 2. pkt., at kommunen ved udstedelse af plejetilladelse skal gøre forældremyndighedsindehaveren opmærksom på bestemmelserne i stk. 4.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 78, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen vil betyde, at kommunen, inden der udstedes en plejetilladelse, vil skulle gøre forældremyndighedsindehaveren opmærksom på, at flytning eller hjemtagelse af et barn eller en ung, som er i privat familiepleje, efter anmodning fra barnet eller den unge eller plejefamilien vil kunne nægtes, hvis det vil være til skade for barnet eller den unge.

Det foreslås i *stk. 3*, at det påhviler forældremyndighedens indehaver at sikre sig, at plejehjemmet har fornøden plejetilladelse.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 78, stk. 3. Bestemmelsen vil betyde, at forældremyndighedsindehaveren vil have pligt til at sikre sig, at plejefamilien har den fornødne plejetilladelse. Det vil indebære, at forældremyndighedsindehaveren vil have pligt til at underrette den kommune, hvor barnet er i pleje, hvis et plejeforhold varer ud over en sammenhængende periode på tre måneder.

Det foreslås i *stk. 4, 1. pkt.*, at børne- og ungeudvalget i forældremyndighedsindehaverens opholdskommune kan efter begæring af plejeforældrene eller barnet eller den unge beslutte, at et barn eller en ung ikke må flyttes eller hjemtages fra en privat familiepleje, såfremt det må antages at skade barnet eller den unge.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 78, stk. 4, 1. pkt.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er, at tilgodese hensynet til det barn eller den unge, som måske i en længere årrække har haft ophold hos plejeforældrene og har knyttet sig meget til familien.

Bestemmelsen vil betyde, at hvis flytningen eller hjemtagelsen må antages at skade barnet eller den unge, kan hjemtagelse eller flytning nægtes. Kriteriet »skade barnet eller den unge« kan siges at ligge imellem kriterierne for henholdsvis frivillige og tvangsmæssige anbringelser uden for hjemmet, jf. de foreslåede §§ 46 og 47.

Anvendelsen af bestemmelsen vil ikke være betinget af, at opholdet har varet i et nærmere fastsat tidsrum, men det må formodes, at jo kortere opholdet har varet, jo mindre er risikoen for, at flytningen eller hjemtagelsen vil være til skade for barnet eller den unge.

En afgørelse om, at barnet eller den unge ikke må flyttes eller hjemtages, kan træffes efter en begæring fra plejeforældrene eller barnet eller den unge.

Bestemmelsen vil betyde, at hvis kommunen modtager en begæring, skal sagen forelægges børne- og ungeudvalget. Det vil betyde, barnet eller den unge ligesom det i dag er tilfældet vil have en egentlig adgang til selv at starte sagen. Der fastsættes ikke nogen aldersgrænse for den initiativret, der herved tillægges barnet eller den unge, hvilket vil betyde, at en begæring fra et mindre barn kan medføre, at sagen må forelægges børne- og ungeudvalget til afgørelse.

Afgørelsen om, at barnet eller den unge ikke må hjemtages eller flyttes, vil ligesom i dag skulle træffes af børne- og ungeudvalget.

Der vil ikke skulle fastsættes en genbehandlingsfrist, da der fortsat vil være tale om et privat familieplejeforhold. Da udvalget kun vil kunne nægte flytning eller hjemtagelse, hvis flytningen eller hjemtagelsen kan antages at være til skade for barnet eller den unge, vil der ikke være tale om, at der gives barnet eller den unge en adgang til frit at bestemme, hvor barnet eller den unge vil bo.

Det foreslås i stk. 4, 2. pkt., at der forud for afgørelsen efter stk. 1 indhentes en udtalelse fra den stedlige kommune.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 78, stk. 4. Formålet med høringen er en sikring af, at det samtidig overvejes, om der er behov for en opfølgning på sagen, herunder om der er behov støtte til familien efter den foreslåede § 4 e.

Det foreslås i stk. 5, at reglerne i stk. 1-4 gælder ikke i tilfælde, hvor kun den ene af forældrene har forældremyndigheden, men barnet eller den unge får døgnophold hos den anden af forældrene.

Bestemmelsen vil svare til servicelovens § 78, stk. 6.

Bestemmelsen vil betyde, at reglerne om plejetilladelse og nægtet flytning eller hjemtagning i de foreslåede stykker 1-5 ikke vil finde anvendelse, hvis kun den ene af forældrene har forældremyndigheden, og barnet eller den unge får døgnophold hos den anden forælder. I sådanne tilfælde, vil eventuelle tvivlsspørgsmål forældrene imellem således løses af forældrene selv eller om nødvendigt efter reglerne i forældreansvarsloven.

Det bemærkes dog, at kommunen ligesom det i dag er tilfældet i særlige tilfælde vil kunne anbringe barnet eller den unge hos den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden efter reglerne i det foreslåede kapitel 5. Der vil i sådanne tilfælde ikke være tale om privat familiepleje, men en netværksanbringelse.

Det foreslås i stk. 6, at døgnplejehjem, der modtager børn og unge under 18 år, og som drives af private uden offentlige midler, må kun oprettes og drives med tilladelse af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune. Kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune fører tilsyn med forholdene i hjemmet.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 78, stk. 7.

Bestemmelsen vil betyde, at døgnplejehjem, dvs. hjem af mere institutionslignende karakter, der modtager børn og unge under 18 år, men som drives af private uden aftale eller offentlige midler, kun oprettes og drives med tilladelse fra den kommune, hvori institutionen er beliggende.

Tilladelsen gives til en bestemt person som leder og for bestemte lokaler. Der vil ligeledes kunne fastsættes særlige begrænsninger for tilladelsens omfang f.eks. med hensyn til tilsyn, ledelse og bygningsmæssige forhold.

Kommunen vil efter bestemmelsen skulle føre tilsyn med forholdene i døgnplejehjemmet. Tilsynet vil omfatte en vurdering af, om forholdene på stedet er forsvarlige i forhold til at sikre børnenes sikkerhed og trivsel.

Til § 43

Det fremgår af § 66, stk. 1, i serviceloven, at anbringelsessteder for børn og unge kan være almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, opholdssteder for børn og unge, døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Det fremgår af § 66, stk. 2, i serviceloven, at det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, i serviceloven eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, eller § 66 f, stk. 1, i serviceloven eller efter § 5 i socialtilsynsloven.

Det fremgår af § 66, stk. 3, i serviceloven, at døgninstitutioner kan oprettes og drives af kommuner, jf. § 4, eller af regioner, jf. § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, og stk. 7, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1*, at børn og unge vil kunne anbringes på anbringelsessteder nævnt under nr. 1-7. Det drejer sig om almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem, børne- og ungehjem, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger og pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Bestemmelsen vil således indeholde en opremsningen af mulige anbringelsessteder. Bestemmelsen vil videreføre den gældende § 66, stk. 1, i serviceloven alene med redaktionelle ændringer, dog

således, at opholdssteder for børn og unge samt døgninstitutioner erstattes af børne- og ungehjem. Formålet hermed er at gøre op med stigmatiserende sprogbrug. Der er ikke hermed tiltænkt ændringer i forhold til gældende ret.

Bestemmelsen vil tydeliggøre viften af forskellige typer anbringelsessteder, som hver med deres karakteristika vil kunne inddrages i kommunens overvejelser forud for valg af anbringelsessted til et konkret barn eller en ung, som skal anbringes uden for hjemmet. Det vil ved valg af anbringelsessted efter den foreslåede stk. 1 skulle indgå i vurderingen, om det er muligt at anbringe barnet i en netværksplejefamilie, såfremt dette er hensigtsmæssigt. Har et barn eller en ung, der har brug for et hjem, således mulighed for at komme til at bo hos voksne, de allerede kender og stoler på, vil kommunen skulle forsøge at anbringe barnet i den pågældende netværksfamilie. Det vil være en forudsætning for enhver netværksanbringelse, at kommunen vurderer, at det givne anbringelsessted har de nødvendige kompetencer til at varetage omsorgen for barnet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til 58.

De enkelte typer anbringelsessteder godkendes og defineres nærmere i andre bestemmelser, hvortil der henvises.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 2*, at det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter §§ 46, 47 eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 58, stk. 1, § 65, stk. 1, eller § 66, stk. 1, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Med *stk. 2*, videreføres gældende ret, som følger af § 66, stk. 2, i serviceloven, alene med redaktionelle ændringer.

Det vil således være en betingelse, at når et barn eller en ung anbringes med samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 46 eller uden samtykke efter den foreslående bestemmelse i § 47 eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at anbringelsesstedet er godkendt efter de regler, der gælder for den pågældende type anbringelsessted. For netværksplejefamilier vil efter den foreslåede § 58 gælde, at anbringelsesstedet er godkendt som konkret egnet i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge. For egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem vil efter den foreslåede §§ 65 gælde, at anbringelsesstedet er godkendt som konkret egnet i forhold til en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe den unge. For efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge, vil efter den foreslåede § 66 gælde, at anbringelsesstedet er godkendt som konkret egnet i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge. For de resterende anbringelsessteder, dvs. almene, forstærkede og specialiseret plejefamilier, børne- og ungehjem, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, vil reglerne i

socialtilsynsloven gælde, hvorefter socialtilsynet efter ansøgning og dialog med ansøger træffer afgørelse om godkendelse som generelt egnet af tilbud.

Med *stk. 2*, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 66, *stk. 2*, i serviceloven, alene med redaktionelle ændringer.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 3*, at børne- og ungehjem kan oprettes og drives som døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger eller som et opholdssted for børn og unge.

Med bestemmelsen i den foreslåede § 43, *stk. 1*, nr. 6, vil børne- og ungehjem skulle anvendes som betegnelse for opholdssteder for børn og unge samt for døgninstitutioner. Børn- og ungehjem vil således være et overordnet begreb med ”døgninstitution” og ”opholdssted” som lovfastsatte underbegreber. Børne- og ungehjem som samlet overordnet begreb vil have til formål at illustrere, at der for barnet eller den unge ikke er forskel på, om anbringelsen sker på en døgninstitution eller et opholdssted.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* vil børne- og ungehjem kunne oprettes og drives som døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger eller som et opholdssted for børn og unge. Der henvises til bemærkninger til de foreslåede bestemmelser i §§ 61-63.

De eksisterende typer af anbringelsessteder i form af døgninstitutioner og opholdssteder videreføres dermed uændret, men foreslås samlet set fremadrettet at blive benævnt ”børne- og ungehjem.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 4*, at døgninstitutioner efter § 43, *stk. 3*, kan oprettes og drives af kommuner, jf. § 12, af regioner, jf. § 13, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

Med *stk. 4* videreføres gældende ret, som følger af § 66, *stk. 3*, i serviceloven, alene med sproglige ændringer.

Bestemmelsen vil fastsætte, at Børne- og ungehjem kan oprettes og drives af en kommune, en region eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

Formålet med § 43 er at opregne anbringelsessteder, hvor børn og unge, som anbringes uden for hjemmet, kan have ophold. Anbringelsesstederne dækker over en række indbyrdes forskellige anbringelsesmuligheder fra den traditionelle plejefamilie til en egentlig døgninstitution.

Bestemmelsen vil fastsætte, at anbringelsesstederne skal være godkendt, hvilket har til formål at

sikre, at barnet eller den unge anbringes i overensstemmelse med dennes behov. Der påtænkes ikke med den foreslåede bestemmelse materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.2. og 3.7.3.

Til § 44

Det fremgår af § 67 i serviceloven, at formålet med indsatsen på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66 stk. 1, nr. 6 og 7, er at varetage omsorg og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Opholdssteder og døgninstitutioner skal arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge.

Det foreslås med § 44, at formålet med indsatsen på børne- og ungehjem efter § 43 stk. 1, nr. 6, vil være at varetage omsorg og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Det foreslås videre, at børne- og ungehjem vil skulle arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge.

Med den foreslåede § 44 foreslås en præcisering af formålet med en anbringelse, så det fremgår at omsorg for barnet eller den unge og barnets trivsel, udvikling uddannelse m.v. er generelle opgaver for anbringelsessteder, hvor plejeforældre eller personale, som varetager disse opgaver.

Den foreslåede § 44 vil dermed finde anvendelse på plejefamilier, børne- og ungehjem, herunder delvis lukkede og sikrede institutioner og delvis lukkede eller særligt sikrede afdelinger, jf. bestemmelserne i den foreslåede § 43, stk. 1, nr. 1-4 og 6.

Den foreslåede bestemmelse vil have til formål, at tydeliggøre, at den overordnede hensigt med anbringelser af børn og unge både er at sikre trivsel og omsorg, og så vidt muligt understøtte barnet eller den unge i at opnå uddannelse og beskæftigelse og en kriminalitetsfri tilværelse som ung og voksen. Plejefamilier skal således varetage disse opgaver, og børne- og ungehjem skal indrette den pædagogiske praksis i overensstemmelse med disse formål.

Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med bestemmelserne i kapitel 1, som fastlægger det overordnede formål med al hjælp og støtte efter denne lov, og § 51, som fastlægger de nærmere rammer for døgnophold. Bestemmelsen vil således bl.a. uddybe, hvad der ligger i at forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Dertil vil bestemmelsen, i sammenhæng med § 45, også have til formål at tydeliggøre, hvilke krav der stilles til kvaliteten af den pædagogiske indsats over for børn og unge som er anbragt på et børne- og ungehjem samt generelt sætte de overordnede rammer for den individuelle indsats, der skal understøtte det enkelte barn eller den enkelte unges konkrete behov.

Det er væsentligt, at indsatsen tilrettelægges under hensyn til det enkelte barns eller den enkelte unges ressourcer og behov. Uagtet målsætningen i det foreslåede § 44, stk. 1, 2. pkt., vil dette blandt andet kunne betyde, at der for visse børn og unge med varig og betydeligt fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser ikke vil være relevant at tilrettelægge indsatsen med henblik på at understøtte uddannelse og beskæftigelse. For disse børn og unge vil det i stedet være en målsætning at børne- og ungehjemmet, ud over at sikre den nødvendige omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling, jf. § 45, vil skulle have fokus på at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for barnet eller den unge, jf. § 2, stk. 1.

I forhold til børn og unge, hvor målsætningen om at understøtte uddannelse og beskæftigelse er relevant, vil det kunne være nødvendigt, at indføre mødepligt til undervisning eller iværksætte andre aktiviteter, der kan bidrage til, at gøre barnet eller den unge parat til at gennemføre en uddannelse eller komme i job. Tilsvarende vil de faste huslige pligter – ud over oprydning og rengøring på eget værelse – kunne være med til at forberede barnet eller den unge til dagligdagen efter anbringelsen. Det vil samtidig i nogle tilfælde kunne være afgørende med en målrettet og intensiv indsats i forhold til misbrugsproblematikker for at forebygge ny kriminalitet.

Disse elementer vil skulle bidrage positivt i forhold til at forebygge negativ eller kriminel adfærd og udvikle barnets eller den unges sociale kompetencer, hvilket er essentielt i forhold til både det løbende arbejde med barnet eller den unge og i barnets eller den unges fremadrettede situation efter endt anbringelse.

Institutionens arbejde med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet vil skulle tilpasses det enkelte anbragte barns eller den enkelte anbragte unges behov. Indsatser målrettet beskæftigelse vil således ikke i alle tilfælde være relevant, f.eks. for meget små børn. På samme måde vil målrettede kriminalitetsforebyggende indsatser ikke nødvendigvis være relevant for børn og unge, der ikke er anbragt på baggrund af kriminalitet.

Bestemmelsen vil samtidig kunne udgøre et fælles vurderingsgrundlag, som socialtilsynene kan følge op på i det løbende tilsyn med børne- og ungehjem. Hvis børne- og ungehjem ikke til stadighed har den fornødne kvalitet, skal deres godkendelse til at arbejde med udsatte børn og unge inddrages efter socialtilsynsloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.2. og 3.7.3.

Til § 45

Det fremgår af § 55, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, at under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, og § 76 a, stk. 2, eller efter § 13, stk. 1, nr. 5 og 6, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Det fremgår af § 55, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven, at ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Det fremgår af § 55, stk. 2, i serviceloven, at et aflastningsophold, som ydes under et døgnophold, indgår som en ydelse efter § 55, stk. 1.

Det foreslås med *stk. 1*, at barnet, den unge eller de kommende forældre modtager omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling under: en familieanbringelse efter det foreslåede § 32, stk. 1, nr. 6, et støtteophold efter det foreslåede § 32, stk. 1, nr. 7, et døgnophold efter de foreslåede §§ 46, 4 og § 114, stk. 1, nr. 1 og 3, eller § 120 stk. 1, og et døgnophold efter § 13, stk. 1, nr. 5 og 6, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 55, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, dog således at der er foretaget sproglige rettelser, ligesom der er foretaget en opklaring af de ophold, som udløser forpligtelsen i den foreslåede bestemmelse. Ophold efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, betegnes i den foreslåede bestemmelse som familieophold.

Den foreslåede bestemmelse vil angive en ramme for, hvad et døgnophold bør omfatte. Døgnopholdet vil bl.a. omfatte omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling samt varetagelse af barnets, den unges eller de vordende forældres særlige behov, herunder behov som har afsæt i en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet, den unge eller forældrene. Der kan ikke laves en udtømmende beskrivelse af, hvad døgnopholdet vil kunne omfatte, da det afhænger af behovene hos det enkelte barn eller den unge, der skal anbringes uden for hjemmet, eller hos de vordende forældre, som er beskrevet i barnets plan eller ungeplanen. Det vil være formålet med hjælpen samt barnets eller den unges behov under opholdet, der er grundlaget for visitationen af det enkelte barn eller den unge til et anbringelsessted, og dermed hvad der vil indgå i døgnopholdet.

Betegnelsen vordende forældre omhandler gravide enlige kvinder samt gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4555.

Et støtteophold, som ydes i forbindelse med et døgnophold, vil indgå i døgnopholdet.

Der vil være en række grundlæggende ydelser, der er forbundet med selve døgnopholdet for børn og unge, som den anbringende kommune vil kunne forvente er til stede ved et døgnophold. De omhandler blandt andet, at barnet eller den unge vil få støtte til at benytte relevante tilbud svarende til barnets eller den unges alder, udvikling og interesser i form af skolegang eller undervisning, uddannelse og/eller beskæftigelse og fritidstilbud.

Barnet eller den unge vil også skulle sikres den nødvendige omsorg i form af en god og stabil voksenkontakt. Derudover vil der skulle sikres adgang til den nødvendige praktiske hjælp, såsom mad, tøj, bolig, lommepenge, transport, sundhedspleje og adgang til samfundets øvrige tilbud. Der vil skulle ske en løbende systematisk vurdering af barnets eller den unges individuelle udvikling, så man kan identificere, hvor barnet eller den unge har vanskeligt ved at opnå det samme niveau for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som jævnaldrende børn og unge.

I forbindelse med den løbende systematiske vurdering vil barnets eller den unges behov for særlige interne eller eksterne tilbud skulle overvejes. Det vil blandt andet kunne omfatte tilbud om psykologbehandling, fysioterapi, specialundervisning m.v. Hvis det skønnes nødvendigt, vil der skulle udarbejdes overordnede behandlingsplaner for barnet, den unge eller familien, der skal indgå i barnets plan, jf. § 91, eller ungeplanen, jf. § 108. Det vil være op til anbringelsesstedet at udforme mere detaljerede behandlingsplaner. Barnet eller den unge vil skulle sikres den nødvendige socialpædagogiske behandling gennem en generel støtte til den fysiske, emotionelle og sociale udvikling.

Det vil også kunne forventes, at anbringelsesstedet yder socialfaglig rådgivning og indgår i socialfagligt samarbejde med kommunen, barnet eller den unge, familien og andre samarbejdspartnere, som f.eks. uddannelsesinstitutioner og sundhedsvæsen. Samarbejdet vil inkludere orientering om udviklingen i forhold til barnets plan eller ungeplanen og en eventuel revidering af denne. Forældresamarbejde, støtte til barnets eller den unges kontakt og relationer til familien og i denne forbindelse omsorg til forældrene vil også være en del af de grundlæggende ydelser.

Endvidere bør døgnopholdet yde hjælp svarende til den foreslåede § 90, jf. servicelovens § 83, dvs. til personlig hjælp og pleje.

Hvilke af de ovennævnte ydelser, der vil være nødvendige, samt i hvilket omfang tilbuddene vil skulle ydes for at sikre barnets eller den unges udvikling, vil afhænge af det enkelte barns eller den enkelte unges behov ud fra en konkret vurdering. Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen i vurderingen er opmærksom på eventuelle behov afledt af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Udstyr og inventar, som almindeligvis hører til et døgntilbud, blandt andet seng, bord, stol m.v. vil som hovedregel være dækket af betalingen for døgnopholdet. Særligt udstyr og inventar, som knytter sig til det enkelte barn eller den enkelte unge, og som vil blive fjernet fra anbringelsesstedet, når barnet eller den unge ikke længere opholder sig på stedet, vil efter en individuel vurdering og beslutning kunne ydes ved siden af døgnopholdet, og der vil derfor skulle være en supplerende finansiering til dette. Et eksempel kunne være en seng, som på grund af særlige fysiske forhold hos barnet eller den unge skal have nogle bestemte mål eller skal kunne noget særligt, som ikke kan opnås gennem standardudstyr.

Når kommunalbestyrelsen vælger et anbringelsessted efter 52, stk. 1, vil det skulle ske med udgangspunkt i børneudredningen, jf. § 32 og barnets plan, jf. § 91 eller ungeplanen, jf. § 108. På den måde vil det blive defineret, hvilken opgave det pågældende anbringelsessted skal være i stand til at løfte, herunder hvilken skolegang og fritidstilbud det skal være muligt at tilbyde barnet eller den unge under anbringelsen.

Den konkrete hjælp vil kunne ydes af det sted, hvor barnet eller den unge har døgnophold eller på anden måde. Det vil ikke være afgørende, om det konkrete anbringelsessted selv er i stand til at yde hjælpen i forbindelse med den almindelige drift, eller om der i forbindelse med anbringelsen af det enkelte barn eller den unge vil være behov for at købe nogle af ydelserne til barnet eller den unge uden for anbringelsesstedet. Det vil eksempelvis kunne være relevant at overveje om en del af hjælpen og/eller behandlingen til børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse med fordel kan ydes uden for anbringelsesstedet.

Det vil være vigtigt, at de kommunale myndigheder ved beslutningen om visitation omhyggeligt får beskrevet, hvilke former for hjælp der er opnået enighed om, at anbringelsesstedet skal levere og hvilke, der skal leveres i et andet regi, idet det fastlægger den økonomiske aftale mellem anbringelsesstedet og den anbringende kommune.

Hjælpen efter den foreslåede bestemmelse i § 45, stk. 1, vil kunne ydes af det sted, hvor barnet, den unge eller de vordende forældre har døgnophold, eller på anden måde. Hjælpen vil kunne ydes af personer, der er tilknyttet det konkrete sted, hvor barnet eller den unge opholder sig, eller på anden måde, jf. også gældende ret efter servicelovens § 55, stk. 3, jf. Folketingende 2003-04, tillæg A, side 4487.

Døgnophold vil skulle tilgodese mangeartede behov, der strækker sig fra meget generelle behov for omsorg til tillige at skulle omfatte meget specialiserede behov for behandling, eksempelvis til børn og unge som har behov herfor på grund af varig og betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. I praksis er der derfor med hensyn til, hvilke behov de enkelte tilbud kan imødekomme, en betydelig differentiering både imellem og inden for de forskellige anbringelsesformer.

I almindelighed vil det være hensigtsmæssigt, at barnet søges anbragt på en sådan måde, at flest mulige af barnets eller den unges behov kan imødekommes på stedet. Men hvis der f.eks. ikke er plads på det mest ideelle sted, eller der er særlige grunde til at vælge et andet ikke fuldt optimalt sted, vil der kunne være brug for at supplere på anden måde i forhold til den hjælp, barnet eller den unge har brug for.

Det foreslås med bestemmelsen i § 45, stk. 2, at ved særlige behov kan der foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling. Undersøgelser kan foregå på et godkendt anbringelsessted.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af § 55, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven, dog således at indholdet videreføres i et selvstændigt stk. Der påtænkes ikke med den foreslåede bestemmelse materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Ud over de grundlæggende ydelser, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i stk. 1, vil der være en række tilbud, der kan være behov for som en del af opholdet for at dække barnets eller den unges særlige behov. Det er elementer, som kommunen ikke automatisk vil kunne forvente, at anbringelsesstedet leverer, og det vil derfor ofte være nødvendigt at købe disse ydelser ved siden af døgnopholdet. Det vil kunne dreje sig om: intern dagbeskæftigelse og evt. ophold i særlige dagtilbud og særlige klubtilbud efter de foreslåede bestemmelser i § 82 og § 84, stk. 1. Særlige undersøgelser og observationer, herunder f.eks. bidrag til forældrekompetenceundersøgelser, observationer med henblik på erklæringer, bidrag til udredning efter § 20 og pædagogisk eller psykologisk undersøgelse. Terapi, herunder familierapi, gruppeterapi m.v. som eksempelvis kan medvirke til at styrke barnets eller den unges mestring af udfordringer i hverdagen, som kan følge af sociale problemer eller fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge. Anden behandling af barnet eller den unge, herunder afrusning, afgiftning, pædagogisk familiebehandling m.v. Hjælp svarende til f.eks. den foreslåede § 89, dvs. ledsagelse til unge som på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ikke kan færdes alene. Hjælpemidler til fælles brug. Disse former for ydelser vil kunne indgå som en del af et døgnophold.

Det foreslås med bestemmelsen i § 45, *stk. 3*, at et støtteophold, jf. 32, stk. 1, nr. 7, som ydes under et døgnophold, indgår som en ydelse efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 55, stk. 2, i serviceloven, dog således at aflastningsophold foreslås erstattet af støtteophold. Formålet hermed er at gøre op med det stigmatiserende sprogbrug. Der henvises i denne forbindelse til bemærkninger til § 32, stk. 1, nr. 7.

Støtteophold, som ydes under døgnopholdet, vil indgå som en del af selve opholdet.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 51 er samlet at angive en ramme for, hvad et døgnophold bør omfatte, således at barnet, den unge eller de vordende forældre modtager den rettet omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.2. og 3.7.3.

Til § 46

Det fremgår af § 52, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvorefter kommunalbestyrelsen for børn og unge omfattet af lov om

bekæmpelse af ungdomskriminalitet kun kan træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, st. 3, nr. 1-6, 8 og 9, i serviceloven.

Det fremgår videre af § 52, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50 i serviceloven. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Der fremgår dog særlige bestemmelser om iværksættelse af hjælp uden samtykke efter §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a. En afgørelse efter § 52, stk. 3, nr. 7, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Det fremgår af § 52, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven, at støtte efter § 52, stk. 3, kan kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det fremgår af § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud: anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen med samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år, kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. den foreslåede bestemmelse i § 43, stk. 1, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Afgørelsen skal angive formålet med anbringelsen og den forventede varighed

Med den foreslåede bestemmelse i § 46 foreslås § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven udskilt og videreført som selvstændig bestemmelse. Der foreslås ikke ændringer i kriterierne for anbringelse uden for hjemmet med samtykke.

Tre betingelser vil skulle være opfyldt i den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 1, før der kan iværksættes foranstaltninger efter § 46. For det første vil anbringelsen skulle være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. For det andet vil der skulle foreligge et samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og fra den unge, der er fyldt femten år. Endelig vil der skulle være gennemført en undersøgelse af barnets eller den unges forhold.

Kommunalbestyrelsen vil efter det foreslåede stk. 1, kunne træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet med samtykke, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Hermed fastlægges det materielle kriterium for iværksættelse af en anbringelse med samtykke uden for hjemmet. Det vil således ikke være ethvert behov, der kan danne grundlag for anbringelse. Det udtrykkes ved, at anbringelsen vil skulle være af væsentlig betydning og ved, at det anbringelsen vil skulle være af hensyn til et særligt behov for støtte. Derudover må der ikke efter forslaget varetages hensyn, der hører til andre sektorer, som

f.eks. undervisningssektoren. Et eksempel herpå er, at det vil være gavnligt for en ung at komme på efterskole, men hvor den unge ikke har behov for særlig støtte. Den unge vil derfor ikke falde inden for anvendelsesområdet for reglerne om særlig støtte. Det må dog samtidig understreges, at det, i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A 4906, side 4957, er hensigten at udforme kriteriet så rummeligt, at det ikke afskærer kommunen fra at yde hjælp, når det må ses som formålstjenligt ud fra en vurdering af familiens situation sammenholdt med de hjælpemuligheder, som findes i loven. Dette er begrundet i, at en anbringelse for nogle børn vil kunne være den nødvendige indsats til at forebygge mistrivsel, og at anbringelse dermed vil kunne være den rettidige indsats.

Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter den foreslåede bestemmelse i § 46 vil skulle træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over femten år. Efter forslaget § 47 er der dog adgang til at træffe afgørelse om anbringelse, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, men kravene i den foreslåede § 47 vil i givet fald skulle være opfyldt. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til § 47.

Er der fælles forældremyndighed vil begge forældre skulle give samtykke, uanset at forældrene ikke bor sammen. Dette vil gælde i alle tilfælde, også i de tilfælde, hvor der f.eks. er tale om et familiebehandlingsophold, som kun omfatter den ene af forældremyndighedsindehaverne.

Har barnet eller den unge under femten år lovligt ophold i Danmark, mens forældremyndighedsindehaveren ikke har lovligt ophold, træffes en afgørelse efter den foreslåede § 46, stk. 1, over for barnet, medmindre andet er reguleret ved lov.

Det foreslåede stk. 1, 2. *pkt.*, vil indebære, at kommunalbestyrelsen i afgørelsen om anbringelse uden for hjemmet vil skulle angive det overordnede formål med anbringelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere betyde, at kommunalbestyrelsens afgørelse skal indeholde en angivelse af, hvor længe anbringelsen forventes at vare. Det vil sige, at kommunen i forbindelse med iværksættelsen af en anbringelse af et barn eller en ung skal tage stilling til, om anbringelsen forventes at skulle være af kortere eller længere varighed.

Bestemmelsen viderefører dele af de gældende regler i servicelovens § 140, stk. 2 og 3, om indsatsens formål og forventet varighed. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 91 og 92.

Det foreslås med *stk. 2*, at samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, skal omfatte formålet med anbringelsen.

Med bestemmelsen vil samtykket skulle omfatte formålet med anbringelsen. Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen i sin afgørelse om anbringelse vil skulle angive det overordnede formål med anbringelsen. Det vil således være beskrivelsen af formålet med

afgørelsen om anbringelsen, dvs. hvad der kan opnås med en anbringelse, og hvad der skal ske undervejs, der danner grundlag for afgivelsen af samtykket fra forældremyndighedsindehaveren og tillige fra den unge, når denne er fyldt femten år.

På den måde vil formålet med anbringelsen fremstå tydeligt, således at det samtykke, der gives til en anbringelse, kan karakteriseres som et informeret samtykke.

Med sin accept af formålet med anbringelsen er det endvidere formodningen, at forældremyndighedsindehaveren vil acceptere at indgå i et konstruktivt samarbejde med kommunen om at få det bedste ud af anbringelsen til gavn for barnet eller den unge og familien i øvrigt.

Hvis forældremyndighedsindehaver eller den unge over femten år har givet samtykke til anbringelsen, men ikke er enige i, hvad formålet er med anbringelsen, vil det ikke på denne baggrund kunne betragtes som et samtykke efter § 46, hvorfor en anbringelse i et sådant tilfælde må vurderes efter reglerne om anbringelse uden samtykke, jf. den foreslåede bestemmelse i § 47.

Denne situation vil f.eks. kunne opstå, hvis forældremyndighedsindehaveren mener, at formålet med anbringelsen er at give en ung behandling for psykiske problemer, hvorimod kommunen mener, at formålet er at give den unge tydelige voksne, som kan være med til at forbedre adfærden hos den unge. Her vil der kunne være enighed om, at den unge skal anbringes, men ikke hvad formålet skal være.

Der foreslås ikke med bestemmelsen opstillet formelle krav til afgivelsen af samtykket, men det må anses for formålstjenligt, at samtykket afgives skriftligt, så der ikke senere opstår tvivsspørgsmål. Den praktiske fremgangsmåde vil i øvrigt kunne fastlægges af kommunen. Kommunen må herved være opmærksom på de særlige forhold, der kan være omkring samtykke fra børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvor funktionsnedsættelsen kan have indflydelse på evnen til at afgive informeret samtykke.

Det foreslås med *stk. 3*, at der kan kun træffes afgørelse efter *stk. 1* efter gennemførelse af en børneudredning, jf. § 20, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

En afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 46, *stk. 1*, vil kun kunne iværksættes efter, at der er gennemført en udredning efter § 20. En god undersøgelse vil være en betingelse for, at man fra starten kan vælge den rigtige hjælp, beskrive formålet med foranstaltningen og løbende følge op på, om foranstaltningerne har de ønskede virkninger.

Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra de vordende forældre træffe en afgørelse efter § 47, *stk. 1*, om, at det endnu ufødte barn umiddelbart efter fødslen anbringes uden for hjemmet, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til det endnu ufødte barns behov for støtte.

Den foreslåede bestemmelse vil gøre det muligt for kommunalbestyrelsen at træffe en afgørelse efter den foreslåede § 46, stk. 1, for det endnu ufødte barn, såfremt betingelserne i den foreslåede bestemmelse er opfyldt.

Betingelserne for at anbringe et kommende barn efter det foreslåede stk. 4, vil være de samme som følger af den foreslåede § 47, stk. 1, dog således, at der vil skulle tages højde for, at der er tale om en afgørelse, der træffes på et ikke fuldstændigt oplyst grundlag, da der i sagens natur hverken foreligger oplysninger om barnet eller om forholdet mellem barnet og forældrene.

Tre betingelser vil skulle være opfyldt i det foreslåede stk. 4, før der kan iværksættes foranstaltninger efter bestemmelsen. For det første vil anbringelsen skulle være af væsentlig betydning af hensyn til det kommende barns særlige behov for støtte. For det andet vil der skulle foreligge et samtykke fra de vordende forældre. Endelig vil der skulle være gennemført en undersøgelse af det kommende barns forhold.

Betegnelsen vordende forældre omhandler både gravide enlige kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4555.

Kommunalbestyrelsen vil efter det foreslåede stk. 4 kunne træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet med samtykke, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til det kommende barns særlige behov for støtte. Hermed fastlægges det materielle kriterium for iværksættelse af en anbringelse uden for hjemmet med samtykke. Det vil således ikke være ethvert behov, der kan danne grundlag for anbringelse. Det udtrykkes ved, at anbringelsen vil skulle være af væsentlig betydning og ved, at det anbringelsen vil skulle være af hensyn til et særligt behov for støtte.

Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter det foreslåede stk. 4 vil skulle træffes med samtykke fra de vordende forældre. Samtykket vil skulle omfatte formålet med anbringelsen. Efter forslaget § 49 er der dog adgang til at træffe afgørelse, selv om de vordende forældre ikke ønsker foranstaltningen iværksat, men kravene i den foreslåede § 49 vil i givet fald skulle være opfyldt. Der henvises til bemærkninger til § 49.

Det vil være væsentligt, at barnets plan på en forståelig måde angiver nogle tydelige rammer for indsatsen i form af opstillede mål. På den måde vil barnets plan fremstå som et rimeligt bedømmelsesgrundlag for, hvad formålet med anbringelsen er, således at det samtykke, der gives til en anbringelse, kan karakteriseres som et informeret samtykke. Hvis de vordende forældre har givet samtykke til anbringelsen, men ikke er enige i, hvad formålet er med anbringelsen, vil det ikke på denne baggrund kunne betragtes som et samtykke efter § 47, hvorfor en anbringelse i et sådant tilfælde må vurderes efter reglerne om anbringelse uden samtykke, jf. den foreslåede bestemmelse i § 49.

Der vil kun kunne træffes afgørelse efter stk. 4 efter gennemførelse af en børneudredning, jf. § 20. En god undersøgelse vil være en betingelse for, at man fra starten kan vælge den rigtige hjælp, beskrive formålet med foranstaltningen og løbende følge op på, om foranstaltningerne har de ønskede virkninger.

Formålet med dem foreslåede § 46 er at give mulighed for at anbringe et barn eller en ung eller et endnu ufødt barn uden for hjemmet med samtykke når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets, den unges eller det endnu ufødte barns særlige behov for støtte.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.2. og 3.7.3.

Til § 47

Det fremgår af § 58, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, at hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærds eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge, kan børn- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7.

Efter § 58, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven, kan der kun træffes en afgørelse efter § 58, stk. 1, 1. pkt., når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Det fremgår af § 58, stk. 2, i serviceloven, at når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det, kan børn- og unge-udvalget beslutte, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter stk. 1, selv om forældremyndighedsindehaveren og den unge giver samtykke til anbringelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7.

Det fremgår af § 58, stk. 3, i serviceloven, at såfremt en ung, der er fyldt 15 år, erklærer sig enig i anbringelsen, kan børn og unge-udvalget uanset betingelserne i stk. 1 træffe afgørelse om at anbringe den unge uden for hjemmet, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, når anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Det fremgår af § 58, stk. 4, i serviceloven, at børn og unge-udvalget ikke kan træffe afgørelse efter § 58, stk. 1-3, i sager om børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 117 lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. dog bestemmelsen i § 58, stk. 5.

Det følger af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om en straksreaktion og et forbedringsforløb i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet og børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig er særligt udsat for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge. I sådanne sager løftes ansvaret for at træffe afgørelse over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af et af de i nr. 1-4 oplistede forhold. Første forhold vil være utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge. Andet forhold vil være overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for. Tredje forhold vil være misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge. Fjerde og sidste forhold vil være andre adfærds- eller tilpasnings-problemer hos barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 58, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, med alene redaktionelle ændringer.

Det centrale kriterium for at kunne gennemføre en anbringelse tvangsmæssigt vil være, at der foreligger åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling.

Sundhed i denne sammenhæng vil skulle forstås som barnets eller den unges almentilstand, hvori der indgår ikke blot helbredsmæssige forhold, men også andre forhold af betydning for barnets eller den unges trivsel. Begreberne "åbenbar risiko" og "sundhed eller udvikling" angiver endvidere, at der vil skulle tages hensyn til såvel barnets eller den unges øjeblikkelige tilstand som til dets fremtidige opvækstbetingelser. Behovet for at beskytte børn tilsiger, at der bør være mulighed for at gribe ind inden det tidspunkt, hvor barnet eller den unge er skadet i en grad, der gør det meget vanskeligt at hjælpe. Det vil således ikke være en betingelse for tvangsmæssig anbringelse, at der kan konstateres en allerede indtruffet alvorlig skade. Bestemmelsen vil give adgang til tvangsindgreb i tilfælde af åbenbar risiko for alvorlig skade på sundhed eller udvikling. En sådan åbenbar risiko vil efter omstændighederne kunne foreligge, hvis det – på grund af forældremyndighedsindehaverens adfærd over for ældre søskende til barnet – kan fastslås, at denne er helt ude af stand til at tage vare på barnet.

Dette vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 21, stk.1, der fastslår, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en undersøgelse af barnets eller den unges forhold skal vurdere, om der er behov for en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien.

For at tydeliggøre hvornår der vil foreligge en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, er der i stk. 1, nr. 1-4, nævnt de forhold, der vil kunne begrunde

en anbringelse uden samtykke. Der er tale om forhold, der enten kun omhandler forælderen, hovedsageligt omhandler barnet eller den unge eller forhold der relaterer sig til både forælderen og barnet eller den unge. Forholdene, der er opregnet i nr. 1-4, vil ikke i sig selv give grundlag for en beslutning om tvangsmæssige foranstaltninger. Kun når de forhold, der er nævnt i nr. 1-4, vil føre til åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling, og når problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, vil betingelserne for tvangsmæssig anbringelse være opfyldt. Det vil f.eks. betyde, at en bestemt diagnose eller specifikke problemer hos forældremyndighedsindehaveren ikke i sig selv vil kunne begrunde en tvangsmæssig anbringelse. Det afgørende vil altid være, hvilken indflydelse en eventuel lidelse hos forældremyndighedsindehaveren har på det enkelte barns eller unges sundhed eller udvikling.

Opregningen af forholdene i nr. 1-4 vil indebære, at de besluttende myndigheder udtrykkeligt vil skulle angive, hvad årsagen er til, at det vurderes, at der foreligger åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Opregningen er således udtryk for et krav om, at den afgørelse, der træffes, vil skulle udførligt begrundes efter forholdene i de foreslåede bestemmelser i § 47, stk. 1. Det er væsentligt, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med vurderingen af, om der er grundlag for at iværksætte en anbringelse uden samtykke, er opmærksom på, at nogle bekymringstegn hos barnet eller den unge som eksempelvis skolevægring, social isolation eller udadreagerende adfærd, enten kan være tegn på, at der er sociale udfordringer i hjemmet, tegn på udfordringer i eksempelvis dag- eller skoletilbud eller tegn på, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Hvis sådanne tegn på mistvivl indgår som en del af grundlaget for kommunalbestyrelsens overvejelse om iværksættelse af en anbringelse uden samtykke, bør kommunalbestyrelsen være særligt opmærksom på at få afdækket om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD. I disse tilfælde vil denne afdækning således kunne resultere i, at der i stedet for iværksættelse af en anbringelse uden samtykke bør tilbydes hjælp og støtte til barnet, den unge og familien med henblik på at understøtte familien i at håndtere den psykiske funktionsnedsættelse. Kommunalbestyrelsen bør i sådanne sager være særligt opmærksom på, om der er behov for at koordinere hjælpen og støtten på tværs af sektorer og forvaltninger, eksempelvis med henblik på at sikre en sammenhængende og tilpasset indsats på tværs af skole- og socialforvaltningen.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 1*, at en anledning til at anbringe et barn eller en ung vil være, at forælderen ikke giver barnet eller den unge tilstrækkelig omsorg eller sikrer det behandling.

Årsagen til, at forælderen ikke formår dette, vil kunne skyldes flere forhold. Der vil kunne være tale om manglende personlige ressourcer hos forælderen som følge af for eksempel dårlig begavelse, forstyrrelser i personligheden eller andre psykiske lidelser samt eksempelvis alkohol- eller stofmisbrug eller andet misbrug. Der vil kunne være tale om manglende evne til at sætte sig ind i barnets behov eller en adfærd fra forælders side, der udelukkende er styret af pågældendes egne behov, hvorved barnet eller den unge enten tilsidesættes eller udsættes for en ødelæggende omklamring, der forhindrer barnet eller den unge i at udvikle sig på normal vis.

Forælderen vil også kunne mangle evne til at stimulere barnet, skabe ro og tryghed eller sikre stabile og forudsigelige ydre rammer for barnet eller den unge. Et eksempel på omsorgssvigt vil også kunne være, når forælderen ikke sørger for, at barnet eller den unge møder stabilt i skole, hvorved undervisningspligten ikke overholdes, og barnets udvikling lider skade på grund af manglende skolegang.

Hvis en samlever til forældremyndighedsindehaveren eller andre udsætter barnet for overgreb, vil dette være at betragte som utilstrækkelig omsorg fra forældremyndighedsindehaverens side, hvis denne ikke har søgt at beskytte barnet.

Endelig vil eksempler på utilstrækkelig omsorg også kunne være, at forælderen mangler samarbejdsvilje, er negativ overfor at modtage hjælp og ændre adfærd eller mangler forståelse for, at barnet har brug for hjælp.

Kommunalbestyrelsen bør i forbindelse med vurderingen af, om forældrene mangler evnen til at yde den tilstrækkelige omsorg over for barnet være opmærksom på, at nogle bekymringstegn hos barnet eller den unge som eksempelvis skolevægring, social isolation eller udadreagerende adfærd, kan skyldes udfordringer i eksempelvis dag- eller skoletilbud eller være tegn på, at barnet eller den unge har en psykisk funktionsnedsættelse. Kommunalbestyrelsen bør derfor overveje, om der er grundlag for yderligere af afdække grundlaget for den bekymrende adfærd, herunder om adfærden skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD.

Det foreslås med stk. 1, *nr.* 2, at en anbringelsesgrund kan være, at barnet eller den unge udsættes for vold eller seksuelle overgreb fra forældremyndighedsindehaverens side.

Hvis forældremyndighedsindehaveren imidlertid ikke er dømt for volden eller overgrebet eller ikke selv erkender at have begået det, vil en formodning om vold eller overgreb mod barnet eller den unge som udgangspunkt ikke i sig selv være grundlag for en anbringelse. I disse tilfælde vil det være vigtigt, at man undersøger, om der er andre forhold, der vil kunne begrunde en anbringelse. Det vil eksempelvis kunne være, at barnet eller den unge har været udsat for omsorgssvigt efter denne lovs § 47, stk. 1, *nr.* 1, ved at have overværet vold eller overgreb, at der er begået vold eller overgreb mod søskende eller at barnet eller den unge er blevet udsat for vold eller overgreb af andre, uden at forældremyndighedsindehaveren har grebet ind. Endvidere vil årsagerne til, at et barn eller en ung udsættes for vold eller overgreb, kunne skyldes andre alvorlige problemer i familien i form af eksempelvis misbrug eller sindslidelse hos forældrene. Disse forhold vil ikke sjældent optræde i kombination med andre belastende faktorer, såsom svagt socialt netværk, marginal arbejdsmarkedstilknytning, dårlig økonomi, eneansvar for barnet eller den unge og ustabile forhold, måske med skiftende partnere.

Hvis forældremyndighedsindehaveren frifindes for vold eller overgreb eller venter på dom, må sagen ikke henlægges. Her må barnets eller den unges tegn på trivsel eller mistrivsel være udgangspunktet for, hvilken indsats der vil skulle ske.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 3*, at barnets eller den unges egne vanskeligheder er så betydelige, at det kan danne grundlag for en anbringelse. Det vil typisk dreje sig om børn eller unge med misbrugsproblemer eller udtalte indlærings- og skoleproblemer samt børn og unge med kriminel adfærd. Årsagerne til barnets eller den unges egne vanskeligheder vil ofte hidrøre fra forhold nævnt i de foreslåede § 47, stk. 1, *nr. 1* og 2, men vil også kunne have afsæt i andre forhold, eksempelvis autisme, ADHD, angst eller andre psykiske funktionsnedsættelser eller udfordringer hos barnet eller de unge, som ikke har sammenhæng til manglende forældreevne eller sociale problemer i familien.

Uanset årsagen til vanskelighederne er det vigtigt, at kommunalbestyrelsen reagerer på barnets eller den unges betydelige vanskeligheder og iværksætter hjælp og støtte, som kan afhjælpe disse. Hvis vanskelighederne har afsæt i psykisk funktionsnedsættelse eller andre psykiske udfordringer hos barnet eller den unge bør kommunalbestyrelsen dog være særligt opmærksom på, om anbringelse uden samtykke er den rette løsning, eller om vanskelighederne kan afhjælpes med støttende foranstaltninger efter denne lovs kapitel 4 eller 8 eller med indsatser eller omlægninger af tilbud efter anden lovgivning, eksempelvis på undervisningsområdet. Det vil ligeledes i behandlingsmæssigt øjemed kunne være afgørende at få klarlagt årsagerne til problemerne med henblik på iværksættelse af den rette indsats.

Det foreslås med bestemmelsen i stk. 1, *nr. 4*, at andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet kan danne grundlag for anbringelsen. Kriteriet vil vedrøre den situation, hvor barnets eller den unges problemer er årsagen eller en del af årsagen til anbringelsen uden samtykke. Kriteriet vil oftest skulle anvendes sammen med et eller flere af de øvrige kriterier. Dette vil f. eks. være tilfældet, hvor barnet eller den unge har vanskeligheder, som barnet eller den unge har brug for professionel støtte til. Det vil også ofte være tilfældet i situationer, hvor forældre ikke har forståelse for, at barnet eller den unge særligt har brug for støtte og derfor ikke formår at samarbejde om at sikre barnet eller den unge relevant støtte.

Selvom kriteriet oftest vil blive anvendt sammen med et eller flere af de øvrige kriterier, vil det kunne stå alene, som grundlag for en anbringelse uden samtykke. Et eksempel vil være en ung på femten år eller derover, der ikke selv erkender, at han/hun har følelsesmæssige vanskeligheder, eksempelvis på grund af en psykisk funktionsnedsættelse/opmærksomhedsforstyrrelse, og derfor ikke er enig i en anbringelse, men forældrene erkender, at den nødvendige støtte er en anbringelse.

Uanset årsagen til at barnet eller den unge har adfærds- eller tilpasningsproblemer er det vigtigt, at kommunalbestyrelsen reagerer på barnets eller den unges betydelige vanskeligheder og iværksætter hjælp og støtte, som kan afhjælpe disse.

Hvis adfærds- eller tilpasningsproblemerne har afsæt i psykisk funktionsnedsættelse eller andre psykiske udfordringer hos barnet eller den unge, bør kommunalbestyrelsen dog være særligt opmærksom på, om anbringelse uden samtykke er den rette løsning, eller om udfordringerne i stedet kan afhjælpes med støttende foranstaltninger efter denne lovs kapitel 4 eller 8 eller med indsatser eller omlægninger af tilbud efter anden lovgivning, eksempelvis på undervisningsområdet.

Ligeledes vil omfanget og karakteren af problemet vil have betydning. Der vil skulle være tale om problemer af en vis størrelse og alvor. Tidshorisonten vil i den forbindelse spille en rolle. Skønnes der alene at være tale om en kortvarig krise, hvor f.eks. et to måneders barn reagerer med vigende kontakt eller et større barn reagerer på forældrenes skilsmisse, vil der ikke være grundlag for at anvende kriteriet.

Der vil ikke være krav om, at barnets eller den unges problemer er endelig afklaret f.eks. ved en diagnose eller udredning, men hvis en anbringelse uden samtykke overvejes, bør kommunalbestyrelsen i forbindelse med afdækningen være særligt opmærksom på adfærden kan skyldes eksempelvis en opmærksomhedsforstyrrelse som autisme eller ADHD. En undersøgelse kan indikere, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte og dermed er omfattet af kriteriet, men det er altid en konkret vurdering på baggrund af sagens øvrige oplysninger.

Det forhold, at problemerne vil kunne afhjælpes efter en kortere periode med den rette indsats, vil ikke udelukke anvendelsen af kriteriet, hvis blot problemet har et vist omfang og ikke kan betegnes som en krise. Anvendelse af kriteriet må ikke blive et ”stempel” af barnet eller den unge, og ved genbehandling må spørgsmålet, om barnet eller den unge fortsat har adfærds- eller tilpasningsproblemer, altid vurderes på ny.

En henvisning til adfærds- og tilpasningsproblemer som anbringelsesgrundlag vil samtidig være et signal til kommunalbestyrelsen om, at barnet eller den unge har nogle særlige behov, og at der skal sættes ind med særlig støtte og behandling, for at barnet eller den unge kan udvikle sig.

Har barnet eller den unge under 15 år lovligt ophold i Danmark, mens forældremyndighedsindehaveren ikke har lovligt ophold, træffes en afgørelse efter den foreslåede § 47, stk. 1, over for barnet, medmindre andet er reguleret ved lov.

Det foreslås med *stk. 2*, at der kun kan træffes en afgørelse efter stk. 1, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet efter gennemførelse af en børneudredning, jf. § 20, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås videre at afgørelsen efter stk. 1 skal angive formålet med anbringelsen og den forventede varighed.

Den foreslåede bestemmelses 1. pkt. er således en videreførelse af § 58, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven med alene redaktionelle ændringer. En afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 1, vil kun kunne iværksættes efter, at der er gennemført en børneudredning, jf. § 20, eller en

ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. En god undersøgelse vil være en betingelse for, at man fra starten kan vælge den rigtige hjælp, beskrive formålet med foranstaltningen og løbende følge op på, om foranstaltningerne har de ønskede virkninger.

Det vil efter det foreslåede stk. 2, være en betingelse for at træffe beslutning om en anbringelse uden samtykke efter § 47, stk. 1, at der er en begrundet formodning for, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet. Denne betingelse vil skulle ses i sammenhæng med kravene i den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, hvorefter en undersøgelse af barnets eller den unges forhold skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald, af hvilken art disse bør være.

Hvis der er tale om forældre med funktionsnedsættelser, bør det indgå i overvejelserne, om forældrene modtager den støtte og compensation, som deres funktionsnedsættelse giver anledning til, herunder i forhold til forælderrollen, eller om der kan være behov for at iværksætte anden støtte eller som handicapkompenserende støtte efter servicelovens bestemmelser.

Det er endvidere vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, hvorvidt udfordringerne helt eller delvist har afsæt i en psykisk funktionsnedsættelse eller andre psykiske udfordringer hos barnet eller den unge, idet baggrunden for udfordringerne kan have stor betydning for, hvilken hjælp og støtte det vil være relevant at iværksætte for barnet, den unge og familien i hjemmet.

En begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, vil betyde, at det ikke er en betingelse for at iværksætte en anbringelse, at kommunalbestyrelsen først har afprøvet alternative foranstaltninger. Dette vil især have betydning i sager med massiv omsorgssvigt over for helt små børn. En begrundet formodning om, at problemerne ikke vil kunne løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, vil f.eks. kunne foreligge, hvis barnet eller den unge har søskende, som det har været nødvendigt at tvangsanbringe på grund af utilstrækkelig omsorg fra forældremyndighedsindehaverens side, og hvor det ud fra de foreliggende oplysninger om dennes aktuelle situation må forudses, at forebyggende foranstaltninger i hjemmet ikke vil være tilstrækkelige til at sikre, at barnet eller den unge får den fornødne omsorg og pleje. Også i andre situationer, hvor det ud fra det foreliggende materiale må forudses, at forebyggende foranstaltninger i hjemmet ikke vil være tilstrækkelige til at sikre, at barnet eller den unge får den fornødne omsorg og pleje, vil der ud fra de eksisterende oplysninger kunne træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. En anbringelse vil således ikke være sidste udvej og et tiltag, der først tages i brug, når alle andre muligheder er udtømte.

Det vil i hvert enkelt tilfælde skulle vurderes, om det er nødvendigt at indhente nye ekspertundersøgelser eller udtalelser til belysning af forældremyndighedsindehaverens omsorgs- eller forældreevne i forhold til det konkrete barn eller den unge, eller om det foreliggende materiale er tilstrækkeligt, til at der kan træffes afgørelse i sagen. Blandt indsatserne i den foreslåede bestemmelse i § 32, vil der altid skulle vælges den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de

problemer og behov, der er afdækket gennem børneudredningen efter den foreslåede bestemmelse i § 20.

Det foreslåede stk. 1, 2. *pkt.*, vil indebære, at børne- og ungeudvalget i en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet vil skulle angive det overordnede formål med anbringelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere betyde, at børne- og ungeudvalgets afgørelse skal indeholde en angivelse af, hvor længe anbringelsen forventes at vare. Det vil sige, at børne- og ungeudvalget i forbindelse med iværksættelsen af en anbringelse af et barn eller en ung skal tage stilling til, om anbringelsen forventes at skulle være af kortere eller længere varighed.

Bestemmelsen viderefører dele af de gældende regler i servicelovens § 140, stk. 2 og 3, om indsatsens formål og forventet varighed. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 91 og 92.

Det foreslås med *stk. 3*, at børne- og ungeudvalget kan beslutte, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter § 58, stk. 1, selv om forældremyndighedsindehaveren og den unge giver samtykke til anbringelse efter § 46, stk. 1, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 58, stk. 1, i serviceloven, med alene sproglige ændringer.

Selv om forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, giver samtykke til anbringelse, foreslås det, at være muligt at gennemføre anbringelsen uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 1, hvis hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler herfor. Der vil her skulle tænkes på tilfælde, hvor det kan frygtes, at barnet eller den unge vil blive krævet hjemgivet umiddelbart efter, at anbringelsen har fundet sted, selv om der er behov for en længerevarende indsats over for barnet eller den unge og familien. Som eksempel vil kunne nævnes tilfælde, hvor der kan herske tvivl om, hvorvidt samtykket er alvorlig ment, herunder om forældremyndighedsindehaveren fuldt ud har forstået retsvirkningerne af en anbringelse. Et afgørende hensyn til barnet eller den unge ville kunne være, at barnet eller den unge har et særligt behov for med sikkerhed at vide, hvor barnet eller den unge skal bo. Anvendelsen af bestemmelsen vil forudsætte, at betingelserne i den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 1, er opfyldt.

For forældremyndighedsindehaver vil konsekvensen af, at anbringelsen sker uden samtykke efter den foreslåede § 47, være, at barnet eller den unge ikke kan begæres hjemgivet med efterfølgende afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter de foreslåede §§ 100 og 102, som det ville have været tilfældet ved en frivillig anbringelse efter den foreslåede § 46. I stedet vil de processuelle regler for en tvangsmæssig afgørelse efter § 47, stk. 1, gælde fuldt ud ved en afgørelse efter § 47, stk. 3, hvilket blandt andet vil betyde, at sagen skal forelægges til afgørelse i børne- og ungeudvalget, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme en begæring om hjemgivelse, jf. den foreslåede § x.

Det foreslås med *stk. 4*, at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om anbringelse af en ung, der er fyldt femten år, uden for hjemmet, uanset at betingelserne i *stk. 1* ikke er opfyldt, og at forældremyndighedsindehaveren ikke vil give samtykke til anbringelsen, hvis den unge samtykker. Det er et krav, at anbringelsen må anses at være af væsentlig betydning for den unges særlige behov, og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Den foreslåede bestemmelse vil give en særlig adgang for børne- og ungeudvalget til at beslutte at anbringe en ung uden for hjemmet, når den unge er fyldt femten år og er enig i anbringelsen uden for hjemmet, selv om forældremyndighedsindehaveren protesterer. Det vil være en betingelse for at anvende bestemmelsen, at anbringelsen er af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov. Denne betingelse vil være den samme, som vil gælde for iværksættelsen af foranstaltninger med samtykke efter den foreslåede § 47. Der er således tale om et lempeligere kriterium end for anbringelse uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 47, *stk. 1*. Det vil endvidere være en betingelse for anvendelse af bestemmelsen i § 47, *stk. 4*, at problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Hvis de skrappe betingelser i § 47, *stk. 1*, er opfyldt, vil det som udgangspunkt være denne bestemmelse, der vil skulle træffes afgørelse efter, selvom sagen vedrører en ung, der er fyldt femten år, og som giver samtykke til anbringelsen idet anbringelse efter § 47, *stk. 1*, ikke vil bero på den unges samtykke.

Da en beslutning efter bestemmelsen vil være frivillig i forhold til den unge, der er fyldt femten år, men tvangsmæssig i forhold forældremyndighedsindehaveren, vil beslutningen skulle træffes efter de samme procedureregler, som gælder for beslutninger om anbringelse uden samtykke.

Den unge vil selv kunne rette henvendelse til kommunen for at bede om at blive anbragt uden for hjemmet, men det er kommunen, der skal afgøre, om der er grundlag for en anbringelse. Det er i den sammenhæng væsentligt, at kommunen i sin vurdering tager afsæt i den unges forhold herunder bl.a. modenhed samt eventuelle nedsatte psykiske funktionsevne. Kommunalbestyrelsen bør således have særlig opmærksomhed på, om den unges samtykke og tilkendegivelse af ønske om anbringelse kan have udspring i eller være påvirket af den unges psykiske funktionsevne eller andre psykiske udfordringer. I givet fald bør dette tillægges vægt i vurderingen af, hvilken vægt den unges samtykke skal tillægges i forhold til det manglende samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Bestemmelsen skal også ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 48. Det er forudsat, at bestemmelsen ikke vil have som formål at løse de almindelige generationskonflikter, der kan opstå, når unge gradvis frigør sig fra forældrene. På den anden side er der et antal tilfælde, hvor problemerne i hjemmet er af en sådan karakter, at forældrene ikke bør kunne hindre iværksættelsen af en i øvrigt velbegrundet foranstaltning, som den unge selv ønsker iværksat.

Det foreslås med *stk. 5*, at børne- og ungeudvalget ikke kan træffe afgørelse efter de foreslåede bestemmelser i § 47, stk. 1-4, i sager om børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 58, stk. 4, i serviceloven. Der er alene foretaget sproglige ændringer.

Det foreslåede stk. 5 vil indebære, at børne- og ungeudvalgets kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke ikke gælder i de tilfælde, hvor barnets eller den unges sag behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Formålet med den foreslåede § 47 er, at give mulighed for at anbringe et barn eller ung uden for hjemmet, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade. Med bestemmelsen foreslås en videreførelse af den hidtidige retstilstand, således at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, når en række betingelser er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 48

Børn og unge, som ikke er fyldt femten år kan bede kommunen om generel hjælp, og kommunen har en generel forpligtelse til at beskytte børn, ligesom servicelovens § 11 indeholder en rådgivningsforpligtelse over for børn og unge med behov for særlig støtte. Således har børn og unge i dag mulighed for at bede kommunen om hjælp, når de oplever at mistrives. Specifikt skal kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter servicelovens § 59, stk. 1, nr. 4, indeholde barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning. Der er derimod efter gældende ret ikke en ret for et barn eller en ung, som er fyldt ti år, til at anmode kommunalbestyrelsen om, at der træffes afgørelse om at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet.

Det foreslås med *stk. 1*, at et barn eller en ung har ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive anbragt uden for hjemmet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 4, vil børne- og ungeudvalget kunne beslutte at anbringe en ung uden for hjemmet, når den unge er fyldt femten år og er enig i anbringelsen uden for hjemmet, selv om forældremyndighedsindehaveren protesterer. Den foreslåede bestemmelse i § 5c, stk. 1, vil skulle understrege, at barnet selv har en stemme i forhold til at kunne pege på, at der er behov for en anbringelse. Børn er som hovedregel meget loyale over for deres forældre, og langt de fleste børn ønsker at blive boende hos deres forældre. Derfor skal det tages alvorligt og vægtes

højt, hvis et barn selv udtrykker ønske om at blive anbragt, også selvom barnet ikke er fyldt femten år.

Med den foreslåede bestemmelse vil barnet eller den unge kunne gøre kommunen opmærksom på, at vedkommende ønsker at blive anbragt uden for hjemmet. Der vil ikke være formkrav til, hvordan en anmodning om at blive anbragt uden for hjemmet skal finde sted. Den vil således både kunne være skriftlig, telefonisk, mundtlig, via e-mail, sms etc. Der vil heller ikke være nærmere krav til indholdet af anmodningen, men det skal være tydeligt ud fra barnet eller den unges tilkendegivelse, at vedkommende anmoder om at blive anbragt uden for hjemmet.

Retten efter det foreslåede stk. 1 vil være en ret til at anmode om at blive anbragt uden for hjemmet, og således ikke en ret til at blive anbragt. Uanset indholdet eller formen for anmodningen vil det være op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvilken hjælp og støtte barnet eller den unge vil have brug for og herunder afgøre, om barnet eller den unge vil skulle anbringes jf. den foreslåede § 48, stk. 2. Det er i den sammenhæng væsentligt, at kommunen i sin vurdering tager afsæt i den unges forhold herunder modenhed samt eventuelle nedsatte psykiske funktionsevne.

Kommunalbestyrelsen bør således have særlig opmærksomhed på, om den unges tilkendegivelse af ønske om anbringelse kan have udspring i eller være påvirket af den unges psykiske funktionsevne eller andre psykiske udfordringer. I givet fald bør dette tillægges vægt i vurderingen af, hvilken vægt den unges ønske om anbringelse skal tillægges. Der henvises desuden til bemærkningerne til den foreslåede § 48, stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis et barn eller ung anmoder om at blive anbragt uden for hjemmet skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal udarbejdes en børneudredning, jf. § 20, og herunder vurdere om betingelserne i §§ 46 eller 47 er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at hvis et barn eller en ung anmoder om at blive anbragt uden for hjemmet, vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal igangsættes en børneudredning, jf. § 20, indeholdende en beskrivelse af om betingelserne i §§ 46 eller 47 kan anses for opfyldt. Hvis barnet eller den unge selv har kunnet pege på, hvilke behov og løsninger barnet eller den unge mener, vil være bedst for den pågældende, vil børneudredningen skulle indeholde disse samt en vurdering af, hvilken effekt sådanne initiativer vil have.

Det foreslåede stk. 2 vil ikke sigte på situationer, hvor der er tale om almindelige generationskonflikter, der kan opstå, når unge gradvis frigør sig fra forældrene. Kommunen bør f.eks. være opmærksom på, at nogle psykiske funktionsnedsættelser som eksempelvis autisme kan medføre, at den unge reagerer mere voldsomt på almindelige generationskonflikter end jævnaldrende unge, og at dette vil kunne have betydning for den unges ønske om at blive anbragt uden for hjemmet.

Det vil gælde, at uanset indholdet i barnets anmodning vil det være op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvilken hjælp og støtte barnet eller den unge vil have brug for og herunder afgøre, om barnet eller den unge vil skulle anbringes. Den foreslåede bestemmelsen vil således skulle tydeliggøre, at selvom barnets ret til at bede om hjælp også omfatter en ret for barnet til at bede om at bo et andet sted, vil det ikke være barnets eller den unges ansvar at beslutte, hvilken indsats som er den rette. Det vil således fortsat være de voksne omkring barnet, der har ansvaret for de beslutninger, der træffes. Det er i den sammenhæng væsentligt, at kommunen i sin vurdering tager afsæt i den unges forhold herunder modenhed samt eventuelle nedsatte psykiske funktionsevne samt overvejer, hvorvidt funktionsnedsættelsen har betydning for de ønsker, barnet eller den unge fremsætter.

I kommunalbestyrelsens vurdering af, at hvilken indsats, der er den rette for barnet eller den unge, er det generelt set væsentligt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på barnets eller den unges eventuelle funktionsnedsættelse. Hvis kommunalbestyrelsen ikke har kendskab til en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge er det ligeledes vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, om barnets adfærd eller forældrenes oplysninger herom giver anledning til en yderligere afdækning af barnets eller den unges forhold, herunder om barnet eller den unge eventuelt har en ikke-afdækket psykisk funktionsnedsættelse.

Formålet med den foreslåede § 48 er overordnet at tydeliggøre, at barnet eller den unge selv har en stemme til at kunne pege på, hvilke behov og løsninger barnet eller den unge mener vil være bedst for barnet eller den unge. Reglerne skal sikre, at barnets perspektiv altid er i fokus og er styrende både i udredningen af barnets behov, indsatser og opfølgning på trivsel og udvikling. Den foreslåede § 48 skal således ses i sammenhæng med § 47, stk. 4. Det vil i alle tilfælde herefter være op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvilken hjælp og støtte der er brug for, og herunder afgøre, om barnet skal anbringes.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 49

Det fremgår af § 58, stk. 1, i serviceloven, at hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærd eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge, kan børn- og ungeudvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan kun træffes en afgørelse efter 1. pkt., når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet. Afgørelse om anbringelse af et barn uden samtykke kan ikke træffes inden barnets fødsel efter gældende ret.

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget uden samtykke fra de vordende forældre kan træffe en afgørelse efter § 47, stk. 1, om, at det endnu ufødte barn umiddelbart efter fødslen anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i tiden efter fødslen på grund af manglende evner eller ressourcer til at tilbyde tilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet.

Den foreslåede bestemmelse vil gøre det muligt for børne- og ungeudvalget at træffe en afgørelse efter det foreslåede stk. 1 for det endnu ufødte barn, såfremt betingelserne i den foreslåede bestemmelse er opfyldt.

De grundlæggende betingelser for at anbringe et kommende barn efter den foreslåede § 49 vil være de samme som følger af den foreslåede § 47, dog således, at der tages hensyn til, at afgørelse om anbringelse uden samtykke træffes inden barnets fødsel. Således vil der skulle tages højde for, at der er tale om en meget indgribende afgørelse, der træffes på et ikke fuldstændigt oplyst grundlag, da der i sagens natur hverken foreligger oplysninger om barnet eller om forholdet mellem barnet og forældrene. Dette vil indebære, at der vil blive stillet meget store krav til grundlaget for afgørelsen, og det vil skulle sikres, at Danmarks forpligtelser i forhold til barnets bedste og retten til familieliv efter FN's konvention om barnets rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention overholdes. Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 5.1 og 5.2.

En afgørelse efter den foreslåede § 49 vil kun kunne træffes, når der foreligger en ekstraordinær overbevisende begrundelse på grund af tungtvejende hensyn til barnets bedste. Bestemmelsen vil navnlig kunne finde anvendelse i relation til børn, hvis forældre på grund af svære kroniske psykiske lidelser, svære personlighedsforstyrrelser eller betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne har en så begrænset forældreevne, at de aldrig vil kunne tage vare på barnet, heller ikke selv om der iværksættes omfattende støtteforanstaltninger for at hjælpe forældrene med at varetage forældrerollen. Der vil også kunne være tale om forældre, der på grund af manglende forældreevne tidligere har fået et barn anbragt uden samtykke, navnlig hvis forældrene trods støtte ikke har udvist interesse for eller evne til at forbedre deres forældreevne. Dog vil kommunen altid skulle have overvejet alternative, mindre indgribende foranstaltninger, inden der bliver truffet afgørelse om anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen. Ligeledes vil en afgørelse efter den foreslåede § 49 kun kunne træffes, hvis manglende evner eller ressourcer hos de vordende forældre vurderes at ville udgøre en åbenbar risiko for, at det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade efter fødsel, og problemerne ikke vil kunne løses inden barnets fødsel eller under dets kommende ophold i hjemmet. Anbringelse af en ældre søskende til det endnu ufødte barn vil ikke automatisk føre til anbringelse af det endnu ufødte barn. Der skal således være tale om en ekstraordinær overbevisende begrundelse.

Efter den foreslåede bestemmelse vil det centrale kriterium for at kunne træffe afgørelse om, at et endnu ufødt barn skal anbringes uden samtykke umiddelbart efter fødslen være, at der foreligger åbenbar risiko for alvorlig skade på det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling efter fødslen. Ved sundhed forstås i denne sammenhæng barnets kommende almentilstand, hvori indgår ikke blot

helbredsmæssige forhold, men også andre forhold af betydning for barnets kommende trivsel. Begreberne ”åbenbar risiko” og ”sundhed eller udvikling” angiver, at der vil skulle tages hensyn til barnets fremtidige opvækstbetingelser. Behovet for at beskytte børn tilsiger, at der bør være mulighed for at gribe ind inden det tidspunkt, hvor barnet er skadet i en grad, der gør det meget vanskeligt at hjælpe. Det vil selvsagt ikke være en betingelse for anbringelse efter den foreslåede § 49, stk. 1, at der kan konstateres en allerede indtruffet alvorlig skade. Med den foreslåede bestemmelse gøres det muligt i de helt særlige tilfælde, hvor ekstraordinær overbevisende grunde taler for det, at træffe afgørelse om anbringelse med eller uden samtykke af et endnu ufødt barn samt om valg af barnets anbringelsessted.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 3.8.

Det vil være de tilfælde, hvor der foreligger en åbenbar risiko for alvorlig skade på sundhed eller udvikling. En sådan åbenbar risiko vil efter omstændighederne kunne foreligge, hvis det på grund af de vordende forældres adfærd over for ældre søskende til det endnu ufødte barn kan fastslås, at denne er helt ude af stand til at tage vare på barnet. Dette vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede § 20, hvori foreslås, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en undersøgelse af barnets eller den unges forhold skal vurdere, om der er behov for en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. Anbringelse af en ældre søskende til det endnu ufødte barn vil ikke automatisk føre til anbringelse af det endnu ufødte barn.

Betegnelsen vordende forældre omhandler både gravide enlige kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4555.

I vurderingen af, om der vil foreligge en situation, der er omfattet af § 49, stk. 1, vil det under graviditeten skulle vurderes, om de vordende forældre kan drage omsorg for barnet i tiden efter fødslen. Det centrale i vurderingen er, om de vordende forældres manglende evner eller ressourcer til at tilbyde tilstrækkeligt omsorg for eller behandling af det endnu ufødte barn vil udgøre et faremoment ved barnets fødsel. Er de vordende forældre ikke i stand til at opfylde sine egne basale behov for f.eks. mad og behandling, vil det kunne udgøre en umiddelbar risiko for, at barnets sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade. Der henvises endvidere til § 47, stk. 1, nr. 1 og til bemærkningerne hertil.

En bestemt diagnose eller specifikke problemer hos de vordende forældre vil ikke i sig selv kunne begrunde en anbringelse uden samtykke. Det afgørende vil være, hvilken indflydelse en eventuel lidelse hos de vordende forældre vil have på det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling. Kun hvis manglende evner eller ressourcer hos de vordende forældre vurderes at ville udgøre en åbenbar risiko for, at det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade, og problemerne ikke vil kunne løses inden barnets fødsel eller under dets kommende ophold i hjemmet, vil betingelserne for anbringelse uden samtykke være opfyldt.

Årsagen til, at de vordende forældre ikke har de nødvendige evner eller ressourcer til at tilbyde tilstrækkelig omsorg for eller behandling af det endnu ufødte barn, vil kunne skyldes flere forhold. Der vil kunne være tale om manglende personlige ressourcer hos de vordende forældre som følge af for eksempel betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, forstyrrelser i personligheden eller andre psykiske lidelser samt eksempelvis alkohol-, stofmisbrug eller andet misbrug. Der vil kunne være tale om manglende evne til at sætte sig ind i det kommende barns behov eller en adfærd fra forælders side, der udelukkende er styret af pågældendes egne behov, hvorved barnet vil blive tilsidesat eller udsat for en ødelæggende omklamring, der vil forhindre barnet eller i at udvikle sig på normal vis. De vordende forældre vil også kunne mangle evne til at kunne stimulere barnet, skabe ro og tryghed eller sikre stabile og forudsigelige ydre rammer for barnet.

De vordende forældres adfærd over for ældre søskende til det endnu ufødte barn vil altid skulle indgå i vurderingen af, om betingelserne i den foreslåede § 49, stk. 1, er opfyldt. De vordende forældres adfærd over for ældre søskende til det endnu ufødte barn vil kunne indikere, at denne vil være helt ude af stand til at tage vare på barnet. Når et barn anbringes, fordi forældrene ikke er i stand til at varetage omsorgen for barnet, vil barnets søskende eller kommende søskende i udgangspunktet også være i en sårbar situation i hjemmet. Uanset de vordende forældres adfærd over for ældre søskende, vil betingelserne for anbringelse efter den foreslåede § 49 kun være opfyldt, hvis manglende evner eller ressourcer hos de vordende forældre vurderes at ville udgøre en åbenbar risiko for, at det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade, og problemerne ikke vil kunne løses inden barnets fødsel eller under dets kommende ophold i hjemmet. Der skal således være tale om en ekstraordinær overbevisende begrundelse.

De vordende forældre vil i forbindelse med en afgørelse efter den foreslåede § 49 have de samme rettigheder og partbeføjelser som i øvrige sager om anbringelse uden samtykke. Dvs. forældrene vil skulle partshøres, have adgang til at se sagens akter og udtale sig over for børne- og ungeudvalget, før der træffes afgørelser og have ret til en bisidder og til gratis advokatbistand under hele sagens behandling.

En afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke truffet af børne- og ungeudvalget kan indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at de vordende forældre har fået meddelelse om afgørelsen. Hvis Ankestyrelsen ikke ændrer beslutningen om anbringelse af det kommende barn uden for hjemmet uden de vordende forældres samtykke, kan denne bede Ankestyrelsen om at indbringe sagen for retten. Der gælder en frist på 4 uger. Kommunalbestyrelsen skal altid tilbyde de vordende forældre gratis advokatbistand under en sag om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. den foreslåede bestemmelse i § 140.

Der vil i alle sager om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke være behov for et helt særligt fokus på at processen har været betryggende, og at processuelle garantier har været overholdt. Dette vil særligt gælde i sager om anbringelse uden samtykke inden fødslen, da der er tale om en indgribende afgørelse. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 3.8. og 3.18.

Det foreslås med *stk. 2*, at der kun kan træffes en afgørelse efter § 49, stk. 1, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses inden barnets fødsel eller ved barnets kommende ophold i hjemmet.

Hvis der er tale om vordende forældre med funktionsnedsættelser, bør det indgå i overvejelserne, om forældrene modtager den støtte og kompensation, som deres funktionsnedsættelse giver anledning til, herunder i forhold til forældrerollen, eller om der kan være behov for at iværksætte anden støtte efter reglerne i kapitel 4 eller og/eller handicapkompenserende støtte efter kapitel 8.

Det er ikke en betingelse for anbringelse uden samtykke efter den foreslåede § 49, at kommunen først har afprøvet alternative foranstaltninger. Kommunen vil dog altid skulle have overvejet alternative, mindre indgribende foranstaltninger, inden der blev truffet afgørelse om anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen. Der henvises i den forbindelse til bemærkningen den foreslåede bestemmelse i § 51, stk. 1, nr. 2. Heraf fremgår, at bestemmelsen vil indebære, at det vil skulle fremgå eksplicit af indstillingen om anbringelse uden samtykke til børne- og ungeudvalget hvilke forhold hos forældremyndighedsindehaveren, kommunen har lagt særlig vægt på og hvorfor. Heri vil det skulle fremgå, hvorfor kommunen vurderer, at forældremyndighedsindehaveren ikke med støtte efter denne lov eller anden lovgivning vil være i stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder hvilke mindre indgribende støttetiltag som har været forsøgt eller som minimum overvejet.

Er betingelserne i de foreslåede bestemmelser § 49, stk. 1 og 2, opfyldt, vil børne- og ungeudvalget kunne træffe afgørelse efter den foreslåede § 49, stk. 1. I situationer, hvor det ud fra det foreliggende materiale må forudses, at forebyggende foranstaltninger i hjemmet ikke vil være tilstrækkelige til at sikre, at det endnu ufødte barn får den fornødne omsorg og pleje, vil der derfor ud fra de eksisterende oplysninger kunne træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, og ekstraordinær overbevisende grunde taler for det.

En begrundet formodning om, at problemerne ikke vil kunne løses under barnets kommende ophold i hjemmet, vil f.eks. kunne foreligge, hvis de vordende forældre har andre børn eller unge i husstanden, som det har været nødvendigt at tvangsanbringe på grund af utilstrækkelig omsorg fra forældremyndighedsindehaverens side, og hvor det ud fra de foreliggende oplysninger om dennes aktuelle situation må forudses, at forebyggende foranstaltninger i hjemmet ikke vil være tilstrækkelige til at sikre, at det kommende barn får den fornødne omsorg og pleje. Også i andre situationer, hvor det ud fra det foreliggende materiale må forudses, at forebyggende foranstaltninger i hjemmet ikke vil være tilstrækkelige til at sikre, at det kommende barn får den fornødne omsorg og pleje, vil der ud fra de eksisterende oplysninger kunne træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. Kommunen vil fortsat altid skulle have overvejet alternative, mindre indgribende foranstaltninger, inden der blev truffet afgørelse om anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen.

Det vil i hvert enkelt tilfælde skulle vurderes, om det er nødvendigt at indhente nye ekspertundersøgelser eller udtalelser til belysning af de vordende forældres omsorgs- eller forældreevne i forhold til det kommende barn, eller om det foreliggende materiale er tilstrækkeligt, til at der kan træffes afgørelse i sagen. Blandt indsatserne i den foreslåede bestemmelse i § 32, vil der altid skulle vælges den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem børneudredningen efter den foreslåede bestemmelse i § SEL 20.

Det foreslås med *stk. 3*, at afgørelser efter *stk. 1* tidligst kan træffes tre måneder før kvindens terminsdato.

Der kan kun træffes en afgørelse efter § 49, *stk. 1*, når det må anses for godtgjort, at problemerne ikke kan løses inden barnets fødsel. Af hensyn hertil og til forældremyndighedshaverens mulighed for at løse problemerne inden barnets fødsel, foreslås det med § 49, *stk. 3*, at afgørelse tidligst kan træffes tre måneder før kvindens terminsdato.

Formålet med den foreslåede § 49 er overordnet at sikre den tidligst mulige indsats og medvirke til at sikre kontinuerlig omsorg for barnet. I få tilfælde vil det allerede inden barnets fødsel stå klart, at forældremyndighedshaverens situation bevirker, at der foreligger en åbenbar risiko for det endnu ufødte barns kommende sundhed og udvikling. Bestemmelsen skal således sikre, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at træffe afgørelser, der sikrer barnet en tryk base gennem en anbringelse, før barnet er født. Det betyder, at anbringelsen kan planlægges i god tid frem for at skulle træffes akut fra fødegangen. Ligeledes vil der være ordentlig tid til at finde den rigtige plejefamilie til barnet, så barnet kan få en tryk og stabil start på livet og undgår unødige skift.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 50

Det fremgår § 62, *stk. 1*, i serviceloven, at hvis barnet eller den unge ikke har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 58 ud over ét år fra børn og unge-udvalgets afgørelse fornyet afgørelse i udvalget.

Det fremgår af § 62, *stk. 2*, i serviceloven, at hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 58 i serviceloven ud over to år fra børn og unge-udvalgets afgørelse fornyet afgørelse i udvalget.

Det fremgår af § 62, *stk. 3*, i serviceloven, at hvis sagen efter servicelovens § 62, *stk. 1* og 2, er indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom. Uanset bestemmelsen i *stk. 1* og 2 kan børn og unge-udvalget, Ankestyrelsen eller retten fastsætte en kortere frist for fornyet behandling i udvalget.

Det fremgår af § 62, stk. 4, i serviceloven, at børn og ungeudvalget ved afgørelser efter § 58 undtagelsesvis kan fastsætte en længere frist end nævnt i § 62, stk. 1-3, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages at vedvare ud over fristen. Samme beføjelser har Ankestyrelsen og retten.

Det fremgår af § 62, stk. 5, i serviceloven, at børn og unge-udvalget i særlige tilfælde kan træffe afgørelse om, at en anbringelse uden for hjemmet efter servicelovens § 58 af et barn, der ikke er fyldt ét år, skal gælde i tre år, hvis det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrunder anbringelsen, vil være til stede i denne periode. De samme beføjelser har Ankestyrelsen og retten.

Det fremgår af § 62, stk. 6, i serviceloven, at § 62, stk. 1-5, finder tilsvarende anvendelse ved afgørelser, som Ankestyrelsen træffer efter § 65, stk. 3.

Det fremgår af § 65, stk. 1, i serviceloven, at Ankestyrelsen har kompetence til at tage sager op af egen drift. Ankestyrelsen kan endvidere selv kan træffe afgørelser efter §§ 51, 58, 63, 68 a og 71.

Når børne- og ungeudvalget træffer afgørelse om en tvangsmæssig anbringelse efter servicelovens § 58, skal der altid tages stilling til genbehandlingsfristen, jf. servicelovens § 62, hvilket vil sige tidspunktet for børne- og ungeudvalgets genbehandling af sagen for at påse, om betingelserne for den tvangsmæssige anbringelse fortsat er opfyldt.

Det foreslås med *stk. 1*, at hvis barnet eller den unge fortsat skal være anbragt uden for hjemmet ud over ét år fra, at børne- og ungeudvalget har truffet afgørelse efter § 47, skal udvalget træffe fornyet afgørelse herom, jf. dog stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 62, stk. 1, i serviceloven med sproglige ændringer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at opretholdelse af en anbringelse efter forslagets § 47 ud over ét år fra børne- og ungeudvalgets afgørelse vil kræve en fornyet afgørelse i udvalget. Ved genbehandlingen skal der tages stilling til, om de materielle betingelser for tvangsmæssigt at opretholde anbringelsen fortsat er opfyldt. Reglen vil således i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A 4823, spalte 4876, udgøre en retssikkerhedsgaranti.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før den aktuelle anbringelse, er fristen for genbehandling efter den foreslåede bestemmelse i § 50, stk. 1, to år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 62, stk. 2, i serviceloven med sproglige ændringer.

Hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, vil børne- og ungeudvalget efter den foreslåede bestemmelse først være forpligtet til at genbehandle en sag om tvangsmæssig anbringelse efter § 47, to år efter afgørelsen blev truffet. Et barn eller en ung, der i året forud for sagens behandling har været anbragt ved en foreløbig afgørelse, vil blive betragtet som anbragt første gang ved den endelige afgørelse om anbringelse, og der vil således gælde en genbehandlingsfrist på ét år. Dette vil gælde uanset, om den foreløbige afgørelse er blevet godkendt på det efterfølgende møde i børne- og ungeudvalget eller ej. Den toårige genbehandlingsfrist vil således gælde i de tilfælde, hvor barnet eller den unge allerede er eller inden for det seneste år har været anbragt med eller uden samtykke.

Det foreslås med *stk. 3*, at hvis sagen efter de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1 og 2, er indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 62, stk. 3, 1. pkt., i serviceloven. Der er alene foretaget sproglige ændringer.

Bestemmelsen vil betyde, at hvis en sag om anbringelse uden samtykke efter § 47 er indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt for domstolene, regnes genbehandlingsfristerne i de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1 og 2, fra den endelige afgørelse eller dom.

Det foreslås med *stk. 4*, at børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen eller retten uanset de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1 og 2, kan fastsætte en kortere frist for fornyet behandling i udvalget, hvis der er begrundet tvivl om hvorvidt anbringelsesgrundlaget fortsat vil være til stede henholdsvis 1 eller 2 år senere.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 62, stk. 3, 2. pkt., i serviceloven. Der er alene foretaget sproglige ændringer.

Den foreslåede stk. 4 indebærer, børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen eller retten vil kunne fastsætte en kortere frist end de, der følger af de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1 og 2, for fornyet behandling i børne- og ungeudvalget af en sag om anbringelse uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 47. Det forudsættes, at der skal være begrundet tvivl om hvorvidt anbringelsesgrundlaget fortsat vil være til stede henholdsvis ét eller to år senere.

Det foreslås med *stk. 5*, at børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen og retten uanset de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1 og 2, undtagelsesvis kan fastsætte en længere frist, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages også gælde ud over fristen og at hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for, at fristen forlænges. For endnu ufødte børn og børn under ét år, kan der dog alene træffes afgørelse om at forlænge fristen til tre år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 62, stk. 4 og 5, i serviceloven med sproglige ændringer og med den tilføjelse på baggrund af den foreslåede bestemmelse i § 5b om afgørelse om anbringelse af endnu ufødte børn, at for endnu ufødte børn kan genbehandlingsfristen maksimal forlænges til tre år.

Efter den foreslåede stk. 5 vil børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen eller retten undtagelsesvis kunne fastsætte en længere frist for genbehandling end den, der fremgår af de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1 og 2. Denne mulighed vil kun kunne benyttes i de tilfælde, hvor anbringelsen på forhånd må forventes at blive af længere varighed. Det vil være en betingelse for at anvende bestemmelsen, at de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med stor sikkerhed må antages at vedvare ud over den normale ét eller to års periode for genbehandling, og at hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for, at fristen forlænges. I den del af betingelsen, der relaterer sig til barnet eller den unge, vil det afgørende spørgsmål være, hvorvidt selve sagens behandling vil være belastende for barnet eller den unge. Ved vurderingen af, om genbehandlingsfristen skal forlænges, vil forlængelsen skulle sættes i forhold til den generelle genbehandlingsfrist. Der vil skulle foreligge væsentlige omstændigheder, før der er grundlag for at fravige de almindelige genbehandlingsfrister således at genbehandlingen fastsættes til længere end et eller to år. Afgørelsen vil bero på en konkret vurdering i den enkelte sag. Følgende forhold vil kunne indgå i vurderingen af, om fristen kan forlænges: længerevarende anbringelse; behandlingskrævende barn/unge; barnet/den unge har massivt behov for ro og stabilitet og/eller længerevarende behandling; forældrene har en svær eller dyb udviklingshæmning; forældrene er alvorligt og/eller kronisk psykisk syge; forældre har alvorlige følelses- og personlighedsmæssige vanskeligheder; langvarigt misbrug hos forældrene; langvarig ustabil livsførelse og udtalte sociale problemer hos forældrene, eventuelt kombineret med kriminalitet; ringe udsigt til forbedring af hverken barnets/den unges eller forældrenes vanskeligheder; andre børn i familien er anbragt; forældrene har gennem flere år ingen eller meget begrænset kontakt til det anbragte barn; eller barnet eller den unge bliver negativt påvirket af sagens behandling. Listen er ikke udtømmende. Både forældrenes og barnets eller den unges forhold kan begrunde en forlængelse af genbehandlingsfristen. Hvis børn og unge-udvalget forlænger genbehandlingsfristen, skal det nærmere begrundes.

Bestemmelsen vil medføre, at sagen ikke følger de normale frister for genbehandling i de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1 og 2. Anbringelsesgrundlaget vil således ikke skulle prøves under den maksimalt tre årige periode, medmindre forældrene begærer hjemgivelse, og der er sket væsentlige ændringer af forhold hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Et eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde vil være en sag om et barn, hvis mor er psykisk syg og derfor over en årrække ikke har kunnet varetage omsorgen for barnet, eller hvor barnet har søskende, som har været anbragt siden fødslen, og som stort set ikke har haft nogen kontakt med moderen under anbringelsen. I kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget vil familiens eventuelle misbrugs- og sygdomshistorik således skulle indgå, ligesom en vurdering af barnets og eventuelle andre søskendes anbringelseshistorik. Oplysninger om forældres misbrug eller

sygdom vil efter den foreslåede bestemmelse i § 20, skulle være oplyst i sagen. Ligeledes vil informationer om eventuelle søskendes anbringelseshistorik være belyst, jf. § 51, stk. 3.

Bestemmelsen vil være særlig relevant i forhold til vordende forældre, da bestemmelsen vil give mulighed for meget tidligt i barnets liv at sikre barnet kontinuitet og tryghed.

Børne- og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse uden samtykke med en forlænget genbehandlingsfrist efter den foreslåede bestemmelse vil kunne påklages til Ankestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 146 og kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med den løbende vurdering finder, at forholdene i hjemmet gradvist forbedres, vil den forlængede genbehandlingsperiode kunne anvendes til at øge kontakten mellem forældrene og barnet. Det vil kunne ske gradvist for eksempel med hyppigere kontakt, længere besøg i hjemmet og i ferier. Det vil kunne give grundlag for en beslutning om barnets fremtidige forhold og en mere stabil situation for barnet.

På baggrund af en vurdering af barnet og dets behov vil der efter udløbet af den forlængede genbehandlingsperiode kunne træffes afgørelse om, at barnet hjemgives, hvis betingelserne efter den foreslåede § 47 for at opretholde en anbringelse uden samtykke ikke er opfyldte, og der ikke er grundlag for at opretholde anbringelse efter den foreslåede § 67. Hvis der træffes afgørelse om, at barnet ikke kan hjemgives, skal der træffes afgørelse om den fortsatte anbringelse efter den foreslåede § 47 eller eventuelt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren efter den foreslåede § 46.

Det foreslås med *stk. 6*, at de foreslåede bestemmelser i § 50, stk. 1-5, finder tilsvarende anvendelse ved afgørelser, som Ankestyrelsen træffer efter § 151, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 62, stk. 6, i serviceloven.

Det foreslås med *stk. 7*, som er ny, at kommunalbestyrelsen forud for børne- og ungeudvalgets genbehandling af en anbringelse uden for hjemmet efter stk. 1 skal overveje, om hensynet til barnets bedste taler for, at der udarbejdes en indstilling om permanent anbringelse efter § 67, stk. 4. Har barnet eller den unge på tidspunktet for genbehandlingen efter stk. 1 været anbragt uden for hjemmet i mindre end tre år, vil kommunalbestyrelsen ikke være forpligtet til at overveje en permanent anbringelse efter 1. pkt.

Det foreslås med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen forud for børne- og ungeudvalgets genbehandling vil skulle overveje af hensyn til barnets eller den unges bedste at indstille til børne- og ungeudvalget, at der træffes afgørelse om en permanent anbringelse, jf. bestemmelsen i den foreslåede § 67, stk. 1. Forpligtelsen vil gælde i tilfælde, hvor barnet eller den unge er anbragt uden

samtykke efter bestemmelsen i den foreslåede § 47, og hvor der er faste frister for genbehandling af sagen.

Ved børne- og ungeudvalgets genbehandling af en anbringelse uden for hjemmet efter den foreslåede § 50, vil kommunalbestyrelsen ud fra sagens faktiske oplysninger skulle overveje, om barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Vurderer kommunen, at dette er tilfældet, vil den have pligt til at udarbejde en indstilling om permanent anbringelse efter den foreslåede § 67, stk. 4.

Har barnet eller den unge på tidspunktet for genbehandlingen efter den foreslåede § 50 været anbragt uden for hjemmet i mindre end tre år, vil kommunalbestyrelsen ikke være forpligtet til at overveje en permanent anbringelse efter den foreslåede § 50, stk. 7.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 51

Det fremgår af § 59 i serviceloven, at en indstilling om anbringelse uden for hjemmet efter § 58 skal omfatte børneudredningen, jf. § 50, herunder beskrivelsen af, at betingelserne i § 58 anses for opfyldt, og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, jf. § 50, stk. 6, en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter denne lov eller anden relevant lovgivning, handleplanen for anbringelsen, jf. § 140, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter, og barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunens indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse uden for hjemmet efter §§ 47 eller 49 skal omfatte følgende: For det første børneudredningen, jf. den foreslåede §§ 20 eller 26, herunder beskrivelsen af, at betingelserne i § 47 eller 49 anses for opfyldt, og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, jf. § 20. For det andet en vurdering af forældremyndighedsindehavers kompetencer til at varetage omsorgen barnet eller den unge og at tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter denne lov eller anden relevant lovgivning. For det tredje barnets plan, jf. den foreslåede § 91 eller ungeplanen, jf. den foreslåede § 108, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter. For det fjerde barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

Med den foreslåede bestemmelses stk. 1 foreslås en videreførelse af den retstilstand, der hidtil har været gældende efter § 59 i serviceloven vedrørende indholdet af en indstilling om anbringelse uden

for hjemmet, dog således at bestemmelsen tager højde for, at reglerne om børneudredning for kommende forældre er fastsat i § 26 og at reglerne også gælder for den foreslåede § 49.

Der opstilles i den foreslåede bestemmelse nogle basale krav til indstillingen om en anbringelse uden samtykke. For indehaveren af forældremyndigheden og dennes advokat vil det betyde, at de kan stille krav om, at disse oplysninger, der er omfattet af indstillingen, skal foreligge forinden mødet i børne- og ungeudvalget. Selv om kravene kun vil være lovfæstet for så vidt angår anbringelse efter forslagens §§ 47 og 49, vil der også i de øvrige situationer – forud for en afgørelse om et tvangsmæssigt indgreb – skulle udfærdiges en indstilling, der giver det bedst mulige grundlag for at træffe afgørelsen. Dette følger imidlertid af de almindelige regler om god forvaltningsskik, og det vil som hidtil påhvile dommeren at vurdere, om beslutningsgrundlaget er tilstrækkeligt. Opregningen angiver de elementer, der som minimum vil skulle indgå i indstillingen. Herudover vil der kunne være behov for supplerende oplysninger under hensyn til den enkeltes sags særlige omstændigheder.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 1*, at indstillingen vil skulle indeholde børneudredningen, jf. § den foreslåede § 20, herunder beskrivelsen af, at betingelserne i §§ 47 eller 49 anses for opfyldt, og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, jf. § 22, stk. 5. Kommunen vil altid skulle have overvejet alternative, mindre indgribende foranstaltninger, inden der blev truffet afgørelse om anbringelse af et spædbarn umiddelbart efter fødslen. Det vil dog ikke være et krav, at der skal have været iværksat andre og mindre indgribende former for foranstaltninger forud for indstillingen om en anbringelse uden samtykke. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 47 og 49.

Børneudredningen vil altid skulle tilpasses konkret efter den pågældende sag. Således vil en børneudredning i en sag om anbringelse uden samtykke af det endnu ufødte barn efter den foreslåede § 49 ikke skulle indeholde en beskrivelse af de ressourcer hos barnet som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 2*, at kommunens indstilling til børne- og ungeudvalget om tvangsmæssig anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet skal indeholde en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at drage omsorg for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder eventuelt med støtte efter denne lov eller anden relevant lovgivning.

Det vil være forudsat, at vurderingen af forældremyndighedsindehaverens kompetencer vil skulle foretages på grundlag af børneudredningen og sagens oplysninger i øvrigt. Bestemmelsen vil bevirke, at kommunen skal sammenfatte de relevante eksisterende oplysninger, så det sikres, at kommunens samlede vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at drage omsorg for barnet eller den unge, herunder med relevant støtte, fremgår tydeligt af indstillingen til børne- og ungeudvalget, så udvalget ikke selv skal uddrage disse.

Bestemmelsen vil indebære, at det vil skulle fremgå eksplicit af indstillingen til børne- og ungeudvalget hvilke forhold hos forældremyndighedsindehaveren, kommunen har lagt særlig vægt på og hvorfor, hvis indstillingen er begrundet helt eller delvist i forældrenes forhold. Endvidere vil det skulle fremgå, hvorfor kommunen vurderer, at forældremyndighedsindehaveren ikke med støtte efter denne lov eller anden lovgivning vil være i stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder hvilke mindre indgribende støttetiltag som eventuelt har været forsøgt eller overvejet. Det vil f.eks. med fordel kunne fremgå, hvilke overvejelser kommunen har gjort sig om iværksættelse af støtteforanstaltninger, som kunne give forældremyndighedsindehaveren hjælp til varetagelse af forældrerollen. Denne forpligtelse gælder ikke mindst i sager, hvor forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse som kan give anledning til overvejelser om iværksættelse af støtteforanstaltninger for at kompensere herfor.

Vil indstillingen om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter § 47 være begrundet i barnets eller den unges forhold og ikke i forældremyndighedsindehaverens forhold, vil den foreslåede bestemmelse betyde, at det vil skulle fremgå, hvorfor kommunen vurderer, at forældremyndighedsindehaveren ikke med støtte efter denne lov eller anden lovgivning vil være i stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder hvilke mindre indgribende støttetiltag som eventuelt har været forsøgt eller overvejet. Her vil det skulle fremgå, hvorfor det vurderes, at f.eks. et relevant ambulant behandlingstilbud til barnet eller den unge kombineret med støtteophold eller praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet ikke vil være tilstrækkeligt til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, behandling m.v.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 3*, at den plan, jf. den foreslåede § 91, eller en ung, jf. §§ 108-109, der altid vil skulle udformes, inden et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter, ligeledes skulle indgå i indstillingen. Planen vil altid skulle tilpasses konkret efter den pågældende sag.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 59, stk. 1, nr. 3. Der er alene foretaget redaktionelle ændringer.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 4*, at kommunens indstilling til børne- og ungeudvalget om tvangsmæssig anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet også skal indeholde barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 59, stk. 1, nr. 4, uden ændringer.

Det vil af indstillingen skulle fremgå, hvorledes barnet eller den unge stiller sig til anbringelsen. Med denne bestemmelse vil der altid skulle ske en orientering af barnet eller den unge, forinden der træffes afgørelse om anbringelse uden samtykke. Barnets reaktion herpå vil skulle beskrives, og det

vil være vigtigt, at denne pligt til at inddrage barnet eller den unge i processen ikke forveksles med et forsøg på at få barnet til at give samtykke. Derfor er det heller ikke fundet hensigtsmæssigt med en nedre aldersgrænse. Der vil naturligvis være tilfælde, hvor barnet er så lille, at det bliver meningsløst at beskrive dets holdning. Det må dog samtidig understreges, at selv ret små børn har behov for at få vide, hvad der skal ske med dem. I sager om anbringelser uden samtykke inden fødslen, vil den foreslåede bestemmelse i § 51, stk. 1, nr. 4, ikke finde anvendelse. Barnet må på ingen måde presses til at have en holdning og inddragelsen bør altid ske under hensyntagen til barnet eller den unges forhold herunder alder, modenhed og eventuelle fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse. Hvis barnet vægrer sig herimod, vil oplysninger herom være tilstrækkelige til at opfylde kravet i bestemmelsen.

Det foreslås med *stk. 2*, der er ny, at der udarbejdes en plan til forældrene efter § 77, stk. 1, eller en begrundelse efter § 77, stk. 2, skal denne vedlægges indstillingen til børne- og ungeudvalget.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 77, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen i forbindelse med indstilling om anbringelse uden samtykke af et barn eller en ung efter den foreslåede § 51, skulle udarbejde en særskilt plan for støtte til forældrene efter § 77, stk. 1, eller en helhedsorienteret plan efter § 110, hvis barnet eller den unge har søskende under atten år i husstanden, og hvor indstillingen er begrundet i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 77, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde, hvor det er åbenlyst unødvendigt, undlade at udarbejde en plan efter § 77, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal dog begrunde, hvorfor der ikke udarbejdes en plan for støtte til forældrene. Der henvises til bemærkningerne til § 77.

Efter den foreslåede stk. 2, vil planen, jf. den foreslåede § 77 eller begrundelsen for ikke at udarbejde planen, jf. den foreslåede § 77, stk. 3, skulle vedlægges indstillingen efter § 51, stk. 1. Dette skal sikre, at børne- og ungeudvalget træffer afgørelse på det bedst mulige grundlag.

Det foreslås med *stk. 3*, der er ny, at hvis indstillingen efter stk. 1, er begrundet helt eller delvist i omsorgssvigt, vold eller overgreb, og forvaltningen ikke påtænker at indstille til børne- og ungeudvalget, at barnets eller den unges søskende i husstanden under femten år anbringes uden for hjemmet, skal indstillingen indeholde en begrundelse herfor. Begrundelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvilken støtte som igangsættes for barnet, barnets søskende og familien.

Når et barn anbringes, fordi forældrene ikke er i stand til at varetage omsorgen for barnet, vil barnets søskende i udgangspunktet også være i en sårbar situation i hjemmet. Den foreslåede bestemmelse vil skulle sikre, at søskende til anbragte børn ikke risikerer ikke at modtage den fornødne hjælp. Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at indstillingen efter § 51 i sager om anbringelse uden samtykke med baggrund i omsorgssvigt fra forældrene, hvor kommunalbestyrelsen vælger ikke at anbringe alle børn under femten år i en søskendeflok, vil skulle indeholde en begrundelse herfor. Indstillingen vil ligeledes skulle indeholde en beskrivelse

af, hvilken støtte som igangsættes for de resterende søskende og familien. Dette skal medvirke til, at forældre, der med den rette hjælp og støtte kan blive i stand til at varetage omsorgen for deres børn, eller som har behov for hjælp til at håndtere deres situation, også får hjælp hertil. De forebyggende indsatser vil altid skulle ske ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns behov.

Det foreslås med *stk. 4*, der er ny, at såfremt børne- og ungeudvalget finder, at begrundelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 51, stk. 3, for ikke at anbringe én eller flere søskende giver anledning til en bekymring for, om konkrete søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte, skal børne- og ungeudvalget underrette Ankestyrelsen.

Efter servicelovens § 153 og den foreslåede § 133 skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under atten år kan have behov for særlig støtte. Underretningspligten vil for det første gælde, hvis de får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under atten år kan have behov for særlig støtte. Pligten vil for det andet gælde, hvis de får kendskab til eller grund til at antage, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold. Pligten vil for det tredje gælde, hvis de får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under atten år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær, eller undladelse af at opfylde undervisningspligten. Pligten vil for det fjerde gælde, hvis de får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under atten år har været udsat for overgreb. Denne forpligtelse gælder også for børne- og ungeudvalget, og vil forsat gælde efter den foreslåede bestemmelse i § 133.

Hvis man som fagperson har indgivet en underretning om et barn eller en ung til den kommunale forvaltning, men har en oplevelse af at kommunen ikke iværksætter foranstaltninger, eller at barnet eller den unge ikke får tilstrækkelig hjælp, kan der underrettes direkte til Ankestyrelsen. Denne forpligtelse vil forsat gælde efter den foreslåede bestemmelse i § 152.

Med den foreslåede bestemmelse vil børne- og ungeudvalget skulle underrette Ankestyrelsen, hvis begrundelsen for ikke at anbringe én eller flere søskende giver anledning til en bekymring for, om konkrete søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte. Bestemmelsen vil bevirke, at børne- og ungeudvalget får en klar forpligtelse i sager, hvor de er bekymrede. Ankestyrelsen kan efter den foreslåede bestemmelse i § 151 og i overensstemmelse med gældende ret, vælge at benytte sin kompetence til at gå ind i sagen af egen drift og beslutte, at et barn eller en ung skal anbringes uden for hjemmet, eller at en kommune skal tage andre initiativer over for barnet eller den unge og familien.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre i Ankestyrelsens egendriftskompetence. Ankestyrelsen vil forsat kun kunne træffe afgørelse i en sag, hvis sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Formålet med de foreslåede bestemmelser i § 51, stk. 1-3, er at få en større gennemsækelighed med hensyn til afgørelsesgrundlaget samt en større ensartethed ved at der opstiller basale krav til indstillingen om en tvangsmæssig anbringelse i lighed med reglerne efter gældende ret. Krav til indstillingen skal også være med til at højne kvaliteten i sagsbehandlingen, således at en indstilling giver det bedst mulige grundlag for at træffe afgørelsen.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 51, stk. 4, er at indføre et følg-eller-forklar-princip i sager om anbringelse uden samtykke med baggrund i omsorgssvigt fra forældrene, som indebærer, at hvis kommunalbestyrelsen vælger ikke at indstille til børne- og ungeudvalget at anbringe alle børn under femten år i en søskendeflok, skal kommunalbestyrelsen forklare baggrunden herfor. Bestemmelsen skal bidrage til at undgå, at søskende til anbragte børn ikke modtager den fornødne hjælp.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.2. og 3.7.3.

Til § 52

Det fremgår af § 68 b, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140, i serviceloven, eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det fremgår af § 68 b, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven, at samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang.

Det fremgår af § 68 b, stk. 1, sidste pkt., i serviceloven, at hvis anbringelsesstedet er beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelse.

Det fremgår af § 68 b, stk. 2, i serviceloven, at ved valg af anbringelsessted skal kommunen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, er mest hensigtsmæssig. Det fremgår videre, at kommunen endvidere skal lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov taler imod.

Det fremgår af § 68 b, stk. 3, i serviceloven, at hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108, eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68 b, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven. Der er alene foretaget sproglige ændringer.

Når det er besluttet at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet enten med forældremyndighedsindehaverens samtykke efter den foreslåede § 46 eller uden samtykke efter den foreslåede § 47, vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse skulle træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted. Valget vil skulle være i overensstemmelse med barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108, eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som vil skulle være udarbejdet forud for beslutningen

Dette indebærer, at der ud fra det beskrevne formål og de konkrete mål med anbringelsen vil skulle vælges et anbringelsessted, der kan bidrage til, at målene i barnets plan, ungeplanen eller forbedringsforløbet opnås.

Det vil derfor være centralt, at barnets eller den unges forhold er grundigt undersøgt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 20, og at målene med anbringelsen er klart beskrevet i barnets plan eller ungeplanen. Dette vil give kommunen et godt udgangspunkt for at identificere egnede anbringelsessteder, som kommunen har mulighed for at indgå i en dialog med. På den måde sikres det, at kommunen og anbringelsesstedet, der har et medansvar for at sikre, at det modtager børn og unge, som det er egnet til at hjælpe, får valgt det rigtige anbringelsessted. En af de mest omvæltende og usikre faktorer for et anbragt barn er, når deres hjem skifter, eller de voksne omkring barnet skiftes ud. Anbragte børn og unge skal have en langt mere stabil opvækst i trygge rammer, hvor børnene kan slå rod. Derfor er det vigtigt for kontinuiteten i barnets eller den unges liv, at der fra starten vælges det rigtige anbringelsessted, således at barnet eller den unge i videst muligt omfang kan undgå de brud og belastninger, som ændringer af anbringelsesstedet kan indebære. Hvis barnet eller den unge tidligere har været i aflastning i en plejefamilie, vil det være relevant at overveje, om den pågældende plejefamilie kan anvendes som anbringelsessted, således at der skabes kontinuitet i opvæksten.

Det foreslås med *stk. 2*, at ved valg af anbringelsessted skal kommunen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. Kommunen skal særligt lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer samt den nødvendige hjælp og støtte og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 43, stk. 1, nr. 1-4, er mest hensigtsmæssig. Kommunen skal endvidere lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov taler imod.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68 b, stk. 2, i serviceloven. Der er alene foretaget sproglige ændringer.

Ved valget af anbringelsessted vil der skulle foretages en vurdering af, om de personlige ressourcer på anbringelsesstedet og tilbuddene i tilknytning til anbringelsesstedet svarer til barnets eller den unges behov, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge, og målene med anbringelsen. Efter bestemmelsen i de foreslåede § 91 om barnets plan og § 108 om ungeplanen kan målene med anbringelsen dække et bredt spektrum af forhold. Kommunen vil derfor skulle anlægge en bred vurdering af anbringelsesstedets egnethed. Desuden vil det være hensigtsmæssigt for at sikre et godt forløb, at barnets eller den unges ønsker søges tilgodeset, hvis ønskerne er i overensstemmelse med formålene med anbringelsen. Det vil være relevant, at barnet eller den unge og forældrene som udgangspunkt besøger stedet, inden der træffes afgørelse om valg af anbringelsessted.

Hvis et barn eller en ung har været hjemgivet i en periode, og det senere bliver nødvendigt med en genanbringelse, bør kommunen overveje, om det er hensigtsmæssigt og muligt for barnet eller den unge at vende tilbage til det anbringelsessted, hvor barnet eller den unge tidligere har været anbragt.

Desuden vil det være oplagt, at kommunen i forbindelse med valget af det konkrete anbringelsessted, lægger vægt på tidligere erfaringer med brug af netop dette anbringelsessted. Kommunen kan f.eks. selv foretage en systematisk opsamling af erfaringerne med forskellige anbringelsessteder eller kontakte andre kommuner, der tidligere har gjort brug af det pågældende sted. Dette skal ske under hensyntagen til de generelle regler om videregivelse og indhentelse af oplysninger.

Ved valg af anbringelsessted til børn og unge fra etniske minoriteter samt grønlandske og færøske børn og unge må kommunen tage tilbørligt hensyn til de særlige forhold, som barnets eller den unges etniske, religiøse, kulturelle og sproglige baggrund giver anledning til. Der må særligt lægges vægt på hensynet til, at der skabes sammenhæng i barnets eller den unges opvækst, og herunder om at have forståelse for de vilkår, der kan gøre det sværere for forældre og børn at håndtere en anbringelse: Det kan f.eks. være sprogproblemer, andre samfundsforståelser, eller forhold som at anbringelsesstedet mangler personale med samme etniske baggrund eller personale med forståelse for familiens etniske baggrund. Det følger af Børnekonventionens artikel 20, at der ved anbringelser skal tages tilbørligt hensyn til ønskeligheden af sammenhæng i et barns opvækst og til barnets etniske, religiøse, kulturelle og sproglige baggrund.

Ved valg af anbringelsessted i sager om adoption bør kommunen overveje at kontakte Adoptionsnævnet for at forhøre sig, om der er godkendte adoptanter, som ønsker at være plejefamilie med henblik på adoption.

Den foreslåede bestemmelse vil således ikke ændre ved, at kommunalbestyrelsen ved valg af konkret anbringelsessted altid vil skulle vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme

barnets eller den unges behov, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. Den foreslåede bestemmelses fokus på overvejelse af en plejefamilie som anbringelsessted skal ikke ses i modsætning til, at den særlige støtte skal gives med udgangspunkt i barnets behov og på et veldokumenteret grundlag. Denne del af den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at alle børn bliver anbragt hos en plejefamilie i de tilfælde, hvor det vurderes at være mest hensigtsmæssigt at give dem mulighed for at profitere af de mere familiære rammer, som denne anbringelsesform indebærer.

Den foreslåede bestemmelse har endvidere fokus på overvejelse af en netværksplejefamilie som anbringelsessted. Det er hensigten med bestemmelsen, at hvis et barn eller en ung, der har brug for et nyt hjem, således har mulighed for at komme til at bo hos voksne, de allerede kender og stoler på, skal kommunen i valg af anbringelsessted lægge særligt vægt herpå. I kommunens vurdering af, om der vil være tale om en familiær relation, vil det være afgørende, at der lægges vægt på den personlige relation mellem plejefamilien og barnet eller den unge. Det er en forudsætning for enhver netværksanbringelse, at kommunen vurderer, at det givne anbringelsessted har de nødvendige kompetencer til at varetage omsorgen for barnet samt imødekomme barnets eller den unges behov, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge.

Det skal understreges, at ikke alle børn og unges behov vil kunne varetages bedst i en plejefamilie. Nogle grupper af børn og unge, herunder nogle børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, vil have et behandlingsbehov, der tilsiger, at de anbringes i en plejefamilie og modtager den nødvendige støtte og behandling sideløbende hermed efter de støttemuligheder, som den foreslåede § 32, rummer. Anbringelsen i en plejefamilie i sådanne tilfælde vil derfor skulle ses som et supplement til en professionel indsats. F.eks. kan et barn eller en ung være anbragt i en plejefamilie sideløbende med, at det modtager behandling og/eller socialpædagogisk hjælp og støtte på en specialiseret institution. I andre tilfælde vil barnet derimod have et støttebehov, der tilsiger, at der i stedet må ske anbringelse på en specialiseret døgninstitution eller et opholdssted.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2, 3. pkt., vil kommunen endvidere skulle lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov taler imod. Dette vil indebære, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge, ved valg af konkret anbringelsessted skal prioritere og tage højde for valg af egnet undervisningstilbud. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle lægge vægt på, at barnet eller den unge kan forblive i sit nuværende undervisningstilbud, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov taler imod dette.

Situationer, hvor hensynet til barnets eller den unges behov vil kunne tale imod, at det tillægges vægt, at barnet eller den unge kan forblive i sit nuværende undervisningstilbud, vil f.eks. kunne være, at barnets eller den unges støttebehov er af sådan karakter, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste, at barnet eller den unge anbringes på et konkret anbringelsessted,

f.eks. en meget specialiseret døgninstitution, som er beliggende langt fra barnets eller den unges nuværende skole.

Bestemmelsen vil ikke ændre ved, at valg af konkret anbringelsessted skal foretages ud fra en samlet vurdering af barnets eller den unges behov, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge, men det tydeliggøres, at hensynet til barnets eller den unges skolegang er et blandt flere hensyn, der skal indgå med vægt i denne vurdering.

Bestemmelsen vil betyde, at det tydeliggøres, at overvejelser om egnet undervisnings tilbud skal foretages allerede, når anbringelsen planlægges, og ikke først efter en anbringelse har fundet sted. Det følger således af, at hensynet til barnets skolegang vil skulle tillægges vægt i vurderingen af, hvilket anbringelsessted der bedst kan imødekomme barnets behov.

Det foreslås med, *stk. 3*, at hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 68 b, *stk. 3*, i serviceloven.

Efter bestemmelsen vil den anbringende kommune så vidt muligt skulle vælge det samme anbringelsessted, hvis der er flere søskende i en familie, der skal anbringes eller er anbragt. Kommunen vil dog kunne undlade at anbringe barnet eller den unge på samme anbringelsessted som eventuelle søskende, hvis de øvrige søskendes behov, barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor barnet har et støttebehov, der er meget forskelligt fra den eller de anbragte søskendes, og at den indsats, der er behov for, derfor ikke kan tilbydes på det samme anbringelsessted.

Det foreslås med *stk. 4*, at samtidig med valg af anbringelsessted skal kommunalbestyrelsen tage stilling til barnets eller den unges skolegang.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68 b, *stk. 1, 2. pkt.* Den foreslåede bestemmelse i § 52, *stk. 4*, foreslås udskilt til et nyt *stk.* af sproglige grunde.

Valget af undervisningstilbud kan have stor betydning for, hvilket anbringelsessted der vælges. Ved valg af anbringelsessted vil kommunen således skulle sikre sig, at barnet eller den unge, der anbringes, kan få dækket behovet for undervisning, helst på en lokal folkeskole eller, hvis det er nødvendigt, på anbringelsesstedets interne skole. Det vil derfor være vigtigt, at valg af anbringelsessted finder sted på grundlag af en tværfaglig vurdering, hvor også pædagogisk-psykologisk rådgivning inddrages.

Stillingtagen til spørgsmål om skolegang må ikke medføre, at anbringelse forsinkes. Det vil betyde, at kommunen om nødvendigt må træffe afgørelse om valg af anbringelsessted, selvom skolemyndighederne ikke har taget stilling til, hvilket skoletilbud barnet eller den unge skal have under anbringelse. Det vil for eksempel kunne være nødvendigt i situationer, hvor en anbringelse skal ske akut, eller hvor skolemyndighederne har brug for tid til udredning og vurdering, før valg af skoletilbud kan træffes. I alle tilfælde vil planlægning af barnets eller den unges fremtidige skolegang dog skulle påbegyndes samtidig med valget af anbringelsessted.

Det foreslås med *stk. 5*, at et anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommune, hvor anbringelsessteder er beliggende, om anbringelsen forud for anbringelsen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68 b, stk. 1, sidste pkt. Den foreslåede bestemmelse i § 52, stk. 5, foreslås udskilt til et nyt stk. af sproglige grunde.

Underretning til anbringelsesstedets beliggenhedskommune er begrundet i hensynet til beliggenhedskommunes ansvar for barnet efter anden lovgivning, herunder lovgivning på uddannelses- og sundhedsområdet.

Formålet med den foreslåede § 52 er overordnet, at sikre at der i valg af anbringelsessted træffes en afgørelse, som er i overensstemmelse med barnets plan eller ungeplanen, hvilket indebærer, at der ud fra det beskrevne formål og de konkrete mål med anbringelsen skal vælges et anbringelsessted, der kan bidrage til at målene i barnets plan eller ungeplanen opnås.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.2. og 3.7.3.

Til § 53

Det fremgår af § 68 b, stk. 4, 1. pkt., i serviceloven, at forud for anbringelsen skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt inden en anbringelse, hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen. Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lign.

Bestemmelsen vil videreføre den gældende § 68 b, stk. 4, 1. pkt., i serviceloven, uden ændringer.

Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens forpligtigelse til systematisk at inddrage familie og netværk efter bestemmelsen i den foreslåede § 7, stk. 3, samt

forpligtelsen til forud for anbringelsen at have undersøgt de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som vil kunne bidrage til at klare vanskelighederne efter bestemmelsen i den foreslåede § 22, stk. 5.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse vil bestå i at tale med barnet eller den unge om, hvem i familien eller netværket, de har en særlig tillid til, og som de selv kunne forestille sig kunne være deres støtteperson. Det vil f.eks. kunne være en skolelærer, nabo, fodboldtræner, familiemedlem eller en anden i netværket, som barnet har tillid til. Denne forpligtelse vil f.eks. kunne opfyldes ved at gennemføre en samtale herom, jf. forslaget til lovens § 5. I forhold til børn og unge med nedsat funktionsevne, som er anbragt på grund af manglende kompetencer hos forældremyndighedsindehaveren til at varetage omsorgen for barnet eller den unge, vil kommunen skulle være opmærksom på, at der vil kunne være forhold omkring funktionsnedsættelsen, der kan vanskeliggøre denne dialog. Dette vil der i størst mulig omfang skulle tages højde for ved samtalen med barnet eller den unge.

Der vil være tale om en ret for barnet eller den unge til at kommunalbestyrelsen aktivt undersøger mulighederne for en støtteperson i barnets eller den unges familie eller netværk. Det vil dels betyde, at der ikke vil være en pligt for barnet til at modtage en støtteperson. Der vil derfor kunne være tilfælde, hvor barnet eller den unge ikke ønsker, at den eksisterende relation med en voksenperson bliver formaliseret ved at udpege denne som støtteperson. Endvidere vil det betyde, at der ikke vil være pligt til at give barnet en støtteperson, hvis årsagen hertil alene er, at det ikke er muligt for kommunen at finde en person, som vurderes at være egnet til at være støtteperson til barnet, eller hvis den eller de personer, som vurderes egnede, ikke ønsker at være støttepersoner for barnet eller den unge.

Hvis barnet identificerer en støtteperson, vil det skulle overvejes, om støttepersonen vil kunne udgøre en stabil voksenkontakt i barnets eller den unges liv med positiv betydning for barnets eller den unges fremtidige udvikling.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at den identificerede person vil være hensigtsmæssig for barnet eller den unge at have som støtteperson, vil der skulle tages kontakt til vedkommende for at afklare, om denne ønsker at være støtteperson for barnet. Hvis dette er tilfældet vil der i samarbejde med barnet eller den unge og støttepersonen kunne udarbejdes en aftale om, hvordan kontakten vedligeholdes under anbringelsen. Der vil ikke blive stillet krav om formaliserede møder mellem barnet eller den unge og støttepersonen, en bestemt mødefrekvens eller andet. Det vil være barnet eller den unge, støttepersonen og kommunalbestyrelsen, der skal aftale omfanget. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer det nødvendigt, vil omfanget af samværet kunne fastsættes efter § 104.

Støttepersonen vil kunne få de relevante kontaktoplysninger om barnet sag, som er nødvendige, for at støttepersonen kan opretholde kontakten med barnet eller den unge. Det vil f.eks. kunne dreje sig om oplysninger vedr. adresse og kontaktperson på anbringelsesstedet.

Bestemmelsen i det foreslåede stk. 1, skal ses i tæt sammenhæng med den foreslåede § 54 om venskabsfamilie til barnet eller den unge. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at en identificerede støtteperson og dennes familie vil kunne udgøre en venskabsfamilie efter den foreslåede § 5u, stk. 1, og det vil være hensigtsmæssigt for barnet eller den unge, vil kommunalbestyrelsen skulle tage kontakt til familien for at afklare, om støttepersonen og dennes familie også ønsker at være venskabsfamilie for barnet eller den unge efter den foreslåede § 54.

Det foreslås med *stk. 2*, der er ny, at hvis det ikke muligt forud for anbringelsen at finde en person efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med en civilsamfundsorganisation hjælpe barnet eller den unge med at finde en person uden for barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen.

Det foreslås med stk. 2, at udvide den eksisterende ordning med støttepersoner til alle børn, der er anbragt uden for hjemmet, således at kommunen vil være forpligtet til i samarbejde med civilsamfundet at hjælpe barnet eller den unge med at finde en støtteperson til de børn eller unge, der ikke har relevante personer i sit netværk.

Forpligtelsen efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil gælde i de tilfælde, hvor det ikke har været muligt at finde en støtteperson efter stk. 1.

Har det således ikke været muligt at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen, vil kommunalbestyrelsen være forpligtet til, at forsøge at finde en støtteperson uden for barnet eller den unges familie eller netværk.

Kommunalbestyrelsen vil efter bestemmelsen skulle finde den mulige støtteperson i samarbejde med civilsamfundet. Det vil være op til kommunalbestyrelsen i den konkrete sag, at afgøre, hvilke civilsamfundsorganisationer som vil være relevante at samarbejde med i forbindelse med at finde en støtteperson til et konkret barn eller en ung.

Den potentielle støtteperson vil skulle kunne udgøre en stabil voksenkontakt i barnets eller den unges liv med positiv betydning for barnets eller den unges fremtidige udvikling. Som eksempel på mulige støttepersoner vil være frivillige voksne i civilsamfundsorganisationer, som har erfaring med at arbejde med udsatte børn.

Der vil være tale om en ret for barnet eller den unge til at kommunalbestyrelsen aktivt undersøger mulighederne for i samarbejde med relevante civilsamfundsorganisationer, at finde en støtteperson til barnet eller den unge. Det vil betyde, at der ikke vil være en pligt for barnet til at modtage en støtteperson.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse vil medføre, at der ikke vil være pligt til at give barnet en støtteperson, hvis årsagen hertil alene er, barnet eller den unge ikke ønsker, at få en støtteperson.

Forinden at barnet accepterer en mulig støtteperson, vil det skulle overvejes, om støttepersonen vil kunne udgøre en stabil voksenkontakt i barnets eller den unges liv med positiv betydning for barnets eller den unges fremtidige udvikling.

Hvis dette er tilfældet vil der i samarbejde med barnet eller den unge og støttepersonen kunne udarbejdes en aftale om, hvordan kontakten vedligeholdes under anbringelsen. Der vil ikke være stillet krav om formaliserede møder mellem barnet eller den unge og støttepersonen, en bestemt mødefrekvens eller andet. Det vil være barnet eller den unge, støttepersonen og kommunalbestyrelsen, der skal aftale omfanget. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer det nødvendigt, vil omfanget af samværet kunne fastsættes efter § 104.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen efter behov kan dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lignende.

Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med udpegning af en støtteperson efter de foreslåede bestemmelser i § 53, stk. 1 og 2, skulle vurdere, om der er behov for at dække støttepersonens udgifter til transport, telefon eller andre lignende udgifter, således at manglende mulighed for at betale for dette ikke kommer til at fungere som en barriere for, at kontakten kan vedligeholdes. Det vil dog ikke være hensigten med bestemmelsen, at støttepersonen skal ansættes eller aflønnes af kommunalbestyrelsen eller civilsamfundsorganisationen, da der netop lægges op til at styrke barnets eller den unges forbindelse til en person, der har et personligt engagement og/eller en følelsesmæssig forpligtelse over for barnets eller den unge.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i 53 er at videreføre kommunalbestyrelsens forpligtelse til aktivt at hjælpe barnet eller den unge, som skal anbringes, med at identificere en person og som kan være barnet eller den unges støtteperson under anbringelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 54

Der er ikke i dag fastsat regler, der regulerer anbragte børn og unges muligheder for at få en venskabsfamilie. Der findes dog frivillige organisationer, der tilbyder udsatte og anbragte børn og unge en venskabsfamilie eller lignende.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt inden en anbringelse på et børne- og ungehjem m.fl. jf. § 43, stk. 1, nr. 5-8, skal hjælpe barnet eller den unge med at finde en familie i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes venskabsfamilie under anbringelsen.

Den foreslåede bestemmelse i § 43, stk. 1, nr. 5-8, oplister følgende anbringelsessteder: egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem, børne- og ungehjem og herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, samt pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling. Forpligtelsen efter det foreslåede stk. 1 vil således ikke gælde for børn og unge anbragt i en plejefamilie. For børn og unge anbragt i en plejefamilie vil denne familie udgøre den familielignende relation. Kommunalbestyrelsen vil derfor ikke være forpligtet til at finde en venskabsfamilie efter bestemmelsen i den foreslåede § 54, når anbringelse sker på anbringelsessteder efter den foreslåede § 43, stk. 1, nr. 1-4.

Med en venskabsfamilie vil skulle forstås en familie, hvor barnet eller den unge, uden at være anbragt, vil kunne opleve, hvad det vil sige at være en del af en helt almindelig familie. Venskabsfamilien vil skulle være et trygt og rart fristed, som barnet kan besøge og som rækker ud til barnet, så barnet ikke oplever at stå alene. Tilbuddet skal gives til de børn og unge, der ønsker det og er i stand til det. Relationen vil skulle være båret af frivillighed og ønske om at skabe en varig relation, der kan vare ved også efter anbringelsen.

I valget af venskabsfamilie vil kommunalbestyrelsen skulle lægge særligt vægt på venskabsfamiliens mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer. Efter den foreslåede stk. 1, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om det vil være muligt at vælge en venskabsfamilie i barnet eller den unges familie eller netværk. Kommunalbestyrelsen vil ved valg af en konkret venskabsfamilie altid skulle vælge den venskabsfamilie, som bedst vil kunne imødekomme barnets eller den unges behov. Barnet eller den unges behov for et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og kontinuerlige relationer til voksne vil skulle tillægges vægt også i forbindelse med valg af venskabsfamilie. Dette vil skulle sikre, at alle børn bliver tilbudt en venskabsfamilie i de tilfælde, hvor det vurderes at være mest hensigtsmæssigt at give dem mulighed for at profitere af de mere familiære rammer, som en sådan venskabsfamilie indebærer.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse efter stk. 1 vil indebære at kommunalbestyrelsen skal tale med barnet eller den unge om, hvem i familien eller netværket, vedkommende har en særlig tillid til, og som de selv kunne forestille sig kunne være venskabsfamilie.

Der vil være tale om en ret for barnet eller den unge til at kommunalbestyrelsen aktivt undersøger mulighederne for en venskabsfamilie i barnets eller den unges familie eller netværk. Det vil dels betyde, at der ikke vil være en pligt for barnet til at modtage en venskabsfamilie. Der vil derfor kunne være tilfælde, hvor barnet eller den unge ikke ønsker, at den eksisterende relation med en familie bliver formaliseret ved at udpege denne som venskabsfamilie. Endvidere vil det betyde, at der ikke vil være pligt til at give barnet en venskabsfamilie fra dennes netværk, hvis årsagen hertil alene er, at det ikke er muligt for kommunen at finde en familie, som vurderes at være egnet til at være venskabsfamilie til barnet, eller hvis den eller de familier, som vurderes egnede, ikke ønsker at være venskabsbarnet for barnet eller den unge.

Hvis barnet identificerer en venskabsfamilie i sit netværk, vil det skulle overvejes, om familien vil kunne udgøre en egnet venskabsfamilie i barnets eller den unges liv med positiv betydning for barnets eller den unges fremtidige udvikling.

Bestemmelsen i det foreslåede stk. 1, skal ses i tæt sammenhæng med den foreslåede § 53 om støtteperson til barnet eller den unge. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at den identificerede venskabsfamilie vil være hensigtsmæssig for barnet eller den unge at have som støtteperson efter den foreslåede § 53, stk. 1, vil kommunalbestyrelsen skulle tage kontakt til familien for at afklare, om familien eller personer i familien ønsker at være støtteperson for barnet. Der henvises til bemærkningerne til § 53.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse vil bevirke, at der ikke vil være pligt til at give barnet en venskabsfamilie, hvis årsagen hertil alene er, barnet eller den unge ikke ønsker, at få en venskabsfamilie.

Forinden at barnet accepterer en mulig venskabsfamilie, vil det altid skulle overvejes, om familien vil kunne udgøre en egnet venskabsfamilie i barnets eller den unges liv med positiv betydning for barnets eller den unges fremtidige udvikling.

Hvis dette er tilfældet vil der i samarbejde med barnet eller den unge og venskabsfamilien kunne udarbejdes en aftale om, hvordan kontakten vedligeholdes under anbringelsen. Der vil ikke være stillet krav om formaliserede møder mellem barnet eller den unge og venskabsfamilien, en bestemt mødefrekvens eller andet. Det vil være barnet eller den unge, støttepersonen og kommunalbestyrelsen, der skal aftale omfanget.

Det foreslås med *stk. 2*, at er det ikke muligt forud for anbringelsen, at finde en familie efter *stk. 1*, skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en familie uden for barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes venskabsfamilie under anbringelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil bevirke, at hvis det ikke muligt at finde en venskabsfamilie i barnets netværk efter den foreslåede § 54, stk. 1, vil kommunalbestyrelsen i samarbejde med en civilsamfundsorganisation skulle finde en mulig venskabsfamilie uden for barnets eller den unges netværk. Dette vil skulle foregå i samarbejde med civilsamfundet. Det vil være op til kommunalbestyrelsen i den konkrete sag, at afgøre, hvilke civilsamfundsorganisationer som vil være relevante at samarbejde med i forbindelse med at finde en venskabsfamilie til et konkret barn eller en ung.

Det foreslås med *stk. 3*, der er ny, at kommunalbestyrelsen kan efter behov dække venskabsfamiliens udgifter til telefon, transport og lignende.

Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med udpegning af en venskabsfamilie efter de foreslåede bestemmelser i § 54, stk. 1 og 2, skulle vurdere, om der er behov for at dække venskabsfamiliens udgifter til transport, telefon eller andre lignende udgifter, således at manglende mulighed for at betale for dette ikke kommer til at fungere som en barriere for, at kontakten kan vedligeholdes. Det vil dog ikke være hensigten med bestemmelsen, at venskabsfamilien skal ansættes eller aflønnes af kommunalbestyrelsen eller civilsamfundsorganisationen, da venskabsfamilien vil skulle styrke barnets eller den unges forbindelse til en familie og personer, der har et personligt engagement og/eller en følelsesmæssig forpligtelse over for barnets eller den unge.

Formålet med 54 er at udsatte børn får adgang til omsorg fra relationer, også uden for anbringelsesstedet, igennem en venskabsfamilie.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 55

Det fremgår af § 66 a, 1. pkt., i serviceloven, at ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie skal kommunalbestyrelsen vælge den plejefamilie, der imødekommer barnets eller den unges behov for støtte.

Det foreslås med bestemmelsen i § 55, at ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie skal kommunalbestyrelsen vælge den plejefamilietype efter §§ 57 og 58 og den konkrete plejefamilie, der imødekommer barnets eller den unges behov for støtte, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge.

Den foreslåede § 55 er således en videreførelse af servicelovens § 66 a, 1. pkt., med de sproglige tilpasninger der følger af terminologien i barnets og så det dog præciseres, at bestemmelsen både omhandler valg af plejefamilietype og den konkrete plejefamilie, hvor barnet eller den unge skal anbringes samt præciseres, at der i udvælgelsen også skal tages hensyn til plejefamiliens kompetencer i forhold til at imødekomme eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge.

Med bestemmelsen foreslås det, at kommunalbestyrelsen ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie vil skulle vælge den plejefamilietype og den konkrete plejefamilie, der imødekommer barnet eller den unges behov for støtte, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 56

Det fremgår af § 66 c, stk. 1, i serviceloven, at når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en almen plejefamilie, en forstærket plejefamilie, en specialiseret plejefamilie eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, skal den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold hos plejefamilien, jf. §§ 9 og 9 a i retssikkerhedsloven, sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Det fremgår af § 66 c, stk. 2, i serviceloven, at støtten til plejefamilien efter § 66 c, stk. 1, skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen, dvs. i det første år, plejefamilien har barnet eller den unge anbragt hos sig. Den intensive støtte skal som udgangspunkt være påbegyndt inden for anbringelsens første halve år, medmindre særlige hensyn til barnet eller den unge taler imod. I de tilfælde skal opstartsforløbet senest være gennemført inden for ét år fra anbringelsestidspunktet.

Det fremgår af § 66 c, stk. 3, i serviceloven, at støtten til plejefamilien efter § 66 c, stk. 1, skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien.

Det fremgår af § 66 c, stk. 4, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om supervision, rådgivning, vejledning og efteruddannelse af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier og netværksplejefamilier, om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse, om plejefamiliernes pligt til at modtage den intensive støtte og om gennemførelse af kursus i det underliggende materiale til Socialstyrelsens tæt støttede opstartsforløb forud for udbydelse af dette forløb til plejefamilier.

Det foreslås med *stk. 1*, at når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en plejefamilie, jf. § 43, stk. 1, nr. 1-4, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse uden ændringer af § 66 c, stk. 1, i serviceloven. De gældende regler for efteruddannelse og supervision til plejefamilier foreslås således videreført uændret med de sproglige ændringer, der følger af barnets lov.

Hvilken kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold i plejefamilien og dermed forpligtelser efter den foreslåede bestemmelse vil følge af §§ 9 og 9 a i retssikkerhedsloven. Supervision til plejefamilier vil ud over supervision til plejefamilien fra en fagperson i kommunen, en kommunalt ansat psykolog eller en ekstern psykolog også kunne bestå af løbende råd og vejledning til plejefamilien under anbringelsen.

Det foreslås med *stk. 2*, at støtten til plejefamilien efter stk. 1 skal være intensiv i det første år, plejefamilien har barnet eller den unge anbragt hos sig. Den intensive støtte skal som udgangspunkt

være påbegyndt inden for anbringelsens første halve år, medmindre særlige hensyn til barnet eller den unge taler imod. I de tilfælde skal opstartsforløbet senest være gennemført inden for 1 år fra anbringelsestidspunktet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 c, stk. 2, i serviceloven.

Det er ofte i den første svære tid, efter at et barn er anbragt, at plejefamilier har behov for støtte. Med den foreslåede bestemmelse videreføres derfor kravet om, at den støtte, kommunen giver plejefamilien under anbringelsen, skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen.

Formålet med dette krav er, at anbringelsen kommer godt fra start. Med intensivt menes, at støtten til plejefamilien fra kommunen, skal være størst i omfang i begyndelsen af anbringelsen. Den intensive støtte i begyndelsen af anbringelsen vil skulle bygge videre på grundkurset og klæde plejefamilierne på i forhold til mere generelle temaer, der kendetegner det at være plejefamilie, men den intensive støtte vil også skulle være målrettet familiens konkrete behov i forhold til det nye plejebarn, der er blevet anbragt hos dem.

Det foreslås med *stk. 3*, at støtten til plejefamilien efter *stk. 1* skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 c, stk. 3, i serviceloven.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det ikke må være samme person, der yder støtte til plejefamilien under anbringelsen og aftaler honorering og vilkår med plejefamilien, f.eks. i forbindelse med kontraktens indgåelse. Støtten til plejefamilien under anbringelsen vil for eksempel kunne ydes af familieplejekonsulenter.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at der bliver en adskillelse af økonomi og supervision, råd og vejledning, så plejefamilien får et optimalt udbytte af den råd, vejledning og supervision, som plejefamilien modtager fra kommunen under anbringelsen.

Det stilles ikke nærmere krav til, hvordan kommunerne konkret vil skulle organisere dette lokalt. Kommunerne vil således have frihed til at indrette ordningen på den måde, de finder passer bedst ind i den lokale organisering i øvrigt.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre ved, at kommunerne fortsat kan anvende en kommunal eller ekstern psykolog til at give alle deres plejefamilier eller en del af dem al den fornødne supervision eller dele af den. Den foreslåede bestemmelse vil heller ikke ændre ved, at kommunen kan anvende private aktører, der kan stå for eksempelvis den løbende efteruddannelse af plejefamilier.

Det foreslås med *stk. 4*, social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om supervision, rådgivning, vejledning og efteruddannelse af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier og netværksplejefamilier, om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse, om plejefamiliernes pligt til at modtage den intensive støtte og om gennemførelse af kursus.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 c, stk. 4, i serviceloven.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bekendtgørelse nr. 522 af 30. april 2019 om plejefamilier (plejefamiliebekendtgørelsen).

Bemyndigelsen forventes ligesom efter gældende ret at blive anvendt til at fastsætte regler om supervision, rådgivning, vejledning og efteruddannelse af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier og netværksplejefamilier, om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse og om plejefamiliernes pligt til at modtage den intensive støtte.

Det forventes endvidere, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte, at kurset til plejefamilier vil skulle omhandle det underliggende materiale til Socialstyrelsens tæt støttede opstartsforløb.

Formålet med den foreslåede § 56 er overordnet at videreføre servicelovens regler for efteruddannelse og supervision m.v., for plejefamilier, der efter gældende ret fremgår af servicelovens § 66 c, således at kommunalbestyrelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, og sikrer, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 57

Det fremgår af § 66 a, 2. pkt., i serviceloven, at kommunalbestyrelsen ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie kan vælge en netværksplejefamilie, jf. § 66 b, eller en af følgende plejefamilietyper: almene plejefamilier dvs. familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med lette til moderate støttebehov; forstærkede plejefamilier dvs. familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov; eller specialiserede plejefamilier dvs. familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.

Det foreslås med § 57, at et barn eller en ung kan anbringes i en af følgende plejefamilietyper: almene plejefamilier, familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med lette til moderate støttebehov; forstærkede plejefamilier, familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov; eller specialiserede plejefamilier, familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene redaktionelle ændringer af § 66 a, 2. pkt., i serviceloven.

Med den foreslåede § 57, nr. 1-3, foreslås det at opregne dels plejefamilietyperne, dels hvilke børn de forskellige plejefamilietyper er godkendt til at kunne varetage omsorgen for defineret ud fra børnenes støttebehov (lette, moderate eller svære).

En almen plejefamilie vil således ikke kunne modtage et barn eller en ung med svære støttebehov i pleje. En specialiseret plejefamilie - derimod - vil godt kunne modtage et barn eller en ung i pleje med moderate støttebehov, selvom familien er godkendt til at modtage børn og unge med svære støttebehov. Det vil således ikke altid være hensigtsmæssigt, at en specialiseret plejefamilie, selvom den er godkendt til børn eller unge med svære støttebehov, modtager flere børn eller unge i denne kategori, da det kan sætte familien under et alt for stort pres, der kan få negative konsekvenser for de børn og unge, der er anbragt der.

Det foreslås med *nr. 1*, at almene plejefamilier, jf. den foreslåede § 43, stk. 1, nr. 1, er plejefamilier, der er godkendt til at levere en grundlæggende indsats bl.a. i form af et omsorgsfuldt familieliv, en forudsigelig hverdagsstruktur og et stort engagement til et sårbart eller udsat barn eller ung med lettere til moderate støttebehov. Almene plejefamilier vil kunne sikre udvikling og trivsel for barnet eller den unge, håndtere omsorgsopgaver, opdragelse og et uproblematisk eller lettere problematisk forældresamarbejde. Almene plejefamilier vil også kunne samarbejde med eksterne fagpersoner og understøtte iværksatte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser i hverdagen med barnet. Med dette menes der, at den almene plejefamilie vil skulle være i stand til at forstå, sætte sig ind i og bakke op om den støtte- eller behandlingsindsats, der er iværksat over for barnet i dagligdagen, men ikke i en grad, der forudsætter en særlig viden eller bestemte faglige kompetencer. Almene plejefamilier vil ikke være godkendt til børn med svære problematikker. Der kan undtagelsesvist opstå behov for i en bestemt periode at indgå aftale med en almen plejefamilie om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, hvis der er særlige forhold hos barnet eller den unge, der tilsiger dette. Det gælder eksempelvis, hvis der er tale om anbringelse af et spædbarn.

Almene plejefamilier vil alene være omfattet af § 3 voksenansvarsloven, hvorefter der som led i varetagelsen af den daglige omsorg kan foretages nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnets eller den unges interesse.

En almen plejefamilie vil f.eks. kunne være en familie, der kan modtage et barn, der har været udsat for omsorgssvigt pga. forældrenes begrænsede overskud til stabil omsorg og stimulering f.eks. pga. misbrug eller psykiske vanskeligheder. Plejefamilien vil have almene kompetencer til at yde omsorg og støtte til barnet f.eks. i form af en struktureret og forudsigelig hverdag, der understøtter skolegang og samvær med jævnaldrende børn.

En almen plejefamilie vil f.eks. kunne være en familie, der kan modtage et barn, der har forsinket sproglig og motorisk udvikling som følge af forældrenes fysiske helbred, og hvor der periodevis har været begrænset overskud til omsorg og stimulering af barnet. Plejefamilien vil have kompetencer til at yde omsorg for barnet og yde en målrettet indsats, der bringer barnet hen imod en alderssvarende udvikling bl.a. i form af støtte til skolegang og ledsagelse til fritidsaktiviteter.

Det foreslås med *nr. 2*, at forstærkede plejefamilier, jf. den foreslåede § 43, stk. 1, *nr. 2*, vil være plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har moderate til svære støttebehov, herunder eventuelle behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge. Forstærkede plejefamilier vil have viden om børn med særlige behov og/eller børn, der viser tegn på mistrivsel. Forstærkede plejefamilier vil kunne omsætte denne viden i plejeforholdet i hverdagen på en måde, der tilgodeser barnets særlige problemstillinger. Forstærkede plejefamilier vil i kraft af deres personlige og faglige kompetencer kunne sikre barnet eller den unge udvikling og trivsel samt samarbejde med eksterne fagpersoner og medvirke til, at en eventuelt iværksat supplerende støtte eller behandlingsindsats i forhold til barnet følges op i hjemmet, således at barnet får de optimale muligheder for udvikling og trivsel. Med dette menes der, at den forstærkede plejefamilie skal kunne spille en mere aktiv rolle i forhold til at følge indsatsen op i hverdagen med barnet, f.eks. under vejledning fra professionelle behandlere eller tilbud. Forstærkede plejefamilier vil alene være omfattet af § 3 i voksenansvarsloven, hvorefter der som led i varetagelsen af den daglige omsorg kan foretages nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret for at sikre barnets eller den unges interesse. Det vil i perioder kunne være nødvendigt med en aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, hvis der er særlige behov hos barnet, der tilsiger dette.

Forstærkede plejefamilier vil i forhold til specialiseringsgrad og kompetencer ligge et niveau over almene plejefamilier og et niveau under specialiserede plejefamilier. Forstærkede plejefamilier vil ligesom specialiserede plejefamilier kunne modtage børn i pleje, der ud over et behov for en hverdag i familielignende rammer også har et behov for mere specialiseret støtte eller behandling, herunder behov som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge, samtidig med, at de bor i plejefamilien, men forstærkede plejefamilier vil som udgangspunkt ikke selv skulle kunne yde egentlig specialiseret støtte eller behandling. Denne vil i stedet skulle gives af fagprofessionelle udefra som en supplerende indsats samtidig med, at barnet bor i plejefamilien.

I brugen af ordet forstærket ligger således, at anbringelsen hos plejefamilien ikke nødvendigvis vil være en tilstrækkelig indsats til barnet, men at der i perioder under anbringelsen kan være behov for at tilbyde plejefamilien ”forstærkning”. Forstærkningen vil for eksempel kunne bestå i at sætte ind

med ekstra støtte til plejefamilien som led i kommunens pligt til at tilbyde plejefamilier supervision, råd og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang efter den foreslåede bestemmelse i § 56. Den vil også kunne bestå i, at der i perioder sættes ind med supplerende støtte eller behandling til barnet samtidig med, at barnet bor i plejefamilien, jf. § 32. I sådanne perioder vil det kunne være meningsfuldt at indgå en aftale med forstærkede plejefamilier om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, så plejefamilien vil kunne indgå i et samarbejde med eksterne fagpersoner om støtten eller behandlingen og følge denne op i hjemmet.

En forstærket plejefamilie vil f.eks. kunne være en familie, der kan modtage en omsorgsvigtet ung med angstproblematikker og højt skolefravær. Plejefamilien vil have erfaring med og viden om unge, som har været udsat for omsorgssvigt, og vil kunne tilrettelægge en struktureret hverdag, der tilgodeser den unge i tæt samarbejde med den unges skoletilbud og behandlingstilbud/psykolog.

En forstærket plejefamilie vil også kunne være en familie, der kan modtage et omsorgssvigtet barn med selvskadende adfærd og selvmordstanker. Plejefamilien vil have erfaring og viden om børn, der har været udsat for omsorgssvigt, og kan tilrettelægge en hverdag, der tilgodeser barnet i tæt samarbejde med f.eks. en psykolog.

Det foreslås med *nr. 3*, at specialiserede plejefamilier, jf. den foreslåede § 43, stk. 1, nr. 3, er plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, der har svære støttebehov, herunder eventuelle behov som følge af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har mere specialiserede behov og/eller viser tegn på mistriivsel, men som samtidig vurderes at have gavn af at bo i familielignende rammer. Specialiserede plejefamilier vil kunne sikre barnet eller den unge udvikling og trivsel og vil have særlige kompetencer og kvalifikationer, som gør dem i stand til at samarbejde med eksterne fagpersoner og tilbud samt indgå i supplerende støtte og behandling i forhold til barnet. Der vil f.eks. kunne være tale om plejefamilier med solid erfaring med arbejdet med udsatte børn og unge eller plejefamilier, som har særlige uddannelsesmæssige kvalifikationer, eksempelvis i form af kendskab til specifikke fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser om end dette ikke er et krav. Specialiserede plejefamilier vil skulle kunne håndtere særlige behov eller udfordringer hos barnet eller den unge og i nogle tilfælde også skulle kunne håndtere et kompliceret forældresamarbejde, og det vil kunne være nødvendigt, at der laves aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning.

Specialiserede plejefamilier vil have adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp efter voksenansvarslovens §§ 6 og 8 over for anbragte børn og unge med svære støttebehov.

Specialiserede plejefamilier vil ligesom forstærkede plejefamilier kunne indgå i et samarbejde med andre fagprofessionelle om supplerende støtte eller specialiseret behandling til barnet, men det vil i højere grad end for forstærkede plejefamilier kunne forventes, at de på grund af deres særlige kompetencer og kvalifikationer også vil kunne indgå i selve behandlingen.

En specialiseret plejefamilie vil f.eks. kunne være en familie, der kan modtage et barn med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse. Det kunne være et barn med opmærksomhedsforstyrrelser svær eller dyb udviklingshæmning og epileptiske anfald, hvor barnet af og til bliver udadreagerende. Plejefamilien vil måske have en særlig socialpædagogisk og sundhedsfaglig uddannelse eller indsigt i og erfaring med målgruppen, og hvis der er tale om et barn med epilepsi vil plejefamilien kunne skabe særlige skærmende rammer samt overvåge barnets epileptiske anfald.

En specialiseret plejefamilie vil f.eks. også kunne være en familie, der kan modtage et barn, der har været udsat for massivt omsorgssvigt, og hvor der er behov for akutanbringelse. Plejefamilien vil eksempelvis have solid erfaring, pædagogisk uddannelse eller indsigt i målgruppen, herunder særlig viden eller erfaring med sorg- og krisereaktioner og svært forældresamarbejde. Plejefamilien vil have særlige kompetencer, som gør dem i stand til at samarbejde med andre eksterne fagpersoner, f.eks. børnehusene i forhold til at afdække barnets støttebehov.

Formålet med den foreslåede § 57 er at beskrive de forskellige plejefamilietyper. Det skal understrege, at der er stor forskel på de børn, der anbringes i plejefamilier, og at det stiller forskellige krav til plejefamiliernes kompetencer og karakteren og omfanget af den støtte, de har brug for i løbet af anbringelsen. Beskrivelsen skal også understøtte kommunernes arbejde med at matche barn og plejefamilie ved at gøre det klart, hvad der kendetegner de forskellige plejefamilietyper og de opgaver, de godkendes til at kunne varetage. Beskrivelsen skal endvidere medvirke til at skabe en øget bevidsthed og opmærksomhed omkring det forhold, at en anbringelse i en plejefamilie i mange tilfælde ikke vil være en tilstrækkelig indsats for et anbragt barn. Derfor skal kommunerne altid vurdere behovet for supplerende støtte til barn og plejefamilie i forbindelse med anbringelsen og løbende som den skrider frem.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 58

Det fremgår af § 66 b, stk. 1, i serviceloven, at netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Det fremgår af § 66 b, stk. 2, i serviceloven, at den kommunalbestyrelse, der godkender netværksplejefamilien som konkret egnet, jf. § 66 b, stk. 1, i forbindelse med godkendelsen skal tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Det fremgår af § 66 b, stk. 3, i serviceloven, at afgørelser om godkendelse som netværksplejefamilie for et bestemt barn eller en bestemt ung ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det fremgår af § 66 b, stk. 6, i serviceloven, at en familie, der har haft et barn midlertidigt placeret efter § 32 a i adoptionsloven, kan godkendes som netværksplejefamilie for barnet, hvis retten ophæver Ankestyrelsens afgørelse om adoption efter § 9 i adoptionsloven.

Det fremgår af § 66 b, stk. 7, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse, jf. § 66 b, stk. 1, om grundkursus til netværksplejefamilier, om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende og om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier, jf. § 66 b, stk. 4.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af plejefamiliebekendtgørelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at en netværksplejefamilie skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 66 b, stk. 1, i serviceloven.

At en netværksplejefamilie skal godkendes som konkret egnet vil sige, at familien vil skulle vurderes til at være egnet til at modtage ét bestemt barn, men at det ikke vil være relevant, om familien vil kunne modtage andre børn.

I kommunens vurdering af, om der er tale om en netværksplejefamilie eller eksempelvis en almen plejefamilie, der skal generelt godkendes af socialtilsynet, vil det være afgørende, at der lægges vægt på den personlige relation mellem plejefamilien og barnet eller den unge. Hvis den personlige relation mellem familien og barnet eller den unge er afgørende for, at denne familie vælges som anbringelsessted, vil der være tale om en netværksanbringelse. I netværksanbringelser vil barnets kontakt og relation til familien desuden kunne tillægges større betydning end eksempelvis familiens alder, erfaring og uddannelsesmæssige baggrund. Med den foreslåede stk. 1 vil relationen mellem netværksplejefamilien og det pågældende barn eller unge kunne være etableret igennem den pågældende plejeforælder/-families professionelle virke i forhold til familiens eller barnets sociale problemer. Barnet eller den unge vil således kunne blive anbragt i netværkspleje hos f.eks. sin støttepædagog eller andre, hvis der lægges vægt på den personlige relation mellem den potentielle plejeforælder/-familie og barnet eller den unge. Det centrale vil være, at der er en vis tilknytning mellem barnet og familien – eller alternativt, at det vurderes, at der kan komme dette, f.eks. ved anbringelser af spædbørn, men relationen vil kunne udspringe af en professionel relation.

Kriteriet for, at en netværksplejefamilie vil kunne godkendes vil være, at familien skal have de fornødne ressourcer til at give det konkrete barn eller den unge den støtte og omsorg, som barnet eller den unge har behov for, herunder eventuelle behov som følge af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge, evt. suppleret med den nødvendige professionelle behandling udefra. Det er hensigten, at målgruppen for netværksplejeanbringelser vil

være børn eller unge, der ellers skulle have været anbragt i familiepleje. Netværksplejefamilier vil derfor ikke kunne godkendes til børn og unge med så omfattende støtte- eller behandlingsbehov, at de falder i målgruppen af børn og unge, der skal anbringes på en specialiseret døgninstitution eller opholdssted. En netværksplejefamilie vil godt kunne godkendes til flere børn samtidig, f.eks. søskende. Netværksplejefamilien vil i de tilfælde skulle have en godkendelse for hvert enkelt barn.

Det foreslås med *stk. 2*, at den kommunalbestyrelse, der godkender netværksplejefamilien, skal tilbyde netværksplejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 b, stk. 2, i serviceloven.

Der forventes fastsat nærmere regler om grundkurset i den bekendtgørelse, der foreslås udstedt med hjemmel i forslagets § 58, stk. 5. Det forventes, at disse regler vil være en videreførelse af de bestemmelser, der efter gældende ret fremgår af § 11 i plejefamiliebekendtgørelsen. Det fremgår heraf, at den kommunalbestyrelse, der godkender familien som netværksplejefamilie, skal sørge for, at familien deltager i et grundkursus, der giver dem den fornødne information og viden om at være plejefamilie. Det fremgår videre, at kurset skal gives i forbindelse med godkendelsen og har til formål at opkvalificere familien og mindske risikoen for, at anbringelsen bryder sammen, samt at grundkurset derfor både skal give den kommende netværksplejefamilie viden om, hvilken opgave de går ind til og redskaber til at løse opgaven. Endelig fremgår, at netværksplejefamilier har pligt til at gennemføre et grundkursus, at kurset omfatter begge plejeforældre, og at grundkurset som minimum skal have en varighed svarende til fire hele kursusdage. Der forventes ikke i forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelsen med hjemmel i forslagets § 58, stk. 5, ændringer i disse regler.

Der forventes ligeledes i overensstemmelse med gældende ret, at der med hjemmel i forslagets § 58, stk. 5, vil blive regler om, at kurset som minimum ville skulle omhandle følgende tre aspekter. For det første vil kurset skulle omhandle omsorg for og opdragelse af børn, herunder forståelse for anbragte børns særlige situation og eventuelle forstyrrelser i børnenes udvikling samt forståelsen for relationen mellem plejefamilie, plejebarn og plejefamiliens egne børn. For det andet vil kurset skulle omhandle samarbejdet med barnets forældre, herunder hvordan barnets og forældrenes relation støttes. For det tredje vil kurset skulle omhandle plejefamiliens rolle i samarbejdet med de professionelle omkring barnet/den unge.

Det foreslås med *stk. 3*, at afgørelse om godkendelse som netværksplejefamilie for et bestemt barn eller en bestemt ung ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 b, stk. 3, i serviceloven. Der foreslås med den foreslåede bestemmelse ikke ændret ved, at afgørelse om afslag på en godkendelse som netværksplejefamilie ikke kan påklages.

Det foreslås med *stk. 4*, at en familie, der har haft et barn midlertidigt placeret efter § 32 a i adoptionsloven, kan godkendes som netværksplejefamilie for barnet, hvis retten ophæver Ankestyrelsens afgørelse om adoption efter § 9 i adoptionsloven.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 b, stk. 6, i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse sikres det, at såfremt et barn har været midlertidigt placeret hos godkendte adoptionsansøgere efter § 32 a i adoptionsloven, og domstolene ophæver Ankestyrelsens afgørelse om, at barnet skal adopteres uden samtykke, vil barnet kunne blive boende hos familien ved, at familien bliver netværksplejefamilie for barnet. Kommunalbestyrelsen vil i hvert enkelt tilfælde skulle foretage en vurdering af, hvorvidt det er til barnets bedste at blive anbragt i netværkspleje hos familien i forbindelse med, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelse af barnet.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 er begrundet i behovet for at skabe kontinuitet og en tryk og stabil opvækst for barnet, hvor barnet oplever så få skift som muligt. Barnet vil have været midlertidigt placeret hos familien under domstolenes behandling af sagen, hvilket kan være op imod to år, og således have knyttet bånd til familien. Disse bånd bør af hensyn til barnets bedste ikke brydes, uanset at der træffes afgørelse om, at barnet ikke kan adopteres uden samtykke.

Det foreslås med *stk. 5*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse, jf. § 58, stk. 1, og om grundkursus til netværksplejefamilier.

Den foreslåede bestemmelse er således en delvis videreførelse af § 66 b, stk. 7, i serviceloven, således at bemyndigelsen dækker over regler om godkendelse af og grundkursus til netværksplejefamilier. Den foreslåede bestemmelse i stk. 5 viderefører social- og ældreministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om visse forhold angående netværksplejefamilier. Bemyndigelse til at fastsætte de resterende forhold som nævnt i servicelovens § 66 b, stk. 7, er videreført i § 59, stk. 4. Bestemmelsen ændrer således ikke på gældende ret.

Endvidere forventes at der med hjemmel i forslagets § 58, stk. 5, i lighed med efter gældende ret vil blive fastsat regler om, at grundkurset kun skal gennemføres i forbindelse med netværksplejefamiliens første godkendelse. Ansøger familien om en ny godkendelse efter en periode uden godkendelse, skal grundkurset således ikke gennemføres på ny. Dog kan den godkendende myndighed stille krav herom, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Endvidere forventes at der med hjemmel i forslagets § 58, stk. 5, i lighed med efter gældende ret vil blive fastsat regler om, at det vil være en forudsætning for netværksplejefamilier, at familien gennemfører grundkurset i forbindelse med godkendelsen, samt at hvis en netværksplejefamilie modtager et barn eller en ung, inden grundkurset er gennemført, vil grundkurset skulle gennemføres hurtigst muligt herefter.

Bemyndigelsen forventes ligesom efter gældende ret at blive anvendt til at fastsætte regler om godkendelse af og grundkursus til netværksplejefamilier.

Formålet med den foreslåede § 58 er overordnet at videreføre servicelovens regler for netværksplejefamilier. Bestemmelsen har til formål at sikre, at et barn eller en ung, der har brug for et nyt hjem, kan komme til at bo hos voksne, de allerede kender og stoler på.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 59

Det fremgår af § 66 b, stk. 4, i serviceloven, at den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien, ud over godtgørelse for kost og logi, jf. § 55, stk. 4, i serviceloven, skal dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den unge boende. Det fremgår videre, at op til 20.000 kr. pr. barn eller ung årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering desuden få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det fremgår af § 66 b, stk. 5, i serviceloven, at afgørelser om dækning af øvrige og ekstraordinære omkostninger og om dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Det fremgår af § 66 b, stk. 7, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse, jf. § 66 b, stk. 1, om grundkursus til netværksplejefamilier, om dækning af netværksplejefamiliens omkostninger ved at have et barn eller en ung boende og om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier, jf. § 66 b, stk. 4.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af plejefamiliefamiliebekendtgørelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien, skal ud over godtgørelse for kost og logi, jf. § 197, dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den unge boende. Op til 20.000 kr. pr. barn eller ung årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering desuden få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 b, stk. 4, i serviceloven.

Det vil være op til den anbringende kommune konkret at vurdere behovet for dækning af eventuelle omkostninger, ud over kost og logi, jf. det foreslåede stk.1, for hver enkelt netværksplejefamilie.

Kommunens dækning af omkostninger til netværksplejefamilier vil være skattefri, hvis godtgørelsen er til dækning af nærmere bestemte omkostninger, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Med stk. 1, 1. og 2. pkt., foreslås det, at den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien, ud over kost og logi, jf. den foreslåede §197, også vil skulle dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den unge boende. Op til 20.000 kr. pr. barn vil årligt kunne dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation.

Netværksplejefamiliers omkostninger ud over kost og logi, jf. den foreslåede § 197, vil skulle dækkes. Den foreslåede bestemmelse om dækning af øvrige omkostninger op til 20.000 kr. uden forevisning af dokumentation muliggør, at omkostninger under denne beløbsgrænse kan dækkes skattefrit uden nærmere konkretisering.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer af kommunernes praksis for dækning af netværksplejefamiliers omkostninger.

Det vil fortsat være op til den enkelte kommune, hvordan den i praksis vil administrere dækningen af netværksplejefamiliernes øvrige omkostninger, herunder om der skal tages stilling til dækningen af familiens øvrige omkostninger i forbindelse med en anbringelse af et barn eller en ung i familien og eventuelt være en årlig genvurdering af behovet, og/eller om der kan/skal kunne ansøges om dækning af øvrige omkostninger løbende.

Kommunen vil i lighed med gældende ret kunne kræve dokumentation for, at barnet eller den unge har et behov, som medfører øvrige omkostninger, samt vurdere hvor meget det kan forventes at beløbe sig til, men kommunen vil altså ikke efterfølgende kunne kræve fremvisning af kvitteringer for at udgifterne er afholdt.

Det vil således ikke være alle netværksplejefamilier, der vil få udbetalt et beløb til dækning af eventuelt øvrige omkostninger, men alene dem, hvor kommunen efter en konkret og individuel vurdering har fundet, at der er et behov hos barnet eller den unge, som ligger ud over det, der dækkes af kost og logi. Det vil f.eks. kunne være løbende faste ekstra udgifter, primært til særlige behov hos barnet såsom medicin, vådliggerudstyr eller lignende. Udbetalingen til netværksplejefamilien vil kunne være månedlig og/eller evt. bestå af enkeltstående mindre engangsudbetalinger.

Med stk. 1, 3. pkt., foreslås det, at netværksplejefamilier efter en konkret vurdering kan få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunen vil i lighed med efter gældende ret have mulighed for at yde godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier. Godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste vil kunne gives i

de tilfælde, hvor hensynet til barnet eller den unge konkret betyder, at netværksplejeforældre ikke har mulighed for at passe deres almindelige arbejde eller må gå ned i arbejdstid. Det vil f.eks. kunne være nødvendigt, at den ene plejeforælder i en periode tager orlov fra sit arbejde, hvis det barn, der skal anbringes i pleje, er et spædbarn, der endnu ikke er i dagtilbud. Der vil også kunne være tale om et barn, der har behov for en særlig opmærksomhed fra plejeforældrene, der betyder, at de i indkøringsfasen tager helt eller delvist orlov.

Det forudsættes dog, at dette kun vil finde sted, når hensynet til barnet eller den unge gør det nødvendigt. Hovedreglen vil være, at netværksplejefamilien lader barnet eller den unge indgå i den hverdag, familien havde før anbringelsen. Hvis barnet eller den unge har et særligt behov for støtte, bør dette som udgangspunkt ydes professionelt, dvs. ikke af netværksplejefamilien, men af andre professionelle, som kommunen betaler for denne ydelse.

Der er fastsat nærmere regler vedrørende dækning af tabt arbejdsfortjeneste for netværksplejefamilier i plejefamiliebekendtgørelsen. Det forventes, at disse regler ligeledes vil blive videreført uden indholdsmæssige ændringer.

Det foreslås med *stk. 2*, der er ny, at netværksplejefamilien kan frabede sig kompensation efter *stk. 1*.

Bestemmelsen vil skulle gøre det muligt for netværksplejefamilier, at frasige sig økonomisk kompensation, hvis de ikke ønsker at modtage den eller de mener, at de ikke har behov for det.

Det foreslås med *stk. 3*, afgørelser om dækning af øvrige og ekstraordinære omkostninger og om dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter de foreslåede bestemmelser i § 59, *stk. 1*, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 b, *stk. 5*, i serviceloven. Der foreslås dermed ikke ændringer i netværksplejefamiliers adgang til at klage over afgørelser om dækning af øvrige omkostninger ved at have barnet boende og om dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det foreslås med *stk. 4*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende og beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 b, *stk. 7*, i serviceloven. Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* viderefører social- og ældreministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om visse forhold angående netværksplejefamilier. Bestemmelsen ændrer således ikke på gældende ret.

Bemyndigelsen forventes ligesom efter gældende ret at blive anvendt til at fastsætte regler om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende og om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.

Formålet med den foreslåede § 58 er overordnet at videreføre servicelovens regler for dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 60

Det fremgår af § 66 d, stk. 1, nr. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Det fremgår af § 66 d, stk. 2, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af plejefamiliebekendtgørelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 d, stk. 1, nr. 1, i serviceloven.

Netværksplejefamiliers ret til faglig støtte vil ligge ud over retten og pligten til efteruddannelse og supervision efter den foreslåede § 56, stk. 1. Formålet med den faglige støtte vil være at understøtte en stabil anbringelse ved at målrette støtten til den enkelte netværksplejefamilies behov.

Støtten vil for eksempel kunne være råd eller vejledning i starten af anbringelsesforløbet eller støtte til at forebygge og håndtere konflikter med den biologiske familie. Støtten vil også kunne bestå af samtaler med fagpersoner på området (for eksempel familieplejekonsulenter, familiebehandlere, sagsbehandlere m.v.), kurser eller undervisning, der kan støtte netværksplejefamilien i at imødekomme barnets eller den unges behov.

Den faglige støttes omfang og indhold vil skulle fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte netværksplejefamilies behov herfor. Det vil være hensigtsmæssigt at dette sker i dialog med netværksplejefamilien selv. Behovet for faglig støtte kan variere i perioder, eksempelvis vil omfanget af støtte kunne stige i perioder med store konflikter med barnets eller den unges biologiske forældre og falde igen, når disse er håndteret.

Det foreslås med *stk. 2*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om faglig støtte til netværksplejefamilier.

Der er således tale om en videreførelse af den del af social- og ældreministerens bemyndigelse i § 66 d, *stk. 2*, i serviceloven, der omhandler fastsættelse af nærmere regler om faglig støtte til netværksplejefamilier.

Bemyndigelsen forventes ligesom efter gældende ret at blive anvendt til at fastsætte regler om faglig støtte til netværksplejefamilier.

Formålet med den foreslåede § 60 er overordnet at sikre at netværksplejefamilier vil få en faglig støtte, som kan understøtte en stabil anbringelse for barnet eller den unge ved at målrette støtten til den enkelte netværksplejefamilies behov.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 61

Det fremgår af § 63 a, *stk. 1*, i serviceloven, at børn- og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. servicelovens § 52, *stk. 3*, nr. 7, jf. § 52, *stk. 1*, og § 58, når betingelserne i § 63 a, *stk. 2*, er opfyldt. Det fremgår af § 63 a, *stk. 2*, i serviceloven, at delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge mellem 12 og 17 år efter servicelovens § 66, *stk. 1*, nr. 7, alene må anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk. Der skal endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminell adfærd hos barnet eller den unge, misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Det fremgår af § 63 a, *stk. 4*, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, og at børn- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen i § 63 a, *stk. 2*, i særlige situationer i forhold til børn under 12 år.

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung mellem 12 og 17 år skal anbringes, jf. de foreslåede §§ 46 og 47, på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk. Der skal endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminell adfærd hos barnet eller den unge, misbrugsproblemer hos barnet eller den unge og andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene redaktionelle ændringer af § 63 a, stk. 1 og 2, i serviceloven.

Børne- og ungeudvalgets stillingtagen til anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling efter den foreslåede bestemmelse vil skulle ske på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen, og afgørelse herom vil alene kunne træffes, når betingelserne for anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling er opfyldt i det konkrete tilfælde.

Børne- og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse på en delvis lukket afdeling eller institution vil kunne træffes på samme møde, som børne- og ungeudvalget træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke. Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet skal dog træffes først og efter en selvstændig indstilling fra kommunalbestyrelsen efter de foreslåede bestemmelser i §§ 47, 50 og 51.

Delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger vil kun kunne anvendes for børn og unge fra tolv år og til og med sytten år og er målrettet børn og unge med negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for et længerevarende behandlingsforløb. Kriterierne for anvendelse af delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger vil således være knyttet til barnet eller den unge og ikke til forhold i hjemmet eller hos forældrene.

Formålet med institutionstypen vil være at standse udviklingen af et uheldigt adfærdsmønster hos et barn eller en ung ved at få barnet eller den unge gennem et længerevarende behandlingsforløb. Det afgørende for anvendelse af denne type institution vil således være, at det vurderes, at det er påkrævet for at kunne yde den nødvendige socialpædagogiske behandling, at barnet eller den unge tilbageholdes eller fastholdes fysisk i de perioder, hvor der er behov for det. Det vil f.eks. kunne være, hvis barnet eller den unge har givet udtryk for at ville rømme fra institutionen, eller hvis barnets eller den unges adfærd i øvrigt tilsiger et behov for fastholdelse eller tilbageholdelse, og en socialpædagogisk indsats og dialog ikke vurderes at være tilstrækkeligt til at overbevise barnet eller den unge om at opgive sit forehavende. Det vil ikke være en forudsætning for anvendelse af institutionstypen, at den anbringende kommune tidligere har forsøgt anbringelse af barnet eller den unge på en åben institution, eller at barnet eller den unge tidligere er rømmet eller har begået kriminalitet.

De øgede muligheder for magtanvendelse, der vil eksistere på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling, vil være begrænset til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en intensiv indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling.

Den foreslåede bestemmelsen angiver desuden, at yderdøre og vinduer vil kunne aflåses i perioder, og at børn og unge vil kunne fastholdes fysisk på delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger. Det følger af gældende ret efter voksenansvarslovens § 12, at anbragte børn og unge kan tilbageholdes på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger ved at yderdøre og vinduer aflåses i perioder. I praksis vil muligheden for tilbageholdelse af det enkelte barn eller den

enkelte unge i form af periodevis aflåsning af yderdøre og vinduer kunne ske ved, at der på institutionen er en afdeling, hvor det er muligt at aflåse yderdøre og vinduer.

Ved fysisk fastholdelse forstås, at der fysisk tages fast i barnet eller den unge i en kortere periode eller at den pågældende mandsopdækkes. Det følger af gældende ret efter voksenansvarslovens § 13, at anbragte børn og unge kan fastholdes fysisk på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger uanset om betingelserne for at anvende fysisk magt efter voksenansvarslovens § 9 er opfyldt. Der vil således være adgang til at anvende mere magt end ved fysisk magtanvendelse efter § 9 i voksenansvarsloven. Den fysiske magtanvendelse må dog ikke erstatte omsorg og socialpædagogisk behandling, og den må alene anvendes, når det har afgørende betydning f.eks. for at forhindre barnet eller den unge i at rømme, begå kriminalitet, indtage euforiserende stoffer eller deltage i banderelaterede aktiviteter. Når barnet eller den unge fastholdes, skal indgrebet være proportionalt med det, der skal opnås med indgrebet.

Der er ikke med den foreslående bestemmelse tiltænkt ændringer i forhold til gældende ret.

Det foreslås med *stk. 2*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. Det foreslås endvidere, at social- og ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om, at børne- og ungeudvalget i særlige situationer kan træffe afgørelse om at anbringe et barn, der er yngre end tolv år, på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 63 a, stk. 4, i serviceloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt ændringer i forhold til gældende ret.

Bemyndigelsen forventes anvendt til at fastsætte regler om, i hvilke situationer de anbragte børn og unge kan tilbageholdes eller fysisk fastholdes, hvornår der kan gives udgangsforbud samt begrænset adgang til frisk luft, og hvornår der skal foretages indberetning.

Formålet med den foreslåede § 61 og den deri hjemlede mulighed for anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger er kunne at standse udviklingen af et uheldigt adfærdsmønster hos et barn eller en ung ved at få barnet eller den unge gennem et længerevarende behandlingsforløb. Det afgørende for anvendelse af delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger er, at det vurderes, at det er påkrævet for at kunne yde den nødvendige socialpædagogiske behandling, at barnet eller den unge kan fastholdes eller tilbageholdes eller fastholdes fysisk i de perioder, hvor der er behov for det.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 62

Det fremgår af § 63 b, stk. 1, i serviceloven, at børn- og unge-udvalget kan træffe afgørelse om at anbringe børn og unge mellem 12 og 17 år på sikrede døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58 i serviceloven, når betingelserne i § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, er opfyldt.

Det fremgår af § 63 b, stk. 2, i serviceloven, at en sikret døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 7, alene må anvendes til børn og unge, når det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler, det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution, opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i retsplejeloven, opholdet er led i afsoning, jf. § 78, stk. 2, i straffuldbyrðelsesloven, og betingelserne i § 63 b, stk. 1, nr. 1, 2 eller 3, samtidig er opfyldt, opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven, eller der er tale om udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark, jf. §§ 36 og 37 i udlændingeloven.

Det fremgår af § 63 b, stk. 3, i serviceloven, at hvis betingelserne i § 63 b, stk. , nr. 1-3, eller § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt på en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, i serviceloven, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, kan lederen af den åbne døgninstitution eller dennes stedfortræder, uanset hvilket anbringelsesgrundlag der ligger til grund for anbringelsen uden for hjemmet, træffe midlertidig beslutning om overførsel til den sikrede døgninstitution. Overførslen kan iværksættes straks. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. § 63 b, stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 6.

Det fremgår af § 63 b, stk. 4, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår under den konkrete anbringelse på en sikret døgninstitution.

Efter § 63 b, stk. 5, i serviceloven kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om anvendelsen af sikrede døgninstitutioner, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse, og at børn- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen i § 63 b, stk. 1, i særlige situationer i forhold til børn under 12 år.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bestemmelser i bekendtgørelse nr. 810 af 13. august 2019 om voksenansvar for anbragte børn og unge (voksenansvarsbekendtgørelsen).

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung mellem 12 og 17 år skal anbringes, jf. de foreslåede §§ 46 og 47, på en sikret døgninstitution, hvis en af følgende betingelser er opfyldt: Det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved

andre mere lempelige forholdsregler; Det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling; eller det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode efter fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 63 b, stk. 1, nr. 1-3 og stk. 2, i serviceloven. Af den foreslåede bestemmelse følger, at børn og unge kan anbringes på sikrede døgninstitutioner som følge af sociale årsager.

Det er børne- og ungeudvalget, der vil kunne træffe afgørelse om anbringelse af børn og unge på sikrede døgninstitutioner af sociale årsager, når betingelserne, jf. de foreslåede bestemmelser i § 62, stk. 1, nr. 1-3, er opfyldt. Efter disse betingelser vil anbringelse på sikrede døgninstitutioner af sociale årsager således kunne ske, når det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og faren ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler, når det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller når det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode er slået fast at det er absolut påkrævet, at iværksætte et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Et barn eller en ung vil kunne anbringes på en sikret institution af sociale årsager, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 1-3, når det er absolut påkrævet. Kriteriet indebærer, at andre lempeligere foranstaltninger ikke nødvendigvis vil skulle have været prøvet, hvis de på forhånd vurderes at være utilstrækkelige. Anvendelse af en sikret døgninstitution vil således eksempelvis kunne være relevant i forbindelse med meget udadreagerende børn og unge, som kan være vanskelige at rumme på åbne anbringelsessteder.

Det foreslås med *stk. 2*, at et barn eller en ung mellem 12 og 17 år endvidere vil kunne anbringes på en sikret døgninstitution, hvis en af følgende betingelser er opfyldt: Opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i retsplejeloven; Opholdet er led i afsoning, jf. § 78, stk. 1, i straffuldbyrdelsesloven, og betingelserne i den foreslåede § 62, stk. 1, nr. 1, 2 eller 3, samtidig er opfyldt; Opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i lov om rettens pleje; Opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven; barnet eller den unge under 15 år er omfattet af udlændingelovens §§ 36 eller 37 eller hjemrejselovens § 16 for udlændinge uden lovligt ophold; eller barnet eller den unge er omfattet af udlændingelovens § 62 l.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 63 b, stk. 1, nr. 4-7 og stk. 2, i serviceloven.

Af den foreslåede bestemmelse følger, at børn og unge kan anbringes på sikrede døgninstitutioner via retssystemet som led i varetægtsurrogat, afsoning af dom eller en ungdomssanktion. Herudover følger, at frihedsberøvet udlændinge under femten år kan anbringes på en sikret døgninstitution.

Modsat afgørelser om anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter bestemmelsen i den foreslåede § 62, stk. 1, træffes afgørelser efter bestemmelsen i den foreslåede § 62, stk. 2, ikke af børne- og ungeudvalget.

Anbringelse af børn og unge på sikrede institutioner vil, jf. den foreslåede § 62, stk. 2, nr. 1-3, kunne ske i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i retsplejeloven, som led i afsoning jf. § 78, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven, når betingelserne i forslagets § 62, stk. 1, nr. 1, 2 eller 3, samtidig er opfyldt, eller når opholdet er et led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven. Desuden vil børn og unge under 15 år, jf. den foreslåede § 62, stk. 2, nr. 4, kunne anbringes i sikrede institutioner, når de er omfattet af udlændingelovens §§ 36 eller 37 eller § 16 i lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold. Endeligt vil børn og unge, jf. den foreslåede § 62, stk. 2, nr. 5, kunne anbringes i sikrede institutioner, når de er omfattet af udlændingelovens § 62 l.

Efter hjemrejselovens § 14, stk. 3, og § 15, stk. 2, finder lov bestemmelser i rettens pleje om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt anvendelse. Dette er eksempelvis retsplejelovens § 765. Såfremt en mindreårig udlænding varetægtsfængsles i medfør af §§ 14 og 15 i lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold, vil de således kunne omfattes af § 765 i lov om rettens pleje, og således være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 62, stk. nr. 2, 1.

Ophold på en sikret døgninstitution vil skulle være påbegyndt før det fyldte 18. år. Det følger af gældende ret, jf. § 1, stk. 2 i voksenansvarsbekendtgørelsen, at ophold i en sikret døgninstitution som led i ungdomssanktionen, jf. servicelovens stk. 1, nr. 6, vil kunne påbegyndes efter det fyldte attende år, hvis kriminaliteten er begået inden det fyldte attende år. Ophold i en sikret døgninstitution som led i ungdomssanktionen efter bestemmelsen i den foreslåede § 62, stk. 2, nr. 3, og efter gældende ret, vil kunne påbegyndes efter det fyldte 18. år, hvis kriminaliteten er begået inden det fyldte 18. år.

Den tidligere henvisning til udlændingelovens §§ 36 og 37 er således rettet til § 16 i Lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven), jf. lov nr. 982 af 26. maj 2021 som ændret ved § 4 i lov nr. 1192 af 8. juni 2021. Det fremgår af § 16 i hjemrejseloven, hvornår en udlænding i Danmark kan frihedsberøves.

Det foreslås med *stk. 3*, at hvis betingelserne i forslagets § 62, stk. 1, nr. 1-3 eller § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt på en åben døgninstitution, jf. § 5k, stk. 1, nr. 7, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, kan lederen af den åbne døgninstitution eller dennes stedfortræder, uanset hvilket anbringelsesgrundlag der ligger til grund for anbringelsen, træffe midlertidig beslutning om overførsel af barnet eller den unge til den sikrede døgninstitution. Overførslen kan iværksættes straks.

Beslutningen herom skal straks forelægges børne- og ungeudvalget til afgørelse, jf. forslaget § 62, stk. 1, i den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 63 b, stk. 3, i serviceloven, med redaktionelle ændringer. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt ændringer i forhold til gældende ret.

Det foreslås med *stk. 4*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af sikrede døgninstitutioner, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse, og at børne- og ungeudvalget i særlige situationer kan træffe afgørelse om at anbringe et barn, der er yngre end 12 år, på en sikret døgninstitution.

Bemyndigelsen er anvendt ved voksenansvarsbekendtgørelsen.

Formålet med den foreslåede § 62 og dermed sikrede døgninstitutioner som institutionstype er overordnet at standse udviklingen af et uheldigt adfærdsmønster hos et barn eller en ung ved at få barnet eller den unge gennem et længerevarende behandlingsforløb.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 63

Det fremgår af § 63 c, stk. 1, i serviceloven, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om at anbringe børn og unge mellem 12 og 17 år på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i § 63 c, stk. 2 er opfyldt.

Det fremgår af § 63 c, stk. 2, at en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 7, alene må anvendes til børn og unge, når der foreligger et grundlag for anbringelse i en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2, anbringelse i en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt, og der i forhold til barnet eller den unge med psykisk afvigende adfærd foreligger en skriftlig lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Det fremgår af § 63 c, stk. 3, i serviceloven, at lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, hvis betingelserne i § 63 c, stk. 2, eller § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, kan træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. § 63 c, stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 7.

Det fremgår af § 63 c, stk. 5, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om forholdene på og anvendelsen af særligt sikrede afdelinger, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse samt om orientering af forældremyndighedsindehaveren.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bestemmelser i voksenansvarsbekendtgørelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung mellem 12 og 17 år skal anbringes, jf. forslagens §§ 46 og 47, på en særligt sikret afdeling, hvis følgende betingelser er opfyldte: Der foreligger et grundlag for anbringelse på en sikret døgninstitution efter forslagens § 62, stk. 1; Anbringelse på en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold på en sikret døgninstitution uforsvarligt; og der, hvis barnet eller den unge har en psykisk afvigende adfærd, foreligger en skriftlig lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 63 c, stk. 1 og 2, i serviceloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt indholdsmæssige ændringer i forhold til gældende ret.

Børne- og ungeudvalgets stillingtagen til anbringelse på en særligt sikrede afdeling efter den foreslåede bestemmelse vil skulle ske på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen, og afgørelse herom vil alene kunne træffes, når betingelserne for anbringelse på en særligt sikrede afdeling er opfyldt i det konkrete tilfælde.

Børne- og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse på en særligt sikrede afdeling vil kunne træffes på samme møde, som børne- og ungeudvalget træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke. Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet skal dog træffes først og efter en selvstændig indstilling fra kommunalbestyrelsen efter de foreslåede bestemmelser i §§ 47, 49, 50 og 51.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis betingelserne i den foreslåede § 63, stk. 1 eller § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børne- og ungeudvalget til afgørelse, jf. forslagens § 63 stk. 1, i den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 63 c, stk. 3, i serviceloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt indholdsmæssige ændringer i forhold til gældende ret.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængigt af at der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, vil kunne træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægge børne- og ungeudvalget til afgørelse, jf. stk. 1 i den kommune der har truffet afgørelse om anbringelse.

Efter § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan anbringelse efter § 14 for unge i alderen 12 til 17 år ske på en sikret døgninstitution, når en af betingelserne i bestemmelsens stk. 1, nr. 1-3 er opfyldt. Disse er: at det er absolut påkrævet for at afværge, at den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre, mere lempelige forholdsregler; at det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling; eller at det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution. Efter § 16, stk. 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil bestemmelsen i servicelovens § 63 b, stk. 4, også skulle finde anvendelse.

Efter § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan anbringelse efter § 14 for unge i alderen 12 til 17 år ske på en særligt sikret afdeling, når den unge opfylder betingelserne for anbringelse efter § 16, men anbringelse på en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt. Er der tale om en ung med psykisk afvigende adfærd, skal der foreligge en skriftlig lægefaglig vurdering af, at den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Det foreslås med *stk. 3*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om forholdene på og anvendelsen af særligt sikrede afdelinger, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse samt om orientering af forældremyndighedsindehaveren.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 63 c, stk. 5, i serviceloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt indholdsmæssige ændringer i forhold til gældende ret.

Den foreslåede bestemmelsen vil i lighed med efter gældende ret, bemyndige social- og ældreministeren til at fastsætte nærmere regler for anbringelse på, varigheden af og forholdene under anbringelse på en særligt sikret afdeling. Hjemlen forventes blive anvendt til at fastsætte regler om varigheden af ophold i en særligt sikret afdeling, ophold uden for en særligt sikret afdeling og adgang til frisk luft samt screening af børn og unge på særligt sikrede afdelinger.

Formålet med den foreslåede § 63 og dermed de særligt sikrede afdelinger som institutionstype er overordnet, at kunne modtage børn eller unge, der har mere massive udfordringer end de børn og unge, der placeres på almindelige sikrede døgninstitutioner.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 64

Det fremgår af § 57 d, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaver og fra unge, der er fyldt 15 år.

Det fremgår af § 57 d, stk. 3, i serviceloven, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår den skal udføres.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af voksenansvarsbekendtgørelsen.

Det fremgår af § 14, stk. 1, i voksenansvarsbekendtgørelsen, at børn og unge, der er anbragt på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 63 b, stk. 2, eller § 63 c, stk. 2, i lov om social service, eller § 16, stk. 1, eller § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, og som ikke allerede har fået foretaget en psykiatrisk udredning, skal tilbydes screening med henblik på at få afdækket et eventuelt behov for psykiatrisk udredning, jf. § 57 d, stk. 2, i lov om social service.

Det fremgår videre af § 14, stk. 2, i voksenansvarsbekendtgørelsen, at screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 15 år.

Det fremgår af § 14, stk. 3, i voksenansvarsbekendtgørelsen, at i forbindelse med anbringelsen fremsender kommunen til den sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling sagsakter, der har relevans for screeningen.

Det fremgår af § 14, stk. 4, i voksenansvarsbekendtgørelsen, at screeningen skal være påbegyndt senest 1 måned efter anbringelsen på den sikrede døgninstitution eller den særligt sikrede afdeling.

Det fremgår af § 14, stk. 5, i voksenansvarsbekendtgørelsen, at screeningen skal foretages af en psykolog, en sygeplejerske med kendskab til psykiatri eller en person med lignende baggrund eller efteruddannelse. Screeningen skal have et omfang og en kvalitet, der kan angive, om der er behov for en psykiatrisk udredning.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner og særligt sikrede afdelinger tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske

problemer. Screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaver og fra unge, der er fyldt 15 år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 57 d, stk. 2, i serviceloven, således at særligt sikrede afdelinger fremgår af bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre at alle børn og unge, der anbringes på sikrede døgninstitutioner, får et tilbud om screening med henblik på at afdække eventuelle psykiatriske problemer. Kommunalbestyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 2, i serviceloven, eventuelt i samarbejde med regionen, hvis det er regionen, der driver den sikrede døgninstitution, skulle sørge for at tilbuddet etableres, og at tilbuddet gives som led i en fast procedure på den sikrede døgninstitution, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 166 som fremsat side 14.

Screeningen vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 2, i serviceloven skulle foretages med henblik på at afdække et eventuelt behov for psykiatrisk udredning og behandling. Samtidig vil screeningen give mulighed for, at den socialpædagogiske behandling kan tilpasses eventuelle psykiatriske problemstillinger.

Screeningen vil skulle have en sådan kvalitet, at den er velegnet til at foretage en vurdering af, hvorvidt der skal ske en henvisning til psykiatrisk udredning og behandling i den behandlende psykiatri, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 57 d, stk. 2, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 166 som fremsat, side 14-15.

Screeningen vil i overensstemmelse med forarbejderne ikke kunne sidestilles med en omfattende psykiatrisk udredning, men vil alene være en metode, som kan angive, hvorvidt der kan være psykiatriske problemstillinger.

Det foreslås med *stk. 2*, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår den skal udføres.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 57 d, stk. 3, i serviceloven.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 3, i serviceloven være hensigten, at det i bekendtgørelsen fastsættes, at screeningen vil skulle foretages af personer med særlige kompetencer f.eks. en psykolog, sygeplejerske med kendskab til psykiatri eller personer med lignende baggrund eller efteruddannelse og vil skulle bygge på anerkendte og allerede afprøvede metoder, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 166 som fremsat, side 15.

Det forventes i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 3, i serviceloven, at det vil blive fastsat, at screeningen vil skulle være påbegyndt senest en måned efter anbringelsen på den sikrede døgninstitution eller den særligt sikrede afdeling.

Formålet med § 64 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Det vil også i barnets lov skulle fastsættes, at social- og ældreministeren vil blive givet bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om screeningens omfang. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 65

Det fremgår af § 66 e, stk. 1, i serviceloven, at egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Det fremgår af § 66 e, stk. 2, i serviceloven, at afgørelsen om godkendelse efter § 66 e, stk. 1, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det fremgår af § 66 e, stk. 3, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder.

Det foreslås med *stk. 1*, at egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. forslaget § 43, stk. 1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 66 e, stk. 1, i serviceloven.

Der er derfor ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer i reglerne for godkendelse af egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem i forhold til gældende ret.

Ved egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem, hvor den unge selv råder over en bolig i form af en lejlighed eller et værelse, vil den enkelte bolig eller det enkelte værelse skulle anses for et anbringelsessted, og disse anbringelsessteder vil konkret skulle godkendes af den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe den unge. Det vil gælde uanset, om der er visse fælles faciliteter eller om der ydes en begrænset personlig støtte til de unge.

Det vil være kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe den unge, der vil skulle foretage godkendelsen og føre tilsyn med stedet, herunder den daglige drift og det pædagogiske arbejde. Kommunen vil således skulle skride ind, såfremt der på et værelse anbringes en ung, der har behov for mere støtte, end det er forudsat i godkendelsen.

En konkret godkendelse af sådanne anbringelsessteder må ikke anvendes for at omgå de krav til børne- og ungehjem, som følger af socialtilsynsloven. Det er ikke muligt at trække en klar skillelinje mellem egne værelser, som vil kunne godkendes af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe den unge, som konkret egnede, og børne- og ungehjem, som skal godkendes af socialtilsynet efter § 5 i socialtilsynsloven. Men det forhold, at der bor flere børn eller unge med ensartede problematikker i samme bygning, at der er fælles servicearealer, fastansat personale og måske en fælles ledelse vil tale for, at tilbuddet bør godkendes som generelt egnet efter socialtilsynsloven frem for som konkret egnet efter serviceloven. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe den unge, vil i alle tilfælde, hvor den anbringer et barn eller en ung i en konkret på eget værelse m.v., skulle sikre en tæt opfølgning på indsatsen og barnet som led i det løbende personrettede tilsyn, jf. forslagens § 156.

Det foreslås med *stk. 2*, at afgørelse om godkendelse efter forslagens § 65, *stk. 1*, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 e, *stk. 2*, i serviceloven. Der ændres med den foreslåede bestemmelse ikke ved, at kommunalbestyrelsens afgørelser om konkret godkendelse af egne værelser ikke vil kunne påklages. Børn og unge, der er fyldt 10 år, vil fortsat kunne klage over børne- og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse på egne værelser, jf. forslaget § 145.

Det foreslås med *stk. 3*, social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende børne- og ungehjem.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 e, *stk. 3*, i serviceloven. Det foreslås således at videreføre social- og ældreministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende børne- og ungehjem.

Formålet med forslagens § 65 er overordnet at videreføre gældende ret efter § 66 e i serviceloven og dermed sikre, at egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem, hvor den unge selv råder over sin egen bolig skal være godkendt som konkret egnede til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 66

Det fremgår af § 66 f, stk. 1, i serviceloven, at hvis en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Det fremgår af § 66 f, stk. 2, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Det foreslås med *stk. 1*, at en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 46, stk. 1, § 47, stk. 1 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal være godkendt som konkret egnet til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med alene sproglige ændringer af § 63 f, stk. 1, i serviceloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt indholdsmæssige ændringer i reglerne for godkendelse af pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling i forhold til gældende ret.

Hvis en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter den foreslåede bestemmelse i 46, den foreslåede bestemmelse i 47 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil den enkelte plads skulle være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Det er således kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge, der vil skulle godkende pladsen til anbringelse samtidig med anbringelsen.

Dette vil indebære, at der i sådanne tilfælde ikke stilles krav om en generel godkendelse fra socialtilsynet. Dette vil også indebære, at skolen som anbringelsessted alene er omfattet af den enkelte kommunes personrettede tilsyn med det anbragte barn efter forslagets § 156 og af det generelle løbende tilsyn på undervisningsområdet. Det vil betyde, at en kommune kan vælge en hvilken som helst skole uden socialtilsynets godkendelse, som kommunen finder konkret egnet til anbringelse af det konkrete barn eller den konkrete unge, når den skal anbringe et barn eller en ung på en efterskole eller lignende. Den eneste forudsætning er, at der højst er eller bliver anbragt otte børn og unge efter serviceloven eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på den pågældende skole.

Skoler, der har ni pladser eller derover, skal godkendes af socialtilsynet som opholdssted for børn og unge, jf. forslagens § 43, stk. 1, nr. 5, eller som døgninstitution for børn og unge, jf. forslagens § 43, stk. 1, nr. 6.

Det foreslås med *stk. 2*, social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 66 f, stk. 2, i serviceloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt indholdsmæssige ændringer i forhold til gældende ret.

Bemyndigelsen forventes at blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling.

Bemyndigelsen forventes at blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med

Formålet med forslagens § 66 er overordnet at videreføre gældende ret efter § 66 f i serviceloven og dermed sikre, at en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge, er godkendt som konkret egnede til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.8.2. og 3.8.3.

Til § 67

Det fremgår af § 68 a, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Det fremgår af § 68 a, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven, at afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. ikke skal forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62 i serviceloven.

Det fremgår af § 68 a, stk. 2, i serviceloven, at for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, stk. 1, hvis barnet eller den unge samtykker i afgørelsen.

Det fremgår af § 68 a, stk. 3, i serviceloven, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, ikke længere er opfyldt.

Det fremgår af § 68 a, stk. 4, i serviceloven, at til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen, jf. § 68 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder: en revideret undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50 eller § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet; en revideret handleplan, jf. § 140, eller et revideret forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet; en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet; og barnets eller den unges holdning til videreførelse af anbringelsen.

Efter § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan Ungdomskriminalitetsnævnet fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan med en varighed af op til to år, og for børn og unge i alderen ti til fjorten år kan handleplanen i helt særlige tilfælde have en varighed af op til fire år. Handleplanen skal angive en eller flere konkrete foranstaltninger for barnet eller den unge, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Afgørelsen om et forbedringsforløb træffes som udgangspunkt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, men kan under visse omstændigheder træffes uden samtykke.

Efter § 14 lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan Ungdomskriminalitetsnævnet som led i forbedringsforløbet træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af væsentlig betydning. Afgørelsen om, at barnet eller den unge som led i forbedringsforløbet anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted træffes som udgangspunkt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt femten år, men kan under visse omstændigheder træffes uden samtykke.

Efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal den ungefaglige undersøgelse så vidt det er muligt gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget vil kunne træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 46, stk. 1, eller § 47 stk. 1, eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år, jf. dog § 68, stk. 2, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en permanent anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Det er ikke et krav, at betingelserne i § 46, stk. 1, eller § 47, stk. 1, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af § 68 a, stk. 1, 1. pkt., og § 68 a, stk. 3, i serviceloven. Til forskel fra gældende ret vil en anbringelse efter den foreslåede bestemmelse således blive betegnet som en permanent anbringelse. Dertil er der indsat en henvisning til undtagelsen i den foreslåede § 50.

Børne- og ungeudvalget vil kunne beslutte, at en eksisterende anbringelse skal gøres permanent alene på baggrund af tilknytningen til anbringelsesstedet. Bestemmelsen er en undtagelsesbestemmelse, men vil kunne anvendes for de børn og unge, som er stærkt knyttet til deres anbringelsessted, og hvor det vil være af væsentlig betydning for barnets eller den unges udvikling, at tilknytningen og kontinuiteten kan bevares.

Det foreslås, at en eksisterende anbringelse skal kunne gøres permanent, hvis barnet eller den unge har været anbragt i mindst tre år, og efter denne periode har opnået så stærk en tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere såvel som længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnet eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelsen vil kunne træffes, uanset om barnet eller den unge har været anbragt med eller uden samtykke efter henholdsvis §§ 46 eller 47, og uanset om barnet stadig har et støttebehov.

Betingelsen i § 67, stk. 1, 1. pkt., at barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år, vil ikke gælde, hvis bestemmelsen i den foreslåede § 68, stk. 2, finder anvendelse. Der henvises til bemærkninger til den foreslåede § 68, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen vil kunne indstille til børne- og ungeudvalget, at der skal træffes en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 67, stk. 1, uanset om forældrene anmoder om, at få barnet eller den unge hjemgivet. For børn og unge, der har været anbragt i mere end tre år, vil muligheden for at træffe en sådan afgørelse når som helst under anbringelsen medvirke til at give børn og unge tryghed i anbringelsen, så de ikke skal være usikre på, om de kan blive boende eller ej, hvis de føler sig tæt knyttet til anbringelsesstedet.

Den foreslåede bestemmelse forventes i lighed med efter gældende ret, jf. bemærkningerne til § 68 a, jf. Folketingstidende 2008/09, Tillæg A, side 3368-3369, fortrinsvist anvendt for børn og unge, der er anbragt i plejefamilier, men vil også kunne anvendes i forhold til børn og unge, der er anbragt på en døgninstitution eller på et opholdssted. Et barn eller en ung vil således godt kunne have en stærk tilknytning til et opholdssted eller en institution, dels i form af tilknytning til en eller flere pædagoger eller andet personale, dels i forhold til selve stedet og omgivelserne. Det vigtige vil være, at barnet eller den unge oplever anbringelsesstedet som sit hjem og føler et stærkt tilhørsforhold til stedet og de omsorgspersoner, der er på stedet. Barnet eller den unge vil også kunne være tæt knyttet til andre børn på anbringelsesstedet, skolen, fritidsaktiviteter mv. Barnet eller den unges følelsesmæssige tilknytning til en eller flere personer vil være en forudsætning for, men ikke eneafgørende for, at kunne træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse. I vurderingen af barnets eller den unges tilknytning til opholdsstedet eller institutionen vil det

imidlertid skulle indgå, om det vil kunne forventes, at opholdsstedet eller institutionen har rammer, der sikrer, at der fortsat vil være personer, som vil kunne være en del af barnets eller den unges tilværelse både gennem hele anbringelsen og efter anbringelsen.

En afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter den foreslåede bestemmelse vil kunne træffes ikke kun for børn og unge, der har været anbragt på samme anbringelsessted i hele anbringelsesperioden, men også for børn og unge, der har været anbragt på flere anbringelsessteder. Det afgørende vil være barnets eller den unges tilknytning til det aktuelle anbringelsessted sammenholdt med tilknytningen til forældrene.

Barnet eller den unges tilknytning til et anbringelsessted vil ikke i almindelighed kunne antages at ophøre, fordi en ansat, som barnet eller den unge er særlig knyttet til, for eksempel barnets eller den unges kontaktpædagog, forlader stedet. I vurderingen af barnets eller den unges tilknytning til opholdsstedet eller institutionen bør det imidlertid skulle indgå, om det kan forventes, at opholdsstedet eller institutionen har rammer, der sikrer, at der fortsat vil være omsorgspersoner, som vil kunne være en del af barnets eller den unges tilværelse gennem hele anbringelsen. Det er også baggrunden for, at det forventes, at bestemmelsen fortrinsvis vil blive anvendt for børn i plejefamilier, da man her vil have større sikkerhed for, at de personer, som barnet er tilknyttet, forbliver på anbringelsesstedet hele barndommen igennem.

Som udgangspunkt vil barnet eller den unge ikke kunne skifte anbringelsessted uden, at der skal ske hjemgivelse til forældrene, da det netop vil være egenskaber ved det konkrete anbringelsessted, der begrunder, at en anbringelse efter den foreslåede bestemmelse vil kunne videreføres. Det vil dog være muligt, at barnet eller den unges tilknytning til for eksempel en bestemt pædagog på en døgninstitution vil kunne betyde, at dennes jobskifte kan begrunde en opretholdt anbringelse på et andet anbringelsessted. Det vil også være muligt, at en plejefamilie beslutter sig for at oprette et opholdssted, og at der derfor formelt sker en ændring af anbringelsesstedet. I sådanne situationer vil der kunne ske fortsat opretholdelse af den permanente anbringelse, men da der ofte vil være tale om væsentlig ændrede forhold, vil en bedømmelse af den konkrete situation kunne føre til, at forældrene vil kunne forlange sagen forelagt for børne- og ungeudvalget efter den foreslåede § 98.

De normale regler under en anbringelse vil fortsat gælde efter, at der er truffet afgørelse efter den foreslåede § 67 om at gøre anbringelse permanent. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen fortsat vil skulle føre tilsyn med barnet og herunder revidere barnets plan og vurdere, om der er grundlag for at ændre indsatsen eller hjemgive barnet. Desuden vil reglerne for samvær og kontakt jf. det foreslåede kapitel 10, ligesom forældremyndighedsindehaveren fortsat vil skulle have tilbudt en støtteperson jf. bestemmelsen i den foreslåede § 75. Der vil ikke kunne fastsættes betaling for en permanent anbringelse efter § 67, jf. bestemmelsen i den foreslåede § 187, stk.2.

Den foreslåede bestemmelses sidste pkt. vil medføre, at det ikke er et krav, at der foreligger et anbringelsesgrundlag på det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse om at gøre anbringelsen permanent efter den foreslåede bestemmelse i § 67, stk. 1. Grundlaget for afgørelsen om permanent

anbringelse vil alene være barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet, og afgørelse om en permanent anbringelse vil således kunne træffes, selvom der ikke længere er et anbringelsesgrundlag efter de almindelige regler om anbringelse.

Det foreslås med *stk. 2*, at når der er truffet afgørelse om en permanent anbringelse efter *stk. 1*, skal børne- og ungeudvalget ikke træffe afgørelse efter § 50 om opretholdelse af anbringelsen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68 a, *stk. 1, 2. pkt.*, i serviceloven, med alene redaktionelle ændringer.

Den foreslåede bestemmelse betyder, at en permanent anbringelse efter den foreslåede bestemmelse i § 67 vil være uden tidsbegrænsning. Herved forstås, at de almindelige regler om genbehandling efter lovforslagets § 50 ikke vil skulle følges, og at anbringelsesgrundlaget således ikke vil skulle tages op til genbehandling uden, at der er klaget i sagen, eller at kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke længere er grundlag for en permanent anbringelse. Anbringelsen vil således være en permanent anbringelse. Derfor ændres brugen af ”videreført anbringelse” til ”permanent anbringelse” som er baseret på barnets tilknytning til anbringelsesstedet.

Kommunalbestyrelsen vil alene have pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse af barnet eller den unge, hvis der foreligger væsentligt ændrede forhold.

Det foreslås med *stk. 3*, at for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om en permanent anbringelse efter § 67, *stk. 1*, hvis barnet eller den unge samtykker i afgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse viderefører gældende ret, som følger af servicelovens § 68 a, *stk. 2*. Der påtænkes ikke med den foreslåede bestemmelse materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Med den foreslåede bestemmelse vil en afgørelse om en permanent anbringelse efter den foreslåede bestemmelse i § 67, *stk. 1*, alene kunne træffes eller opretholdes for unge over femten år, hvis den unge er enig i afgørelsen. Begrundelsen for denne vetoret for unge er, at uanset en børnesagkyndig måtte finde, at barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet er så stærk, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet, vil det være svært at fastholde dem i en anbringelse og at sikre, at en permanent anbringelse lever op til formålet omkring øget stabilitet, hvis den unge ikke selv ønsker videreførelsen. Fastsættelsen af en femtenårs grænse vil være i overensstemmelse med aldersgrænsen for, hvornår der vil skulle indhentes samtykke til en frivillig anbringelse, jf. bestemmelsen i den foreslåede § 46, *stk. 1*. Hvis der er truffet afgørelse om permanent anbringelse efter den foreslåede § 67, inden barnet fylder 15 år, vil sagen ikke automatisk skulle behandles på ny, når den unge fylder femten år, men hvis den unge ikke længere ønsker anbringelsen opretholdt, skal der tages stilling til, hvad der skal ske i sagen.

Den foreslåede stk. 3 vil skulle ses sammenhænge med bestemmelsen i den foreslåede § 4, hvorefter der vil skulle finde en samtale sted med barnet uanset barnets alder, inden der vil kunne træffes afgørelse efter blandt andet den foreslåede § 67. Desuden foreslås det at fremgå af den foreslåede § 67, stk. 4, nr. 4, at barnets eller den unges holdning til en permanent anbringelse skal fremgå af kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget. Barnet eller den unge vil have ret til at lade sig bistå af andre jf. § 5.

Det foreslås med *stk. 4*, at til brug for børne- og ungeudvalgets afgørelse om en permanent anbringelse efter § 67, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder: En revideret udredning af barnets eller den unges forhold, jf. § 20 eller § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet; En revideret barnets plan, jf. § 91, eller ungeplan, jf. §§ 108-109, eller et revideret forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet; En psykologisk helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet foretaget af en autoriseret psykolog; og barnets eller den unges holdning til permanent anbringelse.

Den foreslåede bestemmelse viderefører gældende ret, som følger af servicelovens § 68 a, stk. 3, dog således, at undersøgelsen efter den foreslåede § 67, stk. 4, nr. 3, skal foretages af en autoriseret psykolog.

Når kommunalbestyrelsen vil skulle forelægge en indstilling for børne- og ungeudvalget om en permanent anbringelse uden tidsbegrænsning, vil der være krav om, at de i den foreslåede § 67, stk. 4, nr. 1-4, oplistede elementer er indeholdt i indstillingen for at sikre, at sagen vil være oplyst bedst muligt ved udvalgets behandling af sagen. Indstillingen vil skulle give børne- og ungeudvalget det bedst mulige grundlag at træffe afgørelsen på.

Efter bestemmelse i den foreslåede stk. 4, *nr. 1*, vil der, som grundlag for en beslutning om en permanent anbringelse uden for hjemmet på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet, skulle indgå en revideret udredning af barnets eller den unges forhold, jf. § 20 eller § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 20 vil børneudredningen skulle tilrettelægges ud fra en helhedsbetragtning og vil skulle afdække udfordringer og ressourcer hos barnet, den unge eller de kommende forældre, familien og netværket. Udredningen vil skulle så vidt muligt gennemføres i samarbejde med den unge, der er fyldt femten år og forældremyndighedsindehaveren eller de kommende forældre. Udredningen vil skulle resultere i en begrundet vurdering af barnets, den unges eller de kommende forældres behov for støtte. Vurderingen vil skulle omfatte problemer og ressourcer, herunder de forhold i familien eller i familiens omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne. Hvis der er iværksat støtte sideløbende med, at udredningen gennemføres, vil der desuden skulle tages stilling til, om denne støtte skal videreføres, ændres eller ophøre.

Efter bestemmelsen i den foreslåede stk. 4, *nr. 2*, vil der, som grundlag for en beslutning om en permanent anbringelse uden for hjemmet på grund af barnets eller den unges tilknytning til

anbringelsesstedet, ligeledes skulle indgå en revideret barnets plan, jf. § 91, eller en ungeplan, jf. §§ 108-109, eller et revideret forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Efter bestemmelsen i den foreslåede § 91, stk.2, vil kommunalbestyrelsen ved iværksættelse af indsatser efter §§ 46 og 47, skulle udarbejde en barnets plan, med mindre særlige forhold Tager imod. Kommunalbestyrelsens beslutning vil skulle tage udgangspunkt i barnets eller den unges ønsker og behov og skal tage hensyn til forholdene i den konkrete sag.

Efter bestemmelsen i den foreslåede § 92, vil barnets plan skulle indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. De konkrete mål vil skulle afspejle det enkelte barns ønsker og behov, og kommunalbestyrelsen skal inddrage barnet eller den unge og forældrene i formuleringen af de konkrete mål.

Som grundlag for en beslutning om videreførelse af en anbringelse uden for hjemmet på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet vil der skulle foretages en psykologisk helhedsvurdering af tilknytningen, jf. den foreslåede stk. 4, nr. 3. Af hensyn til barnets eller den unges bedste og dennes samt families retssikkerhed, vil den psykologiske helhedsvurdering skulle være udarbejdet af en autoriseret psykolog. I de tilfælde, hvor der vil være flere erklæringer, vil der skulle være foretaget en koordinering eller sammenskrivning, der giver grundlag for en samlet vurdering.

Den psykologiske helhedsvurdering vil, i det omfang det er muligt, skulle indeholde en individuel beskrivelse af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet og anbringelsesstedets omsorgspersoner, anbringelsesstedets netværk og omgivelser, f.eks. daginstitution, skole og fritidsinteresser, og forældre, eventuelle søskende, bedsteforældre m.v. med henblik på en vurdering af forældrenes udviklingspotentiale i relation til at udvikle tilknytningen. Tilknytningen vil skulle være beskrevet gennem observationer og relevante test, således at karakteren af tilknytningen bliver afdækket med en anerkendt videnskabelig metode. Det vil ikke være tilstrækkeligt, at oplysninger og vurderinger fremgår af andre akter i sagen.

I de tilfælde, hvor der vil være tale om bestemte børne- og ungdomspsykiatriske forstyrrelser og/eller sygdomme hos barnet eller den unge, vil det være afgørende, at beskrivelsen af tilknytningen sammenholdes med denne forstyrrelse.

Undersøgelsen vil skulle indeholde en vurdering af, hvilken betydning det vil have for barnet eller den unges sundhed og udvikling, hvis barnet eller den unge flyttes fra anbringelsesstedet. Endvidere vil undersøgelsen skulle give grundlag for en vurdering af, hvordan tilknytningen på sigt må antages at kunne udvikle sig, herunder når barnet eller den unge bliver voksen.

Som led i undersøgelsen af tilknytningen til den biologiske familie og netværk, vil der også skulle indgå en vurdering af barnet eller den unges tilknytning til sine forældre, eventuelle søskende, bedsteforældre m.v. samt forhold hos forældrene, der vil kunne have betydning for barnets tilknytning til forældrene. I helhedsvurderingen af barnet eller den unges tilknytning vil der endvidere skulle indgå en vurdering af, hvordan tilknytningen på sigt må antages at kunne udvikle sig, herunder når barnet eller den unge bliver voksen. Det vil således skulle vurderes, hvilket netværk barnet eller den unge må forventes at have, når det bliver 18 år og fremefter, dels hvis barnet eller den unge hjemgives, dels hvis barnet eller den unge forbliver på anbringelsesstedet. Der vil således skulle lægges vægt på, om for eksempel plejeforældrene eller institutionen også vil være der for barnet eller den unge, når barnet eller den unge bliver voksen. Der vil ligeledes skulle lægges vægt på, om barnet eller den unge med tiden vil antages at kunne få en så stærk tilknytning til de biologiske forældre, at det på lang sigt vil være bedst for barnet eller den unge, hvis der sker en hjemgivelse.

Barnets eller den unges holdning til en permanent anbringelse vil skulle fremgå af kommunens indstilling til børne- og ungeudvalget, jf. den foreslåede stk. 4, *nr. 4*. Dette skal ses i sammenhæng med forslaget § 4, der fastsætter, at der vil skulle finde en samtale sted med barnet uanset barnets alder, inden der kan træffes afgørelse efter blandt andet § 67. Har barnet eller den unge anmodet om at blive permanent anbragt uden for hjemmet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 68, vil dette tydeligt skulle fremgå af indstillingen.

Formålet med § 67 er at medvirke til, at anbragte børn og unge, der har opnået en stærk tilknytning til anbringelsesstedet og anbringelsesstedets omsorgspersoner, ikke skal kunne hjemgives, hvis det er af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.9.2. og 3.9.3.

Til § 68

Efter de gældende regler kan børn og unge, som ikke er fyldt 15 år, bede kommunen om generel hjælp, og kommunen har en generel forpligtelse til at beskytte børn, ligesom at servicelovens § 11 indeholder en rådgivningsforpligtelse over for børn og unge med behov for særlig støtte. Specifikt skal kommunalbestyrelsens indstilling til børn og unge-udvalget om forsat anbringelse efter servicelovens § 68 a, stk. 4, *nr. 4*, indeholde barnets eller den unges holdning til videreførelse af anbringelsen. Der er derimod efter gældende ret ikke en ret for et barn eller en ung, som er fyldt ti år, og som er anbragt uden for hjemmet, til at anmode kommunalbestyrelsen om, at der træffes afgørelse om at videreføre anbringelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at et barn eller en ung, som er fyldt ti år, har ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive permanent anbragt uden for hjemmet efter § 6a, stk. 1. Det foreslås videre, at hvis kommunalbestyrelsen modtager en sådan anmodning skal

kommunalbestyrelsen vurdere, om der af hensyn til barnets eller den unges bedste skal udarbejdes en indstilling om permanent indbringelse, jf. § 67, stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse understreges, at barnet selv har en stemme i forhold til at kunne pege på, at der er behov for en permanent anbringelse. Børn er som hovedregel meget loyale over for deres forældre. Derfor vil det skulle tages alvorligt og vægtes højt, hvis et barn eller en ung selv udtrykker ønske om at blive permanent anbragt. Samtidig er det dog væsentligt, at kommunen i sin vurdering tager afsæt i barnets eller den unges modenhed samt eventuelle nedsatte psykiske funktionsevne, samt har særlig opmærksomhed på, om tilkendegivelsen af ønske om permanent anbringelse kan have udspring i eller være påvirket af den psykiske funktionsevne eller andre psykiske udfordringer. I givet fald bør dette tillægges vægt i vurderingen af, hvilken vægt barnets eller den unges ønske om permanent anbringelse skal tillægges.

Med det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, vil barnet eller den unge kunne gøre kommunen opmærksom på, at vedkommende ønsker at blive anbragt permanent. Der vil ikke være formkrav til, hvordan en anmodning om at anbringelsen bliver permanent, vil skulle indgives. Den vil således både kunne være skriftligt, telefonisk, mundtligt, via e-mail, sms etc. Der vil heller ikke være nærmere krav til indholdet af anmodningen, men det skal være tydeligt ud fra barnet eller den unges tilkendegivelse, at vedkommende anmoder om at blive permanent anbragt uden for hjemmet.

Retten efter det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, vil være en ret til at anmode om at blive anbragt uden for hjemmet og således ikke en ret til at blive anbragt. Uanset indholdet eller formen for anmodningen vil det være op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvilken hjælp og støtte barnet eller den unge vil have brug for og herunder afgøre om der af hensyn til barnets bedste, skal udarbejdes en indstilling om permanent indbringelse, jf. § 67, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelsen vil dermed tydeliggøre, at selvom barnets eller den unges ret til at bede om hjælp også omfatter en ret til at anmode om permanent anbringelse, vil det ikke være op til barnet eller den unge at beslutte, hvorvidt permanent anbringelse er det rette. Det vil således fortsat være børne- og ungeudvalget, der vil have ansvaret for beslutningen.

Barnet eller den unges holdning til en permanent anbringelse vil efter den foreslåede § 67, stk. 4, nr. 4, skulle indgå i kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget. Heraf vil også følge, at har et barn eller en ung anmodet om en permanent anbringelse efter § 67, stk. 1, vil anmodningen skulle inddrages i sagsbehandlingen som en del af det samlede og fagligt velunderbyggede beslutningsgrundlag.

Der vil i vurderingen af anmodningen altid skulle tages særligt hensyn til barnets eller den unges modenhed og til andre forhold, som måtte have betydning for, hvilken vægt anmodningen kan tillægges. Derfor skal det indgå i kommunalbestyrelsens vurdering, om særlige forhold hos det enkelte barn eller den enkelte unge, eksempelvis nedsat psykisk funktionsevne, har betydning for barnets eller den unges ønske om en permanent anbringelse samt for, om barnet eller den unge kan

overskue konsekvenserne af anmodningen samt ansvaret for at spille en så aktiv rolle i deres egen sag.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis kommunalbestyrelsen som følge af en anmodning efter § 6, stk. 1, har udarbejdet en indstilling om permanent anbringelse jf. § 67, stk. 4, kan børne- og ungeudvalget træffe afgørelse efter § 67, stk. 1, selvom barnet eller den unge har været anbragt i mindre end tre år.

Det følger af bestemmelsen i den foreslåede § 67, stk. 1, som er en videreførelse af gældende ret i servicelovens § 68 a, stk. 1, 1. pkt., at barnet eller den unge vil skulle have været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år, for at der kan træffes afgørelse efter den foreslåede § 67, stk. 1. Kravet om minimum tre år skal generelt medvirke til at sikre, at barnet faktisk har opnået en tilstrækkelig stærk tilknytning, at det må antages at være af væsentlig betydning for barnets bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Anmoder et barn eller en ung, som er fyldt ti år, om at blive permanent anbragt uden for hjemmet, jf. den foreslåede § 68, stk. 1, 1. pkt., vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 68, stk. 1, 2. pkt., skulle vurdere, om der af hensyn til barnets bedste, vil skulle udarbejdes en indstilling om permanent indbringelse, jf. den foreslåede § 67, stk. 4. Med den foreslåede stk. 2 vil kravet om, at barnet eller den unge vil skulle have været anbragt i minimum tre år ikke gælde i et sådant tilfælde.

Et barn eller en ung vil inden tre års anbringelse uden for hjemmet efter en konkret vurdering kunne have opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. For børn og unge, der er anbragt, vil muligheden for at træffe en afgørelse om en permanent anbringelse uden for hjemmet på ethvert tidspunkt under anbringelse, når barnet eller den unge selv ønsker det, medvirke til at give børn og unge tryghed i anbringelsen, så de ikke vil skulle være usikre på, om de kan blive boende på anbringelsesstedet eller ej, hvis de føler sig tæt knyttet til hertil.

Det vil gælde, at uanset at barnet eller den unge anmoder om en permanent anbringelse uden for hjemmet, vil det være op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvilken hjælp og støtte der er brug for, og herunder afgøre om barnet eller den unge skal anbringes permanent.

Formålet med den foreslåede § 68 er overordnet at styrke anbragte børns og unges ret til en stabil opvækst ved at give dem ret til at anmode om en permanent anbringelse og lempe kravet til længden af anbringelsen, når barnet eller den unge selv anmoder om en permanent anbringelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.9.2. og 3.9.3.

Det fremgår af § 68 d i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, (anbringelse med samtykke) eller § 58 (anbringelse uden samtykke) eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, skal overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i en række situationer skal overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge gennem adoption får en ny familie, når det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække. For det første skal kommunalbestyrelsen efter bestemmelsens *nr. 1* overveje dette ved indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter §§ 46 og 47. For det andet skal kommunalbestyrelsen efter bestemmelsens *nr. 2* overveje dette ved indstilling til børne- og ungeudvalget om opretholdelse af en anbringelse efter § 50. For det tredje skal kommunalbestyrelsen efter bestemmelsens *nr. 3* overveje dette, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås videre med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen, når en forælder til et barn eller en ung, der er anbragt eller er blevet bortadopteret på grund af manglende forældreevne, venter endnu et barn, skal overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i det kommende barns opvækst taler for, at dette barn gennem adoption får en ny familie.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* vil betyde, at kommunalbestyrelsen i lighed med efter gældende ret vil skulle overveje adoption, når et barn eller en ung anbringes efter lovforslagets §§ 46-47. I forhold til § 68 d i serviceloven foreslås bestemmelsens anvendelsesområde udvidet til også omfatte situationer, hvor der inden barnets fødsel træffes afgørelse om at anbringe barnet ved fødslen efter lovforslagets § 49, samt situationer, hvor en afgørelse om anbringelse uden samtykke efter lovforslagets § 50 skal genbehandles.

Den foreslåede *stk. 2* vil betyde, at kommunalbestyrelsen også vil få pligt til at overveje adoption af kommende søskende til børn og unge, der allerede er anbragt uden for hjemmet eller er blevet bortadopteret på grund af manglende forældreevne. Bestemmelsen vil derfor ikke finde anvendelse, når anbringelsen ikke har sammenhæng med manglende forældreevne, men er begrundet i andre forhold, herunder nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge eller hos en eller begge forældre.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse, uanset om den tidligere anbringelse eller adoption er sket med eller uden samtykke. Den foreslåede bestemmelse vil også finde anvendelse, selvom det kun er den ene af forældrene til det anbragte eller bortadopteret barn, der er forælder til det kommende barn.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 69, stk. 1, nr. 1, i barnets lov vil kommunalbestyrelsen skulle overveje adoption ved indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter de foreslåede bestemmelser i § 47. Endvidere vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 69, stk. 1, nr. 2, skulle overveje adoption ved indstilling til børne- og ungeudvalget om opretholdelse af en anbringelse efter den foreslåede bestemmelse i § 50. Endelig vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 69, stk. 1, nr. 3, skulle overveje adoption, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Begrundelsen for forslaget er, at af hensyn til barnets eller den unges bedste bør kommunalbestyrelsens pligt til at overveje adoption ikke bare gælde ved anbringelsen af et barn eller en ung, men også ved genbehandling af eller opfølgning på en anbringelse, og når en forælder til et barn eller en ung, der er anbragt eller bortadopteret, venter endnu et barn.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.10.1, samt til lovforslagets §§ 47 og 50 og bemærkningerne hertil.

Til § 70

Gennem adoption kan et barn eller en ung få en ny familie. Reglerne herom findes i adoptionsloven.

Efter § 7 i adoptionsloven kræver adoption af et barn eller en ung som udgangspunkt samtykke fra forældrene. Efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven kan det dog bestemmes, at en adoption skal gennemføres uden forældresamtykke. Det drejer sig navnlig om bestemmelsens stk. 3 om adoption uden samtykke, når forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge, og om bestemmelsens stk. 4 om en plejefamilies mulighed for at adoptere deres plejebarn uden samtykke. Efter begge bestemmelser er adoption uden samtykke betinget af, at adoption er bedst for barnet eller den unge, og at betingelserne for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet uden samtykke i § 58, stk. 1, i serviceloven er opfyldt.

Efter § 58, stk. 1, i serviceloven kan et barn eller en ung uden forældremyndighedsindehaverens samtykke anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge eller overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at et barn eller en ung bør bortadopteret, at forældrene ikke vil give samtykke til adoptionen, og at adoption vil kunne gennemføres uden samtykke efter § 9 i adoptionsloven, forelægger kommunalbestyrelsen efter § 68 e, stk. 1, i serviceloven sagen for børn og unge-udvalget.

Efter § 68 e, stk. 2, nr. 1, i serviceloven skal indstillingen indeholde den børnefaglige undersøgelse efter § 50 i serviceloven eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af

ungdomskriminalitet. Efter § 68 e, stk. 2, nr. 2, i serviceloven skal indstillingen også indeholde handleplanen efter § 140 i serviceloven eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Efter § 68 e, stk. 2, nr. 3, i serviceloven skal indstillingen endvidere indeholde en redegørelse for, at betingelserne for adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven er opfyldt. Denne redegørelse skal derfor også indeholde oplysninger om, hvorfor adoption vil være bedst for barnet eller den unge. Endelig skal indstillingen efter § 68 e, stk. 2, nr. 4, i serviceloven indeholde oplysninger om barnets eller den unges holdning til den påtænkte adoption, jf. § 6 i adoptionsloven.

Efter § 68 e, stk. 3, i serviceloven skal en indstilling om adoption i medfør af § 9, stk. 3 eller 4, i adoptionsloven endvidere indeholde en redegørelse for, at betingelserne for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet i § 58, stk. 1, er opfyldt.

Det foreslås med *stk. 1*, at hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at adoption af et barn eller en ung vil være bedst for barnet eller den unge, at barnets eller den unges forældre ikke vil give samtykke til adoptionen efter § 7 i adoptionsloven, og at adoptionen vil kunne gennemføres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven, skal kommunalbestyrelsen indstille til børne- og ungeudvalget, at barnet eller den unge adopteres.

Med forslaget til *stk. 2* foreslås det, at en indstilling efter det foreslåede *stk. 1* skal indeholde en række dokumenter og oplysninger.

Med *stk. 2, nr. 1*, foreslås det, at indstillingen skal indeholde børneudredningen, jf. lovforslagets § 32 eller den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Videre foreslås det med *stk. 2, nr. 2*, at indstillingen skal indeholde barnets plan eller ungeplanen, jf. lovforslagets §§ 91 og 108-109, eller forbedringsforløbet, jf. § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis en sådan er udarbejdet. Med *stk. 2, nr. 3*, i barnets lov foreslås det endvidere, at indstillingen skal indeholde en redegørelse for, at betingelserne for adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven er opfyldt, og med *stk. 2, nr. 4*, foreslås det, at indstillingen skal indeholde oplysninger om barnets eller den unges holdning til den påtænkte adoption, jf. § 6, stk. 1 og 3, i adoptionsloven. Endvidere foreslås det med *stk. 2, nr. 5*, at indstillingen skal indeholde en redegørelse for kommunalbestyrelsens arbejde med og overvejelser om at hjemgive barnet eller den unge.

Endelig foreslås det med *stk. 3*, at en indstilling om adoption i medfør af § 9, stk. 3 eller 4, i adoptionsloven endvidere skal indeholde en redegørelse for, at betingelserne i lovforslagets § 47 for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet uden samtykke er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse i § 70 er således en videreførelse af § 68 e i serviceloven med enkelte ændringer samt lovtekniske justeringer og præciseringer.

For det første foreslås det i det foreslåede stk. 1 præciseret, at kommunalbestyrelsen vil skulle udarbejde en indstilling om adoption uden samtykke, når kommunalbestyrelsen vurderer, at adoption af et barn eller en ung vil være bedst for barnet eller den unge, at barnets eller den unges forældre ikke vil give samtykke til adoptionen, og at adoption vil kunne gennemføres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Samtidig foreslås det, at indstillingen vil skulle forelægges for børne- og ungeudvalget og ikke børn og unge-udvalget.

For det andet foreslås gennem indsættelse af ”navnlig” i det foreslåede stk. 2, at opregningen af de dokumenter og oplysninger, som indstillingen skal indeholde, ikke vil være udtømmende. Indstillingen vil således også skulle indeholde andre oplysninger, der er relevante for behandlingen af indstillingen. Det vil eksempelvis kunne dreje sig om supplerende helbredsoplysninger og redegørelse for, at der ikke foreligger forandrede forhold, og at der derfor ikke er behov for at foretage en ny undersøgelse af bestemte forhold, selvom den foreliggende undersøgelse er foretaget for nogen tid siden.

Videre foreslås det i det stk. 2, at der i stedet for henvisning til børnefaglig undersøgelse efter § 50 i serviceloven og handleplan efter § 140 i serviceloven vil blive henvist til henholdsvis børneudredning efter lovforslagets § 20 og barnets plan eller ungeplanen efter lovforslagets §§ 91-92 og 108, at indstillingen kun vil skulle indeholde barnets plan, ungeplanen eller forbedringsforløbet, hvis en sådan er udarbejdet på det tidspunkt, hvor indstillingen udarbejdes. Udarbejdes planen senere, vil kommunalbestyrelsen skulle eftersende den til myndighed, der på det tidspunkt har sagen under behandling, dvs. børne- eller ungeudvalget eller Ankestyrelsen.

Samtidig foreslås det, at henvisningen til § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet ikke videreføres.

Endvidere foreslås det med det foreslåede stk. 2, nr. 5, at det lovfæstes, at indstillingen skal indeholde en redegørelse for kommunalbestyrelsens arbejde med og overvejelser om at hjemgive barnet eller den unge. Der henvises til § 68 i serviceloven, der foreslås videreført i barnets lov som §§ 99 og 100. Efter denne bestemmelse vil en anbringelse skulle ophøre, når formålet er nået, eller når indsatsen ikke længere opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen vil således løbende skulle følge op på, om der er grundlag for at opretholde anbringelsen, eller om det vil være til barnets eller den unges bedste at blive hjemgivet til forældrene.

På den baggrund vil det foreslåede stk. 2, nr. 5, for det første indebære, at indstillingen vil skulle indeholde en redegørelse for, hvilke initiativer kommunalbestyrelsen har taget eller har overvejet at tage med henblik på at kunne hjemgive barnet eller den unge. For det andet vil redegørelsen skulle indeholde en beskrivelse af kommunalbestyrelsens overvejelser om at hjemgive barnet eller den unge, hvilket navnlig er relevant, hvis kommunalbestyrelsen ikke har taget initiativer med henblik på at kunne hjemgive barnet eller den unge. I så fald vil redegørelsen skulle indeholde en beskrivelse af begrundelsen herfor, f.eks. at kommunalbestyrelsen har vurderet, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet eller den unge.

Endelig foreslås det med stk. 3, at henvisningen til § 58, stk. 1, i serviceloven vil blive ændret til lovforslagets § 47.

Det bemærkes, at efter den foreslåede bestemmelse i § 11 d i retssikkerhedsloven, jf. § 2, nr. 13, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag, vil kommunalbestyrelsen som led i behandlingen af en sag om udarbejdelse af en indstilling om adoption uden samtykke efter den foreslåede bestemmelsen i § 70 uden samtykke kunne videregive nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, til VISO, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til afdækningen af, hvad der er bedst for barnet eller den unge.

Begrundelsen for forslaget er overordnet, at det er vigtigt, at der i sager om adoption uden samtykke foretages en grundig belysning af barnets eller den unges forhold og af forældrenes og de øvrige involveredes forhold, samt at der foretages en grundig børnefaglig og juridisk sagsbehandling. Af hensyn til barnets og den unges bedste og retssikkerheden for alle involverede bør kravene til kommunalbestyrelsens indstilling om adoption uden samtykke efter § 68 e i serviceloven således videreføres i barnets lov.

Begrundelsen for ændringerne af det foreslåede § 70, stk. 1, i forhold til § 68 e, stk. 1, i serviceloven er for det første, at det med det samtidigt fremsatte følgelovforslags § 2, nr. 1, foreslås at ændre betegnelsen fra børn og unge-udvalget til børne- og ungeudvalget, således at det følger dansk retskrivning. Den foreslåede ændring af betegnelsen vil ikke medføre materielle ændringer. For det andet bør det præciseres, hvilke vurderinger kommunalbestyrelsen skal foretage, før den forelægger en indstilling om adoption uden samtykke for børne- og ungeudvalget, navnlig at kommunalbestyrelsen kun skal indstille til adoption uden samtykke, når det vurderes, at adoption vil være bedst for barnet eller den unge.

Begrundelsen for, at opregningen i det foreslåede § 70, stk. 2, af, hvilke oplysninger og dokumenter indstillingen skal indeholde, ikke skal være udtømmende, er, at der i nogle sager kan være behov for yderligere oplysninger.

Begrundelsen for de foreslåede ændringer i henvisningerne i det foreslåede § 70, stk. 2, i forhold til § 68 e, stk. 2, i serviceloven er, at § 50 i serviceloven foreslås videreført i barnets lov som § 20, dog således at børneudredning foreslås anvendt i stedet for børnefaglig undersøgelse, at § 140 i serviceloven foreslås videreført i barnets lov som §§ 91-92 og 108, dog således at barnets plan og ungeplanen foreslås anvendt i stedet for handleplan, og at forbedringsforløbet ikke fastsættes efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Begrundelsen for, at indstillingen efter forslaget kun skal indeholde barnets plan, ungeplanen eller forbedringsforløbet, hvis der er udarbejdet en plan eller et forbedringsforløb, er, at der ikke i alle situationer vil være udarbejdet en plan eller et forbedringsforløb, når indstillingen udarbejdes. Efter lovforslagets §§ 91 og 108 vil barnets plan eller ungeplanen således ikke skulle være udarbejdet på tidspunktet for en afgørelse om anbringelse med samtykke, eller når der inden fødslen træffes afgørelse om, at barnet skal anbringes ved

fødslen. I disse situationer vil kommunalbestyrelsen dog efterfølgende skulle udarbejde barnets plan eller ungeplanen.

Begrundelsen for det foreslåede § 70, stk. 2, nr. 5, er, at overholdelse af forpligtelsen efter EMRK artikel 8 for at arbejde for at genforene familien, når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, bør lovfæstes.

Begrundelsen for ændringerne af det foreslåede § 70, stk. 3, i forhold til § 68 e, stk. 3, i serviceloven er, at det efter de gældende § 9, stk. 3 og 4, i adoptionsloven er en betingelse for adoption uden samtykke, at betingelserne i § 58, stk. 1, i serviceloven for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet er opfyldt, at denne henvisning ved de i § 4, nr. 1 og 3, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag foreslåede ændringer af § 9, stk. 3 og 4, i adoptionsloven foreslås ændret til § 50 i barnets lov.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.11.1 samt til lovforslagets §§ 47 og 50 og til § 4, nr. 1 og 3, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag samt til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til § 71

Efter § 13, stk. 7, i serviceloven tilbyder VISO vejledende rådgivning til kommuner i sager om adoption uden samtykke. Som led heri udarbejder VISO vejledningsmateriale, afholder temadage for kommunerne og vejleder kommunerne i behandlingen af konkrete sager.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at sager om adoption uden samtykke er komplekse, og på grund af det begrænsede sagsantal er det vanskeligt for den enkelte kommunalbestyrelse at oparbejde erfaring med og ekspertise i at håndtere dem.

VISOs generelle rådgivning om adoption uden samtykke har derfor bl.a. til formål at øge kommunalbestyrelsernes opmærksomhed på, at en ny og blivende familie til et anbragt barn eller ung kan være en bedre løsning end en langvarig anbringelse, fordi barnet eller den unge gennem adoption får mulighed for at vokse op i en ny familie, der er barnets egen. Rådgivningen drejer sig bl.a. om at styrke kommunalbestyrelsernes viden om, hvordan de kan vurdere, om en forælder er uden forældreevne, og om hvordan dette dokumenteres, samt hvordan det vurderes og dokumenteres, at adoption er den bedste løsning for det enkelte barn eller den enkelte unge. Den generelle rådgivning gives ofte i form af temadage.

VISOs rådgivning i konkrete sager om adoption uden samtykke har til formål at understøtte kommunalbestyrelsernes behandling af den pågældende sag. Rådgivningen omfatter efter behov navnlig, hvordan det belyses, hvad der er barnets eller den unges bedste, og i givet fald hvordan det dokumenteres, at betingelserne for adoption uden samtykke er opfyldt. VISO tilrettelægger sin rådgivning til kommunalbestyrelsen om behandlingen af en konkret sag på grundlag af de

oplysninger om barnet og forældrene og andre relevante involverede, som kommunalbestyrelsen har sendt til VISO, navnlig børnefaglige undersøgelser og forældrekompetenceundersøgelser. Rådgivning gives normalt mundtligt på et eller flere møder. VISO tager ikke stilling til, om en konkret indstilling er fyldestgørende.

Ved for behandlingen af en sag om adoption uden samtykke er det kommunalbestyrelsens ansvar at vurdere behovet for rådgivning fra VISO og i givet fald søge rådgivning hos VISO.

Uanset om kommunalbestyrelsen har søgt rådgivning hos VISO, er det altid kommunalbestyrelsen, der beslutter, om et barn eller en ung skal indstilles til adoption uden samtykke. VISOs vejledning efter § 13, stk. 7, i serviceloven er ikke bindende for kommunalbestyrelsen, og det er altid den enkelte kommunalbestyrelse, der har ansvaret for rigtigheden af indstillinger om adoption uden samtykke efter § 68 e i serviceloven. VISO kan således ikke overtage en myndighedsfunktion fra kommunalbestyrelsen.

Det foreslås, at barnets lov i § 71 indeholder en bestemmelse om VISOs rådgivning af kommunalbestyrelserne om adoption.

Med *stk. 1* foreslås det, at kommunalbestyrelsen til brug for overvejelser om adoption efter den foreslåede bestemmelse i § 69 og til brug for udarbejdelse af en indstilling efter den foreslåede bestemmelse i § 70 om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2 eller 4, i adoptionsloven kan anmode VISO om vejledende rådgivning, jf. lovforslagets § 18h.

Videre foreslås det med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen til brug for udarbejdelsen af en indstilling efter lovforslagets § 70 om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 3, i adoptionsloven skal søge vejledende rådgivning fra VISO, jf. lovforslagets § 18h.

Endelig foreslås det med *stk. 3, 1. pkt.*, at VISO skal pålægge en kommunalbestyrelse at modtage generel rådgivning om adoption, når kommunalbestyrelsen hverken har fået hjælp fra VISO til behandling af en konkret sag om adoption uden samtykke eller har modtaget generel rådgivning om adoption fra VISO. Efter det foreslåede *2. pkt.* kan VISOs beslutning om pålæg efter det foreslåede *1. pkt.* ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse i § 71, stk. 1, vil have til formål at øge kommunalbestyrelsernes opmærksomhed på muligheden for efter lovforslagets § 167 at søge vejledende rådgivning fra VISO til brug for behandlingen af sager om adoption. Efter lovforslagets § 71, der uden indholdsmæssige ændringer foreslås at videreføre § 13, stk. 7, i serviceloven, vil VISO yde gratis vejledende rådgivning til kommunalbestyrelser i sager om adoption uden samtykke.

Den foreslåede bestemmelse i § 71, stk. 1, vil for det første finde anvendelse, når kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 69 overvejer, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge gennem adoption får

en ny familie, når det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække. For det andet vil bestemmelsen finde anvendelse ved kommunalbestyrelsens udarbejdelse af en indstilling efter den foreslåede bestemmelse i § 70 om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2 eller 4, i adoptionsloven.

Den foreslåede bestemmelse i § 71, stk. 2, vil betyde, at kommunalbestyrelsen inden udarbejdelsen af en indstilling om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 3, i adoptionsloven vil skulle søge vejledende rådgivning til brug for den videre behandling af sagen.

Det vil bero på en konkret vurdering af den enkelte sag, hvilke behov kommunalbestyrelsen har for vejledende rådgivning fra VISO, og på hvilket grundlag og hvordan kommunalbestyrelsen skal søge rådgivningen. Det vil også bero på en konkret vurdering, hvilke dele af sagen rådgivningen rettes mod, men sikring af barnets, den unges og forældrenes retssikkerhed vil altid indgå i rådgivningen. Ved tilrettelæggelsen af rådgivningen vil VISO kunne inddrage sine hidtidige erfaringer med samarbejdet med kommunalbestyrelsen om adoptionssager.

Den omstændighed, at en kommunalbestyrelse udarbejder en indstilling om adoption uden samtykke til børne- og ungeudvalget uden først at have søgt vejledende rådgivning fra VISO, vil ikke betyde, at udvalget eller Ankestyrelsen skal hjemvise sagen til fornyet behandling.

Den foreslåede bestemmelse i § 71, stk. 3, vil betyde, at VISO vil skulle pålægge en kommunalbestyrelse at modtage generel rådgivning om adoption, når kommunalbestyrelsen ikke tidligere hverken har fået hjælp fra VISO til behandling af en konkret sag om adoption uden samtykke eller har modtaget generel rådgivning om adoption fra VISO. Denne generelle rådgivning udformes på samme måde som VISOs generelle rådgivning om adoption efter § 13, stk. 7, i serviceloven, der foreslås videreført i barnets lov som § 18h. Rådgivningen vil således typisk blive gennemført i form af temadage.

VISO vil således med forslaget få en initiativpligt til at kontakte de pågældende kommuner. Kontakten vil have til formål at aftale og planlægge generel rådgivning om adoption uden samtykke i form af temadage eller anden form for egnet rådgivning til den konkrete kommunalbestyrelse. Ønsker en kommune ikke at benytte sig af tilbuddet, vil VISO skulle træffe beslutning om at pålægge kommunalbestyrelsen at modtage rådgivningen.

VISOs beslutning om, at en kommunalbestyrelse skal pålægges at modtage generel rådgivning om adoption, vil bygge på VISOs hidtidige erfaring med samarbejde med kommunalbestyrelsen om adoptionssager. Ifølge oplysninger fra VISO vil 33 kommuner være omfattet af den foreslåede ordning.

Den rådgivning om adoption, som VISO efter det foreslåede stk. 3 skal pålægge en kommune at modtage, vil skulle tilpasses efter forholdene i den enkelte kommune. Rådgivningen vil navnlig have fokus på retssikkerheden i sager om adoption uden samtykke, sagsproces og

dokumentationskrav, herunder hvilke undersøgelser af bl.a. barnets eller den unges, forældrenes og plejeforældrenes indbyrdes forhold der skal gennemføres for at udarbejde en indstilling om adoption uden samtykke, og hvad indstillingen skal indeholde sådan, at den opfylder betingelserne i lovforslagets § 70. Et andet fokuspunkt vil være, i hvilke situationer kommunalbestyrelsen skal overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge bliver adopteret og dermed får en ny og blivende familie i stedet for en meget langvarig anbringelse.

Endelig vil rådgivningen fokusere på de udfordringer og dilemmaer, der kan opstå, når man arbejder med adoption uden samtykke, og hvordan kultur og organisering i en kommune kan understøtte anvendelsen af bestemmelserne om adoption uden samtykke.

Disse forslag vil betyde, at retssikkerheden i sager om adoption uden samtykke øges for både barnet og forældrene. Forslagene vil således gøre det klarere for den enkelte kommunalbestyrelse, hvor grundige undersøgelser af barnets, forældrenes og plejeforældrenes forhold der kræves, for at der kan træffes afgørelse om adoption uden samtykke. Samtidig vil forslagene betyde, at kommunalbestyrelserne bliver mere opmærksomme på muligheden for at hjælpe udsatte børn og unge ved gennem adoption at give dem mulighed for at vokse op i en ny og blivende familie.

Den foreslåede bestemmelse i § 71 i barnets lov vil ikke ændre VISOs rolle i behandlingen af sager om adoption uden samtykke i forhold til gældende ret. VISO vil således fortsat alene have til opgave at yde vejledning til kommunalbestyrelserne, VISOs vejledning vil fortsat ikke være bindende for kommunalbestyrelsen, og det vil fortsat være den enkelte kommunalbestyrelse, der har ansvaret for rigtigheden af indstillinger om adoption uden samtykke efter lovforslagets § 70. VISO vil således ikke overtage en myndighedsfunktion fra kommunalbestyrelsen.

Begrundelsen for forslaget er, at der i forhold til gældende ret er behov for at styrke rådgivningen af kommunalbestyrelserne om adoption, navnlig i relation til behandlingen af konkrete sager om adoption uden samtykke.

Behovet for at styrke rådgivningen af kommunerne om adoption skyldes det lave antal sager om adoption uden samtykke og den heraf følgende begrænsede erfaring med denne sagstype hos en række kommunalbestyrelser samt de meget høje krav til vurderingen af og dokumentationen for, at en adoption uden samtykke er den bedste løsning for det enkelte barn eller den enkelte unge.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.11.2, samt lovforslagets §§ 69, 70 og 167 og bemærkningerne hertil.

Til § 72

Det fremgår af § 68 f i serviceloven, at børn og unge-udvalget på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen efter lovens § 68 e, stk. 2, på et møde kan indstille til Ankestyrelsen, at

styrelsen træffer afgørelse om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. § 68 e i serviceloven vedrører indstilling fra kommunalbestyrelsen til børn og unge-udvalget om adoption af et barn eller en ung uden forældrenes samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Inden børn og unge-udvalget afgiver indstillingen til Ankestyrelsen, skal udvalget give barnet eller den unge, barnets eller den unges forældre, indehaverne af forældremyndigheden over barnet eller den unge og barnets eller den unges eventuelle plejeforældre samt advokaterne og bisidderne for dem lejlighed til at udtale sig. Plejeforældre kan udtale sig under mødet i børn og unge-udvalget, men anses alene som part i sagen, hvis de søger om adoption af barnet eller den unge.

En indstilling kan kun vedtages, hvis mindst fire af udvalgets fem medlemmer stemmer for indstillingen. Indstillingen skal være skriftlig og begrundet, og den skal meddeles sagens parter, kommunalbestyrelsen og Ankestyrelsen. Er dommeren ikke enig i indstillingen, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om indstillingen skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse.

Hvis indstillingen ikke vedtages, gives skriftlig meddelelse herom til sagens parter og kommunalbestyrelsen. Meddelelsen skal begrundes, og den skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse.

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen, jf. lovforslagets § 70, stk. 1, på et møde kan indstille til Ankestyrelsen, at Ankestyrelsen træffer afgørelse om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Videre foreslås det med *stk. 2*, at børne- og ungeudvalget inden afgivelse af indstilling efter det foreslåede stk. 1 skal give barnet eller den unge, barnets eller den unges forældre, forældremyndighedsindehaverne, barnets eller den unges eventuelle plejeforældre og disse parter eventuelle advokater og bisiddere lejlighed til at udtale sig. Samtidig foreslås det, at plejeforældre alene anses som parter i sagen, hvis de søger om adoption af barnet eller den unge.

Endelig foreslås det med *stk. 3*, at en indstilling efter det foreslåede stk. 1 kun kan vedtages, hvis mindst fire af udvalgets fem medlemmer stemmer for indstillingen. Samtidig foreslås det, at indstillingen skal være skriftlig og begrundet, og at den skal meddeles sagens parter, jf. det foreslåede stk. 2, kommunalbestyrelsen og Ankestyrelsen. Er dommeren ikke enig i indstillingen, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om indstillingen skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse. Hvis indstillingen ikke vedtages, gives skriftlig meddelelse herom til sagens parter, jf. det foreslåede stk. 2, og kommunalbestyrelsen. Meddelelsen skal begrundes, og den skal indeholde oplysning om dommerens opfattelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68 f i serviceloven, dog således at henvisningen til § 68, stk. 2, i serviceloven foreslås erstattet af en henvisning til lovforslagets § 70, stk. 2, og at det foreslås, at indstillingen behandles af børne- og ungeudvalget og ikke af børn og unge-udvalget.

Forslaget vil betyde, at behandlingen i børne- og ungeudvalget af kommunalbestyrelsens indstilling om adoption uden samtykke vil være reguleret som efter gældende ret.

Begrundelsen for forslaget er, at det er vigtigt, at der i sager om adoption uden samtykke foretages en grundig belysning af barnets eller den unges forhold og af forældrenes og de øvrige involveredes forhold, samt at der foretages en grundig børnefaglig og juridisk sagsbehandling. Af hensyn til barnets og den unges bedste og retssikkerheden for alle involverede bør kravene til børne- og ungeudvalgets behandling af kommunalbestyrelsens indstilling om adoption uden samtykke efter § 68 f i serviceloven med de nævnte ændringer således videreføres i barnets lov. Det bemærkes i den forbindelse at det med det samtidigt fremsatte følgelovforslags § 2, nr. 1, foreslås at ændre betegnelsen fra børn og unge-udvalget til børne- og ungeudvalget, således at det følger dansk retsskrivning. Den foreslåede ændring af betegnelsen vil ikke medføre materielle ændringer.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.11.1 samt til lovforslagets § 167 og bemærkningerne hertil.

Til § 73

Det fremgår af § 68 h i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager efter lovens §§ 68 e og 68 f. Disse bestemmelser drejer sig om kommunalbestyrelsens og børn og unge-udvalgets behandling af sager om adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 68 h i serviceloven er udnyttet til at udstede regler i retssikkerhedsbekendtgørelsen.

Det foreslås med bestemmelsen i § 73, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af indstillinger efter lovforslagets §§ 70 og 72.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68 h i serviceloven, dog således at henvisningerne til §§ 68 e og 68 f i serviceloven om kommunalbestyrelsens og børne- og ungeudvalgets behandling af indstillinger om adoption uden samtykke foreslås erstattet af henvisninger til lovforslagets §§ 70 og 72, og at den gældende henvisning til sager foreslås erstattet af en henvisning til indstillinger.

Forslaget vil betyde, at social- og ældreministeren fortsat vil have mulighed for at fastsætte regler om behandlingen af indstillinger om adoption uden samtykke. I overensstemmelse med

forarbejderne til § 68 h i serviceloven forventes bemyndigelsesbestemmelsen anvendt til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens, børn og unge-udvalgets og Ankestyrelsens behandling af sager om adoption uden samtykke, herunder om Ankestyrelsens mulighed for at hjemvise en sag til kommunen, hvis sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, og kommunen ikke forventes at være i besiddelse af de ønskede oplysninger, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 121 som fremsat, side 19.

Begrundelsen for forslaget er, at der som efter gældende ret fortsat vil være behov for mulighed for at kunne fastsætte regler om behandlingen af indstillinger om adoption uden samtykke.

Begrundelsen for de foreslåede ændringer i henvisningerne m.v. i forhold til § 68 h i serviceloven er, at §§ 68 e og 68 f i serviceloven foreslås videreført i barnets lov som §§ 70 og 72 uden indholdsmæssige ændringer af betydning for den foreslåede videreførelse i barnets lov af § 68 h i serviceloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.11.1, samt til lovforslagets §§ 70 og 72 og bemærkningerne hertil.

Til § 74

Det fremgår af § 68 c i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde faglig støtte til plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på at adoptere barnet eller den unge. Den faglige støtte skal målrettes situationen før adoptionen.

Videre fremgår det af § 66 d, stk. 1, nr. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien. Efter bestemmelsens stk. 2 kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om faglig støtte til familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 66 d, stk. 2, er ikke anvendt.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde faglig støtte til plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt, og som ønsker at adoptere barnet eller den unge. Den faglige støtte skal målrettes situationen før adoptionen.

Videre foreslås det med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen også skal tilbyde den fornødne faglige støtte til familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 er en videreførelse af § 68 c i serviceloven, med de sproglige tilpasninger, der følger af barnets lov, idet forslaget dog vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde faglig støtte til plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plejebarn. Bestemmelsens anvendelsesområde foreslås således ændret i forhold til den gældende § 68 c i serviceloven således,

at den ikke vil omfatte plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på at adoptere barnet eller den unge, men at den i stedet vil omfatte plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plejebarn.

De foreslåede bestemmelser i stk. 2, er en videreførelse af § 66 d, stk. 1, nr. 2, i serviceloven. Forslaget vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde den fornødne faglige støtte til familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse i § 74, stk. 1, er, at det er vigtigt, at plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plejebarn, fortsat har mulighed for at få faglig støtte hertil. Begrundelsen for den foreslåede ændring af bestemmelsens anvendelsesområde i forhold til § 68 c i serviceloven er, at indtil den 1. juli 2019 skulle kommunalbestyrelsen efter § 68 c, stk. 1, i serviceloven ved anbringelse med henblik på adoption så vidt muligt anbringe barnet eller den unge i en plejefamilie, der var indstillet på at adoptere barnet eller den unge. Denne bestemmelse blev ophævet ved § 2, nr. 2, i lov nr. 497 af 1. maj 2019 om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Kontinuitet og enkle forløb for børn, der adopteres uden samtykke). Da kommunalbestyrelsen herefter ikke længere skal søge at anbringe børn og unge i plejefamilier, der er indstillet på at adoptere barnet eller den unge, foreslås det, at alle plejefamilier, der ønsker at adoptere deres plejebarn, får mulighed for at få faglig støtte hertil.

Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse i § 74, stk. 2, er, at det er vigtigt, at familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien, har mulighed for at modtage faglig støtte.

Begrundelsen for, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 66, stk. 2, i serviceloven ikke foreslås videreført, er, at bemyndigelsen ikke er blevet udnyttet, og at der ikke er behov for at videreføre den.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.11.3.

Til § 75

Det fremgår af § 54, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås med bestemmelsen i § 75, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 eller 47 eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med § 75 foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 54, stk. 1, i serviceloven, alene med redaktionelle ændringer.

Med bestemmelsen vil kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret skulle træffe afgørelse om at tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Det vil gælde, uanset om barnet eller den unge er anbragt med eller uden samtykke. Det er i den forbindelse også væsentligt at være opmærksom på de forældre, som pga. af funktionsnedsættelse, f.eks. forældre med udviklingshæmning, der har et særligt behov for støtte til at kunne udfylde deres forældrerolle under anbringelsen.

Støttepersonen vil skulle tildeles i forbindelse med anbringelsen, det vil sige fra det tidspunkt, hvor en anbringelse af barnet indgår som et konkret element i de foreslåede indsatser. Støttepersonen vil kunne fortsætte i en kortere periode efter hjemgivelsen. Støttepersonen vil skulle være et tilbud under selve anbringelsen.

Det vil være forældremyndighedsindehaverens opholdskommune, der vil skulle bevilge støttepersonen og dække udgifterne, der er forbundet dermed. Det vil være støttepersonens opgave at lytte og være der for at støtte forældrene. En støtteperson til forældrene vil kunne være med til at dække de behov, som forældrene har under barnets anbringelse og kan dermed også være med til at styrke forældrenes samarbejde og involvering i arbejdet med barnet.

Støttepersonen vil skulle give forældrene modspil, hjælpe med udredning af spørgsmål i forhold til den måde det offentlige system fungerer på, med forberedelse og evaluering af møder og med at læse og forstå skriftligt materiale omkring anbringelsen. Det vil være vigtigt af hensyn til forældrene, at støtteordningen gøres så fleksibel som mulig. Støttepersonen varetager dog ikke opgaver af behandlingsmæssig karakter f.eks. i forhold til forældrenes misbrug, psykiske problemer m.v. Støttepersonen vil kunne medvirke til, at forældrene støttes til at blive afklaret i forhold til anbringelsen. Dette vil kunne være relevant i forhold til alle forældre, også forældre hvis barn er anbragt uden for hjemmet alene på grund af nedsat funktionsevne, fordi forældrene ikke længere kan varetage pasningen af barnet i hjemmet.

Det vil være vigtigt, at støttepersonen er et tilbud, som forældrene til anbragte børn frit vil kunne vælge, og at forældre selv vil kunne vælge den konkrete støtteperson. Dertil vil det være vigtigt, at støttepersonen er uafhængig af forvaltningen, er fleksibel og har kompetencer der kan opfylde de krav, der bør stilles til en støtteperson.

Derfor vil det være hensigtsmæssigt, at kommunen udarbejder en liste over kvalificerede støttepersoner, som forældrene vil kunne vælge ud fra. Det er således ikke tanken, at nære familiemedlemmer eller andre fra forældrenes nære personlige netværk vil blive udpeget som støtteperson. Kommunen vil skulle fastsætte tidsforbruget for støttepersonen og vil i den forbindelse kunne vurdere forældrenes behov, herunder deres udbytte af støtten og hvornår i anbringelsesforløbet støtten ydes. Kommunens stillingtagen til forældrenes eventuelle valg af en

støtteperson, der ikke er opført på listen, vil i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende bestemmelse i § 54, stk. 1, kunne indbringes for Ankestyrelsen, ligesom forældrene kan indbringe spørgsmålet om støttens omfang, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6748.

Det er ikke hensigten med forslaget, at en støtteperson vil skulle træde i stedet for en eventuel bisidder. Forældrene vil ud over støttepersonen også kunne have en eventuel bisidder. Myndighederne vil ikke kunne afvise bisidderdeltagelse med henvisning til støttepersonordningen.

Formålet med en støtteperson vil være at medvirke til, at forældrene støttes til at acceptere anbringelsen, at forældreskabet under anbringelsen forbedres, og at kontakten mellem barnet og forældrene styrkes.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.15.2. og 3.15.3.

Til § 76

Det fremgår af § 54, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven, at under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter § 54, stk. 1 eller § 52, stk. 3, i serviceloven eller efter anden lovgivning.

Det fremgår af § 54, stk. 2, 2. pkt., i serviceloven, at støtten så vidt muligt skal medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Det foreslås med bestemmelsen i § 76 at under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter §§ 46, 47 eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældremyndighedsindehaveren efter § 75, § 32, stk. 1, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at hjælpe forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Med § 76 foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 54, stk. 2, 1. og 2. pkt., i serviceloven, alene med redaktionelle ændringer.

Med den foreslåede bestemmelse i § 76 vil kommunalbestyrelsen, udover at skulle tilbyde forældrene en støtteperson efter den foreslåede bestemmelse i § 75, skulle træffe afgørelse om, hvorvidt forældrene har behov for anden støtte. Samtidig vil der skulle træffes en afgørelse om,

hvorvidt forældrene skal have støtte eller ej, og i givet fald hvad denne støtte skal bestå af. Afgørelsen vil skulle begrundes, ligesom der vil skulle gives klagevejledning.

Kommunalbestyrelsen vil som led i børneudredningen efter den foreslåede bestemmelse i § 20 eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet skulle foretage en undersøgelse af familiens forhold, og de forhold, der kan begrunde, at forældrene kan have behov for støtte, bør derfor allerede være kortlagt i forbindelse med børneudredningen. Denne støtte vil kunne være indsatser efter lovens § 32 som f.eks. familiebehandling, forældrekurser, forældreprogrammer eller lignende eller økonomisk støtte efter de foreslåede bestemmelser i § 35. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes skulle være opmærksom på, om der skal gives støtte efter anden lovgivning, f.eks. om alkoholbehandling, en arbejdsmarkedsindsats eller andet, der kan medvirke til, at forældrene kan støttes i at spille en positiv rolle for barnet. Hjælp efter anden lovgivning vil også kunne omfatte kompenserende eller støttende indsatser til forældre med nedsat funktionsevne, eksempelvis i form af personlig og praktisk hjælp, hjælpemidler eller boligindretning efter servicelovens bestemmelser.

Støtten til forældrene vil så vidt muligt skulle medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen, med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i at have samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Uanset om der er mulighed for, at forældrene på sigt kan varetage omsorgen for barnet eller den unge, og barnet eller den unge dermed vil kunne hjemgives til forældrene, eller ej, spiller forældrene ofte en vigtig rolle for barnet eller den unge. Støtten vil derfor også kunne iværksættes med henblik på at støtte forældrene i at have samvær med barnet eller den unge eller på anden måde bidrage til at sikre en positiv udvikling for barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse om støtte til forældrene vil gælde under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, hvad enten afgørelsen træffes med samtykke efter bestemmelsen i den foreslåede § 46 eller uden samtykke efter bestemmelsen i den foreslåede § 47.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 75 er at medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen, med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i at have samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.15.2. og 3.15.3.

Til § 77

Det fremgår af § 54, stk. 2, sidste pkt., i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

Det foreslås med *stk. 1*, at når kommunalbestyrelsen iværksætter støtte efter §§ 75 eller 76, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

Med *stk. 1* foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 54, *stk. 2*, sidste pkt., i serviceloven, med redaktionelle ændringer.

Efter bestemmelsen i den foreslåede § 77, *stk. 1*, vil kommunalbestyrelsen skulle fastsætte en særskilt plan for støtten efter de foreslåede §§ 75 og 76 til forældrene. Denne plan omtales almindeligvis som en "forældrehandleplan". Træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om at tildele støtte til forældrene efter de foreslåede §§ 75 eller 76, og iværksættes støtten, vil kommunalbestyrelsen være forpligtet til at udarbejde en forældrehandleplan, jf. den foreslåede bestemmelse i § 77, *stk. 1*.

Hvis der træffes afgørelse om støtte efter den foreslåede § 77, *stk. 1*, vil der skulle udarbejdes en særskilt forældrehandleplan. Såfremt forældrene er i målgruppen for en helhedsorienteret plan og giver samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78, vil beskrivelsen af støtten skulle indgå heri. Kommunen vil skulle følge op på planen efter reglerne i den foreslåede § 79, uanset om støtten fremgår af en særskilt plan eller en helhedsorienteret plan.

Det foreslås med *stk. 2*, der er ny, at i forbindelse med en indstilling om anbringelse uden samtykke efter § 47 af et barn eller en ung, der har søskende under atten år i husstanden, og hvor anbringelsen er begrundet i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en plan efter § 77, *stk. 1*, uanset om forældrene har afvist at modtage støtten efter §§ 75 eller 76.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen skulle udarbejde en forældrehandleplan efter den foreslåede § 77, *stk. 1*, eller en helhedsorienteret plan efter den foreslåede § 78 uanset om forældrene har afvist støtten, hvis betingelserne i § 77, *stk. 2*, er opfyldt.

Efter gældende ret i § 54, *stk. 2*, sidste pkt., i serviceloven, er kommunalbestyrelsen kun forpligtet til at udarbejde en forældrehandleplan, hvis støtten iværksættes. Således er kommunalbestyrelsen efter gældende ret ikke forpligtet til at udarbejde en forældrehandleplan, hvis forældremyndighedsindehaveren afslår tilbud om støtte efter lovens §§ 75-76.

I sager, hvor kommunalbestyrelsen indstiller, at et barn eller en ung anbringes uden samtykke på grund af omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale problemer hos forældremyndighedsindehaveren, og hvor der er søskende, og dermed flere børn i familien, der potentielt er i en sårbar position, er behovet særligt stort for at sætte målrettet ind med hjælp til hele familien og til at arbejde målrettet med forældrene. Kommunalbestyrelsen vil derfor som udgangspunkt skulle udarbejde en

forældrehandleplan efter § 77, stk. 1, eller en helhedsorienteret plan efter § 78, hvis betingelserne i § 77, stk. 2, er opfyldt, jf. dog § 77, stk. 3.

Efter den foreslåede § 51 vil der skulle udarbejdes en indstilling til børne- og ungeudvalget, når der træffes afgørelse om anbringelse uden samtykke efter bestemmelsen i den foreslåede § 47.

Forpligtelsen til at udarbejde en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan efter den foreslåede § 77, stk. 2, vil kun gælde, hvis kommunalbestyrelsen udarbejder en indstilling efter den foreslåede § 51. Der henvises til bemærkningerne til § 51.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil indstillingen om anbringelse af barnet eller den unge skulle være begrundet i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene. Herved vil skulle forstås, at indstillingen om anbringelse i overvejende grad vil være begrundet i forhold hos forældrene. Efter bestemmelsen i den foreslåede § 47 vil børne- og ungeudvalget kunne træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, hvis der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af: utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge; overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for; misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge; eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Forpligtelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 77, stk. 2, vil kun finde anvendelse, hvis indstillingen i overvejende grad er begrundet i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene. Indstillingen vil således også kunne være delvis begrundet i forhold hos barnet eller den unge, men det afgørende vil være, at indstillingen overvejende er begrundet i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene. Omsorgssvigt vil i denne sammenhæng skulle forstås på samme måde som i den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 1, nr. 1. Ud over omsorgssvigt vil andre alvorlige sociale forhold hos forældrene, som direkte påvirker barnets eller den unges sundhed eller udvikling, også medføre pligt til at udarbejde en forældrehandleplan efter den foreslåede stk. 2. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis barnet eller den unge udsættes for vold eller seksuelle overgreb fra forældremyndighedsindehaverens side. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 47, stk. 1, nr. 2.

Efter den foreslåede stk. 2 vil det være en betingelse for, at kommunalbestyrelsen vil skulle udarbejde en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan, at barnet eller den unge har søskende under atten år. Med søskende vil skulle forstås hel-, halv- og stedsøskende under atten år i husstanden. Fraskilte familier, hvor der kan være hel- og halvsøskende, der bor hos den anden forælder, hvor der ikke er anbragte søskende, vil ikke være omfattet af den foreslåede § 77, stk. 2.

Det foreslås med *stk. 3*, at uanset at betingelserne i stk. 2 er opfyldt, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde, hvor det er åbenlyst unødvendigt, undlade at udarbejde en plan efter § 77, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal begrunde, hvorfor der ikke udarbejdes en plan for støtten til forældrene.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen kunne undlade at udarbejde en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan, hvis det er åbenlyst unødigt. Åbenlyst unødigt vil i denne sammenhæng skulle forstås således, at der vil skulle være en tydelig og stærk grund til, at der ikke vil opnås en positiv effekt ved at udarbejde en forældrehandleplan.

Som eksempel på situationer, hvor det vil være åbenlyst unødigt at udarbejde en plan, vil være situationer, hvor forældrene er ude af stand til at modtage hjælp, og forældrehandleplanen eller den helhedsorienterede plan derfor ikke vil have en effekt. Dette vil kunne skyldes alvorlige sociale problemer, som svære alkohol- eller misbrugsproblemer. Det samme vil være tilfældet, hvis det ikke er muligt at få kontakt til forældrene. Er denne tilstand midlertidig, vil der efterfølgende kunne udarbejdes en forældrehandleplan efter bestemmelsen i den foreslåede § 77, stk. 1.

Er betingelserne i den foreslåede stk. 2, opfyldt, og vurderer kommunalbestyrelsen, at det er åbenlyst unødigt at udarbejde en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan, vil kommunalbestyrelsen skulle begrunde, hvorfor der ikke udarbejdes en forældrehandleplan, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse i § 77, stk. 3, 2. pkt., vil skulle sikre, at kommunalbestyrelsens beslutning om ikke at udarbejde en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan er tilstrækkelig begrundet. Bestemmelsen vil derfor sikre, at kommunalbestyrelsen faktisk tager stilling til, hvorfor der ikke skal udarbejdes en forældrehandleplan eller helhedsorienteret plan. Bestemmelsen vil også sikre, at forældrene har mulighed for at se en begrundelse for, at der ikke er fastsat en forældrehandleplan. Bestemmelsen vil således også bidrage til at styrke forældrenes retssikkerhed.

Begrundelsen vil også kunne bidrage til at sikre et bedre grundlag for det videre arbejde med barnet, forældrene og familien, da begrundelsen vil skulle vedlægges indstillingen til børne- og ungeudvalget, jf. den foreslåede bestemmelse i § 51, stk. 2. Der henvises til bemærkningerne til § 5.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 77 i sin helhed er at sikre støtte til forældrene i sager, hvor et barn er anbragt uden samtykke pga. omsorgssvigt, og hvor der er søskende, og dermed flere børn i familien, der potentielt er i en sårbar position.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.15.2. og 3.15.3.

Til § 78

Det fremgår af § 54, stk. 3, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at kravet om den særskilte plan for støtte til forældrene under anbringelsen af et barn eller en ung, jf. § 54, stk. 2, kan fraviges, og at forældrene i stedet tilbydes en helhedsorienteret plan for en eller begge forældre, når der er tale om forældre med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Forældrene skal give samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan.

Det foreslås med bestemmelsen i § 78, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at kravet om den særskilte plan for støtten til forældrene, jf. § 77, stk. 1, kan fraviges, og at forældrene i stedet tilbydes en helhedsorienteret plan for en eller begge forældre, jf. § 110, når der er tale om forældre med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Forældrene skal give samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan.

Med § 78, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 54, stk. 3, i serviceloven, alene med redaktionelle ændringer.

Med bestemmelsen vil kommunalbestyrelsen kunne beslutte, at kravet om den særskilte plan for støtten til forældrene, jf. den foreslåede § 77, stk. 1, kan fraviges, og at forældrene i stedet tilbydes en helhedsorienteret plan, jf. den foreslåede bestemmelse i § 110, når der er tale om forældre med komplekse og sammensatte problemer, hvor der vil kunne eller vil skulle udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der vil være et koordinationsbehov forbundet hermed. Forælderen vil skulle samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan.

Den foreslåede bestemmelse i § 78 vil indebære, at kommunen vil kunne vælge at tilbyde, at støtte og indsatser til forældre til et anbragt barn eller en ung, jf. de foreslåede §§ 75 og 76, vil kunne indgå i en helhedsorienteret plan, jf. den foreslåede § 110, frem for, at der udarbejdes en særskilt plan for støtten, når forældrene eller familien samlet set har komplekse og sammensatte problemer, som med fordel kan understøttes gennem en sådan helhedsorienteret plan. Den foreslåede bestemmelse i § 78 vil ikke indebære ændringer i forældrenes ret til støtte under anbringelsen af et barn eller en ung uden for hjemmet eller i formålet med denne støtte. Kommunalbestyrelsen vil således fortsat skulle træffe afgørelse om støtte til forældrene under anbringelsen, og støtten vil så vidt muligt skulle medvirke til at løse de problemer, der har været årsag til anbringelsen, herunder støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse, eller støtte forældrene i at kunne udfylde deres forælderrolle også under anbringelsen. Den foreslåede bestemmelse vil ikke indebære ændringer i forældrenes ret til tilbud om en støtteperson under anbringelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 75 og til anden støtte efter den foreslåede bestemmelse i § 76 eller efter anden lovgivning. Den foreslåede bestemmelse i § 78 vil heller ikke indebære ændringer i, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte en plan for støtten til forældrene i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Den foreslåede bestemmelse i § 78 vil heller ikke indebære ændringer i forældrenes adgang til at klage over en afgørelse om støtte i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet.

Den foreslåede bestemmelse i § 78 vil have til formål at understøtte en helhedsorienteret plan for indsatser til forældre med komplekse problemer, der går på tværs af sektorområder, idet kommunalbestyrelsen foreslås at få adgang til at tilbyde disse forældre, at støtte efter de foreslåede bestemmelser i §§ 75 og 76 indgår i en helhedsorienteret plan, jf. den foreslåede § 110. Den helhedsorienterede plan vil skulle udarbejdes i samarbejde med borgeren og vil skulle samle

indsatser og tilbud på tværs af lovgivning og sektorområder. Den helhedsorienterede plan for forældrene vil, ud over støtte i forbindelsen med anbringelsen, kunne indeholde andre relevante indsatser, afhængigt af forældrenes konkrete forhold, som f.eks. beskæftigelsesrettede indsatser efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller sociale indsatser efter serviceloven. Planen vil skulle medvirke til at sikre borgeren og myndighederne overblik over og sammenhæng mellem borgerens indsatser f.eks. på tværs af det sociale område, undervisnings- og uddannelsesområdet eller beskæftigelsesområdet.

Kommunens vurdering af, om forældrene med fordel kan tilbydes en helhedsorienteret plan, vil som udgangspunkt bero på en konkret vurdering og vil bl.a. skulle baseres på, om forældrene vurderes at have komplekse og sammensatte problemer, som med fordel kan sammentænkes via en helhedsorienteret plan. Der vil for eksempel kunne være tale om en jobparat kontanthjælpsmodtager, som får en beskæftigelsesrettet indsats i "Min Plan" og også modtager støtte efter den foreslåede bestemmelse i § 76 på baggrund af anbringelse af forælders barn, og hvor det vil være hensigtsmæssigt at samle indsatserne i en helhedsorienteret plan. Derudover vil andre personlige forhold for forældrene, f.eks. forældrenes motivation, samarbejdsvilje, egne og familiemæssige ressourcer m.v. kunne indgå i vurderingen af, hvordan indsatserne mest hensigtsmæssigt tilrettelægges, herunder også hvorvidt forældrene bør tilbydes en helhedsorienteret plan. Samtidig vil administrative hensyn, herunder hensyn til bl.a. organisatoriske, ledelsesmæssige og prioriteringsmæssige forhold, kunne indgå i kommunernes vurdering af, om forældrene kan tilbydes en helhedsorienteret plan. Den foreslåede § 78 vil ikke give forældrene et retskrav på at få tilbudt en helhedsorienteret plan.

Komplekse og sammensatte problemer vil f.eks. kunne dække over, at forældrene har flere samtidige udfordringer, som f.eks. sygdom, funktionsnedsættelser, arbejdsløshed eller misbrugsproblemer, der skal tages højde for ved tilrettelæggelsen af indsatser for forældrene, og at der er tale om udfordringer, som har betydning for flere områder af forældrenes tilværelse f.eks. i forhold til familielivet, beskæftigelse eller uddannelse, og at disse udfordringer medfører kontakt med flere forvaltninger, myndigheder eller tilbud. Ved koordinationsbehov vil skulle forstås, at forældrenes og familiens udfordringer og de indsatser, der sættes i gang på baggrund heraf, medfører et behov for, at indsatserne koordineres mellem forskellige myndigheder, forvaltninger eller tilbud, så der sikres en sammenhængende indsats.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen kunne tilbyde, at planen for støtte efter den foreslåede bestemmelse i § 77, stk. 1, kan indgå i den helhedsorienterede plan for støtte og indsatser på tværs af sektorområder, frem for at der udarbejdes en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med anbringelsen af et barn eller en ung. Den helhedsorienterede plan vil kunne omfatte begge forældre.

Kommunens beslutning om at udarbejde en helhedsorienteret plan vil alene være en processuel beslutning og vil ikke berøre de tilbud og indsatser, som forældrene har ret til efter de foreslåede regler. Beslutningen om at udarbejde en helhedsorienteret plan vil ikke være en forvaltningsretlig

afgørelse, og forældrene vil ikke kunne klage over kommunens beslutning. Forældrene vil kunne klage over de afgørelser om indsatser, der indgår i en helhedsorienteret plan.

Forældrene vil skulle samtykke til, at der udarbejdes en helhedsorienteret plan, der samler indsatser på tværs af sektorområder. Samtykket vil kunne bidrage til en generel accept fra forælderen af, at kommunen foretager en tværgående koordinering af indsatser og i den forbindelse deler oplysninger om forælderen til udarbejdelsen af planen. Samtidig vil samtykket være et vigtigt element i at sikre forældrenes ejerskab til og deltagelse i arbejdet med at sikre en sammenhængende og koordineret indsats gennem den helhedsorienterede plan. Samtykke vil i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende bestemmelse i § 54, stk. 3, i serviceloven, skulle forstås i overensstemmelse med definitionen i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11, enhver frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling, jf. Folketidende 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 35. Såfremt forældrene ikke samtykker til en helhedsorienteret plan, vil kommunen skulle udarbejde en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med anbringelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 77, stk. 1.

Såfremt der udarbejdes en helhedsorienteret plan for støtten til forældrene under anbringelsen, og den ene eller begge forældre efterfølgende trækker samtykket tilbage, vil kommunen herefter hurtigst muligt skulle flytte den del af indholdet af den helhedsorienterede plan, der vedrører støtten til forældrene under anbringelsen, til en særskilt plan, jf. bestemmelsen i den foreslåede § 77, stk. 1.

Hvis forældrene er omfattet af integrationslovens § 16, vil støtten til forældrene kunne samles i integrationskontrakten, jf. § 19 b i lov om integration af udlændinge i Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020 som ændret ved § 3 i lov nr. 1192 af 8. juni 2021.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 78 er at understøtte en helhedsorienteret plan for indsatser til borgere med komplekse problemer, der går på tværs af sektorområder, idet kommunalbestyrelsen får adgang til at tilbyde at støtten til forældre efter de foreslåede bestemmelser i §§ 75 og 76 indgår i en helhedsorienteret plan.

Til § 79

Det fremgår af § 70, stk. 4, i serviceloven, at hvis der er udarbejdet en plan for støtten til forældrene efter § 54, stk. 2 eller stk. 3, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at revidere denne, når der er behov for det. Kommunalbestyrelsen skal, senest tre måneder efter at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, tilbyde en sådan revision. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst tolv måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at revidere en udarbejdet plan for støtten til forældrene efter §§ 77 eller 78 når der er behov for det, jf. dog § 73, stk. 2 og stk. 3.

Med stk. 1 foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 70, stk. 4, 1. pkt. i serviceloven, med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen vil medføre, at hvis der er udarbejdet en plan for støtten til forældrene efter de foreslåede bestemmelser i §§ 77 eller 78, vil kommunalbestyrelsen skulle tilbyde at revidere denne, når der er behov for det.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde forældrene en revision af planen for støtten efter behov, vil i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende bestemmelse i § 70, stk. 4, i serviceloven, jf. Folketidende 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 38, gælde uanset om planen for støtten til forældrene i forbindelse med anbringelsen af et barn eller en ung udarbejdes som en særskilt plan, jf. den foreslåede § 77 eller som en del af en samlet plan for støtten, jf. den foreslåede § 78. Hvis forældrenes plan for støtte under anbringelsen af et barn eller en ung indgår i en helhedsorienteret plan, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78, vil kommunen skulle tilbyde at revidere de dele af forældrenes samlede plan, der vedrører støtte til forældre under et barns anbringelse, når der er behov for det.

Behovet for revision vil f.eks. kunne opstå ved ændringer i barnets, den unges eller forældrenes forhold under anbringelsen, og når der iværksættes nye indsatser.

Forpligtelsen til at revidere forældrehandleplanen efter den foreslåede § 79, stk. 1, vil ikke gælde i de tilfælde, hvor der er udarbejdet en plan efter forpligtelsen i den foreslåede § 77, stk. 2, men hvor barnet eller den unge ikke efterfølgende anbringes.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen senest tre måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, skal tilbyde en revision af planen for støtten efter § 79, stk. 1.

Med stk. 2 foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 70, stk. 4, 2. pkt., i serviceloven, med redaktionelle ændringer.

Kommunalbestyrelsen vil således senest tre måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, skulle tilbyde en revision efter stk. 1 af de dele af den samlede plan, der vedrører støtte til forældrene under anbringelsen, uanset om der er tale om en særskilt plan, eller om støtten indgår i den helhedsorienterede plan for den ene eller begge forældre. Revision vil i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende bestemmelse i § 70, stk. 4, i serviceloven, jf. Folketidende 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 38, fortsat skulle tilbydes første gang senest tre måneder efter anbringelsen.

Forpligtelsen til at revidere forældrehandleplanen efter den foreslåede § 79, stk. 2, vil ikke gælde i de tilfælde, hvor der er udarbejdet en plan efter forpligtelsen i den foreslåede § 77, stk. 2, men hvor barnet eller den unge ikke efterfølgende anbringes.

Det foreslås med *stk. 3*, at hvis kommunalbestyrelsen har foretaget en revision efter § 79, stk. 1 eller stk. 2, skal kommunalbestyrelsen herefter med højst tolv måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

Med *stk. 3* foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 70, stk. 4, sidste pkt., i serviceloven, med redaktionelle ændringer.

Uanset bestemmelsen i den foreslåede § 79, stk. 1, om at kommunalbestyrelsen skal tilbyde at revidere planen for støtte, vil det efter *stk. 3* og i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende bestemmelse i § 70, stk. 4, i serviceloven, jf. Folketidende 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 38, gælde, at hvis kommunalbestyrelsen har foretaget en revision de foreslåede bestemmelser i § 79, stk. 1 eller stk. 2, skal kommunalbestyrelsen herefter med højst tolv måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen eller af relevante dele af en helhedsorienteret plan.

Forpligtelsen til at revidere forældrehandleplanen efter den foreslåede *stk. 3* vil ikke gælde i de tilfælde, hvor der er udarbejdet en plan efter forpligtelsen i den foreslåede § 77, stk. 2, men hvor barnet eller den unge ikke efterfølgende anbringes.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 78 er at sikre, at støtten hele tiden tilgodeser forældrene samt barnets eller den unges behov og fortsat bidrager til at nå de mål, der er opstillet i den enkelte sag.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.15.2. og 3.15.3.

Til § 80

Der er ikke i dag fastsat en samlet, overordnet bestemmelse som rammesætter kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre den særlige rådgivning, hjælp og støtte, som alene er målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Serviceloven danner i dag rammen om de regler, som regulerer indsatser til børn og unge, der har et særligt behov for kompenserende hjælp og støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier. Det drejer sig både om bestemmelser, som specifikt er målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier, om bestemmelser, som har både børn, unge og voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som målgruppe, samt om bestemmelser om hjælp og støtte, der primært er målrettet voksne, men som i et vist

omfang også kan danne afsæt for hjælp og støtte til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Endvidere indeholder såvel serviceloven som retssikkerhedsloven en række bestemmelser om tilrettelæggelsen af de indsatser, som skal iværksættes over for børn og unge med behov for særlig støtte, herunder børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Det fremgår således af servicelovens § 1 at hjælp og støtte skal gives på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov. Det fremgår endvidere af servicelovens § 19, stk. 1, at opgaver og tilbud, der omfatter børn, unge og deres familier, skal udføres i samarbejde med forældrene med henblik på at fremme børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Det fremgår ligeledes af servicelovens § 19, stk. 3, at den indsats, der iværksættes over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal sættes i sammenhæng med indsatser over for de samme børn og unge efter anden lovgivning. Endeligt fremgår det af servicelovens § 46, stk. 2, at støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, skal tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkeltes unges og familiens forhold, samt af servicelovens § 46, stk. 3, at støtten skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer.

I forlængelse af aftalen om Børnene Først vurderes der at være behov for at fastsætte en samlet ramme for den rådgivning, hjælp og støtte, som alene er målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde særlig hjælp og støtte efter det foreslåede kapitel 8 til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Med den foreslåede *stk. 1*, rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte, overordnede ansvar for at sikre, at børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier vil få den særlige hjælp og støtte, som de har behov for.

Målgruppen for den særlige hjælp og støtte, som nævnes i det foreslåede § 80, stk. 1, vil være de børn og unge under 18 år og deres familier, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse hos barnet eller den unge efter gældende ret er i målgruppen for målrettet hjælp og støtte til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier efter servicelovens bestemmelser.

Med nedsat funktionsevne forstås en nedsat kropslig eller kognitiv funktion, som har betydning i forhold til barnets eller den unges daglige tilværelse.

For en stor del af den konkrete hjælp og støtte, der vil kunne iværksættes efter barnets lov, vil det i overensstemmelse med gældende ret være en betingelse, at barnet eller den unge har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller en indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Med betydelig funktionsnedsættelse forstås, at funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse. I vurderingen af, om funktionsnedsættelsen er betydelig, vil der skulle foretages en bred vurdering i forhold til barnets eller den unges samlede livssituation, herunder funktionsnedsættelsens eventuelle betydning for barnets eller den unges aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold etc.

Med varigt nedsat funktionsevne forstås, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Ofte vil funktionsnedsættelsen være en belastning resten af livet.

Med indgribende lidelse forstås, at lidelsen vil skulle være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Ved kronisk lidelse forstås sygdomstilstande og lignende, som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år; i praksis vil der kunne lægges vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud. Kroniske lidelser vil omfatte sygdomstilstande o.l., som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år. Der lægges således i praksis vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud.

Ved langvarig lidelse vil der i praksis kunne lægges vægt på om lidelsen skønnes at vare 1 år eller mere, og det vil således ikke være en forudsætning at det drejer sig om en uhelbredelig lidelse. Det vil dog ikke være udelukket at yde støtte, selv om lidelsen forventes at vare mindre end et år.

Baggrunden for forslaget er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Den foreslåede barnets lov vil således fremover også skulle danne rammen for den særlige hjælp og støtte, som alene er målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Som følge heraf vil kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre den særlige hjælp og støtte, herunder kompenserende indsatser, til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier fremover skulle imødekommes med afsæt i den foreslåede barnets lov.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at hjælp og støtte efter dette kapitel tilrettelægges med afsæt i barnets eller den unges perspektiv og i samarbejde med forældrene ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns, den enkelte unges og den enkelte families ressourcer og behov, samt at hjælp og støtte skal iværksættes med henblik på at fremme børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed eller med henblik på at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for barnet, den unge eller familien.

Det foreslåede *stk. 2*, er en videreførelse af de principper, som i dag fremgår af servicelovens § 1, *stk. 2* og *stk. 3, 2. pkt.*, samt principperne fra servicelovens § 19, *stk. 1* og *3*, i en sammenskrevet form med sproglige ændringer med henblik på at gøre bestemmelsen mere overskuelig og forståelig. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Det foreslåede *stk. 2* vil skulle synliggøre, at kommunalbestyrelsen også i forbindelse med tilrettelæggelsen af særlig hjælp og støtte til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier vil skulle iagttage de generelle og grundlæggende principper for hjælp og støtte, som foreslås fastlagt i det foreslåede kapitel 1.

Disse foreslåede principper, der som nævnt i medfør af de foreslåede kapitel 1 og 2 også gælder andre tilbud om hjælp og støtte efter barnets lov, vil skulle medvirke til at sikre, at den særlige hjælp og støtte vil afspejle barnets eller den unges støttebehov, og at de tiltag, der vil blive iværksat, matcher de behov, som den enkelte har.

De foreslåede principper vil samtidig skulle understøtte, at også hjælp og støtte efter det foreslåede kapitel 8 vil skulle tilrettelægges i samarbejde med forældrene med henblik på at understøtte den enkeltes udvikling, trivsel og selvstændighed og/eller lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for barnet, den unge eller familien.

Endelig foreslås det med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at den hjælp og støtte til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier efter det foreslåede kapitel 8 tilrettelægges i sammenhæng med de øvrige tilbud og indsatser efter den foreslåede barnets lov, serviceloven samt anden relevant lovgivning.

Den foreslåede forpligtelse i den foreslåede *stk. 3*, har baggrund i det forhold, at en del af de børn, unge og familier, som vil kunne få særlig kompenserende støtte efter det foreslåede kapitel 8, ligeledes vil være en del af målgruppen for hjælp og støtte efter andre bestemmelser i denne lov, hjælp og støtte efter serviceloven eller indsatser efter anden lovgivning, eksempelvis behandling efter sundhedsloven eller indsatser efter dagtilbudsloven, folkeskoleloven eller reglerne om en kommunal ungeindsats. .

Det foreslåede stk. 3, er en let omskreven videreførelse af den forpligtelse, kommunalbestyrelsen i medfør af servicelovens § 19, stk. 3, har til at sørge for, at indsatsen for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier efter serviceloven sættes i sammenhæng med den indsats, der iværksættes over for de samme børn og unge efter anden lovgivning. Med det foreslåede stk. 2, videreføres bestemmelsen i servicelovens § 19, stk. 3 således med sproglige opdateringer. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Formålet med det foreslåede stk. 3 er at skabe grundlag for, at de indsatser, der vil skulle iværksættes for børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier, vil blive tænkt sammen med de eventuelle øvrige indsatser, der iværksættes for børnene, de unge og familierne.

Med den foreslåede § 80 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af adgangen til hjælp og støtte til børn og unge under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier som følge af de sammenskrivninger og øvrige sproglige tilpasninger af de bestemmelser, der videreføres fra serviceloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 81

Serviceloven danner i dag rammen om de regler, som regulerer kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde rådgivning og vejledning af særlig relevans for børn og unge, der har behov for særlig støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Servicelovens § 10, stk. 4, forpligter således kommunalbestyrelsen til at yde rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf. Kommunalbestyrelsen skal i medfør af servicelovens § 11, stk. 7, tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier. Det fremgår endvidere af servicelovens § 11, stk. 7, 2. pkt., at opgaverne med at tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

Endvidere følger det af servicelovens § 11, stk. 8, at kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det følger af servicelovens § 11, stk. 9, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om familievejlederordningen. Bemyndigelsen i servicelovens § 11, stk. 9, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 583 af 23. juni 2009 om familievejlederordningen efter lov om social service § 11, som fastlægger nærmere rammer for ordningens indhold og omfang, herunder afgrænsning af familievejlederens kompetencer.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier.

Med den foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte overordnede ansvar for at tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og deres familier.

Kommunalbestyrelsen vil efter det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, skulle yde gratis rådgivning og behandling til børn og unge med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser og deres familier. Rådgivningen vil række ud over den generelle familieorienterede rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien, jf. den foreslåede § 29, men vil på den anden side ikke skulle angå problemer, der er så store, at der vil skulle sættes hjælp og støtte i værk efter de foreslåede §§ 30, 32, 46-47, 82 eller 85-90.

Rådgivningen og behandlingen vil eksempelvis kunne omfatte psykologsamtaler, familiebehandling, fysio- eller ergoterapeutisk behandling eller tilbud om mestringskurser eller lignende læringsforløb til barnet, den unge eller familien.

Endelig vil kommunalbestyrelsen efter det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*, skulle undersøge barnets eller den unges problemer.

Den foreslåede forpligtelse til at undersøge barnets eller den unges problemer efter det foreslåede § 81, *stk. 1, 1. pkt.*, vil være et supplement til de generelle forpligtelser til at afdække forholdene, som vil følge af bestemmelserne i det foreslåede kapitel 3 i lovforslaget.

Baggrunden for forslaget er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Den foreslåede barnets lov vil således fremover også skulle danne rammen for den gratis rådgivning, undersøgelse og behandling, som er målrettet børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier. For så vidt angår børn og unge med adfærdsvanskeligheder og deres familier henvises til § 31 og bemærkningerne hertil. Med det foreslåede *stk. 1* videreføres bestemmelsen i servicelovens § 11, *stk. 7* med sproglige opdateringer som afspejler, at stykket alene vil skulle omfatte gratis rådgivning, undersøgelse og behandling til børn og unge med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser og deres familier. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

I overensstemmelse med gældende ret vil formålet med rådgivning, undersøgelse og behandling efter det foreslåede *stk. 1*, vil således dels være at afhjælpe de problemer, der allerede eksisterer, og

som i nogle tilfælde kan have forbigående karakter, dels at forebygge at problemerne vokser sig større, så der ikke senere bliver behov for at iværksætte mere omfattende hjælp og støtte.

Det foreslås med § *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf.

Formålet med det foreslåede § *stk. 2* er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremover vil have en forpligtelse til at rådgive om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt tilbyde instruktion i brugen heraf.

Med det foreslåede *stk. 2* videreføres servicelovens § 10, *stk. 4, 1. pkt.* uden indholdsmæssige ændringer.

Det fremgår af servicelovens § 10, *stk. 1, 4. pkt.*, at gratis rådgivning kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter serviceloven eller anden lovgivning. Det fremgår af servicelovens § 10, *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med rådgivningen skal være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter serviceloven eller anden lovgivning. Det fremgår desuden af servicelovens § 10, *stk. 4, 2. pkt.*, at kommunens tilbud om rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf kan varetages i samarbejde med andre kommuner, ligesom det tilsvarende fremgår af servicelovens § 11, *stk. 7, 2. pkt.*, at opgaverne i forbindelse med kommunens tilbud om gratis rådgivning, undersøgelse og behandling kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

Det foreslås med § *81, stk. 3*, at kommunalbestyrelsens rådgivning efter de foreslåede bestemmelser i § 81, *stk. 1 og 2*, kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med rådgivningen skal være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Den foreslåede § 81, *stk. 3*, er en videreførelse af de rammer for tilrettelæggelsen af kommunalbestyrelsens rådgivning, som efter gældende ret fremgår af servicelovens § 10, *stk. 1, 4. pkt.* og § 10, *stk. 3*, som i den foreslåede form er sammenskrevet med henblik på at gøre bestemmelsen mere overskuelig. Dog foreslås servicelovens § 10, *stk. 4, 2. pkt.* samt servicelovens § 11, *stk. 7, 2. pkt.* om, at opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner ikke videreført, da denne mulighed foreslås at ville skulle fremgå af barnets lov § 11, *stk. 1*, og der derfor ville være tale om dobbeltregulering. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i forbindelse med den sproglige sammenskrivning og tilretning.

Formålet med det foreslåede *stk. 3*, er at synliggøre, at rådgivning og vejledning til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier efter det foreslåede § 81, *stk. 1 og 2* også fremover vil kunne ydes enten selvstændigt eller i forbindelse med anden rådgivning. Endvidere il det foreslåede *stk.* skulle synliggøre, at kommunalbestyrelsen også fremover i forbindelse med rådgivning og vejledning efter det foreslåede § 81, *stk. 1 og 2*, vil skulle være

opmærksom på om barnet, den unge eller familien har behov for hjælp og støtte efter barnets lov eller anden lovgivning.

Det fremgår af servicelovens § 11, stk. 8, at kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt at vejledningen skal tilbydes, inden for 3 måneder efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret.

Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, samt at vejledningen skal tilbydes inden for tre måneder efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret.

Den foreslåede ordningen vil skulle omfatte både familier med nyfødte børn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og familier, hvor funktionsnedsættelsen konstateres under barnets opvækst.

Vejledningen vil skulle medvirke til at øge familiens kendskab til muligheden for iværksættelse af sociale indsatser og kendskabet til de tilbud om offentlig hjælp på tværs af sektorerne, som barnets opvækst- og udviklingsvilkår i vidt omfang vil være betinget af.

Kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde hjemmebesøg inden for tre måneder efter, at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at barnets funktionsnedsættelse er konstateret.

Familievejlederen vil skulle kunne tilbyde en introducerende og helhedsorienteret information og vejledning om familiens rettigheder og hjælpemuligheder på tværs af sektorerne og oplyse om, hvad der findes af bl.a. vidensmiljøer og interesseorganisationer på området. Familievejlederen vil desuden skulle kunne tilbyde at formidle kontakt til andre familier med børn med nedsat funktionsevne med henblik på dannelse af netværk.

Familievejlederen vil ikke have kompetence til at træffe afgørelser om hjælpen til familien, men vil skulle kunne formidle kontakten og viden om familien til den kommunale socialforvaltning.

Information og vejledning vil så vidt muligt skulle gives ved besøg i hjemmet, bl.a. fordi familievejlederen på den måde får mulighed for at få et bedre indtryk af forældrenes, barnets og eventuelle søskendes behov og af de hjemlige forhold generelt, hvilket kan have relevans for vejledningen.

Når vejledningen i regi af familievejlederordningen er afsluttet, vil familierne have ret til fortsat rådgivning og vejledning fra kommunalbestyrelsen efter de øvrige regler herom i barnets lov.

Baggrunden for forslaget er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov,

barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Den foreslåede barnets lov vil således fremover også skulle danne rammen for den familievejledning, som er målrettet familier med børn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Med det foreslåede stk. 4 videreføres den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 11, stk. 8, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

Formålet med den foreslåede videreførelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at etablere en familievejlederordning er også fremover at sikre, at familier med børn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne i den indledende fase efter, at funktionsnedsættelsen er konstateret, vil få et tilbud om indgående vejledning for at styrke familiens og barnets videre udvikling og trivsel set i lyset af familiens ændrede livssituation som følge af barnets funktionsnedsættelse.

Det fremgår af servicelovens § 11, stk. 9, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om familievejlederordningen.

Det foreslås med *stk. 5*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om familievejlederordningen.

I overensstemmelse med gældende ret forventes bemyndigelsen udmøntet i en bekendtgørelse, som vil tydeliggøre målgruppen for familievejledningen, fastlægge nærmere rammer for familievejledningens indhold, herunder forpligtelsen til at formidle oplysninger om relevante støttemuligheder, vidensmiljøer og interesseorganisationer samt fastslå at familievejlederen ikke har kompetence til at træffe afgørelse om konkrete indsatser, men pligt til at formidle kontakt og viden om familien til socialforvaltningen.

Det foreslåede stk. 5, er en videreførelse af den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse i servicelovens § 11, stk. 9, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

Med den foreslåede § 81 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af adgangen til rådgivning, undersøgelse og behandling til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier som følge af de sproglige tilpasninger af de bestemmelser, der foreslås videreført fra serviceloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Det fremgår af servicelovens § 32, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsens træffer afgørelse om hjælp til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte.

Det fremgår af servicelovens § 32, stk. 1, 2. pkt., at hjælpen kan tilrettelægges i særlige dagtilbud, i særlige klubtilbud eller i forbindelse med andre tilbud efter serviceloven eller efter dagtilbudsloven, samt at hjælpen også kan udføres helt eller delvis af forældrene i hjemmet som hjemmetræning.

Det foreslås med § 82, at kommunalbestyrelsen til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte, skal træffe afgørelse om hjælp, der kan tilrettelægges 1) i særlige dagtilbud, 2) i særlige klubtilbud, 3) helt eller delvis af forældrene i hjemmet som hjemmetræning 4) i forbindelse med andre tilbud efter barnets lov eller efter dagtilbudsloven.

Den foreslåede § 82, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32, stk. 1, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer. Det bemærkes, at den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32, stk. 2, som giver social- og ældreministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om samarbejdet med forældre, om inddragelse af barnet eller den unge, om udredning af barnets eller den unges behov og om fremgangsmåden ved kommunalbestyrelsens sagsbehandling, ikke foreslås videreført i den foreslåede § 82. Reguleringen i denne bemyndigelse samt i §§ 1 og 2 i bekendtgørelse nr. 717 af 9. juni 2016 om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte, som udmønter bemyndigelsen, foreslås i stedet videreført i kapitel x.

Med den foreslåede § 82, vil kommunalbestyrelsen blive forpligtet til at træffe afgørelser om hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte, som har behov herfor på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Hjælpen vil kunne tilrettelægges i særlige dagtilbud, i særlige klubtilbud eller andre tilbud efter barnets lov eller efter dagtilbudsloven. Den foreslåede § 82 vil endvidere fortsat skabe hjemmel til, at hjælpen helt eller delvis vil skulle kunne udføres af forældrene i hjemmet som hjemmetræning, jf. den foreslåede § 85.

Formålet med det foreslåede § 82, stk. 1 er at videreføre kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilgodese børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevnes behov for særlig støtte, behandling og træning, således at de får gode muligheder for udvikling og trivsel.

Med den foreslåede § 82 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af adgangen til særlige indsatser til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier som følge af de sproglige tilpasninger af de bestemmelser, der foreslås videreført fra serviceloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 83

Det fremgår af servicelovens § 32, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven. Det fremgår endvidere af servicelovens § 32, stk. 4 og 5, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler forældrebestyrelser i særlige dagtilbud samt om beregning af tilskud og egenbetaling for ophold i de særlige dagtilbud.

Bemyndigelsen i servicelovens § 32, stk. 4, vedrørende forældrebestyrelser er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1033 af 20. august 2007 om forældrebestyrelser i særlige dagtilbud, som fastlægger nærmere rammer for kommunalbestyrelsens forpligtelse til at oprette forældrebestyrelser, herunder de betingelser hvorunder kommunalbestyrelsen kan fravige denne forpligtelse, rammerne for forældrebestyrelsernes arbejde og kompetencer samt rammerne for oprettelse af forældrebestyrelser i selvejende, særlige dagtilbud.

Bemyndigelsen i servicelovens § 32, stk. 5, vedrørende beregning af tilskud og egenbetaling for særlige dagtilbud er udmøntet i § 1 i bekendtgørelse nr. 1034 af 20. august 2007 om tilskud til ophold i særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som fastlægger rammerne for beregningen af forældrebetalingen i de særlige dagtilbud, herunder pålægger kommunalbestyrelsen at yde 100 pct. tilskud til ophold i særlige dagtilbud, hvis barnet er optaget alene eller i hovedsagen af behandlingsmæssige grunde.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven.

Det foreslåede stk. 1, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32, stk. 3, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Med det foreslåede stk. 1 forpligtes kommunalbestyrelsens til at sikre det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter dagtilbudsloven.

De særlige dagtilbud vil i overensstemmelse med gældende ret kunne oprettes og drives som selvstændige dagtilbud eller oprettes og drives i forbindelse med et dagtilbud.

Kommunalbestyrelsen vil herudover kunne indgå aftale med regionsrådet, med andre kommuner eller med selvejende særlige dagtilbud om oprettelse og drift af et særligt dagtilbud i form af f.eks. vuggestuer, børnehaver, aldersintegrerede institutioner og fritidshjem.

Særlige dagtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., vil skulle oprettes efter § 82 i den foreslåede barnets lov.

De særlige dagtilbudspladser vil i overensstemmelse med gældende ret skulle tilbydes børn med så omfattende funktionsnedsættelser, at det ikke vil være muligt at tilbyde dem tilstrækkelig individuel støtte og behandling til, at de kan integreres i et alment tilbud, som også rummer børn uden funktionsnedsættelser.

Dette vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis barnets behov tilsiger, at der skal være helt særlige fysiske rammer for tilbuddet eller en helt særlig sammensætning af det faste personale i daginstitutionen. Det kan også være tilfældet, hvis barnets funktionsnedsættelse og behov er så omfattende, at indsatsen i dagtilbuddet hovedsageligt består af behandling og pleje.

Det foreslås med *stk. 2*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om forældrebestyrelser i særlige dagtilbud samt om beregning af tilskud og egenbetaling for ophold i de særlige dagtilbud.

Den foreslåede *stk. 2*, er en videreførelse af de eksisterende bemyndigelsesbestemmelser i servicelovens § 32, *stk. 4 og 5*, som i den foreslåede form er sammenskrevet med henblik på at gøre bestemmelsen mere overskuelig. Der er ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer i forbindelse med den foreslåede sammenskrivning.

I overensstemmelse med gældende ret forventes bemyndigelsen udmøntet i en bekendtgørelse, som fastlægger nærmere rammer for kommunalbestyrelsens forpligtelse til at oprette forældrebestyrelser, herunder de betingelser hvorunder kommunalbestyrelsen kan fravige denne forpligtelse, rammerne for forældrebestyrelsernes arbejde og kompetencer samt rammerne for oprettelse af forældrebestyrelser i selvejende, særlige dagtilbud. Bekendtgørelsen forventes endvidere i overensstemmelse med gældende ret at fastlægge rammerne for beregningen af forældrebetalingen i de særlige dagtilbud, herunder pålægge kommunalbestyrelsen at yde 100 pct. tilskud til ophold i særlige dagtilbud, hvis barnet er optaget alene eller i hovedsagen af behandlingsmæssige grunde.

Med den foreslåede § 83 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af adgangen til særlige dagtilbud til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier eller i rammerne for forældrebestyrelser eller forældrebetaling som følge af de sproglige tilpasninger af de bestemmelser, der foreslås videreført fra serviceloven.

Den foreslåede barnets lov vil således fremover også skulle danne rammen for de særlige dagtilbud, som skal tilbydes børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 84

Det fremgår af servicelovens § 36, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til større børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven. Det fremgår endvidere af servicelovens § 36, stk. 2, at social- og ældreministeren har bemyndigelse til at fastsætte regler om beregning af tilskud og egenbetaling for ophold i de særlige klubtilbud.

Bemyndigelsen i servicelovens § 36, stk. 2, vedrørende beregning af tilskud og egenbetaling for særlige dagtilbud er udmøntet i § 2 i bekendtgørelse nr. 1034 af 20. august 2007 om tilskud til ophold i særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som fastlægger rammerne for beregningen af forældrebetalingen i de særlige klubtilbud, herunder pålægger kommunalbestyrelsen at yde 100 pct. tilskud til ophold i særlige klubtilbud, hvis barnet eller den unge er optaget alene eller i hovedsagen af behandlingsmæssige grunde.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til større børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven.

Med det foreslåede stk. 1 videreføres bestemmelsen i servicelovens § 36, stk. 1, med sproglige opdateringer. Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer.

Med det foreslåede § stk. 1, forpligtes kommunalbestyrelsen til at sikre det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til større børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et tilbud efter dagtilbudsloven.

De særlige klubtilbudspladser vil i overensstemmelse med gældende ret skulle tilbydes børn og unge med så omfattende funktionsnedsættelser, at det ikke vil være muligt at tilbyde dem tilstrækkelig individuel støtte og behandling til, at de kan integreres i et alment tilbud, som også rummer børn og unge uden funktionsnedsættelser.

Dette vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis barnets behov tilsiger, at der skal være helt særlige fysiske rammer for tilbuddet eller en helt særlig sammensætning af det faste personale i klubtilbuddet. Det kan også være tilfældet, hvis barnets funktionsnedsættelse og behov er så omfattende, at indsatsen i klubtilbuddet hovedsageligt består af behandling og pleje.

De særlige klubtilbud til større børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne vil i overensstemmelse med gældende ret kunne oprettes og drives som selvstændige tilbud eller i forbindelse med et almindeligt klubtilbud oprettet efter dagtilbudsloven. Kommunalbestyrelsen vil herudover kunne indgå aftale med regionsrådet, med andre kommuner eller med selvejende særlige klubtilbud om oprettelse og drift af et særligt klubtilbud.

I overensstemmelse med gældende ret vil er med den foreslåede § 84 ikke blive fastsat en øvre aldersgrænse for optagelse i særlige klubtilbud. Dette indebærer, at unge over 18 år også fremover vil kunne forblive i klubtilbuddet, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt. Kommunalbestyrelsens forpligtelse efter den foreslåede § 84 vil dog alene omfatte aldersgruppen under 18 år.

Det foreslås med *stk. 2*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om beregning af tilskud og egenbetaling for ophold i de særlige klubtilbud.

Det foreslåede *stk. 2*, er en videreførelse af den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse i servicelovens § 36, *stk. 2*, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

I overensstemmelse med gældende ret forventes bemyndigelsen udmøntet i en bekendtgørelse, som fastlægger rammerne for beregningen af forældrebetalingen i de særlige klubtilbud, herunder pålægge kommunalbestyrelsen at yde 100 pct. tilskud til ophold i særlige klubtilbud, hvis barnet eller den unge er optaget alene eller i hovedsagen af behandlingsmæssige grunde.

Med den foreslåede § 84 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af adgangen til særlige klubtilbud til større børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af de sproglige tilpasninger af de bestemmelser, der foreslås videreført fra serviceloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 85

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at godkende og yde støtte i forbindelse med forældres hjemmetræning af børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne fremgår i dag af servicelovens § 32 a.

Det fremgår således af servicelovens § 32 a, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra forældremyndighedsindehaveren godkender, at forældrene helt eller delvis udfører hjemmetræning i hjemmet, hvis følgende betingelser er opfyldt: 1) Hjemmetræningen fremmer barnets eller den unges tarv og trivsel og imødekommer barnets eller den unges behov. 2) Forældrene er i stand til at udføre opgaverne. 3) Hjemmetræningen sker efter dokumenterbare træningsmetoder.

Det fremgår servicelovens § 32 a, stk. 2, at sundhedsfaglige træningselementer, som enten er fastlagt som sygehusbehandling eller på anden vis har karakter af specialiseret sundhedsfaglig behandling, ikke kan godkendes som en del af hjemmetræningen.

Endvidere fremgår det af servicelovens § 32 a, stk. 3, at godkendelse skal ske på baggrund af børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, skal kommunalbestyrelsen sikre, at afgørelsen om godkendelse af træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer.

Det fremgår af servicelovens § 32 a, stk. 4, at kommunalbestyrelsen løbende skal føre tilsyn med indsatsen over for barnet eller den unge, herunder at indsatsen tilgodeser barnets eller den unges fysiske, psykiske og sociale behov. Hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, skal kommunalbestyrelsen sikre, at tilsynet med træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer

Det fremgår af servicelovens § 32 a, stk. 5, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 42 og 43 til forældre, der forsørger og træner et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet. Af servicelovens § 32 a, stk. 5, 2. pkt. fremgår det endvidere, at der ikke kan ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning af børn efter kapitel 8 i lov om friskoler og private grundskoler m.v., uanset om undervisningen foregår i kombination med hjemmetræning efter serviceloven. Af servicelovens § 32 a, stk. 5, 3. pkt., fremgår det, at kommunalbestyrelsen, hvis den tillægger omfanget af hjemmeundervisningen betydning i forbindelse med en afgørelse om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal foretage en konkret vurdering af omfanget af hjemmeundervisningen med afsæt i barnets eller den unges alder og funktionsevne.

Det fremgår af servicelovens § 32 a, stk. 6, at kommunalbestyrelsen sørger for træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., når forældrene træner et barn eller en ung i hjemmet, samt at kommunalbestyrelsens udgifter til træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v. til det enkelte barn eller den enkelte unge må ikke overstige 500.000 kr. årligt.

Endeligt fremgår det af servicelovens § 32 a, stk. 7, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om særlig støtte i hjemmet, herunder regler om dokumenterbare metoder, godkendelse af hjemmetræning, inddragelse af sundhedsfaglige kompetencer, tilsyn med indsatsen, hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, brug af sundhedsfaglige træningselementer og træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., herunder rammer for udbetaling af støtte hertil.

Bemyndigelsen i servicelovens § 32 a, stk. 7, er udmøntet i §§ 2-6 i bekendtgørelse nr. 717 af 9. juni 2016 om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte, som uddyber begrebet dokumenterbare

metoder samt fastlægger nærmere rammer for godkendelse af hjemmetræning, inddragelse af sundhedsfaglige kompetencer, tilsyn med indsatsen, hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, brug af sundhedsfaglige træningselementer og træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., herunder rammer for udbetaling af støtte hertil. Det fremgår af bekendtgørelsens § 3, stk. 1-3, at kommunalbestyrelsen med udgangspunkt i den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50 skal vurdere, om hjemmetræning efter den af forældrene foreslåede træningsmetode imødekommer barnets behov, tarv og trivsel, samt vurdere familiens samlede situation og forældrenes personlige ressourcer i forhold til at kunne påtage sig at træne barnet eller den unge.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra forældremyndighedsindehaveren godkender, at forældrene helt eller delvis udfører hjemmetræning i hjemmet, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Hjemmetræningen vurderes at være til barnets eller den unges bedste og imødekommer barnets eller den unges behov.
- 2) Forældrene er i stand til at udføre opgaverne.
- 3) Hjemmetræningen sker efter dokumenterbare træningsmetoder.

Det foreslåede stk. 1 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 1, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

Den foreslåede, sproglige tilpasning består i, at formuleringen i den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 1, nr. 1 om at det er en betingelse for godkendelse af hjemmetræningen at hjemmetræningen fremmer barnets eller den unges tarv og trivsel i det foreslåede stk. 1, nr. 1, foreslås erstattet med en formulering om, at det er en betingelse for godkendelse at hjemmetræningen vurderes at være til barnets eller den unges bedste. Den foreslåede ændring vil gøre bestemmelsen sprogligt mere tidssvarende. Den foreslåede sproglige ændring ændrer ikke på formålet med det foreslåede stk. 1, nr. 1. den sprogligt omformulerede betingelse vil således i lighed med gældende ret alene skulle tjene til at tydeliggøre, at afgørelser om hjemmetræning skal tage afsæt i en samlet vurdering af barnets eller den unges tarv og trivsel under hensyntagen til barnets eller den unges støttebehov, alder og udvikling.

Med det foreslåede stk. 1 rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte, overordnede ansvar for under visse betingelser at godkende hjemmetræning af et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Med det foreslåede stk. 1 videreføres bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra forældremyndighedsindehaveren godkender, at forældrene helt eller delvist udfører hjælpen i hjemmet. Ligeledes videreføres reglerne om, at det er en betingelse for godkendelse af hjemmetræning, at afgørelser om hjemmetræning skal tage afsæt i en samlet vurdering af, om hjemmetræningen vil være til barnets eller den unges bedste under hensyntagen til barnets eller den unges støttebehov, alder og udvikling, at hjælpen skal imødekomme barnet eller den unges behov,

at forældrene er i stand til at udføre opgaverne, samt at hjemmetræningen sker efter dokumenterbare træningsmetoder.

Den foreslåede betingelse om at afgørelser om hjemmetræning skal tage afsæt i en samlet vurdering af om hjemmetræningen vil være til barnets eller den unges bedste under hensyntagen til barnets eller den unges støttebehov, alder og udvikling vil betyde, at kommunalbestyrelsen forud for afgørelsen vil skulle foretage en samlet vurdering af barnets eller den unges konkrete fysiske, psykiske og sociale behov i lyset af barnets alder og udviklingstrin.

Den foreslåede betingelse om at forældrene skal være i stand til at udføre opgaverne vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere familiens samlede situation og forældrenes personlige ressourcer i forhold til at kunne påtage sig at træne barnet eller den unge.

Den foreslåede betingelse om at træningsmetoden skal være dokumenterbar vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om metoden indeholder målbare indikatorer, som vil kunne anvendes til måling af, om metoden resulterer i den forventede effekt.

Formålet med det foreslåede stk. 1 er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremover vil være forpligtet til at godkende, at forældrene helt eller delvis udfører hjemmetræning i hjemmet, hvis de betingelser, som beskrives i den foreslåede bestemmelses nr. 1-3 er opfyldt.

Det foreslås med *stk. 2*, at sundhedsfaglige træningselementer, som enten er fastlagt som sygehusbehandling eller på anden vis har karakter af specialiseret sundhedsfaglig behandling, ikke kan godkendes som en del af hjemmetræningen.

Det foreslåede stk. 2 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 2, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Ved træningselementer af sundhedsfaglig karakter, som enten er fastlagt som sygehusbehandling eller på anden vis har karakter af specialiseret sundhedsfaglig behandling skal f.eks., men ikke alene, forstås anvendelse af carbogengas, genindånding i refleksposer og trykkammerbehandling (uanset tryksætning).

Formålet med det foreslåede stk. 2 er at sikre, at træningselementer af sundhedsfaglig karakter, som enten er fastlagt som sygehusbehandling eller på anden vis har karakter af specialiseret sundhedsfaglig behandling, i overensstemmelse med gældende ret ikke vil kunne godkendes som en del af hjemmetræningen, således videreført.

Det foreslås med *stk. 3*, at godkendelse efter det foreslåede stk. 1 skal ske på baggrund af en børneudredning, jf. § § 20 og 22. Hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, skal kommunalbestyrelsen sikre, at afgørelsen om godkendelse af træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer.

Det foreslåede stk. 3, 1. pkt., er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 3, 1. pkt., som er tilrettet som konsekvens af, at den børnefaglige undersøgelse i serviceloven foreslås afløst af den foreslåede § 20 om gennemførelse af en børneudredning. For nærmere omtale heraf henvises til de foreslåede §§ 20 og 22 samt bemærkningerne hertil. Med det foreslåede stk. 3, 1. pkt., vil den eksisterende praksis om, at en afgørelse om godkendelse af hjemmetræning forudsætter en grundig undersøgelse af såvel barnets eller den unges som forældrenes og familiens behov og ressourcer, blive videreført. Børneudredningen vil, jf. bemærkningerne til § 22, skulle gennemføres og afsluttes hurtigst muligt under hensyn til barnets eller den unges behov for støtte, ligesom udredningen ikke må være mere omfattende end formålet tilsiger. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af de krav til kommunalbestyrelsens udredning forud for en afgørelse om godkendelse af hjemmetræning som i dag fremgår af servicelovens § 32 a, stk. 3, 1. pkt.

Formålet med det foreslåede stk. 3, 1. pkt., er således at sikre, at barnets eller den unges funktionsevne, behov og trivsel, forældrenes ressourcer og familiens samlede situation, også fremover vil være fuldt udredt og beskrevet af kommunalbestyrelsen, før en hjemmetræningsordning vil kunne godkendes.

Endvidere foreslås det med stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen skal sikre, at afgørelsen om godkendelse af træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer, hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang.

Det foreslåede stk. 3, 2. pkt., er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 3, 2. pkt. uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen i hver enkelt sag vil skulle vurdere, om de træningsmetoder, forældre ønsker at anvende, indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang. Der findes ikke en udtømmende liste over, hvilke metoder eller kombinationer af metoder der kan anvendes i hjemmetræningen og dermed heller ikke en liste over, hvilke metoder der vil blive berørt af det foreslåede krav.

Valget af metode vil dog skulle afspejle barnets eller den unges funktionsnedsættelse. Som udgangspunkt vil børn og unge med omfattende funktionsnedsættelser, som både har fysiske, motoriske og kognitive udfordringer, typisk blive trænet efter metoder, som både har fysiske træningselementer og elementer af kognitiv træning. Da træning af disse børn eller unge som regel vil indeholde fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, vil hjemmetræningsordninger for denne målgruppe typisk blive omfattet af det foreslåede krav om inddragelse af sundhedsfaglige kompetencer i sagsbehandlingen.

Omvendt vil børn eller unge med udviklings- eller opmærksomhedsforstyrrelser og andre ikke-fysiske funktionsnedsættelser typisk blive trænet efter metoder, som fokuserer på træning af

kognitive og sociale færdigheder, sprog mv. Hjemmetræningsordninger for disse børn eller unge vil typisk ikke blive omfattet af det foreslåede krav om inddragelse af sundhedsfaglige kompetencer i sagsbehandlingen, medmindre der i disse træningsmetoder også indgår fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang.

Som eksempler på fysiske, sundhedsfaglige elementer kan nævnes træning af bevægelsesfunktioner, træning af respirationsfunktioner, træning af muskeludholdenhed og muskelstyrke (f.eks. som bøj og stræk af lemmer eller krybe-kravle øvelser) eller træning til smidiggørelse af bindevæv og sener (f.eks. gentagne sving og trampolinhop). Hvis træningsmetoden indeholder disse eller andre fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, vil kommunalbestyrelsen skulle sikre, at afgørelsen om godkendelse af træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer, så afgørelsen om godkendelsen kan ske på baggrund af en samlet social- og sundhedsfaglig vurdering af, hvorvidt den foreslåede behandlings- og træningsindsats er til gavn for barnet eller den unge.

Den sundhedsfaglige person vil skulle bidrage med en vurdering af de fysiske, sundhedsfaglige elementer i træningen, blandt andet med henblik på at sikre at der ikke anvendes træningselementer, som sundhedsfagligt vurderes at være enten kontraindicerede til det enkelte barn eller den enkelte unge, eller som kan anses for at være potentielt farlige for barnet eller den unge. Den sundhedsfaglige person vil også kunne bidrage med sundhedsfaglige vurderinger af konkrete, sundhedsfaglige træningselementer eller træningsredskaber og vil kunne rådgive sagsbehandleren om, hvorvidt der er behov for at inddrage anden specialiseret ekspertise, f.eks. relevant speciallægeviden, til at vurdere, om specifikke træningselementer kan godkendes som en del af hjemmetræningen.

I overensstemmelse med gældende ret foreslås der ikke fastsat krav til, hvilke sundhedsfaglige kompetencer der vil skulle inddrages, da dette vil kunne variere fra sag til sag. Det skønnes dog, at det ofte vil være relevant at inddrage en kommunal sundhedsperson som eksempelvis en ergo- eller fysioterapeut. Den sundhedsfaglige person vil desuden kunne rådgive den kommunale sagsbehandler i forhold til, om der bør inddrages yderligere sundhedsfaglige kompetencer i forbindelse med godkendelse af hjemmetræningen, hvis der f.eks. er tale om meget omfattende, højintensive eller komplekse træningsmetoder eller træningselementer. Dette vil eksempelvis kunne være relevant i forhold til de børn og unge, der på grund af meget komplekse funktionsnedsættelser allerede er kendt i sundhedssystemet, og som sideløbende med den kommunale indsats eller hjemmetræningen følges i sundhedsvæsenet. I forhold til disse børn og unge vil kommunalbestyrelsen ofte kunne inddrage erklæringer eller anden rådgivning fra den eller de speciallæger, som i forvejen følger barnet eller den unge i sygehusvæsenet.

Formålet med det foreslåede stk. 3, 2. pkt., er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremover vil skulle inddrage sundhedsfaglige kompetencer i forbindelse med godkendelse af træningsmetoder, som indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke ubetydeligt omfang.

Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen fører løbende tilsyn med hjemmetræningen, herunder at indsatsen tilgodeser barnets eller den unges fysiske, psykiske og sociale behov. Hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, skal kommunalbestyrelsen sikre, at tilsynet med træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer.

Den foreslåede *stk. 4*, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, *stk. 4*, i sprogligt tilrettet form men uden indholdsmæssige ændringer.

Med det foreslåede *stk. 4, 1. pkt.*, vil det således også fremover blive tydeliggjort, at tilsynet med hjemmetræningen vil skulle sikre, at træningen tilgodeser barnets eller den unges fysiske, psykiske og sociale behov.

Det vil følge heraf, at kommunalbestyrelsen under tilsynsbesøgene også fremover vil skulle have særlig opmærksomhed på, om træningen samlet set skønnes at være til gavn for barnet eller den unge under hensyntagen til barnets eller den unges støttebehov, alder og udvikling.

Heri ligger blandt andet, at kommunalbestyrelsen vil skulle følge op på de mål, der er sat for træningen og vurdere, om de stadig er relevante. Der vil kunne være behov for at justere på målene, hvis barnet eller den unge ikke trives eller udvikler sig som forventet, eller hvis barnet eller den unge har nået en alder, hvor der er behov for at sætte nye mål, eksempelvis samvær med jævnaldrende eller deltagelse i sociale aktiviteter uden for hjemmet.

Kommunalbestyrelsen vil også under tilsynsbesøget skulle vurdere, om barnets eller den unges fysiske eller psykiske behov har ændret sig som følge af, at barnet eller den unge er blevet ældre.

Kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om der er sket ændringer i barnets eller den unges fysiske, psykiske og sociale behov ved hvert tilsynsbesøg. Denne vurdering findes at være særligt væsentlig i forbindelse med skift i barnets eller den unges livsfaser, eksempelvis overgangen fra spædbarn til småbarn, fra småbarn til skolebarn, fra barn til teenager og i forbindelse med en kommende overgang fra ung til voksen.

Formålet med det foreslåede *stk. 4, 1. pkt.*, er således at videreføre kommunalbestyrelsens eksisterende tilsynsforpligtelse samt at sikre, at der i forbindelse med tilsynet vil blive fulgt op på, om hjemmetræningen tilgodeser barnets eller den unges behov.

Endvidere foreslås det med *stk. 4, 2. pkt.*, at den eksisterende forpligtelse til at inddrage relevante sundhedsfaglige kompetencer i forbindelse med tilsynet med hjemmetræning, hvis træningsmetoden indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, videreføres.

Det foreslåede stk. 4, 2. pkt., er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 4, 2. pkt., uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen i hver enkelt sag vil skulle vurdere, om de træningsmetoder, forældre anvender, indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang. Der findes ikke en udtømmende liste over, hvilke metoder eller kombinationer af metoder der kan anvendes i hjemmetræningen og dermed heller ikke en liste over, hvilke metoder der vil blive berørt af det foreslåede krav.

Som eksempler på fysiske, sundhedsfaglige elementer kan nævnes træning af bevægelsesfunktioner, træning af respirationsfunktioner, træning af muskeludholdenhed og muskelstyrke (f.eks. som bøj og stræk af lemmer eller krybe-kravle øvelser) eller træning til smidiggørelse af bindevæv og sener (f.eks. gentagne sving og trampolinhop). Hvis træningsmetoden indeholder disse eller andre fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke uvæsentligt omfang, vil kommunalbestyrelsen skulle sikre, at tilsynet med træningsmetoden sker med inddragelse af relevante sundhedsfaglige kompetencer, så tilsynet kan ske på baggrund af en samlet social- og sundhedsfaglig vurdering af, hvorvidt den foreslåede behandlings- og træningsindsats er til gavn for barnet eller den unge.

Den sundhedsfaglige person vil også kunne bidrage med sundhedsfaglige vurderinger af konkrete, sundhedsfaglige træningselementer eller træningsredskaber og vil kunne rådgive sagsbehandleren om, hvorvidt der er behov for at inddrage anden specialiseret ekspertise, f.eks. relevant speciallægeviden, i forhold til at vurdere, om specifikke træningselementer kan indgå som en del af hjemmetræningen.

Der foreslås ikke fastsat krav til, hvilke sundhedsfaglige kompetencer der vil skulle inddrages, og dette vil kunne variere fra sag til sag. Det skønnes dog, at det ofte vil være relevant at inddrage en kommunal sundhedsperson som eksempelvis en ergo- eller fysioterapeut.

Den sundhedsfaglige person vil desuden kunne rådgive den kommunale sagsbehandler i forhold til, om der bør inddrages yderligere sundhedsfaglige kompetencer i forbindelse med tilsynet med hjemmetræningen, hvis der f.eks. er tale om meget omfattende, højintensive eller komplekse træningsmetoder eller –elementer. Dette vil eksempelvis kunne være relevant i forhold til de børn eller unge, der på grund af meget komplekse funktionsnedsættelser allerede er kendt i sundhedssystemet, og som sideløbende med den kommunale indsats eller hjemmetræningen følges i sundhedsvæsenet. I forhold til disse børn eller unge vil kommunalbestyrelsen ofte kunne inddrage erklæringer eller anden rådgivning fra den eller de speciallæger, som i forvejen følger barnet eller den unge i sygehusvæsenet.

Den sundhedsfaglige person vil også skulle deltage i tilsynsbesøgene hos de familier, som har fået godkendt en hjemmetræningsordning for at sikre, at vurderingen af hjemmetræningen kan ske på baggrund af en samlet social og sundhedsfaglig vurdering af, hvorvidt den igangværende træning er til gavn for barnet eller den unge.

Formålet med det foreslåede *stk. 4, 2. pkt.*, er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremover vil skulle inddrage sundhedsfaglige kompetencer i forbindelse med tilsynet med træningsmetoder, som indeholder fysiske, sundhedsfaglige elementer i et ikke ubetydeligt omfang.

Det foreslås med *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter §§ 87 og 88 til forældre, der forsørger og træner et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet. Der kan ikke ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning af børn efter kapitel 8 i lov om friskoler og private grundskoler m.v., uanset om undervisningen foregår i kombination med hjemmetræning efter den foreslåede barnets lov. Kommunalbestyrelsen skal, hvis den tillægger omfanget af hjemmeundervisningen betydning i forbindelse med en afgørelse om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, foretage en konkret vurdering af omfanget af hjemmeundervisningen med afsæt i barnets eller den unges alder og funktionsevne.

Det foreslåede *stk. 5*, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, *stk. 5*, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Med det foreslåede *stk. 5, 1. pkt.*, vil det således også fremover fremgå af lovgivningen, at kommunalbestyrelsen vil skulle yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der hjemmetræner deres børn.

Med det foreslåede *stk. 5, 2. og 3. pkt.*, vil det endvidere også fremover fremgå af lovgivningen, at der ikke vil kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning af børn, uanset om undervisningen foregår i kombination med hjemmetræning efter denne lov, samt at kommunalbestyrelsen vil skulle foretage en konkret vurdering af omfanget af hjemmeundervisningen med afsæt i barnets eller den unges alder og funktionsevne, hvis omfanget af hjemmeundervisningen tillægges betydning i forbindelse med en afgørelse om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste vil også fremover skulle ydes efter de foreslåede regler i den foreslåede barnets lov §§ 87 og 88. Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste vil fortsat forudsætte, at det er en nødvendig konsekvens af barnets eller den unges funktionsnedsættelse, at barnet eller den unge passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er forældrerens, der passer barnet eller den unge. En afgørelse om tabt arbejdsfortjeneste vil ifølge gældende regler blandt andet skulle tage afsæt i en vurdering af, om barnet eller den unge har et stort behov for pleje og overvågning, sover meget uroligt eller sparsomt, eller hvis sygdom er meget varieret med hensyn til kræfter, smerter og anfald. Hensyn til søskende vil også kunne indgå i vurderingen.

Den foreslåede regel om at der ikke vil kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning af børn efter reglerne i friskoleloven er en videreførelse af gældende

ret. Dette gælder også selv om undervisningen foregår i kombination med hjemmetræning, hvilket er blevet fastslået i Højesterets dom af 19. august 2014 og Ankestyrelsens principafgørelse nr. 69-14.

Det vil således heller ikke fremover kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning, men tildelingen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste vil også fremover altid skulle ske ud fra en helhedsvurdering af barnets eller den unges og familiens samlede behov. Dette vil også gælde i familier, som både ønsker at hjemmetræne deres barn efter barnets lov og hjemmeundervise deres barn efter reglerne i friskoleloven.

Det foreslåede stk. 5, 3. pkt., vil i overensstemmelse med gældende ret pålægge kommunalbestyrelsen at foretage en konkret vurdering af omfanget af hjemmeundervisningen, hvis omfanget af hjemmeundervisningen tillægges betydning for afgørelsen om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, med afsæt i barnets eller den unges alder og funktionsevne.

Kommunalbestyrelsens konkrete vurdering ved udmålingen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste vil kunne tage afsæt i Ministeriet for Børne- og Undervisningsministeriets almindelige regler for undervisningstiden i folkeskolen, herunder reglerne om enkeltmandsundervisning, lige som det vil kunne indgå som del af grundlaget for vurderingen, hvor mange timer barnet alternativt skulle have været undervist i skolen – det såkaldte normtimetal.

De generelle rammer for fastsættelse af undervisningstiden vil dog alene kunne tjene som afsæt for den konkrete vurdering af omfanget af hjemmeundervisningen. Kommunalbestyrelsen vil dermed ikke per automatik kunne anvende normtimetallet, når omfanget af hjemmeundervisningen skal fastlægges, eller henvise til fastlæggelse af timetallet i andre sager.

Kommunalbestyrelsens konkrete vurdering af omfanget af hjemmeundervisningen vil heller ikke udelukkende måtte tage afsæt i barnets kronologiske alder, men vil skulle tage højde for det enkelte barns eller den unges funktionsevne og udviklingstrin. Hvis barnets eller den unges udviklingsniveau er betydeligt lavere end den kronologiske alder, vil dette skulle afspejles i fastsættelsen af omfanget af hjemmeundervisningen.

Det timetal, som kommunalbestyrelsen vurderer vil skulle afsættes til hjemmeundervisningen i forbindelse med afgørelsen om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, vil således skulle afspejle et realistisk omfang af hjemmeundervisningen for det pågældende barn eller den pågældende unge.

Forslaget vil ikke betyde, at kommunalbestyrelsen automatisk vil kunne reducere den tabte arbejdsfortjeneste med det antal timer, der skønnes at skulle bruges på at hjemmeundervise barnet.

Det vil blandt andet skulle indgå i kommunalbestyrelsens vurdering af, om omfanget af hjemmeundervisningen har betydning for afgørelsen om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste,

om det er den samme forælder, der står for hjemmetræningen og for hjemmeundervisningen. Hvis barnet eller den unge både hjemmeundervises og hjemmetrænes på fuld tid, vurderes det dog at ville være en forudsætning for, at der fortsat kan ydes tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, at det ikke er den samme forælder, der både hjemmetræner og hjemmeunderviser barnet eller den unge.

Kommunalbestyrelsen vil også skulle være opmærksom på, at omfanget af hjemmeundervisningen ikke altid vil have betydning for udmålingen af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Hvis en hjemmetræningsordning fortsætter uændret, eksempelvis så kommunalbestyrelsen stadig godkender hjemmetræning på fuld tid, som supplement til (hjemme)undervisning af barnet eller den unge, vil det som udgangspunkt betyde, at omfanget af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste også fortsætter uændret. Dette vil forudsætte, at betingelserne for at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i øvrigt er opfyldt, herunder betingelsen om, at den godkendte hjemmetræningsordning medfører et indtægtstab for den forælder, der hjemmetræner barnet eller den unge.

Formålet med det foreslåede stk. 5 er således at videreføre kommunalbestyrelsens eksisterende forpligtelse til at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, som er godkendt til at hjemmetræne deres børn efter det foreslåede stk. 1, samt at sikre, at der i overensstemmelse med gældende ret i forbindelse med udmålingen af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste tages hensyn til, om barnet eller den unge hjemmeundervises.

Det foreslås med § stk. 6, at kommunalbestyrelsen skal dække udgifterne til træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., når forældrene træner et barn eller en ung i hjemmet. Kommunalbestyrelsens udgifter til træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v. til det enkelte barn eller den enkelte unge må ikke overstige 666.689 kr. årligt (2022-niveau).

Det foreslåede, stk. 6, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 6, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer, ud over opdateringen af det angivne grænsebeløb.

Grænsebeløbet vil efter den foreslåede § 204 i den foreslåede barnets lov skulle reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten. Grænsebeløb og øvrige satser offentliggøres hvert år på ministeriets hjemmeside hvert år inden reguleringsstidspunktet den 1. januar.

Den foreslåede forpligtelse indebærer, at kommunalbestyrelsen også fremover vil skulle sørge for de nødvendige træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., når forældre er godkendt til at hjemmetræne et barn eller en ung i hjemmet. At træningsredskaber m.v. skal være nødvendige betyder, at træningen efter den konkrete metode ikke vil kunne gennemføres uden de pågældende træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v.

Hvis træningsredskaber m.v. efter en konkret og individuel vurdering vil være nødvendige for, at forældrene vil kunne gennemføre træningen, vil intet træningsredskab som udgangspunkt på

forhånd være udelukket, dog med undtagelse af sundhedsfaglige træningselementer, som enten er fastlagt som sygehusbehandling eller på anden vis har karakter af specialiseret sundhedsfaglig behandling, jf. det foreslåede stk. 2.

Den foreslåede hjælp vil både kunne omfatte enkeltstående og løbende ydelser til dækning af udgifter til træningsredskaber, kurser, løn til hjælpere mv., som er nødvendige for at gennemføre den godkendte hjemmetræning, og vil skulle bevilges på grundlag af dokumenterede udgifter. Dokumentation vil foregå enten i forbindelse med ansøgningen eller efter afholdelse af udgiften.

Der vil eksempelvis efter en konkret vurdering kunne gives hjælp til træningsredskaber i form af sliske, trampolin, hoppebolde, til ansættelse af hjælpere, som kan bistå med træningen og til supervision af forældrene fra fagligt relevante personer, hvis supervisionen er nødvendig for, at forældrene kan gennemføre træningen.

Der vil ligeledes kunne gives støtte til kurser, der er af relevans for træningen.

Formålet med det foreslåede stk. 6 er at sikre, at forældre, som er godkendt til at hjemmetræne deres børn efter stk. 1, fremover vil have uændret ret til hjælp til nødvendige træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., der er forbundet med hjemmetræningen, inden for den fastsatte beløbsgrænse.

Det foreslås med *stk. 7*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om særlig støtte i hjemmet, herunder regler om dokumenterbare metoder, godkendelse af hjemmetræning, inddragelse af sundhedsfaglige kompetencer, tilsyn med indsatsen, hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, brug af sundhedsfaglige træningselementer og træningsredskaber, kurser, hjælpere m.v., herunder rammer for udbetaling af støtte hertil.

Det foreslåede stk. 7, er en videreførelse af den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse i servicelovens § 32 a, stk. 7, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

I overensstemmelse med gældende ret forventes bemyndigelsen udmøntet i en bekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil i forhold til godkendelse af hjemmetræning videreføre den eksisterende fastlæggelse af, at kommunalbestyrelsen med udgangspunkt i børneudredningen vil skulle vurdere, om hjemmetræning efter den af forældrene foreslåede træningsmetode er til barnets bedste og imødekommer barnets behov, samt vurdere familiens samlede situation og forældrenes personlige ressourcer i forhold til at kunne påtage sig at træne barnet eller den unge.

I forhold til godkendelse af hjemmetræning vil bekendtgørelse ligeledes fortsat skulle fastslå, at det foreslåede krav om dokumenterbarhed vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om metoden indeholder målbare indikatorer, som kommunalbestyrelsen kan bruge til at følge op på effekten af hjemmetræningen og den anvendte metode på barnets eller den unges udvikling og trivsel, men også vil slå fast, at kommunalbestyrelsen ikke kan stille som betingelse for godkendelse, at den ønskede metode skal være evidensbaseret.

Den forventede bekendtgørelse foreslås endvidere at skulle fastlægge de nærmere rammer for de foreslåede, lovpligtige tilsynsbesøg, herunder tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen under tilsynet blandt andet vil skulle vurdere, om hjemmetræningen tilgodeser barnets eller den unges fysiske, psykiske og sociale behov, samt vurdere familiens trivsel som helhed, tydeliggøre, at kommunalbestyrelsen på baggrund af tilsynet vil skulle udforme en tilsynsrapport med begrundet indstilling om fortsættelse, justering eller ophør af hjemmetræningen, som vil skulle sendes til høring både hos forældrene og, hvor det er muligt og relevant, hos barnet eller den unge, samt videreføre den eksisterende hjemmel til at kommunalbestyrelsen ud over de to obligatoriske årlige tilsynsbesøg, vil kunne vælge at gennemføre yderligere tilsyn, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at der er behov herfor.

Den foreslåede bekendtgørelse forventes desuden i overensstemmelse med gældende ret at skulle synliggøre, at kommunalbestyrelsens støtte til nødvendige træningsredskaber, kurser, hjælpere mv., vil kunne omfatte både enkeltstående og løbende ydelser til dækning af udgifter til træningsredskaber, kurser, løn til hjælpere mv. på grundlag af dokumenterede udgifter.

Den forventede bekendtgørelse foreslås endvidere i overensstemmelse med gældende ret at skulle indeholde hjemmel til, at kommunalbestyrelsen og forældrene med afsæt i det foreslåede § 85, stk. 6, vil kunne indgå frivillige aftaler om, at der udbetales et fast månedligt, halvårligt eller årligt beløb til dækning af forventede udgifter til træningsredskaber, kurser, hjælpere mv., samt en bestemmelse om, at grænsebeløbet for tilskuddet til træningsredskaber, kurser, løn til hjælpere mv. vil skulle reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Formålet med det foreslåede stk. 7 er at skabe en bemyndigelse til, at social- og ældreministeren i overensstemmelse med gældende ret også fremover vil have mulighed for at fastlægge nærmere regler om hjemmetræning.

Baggrunden for den foreslåede § 85 er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Med den foreslåede § 85 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af rammerne for godkendelse af, tilsyn med, eller støtte i forbindelse med hjemmetræning af børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af de sproglige tilpasninger af de bestemmelser, der videreføres fra serviceloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 86

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse fremgår i dag af servicelovens § 41.

Det fremgår således af § 41, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det fremgår endvidere, at det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning. Det fremgår af servicelovens § 41, stk. 2, at udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn, og af § 41, stk. 3, at beløbet til dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 4.596 kr. pr. år (2015-niveau). Endvidere fremgår det af servicelovens § 41, stk. 4, at hjælpen betinget af, at kommunalbestyrelsens anvisninger med hensyn til pasning m.v. følges, samt af § 41, stk. 5, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til, og betingelserne herfor.

Bemyndigelsen i servicelovens § 41, stk. 5, er udmøntet i kapitel 1 i bekendtgørelse nr. 932 af 19. juni 2020 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, som blandt andet indeholder definitioner på de begreber, der anvendes om målgruppen for hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, tydeliggør at behovet for dækning af merudgifter vurderes i forhold til personer uden handicapbørn på samme alder og i samme livssituation samt fastslår, at beløbet til dækning af merudgifter er uafhængigt af forsørgerens indtægt og er ikke skattepligtigt. Bekendtgørelsen fastlægger også rammerne for udbetaling af støtten, rammerne for støtte til særlige diætpræparater til børn med de livsvarige sygdomme phenylketonuri (Føllings sygdom) og Alcaptonori, rammerne for dækning af enkeltstående merudgifter samt rammer for omlægning af tilskuddet i forbindelse med ændringer i de sandsynliggjorte merudgifter.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det foreslås videre, at det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i barnets lov eller anden lovgivning.

Den foreslåede *stk. 1*, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 41, stk. 1, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

Med det foreslåede *stk. 1*, rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte ansvar for under visse betingelser at yde dækning af de nødvendige merudgifter, som forældre har som følge af, at de

forsørger et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Med det foreslåede stk. 1, 1. pkt., vil det således også fremover fremgå af lovgivningen, at kommunalbestyrelsen vil skulle yde hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Det foreslåede stk. 1, 1. pkt., vil således, i lighed med den eksisterende § 41 i serviceloven, være målrettet borgere, der i hjemmet forsørger børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelser.

Med nedsat funktionsevne forstås en nedsat kropslig eller kognitiv funktion, som har betydning i forhold til barnets eller den unges daglige tilværelse.

Med betydelig funktionsnedsættelse forstås, at funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse. I vurderingen af, om funktionsnedsættelsen er betydelig, vil der skulle foretages en bred vurdering i forhold til barnets eller den unges samlede livssituation, herunder funktionsnedsættelsens eventuelle betydning for barnets eller den unges aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold etc.

Med varigt nedsat funktionsevne forstås, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Ofte vil funktionsnedsættelsen være en belastning resten af livet.

Med indgribende lidelse forstås, at lidelsen vil skulle være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Ved kronisk lidelse forstås sygdomstilstande og lignende, som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år; i praksis vil der kunne lægges vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud.

Kroniske lidelser vil omfatte sygdomstilstande o.l., som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år. Der lægges således i praksis vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud.

Ved langvarig lidelse vil der i praksis kunne lægge vægt på om lidelsen skønnes at vare 1 år eller mere, og det vil således ikke være en forudsætning at det drejer sig om en uhelbredelig lidelse. Det vil dog ikke være udelukket at yde støtte, selv om lidelsen forventes at vare mindre end et år.

Med det foreslåede stk. 1, 2. pkt., foreslås en videreførelse af betingelsen fra servicelovens § 41, stk. 1, 2. pkt., om, at der alene vil kunne ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, som er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke vil kunne dækkes efter andre bestemmelser i den foreslåede barnets lov eller anden lovgivning. Som en sproglig præcisering foreslås det tydeliggjort, at også nødvendige merudgifter, som er en konsekvens af en konstateret indgribende kroniske eller langvarige lidelse hos barnet eller den unge efter 1. pkt., vil kunne dækkes efter bestemmelsen. Der er tale om en rent sproglig tilretning uden indholdsmæssig betydning, med henblik på at ensrettes sprogbrugen i bestemmelsens foreslåede 1. og 2. pkt.

Den foreslåede forpligtelse vil således også fremover omfatte merudgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet eller den unge ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse.

Det vil ligeledes følge af det foreslåede stk. 1, 2. pkt., at denne bestemmelse også fremover vil være subsidiær til hjælp og støtte efter andre bestemmelser i den foreslåede barnets lov eller anden lovgivning.

Hermed forstås, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om hjælp til dækning af nødvendige merudgifter efter den foreslåede § 86, vil skulle have afdækket, om de nødvendige merudgifter kan dækkes ad anden vej.

Formålet med det foreslåede stk. 1 er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremover vil have pligt til at yde støtte til dækning af nødvendige merudgifter som følge af barnets eller den unges betydelig og varigt nedsatte funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det foreslås med *stk. 2*, at udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn eller den enkelte unge, f.eks. merudgifter til individuel befordring og fritidsaktiviteter.

Det foreslåede stk. 2, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 41, stk. 2, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

At merudgifterne skal være sandsynliggjorte vil betyde, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne kræve dokumentation for afholdelsen af udgifterne. Der vil således skulle laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet eller den unge efter al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter. Udgifter, som forældrene kan dokumentere, vil ligeledes skulle indgå i det merudgiftsbeløb, der udmåles.

Merudgifterne vil kunne vedrøre såvel løbende udgifter som enkeltudgifter, og udgifter, der afholdes inden for ét år (12 på hinanden løbende måneder), vil skulle sammenlægges.

Formålet med det foreslåede stk. 2 er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremover vil have pligt til at foretage en samlet vurdering af familiens sandsynliggjorte, nødvendige merudgifter som følge af barnets eller den unges betydelig og varigt nedsatte funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelse med henblik på at kunne yde hjælp til dækning af disse efter stk. 1, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det foreslås med *stk. 3*, at beløbet til dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 5.207 kr. pr. år (2022-niveau), samt at ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Det foreslåede stk. 3, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 41, stk. 3, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer, ud over opdateringen af det årlige grænsebeløb, som i serviceloven står angivet i 2015-niveau.

Med det foreslåede stk. 3, *1. pkt.*, vil det således også fremover være en forudsætning for, at der vil kunne ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, at de samlede, skønnede merudgifter udgør mindst 5.207 kr. pr. år (2022-niveau).

Hvis en familie har flere børn med nedsat funktionsevne eller kroniske eller langvarige lidelser, vil det være de samlede merudgifter for disse børn, der vil skulle lægges til grund ved beregningen.

Grænsebeløbet vil efter den foreslåede § 204 i den foreslåede barnets lov skulle reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten. Grænsebeløb og øvrige satser offentliggøres hvert år på ministeriets hjemmeside hvert år inden reguleringstidspunktet den 1. januar.

Med det foreslåede stk. 3, *2. pkt.*, vil udgangspunktet for vurderingen af de skønnede merudgifter også fremover skulle være familiens skønnede merudgifter pr. måned afrundet til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Ved vurderingen af, om familiens årlige, sandsynliggjorte merudgifter har en størrelsesorden, der overskrider det fastsatte grænsebeløb, vil der således som udgangspunkt skulle tages afsæt i de sandsynliggjorte månedlige merudgifter for familien, afrundet til nærmeste 100.

Som udgangspunkt vil det således være en forudsætning for, at der vil kunne ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, at familiens sandsynliggjorte, månedlige merudgifter udgør 1/12 af det årlige grænsebeløb. Selv om de skønnede, månedlige merudgifter ikke overstiger dette beløb, vil kommunalbestyrelsen dog skulle yde hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, hvis kommunalbestyrelsen skønner, at de samlede udgifter i løbet af kalenderåret vil overstige 5.207 kr. pr. år (2022-niveau).

Hvis der opstår behov for dækning af en enkeltstående merudgift, vil dette kunne ske ved en enkeltstående udbetaling uden regulering af det månedlige beløb.

Ved uventede eller høje udgifter, som forventes at være blivende, vil udmålingen af hjælpen skulle revideres snarest. Det samme gælder i de tilfælde, hvor udgifterne måtte vise sig at være lavere end oprindelig antaget. Opfølgningen bør herefter normalt fastsættes til senest et år efter det tidspunkt, hvor udmålingen af hjælpen senest blev revideret.

Hvis der som led i opfølgningen skal ske ændringer i den udbetalte ydelse, vil kommunalbestyrelsen skulle træffe afgørelse herom. Udbetalingen af den ydelse, som borgeren hidtil har modtaget, vil skulle fortsætte, indtil der er truffet en ny afgørelse om enten nedsættelse eller standsning. Der bør så vidt det er muligt være et passende varsel, så borgeren får mulighed for at indrette sig på den nye situation, hvis ydelsen nedsættes væsentligt eller helt standses, for eksempel som følge af akut anbringelse eller dødsfald.

Formålet med det foreslåede stk. 3 er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremover vil have pligt til at yde hjælp til dækning af nødvendige merudgifter med et afrundet beløb, hvis familiens samlede merudgifter overstiger det fastlagte grænsebeløb.

Det foreslås med *stk. 4*, at hjælpen efter det foreslåede stk. 1, er betinget af, at kommunalbestyrelsens anvisninger med hensyn til pasning m.v. følges.

Det foreslåede stk. 4 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 41, stk. 4, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Formålet med det foreslåede stk. 4 er at sikre, at det også fremover vil være en betingelse for, at kommunalbestyrelsen vil skulle yde hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, at forældrene har fulgt kommunalbestyrelsens anvisninger i forhold til pasning af barnet m.v.

Det foreslås med *stk. 5*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke udgifter der kan ydes hjælp til efter stk. 1, og betingelserne herfor.

Det foreslåede stk. 5, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 41, stk. 5, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

Formålet med det foreslåede stk. 5 er at sikre, at social- og ældreministeren også fremover vil kunne fastlægge nærmere regler for, hvilke typer af nødvendige merudgifter der vil kunne ydes hjælp til efter det foreslåede stk. 1, og om betingelserne for ydelse af hjælp.

I overensstemmelse med gældende ret forventes den foreslåede bemyndigelse anvendt til at fastsætte om målgruppen for hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, rammerne for beregningen og udbetaling af ydelsen, rammerne for dækning af enkeltstående merudgifter samt rammer for omlægning af tilskuddet i forbindelse med ændringer i de sandsynliggjorte merudgifter

Baggrunden for forslaget om § 86 er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Samlet set er formålet med den foreslåede § 86 at sikre en videreførelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, som også fremover vil skulle understøtte børnenes og de unges mulighed for at forblive i familien så længe som muligt, familiens mulighed for at leve så normalt som muligt på trods af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne samt medvirke til at forhindre, at barnets eller den unges nedsatte funktionsevne forværres eller får andre følger.

Med den foreslåede § 86 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til yde hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 87

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse fremgår i dag af servicelovens § 42.

Det fremgår således af servicelovens § 42, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, samt at ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Det fremgår af servicelovens § 42, stk. 2, at kravet om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, ikke gælder børn i målgruppen, som er anbragt uden for hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Endvidere fremgår det af servicelovens § 42, stk. 3, at ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt og højst med et beløb på 33.063 kr. om måneden (2022-niveau), samt at maksimumsbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste

udgør af den samlede arbejdstid. Det fremgår desuden af stk. 3, at der skal beregnes bidrag til pensionsordning på 10 pct. af bruttoydelsen. Bidraget kan dog højst udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Det fremgår ligeledes af stk. 3, at kommunen efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension skal indbetale ATP-bidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, samt at ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Endeligt fremgår det af servicelovens § 42, stk. 4, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste, herunder om beregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af ATP-bidrag.

Bemyndigelsen i servicelovens § 42, stk. 4, er udmøntet i kapitel 2 i bekendtgørelse nr. 932 af 19. juni 2020 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, som blandt andet tydeliggør, at hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

Bekendtgørelsen fastsætter endvidere nærmere retningslinjer for fastlæggelse af den tidligere bruttoindtægt for såvel lønmodtager som selvstændige og personer som ikke forud for tilkendelse af ydelsen har haft en fast lønindtægt, samt rammer for reguleringen heraf. Bekendtgørelsen fastslår endvidere, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med beregningen af tabt arbejdsfortjeneste skal tage hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dog ikke besparelser vedrørende fagforeningskontingent og bidrag til arbejdsløshedsforsikring, samt tydeliggør, at der ikke kan ske udbetaling af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste under ferie, hvis modtageren samtidig får feriegodtgørelse eller ferietillæg for optjent ferie. Bekendtgørelsen indeholder endvidere rammer for beregningen og udbetalingen af tillæg til ferieformål til personer, der modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, herunder tillæg i forbindelse med ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, samt rammer for ophør af ydelsen, herunder fastlæggelse af en afviklingsperiode på i 14 uger efter, at betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet.

Det foreslås med § 87, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge.

Det foreslåede stk. 1 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 42, stk. 1, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

Med det foreslåede stk. 1 rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte ansvar for under visse betingelser at skulle yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der passer og

forsørger et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse i hjemmet.

Med nedsat funktionsevne forstås en nedsat kropslige eller kognitive funktion, som har betydning i forhold til barnets eller den unges den daglige tilværelse.

Med betydelig funktionsnedsættelse forstås, at funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse. I vurderingen af, om funktionsnedsættelsen er betydelig, vil der skulle foretages en bred vurdering i forhold til barnets eller den unges samlede livssituation, herunder funktionsnedsættelsens eventuelle betydning for barnets eller den unges aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold etc.

Med varigt nedsat funktionsevne forstås, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Ofte vil funktionsnedsættelsen være en belastning resten af livet.

Med indgribende lidelse forstås, at lidelsen vil skulle være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Ved kronisk lidelse forstås sygdomstilstande og lignende, som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år; i praksis vil der kunne lægges vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud. Kroniske lidelser vil omfatte sygdomstilstande o.l., som fra det tidspunkt, hvor de opstår, normalt vil vare i flere år. Der lægges således i praksis vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud.

Ved langvarig lidelse vil der i praksis kunne lægge vægt på om lidelsen skønnes at vare 1 år eller mere, og det vil således ikke være en forudsætning at det drejer sig om en uhelbredelig lidelse. Det vil dog ikke være udelukket at yde støtte, selv om lidelsen forventes at vare mindre end et år.

Med det foreslåede stk. 1, *1. pkt.*, vil det således også fremover fremgå af lovgivningen, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der passer og forsørger et barn eller en ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse i hjemmet.

Betingelsen om, at barnet eller den unge passes og forsørges i hjemmet, vil skulle forstås således, at barnet eller den unge skal bo hos den person, som søger om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, i modsætning til, at barnet eller den unge ved medvirken fra de sociale myndigheder har ophold uden for hjemmet, jf. dog undtagelsen i det foreslåede stk. 2.

Det vil ligeledes fremover fremgå af det foreslåede stk. 1, *2. pkt.*, at det er en betingelse for tilkendelse af ydelsen, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller den

indgribende kroniske eller langvarige lidelse, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er forælderen, der passer det. Som en sproglig præcisering foreslås det tydeliggjort, at en konstateret indgribende kroniske eller langvarige lidelse hos barnet eller den unge efter 1. pkt., vil kunne danne grundlag for tilkendelse af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Der er tale om en rent sproglig tilretning uden indholdsmæssig betydning, med henblik på at ensrettes sprogbrugen i bestemmelsens foreslåede 1. og 2. pkt.

Kommunalbestyrelsen vil efter det foreslåede stk. 1, 2. pkt., skulle foretage en konkret og individuel vurdering af, om pasningsbehovet og behovet for, at moderen eller faderen står for pasningen, er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller lidelsen hos barnet eller den unge.

I vurderingen heraf vil kommunalbestyrelsen blandt andet kunne lægge vægt på, om barnet eller den unge har et stort behov for pleje og overvågning eller tilsyn, sover meget uroligt eller sparsomt, skal deltage i mange behandlinger og undersøgelser, har meget varierede kræfter, smerter og anfald eller har nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko. Hensynet til søskende vil også kunne indgå, hvor behovet for forældrenes omsorg ikke kan tilgodeses på grund af ekstra opgaver i forhold til barnet med funktionsnedsættelsen eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse.

Endvidere foreslås det, at det også fremover vil skulle være en betingelse, at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge. Heri vil skulle ligge en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne passes af andre, f.eks. om en barnepige vil kunne passe barnet eller den unge i tidsrummet mellem, at barnet kommer fra dagtilbud eller skole, og forældrene kommer fra arbejde.

Det vil efter forslaget også fremover være muligt at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste fra nogle timer om dagen eller om ugen til dækning af en fuldtidsindtægt. Det afgørende vil være, hvor længe det er nødvendigt, at barnet eller den unge bliver passet i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Der vil endvidere kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en kortere periode, idet det er varigheden af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, som er afgørende for at opnå denne ydelse og ikke varigheden af hjælpen.

Personkredsen vil efter det foreslåede fortsat omfatte begge forældre, selv om de ikke bor sammen, og/eller den ene forælder ikke har del i forældremyndigheden. Det betyder, at den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, også vil kunne få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. I overensstemmelse med gældende praksis fastlagt af Ankestyrelsen i principafgørelse C-1-01 vil personkredsen under visse omstændigheder ligeledes kunne omfatte stedforældre, hvis disse bor sammen med barnet eller den unge og deltager i barnets forsørgelse, jf. principafgørelse C1-01.

Det foreslås med *stk. 2*, at kravet om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, ikke gælder for børn, som er anbragt uden for hjemmet efter den foreslåede § 46 eller 47, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg, hvis moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse og tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Det foreslåede *stk. 2* er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 42, *stk. 2*, i sprogligt tilrettet form men uden indholdsmæssige ændringer.

Med *stk. 2* foreslås det, at forældre også fremover vil skulle have hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med hospitalsindlæggelse af barnet eller den unge, også selv om barnet er anbragt uden for hjemmet, hvis moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er nødvendigt på grund af barnets funktionsnedsættelse, og tilstedeværelsen er mest hensigtsmæssig for barnet.

Forældrenes ret til tabt arbejdsfortjeneste vil således under visse betingelser også fremover gælde ved hospitalsbesøg, herunder indlæggelser, ambulante besøg eller kontrolbesøg, selv hvis barnet er anbragt uden for hjemmet.

Ved vurderingen af, hvorvidt en af forældrenes tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af funktionsnedsættelsen ud over barnets behov for forældreomsorg i en fremmedartet situation, vil der blandt andet kunne lægges vægt på årsagen til hospitalsbesøget samt på, om barnet har kommunikationsvanskeligheder som følge af sin funktionsnedsættelse eller let bliver angst.

Ved vurderingen af, om moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet vil være det mest hensigtsmæssige for barnet, vil der blandt andet kunne tages hensyn til, om forældrene har alkoholproblemer, misbrugsproblemer eller et problematisk forhold til barnet, hvor forældrenes tilstedeværelse på hospitalet ikke vil være det mest hensigtsmæssige for barnet.

Det foreslås med *stk. 3*, at ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, og højst med et beløb på 33.063 kr. om måneden (2022-niveau), samt at maksimumsbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid. Det foreslås videre, at der beregnes bidrag til pensionsordning, som udgør 10 pct. af bruttoydelsen. Bidraget kan dog højst udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Endelig foreslås, at kommunen efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 1110 af 10. oktober 2014 med senere ændringer, indbetaler ATP-bidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Det foreslåede *stk. 3* er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 42, *stk. 3*, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

Det foreslås, at det fremover vil skulle følge af det foreslåede stk. 3, 1. pkt., at udgangspunktet for beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste fortsat vil være borgerens tidligere bruttoindtægt.

I overensstemmelse med gældende ret vil den tidligere bruttoindtægt som udgangspunktet skulle fastlægges med afsæt i den seneste lønindtægt, som forsørgeren har haft inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste. I tilfælde, hvor forsørgeren endnu ikke måtte have opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, vil der som udgangspunkt skulle tages afsæt i den indtægt, som forsørgeren efter sine forhold i øvrigt ville have kunnet opnå, mens der for selvstændig erhvervsdrivende som udgangspunkt vil skulle tages afsæt i dokumenterede indtægtstab på baggrund af regnskab m.v. eller i helt særlige tilfælde et beregnet beløb på grundlag af den pågældendes hidtidige disponible indkomst. Tillæg, som er et integreret led i lønnen, vil skulle indgå i beregningsgrundlaget, hvis forsørgeren normalt modtager tillæggene.

Ved beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste vil kommunalbestyrelsen skulle tage hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, eksempelvis i besparelser i forældrebetalingen til dagtilbud, dog ikke besparelser vedrørende fagforeningskontingent og bidrag til arbejdsledighedsforsikring.

Det foreslås ligeledes, at det fremover vil skulle følge af det foreslåede stk. 3, 1. pkt., at den samlede ydelse højst vil kunne udgøre et beløb på 33.063 kr. om måneden (2022-niveau). Det foreslås endvidere, at det fremover vil skulle følge af det foreslåede § 87, stk. 3, 2. pkt., at maksimumsbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af forsørgerens samlede arbejdstid.

Med dette forslag vil der også fremadrettet dels være et loft for, hvor stor en samlet ydelse der vil kunne tildeles som hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, dels være fastlagt et princip om, at den tildelte ydelse skal afspejle den andel af forsørgerens arbejdstid, som forsørgeren har måttet gå ned i tid for at passe barnet.

Det foreslåede ydelsesloft vil efter den foreslåede § 204 skulle reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. satserne på Social- og Ældreministeriets område, der offentliggøres hvert år på ministeriets hjemmeside inden reguleringstidspunktet den 1. januar.

I overensstemmelse med gældende ret vil borgere, der har fået udbetalt hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i løbet af 2010, skulle have fastsat ydelsen på baggrund af deres hidtidige bruttoindtægt uden hensyntagen til ydelsesloftet, hvis betingelserne for at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i øvrigt er opfyldt, jf. overgangsbestemmelsen i den foreslåede § 214.

Det foreslås endvidere, at det fremover vil skulle følge af det foreslåede stk. 3, 3. og 4. *pkt.*, at kommunalbestyrelsen vil skulle beregne bidrag til pensionsordning, som udgør 10 pct. af bruttoydelsen, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Formålet med dette forslag er at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet vil have en forpligtelse til at indbetale pensionsbidrag til modtagere af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, ligesom der fortsat vil være en begrænsning på pensionsindbetalingen, så denne ikke vil komme til at overstige den indbetaling, der ville være sket, hvis modtageren var forblevet i beskæftigelse.

Endeligt foreslås det, at det fremover skal følge af det foreslåede § 87, stk. 3, 5. og 6. *pkt.*, at kommunalbestyrelsen vil skulle indbetale ATP-bidrag efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, samt at ydelsesmodtageren vil skulle betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen vil skulle betale 2/3 af bidraget.

Formålet med dette forslag er at sikre, at ydelsesmodtagerne også fremadrettet vil skulle have indbetalt ATP af ydelsen i den periode, hvor de modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det foreslås med § 87, *stk. 4*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 3, herunder om beregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning, og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af ATP-bidrag.

Det foreslåede stk. 4 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 42, stk. 4, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

Med det foreslåede § 87 foreslås det således, at social- og ældreministeren også fremover vil skulle kunne fastlægge nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste.

I overensstemmelse med gældende ret forventes bemyndigelsesbestemmelsen anvendt til at fastsætte nærmere regler om beregning af bruttoydelsen, beregning af pension og ferietillæg til ydelsesmodtagerne samt om afvikling af ydelsen, jf. også de særlige regler om varsling og opsættende virkning i lovforslagets § 10.

Baggrunden for den foreslåede § 87 er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Formålet med den foreslåede § 87 er samlet set at sikre videreførelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen vil også fremover skulle understøtte børnenes og de unges mulighed for at forblive i familien så længe som muligt, understøtte familiens mulighed for at leve så normalt som muligt på trods af barnets nedsatte funktionsevne samt medvirke til at forhindre, at barnets nedsatte funktionsevne forværres eller får andre følger.

Med den foreslåede § 87 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 88

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til i tilfælde af ledighed at give en særlig supplerende ydelse til personer, der modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, i op til tre måneder efter udgangen af den måned, hvor ledigheden indtræffer, fremgår i dag af servicelovens § 43.

Det fremgår således af servicelovens § 43, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i tilfælde af ledighed skal give en særlig supplerende ydelse til personer, der modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, i op til tre måneder efter udgangen af den måned, hvor ledigheden indtræffer. Betingelserne for udbetaling af ydelsen er, at personen er arbejdsløshedsforsikret, ikke er berettiget til at modtage dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 215 af 12. februar 2021, ikke er selvforskyldt ledig, ikke har et rimeligt tilbud om ansættelse i et deltidsarbejde og ikke modtager andre ydelser til forsørgelse efter anden lovgivning.

Det fremgår af servicelovens § 43, stk. 2, at den særlige supplerende ydelse skal gives uden hensyn til modtagerens og ægtefællens indtægts- og formueforhold, samt af servicelovens § 43, stk. 3, at ydelsen udgør et beløb svarende til højeste dagpengebeløb, men dog højst kan udgøre et beløb, der udgør 90 pct. af personens arbejdsfortjeneste i det tidligere arbejde.

Det fremgår endvidere af servicelovens § 43, stk. 4, at den særlige supplerende ydelse skal nedsættes med det beløb, som den ansatte eventuelt modtager fra arbejdsgiveren eller fra Lønmodtagernes Garantifond i forbindelse med ophør af ansættelsen.

Endvidere fremgår det af servicelovens § 43, stk. 5, 1. og 2. pkt., at kommunen skal indbetale ATP-bidrag af den særlige supplerende ydelse efter lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension samt at ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget. Desuden fremgår det af servicelovens § 43, stk. 5, 3. pkt., at social- og ældreministeren efter

indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om bidragsbetalingen.

Det fremgår af servicelovens § 43, stk. 6, 1. pkt., at kommunen skal indbetale bidrag til den særlige pensionsopsparing efter § 17 f, stk. 3, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension til den særlige pensionsopsparing af den særlige supplerende ydelse. Det fremgår af servicelovens § 43, stk. 6, 2. pkt., at social- og ældreministeren efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension i en bekendtgørelse skal fastsætte nærmere regler om bidragsbetaling og indberetning. Endeligt fremgår det af servicelovens § 43, stk. 6, 3. pkt., at reglerne i § 17, stk. 2-4 og 6, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension finder tilsvarende anvendelse hvis opsparingsbeløbet efter 1. pkt. ikke indbetales rettidigt.

Bemyndigelsesbestemmelserne i servicelovens § 43, stk. 5 og 6, er udmøntet i kapitel 3 og 4 i bekendtgørelse nr. 932 af 19. juni 2020 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, som blandt andet fastlægger nærmere rammer for beregning, indbetaling og indberetning af ATP-bidrag for personer, der modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste eller den særlige supplerende ydelse, herunder rammerne for håndtering af situationer, hvor kommunalbestyrelsen ikke indbetaler bidraget rettidigt.

Det foreslås med § 88, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i tilfælde af ledighed skal give en særlig supplerende ydelse til personer, der modtager hjælp efter § 87, i op til tre måneder efter udgangen af den måned, hvor ledigheden indtræffer. Betingelserne for udbetaling af ydelsen er, at personen 1) er arbejdsløshedsforsikret, 2) ikke er berettiget til at modtage dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., 3) ikke er selvforskyldt ledig, 4) ikke har et rimeligt tilbud om ansættelse i et deltidsarbejde og 5) ikke modtager andre ydelser til forsørgelse efter anden lovgivning.

Det foreslåede stk. 1 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 43, stk. 1, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Med det foreslåede stk. 1 rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte ansvar for under visse betingelser at give en særlig supplerende ydelse til personer, der bliver ledige, mens de modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

I overensstemmelse med gældende ret skal ydelsen ses som et økonomisk sikkerhedsnet i en afgrænset periode, så der er mulighed for, at ydelsesmodtageren selv med kommunens bistand kan finde et nyt deltidsarbejde.

Baggrunden for den foreslåede, begrænsede periode på tre måneder er, at ydelsen vil skulle ses som et økonomisk sikkerhedsnet i en afgrænset periode, så der vil være mulighed for, at ydelsesmodtageren selv med kommunalbestyrelsens bistand vil kunne finde et nyt deltidsarbejde.

Formålet med det foreslåede stk. 1 er at sikre, at kommunalbestyrelsens eksisterende forpligtelse til at udbetale en særlig ledighedsydelse, samt videreføre de eksisterende betingelser for, at modtagere

af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste vil være berettigede til at modtage denne særlige ledighedsydelse i en periode på op til tre måneder, også fremover vil fremgå af lovgivningen.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal give den særlige supplerende ydelse uden hensyn til modtagerens og ægtefællens indtægts- og formueforhold.

Det foreslåede *stk. 2* er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 43, *stk. 2*, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Det foreslås med *stk. 3* at den særligt supplerende ydelse udgør et beløb svarende til højeste dagpengebeløb, jf. lov om sygedagpenge, jf. lovbekendtgørelse nr. 223 af 12. februar 2021. Ydelsen kan dog højst udbetales med et beløb, der udgør 90 pct. af personens arbejdsfortjeneste i det tidligere arbejde.

Det foreslåede *stk. 3*, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 43, *stk. 3*, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Formålet med det foreslåede *stk. 3* er at videreføre de eksisterende rammer for fastlæggelsen af ydelsens omfang.

Det foreslås med *stk. 4*, at den særlige supplerende ydelse nedsættes med det beløb, som den ansatte eventuelt modtager fra arbejdsgiveren eller fra Lønmodtagernes Garantifond i forbindelse med ophør af ansættelsen.

Det foreslåede *stk. 4* er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 43, *stk. 4*, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

I overensstemmelse med gældende ret er formålet med det foreslåede *stk. 4* at sikre, at ydelsesmodtageren ikke bliver dobbeltkompenseret for det indtægtstab, modtageren lider ved ansættelsens ophør.

Det foreslås med *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen skal indbetale ATP-bidrag af den særlige supplerende ydelse efter lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Det foreslåede *stk. 5* er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 43, *stk. 5*, 1. og 2. pkt., uden indholdsmæssige ændringer.

Formålet med det foreslåede *stk. 5*, 1. og 2. pkt., er at sikre, at modtagere af den særligt supplerende ydelse også fremover vil få indbetalt ATP-bidrag af ydelsen.

Af lovtekniske årsager foreslås bemyndigelsen i servicelovens § 43, *stk. 5*, 3. pkt., videreført som et nyt selvstændigt *stk. 6* i den foreslåede § 88, jf. nedenfor.

Det foreslås med *stk. 6*, at social- og ældreministeren efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om bidragsbetaling.

Det foreslåede *stk. 6* er en videreførelse af den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse i servicelovens § 43, *stk. 5, 3. pkt.*, uden indholdsmæssige ændringer. Som sproglig konsekvensrettelse i forbindelse med tilpasningen af bestemmelserne i den foreslåede barnets lov er det dog foreslået, at begrebet ”kommunen” i servicelovens § 43, *stk. 5*, i det foreslåede *stk. 6*, rettes til det mere korrekte ’kommunalbestyrelsen’.

I overensstemmelse med gældende ret forventes bemyndigelsen udmøntet i en bekendtgørelse, som vil skulle fastlægge nærmere rammer for beregning, indbetaling og indberetning af ATP-bidrag for personer, der modtager den særlige supplerende ydelse, herunder rammerne for håndtering af situationer, hvor kommunalbestyrelsen ikke indbetaler bidraget rettidigt.

Baggrunden for den foreslåede § 88 er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Formålet med den foreslåede videreførelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at give en særlig supplerende ydelse ved ledighed til personer, der modtager hjælp til dækning af arbejdsfortjeneste, vil i overensstemmelse med gældende ret være at understøtte, at modtagere af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, som bliver ledige fra deres deltids erhvervsarbejde, vil kunne få mulighed for at bevare/genskabe den delvise tilknytning til arbejdsmarkedet under perioden med tabt arbejdsfortjeneste.

Med den foreslåede § 88 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til give en særlig supplerende ydelse ved ledighed til personer, der modtager hjælp til dækning af arbejdsfortjeneste. Det bemærkes i den forbindelse at den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 43, *stk. 6*, som pålægger kommunalbestyrelsen at indbetale bidrag til den særlige pensionsopsparing, ikke foreslås videreført, da reglerne om den særlige pensionsopsparing i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension er blevet ophævet med aftalen om Forårspakken i 2004.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 89

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, fremgår i dag af servicelovens § 45.

Det fremgår således af servicelovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Dette gælder dog ikke for børn og unge mellem 12 og 18 år, som er i et døgnophold efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7. Det fremgår af servicelovens § 45, stk. 2, at en person, som er berettiget til ledsagelse efter § 45, stk. 1, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven samt at kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Det fremgår af servicelovens § 45, stk. 3, at der normalt ikke kan ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse.

Endvidere fremgår det af servicelovens § 45, stk. 4, at modtageren kan opspare timer inden for en periode på seks måneder, og at kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor. Det fremgår desuden af servicelovens § 45, stk. 5, at modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 948 kr. årligt (2022-niveau), og at beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra modtageren.

Endelig fremgår det af servicelovens § 45, stk. 6, at social- og ældreministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om betingelser for ledsageordningen.

Bemyndigelserne i servicelovens § 45, stk. 6, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 235 af 9. marts 2012 om betingelser for ledsageordningen efter serviceloven, som også udmønter bemyndigelsen i servicelovens § 97, stk. 9, om ledsagelse til voksne. Bekendtgørelsen tydeliggør blandt andet at ledsageordningen ikke omfatter børn og unge med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse eller af sociale årsager, samt at ledsageordningen ikke indeholder socialpædagogisk bistand, men udelukkende ledsagelse til aktiviteter, som brugeren selv bestemmer indholdet i. Bekendtgørelsen fastlægger endvidere de nærmere rammer for opsparring af timer samt rammerne for godtgørelse for udgifter forbundet med aktiviteter, transport mv., herunder at den person, der modtager ledsagelse, afholder sine egne og ledsagerens udgifter til befordring m.v. samt ledsagerens udgifter, hvis den pågældende ønsker ledsagerens tilstedeværelse under aktiviteter, der skal betales for.

Bekendtgørelsen fastlægger endvidere, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at yde ledsagelse som en naturalydelse, medmindre den person, der modtager ledsagelse, selv ønsker at udpege en ledsager, samt at kommunalbestyrelsen skal give ledsagere, der er udpeget af den person, der modtager ledsagelse, en instruktion til arbejdet som ledsager svarende til den, som gives til ledsagere, der er ansat i kommunens ledsagekorps. Endeligt fastlægger bekendtgørelsen de nærmere rammer for udbetaling af det årlige tilskud til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med

tilknytning til ledsageordningen., som modtageren af ledsagelsen er berettiget til at søge om, samt for kommunalbestyrelsens mulighed for at yde tilskud til lokalbefordring til ledsageren.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Dette gælder dog ikke for børn og unge mellem 12 og 18 år, som har et døgn- eller støtteophold efter §§ 32, stk. 1, nr. 6 og 7, eller efter §§ 46 og 47.

Det foreslåede stk. 1 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 45, stk. 1, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer.

Med det foreslåede stk. 1, *1. pkt.*, rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte ansvar for at tilbyde ledsagelse til børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Børn og unge i målgruppen for den foreslåede ordning vil med den foreslåede bestemmelse i overensstemmelse med gældende ret også fremover have ret til 15 timers ledsagelse pr. måned til formål, som de pågældende selv vælger.

Den foreslåede ledsagelse vil i overensstemmelse med gældende ret som udgangspunkt skulle ydes af kommunalbestyrelsen som en naturalydelse fra kommunalt ansatte ledsagere. Ledsageordningen vil skulle omfatte selve ledsagelsen og de funktioner, der er direkte forbundet med ledsagelsen, f.eks. at hjælpe med at tage overtøj af og på, samt med kørestol og andre ganghjælpemidler.

Ledsageordningen vil kunne tilbydes hjemmeboende børn og unge mellem 12 og 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som ikke kan færdes uden for hjemmet uden ledsagelse. Det kan være kørestolsbrugere og andre med svære bevægelseshandicap, blinde og stærkt svagsynede, børn eller unge med psykisk udviklingshæmning og andre, der af den ene eller anden grund er ude af stand til at færdes på egen hånd. I overensstemmelse med gældende ret vil ordningen ikke skulle omfatte børn og unge med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse eller af sociale årsager, da arbejdet med denne gruppe børn og unge stiller nogle særlige krav med hensyn til indsigt og træning, som ligger ud over de kvalifikationer, som de kommunalt ansatte ledsagere vil forudsættes at skulle have.

Det foreslåede stk. 1, *2. pkt.*, vil indebære, at forpligtelsen til at tilbyde ledsagelse i overensstemmelse med gældende ret ikke vil skulle omfatte børn og unge, som er i døgnophold.

For børn og unge i døgnpleje vil vurderingen af behovet for ledsagelse således i overensstemmelse med gældende ret også fremover skulle indgå i tilbuddets generelle tilrettelæggelse af indsatsen for barnet eller den unge.

Det foreslås med *stk. 2*, at et barn eller en ung, som er berettiget til ledsagelse, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunalbestyrelsen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Det foreslåede stk. 2 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 45, stk. 2, i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

Med det foreslåede stk. 2 foreslås såvel barnets eller den unges ret til selv at udpege en person til at stå for ledsagelsen som kommunalbestyrelsens forpligtelse til at godkende og ansætte den pågældende, således videreført i overensstemmelse med gældende ret.

Kommunalbestyrelsen vil fortsat have arbejdsgiveransvaret for ledsageren og vil skulle varetage den administration, der vedrører ordningen, herunder udarbejdelse af ansættelseskontrakt, løn, forsikring og arbejdsforhold. Aftale om den konkrete ledsagelsesopgave kan indgås direkte mellem borger og ledsageren, men vil skulle meddeles kommunalbestyrelsen som et led i opgørelsen af timeforbruget. Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med godkendelse og ansættelse af den ønskede ledsager skulle vurdere, om den udpegede ledsager kan anses for egnet til opgaven.

Det foreslås med *stk. 3*, at der normalt ikke kan ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til barnet eller den unge, der er berettiget til ledsagelse.

Det foreslåede stk. 3 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 45, stk. 3, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

Den foreslåede afgrænsning af personkredsen, som kan ansættes som ledsagere for barnet eller den unge, har afsæt i det forhold, at ledsageordningen er tænkt til at skulle dække ledsagelse, der ligger ud over den ledsagelse, som forældre, søskende eller andre med nær tilknytning til barnet eller den unge ellers yder.

Formålet med den foreslåede afgrænsning er at understøtte, at ledsageordningen i overensstemmelse med gældende ret vil skulle skabe mulighed for, at børn og unge i målgruppen kan komme uden for hjemmet uden at det er forældrene eller andre nærtstående, der ledsager dem.

Det foreslås med *stk. 4*, at barnet eller den unge kan opspare timer inden for en periode på seks måneder. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor.

Det foreslåede stk. 4 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 45, stk. 4, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

Med forslaget om at videreføre retten til opsparring af ledsagetimer vil barnet eller den unge inden for en seks måneders periode også fremover kunne disponere over op til 90 timer til forbrug eller opsparring, hvilket giver større fleksibilitet i anvendelsen af de tilkendte ledsagetimer.

I overensstemmelse med gældende praksis fastlagt af Ankestyrelsen i principafgørelse 25-17 vil ikke-forbrugte timer fra den første af de seks måneder falde bort i den måned, hvor de overskrider

seks måneder, såfremt de ikke er blevet anvendt. Det er kun de opsparede timer for den pågældende måned, der bortfalder efter seks måneder og ikke alle de opsparede timer. Barnet eller den unge vil således heller ikke fremover i en given måned kunne have mere end 90 timer til rådighed.

Forslaget om at videreføre kommunalbestyrelsens ret til at fastlægge retningslinjer for opsparingen vil indebære, at kommunalbestyrelsen også fremover vil have mulighed for at sikre den bedst mulige overensstemmelse mellem børnenes og de unges ønsker og kommunalbestyrelsens muligheder for at administrere ordningen.

Formålet med det foreslåede stk. 4 er sikre, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet vil skulle tilrettelægge ledsageordningen således, at kommunalbestyrelsen har mulighed for i videst muligt omfang at imødekomme barnets eller den unges ønsker, men også således, at ordningen bliver mulig at administrere.

Det foreslås med *stk. 5*, at barnets eller den unges udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 948 kr. årligt (2022-niveau). Beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra modtageren.

Det foreslåede stk. 5, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 45, stk. 5, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

I udgangspunktet vil den person, der modtager ledsagelse i overensstemmelse med gældende ret også fremadrettet skulle afholde sine egne og ledsagerens udgifter til befordring m.v. samt ledsagerens udgifter, hvis den pågældende ønsker ledsagerens tilstedeværelse under aktiviteter, der skal betales for.

Kommunalbestyrelsen vil med den foreslåede § 89, stk. 5, ligeledes i overensstemmelse med gældende ret, også fremover kunne udbetale tilskuddet som et samlet beløb én gang årligt, på baggrund af de sandsynliggjorte udgifter, som den person, der modtager ledsagelse, vil have forelagt.

Kommunalbestyrelsen vil ligeledes også fremover i forbindelse med den enkelte ledsageopgave efter en konkret vurdering kunne yde tilskud til udgifter til ledsagerens lokalbefordring.

Formålet med det foreslåede stk. 5 er således at sikre, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet efter anmodning fra den person, der modtager ledsagelse, vil kunne yde tilskud til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning hertil op til det foreslåede årlige grænsebeløb, som vil være skattefrit for modtageren, jf. ligningsloven § 7, nr. 9.

Det foreslås med *stk. 6*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om betingelser for ledsageordningen.

Det foreslåede stk. 6 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 45, stk. 6, i sprogligt tilpasset form men uden indholdsmæssige ændringer.

Med det foreslåede stk. 6 vil social- og ældreministeren også fremover vil skulle kunne fastlægge nærmere regler for ledsageordningen til børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. I overensstemmelse med gældende ret forventes bemyndigelsen udmøntet i en bekendtgørelse, som blandt andet vil tydeliggøre, at ledsageordningen ikke vil omfatte børn og unge med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse eller af sociale årsager, samt at ledsageordningen ikke indeholder socialpædagogisk bistand, men udelukkende ledsagelse til aktiviteter, som brugeren selv bestemmer indholdet i.

Bekendtgørelsen forventes endvidere at ville fastlægge de nærmere rammer for opsparring af timer samt rammerne for godtgørelse for udgifter forbundet med aktiviteter, transport mv., herunder at den person, der modtager ledsagelse, afholder sine egne og ledsagerens udgifter til befordring m.v. samt ledsagerens udgifter, hvis den pågældende ønsker ledsagerens tilstedeværelse under aktiviteter, der skal betales for. Bekendtgørelsen forventes desuden at fastlægge, at kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at yde ledsagelse som en naturlydelse, medmindre den person, der modtager ledsagelse, selv ønsker at udpege en ledsager, samt at kommunalbestyrelsen vil skulle give ledsagere, der er udpeget af den person, der modtager ledsagelse, en instruktion til arbejdet som ledsager svarende til den, som gives til ledsagere, der er ansat i kommunens ledsagekorps. Endeligt forventes bekendtgørelsen at ville fastlægge de nærmere rammer for udbetaling af det årlige tilskud til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen., som modtageren af ledsagelsen er berettiget til at søge om, samt for kommunalbestyrelsens mulighed for at yde tilskud til lokalbefordring til ledsageren.

Baggrunden for forslaget om en ny § 89 er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Formålet med den foreslåede videreførelse af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde ledsagelse til børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne er også fremover at medvirke til børnenes og de unges selvstændiggørelse og integration i samfundet, samt tilgodese disse børn og unges for at kunne komme hjemmefra, gøre indkøb og deltage i kulturelle og sociale aktiviteter. Både for børn og unge, der lever et relativt aktivt liv og for de, der lever mere isoleret, vil ordningen kunne medvirke til, at de kan deltage i aktiviteter uden for hjemmet efter eget valg.

Med den foreslåede § 89 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til

børn og unge mellem 12 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 90

Serviceovens kapitel 21-23 indeholder en række bestemmelser om kompenserende hjælp og støtte, som har både børn, unge og voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som målgruppe. Endvidere fremgår det i dag af serviceovens § 44, at bestemmelserne i serviceovens § 83 om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v., § 84, stk. 1, om afløsning/aflastning og § 86, stk. 2, om vedligeholdelsestræning, finder tilsvarende anvendelse for børn, der har behov herfor.

Det foreslås med § 90, at følgende bestemmelser i serviceoven finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor:

- 1) § 83 (personlig og praktisk hjælp).
- 2) § 84, stk. 1 (afløsning og aflastning).
- 3) § 86, stk. 2 (vedligeholdelsestræning).
- 4) § 112 (hjælpemidler).
- 5) § 113 (forbrugsgoder).
- 6) § 113 b (midlertidige hjælpemidler og forbrugsgoder).
- 7) § 114 (bilstøtte).
- 8) § 116 (boligindretning).
- 9) § 117 (individuel befordring).
- 10) § 118 (pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom).
- 11) §§ 119-122 (pasning af nærtstående som ønsker at dø i eget hjem)

Med det foreslåede § 90 rammesættes kommunalbestyrelsens fortsatte ansvar for at sikre, at børn og unge og deres familier får den særlige hjælp og støtte, som de i dag har ret til i medfør af serviceoven på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse hos barnet eller den unge, også selv om rammerne for de nævnte indsatser fortsat vil være fastlagt i serviceoven.

De foreslåede nr. 1-3, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i serviceovens § 44 i sprogligt tilpasset form, men uden indholdsmæssige ændringer.

Med de foreslåede nr. 1-3, vil børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier i overensstemmelse med gældende ret også fremover have adgang til personlig og praktisk hjælp efter serviceovens § 83, aflastning og afløsning efter serviceovens § 84, stk. 1, samt vedligeholdelsestræning efter serviceovens § 86, stk. 2, selv om disse serviceovsbestemmelser i udgangspunktet er målrettet voksne.

Det foreslås med nr. 1, at bestemmelser i servicelovens § 83 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret, også fremover vil skulle yde støtte i form af personlig og praktisk hjælp til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier, som har behov herfor.

Den personlig og praktiske hjælp vil i overensstemmelse med gældende ret skulle bidrage dels til at vedligeholde barnets eller den unge fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge.

I overensstemmelse med gældende ret vil denne adgang også fremadrettet skulle omfatte personlig og praktisk hjælp efter § 83 i serviceloven, mens en del af de bestemmelser om tilrettelæggelse og levering af hjælpen og kontant tilskud i serviceloven, som henviser til § 83, ikke vil finde anvendelse for børn og unge, der vil modtage hjælp, jf. § 90. Det drejer sig eksempelvis om servicelovens § 95, der ikke vil finde anvendelse.

I lighed med den eksisterende bestemmelse i servicelovens § 44, jf. Ankestyrelsens principmeddelelse nr. 67-17, vil det foreslåede § 90, nr. 1, således ikke medføre, at eksempelvis servicelovens § 95, stk. 3, som giver mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde i stedet for naturalydelse efter servicelovens § 83 kan udbetale et tilskud til hjælp, som ydelsesmodtageren selv antager, finder anvendelse for børn og unge, der har behov for personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83.

Med det foreslåede nr. 1 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde personlig og praktisk hjælp til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier med behov herfor. Dette gælder også i forhold til de processuelle regler i serviceloven, som træder i kraft for kommunalbestyrelsen i forhold til afgørelser om personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. efter servicelovens § 83. Dette indebærer bl.a., at servicelovens § 87 om kommunalbestyrelsens pligt til at sikre, at hjælpen i fornødent omfang kan leveres døgnet rundt, og §§ 88-90 om afgørelse m.v. vil finde anvendelse ved tildeling af personlig og praktisk hjælp i hjemmet m.v. til børn og unge efter det foreslåede § 90, nr. 1, jf. servicelovens § 83.

Formålet med det foreslåede nr. 1 er at sikre, at børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier fortsat vil have adgang til personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83.

Det foreslås med nr. 2, at bestemmelser i servicelovens § 84, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen også fremadrettet vil skulle give tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer et barn eller en ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Aflastning eller afløsning efter servicelovens § 84, stk. 2, kan bevilges til forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Afløsning gives i hjemmet, mens aflastning gives uden for hjemmet, f.eks. i form af tilbud om dag-, nat- eller døgnophold i et egnet tilbud.

I overensstemmelse med gældende ret efter servicelovens § 44, jf. § 84, stk. 1, jf. Ankestyrelsens principafgørelse 85-13, vil denne adgang også fremadrettet kun skulle finde anvendelse, når behovet for aflastning er opstået alene på grund af barnets eller den unges funktionsnedsættelse, og når aflastningen sker af hensyn til den øvrige familie. Det vil eksempelvis kunne være relevant at give aflastning efter den foreslåede § 90, nr. 2, jf. servicelovens § 84, stk. 1, i situationer, hvor der er behov herfor med henblik på at give forældrene tid til de andre søskende, uden at barnet med funktionsnedsættelse er til stede.

Med det foreslåede nr. 2 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde afløsning og aflastning efter serviceloven til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med behov herfor. Dette indebærer bl.a., at servicelovens § 87 om kommunalbestyrelsens pligt til at sikre, at hjælpen i fornødent omfang kan leveres døgnet rundt, og §§ 88-90 om afgørelse m.v. vil finde anvendelse ved tildeling af aflastning og afløsning til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 2, jf. servicelovens § 84, stk. 1.

Formålet med det foreslåede, nr. 2, er at sikre, at børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier fortsat vil have adgang til afløsning eller aflastning efter servicelovens § 84, stk. 1.

Det foreslås med nr. 3, at bestemmelser i servicelovens § 86, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret, jf. servicelovens § 44, jf. § 86, stk. 2, også fremadrettet vil skulle give tilbud om vedligeholdelsestræning til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har brug for en individuel træningsindsats med henblik på at kunne vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder.

I overensstemmelse med gældende ret vil have karakter af målrettet træning for at forhindre funktionstab og for at fastholde det hidtidige funktionsniveau og vil kunne omfatte vedligeholdelse af såvel fysiske som psykiske færdigheder. Vedligeholdelsestræning vil også fremover skulle bidrage til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til at fastholde hidtidige funktionsniveau og vil således også kunne have et forebyggende sigte.

Med det foreslåede nr. 3 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde vedligeholdelsestræning til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med behov herfor. Dette indebærer bl.a., at servicelovens §§ 88-90 om afgørelse m.v. finder anvendelse ved tildeling af vedligeholdelsestræning til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 3, jf. servicelovens § 86, stk. 2.

Formålet med det foreslåede nr. 3 er at sikre, at børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier fortsat vil have adgang til vedligeholdelsestræning efter servicelovens § 86, stk. 2.

Med de foreslåede *nr. 4-11*, foreslås det, at der skabes en ny hjemmel i barnets lov, som i overensstemmelse med gældende ret vil forpligte kommunalbestyrelsen til at tilbyde hjælp og støtte til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier med behov herfor efter de bestemmelser i serviceloven, som i dag har både børn, unge og voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som målgruppe.

Med den foreslåede nr. 4 foreslås det, at bestemmelser i servicelovens § 112 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret, også fremover vil skulle yde støtte til hjælpemidler til børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Med det foreslåede nr. 4 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde hjælpemidler til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med behov herfor. Dette indebærer, at servicelovens § 112 a om ansøgning via digital selvbetjening og § 112 b om pligt til i visse tilfælde at træffe afgørelse om støtte til et hjælpemiddel inden for fire uger finder anvendelse ved tildeling af hjælpemidler til børn og unge efter det foreslåede § 90, nr. 4, jf. servicelovens § 112.

Det samme gælder i forhold til servicelovens §§ 113 a om forenklet sagsbehandlingsprocedure og 115 om forudsætninger for støtte efter serviceloven til hjælpemidler. Det indebærer endvidere, at de rammer for tildeling af hjælp til anskaffelse af hjælpemidler, som med afsæt i bemyndigelsen i servicelovens § 112, stk. 5, er fastsat i bekendtgørelse nr. 1247 af 13. november 2017 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven finder anvendelse ved tildeling af hjælpemidler til børn og unge efter det foreslåede § 90, nr. 4, jf. servicelovens § 112. De tværgående bestemmelser i serviceloven om bl.a. kommunalbestyrelsens og regionsrådenes opgaver og rolle, som finder anvendelse i relation til ydelser efter § 112, vil også finde anvendelse, såfremt

ydelsen gives til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse efter § 8 i, stk. 1, nr. 4, i barnets lov, jf. § 112 i serviceloven.

Formålet med det foreslåede nr. 4 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne også fremover vil have adgang til hjælpemidler efter servicelovens § 112.

Det foreslås med nr. 5, at bestemmelser i servicelovens § 113 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret, også fremover skulle yde støtte til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i servicelovens § 113, er opfyldt. I overensstemmelse med gældende ret vil der ikke kunne ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo, ligesom der kun vil kunne ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr. Hjælpen vil også fremover som hovedregel skulle udgøre 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Med det foreslåede nr. 5 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at skulle yde støtte til køb af forbrugsgoder til børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier med behov herfor. Dette indebærer, at servicelovens § 113 a om forenklet sagsbehandlingsprocedure og § 115 om forudsætninger for støtte efter serviceloven til forbrugsgoder finder anvendelse ved tildeling af forbrugsgoder til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 5, jf. servicelovens § 113. Det indebærer endvidere, at de rammer for tildeling af hjælp til anskaffelse af forbrugsgoder, som med afsæt i bemyndigelsen i servicelovens § 113, stk. 6, er fastsat i bekendtgørelse nr. 1247 af 13. november 2017 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven finder anvendelse ved tildeling af hjælp til anskaffelse af forbrugsgoder til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 5, jf. servicelovens § 113. De tværgående bestemmelser i serviceloven om bl.a. kommunalbestyrelsens og regionsrådenes opgaver og rolle, som finder anvendelse i relation til ydelser efter § 113, vil også finde anvendelse, såfremt ydelsen gives til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse efter § 8 i, stk. 1, nr. 5, i barnets lov, jf. § 113 i serviceloven.

Formålet med det foreslåede nr. 5 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier også fremover vil have adgang til hjælp til køb af forbrugsgoder efter servicelovens § 113.

Det foreslås med *nr. 6*, at bestemmelser i servicelovens § 113 b finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsens ret til i medfør af servicelovens § 113 b at yde støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til personer med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis betingelserne for støtte i servicelovens § 112, stk. 1, eller servicelovens § 113, stk. 1, i øvrigt er opfyldt, også vil gælde børn og unge og deres familier.

Støtten vil i overensstemmelse med gældende ret også fremover i alle tilfælde skulle ydes som naturalydelse uden egenbetaling for borgeren, ligesom der også fremover alene vil kunne ydes støtte til det pågældende hjælpemiddel eller forbrugsgode én gang inden for samme tidsbegrænsede periode.

Med det foreslåede nr. 6 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde midlertidige hjælpemidler og forbrugsgoder til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier med behov herfor. Dette indebærer, at servicelovens § 115 om forudsætninger for støtte efter serviceloven vil finde anvendelse ved tildeling af midlertidige hjælpemidler og forbrugsgoder til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 6, jf. servicelovens § 113 b. De tværgående bestemmelser i serviceloven om bl.a. kommunalbestyrelsens og regionsrådenes opgaver og rolle, som finder anvendelse i relation til ydelser efter § 113 b, vil også finde anvendelse, såfremt ydelsen gives til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse efter § 8 i, stk. 1, nr. 6, i barnets lov, jf. § 113 b i serviceloven.

Formålet med det foreslåede nr. 6 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier også fremover vil være omfattet af servicelovens § 113 b.

Det foreslås med nr. 7, at bestemmelser i servicelovens § 114 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret, også fremover vil skulle yde støtte til køb af bil, hvis der er behov herfor, fordi barnets eller den unges varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne i væsentlig grad vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil eller forringer evnen til at færdes, i tilfælde hvor barnet eller den unge har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Støtten vil i overensstemmelse med gældende ret skulle ydes som et rentefrit lån inden for en ramme på 201.000 kr. (2022-niveau). I situationer, hvor prisen på den billigst egnede bil måtte overstige lånerammen, vil der skulle ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem lånerammen og prisen på den billigst egnede bil.

Med det foreslåede nr. 7 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde støtte til køb af bil til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier med behov herfor. Dette indebærer, at servicelovens § 115 om forudsætninger for støtte efter serviceloven til køb af bil vil finde anvendelse ved tildeling af støtte til køb af bil til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 7, jf. servicelovens § 114. Det indebærer endvidere, at de rammer for støtte til køb af bil som med afsæt i bemyndigelsen i servicelovens § 114, stk. 4, er fastsat i bekendtgørelse nr. 1252 af 20. november 2017 om støtte til køb af bil efter serviceloven finder anvendelse i forbindelse med støtte

til køb af bil til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 7, jf. servicelovens § 114. De tværgående bestemmelser i serviceloven om bl.a. kommunalbestyrelsens og regionsrådenes opgaver og rolle, som finder anvendelse i relation til ydelser efter § 114, vil også finde anvendelse, såfremt ydelsen gives til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse efter § 8 i, stk. 1, nr. 7, i barnets lov, jf. § 114 i serviceloven.

Formålet med det foreslåede nr. 7 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier også fremover vil have adgang til støtte til køb af bil, hvis betingelserne i servicelovens § 114 om bilstøtte er opfyldt.

Det foreslås med nr. 8, at bestemmelser i servicelovens § 116 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret, også fremover vil skulle yde hjælp til indretning af bolig til et barn eller en ung med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for barnet eller den unge, lige som modtageren af hjælpen også fremover vil skulle have adgang til selv at lade en håndværker udføre boligindretningen og i stedet modtage en refusion for udgifterne hertil, svarende til de udgifter, kommunen ville have haft, hvis en håndværker havde udført opgaven direkte for kommunen.

Med det foreslåede nr. 8 vil det ligeledes blive sikret, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier også fremover vil være omfattet af kommunalbestyrelsens mulighed for i de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp efter servicelovens § 116, stk. 1, ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, at yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig, hvis der ikke kan anvises anden bolig, som dækker barnets eller den unges behov. Med det foreslåede § 90, nr. 8, vil de rammer for hjælp til indretning af bolig, som med afsæt i bemyndigelsen i servicelovens § 116, stk. 3 og 6, er fastsat i bekendtgørelse nr. 1076 af 14. september 2010 om adgangen til frit valg af boligindretning efter lov om social service samt i bekendtgørelse nr. 1389 af 11. december 2013 om afgrænsning af tilbagebetalingspligt og sikring ved pant for hjælp ydet til boligindretning og skift af bolig, finder anvendelse i forbindelse med hjælp til indretning af bolig til børn og unge efter det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 8, jf. servicelovens § 116. De tværgående bestemmelser i serviceloven om bl.a. kommunalbestyrelsens og regionsrådenes opgaver og rolle, som finder anvendelse i relation til ydelser efter § 116, vil også finde anvendelse, såfremt ydelsen gives til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse efter § 90, nr. 8, i barnets lov, jf. § 116 i serviceloven.

Formålet med det foreslåede nr. 8 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier også fremover vil have ret til hjælp til indretning af bolig efter servicelovens § 116.

Det foreslås med nr. 9, at bestemmelser i servicelovens § 117 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret også fremover vil have mulighed for efter servicelovens § 117 at yde tilskud til børn og unge, som på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne måtte have behov for befordring med individuelle transportmidler.

I overensstemmelse med gældende ret efter § 117, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen ikke have pligt til at tilrettelægge en tilskudsordning efter denne bestemmelse, lige som der ikke vil være adgang til at klage til anden administrativ myndighed over kommunalbestyrelsens afgørelser om hjælp efter det foreslåede nr. 9, jf. servicelovens § 117, stk. 1.

Med det foreslåede nr. 9 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens muligheder for at tilbyde individuel befordring til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med behov herfor. De tværgående bestemmelser i serviceloven om bl.a. kommunalbestyrelsens og regionsrådenes opgaver og rolle, som finder anvendelse i relation til ydelser efter § 117, vil også finde anvendelse, såfremt ydelser gives til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse efter § 90, nr. 9, i barnets lov, jf. § 117 i serviceloven.

Formålet med det foreslåede nr. 9 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier vil også fremover vil være en del af målgruppen for eventuelle tilskud til personer, som på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for befordring med individuelle transportmidler.

Det foreslås med nr. 10, at bestemmelser i servicelovens § 118 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med gældende ret, også fremover vil skulle tilbyde ansættelse af en person med tilknytning til arbejdsmarkedet, der måtte ønske at passe et nærtstående barn eller en nærtstående ung med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig, herunder uhelbredelig, lidelse i hjemmet, når alternativet til pasning i hjemmet vil være døgnophold uden for hjemmet eller plejehuset vil svare til et fuldtidsarbejde, der måtte være enighed mellem parterne om etablering af pasningsforholdet, og kommunalbestyrelsen måtte vurdere, at der ikke er afgørende hensyn, der måtte tale imod, at det er den pågældende person, der vil skulle passe den nærtstående.

Med det foreslåede nr. 10 vil personen i overensstemmelse med gældende ret også fremadrettet skulle ansættes af den kommune, hvor den nærtstående bor, samt udbetale løn og indbetale pension i overensstemmelse med de satser og vilkår, som er fastsat i servicelovens § 118, stk. 2.

Ansættelsen vil fortsat kunne ske i indtil seks måneder med henblik på at passe den nærtstående via indgåelse af en ansættelsesaftale mellem personen og kommunalbestyrelsen, med mulighed for, at pasningsperioden vil kunne forlænges med indtil tre måneder, hvis særlige forhold taler herfor, samt kunne opdeles i perioder og deles af flere personer. Der vil alene kunne ydes én pasningsordning til ét sammenhængende sygdomsforløb eller handicap, med mindre der tilstøder den pågældende en anden lidelse eller funktionsnedsættelse.

Med det foreslåede nr. 10 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde ansættelse af en person med tilknytning til arbejdsmarkedet, der måtte ønske at passe et nærtstående barn eller en nærtstående ung med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig, herunder uhelbredelig, lidelse i hjemmet. De tværgående bestemmelser i serviceloven om bl.a. regulering og om kommunalbestyrelsens og regionsrådenes opgaver og rolle, som finder anvendelse i relation til ydelser efter § 118, vil også finde anvendelse, såfremt ydelsen gives til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse efter § 90, nr. 10, i barnets lov, jf. § 118 i serviceloven.

Formålet med det foreslåede nr. 10 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier også fremover vil udgøre en del af målgruppen for servicelovens § 118 om pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.

Det foreslås med nr. 11, at bestemmelser i servicelovens § 119-122 finder tilsvarende anvendelse for børn, unge og familier omfattet af barnets lov, der har behov herfor.

Dette indebærer, at personer som passer et nærtstående barn eller en nærtstående ung, der ønsker at dø i eget hjem, i overensstemmelse med gældende ret også fremover efter ansøgning vil være berettiget til plejevederlag efter servicelovens § 119, hvis hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering anses for udsigtsløs, og den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign., og den syge i øvrigt er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Med det foreslåede nr. 11 vil en arbejdsgiver der vil yde løn til en ansat i forbindelse med pasning af en nærtstående, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, også fremover være berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag. Dette er i overensstemmelse med gældende ret.

Med det foreslåede nr. 11 vil plejevederlaget også fremadrettet skulle fastlægges i overensstemmelse med de satser og vilkår, som er fastsat i servicelovens § 120, ligesom muligheden for at plejevederlaget kan deles af flere personer vil blive videreført i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat i samme bestemmelse. Endvidere vil det foreslåede § 90, stk. 1, nr. 11, indebære en videreførelse af den gældende retstilstand for ophøret af retten til plejevederlag. Retten vil således også fremover i medfør af servicelovens § 121 skulle ophøre ved plejeforholdets

afslutning, således at retten til plejevederlag bevares i indtil 14 dage efter dødsfaldet ved den plejkrævendes død, og således at kommunalbestyrelsen undtagelsesvis vil kunne træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig. Med det foreslåede nr. 11, vil kommunalbestyrelsen, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, også fremadrettet uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold kunne yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold efter servicelovens § 119 passer en døende, kommunen varetager plejen helt eller delvis, eller et hospice varetager plejen.

Med det foreslåede nr. 11 videreføres gældende ret. Der er således ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde plejevederlag til personer som passer et nærtstående barn eller en nærtstående ung, der ønsker at dø i eget hjem, i overensstemmelse med retningslinjerne i servicelovens §§ 119-122.

Formålet med det foreslåede nr. 11 er at sikre, at børn og unge med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier også fremover vil udgøre en del af målgruppen for servicelovens §§ 119-122 om pasning af nærtstående, som ønsker at dø i eget hjem.

Baggrunden for forslaget om en ny § 90 er, at det med lovforslaget i sin helhed foreslås, at sociallovgivningens regler målrettet børn og unge og deres familier vil skulle samles i en ny, selvstændig hovedlov, barnets lov, som i lighed med serviceloven vil skulle danne rammen for alle sociale indsatser til målgruppen, uanset baggrunden for det enkelte barns eller den enkelte unges støttebehov.

Den foreslåede § 90 i barnets lov vil således fremover også skulle give hjemmel til, at børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier vil kunne have uændret adgang til hjælp og støtte efter de bestemmelser i serviceloven, som også fremadrettet skal danne rammen om særlige kompenserende indsatser, som både har børn, unge og voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som målgruppe.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.7.

Til § 91

Det fremgår af § 140, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter §§ 52, 76 og 76 a. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden fire måneder at opstille en handleplan.

Det fremgår endvidere af § 140, stk. 5, i serviceloven, at der kan udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen, når der træffes afgørelse om indsatser efter § 32 skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en barnets plan, jf. dog § 108. Planen skal i givet fald foreligge senest tre måneder efter, at der er truffet afgørelse om indsatsen.

Det foreslås med *stk. 2*, at når der træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46-47, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en barnets plan, medmindre særlige forhold taler imod. Planen skal foreligge senest tre måneder efter, at der er truffet afgørelse om anbringelse. Hvis anbringelsen sker uden samtykke, jf. § 47, skal planen dog foreligge, når der træffes afgørelse om anbringelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 51.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at der kan udarbejdes én samlet barnets plan for flere børn i familien. Den samlede barnets plan skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold.

Det følger af det foreslåede stk. 1, at kommunalbestyrelsen i den enkelte sag vil skulle tage stilling til, om der skal udarbejdes en barnets plan, og det vil skulle ske, når der træffes afgørelse om indsatser efter den foreslåede § 32. Den foreslåede bestemmelse i § 32 omfatter afgørelser om støttende indsatser, der spænder bredt fra eksempelvis kontaktperson til familiebehandling eller psykologbehandling.

Kommunalbestyrelsens beslutning efter det foreslåede stk. 1 vil skulle tage udgangspunkt i barnets eller den unges egne ønsker og behov og vil derudover skulle tage hensyn til forholdene i den konkrete sag. Det vil bl.a. betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage hensyn til barnets eller den unges og familiens samlede situation, når den foretager en vurdering af behovet for at udarbejde en barnets plan. Kommunalbestyrelsen bør i den forbindelse være opmærksom på baggrunden for barnets eller den unges støttebehov, herunder om behovet helt eller delvist skyldes en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge, hos forældrene eller hos søskende. I sager vedrørende børn og unge med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse bør kommunalbestyrelsen også være opmærksom på, om der kan være behov for at tilbyde hjælp og støtte efter det foreslåede kapitel 8. Kommunalbestyrelsen bør desuden tage hensyn til barnets eller den unges ressourcer og evne til at formulere egne holdninger og tage stilling til egne behov. I den forbindelse bør kommunalbestyrelsen altid foretage en konkret afvejning af barnets eller den unges egne ønsker over for den socialfaglige vurdering af behovet for en barnets plan i den konkrete sag.

Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver vil altid kunne anmode kommunen om at udarbejde en barnets plan. Det vil betyde, at kommunen i disse tilfælde vil skulle foretage en konkret og individuel vurdering af, om der er grundlag for at imødekomme anmodningen om en barnets plan. Hvis kommunen ikke finder grundlag for at imødekomme anmodningen, vil der ikke være tale om en forvaltningsretlig afgørelse, som kan påklages.

Efter de gældende regler skal der som udgangspunkt udarbejdes en handleplan, når der træffes afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens § 52, og der stilles samme krav til fristen og

formen for handleplanen, uanset om der er tale om f.eks. en forebyggende indsats i form af en kontaktperson eller en anbringelse uden for hjemmet. Med den foreslåede ordning vil det fremadrettet bero på en socialfaglig vurdering i den enkelte sag, om der skal udarbejdes en barnets plan, når der iværksættes en indsats efter den foreslåede bestemmelse i § 32, ligesom der vil være større fleksibilitet i forhold til udarbejdelse af planen. Omfanget og detaljeringsgraden af barnets plan vil således skulle afspejle tyngden af problemerne, og hvor indgribende indsatser der sættes i værk.

Når kommunalbestyrelsen vurderer, at der skal udarbejdes en barnets plan efter den foreslåede § 91, stk. 1, vil planen efter 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse skulle foreligge senest tre måneder efter, at der er truffet afgørelse om indsatsen. De tre måneder vil løbe fra det tidspunkt, hvor afgørelsen om, at der skal iværksættes en indsats, er truffet. Det vil gælde uanset, om indsatsen iværksættes sideløbende med eller på baggrund af en afklaring eller udredning af barnets eller den unges behov.

Formålet med at barnets plan først skal udarbejdes efter iværksættelsen af en indsats efter § 32 er at understøtte, at de konkrete mål i barnets plan udarbejdes i samarbejde med og med inddragelse af barnet eller den unge og familien, når der er taget stilling til behovet for en indsats. Hensynet er bl.a. at sikre, at barnet eller den unge og forældrene i højere grad skal kunne se deres egne ønsker afspejlet i målene og i højere grad vil kunne tage ejerskab over de opstillede mål. Det skal være med til at understøtte, at barnets plan bliver et fælles redskab for barnet eller den unge og familien og sagsbehandleren.

Formålet med tidsfristen er at sikre, at planen bliver udarbejdet, og at der tidligt i forløbet vil være en dialog mellem sagsbehandleren, barnet eller den unge og familien om de konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling, som ønskes opnået med indsatsen. Tidsfristen på tre måneder skal desuden ses i sammenhæng med den foreslåede ordning om løbende opfølgning på barnets eller den unges trivsel, hvor det ligeledes foreslås, at der skal tages stilling til behovet for opfølgning senest efter tre måneder. Hensynet med parallelitet i fristerne er bl.a. at sikre, at der vil være en sammenhæng mellem kommunalbestyrelsens beslutning om barnets plan og om tilrettelæggelse af opfølgning i den enkelte sag. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 95.

Når barnets plan udarbejdes efter, at der er truffet afgørelse om indsatsen, vil det blive muligt at tage udgangspunkt i den indsats, der er iværksat, samt at inddrage det konkrete tilbud, hvis det vurderes at være relevant. Samtidig vil det betyde, at iværksættelse af indsatsen ikke fremadrettet vil være afhængig af, om der er udarbejdet en barnets plan. Det vil dels betyde, at udarbejdelse af planen ikke risikerer at forsinke igangsættelsen af indsatsen unødigt, ligesom sagsbehandleren ikke risikerer at befinde sig i en situation, hvor det kan være nødvendigt at haste en barnets plan igennem for at kunne iværksætte indsatsen.

Forslaget indebærer således, at de gældende regler om handleplan vil blive erstattet af en ny bestemmelse om barnets plan. Hensynet er at tydeliggøre, at planen først og fremmest vil skulle

være barnets plan, og sekundært en plan for barnets sagsbehandler og et eventuelt behandlings- eller anbringelsestilbud. Dog vil det også fremadrettet gælde, at planen vil være et centralt redskab for den løbende opfølgning i sagen, ligesom relevante dele af planen vil skulle udleveres til barnets eller den unges behandlings- eller anbringelsestilbud i de tilfælde, hvor det er relevant, jf. det foreslåede § 94.

Formålet med barnets plan vil således være todelt: Barnets plan vil skulle fungere som et dialogværktøj og et aftaledokument for den samlede omsorgsopgave i forhold til den iværksatte indsats efter det foreslåede § 32, så der er enighed om en fælles retning. Den vil derfor skulle være et dokument, som barnet eller den unge og familien skal kunne læse og forstå, og som barnet eller den unge og familien føler ejerskab over. Barnets plan vil samtidig skulle være et værktøj for kommuner og tilbud til at følge op på barnets eller den unges trivsel og udvikling.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 2 foreslås det, at der i alle tilfælde vil skulle udarbejdes en barnets plan, når der iværksættes en anbringelse uden for hjemmet efter de foreslåede bestemmelser i §§ 46 og 47. Det vil således gælde uanset, om der er tale om en anbringelse med eller uden samtykke.

For anbringelser uden for hjemmet vil barnets plan således spille en særlig rolle. Det skyldes dels, at der med en anbringelse uden for hjemmet vil være tale om en særligt indgribende indsats for barnet eller den unge og familien, og dels at barnets plan vil være et centralt redskab for kommunalbestyrelsens opfølgning på barnets eller den unges trivsel under anbringelsen, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 95 og 96.

Ved anbringelser uden samtykke vil barnets plan, jf. den foreslåede bestemmelse i § 51, skulle indgå i kommunens indstilling til børne- og ungeudvalget om, at der skal træffes en sådan beslutning, og vil derfor være af væsentlig betydning for afgørelsen. Det følger derfor af 3. pkt. i den foreslåede bestemmelse, at hvis der er tale om en anbringelse uden samtykke, skal kommunalbestyrelsen udarbejde barnets plan, før der træffes afgørelse om anbringelse. Det vil således være nødvendigt, at barnets plan foreligger før afgørelsen om anbringelse, idet planen vil skulle indgå i kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungeudvalget, jf. det foreslåede § 51, og så anbringelsen kan iværksættes. I tilfælde, hvor det vurderes, at en anbringelse uden samtykke ikke kan afvente udarbejdelse af barnets plan, vil der være mulighed for at træffe en foreløbig afgørelse efter det foreslåede § 143.

For anbringelser med samtykke vil udgangspunktet være, at planen vil skulle foreligge senest tre måneder efter, der er truffet afgørelse om anbringelse, jf. 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at kravet om barnets plan i anbringelsessager alene vil kunne fraviges, hvis særlige forhold taler imod. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis barnet eller den unge modsætter sig, at der udarbejdes en plan, eller hvis barnets alder eller en eventuel funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge ikke gør det muligt for sagsbehandleren at

formulere konkrete mål i samarbejde med barnet eller den unge. I så fald vil sagsbehandleren skulle dokumentere og begrunde denne beslutning på sagens akter. Derudover bør sagsbehandleren i disse tilfælde tage stilling til, om det alligevel kan være relevant at opstille konkrete mål andetsteds, eksempelvis i forbindelse med afgørelsen eller børneudredningen, som sagsbehandleren således vil kunne tage udgangspunkt i, i forbindelse med den løbende opfølgning på barnets eller den unges trivsel og udvikling. Sagsbehandleren bør derudover også tage stilling til, om det kan være relevant at inddrage forældrene eller barnets eller den unges anbringelsessted i formuleringen af de konkrete mål, således at forældrene eksempelvis på barnets eller den unges vegne kan være med til at opstille konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor barnet har en alder eller funktionsnedsættelse, der betyder, at barnet ikke selv er i stand til at medvirke til udarbejdelse af planen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i stk. 3, at der kan udarbejdes én samlet barnets plan for flere børn i familien. Den samlede barnets plan vil i så fald skulle tage højde for børnenes individuelle forhold.

Der er tale om en videreførelse af § 140, stk. 5, i serviceloven med den nødvendige konsekvensrettelse som følge af, at handleplanen med den foreslåede bestemmelse i § 91 foreslås erstattet af en barnets plan.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det vil være muligt for kommunalbestyrelsen at udarbejde én fælles barnets plan for alle børn i familien, som modtager indsatser efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46 eller 47.

Barnets plan vil dog skulle tage højde for individuelle forskelle hos børnene. Barnets plan vil således skulle tage højde for, at børn i samme familie kan have forskellige behov baseret på forskellige problemstillinger og ressourcer. Barnets plan vil ligeledes skulle tage højde for, at problemstillinger og ressourcer ikke nødvendigvis håndteres bedst med den samme indsats, når der er tale om forskellige børn. Det forudsættes derfor, at der fortsat vil skulle være fokus på de enkelte børns behov i barnets plan såvel som i valg af de konkrete indsatser. Det vil i den forbindelse være vigtigt at være opmærksom på, at barnets plan både vil være kommunalbestyrelsens redskab i forhold til at sikre en systematisk opfølgning over for det enkelte barn og samtidig et redskab, som kommunerne vil kunne bruge aktivt i samarbejdet med familien og barnet eller den unge.

Det er i den forbindelse centralt, at barnet eller den unge føler sig inddraget i udformningen af de konkrete mål i planen, og at barnet eller den unge oplever, at barnets eller den unges egne konkrete ønsker og drømme for fremtiden er afspejlet i målene. Hvis det vurderes, at dette ikke kan opnås i en fælles barnets plan, bør det overvejes, om der i stedet bør udarbejdes en særskilt barnets plan for hvert af børnene i familien.

Det vil kunne være hensigtsmæssigt at strukturere en eventuel fælles barnets plan på en måde, der gør det muligt at adskille målene og oplysningerne om de enkelte børn senere hen. Dette kan være

f.eks. være nødvendigt i tilfælde af en eventuel senere anmodning om aktindsigt fra en person, som ikke nødvendigvis har ret til aktindsigt i alle børnenes forhold.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre fleksibilitet i sagsbehandlerens arbejde, således at sagsbehandleren ikke unødigt skal bruge ressourcer på at udarbejde flere planer i de tilfælde, hvor de konkrete mål for flere børn i familien med fordel kan samles i én barnets plan. Dette er i overensstemmelse med formålet efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 57.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2 og 3.12.3.

Til § 92

Det fremgår af § 140, stk. 2, i serviceloven, at en handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 46.

Det fremgår af § 140, stk. 3, i serviceloven, at i sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1*, at barnets plan, jf. § 91, skal indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen, jf. de foreslåede bestemmelser i § 32, stk. 3, § 46, stk. 1, og § 47, stk. 2. Planen skal så vidt muligt udarbejdes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. De konkrete mål skal afspejle det enkelte barns ønsker og behov, og kommunalbestyrelsen skal inddrage barnet eller den unge og forældrene i formuleringen af målene.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 2*, at barnets plan skal tage udgangspunkt i den valgte indsats. Hvis der er foretaget en afklaring eller børneudredning af barnets eller den unges behov, jf. §§ 19 eller 20, skal barnets plan desuden tage udgangspunkt i resultaterne heraf.

Det foreslås endvidere med bestemmelsen i § 92, stk. 3, at i sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og 47, skal barnets plan angive, hvilke former for støtte der skal iværksættes for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, angiver de indholdsmæssige krav til udarbejdelse af barnets plan, jf. det foreslåede § 91.

Med den foreslåede bestemmelse i § 91 vil det bero på en socialfaglig vurdering i den enkelte sag, om der vil skulle udarbejdes en barnets plan, når der træffes afgørelse om støttende indsatser efter den foreslåede bestemmelse i § 32. Det vil i forlængelse heraf være op til en socialfaglig vurdering at tage stilling til planens omfang, detaljeringsgrad og udformning. Der vil således være fleksibilitet i forhold til f.eks. formatet for planen, antallet af konkrete mål m.m.

Dog fastslår det foreslåede stk. 1, at i de tilfælde, hvor der udarbejdes en barnets plan, vil planen skulle indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med den valgte indsats. Den foreslåede bestemmelse beskriver således formålet med at udarbejde barnets plan.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at de konkrete mål i barnets plan vil skulle handle om barnets eller den unges trivsel og udvikling og således vil skulle have fokus på, hvordan barnet eller den unge har det fremfor på formelle mål for indsatsen. Derudover er det hensigten, at målene i højere grad skal væk fra det problemfokus, de opfattes som at have i dag. De konkrete mål vil derfor først og fremmest skulle være fokuseret på de voksnes indsats og udvikling af konteksten fremfor på barnets eller den unges person. Målene vil således kunne være rettet mod familie, netværk og fagpersoner, og hvordan de kan understøtte barnets eller den unges trivsel og udvikling.

Kravet om, at der i barnets plan vil skulle opstilles konkrete mål betyder f.eks., at man ved beslutning om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet bør angive i barnets plan, hvilke konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling, opholdet uden for hjemmet skal hjælpe med til at forbedre. Det vil eksempelvis kunne angives, om behovet for anbringelse fortrinsvist har baggrund i barnets eller den unges egne udfordringer eller forholdet til forældrene eller helt andre forhold, der fører til, at barnet eller den unge i en periode anbringes uden for hjemmet. De konkrete mål bør angive barnets eller den unges eller familiens ønsker for fremtiden, og det bør angives præcist, hvordan de iværksatte indsatser og konteksten omkring barnet eller den unge skal bidrage til at opnå målene. Dermed vil barnets plan kunne bidrage til at følge op på effekterne af indsatsen løbende.

Planens målsætninger bør anføres så specifikt som muligt. Det vil bl.a. betyde, at barnets plan bør give præcise og konkrete anvisninger på, hvordan barnets kontekst kan understøtte, at de konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling kan nås. Samtidig bør målene også beskrives så præcist, at det er muligt for både barnet eller den unge, familien, kommunen og personalet i de enkelte tilbud at vurdere målene og tage stilling til, om og hvornår målene er opnået.

Efter de foreslåede bestemmelser i § 32, stk. 3, § 46, stk. 1 og § 47, stk. 2, vil det fremadrettet skulle beskrives i forbindelse med en afgørelse om en støttende indsats eller anbringelse uden for hjemmet, hvad det overordnede formål med indsatsen er. De konkrete mål i barnets plan vil, jf. det

foreslåede stk. 1, skulle opstilles i overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen, men vil konkret skulle være målrettet barnets trivsel og udvikling og vil samtidig skulle defineres sammen med barnet og familien.

Når de konkrete mål i barnets plan vil skulle være i overensstemmelse med det overordnede formål med den støttende indsats eller anbringelsen, er det begrundet i et hensyn til at sikre, at der er sammenhæng mellem de konkrete mål og det overordnede formål med den valgte indsats. Hensigten er bl.a. at understøtte, at målene i barnets plan bliver et anvendeligt redskab for sagsbehandleren såvel som for barnet eller den unge og familien i forbindelse med den løbende opfølgning på barnets eller den unges trivsel og udvikling samt den løbende vurdering af behovet for justering af indsatsen.

Hvis der eksempelvis er iværksat en indsats i form af praktisk eller pædagogisk støtte i hjemmet med det overordnede formål at hjælpe familien med at få mere struktur på hverdagen, så bør de konkrete mål for barnets trivsel og udvikling i barnets plan formuleres således, at de er i overensstemmelse med dette overordnede formål. Barnets plan vil f.eks. kunne omfatte en konkret målsætning om, at det skal være en god oplevelse for barnet at komme op og afsted om morgenen. I forlængelse heraf vil det i planen kunne aftales, at forældrene hjælper barnet eller den unge med at stå op på et bestemt tidspunkt hver dag med henblik på at sikre mere tid og ro og dermed færre konflikter i familien om morgenen. Hensigten med de konkrete mål er således at konkretisere for barnet eller den unge og familien, hvilke skridt der skal tages for at nå det overordnede formål med den iværksatte indsats.

De konkrete mål bør opstilles under hensyntagen til forholdene i den konkrete sag, og kommunalbestyrelsen vil skulle tage hensyn til familiens samlede situation og støttebehov, herunder om den iværksatte støtte primært er rettet mod barnet eller den unge selv eller mod forældrene eller den samlede familie. I den forbindelse bør kommunalbestyrelsen være særligt opmærksom på årsagen til barnets, den unges eller familiens behov for støtte, herunder om det primært udspringer af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet eller den unge, eller hos forældrene eller søskende. Hvis behovet for støtte udspringer af en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge, vil det kunne være et mål i sig selv at fastholde det aktuelle funktionsniveau frem for at have fokus på udvikling.

Det følger af 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse, at barnets plan så vidt muligt vil skulle udarbejdes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Baggrunden for forslaget er, at efter gældende ret, jf. servicelovens § 70, stk. 1, der foreslås videreført i den foreslåede bestemmelse i § 95, stk. 5, skal revision af barnets plan så vidt muligt ske med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Efter gældende ret er det obligatorisk at udarbejde en handleplan, men med den foreslåede bestemmelse i § 91 vil det fremadrettet bero på en konkret socialfaglig vurdering i den enkelte sag, om der skal udarbejdes en barnets plan, med mindre der er tale om en anbringelse. Det foreslås derfor, at udarbejdelse af barnets plan ligesom revision af barnets plan så vidt muligt vil skulle ske med

samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år. Med forslaget vil der hermed sikres parallelitet mellem samtykkekrav ved hhv. udarbejdelse og revision af planen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at der så vidt muligt vil skulle opnås samtykke. Det vil betyde, at barnets plan vil kunne udarbejdes, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det vil være til barnets eller den unges bedste i den konkrete sag, at der udarbejdes en barnets plan, uanset at forældremyndighedsindehaveren eller den unge over 15 år ikke samtykker. Der kan også være tilfælde, hvor forældrenes samtykke til barnets plan ikke kan opnås, men hvor den unge samtykker hertil. Her vil kommunen trods det manglende samtykke fra forældrene kunne udarbejde planen.

Dermed vil det være muligt at tilgodese den unges behov for en barnets plan, uanset at samtykke fra forældrene ikke kan opnås.

Det følger af 3. pkt. i den foreslåede bestemmelse, at de konkrete mål skal afspejle det enkelte barns ønsker og behov, og at kommunalbestyrelsen skal inddrage barnet eller den unge og forældrene i formuleringen af de konkrete mål. Formålet er at sikre, at målene i barnets plan også bliver barnets eller den unges mål, som barnet eller den unge selv har været med til at formulere. Der bør i den forbindelse tages hensyn til barnets eller den unges alder og modenhed.

Det vil samtidig være vigtigt, at både barnet eller den unge og forældrene forstår og føler sig inddraget i de enkelte mål i barnets plan. Kommunen bør i denne forbindelse være opmærksom på de særlige tilfælde, hvor tilstedeværelsen af en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge kan nødvendiggøre en særlig kommunikationsform, eller hvor det kan være vanskeligt at bibringe barnet eller den unge en forståelse af barnets plan.

Det vil være centralt, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den løbende opfølgning jævnligt genovervejer, hvilke konkrete mål der er relevante at have fokus på i barnets plan og i indsatsen for et barn eller en ung. Det skyldes bl.a., at der med tiden kan opstå nye behov hos barnet eller den unge, eksempelvis i forbindelse med vigtige overgange i barnets liv. F.eks. vil det for et treårigt barn ikke være nødvendigt at fokusere på skolegang i barnets plan, men når barnet bliver seks år, kan det meget nemt blive relevant at have fokus herpå, herunder have fokus på at skabe en god overgang fra dagtilbud til skole. Derfor vil kommunen i forbindelse med den løbende opfølgning og revision af barnets plan, jf. den foreslåede § 95, stk. 4, skulle overveje, hvorvidt nogle af de konkrete mål, som hidtil ikke har været relevante i forhold til det enkelte barn, nu er relevante, samt på, om det kan være relevant at fastsætte mål som specifik relaterer til vigtige overgange i barnets liv. Samtidig vil behovet for at inddrage forældrene i formuleringen af de konkrete mål også kunne udvikle sig over tid.

Det følger af den foreslåede stk. 2, at barnets plan vil skulle tage udgangspunkt i den valgte indsats. Hvis der er foretaget en afklaring eller børneudredning af barnets eller den unges behov, jf. §§ 19 eller 20, vil barnets plan desuden skulle tage udgangspunkt i resultaterne heraf.

Den foreslåede bestemmelse opregner de emner, som barnets plan vil skulle tage udgangspunkt i, når det er besluttet, at der skal udarbejdes en barnets plan. Den foreslåede bestemmelse stiller ikke krav til omfanget af beskrivelsen af de opregnede emner.

Barnets plan vil skulle sikre en god opfølgning på barnets eller den unges trivsel og udvikling og effekterne af indsatsen i den henseende samt give familien et overblik over sagens forløb og give en konstruktiv overlevering af sagen ved et eventuelt sagsbehandlerskift. Det foreslås derfor, at barnets plan vil skulle tage udgangspunkt i den valgte indsats efter de foreslåede bestemmelser i §§ 46 eller 47. Formålet er, at der i forbindelse med formuleringen af de konkrete mål skal være fokus på at sikre, hvordan den iværksatte indsats kan understøtte, at målene nås. Samtidig vil de konkrete mål skulle formuleres i overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen, jf. den foreslåede § 92, stk. 1.

Hensigten med forslaget er bl.a. at understøtte, at sagsbehandleren kan bruge målene i barnets plan som udgangspunkt for at foretage en løbende vurdering af den iværksatte indsats, og så det er muligt at vurdere indsatsens effekt. Sagsbehandleren bør således løbende tage stilling til, om den iværksatte indsats er med til at understøtte en positiv udvikling og trivsel for barnet eller den unge eller den samlede familie. Hvis det ikke er tilfældet, bør det give anledning til at se på, om der er behov for at justere indsatsen.

Det foreslås derudover, at planen vil skulle tage udgangspunkt i resultaterne af afklaringen eller børneudredningen af barnets eller den unges behov. Hvis der på tidspunktet for udarbejdelse af barnets plan ikke er foretaget en afklaring eller udredning, eller hvis denne ikke er afsluttet på det givne tidspunkt, bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på at få inddraget resultaterne heraf i forbindelse med den efterfølgende opfølgning og en eventuel revision af barnets plan.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 56-57, stilles der ikke krav om, at der i barnets plan skal opstilles mål for alle de forhold, som indgår i udredningen eller afklaringen af barnets eller den unges behov. Disse bør alene indgå i barnets plan i det omfang, der er behov for at have fokus herpå eller for at iværksætte indsatser i forhold hertil. Planen bør således forholde sig til de relevante ressourcer og problemer, der er afdækket i barnets eller den unges familie og netværk, og som således kan være relevante i forhold til barnets eller den unges konkrete mål for fremtiden og vejen derhen. Resultatet af afklaringen eller udredningen vil også kunne understøtte kommunen i med barnets plan at forholde sig til, hvilke af barnets eller den unges forhold og behov der vil skulle handles på og gøres en særlig indsats i forhold til, samt angive, hvad målene for denne indsats er.

Den foreslåede bestemmelse udelukker imidlertid ikke, at der vil kunne være tilfælde, hvor det i den enkelte sag vurderes, at det ikke er relevant at inddrage resultatet af udredningen eller afklaringen direkte i forbindelse med udarbejdelsen af barnets plan. Hensigten er, at der tages udgangspunkt heri, når de konkrete mål skal formuleres, men det vil ikke være et krav, at resultatet af udredningen skal kunne ses direkte afspejlet i målene.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at sagsbehandleren kommer omkring de emner, som vurderes at være relevante i forbindelse med formuleringen af de konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling, således at planen bliver et anvendeligt redskab for såvel barnet eller den unge og familien samt den enkelte sagsbehandler i forbindelse med den løbende opfølgning.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 92, stk. 3, at i sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og 47, vil barnets plan endvidere skulle angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Der er tale om en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 140, stk. 3, 2. pkt., i serviceloven med sproglige ændringer.

Som følge af den helhedsorienterede indsats omfattende både barnet eller den unge og familien vil barnets plan skulle beskrive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse. Det vil f.eks. kunne være støtte efter de foreslåede bestemmelser i kapitel 7.

Spørgsmålet om, hvilken støtte familien vil have behov for efter en hjemgivelse af barnet eller den unge, kan være vanskeligt at forudse på tidspunktet for udarbejdelse af barnets plan. Dette element i planen vil imidlertid kunne konkretiseres ved den løbende opfølgning og ved revisioner af barnets plan under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Dette element i barnets plan bør således kunne beskrives klart ved den sidste revision af planen forud for en hjemgivelse.

Der vil derudover gælde de samme krav for barnets plan i sager om anbringelse uden for hjemmet efter den foreslåede § 92, stk. 1 og 2. Dog bemærkes, at der, jf. den foreslåede bestemmelse i § 91, stk. 3, vil være krav om, at der som udgangspunkt altid vil skulle udarbejdes en barnets plan i sager om anbringelse uden for hjemmet.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at der også fremadrettet er fokus på at tage stilling til behovet for støtte til forældrene og den samlede familie, når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, og at de konkrete mål i barnets plan således både vil skulle ses i sammenhæng med det overordnede formål med anbringelsen samt de andre former for støtte, der kan være iværksat over for familien i forbindelse med anbringelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2 og 3.12.3.

Det fremgår af § 140 a i serviceloven, at når kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan til et barn eller en ung, jf. § 140, kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at de elementer af en handleplan, jf. § 140, stk. 1-3 og 5, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Det foreslås med bestemmelsen i § 93, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde, at de elementer af barnets plan, jf. § 92, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan, jf. § 110.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 140 a, 1. pkt., med de nødvendige redaktionelle ændringer som følge af, at handleplanen med det foreslåede §§ 91 og 92 foreslås erstattet af en barnets plan.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 93, i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 39-41, at når kommunalbestyrelsen udarbejder en barnets plan, jf. det foreslåede § 91, vil kommunalbestyrelsen kunne tilbyde, at de elementer af barnets plan, jf. det foreslåede § 92, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan, som samler forældrenes indsatser og tilbud på tværs af lovgivning og områder.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 110, hvoraf det bl.a. følger, at den helhedsorienterede plan vil skulle opfylde kravene til indholdet m.v. til en barnets plan efter de foreslåede bestemmelser i §§ 91 og 92.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 93 er at understøtte adgangen til, at der kan ydes en sammenhængende indsats i en helhedsorienteret plan for personer med komplekse og sammensatte problemer. Forslaget har således til formål at understøtte en helhedsorienteret plan for indsatser til borgere med komplekse problemer på tværs af sektorområder, idet kommunalbestyrelsen vil have adgang til at tilbyde forældre en helhedsorienteret plan frem for flere planer efter forskellig sektorlovgivning. Der henvises i øvrigt til det foreslåede § 110.

Til § 94

Det fremgår af servicelovens § 140, stk. 6, at når et barn eller en ung anbringes på et anbringelsessted efter § 66 eller visiteres til et behandlingstilbud for personer med et stofmisbrug efter § 101, skal relevante dele af handleplanen eller den helhedsorienterede plan udleveres til tilbuddet.

Det foreslås med bestemmelsen i § 94, at når et barn eller en ung anbringes på et anbringelsessted efter § 43 eller visiteres til et behandlingstilbud for personer med et stofmisbrug efter § 33, og der er udarbejdet en barnets plan efter §§ 91 eller en helhedsorienteret plan efter § 110, skal relevante dele af barnets plan eller den helhedsorienterede plan udleveres til tilbuddet.

Der er tale om en videreførelse servicelovens § 140, stk. 6, med de nødvendige sproglige ændringer som følge af, at handleplanen med det foreslåede §§ 91 og 92 erstattes af barnets plan.

Den foreslåede bestemmelse indebærer i overensstemmelse med gældende ret, jf.

Folketingstidende, 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 38-39, at når et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet, eller visiteres til et behandlingstilbud for stofmisbrugere efter lovens § 133, vil relevante dele af barnets plan eller den helhedsorienterede plan skulle udleveres til tilbuddet. For så vidt angår behandlingstilbud for stofmisbrugere, vil den foreslåede bestemmelse alene finde anvendelse i det omfang, kommunalbestyrelsen har besluttet efter den foreslåede § 91, stk. 1, at der skal udarbejdes en barnets plan.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at der både er pligt og adgang til, at kommunen kan udlevere relevante oplysninger om barnets eller den unges forhold til det konkrete anbringelsessted eller behandlingstilbud, hvor barnet eller den unge anbringes eller modtager stofmisbrugsbehandling efter lovens § 33. Det kan f.eks. være om barnets eller den unges helbredsmæssige forhold, familieforhold eller sociale problemer.

Hensynet er at sikre, at de enkelte tilbud kender til de konkrete forhold for barnet eller den unge, der er anbragt eller visiteret til et behandlingstilbud for stofmisbrugere, for på det bedste mulige grundlag at kunne sikre, at barnet eller den unge får den nødvendige og rette indsats.

Kommunalbestyrelsens udlevering af oplysninger om et barn eller en ungs rent private forhold vil derfor ske med henblik på at sikre, at barnets eller den unges behov for hjælp er tilstrækkeligt oplyst.

Kommunens videregivelse af relevante dele af barnets plan eller en helhedsorienteret plan til tilbuddet vil medføre, at konkrete oplysninger om rent private forhold vedrørende barnet eller den unge, som oplysningerne i planen vedrører, vil blive undergivet databehandling, som er omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, idet oplysningerne kan vedrøre barnets eller den unges evt. sociale problemer eller helbredsmæssige forhold.

Kommunens videregivelse af oplysninger til tilbuddet må aldrig gå ud over, hvad der i det konkrete tilfælde må anses for nødvendigt til brug for tilbuddets indsats over for barnet eller den unge. Der vil derfor skulle foretages en konkret vurdering af oplysningerne i planen, så det kun er de oplysninger i den enkelte plan, som i det konkrete tilfælde kan anses for relevante og nødvendige i forhold til den konkrete indsats, der skal ydes til barnet eller den unge, der må udleveres til det konkrete tilbud.

Både kommunens udlevering af oplysninger til tilbuddet om barnet eller den unge og tilbuddets efterfølgende behandling af disse oplysninger vil i hvert enkelt tilfælde skulle leve op til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelseslovens regler, herunder de grundlæggende krav til databehandlingen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2 og 3.12.3.

Til § 95

Det fremgår af § 70, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen senest tre måneder efter, der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, skal vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, eller et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Beslutning om revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan skal så vidt muligt ske med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Bestemmelsen omfatter opfølgning på foranstaltninger, der iværksættes efter servicelovens §§ 52, 58, 76 og 76 a.

Det fremgår endvidere af § 70, stk. 2, i serviceloven, at vurderingen af behovet for at revidere handleplanen, jf. § 70, stk. 1, skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140 eller § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan, relevante dele af en helhedsorienteret plan eller et revideret forbedringsforløb.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge op på barnets eller den unges trivsel og udvikling eller de kommende forældres forhold, når der er iværksat en indsats efter §§ 32, 46-47, 114-116 og 120.

I forhold til efter gældende ret, jf. servicelovens § 70, stk. 1, vil det med forslaget blive tydeliggjort, hvilke konkrete indsatser der er omfattet af bestemmelsen. Med den foreslåede bestemmelse fastslås det samtidig, at opfølgning vil skulle ske løbende.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at kommunalbestyrelsen vil skulle følge op på barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 92 om barnets plan, hvorefter barnets plan vil skulle have fokus på at opstille konkrete mål for barnets trivsel og udvikling. Hvis der er tale om et endnu ufødt barn vil kommunalbestyrelsen skulle følge op på de kommende forældres forhold.

Den foreslåede bestemmelse omfatter indsatser efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 32, 46-47, 114-116 og 120. I de tilfælde, hvor der er tale om en indsats for vordende forældre, bør barnets fødsel betragtes som et naturligt nedslagspunkt i den løbende opfølgning. I disse tilfælde vil det være naturligt, at kommunen følger op på, hvordan barnet og familien har det, når barnet er født, ligesom kommunen i forbindelse med barnets fødsel bør tage stilling til, om der er behov for nye indsatser, som f.eks. en anbringelse, og om det i den forbindelse vurderes at være relevant at revidere barnets plan.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er således at sikre, at der løbende følges op på barnets trivsel og udvikling. Det handler således primært om at sikre, at barnet har det godt og er i trivsel, samt at barnet eller den unge udvikler sig alderssvarende i forhold til barnets eller den unges ressourcer og støttebehov. En god løbende opfølgning vil samtidig kunne sikre, at indsatsen, jf. det foreslåede §§ 32, 46-47, 114-116 og 120, hele tiden tilgodeser barnets eller den unges behov og fortsat bidrager til at nå de konkrete mål, der er opstillet i barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan.

Det foreslås med *stk. 2*, at opfølgningen efter *stk. 1* første gang skal finde sted på det tidligste af følgende tidspunkter: 1) Når afklaringen eller udredningen af barnets behov efter §§ 19 eller 20 er afsluttet, eller 2) tre måneder efter iværksættelse af indsatsen.

Efter den foreslåede *stk. 2*, vil kommunalbestyrelsen skulle følge op første gang, når afklaringen eller udredningen af barnets eller den unges behov er afsluttet, eller senest tre måneder efter iværksættelsen af indsatsen efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46-47, 114-116 og 120.

De tre måneder vil løbe fra det tidspunkt, hvor afgørelsen om, at der skal iværksættes en indsats, er truffet. Det vil gælde uanset, om indsatsen iværksættes sideløbende med eller på baggrund af en afklaring eller udredning af barnets eller den unges behov. Det vil sige, at i de tilfælde, hvor der er foretaget en afklaring eller udredning før iværksættelse af indsatsen, vil fristen på tre måneder løbe fra afgørelsen om indsatsen og være uafhængig af forløbet for afklaringen eller udredningen, der således allerede vil være afsluttet. I tilfælde, hvor indsatsen igangsættes sideløbende med afklaringen eller udredningen, vil kommunalbestyrelsen som udgangspunkt skulle følge op, når afklaringen eller udredningen er afsluttet. Dog gælder, at hvis afklaringen eller udredningen ikke er afsluttet inden tre måneder efter iværksættelse af indsatsen, så vil dette være det senest mulige tidspunkt for kommunalbestyrelsens første opfølgning i sagen.

Den foreslåede tidsfrist på tre måneder er en videreførelse af gældende ret i § 70, *stk. 1*, i serviceloven, hvorefter kommunen er forpligtet til at følge op senest tre måneder efter, at der er iværksat en indsats. Tidsfristen skal derudover ses i sammenhæng med tidsfristen for udarbejdelse af barnets plan, jf. den foreslåede § 91, *stk. 1*.

Kommunalbestyrelsen vil skulle være opmærksom på, at der kan være behov for at følge op på et tidligere tidspunkt. Iværksættelsen af en indsats efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46-47, 114-116 og 120 kan således betyde en radikal ændring af barnets eller den unges tilværelse. Derfor kan der allerede kort tid efter iværksættelsen af en indsats vise sig nye eller ændrede behov, som betyder, at der er behov for at følge op på barnets trivsel og udvikling og på, om indsatsen skal ændres. Der kan f.eks. være tale om, at man sideløbende med indsatsen har iværksat en udredning, og at man på den baggrund finder ud af, at barnets eller den unges behov er mere omfattende end først antaget, og at der derfor er behov for en anden og mere indgribende indsats.

Med den foreslåede ordning vil der ikke fremadrettet være krav om opfølgning med minimum seks måneders interval. Det er således alene den første opfølgning i sagen, der vil være lovfastsat. Det vil fremadrettet bero på en socialfaglig vurdering i den enkelte sag, hvor ofte der herefter vil skulle følges op. Hensigten er, at den løbende opfølgning i højere grad end efter gældende ret skal afspejle behovet i den enkelte sag på baggrund af en konkret og individuel vurdering.

Barnet eller den unge og forældrene vil altid kunne anmode kommunen om at ændre tilrettelæggelsen af opfølgningen i en sag om generelle, støttende indsatser, anbringelse eller efterværn.

Kommunen vil i disse tilfælde skulle foretage en konkret og individuel vurdering af, om der er grundlag til at handle på anmodningen. Hvis kommunen ikke finder grundlag for at imødekomme anmodningen, vil der ikke være tale om en forvaltningsretlig afgørelse, som kan påklages.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den første opfølgning skal træffe beslutning om den fremadrettede tilrettelæggelse af opfølgningen. Kommunalbestyrelsens beslutning skal afspejle forholdene i den konkrete sag, og barnets eller den unges ønsker og behov skal inddrages. Kommunalbestyrelsen skal begrunde sin beslutning over for barnet eller den unge og forældrene.

Det følger af det foreslåede *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den første opfølgning vil skulle træffe beslutning om den fremadrettede tilrettelæggelse af opfølgningen på barnets trivsel og udvikling, når der er iværksat en indsats efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46-47, 114-116 og 120. Kommunalbestyrelsens beslutning vil skulle afspejle forholdene i den konkrete sag, og barnets eller den unges ønsker og behov vil skulle inddrages. Kommunalbestyrelsen vil skulle begrunde sin beslutning over for barnet eller den unge og forældrene.

I forbindelse med den første opfølgning vil kommunen således skulle tage stilling til behovet for opfølgning, herunder både hyppigheden og tidspunktet for opfølgningen. Kommunalbestyrelsen vil således skulle træffe beslutning om den fremadrettede tilrettelæggelse af opfølgningen, og beslutningen vil skulle afspejle forholdene i den enkelte sag. Der vil ikke være tale om en forvaltningsretlig afgørelse, og beslutningen om tilrettelæggelse af opfølgningen vil derfor ikke kunne påklages særskilt. Dette er i overensstemmelse med gældende ret.

Det følger endvidere af den foreslåede bestemmelse, at kommunalbestyrelsen vil skulle inddrage barnets eller den unges ønsker og behov. Kommunalbestyrelsen bør i den forbindelse tale med barnet eller den unge og inddrage barnets holdning til opfølgningen. Formålet er at sikre, at det er barnets eller den unges egne ønsker, der bliver styrende for kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af opfølgningen. Det gælder både i forhold til hyppighed, tidspunkt og formen for opfølgning. Barnets eller den unges ønsker bør tillægges passende vægt i overensstemmelse med barnets eller den unges alder og eventuelle funktionsnedsættelse, og barnet eller den unge må aldrig blive ansvarliggjort for de beslutninger, der træffes. I tilfælde, hvor barnet eller den unge eksempelvis

udtrykker ønske om ingen eller et minimum af opfølgning, vil det altid være kommunalbestyrelsens ansvar at træffe den endelige beslutning og sikre, at opfølgningen afspejler det faktiske behov i den enkelte sag.

Kommunalbestyrelsen bør i den forbindelse tage hensyn til barnets eller den unges og familiens støttebehov og baggrunden herfor. Herunder bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på, om behovet for støtte primært udspringer af en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge, hos forældrene eller hos søskende, og om det kan have betydning for behovet for opfølgning i den konkrete sag. I sager, hvor støttebehovet har afsat i en funktionsnedsættelse eller en kronisk eller langvarig lidelse hos barnet eller den unge, bør kommunalbestyrelsen ligeledes være opmærksom på, om der som supplement til de iværksatte indsatser efter det foreslåede §§ 32, 46-47, 113-115 og 120 også kan være behov for at tilbyde hjælp og støtte efter de foreslåede bestemmelser i kapitel 8.

Derudover bør beslutningen om opfølgning afspejle sagens kompleksitet, hvor indgribende indsatsen er, samt hvor længe indsatsen har forløbet. Nye indsatser vil som udgangspunkt stille krav om hyppig opfølgning, mens indsatser, som har været stabile over flere år og til stor gavn for barnets eller den unges trivsel kan kræve mindre opfølgning. Kommunen vil dog skulle være opmærksom på, at der kan være individuelle forhold hos det enkelte barn eller den enkelte unge, der tilskrives mere eller mindre opfølgning, ligesom behovet for opfølgning kan variere over tid.

Forslaget er en konsekvens af, at de eksisterende lovfastsatte krav om opfølgning med minimum seks måneders interval ophæves. Med forslaget får sagsbehandleren større fleksibilitet end efter gældende ret til at tilpasse opfølgningen ud fra en faglig vurdering af barnets eller den unges behov i den enkelte sag. Formålet er at understøtte, at opfølgningen ikke tilrettelægges på baggrund af lovfastsatte, arbitrære nedslagspunkter hvert halve år, men i stedet afspejler en konkret og individuel vurdering af behovet for opfølgning i den enkelte sag.

Kommunalbestyrelsen skal efter gældende ret, jf. § 70, stk. 1, i serviceloven, tage stilling til, om der er behov for yderligere opfølgning end de halvårslige nedslagspunkter, som følger af bestemmelsen. Hensigten med at ophæve kravet om opfølgning med maksimalt seks måneders interval er at understøtte, at sagsbehandleren i højere grad tager stilling til behovet for opfølgning i den enkelte sag, således at der følges hyppigere op, når der er behov for det. Samtidig er formålet at sikre, at sagsbehandleren ikke bruger ressourcer på unødige processkridt i de tilfælde, hvor barnets eller den unges behov tilsiger, at opfølgningen finder sted sjældnere, end de gældende regler kræver. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis et barn eller en ung har været anbragt i den samme plejefamilie i en lang årrække, hvor barnet trives, og hvor barnet eller den unge først og fremmest betragter opfølgningen som en forstyrrelse af sin dagligdag. I en sådan situation vil det fortsat være relevant, at kommunen følger op på barnets eller den unges trivsel og udvikling med jævne mellemrum, men opfølgningen behøver ikke nødvendigvis finde sted hvert halve år.

Der vil med den foreslåede ordning ikke være krav til kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af opfølgningen, og formen på opfølgningen vil således kunne variere. I nogle tilfælde vil sagens

forhold kræve, at sagsbehandleren besøger barnet eller den unge på anbringelsesstedet, i hjemmet eller på tilbuddet, og andre gange kan det være tilstrækkeligt med et telefonopkald. Der vil med den foreslåede ordning være fleksibilitet til at tilrettelægge opfølgningen på en måde, der smidiggør arbejdsgangene for sagsbehandleren og samtidig imødekommer barnets eller den unges behov.

Kommunen bør i den forbindelse være opmærksom på at møde barnet eller den unge via de kommunikationsformer og –kanaler, som barnet eller den unge kender og er tryk ved. Det vil imidlertid være vigtigt, at sagsbehandleren tager initiativ til og insisterer på fysiske møder i de tilfælde, hvor sagsens karakter eller barnets eller den unges behov tilsiger det.

Den foreslåede bestemmelse ændrer ikke ved kommunens pligt til at føre et personrettet tilsyn, herunder tilsynsforpligtelsen i forhold til barnet eller den unge på anbringelsesstedet. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 156.

Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den løbende opfølgning skal vurdere, om indsatsen skal justeres, eller om der er behov for yderligere afdækning eller udredning af barnets eller den unges behov, jf. §§ 19 eller 20.

Kommunalbestyrelsen skal desuden løbende tage stilling til tilrettelæggelsen af opfølgningen og vurdere, om der er behov for at udarbejde eller revidere barnets plan, jf. § 91 eller ungeplan, jf. § 108 eller revidererelevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 110, eller et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det følger af det foreslåede *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den løbende opfølgning efter den foreslåede bestemmelse i § 95, *stk. 1*, vil skulle vurdere, om indsatsen skal justeres, eller om der er behov for yderligere afklaring eller udredning af barnets behov eller den unges, jf. §§ 19 og 20. Kommunalbestyrelsen vil desuden løbende skulle tage stilling til tilrettelæggelsen af opfølgningen og vil løbende skulle vurdere, om der er behov for at udarbejde eller revidere barnets plan, jf. § 91, eller ungeplanen, jf. § 108, eller om der er behov for at revidere relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 110, eller et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,.

Den foreslåede bestemmelse beskriver kommunalbestyrelsens konkrete opgaver i forbindelse med den løbende opfølgning efter den foreslåede § 95, *stk. 1*.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen for det første vil skulle vurdere, om indsatsen skal ændres, dvs. om indsatsen bidrager til at nå de konkrete mål, der er opstillet i barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan, og om barnet eller den unge profiterer af indsatsen.

Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle vurdere, om barnet eller den unge trives og udvikler sig alderssvarende i forhold til barnets eller den unges ressourcer og støttebehov. Samtidig bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på, om der er sket en udvikling hos barnet eller den

unge eller den samlede familie, som betyder, at der kan være grundlag for at revidere indsatsen. Det vil både kunne være relevant, hvis barnet eller den unge eller familien har opnået en forbedret trivsel, eller hvis udviklingen vurderes at gå den forkerte vej. Derudover bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på, at barnets eller den unges behov kan ændre sig over tid, ligesom der kan være behov for at være særligt opmærksom på overgange, f.eks. i forbindelse med skolestart eller overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse. Endvidere vil kommunalbestyrelsen i sager, hvor støttebehovet har afsæt i en funktionsnedsættelse eller en kronisk eller langvarig lidelse hos barnet eller den unge, skulle være opmærksom på, om der som supplement til de iværksatte indsatser efter det foreslåede §§ 32, 46-47, 114-116 og 120 også kan være behov for at tilbyde hjælp og støtte efter de foreslåede bestemmelser i kapitel 8.

For det andet foreslås det, at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om der er behov for yderligere afklaring eller udredning af barnets eller den unges behov. Det følger af den foreslåede ordning i §§ 19 og 20, at der fremadrettet vil være større fleksibilitet i forhold til kommunens udredning af barnets behov i den enkelte sag. Det vil stille krav til kommunens opfølgning, idet det vil være relevant, at kommunen løbende tager stilling til, om der kan være grundlag for at foretage en nærmere udredning af behovet hos barnet eller den unge eller den samlede familie. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor der indledningsvist er foretaget en afklaring af støttebehovet, men hvor kommunen i forbindelse med den løbende opfølgning bliver opmærksom på, at det kan være relevant at iværksætte en børneudredning efter lovforslagets § 20. Det vil også kunne være tilfældet i sager, hvor eksempelvis bekymrende adfærd hos barnet eller den unge giver anledning til at afdække, om adfærden kan have afsæt i en psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Kommunalbestyrelsen vil desuden med den foreslåede ordning løbende skulle tage stilling til tilrettelæggelsen af opfølgningen. Det vil også gælde i tilfælde, hvor der træffes afgørelse om en ny indsats, og der som følge heraf vil skulle tages stilling til tilrettelæggelsen af opfølgningen, jf. det foreslåede § 95, stk. 3. Formålet med den løbende stillingtagen til behovet for opfølgning er at sikre, at det ikke bliver sagens omstændigheder og barnets eller den unges behov på tidspunktet for den første opfølgning, der alene kommer til at diktere den fremadrettede tilrettelæggelse af opfølgningen. Barnets eller den unges behov i forhold til opfølgningen kan ændre sig over tid, ligesom der kan ske en udvikling i konteksten omkring barnet eller den unge, der betyder, at det er nødvendigt at tage beslutningen om tilrettelæggelse af opfølgningen op til revision. Det drejer sig både om hyppigheden, tidspunkt og formen for opfølgning mm. Der kan også være omstændigheder i den enkelte sag, der betyder, at det kan være relevant i en periode at skrue op eller ned for kadencen for opfølgning. Der kan også ske en omvæltning i barnets eller den unges liv, f.eks. hvis barnet eller den unge skal skifte anbringelsessted, der betyder, at der pludselig opstår et behov for at følge hyppigere op i en periode.

I forlængelse af dette kan der ske en udvikling i sagen, der betyder, at kommunalbestyrelsen også vil skulle tage beslutningen om udarbejdelse af barnets plan efter den foreslåede § 91, stk. 1, eller ungeplanen efter den foreslåede §§ 108, op til revision. Efter den foreslåede ordning vil

kommunalbestyrelsen således i forbindelse med den løbende opfølgning skulle vurdere, om der er behov for at udarbejde en barnets plan efter § 91 eller en ungeplan efter § 108. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor det indledningsvist er besluttet, at der ikke er behov for at udarbejde en barnets plan, men hvor der undervejs i sagens forløb iværksættes en mere indgribende indsats efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46 eller 47, der betyder, at der opstår et behov for at udarbejde en barnets plan eller en ungeplan. I tilfælde, hvor der træffes afgørelse om anbringelse efter lovforslagets §§ 46 eller 47 vil kommunalbestyrelsen jf. det foreslåede § 91, stk. 2, være forpligtet til at udarbejde en barnets plan. Det vil også kunne være relevant i tilfælde, hvor barnet eller den unge i forbindelse med den løbende opfølgning giver udtryk for et ønske om, at der alligevel udarbejdes en barnets plan eller en ungeplan.

Det foreslås derudover, at kommunalbestyrelsen løbende skal vurdere, om barnets plan, jf. den foreslåede § 91, ungeplanen jf. den foreslåede § 108 eller den helhedsorienterede plan, jf. det foreslåede § 110, skal revideres. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor de konkrete mål vurderes at være opnået, og der derfor er behov for at opstille nye mål for barnets trivsel og udvikling. Det vil også kunne være relevant i tilfælde, hvor indsatsen justeres, og der derfor er behov for at justere de konkrete mål i barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan. Der vil også kunne være tilfælde, hvor der ikke er behov for en revision af barnets plan eller ungeplanen, men alene behov for justeringer i indsatsen. F.eks. vil en indsats i form af en kontaktperson, der ikke fungerer optimalt på grund af relationen mellem den unge og den pågældende kontaktperson, kunne justeres ved, at der findes en ny kontaktperson. Et andet eksempel kan være en anbringelsessag, hvor der er opstået problemer, som kan løses ved, at anbringelsesstedet modtager den nødvendige supervision. Omvendt vil der normalt skulle foretages en revision af barnets plan, ungeplanen eller relevante dele af den helhedsorienterede plan, hvis der skal ske ændringer i barnets eller den unges behandling, eller hvis der skal foretages nærmere undersøgelser af barnets eller den unges forhold eller lignende, der har betydning for de konkrete mål i planen.

I forbindelse med den løbende opfølgning vil kommunen skulle dokumentere overvejelser og beslutninger på sagen i relevant omfang. Det vil både være relevant af hensyn til, at man i sagens akter kan se kommunens tidligere overvejelser i forbindelse med opfølgningen, og af hensyn til at andre myndigheder eller sagsbehandlere senere vil kunne tage stilling til sagen. Uanset at det vurderes, at der ikke er behov for at justere indsatsen eller revidere de konkrete mål i barnets plan eller ungeplanen, vil det alligevel kunne være relevant at dokumentere, at der er taget stilling til dette i forbindelse med opfølgningen. Således vil det også kunne give sagsbehandleren, barnet eller den unge og familien et fælles grundlag for den fremadrettede opfølgning. Kommunalbestyrelsen vil med fordel kunne bruge barnets plan som et aktivt redskab i opfølgningen og således dokumentere direkte i planen, hvilke forhold opfølgningen har berørt, og hvad der konkret er taget stilling til og eventuelt er besluttet. Barnets plan vil også kunne blive et redskab, som barnet eller den unge og forældrene kan bruge til dels at se tilbage på sagens forløb og fremad i forhold til at opnå det overordnede formål med støtten.

Det foreslås med *stk. 5*, at vurderingen, jf. det foreslåede *stk. 4*, skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. §§ 92, 109 eller 110, eller § 13, *stk. 1*, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er relevante. I givet fald skal disse indgå i en revideret barnets plan, ungeplan, relevante dele af en helhedsorienteret plan eller et revideret forbedringsforløb.

Det følger af det foreslåede *stk. 5*, at vurderingen, jf. det foreslåede § 95, *stk. 4*, vil skulle omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. den foreslåede bestemmelse i §§ 92 og 109 eller § 13, *stk. 1*, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er relevante, og i så fald vil disse skulle indgå i en revideret barnets plan eller ungeplan, relevante dele af en helhedsorienteret plan eller et revideret forbedringsforløb.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med vurderingen af behovet for revision af planen, jf. *stk. 4*, vil skulle tage stilling til, hvorvidt der er andre forhold end de hidtil beskrevne, der kan være relevante, og i så fald vil disse skulle indgå i en revideret barnets plan, ungeplan, helhedsorienteret plan eller revideret forbedringsforløb.

Kommunalbestyrelsen bør jævnligt genoverveje, hvilke konkrete mål der er relevante at have fokus på i planen og i indsatsen for et barn eller en ung. Det skyldes bl.a., at der med tiden kan opstå nye behov hos barnet eller den unge. F.eks. vil det for et treårigt barn ikke være nødvendigt at fokusere på skolegang i barnets plan, men når barnet bliver seks år, kan det meget nemt blive relevant at have fokus herpå. Derfor vil kommunen i forbindelse med revision af barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan skulle overveje, hvorvidt nogle af de forhold, som hidtil ikke har været relevante at beskrive i planen for det enkelte barn eller den enkelte unge, nu kan være relevante.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med revision af planen er opmærksom på, om der er andre relevante forhold, der giver anledning til at justere i de konkrete mål.

Det foreslås med *stk. 6*, at beslutning om revision af barnets plan, ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan skal ske med inddragelse af barnet eller den unge og forældrene, og så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år.

Det følger af det foreslåede *stk. 6*, at beslutning om revision af barnets plan, ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan vil skulle ske med inddragelse af barnet eller den unge og forældrene og så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år.

I overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 8 som fremsat, side 10-11, vil revision af barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan skulle betragtes som en procesledende beslutning og vil således ikke ske ved en afgørelse omfattet af de forvaltningsretlige regler. Det betyder, at beslutningen om at revidere planen vil skulle ske som et led i, at der eventuelt skal træffes en afgørelse om ændring af den iværksatte indsats.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke vil skulle træffe afgørelse om at revidere barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan, og at beslutningen om revisionen af planen vil ikke kunne påklages særskilt. Dette vil ikke ændre på, at parterne fortsat vil kunne klage over en afgørelse om ændrede indsatser i de tilfælde, hvor der træffes afgørelse om at ændre indsatsen. Revisionen af barnets plan, ungeplanen eller dele af den helhedsorienterede plan vil dermed skulle indgå i kommunens løbende opfølgningsarbejde.

Beslutning om revision af barnets plan, ungeplanen eller dele af den helhedsorienterede plan vil i lighed med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 8 som fremsat, side 11, så vidt det er muligt, skulle ske med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Det gælder i det hele taget, at kommunalbestyrelsen bør inddrage barnets eller den unges ønsker i forbindelse med formuleringen af de konkrete mål i barnets plan eller ungeplanen, også når der er tale om at revidere målene. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser i § 92, stk. 1, og § 109.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at samtykke så vidt muligt vil skulle opnås. Der vil kunne være tilfælde, hvor forældrenes samtykke til revision af barnets plan eller ungeplanen ikke kan opnås. I så fald vil kommunen trods det manglende samtykke alligevel kunne revidere planen, hvis det vurderes at være til barnets eller den unges bedste. Dermed vil det være muligt at tilgodese barnets eller den unges behov for en revideret barnets plan, ungeplan eller helhedsorienteret plan, uanset at samtykke fra forældremyndighedsindehaver ikke kan opnås. På samme måde vil det også være muligt at revidere planen i tilfælde, hvor den unge over 15 år ikke samtykker, men hvor det vurderes at være til den unges bedste at revidere planen, uanset at samtykke ikke kan opnås.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2 og 3.12.3.

Til § 96

Det fremgår af § 70, stk. 2, i serviceloven, at ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter § 70, stk. 1, og af behovet for revision af handleplanen, relevante dele af en helhedsorienteret plan eller forbedringsforløbet ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1 og 3, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Det fremgår endvidere af § 70, stk. 2, at vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140 eller § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan, relevante dele af en helhedsorienteret plan eller et revideret forbedringsforløb.

Det foreslås med *stk. 1*, at hvis barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet efter §§ 46-47 skal den løbende opfølgning efter § 95 ses i sammenhæng med det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 156, og skal ske efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren.

Det følger af det foreslåede stk. 1, at den løbende opfølgning i sager om anbringelse uden for hjemmet vil skulle ses i sammenhæng med det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. det foreslåede § 156, stk. 1 og 3.

Bestemmelsen indebærer, at den løbende opfølgning i anbringelsessager i modsætning til efter gældende ret ikke vil skulle ske på baggrund af det personrettede tilsyn, men at opfølgningen vil skulle ses i sammenhæng med det tilsynet. Således vil en eventuel justering af indsatsen og revision af barnets plan ikke nødvendigvis skulle ske på baggrund af det personrettede tilsyn, men kan være forhold, der træffes beslutning eller afgørelse om i forbindelse med den løbende opfølgning.

Formålet med forslaget er dels at tydeliggøre den tætte sammenhæng, der også fremadrettet vil være mellem den løbende opfølgning og det personrettede tilsyn i sager om anbringelse uden for hjemmet. Samtidig følger det af forslaget, at formålet med henholdsvis den løbende opfølgning og det personrettede tilsyn også vil være forskellige. Det skyldes bl.a., at den løbende opfølgning først og fremmest vil skulle have fokus på barnets eller den unges trivsel og udvikling, jf. den foreslåede § 95, stk. 1, samt at der vil være større fleksibilitet i kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af opfølgningen i forhold til efter gældende ret, jf. den foreslåede § 95, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse fastslår således, at opfølgningen i sager om anbringelse uden for hjemmet vil skulle ske efter den foreslåede § 95. Det betyder bl.a., at formålet vil være at følge op på barnets eller den unges trivsel og udvikling, og at kommunalbestyrelsen også i sager om anbringelse vil skulle tage konkret stilling til behovet for opfølgning i den enkelte sag. Det vil bl.a. sige, at den første opfølgning vil skulle finde sted senest efter tre måneder, jf. det foreslåede § 95, stk. 2, og at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den første opfølgning vil skulle træffe beslutning om den fremadrettede tilrettelæggelse af opfølgningen, jf. det foreslåede § 95, stk. 3. Med den foreslåede bestemmelse vil den løbende opfølgning og det personrettede tilsyn således kunne tilrettelægges forskelligt. Kommunalbestyrelsen vil også fremadrettet skulle besøge og tale med barnet eller den unge på anbringelsesstedet minimum to gange årligt i forbindelse med det personrettede tilsyn, jf. den foreslåede bestemmelse i § 156, men vil kunne supplere det personrettede tilsyn med løbende opfølgning, som fremadrettet vil kunne tilrettelægges og tilpasses fleksibelt ud fra behovet i den konkrete sag og udviklingen i barnets eller den unges behov over tid.

Eksempelvis vil kommunalbestyrelsen kunne beslutte, at der i starten af anbringelsen skal følges hyppigt op i form af f.eks. telefonsamtaler med barnet eller den unge hver uge, og over tid vil intensiteten i opfølgningen kunne skrues ned, eller opfølgningen vil kunne tilrettelægges på en anden måde. Dette vil skulle ses i sammenhæng med, men vil samtidig være uafhængig af det personrettede tilsyn efter den foreslåede bestemmelse i lovens § 156. Dog vil kommunalbestyrelsen også fremadrettet skulle være opmærksom på, at der kan være behov for flere fysiske samtaler med barnet eller den unge, der er anbragt uden for hjemmet, end kravet om to årlige samtaler jf. den foreslåede § 156. Der kan dels være behov for flere samtaler som led i det personrettede tilsyn, ligesom der kan være behov for at tilrettelægge opfølgningen således, at sagsbehandleren mødes med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, på barnets eller den unges skole eller evt. på

neutral grund. Det vil altid skulle bero på en socialfaglig vurdering i den enkelte sag, hvordan opfølgningen bedst tilrettelægges, så den imødekommer barnets eller den unges behov.

Hvis et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet på grund af nedsat funktionsevne, vil der desuden kunne gøre sig særlige forhold gældende omkring tilrettelæggelsen og udøvelsen af opfølgningen. F.eks. vil det kunne være nødvendigt at tage højde for, at funktionsnedsættelsen kan give sig udslag i kommunikative vanskeligheder hos barnet eller den unge.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at hvis barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet, skal vurderingen af behovet for revision af barnets plan, ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan eller forbedringsforløbet, jf. § 95, stk. 4-5, ske med udgangspunkt i resultatet af børneudredningen, jf. § 20, eller den ungefaglige udredning efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslåede stk. 2 angiver konkrete elementer, som vil skulle indgå i kommunalbestyrelsens opfølgning på barnets eller den unges trivsel og udvikling i sager om anbringelse uden for hjemmet.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at der i sager om anbringelse jf. de foreslåede bestemmelser i § 91, stk. 2, og § 109, vil være krav om, at der som udgangspunkt altid vil skulle udarbejdes en barnets plan eller en ungeplan, medmindre særlige forhold taler imod, ligesom der efter den foreslåede bestemmelse i § 20 vil være krav om at foretage en børneudredning af barnets eller den unges behov før en afgørelse om anbringelse.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastslår derfor, at barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan såvel som resultatet af børneudredningen altid bør være centrale elementer i opfølgningen i sager om anbringelse uden for hjemmet. I tilfælde, hvor barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil resultatet af den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skulle indgå.

Formålet med den foreslåede ordning i § 96, stk. 1 og 2, er at sikre, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, at den løbende opfølgning i sager om anbringelse uden for hjemmet skal tilrettelægges ud fra og tilpasses behovet i den konkrete sag. Formålet er samtidig at sikre, at de konkrete forhold, der vil være afdækket i børneudredningen eller den ungefaglige undersøgelse, indgår i opfølgningen på anbringelsen, og at opfølgningen har fokus på de konkrete mål for barnets trivsel og udvikling, der vil være opstillet i barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2 og 3.12.3.

Til § 97

Det fremgår af § 69, stk. 1, i serviceloven, at i det omfang det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70 stk. 2, og § 148, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under opholdet.

Det foreslås med bestemmelsen i § 97, stk. 1, at når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, overtager kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune ansvaret for den daglige omsorg for barnet eller den unge.

Det foreslås endvidere med bestemmelsen i § 97, stk. 2, at kommunalbestyrelsen, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen, på baggrund af den løbende opfølgning, jf. § 96, eller det personrettede tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 156 skal træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under anbringelsen uden for hjemmet.

Med det foreslåede *stk. 1*, fastslås, at kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune vil overtage ansvaret for den daglige omsorg for barnet eller den unge, når barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet.

Forslaget indebærer, at når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, vil kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune overtage ansvaret for barnet eller den unge og vil dermed have vidtgående adgang til at træffe beslutninger om barnet eller den unges forhold, når det er nødvendigt. Det vil dog fortsat være forældremyndighedsindehaverne, der bevarer retten til at bestemme over mere personlige forhold vedrørende barnet eller den unge.

Når et barn eller en ung bliver anbragt uden for hjemmet, vil forældremyndigheden således ikke blive frataget forældrene. Det vil betyde, at der vil være en række forhold, som det som udgangspunkt alene vil være forældrene, der vil kunne tage stilling til. I nogle tilfælde vil barnet eller den unge selv kunne tage et spørgsmål op. Det vil bero på lovgivningen inden for det enkelte område, hvilke rettigheder barnet eller den unge har.

Retten til at bestemme over en række meget personlige forhold vedrørende barnet eller den unge vil således under en anbringelse fortsat tilkomme forældremyndighedsindehaveren.

Det følger af det vidtgående ansvar for barnet eller den unge, som kommunen vil overtage ved anbringelsen, at kommunen, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, om nødvendigt vil kunne træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, uddannelse samt om undersøgelse og lægebehandling af barnet eller den unge, herunder om indlæggelse til behandling på sygehus, såvel på somatisk som på psykiatrisk afdeling.

Hvilke forhold forældremyndighedsindehaveren selv vil kunne beslutte, og hvilke forhold kommunen vil kunne træffe afgørelse om, vil med den foreslåede bestemmelse være reguleret af,

hvad der er nødvendigt af hensyn til formålet med anbringelsen. De afgørelser, som kommunen vil kunne træffe vedrørende barnets eller den unges forhold under en anbringelse uden for hjemmet, vil således skulle angå forhold, som det under hensyn til formålet med anbringelsen må anses for nødvendigt at træffe bestemmelse om. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren modsætter sig en beslutning, og kommunalbestyrelsen på denne baggrund vurderer, at det er nødvendigt at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse. Hvis der er tale om faktisk forvaltningsvirksomhed, som f.eks. valg af en praktiserende læge, indkøb af tøj og lignende, vil kommunen ikke skulle træffe afgørelse efter denne bestemmelse. Normalt vil det være ting, som kommunen i samarbejde med anbringelsesstedet vil kunne beslutte, men det bør overvejes, hvilke af disse ting som forældremyndighedsindehaveren med fordel kan få indflydelse på, så vedkommende stadig vil have indflydelse på sit barns liv og oplever sig som forælder. Anbringelsesstedet vil have mulighed for at handle inden for rammerne af kommunens beslutninger efter denne bestemmelse, men vil ikke kunne beslutte, at et barn eller en ung f.eks. skal skifte skoletilbud, da det alene vil være anbringende kommune, der vil kunne træffe beslutning efter den foreslåede bestemmelse.

Forældrenes indflydelse på barnets eller den unges personlige forhold, eksempelvis vedrørende tøj, skoletilbud og fritidsaktiviteter, vil dog ofte kunne fastholdes i meget vidt omfang i tilfælde, hvor anbringelsen uden for hjemmet ikke har afsat i omsorgssvigt eller andre alvorlige sociale forhold hos forældrene, men alene skyldes udfordringer hos barnet eller den unge, eksempelvis som følge af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, misbrug eller selvskadende adfærd. I disse tilfælde vil det kunne være relevant at skabe grundlag for en løbende dialog mellem forældrene og anbringelsesstedet vedrørende tilrettelæggelsen af barnets eller den unges hverdag. Forslaget indebærer endvidere, at kommunen på baggrund af den løbende opfølgning efter de foreslåede bestemmelser i §§ 95 og 96 og det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet efter den foreslåede bestemmelse i § 156 vil skulle være opmærksom på behovet for eventuelt at træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen. Med forslaget vil kommunalbestyrelsen endvidere om nødvendigt skulle træffe afgørelse om andre forhold under anbringelsen, herunder om behandling, uddannelse m.v.

Med den foreslåede bestemmelse følger der således en forpligtelse til, at kommunalbestyrelsen vil skulle være opmærksom på, om det er nødvendigt at træffe afgørelse om henholdsvis ændret anbringelsessted, behandling eller uddannelse m.v., ligesom den foreslåede bestemmelse vil give kommunalbestyrelsen adgang til at træffe de nødvendige afgørelser i det omfang, det må anses for at være nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen.

Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ændret anbringelsessted efter § 97, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen herefter skulle træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted efter den foreslåede § 52. Faktisk flytning af et barn eller en ung fra ét anbringelsessted til et andet vil således forudsætte både en afgørelse om ændret anbringelsessted og en afgørelse om valg af anbringelsessted.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at kommunalbestyrelsen har adgang til at træffe de nødvendige beslutninger om barnets eller den unges forhold under hensynet til formålet med anbringelsen. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker at samarbejde med kommunen, eller hvis kommunen vurderer, at der er behov for en afgørelse om barnets eller den unges forhold, som forældremyndighedsindehaveren ikke er enig i. I så fald vil kommunen således kunne træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 97. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis det vurderes, at det er nødvendigt at foretage en lægelig undersøgelse af barnet eller den unge, eller at barnet eller den unge skal skifte skoletilbud, og forældremyndighedsindehaveren er imod. Det vil i sådanne situationer potentielt kunne være kritisk for barnets eller den unges sundhed, trivsel og udvikling, at der er adgang til at træffe de fornødne beslutninger. Samtidig giver forslaget kommunalbestyrelsen en pligt til at træffe de fornødne afgørelser, når det er nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2 og 3.12.3.

Til § 98

Det fremgår af § 69, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, jf. dog § 69, stk. 3.

Det fremgår af § 69, stk. 3, i serviceloven, at hvis samtykke til ændret anbringelsessted ikke kan opnås, jf. § 69, stk. 2, skal børn og unge-udvalget træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. dog § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1.

Det fremgår endvidere af § 69, stk. 4, i serviceloven, at til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. § 69, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder 1) den seneste handleplan, jf. § 140, 2) barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, jf. § 48, 3) en beskrivelse af, hvorvidt supplerende støtte til barnet eller den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 9, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, 4) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer, 5) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, jf. § 69, stk. 5, og 6) øvrige nødvendige oplysninger.

Efter § 69, stk. 5, i serviceloven, skal kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om ændret anbringelsessted, indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted efter det foreslåede § 97, stk. 2, kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, jf. dog stk. 4.

Det følger af den foreslåede stk. 1, at kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted efter § 97, stk. 2, vil kræve samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, jf. dog § 98, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret med den nødvendige konsekvensændring som følge af, at barnet eller den unge med barnets lov foreslås at blive tillagt selvstændig partsstatus fra 10 år. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.

Med den foreslåede bestemmelse fastslås således, at kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted efter den foreslåede § 97, stk. 2, vil kræve samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år. Såfremt der ikke kan opnås samtykke, vil afgørelsen skulle træffes af kommunens børne- og ungeudvalg, jf. den foreslåede bestemmelse i § 98, stk. 4.

Bestemmelsen er afgrænset til afgørelser om ændring af anbringelsessted. Der vil således ikke gælde de samme betingelser for en afgørelse om eksempelvis behandling eller uddannelse, der vil kunne træffes efter den foreslåede bestemmelse i § 97, stk. 2.

Hensynet er, at en ændring af barnets eller den unges anbringelsessted kan føles som en meget indgribende afgørelse for forældrene og for barnet eller den unge. Derfor vil en ændring af anbringelsesstedet skulle kræve samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år. Det vil gælde uanset, om anbringelsen af barnet eller den unge uden for hjemmet er iværksat med eller uden samtykke.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, inden der træffes afgørelse om ændret anbringelsessted.

Ved fælles forældremyndighed vil der kræves samtykke fra begge forældre. Det følger af det foreslåede stk. 2, at kommunalbestyrelsen vil skulle indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, inden der træffes afgørelse om ændret anbringelsessted.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 69, stk. 5, for så vidt angår den del af bestemmelsen, der vedrører afgørelse om ændret anbringelsessted.

Forslaget indebærer i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, L 178 som fremsat, side 53, at kommunalbestyrelsen vil have en pligt til at høre barnets eller den unges aktuelle anbringelsessted i forbindelse med afgørelser om ændring af anbringelsessted. Udtalelsen vil skulle omhandle anbringelsesstedets viden om barnets eller den unges behov, herunder særligt oplysninger om barnets eller den unges udvikling og trivsel, relationer, forhold til familien osv.

Forslaget er formuleret som en pligt for kommunalbestyrelsen til forud for afgørelser om skift af anbringelsessted at høre anbringelsesstedet om barnets eller den unges situation og behov. En anmodning efter den foreslåede bestemmelse vil ikke give anbringelsesstedet pligt til at udtale sig. Der er med forslaget ikke opstillet formkrav for selve høringen. Høringen vil således kunne have karakter af en skriftlig udtalelse, et møde eller udtalelse pr. telefon. Men det følger af offentlighedsloven og almindelig forvaltningsret, at den kommunale forvaltning har notatpligt. Ved akutte sager vil kommunalbestyrelsen kunne undlade at høre anbringelsesstedet, inden afgørelsen træffes. Anbringelsesstedet vil dog efterfølgende skulle høres og udtalelsen vil skulle lægges på sagen.

Der er ikke tale om, at anbringelsesstedet med den foreslåede bestemmelse vil blive givet partsstatus.

Formålet med forslaget er at sikre, at viden fra anbringelsesstedet indgår som en vigtig del af grundlaget for at træffe afgørelser, der har stor betydning for barnet eller den unge. Kommunalbestyrelsen vil ikke være forpligtet til at følge anbringelsesstedets udtalelse, men den vil skulle indgå i grundlaget for og tillægges passende vægt i afgørelsen.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter det foreslåede § 97, stk. 2, om ændring af anbringelsessted for et barn under 10 år.

Det følger af det foreslåede *stk. 3*, at barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie vil kunne anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 97, stk. 2, om ændring af anbringelsessted for et barn under 10 år.

Forslaget indebærer, at plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie til et anbragt barn under 10 år vil få ret til på barnets vegne at anmode Ankestyrelsen om en vurdering af afgørelsen i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ændret anbringelsessted.

Med lovforslaget foreslås aldersgrænsen for selvstændig partstatus at blive sat ned til 10 år mod 12 år i dag. Det vil sige, at børn fra 10 år og opefter selvstændigt vil kunne udøve partsbeføjelser, dvs.

at de bl.a. vil få mulighed for selv at klage til Ankestyrelsen over en afgørelse om eksempelvis ændret anbringelsessted.

Børn under 10 år vil derimod ikke få selvstændigt mulighed for at udøve partsbeføjelser. Derfor foreslås med stk. 3, en særlig ordning, hvor plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie til børn under 10 år vil få ret til på barnets vegne at bede Ankestyrelsen om en vurdering af en afgørelse om ændret anbringelsessted.

Ordningen vil bestå i, at plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie til et barn under 10 år vil kunne bede Ankestyrelsen om en uvildig vurdering, hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ændret anbringelsessted, og barnet giver udtryk for ikke at være enig i dette, eller plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie vurderer, at afgørelsen ikke er til barnets bedste. Af hensyn til at hindre unødige skift for barnet vil en anmodning om Ankestyrelsens vurdering af afgørelsen efter § 98, stk. 3, blive tillagt opsættende virkning, jf. § x, nr. x, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag. Det vil sige, at flytningen af barnet sættes i bero, indtil Ankestyrelsen har behandlet sagen.

Formålet med forslaget er at styrke hensynet til barnets behov for kontinuitet i opvæksten i og med, at der sikres flere øjne på sagen og en uvildig vurdering i de tilfælde, hvor barnet endnu ikke har en alder, så barnet selvstændigt kan udøve partsbeføjelser. Forslaget skal desuden sikre, at anbragte børn ikke bliver flyttet af årsager, som ikke er barnets bedste, f.eks. udelukkende på grund af økonomiske hensyn, ligesom det vil kunne være relevant i sager, hvor f.eks. plejefamilier oplever, at deres plejebarn flyttes som følge af samarbejdsproblemer med kommunen.

Udgangspunktet vil være, at en anmodning fra plejeforældrene, støttepersonen eller venskabsfamilien efter den foreslåede bestemmelse sker på barnets vegne. Det vil sige, at det som udgangspunkt må lægges til grund, at baggrunden for anmodningen er, at barnet har givet udtryk for ikke at være enig i kommunalbestyrelsens afgørelse om ændret anbringelsessted. Dog vil der kunne være tilfælde, hvor barnets alder, modenhed eller funktionsevne betyder, at barnet ikke selv kan udtrykke sin holdning til afgørelsen, eller ikke er i stand til at vurdere, om en ændring i anbringelsesstedet er til barnets eget bedste. Derfor vil det ikke være et krav, at barnet skal være imod kommunens afgørelse om ændret anbringelsessted.

Barnets holdning bør imidlertid indgå i Ankestyrelsens vurdering af sagen, og afgørelsen om ændret anbringelsessted vil således altid skulle ses i forhold til hensynet til barnets bedste. Ankestyrelsen bør således være opmærksom på, at anmodningen ikke alene bør være begrundet i rent personlige hensyn for plejefamilien, støttepersonen eller venskabsfamilien. Ankestyrelsen bør i den forbindelse også være særligt opmærksom på de konkrete forhold i den enkelte sag, herunder barnets eller den unges støttebehov og eventuelle funktionsnedsættelser hos barnet eller den unge eller forældrene.

Ankestyrelsen vil skulle behandle en anmodning, jf. § 98, stk. 2, efter reglerne i den foreslåede bestemmelse i § 153.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at hvis samtykke til ændret anbringelsessted ikke kan opnås, træffes afgørelse om ændring af anbringelsessted af børne- og ungeudvalget, jf. dog § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ved afgørelsen skal børne- og ungeudvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at hvis samtykke til ændret anbringelsessted ikke kan opnås, jf. *stk. 1*, vil børne- og ungeudvalget skulle træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. dog § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ved afgørelsen vil børne- og ungeudvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten skulle vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted.

Forslaget indebærer, at i de tilfælde, hvor der ikke kan opnås samtykke til en afgørelse om ændret anbringelsessted efter *stk. 1*, vil en ændring af anbringelsesstedet forudsætte, at der træffes afgørelse i børne- og ungeudvalget herom. I behandlingen af sagen vil børne- og ungeudvalget skulle tage stilling til, om grundlaget for at flytte barnet eller den unge er til stede. Børne- og ungeudvalget vil skulle træffe afgørelse om at ændre anbringelsesstedet i de tilfælde, hvor det anses for at være nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen, jf. § 97, *stk. 2*, og hvor udvalget vurderer, at barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsesstedet, herunder af hensyn til barnets eller den unges behov for kontinuitet i anbringelsen.

Med den foreslåede bestemmelse vil udvalget i deres afgørelse skulle tage stilling til grundlaget for at ændre anbringelsesstedet på baggrund af kommunalbestyrelsens indstilling, jf. den foreslåede § 98, *stk. 5*. Børne- og ungeudvalget vil således skulle efterprøve kommunalbestyrelsens vurdering af behovet for at flytte barnet eller den unge.

Henvisningen i den foreslåede bestemmelse til § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indebærer, at hvis der ikke kan opnås samtykke til en ændring af anbringelsessted for et barn eller en ung, der er anbragt af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil sagen skulle forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan efterprøve kommunalbestyrelsens vurdering af behovet for at ændre anbringelsessted. Ungdomskriminalitetsnævnets prøvelse af kommunalbestyrelsens vurdering vil således svare til børne- og ungeudvalgets prøvelse efter den foreslåede ordning i § 98, *stk. 4*. Kommunalbestyrelsen vil fortsat kunne træffe afgørelse om ændret anbringelsessted med samtykke, jf. den foreslåede bestemmelse i § 98, *stk. 1*.

Hvis børne- og ungeudvalget træffer afgørelse om ændret anbringelsessted efter den foreslåede bestemmelse, vil kommunalbestyrelsen herefter skulle træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted efter den foreslåede § 52, *stk. 1*. Faktisk flytning af et barn eller en ung fra ét

anbringelsessted til et andet vil således forudsætte både en afgørelse om ændret anbringelsessted og en afgørelse om valg af konkret anbringelsessted.

Børne- og ungeudvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted vil kunne påklages til Ankestyrelsen af forældremyndighedsindehaveren og barnet, der er fyldt 10 år, jf. lovforslagets § 145. Forældremyndighedsindehaver og barnet, der er fyldt 10 år, vil også kunne klage til Ankestyrelsen over kommunalbestyrelsens afgørelse om valg af konkret anbringelsessted. Mens klager over børne- og ungeudvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted ikke vil have opsættende virkning, vil klager over afgørelse om et nyt, konkret anbringelsessted, som udgangspunkt have opsættende virkning. Det vil betyde, at barnet eller den unge som hovedregel ikke vil kunne flyttes til et nyt anbringelsessted, før Ankestyrelsen har behandlet klagen over valg af anbringelsessted.

Det foreslås endelig med *stk. 5*, at til brug for børne- og ungeudvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. § 98, *stk. 4*, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der bl.a. skal indeholde: 1) Den seneste handleplan, jf. § 91, eller ungeplan, jf. § 108, 2) barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, jf. lovforslagets § 4, *stk. 3*, 3) en beskrivelse af, hvorvidt støttende indsatser til barnet eller den unge, jf. § 32, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, 4) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer, og 5) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, jf. § 98, *stk. 2*.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at til brug for børne- og ungeudvalgets afgørelse om ændring af anbringelsessted, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 4*, vil kommunalbestyrelsen skulle udarbejde en indstilling, der bl.a. vil skulle indeholde: 1) Den seneste barnets plan, jf. § 91, eller ungeplan, jf. § 108 2) barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, jf. § 4, 3) en beskrivelse af, hvorvidt supplerende støttende indsatser til barnet eller den unge, jf. § 32, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, 4) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer, og 5) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, jf. *stk. 2*.

Den foreslåede bestemmelse opregner de elementer, der som minimum vil skulle indgå i indstillingen til børne- og ungeudvalget i forbindelse med en afgørelse om ændring af anbringelsessted. Der er tale om en ikke-udtømmende liste, da der vil kunne være andre end de nævnte elementer, der kan være nødvendige for sagens oplysning i en konkret sag. Den samlede indstilling vil skulle danne grundlag for børne- og ungeudvalgets afgørelse efter det foreslåede § 98, *stk. 4*.

Det foreslås, jf. *stk. 5, nr. 1*, at indstillingen bl.a. skal omfatte den seneste version af barnets plan, jf. § 91, eller ungeplanen, jf. § 108, der angiver konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og

udvikling. De konkrete mål i barnets plan vil, jf. § 92, stk. 2, skulle tage udgangspunkt i den valgte indsats, og kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med opfølgning og tilsynet med barnet eller den unge på anbringelsesstedet løbende skulle vurdere, om der er behov for at revidere planen.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 5, *nr.* 2, vil barnets eller den unges holdning, jf. lovforslagets § 4, stk. 3, il ændringen af anbringelsesstedet også skulle indgå i indstillingen. Forud for afgørelsen vil kommunalbestyrelsen, jf. det foreslåede § 4, skulle inddrage barnet eller den unge, hvorved barnets eller den unges holdning til flytningen vil skulle tilvejebringes. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen i alle tilfælde vil skulle inddrage barnet eller den unge i forbindelse med en afgørelse om ændret anbringelsessted, uanset om der gives samtykke til afgørelsen eller ej.

Ændring af anbringelsessted uden samtykke er en indgribende beslutning for barnet eller den unge. Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen i indstillingen til børne- og ungdomsvalget vil skulle kunne godtgøre behovet for at flytte barnet. Derfor foreslås det, jf. stk. 5, *nr.* 3, at indstillingen yderligere vil skulle beskrive, hvorfor supplerende støttende indsatser til barnet eller den unge, jf. § 32, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted ikke kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte. I den forbindelse vil kommunalbestyrelsen i indstillingen skulle foretage en vurdering af det aktuelle anbringelsessteds egnethed til at tilbyde barnet eller den unge nære og stabile relationer til voksne. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle vurdere, hvorvidt barnet eller den unge har opnået så stærk tilknytning til det aktuelle anbringelsessted, at det på kortere eller længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnet eller den unge at forblive på anbringelsesstedet. Kommunalbestyrelsen vil her skulle vurdere, hvorvidt barnet eller den unge har så stærke relationer til anbringelsesstedet, at det bedst imødekommer barnets eller den unges samlede behov at forblive på anbringelsesstedet, og om et behov for yderligere støtte til barnet eller den unges eller anbringelsesstedet kan være et alternativ til flytning. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor et barn har været anbragt i en plejefamilie siden fødslen og ved overgang til skolealderen har støttebehov, som plejefamilien ikke har kompetencer til at kunne imødekomme, men hvor det vurderes, at yderligere støtte til plejefamilien og/eller barnet eller den unge kan bringe barnet eller den unge i en positiv udvikling ved fortsat anbringelse i familien.

Med det foreslåede stk. 5, *nr.* 4, vil kommunalbestyrelsen endvidere skulle beskrive et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og mulighed for at tilbyde barnet eller den unge nære og stabile relationer til voksne.

Med det foreslåede stk. 4, *nr.* 5, vil en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted desuden skulle indgå i indstillingen. Der henvises i den forbindelse til den foreslåede bestemmelse i § 98, stk. 2.

De opregnede punkter beskriver elementer, der som minimum vil skulle indgå i indstillingen. Det følger således af den foreslåede bestemmelse at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om der er øvrige relevante eller nødvendige oplysninger, som vil skulle indgå i indstillingen til børne- og ungdomsvalget. Det vil eksempelvis kunne dreje sig om relevante oplysninger fra barnets skole eller daginstitution.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.12.2 og 3.12.3.

Til § 99

Det fremgår af § 68, stk. 1, i serviceloven, at foranstaltninger efter lovens § 52, stk. 3, skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog §§ 76 og 76 a om efterværn.

Det foreslås med bestemmelsen i § 99, at støttende indsatser og anbringelser efter §§ 32, 46, 47 og 67 skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog §§ 114-116 og 120.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 68, stk. 1, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de konkrete afgørelser om støttende indsatser, anbringelse og om efterværn med barnets lov vil skulle træffes efter henholdsvis de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46, 47 og 67 samt de foreslåede bestemmelser i §§ 114-116 og 120.

Forslaget indebærer i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2008-09, tillæg A, side 3366, at alle støttende indsatser, der vil kunne iværksættes efter den foreslåede bestemmelse i § 32, vil skulle ophøre, når formålet med indsatsen er nået, når indsatsen ikke længere opfylder sit formål, eller når den unge fylder 18 år. Det samme vil med forslaget gælde for anbringelser, der iværksættes efter §§ 46 eller 47. De oplistede indsatser vil skulle ophøre, uanset om de iværksættes med samtykke eller uden samtykke.

Det følger derfor også af den foreslåede bestemmelse, at alle hjemgivelsesperioder, jf. den foreslåede § 100, stk. 1 og 3, og videreførte anbringelser, jf. den foreslåede § 67, ligesom alle øvrige indsatstyper efter de foreslåede §§ 32, 46 og 47 vil skulle ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år. Ved eksempelvis en videreførelse af en anbringelse efter den foreslåede § 67 vil formålet være at opretholde barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet. Har barnet eller den unge ikke længere det tilknytningsforhold til anbringelsesstedet, der begrundede den videreførte anbringelse, vil anbringelsen således ikke længere opfylde sit formål og vil skulle ophøre. Dette er i overensstemmelse med forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 2008-09, tillæg A, side 3366.

Ved anbringelse uden for hjemmet med eller uden samtykke vil opholdet på anbringelsesstedet dog eventuelt kunne opretholdes efter det fyldte 18. år efter reglerne om efterværn i de foreslåede § 114-116 eller efter reglerne i den foreslåede §§ 120, hvis den unge er indforstået med det. Når en indsats efter §§ 32, 46, 47 eller 67 ophører, fordi den unge fylder 18 år, vil kommunalbestyrelsen således skulle være opmærksom på, om den unge har ret til støtte i form af efterværn efter de foreslåede § 114-116 eller opretholdt anbringelse i en plejefamilie efter den foreslåede § 120.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at en iværksat indsats ikke forløber over en længere periode, end hvad formålet med indsatsen tilsiger. Kommunalbestyrelsen vil derfor løbende skulle tage stilling til, om en iværksat indsats fortsat opfylder sit formål, og om formålet med indsatsen er opnået. Det vil være nærliggende, at kommunalbestyrelsen tager stilling til dette i forbindelse med den løbende opfølgning på barnets eller den unges trivsel, jf. den foreslåede bestemmelse i § 95, eller i forbindelse med det løbende personrettede tilsyn med børn eller unge, der er anbragt uden for hjemmet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 156.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.13.2. og 3.13.3.

Til § 100

Det fremgår af § 68, stk. 2, i serviceloven, at et anbragt barn eller en anbragt ung først kan hjemgives, efter at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde, jf. § 68, stk. 4. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode.

Det fremgår af § 68, stk. 4, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte længden af en hjemgivelsesperiode. Hjemgivelsesperioden kan vare op til 6 måneder, og længden fastsættes under hensyn til 1) muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge, 2) forberedelse af eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 5 eller 6, og 3) kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 58 eller § 68 a i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til en frivillig anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 7.

Det fremgår af § 68, stk. 5, i serviceloven, at hjemgivelsesperioden er en videreførelse af den eksisterende anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 7.

Det fremgår af § 68, stk. 10, i serviceloven, at forud for hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere handleplanen, jf. § 140, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. I forbindelse med en sanktion efter straffelovens § 74 a skal revisionen særlig vedrøre, hvordan målene om uddannelse eller beskæftigelse nås.

Det fremgår endvidere af § 69, stk. 5, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om bl.a. hjemgivelse, skal indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde, jf. § 100, stk. 3, forud for hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet efter §§ 46 og 47. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at

der ikke skal være en hjemgivelsesperiode. Det foreslås videre, at som led i vurderingen af, om et barn eller ung skal hjemgives, skal indgå, om hjemgivelsen vil være til barnets eller den unges bedste.

Det foreslås således med den foreslåede stk. 1, i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2008-09, tillæg A, side 3366-3367, at et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, ikke vil kunne hjemgives til forældrene, uden kommunalbestyrelsen forinden har truffet en afgørelse herom. Kommunalbestyrelsen vil efter den foreslåede ordning altid skulle træffe afgørelse om, at en hjemgivelse skal ske, samt om en hjemgivelsesperiode.

Bestemmelsen har til formål at understøtte den samlede proces omkring hjemgivelse, hvor det velovervejede og tilrettelagte forløb for barnet eller den unge vil skulle vægtes højere end forældrenes mulighed for at få barnet hjem umiddelbart. I overensstemmelse hermed vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse skulle fastsætte en hjemgivelsesperiode.

Hjemgivelsesperioden vil kunne vare op til seks måneder, jf. det foreslåede § 100, stk. 3. Kun i særlige tilfælde vil kommunalbestyrelsen kunne beslutte, at der ikke skal fastsættes en hjemgivelsesperiode.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om fastsættelse af en hjemgivelsesperiode vil kunne påklages til Ankestyrelsen efter de almindelige regler i kapitel 10 i retssikkerhedsloven, jf. det foreslåede § 144.

Kommunalbestyrelsen vil skulle forelægge en anmodning fra forældrene om hjemgivelse af barnet eller den unge til afgørelse i børne- og ungeudvalget, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme forældrenes ønske om hjemgivelse. Der henvises i den forbindelse til den foreslåede bestemmelse i § 102.

Kommunalbestyrelsen vil alene kunne undlade at fastsætte en hjemgivelsesperiode i særlige tilfælde, jf. ovenfor. Det altovervejende udgangspunkt vil således være, at der vil skulle fastsættes en hjemgivelsesperiode. Særlige tilfælde vil for eksempel kunne være, hvis plejeforældrene flytter eller siger op samtidig med, at barnet eller den unge af andre årsager skal hjemgives. I sådanne tilfælde kan det være bedre for barnet eller den unge at komme hjem med det samme end at blive anbragt hos nye plejeforældre i en kortere hjemgivelsesperiode. Det kan også være, at hjemgivelsen sker lige op til skolestart, hvor det vurderes at være til barnet eller den unges bedste at komme hjem hurtigt og starte i ny skole samtidig med, at de øvrige børn starter i skole. Endelig kan der være tilfælde, hvor et barn eller en ung anbringes kortvarigt, for eksempel på grund af en forælders hospitalsindlæggelse. I sådanne tilfælde vil det ikke være hensigtsmæssigt, at der fastsættes en hjemgivelsesperiode.

Kravet om, at kommunen skal træffe afgørelse om hjemgivelse og herunder evt. fastsætte en hjemgivelsesperiode, vil betyde, at forældrene ikke vil kunne få barnet eller den unge hjem ved at tilbagekalde deres samtykke til anbringelsen til enhver tid, f.eks. ved ophør af samvær med barnet

eller den unge. Uanset at barnet eller den unge er anbragt med samtykke fra forældremyndighedsindehaver, vil der ikke kunne ske hjemgivelse, førend kommunen har truffet en afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde.

Det foreslås i forhold til den gældende bestemmelse i § 68, stk. 2 i serviceloven tydeliggjort, at der som led i vurderingen af, om et barn eller en ung skal hjemgives, skal indgå, om hjemgivelsen vil være til barnets eller den unges bedste. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle vurdere, om en hjemgivelse vil sikre god udvikling og trivsel hos barnet eller den unge. Dette vil skulle indgå i den samlede vurdering af sagen, herunder vurderingen af det oprindelige anbringelsesgrundlag og barnets eller den unges og familiens samlede situation. Det følger af det overordnede formål med barnets lov, at alle afgørelser, der træffes, skal være til barnets eller den unges bedste, i overensstemmelse med Børnekonventionen.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, inden der træffes afgørelse om hjemgivelse.

Den foreslåede bestemmelse, er en videreførelse af servicelovens § 69, stk. 5, for så vidt angår den del af bestemmelsen, der vedrører afgørelser om hjemgivelse.

Forslaget indebærer i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 53, at kommunalbestyrelsen vil have en pligt til at høre det konkret relevante anbringelsessted i forbindelse med afgørelser vedrørende anbragte børn og unge i forbindelse med afgørelser om hjemgivelse.

Udtalelsen vil skulle omhandle anbringelsesstedets viden om barnets eller den unges behov, herunder særligt oplysninger om barnets eller den unges udvikling og trivsel, relationer, forhold til familien osv.

Forslaget er formuleret som en pligt for kommunalbestyrelsen til forud for afgørelser om hjemgivelse at høre anbringelsesstedet om barnets eller den unges situation og behov. En anmodning efter den foreslåede bestemmelse vil ikke give anbringelsesstedet pligt til at udtale sig. Der er med forslaget ikke opstillet formkrav for selve høringen. Høringen vil således kunne have karakter af en skriftlig udtalelse, et møde eller udtalelse pr. telefon. Men det følger af offentlighedsloven og almindelig forvaltningsret, at den kommunale forvaltning har notatpligt. Ved akutte sager vil kommunalbestyrelsen kunne undlade at høre anbringelsesstedet, inden afgørelsen træffes. Anbringelsesstedet vil dog efterfølgende skulle høres og udtalelsen vil skulle lægges på sagen.

Der er ikke tale om, at anbringelsesstedet med den foreslåede bestemmelse gives partsstatus.

Formålet med den foreslåede *stk. 2* er at sikre, at viden fra anbringelsesstedet indgår som en vigtig del af grundlaget for at træffe afgørelser, der har stor betydning for barnet eller den unge.

Kommunalbestyrelsen vil ikke være forpligtet til at følge anbringelsesstedets udtalelse, men den vil skulle indgå i grundlaget for og tillægges passende vægt i afgørelsen.

Det foreslås med *stk. 3*, at en hjemgivelsesperiode kan vare op til seks måneder, og længden fastsættes under hensyn til: 1) Muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge, 2) forberedelse af eventuel støttende indsatser til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter § 32, og 3) kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 47 eller § 67 i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til en frivillig anbringelse efter § 46.

Med den foreslåede bestemmelse fastslås således, at en hjemgivelsesperiode efter den foreslåede § 100, stk. 1, kan vare op til seks måneder, ligesom bestemmelsen oplister de forhold, som kommunalbestyrelsen ved fastsættelse af hjemgivelsesperiodens længde vil skulle tage hensyn til.

I overensstemmelse med forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 2008-09, tillæg A, side 3366-3367, har bestemmelsen flere formål:

For det første vil den skulle hindre, at en hjemgivelse sker pludseligt og uden forberedelse, så den er til skade for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det kan for eksempel være, at barnet eller den unge er ved at afslutte et igangværende skole- eller uddannelsesforløb på anbringelsesstedet, at barnet eller den unge har brug for tid til at vænne sig til at skulle hjem gennem hyppigere samvær med forældrene, eller at barnet eller den unge har brug for tid til at tage ordentligt afsked med venner og omsorgspersoner på anbringelsesstedet.

For det andet vil den skulle give kommunalbestyrelsen mulighed for at tilrettelægge hjemgivelsen. Kommunalbestyrelsen vil skulle have mulighed for at forberede støttende indsatser til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter servicelovens § 32. I sager vedrørende børn og unge med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse vil kommunalbestyrelsen også i relevant omfang skulle være opmærksom på, om der kan være behov for at forberede iværksættelse af hjælp og støtte efter det foreslåede kapitel 8. Samtidig kan det være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med forældrene i bredere forstand sikrer, at der er gode forhold for barnet eller den unge efter hjemgivelsen, for eksempel ved at sikre at barnet eller den unge har et passende fritids-, skole- og/eller dagtilbud straks efter hjemgivelsen.

For det tredje vil kommunalbestyrelsen skulle have mulighed for at overveje, om en hjemgivelsesperiode skal benyttes til at vurdere, om sagen skal forelægges kommunens børne- og ungeudvalg med henblik på afgørelse om anbringelse uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 47 eller opretholdelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet efter det foreslåede § 67.

Hjemgivelsesperioden vil kunne vare fra få dage til seks måneder afhængigt af behovet. Det vurderes dog, at det kun sjældent vil være relevant at fastsætte hjemgivelsesperioder af længere

varighed, da op til seks måneder er ganske lang tid i et barns perspektiv. Hjemgivelsesperioden må i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet ikke være længere, end formålet med at fastsætte perioden tilsiger.

I kommunalbestyrelsens vurdering af periodens længde vil barnet eller den unges og eventuelle søskendes anbringelseshistorik skulle indgå. Således vil det også være relevant i forhold til det konkrete barn eller den konkrete unge, om der har været hjemgivelser og efterfølgende genanbringelser af barnet eller den unges søskende. Ligeledes vil der kunne være grundlag for, at forældrenes eventuelle sygdoms- og misbrugshistorik medtages i kommunens vurdering af hjemgivelsesperiodens længde. Oplysninger herom vil eksempelvis kunne være tilvejebragt i forbindelse med udredningen af barnets eller den unges behov, jf. den foreslåede bestemmelse i § 20, eller i forbindelse med opfølgningen, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 95-96, og vil skulle tillægges betydning af hensyn til at undgå genanbringelser.

Endelig vil forholdene og behovene for særlige støttetiltag, skoletilbud, fritidstilbud mv. skulle indgå. I hjemgivelsesperioden vil kommunalbestyrelsen kunne lave et udslusningsforløb, der således langsomt giver barnet eller den unge mulighed for at vænne sig til det nye liv.

Det foreslås med *stk. 4*, at hjemgivelsesperioden er en videreførelse af den eksisterende anbringelse efter §§ 46, 47 eller 67.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 68, stk. 5, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at en afgørelse om anbringelse med barnets lov vil skulle træffes efter § 46 eller 47.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2008-09, tillæg A, side 336-3367, foreslås det således, at hjemgivelsesperioden skal betragtes som en videreførelse af den eksisterende anbringelse af barnet eller den unge efter den foreslåede §§ 46, 47 og 67. Det fastslås herved, at der med kommunalbestyrelsens afgørelse om en hjemgivelsesperiode ikke vil være tale om iværksættelse af en ny anbringelse. Det vil betyde, at vilkårene for den eksisterende anbringelse opretholdes i hjemgivelsesperioden. De regler, der i øvrigt gælder for barnets eller den unges anbringelse vil samtidig finde tilsvarende anvendelse i hjemgivelsesperioden, herunder krav om opfølgning på barnets eller den unges trivsel, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 95-96.

Det foreslås med *stk. 5*, at forud for hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108 eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 110, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. I forbindelse med en sanktion efter straffelovens § 74 a skal revisionen særlig vedrøre, hvordan målene om uddannelse eller beskæftigelse nås.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 91, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen i sager om anbringelse uden for hjemmet vil skulle udarbejde en barnets plan, medmindre særlige forhold taler imod. Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med det foreslåede § 108, hvorefter

kommunalbestyrelsen for den unge over 16 år, der er anbragt uden for hjemmet, vil skulle udarbejde en ungeplan.

Den foreslåede bestemmelse er i overensstemmelse med gældende retstilstand, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 35-37, hvorefter kommunalbestyrelsen forud for en hjemgivelse skal revidere handleplanen, der med lovforslaget foreslås erstattet af barnets plan og ungeplanen, eller relevante dele af den helhedsorienterede plan, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, vil revisionen særligt skulle vedrøre, hvordan planens mål om uddannelse og beskæftigelse nås.

Forslaget indebærer, at når et anbragt barn eller en ung skal hjemgives, vil barnets plan, ungeplanen eller relevante dele af den helhedsorienterede plan for støtte skulle revideres, og planen vil skulle angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. Det vil således gælde uanset, om der er tale om en barnets plan efter lovens § 91, en ungeplan efter § 108, eller om indsatser og støtte er samlet i en helhedsorienteret plan efter lovens § 110.

Såfremt der er dele af forældrenes helhedsorienterede plan, der vedrører indsatser, der er iværksat af hensyn til barnets eller den unges behov for støtte, vil disse ligeledes skulle revideres, inden barnet eller den unge hjemgives. Hvis den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen indgår i en helhedsorienteret plan, som omfatter familien, vil disse elementer i den helhedsorienterede plan ligeledes skulle revideres. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 36.

Det følger af 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse, at når der er tale om unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, vil revision af den unges plan forud for hjemgivelsen særligt skulle vedrøre, hvordan målene om, at den unge senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 128, kan nås. Dette er ligeledes i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2006-07, tillæg A, side 6570.

Den foreslåede stk. 5, 2. pkt., retter sig mod tilfælde, hvor der er tale om hjemgivelse af en ung i et ungdomssanktionsforløb. Baggrunden for forslaget er, at afslutningen af fase 2 i ungdomssanktionen og overgangen til fase 3 er at betragte som en hjemgivelse i henhold til det foreslåede § 100, stk. 1. Det foreslås, i overensstemmelse med efter gældende ret, at revisionen af ungeplanen i forbindelse med en hjemgivelse særligt skal rette sig mod, hvordan målene om uddannelse og beskæftigelse nås i 3. fase, når der er tale om en ung i et ungdomssanktionsforløb.

Der vil således, jf. den foreslåede bestemmelse i § 129 på dette tidspunkt skulle være en konkret plan for, hvilken uddannelse eller beskæftigelse den unge skal i gang med i 3. fase. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 129.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.17.1-3.17.3.

Til § 101

Der er efter gældende regler ikke hjemmel til, at pårørende til et barn, der ikke har særskilt partsstatus i en konkret sag, kan anmode Ankestyrelsen om at foretage en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse af et barn under 10 år.

Det foreslås med bestemmelsen i § 101, at barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 100, stk. 1, om hjemgivelse af et barn under 10 år.

Forslaget indebærer, at plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie til et anbragt barn under 10 år vil få ret til på barnets vegne at anmode Ankestyrelsen om en vurdering af afgørelsen i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse.

Med lovforslaget foreslås aldersgrænsen for selvstændig partstatus at blive sat ned til 10 år mod 12 år i dag. Det vil sige, at børn fra 10 år og opefter selvstændigt vil kunne udøve partsbeføjelser, dvs. at de bl.a. vil få mulighed for selv at klage til Ankestyrelsen over en afgørelse om eksempelvis hjemgivelse.

Børn under 10 år vil derimod ikke få selvstændigt mulighed for at udøve partsbeføjelser. Derfor foreslås med bestemmelsen § 101 en særlig ordning, hvor plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie til børn under 10 år vil få ret til på barnets vegne at bede Ankestyrelsen om en vurdering af en afgørelse om hjemgivelse.

Ordningen vil konkret bestå i, at plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie til et barn under 10 år kan bede Ankestyrelsen om en uvildig vurdering, hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse, og barnet giver udtryk for ikke at være enig i dette, eller plejeforældre, støtteperson eller venskabsfamilie vurderer, at afgørelsen ikke er til barnets bedste. Af hensyn til at hindre unødige skift for barnet vil en anmodning om Ankestyrelsens vurdering af afgørelsen efter § 101 blive tillagt opsættende virkning, jf. § X, nr. X (REL, § 72), i det samtidigt fremsatte følgelovforslag. Det vil sige, at hjemgivelsen af barnet sættes i bero, indtil Ankestyrelsen har behandlet sagen.

Formålet med forslaget er at styrke hensynet til barnets behov for kontinuitet i opvæksten i og med, at der sikres flere øjne på sagen og en uvildig vurdering i de tilfælde, hvor barnet endnu ikke har en alder, så barnet selvstændigt kan udøve partsbeføjelser. Forslaget skal desuden sikre, at børn, der er anbragt uden for hjemmet, ikke bliver hjemgivet af årsager, som ikke er barnets bedste, f.eks. udelukkende på grund af økonomiske hensyn, ligesom det vil kunne være relevant i sager, hvor f.eks. plejefamilier oplever, at deres plejebarn hjemgives som følge af samarbejdsproblemer med kommunen.

Udgangspunktet vil være, at en anmodning fra plejeforældrene, støttepersonen eller venskabsfamilien efter den foreslåede bestemmelse sker på barnets vegne. Det vil sige, at det som udgangspunkt må lægges til grund, at baggrunden for anmodningen er, at barnet har givet udtryk for ikke at være enig i kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse. Dog vil der kunne være tilfælde, hvor barnets alder, modenhed eller funktionsevne betyder, at barnet ikke selv kan udtrykke sin holdning til afgørelsen, eller ikke er i stand til at vurdere, om en hjemgivelse er til barnets eget bedste. Derfor vil det ikke være et krav, at barnet skal være imod kommunens afgørelse om hjemgivelse.

Barnets holdning bør imidlertid indgå i Ankestyrelsens vurdering af sagen, og afgørelsen om hjemgivelse vil således altid skulle ses i forhold til hensynet til barnets bedste. Ankestyrelsen bør således være opmærksom på, at anmodningen ikke alene bør være begrundet i rent personlige hensyn for plejefamilien, støttepersonen eller venskabsfamilien. Ankestyrelsen bør i den forbindelse også være særligt opmærksom på de konkrete forhold i den enkelte sag, herunder barnets støttebehov og eventuelle funktionsnedsættelser hos barnet eller forældrene. Ankestyrelsen vil skulle behandle en anmodning, jf. § 101, efter reglerne i den foreslåede bestemmelse i § 153.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.1-3.18.3.

Til § 102

Det fremgår af § 68, stk. 3, i serviceloven, at i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter § 52, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse, senest 7 dage fra anmodningen fremsættes. Det samme gælder, såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke efter § 52, stk. 1, anmoder om at blive hjemgivet.

Det fremgår af § 68, stk. 6, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Det fremgår af § 68, stk. 7, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter 1) § 58, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge, eller 2) § 68 a, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Det fremgår af § 68, stk. 8, i serviceloven, at når kommunalbestyrelsen behandler en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58 eller § 68 a, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om

hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde, jf. § 68, stk. 2, hvis der er grundlag herfor. Hvis kommunalbestyrelsen ikke finder, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget, jf. §§ 58 eller 68 a.

Det fremgår af § 68, stk. 9, i serviceloven, at i alle tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58 eller § 68 a, skal kommunalbestyrelsen umiddelbart orientere børn og unge-udvalget herom.

Det foreslås med *stk. 1*, at i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter § 46, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse, senest syv dage fra anmodningen fremsættes. Det samme gælder, såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke efter § 46, anmoder om at blive hjemgivet.

Forslaget viderefører § 68, stk. 3, i serviceloven med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at en afgørelse om anbringelse med samtykke fremover vil blive truffet efter § 46, i barnets lov.

I overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2008-09, tillæg A, side 3367, vil forslaget indebære, at kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af hjemgivelsesperiode vil skulle træffes inden syv dage i de tilfælde, hvor forældre til et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke fra forældrene, henvender sig med ønske om at få hjemgivet barnet eller den unge, eller hvor en ung på 15 år eller derover anmoder om at blive hjemgivet fra en anbringelse med samtykke. Begrundelsen for forslaget er, at af hensyn til både børn, unge og forældre, der ønsker en hjemgivelse, er det vigtigt, at tidsperspektivet for hjemgivelsen hurtig fastlægges, således at både børn, unge og forældre får tryghed i at vide, hvornår deres livssituation forandres.

Det følger af reglerne om anbringelse, jf. det foreslåede § 46, at en anbringelse med samtykke kan ophøre enten på baggrund af, at kommunen træffer afgørelse om hjemgivelse eller på baggrund af, at forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der fyldt 15 år, tilbagekalder samtykket.

Ved frivillige anbringelser vil samtykket fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, til enhver tid kunne tilbagekaldes. Ved tilbagekaldelse af samtykket vil betingelserne for den frivillige anbringelse ikke længere være opfyldt. Kommunen vil herefter skulle træffe afgørelse om hjemgivelse samt om, hvor lang hjemgivelsesperioden skal være, jf. det foreslåede § 100. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der ikke er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, vil sagen skulle forelægges for børne- og ungeudvalget, jf. den foreslåede bestemmelse i § 102, stk. 4.

Der kan være tilfælde, hvor der er uenighed mellem forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, om tilbagekaldelse af samtykket til en anbringelse.

Hvis forældremyndighedsindehaveren ønsker at få den unge hjemgivet, mens den unge modsætter sig hjemgivelsen og opretholder sit samtykke til anbringelsen, bør kommunen overveje, om der er grundlag for at indstille til børne- og ungeudvalget, at der træffes afgørelse om at anbringe den unge uden forældremyndighedsindehaverens samtykke efter bestemmelsen i lovforslagets § 47, stk. 1 eller 3. Kommunen bør afdække, hvad der er baggrunden for, at den unge modsætter sig hjemgivelsen, således at der vil kunne sættes ind over for de bekymringer, som den unge måtte have. Det vil f.eks. kunne ske ved at gennemføre en samtale med den unge. Kommunen bør i denne sammenhæng være opmærksom på, at den unges ønsker bør tillægges passende vægt i overensstemmelse med den unges modenhed og eventuelle nedsat psykisk funktionsevne.

I alle tilfælde, hvor det er forældremyndighedsindehaveren, der anmoder om hjemgivelse, vil kommunen skulle være opmærksom på at inddrage barnets eller den unges holdning i vurderingen af, om en hjemgivelse er i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Kommunen bør i den forbindelse være opmærksom på, at barnets eller den unges alder, modenhed eller en eventuel psykisk funktionsevne kan have betydning for barnets eller den unges evne til at give udtryk for egne ønsker.

Er det den unge, der anmoder om at blive hjemgivet, mens forældremyndighedsindehaveren modsætter sig hjemgivelsen, f.eks. fordi der er tale om en behandlingskrævende ung, som forældrene ikke selv kan håndtere, må kommunen være opmærksom på, at en forsvarlig hjemgivelse vil forudsætte, at hjemmet er indstillet på at modtage den unge. I en sådan situation bør kommunen overveje, om der er grundlag for at indstille til børne- og ungeudvalget, at der træffes afgørelse om at anbringe den unge uden samtykke fra den unge selv efter bestemmelsen i lovforslagets § 47, stk. 1.

Klager over afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode har som udgangspunkt opsættende virkning, jf. § X, nr. X (REL § 72) i det samtidigt fremsatte følgelovforslag.

Det foreslås med *stk. 2*, kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 68, stk. 6. I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 35, vil forslaget indebære, at kommunalbestyrelsen ikke vil have pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Ved anmodning om hjemgivelse vil her skulle forstås en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, om at barnet eller den unge, der er anbragt uden for hjemmet, hjemgives til forældremyndighedsindehaveren, dvs. at barnet eller den unge efter en nærmere fastsat overgangsperiode (hjemgivelsesperioden) overdrages til forældremyndighedsindehaveren, og anbringelsen ophører.

Bestemmelsen vil i overensstemmelse med efter gældende ret indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne afvise at behandle en anmodning om hjemgivelse, mens sagen er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Bestemmelsen vil gælde i alle sager om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet. Bestemmelsen vil således også gælde i sager om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter lovforslagets § 47 eller videreført anbringelse efter lovforslagets § 67 herunder uanset om en anmodning om hjemgivelse fremsættes af forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, og uanset om betingelserne efter det foreslåede § 102, stk. 3 for at afvise forældremyndighedsindehaveren anmodning er opfyldt eller ej.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, på ethvert tidspunkt vil kunne fremsætte begæring om hjemgivelse. Forældremyndighedsindehaveren og den unge behøver således ikke at afvente, at børne- og ungeudvalget vil skulle behandle sagen på baggrund af den fastsatte genbehandlingsfrist efter den foreslåede § 50.

Udgangspunktet vil således være, at kommunen skal behandle begæringen om hjemgivelse og vurdere, hvorvidt kommunen mener, at der stadig er grundlag for den tvangsmæssige foranstaltning.

Forældremyndighedsindehaveren vil kunne anmode om hjemgivelse umiddelbart efter, at der er truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, og uanset, at sagen samtidig behandles i ankesystemet. Dette kan imidlertid være belastende for barnet eller den unge, som ikke får den fornødne ro og stabilitet. Det vil samtidigt være uhensigtsmæssigt, at flere instanser behandler den samme sag på samme tid. Derfor vil kommunen ikke have pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse, når en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved domstolene, jf. den foreslåede bestemmelse.

I de tilfælde, hvor sagen ikke er under behandling i Ankestyrelsen eller ved domstolene, vil kommunen altid skulle behandle en anmodning om hjemgivelse, jf. dog det foreslåede § 102, stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter følgende bestemmelser: 1) § 47, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge, eller 2) § 67 hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 68, stk. 7, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at afgørelser om henholdsvis anbringelse uden samtykke og videreført anbringelse, jf. servicelovens §§ 58 og 68 a, fremadrettet vil blive truffet efter §§ 47 og 67 i barnets lov.

Der er ikke herudover tilsigtet ændringer i forhold til gældende retstilstand. Forslaget indebærer således, i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 36-39, at kommunalbestyrelsen skal kunne afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter de bestemmelser, der er nævnt i den foreslåede § 102, stk. 3, nr. 1 eller nr. 2, når de betingelser, der fremgår af nr. 1 eller nr. 2, er opfyldt.

Det foreslås i *nr. 1*, at en afvisning af behandling om en anmodning om hjemgivelse vil kunne ske, når barnet eller den unge er anbragt efter lovens § 47, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge, eller i situationer omfattet af den foreslåede bestemmelses nr. 2.

Ved anbringelse efter lovens § 47 vil skulle forstås alle tilfælde, hvor et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i denne bestemmelse. Det vil omfatte sager, hvor afgørelsen om anbringelse er truffet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år efter lovforslagets § 47, stk. 1, sager hvor børne- og ungeudvalget træffer afgørelse efter lovens § 47, stk. 3, selvom forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, samtykker til en anbringelse efter lovforslagets § 46, jf. lovens § 47, stk. 3, samt sager, hvor den unge erklærer sig enig i anbringelsen, og børne- og ungeudvalget træffer afgørelse efter lovens § 47, stk. 4.

Det følger af nr. 1 i den foreslåede bestemmelse, at kommunen vil kunne afvise at behandle anmodninger fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse i alle sager om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter lovens § 47, hvis der er ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældrene, barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse vil således betyde, at det alene vil være, hvis forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge er væsentligt ændrede, at kommunalbestyrelsen vil have pligt til at realitetsbehandle anmodningen fra forældrene.

Væsentligt ændrede forhold på anbringelsesstedet vil ikke medføre, at en anmodning om hjemgivelse i en sag om anbringelse uden for hjemmet efter lovens § 47 vil skulle realitetsbehandles. Det skyldes, at en anbringelse efter § 47 aldrig kan være begrundet i forhold på anbringelsesstedet, og ændrede forhold på anbringelsesstedet vil derfor ikke i sig selv kunne begrunde en hjemgivelse af barnet eller den unge, selvom det i nogen tilfælde vil kunne give anledning til, at barnet eller den unge flyttes til et andet anbringelsessted.

Ved væsentlige ændringer af forældremyndighedsindehaverens forhold vil skulle forstås, at forhold omkring forældremyndighedsindehaveren, som afgørelsen om anbringelse uden samtykke var helt eller delvist begrundet i, ikke længere er til stede eller er ændret markant og i positiv retning for barnet eller den unge.

Det vil f.eks. kunne være, hvis forældremyndighedsindehavere, som har haft et misbrug af alkohol, har gennemført en misbrugsbehandling og er ude af misbruget. Det vil f.eks. også kunne være, hvis forældremyndighedsindehavere, som har haft en alvorlig psykisk lidelse, der betød, at de ikke var i stand til at drage omsorg for barnet eller den unge, har modtaget virksom behandling. Andre eksempler på væsentlige ændringer af forholdene vil kunne være en forældremyndighedsindehaver, der har været i et voldeligt forhold, hvor den pågældende og eventuelt barnet eller den unge og/eller andre børn i familien har været udsat for fysisk eller psykisk vold, men hvor den pågældende forældremyndighedsindehaver er ude af forholdet, og der ikke længere er vold i hjemmet. Det vil f.eks. også kunne være en forældremyndighedsindehaver, som ikke tidligere har haft de fornødne kompetencer til at drage omsorg for barnet eller den unge, men som har modtaget og profiteret af relevant hjælp og støtte, så der f.eks. ses en markant og positiv udvikling i samværet med barnet eller den unge. En forældremyndighedsindehavers demonstrerede evne til at varetage omsorgen for andre børn end det pågældende barn og unge kan også efter omstændighederne være en væsentlig ændring af forholdene. Ændringer i, hvem der har del i forældremyndigheden, vil f.eks. også kunne være en væsentlig ændring, da afgørelsen om anbringelse herefter vil være truffet over for en anden personkreds.

Vurderingen af eventuelle væsentlige ændringer af forældremyndighedsindehaverens forhold vil skulle ses i tæt sammenhæng med den støtte til forældremyndighedsindehaveren under anbringelsen, som kommunen efter den foreslåede §§ 75-76, skal træffe afgørelse om, herunder den særskilte plan eller eventuelle helhedsorienteret plan for støtten til forældrene, jf. det foreslåede §§ 77 og 78.

Ved væsentlige ændringer af barnets eller den unges forhold vil skulle forstås, at forhold omkring barnet eller den unge, som anbringelsen uden samtykke var helt eller delvist begrundet i, er ændret betydeligt og i en positiv retning for barnet eller den unge. Det vil f.eks. kunne være, hvis en ung, som har haft et alvorligt misbrug af hash, har gennemført misbrugsbehandling og er kommet ud af misbruget. Det vil f.eks. også kunne være, hvis et barn eller en ung, som før anbringelsen har haft meget udadreagerende eller selvskadende adfærd, gennem en støttende indsats og behandling er blevet markant bedre i stand til håndtere vrede og konflikt eller er ophørt med alvorlig selvskade.

Vurderingen af eventuelle væsentlige ændringer af barnets eller den unges forhold vil skulle ses i sammenhæng med opfølgningen på barnets eller den unges trivsel og udvikling, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 95-96.

Ovenstående er ikke en udtømmende opstilling af eksempler på væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge.

Af hensyn til barnets eller den unges behov for stabilitet og kontinuitet vil det være af stor betydning, at ændringer af forældremyndighedsindehaverens eller barnets eller den unges forhold må antages at have den fornødne varighed og ikke være af forbigående karakter. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge i en længere

periode har været ude af misbrug. Hvornår det må antages, at ændringer har den fornødne varighed, vil skulle bero på en konkret og individuel vurdering af forholdene i den enkelte sag og under hensyn til barnets eller den unges støttebehov. Ved vurderingen vil bl.a. kunne indgå, hvor alvorlige forhold, der er tale om, og om der tidligere er sket hjemgivelse i sagen på baggrund af tilsvarende ændringer i forældremyndighedsindehaverens forhold, som efterfølgende viste sig ikke at være stabile, f.eks. ved tilbagefald til misbrug. Eventuelle relevante udtalelser fra f.eks. en læge eller andre relevante fagpersoner, som forældrene har medsendt, eller som i øvrigt fremgår af sagen, vil skulle indgå i vurderingen.

Adgangen efter det foreslåede, stk. 3, nr. 1, til at afvise at behandle anmodninger om hjemgivelse vil alene omfatte anmodninger fra forældre med del i forældremyndigheden. Begrundelsen for dette er, at det alene vil være forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, som vil kunne anmode om hjemgivelse, ligesom det vil være disse parter, der vil kunne samtykke til en anbringelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 46.

Det foreslås i nr. 2, at kommunalbestyrelsen vil kunne afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter lovens § 67, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene på anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

En anbringelse efter lovens § 67 er en videreført anbringelse. Herved vil skulle forstås, at børne- og ungeudvalget skal have truffet afgørelse om, at et barn eller en ung, som har været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år efter reglerne i barnets lov eller reglerne i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentligt betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Afgørelse om videreført anbringelse vil forudsætte samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år og vil kunne træffes, selvom betingelserne for anbringelse efter lovens § 46, § 47 eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet ikke længere er opfyldt. En videreført anbringelse vil ikke skulle genbehandles efter genbehandlingsfristerne i lovens § 50. Herudover gælder de almindelige regler under en anbringelse.

I lighed med efter den foreslåede bestemmelse i § 102, stk. 3, nr. 1, vil bestemmelsen alene vedrøre anmodninger fra forældremyndighedsindehaver.

Bestemmelsen vil medføre, at kommunalbestyrelsen i lighed med efter gældende ret vil kunne afvise at behandle anmodninger fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse i sager om anbringelse af et barn eller en ung i en videreført anbringelse efter lovforslagets § 67, hvis der er ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

I forhold til en videreført anbringelse, jf. § 67, vil væsentlige ændringer for eksempel kunne være, at barnet eller den unge ikke længere føler et tilhørsforhold til anbringelsesstedet, men langsomt har opnået større tilknytning til forældremyndighedsindehaveren. Det vil også kunne være, at der er forhold hos anbringelsesstedet, som er væsentligt ændrede. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den primære omsorgsperson i plejefamilien dør eller forlader familien på grund af skilsmisse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at hvis kommunalbestyrelsen modtager en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter lovens § 47 eller § 67, vil kommunalbestyrelsen indledningsvis skulle vurdere, om der er grundlag for at behandle anmodningen eller ej. Dette vil betyde, at kommunen vil skulle vurdere, om der væsentlige ændringer af relevante forhold.

Kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at kommunalbestyrelsen vil kunne foretage denne vurdering, jf. retssikkerhedslovens § 10. Der vil være tale om en afgrænset sagsoplysning, som alene skal belyse, om der er væsentlige ændringer af relevante forhold. Der vil således ikke skulle ske fuld sagsoplysning med henblik på at vurdere, om der er grundlag for hjemgivelse.

Oplysninger om forældremyndighedsindehaverens forhold må først og fremmest komme fra forældremyndighedsindehaveren selv, f.eks. ved at forældremyndighedsindehaveren fremsender en udtalelse fra egen læge eller lignende, der kan sandsynliggøre, at forældremyndighedsindehaverens forhold er ændret væsentligt. Der vil således ikke påhvile kommunalbestyrelsen en forpligtelse til at iværksætte f.eks. en psykologisk eller anden faglig undersøgelse af forældrene, medmindre forældremyndighedsindehaveren selv er fremkommet med oplysninger, som gør det overvejende sandsynligt, at eksempelvis forældrenes kompetencer til at drage omsorg for barnet eller den unge er væsentligt forbedrede.

Oplysninger om eventuelle væsentlige ændringer af barnets eller den unges forhold må kommunen som altovervejende udgangspunkt antages at være i besiddelse af allerede som led i behandlingen af anbringelsessagen og kommunens løbende opfølgning på barnets trivsel og udvikling og det personrettede tilsyn med barnet eller den unge, jf. lovens §§ 95-96 og § 156. I særlige tilfælde vil der dog kunne være behov for at indhente oplysninger fra andre myndigheder, anbringelsesstedet m.v.

Oplysninger om eventuelle væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet i sager om videreført anbringelse må kommunen som altovervejende udgangspunkt antages at være i besiddelse af allerede som led i behandlingen af anbringelsessagen, samarbejdet med anbringelsesstedet, oplysninger fra socialtilsynet m.v. I nogle tilfælde vil der dog kunne være behov for at indhente oplysninger fra anbringelsesstedet, andre myndigheder m.v.

Som hovedregel må det antages, at vurderingen af, om forholdene er væsentligt ændrede, vil blive foretaget på grundlag af oplysninger, som forældremyndighedsindehaveren selv har fremsendt eller

på anden vis må antages at være bekendt med, jf. ovenfor, og der vil derfor ikke være behov for at høre forældremyndighedsindehaveren forinden. I nogle tilfælde vil det dog kunne være nødvendigt at høre parterne, jf. forvaltningslovens § 19.

Kommunen vil efter omstændighederne skulle inddrage barnet eller den unge, inden vurderingen foretages, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4. Inddragelse af barnet eller den unge i forbindelse med vurderingen vil kunne undlades, hvis barnets modenhed, eventuelle funktionsnedsættelse eller sagens karakter i afgørende grad taler imod, f.eks. fordi anmodningen om hjemgivelse er åbenlyst ubegrundet, eller fordi barnet eller den unge har afgørende behov for ro og for at blive skærmet. Ved vurderingen af, om inddragelse af barnet eller den unge kan undlades vil det skulle tillægges vægt, at der ikke her er tale om en undersøgelse af grundlaget for hjemgivelse, men alene en indledende afklaring af, om der er grundlag for behandle sagen, hvorfor hensynet til at skåne barnet eller den unge som udgangspunkt må veje tungere end ved en realitetsbehandling af en hjemgivelsessag, hvor barnets eller den unges interesse i at blive inddraget alt andet lige vil være væsentligt større.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at relevante forhold ikke er væsentligt ændrede, vil kommunen ikke skulle realitetsbehandle anmodningen. Dette vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke vil skulle oplyse sagen yderligere, herunder iværksætte nye undersøgelser m.v., med henblik på at vurdere, om der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge eller opretholde anbringelsen. Der vil ikke skulle træffes afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde. Sagen vil heller ikke skulle forelægges for børne- og ungeudvalget til fornyet afgørelse efter lovforslagets § 47 eller § 67. Sagen om anbringelse uden samtykke vil således ikke skulle genbehandles, herunder ved børne- og ungeudvalget, Ankestyrelsen eller retten. Kommunen vil i stedet skulle afvise at behandle anmodningen om hjemgivelse.

Forældremyndighedsindehaveren vil kunne indbringe kommunens afvisning af at behandle sagen for Ankestyrelsen, jf. lovens § 144 og kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Hvis kommunen finder, at der er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge, vil kommunalbestyrelsen skulle realitetsbehandle forældremyndighedsindehaverens anmodning om hjemgivelse af barnet eller den unge, jf. det foreslåede § 102, stk. 4. Dog vil kommunalbestyrelsen ikke have pligt til at behandle anmodningen, hvis sagen er under behandling ved Ankestyrelsen eller retten, jf. det foreslåede § 102, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre ved, at kommunalbestyrelsen i lighed med efter gældende ret vil have pligt til at behandle anmodninger fra en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt efter §§ 47 eller 47, også selvom der er ikke sket væsentlige ændringer af forholdene, hvis sagen i øvrigt ikke under behandling ved Ankestyrelsen eller retten, jf. det foreslåede § 102, stk. 2. Dette er ligeledes i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 36-39.

Det foreslås med *stk. 4*, at når kommunalbestyrelsen behandler en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter §§ 47 eller 67, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde, jf. § 100, stk. 1, hvis der er grundlag herfor. Hvis kommunalbestyrelsen ikke finder, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, forelægges sagen til afgørelse i børne- og ungeudvalget.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 68, stk. 8, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at afgørelser om henholdsvis anbringelse uden samtykke og videreført anbringelse, jf. servicelovens §§ 58 og 68 a, fremadrettet vil blive truffet efter §§ 47 og 67, i barnets lov.

Det foreslås i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 39-40, at det fastsættes, at når kommunalbestyrelsen behandler en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, om hjemgivelse af et barn eller en ung, som er anbragt efter lovens §§ 47 eller 67, vil kommunalbestyrelsen skulle træffe afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde jf. det foreslåede § 100, stk. 1, hvis der er grundlag herfor.

Det følger således af det foreslåede § 100, stk. 1, 1. pkt., at et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, først kan hjemgives, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde. Kun i særlige tilfælde vil kommunalbestyrelsen dog kunne beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode, jf. det foreslåede § 100, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslåede stk. 4 fastsætter regler for realitetsbehandling af hjemgivelsesanmodninger fra forældremyndighedsindehaveren og den unge i denne type sager. Bestemmelsen vil således alene gælde i de sager, hvor der skal ske en realitetsbehandling af anmodningen, og ikke for sager, hvor kommunalbestyrelsen efter reglerne i de foreslåede § 102, stk. 2 og 3, afviser at behandle anmodningen, fordi sagen er under behandling ved Ankestyrelsen eller retten, eller fordi forholdene ikke er væsentligt ændrede.

Når kommunalbestyrelsen skal realitetsbehandle anmodninger fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter §§ 47 eller 67, vil kommunalbestyrelsen ligesom i dag skulle oplyse sagen med henblik på at vurdere, om der er grundlag for hjemgivelse. Det vil sige, at kommunen i det omfang der måtte være behov for det, vil skulle undersøge barnets eller den unges og/eller forældremyndighedsindehaverens forhold med henblik på at vurdere, om barnet eller den unge skal hjemgives, og i givet fald, hvordan hjemgivelsen skal forberedes, og hvilken støtte til barnet eller den unge og familien der måtte være behov for ved hjemgivelsen. Dette vil kunne betyde, at den eksisterende børneudredning vil skulle opdateres eller suppleres i fornødent omfang. Er der tidligere udarbejdet en psykologisk eller anden faglig undersøgelse af forældrene, barnet eller den unge, vil der i nogle tilfælde kunne være behov for at supplere eller opdatere denne.

Kommunen vil skulle høre parterne, hvis der er grundlag herfor, jf. forvaltningslovens § 19. Derudover vil kommunen efter den foreslåede bestemmelse i § 4, skulle inddrage barnet eller den unge, inden der træffes beslutninger af betydning for barnet eller den unge. Barnets eller den unges synspunkter vil altid skulle tillægges passende vægt i overensstemmelse med barnets eller den unges alder og modenhed.

Hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af sin realitetsbehandling af anmodningen om hjemgivelse vurderer, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, vil kommunalbestyrelsen skulle træffe afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde, jf. det foreslåede § 100, stk. 1. Kommunalbestyrelsen vil samtidig skulle revidere barnets plan eller ungeplanen og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen, jf. det foreslåede § 100, stk. 5.

Det følger af 2. pkt. i det foreslåede § 102, stk. 4, at hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af sin realitetsbehandling af en anmodning om hjemgivelse ikke finder, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, vil sagen skulle forelægges til afgørelse i børne- og ungeudvalget, jf. lovens §§ 47 eller 67. Der henvises til bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser i §§ 47 og 67 om anbringelse uden samtykke og videreført anbringelse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser i §§ 140-142 og 146 om børne- og ungeudvalgets afgørelser samt om klage over tvangsmæssige afgørelser mm.

Det foreslås med *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen umiddelbart skal orientere børne- og ungeudvalget om afgørelser om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter §§ 47 eller 67.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 68, stk. 9, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de konkrete afgørelser om anbringelse uden samtykke og videreført anbringelse, der i dag træffes efter servicelovens §§ 58 og 68 a, fremadrettet vil skulle træffes efter §§ 47 og 67 i barnets lov.

Det foreslås således i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 40, at i alle tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter lovens § 58 eller § 68 a, vil kommunalbestyrelsen umiddelbart skulle orientere børne- og ungeudvalget herom.

Det vil gælde ved alle sådanne afgørelser, uanset om hjemgivelsen er foranlediget af en anmodning fra den unge eller forældremyndighedsindehaveren eller sker på kommunens eget initiativ.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at børne- og ungeudvalget får indblik i kommunens praksis i sager om hjemgivelse og dermed får mulighed for at reagere, hvis der opstår tvivl om, hvorvidt kommunens afgørelser om hjemgivelse er i overensstemmelse med loven. Børne- og ungeudvalget vil ikke kunne gribe ind i de enkelte afgørelser, som kommunen træffer, men udvalget eller enkelte medlemmer af udvalget vil kunne underrette Ankestyrelsen. Ankestyrelsen træffer ikke afgørelse

om hjemgivelse, men vil have mulighed for at tage sagen op af egen drift og eventuelt pålægge kommunen at opretholde anbringelsen, jf. det foreslåede § 151.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.13.1.-3.13.3.

Til § 103

Det fremgår af § 71, stk. 1, i serviceloven, at barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen uden for hjemmet. Det fremgår endvidere, at kommunalbestyrelsen under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb skal sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige.

Ved tilrettelæggelse af samværet skal der efter servicelovens § 71, stk. 1, lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at en ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i servicelovens § 71, stk. 2-5.

Det foreslås med *stk. 1*, at barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under en anbringelsen uden for hjemmet. I den forbindelse foreslås det, at barnet eller den unge skal have ret til, at kommunalbestyrelsen inddrager barnets eller den unges holdning til omfang, rammer og sted for samværet m.v.

Forslaget vil indebære, at børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, vil have ret til samvær og kontakt med deres forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer og venner m.v. Udtrykket forældrene dækker både forældremyndighedsindehavere og forældre, der ikke har del i forældremyndigheden. Kommunen vil derfor skulle være opmærksom på, at også kontakten til og samværet med forældre uden del i forældremyndigheden holdes ved lige. Det skal i den forbindelse bemærkes, at kommunalbestyrelsens afgørelser om samvær og kontakt efter § 104 vil kunne påklages til Ankestyrelsen af forældre, der ikke har del i forældremyndigheden, når afgørelsen vedrører samvær og/eller kontakt med den pågældende forælder, jf. den foreslåede bestemmelse i § 145, stk. 2. At det er barnet eller den unge, der har ret til samvær og kontakt, vil betyde, at hensynet til barnet eller den unge vil stå over forældrenes ønske om kontakt og samvær.

I forbindelse med tilrettelæggelse af samværet vil barnet eller den unge med forslaget have ret til, at kommunalbestyrelsen inddrager barnets eller den unges holdning til omfang, rammer og sted for samværet m.v. Hensynet er at sikre, at barnets perspektiv er i centrum for kommunens beslutninger om tilrettelæggelse af samværet, der vil skulle ses som en del af den samlede indsats for barnet eller den unge.

I forbindelse med vurderingen af barnets behov vil kommunalbestyrelsen i lighed med efter gældende ret være forpligtet til at sikre, at der finder en samtale sted med barnet eller den unge, jf. det foreslåede § 4 hvorved barnet eller den unges holdning til en afgørelse om samvær vil kunne tilvejebringes. Barnets eller den unges mening vil skulle tillægges vægt i forhold til barnets eller den unges alder, modenhed og udvikling, herunder barnets eller den unges eventuelle fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse.

Hensigten med forslaget er, at barnets eller den unges ønsker vil skulle være styrende i forhold til tilrettelæggelsen af samværet. I lighed med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 54, vil hensynet til barnet eller den unge endvidere skulle tillægges en større vægt end hensynet til forældrene. Dog vil det fortsat være kommunalbestyrelsen, der efter en konkret vurdering vil skulle tilrettelægge samværet samt om fornødent træffe afgørelse om samværet, herunder om samværets omfang. Det bør dog fremgå af afgørelsen, hvis barnets eller den unges holdning ikke følges. Det vil samtidig være vigtigt, at kommunalbestyrelsen åbent og tydeligt gør barnet eller den unge opmærksom på, at der ikke er tale om, at barnet eller den unge selv skal tage beslutningen om samvær. Dermed vil det for det første kunne undgås, at barnet eller den unge oplever selv at stå med ansvaret for beslutningen om samvær. For det andet bør barnet eller den unge få at vide, at kommunalbestyrelsen ud fra hensynet til barnet eller den unge vil kunne træffe en beslutning eller afgørelse, der går imod, hvad barnet eller den unge selv har peget på.

Udgangspunktet for forvaltningens tilrettelæggelse af samværet og afgørelser herom vil skulle være, at barnet eller den unge som hovedregel har brug for at bibeholde kontakten til sine forældre. Barnets eller den unges ret til samvær vil både omfatte en ret til, at forældrene kan besøge barnet eller den unge, og en ret til, at barnet eller den unge kan besøge forældrene. Dette vil også gælde for samværet med det øvrige netværk. Netværket til det anbragte barn eller den anbragte unge vil som udgangspunkt kunne være alle personer, som har eller kan opnå en tilknytning til barnet eller den unge på det tidspunkt, hvor afgørelsen om samvær og kontakt bliver truffet. Retten til kontakt vil også omfatte brev-, e-mail- og telefonkontakt samt anden kommunikation, med mindre der er truffet afgørelse om begrænsning af kontakten.

Det foreslås med *stk. 2*, at give barnet eller den unge ret til at anmode om, at samværet alene kan finde sted med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet eller den unge eller om at få suspenderet samværet med forældre eller netværk i en periode.

Forslaget indebærer, at barnet eller den unge vil få en eksplicit ret til at anmode om, at samværet alene kan finde sted med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet eller den unge, ligesom barnet

eller den unge vil kunne anmode om at få suspenderet samværet med forældre eller netværk i en periode. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis barnet eller den unge giver udtryk for at opleve utrygge samvær på grund af en forælders adfærd under samværet, og barnet eller den unge derfor ikke ønsker at have samvær med den pågældende i en periode.

Med forslaget vil barnet eller den unge til enhver tid kunne fremsætte en anmodning efter bestemmelsen i stk. 2. Barnets eller den unges anmodning vil herefter skulle behandles af kommunalbestyrelsen. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen på baggrund af barnets eller den unges anmodning vil skulle foretage en konkret og individuel vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om regulering eller suspendering af samværet. En sådan afgørelse vil herefter skulle træffes efter den foreslåede bestemmelse i § 104. Det vil således være kommunalbestyrelsen, der vil være ansvarlig for at foretage vurderingen af, hvorvidt barnets eller den unges anmodning skal imødekommes, samt eventuelt træffe afgørelse herom.

Der vil være tilfælde, hvor en konkret anmodning fra barnet eller den unge efter den foreslåede § 103, stk. 2, ikke kan imødekommes, fordi det vurderes ikke at være i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. En sådan beslutning om ikke at imødekomme barnets eller den unges anmodning vil ikke være at anse som en forvaltningsretlig afgørelse. I forlængelse af kommunalbestyrelsens pligt til at sikre løbende inddragelse af barnet eller den unge vil kommunalbestyrelsen imidlertid skulle sikre, at barnet eller den unge føler sig inddraget i og forstår de beslutninger, som kommunalbestyrelsen træffer i barnets eller den unges sag. Det vil også gøre sig gældende i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen beslutter, at barnets anmodning efter § 103, stk. 2, ikke kan imødekommes.

Barnet eller den unge vil efter den foreslåede bestemmelse kunne anmode om at få suspenderet samværet i en afgrænset periode. Det følger af det foreslåede § 104, stk. 5, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne træffe afgørelse, der suspenderer samværet i mere end en måned. Selvom barnet eller den unge til enhver tid vil kunne fremsætte en anmodning om suspension af samværet, vil kommunalbestyrelsen ikke kunne træffe successive afgørelser om suspension af samværet, der indebærer, at samværet suspenderes i mere end en måned, idet dette, jf. det foreslåede § 104, stk. 5, vil være sidestillet med en afbrydelse af forbindelsen. Hvis et barn eller en ung gentagne gange anmoder om at få samværet suspenderet, bør det imidlertid give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er grundlag for, at børne- og ungeudvalget træffer afgørelse om afbrydelse af forbindelsen, jf. det foreslåede § 105, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen bør ved behandling af barnets eller den unges anmodning foretage en konkret og individuel vurdering ud fra forholdene i den enkelte sag, herunder barnets eller den unges alder, modenhed, ressourcer og eventuelle funktionsnedsættelse m.v. Kommunalbestyrelsen bør tage hensyn til, om barnet eller den unge er i stand til selv at kunne tage stilling til, om det eksempelvis vil være i barnets interesse at suspendere samværet. I den forbindelse vil kommunalbestyrelsen skulle foretage en vurdering af barnets eller den unges udfordringer og behov

for støtte, herunder som følge af en eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Det skal ske under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb.

Med forslaget pålægges kommunalbestyrelsen at sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige.

Baggrunden for forslaget er, at barnet eller den unge ofte har gavn af og interesse i at skabe og bevare nære relationer til forældrene i de tilfælde, hvor forældrene har lyst og ressourcer til at være inddraget i barnets liv og kan spille en positiv rolle under anbringelsen. Dette vil eksempelvis typisk være tilfældet i situationer, hvor barnet eller den unge på grund af omfattende fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ikke kan bo fast hos forældrene og derfor er anbragt uden for hjemmet. Samtidig kan der være socialt udsatte børn og unge, der er anbragt, fordi forældrene ikke er i stand til at varetage den daglige omsorg eller ikke har den fornødne forældreevne, men hvor det alligevel er til barnets eller den unges bedste at bibeholde kontakten til forældrene, eventuelt i et begrænset omfang, under anbringelsen.

Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse også skulle være opmærksom på, at bedsteforældre, søskende, andre nære pårørende, naboer og andre personer i barnets eller den unges dagligdag kan have haft tætte relationer til barnet eller den unge, som det kan være af betydning at opretholde under anbringelsen uden for hjemmet. Kontakten til netværket og nære slægtninge bør af kommunalbestyrelsen støttes i det omfang, det findes at være til gavn for barnet eller den unge. Ud over at arbejde for at bevare kontakten til forældrene, vil kommunen således skulle sørge for samvær med andre fra barnets eller den unges netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v., jf. også det foreslåede § 103, stk. 1. I den forbindelse vil det skulle vurderes, om der er behov for særlige initiativer for at fremme og holde kontakten ved lige, i det omfang det vurderes at være til gavn for barnet eller den unge.

Med forslaget vil der skulle lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare relationer til familiemedlemmer og netværk, som barnet eller den unge kan støtte sig til, og som kan spille en vigtig rolle i barnets eller den unges liv. F.eks. kan det være afgørende for barnet eller den unge at bevare kontakt til sine søskende, ligesom bedsteforældrene også i tiden inden anbringelsen kan have spillet en stor rolle i barnets eller den unges liv. På samme måde vil samværet skulle ses som led i, at barnet eller den unge kan bevare eller skabe nære relationer, som i sig selv kan være med til at støtte barnet eller den unge, også efter en anbringelse er ophørt.

Kommunen vil desuden skulle lægge vægt på barnets eller den unges egne ønsker om at bevare tilknytningen til bestemte personer, jf. det foreslåede § 103, stk. 1. Behovet for kontakt til en eller flere personer fra netværket vil ofte kunne afdækkes gennem samtalerne med barnet eller den unge selv, bl.a. jf. det foreslåede § 4 om løbende inddragelse. Barnets eller den unges relationer til personer i netværket, f.eks. søskende, bedsteforældre, andre familiemedlemmer, venner m.v. bør desuden være afdækket i den børnefaglige udredning efter det foreslåede § 20. På den måde bør der allerede fra sagens start være et godt indblik i, hvilke værdifulde relationer der bør bevares under anbringelsen.

Med den foreslåede bestemmelse understreges det i øvrigt, at kommunen i forbindelse med samvær vil skulle have et særligt fokus på at beskytte barnet eller den unge mod overgreb, herunder mod nye overgreb i de sager, hvor der er viden eller formodning om overgreb.

En formodning om overgreb mod barnet eller den unge begået af forældrene eller netværket vil eksempelvis kunne opstå i forbindelse med underretninger fra personer omkring barnet, den unge eller familien, en samtale med barnet eller den unge eller gennem oplysninger fra politiet. Det vil ikke være en forudsætning, at der er rejst eller kan rejses sigtelse mod den person, formodningen er rettet mod. Kommunen vil i den forbindelse skulle være opmærksom på, at børn eller unge, der er udsat for overgreb, ofte ikke selv fortæller direkte om det, mens overgrebene står på. Kommunen vil derfor skulle være opmærksom på, at der både kan være tale om sager, hvor barnet eller den unge er anbragt på grund af overgreb, men også sager, hvor det anbragte barn eller den unge først senere fortæller om overgreb.

Afviklingen af samvær og kontakt kan rejse en række praktiske problemer. Det skal i den forbindelse bemærkes, at samværet og kontakten med forældrene og netværket vil skulle udøves under hensyntagen til, at barnet eller den unge nu er i et nyt miljø, og at anbringelsesstedet har sin tilrettelæggelse af dagligdagen, som må respekteres. Udgangspunktet vil derfor skulle være, at forældrene eller netværket og anbringelsesstedet aftaler, hvornår samværet skal foregå inden for de rammer, der er udstukket af kommunen, således at afviklingen af samværet kommer til at passe begge parter og sker under hensyntagen til barnets eller den unges bedste.

Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen under hensyntagen til barnets eller den unges bedste skal understøtte, at forældrene kan spille en positiv rolle i barnets eller den unges liv. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets eller den unges hverdag og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet.

Med forslaget tydeliggøres kommunalbestyrelsens forpligtelse til at understøtte, at forældrene kan spille en positiv rolle i barnets eller den unges liv under anbringelsen under hensyntagen til barnets eller den unges bedste. Dette er formålet med kommunalbestyrelsens pligt til at sikre, at forældrene får relevant information om barnets hverdag og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. Der er således tale om en tydeliggørelse af gældende ret.

Formålet er bl.a. at understøtte, at barnet på sigt kan bevare en god relation til forældrene, herunder når anbringelsen ophører. Den foreslåede forpligtelse til at understøtte forældrenes rolle i barnets eller den unges liv skal derfor ses i tæt sammenhæng med den foreslåede forpligtelse til at understøtte kontakten til forældre og netværk i det foreslåede § 103, stk. 3.

Hensigten med forslaget er, at forældrene vil skulle have mulighed for at danne sig et indtryk af barnets eller den unges dagligdag, herunder forholdet til dagtilbud, skole eller uddannelsessted, samt forholdet til venner, aktiviteter og lignende. Der vil med forslaget ikke være tale om, at forældrene vil have krav på en detaljeret beskrivelse af alle forhold i barnets eller den unges liv, men forældrene vil skulle kunne føle, at de opnår en rimelig indsigt i barnets eller den unges dagligdag. Det vil i mange tilfælde være naturligt, at anbringelsesstedet selv informerer forældrene om barnets eller den unges hverdag i forbindelse med det løbende samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet, men der kan være tilfælde, hvor det er mest hensigtsmæssigt, at orienteringen sker via kommunen. Kommunens forpligtelse vil alene være at sikre, at forældrene modtager de nødvendige informationer. Det vil f.eks. kunne påses i de aftaler, kommunen indgår med anbringelsesstedet.

Det foreslås med *stk. 5*, at samvær og kontakt, der er aftalt eller fastsat efter forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i §§ 104 og 105.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Med forslaget understreges, at for en forælder, der har samvær efter forældreansvarsloven med barnet eller den unge (samværsforælderen), vil udgangspunktet for samværet med barnet eller den unge være det samvær, der er fastsat i medfør af forældreansvarsloven. Kommunalbestyrelsen kan imidlertid inden for den af efter forældreansvarsloven fastsatte tidsmæssige ramme for samværet tilrettelægge den praktiske gennemførelse af samværet, f.eks. fordele samværet over to dage. Hviler samværet på en aftale, vil det være det aftalte samvær, der danner udgangspunkt for samværet mellem barnet eller den unge og samværsforælderen.

I begge de nævnte tilfælde vil der med de foreslåede §§ 104 og 105 i barnets lov kunne træffes beslutning om at regulere eller midlertidigt afbryde det aftalte samvær, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det bemærkes, at efter § 24 i forældreansvarsloven finder forældreansvarslovens bestemmelser om samvær og anden kontakt ikke anvendelse, hvis barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet. Dette indebærer, at efter en anbringelse kan Familieretshuset og familieretten ikke træffe afgørelse om samvær, og at kompetencen til at træffe afgørelse om samvær alene tilkommer kommunalbestyrelsen, jf. det foreslåede § 104.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.9.2 og 3.9.3.

Til § 104

Det fremgår af § 71, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen om fornødent skal træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten mellem et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, og barnets eller den unges forældre og netværk, og at kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen. Der kan ikke efter bestemmelsen træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børn og unge-udvalget efter servicelovens § 71, stk. 3 og 4.

Det fremgår endvidere af § 71, stk. 2, at kommunalbestyrelsen med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, kan træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge samvær og kontakt mellem barnet eller den unge og dennes familie og netværk ud fra forholdene i den enkelte sag og under hensyntagen til barnets eller den unges tryghed, trivsel og eventuelle behov for støtte, herunder som følge af en eventuel fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Ved tilrettelæggelse af samværet skal der lægges vægt på barnets eller den unges ønsker, jf. § 103, stk. 1 og 2, samt på at understøtte at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket.

Med forslaget understreges, at det vil være kommunalbestyrelsens ansvar at tilrettelægge samvær og kontakt mellem barnet eller den unge og familien eller netværket under anbringelsen. Det vil skulle ske ud fra forholdene i den enkelte sag og under hensyntagen til det enkelte barn eller den enkelte unge, herunder hensyntagen til barnets eller den unges støttebehov samt eventuelle fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser.

Med forslaget understreges desuden, at der ved tilrettelæggelsen af samværet vil skulle lægges vægt på barnets eller den unges ønsker, jf. § 103, stk. 1 og 2, samt på at understøtte at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket.

Kommunalbestyrelsen vil således skulle inddrage barnets eller den unges ønsker til omfang, rammer og sted for samvær m.v., jf. § 103, stk. 1, ligesom der også bør tages hensyn til eventuelle konkrete anmodninger, som er fremsat af barnet eller den unge efter § 103, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen vil skulle tillægge barnets eller den unges ønsker passende vægt på baggrund

af en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges alder, modenhed, ressourcer og eventuelle funktionsnedsættelse m.v.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen om fornødent skal træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret og individuel vurdering ud fra forholdene i den enkelte sag, herunder barnets eller den unges alder, modenhed og eventuelle funktionsnedsættelse. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen.

Med forslaget beskrives kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte omfanget og udøvelsen af samværet eller kontakten mellem barnet eller den unge og forældrene eller netværket. Kommunalbestyrelsens adgang til at træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet eller kontakten vil også omfatte forældre, der ikke har del i forældremyndigheden, samt netværket. Kommunalbestyrelsen vil således efter den foreslåede bestemmelse have adgang til om nødvendigt at træffe afgørelse om omfanget, herunder hyppighed og tidsmæssig varighed og udøvelsen af samværet eller kontakten mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge. Det vil kunne dreje sig om både tilrettelæggelsen af de gensidige besøg og om, hvordan brev- og telefonkontakten eller anden kommunikation skal foregå.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere kunne fastsætte nærmere vilkår for samværet, f.eks. at samværet skal foregå et bestemt sted, eksempelvis på barnets eller den unges anbringelsessted eller et neutralt sted, eller at en gennemførelse af samværet forudsætter, at forældrene eller netværket ikke er påvirket af alkohol eller stoffer. Dette vil dog ikke indebære, at kommunen kan opstille vilkår om f.eks. indtagelse af antabus eller lignende for afgørelsen om retten til samvær, og kommunalbestyrelsen vil endvidere ikke kunne indskrænke omfanget af samvær alene med den begrundelse, at en person har et misbrug.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere efter den foreslåede bestemmelse kunne træffe afgørelse om, at barnets eller den unges samvær med en person fra netværket skal støttes ved, at der er en tredje person til stede. Det kan eksempelvis være relevant, hvis barnet efter den foreslåede § 103, stk. 2, har fremsat en anmodning om, at barnets eller den unges støtteperson skal være til stede under samværet med en person fra netværket. Støttepersonens tilstedeværelse ved samværet vil i så fald skulle ses som en støtte for barnet eller den unge. Kommunalbestyrelsen vil ikke efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte, at barnets eller den unges samvær med forældrene skal støttes ved, at der skal være en tredje person til stede under samværet. En sådan afgørelse foreslås med den foreslåede bestemmelse i § 104, stk. 3, at kræve samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år.

Kommunalbestyrelsens adgang til at regulere samværets praktiske afvikling har til hensigt at tilgodese barnet eller den unge. Det foreslås derfor, at der ved afgørelsen skal lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen. Kommunen vil således med

forslaget have adgang til at træffe afgørelse om at regulere og begrænse en kontakt, som forældremyndighedsindehaveren ønsker opretholdt, hvis dette vurderes at være til barnets eller den unges bedste. Det vil altså altid være hensynet til barnet eller den unge, der vil veje tungere end hensynet til et ønske om samvær og kontakt fra forældrenes side.

I den konkrete vurdering af omfang af samvær vil det i lighed med efter gældende ret skulle tillægges betydning, at et barn eller ung som udgangspunkt har behov for og interesse i at bibeholde en hyppig kontakt til forældrene og netværket. Vurderingen vil også skulle inddrage forældrenes ønske om samvær med barnet eller den unge. Det vil imidlertid være afgørende, at kommunalbestyrelsen i sine afgørelser tager hensyn til, at barnet eller den unge ikke skal opleve et samvær eller en kontakt med en forælder i de situationer, hvor selve kontakten vurderes som skadeligt for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det kan f.eks. være i situationer, hvor en forælder tidligere har udsat barnet eller den unge for vold eller seksuelle overgreb, og hvor samvær derfor vurderes at være til skade for barnet.

Det skal bemærkes, at kommunalbestyrelsen efter det foreslåede § 104, stk. 1, vil være forpligtet til at lægge vægt på barnets eller den unges ønsker ved tilrettelæggelse af samværet. Det vil dog være kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at den truffe afgørelse er i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Kommunalbestyrelsen bør i den forbindelse sikre, at barnets eller den unges ønsker tillægges passende vægt på baggrund af en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges alder, modenhed, ressourcer og eventuelle funktionsnedsættelse m.v.

Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse ligeledes skulle være opmærksom på, at der på den ene side vil kunne være børn og unge, der pga. f.eks. deres alder, modenhed eller psykiske funktionsnedsættelse ikke vil være i stand til at vurdere eller ikke vil kunne give udtryk for, om samvær med forældre eller netværk er til deres eget bedste, og af samme årsag ikke har grundlag for at tage stilling til rammerne for og omfanget af samværet. På den anden side vil der kunne være socialt udsatte børn og unge, der på grund af f.eks. loyalitet over for forældrene ikke giver udtryk for de ønsker, de har, eller som omvendt giver udtryk for ønsker, der ikke afspejler barnets eller den unges egentlige interesser.

I forbindelse med vurderingen af barnets eller den unges behov vil kommunen være forpligtet til at sikre, at der finder en samtale sted med barnet eller den unge, jf. den foreslåede § 5, hvorved barnets eller den unges holdning til samværet kan tilvejebringes. Her bør kommunen være opmærksom på, at børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan have vanskeligheder ved at udtrykke deres mening. Dette bør der tages højde for ved samtalen med barnet eller den unge.

Kommunen bør derudover være særligt opmærksom på, at barnet eller den unge kan have svært ved at formulere, at det er utrygt at have samvær med en bestemt person. Det kan f.eks. være relevant i tilfælde, hvor barnet eller den unge har været udsat for overgreb fra den person, barnet eller den unge skal have samvær med. I forbindelse med en vurdering af eksempelvis samvær i hjemmet, kan

der desuden være behov for at være opmærksom på, at overgrebet eller formodningen om overgreb, kan være knyttet til en person, der ofte færdes i hjemmet frem for en af forældrene.

Kommunalbestyrelsen vil efter bestemmelsen have mulighed for at fastsætte nærmere vilkår for gennemførelsen af samværet og kontakten. Det vil f.eks. betyde, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om, at den, der har samvær med barnet eller den unge, ikke må optage samværene på bånd, hvis kommunen vurderer, at dette vil forstyrre samværene eller være til gene for barnet eller den unge.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede, herunder efter anmodning efter § 103, stk. 2, barnets eller den unges støtteperson.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, vil kunne træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede. Det vil f.eks. kunne være en bisidder, en ven, et familiemedlem eller lignende, ligesom det vil kunne være barnets eller den unges støtteperson.

I tilfælde, hvor barnet eller den unge efter den foreslåede § 103, stk. 2, anmoder om, at barnets eller den unges støtteperson skal være til stede under samværet, bør kommunalbestyrelsen overveje, om barnets eller den unges støtteperson også vil kunne fungere som en støtte under barnets eller den unges samvær med forældrene og således vil kunne udgøre en støtte for både barnet eller den unge og forældrene. Det vil forudsætte, at støttepersonens tilstedeværelse under samværet er i overensstemmelse med forældrenes eller den pågældende forælders ønsker og behov. Afgørelser om støttet samvær efter den foreslåede bestemmelse forudsætter således, at der foreligger samtykke fra forældremyndighedsindehaver samt den unge over 15 år.

Hvis der er behov for overvågning af samværet, f.eks. fordi der er bekymring for barnets eller den unges sikkerhed under samværet, vil der skulle træffes afgørelse om at iværksætte overvåget samvær efter den foreslåede § 105. I disse tilfælde vil det være kommunens børne- og ungeudvalg, der har kompetencen til at træffe afgørelse om overvåget samvær, jf. den foreslåede bestemmelse i § 105.

Forskellen mellem støttet samvær og overvåget samvær vil bl.a. være, at der normalt vil skulle laves rapporter om forløbet af samværet ved overvåget samvær, da det overvågede samvær etableres af hensyn til barnet eller den unge, f.eks. for at beskytte barnet eller den unge mod uhensigtsmæssig adfærd fra samværspersonen, mens støttet samvær ofte vil være målrettet forældrene af hensyn til barnet eller den unge. Overvåget samvær vil ofte blive etableret, fordi der er bekymring for barnets eller den unges sikkerhed under samværet, eller fordi barnet eller den unge har det meget svært med samværet, f.eks. fordi barnet eller den unge ikke har set forælderen igennem lang tid, eller fordi der

er behov for at genetablere tilliden mellem et barn eller en unge og forældre. I modsætning hertil bør det støttede samvær både være en støtte til forældrene, øvrig familie eller netværk og til barnet eller den unge, og det vil således i højere grad skulle betragtes som en hjælp og ikke som en egentlig kontrol eller en ”overvågning”.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret, jf. servicelovens § 71, stk. 2, med sproglige justeringer samt med indsat henvisning til barnets eller den unges ret til, jf. § 103, stk. 2, at anmode om, at samværet alene kan finde sted med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet.

Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen på barnets eller den unges anmodning efter § 103, stk. 2, kan træffe afgørelse om at suspendere samvær mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk i en afgrænset periode.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen på barnets eller den unges anmodning vil kunne træffe afgørelse om at suspendere samværet med barnets eller den unges forældre eller netværk i en afgrænset periode. Anvendelse af bestemmelsen vil forudsætte en anmodning fra barnet eller den unge, og kommunalbestyrelsen vil således ikke ex officio kunne træffe en sådan afgørelse.

Forslaget skal ses i tæt sammenhæng med barnets eller den unges ret til at anmode om at få suspenderet samværet i en periode efter den foreslåede bestemmelse i § 103, stk. 2. Kommunen vil i alle tilfælde skulle foretage en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges anmodning ud fra forholdene i den enkelte sag, før der træffes afgørelse herom.

Kommunalbestyrelsen vil således som led i behandlingen af barnets eller den unges anmodning altid skulle foretage en konkret vurdering af, om der er grundlag for at suspendere samværet, på baggrund af en samlet afvejning af hensynet til barnets eller den unges interesser over for interesser hos forældre m.v., barnets eller den unges alder, modenhed, ressourcer og eventuelle funktionsnedsættelse, formålet med anbringelsen og sagens omstændigheder i øvrigt.

Ved afgørelsen vil der skulle lægges særlig vægt på hensynet til barnets eller den unges bedste, herunder hensynet til barnets eller den unges muligheder for på sigt at opretholde forbindelsen til forældre og netværk. Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse blandt andet skulle være opmærksom på, at der vil kunne være børn og unge, der pga. f.eks. deres alder, modenhed eller psykiske funktionsnedsættelse ikke er i stand til at vurdere eller ikke kan give udtryk for, om suspendering af samværet med forældre eller netværk er til deres eget bedste.

Med forslaget understreges, at det ikke er barnet eller den unge, der ansvarliggøres for den konkrete beslutning om at suspendere samværet. Det bemærkes, at barnet eller den unge derudover efter § 104, stk. 1, har ret til, at kommunalbestyrelsen inddrager barnets holdning til omfang, rammer og sted for samværet m.v. i den generelle tilrettelæggelse af samværet og i forbindelse med afgørelser om samvær og kontakt, jf. § 104, stk. 2. Barnet eller den unge vil i den forbindelse kunne give

udtryk for ønsker til f.eks. rammerne eller stedet for samværet, som kommunalbestyrelsen vil skulle inddrage i tilrettelæggelsen af samværet.

Der vil være tilfælde, hvor en konkret anmodning fra barnet eller den unge efter det foreslåede § 103, stk. 2, ikke kan imødekommes, fordi det vurderes ikke at være i overensstemmelse med barnets bedste. En sådan beslutning om ikke at imødekomme barnets eller den unges anmodning vil ikke være at anse som en forvaltningsretlig afgørelse. I forlængelse af kommunalbestyrelsens pligt til, jf. det foreslåede § 4, at sikre løbende inddragelse af barnet eller den unge skal kommunalbestyrelsen imidlertid sikre, at barnet eller den unge føler sig inddraget i og forstår de beslutninger, som kommunalbestyrelsen træffer i barnets eller den unges sag. Det vil også gøre sig gældende i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen beslutter, at barnets anmodning efter § 103, stk. 2, ikke kan imødekommes. Uanset om kommunen imødekommer barnets eller den unges ønske eller ej, bør kommunen overveje, hvad der ligger til grund for barnets eller den unges anmodning. Hvis barnet eller den unge ønsker at få suspenderet samværet, kan det eksempelvis være udtryk for, at barnet er utrygt ved at have samvær med den pågældende, eller at barnet har haft en dårlig oplevelse under samvær eller lignende. Kommunen bør derfor søge at afdække, hvad der ligger til grund for barnets eller den unges ønske.

Suspension af samvær, der varer længere end en måned, vil skulle anses for afbrydelse af samvær, og det vil i disse tilfælde være kommunens børne- og ungeudvalg, der vil skulle træffe afgørelse herom, jf. det foreslåede § 104, stk. 5. I overensstemmelse med efter gældende ret vil barnets eller unges utryghed ved samværet være et element, som efter en konkret vurdering vil kunne begrunde en afgørelse om overvåget eller afbrudt samvær efter det foreslåede § 105, stk. 1.

Det foreslås med *stk. 5*, at der ikke efter stk. 2 og 4 kan træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børne- og ungeudvalget efter § 105.

Bestemmelsen sætter en grænse for, i hvilket omfang samvær og kontakt kan reguleres af kommunalbestyrelsen. Det er således fastsat efter denne bestemmelse, at der ikke efter § 104, stk. 2 og 4, vil kunne træffes afgørelser, der medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En afgørelse, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang hver måned, vil være at betragte som en afgørelse om afbrydelse af forbindelsen mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge og vil skulle behandles efter reglerne herom, jf. § 105.

Begrundelsen for den foreslåede § 104 er at tydeliggøre kommunalbestyrelsens ansvar i forhold til barnets eller den unges ret til samvær og kontakt, herunder kommunalbestyrelsens kompetence i forhold til tilrettelæggelsen af samværet og kontakten mellem barnet eller den unge og forældrene eller netværket.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt, 3.9.2 og 3.9.3.

Til § 105

Efter servicelovens § 71, stk. 3, kan børn og unge-udvalget, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Børn og unge-udvalget kan desuden under de samme betingelser for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær og kontakt, og herunder brev-, mail- og telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Det følger endvidere af servicelovens § 71, stk. 4, at ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal børn og unge-udvalget, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.

Det foreslås med *stk. 1*, at når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, skal børne- og ungeudvalget for en bestemt periode kunne træffe afgørelse om 1) at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, 2) at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, og 3) at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Den foreslåede bestemmelse stk. 1, giver i lighed med efter gældende ret mulighed for at regulere samværet mellem barnet eller den unge og forældre og netværk på en mere indgribende måde, end det er muligt efter den foreslåede § 104. Forholdene ved anbringelsen vil således kunne være af en sådan art, eller de vil senere kunne udvikle sig på en sådan måde, at det vil kunne være nødvendigt at regulere samværet af hensyn til barnet eller den unge.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at hvis det er påkrævet at etablere overvåget samvær, afbrydelse af kontakt m.v. af hensyn til barnet eller den unge, så vil sagen skulle forelægges kommunens børne- og ungeudvalg. Det vil også gælde, hvis forældrene har givet samtykke.

Betingelsen for en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse vil være, at det vil skulle være nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, og en afgørelse om overvåget samvær eller om afbrydelse af forbindelse mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk vil skulle angive, for hvilken periode den vil være gældende. Barnet eller den unge vil skulle høres forud for afgørelsen, ligesom barnet eller den unge bør have baggrunden for afgørelsen forklaret efterfølgende.

Der vil ikke efter den foreslåede bestemmelse være adgang til at træffe afgørelse om, at samværet skal være overvåget af hensyn til forældrenes behov for støtte under samværet. I sådanne tilfælde vil der i stedet skulle træffes en afgørelse med samtykke efter den foreslåede § 104, stk. 3.

Et overvåget samvær vil betyde, at samværet kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, det vil sige en person, der er udpeget af kommunen. En afgørelse om overvåget samvær bør kun træffes, når formålet ikke kan opnås med mindre indgribende forholdsregler som for eksempel en regulering af samværet efter lovens § 104. Dog vil samværet efter lovens § 105, stk. 2, for en bestemt periode skulle afbrydes eller overvåges, hvis der er viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung.

Hvis kommunen indstiller til børne- og ungeudvalget, at samværet med forældremyndighedsindehaveren eller en forælder uden del i forældremyndigheden skal være overvåget, vil forældremyndighedsindehaveren eller den pågældende forælder uden del i forældremyndigheden have ret til advokatbistand efter lovens § 140, når samværet vedrører den pågældende forælder selv.

Kommunen bør være omhyggelig ved valget af den repræsentant, der skal foretage overvågningen af samværet. Kommunen bør i den forbindelse tage højde for forholdene i den enkelte sag, herunder forhold hos barnet eller den unge og forældrene eller netværk, som barnet skal have samvær med. Kommunen bør samtidig være opmærksom på at undgå, at der opstår loyalitetskonflikter. Risikoen for konflikter vil f.eks. kunne opstå, hvis kommunen udpeger en person, der er tæt på familien i forvejen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis opgaven overlades til en plejeforælder. Med forslaget vil børne- og ungeudvalget endvidere kunne træffe afgørelse om afbrydelse af forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- og telefonforbindelse, om overvåget samvær og om anonymisering af opholdssted. I tilfælde, hvor det findes nødvendigt at afbryde forbindelsen mellem barnet eller den unge og de pårørende, vil det jf. ovenfor skulle ske af hensyn til beskyttelsen af barnet eller den unge.

Afbrydelse af samvær eller kontakt er et meget alvorligt indgreb. En afgørelse om ikke at måtte have forbindelse med barnet eller den unge vil af barnet, den unge og forældrene eller netværket kunne føles som endog mere vidtgående end en afgørelse om at anbringe barnet eller den unge uden deres samtykke. Det vil derfor skulle være nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling eller beskyttelse af barnet eller den unge mod overgreb at træffe en sådan afgørelse.

Det vil eksempelvis kunne være relevant i tilfælde, hvor barnet eller den unge har brug for at blive beskyttet mod negativ kontakt fra forælderen, hvor forælderen mangler evnen til at leve sig ind i barnet eller den unges behov, eller hvor samvær med forælderen gør barnet eller den unge utryg. Afbrydelsen af forbindelsen vil kunne omfatte alle former for kontakt samtidig eller kun visse former for kontakt. Det vil f.eks. betyde, at der efter den foreslåede bestemmelse vil kunne træffes afgørelse om, at samværet skal afbrydes, uden at den telefoniske forbindelse afbrydes.

En afbrydelse af forbindelsen mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge vil i første række angå forældrenes eller netværkets kontakt til barnet eller den unge. Afgørelsen bør derimod ikke automatisk medføre, at barnet eller den unge afskæres fra at sende breve til forældrene eller netværket, da barnet eller den unge uanset den skadelige virkning, som den gensidige kontakt medfører, kan have et væsentligt behov for at meddele sig til især forældrene såvel positivt som negativt om situationen. En afskæring heraf bør kun ske, hvis denne ensidige kontakt kommer i direkte modstrid med formålet med anbringelsen.

Der vil ikke efter den foreslåede bestemmelse kunne træffes afgørelse om at kontrollere barnets eller den unges brev-, mail- eller telefonforbindelse med forældrene eller netværket. Brev- og telefonkontrol kan kun finde sted efter reglerne i § 15 i voksenansvarsloven.

Med forslaget gives der endvidere adgang til at træffe afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket. Der vil i praksis være tale om en anonymisering af anbringelsesstedet. Der vil f.eks. kunne være grund til at anonymisere opholdsstedet over for en forælder, hvis forælderen truer med at ville hente barnet eller den unge. Betingelserne for at træffe en sådan afgørelse vil være de samme som for at træffe afgørelse om overvåget samvær og om at afbryde forbindelsen, jf. ovenfor.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at tydeliggøre børne- og ungeudvalgets ansvar og kompetence i forhold til at regulere og begrænse barnets eller den unges samvær og kontakt med forældre eller netværk, herunder i forhold til at afbryde samværet og kontakten. Begrundelsen for forslaget er, at der kan være situationer, hvor der er bekymring for barnets eller den unges sikkerhed under samværet, eller fordi barnet eller den unge har det meget svært med samværet, f.eks. fordi barnet eller den unge ikke har set forælderen igennem lang tid, eller fordi der er behov for at genetablere tilliden mellem et barn eller en ung og forælderen. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor barnet eller den unge viser, at hun/han ikke er tryk under samvær med forælderen, hvor forælderen har svært ved at skabe kontakt med barnet eller den unge, hvor forælderen flere gange under samvær har overskredet barnets eller den unges grænser, eller hvor barnet eller den unge på grund af følelsesmæssige problemer i særlig grad har brug for tryk og forudsigelighed, også under samværene med forælderen.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal børne- og ungeudvalget, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, vil børne- og ungeudvalget, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode skulle træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen.

Forslaget indebærer, at børne- og ungeudvalget også fremadrettet vil have pligt til at træffe afgørelse om overvåget samvær eller afbrydelse af forbindelsen, når der er viden eller formodning om, at den person, der skal have samvær med barnet eller den unge, har begået overgreb mod et barn eller en ung. Afgørelse om overvåget samvær vil indebære, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Afbrydelse af forbindelsen indebærer afbrydelse af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse m.v. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 105, stk. 1.

Formålet med forslaget er at beskytte anbragte børn og unge mod at opleve overgreb, når de har samvær med forældre og netværk.

En formodning om overgreb mod barnet eller den unge begået af forældrene eller netværket vil eksempelvis kunne opstå i forbindelse med underretninger fra personer omkring barnet, den unge eller familien, en samtale med barnet eller den unge eller gennem oplysninger fra politiet. Det vil ikke være en forudsætning, at der er rejst eller kan rejses sigtelse mod den person, formodningen er rettet mod. Kommunen vil i den forbindelse skulle være opmærksom på, at børn eller unge, der er udsat for overgreb, ofte ikke selv fortæller direkte om det, mens overgrebene står på. Kommunen vil derfor videre skulle være opmærksom på, at der både kan være tale om sager, hvor barnet eller den unge er anbragt på grund af overgreb, men også sager, hvor det anbragte barn eller den unge først senere fortæller om overgreb.

Bestemmelsen forudsætter, at det med den fornødne sikkerhed vil kunne godtgøres, at samværspersonen har begået overgreb mod et barn eller en ung, eller at der er en formodning om, at samværspersonen her begået sådanne overgreb. Enkelstående løse rygter vil som udgangspunkt ikke være tilstrækkeligt til at begrunde en afgørelse om afbrydelse af forbindelsen eller overvåget samvær, mens for eksempel udsagn herom fra barnet eller den unge selv, bør tillægges vægt. Ved overgreb forstås først og fremmest handlinger, der er omfattet af straffelovens bestemmelser om vold og sædelighedsforbrydelser. Den foreslåede bestemmelse vil dog også finde anvendelse ved handlinger, der indeholder en dyb krænkelse af offerets personlige integritet, selvom handlingen ikke er strafbar.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke kun omfatte overgreb mod barnet eller den unge. Den vil også omfatte overgreb mod andre børn og unge, hvor overgrebet er af en karakter, der sandsynliggør, at barnets eller den unges sundhed og udvikling vil være i fare ved samvær med den pågældende.

I de omhandlede situationer vil børne- og ungeudvalget nøje skulle overveje, om samværspersonens kontakt med barnet eller den unge i en periode skal afbrydes, eller om samværet skal foregå under overvågning. I grundlaget for denne afgørelse vil navnlig skulle indgå resultatet af kommunens udredning af barnets eller den unges behov efter den foreslåede § 20.

Ved afgørelsen vil børne- og ungeudvalget skulle tage udgangspunkt i sikringen af barnets eller den unges bedste og ikke i samværspersonens interesse i at have kontakt med barnet eller den unge. Det vigtigste vil skulle være hensynet til at beskytte barnet eller den unge mod overgreb. Dernæst bør der tages hensyn til, om kontakten vil være skadelig for barnets eller den unges trivsel og udvikling.

Samtidig vil der skulle tages hensyn til barnets eller den unges interesse i ikke at blive konfronteret med en person, der har begået overgreb mod barnet eller den unge selv eller andre børn og unge.

Selvom samværspersonen har begået overgreb som beskrevet ovenfor, vil der kunne forekomme situationer, hvor det må anses for at være til barnets eller den unges bedste, at der er kontakt, dog forudsat at kontakten foregår under overvågning. Eksempelvis kan resultatet af en børneudredning være, at det vil være i barnets eller den unges interesse at fastholde relationer til samværspersonen, eller barnet eller den unge kan have givet udtryk for et velovervejede ønske om at have kontakt med samværspersonen under kontrollerede forhold. Der vil derfor også kunne lægges vægt på overgrebets karakter og alvorlighed, hvem overgrebet var rettet mod, og hvor længe det er siden, at overgrebet blev begået. Kommunen vil i alle tilfælde skulle foretage en konkret vurdering ud fra forholdene i den enkelte sag, herunder barnets eller den unges alder, modenhed og eventuelle funktionsnedsættelse. Det gælder ikke mindst i situationer, hvor barnet eller den unge selv udtrykker ønske om samvær og kontakt. Det vil altid være kommunens ansvar at foretage en vurdering af barnets ønske i forhold til hensynet til at beskytte barnet eller den unge mod overgreb.

Med bestemmelsen understreges, at kun hvis særlige forhold taler imod, at samværet skal foregå overvåget, eller at forbindelsen skal afbrydes, kan børne- og ungeudvalget undlade at træffe afgørelse herom. Børne- og ungeudvalget vil således have mulighed for undtagelsesvist og efter en konkret vurdering at bestemme, at der skal være samvær uden overvågning, selvom samværspersoner har begået overgreb. Dette forudsætter, at det skønnes bedst for barnet eller den unge, at der er samvær uden overvågning. Dette vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvor overgrebet var rettet mod andre end barnet eller den unge og var af en karakter, der ikke giver anledning til en formodning om, at samværspersonen vil begå overgreb mod barnet eller den unge. Det vil f.eks. også kunne være tilfældet, hvor overgrebet er begået tilbage i tiden, og samværspersonen har været i behandling og ikke sidenhen har haft en adfærd, der giver anledning til bekymring.

En afgørelse om at afbryde samværspersonens kontakt med barnet eller den unge eller om, at samvær skal foregå under overvågning, vil skulle træffes for en bestemt periode. Der vil senere kunne træffes en tilsvarende afgørelse for en ny periode. En afgørelse om afbrydelse af forbindelsen

vil ikke være til hinder for, at der senere fastsættes samvær under overvågning efterfulgt på et senere tidspunkt af samvær uden overvågning.

Den foreslåede bestemmelse vil således blandt andet give mulighed for at afbryde kontakten i en periode eller træffe afgørelse om overvåget samvær, mens det afdækkes, om der er grundlag for en formodning om overgreb.

I forbindelse med en vurdering af eksempelvis samvær i hjemmet, vil der desuden kunne være behov for at være opmærksom på, at overgrebet eller formodningen om overgreb ikke kun kan vedrøre forældrene, men også kan være knyttet til en person, der færdes ofte i hjemmet. I en sådan situation vil der kunne være behov for at træffe afgørelse om udøvelsen af samværet, jf. den foreslåede § 104, stk. 2, eller om overvåget samvær, jf. den foreslåede § 105, stk. 1, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til beskyttelsen af barnet eller den unge mod nye overgreb.

Det vil i forbindelse med en afgørelse efter § 105, stk. 2, være vigtigt at skelne mellem de forskellige former for afbrydelse af kontakten. For eksempel vil der kunne være tilfælde hvor det vurderes, at det vil være gavnligt for barnet eller den unge at bevare telefon- eller brevkontakt til den voksne, der har eller formodes at have krænket barnet eller den unge, selvom det vurderes, at samvær vil være skadeligt for barnet eller den unge - f.eks. hvis der er tale om et nærtstående familiemedlem, som barnet er tæt knyttet til.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.9.2 og 3.9.3

Til § 106

Det fremgår af servicelovens § 69, stk. 5, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om bl.a. ændret samvær, skal indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

Det foreslås med bestemmelsen i § 106, at kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen, inden der træffes afgørelse om ændret samvær. Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 69, stk. 5, for så vidt angår den del af bestemmelsen, der vedrører afgørelse om ændret samvær.

Forslaget indebærer i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 53, at kommunalbestyrelsen vil have en pligt til at høre det konkret relevante anbringelsessted i forbindelse med afgørelser vedrørende anbragte børn og unge i forbindelse med afgørelser om ændret samvær.

Udtalelsen vil skulle omhandle anbringelsesstedets viden om barnets eller den unges behov, herunder særligt oplysninger om barnets eller den unges udvikling og trivsel, relationer, forhold til familien osv.

Forslaget er formuleret som en pligt for kommunalbestyrelsen til forud for afgørelser om ændret samvær at høre anbringelsesstedet om barnets situation og behov. En anmodning efter den foreslåede bestemmelse giver ikke anbringelsesstedet pligt til at udtale sig.

Der er med forslaget ikke opstillet formkrav for selve høringen. Høringen vil således kunne have karakter af en skriftlig udtalelse, et møde eller udtalelse pr. telefon. Men det følger af offentlighedsloven og almindelig forvaltningsret, at den kommunale forvaltning vil have notatpligt. Ved akutte sager vil kommunalbestyrelsen kunne undlade at høre anbringelsesstedet, inden afgørelsen træffes, jf. den foreslåede bestemmelse i § 143. Anbringelsesstedet vil dog efterfølgende skulle høres, og udtalelsen vil skulle lægges på sagen.

Der er ikke tale om, at anbringelsesstedet med den foreslåede bestemmelse gives partsstatus. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at viden fra anbringelsesstedet indgår som en vigtig del af grundlaget for at træffe afgørelser, der har stor betydning for barnet eller den unge. Kommunalbestyrelsen vil ikke være forpligtet til at følge anbringelsesstedets udtalelse, men den vil skulle indgå i grundlaget for og tillægges passende vægt i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.9.2 og 3.9.3.

Til § 107

Efter servicelovens § 71, stk. 5, finder § 71, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. servicelovens § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2, eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås med § 107, at §§ 104 og 105 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børneudredning efter § 20 eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 124, jf. § 23, stk. 2, i barnets lov eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer i lighed med efter gældende ret, at bestemmelserne i de foreslåede § 104 og § 105 om afgørelse om omfang og udøvelse af samvær, overvåget samvær og afbrydelse af forbindelsen, vil kunne anvendes i forbindelse med en børneudredning efter det foreslåede § 20 eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 124, jf. § 23, stk. 2, i barnets lov eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det følger af den foreslåede § 23, at kommunens børne- og ungeudvalg uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren vil kunne beslutte, at en børneudredning efter den foreslåede § 20 skal gennemføres under barnets eller den unges ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus. Det følger endvidere af den foreslåede § 125, at når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom, vil kommunalbestyrelsen til brug for den børnefaglige udredning efter § 20 skulle benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 124. Efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil kommunalbestyrelsen til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser skulle udarbejde ungefaglige undersøgelser, jf. § 31, og undersøgelserne skal kunne gennemføres under ophold på institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32.

Der kan være situationer, hvor det vil være hensigtsmæssigt, at barnets eller den unges samvær med forældrene under gennemførelsen af en undersøgelse vil kunne begrænses på samme måde som under en anbringelse.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er således at give mulighed for at regulere samværet, mens en undersøgelse uden for hjemmet gennemføres, hvis dette anses for påkrævet. Reguleringen vil skulle ske efter samme hensyn som ved en anbringelse uden for hjemmet.

Udgangspunktet for en undersøgelse uden for hjemmet og for en eventuel regulering af samvær i den forbindelse vil være, at det så vidt muligt vil skulle ske i dialog og samarbejde med forældrene. Hvis undersøgelsen skal gavne barnet eller den unge, vil det således som oftest være en forudsætning, at forældrene bakker op om undersøgelsen, herunder også at indehaveren af forældremyndigheden forstår kommunens bevæggrunde for eventuelt at regulere samværet.

Forældremyndighedsindehaveren bør så vidt muligt informeres om undersøgelsesforløbet og om eventuelle øvrige sagsskridt, herunder hvad undersøgelsen kan føre til, og hvad dette kan få af konsekvenser for samværet senere hen. Der kan imidlertid være tilfælde, hvor samtykke ikke kan opnås. Formålet med den foreslåede bestemmelse er derfor at give mulighed for, at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om regulering og afbrydelse af samvær og kontakt under en undersøgelse efter de samme betingelser som afgørelser, der træffes af børne- og ungeudvalget efter § 105, stk. 1-2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.9.2 og 3.9.3.

Til § 108

Det fremgår af § 140, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. §§ 52, 76 og 76 a. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden fire måneder at opstille en handleplan.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en ungeplan i følgende tilfælde; når en ung, der har en barnets plan efter § 91 fylder 16 år, når en ung, der modtager støttende indsatser efter § 32, stk. 1, hvor kommunen har vurderet, at der ikke skulle udarbejdes en barnets plan efter § 91, fylder 16 år, og når der iværksættes støtte efter §§ 114, 115 og 120 til en ung over 16 år, som ikke tidligere har modtaget støtte efter § 32, stk. 1.

Forslaget indebærer, at de gældende regler om handeplan efter servicelovens § 140 vil blive erstattet af en ny bestemmelse om barnets plan, jf. de foreslåede § 91, og en ny bestemmelse om en ungeplan, jf. de foreslåede §§ 108 og 109.

Hensynet med at erstatte handleplanen for unge med en ungeplan vil være at tydeliggøre, at planen først og fremmest vil skulle være den unges plan, og sekundært en plan for den unges sagsbehandler og et eventuelt tilbud, hvor den unge er anbragt og modtager stofmisbrugsbehandling. Dog vil det også fremadrettet gælde, at planen vil være et centralt redskab for den løbende opfølgning i sagen, ligesom relevante dele af planen vil skulle udleveres til det tilbud, hvor den unge er anbragt og modtager stofmisbrugsbehandling i de tilfælde, hvor det er relevant.

Det foreslås med *stk. 1, nr. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en ungeplan, når en ung, der har en barnets plan efter § 91, fylder 16 år.

Kommunalbestyrelsen vil for børn, der ud fra en socialfaglig vurdering har fået udarbejdet en barnets plan efter den foreslåede § 91, være forpligtet til at tage stilling til, om der vil skulle udarbejdes en ungeplan, når den unge fylder 16 år. Ungeplanen vil dermed kunne ses som en slags videreførelse af barnets plan.

Det foreslås med *stk. 1, nr. 2*, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en ungeplan, når en ung, der modtager støttende indsatser efter hvor kommunen har vurderet, at der ikke skulle udarbejdes en barnets plan efter § 91 fylder 16 år.

Kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at skulle tage stilling til, om børn, der modtaget støttende indsatsaser efter lovforslagets § 32, stk. 1, hvor det tidligere er vurderet, at der ikke skulle udarbejdes en barnets plan efter den foreslåede § 91, har behov for at der udarbejdes en ungeplan, når den unge er fyldt 16 år.

Det foreslås med *stk. 1, nr. 3*, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en ungeplan, når der iværksættes støtte efter §§ 114, 115 og 120 til en ung over 16 år, som ikke tidligere har modtaget støttende indsatser efter 32, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen vil have en forpligtelse til at tage stilling til, om der er behov for at udarbejde en ungeplan efter den foreslåede § 108, stk. 1, nr. 3, hvis der bliver iværksat indsatser til den unge efter de foreslåede § 32 §§ 114,115 og 120 efter den unge er fyldt 16 år. Med den foreslåede

bestemmelse fastslås det dermed, at der også vil kunne være mulighed for at der udarbejdes en ungeplan, selvom den unge ikke forud for det fyldte 16. år har modtaget hjælp og støtte, hvis behovet først er opstået efter den unge er fyldt 16 år.

Formålet med ungeplanen vil som med barnets plan være todelt: Ungeplanen vil skulle fungere som et dialogværktøj og et aftaledokument for den samlede omsorgsopgave, så der er enighed om en fælles retning. Den vil derfor skulle være et dokument, som den unge og familien kan læse og forstå, og som den unge og familien føler ejerskab over. Ungeplanen vil samtidig skulle være et værktøj for kommuner og tilbud til at følge op på den unges trivsel og udvikling.

Med den foreslåede ordning vil det fremadrettet bero på en socialfaglig vurdering i den enkelte sag, om der skal udarbejdes en ungeplan, ligesom der vil være større fleksibilitet i forhold til udarbejdelse af planen. Omfanget og detaljeringsgraden af ungeplanen vil således skulle afspejle tyngden af problemerne og hvor indgribende indsatser, der sættes i værk.

Kommunalbestyrelsen vil med den foreslåede stk. 1 i den enkelte sag skulle tage stilling til, om der skal udarbejdes en ungeplan, og det vil skulle ske, når der er iværksat en indsats. Formålet med at rykke udarbejdelsen af ungeplanen til efter iværksættelsen af indsatsen er at understøtte, at de konkrete mål i ungeplanen udarbejdes i samarbejde med og med inddragelse af den unge og familien, når der er taget stilling til den unges behov for indsats. Hensynet vil bl.a. være at sikre, at den unge og forældrene i højere grad skal kunne se deres egne ønsker afspejlet i målene og i højere grad vil kunne tage ejerskab over de opstillede mål. Det skal være med til at understøtte, at ungeplanen bliver et fælles redskab for den unge og familien og sagsbehandleren.

Kommunalbestyrelsens beslutning vil skulle tage udgangspunkt i den unges egne ønsker og behov og skal tage hensyn til forholdene i den konkrete sag. Det betyder bl.a., at kommunalbestyrelsen vil skulle tage hensyn til den unges og familiens samlede situation, når den foretager en vurdering af behovet for at udarbejde ungeplanen. Kommunalbestyrelsen bør i den forbindelse være opmærksom på baggrunden for den unges støttebehov, herunder om behovet helt eller delvist skyldes en funktionsnedsættelse hos den unge eller forældrene. Kommunalbestyrelsen bør tage hensyn til den unges ressourcer og evne til at formulere egne holdninger og tage stilling til egne behov. I den forbindelse bør kommunalbestyrelsen altid foretage en konkret afvejning af den unges egne ønsker over for den socialfaglige vurdering af behovet for en ungeplan i den konkrete sag.

Den unge og forældremyndighedsindehaver vil altid kunne anmode kommunen om at udarbejde en ungeplan. Det vil betyde, at kommunen i disse tilfælde vil skulle foretage en konkret og individuel vurdering af, om der er grundlag for at imødekomme anmodningen. Hvis kommunen ikke finder grundlag for at imødekomme anmodningen, vil der ikke være tale om en forvaltningsretlig afgørelse, som kan påklages.

Ungeplanen vil således skulle sikre en god opfølgning på den unges trivsel og udvikling og effekterne af indsatsen i den henseende, samt give den unge og eventuelt familien et overblik over sagens forløb og give en konstruktiv overlevering af sagen ved et eventuelt sagsbehandlerskift.

Det foreslås med *stk. 2*, at i sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og § 47, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en ungeplan, medmindre særlige forhold taler imod.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive fastslået, at der i alle tilfælde skal udarbejdes en ungeplan, hvis der iværksættes en anbringelse uden for hjemmet. Dette vil gælde uanset, om der er tale om en anbringelse med eller uden samtykke.

I forhold til anbringelser uden for hjemmet vil ungeplanen således spille en særlig rolle. For en frivillig anbringelse efter den foreslåede § 46 vil samtykket fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, skulle omfatte formålet med anbringelsen, jf. den foreslåede § 46, stk. 2.

Det foreslås med bestemmelsen, at kravet om ungeplanen i anbringelsessager alene vil kunne fraviges, hvis særlige forhold taler imod. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis den unge modsætter sig, at der udarbejdes en plan, eller hvis den unges funktionsevne ikke gør det muligt for sagsbehandleren at formulere konkrete mål i samarbejde med den unge. I så fald vil sagsbehandleren skulle dokumentere og begrunde denne beslutning på sagens akter. Derudover bør sagsbehandleren i disse tilfælde tage stilling til, om det alligevel kan være relevant at opstille konkrete mål andetsteds, eksempelvis i forbindelse med afgørelsen eller børneudredningen, som sagsbehandleren således kan tage udgangspunkt i, i forbindelse med den løbende opfølgning på barnets trivsel og udvikling. Sagsbehandleren bør derudover også tage stilling til, om det kan være relevant at inddrage forældrene eller den unges anbringelsessted i formuleringen af de konkrete mål, således at forældrene eksempelvis på den unges vegne kan være med til at opstille konkrete mål for den unges trivsel og udvikling. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor den unge har en funktionsevne, der betyder, at den unge ikke selv er i stand til at medvirke til udarbejdelse af planen.

Det foreslås med *stk. 3*, at en ungeplan skal foreligge senest 3 måneder efter, at der er truffet afgørelse om indsatsen.

Når kommunalbestyrelsen vurderer, at der skal udarbejdes en ungeplan efter den foreslåede § 108, stk. 1, vil planen efter den foreslåede stk. 3 skulle foreligge senest tre måneder efter, der er truffet afgørelse om indsats. De tre måneder vil løbe fra det tidspunkt, hvor afgørelsen om, at der skal iværksættes en indsats, er truffet. Det gælder uanset, om indsatsen iværksættes sideløbende med eller på baggrund af en afklaring eller udredning af den unges behov.

Formålet med tidsfristen vil være at sikre, at planen bliver udarbejdet, og at der tidligt i forløbet vil være en dialog mellem sagsbehandleren, den unge og familien om de konkrete mål for den unges trivsel og udvikling, som ønskes opnået med indsatsen. Tidsfristen på tre måneder vil desuden

skulle ses i sammenhæng med den foreslåede ordning om løbende opfølgning på den unges trivsel, hvor det ligeledes foreslås, at der skal tages stilling til behovet for opfølgning senest efter tre måneder. Hensynet med parallelitet i fristerne er bl.a. at sikre, at der er en sammenhæng mellem kommunalbestyrelsens beslutning om ungeplanen og om tilrettelæggelse af opfølgning i den enkelte sag. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 95.

Når ungeplanen udarbejdes efter, der er truffet afgørelse om indsats, vil det også være muligt at tage udgangspunkt i den indsats, der er iværksat, samt at inddrage det konkrete tilbud, hvis det vurderes at være relevant. Samtidig vil det betyde, at iværksættelse af indsatsen ikke fremadrettet vil være afhængig af, om der er udarbejdet en ungeplan. Det betyder dels, at udarbejdelse af planen ikke risikerer at forsinke igangsættelsen af indsatsen unødigt, ligesom sagsbehandleren ikke risikerer at befinde sig i en situation, hvor det kan være nødvendigt at haste en ungeplan igennem, for at kunne iværksætte indsatsen.

Det foreslås med *stk. 4*, at i sager om anbringelse uden samtykke skal planen udarbejdes før, der træffes afgørelse om indsats, jf. 51.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen, hvis der er tale om en anbringelse uden samtykke, skulle udarbejde en ungeplan, før der træffes afgørelse om indsats. Det vil således være nødvendigt, således at planen kan indgå i kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungdomsvalget og for at anbringelsen kan iværksættes.

Ved tvangsmæssige anbringelser vil ungeplanen skulle indgå i kommunalbestyrelsens indstilling til børne- og ungdomsvalget om, at der skal træffes en sådan beslutning, og vil derfor være af væsentlig betydning for afgørelsen.

I tilfælde, hvor det vurderes, at en anbringelse uden samtykke ikke kan afvente udarbejdelse af ungeplanen, vil der være mulighed for at træffe en foreløbig afgørelse efter det foreslåede § 143. Formålet med den foreslåede § 108 er at fastsætte regler om, hvornår kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en ungeplan til en ung, der er fyldt 16 år. Det er endvidere formålet at fastsætte nærmere regler om, hvornår ungeplanen senest skal være udarbejdet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.2-3.14.3

Til § 109

Det fremgår af § 140, stk. 2, i serviceloven, at en handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 46. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år,

opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse.

Det fremgår af § 140, stk. 3, i serviceloven, at en handleplan endvidere skal angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Det fremgår af § 140, stk. 6, i serviceloven, at når et barn eller en ung anbringes på et anbringelsessted efter § 66 eller visiteres til et behandlingstilbud for personer med et stofmisbrug efter § 101, skal relevante dele af handleplanen eller den helhedsorienterede plan udleveres til tilbuddet.

Det fremgår af § 46, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, at formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Det fremgår af § 50, stk. 1, i serviceloven, at hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold.

Det fremgår af § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp i form af anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66.

Det fremgår af § 58, stk. 1, i serviceloven, at er der en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærd eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge, kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7.

Anbringelsessteder for børn og unge kan efter § 66, stk. 1, i serviceloven, være almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, opholdssteder for børn og unge, døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Det fremgår af § 101, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde social behandling til personer med et stofmisbrug.

Det foreslås med *stk. 1*, at ungeplanen skal tage udgangspunkt i den unges ønsker og behov og skal tage hensyn til forholdene i den konkrete sag. Ungeplanen skal i lighed med barnets plan, jf. § 92, stk. 1, indeholde konkrete mål i forhold til den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 32, stk. 3. De konkrete mål skal afspejle den enkelte unges ønsker, behov og overgangen til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse, og kommunalbestyrelsen skal inddrage den unge og forældrene i formuleringen af målene.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med ændringer af § 140, stk. 2, 3. og sidste pkt., i serviceloven, sådan at handleplanen erstattes af en ungeplan og det præciseres, at målene skal afspejle den unges ønsker og behov.

Det vil med den foreslåede bestemmelse være op til en socialfaglig vurdering at tage stilling til planens omfang, detaljeringsgrad og udformning. Der vil således være fleksibilitet i forhold til f.eks. formatet for planen, antallet af mål m.m. I de tilfælde, hvor der vil skulle udarbejdes en ungeplan, vil planen skulle indeholde konkrete mål i forhold til den unges trivsel og udvikling.

De konkrete mål i ungeplanen vil skulle handle om den unges trivsel og udvikling og vil skulle have fokus på, hvordan den unge har det, fremfor på formelle mål for indsatsen. Derudover vil det være hensigten, at målene i højere grad skal væk fra det problemfokus, de opfattes som at have i dag. De konkrete mål vil først og fremmest skulle være fokuseret på de voksnes indsats og udvikling af konteksten, frem for på den unges person. Målene vil derfor kunne være rettet mod familie, netværk og fagpersoner, og hvordan de vil kunne understøtte den unges trivsel og udvikling.

Kravet om, at der i ungeplanen vil skulle opstilles konkrete mål betyder f.eks., at man ved beslutning om at anbringe en ung uden for hjemmet bør angive i ungeplanen, hvilke konkrete mål for den unges trivsel og udvikling, opholdet uden for hjemmet skal hjælpe med til at forbedre. Det vil eksempelvis kunne angives, om behovet for anbringelse fortrinsvist har baggrund i den unges egne udfordringer eller forholdet til forældrene eller helt andre forhold, der fører til, at den unge i en periode anbringes uden for hjemmet. De konkrete mål bør angive den unges eller familiens ønsker for fremtiden, og det bør angives præcist, hvordan de iværksatte indsatser og konteksten omkring den unge skal bidrage til at opnå målene. Dermed vil ungeplanen kunne bidrage til at følge op på effekterne af indsatsen løbende.

Planens målsætninger bør anføres så specifikt som muligt. Det vil bl.a. betyde, at ungeplanen bør give præcise og konkrete anvisninger på, hvordan den unges kontekst kan understøtte, at de konkrete mål for den unges trivsel og udvikling kan nås. Samtidig vil målene også skulle beskrives så præcist, at det er muligt for både den unge, familien, kommunen og personalet i de enkelte indsatser at vurdere målene og tage stilling til, om og hvornår målene er opnået.

Det foreslås med bestemmelsen, at det fremadrettet vil skulle beskrives i forbindelse med afgørelsen om indsatsen, hvad det overordnede formål er. De konkrete mål i ungeplanen vil skulle opstilles i

overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen, men vil konkret skulle være målrettet den unges trivsel og udvikling og vil samtidig skulle defineres sammen med den unge og familien.

Når de konkrete mål i barnets plan vil skulle være i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, er det begrundet i et hensyn til at sikre, at der er sammenhæng mellem de konkrete mål og det overordnede formål med den valgte indsats. Hensigten er bl.a. at understøtte, at målene i ungeplanen bliver et anvendeligt redskab for sagsbehandleren såvel som for den unge og familien i forbindelse med den løbende opfølgning på den unges trivsel og udvikling samt den løbende vurdering af behovet for justering af indsatsen.

Hvis der eksempelvis er iværksat en indsats i form af praktisk eller pædagogisk støtte i hjemmet med det overordnede formål at hjælpe familien med at få mere struktur på hverdagen, så bør de konkrete mål for den unges trivsel og udvikling i ungeplanen formuleres således, at de er i overensstemmelse med det overordnede formål. Ungeplanen vil f.eks. kunne omfatte en konkret målsætning om, at det skal være en god oplevelse for den unge at komme op og afsted om morgenen. I forlængelse heraf kan det i planen aftales, at forældrene hjælper den unge med at stå op på et bestemt tidspunkt hver dag med henblik på at sikre mere tid og ro og dermed færre konflikter i familien om morgenen. Hensigten med de konkrete mål vil således være at konkretisere for den unge og familien, hvilke skridt der skal tages for at nå det overordnede formål med den iværksatte indsats.

De konkrete mål vil skulle opstilles under hensyntagen til forholdene i den konkrete sag, og kommunalbestyrelsen vil skulle tage hensyn til familiens samlede situation og støttebehov, herunder om den iværksatte støtte primært er rettet mod den unge selv eller mod forældrene eller den samlede familie. Dette kan således have betydning for behovet i den enkelte sag i forhold til forældrenes indflydelse på og ejerskab over målene i planen. I den forbindelse bør kommunalbestyrelsen være særligt opmærksom på årsagen til den unges eller familiens behov for støtte, herunder om det primært udspringer af en nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne hos den unge eller forældrene. Hvis behovet for støtte udspringer af en funktionsnedsættelse hos den unge, vil det kunne være et mål i sig selv at fastholde det aktuelle funktionsniveau frem for at have fokus på udvikling.

Ungeplanen vil så vidt muligt skulle udarbejdes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge. Baggrunden for forslaget er, at efter gældende ret, jf. servicelovens § 70, stk. 1, der foreslås videreført i den foreslåede bestemmelse i § 95, stk. 5, skal revision af ungeplanen så vidt muligt ske med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge. Efter gældende ret er det obligatorisk at udarbejde en handleplan, men med den foreslåede bestemmelse i § 108 vil det fremadrettet bero på en konkret socialfaglig vurdering i den enkelte sag, om der skal udarbejdes en ungeplan, med mindre der er tale om en anbringelse. Det foreslås derfor, at udarbejdelse af ungeplanen ligesom revision af ungeplanen så vidt muligt vil skulle ske med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge. Med forslaget vil der hermed sikres parallelitet mellem samtykkekrav ved hhv. udarbejdelse og revision af planen.

De konkrete mål vil skulle afspejle den enkelte unges ønsker og behov, og kommunalbestyrelsen vil skulle inddrage den unge og forældrene i formuleringen af de konkrete mål. Formålet vil være at sikre, at målene i ungeplanen også bliver den unges mål, som den unge selv har været med til at formulere. Derudover bør forældrene inddrages i formuleringen i relevant omfang, og der bør i den forbindelse tages hensyn til den unges modenhed.

Det følger bl.a. af formålsbestemmelserne i de foreslåede § 1 og § 2, at ungeplanen så vidt muligt vil skulle udarbejdes i samarbejde med den unge og eventuelt forældremyndighedsindehaveren. Et forpligtigende samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge vil således være det bedste udgangspunkt for at afhjælpe problemerne. Derfor vil det også være vigtigt, at både den unge og forældrene forstår og føler sig inddraget i de enkelte mål i ungeplanen.

Kommunalbestyrelsen vil i denne forbindelse skulle være opmærksom på de særlige tilfælde, hvor tilstedeværelsen af en funktionsnedsættelse hos den unge kan nødvendiggøre en særlig kommunikationsform, eller hvor det kan være vanskeligt at bibringe den unge en forståelse af ungeplanen.

Selve beslutningen om at udarbejde en ungeplan vil ikke kræve forældrenes samtykke, men kommunalbestyrelsen vil så vidt muligt altid skulle udarbejde ungeplanen i samarbejde med forældrene og den unge, da det vil give en fælles forståelse af målet med indsatsen, og da det bl.a. også kan medvirke til at forhindre en tilbagekaldelse af et samtykke til en indsats.

Det vil være centralt, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den løbende opfølgning jævnligt genovervejer, hvilke konkrete mål der er relevante at have fokus på i ungeplanen og i indsatsen for en ung. Det skyldes bl.a., at der med tiden kan opstå nye behov hos den unge. Derfor vil kommunalbestyrelsen i forbindelse med den løbende opfølgning og revision af ungeplanen, jf. den foreslåede § 95, stk. 4, skulle overveje, hvorvidt nogle af de konkrete mål som hidtil ikke har været relevante for den enkelte unge nu er relevante. Samtidig kan behovet for at inddrage forældrene i formuleringen af de konkrete mål også udvikle sig over tid.

I ungeplanen vil der til forskel fra barnets plan skulle opstilles konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse. Formålet vil være at sikre en mere sammenhængende og langsigtet indsats i forhold til den unges overgang til voksenlivet, hvorfor der allerede inden det fyldte 18. år skal være et fokus på at sikre den unge de nødvendige kompetencer.

Der bør i forbindelse med fastsættelsen af disse mål indgå overvejelser om, hvilket forløb den unge bør have før og efter sin 18 års fødselsdag, herunder fokus på hvilke konkrete initiativer der er nødvendige for at sikre en god overgang. I forlængelse heraf vil det være særligt relevant at have fokus på, hvordan det sikres, at den unge tilegner sig de nødvendige kompetencer for at kunne klare sig selv. Der kan f.eks. være tale om et særligt fokus på fastholdelse i uddannelse, fremtidige

jobmuligheder, husholdningsøkonomi, tøjvask m.v. I forhold til unge med funktionsnedsættelse bør kommunen være opmærksom på, at der på grund af funktionsnedsættelsen kan være behov for at opretholde en anbringelse efter de foreslåede §§ 119-120 eller for iværksættelse af støtte efter servicelovens voksenbestemmelser umiddelbart ved den unges fyldte 18. år, hvilket bør indgå i ungeplanen.

Den foreslåede bestemmelse stiller ikke krav til omfanget af beskrivelsen af de konkrete mål. Formålet vil være at sikre, at sagsbehandleren kommer omkring de emner, som vurderes at være relevante i forbindelse med formuleringen af de konkrete mål for den unges trivsel og udvikling, således at planen bliver et anvendeligt redskab for såvel den unge og familien samt den enkelte sagsbehandler i forbindelse med den løbende opfølgning.

Ungeplanen vil skulle koordineres med den unges uddannelsesplan, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år, lov nr. 1659 af 11. august 2021 (KUI-loven). Det følger af KUI-loven, at alle unge skal have en uddannelsesplan ved udgangen af grundskolens 9. klasse. Uddannelsesplanen er en gennemgående plan for den unges uddannelses- og jobmæssige aktiviteter og skal medvirke til at sikre overblik over den unges situation samt understøtte gennemførelsen af en sammenhængende indsats for den unge på tværs af uddannelses-, social- og beskæftigelsesområdet.

Planen skal tage udgangspunkt i den unges behov med henblik på, at den unge støttes i at tilrettelægge et realistisk forløb, der forankrer vedkommende i uddannelse eller beskæftigelse. Alle relevante indsatser og oplysninger, som bidrager til at forankre den unge i uddannelse og beskæftigelse, skal fremgå af uddannelsesplanen, herunder uddannelsesønsker, standpunkts- og prøvekarakterer fra grundskolen, forberedende aktivitetsforløb og uddannelsesforløb og -hændelser (optag, afbrud, gennemførelse af forløb, frafald, risiko for frafald), beskæftigelsesforløb, boligsituation, sociale forhold og misbrugsindsatser.

Uddannelsesplanen revideres, når det er påkrævet. Det vil sige, når der sker ændringer i den unges situation, mål, ønsker og behov, som har betydning for den unges uddannelse eller beskæftigelse.

Det foreslås med *stk.* 2, at planen så vidt muligt skal udarbejdes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge.

Med den foreslåede bestemmelse vil der så vidt muligt skulle opnås samtykke. Det vil betyde, at ungeplanen vil kunne udarbejdes, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det vil være til den unges bedste i den konkrete sag, at der udarbejdes en ungeplan, uanset at forældremyndighedsindehaveren eller den unge ikke samtykker. Der kan også være tilfælde, hvor forældrenes samtykke til ungeplanen ikke kan opnås, men hvor den unge samtykker hertil. Her vil kommunen trods det manglende samtykke fra forældrene kunne udarbejde planen. Dermed vil det være muligt at tilgodese den unges behov for en ungeplan, uanset at samtykke fra forældrene ikke kan opnås.

Det foreslås med *stk. 3*, at ungeplanen skal tage udgangspunkt i den valgte indsats og kan tage udgangspunkt i barnets plan, jf. § 91. Hvis der er foretaget en afdækning eller udredning af den unges behov, jf. §§ 18 eller 20, skal ungeplanen desuden tage udgangspunkt i resultaterne heraf.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med ændringer af § 140, stk. 2, 2. pkt., i serviceloven, sådan at handleplanen erstattes af ungeplanen og ændringer i udgangspunktet sådan at der først og fremmest tages udgangspunkt i den valgte indsats og barnets plan.

Hvis det af kommunalbestyrelsen besluttet, at der skal laves en ungeplan, vil planen skulle tage udgangspunkt i den valgte indsats. Såfremt der er foretaget en afklaring eller udredning af den unges behov, ville resultaterne heraf også skulle indgå. Ungeplanen vil, hvor det er relevant, kunne tage udgangspunkt i barnets plan, idet denne ofte vil indeholde indsatser og mål, der vil skulle videreføres i ungeplanen.

Det foreslås, at ungeplanen vil skulle tage udgangspunkt i den valgte indsats. Formålet vil være, at sikre, at der i forbindelse med formuleringen af de konkrete mål er fokus på at sikre, hvordan den valgte indsats kan understøtte, at målene nås. Samtidig vil de konkrete mål skulle formuleres i overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen, jf. den foreslåede § 109, stk. 1.

Hensigten med forslaget vil bl.a. være at understøtte, at sagsbehandleren kan bruge målene i ungeplanen som udgangspunkt for at foretage en løbende vurdering af den valgte indsats, og så det vil være muligt at vurdere indsatsens effekt. Sagsbehandleren bør således løbende tage stilling til, om den valgte indsats er med til at understøtte en positiv udvikling og trivsel for den unge eller den samlede familie. Hvis det ikke er tilfældet, bør det give anledning til at se på, om der er behov for at justere indsatsen.

Det foreslås derudover, at planen vil skulle tage udgangspunkt i resultaterne af afklaringen eller børneudredningen af den unges behov. Hvis der på tidspunktet for udarbejdelse af ungeplanen ikke er foretaget en afklaring eller udredning, eller hvis denne ikke er afsluttet på det givne tidspunkt, bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på at få inddraget resultaterne heraf i forbindelse med den efterfølgende opfølgning og eventuelle revision af ungeplanen.

Der vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 140, stk. 2, ikke blive stillet krav om, at ungeplanen skal opstille mål i forhold til alle de forhold, som indgår i udredningen, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 178 som fremsat, side 56. Disse bør alene indgå i ungeplanen i det omfang, der er behov for at have fokus herpå eller for at iværksætte indsatser i forhold hertil. Planen bør således forholde sig til de relevante ressourcer og problemer, der er afdækket i den unges familie og netværk, og som således vil kunne være relevante i forhold til den unges konkrete mål for fremtiden og vejen derhen.

Resultatet af afklaringen eller udredningen vil også kunne understøtte kommunalbestyrelsen med i ungeplanen at forholde sig til, hvilke af den unges forhold og behov der skal handles på og gøres en særlig indsats i forhold til og angive, hvad målene for denne indsats er.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke udelukke, at der kan være tilfælde, hvor det i den enkelte sag vurderes, at det ikke er relevant at inddrage resultatet af udredningen direkte i forbindelse med udarbejdelsen af ungeplanen. Hensigten vil være, at der tages udgangspunkt heri, når de konkrete mål skal formuleres, men det vil ikke være et krav, at resultatet af udredningen skal kunne ses direkte afspejlet i målene.

Det foreslås med *stk. 4*, at i sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 46 og § 47, skal en ungeplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at den unge er anbragt uden for hjemmet, og i tiden efter den unges hjemgivelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med ændringer af § 140, stk. 3, 2. pkt., i serviceloven, sådan at handleplanen erstattes af en ungeplan.

Som følge af den helhedsorienterede indsats omfattende både den unge og familien vil ungeplanen skulle beskrive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at den unge er anbragt uden for hjemmet og i tiden efter den unges hjemgivelse. Det vil f.eks. kunne være støtte efter de foreslåede bestemmelser i kapitel 4.

Spørgsmålet om, hvilken støtte familien vil have behov for efter en hjemgivelse af den unge, kan være vanskeligt at forudse på tidspunktet for udarbejdelse af ungeplanen. Dette element i planen vil imidlertid kunne konkretiseres ved den løbende vurdering og ved revisioner af ungeplanen under den unges anbringelse uden for hjemmet. Dette element i ungeplanen bør således kunne beskrives klart ved den sidste revision af planen forud for en hjemgivelse.

Der vil derudover gælde de samme krav for ungeplanen i sager om anbringelse uden for hjemmet som beskrevet i den foreslåede § 109, stk. 1 og 2. Det bemærkes, at der jf. den foreslåede § 108, stk. 4, vil være krav om, at der som udgangspunkt altid skal udarbejdes en ungeplan i sager om anbringelse uden for hjemmet.

Det vil således være vigtigt, at der under en anbringelse arbejdes med at støtte familien til en løsning af de problemer, som har været medvirkende til den unges vanskeligheder. For det første fordi det er vigtigt at arbejde på at løse familiens eventuelle problemer, således at den unge igen kan hjemgives. For det andet fordi det er centralt at støtte forældrene i at kunne udfylde deres forælderrolle også under anbringelsen. Det er i den forbindelse væsentligt at være opmærksom på de forældre, som på grund af egen eller den unges funktionsnedsættelse, har et særligt behov for støtte til at kunne udfylde deres forælderrolle under anbringelsen. Forholdet til forældrene er således væsentligt for den unge også under anbringelsen, og forældrene kan spille en vigtig rolle i forhold til at sikre en positiv udvikling for den unge.

Formålet med den foreslåede bestemmelse vil være at sikre, at der også fremadrettet vil være fokus på at tage stilling til behovet for støtte over for forældrene og den samlede familie, når en ung

anbringes uden for hjemmet, og at de konkrete mål i ungeplanen vil således både skulle ses i sammenhæng med det overordnede formål med anbringelsen samt de andre former for støtte, der vil kunne være iværksat over for familien i forbindelse med anbringelsen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til det foreslåede kapitel 7.

Det foreslås med *stk. 5*, at når en ung anbringes på et anbringelsessted efter § 43 eller visiteres til et behandlingstilbud for personer med et stofmisbrug efter § 33 eller § 101 i serviceloven, og der er udarbejdet en ungeplan efter § 108 eller en helhedsorienteret plan efter § 110, skal relevante dele af ungeplanen udleveres til tilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med ændringer af servicelovens § 140, stk. 6, som følge af, at handleplanen med den foreslåede ordning i § 108 fremadrettet vil erstattes af en ungeplan for unge, der er fyldt 16 år.

Når et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet eller visiteres til et behandlingstilbud for stofmisbrugere efter den foreslåede § 33 eller servicelovens § 101, vil relevante dele af ungeplanen eller den helhedsorienterede plan efter den foreslåede bestemmelse skulle udleveres til tilbuddet. For så vidt angår det tilbud, hvor den unge er anbragt og modtager stofmisbrugsbehandling, vil den foreslåede bestemmelse alene finde anvendelse i det omfang, kommunalbestyrelsen har besluttet efter den foreslåede § 108, stk. 1, at der skal udarbejdes en ungeplan.

Den foreslåede bestemmelse vil skulle sikre, at der både er pligt og adgang til, at kommunalbestyrelsen kan udlevere relevante oplysninger om den unges forhold til det konkrete tilbud, hvor den unge er anbragt og modtager stofmisbrugsbehandling, hvor den unge anbringes eller modtager stofmisbrugsbehandling efter 33 eller servicelovens § 101. Det kan f.eks. være om den unges helbredsmæssige forhold, familieforhold eller sociale problemer.

Hensynet vil være at sikre, at det enkelte tilbud kender til de konkrete forhold for den unge, der er anbragt eller visiteret til et tilbud, hvor en ung modtager stofmisbrugsbehandling, for på det bedste mulige grundlag at kunne sikre, at den unge får den nødvendige og rette indsats. Kommunens udlevering af oplysninger om den unges rent private forhold vil ske med henblik på at sikre, at den unges behov for hjælp er tilstrækkeligt oplyst.

Kommunens videregivelse af relevante dele af ungeplanen eller en helhedsorienteret plan til tilbuddet vil medføre, at konkrete oplysninger om rent private forhold vedrørende den unge, som oplysningerne i planen vedrører, bliver undergivet databehandling, som er omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, idet oplysningerne kan vedrøre den unges eventuelle sociale problemer eller helbredsmæssige forhold.

Kommunens videregivelse af oplysninger til tilbuddet må aldrig gå ud over, hvad der i det konkrete tilfælde må anses for nødvendigt til brug for tilbuddets indsats for den unge. Der vil derfor skulle foretages en konkret vurdering af oplysningerne i planen, så det kun er de oplysninger i den enkelte

plan, som i det konkrete tilfælde kan anses for relevante og nødvendige i forhold til den konkrete indsats, der skal ydes til den unge, der må udleveres til det konkrete tilbud.

Både kommunens udlevering af oplysninger til tilbuddet om den unge uden samtykke og tilbuddets efterfølgende behandling af disse oplysninger vil i hvert enkelt tilfælde skulle leve op til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelseslovens regler, herunder de grundlæggende krav til databehandlingen.

Mens der, jf. den foreslåede § 108, stk. 4, vil være krav om at udarbejde en ungeplan i sager om anbringelse, så vil det ikke være et krav for kommunerne at udarbejde en ungeplan i forbindelse med stofmisbrugsbehandling efter § 33 eller servicelovens § 101. Det vil som udgangspunkt alene være relevant at udarbejde en ungeplan efter den foreslåede § 108, hvis der foruden behandling efter den foreslåede § 33 eller servicelovens § 101 er iværksat anden indsats og støtte efter de foreslåede § 32, § 46, §§ 114, 115 eller 120.

Formålet med den foreslåede § 109 er at fastsætte regler om de nærmere krav til indholdet af ungeplanen efter barnets lov. Det er endvidere formålet at fastsætte, hvilke krav til ungeplanen der er, såfremt den unge er anbragt uden for hjemmet og om ungeplanen skal udleveres, såfremt en ung er visiteret til et behandlingstilbud for personer med stofmisbrug.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.3.

Til § 110

Det fremgår af § 140 a i serviceloven, at når kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan til et barn eller en ung, jf. § 140, kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at de elementer af en handleplan, jf. § 140, stk. 1-3 og 5, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan. For unge mellem 16 og 23 år kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at handleplanen, jf. § 140, stk. 1-4, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Det fremgår af § 140 a, stk. 2, i serviceloven, at den helhedsorienterede plan, jf. stk. 1, kan tilbydes forældre og unge med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Det er en forudsætning, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 16 år, giver samtykke til, at handleplanen erstattes af en helhedsorienteret plan.

Det fremgår endvidere af § 140 a, stk. 3, i serviceloven, at den helhedsorienterede plan indeholder de sociale foranstaltninger og indsatser samt øvrige relevante indsatser efter anden lovgivning. Den helhedsorienterede plan skal opfylde kravene til indholdet af en handleplan efter § 140, stk. 1-4.

Det foreslås med *stk. 1*, at for unge mellem 16 og 23 år kan kommunalbestyrelsen tilbyde, at ungeplanen, jf. § 108, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 140 a, stk. 1, med de nødvendige redaktionelle ændringer som følge af, at handleplanen med den foreslåede § 108 foreslås erstattet af en ungeplan.

Det følger af den foreslåede stk. 1, i overensstemmelse med efter gældende retstilstand, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 39-41, at for unge mellem 16 og 23 år vil kommunalbestyrelsen kunne tilbyde, at ungeplanen, jf. det foreslåede § 108, erstattes af en helhedsorienteret plan. Den helhedsorienterede plan vil i disse tilfælde skulle opfylde kravene til indholdet m.v. af en ungeplan efter de foreslåede bestemmelser i §§ 108 og 109.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne vælge at tilbyde forældrene, at de dele af den unges plan, som vedrører forældrene, vil kunne indgå i en helhedsorienteret plan, der samler forældrenes indsatser og tilbud på tværs af lovgivning og områder.

Den foreslåede bestemmelse indebærer videre, at når en ung mellem 16 og 23 år har en ungeplan efter reglerne i de foreslåede §§ 108 og 109, vil kommunalbestyrelsen kunne vælge at tilbyde den unge, at indholdet af den unges plan samles i en helhedsorienteret plan på tværs af lovgivning og områder.

Således vil kommunen kunne vælge at tilbyde forældrene eller den unge, at indholdet af planen kan indgå i en samlet, helhedsorienteret plan for forældrene eller den unge frem for, at der udarbejdes en særskilt plan efter barnets lov. Kommunens vurdering af, om en helhedsorienteret plan kan være relevant i den konkrete sag, vil bero på en konkret vurdering og vil bl.a. skulle baseres på, om forældrene eller den unge vurderes at have komplekse og sammensatte problemer, som med fordel kan sammentænkes via en helhedsorienteret plan. Der kan f.eks. være tale om en ung, som modtager støtte efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46, 47, 114-116 eller 120 i barnets lov, og hvor der er behov for at en særlig indsats i forhold til uddannelse eller beskæftigelse.

Derudover kan andre personlige forhold for forældrene og den unge, f.eks. motivation, samarbejdsvilje, egne og familiemæssige ressourcer m.v. indgå i vurderingen af, hvordan indsatserne mest hensigtsmæssigt tilrettelægges, herunder også hvorvidt forældrene eller den unge bør tilbydes en helhedsorienteret plan.

Samtidig vil administrative hensyn, herunder hensyn til bl.a. organisatoriske, ledelsesmæssige og prioriteringsmæssige forhold, kunne indgå i kommunernes vurdering af, om forældrene eller den unge kan tilbydes en helhedsorienteret plan. Den foreslåede bestemmelse vil ikke give forældrene og den unge et retskrav på at få tilbudt en helhedsorienteret plan.

Kommunens beslutning om at udarbejde en helhedsorienteret plan efter den foreslåede § 110 vil alene være en processuel beslutning og berører ikke de tilbud og indsatser, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46, 47, 114-116 eller 120, som den unge har ret til efter barnets lov. Beslutningen om at udarbejde en helhedsorienteret plan vil således ikke være en forvaltningsretlig

afgørelse, og den unge og forældremyndighedsindehaveren vil ikke kunne klage over kommunens beslutning.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde, at de elementer af barnets plan, jf. §§ 91 og 92, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 140 a, stk. 1, med de nødvendige redaktionelle ændringer som følge af, at handleplanen med det foreslåede § 91 foreslås erstattet af en barnets plan.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i stk. 1, i overensstemmelse med efter gældende retstilstand, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 232 som fremsat, side 39-41, at når kommunalbestyrelsen udarbejder en barnets plan, jf. det foreslåede § 91, vil kommunalbestyrelsen kunne tilbyde, at de elementer af barnets plan, jf. det foreslåede § 92, der vedrører forældrene, erstattes af en helhedsorienteret plan. Den helhedsorienterede plan vil i disse tilfælde skulle opfylde kravene til indholdet m.v. til en barnets plan efter de foreslåede bestemmelser i §§ 91 og 92.

Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne vælge at tilbyde forældrene, at de dele af barnets plan, som vedrører forældrene, vil kunne indgå i en helhedsorienteret plan, der samler forældrenes indsatser og tilbud på tværs af lovgivning og områder.

Kommunens beslutning om at udarbejde en helhedsorienteret plan efter den foreslåede § 110 vil alene være en processuel beslutning og berører ikke de tilbud og indsatser, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 32, 46, 47, 114-116 og 120, som barnet har ret til efter barnets lov. Beslutningen om at udarbejde en helhedsorienteret plan vil således ikke være en forvaltningsretlig afgørelse, og barnet og forældremyndighedsindehaveren vil ikke kunne klage over kommunens beslutning.

Det foreslås med *stk. 3*, at den helhedsorienterede plan, jf. stk. 1, kan tilbydes forældre og unge med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Det er en forudsætning, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 16 år, giver samtykke til, at ungeplanen erstattes af en helhedsorienteret plan.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 140 a, stk. 2, med de nødvendige redaktionelle ændringer som følge af, at handleplanen med det foreslåede § 91 og § 108 foreslås erstattet af en barnets plan og ungeplan.

Det følger af den foreslåede stk. 2, at den helhedsorienterede plan, jf. stk. 1, vil kunne tilbydes forældre og unge med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Det vil være en forudsætning, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 16 år, samtykker til, at ungeplanen erstattes af en helhedsorienteret plan.

Komplekse og sammensatte problemer vil f.eks. kunne dække over, at forældrene eller den unge over 16 år har flere samtidige udfordringer, som f.eks. sygdom eller misbrugsproblemer, arbejdsløshed eller udfordringer i forhold til uddannelse, der skal tages højde for ved tilrettelæggelsen af indsatser for forældrene eller den unge. Der vil også kunne være tale om udfordringer, som har betydning for flere områder af forældrenes eller den unges tilværelse f.eks. i forhold til familielivet, beskæftigelse eller uddannelse, og at disse udfordringer vil medføre kontakt med flere forvaltninger, myndigheder eller tilbud. Ved koordinationsbehov forstås i forlængelse heraf, at forældrenes eller den unges udfordringer og de indsatser, der sættes i gang på baggrund heraf, vil medføre et behov for, at indsatserne koordineres mellem forskellige myndigheder, forvaltninger eller tilbud, så der sikres en sammenhængende indsats.

Forældrene eller den unge, der er fyldt 16 år, vil skulle samtykke til, at der udarbejdes en helhedsorienteret plan, der samler indsatser på tværs af sektorområder. Samtykket vil kunne bidrage til en generel accept fra borgeren af, at kommunen foretager en tværgående koordinering af indsatser og i den forbindelse deler nødvendige oplysninger om forældrene eller den unge til brug for udarbejdelsen af den helhedsorienterede plan.

Samtidig vil samtykket være et vigtigt element i at sikre forældrenes og den unges ejerskab til og deltagelse i arbejdet med at sikre en sammenhængende og koordineret indsats gennem den helhedsorienterede plan. Med samtykket vil blive igangsat en dialog med forældrene og den unge, som er afgørende for udviklingen af samarbejdet mellem kommunen og forældrene og den unge om den helhedsorienterede plan.

Såfremt forældrene og den unge, der er fyldt 16 år, ikke samtykker til en helhedsorienteret plan, vil kommunen skulle udarbejde en barnets plan eller ungeplan i overensstemmelse med de foreslåede §§ 91 eller 108 i barnets lov.

Såfremt der udarbejdes en helhedsorienteret plan, jf. den foreslåede § 110, stk. 1, og indehaveren af forældremyndigheden eller den unge, der er fyldt 16 år, efterfølgende trækker samtykket tilbage, vil kommunen herefter hurtigst muligt skulle udarbejde en barnets plan eller en ungeplan efter reglerne i de foreslåede §§ 91 eller 108.

Det foreslås med *stk. 4*, at den helhedsorienterede plan vedrører de indsatser, der iværksættes efter denne lov, samt øvrige relevante indsatser efter anden lovgivning. Den helhedsorienterede plan skal opfylde kravene til indholdet af en barnets plan, jf. § 92, eller en ungeplan, jf. § 109.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 140 a, stk. 3, med de nødvendige redaktionelle ændringer som følge af, at handleplanen med det foreslåede §§ 91-92 og §§ 108-109 foreslås erstattet af en barnets plan og ungeplan.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i stk. 3, at den helhedsorienterede plan vil vedrøre de indsatser, der iværksættes efter barnets lov, samt øvrige relevante indsatser efter anden lovgivning. Den helhedsorienterede plan vil skulle opfylde kravene til indholdet af en barnets plan, jf. § 92, eller en ungeplan, jf. § 109.

Forslaget indebærer, at den helhedsorienterede plan vil kunne indeholde både indsatser, der ydes efter barnets lov, og andre indsatser efter anden lovgivning, der i det konkrete tilfælde er relevante at indarbejde i den helhedsorienterede plan. Forslaget indebærer videre, at der vil blive stillet samme krav til indholdet af den helhedsorienterede plan, som der stilles til indholdet af barnets plan efter den foreslåede § 92 og ungeplanen efter den foreslåede § 109.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 110 er at understøtte adgangen til, at der kan ydes en sammenhængende indsats i en helhedsorienteret plan for personer med komplekse og sammensatte problemer. Forslaget har således til formål at understøtte en helhedsorienteret plan for indsatser til forældre og unge med komplekse problemer på tværs af sektorområder, idet kommunalbestyrelsen vil have adgang til at tilbyde forældre og unge en helhedsorienteret plan frem for flere planer efter forskellig sektorlovgivning.

Den helhedsorienterede plan vil skulle udarbejdes i samarbejde med forældrene og den unge og vil skulle samle indsatser og tilbud på tværs af lovgivning og sektorområder og vil dermed skulle medvirke til at sikre borgerne og myndighederne overblik over og sammenhæng mellem indsatser f.eks. på tværs af det sociale område, integrationsområdet, undervisningsområdet eller beskæftigelsesområdet.

Til § 111

Det fremgår af § 68, stk. 11, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest seks måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a.

Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold. Hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, udarbejder kommunalbestyrelsen en handleplan, jf. § 140.

Det fremgår af § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan med en varighed af op til 2 år. For børn og unge i alderen 10 til 14 år kan handleplanen i helt særlige tilfælde have en varighed af op til 4 år.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest seks måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år skal træffe afgørelse om efterværnsindsatser til den unge efter §§ 114-116 og 120.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 68, stk. 11, 1. pkt., i serviceloven, således at der i stedet anvendes efterværnsindsatser og afgørelsen om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, og hvilken indsats der skal iværksættes, samles.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 68, stk. 11, 1. pkt., vil kommunalbestyrelsen have pligt til senest seks måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal iværksættes en indsats efter de foreslåede §§ 114-116 og 120, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, spalte 264. Kommunalbestyrelsen vil kun skulle træffe afgørelse om en indsats efter de foreslåede §§ 114-116 og 120 såfremt dette er relevant for den unge.

Ved at kræve at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe selve afgørelsen om efterværn, skærpes kommunalbestyrelsens opmærksomhed på efterværnet, idet kommunalbestyrelsen ikke vil kunne træffe en afgørelse om efterværn uden at have forholdt sig til det videre forløb for den unge, og dermed hvilken indsats der skal iværksættes. Samtidig vil den unge få en skriftlig og begrundet afgørelse samt mulighed for at påklage afgørelsen til Ankestyrelsen.

Den foreslåede forpligtelse for kommunalbestyrelsen til senest seks måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år at træffe afgørelse vil også gælde for opretholdelse af en anbringelse, jf. den foreslåede § 120. I overensstemmelse med forarbejderne til § 68, stk. 11, 1. pkt., i serviceloven, vil unge med betydelige og varige funktionsnedsættelser ligesom øvrige unge i plejefamilie skulle have mulighed for at blive i deres plejefamilie indtil deres 23. år., hvis det vurderes at understøtte den enkelte unges behov for støtte, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 8.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen forinden afgørelse, jf. stk. 1, i samarbejde med den unge skal have revideret ungeplanen, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 68, stk. 11, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 68, stk. 11, 2. pkt., vil kommunalbestyrelsen have pligt til i samarbejde med den unge at revidere ungeplanen, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, og tage stilling til, hvad der i øvrigt skal ske i forhold til

den unges uddannelse, beskæftigelse og andre relevante forhold, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, spalte 264.

Pligten til at tage stilling til den unges videre uddannelse og beskæftigelsesforløb vil i overensstemmelse med forarbejderne have til hensigt at sikre, at den unge efter anbringelsen fortsætter i et hensigtsmæssigt og fremadrettet forløb. I de tilfælde hvor den unge allerede er inde i et godt uddannelses- eller beskæftigelsesforløb, der ikke afbrydes ved hjemgivelsen, vil det være tilstrækkeligt for kommunalbestyrelsen at konstatere dette i ungeplanen den helhedsorienterede plan. I andre tilfælde vil der kunne være behov for initiativer fra kommunalbestyrelsens side, f.eks. med et samarbejde mellem de relevante afdelinger i kommunen.

Kommunalbestyrelsen vil efter den foreslåede bestemmelse skulle sikre, at den unge kommer i kontakt med de relevante hjælpesystemer, således at den unge vil komme i gang med relevant uddannelse eller beskæftigelse.

Hvilke forhold, kommunalbestyrelsen i øvrigt vil skulle inddrage i revisionen af ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, vil afhænge af den konkrete sag. Der kan f.eks. være tale om boligforhold, familiesituation m.v.

For unge med funktionsnedsættelse i alderen 18 til 22 år vil der i overensstemmelse med forarbejderne være et andet fokus på beskæftigelse og uddannelse end ved efterværn, da formålet med opretholdelsen af anbringelsen vil være et andet end for efterværn, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 8. For disse unge vil kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med forarbejderne skulle begrunde, hvorfor den unge vurderes ikke at være i stand til at få en selvstændig voksertilværelse gennem uddannelse og arbejde og forholde sig til den unges udviklingspotentialer. Med udgangspunkt heri vil kommunalbestyrelsen skulle tage stilling til den unges videre forløb og herunder overveje formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig i forhold hertil, den forventede varighed af indsatsen og andre relevante forhold. I den forbindelse vil der skulle indgå overvejelser om den unges udviklingsmuligheder samt, hvilke(n) indsats(er) der kan understøtte den unges udvikling, såfremt det vurderes aktuelt. Det vil f.eks. kunne være, at den unge vurderes at kunne starte på en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), komme i beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud eller lignende.

Handleplanen vil endvidere skulle udarbejdes ud fra den unges forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med den unge.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse efter den foreslåede *stk. 1*, hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal udarbejde en ungeplan, jf. § 108.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68, *stk. 11, 3. pkt.*, i serviceloven, med sproglige ændringer, herunder den ændring at handleplanen erstattes af en ungeplan.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 68, stk. 11, 3. pkt., vil kommunalbestyrelsen skulle udarbejde en ungeplan, hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), A, L 85 som fremsat, side 68. Børn og unge, der er eller har været i et forbedringsforløb, vil ikke få udarbejdet en ungeplan efter den foreslåede § 108. De vil i stedet få en handleplan i form af forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der vil således være behov for, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune udarbejder en ungeplan for at kunne vurdere, om den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse efter de foreslåede §§ 114-116 og 120 i barnets lov.

At barnet eller den unge frem til sit fyldte 18. år har været anbragt uden for hjemmet som led i et forbedringsforløb vil indebære, at den ungeplan, som kommunalbestyrelsen vil skulle udarbejde for en ung efter den foreslåede bestemmelse, i praksis vil være en revidering af forbedringsforløbet, men med et indhold som opfylder kravene i den foreslåede §§ 108 og 109.

Formålet med den foreslåede bestemmelse vil være at sikre, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune, også når en ung frem til det fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, senest seks måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år, jf. den foreslåede § 111, stk. 1, vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværnindsats eller opretholdt anbringelse, jf. §§ 114-6 og 120 og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke indsatser der skal iværksættes efter §§ 114-116 og 120.

Formålet med den foreslåede § 111 er at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe afgørelse forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år efter barnets lov. Det vil både gælde for anbringelse hos en plejefamilie og anbringelse som led i et forbedringsforløb. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.2 og 3.14.3.

Til § 112

Det fremgår af § 68, stk. 12, i serviceloven, at hvis en ung i alderen 18 til 22 år, der har været anbragt indtil sit fyldte 18. år, eller som har haft en fast kontaktperson indtil sit fyldte 18. år, skifter opholdskommune, skal den hidtidige opholdskommune forud for skiftet oversende den unges reviderede handleplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 68, stk. 11, til den nye opholdskommune, medmindre der er truffet afgørelse om foranstaltninger efter § 76 a. Oversendelse af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan skal ske med samtykke fra den unge og forældremyndighedsindehaveren.

Det fremgår videre af § 68, stk. 13, at den nye opholdskommune inden 30 dage fra modtagelsen skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for støtte efter § 76, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes. Hvis der iværksættes støtte efter § 76, skal der udarbejdes en ny handleplan, jf. § 140, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, skal opdateres.

Det foreslås med *stk. 1*, at hvis en ung i alderen 18 til 22 år, der har været anbragt indtil sit fyldte 18. år, eller som har haft en fast kontaktperson indtil sit fyldte 18. år, skifter opholdskommune, skal den hidtidige opholdskommune, jf. § 111, stk. 2, forud for skiftet oversende den unges reviderede ungeplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, til den nye opholdskommune, medmindre der er truffet afgørelse om indsatser efter § 120.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med ændringer af § 68, stk. 12, 1. pkt., i serviceloven, sådan at handleplanen erstattes af en ungeplan.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 68, stk. 12, 1. pkt., vil den hidtidige opholdskommune ved skift i opholdskommune, skulle oversende den unges reviderede ungeplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. den foreslåede § 110, stk. 2, til den nye opholdskommune forud for skiftet, dvs. forud for den unges 18. års fødselsdag, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 28.

Opholdskommune forstås i overensstemmelse med retssikkerhedslovens §§ 9 og 9 a.

Den foreslåede bestemmelse vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 68, stk. 12, i serviceloven have til formål at sikre, at tilflytningskommunen vil få de nødvendige oplysninger fra fraflytningskommunen, så grundlaget for en kontinuerlig indsats uden unødvendige brud er lagt. Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre ved, at det er væsentligt, at de to kommuner indleder et samarbejde i forbindelse med revisionen af ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan. Det vil sikre, at den unge relativt tidligt ved, om der vil blive tilbudt støtte efter det fyldte 18. år. Samtidig vil et tæt samarbejde mellem kommunerne være med til at sikre udveksling af relevant viden om den unge og dennes forløb.

Den hidtidige opholdskommune vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 68, stk. 12, i serviceloven skulle oversende den unges reviderede ungeplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, til den nye opholdskommune, hvis den får kendskab til, at den unge skifter opholdskommune, når den pågældende fylder 18 år, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 51. Det vil i overensstemmelse med forarbejderne typisk ske, hvis den unge har været anbragt i en anden kommune end den anbringende kommune, og den unge så vælger at blive boende i kommunen. Hvis kommunen først senere får kendskab til, at den unge skifter opholdskommune, vil ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan skulle oversendes snarest efter det tidspunkt, hvor kommunen får kendskab hertil.

Den oprindelige opholdskommunes ungeplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan vil skulle bidrage til den nye opholdskommunes grundlag for at træffe en afgørelse om efterværn. Det foreslås med *stk. 2*, at oversendelse af ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan skal ske med samtykke fra den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68, stk. 12, 2. pkt., i serviceloven, med den ændring at handleplanen erstattes af en ungeplan.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 68, stk. 12, 1. pkt., vil oversendelse af ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan fra den hidtidige opholdskommune til den nye opholdskommune kun kunne ske med den unges eller forældremyndighedsindehaverens udtrykkelige samtykke. Samtykke skal forstås i overensstemmelse med de almindelige regler i databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

Det foreslås med *stk. 3*, at den nye opholdskommune inden 30 dage fra modtagelsen af ungeplanen skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for indsatser efter §§ 113-116, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke indsatser der skal iværksættes. Hvis der iværksættes indsatser efter §§ 114, 115 og 120, skal der udarbejdes en ny ungeplan, jf. § 108, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 110, skal opdateres.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 68, stk. 13, i serviceloven, med den ændring at handleplanen erstattes af en ungeplan og ensretning af begrebet indsats.

Den foreslåede bestemmelse vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 68, stk. 13, have til formål at sikre, at tilflytningskommunen vil få de nødvendige oplysninger fra fraflytningskommunen, så grundlaget for en kontinuerlig indsats uden unødvendige brud er lagt jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 28.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre ved, at det er væsentligt, at de to kommuner indleder et samarbejde i forbindelse med revisionen af ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan. Det vil sikre, at den unge relativt tidligt ved, om der vil blive tilbudt støtte efter det fyldte 18. år. Samtidig vil et tæt samarbejde mellem kommunerne være med til at sikre udveksling af relevant viden om den unge og dennes forløb.

Den oprindelige opholdskommunes ungeplan vil skulle bidrage til den nye opholdskommunes grundlag for at træffe en afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværnindsats, og i givet fald om, hvilke indsatser der skal iværksættes over for den unge.

Hvis der iværksættes en ny form for indsats efter §§ 114, 115 og 120, vil der i den forbindelse også skulle udarbejdes en ny ungeplan.

Formålet med den foreslåede § 112 er at fastsætte regler i barnets lov om, at en hidtidig opholdskommune har pligt til at oversende ungeplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan for en ung i alderen 18 til 22 år, der har været anbragt indtil sit fyldte 18. år, og som skifter opholdskommune. Det foreslås endvidere at fremgå af bestemmelsen, at oversendelsen skal ske med samtykke, og at den nye opholdskommune skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for støtte og i givet fald hvilken. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.2. – 3.14.3.

Til § 113

Det fremgår af § 76, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter § 76, stk. 2-5, til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig. Det fremgår videre af § 76, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, eller § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Det fremgår af § 76, stk. 3, i serviceloven, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes, at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Det fremgår yderligere af § 76, stk. 4, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter § 76, stk. 2 og 3, kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis den unge fortryder tidligere at have afvist støtte og behovet fortsat er til stede, den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller støtte er ophørt, jf. stk. 7, og behovet herfor opstår igen. Det fremgår af § 76, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 58 eller § 14, stk. 2-4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, i serviceloven.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde indsatser efter §§ 114 og 115 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge har samtykket.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 1, 1. pkt., vil kommunalbestyrelsen skulle tilbyde indsatser efter de foreslåede §§ 114 og 115 til unge mellem 18 og 22 år, for at give mulighed for en mere glidende overgang til voksentilværelsen, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6740. Støtten vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle gives, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og den unge vil skulle være indforstået med, at kommunen vil kunne træffe afgørelse herom.

Støtten vil skulle gives til unge mellem 18 og 22 år, der forud for det fyldte 18 år har modtaget visse indsatser for børn og unge, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 1, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6740. Det skal understreges, at Støtten også vil skulle gives til unge mellem 18 og 22 år i situationer, hvor den unge er udsat for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.

Der vil skulle være udsigt til en positiv udvikling, og den unge vil skulle kunne få noget væsentligt ud af at modtage efterværnindsatsen, men der vil ikke kunne blive opstillet et krav om, at den unge skal være helt selvhjulpnen, således at der ikke er behov for støtte, når den unge fylder 23 år.

Det foreslås med *stk. 2*, at indsatsen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse, beskæftigelse og øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 1, 2. pkt., vil der skulle være et fremadrettet fokus på den unges livssituation og evne til at føre en selvstændig tilværelse i forbindelse med tilrettelæggelsen af støtte i form af efterværnindsats til den unge over 18 år, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 178 som fremsat, side 55.

Dette vil i overensstemmelse med forarbejderne indebære fokus på den unges uddannelse og beskæftigelse samt andre relevante forhold. Det vil f.eks. kunne være en stabil og selvstændig boligsituation for den unge eller økonomihåndtering, husholdning mv. Der vil skulle lægges vægt på, at indsatsen skal bidrage til en bedre overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse, beskæftigelse og andre relevante forhold f.eks. opnåelse af selvstændig bolig.

Formålet med den foreslåede § 113 er, at der også efter barnets lov fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde indsatser til unge mellem 18 og 22 år, hvis det er af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte. Det vil også i barnets lov skulle fremgå, at hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig voksentilværelse. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.3.

Til § 114

Det fremgår af § 76, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, eller § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Det fremgår af § 76, stk. 3, i serviceloven, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnopholdet, jf. § 55 i serviceloven, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes, at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, at etablere en udslningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Servicelovens kapitel 11 omhandler regler om særlig støtte til børn og unge, herunder bl.a. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 6, § 55 og § 66.

Det fremgår af § 52, stk. 3, nr. 6, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp i form af udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien. Det fremgår af § 55, stk. 1, i serviceloven, at under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, og § 76 a, stk. 2, eller efter § 13, stk. 1, nr. 5 og 6, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Det fremgår af § 66, stk. 1, i serviceloven, at anbringelsessteder for børn og unge kan være almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier, specialiserede plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, opholdssteder for børn og unge, døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Det fremgår af § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan med en varighed af op til to år. For børn og unge i alderen 10 til 14 år kan handleplanen i helt særlige tilfælde have en varighed af op til fire år. Handleplanen skal angive en eller flere konkrete foranstaltninger for barnet eller den unge, som vurderes egnede i forhold til barnets eller den unges problemer og behov. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal have udpeget en fast kontaktperson.

Det fremgår af § 14, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan som led i forbedringsforløbet træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af væsentlig betydning. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år. Samtykket skal omfatte formålet med anbringelsen.

Det fremgår af § 14, stk. 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at der kan ske anbringelse uden for hjemmet efter stk. 1 uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, når der er begrundet formodning om, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, og der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Det foreslås med *stk. 1*, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 45 på et anbringelsessted, jf. § 43 opretholdes, at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. 32, stk. 1, nr. 3, at etablere en udslusningsordning, jf. § 45, i det hidtidige anbringelsessted eller at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 76, stk. 3, i serviceloven.

Det foreslås med *stk. 1, nr. 1*, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at døgnophold, jf. § 45 på et anbringelsessted, jf. 43, opretholdes.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen således kunne træffe afgørelse om at opretholde et døgnophold på et anbringelsessted ud over det 18. år.

Herved vil behovet i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1, imødekommes for, at der for unge, der tidligere har været anbragt i alderen 20-22 år ydes en særlig socialpædagogisk indsats jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6756-6757.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 3, i serviceloven vil opholdet kunne opretholdes også i de tilfælde, hvor anbringelsesstedet ændres efter det fyldte 18. år.

Den unge, der er fyldt 18 år, vil efter den foreslåede § 188, stk. 1, skulle betale for døgnopholdet. De nærmere regler om betalingen forventes at blive fastsat i en bekendtgørelse udstedt efter den foreslåede § 188, stk. 2.

Det foreslås med stk. 1, *nr.* 2, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 32, stk.1, nr. 3.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 3, nr. 2, vil kommunalbestyrelsen have mulighed for at udpege en fast kontaktperson for unge i alderen 18 til 22 år, der var anbragt umiddelbart inden det fyldte 18. år, hvis den unge har samtykket, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6757. Kommunalbestyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne kunne træffe afgørelse om udpegning af en kontaktperson for unge over 18 år under de samme forudsætninger som for unge, der ikke er fyldt 18 år.

Den unge, der tidligere har været anbragt, vil herved få mulighed for at få en kontaktperson, hvis der efterfølgende viser sig behov herfor, selv om dette ikke var forudset inden det fyldte 18. år. En fast kontaktperson vil herefter over en kortere eller længere periode kunne være med til at give den unge råd og vejledning, tryghed og sikre eller fastholde den unge i et godt forløb.

Det foreslås med stk. 1, *nr.* 3, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at etablere en udslusningsordning, jf. §45, i det hidtidige anbringelsessted.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 3, nr. 3, vil kommunalbestyrelsen over for den gruppe af unge, der har været eller er anbragt uden for hjemmet inden det fyldte 18. år, kunne tilbyde ophold af kortere varighed - betegnet udslusningsophold - i det tidligere anbringelsessted, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6757. Der vil i overensstemmelse med forarbejderne kunne være tale om tilbud til unge som ikke har en naturlig familiemæssig hjemmebase, hvor de kan være i forbindelse med ferier, weekender mv.

Tidsmæssigt forudsættes det i overensstemmelse med forarbejderne, at opholdet ligesom ved støtteophold for unge under 18 år, jf. den foreslåede § 32, stk. 1, nr. 7, vil kunne strække sig fra en til to dage til to til tre uger ad gangen. Selve udslusningsordningen vil kunne fungere for en længere periode afhængig af den enkelte unges situation.

Ordningen vil ophøre, når tilbuddet ikke længere anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, eller senest når den unge fylder 23 år.

Den unge vil herved få muligheden for ”at læne” sig op af anbringelsesstedet hvor andre unge tilsvarende vil have muligheden for ”at læne” sig op af deres forældre.

I forbindelse med udslusningen fra anbringelsesstedet vil det være vigtigt, at de unge har eller får et netværk. Anbringelsesstedet vil i overensstemmelse med forarbejderne på forskellig måde kunne være med til at forberede dette under anbringelsen, f.eks. ved at etablere netværks- eller rådgivningsgrupper, som tidligere anbragte børn og unge kan trække på.

Det foreslås med, stk. 1, *nr. 4*, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Det vil betyde, at kommunerne får mulighed for at tilpasse støtten efter den enkelte unges individuelle behov, idet nogle unge kan have behov for andre typer indsatser end de foreslåede § 114, stk. 1, nr. 1-3.

Det foreslås i overensstemmelse med forarbejderne at indsætte muligheden for kommunalbestyrelsen til at yde andre former for støtte, som har til formål at bidrage til en bedre overgang til en selvstændig tilværelse for den unge, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 55.

Kommunalbestyrelsen vil kunne tage hensyn til de unges individuelle behov, så støtten i bedst muligt omfang kan afhjælpe den unges problemer og medvirke til at give den unge den rette hjælp i henhold til formålet med støtten. F.eks. vil der være mulighed for at tildele psykologsamtaler til unge, som har gavn heraf, eller at danne og anvende netværks- eller samtalegrupper, oprette mødesteder for tidligere anbragte mv. Bestemmelsen vil således i overensstemmelse med forarbejderne kunne anvendes i situationer, hvor den unge har et behov, som de øvrige indsatsformer i de foreslåede nr. 1-3 i tilstrækkeligt omfang modsvarer.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 32, stk. 2, nr. 3, eller § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 76, stk. 2, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen kunne træffe afgørelse om at opretholde en fast kontaktperson, der er tildelt den unge før det 18. år efter den foreslåede § 32, stk.1, nr. 3, eller § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, til den unge fylder 22 år, hvis den unge er indforstået hermed, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6756.

En fast udpeget kontaktperson vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 2, i serviceloven herved over en længere periode kunne være med til at give den unge råd, vejledning og tryghed og sikre eller fastholde den unge i et godt forløb også i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Der henvises til bemærkningerne til § 32, stk.1, nr. 3, om kontaktpersonsordningen. Formålet med den foreslåede § 114 er, at der også efter barnets lov fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om støtte til en ung, der enten er eller har været anbragt inden den fyldte 18. år. Endvidere skal det også efter barnets lov fastsættes, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om opretholdelse af en fast udpeget kontaktperson. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1.-3.14.3

Til § 115

Det fremgår videre af § 76, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 58 eller § 14, stk. 2-4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, i serviceloven.

Det fremgår af § 76, stk. 6, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, i serviceloven støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1.

Det fremgår af § 52, stk. 3, nr. 6, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp i form af udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.

Det fremgår af § 58, stk. 1, i serviceloven, at der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærds eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge, kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan kun træffes en sådan afgørelse, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Det fremgår af § 66, stk. 1, nr. 5, i serviceloven, at Anbringelsessteder for børn og unge kan være egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder.

Det fremgår af § 76, stk. 3, nr. 1, i serviceloven, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 55 i serviceloven, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes.

Det fremgår af § 14, stk. 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at der kan ske anbringelse uden for hjemmet efter § 14, stk. 1, uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, når der er begrundet formodning om, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, og der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Det fremgår videre af § 14, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter § 14, stk. 2, selv om forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, giver samtykke til anbringelse efter § 14, stk. 1, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Det fremgår af § 14, stk. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet uanset betingelserne i § 14, stk. 2, kan anbringe en ung, der er fyldt 15 år, uden for hjemmet efter stk. 1, hvis den unge giver samtykke til anbringelsen, anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov, og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 47 eller § 14, stk. 2-4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, en udpeget

fast kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Hvis den unges døgnophold opretholdes efter § 114, stk. 1, nr. 1, tilbydes dog ikke en kontaktperson.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76, stk. 5, i serviceloven.

Kommunalbestyrelsen vil med den foreslåede bestemmelse skulle tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18 år, er eller var anbragt uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, en fast udpeget kontaktperson.

Der vil således være tale om en ret for den unge, såfremt den unge selv ønsker det.

Retten til en kontaktperson må i overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 5, i serviceloven ikke erstatte mere egnede indsatser, medmindre den unge selv ønsker dette, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 178 som fremsat, side 55. Kontaktpersonen vil med fordel kunne tænkes sammen med indsatsen i forbindelse med udslningsordningen eller øvrige relevante støtteformer. Unge, der tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter den foreslåede § 114, stk. 1, nr. 1, vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 5, i serviceloven ikke have ret til en kontaktperson efter den foreslåede § 115, stk. 1, hvis anbringelsen fortsættes umiddelbart efter det fyldte 18. år, da personalet på anbringelsesstedet forventes at kunne varetage samme funktion som en støtteperson.

Når den unge ikke længere modtager en indsats i form af et døgnophold, vil den unge have ret til en kontaktperson frem til det fyldte 23. år efter den foreslåede § 115, stk. 1. Endvidere vil den unge kunne opretholde en tildelt støtteperson efter den foreslåede § 115, stk. 1, hvis den unge vælger at genoptage et døgnophold, jf. den foreslåede § 114, stk. 1, nr. 1, frem til det fyldte 23. år efter den foreslåede § 116.

Kommunalbestyrelsen vil fortsat, jf. den foreslåede § 113, stk. 1, skulle vurdere den unges støttebehov, herunder om den unge, der er fyldt 18 år, som tidligere har fået tildelt en kontaktperson efter den foreslåede § 52, igen under anbringelsen, jf. den foreslåede § 115, stk. 1, kan opretholde eller få tildelt en kontaktperson efter den foreslåede § 52.

Hvis en ung, der tilbydes og takker ja til en kontaktperson efter den foreslåede § 115, stk. 1, tidligere har haft en kontaktperson, som den unge har tillid til, og som har positiv effekt for den unge, vil det være hensigtsmæssigt, hvis det så vidt muligt bliver denne person, som fortsætter med at være kontaktperson for den unge som efterværn.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 46 eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende børne- og ungehjem, jf. §

43, stk. 1, nr. 5, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Indsatsen skal tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter § 114, stk. 1, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76, stk. 6, i serviceloven.

Efter den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen være forpligtet til at tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller har været anbragt uden for hjemmet, jf. 46, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende børne- og ungehjem, jf. den foreslåede § 43, nr. 5, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år.

Der vil således være tale om en ret for den unge, såfremt den unge selv ønsker det.

Forpligtelsen for kommunen vil efter den foreslåede bestemmelse alene gælde i forhold til unge, som ikke tilbydes støtte i form af et døgnophold efter den foreslåede § 114, stk. 1, nr. 1, idet denne gruppe vil få anden støtte under anbringelsen.

Hvis en ung, der tilbydes og takker ja til en kontaktperson efter den foreslåede § 115, stk. 2, tidligere har haft en kontaktperson, som den unge har tillid til, og som har positiv effekt for den unge, vil det være hensigtsmæssigt, hvis det så vidt muligt bliver denne person, som fortsætter med at være kontaktperson for den unge som efterværn.

Formålet med den foreslåede § 115 er, at der også efter barnets lov fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet en fast udpeget kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Endvidere skal det også efter barnets lov fastsættes, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tilbyde en kontaktperson til en ung frem til det 19. år, hvis den unge umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller har været anbragt på eget værelse, kollegium eller kollegielignende børne- og ungehjem. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tåltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden og som følge af den ændrede terminologi for opholdssteder og døgninstitutioner.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1. – 3.14.3.

Til § 116

Det fremgår af § 76, stk. 4, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter § 76, stk. 2 og 3, kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis den unge fortryder tidligere at have afvist støtte, og behovet fortsat er til stede, den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller støtten er ophørt, jf. § 76, stk. 7, og behovet for støtte opstår igen.

Det foreslås med bestemmelsen i § 116, nr. 1-3, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at indsatser efter § 114 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis den unge fortryder tidligere at have afvist støtte, og behovet fortsat er til stede, den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller støtten er ophørt, jf. § 117, og behovet for støtte opstår igen. Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76, stk. 4, i serviceloven.

Kommunalbestyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 4, kunne træffe afgørelse om, at indsatser i form af opretholdelse af en udpeget fast kontaktperson, opretholdelse af døgnophold, en fast kontaktperson, etablering af en udslusningsordning, eller andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for unge, jf. den foreslåede § 114, kan tildeles eller genetableres efter det fyldte 18. år, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 178 som fremsat, side 27-28.

Der vil kunne træffes afgørelse om at indsatsen enten kan genetableres eller tildeles efter det fyldte 18 år i tilfælde, hvor unge, der i første omgang har takket nej til støtte og senere har ændret holdning, i tilfælde, hvor der senere opstår et behov for støtte, selvom den unge ikke umiddelbart ved det fyldte 18. år, blev vurderet til at have behov for støtte, eller i tilfælde, hvor støtte til den unge tidligere er ophørt på baggrund af den foreslåede § 117.

Den foreslåede bestemmelse vil give mulighed for at tildele eller genetablere indsatsen i perioden frem til, at den unge fylder 23 år.

Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen på et hvilket som helst tidspunkt i perioden, hvor den unge er mellem 18 og 22 år, f.eks. vil kunne anbringe den unge på et tidligere eller på et nyt anbringelsessted. Selv om den unge afslår et tilbud om efterværn, kan kommunen f.eks. genetablere en anbringelse eller tilbyde den unge en kontaktperson på et senere tidspunkt, hvis den unge f.eks. efterfølgende får problemer eller fortryder et tidligere afslag på støtte. Det er ikke nødvendigt, at rollen som kontaktperson personligt varetages af den samme person som tidligere.

Som udgangspunkt vil det dog i overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 4, i serviceloven ikke give mening at tale om genetablering af udslusning, da den unge i sådanne tilfælde vil have forladt institutionen, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 178 som fremsat, side 56. I stedet må andre former for indsatser overvejes.

Formålet med den foreslåede § 116 er, at der efter barnets lov fastsættes regler om genetablering eller tildeling af indsatser til unge, der fortryder, og stadig har behov for støtte, unge, hvis situation ændrer sig, og unge, hvor indsatsen er ophørt efter den foreslåede § 117, og behovet opstår igen. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1. – 3.14.3.

Til § 117

Det fremgår af § 76, stk. 7, i serviceloven, at tilbud efter § 76, stk. 2-6, skal ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.

Det fremgår videre af § 76, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, eller § 13, stk. 1, nr. 7, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Det fremgår af § 76, stk. 3, i serviceloven, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 55 i serviceloven, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes, at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Det fremgår yderligere af § 76, stk. 4, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter § 76, stk. 2 og 3, kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis den unge fortryder tidligere at have afvist støtte, og behovet fortsat er til stede, den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller støtte er ophørt, jf. § 76, stk. 7, og behovet herfor opstår igen.

Det fremgår af § 76, stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 58 eller § 14, stk. 2-4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, i serviceloven.

Det fremgår videre af § 76, stk. 6, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, i serviceloven støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1.

Det foreslås med bestemmelsen i § 117, at indsatser efter §§ 114-116 skal ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76, stk. 7, i serviceloven.

Indsatser til unge efter barnets lov §§ 114-116 vil skulle ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år. Det vil være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt betingelserne for indsatsen er opfyldt, ligesom kommunen træffer afgørelse om ophør af indsatsen. Kommunalbestyrelsen vil skulle se på formålet med indsatsen, som kommunalbestyrelsen bl.a. vil skulle forholde sig til, hvis der er udarbejdet en ungeplan, jf. den foreslåede § 108, stk. 1.

Et opretholdt døgnophold hos en plejefamilie efter den foreslåede § 114, stk. 1, nr. 1, vil eksempelvis skulle ophøre, såfremt den unge selv ønsker at stoppe anbringelsen for derefter at flytte i egen lejlighed. Hvis det viser sig, at behovet for støtte vender tilbage, fordi den unge har svært ved at tackle personlige udfordringer, vil indsatsen kunne genetableres efter den foreslåede § 116, nr. 3.

Kommunalbestyrelsen vil ved afgørelsen skulle inddrage alle relevante hensyn. Den unge vil have adgang til at klage over kommunalbestyrelsens afgørelser om efterværn efter den foreslåede servicelovens § 145. Hvis der træffes afgørelse om ophør af anbringelsen, vil en klage over afgørelsen have opsættende virkning, jf. § 72, stk. 2, 1. pkt., i retssikkerhedsloven.

Formålet med den foreslåede § 117 er, at der også efter barnets lov fastsættes regler om ophør af efterværn, når den unge enten ikke længere har behov for støtte eller når den unge fylder 23 år. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1. – 3.14.3.

Til § 118

Det fremgår af § 76, stk. 8, at kommunalbestyrelsen, i det omfang det er muligt, skal sørge for, at unge, som har været anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, umiddelbart inden det fyldte 18. år får mulighed for at vende tilbage til det tidligere anbringelsessted kortvarigt, uanset om der iværksættes foranstaltninger efter § 76, stk. 3, eller § 76 a, stk. 2.

Serviceovens kapitel 11 omhandler regler om særlig støtte til børn og unge.

Det fremgår af § 76, stk. 3, i serviceloven, at for unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 55 i serviceloven, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes, at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Det fremgår af § 76 a, stk. 2, i serviceloven, at for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i en plejefamilie efter § 66, stk. 1, nr. 1-4, i serviceloven, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 52, opretholdes. Såfremt den unges plejefamilie ikke længere vurderes egnet som plejefamilie for den pågældende unge, kan kommunalbestyrelsen tilbyde den unge anbringelse i en anden plejefamilie, som den unge har en nær relation til og er tryk ved. Ved tilbud om anbringelse hos en anden plejefamilie skal betingelserne i § 76 a, stk. 1, være opfyldt.

Det fremgår af § 14, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet som led i forbedringsforløbet kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af væsentlig betydning. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år. Samtykket skal omfatte formålet med anbringelsen.

Det fremgår af § 14, stk. 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at der kan ske anbringelse uden for hjemmet efter § 14, stk. 1, uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, når der er begrundet formodning om, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, og der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Det foreslås med bestemmelsen i § 118, at kommunalbestyrelsen, i det omfang det er muligt, skal sørge for, at unge, som har været anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, umiddelbart inden det fyldte 18. år får mulighed for at vende tilbage til det tidligere anbringelsessted kortvarigt, uanset om der iværksættes en indsats efter § 114, stk. 1, eller § 119, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76, stk. 8, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76, stk. 8, vil nogle tidligere anbragte ikke have behov for egentlige indsatser, men alene en mere løs tilknytning til et tidligere anbringelsessted, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, spalte 255.

Unge, der har været anbragt lang tid et sted, vil ofte opbygge et særligt forhold til de voksne på anbringelsesstedet. Ligeledes kan nogle unge have behov for at kunne komme tilbage, f.eks. i forbindelse med ferier og højtider.

Det vil med den foreslåede § 118 være hensigten at gøre det muligt at sikre, at alle tidligere anbragte som udgangspunkt vil have mulighed for at bevare kontakten til det tidligere anbringelsessted og komme på besøg f.eks. i forbindelse med ferier og højtider. Der vil dermed være tale om fleksibelt efterværn.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 8, i serviceloven være forudsat, at omfanget vil være begrænset til et mindre antal dage i løbet af året, og at der ikke nødvendigvis vil være overnatning i forbindelse med besøgene, jf. Folketingstidende 2004-05 (1. samling), tillæg A, spalte 273.

Er der tale om tidsmæssigt mere omfattende ordninger, eller at den unge har et egentligt behov for særlig støtte, vil der skulle iværksættes indsatser efter den foreslåede § 114.

Forudsætningen for, at den foreslåede bestemmelse vil kunne finde anvendelse, vil være, at anbringelsesstedet fortsat eksisterer. Som udgangspunkt vil den unge i overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 8, i serviceloven have mulighed for fleksibelt efterværn, såfremt anbringelsesstedet fortsat eksisterer, jf. Folketingstidende 2004-05 (1. samling), tillæg A, spalte 274.

Der vil dog i overensstemmelse med forarbejderne til § 76, stk. 8, i serviceloven være situationer, hvor det fleksible efterværn ikke er muligt, f.eks. hvis forholdene omkring anbringelsen eller hensynet til de nuværende børn, der er anbragt ikke gør dette umuligt. Det vil f.eks. kunne være u hensigtsmæssigt at gennemføre efterværnet af hensyn til nuværende anbragte børn, hvis en plejefamilie har modtaget et nyt og usædvanligt skrøbeligt barn, som ikke ville kunne håndtere besøg af et eller flere unge, der tidligere har været anbragt. Der kan ligeledes være tale om særlige anbringelsessteder som sikrede afdelinger og skibsprojekter, hvor det ikke umiddelbart vil være praktisk muligt eller relevant med muligheden for fleksibelt efterværn.

Formålet med den foreslåede § 118 er, at der også efter barnets lov fastsættes en mulighed for unge, der har været anbragt uden for hjemmet, at vende tilbage til det tidligere anbringelsessted. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1. – 3.14.3

Til § 119

Det fremgår af § 76 a, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter § 76 a, stk. 2 og 3, til unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge eller dennes værge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en

god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste boform.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde indsatser efter § 120 til unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge har samtykket.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med en mindre sproglig ændring af § 76 a, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, således at værge udgår, da det forudsættes, at såfremt den unge ikke selv kan tage stilling, vil det være værgen, der vil indtræde i den unges sted.

Med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne forstås i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 1, i serviceloven, at funktionsnedsættelsen vil medføre, at den unge vil være afhængig af massiv støtte i sin voksentilværelse og ikke forventes at kunne bo i selvstændig bolig, gennemføre en uddannelse eller opnå selvforsørgelse gennem et arbejde, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 8.

Med væsentlig betydning for den unges behov for støtte forstås i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 1, i serviceloven, at opretholdelse af anbringelse i plejefamilien forudsætter, at den unge ikke er klar til at flytte hjemmefra, men har behov for den familiære støtte og omsorg, som plejefamilien kan give i kraft af de relationer, der allerede er blevet knyttet gennem anbringelsen.

Hvis den unge således ikke vurderes at kunne drage nytte af denne familiære omsorg efter sit fyldte 18. år, men vurderes at ville have mere gavn af at flytte i en anden boform, der i højere grad kan understøtte den unges særlige behov, vil den unge således ikke være omfattet af den foreslåede § 119, stk. 1.

Opretholdelsen af anbringelsen vil samlet set skulle vurderes at være den bedste løsning for den unge.

At den unge eller den unges værge vil skulle have samtykket til anbringelsen, medfører, at der alene er tale om en frivillig anbringelsesform. Hvis den unge eller dennes værge ikke ønsker at fortsætte anbringelsen, vil kommunalbestyrelsen skulle finde et andet tilbud til den unge.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 1, i serviceloven så vidt muligt skulle tilstræbes at få den unge til selv at træffe afgørelse om sin boligsituation, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 8.

Såfremt den unge ikke selv er i stand til at give udtryk for sit ønske, vil den unges værge skulle samtykke for at det er en frivillig anbringelse. Det vil være værgens ansvar at træffe en beslutning

ud fra en vurdering af, hvad der er i den unges interesse. Da opretholdelse af anbringelse i plejefamilie efter den foreslåede § 119, stk. 1, er et frivilligt og midlertidigt ophold, vil magtanvendelsesreglerne i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 1, i serviceloven ikke finde anvendelse, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 9.

Det foreslås med *stk. 2*, at støtten skal bidrage til en god overgang til voksenlivet og herunder have fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste bolig.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 76 a, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil støtten i form af opretholdelse af anbringelse efter § 119, stk. 1, skulle bidrage til en god overgang til voksenlivet, og herunder have fokus på omsorg og forberedelse til den unges næste bolig.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76 a, stk. 1, 2. pkt., vil opretholdelsen af anbringelsen skulle ses i et udviklingsperspektiv, hvor den pågældende plejefamilie gennem familiær omsorg og nærvær støtter den unge i forberedelsen til voksenlivet, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 9.

Når et barn eller en ung anbringes i en plejefamilie, bliver der ofte knyttet tætte relationer, som kan være til gavn for den unge at fastholde i en overgangsfase, hvis den unge ikke er moden til at flytte hjemmefra som 18 årig. For disse unge vil det være en hjælp at blive i deres plejefamilies trygge og omsorgsfulde rammer et par år endnu og bruge den opbyggede familiære relation som en støtte i forbindelse med forberedelsen til deres voksentilværelse.

Formålet med bestemmelsen er i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76 a, stk. 1, dermed at skabe hjemmel til, at kommunen kan imødekomme den unges behov for støtte og omsorg i plejefamiliens trygge rammer og derigennem bidrage til en god overgang til voksentilværelsen, hvor den unge bl.a. forberedes til sin næste bolig, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 4.

Det vil f.eks. kunne gøres ved at have samtaler med den unge om, hvad der kommer til at ændre sig, når den unge en dag flytter hjemmefra, hvordan relationen til plejefamilien bliver fremover, besøge det næste sted den unge skal bo m.v. Opretholdelse af anbringelsen vil ligeledes i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 1, i serviceloven kunne være relevant for at sikre kontinuitet i forbindelse med væsentlige ændringer i den unges liv omkring det 18. år, herunder f.eks. ophør i specialscole, start på særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud m.v. Ved sådanne skift vil det kunne være en hjælp for den unge at bevare stabilitet i forhold til boligsituationen, således at der ikke sker for mange større skift på en gang.

Formålet med den foreslåede § 119 er at fastsætte regler efter barnets lov om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde støtte til unge mellem 18 og 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1. – 3.14.3.

Til § 120

Det fremgår af § 76 a, stk. 2, i serviceloven, at for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i en plejefamilie efter § 66, stk. 1, nr. 1-4, i serviceloven, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. § 52, opretholdes. Såfremt den unges plejefamilie ikke længere vurderes egnet som plejefamilie for den pågældende unge, kan kommunalbestyrelsen tilbyde den unge anbringelse i en anden plejefamilie, som den unge har en nær relation til og er tryk ved. Ved tilbud om anbringelse hos en anden plejefamilie skal betingelserne i § 76 a, stk. 1, være opfyldt.

Det foreslås med *stk. 1*, at for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 5 eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i en plejefamilie efter § 43, stk. 1, nr. 1-4, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at døgnophold, jf. 51, opretholdes.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 76 a, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven.

Med bestemmelsen vil kommunalbestyrelsen kunne træffe afgørelse om, at unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt i en plejefamilie efter den foreslåede § 43, stk. 1, nr. 1-4, kan opretholde anbringelsen i døgnopholdet indtil den unges 23. år.

Med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne forstås i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 2, i serviceloven, at funktionsnedsættelsen vil medføre, at den unge vil være afhængig af massiv støtte i sin voksentilværelse og ikke forventes at kunne bo i selvstændig bolig, gennemføre en uddannelse eller opnå selvforsørgelse gennem et arbejde, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 8.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76 a, stk. 2, vil afgørelsen skulle træffes under hensyn til den unges eller den unges værges ønske og på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den unges støttebehov, plejefamiliens egnethed, og hvorvidt opretholdelsen

af anbringelsen vil være den form for indsats, der bedst opfylder den unges behov for støtte i overgangen til voksentilværelsen, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 9.

Med behov for støtte forstås i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 2, i serviceloven den unges behov for personlig pleje, omsorg og familiære relationer i hverdagen samt støtte af mere social karakter som f.eks. at tale om forhold i den unges dagligdag og tilværelse generelt og understøtte den unge i at kunne deltage i de aktiviteter og fællesskaber, som den unge ønsker.

Det foreslås med *stk. 2*, at såfremt den unges plejefamilie ikke længere vurderes egnet som plejefamilie for den pågældende unge, kan kommunalbestyrelsen tilbyde den unge anbringelse i en anden plejefamilie, som den unge har en nær relation til og er tryk ved.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 76 a, stk. 2, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76 a, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen have mulighed for at tilbyde den unge anbringelse i en plejefamilie, som den unge har en nær relation til og er tryk ved, såfremt den unges hidtidige plejefamilie ikke længere vurderes egnet som plejefamilie for den pågældende unge, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 9.

Formålet hermed er at gøre det muligt for den unge i alderen 18 til 22 år med betydelig og varigt nedsat funktionsevne at blive boende i en plejefamilie og modtage den omsorg og tryk, det kan give. For at bevare kontinuiteten for den unge vil det være vigtigt, at den eventuelle nye plejefamilie har et tæt forhold til den unge og er en familie, som den unge føler sig tryk ved. Det vil f.eks. kunne være familiemedlemmer, nære venner m.v.

Formålet med den foreslåede § 120 er, at der også efter barnets lov fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at opretholde et døgnophold i en plejefamilie, for unge mellem 18 og 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ligeledes er det formålet at der fastsættes regler om, at der kan tilbydes anbringelse i en ny plejefamilie, hvis den unges plejefamilie ikke længere vurderes egnet for den unge. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1.- 3.14.3.

Til § 121

Det fremgår af § 76 a, stk. 3, i serviceloven, at opretholdelse af døgnophold efter § 76 a, stk. 2, skal ophøre, når det ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, dog senest når den unge fylder 23 år.

Det foreslås med bestemmelsen i § 121, at opretholdelse af døgnophold efter § 120, stk. 1, skal ophøre, når det ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, dog senest når den unge fylder 23 år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 76 a, stk. 3, i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil tilbuddet om opretholdt anbringelse skulle ophøre, når det ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, dog senest når den unge fylder 23 år. Såfremt det viser sig, at anbringelsen ikke længere imødekommer den unges behov for støtte, eller den unge fylder 23 år, vil kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med forarbejderne til § 76 a, stk. 3, skulle finde et andet tilbud til den unge, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 9.

En opretholdt anbringelse i en plejefamilie efter den foreslåede § 120, stk. 1, vil eksempelvis skulle ophøre, hvis den unge i stedet overgår til en indsats efter serviceloven, f.eks. ophold i botilbud efter servicelovens § 108, plejebolig, bofællesskab eller lignende.

Hensigten med at opretholdelsen af anbringelsen i plejefamilien skal ophøre, når den ikke længere opfylder sit formål, eller senest når den unge fylder 23 år, vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 76 a, stk. 3, være at understrege ordningens karakter af at være en midlertidig støtteordning i overgangen til den unges voksentilværelse, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 15 som fremsat, side 5.

Formålet med den foreslåede § 121 er, at der efter barnets lov fastsættes regler om, hvornår opretholdelse af døgnophold efter den foreslåede § 120 skal ophøre. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1.- 3.14.3.

Til § 122

Det fremgår af § 19 a, stk. 1, 1. og 2. pkt., i serviceloven, at kommunalbestyrelsen, når en ung med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, som modtager hjælp efter denne lov, fylder 16 år, skal påbegynde forberedelsen af overgangen til voksenlivet. Det samme gælder for unge, hvis forældremyndighedsindehavere modtager hjælp efter denne lov alene med afsæt i den unges betydelige og varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelse.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen, når en ung med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, som modtager støtte efter denne lov, fylder 16 år, skal påbegynde forberedelsen af overgangen til voksenlivet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 19 a, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 19 a, stk. 1, 1. pkt., vil kommunalbestyrelsen blive pålagt en forpligtelse til at igangsætte forberedelsen af overgangen til voksenlivet, når den unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, som modtager støtte efter barnets lov fylder 16 år, uanset hvilke bestemmelser i barnets lov, støtten gives efter, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 4.

Bestemmelsen vil omfatte unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, som modtager støtte efter barnets lov.

Det bemærkes, at den foreslåede forpligtelse til at igangsætte forberedelsen af overgangen til voksenlivet, når den unge fylder 16 år, i overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 1, i serviceloven, vil have til formål at lovfæste de processkridt, kommunalbestyrelsen skal tage i forbindelse med forberedelsen af den unges overgang til voksertilværelsen, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 4.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke indebære en selvstændig klageadgang, idet sådanne processkridt ikke vil blive betragtet som egentlige afgørelser. Kommunalbestyrelsens generelle forpligtelse til at efterleve lovgivningen og sikre en rettidig sagsbehandling vil dog også gælde den foreslåede bestemmelse.

Det foreslåede krav i stk. 1 om, at kommunalbestyrelsen vil skulle påbegynde forberedelsen, når den unge fylder 16 år, vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 1, i serviceloven, indebære, at kommunen vil skulle påbegynde forberedelsen så hurtigt som muligt efter den unges 16 års fødselsdag, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 6. Forberedelsen vil skulle ses i sammenhæng med og bygge videre på de tidligere indsatser over for den unge og familien, herunder de eventuelle langsigtet forberedende og forebyggende forløb, som måtte være iværksat allerede i de tidlige barneår.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 2*, at stk. 1 finder anvendelse for unge, hvis forældremyndighedsindehavere modtager støtte efter denne lov alene med afsæt i den unges betydelige og varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 19 a, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven.

Den foreslåede § 122, stk. 1, vil ud over, at omfatte en ung med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, som modtager støtte

efter denne lov, fylder 16 år, ligeledes omfatte unge, hvis forældre modtager støtte efter barnets lov alene med afsæt i den unges betydelige og varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

En del af de foreslåede bestemmelser i barnets lov, som skal sikre den nødvendige indsats og støtte til børn og unge under 18 år med betydelig og varig funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse, vil ikke blive givet til barnet eller den unge selv, men til forældremyndighedsindehaverne.

Det vil gælde indsatser til dækning af nødvendige merudgifter efter den foreslåede § 86 og indsatser til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter den foreslåede § 87 I nogle familier kan der være tale om, at der ikke gives støtte direkte til barnet eller den unge under 18 år, men at der udelukkende gives støtte til forældremyndighedsindehaverne, selv om støtten alene har afsæt i den unges betydelige og varige funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 19 a, stk. 1, 2. pkt., vil den foreslåede § 122, stk. 2, sikre, at unge fra sådanne familier også bliver en del af målgruppen for den foreslåede bestemmelse, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 6.

Formålet med den foreslåede § 122 er at fastsætte regler om de processkridt, kommunalbestyrelsen skal tage i forbindelse med forberedelsen af den unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, eller unge, hvis forældremyndighedsindehaveren modtager støtte efter barnets lov med afsæt i den unges betydelige og varigt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne eller indgribende kroniske eller langvarige lidelse, fylder 16 år og dennes overgang til voksentilværelsen. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1. - 3.14.3.

Til § 123

Det fremgår af § 19 a, stk. 1, 3. og sidste pkt., i serviceloven, at forberedelsen af overgangen til voksenlivet skal være tværgående og helhedsorienteret og skal foregå i dialog med den unge og dennes forældre. Forberedelsen skal ikke være mere omfattende, end formålet i det enkelte tilfælde tilsiger.

Det fremgår videre af § 19 a, stk. 2, i serviceloven, at i forberedelsen, jf. § 19 a, stk. 1, skal indgå overvejelser om følgende forhold vedrørende den unge; behov for hjælp og støtte som følge af funktionsnedsættelsen eller lidelsen, uddannelse, beskæftigelse og forsørgelsesgrundlag, boligforhold, sociale forhold og øvrige relevante forhold.

Det fremgår videre af § 19 a, stk. 3, i serviceloven, at forberedelsen af overgangen, jf. § 19 a, stk. 1 og 2, skal være afsluttet, således at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om den fremtidige hjælp og støtte, og således at denne kan iværksættes, umiddelbart efter at den unge er fyldt 18 år.

Det foreslås med *stk. 1*, at forberedelsen efter § 122 skal være tværgående og helhedsorienteret og skal foregå i dialog med den unge og dennes forældre. Forberedelsen skal ikke være mere omfattende, end formålet i det enkelte tilfælde tilsiger.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 19 a, stk. 1, 3. og sidste pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 19 a, stk. 1, 3. pkt., vil den foreslåede stk. 1, sikre, at forberedelsen til overgangen til voksenlivet, jf. § 122 vil være tværgående og helhedsorienteret, og at forberedelsen vil ske i dialog med den unge selv og vedkommendes forældre, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 6. At forberedelsen vil skulle være tværgående og helhedsorienteret, vil sikre kommunalbestyrelsens forpligtelse at få alle relevante forhold afdækket og vurderet i den enkelte sag.

Formålet med det foreslåede krav om, at forberedelsen vil skulle foregå i dialog med den unge og dennes forældre, er i overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 1, i serviceloven at sikre, at både den unge og forældrene bliver inddraget og hørt i forbindelse med forberedelsen af den unges overgang til voksenlivet, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 7.

Med den foreslåede bestemmelse vil forberedelsen ikke skulle være mere omfattende, end formålet i det enkelte tilfælde tilsiger.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 1, i serviceloven vil omfanget af forberedelsen skulle afspejle den enkelte unges ressourcer og behov og tage afsæt i en konkret og individuel vurdering af disse, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 7. Endvidere må forberedelsen, herunder dialogen med den unge og forældrene, ikke kunne begrunde en udsættelse af et øjeblikkeligt behov for ændring af de allerede igangværende indsatser.

Den foreslåede forpligtelse til dialog efter det foreslåede stk. 1 vil indebære, at kommunalbestyrelsen kort efter den unges 16 års fødselsdag vil skulle kontakte den unge og dennes forældre med henblik på at påbegynde forberedelsen, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 7.

Forpligtelsen til at igangsætte forberedelsen af overgangen til voksenlivet, når den unge fylder 16 år, vil kunne imødekommes via udfærdigelse af en ungeplan efter den foreslåede § 108.

Unge under 25 år er omfattet af lov om kommunal indsats for unge under 25 år, jf. lovbekendtgørelse nr. 1659 af 11. august 2021. For unge med betydelig og varig

funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse vil forpligtelsen til at igangsætte forberedelsen af overgangen til voksenlivet, når den unge fylder 16 år, helt eller delvist kunne imødekommes via iværksættelse af initiativer i regi af den sammenhængende ungeindsats.

Det foreslås med *stk. 2*, at i forberedelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 123, stk. 1, skal indgå overvejelser om følgende forhold vedrørende den unge; behov for indsats og støtte som følge af funktionsnedsættelsen eller lidelsen, uddannelse, beskæftigelse og forsørgelsesgrundlag, boligforhold, sociale forhold og øvrige relevante forhold.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 19 a, stk. 2, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 19 a, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen skulle indgå i dialog med den unge og forældrene om overvejelserne om overgangen, herunder overvejelserne om de konkrete temaer; den unges behov for indsats og støtte som følge af funktionsnedsættelsen eller den indgribende lidelse, uddannelse, beskæftigelse og forsørgelsesgrundlag, boligforhold, sociale forhold og øvrige relevante forhold, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 7.

Øvrige relevante forhold vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 2, i serviceloven eksempelvis kunne dreje sig om den unges netværk og relationer, fritidsliv og sundhedsmæssige forhold, som har betydning for den unges overgang til voksenlivet. Det vil i den forbindelse eksempelvis være relevant at overveje faktorer, der kan øge den enkelte unges oplevelse af livskvalitet og trivsel, herunder muligheden for at understøtte den unges vaner, interesser og netværk.

I det omfang det er relevant for den enkelte unge, vil det for eksempel kunne overvejes at give eller henvise til støtte til at skabe eller fastholde sociale relationer og venskaber eller deltage i fritidsaktiviteter. Det vil endvidere kunne overvejes, om det vil være relevant at give eller henvise til sundhedsmæssig vejledning, herunder vejledning om kost, motion eller seksualitet.

Herudover bør kommunalbestyrelsen i forbindelse med forberedelsen tilbyde en drøftelse med den unge og forældrene om forældrenes eventuelle fremtidige rolle i den unges dialog med myndighederne. I denne sammenhæng vil det i overensstemmelse med forarbejderne være relevant at orientere den unge og forældrene om reglerne vedrørende værgemål, fuldmagt og bisidder-rollen eller andre forhold, der findes relevante i det konkrete tilfælde.

Omfanget og tilrettelæggelsen af dialogen vil bero på de konkrete forhold samt på den unges og dennes families formåen/overskud til inddragelse og den unges og forældrenes egne ønsker om inddragelse. I dialogen bør kommunalbestyrelsen blandt andet være opmærksom på vigtigheden af, at den unge selv bliver inddraget og hørt. Dette vil ikke mindst være væsentligt i familier, hvor der

kan være uoverensstemmelse mellem forældrenes og den unges egne ønsker og vurderinger i forhold til den unges fremtid.

Idet overvejelserne omfatter forhold, som er reguleret efter forskellig lovgivning, vil der for den enkelte kommunalbestyrelse kunne være behov for, at forberedelsen varetages på tværs af kommunens forvaltninger og med inddragelse af personale med forskellige ekspertiseområder, kompetencer og fagligheder. Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen forholder sig til og eventuelt fastsætter nærmere interne retningslinjer og processer for tilrettelæggelsen på baggrund af forvaltningernes indretning.

De konkrete forhold, som er oplistet i det foreslåede stk. 2, vil altid skulle overvejes i forbindelse med forberedelsen.

Forpligtelsen til at igangsætte forberedelsen af overgangen til voksenlivet, når den unge fylder 16 år, vil kunne imødekommes via udfærdigelse af en ungeplan efter den foreslåede § 108. I givet fald vil det i overensstemmelse med forarbejderne være væsentligt, at kommunalbestyrelsen ved udfærdigelse af ungeplanen har overvejet alle relevante forhold i forbindelse med den unges overgang til voksenlivet i overensstemmelse med retningslinjerne i det foreslåede stk. 2.

Det foreslås med *stk. 3*, at forberedelsen af overgangen, jf. stk. 1 og 2, skal være afsluttet, således at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om den fremtidige indsats og støtte, og således at denne kan iværksættes, umiddelbart efter at den unge er fyldt 18 år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 19 a, stk. 3, i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen blive pålagt at påse, at forberedelsen afsluttes i så god tid, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om den fremtidige indsats og støtte, og således at denne vil kunne iværksættes umiddelbart efter den unge er fyldt 18 år.

Formålet med dette krav er i overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 3, i serviceloven at sikre en grundig og rettidig sagsbehandling som opfølgning på den forberedelse af overgangen til voksenlivet, som er iværksat i forbindelse med den unges 16 års fødselsdag, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 6. Ved at sikre dette kan kommunalbestyrelsen forebygge, at den unge kommer til at stå uden støtte i en periode i forbindelse med overgangen til voksenlivet.

Den konkrete vurdering af, hvordan dette sikres i forhold til den enkelte unge, vil dog i overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 3, i serviceloven kunne variere fra sag til sag, blandt andet afhængigt af hvilken indsats og støtte der konkret skal træffes afgørelse om og iværksættes for den enkelte, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 17 som fremsat, side 8.

Eksempelvis bør kommunalbestyrelsen typisk kunne træffe afgørelse om indsats og støtte i voksenlivet straks efter den unge er fyldt 18 år i de sager, hvor den unges hjælpebehov er enkelt og entydigt, eksempelvis fordi den unge alene har behov for fortsat at have adgang til et bestemt hjælpemiddel i voksenlivet, mens sagsbehandlingstiden må forventes at kunne være lidt længere i sager, hvor den unges behov er meget sammensatte og komplekse, og der derfor vil være behov for tilkendelse af indsatser og støtte efter en række forskellige bestemmelser i serviceloven og/eller anden lovgivning.

Vurderingen af, om der vil kunne træffes afgørelse om indsatser og støtte ind i voksenlivet straks efter den unge er fyldt 18 år, vil skulle tage afsæt i dialogen med den unge og forældrene samt i de overvejelser og vurderinger, som kommunalbestyrelsen har gennemført i forbindelse med den tværgående og helhedsorienterede forberedelse af overgangen. Den foreslåede forpligtelse til at sikre, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse, umiddelbart efter den unge er fyldt 18 år, indebærer dog i overensstemmelse med forarbejderne til § 19 a, stk. 3, også, at sagsbehandlingen efter serviceloven og/eller anden lovgivning aldrig må tage længere tid, end det er nødvendigt for at sikre en korrekt afgørelse i den enkelte unges sag.

Formålet med den foreslåede § 123 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om selve forberedelsen af overgangen til voksenlivet for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, herunder at forberedelsen skal foregå i dialog med den unge og dennes forældre, hvilke overvejelser der skal indgå, og hvornår den skal være afsluttet. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.14.1. – 3.14.3.

Til § 124

Det fremgår af § 50 a i serviceloven, at kommunerne i hver region skal oprette et børnehus, som skal anvendes til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for eller ved mistanke om overgreb. Det fremgår videre, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om børnehusene. Bestemmelsen foreslås videreført i barnets lov med redaktionelle ændringer.

Det foreslås derfor med bestemmelsen i § 124, at kommunalbestyrelserne i regionerne skal oprette et børnehus i hver region til udredning af et barns eller en ungs forhold, når barnet har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom. Det foreslås videre i *stk. 2*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om børnehusenes indretning, drift, finansiering og opgaver m.v.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der forsat skal være fysiske børnehuse i hver region. Såfremt geografiske forhold m.v. tilsiger det, kan der til et børnehus tilknyttes en eller flere

matrikler. Der er i dag oprettet to matrikler i tre regioner: Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Hovedstaden, med henblik på at sikre let tilgængelighed for børnene og de unge og deres familier.

Bestemmelsen indebærer videre, at kommunalbestyrelserne i hver region skal aftale nærmere herom kommunalbestyrelserne i forbindelse med aftalen om drift af børnehusene kan aftales, hvordan samarbejdet i børnehuset skal organiseres, og hvordan børnehuset skal samarbejde med de involverede kommuner og de involverede samarbejdspartnere, navnlig politiet og sundhedsvæsenet i regionen. Disse samarbejdspartner bør inddrages ved udarbejdelsen af aftalerne om børnehuset.

Lovforslagets § 124 indebærer, at den kommunale myndighedssagsbehandler fra barnets eller den unges handlekommune vil kunne få rådgivning, vejledning og bistand til løsningen af den konkrete sag og herunder i forhold til familiens situation af det faste personale i børnehuset. Den kommune, som driver et børnehus, er ansættelsesmyndighed for det faste personale i børnehuset.

Personalet i børnehuset inddrager øvrige relevante fagpersoner som eksempelvis politi og sundhedsvæsen efter behovet i den konkrete sag og sørger for, at myndighedernes udredninger og undersøgelser m.v. koordineres, så forløbet i børnehuset tilrettelægges efter barnets eller den unges behov og så skånsomt som muligt for barnet eller den unge. I tilfælde hvor barnet eller den unge har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, kan der inddrages fagpersoner med særlig ekspertise på dette område. De involverede myndigheder og fagpersoner samarbejder om hjælpen til barnet eller den unge og har mulighed for at dele oplysninger fra udredninger, undersøgelser og samtaler m.v., således at barnet eller den unge ikke skal fortælle hændelsesforløb m.v. gentagne gange, jf. også bemærkningerne til § 126.

Børnehuset skal dermed udgøre den fysiske ramme for samarbejdet mellem kommuner, sygehusvæsen og politi. Medarbejderne i børnehuset samarbejder således med en række faste eksterne samarbejdspartner, som inddrages efter behov i de konkrete sager. Det vil som oftest være den kommunale myndighedsrådgiver, politi, pædiater og/eller retsmedicinere.

Politiet deltager i den tværsektorielle koordinering af sagerne og anvender derudover børnehusene til afhøringer og videoafhøringer af barnet til brug i en politimæssig efterforskning. Hvis politiet vurderer, at der er grundlag for det, rekvireres desuden en retsmedicinsk undersøgelse til brug i den politimæssige efterforskning.

Det sundhedsfaglige personale, i form af en pædiater eller socialpædiater, deltager i den tværsektorielle koordinering af sagerne og foretager den indledende sundhedsfaglige udredning og vurdering af behov for eventuel sundhedsfaglig viderevisitation.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 3.16.1-3.16.3

Til § 125

Det fremgår af § 50 b i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal anvende børnehuset i regionen, til brug for den børnefaglige undersøgelse efter § 50 i sager, hvor et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller når der er mistanke om overgreb.

Bestemmelsen foreslås videreført i barnets lov med enkelte redaktionelle ændringer.

Det foreslås derfor med bestemmelsen i § 125, at når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller når der er mistanke herom, skal kommunalbestyrelsen til brug for børneudredningen efter lovens § 20, benytte det børnehus, kommunen er tilknyttet efter reglerne i § 124.

Den foreslåede bestemmelse i § 125, indebærer, at kommunalbestyrelsen skal foretage en udredning af barnets eller den unges forhold ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, med henblik på afklaring af barnets eller den unges behov for særlig støtte. Udredningen foretages som del af børneudredningen efter § 20 i barnets lov.

Målgruppen for børnehuse er børn og unge til og med 17 år, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom, samt deres nærmeste omsorgspersoner. I børnehusene håndteres som udgangspunkt sager, hvor overgrebet har en sådan karakter, at der er behov for et samarbejde mellem kommune, politi og sundhedsvæsen. Det vil som udgangspunkt være sager, hvor der er mistanke om strafbare forhold, og hvor der derfor er behov for en tværsektoriel indsats i sagen. Det beror på en konkret vurdering, hvorvidt der i tilfælde af overgreb på et barn eller en ung eller mistanke herom skal iværksættes en børneudredning efter lovens § 20. Hvis det er kommunalbestyrelsens vurdering, at der skal iværksættes en børneudredning, skal kommunalbestyrelsen i disse tilfælde benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 124. Eksempelvis vil sager om vold i nattelivet mellem to jævnaldrende således som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen for anvendelse af børnehuset. Det er underordnet, om overgrebet mod barnet netop er sket, eller om overgrebet er begået tilbage i tiden.

Når kommunalbestyrelsen vurderer, at der er behov for at benytte et børnehus til udredning af barnets eller den unges forhold, bør kommunalbestyrelsen forinden kontakte børnehuset med henblik på at advisere om den forestående sag samt modtage rådgivning og vejledning i forhold til den indledningsvise håndtering af sagen ud fra det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens konkrete situation. Vejledningen kan eksempelvis omhandle spørgsmål i forhold til, om forældrene bør følge med barnet eller den unge i børnehuset, og om barnet eller den unge har behov for akutte indsatser efter barnets lov. Det gælder særligt i tilfælde, hvor overgrebet er begået af forældre eller en omsorgsperson, hvor det kan være nødvendigt at foretage en akut anbringelse af barnet eller den unge.

I de tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt det i en konkret sag er relevant at lade barnet eller den unge blive udredt i børnehuset, eksempelvis fordi der er tale om en yderst vag mistanke, kan kommunalbestyrelsen kontakte børnehuset med henblik på at vurdere sagen sammen med

børnehusets faste personale og modtage rådgivning og vejledning fra personalet i forhold til, om barnet eller den unge bør udredes og undersøges i børnehuset.

I børnehuset foretages de nødvendige udredninger af barnets eller den unges forhold med henblik på at afdække barnets eller den unges behov for indsatser efter barnets lov. Da udredning og undersøgelse m.v. i børnehuset alene fokuserer på de forhold hos barnet eller den unge, der er relateret til overgrebet eller mistanken om overgrebet, er det fortsat påkrævet at foretage en samlet børneudredning. Børneudredningen gennemføres da i sammenhæng med forløbet i børnehuset. Oplysninger om barnets eller den unges forhold, der fremkommer under udredning eller undersøgelser i børnehuset, inddrages i den samlede vurdering af barnets eller den unges behov for støtte.

Udredning i børnehuset er et led i den samlede børneudredning efter § 20 af barnet eller den unge. Reglerne om gennemførelse af børneudredninger efter § 20 i barnets lov finder således også anvendelse på udredninger, der af de sociale myndigheder foretages i et børnehus.

Der vil være tilfælde, hvor et barn eller en ung udredes i et børnehus på baggrund af en mistanke, og hvor mistanken aldrig bliver be- eller afkræftet, og hvor politiet eksempelvis lukker straffesagen. I disse tilfælde kan barnet eller den unge fortsat have behov for støtte efter barnets lov, og det er derfor vigtigt, at den udredningen af barnets eller den unges forhold fortsættes, så der kan træffes de fornødne afgørelser om behovet for indsatser over for barnet eller den unge.

Der kan endvidere være tilfælde, hvor viden eller mistanke om overgreb mod et barn eller en ung først fremkommer nogen tid efter, at der er truffet afgørelse om en indsats over for barnet eller den unge. Det gælder eksempelvis i situationer, hvor barnet eller den unge er blevet anbragt og først efterfølgende beretter om overgreb. I disse tilfælde skal barnet eller den unge ligeledes henvises til en indsats i et børnehus. I sådanne sager vil der allerede foreligge en børneudredning efter § 20 samt en barnets plan eller ungeplan efter § 91 eller § 108. Imidlertid vil viden eller mistanke om overgreb udgøre nye oplysninger i sagen, hvorfor det kan være nødvendigt at udrede disse forhold sideløbende med indsatsen i børnehuset med henblik på at revurdere barnets samlede behov for indsatser.

Indsatsen i børnehuset er tilendebragt, når de involverede myndigheder har foretaget de nødvendige udredninger og undersøgelser m.v. samt når barnets eller den unges behov for støtte foranlediget af overgrebet er afdækket. Den nødvendige støtte til barnet eller den unge gives efter bestemmelserne i barnets lov herom. Det er barnets eller den unges handlekommune, der har kompetence til at træffe afgørelse om foranstaltninger på baggrund af den udredning af barnets eller den unges forhold, der er foretaget i børnehuset. Kommunalbestyrelsen i barnets handlekommune bevarer således myndighedsansvaret i forhold til barnet eller den unge under hele forløbet i børnehuset.

En myndighedssagsbehandler fra barnets eller den unges handlekommune skal følge barnet eller den unge i børnehuset og deltage i forløbet heri. I løsningen af den konkrete sag indgår

sagsbehandleren i praksis som en del af børnehusteamet. Ved gennemførelse af udredninger, som ikke henhører under andre myndigheder, har sagsbehandleren fortsat ansvar for at foretage de nødvendige vurderinger og beslutninger under vejledning, rådgivning og bistand fra personalet i børnehuset. Myndighedssagsbehandleren kan vælge at lade sig bistå af børnehusets personale i gennemførelsen af konkrete sagsskridt. Det kan eksempelvis være hensigtsmæssigt i forhold til gennemførelse af samtaler med barnet eller den unge, hvis sagsbehandleren finder det vanskeligt at tale med barnet eller den unge om selve overgrebet eller forhold der relaterer sig hertil. Myndighedssagsbehandleren bevarer dog sit myndighedsansvar og skal derfor altid forestå de konkrete sagsskridt, således at sagsbehandleren efterfølgende selvstændigt kan vurdere barnets eller den unges behov for støtte.

Undersøgelse i et børnehus er ikke en indsats eller et tilbud i barnets lovs forstand, og derfor er kommunernes anvendelse af børnehuset ikke omfattet af det grundlæggende princip i barnets lov om, at tilbud finansieres ved takstbetaling af de visiterende kommuner. Den foreslåede § 195 om takster finder således ikke anvendelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 3.16.1-3.16.3

Til § 126

Det fremgår af § 50 c i serviceloven, at de myndigheder, der inddrages under behandlingen af sag, hvor et børnehus benyttes, kan udveksle oplysninger i den konkrete sag. Bestemmelsen omfatter fagpersoner og myndigheder, der er involveret i en sag, hvor et børnehus benyttes, herunder den kommunale myndighedssagsbehandler fra barnets eller den unges handlekommune, politiet og sundhedsmyndigheder i form af lægefagligt personale, sygeplejersker m.v. Endvidere omfatter bestemmelsen det faste personale i børnehuset.

Bestemmelsen foreslås videreført uændret i barnets lov.

Det foreslås derfor med bestemmelsen i § 126, at personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden og sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området udsatte børn og unge under behandlingen af en sag i børnehuset indbyrdes kan udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

Bestemmelsen medfører, at oplysningerne i en konkret sag kan udveksles op til, at et barn eller en ung undersøges i børnehuset, under forløbet i børnehuset og efter forløbet i børnehuset, når udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling. Derudover kan der i den konkrete sag foretages udveksling af oplysninger som led i erfaringsudveksling og etablering af fælles vidensgrundlag myndighederne imellem.

De oplysninger, der efter bestemmelsen må udveksles, omfatter oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, herunder oplysninger om helbredsmæssige forhold og væsentlige sociale problemer. Derudover kan der ske udveksling af oplysninger om barnets eller den unges tilstand som eksempelvis barnets eller den unges fortælling om hændelsesforløb, psykiske traumer, fysiske skader m.v. Endvidere kan der ske udveksling af oplysninger i forhold til, hvilke undersøgelser og sagsskridt, de involverede myndigheder og fagpersoner vurderer, er nødvendige i den konkrete sag, således at myndighedernes indsatser kan koordineres, og der kan samarbejdes om indsatsen over for barnet eller den unge.

Oplysninger, det kan være relevant at udveksle, kan eksempelvis være oplysninger fra videoafhøring af barnet eller den unge. Her kan der være behov for, at politiet videregiver barnets eller den unges oplevelse af hændelsesforløbet til eksempelvis børnehusets faste personale, der yder krisestøtte og psykologbehandling til barnet eller den unge. Der kan ligeledes være behov for, at oplysninger om resultater af undersøgelser og behandlinger foretaget i sundhedsvæsenet videregives til de øvrige involverede fagpersoner.

Derudover kan børnehusets faste personale i forbindelse med, at der ydes krisestøtte og psykologbehandling til barnet eller den unge få beretninger fra barnet eller den unge, indsigt i traumer m.v., som er relevante at videregive til øvrige fagpersoner, der er involveret i sagen. Muligheden for at udveksle oplysninger kan benyttes af hensyn til barnet eller den unge med henblik på at beskytte barnet eller den unge og yde en skånsom indsats, der belaster barnet eller den unge mindst muligt. Det er herunder vigtigt, at barnet eller den unge skånes fra gentagne gange at skulle videregive de relevante oplysninger. Muligheden kan endvidere benyttes af hensyn til fyldestgørende at afdække barnets eller den unges situation og behov med henblik på at kunne yde barnet eller den unge en hjælp og støtte, der imødekommer barnets eller den unges behov.

Hjemlen kan således benyttes til, at fagpersoner og myndigheder, der er involveret i en konkret sag i et børnehus, kan opbygge et fælles vidensgrundlag i sagen, og dermed kan samarbejde og koordinere sine indsatser hensigtsmæssigt med henblik på, at barnet eller den unge kan få afdækket sine behov og modtage en højt kvalificeret og helhedsorienteret indsats og støtte.

Bestemmelsen i den foreslåede § 126 c giver børnehuset og de involverede myndigheder mulighed for at udveksle private oplysninger også i de tilfælde, hvor det ikke vurderes muligt eller hensigtsmæssigt at opnå samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år.

Den foreslåede bestemmelse indeholder en fravigelse af forvaltningslovens og sundhedslovens regler om tavshedspligt samt af reglerne i databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen om behandling af personoplysninger, idet der efter bestemmelsen kan videregives følsomme personoplysninger, herunder sundhedsoplysninger, uden den pågældendes samtykke.

De oplysninger, der kan udveksles, kan være oplysninger om helt private forhold, herunder strafbare forhold hos barnet eller barnets familie, sociale problemer, sundhedsoplysninger og herunder oplysninger om fysiske eller psykiske traumer mv.

Den foreslåede § 126 medfører således, at databeskyttelsesforordningen, herunder artikel 5-10, og databeskyttelsesloven, herunder §§ 5-10, ikke regulerer videregivelse af oplysninger mellem fagpersoner og myndigheder og i situationer omfattet af de foreslåede bestemmelse i § 126. Oplysninger der er omfattet af § 126 kan således videregives uden samtykke fra den registrerede.

De oplysninger, der kan videregives mellem de omtalte fagpersoner og myndigheder kan således ske til varetagelse af andre formål, end oplysningerne oprindeligt er indsamlet. Videregivelsen af disse oplysninger kan kun ske, hvis betingelserne i artikel 6, stk. 4, jf. artikel 23, i databeskyttelsesforordningen er opfyldte. Dette er tilfældet, da videregivelsen af oplysningerne sker med henblik på at varetage barnets bedste og dermed beskyttelsen af barnets rettigheder og frihedsrettigheder.

Den foreslåede bestemmelse i § 126 medfører ikke indskrænkninger i den registreredes rettigheder efter kapitel III i forordningen, der bl.a. indeholder regler om den dataansvarliges oplysningspligt over for den registrerede og den registreredes rettigheder efter artikel 15-23 i databeskyttelsesforordningen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 3.16.1 -3.16.3.

Til § 127

Det fremgår af § 54 a i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilknytte en koordinator til unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a. Koordinatoren skal være tilknyttet gennem hele forløbet og være den unges rådgiver, sikre sammenhængen i ungdomssanktionens faser og afholde møder med den unge, forældrene og andre relevante parter med henblik på at fastholde de målsætninger, der er fastlagt i handleplanen, jf. § 140.

Det fremgår af § 74 a, stk. 1, i straffeloven, at hvis en person, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 18 år, har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, kan retten bestemme, at den pågældende skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af to års varighed, hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser (ungdomssanktion).

En ungdomssanktion består typisk af tre faser, herunder et indledende ophold i en sikret afdeling (første fase), et ophold i en døgninstitution eller et egnet opholdssted (anden fase), og en periode i ambulant regi med tilsyn af de sociale myndigheder (tredje fase).

Det fremgår af § 140, stk. 2, 3. pkt., i serviceloven, at handleplanen, der skal udarbejdes efter § 140, stk. 1, i serviceloven, i forhold til de problemer, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50, skal indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. servicelovens § 46. Herudover skal handleplanen efter § 140, stk. 2, 4. pkt., for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilknytte en koordinator til unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 54 a, 1. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 54 a, vil den unge skulle have tilknyttet en koordinator i perioden for hele ungdomssanktionen, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 6569-6970.

Det overordnede formål med bestemmelsen vil være at styrke indholdet af ungdomssanktionen, således at unge, der er undergivet en ungdomssanktion, kommer ud af kriminalitet og efterfølgende kan vende tilbage til et normalt liv. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 54 a, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 6566.

Formålet med at tilknytte en koordinator vil være at sikre sammenhæng i de tre faser, og at den unge har én gennemgående voksen i hele perioden. Dette betyder samtidig, at der er en voksen, som kender den unge og kan støtte den unge i den tredje fase, hvor den unge skal lære at klare sig selv. Koordinatoren vil så vidt muligt skulle være en, den unge kender i forvejen, og kan f.eks. være en ansat fra et af de anbringelsessteder, hvor den unge er anbragt, en ansat fra f.eks. skole eller fritidsaktiviteter, eller en person som kommunen udpeger. Ved valg af koordinator bør der lægges vægt på, at vedkommende har mulighed for at følge den unge gennem hele ungdomssanktionen. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til § 54 a, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 6566.

Det foreslås med *stk. 2*, at koordinatoren skal være tilknyttet gennem hele forløbet og være den unges rådgiver, sikre sammenhængen i sanktionens faser og afholde møder med den unge, forældrene og andre relevante parter med henblik på at fastholde de målsætninger, der er fastlagt i barnets plan, jf. § 91, ungeplanen, jf. § 108, eller den helhedsorienterede plan, jf. § 110.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 54 a, 2. pkt., i serviceloven, dog med den ændring, at barnets plan og ungeplanen træder i stedet for handleplanen. Det præciseres samtidigt, at målsætningerne ligeledes kan være fastlagt i den helhedsorienterede plan.

At den unge vil skulle have tilknyttet en koordinator gennem hele forløbet vil i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende bestemmelse i § 54 a, 2. pkt., i serviceloven betyde, at der vil skulle være en koordinator udpeget, når kommunen indstiller en ung til en ungdomssanktion, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 6569-6970. Koordinatoren vil i overensstemmelse med forarbejderne både skulle fungere som kontaktperson/personlig rådgiver for den unge, koordinere indsatsen i de tre faser i sanktionen og sikre, at den unge, forældrene og andre relevante parter inddrages i udformningen af og ansvarliggøres i forhold til de målsætninger, der vil blive opstillet i barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan.

For at sikre sammenhængen mellem de tre faser i sanktionen vil det være afgørende, at den unge har én gennemgående voksen i hele perioden. Dette vil samtidig betyde, at der vil være en voksen, som kender den unge og kan støtte den unge i den tredje fase, hvor den unge skal lære at klare sig selv. Inddragelsen af den unge, forældrene, sagsbehandler og andre relevante parter vil skulle ske gennem afholdelse af gennemsnitligt fem netværksmøder i løbet af de to år, som sanktionen skal vare. Afholdelse af netværksmøder vil specielt være relevant i starten af sanktionen og i forbindelse med overgangen mellem faserne, hvor repræsentanter fra anbringelsesstederne vil få muligheder for at samle op på, hvor langt man er nået i forhold til målsætninger for indsatsen i barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan og videregive relevante oplysninger fra den ene fase til den næste fase. Netværksmøderne vil kunne bruges til at følge op på og give input i forhold til barnets plan, ungeplanen eller den helhedsorienterede plan.

Det forudsættes, at den unge under opholdet på anbringelsesstedet i første og anden fase vil blive støttet af personalet på anbringelsesstedet, hvorfor behovet for, at koordinatoren fungerer som kontaktperson i disse faser, vil være mindre end i den tredje fase, hvor den unge ikke længere er anbragt.

For at sikre at koordinatorene er klar over deres rolle og har forudsætninger for at afholde netværksmøderne, vil det være hensigten, at de vil skulle deltage i et kortere kursus som forudsætning for at varetage opgaverne og som led i ansættelsen.

Socialstyrelsen vil skulle forestå uddannelsen samt bistå med rådgivning og vejledning til koordinatorene i forbindelse med spørgsmål og problemer.

Selvom den unge vil få tilknyttet en koordinator, som vil skulle fastholde sammenhængen i de tre faser i sanktionen, vil det fortsat være kommunalbestyrelsen, som vil have ansvaret for at sikre sammenhængen mellem de tre faser samt ansvaret for at træffe afgørelser i henhold til afviklingen af ungdomssanktionen og evt. yde støtte via barnets lov. Der bør derfor være en tæt kontakt og samarbejde mellem den unges sagsbehandler og koordinator.

Formålet med § 127 er således, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at der skal tilknyttes en koordinator til en ung, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a. Det skal også fastsættes, hvor længe koordinatoren skal være tilknyttet og hvad dennes opgaver er. Der er

ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås bestemmelsen ændret således, at barnets plan og ungeplanen træder i stedet for handleplanen, og ligeledes præciseres det, at den unge kan have udarbejdet en helhedsorienteret plan. Der henvises i denne forbindelse til bemærkningerne til lovforslagets §§ 91-92. Endvidere foreslås opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.17.1 – 3.17.3.

Til § 128

Det fremgår af § 140, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. servicelovens §§ 52, 76 og 76 a. Det fremgår af § 140, stk. 2, 3. pkt., i serviceloven, at handleplanen, der skal udarbejdes efter § 140, stk. 1, i serviceloven, i forhold til de problemer, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50, skal indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. servicelovens § 46. Herudover skal handleplanen efter § 140, stk. 2, 4. pkt., for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse.

Det fremgår af § 140, stk. 4, i serviceloven, at for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal handleplanen indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Det fremgår af § 74 a, stk. 1, i straffeloven, at hvis en person, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 18 år, har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, kan retten bestemme, at den pågældende skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af to års varighed, hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser (ungdomssanktion).

En ungdomssanktion består typisk af tre faser, herunder et indledende ophold i en sikret afdeling (første fase), et ophold i en døgninstitution eller et egnet opholdssted (anden fase) og en periode i ambulant regi med tilsyn af de sociale myndigheder (tredje fase).

Det foreslås med bestemmelsen i § 128, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en barnets plan, jf. § 91, eller en ungeplan, jf. § 108, for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a. Barnets plan eller ungeplanen skal indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 140, stk. 4, i serviceloven, idet barnets plan og ungeplanen træder i stedet for handleplanen. Der henvises i denne forbindelse til bemærkningerne til lovforslagets §§ 91, 92, 108 og 109.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 140, stk. 4, vil barnets plan eller ungeplanen for unge, der er idømt en ungdomssanktion, som omfatter et to årigt struktureret socialpædagogisk behandlingsforløb, skulle indeholde en konkret plan for, hvordan den unge i løbet af ungdomssanktionen og senest ved afslutningen af den tredje fase kommer i gang med en uddannelse eller i beskæftigelse, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 6572.

Barnets plan eller ungeplanen vil tillige i overensstemmelse med forarbejderne til § 140, stk. 4, i serviceloven skulle opstille mål og delmål for, hvordan disse mål nås. Kravet om at barnets plan eller ungeplanen for unge, der er idømt en ungdomssanktion, vil skulle forholde sig til uddannelse og beskæftigelse, vil ikke erstatte kravene til barnets plan, jf. §§ 91-92 eller ungeplanen jf. §§ 108-109, men vil supplere disse.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 140, stk. 4, i serviceloven af barnets plan eller ungeplanen skulle fremgå, hvordan man i de enkelte faser arbejder hen mod at forbedre den unges faglige og praktiske forudsætninger, således at den unge kan forbedre sine grundlæggende faglige og sproglige færdigheder, forberede sig på eller gå i gang med en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Det følger af lov om kommunal indsats for unge under 25 år, at kommunalbestyrelsen skal vejlede unge under 25 år om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. Ud over at vejledningen skal gives til elever i folkeskolens 7.-9. klasse og til elever, der følger folkeskolens 10. klasse, skal vejledningen gives til unge under 25 år med bopæl eller længerevarende ophold i kommunen, når de pågældende hverken er i fuldtidsbeskæftigelse eller i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse, efter af de har forladt grundskolen, 10. klasse eller forberedende grunduddannelse.

Andre unge under 25 år skal have vejledning, hvis de henvender sig herom. Endvidere kan kommunalbestyrelsen efter anmodning fra jobcentret yde vejledning til unge under 30 år, der har fået uddannelsespålæg, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Den vejledning, der skal gives efter grundskolen og 10. klasse omfatter gruppevejledning og individuel vejledning samt bistand til at løse praktiske problemer i forbindelse med den unges bestræbelser på at begynde på en uddannelse eller komme i beskæftigelse. Hvis det ikke er muligt for kommunalbestyrelsen (den kommunale ungeindsats) at komme i kontakt med den unge skriftligt, elektronisk eller telefonisk, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der rettes personlig henvendelse til den unge.

Formålet med § 128 er, at det også efter barnets lov fastsættes, at ungeplanen skal indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt kommer i beskæftigelse eller i uddannelse. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås det, at barnets plan og ungeplanen vil træde i stedet for handleplanen. Endvidere

foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden. Der henvises i denne forbindelse til bemærkningerne til lovforslagets §§ 91, 92, 108 og 109.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.17.1. – 3.17.3.

Til § 129

Det fremgår af § 70, stk. 3, i serviceloven, at for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal vurdering og revision af handleplanen eller den helhedsorienterede plan og indsats særligt vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse. Det skal senest i forbindelse med den første vurdering konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen.

Det fremgår af § 74 a, stk. 1, i straffeloven, at hvis en person, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 18 år, har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, kan retten bestemme, at den pågældende skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af to års varighed, hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser (ungdomssanktion).

Det foreslås med *stk. 1*, at for unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal vurdering og revision af barnets plan eller ungeplanen og indsatsen særligt vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 70, stk. 3, 1. pkt., i serviceloven, dog med den ændring, at barnets plan og ungeplanen træder i stedet for handleplanen.

I overensstemmelse med forarbejderne vil der ved eventuel vurdering og revision, når det drejer sig om unge, idømt en ungdomssanktion, skulle tages særligt stilling til målene om uddannelse og beskæftigelse.

Kommunalbestyrelsen vil efter den foreslåede § 95, stk. 1, løbende skulle følge op på den unges trivsel og udvikling, når der er iværksat en indsats over for den unge, jf. de foreslåede §§ 32, 46 og 46.

Kommunalbestyrelsen vil efter den foreslåede § 95, stk. 2, skulle følge op første gang, når afklaringen eller udredningen af barnets behov er afsluttet, eller senest tre måneder efter iværksættelsen af indsatsen, jf. de foreslåede bestemmelser i § 91 om barnets plan og § 108 om ungeplanen.

Tidsfristen på tre måneder er en videreførelse af gældende ret, idet kommunalbestyrelsen allerede i dag også over for unge, der er idømt en ungdomssanktion, er forpligtet til at følge op senest tre

måneder efter, der er iværksat en indsats, hvilket er i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 70, stk. 1, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 6570.

Kommunalbestyrelsen vil efter den foreslåede § 95, stk. 4, i forbindelse med den løbende opfølgning, jf. § 95, stk. 1, skulle vurdere, om indsatsen skal justeres, eller om der er behov for yderligere afklaring eller udredning af den unges behov jf. de foreslåede §§ 19-22.

Kommunalbestyrelsen vil desuden løbende skulle tage stilling til tilrettelæggelsen af opfølgningen og vil løbende skulle vurdere, om der er behov for at udarbejde eller revidere ungeplanen, jf. § 108. Der henvises i denne forbindelse til bemærkningerne til lovforslagets §§ 95 og 108.

Det foreslås med *stk. 2*, at det senest i forbindelse med den første vurdering af planen skal konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 70, stk. 3, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 70, stk. 3, 2. pkt., vil det senest i forbindelse med den vurdering, der foretages inden for de første tre måneder, skulle konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 6570.

Ved denne vurdering af barnets plan, jf. den foreslåede § 91, eller ungeplanen, jf. den foreslåede § 108, og indsats vil kommunen således i overensstemmelse med forarbejderne skulle sikre, at ungeplanen indeholder konkrete mål for, hvordan der skal arbejdes hen imod, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse. At det vil skulle konkretiseres, hvordan målene om uddannelse og beskæftigelse nås, vil betyde, at det vil skulle beskrives konkret, hvilke aktiviteter og tiltag der skal gennemføres for at sikre, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse.

I nogle tilfælde vil barnets plan eller ungeplanen allerede fra starten kunne indeholde en sådan konkretisering af indsatsen. I de tilfælde, hvor det fra starten kun er muligt at beskrive mere overordnede mål, vil konkretiseringen i overensstemmelse med forarbejderne til § 70, stk. 3, i serviceloven således skulle ske senest inden for de første tre måneder.

Vurderingen af indsatsen og barnets plan og/eller ungeplanen vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 70, stk. 3, med fordel kunne knyttes sammen med afholdelse af netværksmøder efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 127, idet netværksmøderne vil kunne bruges til at følge op på, om de opstillede målsætninger er nået, og om der i den forbindelse er behov for at justere eller ændre målsætningerne. Ved at bruge netværksmøderne til at vurdere indsatsen og barnets plan og/eller ungeplanen, vil man samtidig kunne trække på den viden og de observationer, som anbringelsesstedet har gjort sig i den daglige kontakt med den unge.

Formålet med § 129 er således, at det også efter barnets lov fastsættes nærmere, at barnets plan og ungeplanen vil skulle indeholde, hvordan den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse, og hvornår det senest vil skulle konkretiseres. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås det, at barnets plan og ungeplanen vil træde i stedet for handleplanen, og der foreslås en opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.17.1 – 3.17.3.

Til § 130

Det fremgår af § 57 c, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen, senest 7 dage efter den har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, skal indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd med henblik på drøftelse af behov for iværksættelse af foranstaltninger.

Det fremgår videre af § 57 c, stk. 2, i serviceloven, at modtager kommunalbestyrelsen inden for et år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. § 57 c, stk. 1, dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at iværksætte eller ændre foranstaltninger.

Det fremgår af § 57 c, stk. 3, i serviceloven, at bestemmelsens stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. dog bestemmelsens stk. 4.

Det fremgår således af § 57 c, stk. 4, i serviceloven, at bestemmelsens stk. 1 og 2 finder anvendelse i sager, som afvises af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal senest syv dage efter modtagelse af sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde til netværkssamråd efter § 57 c, stk. 1, i serviceloven. Ved indførelsen af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet medførte det, at ansvaret for at behandle sager om børn og unge omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence blev løftet væk fra kommunerne og over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det fremgår af § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet afviser en sag, hvis nævnet finder, at barnet eller den unge ikke opfylder betingelserne i lovens § 2, stk. 2. Nævnet afviser endvidere en sag, hvis den unge fylder 18 år senest en måned efter sagens behandling i nævnet.

Det fremgår af § 2, stk. 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at loven tillige finder anvendelse for børn og unge i alderen 10 til 14 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark, og som er mistænkt for personfarlig kriminalitet eller mistænkt for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1334 af 9. december 2019, lov om våben og eksplosivstoffer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1736 af 26. august 2021 (våbenloven) eller lov om knive og blankvåben m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 376 af 27. april 2016 (knivloven), og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen, senest syv dage efter den har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, skal indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd med henblik på drøftelse af behov for iværksættelse af indsatser for den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 57 c, stk. 1, i serviceloven, dog med den ændring at foranstaltninger erstattes af indsatser.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen vil skulle indkalde en ung under 18 år, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd, senest syv dage efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget dokumentation fra politiet om, at den unge under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet.

Formålet med netværkssamrådet vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 c, stk. 1, i serviceloven være at sikre, at der i disse tilfælde iværksættes en planlagt og kontrolleret indsats, med henblik på at forpligte den unge, forældremyndighedsindehaveren, netværket og andre relevante fagpersoner på en indsats, der skal hjælpe den unge ud af kriminalitet, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 169 som fremsat, side 12.

Hermed vil forældremyndighedsindehaverens og de relevante fagpersoners ansvar for den unge blive fastholdt, samtidig med at den unge stilles til ansvar for sine handlinger. Der vil i overensstemmelse med forarbejderne ikke være tale om juridisk forpligtende aftaler, men om aftaler, hvor alle involverede parter gensidigt beslutter at ville støtte den unge.

Fristen på syv dage vil have til formål at signalere over for den unge og familien, at der vil blive reageret hurtigt på kriminaliteten. Mødet vil skulle blive afholdt snarest herefter med henblik på at sikre, at der hurtigst muligt skabes grundlag for at iværksætte en indsats over for den unge. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 169 som fremsat, side 12.

Begrebet alvorlig kriminalitet vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 c, stk. 1, omfatte eksempelvis vold, voldtægt, røveri, grovere former for hærværk og tyveri samt forsøg på sådanne forbrydelser.

Unge, der er idømt ungdomssanktion, som følge af at de har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, vil allerede være inde i et fast struktureret forløb, og de vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 c, stk. 1, i serviceloven på den baggrund ikke være en del af målgruppen for netværkssamråd, da netværkssamråd vil være for unge, der blot er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet.

Dokumentation fra politiet vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 c, stk. 1, i serviceloven kunne være politiets underretninger til kommunen om børn og unges kriminalitet via ungelister. Ungelisterne omfatter unge, som politiet er bekymret for af forskellige årsager, men det vil i denne sammenhæng alene være de unge, som politiet mistænker for at have begået alvorlig kriminalitet, der er omfattet. Dokumentationen fra politiet vil være et udgangspunkt for aktivt at inddrage den unge og forældrene i sagen ved at indkalde dem til et netværkssamråd, da underretningen i sig selv udgør et grundlag for bekymring for den unges udvikling og behov for særlig støtte. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 169 som fremsat, side 12.

Med fagpersoner henvises i overensstemmelse med forarbejderne til de relevante fagpersoner, som i kraft af deres stilling og deres kendskab til den unge vil kunne bidrage til at bakke op om og kvalificere indsatsen. Det vil bl.a. være afgørende, at der indkaldes en repræsentant fra den unges skole eller uddannelsessted, da den unges skolegang vil være et væsentligt element i den unges vej ud af kriminalitet. Herudover vil der kunne indkaldes andre personer, hvis det vurderes formålstjeneligt.

Selve afholdelsen af netværkssamrådet vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 c, stk. 1, ikke forudsætte indhentelse af samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, og der kan ikke klages herover, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 169 som fremsat, side 12. I praksis vil det dog være centralt, at den unge og familien frivilligt deltager i netværkssamrådet, fordi de oplever det som en god idé. Et tæt samarbejde vil skulle sikre, at netværkssamrådet fører til tiltag, som den unge og familien støtter op om og ser som hjælpsomme i forhold til at få den unge på rette spor.

Der vil således ikke være direkte reaktionsmuligheder i det sociale system, hvis den unge og familien udebliver fra netværkssamrådet. I sådanne situationer vil kommunen i stedet skulle vurdere, om der er behov for yderligere indsatser efter barnets lov.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis kommunalbestyrelsen inden for et år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 130, stk. 1, modtager dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen

uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at iværksætte eller ændre indsatsen for den unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 57 c, stk. 2, i serviceloven, dog med den ændring, at foranstaltninger erstattes med indsatser.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 c, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen kun skulle afholde netværkssamråd med den unge én gang inden for en kortere periode, uanset om den unge skulle have begået gentagen alvorlig kriminalitet, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 169 som fremsat, side 13.

Hvis den unge igen begår kriminalitet inden for en kortere periode, vil kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med forarbejderne i stedet være forpligtet til at vurdere, om der er behov for at iværksætte eller ændre indsatsen, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 8 som fremsat, side 9. Såfremt det første netværkssamråd medfører, at kommunalbestyrelsen iværksætter indsatser efter de foreslåede bestemmelser i §§ 32 og 46, vil kommunalbestyrelsen være forpligtet til at tage stilling til, om der skal udarbejdes en barnets plan eller en ungeplan, jf. de foreslåede §§ 91 og 108. Hvis kommunalbestyrelsen inden for et år modtager dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet, vil kommunalbestyrelsen i dette tilfælde skulle vurdere, om der er behov for at iværksætte andre eller nye indsatser efter de foreslåede § 32 og § 46, og herved vil kommunalbestyrelsen også skulle beslutte at revidere den plan, der allerede er udarbejdet, jf. den foreslåede § 95, stk. 4, 2. pkt.

Hvis det første netværkssamråd ikke medfører, at kommunalbestyrelsen iværksætter indsatser efter de foreslåede §§ 32 og 46, vil kommunalbestyrelsen i forbindelse med forarbejderne til servicelovens § 57 c, stk. 2, ikke være forpligtet til at tage stilling til, om der skal udarbejdes en barnets plan eller en ungeplan, jf. de foreslåede §§ 91 og 108, eller en helhedsorienteret plan efter den foreslåede § 110, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 8 som fremsat, side 9.

Det foreslås med *stk. 3*, at de foreslåede bestemmelser i § 130, stk. 1 og 2, ikke finder anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet afviser sagen, jf. § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal kommunalbestyrelsen dog senest 7 dage efter modtagelse af sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde til netværkssamråd efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse med sproglige ændringer af § 57 c, stk. 3 og 4, i serviceloven, idet det foreslås at samle stk. 3 og 4 i et stykke og slette stk. 4, 1. pkt.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 c, stk. 3, vil målgruppen for netværkssamråd i vidt omfang være den samme gruppe, som vil være omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 85 som fremsat, side 59.

Det foreslås dermed, at de foreslåede § 130, stk. 1 og 2, ikke vil skulle finde anvendelse for børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Dette vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 c, stk. 3, indebære, at der ikke vil skulle afholdes netværkssamråd for børn og unge omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Ungdomskriminalitetsnævnets behandling af sagen vil træde i stedet for afholdelsen af et netværkssamråd og kommunalbestyrelsens vurdering af, om der skal iværksættes eller ændres indsatser, som skal modvirke yderligere kriminalitet.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 c, stk. 4, 1. pkt., vil udgangspunktet i den foreslåede § 130, stk. 3, blive fraveget i de situationer, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet afviser en sag efter § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 85 som fremsat, side 60. Ungdomskriminalitetsnævnet vil bl.a. afvise en henvist sag, hvis barnet eller den unge ikke opfylder betingelserne for nævnets behandling af sagen, herunder f.eks. ikke opfylder kravene til alder eller kriminel adfærd efter § 2 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 c, stk. 4, 2. pkt., vil kommunalbestyrelsen senest syv dage efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet, skulle indkalde den unge, den unges forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 85 som fremsat, side 60.

Fristen på syv dage vil i overensstemmelse med forarbejderne have til formål at signalere over for barnet eller den unge, at der reageres hurtigt på mistanke om alvorlig kriminalitet. Netværkssamrådet vil skulle afholdes snarest efter indkaldelsen, så der hurtigst muligt skabes grundlag for at iværksætte en indsats for barnet eller den unge.

Formålet med § 130 er, at det også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om netværkssamråd, herunder hvornår der senest skal indkaldes til et netværkssamråd, hvordan kommunalbestyrelsen skal forholde sig, hvis kommunalbestyrelsen inden for et år efter afholdelsen af netværkssamrådet, modtager dokumentation fra politiet om mistanke om ny kriminalitet, og hvorvidt Ungdomskriminalitetsnævnet har kompetence i stedet for kommunalbestyrelsen. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.17.1 – 3.17.3.

Til § 131

Det fremgår af § 57 d, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med løsladelse skal give unge under 18 år, der har afsonet frihedsstraf eller været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, et tilbud om udslusning. Tilbuddet om udslusning skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen og have en varighed på mindst seks måneder efter løsladelsen. Tilbuddet skal som minimum have et omfang svarende til en kontaktperson efter § 52, stk. 3, nr. 6, i serviceloven.

Det fremgår af § 52, stk. 3, nr. 6, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp i form af udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med løsladelse skal give unge under 18 år, der har afsonet frihedsstraf eller været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, et tilbud om udslusning.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 57 d, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, dog således at det præciseres, at unge der opholder sig på særligt sikrede afdelinger også er omfattet af bestemmelsen.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen skulle give en ung under 18 år, der har afsonet en frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, i forbindelse med løsladelse, et tilbud om udslusning. Udslusningen vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven kunne være i form af en kontaktperson, en mentor, et gruppeforløb eller andet, der vil kunne lette den unges overgang til et selvstændigt voksenliv, jf.

Folketingstidende 2009-10, tillæg A, side 13. Udslusningsordningen vil bl.a. kunne støtte og hjælpe den unge med, hvor det er relevant, at finde bolig, skabe sig en struktureret hverdag, finde uddannelse eller arbejde, administrere sin økonomi, styrke sit netværk og finde fritidstilbud.

Målgruppen vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 1, 1. pkt., være unge, der løslades efter ophold i åbent eller lukket anbringelsessted i socialt regi, arresthus eller fængsel i forbindelse med varetægtsfængsling, anbringelse i varetægtssurrogat eller afsoning af straf. Det vil dermed være sikret, at alle unge omfattet af målgruppen vil få et tilbud om udslusning, når de løslades, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 166 som fremsat, side 14.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 d, stk. 1, 1. pkt., ikke være en forudsætning for tilbuddet om udslusning, at kommunen har udarbejdet de foreslåede afdækninger eller udredninger i §§ 19 og 20 eller en ungeplan efter den foreslåede § 108, stk. 1.

Allerede mens den unge opholder sig på en sikret døgninstitution, herunder også på en særligt sikrede afdeling, vil det i overensstemmelse med forarbejderne være vigtigt at sætte fokus på uddannelse. Unge på sikrede døgninstitutioner er omfattet af undervisningspligten efter folkeskoleloven, herunder også reglerne om specialundervisning, og vil skulle have tilbudt skolegang, som er tilpasset deres behov, mens de opholder sig på en sikret døgninstitution.

Unge, der opholder sig på særligt sikrede afdelinger, vil således også skulle tilbydes udslusning, hvilket ikke tidligere har været præciseret.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 57 d, stk. 1, 1. pkt., vil det med bestemmelsen blive sikret, at alle unge vil få ret til et tilbud om udslusning, når de løslades, uanset om de har behov for støttende indsatser eller anbringelse efter reglerne i de foreslåede § 32 og § 46.

Det foreslås med *stk. 2*, at tilbuddet om udslusning så vidt muligt skal etableres inden løsladelsen og have en varighed på mindst seks måneder efter løsladelsen. Tilbuddet skal som minimum svare til en kontaktpersonordning efter § 32, stk. 1, nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 57 d, stk. 1, 2. og 3. pkt., i serviceloven.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at tilbuddet om udslusning så vidt muligt vil skulle etableres inden løsladelsen.

Formålet med at få tilbuddet etableret inden løsladelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven være at sikre, at de nødvendige sagsbehandlingsskridt og praktiske forhold er på plads så hurtigt som muligt, så den unge ikke vil stå uden relevant støtte på tidspunktet for løsladelsen, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 166 som fremsat, side 14.

I nogle tilfælde vil det være vanskeligt at nå at etablere udslusningen inden løsladelsen, f.eks. i forbindelse med kortvarige varetægtsfængslinger eller kortvarige anbringelser i varetægtssurrogat. Det må dog forventes, at det altid vil være muligt at etablere udslusningen før løsladelsen, når der er tale om løsladelse fra afsoning, længerevarende varetægtsfængslinger eller længerevarende anbringelser i varetægtssurrogat.

Tilbuddet om udslusning bør i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 1, i serviceloven indgå som led i barnets plan eller den ungeplan, kommunerne vil have pligt til at tage stilling til, om en plan skal udarbejdes efter de foreslåede §§ 9 a og 108, for unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet samt i de handleplaner, som kommunerne skal koordinere med kriminalforsorgen jf. bekendtgørelse nr. 642 af 15. juni 2006 om kommunernes pligt til at koordinere handleplaner med kriminalforsorgen for visse persongrupper.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at tilbuddet om udslusning vil skulle have en varighed på mindst seks måneder efter løsladelsen og minimum skulle svare til en kontaktpersonordning. Formålet hermed vil være at sikre tilstrækkelig tid til at gennemføre en hensigtsmæssig udslusning, herunder i forhold til at få den unge i uddannelse eller beskæftigelse, og sikre at der vil kunne ydes vejledning og støtte i forhold til hele den unges livssituation.

Forpligtelsen til at tilbyde udslusning vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 1, i serviceloven ikke erstatte kommunalbestyrelsens forpligtelse til at afdække eller udrede den unges støttebehov, jf. de foreslåede §§ 17, 18 og 20, og at udarbejde en ungeplan efter den foreslåede § 108, stk. 1, hvis det vurderes, at den unge har behov for støtte efter loven. Der vil efter de almindelige regler skulle iværksættes støttende indsatser efter den foreslåede § 32, hvis afdækningen eller udredningen og ungeplanen viser, at den unge har behov for støtte efter loven ud over tilbuddet i forbindelse med udslusningen.

I nogle tilfælde vil det i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 1, i serviceloven, f.eks. være relevant at formidle et praktiktilbud efter den foreslåede § 32, stk. 1, nr. 4, for at styrke den unges tilknytning til arbejdsmarkedet, mens det i andre tilfælde vil være relevant at iværksætte behandling af den unges problemer efter den foreslåede § 32, stk. 1, nr. 5, med henblik på at sikre en vedvarende forandring i den unges adfærd og handlemønstre. Det kan f.eks. være i form af psykologhjælp eller misbrugsbehandling.

Hvis et barn eller en ung, der løslades, har behov for mere omfattende støtte efter barnets lovs regler og/eller støtte af en anden karakter, vil denne i overensstemmelse med forarbejderne til § 57 d, stk. 1, i serviceloven skulle iværksættes, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 166 som fremsat, side 14. Kommunalbestyrelsen vil herunder skulle være opmærksom på, om barnet eller den unge har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der indebærer, at den pågældende har ret til handicapkompenserende ydelser m.v. efter den foreslåede kapitel 8.

Formålet med § 131 er, at det også efter barnets lov fastsættes, at den unge under 18 år efter afsonet frihedsstraf, varetægtsfængsling eller anbringelse i varetægtssurrogat vil skulle tilbydes udslusning. Det vil også efter barnets lov skulle fastsættes, hvornår tilbuddet om udslusning skal etableres, varigheden heraf og omfangets minimum. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås der opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.17.1 – 3.17.3.

Til § 132

I servicelovens kapitel 27 er der fastsat regler om pligt til at underrette kommunen om kommunernes behandling af underretninger.

Underretningspligten vedrører som udgangspunkt den kommune, hvor forældremyndighedsindehaver bor, idet det er denne kommune, der har forpligtelsen til at iværksætte særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. Det følger af i § 9 a, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det fremgår af servicelovens § 152, at hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte af hensyn til barnets eventuelle særlige behov for støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommune. Det er i bestemmelsens stk. 2 fastsat, at fraflytningskommunen i forbindelse med en mellemkommunal underretning skal oversende nødvendigt sagsmateriale, herunder en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen.

Det foreslås i *stk. 1*, at fraflytningskommunen skal underrette tilflytningskommunen, hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller kommende forældre flytter fra en kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de kommende forældre har behov for særlig støtte af hensyn til barnets eventuelle særlige behov efter fødslen.

Det foreslås i *stk. 2*, at fraflytningskommunen i forbindelse med en underretning efter stk. 1 skal oversende nødvendigt sagsmateriale, herunder en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen. Det er videre fastsat, at oversendelse af sagsmateriale kan ske uden samtykke.

Den foreslåede § 132 svarer til de gældende regler i servicelovens § 152, med den sproglige ændring, at vordende forældre er ændret til kommende forældre. Det er videre som noget nyt tydeliggjort i § 132, stk. 2, at oversendelse af sagsmateriale kan ske uden samtykke.

Bestemmelsens stk. 1 omfatter familier, der flytter mellem danske kommuner, hvilket som udgangspunkt medfører, at opholdskommunen, dvs. den kommune, som er forpligtet til at iværksætte støtte over for familien, skifter.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at tilflytningskommunen for familien eller de kommende forældre bliver opmærksomme på, at et barn eller en ung eller kommende forældre kan have behov for særlig støtte, og modtager en relevante oplysninger af fraflytningskommunen, med henblik på at sikre, at tilflytningskommunen får afdækket forholdene og hurtigst muligt kan iværksætte den nødvendige indsats over for barnet, den unge, familien eller de kommende forældre.

Bestemmelsens stk. 2 indebærer, at fraflytningskommunen af egen drift skal fremsende nødvendig og relevant materialet til tilflytningskommunen. Endvidere stilles der krav om, at der samtidig hermed skal oversendes en kort opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen.

Bestemmelsen medfører ikke, at alt sagsmateriale skal oversendes. Fraflytningskommunen skal alene oversende det, som kommunen vurderer, er relevant og nødvendigt for at tilflytningskommunen kan foretage en vurdering af familiens eller de vordende forældres behov for hjælp og støtte.

Det kan eksempelvis omfatte oplysninger, som har indgået i en screening eller afdækning efter reglerne i lovforslagets §§ 18-19, en børneudredning efter lovforslagets § 20, barnets plan eller ungeplan efter lovforslagets § 91 eller § 108 eller andre vigtige vurderinger. Der kan også være tale om nylige underretninger om familien. Desuden skal fraflytningskommunen udarbejde en kort opsummering af de vurderinger, som kommunen har foretaget.

Formålet er, at tilflytningskommunen hurtigt kan danne sig et overblik over fraflytningskommunens foreløbige vurdering af karakteren af familiens eller de kommende forældres sociale problemer, således at kommunen får et bedre grundlag for at bedømme, om der kræves akut handling i forhold til støtte til barnet, den unge, familien eller de vordende forældre.

Det nødvendige og relevante sagsmateriale kan oversendes uden forældrenes samtykke med henblik på at sikre, at tilflytningskommunen hurtigt kan danne sig et overblik over forholdene i sagen og kan iværksætte den nødvendige støtte til et udsat barn, en udsat ung eller vordende forældre.

Tilflytningskommunen er ikke forpligtet af de vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget og oversender, men de skal indgå i sagsoplysningen på linje med andre fagpersoners vurderinger, som måtte være i kommunens besiddelse.

Den foreslåede adgang til at videregive oplysninger uden samtykke medfører, at databeskyttelsesforordningen, herunder artikel 5-10, og databeskyttelsesloven, herunder §§ 5-10, ikke regulerer videregivelsen af oplysninger i situationer omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 132.

Det bemærkes, at videregivelsen af oplysninger kan resultere i en afgørelse, der er indgribende for de registrerede, da tilflytningskommunen bl.a. under henvisning til de oplysninger, der fremgår af det oversendte sagsmateriale, kan træffe afgørelse om indsatser over for barnet eller den unge, herunder om anbringelse uden for hjemmet. Dette skal dog ses i forhold til, at de oversendte oplysninger i sagsmaterialet kan indgå som en del af et nødvendigt grundlag for, at der kan træffes afgørelse til barnets bedste, herunder afgørelser, der kan beskytte barnet eller den unge mod overgreb, omsorgssvigt m.v. og at barnets bedste dermed kan varetages i overensstemmelse med FN's børnekonvention.

Efter artikel 3, stk. 1 og 2, i konventionen skal barnets tarv komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn.

Den foreslåede bestemmelse i § 132, medfører ikke indskrænkninger i den registreredes rettigheder efter kapitel III i forordningen, der bl.a. indeholder regler om den dataansvarliges oplysningspligt over for den registrerede og den registreredes rettigheder efter artikel 15-23 i databeskyttelsesforordningen.

I forhold til beskrivelse af databeskyttelsesreglerne og adgangen til at videregive oplysninger uden samtykke henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.1.-3.16.3.

Til § 133

Det fremgår af servicelovens § 153, stk. 1, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold, 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller 4) at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb.

Det fremgår af servicelovens § 153, stk. 2, at skoleledere skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal.

Det fremgår af servicelovens § 153, stk. 3, at, social- og ældreministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter serviceloven. Social- og ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt. Bemyndigelsesbestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1651 af 3. august 2021 om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service.

Bestemmelsen foreslås overført uændret bortset fra redaktionelle ændringer, der følger af barnets lov og indeholder derfor ikke materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte, 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for støtte på grund af de kommende forældres forhold, 3) at et barn eller en ung kan have behov for støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten eller, 4) at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb.

Ved »personer, der udøver offentlig tjeneste« forstås personer, som er ansat til at udfylde offentlige opgaver på vegne af offentlige myndigheder (f.eks. statslige myndigheder, dvs. ministerier, direktorater, politi og domstole, og kommunale forvaltninger), som udøver deres virksomhed i henhold til lovregler eller bestemmelser, der er fastsat med hjemmel i lov. Der kan f.eks. være tale om skolelærere, skoletandlæger eller pædagoger ansat i daginstitutioner eller klubtilbud for børn og unge.

Med »personer, der udøver offentligt hverv« forstås personer, som ikke er ansat til at udfylde offentlig tjeneste, men som i kraft af deres erhverv udøver tjeneste for en offentlig myndighed, som medfører visse handlebeføjelser udadtil. Der kan f.eks. være tale om en privatansat læge, der efter anmodning tilser en beboer på et kvindekrisecenter, eller et kommunalbestyrelsesmedlem, som i udøvelsen af sit hverv får kendskab til et forhold vedrørende et barn eller en ung, der bør underrettes om efter denne bestemmelse.

Bestemmelsen indebærer ikke, at der kræves et kendskab til barnets eller den unges forhold med sådan sikkerhed, at vedkommende har formodning om, at barnet eller den unge kan have behov for støtte efter denne lov. Derimod skal der fortsat være tale om en antagelse, der er sagligt begrundet i barnets eller den unges forhold, som har givet grund til bekymring for barnets eller den unges udvikling eller sundhed, der betyder, at barnet eller den unge kan have behov for støtte, herunder umiddelbart efter fødslen, når en underretning vedrører vordende forældre.

Er der tale om vanskeligheder, der har en karakter, som reglerne i denne lovs kapitel 4 eller 5 tager sigte på at løse, er der underretningspligt, uanset at den, der underretter, har mulighed for og fortsat kan benytte de tilbud og midler, som findes inden for vedkommendes regi. Det betyder f.eks., at skolen fortsat kan søge dialog med forældre og tilbyde specialundervisning, uanset at socialforvaltningen er underrettet om barnets eller den unges problemer.

Der er således ikke underretningspligt i situationer, hvor barnets eller den unges vanskeligheder har en karakter, som reglerne om støtte efter kapitel 4 eller 5 ikke tager sigte på at løse. Som eksempel kan nævnes forhold, der alene kan begrunde en særlig socialpædagogisk indsats efter folkeskolelovens regler. Underretningspligten indtræder, uanset hvad der er årsagen til, at barnet eller den unge kan have behov for støtte. Den, der underretter, skal ikke foretage en vurdering af, om barnet eller den unge kan opnå støtte. Denne vurdering foretages af kommunalbestyrelsen.

I forhold til gravide, jf. stk. 1, nr. 2, vil underretningspligten omfatte alle kommende forældre, hvor der er anledning til alvorlig bekymring for familiens situation og den indvirkning, det vil kunne få på barnets fremtidige livsvilkår. Bestemmelsen omfatter enlige gravide kvinder, gifte og samlevende par mv. For nærmere beskrivelse af, hvad der forstås ved »kommende forældre« henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 3.

Formålet hermed er at sikre, at kommunen er opmærksom på, at der er tale om en familie, der kan have behov for støtte og hjælp i tilfælde, hvor det må antages, at situationen vil få indvirkning på barnets situation, når det er kommet til verden. Der kan f.eks. være tale om, at personale på et misbrugscenter eller i lokalpsykiatrien bliver opmærksom på, at en klient med misbrugsproblemer eller psykiske problemer er gravid.

Det er ikke en betingelse, at vurderingen af familiens situation alene kan føre til indsatser efter loven, men der skal være tale om problemstillinger i familien, der er af en sådan karakter, at det vurderes nødvendigt at handle i forhold til det, og hvor man ikke ved egen hjælp er i stand til at

afhjælpe problemerne. Der bør altid forsøges indhentet samtykke, inden underretningen foretages, så at den så vidt muligt ikke skader et opbygget tillidsforhold mellem de kommende forældre og den fagperson, der vil underrette, eksempelvis en jordemoder eller læge.

Hvis der ikke kan opnås et samtykke fra de kommende forældre, skal der foretages en afvejning mellem på den ene side hensynet til disse og deres ret til privatliv, og på den anden side afgørende modstående hensyn til de kommende forældre selv og til barnet. Det skal indgå i overvejelserne, at fostre og spædbørn er særligt sårbare over for forældrenes forhold, og at den tidlige indsats er af afgørende betydning for barnets mulighed for en sund udvikling.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 3*, at der fastsættes underretningspligt i de tilfælde, hvor det må antages, at et bekymrende ulovligt skolefravær kan indikere, at der er vanskeligheder i barnets eller den unges forhold, som lovens regler om støtte til udsatte børn og unge og deres familier tager sigte på at løse. Ulovligt skolefravær betegner de tilfælde, hvor eleven har mange forsømmelser af kortere eller længere varighed eller meget lange fraværsperioder, som ikke skyldes f.eks. sygdom eller ekstraordinær frihed med skolelederens tilladelse. Ulovligt skolefravær kan også omfatte de tilfælde, hvor eleven har meget lange fraværsperioder i forbindelse med f.eks. udlandsophold, herunder selvbestaltet feriefravær.

Der kan imidlertid også forekomme tilfælde, hvor der vil være grund til at underrette kommunalbestyrelsen, selv om elevens fravær ikke af skolen er kategoriseret som ulovligt fravær, men hvor fraværet er kategoriseret som fravær på grund af elevens sygdom el. lign. Det drejer sig om tilfælde, hvor der er grundlag for at antage, at elevens sygdom eller lignende skyldes vanskeligheder i barnets eller den unges forhold, som lovens regler om støtte til udsatte børn og unge og deres familier tager sigte på at løse. Det drejer sig derimod ikke om kortere eller længere perioder med sygdom, hvor det er utvivlsomt, at barnets sygdom ikke skyldes sådanne forhold.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 4*, at der fastsættes særlige en særlig regulering af den underretningspligt, der ellers følger af den almindelige regel i § 133, stk. 1, nr. 1, med henblik på at understrege vigtigheden af, at kommunen så hurtigt som muligt får mulighed for at gribe ind i de tilfælde, hvor der kan være tale om vold eller andre overgreb mod et barn eller en ung.

Med vold eller andre overgreb forstås sådanne strafbare handlinger mod et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af straffelovens kapitel 24-26 (forbrydelser med kønssædeligheden, forbrydelser mod liv og legeme samt forbrydelser mod den personlige frihed) samt straffelovens § 210 og § 213. Underretningspligten gælder i forhold til vold eller andre overgreb mod barnet eller den unge, der finder sted på vedkommendes sædvanlige opholdssted, herunder i hjemmet eller på en institution begået af personer, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med på dette sted. Den gælder også i forhold til vold eller andre overgreb, der sker i omgivelser, hvor barnet eller den unge tilfældigvis har sin gang, og hvor gerningsmanden ikke er en person, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med.

Det foreslås i *stk. 2*, at skoleledere på folkeskoler skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal.

Bestemmelsen omfatter elevers ulovlige fravær i folkeskolen. Der er tale om ulovligt fravær, hvis det ikke skyldes sygdom og lignende forhold, og skolelederen ikke har godkendt det pågældende fravær.

Skolelederen er ansvarlig for, at registreringen og indberetningen af fravær sker efter reglerne i den gældende bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen, bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019, og at der foreligger den fornødne dokumentation for fraværet. Det er lagt til grund, at kommunerne anvender eksisterende data og registreringsløsninger til at registrere fravær til brug for kommunalbestyrelsen, og at der ikke skal ske en central statslig systemunderstøttelse af denne registrering.

I de tilfælde, hvor kommunen modtager en underretning om ulovligt skolefravær, skal kommunen vurdere, om underretningen giver anledning til, at der, sideløbende med afgørelsen om at standse børne- og ungeydelsen, jf. lovforslagets § 14 c, er et behov for støtte hos barnet, den unge eller familien. Ulovligt skolefravær er bekymrende adfærd og kan være udtryk for, at barnet eller den unge har behov for støtte, og kommunen skal derfor vurdere underretningen med henblik på at afklare, om barnet eller den unge har behov for støtte, jf. §§ 136 og 137.

Bestemmelsen har til formål at indskærpe, at 15 pct. ulovligt skolefravær og derover er så bekymrende, at kommunen skal underrettes, uagtet om barnet eller den unge ellers vurderes at have behov for støtte efter denne lov. Det gælder dog stadig, uanset hvor meget eller lidt skolefravær et barn eller ung har, at skolelederen – i lighed med øvrige fagpersoner omfattet af den udvidede underretningspligt – skal underrette kommunen, hvis vedkommende får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, har været udsat for overgreb, eller at der på anden vis foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov, jf. lovforslagets § 133, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 3*, at social- og ældreministeren skal kunne fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, som under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker at der kan være anledning til indsatser efter denne lov.

Bestemmelsen indebærer, at social- og ældreministeren også fremover vil kunne fastsætte regler om underretningspligt for andre persongrupper, som under udøvelsen af deres arbejde får kendskab til eller grund til at antage, at der kan foreligge forhold for et barn eller en ung, som medfører, at der kan være behov for at iværksætte støttende indsatser eller anbringelse uden for hjemmet efter barnets lov.

Bestemmelsen forventes udmøntet i lighed med den gældende underretningsbekendtgørelse, bekendtgørelse nr. 1651 af 3. august 2021 om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service, som fastsætter underretningspligt for læger, der ikke er omfattet af reglerne om underretningspligt for personer i offentligt tjeneste eller hverv, ansatte ved frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler, en række persongrupper, der er beskæftiget personer, der er beskæftiget i dag-, fritids- og klubtilbud drevet som selvejende daginstitutioner eller privatinstitutioner efter § 19, stk. 3 og 5, i dagtilbudsloven, og private pasningsformer efter dagtilbudsloven, samt personer beskæftiget ved opholdssteder, familiepleje, krisecentre, behandlingstilbud eller andre private tilbud, der for det offentlige udfører opgaver rettet mod personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Til § 134

Det fremgår af § 155 c i serviceloven at kommunalbestyrelsen skal standse udbetalingen af børne- og ungedyldelsen for det pågældende barn eller den unge, når der modtages underretning om, at en elev har et ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal.

Det foreslås, at reglerne i servicelovens § 155 c overføres uændret til denne lov.

Det foreslås således i lovforslagets § 134, at når kommunalbestyrelsen modtager en underretning om, at en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal, jf. § 133, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om standsning af børne- og ungedyldelsen.

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse om at fratage forældremyndighedsindehaverne børne- og ungedyldelsen for ét kvartal, vil skulle partshøre forældremyndighedsindehaverne samt den unge over 12 år, jf. reglerne i forvaltningslovens kapitel 5. Partshøringen vil skulle afklare, om der er undskyldelige omstændigheder for det ulovlige skolefravær, inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om standsning af børne- og ungedyldelsen.

Reglerne om ulovligt skolefravær er fastsat i bekendtgørelse om elevers fravær fra folkeskolen, jf. bemærkningerne til § 133, og nærmere beskrevet i den tilhørende vejledning til bekendtgørelsen om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen.

Bestemmelsen indebærer, at kommunen efter omstændighederne vil skulle kontakte skolelederen med henblik på at få bekræftet, at eleven rent faktisk har 15 pct. eller derover i ulovligt skolefravær. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor partshøringen har givet anledning til at formode, at der er tale om fejlregistrering af fraværet på skolen.

Hvis der ikke er undskyldelige omstændigheder for fraværet, indebærer bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen herefter vil skulle træffe afgørelse om standsning af børne- og ungedyldelsen. Efter der er truffet en afgørelse efter servicelovens § 134, skal kommunalbestyrelsen meddele Udbetaling Danmark, at der skal ske en standsning af børne- og ungedyldelsen for ét kvartal.

En afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen vil være gældende for ét kvartal og vil ikke kunne forlænges. En ny afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen på grund af 15 pct. eller derover i ulovligt skolefravær vil således kræve, at kommunen modtager en ny underretning efter servicelovens § 133, stk. 2.

Til § 135

Det fremgår af § 154 i serviceloven, at der gælder en generel underretningspligt til kommunen for alle, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år af forældrene eller andre, der er trådt i forældrenes sted, udsættes for vanrøgt, nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets eller den unges sundhed eller udvikling i fare.

Bestemmelsen foreslås overført uændret til barnets lov.

Det foreslås således i lovforslagets § 135, at den, der får kendskab til, at et barn eller en ung fra forældrenes eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommune.

Bestemmelsen vil finde anvendelse f.eks. i situationer, hvor borgeren bliver bekendt med, at barnet eller den unge udsættes for vold, mishandling eller seksuelle overgreb. Underretningspligten efter den foreslåede § 135 omfatter ubetinget enhver.

Bestemmelsen indebærer ikke, at underretteren vil blive part i sagen, eller bliver berettiget til at klage over de skridt, som kommunen vælger at foretage eller ikke at foretage. Underretter vil dermed ikke kunne få oplysninger om sagens videre udvikling, herunder om vedkommendes bekymring for barnet var begrundet, om underretningen fører til, at kommunen iværksætter en udredning af barnet eller den unges forhold eller iværksætter støtte til barnet eller den unge.

En underretning vil ikke medføre, at kommunen vil blive forpligtet til at iværksætte indsatser. Der vil ikke efter bestemmelsen kunne stilles formkrav til, hvordan en underretning skal finde sted. Underretning vil således både kunne være skriftligt, telefonisk eller mundtligt mv., herunder ske anonymt. Som udgangspunkt må en anmelders ønske om anonymitet respekteres.

Til § 136

Det fremgår af § 155 i serviceloven, at kommunen har pligt til at sikre, at der iværksættes en rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger efter §§ 152-154 med henblik på at afklare, om barnet eller den unge har behov for særlig støtte. Kommunen skal sikre en central registrering af underretningerne og skal senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning vurdere, om barnet

eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der er derfor skal iværksættes akutte foranstaltninger.

Det foreslås, at indholdet af bestemmelsen overføres uændret, med enkelte redaktionelle ændringer.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der iværksættes en rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger efter de foreslåede §§ 132, 133 og 135 med henblik på at afklare, om barnet eller den unge har behov for støtte. Kommunalbestyrelsen skal foretage en central registrering af underretningerne med henblik på at understøtte tilrettelæggelsen af indsatsen.

Det foreslåede stk. 1 vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at organisere behandlingen af indkomne underretninger på en måde, som sikrer, at kommunen følger rettidigt og systematisk op på alle indkomne underretninger.

Bestemmelsen indebærer ikke nærmere regulering af, hvordan kommunalbestyrelsen vil skulle udarbejde og gennemføre proceduren for behandling af underretninger. Det vil dog eksempelvis være hensigtsmæssigt, at en underretning bliver behandlet centralt og inden for en nærmere afgrænset tidsperiode, sådan at det vil blive sikret, at kommunalbestyrelsen hurtigst muligt får klarhed over, hvorvidt der er tale om et barn eller en ung, som kan have behov for hjælp. Det vil således være afgørende, at kommunens procedurer for behandling af underretninger så vidt muligt underbygger en hurtig afklaring af, om en given underretning giver anledning til at iværksætte en børneudredning efter § 20 af barnets eller den unges forhold.

Det vil endvidere kunne være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen sørger for, at behandlingen af underretninger gennemføres systematisk og baseres på et socialfagligt grundlag med henblik på at der sikres en fyldestgørende belysning af den pågældende bekymring for barnet eller den unge. Dette vil, foruden indsamling af relevante oplysninger fra det pågældende barn eller den unge og dets familie samt fra relevante fagfolk, også kunne omfatte måden, hvorpå en eventuel overlevering af sagen til anden sagsbehandler foregår, således at det sikres, at alle relevante oplysninger fremgår i sagen og videregives.

Der er med bestemmelsen ikke tale om, at kommunalbestyrelsens behandling af en underretning vil skulle antage samme omfang som en børneudredning efter § 20. Kommunalbestyrelsen skal derimod i overensstemmelse med gældende ret vurdere, om der er grundlag for at iværksætte en udredning på baggrund af en vurdering af konkrete relevante forhold, som kan belyse de forhold, underretningen bygger på.

Med forslagets stk. 1, 2. pkt., skal kommunalbestyrelsen foretage en central registrering af alle underretninger. Bestemmelsen indebærer, at underretningerne registreres centralt ved modtagelsen, således at der fremkommer overblik over antallet af modtagne underretninger i kommunen, hvor hurtigt underretningerne herefter behandles m.v.

Formålet hermed vil være at understøtte kommunernes mulighed for at anvende data vedrørende underretningerne i et strategisk øjemed for eksempel som led i den generelle ledelsesinformation og øvrige tilrettelæggelse af kommunens indsats på området. Eksempelvis kan der ved registrering af underretningerne vise sig et behov for en særlig indsats på et konkret område, for eksempel hvis kommunen registrerer en stigning i underretninger vedrørende kriminelle børn og unge eller vedrørende for eksempel små børn af unge mødre. Formålet vil endvidere være at styrke den kommunale ledelsesinformation blandt andet med henblik på at ansvarliggøre kommunalbestyrelsen politisk, som herved får mulighed for at følge området og iværksætte tiltag, hvis der vurderes behov herfor.

Der vil med bestemmelsen ikke være tale om specifikke krav til kommunalbestyrelsens registrering af underretningerne, og registreringen kan således tilrettelægges i overensstemmelse med kommunens øvrige procedurer på området, herunder for eksempel i forhold til om kommunen anvender DUBU eller andet tilsvarende it-system.

Nøgledata vedrørende underretningerne skal indberettes efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1502 af 29. juni 2021 om dataindberetninger på socialområdet til brug for den landsdækkende statistik over underretninger fra fagpersoner og borgere til kommunerne om konkrete børn og unge, som de er bekymrede for.

Det primære formål med pligten til at registrere og indberette underretningerne vil være at kunne følge udviklingen i underretninger og underretningsmønstre på nationalt plan samt sikre, at kommunerne selv får et præcist grundlag for at følge udviklingen.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen senest 24 timer efter modtagelse af en underretning efter *stk. 1* skal vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der derfor er behov for at iværksætte akutte indsatser over for barnet eller den unge.

Det følger af *stk. 2* at kommunalbestyrelsen inden for 24 timer efter, at en underretning er modtaget, vil skulle vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, således at der straks vil skulle iværksættes en indsats. Bestemmelsen retter sig mod de tilfælde, hvor kommunen modtager en underretning med en alvorlig bekymring, eksempelvis hvis et barn eller en ung har været udsat for overgreb. Sådanne bekymringer må antages at være af så alvorlig karakter, at barnet eller den unge kan risikere at lide alvorlig skade og have behov for akut hjælp. Forslaget vil indebære et krav om, at alle indkomne underretninger vil skulle vurderes hurtigst muligt og senest inden for 24 timer med henblik på at afgøre, om der er behov for akut indsats i forhold til at hjælpe og beskytte barnet eller den unge. Hvis det vurderes, at der ikke er behov for en akut indsats, kan den pågældende underretning overgå til kommunens øvrige sagsgang for indkomne underretninger, jf. bemærkningerne til bestemmelsens *stk. 1*.

Kravet om, at alle underretninger skal vurderes, inden der er gået 24 timer, vil også omfatte weekender og helligdage m.v. Det bemærkes, at fristen vil gælde fra det tidspunkt, hvor

underretningen er modtaget i den del af forvaltningen, som behandler underretninger. Ved underretninger, som indkommer uden for kommunens åbningstid, vil kommunens eksisterende beredskab kunne benyttes. Kommunen vil i den forbindelse eventuelt kunne vælge at oprette en særskilt mailadresse for akutte underretninger, som indgives uden for kommunens åbningstid. Kommunen vil endvidere kunne vælge at oprette en autoreply på indkomne mails m.v., der angiver, hvor man skal henvende sig, hvis man ønsker at indsende en underretning, som kræver en akut indsats, således at kommunen ikke overser underretninger som sendes til mailadresser, som ikke bliver anvendt uden for kommunens åbningstid.

Til § 137

Det fremgår af § 155 a i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal genvurdere sagen, når kommunen modtager en underretning om et barn eller en ung, som modtager foranstaltninger efter serviceloven. Det er desuden fastsat, at en eller flere personer i den myndighed, der varetager opgaverne på udsatte børn og ungeområdet, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af den pågældende sag, skal deltage i genvurderingen.

Det fremgår af § 155 a, stk. 2, i serviceloven, at der kan afholdes en samtale med barnet eller den unge til brug for vurderingen af en underretning efter servicelovens §§ 152-154, og at denne samtale kan afholdes uden samtykke fra og deltagelse af forældremyndighedsindehaveren, når dette sker under hensyn til barnets eller den unges bedste. Det er videre fastsat, at der ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung skal afholdes en samtale med barnet eller den unge, og at samtalen – hvis underretningen vedrører overgreb fra forældrenes side – skal ske uden samtykke fra og deltagelse af forældremyndighedsindehaveren.

Det fremgår af § 155 a, stk. 3, i serviceloven, at samtalen efter § 155 a kan undlades i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter taler imod at afholde en sådan samtale med barnet eller den unge.

Det foreslås, at de gældende regler i servicelovens § 155 a, stk. 1, overføres uden materielle ændringer men med de redaktionelle ændringer, der følger af barnets lov.

Det foreslås i *stk. 1*, at det fastsættes, at når kommunalbestyrelsen modtager en underretning om et barn eller en ung, som kommunalbestyrelsen allerede har iværksat en indsats over for, skal kommunalbestyrelsen genvurdere sagen. En eller flere personer i den myndighed, der løser opgaver inden for området udsatte børn og unge, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen, skal deltage i genvurderingen.

Det foreslåede stk. 1 indebærer, at kommunen altid vil skulle genvurdere en konkret sag, hvis der indkommer underretninger vedrørende et barn eller en ung, hvor kommunalbestyrelsen allerede har iværksat indsatser. Hvis underretningen modtages, mens der pågår en børneudredning efter § 20, vil

den som et led i den almindelige sagsbehandling skulle indgå som en del af udredningen. I disse tilfælde vil der således ikke skulle indgå en genvurdering efter forslagens stk. 1. Genvurderingen vil skulle afklare, hvorvidt underretningen giver anledning til at revidere indsatsen over for barnet eller den unge og familien.

Kommunalbestyrelsen vil som led heri skulle inddrage en anden eller andre personer i den myndighed, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af sagen. Dette vil have til hensigt at fremme en fælles faglige drøftelse af den konkrete sag, således at det vil blive sikre, at den enkelte ansvarlige sagsbehandler vil få kvalificeret sparring og opbakning, herunder i forhold til at vurdere om den igangværende indsats vil være tilstrækkelig eller skal justeres i forhold til barnets eller den unges behov, eller om underretningen vil give anledning til at undersøge andre aspekter af barnets eller den unges forhold og træffe afgørelse om ny indsats.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at en bekymring vedrørende et udsat barn eller en ung ikke vil blive overset i de tilfælde, hvor der er igangsat støtte, men hvor der fortsat kan være grund til bekymring for et konkret barns eller en ungs trivsel på trods af, at kommunalbestyrelsen har iværksat indsatser over for barnet eller den unge.

Kommunalbestyrelsen vil selv kunne vælge, hvilken person i forvaltningen der vil skulle inddrages i drøftelsen, herunder om drøftelsen for eksempel skal foregå i et fagligt team eller med en kollega eller en faglig leder. Det vil dog være afgørende, at den ansvarlige sagsbehandler sikres mulighed for at få kvalificeret sparring, således at der er mindre risiko for, at sagens forskellige aspekter overses eller fejltolkes. Som udgangspunkt bør der ske en genvurdering af en sag første gang, der indkommer en ny underretning på det pågældende barn eller den unge. I tilfælde, hvor der allerede er foretaget en genvurdering af sagen, men hvor dette er sket for tid tilbage, bør sagen genvurderes på ny. Drøftelsens karakter må bero på et konkret skøn og kan være af kortere eller længere varighed. Det bemærkes, at genvurderingen som udgangspunkt må antages at have karakter af et væsentligt sagsskridt, der bør noteres på sagen.

Det foreslås i *stk. 2*, at der til brug for vurderingen af en underretning efter § 132, 133 og 135 kan finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor, herunder, når der er mistanke eller viden om, at barnet eller den unge kan være i risiko for en æresrelateret konflikt.

Det foreslåede *stk. 2* betyder, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at gennemføre en børnesamtale i forbindelse med behandlingen af underretninger vil skærpes. Forslagets formål er at sikre, at kommunerne er opmærksomme på muligheden for at afholde en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med vurderingen af en underretning. Kommunen skal således altid som led i sin behandling af en underretning overveje, om det vil være relevant at gennemføre en samtale med barnet eller den unge, jf. også den foreslåede § 5.

Bestemmelsen vil indebære adgang til, at samtalen med barnet eller den unge vil kunne ske uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og uden dennes tilstedeværelse, når det vil kunne være nødvendigt under hensyn til barnets bedste, og herunder – som noget nyt - i forhold til underretninger om børn eller unge, hvor der er mistanke eller viden om, at barnet eller den unge vil kunne være i risiko for at være eller blive involveret i en æresrelateret konflikt.

Ved æresrelateret konflikt forstås i denne sammenhæng en konflikt, som knytter sig til opfattelsen i en familie af, at et familiemedlem har krænket familiens ære. Æren er tæt knyttet til barnets eller den unges (ofte kvindes) seksualitet, som skal kontrolleres, så den unge bevarer sin ærbarhed. En krænkelse af familiens ære kan f.eks. opstå i tilfælde, hvor et familiemedlem har en kæreste, har sex uden for ægteskab, afviser en ægtefælle mod familiens ønske m.v., og hvor familien kan reagere på forskellig vis for at forhindre den unges handlinger, herunder med restriktioner, isolering eller indespærring af barnet eller den unge, trusler eller vold. Æresrelaterede konflikter adskiller sig ofte fra vold i nære relationer ved at være planlagt og ved ofte at være med inddragelse af eller sanktioneret af den øvrige familie og netværk.

I sådanne tilfælde kan forældremyndighedsindehaverens viden om underretningen – og afholdelsen af en børnesamtale – udgøre en betydelig risiko for barnet eller den unge, herunder for, at den æresrelaterede konflikt eskaleres. Formålet med denne del af bestemmelsen er således at tydeliggøre over for kommunerne, der er behov for at være særligt opmærksom på beskyttelse af barnet eller den unge og på familiens og netværkets eventuelle rolle i forhold til den unges sikkerhed ved overvejelser om inddragelse af familien i forbindelse med håndteringen af underretninger, hvor der er risiko for eller viden om en æresrelateret konflikt.

Det foreslås i *stk. 3*, at der ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung skal finde en samtale sted med barnet eller den unge. Det foreslås videre, denne samtale ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung fra forældres side skal finde sted uden forældremyndighedsindehavers samtykke og uden dennes tilstedeværelse.

Den foreslåede *stk. 3*, vil skulle sikre, at kommunalbestyrelsen altid gennemfører en børnesamtale i forbindelse med underretninger om overgreb mod et barn eller en ung. Med underretninger om overgreb sigtes på de tilfælde, hvor underretningen omfatter et konkret tilfælde eller en konkret mistanke om overgreb mod et barn eller en ung. Såfremt underretningen omhandler bekymring for, at en eller begge forældre begår overgreb eller har begået overgreb mod barnet eller den unge, skal samtalen gennemføres uden forældremyndighedsindehaverens samtykke og tilstedeværelse.

Formålet hermed vil blandt andet være at sikre, at forældrenes tilstedeværelse ikke vil udgøre en barriere for, at barnet eller den unge uforbeholdent kan tilkendegive sine synspunkter.

Endelig foreslås i *stk. 4*, at det fastsættes at samtale efter denne bestemmelse kan udelades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter taler imod gennemførelse af samtalen.

Efter bestemmelsen i *stk. 4*, vil kravet om at afholde en børnesamtale kunne undlades, hvis barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter taler imod samtals gennemførelse. For eksempel vil der ikke være krav om at gennemføre en børnesamtale, såfremt underretningen i sig selv vil føre til, at der træffes afgørelse om at igangsætte en børneudredning. Endvidere vil en vurdering af barnets eller den unges modenhed kunne lægges til grund for ikke at gennemføre en samtale. Endelig vil det i tilfælde, hvor der åbenlyst er tale om chikane eller grundløse underretninger kunne betyde, at der ikke skal gennemføres en børnesamtale i forbindelse med kommunens behandling af en underretning.

Bestemmelsen vil indebære, at såfremt kommunen modtager en underretning om overgreb mod et barn eller en ung sideløbende med, at kommunen er i færd med at vurdere en tidligere underretning om en bekymring for barnet eller den unge, vil den nye underretning skulle indgå i en samlet vurdering af behovet for eventuelt at igangsætte en børneudredning efter § 20 i barnets lov.

Kommunalbestyrelsen vil i den forbindelse skulle gennemføre en samtale med barnet eller den unge, således at bekymringen vedrørende et eventuelt overgreb vil kunne belyses. I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen eventuelt allerede har gennemført en børnesamtale med barnet eller den unge, vil det skulle vurderes, om endnu en samtale vil være til unødigt belastning for barnet eller den unge. Det bemærkes, at der således løbende bør tages højde for, om barnet eller den unge for eksempel vil kunne bidrage til at belyse behovet for en børneudredning yderligere. Ved underretninger om overgreb vil det i nogle situationer kunne være hensigtsmæssigt at gennemføre samtalen med barnet eller den unge, inden forældremyndighedsindehaver er orienteret om underretningen og dermed uden samtykke fra denne eller disse, samt uden at forældremyndighedsindehaver deltager i samtalen. Dette vil for eksempel kunne være relevant i forbindelse med underretninger, der medfører en mistanke om overgreb begået af barnets eller den unges forældre eller andre i den nære familie eller det nære netværk. Gennemførelsen af en samtale med barnet eller den unge uden forældrenes samtykke eller tilstedeværelse vil altid skulle bero på en konkret vurdering af underretningen.

Kommunen bør forud for gennemførelsen af en samtale med barnet eller den unge, herunder særligt hvis samtalen gennemføres uden forældrenes tilstedeværelse, altid vurdere, om det vil være hensigtsmæssigt for samtals gennemførelse at sørge for, at barnet eller den unge kender til sin ret til at medbringe en bisidder til samtalen, jf. lovforslagets § 6. Kommunalbestyrelsen vil skulle være særligt opmærksom på at afholde samtalen i tryghedsskabende rammer for barnet eller den unge. Det kan være i et børnevenligt indrettet lokale eller et sted uden for forvaltningen, hvor barnet eller den unge føler sig tryk, eksempelvis i barnets dagtilbud eller på barnets eller den unges skole.

I forhold til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse vil der endvidere kunne være særlige kommunikative vanskeligheder som følge af funktionsnedsættelsen, som der bør tages højde for ved gennemførelse af samtalen. Kommunalbestyrelsen vil endvidere skulle være særligt opmærksom på at søge at opretholde en god dialog med barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver. Der bør forsøges at opnå forældremyndighedsindehaverens forståelse for, hvorfor det ikke vil være hensigtsmæssigt, at vedkommende deltager i samtalen. Endvidere bør der efter samtalen være en god dialog med forældremyndighedsindehaveren om samtalens formål m.v.

Til § 138

Det fremgår af § 155 b i serviceloven, at kommunalbestyrelsen senest seks hverdage efter modtagelsen af en underretning efter servicelovens §§ 153-154 skal sende en bekræftelse af modtagelsen til underretter.

Det fremgår af § 155 b, stk. 2, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til på eget initiativ at orientere den der har underrettet efter reglerne i lovens § 153, om underretningen har givet anledning til at iværksætte en børnefaglig undersøgelse eller en foranstaltning vedrørende barnet eller den unge, med mindre særlige forhold gør sig gældende.

Det fremgår af § 155 b, stk. 3, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen ved underretninger efter servicelovens § 153 desuden oplyse kan underretter om typen og forventet varighed af foranstaltningen, der er iværksat, hvis oplysningen kan have væsentlig betydning for den støtte, som den pågældende kan yde barnet eller den unge som led i sit arbejde eller hverv. Det gælder dog ikke hvis særlige forhold gør sig gældende.

Det foreslås, at bestemmelsen videreføres med enkelte redaktionelle ændringer i barnets lov.

Det foreslås med *stk. 1*, at det fastsættes at kommunalbestyrelsen senest seks hverdage efter modtagelsen af en underretning efter denne lovs §§ 132, 133 og 135 skal bekræfte modtagelsen over for den, der foretog underretningen.

Bestemmelse vil indebære, at kommunen senest seks hverdage fra modtagelse af en underretning efter den foreslåede § 132 om mellemkommunal underretning, § 133 om fagpersoners skærpede underretningspligt eller § 135 om den generelle underretningspligt vil skulle bekræfte modtagelsen af underretningen over for underretter.

Det foreslås med *stk. 2*, skal kommunalbestyrelsen orientere den, der har foretaget en underretning efter § 133, om, hvorvidt den har iværksat en børneudredning eller indsatser vedrørende det barn eller den unge, som underretningen vedrører med mindre særlige forhold gør sig gældende.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til på eget initiativ at videregive de nævnte oplysninger til den person, der underretter efter § 133, vil ikke være reguleret nærmere i forhold til, hvordan og på hvilket tidspunkt, videregivelsen bør ske. Af hensyn til forslagens formål bør den person, der underretter efter § 133, dog som udgangspunkt informeres inden for rimelig tid, for eksempel i forbindelse med, at der iværksættes en børneudredning efter § 20 eller iværksættes støttende indsatser eller anbringelse efter §§ 32, 46 eller 47.

Efter det foreslåede stk. 2, 2. pkt., vil kommunalbestyrelsen være undtaget fra at udveksle oplysninger efter stk. 1, 1.pkt. såfremt særlige forhold gør sig gældende, eksempelvis hvis der vil være særlige hensyn til det pågældende barn eller en ung og familien, som vil betyde, at udvekslingen ikke vil kunne fremme indsatsen på trods af, at fagpersonen i øvrigt skønnes omfattet af bestemmelsen. Dette vil for eksempel kunne gøre sig gældende i tilfælde, hvor familiens tillidsforhold til de offentlige myndigheder vil være af en sådan karakter, at udvekslingen af oplysninger vil skabe unødige barrierer for det videre samarbejde mellem parterne. Det vil endvidere kunne være i tilfælde, hvor der eventuelt eksisterer en konflikt mellem den konkrete fagperson og familien m.v.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen ved underretning efter § 133 kan orientere den, der fortog underretningen om, hvilken type indsats kommunen har iværksat, og om den planlagte varighed heraf, hvis oplysningen herom vil kunne have væsentlig betydning for den støtte, som den pågældende under udøvelsen af sit hverv eller tjeneste kan yde barnet eller den unge. Det gælder dog ikke, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Med det foreslåede stk. 3 foreslås i forlængelse af forslaget i stk. 2, at kommunalbestyrelsen på baggrund af et konkret skøn vil kunne videregive oplysninger vedrørende type og varighed af en given indsats til den fagperson, der underretter, såfremt nærmere bestemte forhold gør sig gældende. Det fremgår således af forslaget, at de pågældende oplysninger vil kunne udveksles, såfremt de skønnes at have væsentlig betydning for den støtte, som den pågældende under udøvelsen af hvervet eller tjenesten kan yde barnet eller den unge. Dette vil således kunne ske, såfremt den, der underretter, er en fagperson som via sin ansættelse skønnes at kunne kvalificere den pågældende indsats over for barnet eller den unge på en måde, der giver større sikkerhed for, at indsatsen vil få den ønskede effekt. Det bemærkes i den forbindelse, at det som udgangspunkt vil være fagpersoner i for eksempel dagtilbud, skole og sundhedspleje, som vil være omfattet af bestemmelsen. Det forudsættes dermed, at den pågældende fagperson i kraft af sit daglige arbejde vil varetage en opgave over for barnet eller den unge, som vil give mulighed for at understøtte den indsats, der er igangsat for at afhjælpe de pågældende problemer. Eksempelvis vil en pædagog i et dagtilbud kunne bakke op om en iværksat familiebehandling, der har til hensigt at afhjælpe udadreagerende adfærd. Den endelige vurdering af, hvorvidt den pågældende fagperson vil kunne medvirke til at kvalificere effekten af en given indsats, vil afhænge af et konkret skøn.

Efter stk. 3, 2. pkt., vil kommunalbestyrelsen være undtaget fra at udveksle oplysninger efter 1. pkt. såfremt særlige forhold gør sig gældende. I forhold til uddybning heraf, henvises til bemærkningerne til § 138, stk. 2, 2. pkt. herover.

Forslaget har til formål at sikre, at den fagperson, der underretter, vil få viden om, hvorvidt kommunalbestyrelsen har fulgt op på den pågældende bekymring. Dette vil kunne være relevant i forhold til den pågældende fagpersons eventuelle videre arbejde med det pågældende barn eller den unge samt i de tilfælde, hvor fagpersonen overvejer at underrette Ankestyrelsen om sin bekymring vedrørende barnet eller den unge, fordi der fortsat er bekymring for barnet eller den unge.

Videregivelse af nødvendige oplysninger vil skulle ske inden for reglerne i databeskyttelsesforordningen, forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og databeskyttelsesloven. Der henvises til punkt 3.16.1-3.16.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for nærmere beskrivelse af reglerne herom.

Til § 139

Det fremgår af § 64, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter servicelovens §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, § 68 a og § 69, stk. 3, og efter § 12, § 13, stk. 3 og 4, § 14, stk. 2-4, § 24, stk. 1, jf. § 14, og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fuldbyrdes.

Det fremgår af servicelovens § 64, stk. 2, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i stk. 1. Kommunen kan hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor børne- og ungepålægget skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter servicelovens § 57 b eller stedet, hvor en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller et forbedringsforløb, jf. § 13, stk. 3 eller 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal gennemføres.

Efter servicelovens § 64, stk. 3, har kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter servicelovens § 69, stk. 3, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det fremgår af § 64, stk. 4, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når to kriterier er opfyldt. For det første skal adgangen til hjemmet ske som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og skal anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling. For det andet

skal forældrene have modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Efter servicelovens § 64, stk. 5, yder politiet bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter stk. 2-4. Social- og ældreministeren fastsætter efter aftale med justitsministeren nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen.

Det fremgår af § 64, stk. 6, i serviceloven, at fuldbyrdelse af afgørelser omfattet af stk. 1 skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader, og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Kommunen skal afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaverens, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov i afgørende grad taler imod.

Det følger endvidere af § 64, stk. 7, i serviceloven, at fuldbyrdelse af en afgørelse, jf. stk. 3, hvor politiet yder bistand til kommunen efter stk. 5, skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Efter servicelovens § 64, stk. 8, skal kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 4 registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Det foreslås i *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter §§ 23, 39, 40, 47, 67, § 98, stk. 4, og § 100, stk. 1, i denne lov og efter § 12, § 13, stk. 3 og 4, § 14, stk. 2-4, § 24, stk. 1, jf. § 14, og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fuldbyrdes.

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen have ansvaret for, at en række afgørelser uden samtykke efter denne lov og efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fuldbyrdes. Det vil bl.a. omfatte fuldbyrdelse af afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter barnets lov og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ordning er en videreførelse af servicelovens § 64, stk. 1, med de nødvendige konsekvensændringer, som følge af at kommunalbestyrelsen med barnets lov fremadrettet vil have ansvar for at fuldbyrde de afgørelser, der træffes efter denne lovs §§ 23, 38, 39, 40, 47, 67, § 98, stk. 4, og § 100, stk. 1.

I overensstemmelse med gældende ret vil kommunalbestyrelsen med den foreslåede ordning også fremadrettet have ansvaret for at fuldbyrde afgørelser truffet efter § 12, § 13, stk. 3 og 4, § 14, stk. 2-4, § 24, stk. 1, jf. § 14, og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

I overensstemmelse med forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 2008-09, tillæg A, side 3366, vil kommunalbestyrelsen med den foreslåede bestemmelse have det formelle ansvar for

at fuldbyrde afgørelser om hjemgivelsesperioder truffet efter servicelovens § 68, stk. 2, der med barnets lov foreslås videreført som § 100, stk. 1, og afgørelser truffet af børne- og ungeudvalget efter servicelovens § 68 a om videreførte anbringelser, der med barnets lov foreslås videreført som § 67.

I overensstemmelse med forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 30, vil kommunalbestyrelsen endvidere have det formelle ansvar for at fuldbyrde afgørelser efter servicelovens § 69, stk. 3, som med barnets lov foreslås videreført som § 98, stk. 4, og efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen vil således have ansvaret for, at afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke efter det foreslåede § 98, stk. 4, og efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fuldbyrdes.

Efter § 53 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er kommunalbestyrelsen ansvarlig for at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter ungdomskriminalitetslovens §§ 12-14. I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 112, vil det således være kommunalbestyrelsen, der også fremadrettet vil have ansvaret for at sikre gennemførelsen af straksreaktioner og forbedringsforløb, der iværksættes efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, ligesom det i overensstemmelse med efter gældende ret også fremadrettet vil være kommunalbestyrelsen, der vil skulle iværksætte de foranstaltninger, der skal iværksættes over for et barn eller en ung efter serviceloven. Formålet med dette er at sikre, at kommunernes fuldbyrdelse af afgørelser uden samtykke vil være ens, uanset om en afgørelse er truffet efter serviceloven eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i *stk. 1*. Det foreslås, at kommunen kan hente og bringe et barn eller en ung til det sted, hvor et børne- og ungepålæg skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter § 40 eller stedet, hvor en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller et forbedringsforløb, jf. § 13, stk. 3 eller 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal gennemføres.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 64, stk. 2 med sproglige justeringer, hvorefter kommunen med henblik på at fuldbyrde de i *stk. 1* nævnte afgørelser vil have adgang til forældremyndighedsindehavers bolig, rum eller gemmer uden retskendelse.

At der vil være adgang uden retskendelse begrundes med, at der vil foreligge en afgørelse fra børne- og ungeudvalget, og at det må formodes, at barnet eller den unge vil opholde sig hos forældremyndighedsindehaveren. Der vil derfor ikke være noget grundlag for en domstol at tage stilling til. Dette er i overensstemmelse med forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 6753-6754, hvoraf det fremgår at den gældende bestemmelse i

serviceloven i sin væsentlighed er en videreførelse af retstilstanden helt tilbage fra forsorgsloven af 1993.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 51, vil kommunalbestyrelsen på samme måde som i dag mod behørig legitimation og uden retskendelse have adgang til forældremyndighedsindehavernes bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på fuldbyrdelse af afgørelser truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 12 og § 13, stk. 3 og 4, i ungdomskriminalitetsloven.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 11, vil kommunen alene kunne eftersøge barnet eller den unge hos forældremyndighedsindehaveren. Opholder et barn eller en ung sig hos andre end forældremyndighedsindehaveren, vil kommunen ikke kunne eftersøge og medtage barnet eller den unge efter reglerne i den foreslåede bestemmelse.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 30, vil kommunalbestyrelsens udøvelse af de beføjelser, der følger af den foreslåede bestemmelse, skulle ske i overensstemmelse med reglerne i §§ 2-8 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Heraf følger bl.a., at kommunalbestyrelsens adgang til at foretage tvangsindgreb efter den foreslåede bestemmelse, således kun må anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Indgrebet vil endvidere skulle foretages så skånsomt som muligt.

Kommunalbestyrelsen vil desuden skulle tage hensyn til barnets eller den unges forhold, herunder barnets eller den unges støttebehov, ligesom kommunalbestyrelsen bør tage højde for familiens samlede situation. I den forbindelse vil kommunalbestyrelsen skulle være opmærksom på, om barnets eller den unges støttebehov udspringer af sociale problemer eller af en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge eller familien. Kommunalbestyrelsen vil i alle tilfælde skulle foretage en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til et anbringelsessted efter § 43, stk. 1, for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter § 98, stk. 4, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 64, stk. 3, med den nødvendige konsekvensændring som følge af, at anbringelsessteder med forslaget til barnets lov vil være reguleret i den foreslåede bestemmelse i § 43, som erstatter servicelovens § 66, stk. 1, og at afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke vil være reguleret i den foreslåede bestemmelse i § 98, stk. 4, som erstatter servicelovens § 69, stk. 3. Der er herudover ikke tilsigtet ændringer i retstilstanden.

Forslaget indebærer således i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 30, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse vil have adgang til et anbringelsessted efter den foreslåede bestemmelse i § 139 for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 98, stk. 4, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kommunen i de helt særlige tilfælde, hvor dette måtte være nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste, uden retskendelse og mod behørig legitimation vil have adgang til f.eks. en døgninstitution, et opholdssted eller til en plejefamilies bopæl for at eftersøge og medtage et barn eller en ung, der er anbragt, med henblik på at fuldbyrde en afgørelse om ændret anbringelsessted uden samtykke, der er truffet efter den foreslåede bestemmelse i § 98, stk. 4, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen, når følgende kriterier er opfyldt, kan træffe afgørelse om adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum mod behørig legitimation og uden retskendelse: 1) For det første skal adgangen til hjemmet ske som led i børneudredningen efter § 20 eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling. 2) For det andet skal forældrene have modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 64, stk. 4 med den nødvendige konsekvensændring som følge af, at udredningen af barnets behov fremadrettet vil skulle ske efter den foreslåede bestemmelse i § 20.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 12, vil kommunalbestyrelsen kunne træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum, når 1) adgangen til hjemmet sker som led i børneudredningen efter § 20 eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

I overensstemmelse med efter gældende ret vil den foreslåede bestemmelse finde anvendelse ved gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til

forældremyndighedsindehavernes bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i en ugefaglig undersøgelse, og adgangen må anses som nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov, kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger. Der henvises til forarbejderne til § 53 i ungdomskriminalitetsloven, hvorefter kommunalbestyrelsen har ansvar for at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser, jf. Folketingstidende, 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 112.

Det foreslås med *stk. 5*, at politiet yder bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter *stk. 2-4*.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 64, *stk. 5, 1. pkt.*, hvoraf det følger at politiet yder bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter servicelovens § 64 *stk. 2-4*, der med barnets lov foreslås videreført i de foreslåede bestemmelser i § 139, *stk. 2-4*.

I overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, vil den foreslåede bestemmelse indebære, at politiet ligesom i dag vil kunne yde bistand til kommunen ved udøvelsen af de beføjelser, der følger af § 139, *stk. 2-4*.

Forslaget vil bl.a. indebære, at politiet vil kunne yde bistand til kommunen ved gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 139, når betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. I overensstemmelse med efter gældende ret vil politiet også kunne yde bistand til kommunen ved udøvelse af beføjelser efter *stk. 2-4*, når det sker med henblik på at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter § 12, § 13, *stk. 3 og 4*, § 14, *stk. 2-4* og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der henvises til Folketingstidende, 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 112.

I overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 31, vil kommunen i hvert enkelt tilfælde skulle foretage en vurdering af indgrebets proportionalitet, dvs. om politiets bistand ved gennemførelsen af afgørelsen er nødvendig af hensyn til barnets eller den ungs bedste og står i rimeligt forhold til formålet med afgørelsen.

Eventuel gennemførelse af afgørelser med politiets bistand vil skulle ske så skånsomt, som omstændighederne tillader, og med henblik på at sikre barnets eller den ungs bedste, jf. den foreslåede bestemmelse i § 139, *stk. 6*. Heraf følger bl.a., at kommunen vil kunne anmode om, at politiet ikke optræder i uniform eller anvender udrykningskørertøjer. Da gennemførelse af f.eks. en afgørelse om anbringelse uden samtykke eller om ændret anbringelsessted uden samtykke ofte vil være en voldsom oplevelse for et barn eller en ung, vil det i de fleste tilfælde være hensigtsmæssigt, hvis politiet optræder i civil.

Rammerne for politiets eventuelle magtanvendelse i forbindelse med denne bistand vil fremgå navnlig af politilovens §§ 15 og 16. Heraf følger bl.a., at politiet i forbindelse med sin bistand til kommunerne vil kunne anvende magt, forudsat at magtanvendelse er nødvendig og forsvarlig ved udøvelsen af bistanden. Dette indebærer bl.a., at magt kun må anvendes, hvis mindre indgribende midler ikke findes at være tilstrækkelige, og at eventuel magtudøvelse skal ske så skånsomt som omstændighederne tillader.

Det foreslås med *stk. 6*, at fuldbyrdelse af afgørelser omfattet af *stk. 1* skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader, og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Kommunen skal afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaverens, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov i afgørende grad taler imod.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 64, *stk. 6*, som fastsætter, at fuldbyrdelse af afgørelser omfattet af servicelovens § 64, *stk. 1*, der med barnets lov foreslås videreført som § 140, *stk. 1*, vil skulle ske så skånsomt, som omstændighederne tillader og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste.

Bestemmelsen vil i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 31-33, indebære, at det vil være tydeligt, at fuldbyrdelse af afgørelser om f.eks. anbringelse uden for hjemmet og ændret anbringelsessted uden samtykke skal varetage barnets eller den unges bedste og skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader. Det vil bl.a. indebære, at afhentningen af barnet eller den unge hos forældrene eller på anbringelsesstedet skal tilrettelægges og gennemføres på en måde, der er så skånsom som muligt over for barnet eller den unge, forældrene, anbringelsesstedet samt eventuelle øvrige børn og unge på anbringelsesstedet og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges integritet. Der kan f.eks. være behov for, at de biologiske forældre, plejeforældre, bedsteforældre, kontaktpædagoger eller andre, som barnet eller den unge er tryk ved, er til stede ved afhentningen af barnet eller den unge og sammen med sagsbehandler ledsager barnet eller den unge.

Med den foreslåede bestemmelse vil det endvidere blive fastsat, at kommunen skal afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaverens, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse, medmindre hensynet til barnets eller den unges bedste i afgørende grad taler imod.

Bestemmelsen vil endvidere betyde, at kommunen vil skulle afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaveren, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse, medmindre hensynet til barnets eller den unges bedste taler afgørende imod.

Herved vil skulle forstås, at kommunen både forud for, at afgørelsen træffes, og når afgørelsen herefter skal effektueres, som udgangspunkt vil skulle søge at inddrage barnet eller den unge og

forældremyndighedsindehaveren med henblik på så vidt muligt at opnå forståelse for afgørelsen og sikre en skånsom fuldbyrdelse. Der vil også efter omstændighederne kunne være behov for inddragelse af andre personer i barnets eller den unges familie eller netværk. Det vil især gælde personer i familien eller netværket, som barnet eller den unge er nært knyttet til, og som opholder sig sammen med barnet eller den unge i hjemmet eller på anbringelsesstedet, herunder f.eks. søskende, en plejefamilie, m.v. Vedrører sagen fuldbyrdelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke, vil tæt inddragelse af den nuværende plejefamilie/institution ofte kunne bidrage til at understøtte en god og skånsom proces for barnet eller den unge.

Som led i inddragelsen bør kommunen bl.a. søge at forklare baggrunden, formål og indhold af afgørelsen. Kommunen kan også med fordel forklare, hvordan fuldbyrdelsen helt konkret forventes at forløbe.

Der vil efter omstændighederne kunne være behov for, at kommunen ad flere omgang forsøger at opnå barnets eller den unges, forældremyndighedsindehaverens og eventuelle andres frivillig medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse. Hvor vedholdende kommunen vil skulle være vil altid bero på en konkret og individuel vurdering under hensyn til barnets eller den unges bedste, som uddybet nedenfor. Kommunen vil således så vidt muligt skulle søge at undgå, at det bliver nødvendigt at fuldbyrde afgørelser med de beføjelser, som følger af den foreslåede bestemmelse i § 139.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at kommunen i særlige tilfælde vil kunne undlade at afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaveren, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse, hvis hensynet til barnets eller den unges bedste taler afgørende imod. Herved vil skulle forstås, at undladelsen alene vil kunne ske af hensyn til barnets eller den unges bedste, og at der vil skulle være tale om tungtvejende grunde.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis der vurderes at være risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling, f.eks. på grund af overgreb eller omsorgssvigt, og hvis barnets eller den unges øjeblikkelige behov for støtte betyder, at fuldbyrdelsen ikke vil kunne afvente kommunens forsøg på at opnå de pågældende frivillige medvirken. Det vil også efter omstændighederne kunne være tilfældet, hvis der er grund til at antage, at forældrene eller andre vil søge at hindre at afgørelsen gennemføres, herunder f.eks. ved rejse ud af landet med barnet eller den unge, inden fuldbyrdelsen.

Bestemmelsen vil indebære, at hvis der er behov for at fuldbyrde afgørelsen tvangsmæssigt, herunder med politiets bistand, fordi det trods grundigt forarbejde og tæt inddragelse af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren og eventuelt andre personer i barnets eller den unges familie og netværk, herunder f.eks. barnets eller den unges plejefamilie, ikke er muligt at opnå deres frivillige medvirken til, at afgørelsen gennemføres, vil kommunen skulle foretage en afvejning af på den ene side hensynet til barnets eller den unges behov for støtte og på den anden side hensynet til at

beskytte barnet eller den unge mod en fuldbyrdelse, som barnet eller den unge vil kunne opleve som indgribende.

Kommunen vil som led i afvejningen skulle vurdere, om det af hensyn til barnets eller den unges bedste er afgørende, at afgørelsen fuldbyrdes og uden (yderligere) forsinkelse, eller om det af hensyn til barnets eller den unges bedste vil være bedre at arbejde yderligere med barnet eller den unge og forældrene med henblik på at opnå deres forståelse for og samarbejde om afgørelsens effektivering.

Der vil ved afvejningen skulle tages højde for barnets eller den unges alder, modenhed og eventuelle nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne. Er der således f.eks. tale om et barn under skolealderen, vil dette som hovedregel tale imod fuldbyrdelse af en afgørelse med politiets bistand, da barnet pga. sin alder må antages at have vanskeligt ved at forstå og overskue situationen og vil kunne opleve tvangsfuldbyrdelsen som særdeles voldsom. Der vil dog kunne være situationer, hvor det af hensyn til barnets eller den unges behov vil være nødvendigt at gennemtvinge afgørelsen med politiets bistand, også selvom der er tale om et barn under skolealderen, hvis barnet f.eks. skal fjernes fra hjemmet på grund af omsorgssvigt eller overgreb mod barnet begået af forældrene. Det samme vil gælde, hvis der er tale om børn og unge, som på grund af betydeligt nedsat psykisk funktionsevne vil have vanskeligt ved forstå og overskue situationen og vil kunne opleve tvangsfuldbyrdelsen som særdeles indgribende.

Er der tale om et barn eller en ung, som skal flyttes mod sin vilje fra f.eks. en plejefamilie til en døgninstitution for at modtage en meget specialiseret pædagogisk behandling, som barnet eller den unge ikke vil kunne få under sit fortsatte ophold i plejefamilien, bør støtten som hovedregel og altovervejende udgangspunkt alene gennemføres i dialog med barnet eller den unge, forældrene og anbringelsesstedet og uden politiets bistand. Kun i helt særlige tilfælde, hvor barnets eller den unges behov for ændret støtte er meget betydeligt og som udgangspunkt akut, vil der ud fra hensynet til barnets eller den unges bedste kunne være grundlag for fuldbyrdelse af afgørelsen med politiets bistand.

Eventuel gennemførelse af afgørelser med politiets bistand vil skulle ske så skånsomt, som omstændighederne tillader, og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Heraf følger bl.a., at kommunen vil kunne anmode om, at politiet ikke optræder i uniform eller anvender udrykningskørertøjer. Da gennemførelse af f.eks. en afgørelse om anbringelse uden samtykke eller om ændret anbringelsessted uden samtykke ofte vil være en voldsom oplevelse for et barn eller en ung, vil det i de fleste tilfælde være hensigtsmæssigt, hvis politiet optræder i civil. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til det foreslåede § 139, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil gælde i tillæg til §§ 2-8 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, herunder bl.a. proportionalitetsprincippet, som fortsat vil finde anvendelse.

Det foreslås med *stk. 7*, at fuldbyrdelse af en afgørelse omfattet af det foreslåede § 139, stk. 3, hvor politiet yder bistand til kommunen efter det foreslåede § 139, stk. 5, skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 64, stk. 7.

Den foreslåede bestemmelse vil i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 31-33, betyde, at kommunen løbende skal registrere og indberette eventuelle sager, hvor politiet yder bistand til kommunen ved afhentning af barnet eller den unge uden retskendelse og mod behørig legitimation på et anbringelsessted med henblik på at fuldbyrde en afgørelse om ændret anbringelsessted uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 98, stk. 4, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Registreringen vil skulle indeholde kommunens begrundelse for at anmode om politiets bistand. Barnet eller den unge vil skulle gøres bekendt med registreringen, og barnets eller den unges oplevelse af situationen vil skulle indgå i indberetningen til Ankestyrelsen.

Endelig fastsætter den foreslåede bestemmelse, at der i overensstemmelse med efter gældende ret årligt vil skulle udarbejdes en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Det vil betyde, at der på baggrund af kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen efter bestemmelsens 1. pkt., årligt vil blive udarbejdet en rapport, som oversendes til Folketinget.

Det foreslås med *stk. 8*, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter det foreslåede § 139, stk. 4, skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 64, stk. 8, hvorefter kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens § 64, stk. 4, som med barnets lov foreslås videreført som § 139, stk. 4, skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen.

Bestemmelsen vil i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 33, indebære, at kommunerne løbende vil skulle registrere og indberette anvendelsen af den foreslåede bestemmelse i § 139, stk. 4, til Ankestyrelsen, fremfor at Ankestyrelsen vil skulle indhente disse oplysninger ved en undersøgelse, hvor samtlige kommuner vil skulle kontaktes.

Bestemmelsen vil sikre, at kommunerne vil kunne gennemføre registrering og indberetning samtidig med gennemførelsen af den konkrete børnefaglige udredning. Dette vil betyde, at kommunen ikke efterfølgende vil skulle fremsøge og gennemgå relevante sager, for at kunne oplyse

over for Ankestyrelsen i hvilket omfang kommunen har anvendt § 139, stk. 4, i den pågældende periode.

Det foreslås videre i 2. *pkt.* i den foreslåede bestemmelse, at der årligt udarbejdes en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.

Det vil betyde, at der på baggrund af kommunernes indberetning til Ankestyrelsen efter 1. *pkt.* i den foreslåede bestemmelse, årligt vil blive udarbejdet en rapport over anvendelsen af bestemmelsen i § 139, stk. 4.

Det foreslås endvidere med *stk. 9*, at social- og ældreministeren efter aftale med justitsministeren fastsætter nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 64, stk. 5, 2. *pkt.*

Forslaget indebærer i overensstemmelse med efter gældende ret, at social- og ældreministeren vil blive givet bemyndigelse til efter aftale med justitsministeren at kunne fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

Til § 140

Det fremgår af § 72, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51, 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58, 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62, 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63, 5) anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1, 6) anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1, 7) anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1 og 3, 8) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, 9) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3, 10) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3, 11) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5, 12) tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og 13) brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det fremgår af § 72, stk. 2, i serviceloven, at forældremyndighedens indehaver, den unge, der er fyldt 12 år, og plejeforældrene skal have tilbud om gratis advokatbistand under en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter § 78, stk. 4.

Det fremgår af § 72, stk. 3, i serviceloven, at under en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5, og en sag om brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for

anbragte børn og unge, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand.

Det fremgår af § 72, stk. 4, i serviceloven, at om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedsindehaver eller kommende forældre og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, gratis advokatbistand, når der træffes afgørelse efter følgende bestemmelser: 1) Gennemførelse af en undersøgelse efter § 23. 2) Anbringelse uden for hjemmet efter § 47 og 49. 3) Opretholdelse af en anbringelse efter § 50. 4) Gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 40. 5) Anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution efter § 61, stk. 1. 6) Anbringelse på en sikret døgninstitution efter § 62, stk. 1. 7) Anbringelse på en særligt sikret afdeling efter § 63, stk. 1 og 3. 8) Videreførelse af en anbringelse efter § 67. 9) Godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 143, stk. 4. 10) Ændring af anbringelsessted efter § 98, stk. 4. 11) Afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 105. 12) Tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. 13) Brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Med forslaget nedsættes aldersgrænsen for, hvornår barnet eller den unge skal have tilbud om gratis advokatbistand, til 10 år imod de 12 år, som følger af gældende ret. Forslaget er en konsekvens af, at aldersgrænsen for selvstændig partstatus med lovforslaget til barnets lov foreslås fastsat til 10 år. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

Forslaget skal desuden ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 145, stk. 1, hvorefter aldersgrænsen for at påklage en afgørelse til Ankestyrelsen foreslås fastsat til 10 år imod de 12 år, som gælder i dag.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde forældremyndighedsindehaver eller kommende forældre og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, gratis advokatbistand, når der behandles en sag om nærmere bestemte forhold, jf. de opregnede bestemmelser i *nr. 1-13*. Det vil bl.a. gælde for afgørelser om anbringelse uden samtykke eller om ændring af anbringelsessted uden samtykke.

Ved kommende forældre forstås den gravide kvinde og den, der efter børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019, anses som retlig forælder til barnet. Dette omfatter kvindens ægtefælle, medmindre denne efter børneloven ikke anses som forælder til barnet, og den mand eller kvinde, der har anerkendt faderskabet henholdsvis medmoderskabet til barnet på afgørelsestidspunktet. Derimod omfatter det ikke den mand eller kvinde, der er far eller medmor til barnet, men hvis forældreskab til barnet endnu ikke er fastslået. Endvidere omfatter det den mand eller kvinde, som ifølge moren er eller kan være far eller medmor til barnet.

I forhold til opregningen af konkrete afgørelser i nr. 1-13 er der tale om en videreførelse af gældende ret efter servicelovens § 72, stk. 1, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de konkrete afgørelser, der i dag træffes efter serviceloven, fremadrettet vil blive truffet efter de relevante bestemmelser i barnets lov, og af den foreslåede § 49 om afgørelse om anbringelse af over for kommende forældre.

Forslaget vil betyde, at barnet eller den unge, der er over 10 år, vil skulle have tilbudt gratis advokatbistand under en klagesag på lige fod med forældremyndighedsindehaveren, samt at også barnet eller den unge over 10 år skal gøres bekendt med retten til aktindsigt efter forvaltningsloven og med retten til at udtale sig, inden afgørelsen træffes. Der henvises i den forbindelse til det foreslåede § 141.

I overensstemmelse med gældende ret vil tilbuddet om gratis advokatbistand således omfatte den, der er part i en sag, hvor der ifølge den foreslåede bestemmelse, træffes en afgørelse uden samtykke.

Gratis advokatbistand vil være bestemt som støtte til sagens parter i forbindelse med afgørelsen. Bestemmelsen vil skulle sikre, at parterne får tilstrækkelig adgang til at gøre indsigelse mod sagens faktiske og retlige omstændigheder, inden der træffes afgørelse om indsatser uden samtykke.

Der vil ikke med forslaget være fastsat noget tidspunkt for, hvornår der skal gives et tilbud om advokatbistand, men det anses for afgørende for en advokats mulighed for at bistå under sagen, at advokaten får en rimelig tid til at sætte sig ind i sagen inden mødet i børne- og ungeudvalget.

Som udgangspunkt vil retten til gratis advokatbistand alene omfatte situationer, hvor der er berammet møde i børne- og ungeudvalget. I særlige tilfælde vil der dog være ret til gratis advokatbistand, selvom der ikke har været berammet møde i børne- og ungeudvalget.

Det vil f.eks. kunne være situationer, hvor kommunen har undladt at fastsætte samvær, og hvor afbrydelse af samvær ikke har været forelagt børne- og ungeudvalget. Her vil sagens parter alligevel have ret til at få dækket udgifterne til advokatombkostninger, som har været nødvendige for enten at få fastsat samværet eller kontakten eller få sagen forelagt børne- og ungeudvalget.

Gratis advokatbistand vil i så fald skulle ydes for perioden fra kommunen undlader at fastsætte samværet til samværet fastsættes eller sagen forelægges for børne- og ungeudvalget.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at der vil skulle gives et tilbud om advokatbistand, men det vil være forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge over 10 år eller andre berettigede, der vil skulle afgøre, om de vil tage imod tilbuddet, og hvilken advokat de ønsker at lade sig bistå af. Kommunen kan ikke med den foreslåede ordning påtvinge forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge eller andre en advokat mod deres vilje. Kommunen vil imidlertid som en del af den almindelige vejledning kunne opfordre parterne til at benytte sig af tilbuddet. Kommunen bør i den

forbindelse være opmærksom på de tilfælde, hvor der af f.eks. forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, gives udtryk for ønske om at tage imod tilbuddet, men hvor den pågældende ikke selv er i stand til eller ikke selv ønsker at tage kontakt med en advokat. Kommunen bør i så fald gøre en aktiv indsats for at skaffe en advokat til den pågældende. Kommunen bør i den forbindelse være opmærksom på eventuelle særlige hensyn hos barnet eller den unge eller forældrene, herunder f.eks. på grund af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Det foreslås med *stk. 2*, at forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, og plejeforældrene skal have tilbud om gratis advokatbistand under en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter § 42, stk. 4.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 72, stk. 2, med den nødvendige konsekvensændring som følge af, at barnet eller den unge med forslaget til barnets lov vil have partstatus fra 10 år mod 12 år i dag. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3. Der er herudover ikke tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand.

Forslaget vil indebære, at plejeforældrene ved privat familiepleje vil have ret til gratis advokatbistand under en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter lovens § 42, stk. 4, på lige fod med forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år.

Forslaget vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 141, stk. 2, hvorefter plejeforældrene ved privat familiepleje vil have ret til at se sagens akter og til at udtale sig, inden der træffes afgørelse om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter lovens § 42, stk. 4, på lige fod med forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år.

Det foreslås med *stk. 3*, at under en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 105, og en sag om brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 72, stk. 3, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at servicelovens § 71, stk. 3-5 foreslås erstattet af § 105 i barnets lov. Der er således ikke med forslaget tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Efter § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, vil børne- og ungeudvalget uden retskendelse kunne træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen under barnets eller den unges ophold på anbringelsessteder efter § 43, stk. 1, nr. 6, i barnets lov, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 13, vil forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, have ret til gratis advokatbistand i forbindelse med behandling af en sag

i børne- og ungeudvalget om brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Med den foreslåede ordning vil der være samme ret til gratis advokatbistand for den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, når den konkrete afgørelse vedrører den pågældende. Dette er i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2015-16, A, L 163 som fremsat, side 18.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 72, stk. 4, hvorefter der gælder de samme regler om salær og godtgørelse til advokater som i sager, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

Forslaget indebærer, at dommeren i børne- og ungeudvalget vil skulle træffe beslutning om salær og godtgørelse for udlæg, jf. forretningsordenens § 9. Ved sagens behandling i Ankestyrelsen vil det være forvaltningen, der vil skulle træffe afgørelse om salær og godtgørelse. Der vil ikke være mulighed for at klage over salærfastsættelsen. I tvivlstilfælde vil forvaltningen eventuelt kunne rådføre sig med dommeren, men dommeren vil ikke være forpligtet til at yde rådgivning.

Der henvises til retsplejelovens regler herom.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

Til § 141

Det fremgår af § 73, stk. 1, i serviceloven, at inden der træffes afgørelse i en sag efter servicelovens § 72, påhviler det kommunalbestyrelsen at gøre indehaveren af forældremyndigheden og den unge, der er fyldt 12 år, bekendt med retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og retten til at udtale sig, inden afgørelsen træffes.

Det fremgår af § 73, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen har en tilsvarende forpligtelse over for de personer, der er nævnt i § 72, stk. 2 og 3, for så vidt angår de heri nævnte afgørelser.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen, inden der træffes afgørelse i en sag efter § 140, skal gøre forældremyndighedsindehaver eller kommende forældre og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, bekendt med retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og retten til at udtale sig, inden afgørelsen træffes.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 73, stk. 1, med tilføjelse af kommende forældre og den nødvendige konsekvensændring som følge af, at aldersgrænsen for

partstatus med lovforslaget til barnets lov foreslås fastsat til 10 år imod 12 år i dag. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

I overensstemmelse med efter gældende ret, vil det i forbindelse med afgørelser, som er nævnt i den foreslåede bestemmelse i § 140, påhvile kommunalbestyrelsen at gøre sagens parter bekendt med retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og til at udtale sig om sagen, inden afgørelsen træffes.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke fritage kommunalbestyrelsen for at foranstalte partshøring mm., jf. forvaltningslovens regler.

Forvaltningslovens regler vil således gælde fuldt ud for de afgørelser, der træffes efter de foreslåede bestemmelser i lovforslaget til barnets lov om tvangsmæssig gennemførelse af indsatser efter kapitel 4 og 5 i sager vedrørende børn og unge, herunder også børn og unge med funktionsnedsættelse.

Den foreslåede ordning vil imidlertid fastsætte en pligt for kommunen til at gøre indehaveren af forældremyndigheden, barnet eller den unge, der er fyldt 10 år samt eventuelle andre parter i sagen bekendt med de rettigheder, der tilkommer dem efter forvaltningsloven, først og fremmest retten til aktindsigt samt retten til at udtale sig om sagen, forinden der træffes afgørelse.

Retten til aktindsigt i den enkelte sag, herunder omfanget og formen, vil i overensstemmelse med efter gældende ret skulle afgøres efter reglerne i forvaltningsloven. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke være udtryk for, at der tillægges parterne en videregående adgang til aktindsigt, end hvad der følger af forvaltningsloven. Undtagelsesbestemmelserne i forvaltningsloven vedrørende aktindsigt vil således finde tilsvarende anvendelse.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at *stk. 1* finder tilsvarende anvendelse over for de personer, der er nævnt i § 140, *stk. 2* og *3*, for så vidt angår de i disse bestemmelser nævnte afgørelser.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter i overensstemmelse med efter gældende ret, at i sager om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter den foreslåede bestemmelse i § 42, *stk. 4*, vil plejeforældrene have ret til efter forvaltningsloven at se sagens akter og til at udtale sig, inden afgørelsen træffes, og det vil påhvile kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse at gøre plejeforældrene bekendt med denne ret.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter desuden, at i sager, hvor der træffes afgørelse om afbrydelse af forbindelsen mv. efter den foreslåede bestemmelse i § 105, *stk. 3-5*, eller hvor der efter § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, træffes afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, og afgørelsen vedrører en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, vil den pågældende forælder på lige fod med sagens parter have ret til efter forvaltningsloven at se sagens akter og til at udtale sig, inden afgørelsen træffes.

Det vil da påhvile kommunalbestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse at gøre den pågældende bekendt med denne ret.

Forslaget vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 140, stk. 2 og 3.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 142

Det fremgår af § 74, stk. 1, i serviceloven, at børn og unge-udvalget i et møde træffer afgørelse om 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51, 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58, 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62, 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63, 5) anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1, 6) anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1, 7) anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1 og 3, 8) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, 9) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3, 10) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3, 11) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5, 12) flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4, 13) tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og 14) brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det fremgår af § 74, stk. 2, i serviceloven, at inden der træffes afgørelse efter stk. 1, skal indehaveren af forældremyndigheden, barnet eller den unge, advokaten og eventuel anden bisidder for forældremyndighedens indehaver eller barnet eller den unge have lejlighed til at udtale sig over for børn og unge-udvalget. Det fremgår endvidere, at tilbud efter 1. pkt. til barnet eller den unge kan undlades, hvis barnet er under 12 år, eller hvis det må antages at være til skade for barnet eller den unge.

Efter § 74, stk. 3, finder stk. 2 tilsvarende anvendelse på den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, inden der træffes afgørelse efter servicelovens § 71, stk. 3-5, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Stk. 2 finder ligeledes anvendelse på plejeforældre, inden der træffes afgørelse efter servicelovens § 78, stk. 4.

Det fremgår af § 74, stk. 4, at til vedtagelse af en afgørelse efter lovens §§ 51, 58, 62 og 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 75, stk. 3, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kræves, at mindst 4 af børn og unge-udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen. Afgørelser efter servicelovens § 78, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Det fremgår af § 74, stk. 5, at såfremt dommeren ikke er enig i den trufne afgørelse, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om udvalgets afgørelse skal indeholde oplysning om dommerens afvigende opfattelse.

Efter § 74, stk. 6, i serviceloven, skal børn og unge-udvalgets afgørelser meddeles skriftligt.

Det foreslås med *stk. 1*, at børne- og ungeudvalget i et møde træffer afgørelse efter følgende bestemmelser: 1) Gennemførelse af en undersøgelse efter § 23. 2) Anbringelse uden for hjemmet efter § 47 og 49. 3) Opretholdelse af en anbringelse efter § 50. 4) Gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 40. 5) Anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution efter § 61, stk. 1. 6) Anbringelse på en sikret døgninstitution efter § 62, stk. 1. 7) Anbringelse på en særligt sikret afdeling efter § 63, stk. 1 og 3. 8) Videreførelse af en anbringelse efter § 67. 9) Godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 143, stk. 4. 10) Ændring af anbringelsessted efter § 98, stk. 4. 11) Afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 105. 12) Flytning eller hjemtagelse efter § 42, stk. 4. 13) Tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. 14) Brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 74, stk. 1, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de konkrete afgørelser, der er opregnet i *nr. 1-14*, med lovforslaget fremadrettet vil skulle træffes efter de relevante bestemmelser i barnets lov, samt den foreslåede § 49 om afgørelse om anbringelse uden for hjemmet over for kommende forældre. Der er ikke herudover tilsigtet en ændring i retstilstanden og de opregnede bestemmelser i *nr. 1-14*, hvorefter børne- og ungeudvalget vil skulle træffe afgørelse i et møde, svarer således til gældende regler efter servicelovens bestemmelser.

Efter den foreslåede bestemmelse vil børne- og ungeudvalget have kompetence til at træffe afgørelse om iværksættelse af indsatser uden samtykke efter de bestemmelser, der er opregnet i *nr. 1-14*. Bestemmelsen er således afgrænset til tilfælde, hvor der ikke kan opnås samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år.

I disse tilfælde vil forvaltningen skulle foretage en indstilling om godkendelse af de indsatser, der er opremset i *nr. 1-14*. Forvaltningens indstilling vil skulle være klar og entydig, således at der ikke vil kunne opstå tvivl om, hvad der kan træffes beslutning om. Børne- og ungeudvalget vil med den foreslåede ordning alene have kompetence til at tage stilling til, hvorvidt der er grundlag for uden samtykke at gennemføre de indsatser, som forvaltningen indstiller. Udvalget vil således eksempelvis ikke kunne træffe beslutning om, at forbindelsen mellem barnet og forældrene skal afbrydes, hvis der kun foreligger en indstilling om, at samværet skal være overvåget. Børne- og ungeudvalget vil heller ikke have kompetence til at fastsætte vilkår i forbindelse med en afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes et specifikt sted, eller at der skal foranstalles et bestemt behandlingstilbud.

Der vil som udgangspunkt ikke kunne foretages alternative indstillinger, således at der eksempelvis primært indstilles til afbrydelse af samvær og sekundært til overvåget samvær under en anbringelse uden for hjemmet. Dog har Ankestyrelsen ved principafgørelse 128-10 fastslået, at der

administrativt kan foreligge to indstillinger fra forvaltningen til børne- og ungeudvalget, når der foreligger en anbringelsessag, hvor der er grundlag for at kunne træffe afgørelse om videreført anbringelse efter § 68 a og om fortsat anbringelse efter § 58. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 142, stk. 6.

De beføjelser, der med den foreslåede bestemmelse vil være henlagt til børne- og ungeudvalget, vil ikke kunne varetages af andre, hverken i forvaltningen eller i andre udvalg i kommunen. Hvis afgørelsen af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i udvalget, vil formanden eller i dennes fravær næstformanden kunne træffe en foreløbig afgørelse efter reglerne i det foreslåede § 143. Forvaltningen vil således ikke kunne iværksætte akutte indsatser uden, at formanden for børne- og ungeudvalget eller dennes stedfortræder har truffet afgørelse i sagen.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at inden børne- og ungeudvalget træffer afgørelse, skal forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge, advokaten og eventuel anden bisidder for forældremyndighedsindehaver eller barnet eller den unge have lejlighed til at udtale sig over for børne- og ungeudvalget. Dette kan dog, for så vidt angår barnet eller den unge, undlades, hvis barnet er under 10 år, eller hvis det må antages at være til skade for barnet eller den unge.

Den foreslåede ordning er en videreførelse af servicelovens § 74, stk. 2, hvoraf det følger, at indehaveren af forældremyndigheden, barnet eller den unge, advokaten og eventuel anden bisidder for forældremyndighedsindehaver eller barnet eller den unge vil skulle have lejlighed til at udtale sig over for børn og unge-udvalget, inden der træffes afgørelse efter det foreslåede stk. 1. I overensstemmelse med gældende ret følger det endvidere af den foreslåede ordning, at tilbud efter *1. punktum* til barnet eller den unge vil kunne undlades, hvis barnet er under 10 år, eller det må antages at være til skade for barnet eller den unge, men udgangspunktet er, at barnet eller den unge har ret til at udtale sig over for børn og unge-udvalget. Undtagelsen i *2. punktum* har til formål at beskytte barnet eller den unge.

Den foreslåede bestemmelse angår alene retten til at udtale sig over for børne- og ungeudvalget. Herudover vil barnet eller den unge efter den foreslåede bestemmelse i § 5 skulle inddrages, før der træffes afgørelse om indsatser efter de i stk. 1 opregnede bestemmelser.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at stk. 2 finder tilsvarende anvendelse for den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, inden der træffes afgørelse efter § 105, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Det foreslås endvidere, at stk. 2 ligeledes finder tilsvarende anvendelse for plejeforældre, inden der træffes afgørelse efter § 42, stk. 4.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 74, stk. 3, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at afgørelser om henholdsvis afbrydelse af forbindelsen m.v. eller om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje fremadrettet vil skulle træffes efter de foreslåede bestemmelser i §§ 105 og 42.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at inden der træffes afgørelse i en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter de foreslåede bestemmelser i § 105, eller om brev- og telefonkontrol efter § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, og afgørelsen angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne, dennes advokat eller en bisidder have lejlighed til at udtale sig over for udvalget. Plejeforældrene ved sager om privat familiepleje efter lovens § 42 vil ligeledes have ret til at udtale sig, inden der træffes afgørelse om flytning eller hjemtagelse efter den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 4.

Forslaget vil skulle ses i sammenhæng med det foreslåede § 140, stk. 3, og det foreslåede § 141, stk. 2, hvorefter en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, vil have konkrete partsbeføjelser i en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 105, i barnets lov, eller om brev- og telefonkontrol efter § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, når afgørelsen vedrører den pågældende forælder.

Forslaget vil endvidere skulle ses i sammenhæng med det foreslåede § 140, stk. 2, og § 141, stk. 2, hvorefter plejeforældrene vil have konkrete partsbeføjelser i en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter lovens § 42, stk. 4.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at mindst fire ud af børne- og ungeudvalgets fem medlemmer skal stemme for vedtagelse af en afgørelse efter §§ 23, 40, 47 og 50, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1, § 63, stk. 1 og 3, § 67, § 98, stk. 4, § 105, og § 143, stk. 4, og efter § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Afgørelser efter § 42, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 74, stk. 4, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de i bestemmelsen konkrete opregnede afgørelser fremadrettet vil skulle træffes efter de relevante bestemmelser i barnets lov. Der er ikke herudover tilsigtet en ændring i retstilstanden, og de opregnede bestemmelser i barnets lov, hvorefter børne- og ungeudvalget vil skulle træffe afgørelse, svarer således til gældende regler efter servicelovens bestemmelser.

Efter den foreslåede bestemmelse vil der til vedtagelse af afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i §§ 23, 40, 47 og 50, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1, § 63, stk. 1 og 3, § 67, § 98, stk. 4, § 105, og § 143, stk. 4, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, kræves at mindst fire af børne- og ungeudvalgets fem medlemmer vil skulle stemme for afgørelsen. Udvalget vil således kun være beslutningsdygtigt, hvis mindst fire af udvalgets medlemmer (inkl. dommeren og en pædagogisk-psykologisk sagkyndig) er til stede, og vedtagelse af beslutningen vil kræve, at mindst fire medlemmer stemmer for beslutningen, jf. forretningsordenen for børne- og ungeudvalgene, § 7, stk. 2.

Begrundelsen for forslaget er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2015-16, A, L 163 som fremsat, side 19, at der vil være tale om indgribende afgørelser over for barnet eller den unge og forældrene.

Ved en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 4, vil udvalget være beslutningsdygtigt, når tre af udvalgets medlemmer, herunder dommeren og en pædagogisk-psykologisk sagkyndig, og et medlem valgt af kommunalbestyrelsens medlemmer er til stede, jf. 2. *punktum* i den foreslåede bestemmelse. Afgørelsen vil i disse tilfælde træffes ved almindelig stemmeflerhed, dvs. at et flertal af de fremmødte vil skulle stemme for beslutningen. Der henvises til § 7 i bekendtgørelsen om forretningsordenen for børn og unge-udvalgene.

Begrundelsen for, at beslutninger efter § 42, stk. 4, vil kunne træffes ved almindelig stemmeflerhed, og ikke ved kvalificeret flertal, er, at det ikke er helt entydigt, hvilken beslutning der vil kunne betegnes som mest vidtgående. I forhold til forældrene vil et afslag på flytning eller hjemtagelse være mest vidtgående, mens det omvendte vil være tilfældet for plejeforældrene og muligvis for barnet, hvis barnet har været i plejefamilien længe.

Børne- og ungeudvalgets sammensætning er reguleret i retssikkerhedslovens § 19.

Det foreslås med *stk. 5*, at såfremt dommeren ikke er enig i børne- og ungeudvalgets afgørelse, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om udvalgets afgørelse skal indeholde oplysning om dommerens afvigende opfattelse.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 74, stk. 5, som er en videreførelse af retstilstanden tilbage fra bistandsloven. Der henvises til forarbejderne, jf. Folketingstidende, 1991-92, L 2014 som fremsat, spalte 4901, hvoraf det følger, at der vil skulle gøres bemærkning til protokollen, hvis dommeren har en anden opfattelse af sagen end udvalgets øvrige medlemmer, og at meddelelsen om udvalgets afgørelse skal indeholde oplysning om dommerens afvigende opfattelse.

Forslaget er i overensstemmelse med § 8, stk. 2, i forretningsordenen for børne- og ungeudvalget.

Det foreslås med *stk. 6*, at kommunalbestyrelsen skal underrette Ankestyrelsen, hvis børne- og ungeudvalget ikke træffer afgørelse i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens indstilling om anbringelse uden samtykke efter § 47 eller om opretholdelse af en anbringelse efter § 67, og der ved afgørelsen ikke er enstemmighed i børne- og ungeudvalget. Er barnet eller den unge allerede anbragt, opretholdes anbringelsen under Ankestyrelsens behandling af sagen.

Forslaget indebærer, at Ankestyrelsen altid vil skulle underrettes i tilfælde, hvor kommunens børne- og ungeudvalg ikke træffer afgørelse i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens indstilling om anbringelse uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 47 eller om opretholdelse af en anbringelse efter den foreslåede bestemmelse i § 67, og der ved afgørelsen ikke er enstemmighed i børne- og ungeudvalget. Ankestyrelsen vil således altid skulle underrettes, når der ikke er enighed i

børne- og ungeudvalget, og en anbringelse uden samtykke dermed ikke igangsættes eller opretholdes. Det vil betyde, at Ankestyrelsen vil få mulighed for at foretage en uvildig vurdering af børne- og ungeudvalgets afgørelse og således vurdere grundlaget for anbringelsen i disse sager.

Efter den foreslåede § 142 vil det således også fremadrettet være børne- og ungeudvalget, der på baggrund af en indstilling fra forvaltningen, træffer afgørelse om at iværksætte en anbringelse uden samtykke efter § 47 eller om opretholdelse af en anbringelse efter § 67. Efter den foreslåede § 142, stk. 4, vil en afgørelse om anbringelse uden samtykke efter § 47 eller om opretholdelse af en anbringelse efter § 67 kræve, at mindst fire ud af fem af børne- og ungeudvalgets medlemmer stemmer for vedtagelse af afgørelsen. Hvis dette ikke er tilfældet, vil afgørelsen ikke kunne iværksættes. Det vil konkret betyde, at børne- og ungeudvalget i disse tilfælde træffer en beslutning, der går imod forvaltningens faglige vurdering.

Med den foreslåede ordning vil pligten til at underrette Ankestyrelsen i de pågældende tilfælde tilfalde kommunalbestyrelsen. Begrundelsen for dette er, at det vil være kommunalbestyrelsen, der jf. den foreslåede § 139, stk. 1, vil være ansvarlig for at fuldbyrde en afgørelse truffet af børne- og ungeudvalget.

Ankestyrelsens behandling af en underretning efter den foreslåede bestemmelse vil svare til Ankestyrelsens behandling af underretninger efter gældende regler. Det vil sige, at Ankestyrelsen vil kunne beslutte at tage sagen op af egen drift, hvis Ankestyrelsen vurderer, at der er grundlag herfor. Der henvises i den forbindelse til den foreslåede bestemmelse i § 151.

Til forskel fra efter gældende regler vil det imidlertid følge af den foreslåede bestemmelse, at en allerede iværksat anbringelse vil skulle opretholdes under Ankestyrelsens behandling af en underretning, jf. § 15d, stk. 6, 2. *punktum*. Det vil indebære, at hvis barnet eller den unge allerede er anbragt uden for hjemmet, vil anbringelsen blive opretholdt, uanset at børne- og ungeudvalget ikke har truffet afgørelse om at opretholde anbringelsen. Hensynet er at sikre, at barnet eller den unge ikke vil blive hjemgivet til forældrene, før Ankestyrelsen har taget stilling til, om der er grundlag for at tage sagen op af egen drift. Kommunalbestyrelsen vil imidlertid i alle tilfælde skulle være opmærksom på, om der kan være forhold i sagen, der betyder, at det ikke vil være i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, at anbringelsen opretholdes. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis der er mistanke om vold eller overgreb m.v. på anbringelsesstedet. I så fald vil kommunalbestyrelsen skulle tage stilling til, om det eksempelvis vil være til barnets eller den unges bedste at flytte til et andet anbringelsessted, mens Ankestyrelsen behandler sagen.

Ankestyrelsen har i principafgørelse 128-10 fastslået, at der administrativt skal foreligge to indstillinger fra forvaltningen til børne- og ungeudvalget, når der foreligger en anbringelsessag, hvor der er grundlag for at kunne træffe afgørelse om videreført anbringelse efter servicelovens § 68 a, der med lovforslaget foreslås videreført i § 67 i barnets lov, og om fortsat anbringelse efter servicelovens § 58, der med lovforslaget foreslås videreført i § 47 i barnets lov. Ankestyrelsen har i den forbindelse fastslået, at en indstilling om videreført anbringelse ikke automatisk vil indebære, at

børne- og ungeudvalget også vil kunne træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke. Dertil vil der skulle foreligge en særskilt indstilling, hvis børn og unge-udvalget skal kunne tage stilling til dette. Det vil betyde, at kommunen i sager, hvor der sker indstilling om en videreført anbringelse efter den foreslåede bestemmelse i § 67, samtidig vil skulle udarbejde en indstilling om en fortsat anbringelse efter den foreslåede bestemmelse i § 47, hvis kommunen vurderer, at betingelserne for at bruge denne bestemmelse er opfyldte.

Det vil således være i overensstemmelse med Ankestyrelsens praksis i denne type sager, når det med den foreslåede ordning fastsættes, at en iværksat anbringelse vil skulle opretholdes under Ankestyrelsens behandling af en underretning efter det foreslåede stk. 6.

Formålet med forslaget er at styrke børn og unges retssikkerhed i tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget ikke følger forvaltningens indstilling om at iværksætte eller opretholde en anbringelse uden samtykke. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

Det foreslås endvidere med *stk. 7*, at børne- og ungeudvalgets afgørelser skal meddeles skriftligt.

Der er tale om en videreførelse af gældende servicelovens § 74, stk. 6, 1. pkt., hvorefter børne- og ungeudvalgets afgørelser skal meddeles skriftligt.

Der vil i overensstemmelse med efter gældende ret skulle gives meddelelse om den trufne afgørelse snarest muligt. Ved afgørelser om anbringelse uden samtykke efter den foreslåede bestemmelse i § 47, vil meddelelsen skulle omfatte den fastsatte genbehandlingsfrist efter den foreslåede bestemmelse i § 50, samt meddelelse om, at en eventuel anke vil medføre udsættelse af, hvornår sagen vil skulle behandles igen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 50, stk. 3, 1. pkt.

Børne- og ungeudvalgets afgørelser vil desuden efter forvaltningslovens regler skulle indeholde en begrundelse for afgørelsen samt klagevejledning, der lever op til kravene i forvaltningslovens §§ 22-24 og § 25.

Formålet med den foreslåede ordning i § 142 er dels at afgrænse de konkrete afgørelser, der vil blive truffet af børne- og ungeudvalget efter den foreslåede bestemmelses stk. 1, og dels at fastsætte de særlige betingelser og proceskrav, der vil gøre sig gældende for børne- og ungeudvalgets behandling af sagerne.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

Til § 143

Det fremgår af § 75, stk. 1, i serviceloven, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter lovens §§ 51, 58 og 63, § 63 a, stk. 1, §

63 b, stk. 1 og 3, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.

Det fremgår endvidere af § 75, stk. 1, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan træffe foreløbige afgørelser efter §§ 63 og 68 a, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, efter § 11, stk. 2, og § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og efter § 14, stk. 2-4, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1 og 2, § 24, stk. 1, og § 32, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente sagens behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Efter § 75, stk. 2, i serviceloven, skal forældremyndighedens indehaver og eventuelle andre parter, jf. servicelovens § 72, inden 24 timer efter iværksættelsen af en foreløbig afgørelse have skriftlig meddelelse om afgørelsen samt en begrundelse for afgørelsen. Meddelelsen skal tillige indeholde oplysning om retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og til at udtale sig om sagen samt om retten til vederlagsfri advokatbistand.

Det følger af servicelovens § 75, stk. 3, at en foreløbig afgørelse efter stk. 1 snarest muligt og senest inden 7 dage efter iværksættelsen af afgørelsen skal forelægges børn og unge-udvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt.

Efter § 75, stk. 4, har en afgørelse, der er godkendt efter bestemmelsens stk. 3, gyldighed i 1 måned. En afgørelse vedrørende servicelovens § 51 eller vedrørende § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter stk. 1. En afgørelse vedrørende § 78, stk. 4, har gyldighed, indtil der træffes en ny afgørelse om flytning eller hjemtagelse.

Det fremgår af § 75, stk. 5, i serviceloven, at direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser som formanden for børn og unge-udvalget, jf. stk. 1 og 2, og kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen. Den foreløbige afgørelse har gyldighed i 1 måned, jf. dog de frister, der er nævnt i bestemmelsens stk. 4, 2. og 3. pkt. Direktøren kan undtagelsesvis bestemme, at den foreløbige afgørelse skal godkendes af Ankestyrelsen inden for den frist, der er nævnt i stk. 3.

Det følger af servicelovens § 75, stk. 6, at hvis børn og unge-udvalget eller, når et barn eller en ung er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, Ungdomskriminalitetsnævnet ikke inden 1 måned træffer afgørelse i overensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse, jf. bestemmelsens stk. 5, skal børn og unge-udvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet umiddelbart orientere Ankestyrelsen herom. Børn og unge-udvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse har ikke virkning, før direktøren snarest muligt og

senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning. Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børn og unge-udvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter reglen i servicelovens § 65, stk. 3, senest 8 uger efter børn og unge-udvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Ankestyrelsens afgørelse efter 3. pkt. træffes dog efter §§ 63 og 68 og efter § 14, stk. 2-4, og § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Efter § 75, stk. 7, i serviceloven, skal formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget, jf. bestemmelsens stk. 1, eller direktøren for Ankestyrelsen, jf. bestemmelsens stk. 5, straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en foreløbig afgørelse efter stk. 1, der vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås med *stk. 1*, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter lovens §§ 23 og 40, § 42, stk. 4, § 47, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1 og 3, § 63, stk. 1 og 2, § 67, § 98, stk. 4 og § 105, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de i bestemmelse konkrete opregnede afgørelser om indsatser efter serviceloven fremadrettet vil blive truffet efter de relevante bestemmelser i barnets lov. Der er ikke herudover tilsigtet en ændring i retstilstanden og de opregnede bestemmelser i barnets lov, hvorefter der vil kunne træffes foreløbige afgørelser efter § 143, stk. 1, svarer således til gældende regler efter servicelovens bestemmelser.

Med forslaget vil formanden for børne- og ungeudvalget, eller næstformanden i formandens fravær, få hjemmel til at træffe foreløbige afgørelser efter en række konkrete bestemmelser i barnets lov. Det drejer sig om: Gennemførelse af undersøgelse efter den foreslåede bestemmelse i § 23, lægelig undersøgelse og behandling efter det foreslåede § 40, forbud mod flytning og hjemtagning fra privat familiepleje, jf. den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 4, anbringelse uden for hjemmet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 47, anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. det foreslåede § 61, stk. 1, anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. det foreslåede § 62, stk. 2 og 3, anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. det foreslåede § 63, stk. 1 og 3, videreførelse af en anbringelse, jf. det foreslåede § 67, ændring af anbringelsessted uden samtykke, jf. det foreslåede § 98, stk. 4, samt afbrydelse af forbindelsen m.v., jf. det foreslåede § 105.

Med forslaget vil formanden for børne- og ungeudvalget, eller næstformanden i formandens fravær, endvidere få hjemmel til at træffe foreløbige afgørelser om tilbageholdelse på et anbringelsessted efter § 11, stk. 1 og 2, og brevkontrol mv. efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2015-16, A, side 19.

Formålet med bestemmelsen er at sikre mulighed for at træffe afgørelser, der af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov for støtte ikke vil kunne afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget. Bestemmelsen vil således finde anvendelse i tilfælde, hvor situationen er sådan, at der er behov for øjeblikkelig indgriben, f.eks. i tilfælde af akut omsorgssvigt.

Det vil således være betingelse for en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse, at der vil skulle være et akut opstået behov for en foreløbig afgørelse om en bestemt indsats. Det vil være afgørende, at sagen ikke vil kunne afvente en mødebehandling i børne- og ungeudvalget. Der vil skulle foretages en konkret vurdering i hver enkelt sag, og afgørelsen vil skulle ske under hensyntagen til barnets eller den unges bedste.

I overensstemmelse med betingelserne for at træffe afgørelse uden samtykke i øvrigt vil det desuden være en betingelse, at forvaltningen forud for den foreløbige afgørelse vil skulle have forsøgt at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år til den påtænkte indsats.

Med den foreslåede bestemmelse fastsættes det endvidere, at forvaltningen ikke vil kunne iværksætte akutte foranstaltninger uden, at formanden for børne- og ungeudvalget eller dennes stedfortræder har truffet afgørelse i sagen. Det vil således alene være børne- og ungeudvalgets formand, eller i dennes fravær næstformanden, der vil have kompetence til at træffe en foreløbig afgørelse efter den foreslåede bestemmelse.

Forældremyndighedsindehaver, barnet eller den unge over 10 år, samt andre parter i sagen vil have adgang til at klage over foreløbige afgørelser. Der henvises i den forbindelse til den foreslåede § 146. For at undgå at sagen behandles flere steder samtidig, er det imidlertid i § 146 fastsat, at en klage over en foreløbig afgørelse ikke kan behandles i Ankestyrelsen, så længe der verserer en sag om anbringelse efter lovens § 47 ved børne- og ungeudvalget. Det vil betyde, at sagen ikke vil kunne behandles, før endelig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet er truffet i børn og ungeudvalget, eller barnet eller den unge er blevet hjemgivet.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan træffe foreløbige afgørelser efter lovens § 40, § 42, stk. 4, § 67 og § 105, efter § 11, stk. 2, og § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og efter § 14, stk. 2-4, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1 og 2, § 24, stk. 1, og § 32, stk. 1 og 2, i

lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente sagens behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 75, stk. 1, 2. pkt., med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de i bestemmelsen konkrete opregnede afgørelser efter serviceloven fremadrettet vil blive truffet efter de relevante bestemmelser i barnets lov. Der er ikke herudover tilsigtet en ændring i retstilstanden og de opregnede bestemmelser i barnets lov, hvorefter der vil kunne træffes foreløbig afgørelse, svarer således til gældende regler efter servicelovens bestemmelser.

Forslaget indebærer, i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2018-19, A, L 85 som fremsat, side 77, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget vil kunne træffe foreløbige afgørelser efter de nævnte bestemmelser i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i sager om børn eller unge, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

I overensstemmelse med efter gældende ret vil formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget således med forslaget kunne træffe foreløbige afgørelser om lægelig undersøgelse og behandling efter det foreslåede §40, forbud mod flytning og hjemtagning fra privat familiepleje, jf. den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 4, videreførelse af en anbringelse, jf. det foreslåede § 67 samt afbrydelse af forbindelsen m.v., jf. det foreslåede § 105.

Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget vil endvidere efter den foreslåede bestemmelse kunne træffe foreløbige afgørelser om tilbageholdelse og om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation efter henholdsvis § 11 eller § 15 i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Endelig vil formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget kunne træffe afgørelse efter en række konkrete bestemmelser i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det drejer sig om anbringelse som led i et forbedringsforløb, jf. § 14, stk. 2-4, anbringelse efter § 14 på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution, jf. § 15, stk. 1, anbringelse efter § 14 på en sikret døgninstitution, jf. § 16, stk. 1, anbringelse efter § 14 på en særligt sikret afdeling, jf. § 17, stk. 1, tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse efter § 14, jf. § 18, stk. 1 og 2, ændret anbringelsessted, jf. § 24, stk. 1, samt gennemførelse af en ugefaglig undersøgelse uden samtykke, jf. § 32, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet med bestemmelsen er i overensstemmelse med formålet med det foreslåede § 143, stk. 1, at sikre mulighed for at træffe afgørelser, der af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov for støtte ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget. Bestemmelsen vil

således finde anvendelse i tilfælde, hvor situationen er sådan, at der er behov for øjeblikkelig indgriben, f.eks. i tilfælde af akut omsorgssvigt.

Der vil også skulle gælde de samme betingelser for en afgørelse efter stk. 2, som efter det foreslåede § 143, stk. 1. Det vil således være en betingelse for en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse, at der vil skulle være et akut opstået behov for en foreløbig afgørelse om en bestemt indsats. Det vil være afgørende, at sagen ikke kan afvente en mødebehandling i børne- og ungeudvalget. Der vil skulle foretages en konkret vurdering i hver enkelt sag, og afgørelsen vil skulle ske under hensyntagen til barnets eller den unges bedste.

I overensstemmelse med betingelserne for at træffe afgørelse uden samtykke i øvrigt vil det desuden være en betingelse, at forvaltningen forud for den foreløbige afgørelse vil skulle have forsøgt at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år til den påtænkte indsats.

Med den foreslåede bestemmelse fastsættes det desuden, at forvaltningen ikke vil kunne iværksætte akutte foranstaltninger uden, at formanden for børne- og ungeudvalget eller dennes stedfortræder har truffet afgørelse i sagen. Det vil således alene være børne- og ungeudvalgets formand, eller i dennes fravær næstformanden, der vil have kompetence til at træffe en foreløbig afgørelse efter den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at forældremyndighedsindehaver og eventuelle andre parter, jf. § 140, inden 24 timer efter iværksættelsen af en foreløbig afgørelse skal have skriftlig meddelelse om afgørelsen. Meddelelsen skal tillige indeholde oplysning om retten til vederlagsfri advokatbistand.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 75, stk. 2, med den nødvendige konsekvensændring som følge af, at sagens parter fremadrettet vil være afgrænset i § 140 i barnets lov.

Forslaget vil i overensstemmelse med efter gældende ret indebære en pligt til inden for 24 timer efter, iværksættelsen af en foreløbig afgørelse efter det foreslåede § 143, stk. 1-2, at give forældremyndighedsindehaver og eventuelle andre parter i sagen en skriftlig meddelelse om afgørelsen. Meddelelsen vil skulle indeholde oplysning til sagens parter om retten til vederlagsfri advokatbistand efter det foreslåede § 140.

Meddelelsen vil endvidere efter forvaltningslovens regler skulle indeholde oplysning om retten til at se sagens akter samt retten til at udtale sig.

24 timers fristen for meddelelsen til forældremyndighedsindehaver og eventuelle andre parter vil skulle påregnes fra kommunens iværksættelse af den foreløbige afgørelse. Tidspunktet for iværksættelsen vil være det tidspunkt, hvor afgørelsen føres ud i livet. I de tilfælde, hvor afgørelsen ikke umiddelbart kan effektueres, f.eks. fordi barnet eller den unge holdes skjult, vil iværksættelsen

være det tidspunkt, hvor kommunen tager skridt til iværksættelse af afgørelsen, f.eks. ved at kontakte politiet om bistand til at få barnet eller den unge eftersøgt. Det vil ikke være en ugyldighedsgrund, hvis man ikke kan finde forældremyndighedsindehaver eller eventuelle andre parter inden for de 24 timer trods en aktiv indsats.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at en foreløbig afgørelse efter *stk. 1 og 2* snarest muligt og senest inden syv dage efter iværksættelsen af afgørelsen skal forelægges børne- og ungeudvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 75, *stk. 3*, med den nødvendige konsekvensændring som følge af, at den foreløbige afgørelse fremadrettet vil skulle træffes efter de foreslåede bestemmelser i § 143, *stk. 1 eller 2*.

Den foreslåede bestemmelse understreger, at en formandsafgørelse efter det foreslåede § 143, *stk. 1 og 2*, alene vil være en foreløbig afgørelse. Forslaget fastsætter således, at formandens eller næstformandens afgørelse efter det foreslåede § 143, *stk. 1 og 2*, snarest muligt og senest inden syv dage efter, at afgørelsen er truffet, vil skulle forelægges børne- og ungeudvalget til godkendelse. Det vil gælde uanset om indsatsen måtte være ophørt. Syv dages fristen for forelæggelsen for børne- og ungeudvalget vil skulle regnes fra iværksættelsen af afgørelsen. Ved beregningen af syv dages fristen vil dagen for iværksættelsen samt søn- og helligdage skulle medregnes. Hvis børne- og ungeudvalget ikke har taget stilling til den foreløbige afgørelse inden syv dage, vil afgørelsen skulle bortfalde. Syv dages fristen vil være ufravigelig, uanset om forældremyndighedsindehaveren eller andre parter ikke vil kunne deltage på mødet, da der vil være tale om et tilbud og ikke en pligt.

Godkendelsen af den foreløbige afgørelse efter den foreslåede bestemmelse vil alene skulle dreje sig om den foreløbige afgørelse, som formanden eller næstformanden har truffet. Derfor vil bedømmelsen af gyldigheden af afgørelsen kun skulle ske med udgangspunkt i det beslutningsgrundlag, som kommunen vil have forlagt formanden eller næstformanden, når formanden eller næstformanden for børn og unge-udvalget har truffet sin afgørelse. Der vil således ikke på dette tidspunkt skulle tages stilling til, om der vil være grundlag for efterfølgende at træffe afgørelse om eksempelvis barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Hvis kommunen har sagen klar til den endelige afgørelse ved godkendelsesmødet, vil børne- og ungeudvalget imidlertid kunne behandle denne indstilling efter indstillingen om godkendelse. Man vil dog skulle være opmærksom på, at procedurereglerne også vil skulle være fulgt i forhold til behandlingen af den endelige afgørelse. Dette vil eksempelvis gælde, hvis sagen alligevel vil være på vej til at blive forelagt børne- og ungeudvalget.

Ved godkendelsen vil udvalget skulle tage stilling til, om betingelserne for den pågældende indsats var opfyldt på afgørelsestidspunktet, og om indsatsen af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kunne afvente, at der blev holdt et møde i børne- og ungeudvalget. Formanden eller næstformanden vil ikke være inhabil som medlem af børne- og ungeudvalget, selv om pågældende har truffet den foreløbige afgørelse.

Hvis børne- og ungeudvalget ikke godkender en foreløbig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung, vil der ikke længere foreligge en anbringelse. Kommunen vil i disse tilfælde derfor ikke kunne træffe afgørelse om hjemgivelse og vil ikke kunne fastsætte en hjemgivelsesperiode.

Det foreslås endvidere med *stk. 5*, at en afgørelse, der er godkendt efter *stk. 4*, har gyldighed i en måned. En afgørelse efter § 23 eller efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst to måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter *stk. 1*. En afgørelse efter § 42, *stk. 4*, har gyldighed, indtil der træffes en ny afgørelse om flytning eller hjemtagelse.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 75, *stk. 4*, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de i bestemmelsen nævnte afgørelser efter servicelovens § 51 og § 78, *stk. 4*, fremadrettet vil blive truffet efter henholdsvis det foreslåede § 23 og det foreslåede § 42, *stk. 4*, i barnets lov.

Efter den foreslåede bestemmelse vil en foreløbig afgørelse, der er godkendt efter *stk. 4*, som udgangspunkt have gyldighed i en måned. Der vil dog være en række undtagelser herfra, som beskrevet nedenfor. Forslaget indebærer, at en indsats, der er iværksat på baggrund af en foreløbig afgørelse efter det foreslåede § 143, *stk. 1 og 2*, vil skulle ophøre, med mindre børne- og ungeudvalget i mellemtiden træffer afgørelse om at opretholde indsatsen efter det foreslåede § 15d.

Fristen vil skulle beregnes fra afgørelsen om børne- og ungeudvalgets godkendelse af den foreløbige afgørelse, jf. det foreslåede § 143, *stk. 4*.

I tilfælde, hvor indsatsen ophører inden udløbet af månedsfristen, jf. *1. pkt.* i den foreslåede bestemmelse, vil der ikke være krav om fornyet forelæggelse for børne- og ungeudvalget, da formålet med en fornyet forelæggelse vil være at tage stilling til, om der fortsat skal være indsatser uden samtykke. Selv om indsatsen er ophørt, inden syv dages fristen er udløbet, vil børne- og ungeudvalget alligevel skulle godkende den foreløbige afgørelse, jf. det foreslåede § 143, *stk. 4*.

Der vil med den foreslåede bestemmelse være to undtagelser fra bestemmelsen om gyldighedsperioden for en foreløbig afgørelse på en måned.

Den første undtagelse vil være, hvis der er truffet afgørelse om undersøgelse af barnet eller den unge efter den foreslåede bestemmelse i § 23 eller efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. I disse tilfælde vil afgørelsen ikke skulle forelægges udvalget inden en måned, da afgørelsen om en undersøgelse efter § 23 eller efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. *2. pkt.* i det foreslåede § 143, *stk. 5*, vil have gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst to måneder. I disse tilfælde vil to måneders fristen skulle beregnes fra formandens afgørelse efter det foreslåede § 143, *stk. 1 og 2*.

Den anden undtagelse vil være, hvis der træffes en foreløbig afgørelse om, at et barn eller en ung ikke må flyttes eller hjemtages fra en privat familiepleje, jf. den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 4. I disse tilfælde vil den foreløbige afgørelse ikke ændre på det forhold, at der vil være tale om et privat plejeforhold, som er foranstaltet af forældremyndighedsindehaveren selv. Afgørelsen vil derfor have gyldighed, indtil der træffes en ny afgørelse om flytning eller hjemtagelse, jf. 3. pkt. i den foreslåede § 143, stk. 5, eller kommunen vælger at træffe afgørelse om indsatser efter kap. 4-5 i barnets lov.

Det foreslås endvidere med *stk. 6*, at direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser som formanden for børne- og ungeudvalget, jf. stk. 1-3, og kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen. Den foreløbige afgørelse har gyldighed i en måned, jf. dog de frister, der er nævnt i stk. 5, 2. og 3. pkt. Direktøren kan undtagelsesvis bestemme, at den foreløbige afgørelse skal godkendes af Ankestyrelsen inden for den frist, der er nævnt i stk. 4.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 75, stk. 5, hvorefter direktøren for Ankestyrelsen vil have samme beføjelser til at træffe foreløbige afgørelser som børne- og ungeudvalgets formand eller næstformand.

Forslaget indebærer således, at direktøren for Ankestyrelsen eller den, der af direktøren er bemyndiget hertil, vil have samme adgang som formanden for børn og unge-udvalget til at træffe en foreløbig afgørelse efter det foreslåede § 143, stk. 1 og 2, og således vil kunne pålægge kommunen at gennemføre afgørelsen.

Direktørens foreløbige afgørelse vil som udgangspunkt have gyldighed i en måned, jf. dog de udtagelser, der er nævnt i det foreslåede § 143, stk. 5, og afgørelsen vil ikke skulle godkendes. Direktøren vil dog undtagelsesvis kunne bestemme, at den foreløbige afgørelse skal godkendes af Ankestyrelsen snarest muligt og senest inden syv dage efter iværksættelsen af afgørelsen, jf. fristen efter det foreslåede § 143, stk. 4, uanset at indsatsen eventuelt er ophørt.

Reglerne efter det foreslåede § 143, stk. 3 og 5 om underretning af forældremyndighedsindehaver og eventuelle andre parter om gyldighedsperiode, vil tilsvarende finde anvendelse i situationer, hvor direktøren træffer en foreløbig afgørelse efter den foreslåede bestemmelse.

Formålet med bestemmelsen er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 17, at sikre, at den nødvendige hjælp vil kunne iværksættes i tilfælde, hvor det enten ikke er muligt at komme i kontakt med formanden eller næstformanden for børne- og ungeudvalget, eller hvor denne ikke finder, at det er nødvendigt at træffe en foreløbig afgørelse om eksempelvis anbringelse uden for hjemmet.

Betingelserne for, at Ankestyrelsen vil kunne træffe en sådan foreløbig afgørelse, vil være de samme, som når formanden for børne- og ungeudvalget træffer en foreløbig afgørelse, dog med den

undtagelse, at Ankestyrelsens foreløbige afgørelse ikke vil skulle godkendes syv dage efter af børne- og ungeudvalget. Det vil således også indebære, at bestemmelsen vil finde anvendelse i tilfælde, hvor sagen af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov for støtte ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget. Bestemmelsen vil således finde anvendelse i tilfælde, hvor situationen er sådan, at der er behov for øjeblikkelig indgriben, f.eks. i tilfælde af akut omsorgssvigt. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser i § 143, stk. 1 og 2.

Det foreslås endvidere med *stk. 7*, at hvis børne- og ungeudvalget eller, når et barn eller en ung er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, Ungdomskriminalitetsnævnet ikke inden en måned træffer afgørelse i overensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse, jf. stk. 6, skal børne- og ungeudvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet umiddelbart orientere Ankestyrelsen herom. Børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse har ikke virkning, før direktøren snarest muligt og senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning. Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter § 151, stk. 3, senest otte uger efter børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Ankestyrelsens afgørelse efter 3. pkt. træffes dog efter §§ 40 og 100 og efter § 14, stk. 2-4, og § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse retter sig mod de tilfælde, hvor direktøren for Ankestyrelsen har truffet en foreløbig afgørelse efter det foreslåede § 143, stk. 6, og hvor børne- og ungeudvalget ikke inden en måned træffer afgørelse i fuld overensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse. Bestemmelsen fastsætter således, at i disse tilfælde vil børne- og ungeudvalget straks skulle orientere Ankestyrelsen herom.

Børne- og ungeudvalgets afgørelse om ikke at træffe afgørelse i overensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse vil i disse tilfælde ikke have virkning, før direktøren snarest muligt og senest inden 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen alligevel skal have virkning. Formålet hermed er at sikre barnet eller den unge mod at blive flyttet frem og tilbage, således at der sikres kontinuitet i barnets eller den unges anbringelsesforløb.

Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børne- og ungeudvalgets afgørelse om ikke at iværksætte foranstaltninger ikke skal have virkning, vil Ankestyrelsen skulle træffe afgørelse efter reglerne i det foreslåede § 151. Dette vil skulle ske senest otte uger fra børne- og ungeudvalgets afgørelse. Herved vil Ankestyrelsen træffe en endelig afgørelse, som det vil påhvile kommunen at gennemføre.

Hvis direktøren ikke finder grundlag for, at sagen behandles efter Ankestyrelsens egendriftsbeføjelse, jf. det foreslåede § 151, vil børne- og ungeudvalgets afgørelse kunne iværksættes umiddelbart herefter.

Efter den foreslåede bestemmelse vil orienteringspligten efter *1. pkt.* tilfalde Ungdomskriminalitetsnævnet i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion eller er i et forbedringsforløb efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, og hvor der træffes afgørelse efter det foreslåede § 143, stk. 6. Det vil i praksis indebære, at kommunalbestyrelsen, når den bliver bekendt med direktøren for Ankestyrelsens foreløbige afgørelse, jf. stk. 6, vil skulle forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet vil kunne træffe afgørelse i overensstemmelse med direktørens afgørelse.

Det følger af *1. pkt.* i den foreslåede bestemmelse, at hvis Ungdomskriminalitetsnævnet ikke inden for en måned træffer afgørelse i overensstemmelse med Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse, vil Ungdomskriminalitetsnævnet skulle underrette Ankestyrelsen herom. Det følger endvidere af *2. pkt.* i den foreslåede bestemmelse, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ikke vil have virkning, før direktøren for Ankestyrelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning. Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børne- og ungeudvalgets afgørelse om ikke at iværksætte foranstaltninger ikke skal have virkning, vil Ankestyrelsen skulle træffe afgørelse efter reglerne i det foreslåede § 151. Der vil således gælde de samme betingelser som i tilfælde beskrevet, hvor orienteringspligten vil tilfalde børne- og ungeudvalget.

Dog gælder det, jf. *4. pkt.* i den foreslåede bestemmelse, at Ankestyrelsens afgørelse efter *3. pkt.* træffes efter §§ 40 og 100 og efter § 14, stk. 2-4, og § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås endvidere med *stk. 8*, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget, jf. § 143, stk. 1 og 2, eller direktøren for Ankestyrelsen, jf. § 143, stk. 6, straks skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en foreløbig afgørelse efter stk. 1 og 2, der vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 75, stk. 7, hvorefter formanden eller i dennes fravær næstformanden for børne- og ungeudvalget, jf. stk. 1 og 2 i det foreslåede § 143, eller direktøren for Ankestyrelsen, jf. det foreslåede § 143, stk. 6, straks vil skulle orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en foreløbig afgørelse efter § 143, stk. 1 og 2, der vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet med forslaget er at sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnet bliver opmærksom på de konkrete sager, med henblik på at nævnet vil kunne træffe afgørelse i overensstemmelse med den foreløbige afgørelse, der vil være truffet af børne- og ungeudvalgets formand eller næstformand, jf. det foreslåede § 143, stk. 1 og 2, eller af direktøren for Ankestyrelsen, jf. det foreslåede § 143, stk. 6.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

Til § 144

Det fremgår af § 166, i serviceloven, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven, medmindre andet er fastsat i loven eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås med bestemmelsen i § 144 at kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, medmindre andet er fastsat i denne lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det foreslås videre, at forældremyndighedsindehaver og den personkreds, der fremgår af §§ 145-148, for så vidt angår de anførte afgørelser, som udgangspunktet er klageberettiget, og at kommende forældre endvidere vil være klageberettiget for afgørelser efter § 24, § 32, stk. 5, § 46, stk. 4, og § 49.

Forslagets 1. pkt. er en videreførelse af servicelovens § 166. Forslagets 2. og 3. pkt. er nye.

I overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 1996-97, tillæg A, side 5001, fastsætter bestemmelsen, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter barnets lov vil kunne indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, medmindre andet er fastsat i barnets lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Forslaget vil skulle ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i §§ 140, 145 og 146. Om de almindelige klageregler, herunder om klagefrister, genvurdering af sager m.v., henvises til kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Processen for at klage vil således følge af kapitel 10 i retssikkerhedsloven. Det vil bl.a. indebære, at klagen vil skulle indgives til kommunalbestyrelsen, der vil skulle genvurdere sin afgørelse og sende klagen videre til Ankestyrelsen inden for fire uger, hvis den ikke ændrer sin afgørelse ved genvurderingen.

Ankestyrelsen vil herefter have mulighed for at afvise, stadfæste, hjemvise, ophæve eller ændre en kommunal afgørelse, der er klaget over efter denne bestemmelse. Der henvises i den forbindelse til kapitel 9 i retssikkerhedsloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Bestemmelsen 2. *pkt.* fastsætter, at forældremyndighedsindehaveren og den personkreds, der fremgår af de foreslåede §§ 145-148 om klage over kommunes afgørelser, klage over børne- og ungeudvalgets afgørelser og domstolsprøvelse af afgørelser, vil være klageberettiget i forhold til afgørelser efter barnets lov. Bestemmelsen, som er ny, skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 3, som fastsætter, at afgørelser efter barnets lov som udgangspunkt træffes over for forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge, med mindre andet er fastsat i de enkelte bestemmelser.

Bestemmelsen indebærer en tydeliggørelse af, hvem der vil være klageberettiget i afgørelser, der træffes efter de foreslåede bestemmelser i barnets lov.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Bestemmelsens 3. *pkt.* fastsætter, at kommende forældre vil være klageberettiget, når der træffes afgørelser over for kommende forældre efter de foreslåede bestemmelser i § 24 om børneudredning, § 32, stk. 5, om støttende indsatser § 46, stk. 4, om anbringelse med samtykke og § 49 om anbringelse uden samtykke.

Bestemmelsen indebærer en tydeliggørelse af, hvem der vil være klageberettiget i afgørelser, der træffes efter de foreslåede bestemmelser i barnets lov.

Bestemmelsen indebærer videre, at kommende forældre også fremover vil være klageberettiget i forhold til afgørelser om indsatser, der træffes inden barnet er født. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tålt ændringer i retstilstanden i forhold til adgangen til kommende forældres adgang til at klage over afgørelser om særlig støtte.

For nærmere beskrivelse af, hvad der forstås ved kommende forældre henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Til § 145

Det fremgår af § 167, stk. 1, i serviceloven, at følgende afgørelser af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område: 1) Forebyggende foranstaltninger samt anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, 2) ungepålæg efter § 57 b, 3) hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2, 4)

valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1, 5) behandling og uddannelse m.v. efter § 69, stk. 1, og 6) samvær og kontakt efter § 71, stk. 2.

Det fremgår af § 167, stk. 2, i serviceloven, at i det omfang afgørelsen efter stk. 1, nr. 5 og 6, angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for Ankestyrelsen.

Det fremgår af § 167, stk. 3, i serviceloven, at afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 48 a af barnet eller den unge kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Endelig fremgår det af § 167, stk. 4, i serviceloven, at afgørelser om efterværn efter § 76 eller opretholdt anbringelse efter § 76 a, der træffes i medfør af § 68, stk. 11 og 13, inden den unge fylder 18 år, kan indbringes af den unge for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås med *stk. 1*, at følgende afgørelser af barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område: 1) Indsatser efter § 32, 2) børne- og ungepålæg efter § 39, 3) anbringelse uden for hjemmet efter § 46, 4) valg af anbringelsessted efter § 52, stk. 1, 5) behandling og uddannelse m.v. efter § 97, stk. 2, 6) hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 100, stk. 1, 7) samvær og kontakt efter § 104, stk. 2-4 og 8) efterværn efter §§ 114-115 eller opretholdt anbringelse efter § 120, der træffes i medfør af § 111 og § 112, stk. 3, inden den unge fylder 18 år.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 167, stk. 1, og servicelovens § 167, stk. 4, med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at barnet eller den unge med lovforslaget foreslås at blive tildelt selvstændig partstatus fra 10 år mod 12 år i dag, samt at de konkrete afgørelser, der opregnes i de gældende bestemmelser i serviceloven, fremadrettet vil blive truffet efter de relevante bestemmelser i barnets lov.

Bestemmelsen foreslås affattet således, at gældende ret efter servicelovens § 167, stk. 4, fremadrettet vil følge af det foreslåede *nr. 1-8*. Der er ikke tilsigtet en ændring i gældende retstilstand, og de oplistede afgørelser, som barnet over 10 år vil have mulighed for at indbringe for Ankestyrelsen, jf. nr. 1-8 i den foreslåede bestemmelse, svarer derfor til de opregnede afgørelser i servicelovens § 167, stk. 1 og 4.

Med forslaget vil barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, således have ret til at indbringe en række konkrete afgørelser for Ankestyrelsen. Det drejer sig om følgende afgørelser: Støttende indsatser efter § 32, børne- og ungepålæg efter § 39, anbringelse uden for hjemmet efter § 46, valg af anbringelsessted efter § 52, stk. 1, behandling og uddannelse m.v. efter § 97, stk. 2, hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 100, stk. 1, samt samvær og kontakt efter § 104, stk. 2-4.

Derudover vil den unge have mulighed for at klage over afgørelser om efterværn, der træffes, inden den unge fylder 18 år. Begrundelsen for dette er i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2011-12, A, L 117 som fremsat, side 4 og 7, at sikre, at der er tydelig lovhjemmel til, at unge under 18 år vil kunne klage over afgørelser om efterværn efter § 114-115 eller opretholdt døgnophold i en plejefamilie efter § 120.

Kommunalbestyrelsen vil skulle støtte barnet eller den unge i at udnytte deres klagemuligheder. Hvis et barn eller en ung retter henvendelse til en sagsbehandler eller andre i kommunen, fordi barnet eller den unge ønsker at klage over eksempelvis valg af anbringelsessted eller ændret anbringelsessted m.v., vil denne person skulle sørge for at videregive klagen til rette myndighed eller støtte barnet eller den unge i at tage kontakt til den rette myndighed.

Ankestyrelsen vil med forslaget skulle behandle en klage efter den foreslåede bestemmelse efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås med *stk. 2*, at i det omfang afgørelsen efter det foreslåede § 145, stk. 1, nr. 5 og 7, angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for Ankestyrelsen.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 167, stk. 2, med redaktionelle ændringer. Forslaget viderefører således den gældende retstilstand.

Baggrunden for forslaget er, at en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, som udgangspunkt ikke vil have partsstatus og derfor som udgangspunkt ikke vil være klageberettiget. Den foreslåede bestemmelse fastsætter imidlertid, at i tilfælde, hvor der træffes afgørelse efter de bestemmelser, der er nævnt i det foreslåede § 145, stk. 1, nr. 5 og 7, og afgørelsen vedrører den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, vil afgørelsen af den pågældende kunne indbringes for Ankestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil eksempelvis kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen efter det foreslåede § 104, træffer afgørelse om at begrænse omfanget af samværet mellem barnet eller den unge og en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 140, stk. 2 og 3, samt det foreslåede § 141, stk. 2.

Hensynet med den foreslåede bestemmelse er, at der kan være tale om afgørelser af indgribende karakter for den af forældrene, som afgørelsen vedrører.

Det foreslås med bestemmelsen i § 145, stk. 3, at afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 5 af barnet eller den unge kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 167, stk. 3. Det følger heraf, at børn og unge har adgang til at klage over en afgørelse, der fratager dem retten til at tage en bestemt person med som bisidder.

Med den foreslåede bestemmelse vil afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 5 således kunne indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område af barnet eller den unge, uanset barnets eller den unges alder.

Hvis en sagsbehandler, en pædagog eller andre omkring barnet bliver klar over, at barnet eller den unge ønsker at klage over afslaget på at medtage den pågældende person som bisidder, vil vedkommende skulle hjælpe barnet eller den unge med at viderebringe klagen til den rette myndighed.

Formålet med bestemmelsen er, i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2006-07, tillæg A, side 4556, at beskytte børn og unges retssikkerhed.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.16.2 og 3.16.3.

Til § 146

Det fremgår af § 168, stk. 1, i serviceloven, at afgørelser truffet af børn og unge-udvalget, jf. § 74, kan indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. En klage over en afgørelse efter § 75, stk. 3, kan dog ikke behandles af Ankestyrelsen, så længe der verserer en sag om anbringelse efter § 58 for børn og unge-udvalget.

Det fremgår af § 168, stk. 2, i serviceloven, at berettiget til at indbringe en sag for Ankestyrelsen er forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år. Afgørelser efter § 71, stk. 3-5, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan tillige af denne indbringes for Ankestyrelsen. Endvidere kan plejeforældrene indbringe afgørelser efter § 78, stk. 4.

Det fremgår af § 168, stk. 3, i serviceloven, at indbringelse af sagen for Ankestyrelsen hindrer ikke iværksættelse af de besluttede foranstaltninger m.v. Dog kan direktøren under ganske særlige omstændigheder bestemme, at en afgørelse ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Det fremgår af § 168, stk. 4, i serviceloven, at ved behandlingen i Ankestyrelsen finder § 72, § 73 og § 74, stk. 2 og 3, tilsvarende anvendelse. Dette gælder også, når Ankestyrelsen af egen drift tager en sag om særlig støtte til børn og unge op, jf. § 65, og Ankestyrelsen i den forbindelse vurderer, at det ikke kan udelukkes, at behandlingen af sagen kan resultere i, at Ankestyrelsen selv træffer afgørelse efter § 65, stk. 3.

Det fremgår af § 168, stk. 5, i serviceloven, at i forbindelse med behandlingen af sagen i Ankestyrelsen har forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, ret til at få dækket udgifter til transport til møder i Ankestyrelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at afgørelser truffet af børne- og ungeudvalget, jf. § 142, kan indbringes for Ankestyrelsen inden fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. En klage over en afgørelse efter § 143, stk. 4, kan dog ikke behandles af Ankestyrelsen, så længe der verserer en sag om anbringelse efter § 47 for børne- og ungeudvalget.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 168, stk. 1. Den gældende bestemmelse i serviceloven viderefører retstilstanden tilbage fra bistandsloven, jf. Folketingstidende, 1991-92, tillæg A, spalte 4901.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at afgørelser truffet af børne- og ungeudvalget, jf. den foreslåede bestemmelse i § 142, vil kunne indbringes for Ankestyrelsen.

Det foreslåede stk. 1 oplyser de konkrete afgørelser, der træffes af børne- og ungeudvalget, og som således efter det foreslåede stk. 1 vil kunne indbringes for Ankestyrelsen. Det drejer sig bl.a. om afgørelser om gennemførelse af en undersøgelse efter det foreslåede § 23 om anbringelse uden samtykke efter det foreslåede § 47 eller om ændring af anbringelsessted uden samtykke efter det foreslåede § 98, stk. 4.

Ankestyrelsen vil med forslaget skulle behandle en klage efter den foreslåede bestemmelse efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Ankestyrelsen vil ikke være begrænset af retssikkerhedslovens § 69 i disse sager og vil derfor have mulighed for fuld efterprøvelse af børne- og ungeudvalgets afgørelser.

Børne- og ungeudvalgets afgørelser vil skulle oplyse sagens parter om klagemulighederne og klagefristerne, jf. reglerne i retssikkerhedsloven.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at børne- og ungeudvalgets afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen af forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år. Afgørelser efter § 105 og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan tillige af denne indbringes for Ankestyrelsen. Endvidere kan plejeforældrene indbringe afgørelser efter § 42, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter hvem, der jf. den foreslåede bestemmelse i § 146, stk. 1, er berettiget til at indbringe en sag for Ankestyrelsen, hvor børne- og ungeudvalget har truffet afgørelse. Forslaget afgrænser således, hvem der vil skulle betragtes som parter i sagen.

Med den foreslåede bestemmelse foreslås det at sænke aldersgrænsen for, hvornår et barn eller en ung kan klage til Ankestyrelsen over afgørelser truffet af børn og unge-udvalget, således at en afgørelse fremover vil kunne indbringes af barnet eller den unge, der er fyldt 10 år imod 12 år i dag. Forslaget er en konsekvens af, at aldersgrænsen for selvstændig partstatus med barnets lov foreslås fastsat til 10 år. Dermed udvides gruppen af børn og unge, der selvstændigt har mulighed for at få indflydelse på deres egen sag for så vidt angår afgørelser uden samtykke på samme måde som i afgørelser med samtykke. Forslaget vil således skulle ses i sammenhæng med det foreslåede § 140, stk. 1, og § 145, stk. 1.

Med forslaget vil forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge over 10 år være berettiget til at indbringe en sag for Ankestyrelsen, hvor børne- og ungeudvalget har truffet afgørelse. I overensstemmelse med efter gældende ret vil ankeadgang for barnet eller den unge også gælde, hvor den unge først fylder 10 år efter den trufne afgørelse, men inden udløbet af ankefristen, jf. Folketingstidende, 1996-97, tillæg A, side 5001.

Begrundelsen for forslaget er, at der kan være situationer, hvor barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren har modsatrettede interesser, og hvor det derfor kan være et problem, at forældrene skal varetage både egne og barnets eller den unges interesser. Derfor foreslås det, at barnet eller den unge over 10 år skal have ret til at udøve egne partsbeføjelser som selvstændige part i egen sag.

For børn og unge under 10 år vil en sag således alene kunne indbringes for Ankestyrelsen af forældremyndighedsindehaverne, og det vil da påhvile indehaverne af forældremyndigheden at varetage barnets eller den unges interesser i forbindelse med klage.

Hensynet med bestemmelsen er således først og fremmest, i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178, side 14, at i sager om særlig støtte til børn og unge kan det ofte være tilfældet, at forældrene enten ikke er i stand til at varetage barnets eller den unges tarv, eller at forældrene og barnet eller den unge har modsatrettede interesser i forhold til hvilke indsatser, der bedst kan gavne barnet eller den unge. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor forældrene ønsker barnet hjemme, til trods for at det er bedst for barnet at blive anbragt. Det kan påvirke den endelige afgørelse om foranstaltning på en måde, der ikke altid er til gavn for barnet.

Med forslaget fastsættes desuden, at for så vidt angår afgørelser efter § 105, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, vil denne tillige kunne indbringes for Ankestyrelsen. Endvidere fastslår den foreslåede bestemmelse, at plejeforældrene i privat familiepleje vil kunne indbringe afgørelser efter § 42, stk. 4.

Det følger således heraf, at en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, vil have konkrete partsbeføjelser i sager, hvor der træffes konkrete afgørelser efter det foreslåede § 105, der angår den pågældende forælder. Begrundelsen er, at der kan være tale om afgørelser af potentielt indgribende

karakter for den pågældende, fordi der kan være tale om at afskære eller begrænse kontakt og samvær mellem forælderen og barnet eller den unge. På samme måde følger det af forslaget, at plejeforældrene, når et barn eller en ung er i privat familiepleje, vil have partsbeføjelser i en sag, hvor der træffes afgørelse efter lovens § 42, stk. 4. Dette vil endvidere skulle ses i sammenhæng med det foreslåede § 140, stk. 2-3, § 141, stk. 2, samt § 142, stk. 3.

Det foreslås med *stk. 3*, at indbringelse af en afgørelse for Ankestyrelsen ikke hindrer iværksættelse af afgørelsen. Dog kan Ankestyrelsens direktør under ganske særlige omstændigheder bestemme, at en afgørelse ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 168, stk. 3. Det følger af den foreslåede bestemmelse, at en klage til Ankestyrelsen jf. det foreslåede § 146, stk. 1, som hovedregel ikke vil have opsættende virkning. Det vil sige, at hvis børne- og ungeudvalget eksempelvis træffer afgørelse om anbringelse uden samtykke, og denne afgørelse påklages af forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge over 10 år, så vil anbringelsen som hovedregel skulle iværksættes, uagtet at sagen er indbragt for Ankestyrelsen.

Der vil dog under ganske særlige omstændigheder kunne gives opsættende virkning i forbindelse med en klage til Ankestyrelsen over en afgørelse truffet af børne- og ungeudvalget. Dette vil i så fald skulle fastsættes af Ankestyrelsens direktør og vil medføre, at den trufne afgørelse ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen. Det vil f.eks. kunne være relevant i tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget har truffet afgørelse om ændring af anbringelsessted uden samtykke, og hvor barnet eller den unge over 10 år har klaget over afgørelsen. I sådanne tilfælde vil Ankestyrelsen kunne vurdere, at det vil være bedst for barnet at blive boende på sit nuværende anbringelsessted, mens sagen behandles i Ankestyrelsen, for at undgå unødige skift for barnet eller den unge.

Formålet med bestemmelsen er således at beskytte barnets tarv. Når en klage ikke vil have opsættende virkning, vil det have begrundelse i, at en klage ikke må forhindre, at barnet eller den unge får den rette hjælp og støtte. Når det under ganske særlige omstændigheder kan besluttes, at klagen skal have opsættende virkning, vil det skulle begrundes i, at det vil være det bedste for barnet eller den unge under hensyntagen til barnets eller den unges tarv og behov for støtte.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at ved behandlingen i Ankestyrelsen finder §§ 140, 141 og 142, stk. 2 og 3, tilsvarende anvendelse. Dette gælder også, når Ankestyrelsen af egen drift tager en sag om særlig støtte til børn og unge op, jf. § 151, og Ankestyrelsen i den forbindelse vurderer, at det ikke kan udelukkes, at behandlingen af sagen kan resultere i, at Ankestyrelsen selv træffer afgørelse efter § 151, stk. 3.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 168, stk. 4, med redaktionelle ændringer. Der er ikke med forslaget tilsigtet en ændring i forhold til gældende retstilstand.

Med forslaget fastsættes, at de foreslåede bestemmelser i §§ 140, 141 og § 142, stk. 2 og 3, vil finde tilsvarende anvendelse ved behandling af en sag efter det foreslåede § 146, stk. 1. Det vil sige, at parterne i sagen vil have ret til gratis advokatbistand i overensstemmelse med reglerne i § 140, ligesom kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 141 vil have pligt til at gøre parterne bekendt med retten til efter forvaltningslovens regler at se sagens akter og til at udtale sig, inden afgørelsen træffes. Derudover vil parterne, samt parternes advokat eller eventuelt anden bisidder, have ret til at udtale sig i overensstemmelse med reglerne i § 142, stk. 2 og 3. Med forslaget fastsættes desuden, at det samme gør sig gældende, når Ankestyrelsen af egen drift tager en sag om støtte til børn og unge op, jf. den foreslåede bestemmelse i § 151, og Ankestyrelsen i den forbindelse vurderer, at det ikke kan udelukkes, at behandlingen af sagen vil kunne resultere i, at Ankestyrelsen selv træffer afgørelse efter det foreslåede § 151, stk. 3.

I overensstemmelse med efter gældende ret har forslaget til formål at fastslå, at sagens parter vil have samme ret til advokatbistand, ret til orientering om aktindsigt samt samme udtaleret, ved Ankestyrelsens behandling af sagen, som de vil have ved behandlingen af sagen i børn og unge-udvalgene. Der henvises i den forbindelse til Folketingstidende, 2011-12, A, L 107 som fremsat, side 7.

Bestemmelsen fastslår, at forpligtelsen til at tilbyde forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 10 år, gratis advokatbistand m.v. i forbindelse med, at Ankestyrelsen tager en sag op af egen drift, foreligger, når Ankestyrelsen vurderer, at det ikke kan udelukkes, at behandlingen af sagen kan resultere i, at Ankestyrelsen træffer afgørelse om en indsats uden samtykke. Med bestemmelsen fastslås samtidig, at Ankestyrelsen skal foretage en vurdering af, om sagen kan ende med en afgørelse om en indsats uden samtykke. Hvis dette som udgangspunkt kan udelukkes, f.eks. fordi det er forældrene selv, der har bedt Ankestyrelsen tage sagen op, fordi forældrene ikke mener, at kommunen har gjort tilstrækkeligt, eller hvor der i øvrigt ikke er noget, der tyder på, at forældrene ikke er villige til at samarbejde, behandles sagen uden advokatbistand. Hvis det imod forventning skulle ske, at Ankestyrelsen i sådanne tilfælde ender med at behandle sagen efter § 151, skal der indkaldes til et nyt ankemøde, hvor sagens parter har ret til gratis advokatbistand m.v.

Det foreslås endvidere med *stk. 5*, at i forbindelse med behandlingen af sagen i Ankestyrelsen har forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, ret til at få dækket udgifter til transport til møder i Ankestyrelsen.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 168, stk. 5, med redaktionelle ændringer som følge af, at aldersgrænsen for selvstændig partstatus med lovforslaget foreslås nedsat til 10 år imod 12 år i dag.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at i forbindelse med behandlingen af en sag i Ankestyrelsen, jf. det foreslåede § 146, stk. 1, vil forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, have ret til at få dækket udgifter til transport til møder i Ankestyrelsen.

Ydelsen vil ikke være trangsbestemt. Det vil være forældrenes og barnets eller den unges opholdskommune, der vil skulle finansiere ydelser efter bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 147

Det fremgår af § 169, stk. 1, i serviceloven, at Ankestyrelsens afgørelser efter § 65, stk. 3, og § 168 kan ved henvendelse til Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, kræves forelagt for retten.

Det fremgår af § 169, stk. 2, at hvis ankestyrelsens afgørelse stadfæstet ved dom, kan fornyet prøvelse for retten kun kræves, hvis sagen på ny har været forelagt Ankestyrelsen til afgørelse.

Det foreslås med *stk. 1*, at Ankestyrelsens afgørelser efter § 146 og § 151, stk. 3, ved henvendelse til Ankestyrelsen inden fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, kan kræves forelagt for retten.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 169, stk. 1, med redaktionelle ændringer.

Forslaget indebærer, at Ankestyrelsens afgørelser, jf. det foreslåede § 146 og det foreslåede § 151, stk. 3, vil kunne kræves forelagt for byretten. Dette vil således gælde i tilfælde, hvor Ankestyrelsen har truffet afgørelse på baggrund af en klage efter § 146, stk. 1, eller hvor Ankestyrelsen har truffet afgørelse i medfør af Ankestyrelsens egendriftskompetence, jf. § 151, stk. 3.

Der henvises til forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 2005-06, tillæg A, side 5448-5449, hvoraf det fremgår, at i og med at Ankestyrelsens afgørelser i klagesager om børne- og ungeudvalgets afgørelser m.m. er henlagt til byretten frem for landsretten i første instans, vil der være parallelitet med andre civile sager, der også som udgangspunkt vil skulle behandles ved byretten i første instans.

Ifølge grundloven vil domstolene kunne påkende ethvert spørgsmål om forvaltningens grænser. Det vil ikke være en almindelig betingelse for indbringelse af forvaltningens afgørelser for domstolene, at borgeren forinden har udnyttet sine muligheder for at påklage afgørelsen til en anden administrativ myndighed. Retten vil dog have mulighed for at udsætte en sag, når dette findes hensigtsmæssigt. Det vil f.eks. kunne ske med henblik på at afvente udfaldet af en administrativ afgørelse, der vil kunne få indflydelse på sagens udfald. Retten vil i den forbindelse kunne udsætte sagen, indtil en klagesag inden for det administrative klagesystem er blevet afgjort.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at hvis Ankestyrelsens afgørelse er stadfæstet ved dom, kan fornyet prøvelse for retten kun kræves, hvis sagen på ny har været forelagt Ankestyrelsen til afgørelse.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 169, stk. 2.

Forslaget indebærer, i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 1996-97, tillæg A, side 5002, at fornyet prøvelse for retten kun vil kunne kræves, hvis Ankestyrelsen på ny har behandlet sagen, dvs. at den administrative rekurs vil skulle være udnyttet. Der vil således ikke være mulighed for at få foretaget fornyet domstolsprøvelse på uændret grundlag.

Byrettens dom vil ikke kunne ankes til landsretten. Byrettens dom vil kun kunne ankes til landsretten med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. reglerne i retsplejeloven. Der henvises i den forbindelse til den foreslåede bestemmelse i § 149, stk. 1.

Der henvises endvidere til retsplejelovens regler om frister for indbringelse af sager for retten m.v.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 148

Det fremgår af § 170, stk. 1, i serviceloven, at byretten tiltrædes under hovedforhandlingen af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykologi.

Det fremgår af § 170, stk. 2, at sagerne behandles efter retsplejelovens regler om borgerlige sager, herunder kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse med de ændringer, der er angivet i dette kapitel.

Det fremgår af § 170, stk. 3, at som parter anses forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, uanset om den pågældende har krævet afgørelsen forelagt for retten.

Efter § 170, stk. 4, kan retten bestemme, at retsmøderne skal foregå for lukkede døre.

Det fremgår af § 170, stk. 5, at ved offentlig gengivelse af forhandlingerne i retten eller af dommen må der ikke uden rettens tilladelse ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de under sagen nævnte personer eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Overtrædelse af forbuddet straffes med bøde.

Endelig fremgår det af § 170, stk. 6, at ved afgivelse af dissens angives dommernes navne ikke.

Det foreslås med *stk. 1*, at byretten under hovedforhandlingen tiltrædes af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykologi.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 170, stk. 1. Den gældende bestemmelse i serviceloven er i sin væsentlighed en videreførelse af retstilstanden helt tilbage fra lov om børne- og ungdomsforsorg. Det fremgår af forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 1963-64, tillæg A, spalte 709, at kredsen af sagkyndige i sin tid er blevet udvidet til foruden børnesagkyndige at omfatte kyndige i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykiatri, med den begrundelse, at det må anses for ønskeligt at kunne drage nytte af den faglige indsigt vedrørende børn og unge, som psykologerne repræsenterer. Det vil i disse sager ofte dreje sig om bedømmelse af en pædagogisk-psykologisk situation, der vil omfatte barnet eller den unge og, familien og de muligheder, som støtte efter loven i form af f.eks. en eventuel anbringelse uden for hjemmet, vil kunne give.

Begrundelsen for, at bestemmelsen giver adgang til enten at vælge et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykiatri, er desuden, jf. Folketingstidende, 1963-64, tillæg A, spalte 709, at det må anses for en fordel, at den kreds, af hvilken de sagkyndige medlemmer tages, herved bliver større. På denne måde vil det bl.a. lettere kunne undgås, at de pågældende gennem deres arbejde ved psykiatriske afdelinger og klinikker m.v. vil have beskæftiget sig med den enkelte sag, inden den bringes for retten.

I forhold til udpegning af børnesagkyndige dommere, vil der i overensstemmelse med efter gældende ret ikke stilles specifikke krav om pædagogisk uddannelse. Der forudsættes relevant uddannelse på børneområdet samt praktisk erfaring med specialområdet udsatte børn og unge og/eller ift. børn og unge med en funktionsnedsættelse. Det vil ofte kunne være ønskeligt, at pædagogisk uddannede udpeges til dette hverv, men personer med erfaringer fra praktisk pædagogisk arbejde eller andet arbejde inden for børne- og ungeområdet vil også kunne være relevant, hvorfor der ikke stilles specifikke krav om pædagogisk uddannelse, jf. Folketingstidende, 1963-64, tillæg A, spalte 710.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende, 2005-06, tillæg A, side 5449, hvoraf det følger, at der i lovteksten benyttes udtrykket sagkyndige eller sagkyndige retsmedlemmer i overensstemmelse med retsplejelovens sprogbrug, hvor betegnelsen dommere er forbeholdt juridiske dommere.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at sagerne behandles efter retsplejelovens regler om borgerlige sager, herunder kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse med de ændringer, der er angivet i dette kapitel.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 170, stk. 2. Den gældende bestemmelse i serviceloven er i sin væsentlighed en videreførelse af retstilstanden tilbage fra bistandsloven.

Forslaget angiver de regler i retsplejeloven, efter hvilke sagerne skal behandles.

Forslaget indebærer således, at sager, hvor Ankestyrelsens afgørelser i klagesager om børne- og ungeudvalgets afgørelser indbringes for byretten, jf. det foreslåede § 147, vil blive behandlet efter retsplejelovens regler om borgerlige sager. Der henvises i den forbindelse til bekendtgørelse af lov

om rettens pleje, herunder særligt kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at som parter anses forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 10 år, uanset om den pågældende har krævet afgørelsen forelagt for retten.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 170, stk. 3, med den nødvendige konsekvensændring som følge af, at aldersgrænsen for selvstændig partstatus med lovforslaget foreslås fastsat til 10 år imod de 12 år, som følger af gældende ret. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3. Forslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med det foreslåede § 145. Der er ikke med den foreslåede ordning tilsigtet yderligere ændringer i forhold til gældende ret.

Med forslaget fastslås, at såvel indehaveren af forældremyndigheden som barnet eller den unge, der er fyldt 10 år, vil være parter i sagen. Dette vil også gælde i de tilfælde, hvor den pågældende ikke selv har krævet sagen forelagt for retten.

Ankestyrelsen, hvis afgørelse indbringes for retten, vil ligeledes være part i sagen, jf. retsplejelovens § 470, stk.1.

I det omfang, der er tillagt plejeforældre og den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, en klageret, vil disse endvidere være part i sagen i det omfang, de har indbragt sagen for retten.

Da det antages, at parter, der optræder på egen hånd, har ret til at overvære retsmøderne, uanset bestemmelsen i retsplejelovens § 32, stk. 1, vil den unge, der er fyldt 10 år, i kraft af sin partsstatus have ret til at overvære retsmøderne.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at retten kan bestemme, at retsmøderne skal foregå for lukkede døre.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 170, stk. 4. Den gældende bestemmelse i serviceloven er i sin væsentlighed en videreførelse af retstilstanden tilbage fra bistandsloven, jf. også bemærkninger til det foreslåede § 148, stk. 1. Bestemmelsen fastsætter parallelitet med retsplejelovens regler om dørlukning under rettens behandling af sager.

Der henvises til retsplejelovens § 29, hvorefter retten kan bestemme, at et retsmøde skal holdes for lukkede døre, når særlige forhold gør sig gældende. Det vil f.eks. kunne være tilfælde, når hensynet til ro og orden i retslokalet kræver det, eller når sagens behandling i et offentligt retsmøde vil udsætte nogen for en unødvendig krænkelse. Det følger endvidere af retsplejelovens § 29, stk. 2, at i borgerlige sager vil der efter anmodning fra parterne kunne træffes bestemmelse om dørlukning,

hvis det er af særlig betydning for parterne at undgå offentlighed om sagen og ingen afgørende offentlig interesse strider herimod.

Det foreslås med *stk. 5*, at ved offentlig gengivelse af forhandlingerne i retten eller af dommen må der ikke uden rettens tilladelse ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de under sagen nævnte personer eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Overtrædelse af forbuddet straffes med bøde.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 170, stk. 5. Den gældende bestemmelse i serviceloven er en videreførelse af retstilstanden tilbage fra bistandsloven. Der henvises i den forbindelse til Folketingstidende, 1991-92, tillæg A, side 4903, hvoraf det fremgår, at formålet med bestemmelsen i overensstemmelse med § 473 i retsplejeloven er at beskytte sagens parter mod offentliggørelse af deres identitet, f. eks. gennem fotografering. Der henvises i øvrigt til retsplejelovens regler herom.

Det foreslås endvidere med *stk. 6*, at ved afgivelse af dissens angives dommernes navne ikke.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 170, stk. 6, der viderefører retstilstanden tilbage fra bistandsloven. I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 1991-92, tillæg A, side 4903, følger det af forslaget, at i tilfælde af dissens, vil der ikke gives oplysning om dommernes navne. Dette er forudsat, at der kan gives oplysning om dissens. Det følger af forarbejderne til gældende ret, at der vil kunne være en vis vejledning i at få oplyst om eventuel dissens, uanset at dommernes navne ikke vil kunne angives.

Der er tale om en særregel til retsplejelovens § 218.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 149

Det fremgår af § 171, i serviceloven, at byrettens afgørelse ikke kan indbringes for landsretten. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til anke, hvis sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Ansøgning om tilladelse skal indgives til nævnet inden fire uger efter dommens afsigelse. Nævnet kan dog undtagelsesvis meddele tilladelse, hvis ansøgning indgives senere, men inden et år efter afsigelsen.

Det foreslås med *stk. 1*, at byrettens afgørelse ikke kan indbringes for landsretten. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til anke, hvis sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Ansøgning om tilladelse skal indgives til nævnet inden fire uger efter dommens afsigelse. Nævnet kan dog undtagelsesvis meddele tilladelse, hvis ansøgning indgives senere, men inden 1etår efter afsigelsen.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 171.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2013-14, A, L 178 som fremsat, side 133, vil forslaget indebære, at prøvelsen af byrettens domme om prøvelse af Ankestyrelsens afgørelser vil være begrænset, således at anke til landsretten kun vil kunne ske med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. En sådan tilladelse vil kunne meddeles, hvis sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.

Vurderingen af, om der foreligger særlige grunde, vil skulle bero på en konkret vurdering af den enkelte sag, men det forudsættes bl.a. at kunne omfatte tilfælde, hvor byrettens afgørelse vurderes at være (åbenbart) forkert, eller hvor der i øvrigt er grund til at tro, at afgørelsen vil blive ændret af landsretten.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 150

Det fremgår af § 172, stk. 1, i serviceloven, at de sagkyndige, der er nævnt i servicelovens § 170, beskikkes af domstolsstyrelsen efter forhandling med social- og ældreministeren. Domstolsstyrelsen fastsætter deres antal og træffer bestemmelse om vederlag og rejsegodtgørelse. De beskikkede skal være myndige, må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7 og skal være uberygtede og vederhæftige.

Det fremgår af § 172, stk. 2, at beskikkelse gælder for 4 år. En sagkyndig afgår ved udgangen af den måned, i hvilken den pågældende fylder 70 år.

Det fremgår af § 172, stk. 3, at ingen, der opfylder betingelserne i stk. 1, kan afslå at modtage beskikkelse, medmindre den pågældende er over 65 år eller har anden rimelig fritagelsesgrund.

Endelig fremgår det af § 172, stk. 4, at udtagelsen for den enkelte sag blandt de beskikkede sagkyndige foretages af retsformanden. Ingen kan udtages, som ifølge §§ 60 og 61 i retsplejeloven ville være udelukket fra at handle som dommer i sagen.

Det foreslås med *stk. 1*, at de sagkyndige, der er nævnt i § 148, beskikkes af domstolsstyrelsen efter forhandling med social- og ældreministeren. Domstolsstyrelsen fastsætter deres antal og træffer bestemmelse om vederlag og rejsegodtgørelse. De beskikkede skal være myndige, må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7 og skal være uberygtede og vederhæftige.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 172, stk. 1. Den gældende bestemmelse i serviceloven er i sin væsentlighed en videreførelse af retstilstanden tilbage fra bistandsloven.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 1997-98, tillæg A, side 885, vil bestemmelsen indebære, at de sagkyndige efter det foreslåede § 148 beskikkes af domstolsstyrelsen efter forhandling med social- og ældreministeren. De beskikkede vil skulle være myndige, må ikke være under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7 og vil skulle være uberygtede og vederhæftige.

Begreberne "uberygtet" og "vederhæftig" i serviceloven er en terminologi, der stammer fra de tidligere sociale love. Begrebet "uberygtet" er endvidere anvendt i retsplejelovens § 69 i relation til nævninge og domsmænd, uden at begrebet er nærmere defineret.

Med begreberne vil skulle forstås, at den sagkyndige skal være pålidelig, troværdig, uangribelig og ubelastet. Dvs. at vedkommende f.eks. ikke må have begået handlinger, der i almindeligt omdømme gør pågældende uværdig til at bestride hvervet som sagkyndig. Der vil derudover være tale om kvaliteter, som pågældende må forventes at besidde for at varetage vedkommendes virke som psykolog, da kravene er formuleret i forbindelse med en faglig beskikkelse. Sager vedrørende vedkommendes professionelle virke må derfor skulle vægtes betydeligt tungere i vurderingen, end sager vedrørendes vedkommendes private forhold.

Der vil således ikke kunne opstilles klare kriterier for, eller nedre grænse for, hvornår en beskikket sagkyndig opfylder kravene om at være vederhæftig og uberygtet, men der vil skulle være tale om en individuel, konkret og samlet vurdering af den pågældende.

Det foreslås med *stk. 2*, at beskikkelse gælder for fire år. En sagkyndig afgår ved udgangen af den måned, i hvilken den pågældende fylder 70 år.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 172, stk. 2. Den gældende bestemmelse i serviceloven er i sin væsentlighed, dog med redaktionelle ændringer, en videreførelse af retstilstanden tilbage fra forsorgsloven.

Med forslaget fastholdes den gældende retstilstand således, at en beskikkelse vil gælde for fire år, og en sagkyndig vil afgå ved udgangen af den måned, i hvilken den pågældende fylder 70 år, jf. Folketingstidende, 1957-58, tillæg A, spalte 1027-1028.

Det foreslås med *stk. 3*, at ingen, der opfylder betingelserne i det foreslåede § 150, stk. 1, kan afslå at modtage beskikkelse, medmindre den pågældende er over 65 år eller har anden rimelig fritagelsesgrund.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens, § 172, stk. 3. Den gældende bestemmelse i serviceloven er i sin væsentlighed, dog med redaktionelle ændringer, en videreførelse af retstilstanden tilbage fra forsorgsloven.

Med forslaget fastholdes den gældende retstilstand således, at ingen, der opfylder betingelserne i det foreslåede § 150, stk. 1, vil kunne afslå at modtage beskikkelse, medmindre den pågældende, jf. den foreslåede bestemmelse i § 150, stk. 4, er over 65 år eller har anden rimelig fritagelsesgrund. Der henvises til forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 1957-58, tillæg A, spalte 1027-1028.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at udtagelsen for den enkelte sag blandt de beskikkede sagkyndige foretages af retsformanden. Det foreslås, at ingen kan udtages, som efter §§ 60 og 61 i retsplejeloven ville være udelukket fra at handle som dommer i sagen.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 172, stk. 4. I overensstemmelse efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2005-06, tillæg A, side 5449, vil forslaget indebære, at kompetencen til at udtage sagkyndige dommere for den enkelte sag vil være henlagt til retsformanden. Dette vil være i overensstemmelse med den almindelige regel om udtagning af sagkyndige dommere i retsplejelovens § 94, og det vil være antaget i praksis, at den gældende regel i lov om social service § 172, stk. 4, 1. pkt., der foreslås videreført med det *stk. 4, 1. pkt.*, ikke vil være til hinder for, at landsretspræsidenten kan bemyndige retsformanden til at udtage sagkyndige dommere for den enkelte sag.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 151

Det fremgår af § 65, stk. 1, i serviceloven, at Ankestyrelsen af egen drift kan tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, jf. dog stk. 6. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Det fremgår af § 65, stk. 2, i serviceloven, at hvis der er behov for foranstaltninger efter §§ 52 eller 52 a og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang, kan Ankestyrelsen selv træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger. Ankestyrelsen kan dog ikke træffe en foreløbig afgørelse efter § 52, stk. 3, nr. 7, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om tilfælde omfattet af 2. pkt. og om afgørelser efter 1. pkt., når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Efter § 65, stk. 3, i serviceloven, kan Ankestyrelsen endvidere selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63, 68 a og 71.

Efter § 65, stk. 4, i serviceloven, kan Ankestyrelsen pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelser efter stk. 1-3 og kan desuden bestemme, at afgørelserne skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Det fremgår endvidere af § 65, stk. 6, i serviceloven, at Ankestyrelsen ikke kan træffe afgørelse efter stk. 1 og 3 i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. I sager omfattet af 1. pkt. kan Ankestyrelsen træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om afgørelser efter 2. pkt.

Det foreslås med *stk. 1*, at Ankestyrelsen af egen drift kan tage sager om støtte efter denne lov til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, jf. dog det foreslåede § 151, stk. 5 og 6. Det foreslås, at Ankestyrelsen da kan pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser efter kapitel 3-7 og kapitel 9-12 i denne lov.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 65, stk. 1, med redaktionelle ændringer.

Det foreslås i forhold til gældende ret at tydeliggøre i den foreslåede bestemmelses 2.pkt., at Ankestyrelsen har kompetence til at pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller træffe de fornødne afgørelser efter kapitel 3-7 og kapitel 9-12 i barnets lov.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 49, vil Ankestyrelsen således med forslaget have mulighed for at gå ind i alle sager vedrørende støtte efter kapitel 3-7 og kapitel 9-12 i barnets lov, hvor kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser, eller hvor de foretagne sagsskridt og truffede afgørelser ikke er foretaget eller truffet i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste.

Oftest vil anledningen til at tage en sag op være en henvendelse fra andre myndigheder, et sygehus eller pårørende til barnet eller den unge, men også henvendelser fra et barn eller en ung eller omtale af en sag i medierne vil kunne give anledning til, at en sag tages op efter den foreslåede bestemmelse. Ankestyrelsen vil konkret skulle vurdere, om henvendelsen giver grundlag for at tage sagen op efter det foreslåede § 151.

I visse tilfælde vil der desuden foreligge en konkret pligt til at underrette Ankestyrelsen. Det vil f.eks. gælde i tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget ikke træffer afgørelse i overensstemmelse med

kommunalbestyrelsens indstilling om opretholdelse eller iværksættelse af en anbringelse uden samtykke, og hvor der ved afgørelsen ikke er enighed i børne- og ungeudvalget herom, jf. det foreslåede § 142, stk. 6. Det vil også gælde i tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget i forbindelse med behandlingen af en sag om anbringelse uden samtykke finder, at kommunalbestyrelsens begrundelse for ikke at anbringe én eller flere søskende til det pågældende barn giver anledning til bekymring, jf. det foreslåede § 51, stk. 4. I dette tilfælde vil Ankestyrelsen konkret skulle vurdere, om der er grundlag for at tage sagen op af egen drift.

Det foreslås konkret, at Ankestyrelsen med den foreslåede ordning vil kunne gå ind i alle sager, hvor kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Bestemmelsen vil både omfatte formelle sagsbehandlingsskridt som f.eks. inddragelse af barnet eller den unge, jf. det foreslåede § 5, der har til formål at bidrage til sagsoplysningen eller om indsatser, jf. det foreslåede § 32, m.fl.

Ankestyrelsens mulighed for at gå ind i sagerne af egen drift vil efter forslaget både gælde i tilfælde, hvor det lovpligtige sagsbehandlingsskridt slet ikke er foretaget eller afgørelse ikke er truffet, og i de tilfælde, hvor sagsbehandlingsskridtet er foretaget eller afgørelsen er truffet, men hvor de ikke lever op til lovens krav. Det vil f.eks. kunne være, hvor børneudredningen er mangelfuld, hvor der ikke er sammenhæng mellem udredningen og den valgte indsats efter det foreslåede § 32, eller hvor en afgørelse om eksempelvis samvær mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk ikke er truffet under fornødent hensyntagen til barnets bedste.

Som reaktion på kommunalbestyrelsens manglende overholdelse af loven vil Ankestyrelsen kunne pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Dog følger det af den foreslåede bestemmelse, at Ankestyrelsens kompetence til at træffe afgørelse af egen drift vil være afskåret, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der henvises i den forbindelse til det foreslåede § 151, stk. 5 og 6. Dette er i overensstemmelse med gældende retstilstand, jf. Folketingstidende, 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 45, og vil skulle ses i lyset af, at Ungdomskriminalitetsnævnet i en række sager har overtaget denne kompetence og pligt til at reagere, hvis kommunen ikke gør det fornødne. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser i § 151, stk. 5 og 6.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at Ankestyrelsen kan træffe afgørelse om indsatser efter det foreslåede §§ 32, 35, stk. 4 og 5, eller § 46, hvis der er behov herfor, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 65, stk. 2, 1. pkt., med de nødvendige konsekvensændringer som følge af, at de konkrete afgørelser om indsatser med lovforslaget fremadrettet vil skulle træffes efter de foreslåede bestemmelser i § 32 om støttende indsatser, § 35, stk. 4 og 5 om økonomisk støtte, eller 46 om anbringelse med samtykke.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 49-50, indebærer forslaget, at Ankestyrelsen udover at kunne pålægge kommunalbestyrelsen at træffe en afgørelse, jf. det foreslåede § 151, stk. 1, også selv vil kunne træffe en foreløbig afgørelse om iværksættelse af indsatser efter de foreslåede bestemmelser i § 32, , § 35, stk. 4 og 5 eller § 46.

Ankestyrelsen vil på den måde kunne reagere i sager, hvor kommunen f.eks. har truffet afgørelse om en indsats efter det foreslåede § 32, men hvor Ankestyrelsen vurderer, at denne ikke er dækkende i forhold til at imødekomme barnets eller den unges behov. I disse tilfælde vil Ankestyrelsen kunne pålægge kommunen at træffe en ny afgørelse, jf. det foreslåede § 151, stk. 1, eller Ankestyrelsen vil selv kunne træffe en foreløbig afgørelse, jf. det foreslåede § 151, stk. 2. Ankestyrelsen vil imidlertid ikke kunne tage stilling til det konkrete metodevalg eller det konkrete anbringelsessted, forudsat at det valgte modsvarer barnets eller den unges behov.

Med den foreslåede ordning vil Ankestyrelsen f.eks. kunne træffe en foreløbig afgørelse om familiebehandling eller anbringelse. Det vil dog kræve, at parterne giver samtykke hertil.

Ankestyrelsens direktør vil desuden kunne træffe foreløbig afgørelse og pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen efter det foreslåede § 143, stk. 6.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at Ankestyrelsen kan træffe afgørelse efter §§ 23, 40, 47, 67 og 104-105.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 65, stk. 3, hvorefter Ankestyrelsen selv kan træffe afgørelse efter servicelovens §§ 51, 58, 63 og 68 a og 71, som med barnets lov foreslås videreført som §§ 23, 40, 47, 67, 104 og 105.

Forslaget indebærer, i overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 34, at Ankestyrelsen selv vil kunne træffe visse afgørelser uden samtykke efter barnets lov, herunder bl.a. om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når betingelserne herfor er opfyldt. Ankestyrelsen vil således selv kunne træffe afgørelse efter det foreslåede § 23 (undersøgelse under ophold på institution m.v.), § 40 (lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke), § 47 (anbringelse uden samtykke), § 67 (videreført anbringelse), og §§ 104 og 105 (samvær og kontakt).

I overensstemmelse med forarbejderne til gældende ret, jf. Folketingstidende, 2019-20, A, L 68 som fremsat, side 34 vil forslaget indebære, at Ankestyrelsen af egen drift vil kunne træffe afgørelse efter § 104, stk. 2, i barnets lov, der erstatter servicelovens § 71, stk. 2, 1. pkt., om omfanget og

udøvelsen af samvær og kontakt mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk og vil kunne fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Det vil også omfatte adgang til at træffe afgørelse om samvær mellem barnet eller den unge og f.eks. en tidligere plejefamilie, som barnet eller den unge er knyttet til, og som derfor må betragtes som en del af barnets eller den unges netværk. Ved afgørelse om fastsættelse af samvær efter det foreslåede § 104 vil udgangspunktet altid være, at kommunen, som alt andet lige har det bedste kendskab til barnet eller den unge eller familien, vil være nærmest til at træffe afgørelse, og der vil således skulle være tale om særlige omstændigheder, før det vil være relevant at Ankestyrelsen selv træffer afgørelse herom af egen drift frem for at pålægge kommunen at træffe de nødvendige afgørelser.

En sådan afgørelse efter den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne være relevant i en situation, hvor kommunalbestyrelsen i en længere periode har undladt at sørge for, at barnets eller den unges forbindelse med f.eks. forældre, bedsteforældre, søskende eller en tidligere plejefamilie, som barnet er nært knyttet til, holdes ved lige, og hvor dette ikke er begrundet i hensynet til at beskytte barnets eller den unges sundhed eller udvikling eller beskytte barnet eller den unge mod overgreb. Her vil hensynet til barnets eller den unges bedste, herunder hensynet til barnets eller den unges mulighed for at bevare nære relationer til netværket kunne tale for, at Ankestyrelsen selv træffer afgørelse om omfang og udøvelse af samvær eller støttet samvær, hvis dette vurderes nødvendigt, så sagen ikke forsinkes yderligere.

Hvor længe kommunen vil skulle have undladt at sørge for, at forbindelsen holdes ved lige, før Ankestyrelsen selv bør træffe afgørelse frem for at pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingskridt eller træffe de fornødne afgørelser, vil bero på en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde. Ved vurderingen heraf vil der bl.a. skulle lægges vægt på barnets eller den unges tilknytning til den eller de pågældende, som samværet vedrører, og/eller barnets eller den unges behov og mulighed for fremadrettet at skabe og bevare nære relationer til vedkommende.

Ankestyrelsen vil desuden efter den foreslåede bestemmelse med samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år, kunne træffe afgørelse om, at samværet mellem forældrene og barnet eller den unge skal støttes ved, at der en tredje person til stede (støttet samvær), jf. § 104, stk. 3, i barnets lov, der erstatter servicelovens § 71, stk. 2, 4. pkt.

Det vil efter omstændighederne f.eks. kunne være relevant i en situation, hvor kommunalbestyrelsen har tilrettelagt eller fastsat samvær med forældrene, men hvor samværet inden for de fastsatte rammer og vilkår ikke er til barnets eller den unges bedste, fordi forældrene har behov for råd, hjælp og vejledning under samværet med barnet eller den unge med henblik på at forbedre relationen mellem barnet eller den unge og forældrene, uden at der dog er risiko for barnets eller den unges sikkerhed ved samværet. Hvis behovet for at justere rammerne for samvær vurderes at være hastende af hensyn til barnets eller den unges bedste, vil det efter omstændighederne kunne tale for, at Ankestyrelsen selv træffer afgørelse, så sagen ikke skal afvente, at kommunalbestyrelsen træffer de fornødne afgørelser efter pålæg fra Ankestyrelsen.

Bestemmelsen vil endvidere betyde, at Ankestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om overvåget eller afbrudt samvær efter lovens § 105, der erstatter servicelovens § 71, stk. 3-5, når betingelserne herfor er opfyldt, også selvom sagen ikke så hastende, at der er grundlag for en foreløbig afgørelse efter det foreslåede § 143, stk. 6.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet ved behandlingen af en sag, som Ankestyrelsen har rejst af egen drift, eller en klagesag om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke, hvor Ankestyrelsen vurderer, at det af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling er nødvendigt at træffe afgørelse om, at samvær mellem barnet eller den unge og forældrene for en periode skal afbrydes eller være overvåget.

Ankestyrelsen vil kunne pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre de afgørelser, som Ankestyrelsen måtte træffe efter den foreslåede bestemmelse, og Ankestyrelsen vil desuden kunne bestemme, at afgørelserne skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste, jf. det foreslåede § 151, stk. 4.

Det foreslås med *stk. 4*, at Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre en afgørelse efter det foreslåede § 151, stk. 1-3, og kan bestemme, at afgørelsen skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af servicelovens § 65, stk. 4, hvorefter Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre Ankestyrelsens afgørelser inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2007-08, tillæg A, side 5407, giver forslaget hjemmel til, at Ankestyrelsen vil kunne fastsætte en frist for, hvornår kommunalbestyrelsen vil skulle efterleve Ankestyrelsens pålæg om at foretage de fornødne sagsbehandlingskridt eller træffe de fornødne afgørelser i de sager, hvor kommunalbestyrelsen ikke har opfyldt sagsbehandlingskravene eller iværksat de fornødne indsatser, og som Ankestyrelsen har taget op af egen drift. Fristen vil eksempelvis kunne anvendes i sager, hvor Ankestyrelsen har en formodning om, at barnet muligvis er akut truet, og der derfor er behov for at foretage en udredning af barnets behov inden for en nærmere afgrænset periode. Fristen vil skulle fastsættes ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag afhængig af, hvad pålægget omhandler, og hvor akut barnets situation vurderes at være.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat, side 50, vil forslaget indebære, at Ankestyrelsen skal kunne fastsætte en tidsfrist for kommunalbestyrelsens gennemførelse af alle de afgørelser, som er truffet af Ankestyrelsen efter det foreslåede § 151. Det vil sige afgørelser truffet af Ankestyrelsen efter stk. 1, 2 eller 3.

Det foreslås endvidere med *stk. 5*, at Ankestyrelsen ikke kan træffe afgørelse efter det foreslåede § 151, stk. 1 og 3, i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. I sager omfattet af 1. pkt. kan Ankestyrelsen træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om afgørelser efter 2.

Der er tale om en videreførelse af servicelovens § 65, stk. 5.

Forslaget vil, jf. Folketingstidende, 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 45, skulle ses i lyset af, at Ungdomskriminalitetsnævnet i en række sager har overtaget kompetencen og pligten til at reagere, hvis kommunen ikke gør det fornødne.

Ankestyrelsen vil således i overensstemmelse med efter gældende ret ikke kunne anvende sin egendriftskompetence efter § 151, stk. 1 og 3, hvis barnet eller den unge er i et forbedringsforløb. Hvis Ankestyrelsen bliver opmærksom på, at der burde reageres i en sag, hvor barnet eller den unge er i et forbedringsforløb, vil Ankestyrelsen skulle underrette Ungdomskriminalitetsnævnet. Ungdomskriminalitetsnævnet vil herefter – ligesom Ankestyrelsen – kunne pålægge kommunen at foretage de fornødne sagsskridt inden for en nærmere angivet tidsfrist eller træffe en ny afgørelse, som kommunen herefter er forpligtet til at fuldbyrde.

Det foreslås endvidere med *stk. 6*, at Ankestyrelsen ikke kan træffe en foreløbig afgørelse efter §§ 46 og 47, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om tilfælde omfattet af 1. pkt. og om afgørelser efter det foreslåede § 151, stk. 2, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 65, stk. 2, 2. og 3. pkt.

Forslaget indebærer i overensstemmelse med efter gældende ret, at Ankestyrelsen vil være afskåret fra at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 46 eller 47, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i den forbindelse til det foreslåede § 151, stk. 5.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 152

Det fremgår af § 65, stk. 5, i serviceloven, at hvis borgere, fagpersoner eller andre har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, kan disse underrette Ankestyrelsen. Ankestyrelsen vurderer herefter, om der er grundlag for at tage sagen op efter § 151, stk. 1.

Det foreslås med bestemmelsen i § 152, at hvis borgere, fagpersoner eller andre har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, kan disse underrette Ankestyrelsen. Ankestyrelsen vurderer herefter, om der er grundlag for at tage sagen op efter § 151, stk. 1.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 65, stk. 5.

I overensstemmelse med efter gældende ret jf. Folketingstidende, 2005-06, tillæg A, side 50, vil forslaget indebære, at personer, der har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, vil kunne underrette Ankestyrelsen herom. Ankestyrelsen vil herefter selv skulle vurdere, hvorvidt der er grundlag for at optage en sag til behandling.

I overensstemmelse med efter gældende retstilstand vil der ikke være nogen begrænsninger med hensyn til, hvem der vil kunne rette henvendelse til Ankestyrelsen og gøre opmærksom på en sag, som vil kunne være relevant at tage op af egen drift

Forslaget vil indebære en mulighed for enhver for at underrette Ankestyrelsen. Der vil således ikke være tale om en underretningsforpligtelse.

Der vil imidlertid påhvile kommunen en pligt til at underrette Ankestyrelsen i følgende konkrete tilfælde: I tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget ikke træffer afgørelse i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens indstilling om opretholdelse eller iværksættelse af en anbringelse uden samtykke, og hvor der ved afgørelsen ikke er enighed i børne- og ungeudvalget herom, vil kommunalbestyrelsen jf. det foreslåede § 142, stk. 6 skulle underrette Ankestyrelsen. I tilfælde, hvor børne- og ungeudvalget i forbindelse med behandlingen af en sag om anbringelse uden samtykke finder, at kommunalbestyrelsens begrundelse for ikke at anbringe én eller flere søskende til det pågældende barn giver anledning til bekymring, jf. det foreslåede § 51, stk. 4, vil børne- og ungeudvalget skulle underrette Ankestyrelsen herom.

I begge de nævnte tilfælde vil Ankestyrelsen skulle behandle underretningen som enhver anden underretning efter det foreslåede § 152, og Ankestyrelsen vil således på baggrund af underretningen skulle vurdere, om der er grundlag til at tage sagen på efter det foreslåede § 151, stk. 1.

I forhold til en underretning efter det foreslåede § 142, stk. 6, vil det gælde, at hvis barnet eller den unge allerede er anbragt uden for hjemmet, vil anbringelsen skulle opretholdes under Ankestyrelsens behandling af sagen. Der henvises til bemærkningerne til det foreslåede § 142, stk. 6.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 153

Der er efter gældende regler ikke mulighed for at anmode Ankestyrelsen om en uvildig vurdering af en afgørelse om hjemgivelse eller skift i anbringelsessted, som det med lovforslaget foreslås at indføre med de foreslåede bestemmelser i § 98, stk. 3 og § 101. Serviceloven omfatter derfor ikke i dag hjemmel til, at Ankestyrelsen kan behandle denne type af sager.

Det foreslås med *stk. 1*, at ved Ankestyrelsens behandling af en anmodning efter § 98, stk. 3, eller § 101 finder retssikkerhedslovens §§ 68, 70 og 72, stk. 7, tilsvarende anvendelse. Ankestyrelsen behandler sagen efter retssikkerhedslovens § 52 a, stk. 1.

Det foreslås endvidere med *stk. 2*, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens behandling af sager efter det foreslåede § 153, stk. 1, herunder tidsfrister for sagsbehandlingen mv.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 98, stk. 3, hvorefter det følger, at når kommunalbestyrelsen efter § 97, stk. 1, træffer afgørelse om ændring af anbringelsessted for et barn under 10 år, vil barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie kunne anmode Ankestyrelsen om en vurdering af afgørelsen.

Forslaget skal desuden ses i sammenhæng med det foreslåede § 101 hvorefter barnets plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie vil kunne anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter det foreslåede § 100, stk. 1, om hjemgivelse for et barn under 10 år.

Med det foreslåede § 153, stk. 1, gives Ankestyrelsen hjemmel til at behandle en anmodning efter det foreslåede § 98, stk. 3, eller § 101.

Forslaget indebærer, at Ankestyrelsen vil skulle foretage en vurdering af sagen, når Ankestyrelsen modtager en anmodning herom på baggrund af det foreslåede § 98, stk. 3, eller § 101. Det følger af den foreslåede bestemmelse, at §§ 68, 70 og 72, stk. 7, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, vil finde anvendelse ved Ankestyrelsens behandling af sagen. Det følger endvidere, at Ankestyrelsen vil behandle sagen efter retssikkerhedslovens § 52 a, stk. 1.

Sagen vil skulle behandles administrativt i Ankestyrelsen. Det vil svare til Ankestyrelsens indledningsvis behandling af underretninger, jf. det foreslåede § 151. Det vil indebære, at Ankestyrelsen vil kunne foretage en restlig prøvelse af sagen, ligesom Ankestyrelsen vil kunne foretage en prøvelse af de skøn, kommunen har foretaget.

Der vil samtidig gælde et krav om sagsbehandling inden for otte uger svarende til, hvad der gælder ved behandling af underretninger. Der henvises i den forbindelse til bekendtgørelse om forretningsorden for Ankestyrelsen, § 20, hvoraf det følger, at Ankestyrelsen i sager omfattet af § 65 i lov om social service, der foreslås videreført i § 151 i barnets lov, inden otte uger skal beslutte, om sagen skal tages op til behandling. Ankestyrelsen vil skulle inddrage en børnesagkyndig i vurderingen af sagen, med mindre det er åbenlyst unødvendigt med en børnesagkyndig vurdering i den enkelte sag, jf. også § 20 i Ankestyrelsens forretningsorden.

Som udgangspunkt vil Ankestyrelsen skulle forholde sig til de oplysninger, der ligger på sagen, fra da afgørelsen er blevet truffet og vil således ikke skulle indhente nye oplysninger i sagen.

§ X nr. X, i det samtidigt fremsatte følgelovforslag, vil finde anvendelse ved Ankestyrelsens behandling af sagen. Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke vil kunne iværksætte en hjemgivelse eller ændring af anbringelsessted, mens Ankestyrelsen efter § 153 behandler en anmodning efter de foreslåede bestemmelser i § 98, stk. 3, eller 101.

Hvis Ankestyrelsen er enig i kommunens afgørelse i sager om skift i anbringelsessted eller hjemgivelse, vil Ankestyrelsen kunne afslutte behandlingen af sagen, og processen i forlængelse af enten afgørelsen om flytning af barnet eller hjemgivelse vil herefter kunne sættes i værk.

Hvis Ankestyrelsen ikke er enig med kommunen i sager om skift i anbringelsessted eller hjemgivelse, vil Ankestyrelsen kunne ophæve kommunens afgørelse. Ankestyrelsen vil også kunne hjemvise kommunens afgørelse til fornyet behandling, hvis Ankestyrelsen finder, at sagen ikke er tilstrækkelig oplyst. I begge tilfælde vil barnet, jf. ovenfor, skulle forblive på sit nuværende anbringelsessted, indtil der evt. træffes en ny afgørelse om ændring af anbringelsessted eller hjemgivelse.

Med det foreslåede stk. 2, vil social- og ældreministeren have bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens behandling af sager efter det foreslåede § 153, stk. 1, herunder tidsfrister for sagsbehandlingen mv. Dette vil skulle ses i lyset af, at der er tale om en ny type af sager i Ankestyrelsen, som styrelsen skal behandle.

Formålet med det foreslåede § 153, stk. 1 og 2, er at styrke hensynet til barnets behov for kontinuitet i opvæksten i og med, at der sikres flere øjne på sagen og en uvildig vurdering i de tilfælde, hvor barnet endnu ikke har en alder, så barnet selvstændigt kan udøve partsbeføjelser. Forslaget vil desuden skulle sikre, at barnet ikke bliver flyttet eller hjemgivet af årsager som ikke er til barnets bedste, f.eks. udelukkende på grund af økonomiske hensyn, ligesom det vil kunne være

relevant i sager, hvor f.eks. plejefamilier oplever, at deres plejebarn flyttes eller hjemgives som følge af samarbejdsproblemer med kommunen. Der henvises til bemærkningerne til det foreslåede § 98, stk. 3, og § 101.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 154

Det fremgår af § 138, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer kan træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælp efter loven.

Det foreslås med bestemmelsen i § 154, at kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer kan træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælp efter loven.

Forslaget er en videreførelse af servicelovens § 138.

I overensstemmelse med efter gældende ret, jf. Folketingstidende, 2011-12, A, L 140 som fremsat, side 10, vil forslaget indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne fastsætte generelle lokale serviceniveauer inden for lovens rammer.

Barnets lov vil således ligesom serviceloven have karakter af rammelov, hvilket vil indebære, at der er tiltænkt den enkelte kommunalbestyrelse en fleksibilitet i sammensætningen af løsninger og i anvendelsen af faglige metoder. Det vil indebære et politisk handlerum til, at kommunalbestyrelsen på visse områder vil kunne fastsætte lokale kvalitetsstandarder, retningslinjer eller lokale serviceniveauer (vejledende retningslinjer) om, hvilken type hjælp der i den pågældende kommune typisk gives i forhold til bestemte typer af behov eller målgrupper. Dette handlerum vil variere mellem de enkelte bestemmelser i barnets lov alt efter bestemmelsens udformning eller efter, om rummet for skøn er indsnævret som følge af en mangeårig retspraksis. Uanset om der er et rum for udøvelse af skøn og fastsættelse af lokale serviceniveauer, vil der altid i den enkelte sag skulle foretages en konkret og individuel vurdering af, om den påtænkte indsats afhjælper behovet hos borgeren, ligesom kommunalbestyrelsen vil være bundet af gældende regler og forvaltningsretlige grundsætninger, selv om der er fastsat et lokalt serviceniveau.

Det politiske handlerum vil altid skulle udfyldes af kommunalbestyrelsen eller et udvalg og vil skulle udøves naturligt i forbindelse med kommunalbestyrelsens udformning af generelle retningslinjer (mål, midler, standarder). Det lokale politiske råderum vil kunne bruges til at fastlægge retningslinjer for sagsbehandlingen og den konkrete afgørelse. Fastsættelse af serviceniveauer vil således være en lokalpolitisk beslutning.

Hvis kommunalbestyrelsen har fastsat et politisk besluttet serviceniveau, og serviceniveauet senere ændres, vil kommunalbestyrelsen ikke alene med henvisning til det ændrede serviceniveau kunne træffe afgørelse om anden hjælp eller hjælp i ændret omfang i forhold til den enkelte borger. Der vil f.eks. godt kunne træffes afgørelse om hjælp i øget/nedsat omfang med henvisning til et ændret serviceniveau, men det vil altid kræve en ny, konkret og individuel afgørelse i forhold til den enkelte borger for at sikre, at hjælpen fortsat opfylder borgerens behov, lige som det vil skulle ske inden for rammerne af lovgivningen, retspraksis m.v. Afgørelsen vil endvidere skulle være i overensstemmelse med principperne for, hvornår man kan tilbagekalde begunstigende forvaltningsakter.

Lokale serviceniveauer vil skulle fastsættes inden for de rammer, der følger af den konkrete bestemmelse i barnets lov og af lovgivningen i øvrigt, herunder generelle regler i retssikkerhedsloven og barnets lov om f.eks. kommunernes forsyningspligt og de generelle forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Serviceniveauerne vil også skulle udarbejdes på en måde, som giver forvaltningen mulighed for at behandle de konkrete sager efter de regler og retningslinjer i forvaltningsretten, barnets lov og retssikkerhedsloven m.v., som er beskrevet ovenfor. Det omfatter blandt andet de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, som regulerer udfyldningen af skønnet. Der vil således ikke kunne fastsættes lokale regler, der f.eks. betyder, at hensyn, som er obligatoriske, ikke skal inddrages i sagen. Der vil på den anden side godt kunne fastsættes lokale krav om, at visse saglige hensyn obligatorisk skal inddrages i den konkrete afgørelse. Der vil ikke på forhånd kunne udelukkes en bestemt type foranstaltning eller handicapkompenserende støtte eller gives en fast økonomisk ramme for en given foranstaltning eller handicapkompenserende støtte.

I det omfang, der er fastsat et serviceniveau, som er fastlagt inden for lovens rammer, og som skal ligge til grund for behandlingen og afgørelsen af konkrete sager, som altid skal hvile på, at der er foretaget en korrekt konkret og individuel vurdering, vil serviceniveauet blive en del af afgørelsesgrundlaget for den konkrete afgørelse. Det vil på den ene side betyde, at kommunalbestyrelsen vil blive bundet af serviceniveauet i relation til iagttagelse af ligebehandlingsprincippet, og at kommunalbestyrelsen derfor som udgangspunkt skal kunne begrunde en fravigelse fra serviceniveauet i såvel nedadgående som opadgående retning. På den anden side vil det også betyde, at hvis der i afgørelsen henvises til et serviceniveau, vil ankemyndighederne, hvis der klages over afgørelsen, skulle inddrage hensynet til kommunalbestyrelsens ret til at fastlægge serviceniveauet. Hvis ankemyndigheden sætter sin egen afgørelse i stedet for kommunalbestyrelsens i forbindelse med en ankesag, eller hvis Ankestyrelsen træffer afgørelse i en egendriftsag, vil ankemyndigheden således skulle inddrage kommunalbestyrelsens serviceniveau i afgørelsen, såfremt det er oplyst i sagen.

Efter retssikkerhedsloven § 60, stk. 3, vil afgørelser om det generelle serviceniveau – herunder hvilke tilbud og pladser, der skal være til rådighed i kommunen og takster for tilbuddene – ikke kunne indbringes for ankemyndighederne. Ankemyndighederne både kan og skal imidlertid som

anført ovenfor ved behandlingen af klager over konkrete afgørelser inddrage kommunens generelle serviceniveau, når der tages stilling til den enkelte afgørelses lovlighed. Lovligheden af det generelle fastsatte serviceniveau vil kunne efterprøves af tilsynet med kommunerne i Ankestyrelsen efter § 48 i lov om kommunernes styrelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2 og 3.18.3.

Til § 155

Bestemmelserne i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen) gælder her i landet, jf. § 1, stk. 1, i lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen.

Konventionen indeholder regler om (international) kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn under 18 år, der har tilknytning til mere end én stat. På det sociale område vil det bl.a. omfatte sager om anbringelse af et barn uden for hjemmet, som har tilknytning til mere end én stat.

Efter servicelovens § 172 a, kan social- og ældreministeren fastsætte regler om behandling af sager efter serviceloven lov, der er omfattet af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling for foranstaltninger, der er truffet med henvisning til konventionen.

Bestemmelsen bemyndiger social- og ældreministeren til at fastsætte nærmere regler om kommunernes behandling af sager om beskyttelsesforanstaltninger over for børn, der er omfattet af konventionen.

Bemyndigelsesbestemmelsen er ikke i dag udnyttet.

Efter bestemmelsens 1. pkt. omfatter bemyndigelsen fastsættelse af regler om bl.a. overførsel af kompetence (artikel 8 og 9), herunder om særskilt klageadgang, internationale sager om samvær i relation til anbragte børn (artikel 35) samt anmodning fra samværsforælderen om oplysninger til brug for en samværssag, der behandles i en anden kontraherende stat (artikel 35, stk. 2). Bemyndigelsen omfatter endvidere fastsættelse af regler om behandling af anmodninger fra myndigheder i en anden kontraherende stat om en rapport om barnet (artikel 32) eller om oplysninger til brug for en sag om beskyttelse af barnet (artikel 34) samt om gennemførelse af udenlandske plejeanbringelser her i landet (artikel 33).

Bestemmelsens 2. pkt. bemyndiger endvidere social- og ældreministeren til at fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling for foranstaltninger, der er truffet med henvisning til konventionen. Det drejer sig om situationer, hvor myndighederne i den konventionsstat, hvor et

barn har sædvanligt opholdssted, bestemmer, at barnet skal anbringes uden for eget hjem, og hvor myndighederne ønsker at gennemføre anbringelsen i Danmark, f.eks. fordi barnets familie eller omgangskreds bor her.

Det følger af Haagerbørnebeskyttelseskonventionens artikel 23, stk. 2, litra f, og artikel 33, at sådan foranstaltning kun anerkendes i Danmark, hvis kommunen på forhånd har godkendt, at foranstaltningen gennemføres her i landet. Denne procedure giver danske myndigheder mulighed for at vurdere, om gennemførelsen af foranstaltningen i Danmark er hensigtsmæssig af hensyn til barnets bedste. Samtidig giver den de involverede myndigheder mulighed for at aftale gennemførelsen af anbringelsen nærmere, herunder spørgsmål om afholdelsen af de udgifter, der er forbundet med anbringelsen.

Bestemmelsen bemyndiger socialministeren til at fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling fra udenlandske myndigheder og privatpersoner til dækning af udgifterne ved sådanne anbringelser.

Det foreslås i § 155, stk. 1, 1. pkt., social- og ældreministeren kan fastsætte regler om behandling af sager efter denne lov, der er omfattet af Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen).

Bestemmelsen vil være videreførelse af servicelovens § 172 a, stk. 1, 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at social- og ældreministeren ligesom i dag vil have bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om kommunernes behandling af sager om beskyttelsesforanstaltninger over for børn, der er omfattet af konventionen.

Bemyndigelsen vil omfatte adgang til at fastsætte nærmere regler om bl.a. overførsel af kompetence (artikel 8 og 9), internationale sager om samvær i relation til anbragte børn (artikel 35) samt anmodning fra samværsforælderen om oplysninger til brug for en samværssag, der behandles i en anden kontraherende stat (artikel 35, stk. 2). Bemyndigelsen vil endvidere omfatte fastsættelse af regler om behandling af anmodninger fra myndigheder i en anden kontraherende stat om en rapport om barnet (artikel 32) eller om oplysninger til brug for en sag om beskyttelse af barnet (artikel 34) samt om gennemførelse af udenlandske plejeanbringelser her i landet (artikel 33).

Det foreslåede i § 155, stk. 1, 2. pkt., ministeren endvidere kan fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling for foranstaltninger, der er truffet med henvisning til konventionen.

Bestemmelsen vil være en videreførelse af servicelovens § 172 a, stk. 1, 2. pkt.

Bestemmelsens vil betyde, at social- og ældreministeren ligesom i dag vil have bemyndigelse til at fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling for foranstaltninger, der er truffet

med henvisning til konventionen. Det vil dreje sig om situationer, hvor myndighederne i den konventionsstat, hvor et barn har sædvanligt opholdssted, ønsker, at barnet skal anbringes uden for eget hjem, og hvor myndighederne ønsker at gennemføre anbringelsen i Danmark, f.eks. fordi barnets familie eller omgangskreds bor her.

Det følger af Haagerbørnebeskyttelseskonventionens artikel 23, stk. 2, litra f, og artikel 33, at sådan foranstaltning kun anerkendes i Danmark, hvis den relevante kommune på forhånd har godkendt, at foranstaltningen gennemføres her i landet. Denne procedure giver danske myndigheder mulighed for at vurdere, om gennemførelsen af foranstaltningen i Danmark er hensigtsmæssig af hensyn til barnets bedste. Samtidig giver den de involverede myndigheder mulighed for at aftale gennemførelsen af anbringelsen nærmere, herunder spørgsmål om afholdelsen af de udgifter, der er forbundet med anbringelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil bemyndige socialministeren til at fastsætte regler om kommunernes adgang til at opkræve betaling fra uden landske myndigheder og privatpersoner til dækning af udgifterne ved sådanne anbringelser.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 156

Det fremgår af § 148, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a og socialtilsynsloven.

Det fremgår af § 148, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Det fremgår af § 148, stk. 3, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, fører tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

§§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet regulerer Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser. Efter § 12 kan Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis visse betingelser er opfyldt, pålægge barnet eller den unge en straksreaktion, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde. § 13 indeholder en ret for Ungdomskriminalitetsnævnet til at fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan for barnet eller den unge. Efter § 14 kan Ungdomskriminalitetsnævnet som led i forbedringsforløbet træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af væsentlig betydning. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år. Samtykket skal omfatte formålet med anbringelsen.

Det fremgår af § 148, stk. 4, i serviceloven, at hvis den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 b i retssikkerhedsloven, i forbindelse med tilsynet efter stk. 1 og 3 bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af socialtilsynsloven, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i socialtilsynsloven har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Efter § 2 i socialtilsynsloven gælder, at inden for hver region har kommunalbestyrelsen i en af kommunerne ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med en række tilbud. Disse kommunalbestyrelser er: Frederiksberg Kommune i Region Hovedstaden; Holbæk Kommune i Region Sjælland; Faaborg-Midtfyn Kommune i Region Syddanmark; Silkeborg Kommune i Region Midtjylland; og Hjørring Kommune i Region Nordjylland. Kommunalbestyrelserne, som varetager denne funktion, benævnes som socialtilsyn.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. § 9 a i retssikkerhedsloven, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge har truffet afgørelse om, jf. § 10, stk. 1 Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 157 og socialtilsynsloven.

Med § 156, stk. 1, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 148, stk. 1, i serviceloven, dog således at det præciseres, at forpligtelsen gælder den kommunalbestyrelse som har pligt til at yde hjælp, jf. § 9 a i retssikkerhedsloven i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, jf. § 10, stk. 1.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 148, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 85 som fremsat, side 80, vil kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. retssikkerhedslovens § 9 a efter bestemmelsen i den foreslåede § 156, stk. 1, skulle føre tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til det enkelte barn eller unge har truffet afgørelse om, jf. § 10, stk. 1. Dette tilsyn vil i almindelighed og i overensstemmelse med gældende ret skulle betegnes som det personrettede tilsyn.

Tilsynspligten i forbindelse med det personrettede tilsyn omfatter alle typer af ydelser og indsatser kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om over for det enkelte barn eller den enkelte unge. Derfor vil f.eks. en kommunalbestyrelses afgørelse om at yde støtte til hjælpemidler såvel som en afgørelse om at tilbyde børn eller unge ophold i et tilbud indgå i det personrettede tilsyn.

Det personrettede tilsyn vil altid skulle udføres af den kommune, der vil have pligt til at yde hjælpen til det enkelte barn eller den enkelte unge, efter retssikkerhedslovens § 9 a. Opholdskommunen bør derfor f.eks. sikre sig, at et anbringelsessted ikke f.eks. gennem interviews, fotografering eller via internettet bringer anbragte børn og unge i en situation, der kan skade dem eller deres familier.

Kommunen vil altid skulle vurdere, hvor ofte og hvordan, der skal føres tilsyn. Det vil i hvert enkelt tilfælde bero på det enkelte barns eller den enkelte unges behov. I nogle sager vil det være nødvendigt at besøge barnet eller den unge mere regelmæssigt, andre gange vil den supplerende kontakt kunne foregå telefonisk eller via møder på forvaltningen.

Samtalen med barnet eller den unge i forbindelse med tilsynet vil så vidt muligt skulle finde sted i fravær af ansatte fra anbringelsessteder. Begrebet ”ansatte” vil her dække over ansatte på opholdssteder og døgninstitutioner og plejefamilie, uanset om de er ansat af kommunen eller tilknyttet kommunen på anden vis. Hvordan tilsynet tilrettelægges mest hensigtsmæssigt, vil variere fra sag til sag. Eksempelvis vil det i nogle sager kunne være en fordel, at barnet eller den unge selv har sagsbehandlerens telefonnummer, så barnet eller den unge også selv kan kontakte sagsbehandleren. I nogle tilfælde vil det også kunne være en fordel, hvis tilsynet tilrettelægges således, at det bliver samme person, som har kontakten med barnet eller den unge.

Hvis et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet på grund af nedsat funktionsevne, vil der kunne gøre sig særlige forhold gældende omkring tilrettelæggelsen og udøvelsen af tilsynet. F.eks. vil det kunne være nødvendigt at tage højde for, at funktionsnedsættelsen kan give sig udslag i kommunikative vanskeligheder hos barnet.

Tilsynet vil ikke omfatte det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. bestemmelsen i den foreslåede § 157 og socialtilsynsloven.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter retssikkerhedsloven, løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra barnets eller den unges forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med barnet eller den unge og dennes familie.

Med § 156, *stk. 2*, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 148, *stk. 2*, i serviceloven, alene med sproglige ændringer.

Det personrettede tilsyn vil have til formål at sikre, at den hjælp, der er truffet afgørelse om at yde, fortsat opfylder sit formål. Det vil medføre, at kommunalbestyrelsen løbende vil skulle følge de enkelte sager for at sikre sig dette, jf. bestemmelsen i den foreslåede § 156, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med opfølgningen skulle være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Hvis det personrettede tilsyn viser, at forudsætningerne for f.eks. barnets eller den unges ophold i et tilbud eller for at modtage støtte til et hjælpemiddel ikke længere er opfyldt, vil kommunalbestyrelsen være forpligtet til at reagere herpå. Det samme vil være tilfældet, hvis der er sket ændringer i forholdene for et barn eller en ung med funktionsnedsættelse, som medfører behov for yderligere handicapkompenserende støtte. Den opfølgning, som kommunalbestyrelsen foretager, vil skulle ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med den, der modtager ydelsen eller indsatsen. I tillæg til det personrettede tilsyn foreslås det med bestemmelsen i den foreslåede § 96, stk. 2, at den løbende opfølgning i anbringelsessager ikke fremadrettet skal ske på baggrund af tilsynet, men at opfølgningen skal ses i sammenhæng med det personrettede tilsyn. Således vil en eventuel justering af indsatsen og revision af barnets plan ikke nødvendigvis skulle ske på baggrund af det personrettede tilsyn, men kan være forhold, der træffes beslutning eller afgørelse om i forbindelse med den løbende opfølgning på barnets trivsel og udvikling.

Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger, punkt 3.20.

Det foreslås med *stk. 3*, at § 156, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse for kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, for børn og unge, som Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med bestemmelsen i stk. 3, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 148, stk. 3, i serviceloven, alene med sproglige ændringer.

Med det foreslåede stk. 3 foreslås det således fastlagt, hvilken kommune der vil være ansvarlig for at føre tilsyn med børn og unge i Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe. Formålet med forslaget vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 148, stk. 3, i serviceloven, være at ligestille det personrettede tilsyn efter den foreslåede lov og det personrettede tilsyn med børn og unge, der har fået fastsat straksreaktioner og forbedringsforløb efter §§ 12 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 85 som fremsat, side 80.

Der er med forslaget ikke tilsigtet forskelle i indholdet eller gennemførelsen af det personrettede tilsyn efter den foreslåede bestemmelse i § 156, stk. 3, og efter de foreslåede bestemmelser i § 156, stk. 1 og 2 i forhold til gældende ret.

Det foreslås med *stk. 4*, at hvis den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold i tilbuddet, jf. § 9 a i retssikkerhedsloven, i forbindelse med tilsynet efter § 156, stk. 1 og 3, bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af socialtilsynsloven, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i socialtilsynsloven har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Med § 156, stk. 4, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 148, stk. 4, i serviceloven, alene med sproglige ændringer.

Med den foreslåede bestemmelse i § 156, stk. 4, vil de kommunalbestyrelser, der har ansvar for de enkelte børn og unges ophold i tilbuddet, jf. § 9 a i retssikkerhedsloven, få pligt til at underrette socialtilsynet, hvis kommunen får oplysninger om bekymrende forhold i tilbuddet.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 148, stk. 4, i serviceloven, vil det for eksempel kunne være oplysninger om magtanvendelse, som ikke bliver indberettet, eller oplysninger om uhensigtsmæssig adfærd fra tilbuddets ansatte, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 206 som fremsat, side 11.

Formålet med en sådan underretningspligt vil være at give socialtilsynet det bedst mulige oplysningsgrundlag for at udføre det driftsorienterede tilsyn med det konkrete tilbud.

Oplysninger, som efter den foreslåede bestemmelse vil skulle videregives til socialtilsynet, vil både kunne relatere sig til generelle forhold i tilbuddet, som til mere konkrete situationer eller hændelser om en bestemt eller flere bestemte beboere, som den kommunalbestyrelse, der underretter socialtilsynet, anser for bekymrende.

Hvis socialtilsynet modtager personoplysninger fra den ansvarlige kommunalbestyrelse som følge heraf, vil tilsynet skulle vurdere, om der er grundlag for at orientere borgeren herom efter de almindelige regler om oplysningspligt efter databeskyttelsesforordningens artikel 14.

Socialtilsynet er, jf. socialtilsynslovens § 10, stk. 1, tilsvarende forpligtet til at underrette den kommunalbestyrelse, der fører det personrettede tilsyn, hvis socialtilsynet bliver opmærksomt på bekymrende forhold, der relaterer sig til det enkelte barn eller den enkelte unge i et tilbud.

Det fremgår af § 70, stk. 2, 2. og 3. pkt., i serviceloven, at tilsynet efter § 148, stk. 1 og 3, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet.

Det foreslås med *stk. 5*, at tilsynet efter stk. 1 skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af gældende ret i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 70, stk. 2, jf. Folketingstidende, 2009-10, A, L 178 som fremsat s. 53.

Forslaget vil, i lighed med gældende ret, indebære, at tilsynet efter det foreslåede § 156, stk. 1, vil skulle omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen vil skulle tale med barnet eller den unge. Den anbringende kommune vil således efter den foreslåede bestemmelse være forpligtet til at afholde en samtale med barnet eller den unge mindst to gange om året som led i det personrettede tilsyn.

Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med det personrettede tilsyn skulle foretage en vurdering af anbringelsesstedets evne til at imødekomme barnets eller den unges behov, herunder barnets behov for støtte eller behandling i forbindelse med anbringelsen.

Det foreslås i lighed med gældende ret, at samtalen med barnet eller den unge på anbringelsesstedet som led i tilsynet så vidt muligt vil skulle gennemføres uden tilstedeværelse af ansatte på anbringelsesstedet, uanset om barnet eller den unge er anbragt i en plejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution. Det kan give barnet eller den unge god mulighed for at tale frit om, hvordan han eller hun har det, og om der f.eks. er problemer på stedet. Barnet eller den unge vil dog efter eget valg kunne medbringe en bisidder eller en anden person til samtalen, hvis barnet eller den unge ønsker dette.

Hvordan tilsynet tilrettelægges mest hensigtsmæssigt vil variere fra sag til sag. Kommunalbestyrelsen bør således tilrettelægge det personrettede tilsyn ud fra forholdene i den enkelte sag og under hensyntagen til barnets eller den unges situation og støttebehov.

Hvis et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet på grund af nedsat funktionsevne, vil der kunne gøre sig særlige forhold gældende omkring tilrettelæggelsen og udøvelsen af tilsynet. F.eks. vil det kunne være nødvendigt at tage højde for, at funktionsnedsættelsen kan give sig udslag i kommunikative vanskeligheder hos barnet. Hvis barnet eller den unge har en funktionsnedsættelse, som gør, at der er behov for assistance til gennemførelse af samtalen, bør det overvejes, hvorledes denne assistance kan ydes på uvildig vis.

Samtalen med barnet eller den unge vil kun kunne undlades i særlige tilfælde, hvor hensynet til barnet eller den unge taler imod, at samtalen foretages. Undladelse af samtalen vil i så fald skulle begrundes i sagen.

Det foreslås med *stk. 6*, at kommunalbestyrelsen skal sikre kontinuitet og stabilitet, jf. også den foreslåede § 21, stk. 5, for det anbragte barn eller den anbragte unge i barnets eller den unges samtaler efter *stk. 5*, ved at disse samtaler med barnet eller den unge som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere.

Den foreslåede bestemmelse er ny.

Forslaget vil indebære, at kommunen, når der som led i det personrettede tilsyn med et anbragt barn eller en anbragt ung, afholdes en samtale med barnet eller den unge, som udgangspunkt skal sikre, at disse samtaler planlægges og afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere.

Forslaget vil desuden indebære, at det anbragte barn eller den anbragte unge vil kunne opbygge og fastholde en tryk og stabil relation både til barnets primære sagsbehandler og en anden sagsbehandler. Forslaget vil dermed indebære, at barnet eller den unge også f.eks. i tilfælde af den ene sagsbehandlers fravær trykt vil kunne mødes med eller kontakte den anden sagsbehandler, hvis der opstår spørgsmål eller udfordringer under anbringelsen for barnet eller den unge.

Bestemmelsen indebærer ikke, at der skal deltage to sagsbehandlere i alle forhold vedrørende det personrettede tilsyn, herunder i møder i forbindelse med opfølgning, herunder revision af barnets plan eller ungeplanen, jf. §§ 91 eller 108, eller i møder med barnets eller den unges anbringelsessted.

Der vil kunne opstå situationer, hvor uforudsete hindringer som f.eks. fravær ved sygdom kan indebære, at kravet om to sagsbehandlere vil kunne fraviges af hensyn til barnet eller den unge, så kravet ikke vil medføre, at samtaler i forbindelse med det personrettede tilsyn og eventuel opfølgning på baggrund heraf forsinkes som følge af kravet om deltagelse af to sagsbehandlere.

I de tilfælde, hvor barnet eller den unge vil have etableret en relation til flere sagsbehandlere f.eks. i forbindelse med børneudredningen eller tidligere tilsynsbesøg, eller hvor barnet eller den unge ikke ønsker, at der skal deltage to sagsbehandlere i samtaler i forbindelse med det personrettede tilsyn, vil kravet om deltagelse af to sagsbehandlere kunne fraviges, eller det vil kunne aftales, at den ene sagsbehandler deltager virtuelt.

Formålet med den foreslåede § 156 og det personrettede tilsyn er, at sikre, at den hjælp, der er truffet afgørelse om at yde, fortsat opfylder sit formål. Underretningspligten efter den foreslåede bestemmelses stk. 4 skal endvidere give socialtilsynet det bedst mulige oplysningsgrundlag for at udføre det driftsorienterede tilsyn med det konkrete tilbud.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.20.2. og 3.20.3.

Til § 157

Det fremgår af § 148 a, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen fører generelt driftsorienteret tilsyn med egne tilbud efter denne lov, som ikke er omfattet af § 4 i socialtilsynsloven, og med private tilbud efter serviceloven beliggende i kommunen, som ikke er omfattet af § 4 i

socialtilsynsloven. Det driftsorienterede tilsyn omfatter tilsyn med tilbuddenes personale, bygninger og økonomi.

Det fremgår af § 148 a, stk. 2, i serviceloven, at tilsynet efter § 148 a, stk. 1, dog ikke omfatter tilbud, hvor en anden kommunalbestyrelse eller et regionsråd har indgået aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn.

Det fremgår af § 148 a, stk. 3, i serviceloven, at tilsynet efter stk. 1, ikke omfatter netværksplejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 4, eller egne værelser m.v., jf. § 66, stk. 1, nr. 5.

Det fremgår af § 148 a, stk. 4, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan delegere sin kompetence efter denne bestemmelse til socialtilsynet, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, i socialtilsynsloven.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen fører generelt driftsorienteret tilsyn med egne tilbud efter de foreslåede bestemmelser i § 83 og § 84, stk. 1, og med private tilbud efter de foreslåede bestemmelser i § 83 og § 84, stk. 1. Det driftsorienterede tilsyn omfatter tilsyn med tilbuddenes personale, bygninger og økonomi.

Med stk. 1 foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 148 a, stk. 1, i serviceloven, dog således, at kommunalbestyrelsens driftsorienteret tilsyn målrettes særlige dagtilbud og særlige klubtilbud efter de foreslåede bestemmelser i § 83 og § 84, stk. 1. Af børne- og ungetilbud er det alene særlige dagtilbud og særlige klubtilbud, jf. servicelovens §§ 32 og 36, som ikke er omfattet af socialtilsynets kompetence, jf. socialtilsynslovens § 4 samt netværksplejefamilier, jf. servicelovens § 66 b og egne værelser m.v., jf. servicelovens § 66 e, som begge skal være godkendt som konkret egnet. Derfor foreslås det, at tilsynet alene skal gælde særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge. Tilbud efter de foreslåede bestemmelser i § 83 og § 84, stk. 1, er videreførelser af de eksisterende bestemmelser i servicelovens § 32, stk. 3 og § 36, stk. 1, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer. Der er derfor ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer i gældende ret.

Med det foreslåede § 83, vil kommunalbestyrelsen skulle sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven.

Med det foreslåede § 84, stk. 1, vil kommunalbestyrelsen skulle sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til større børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil den enkelte kommunalbestyrelse alene skulle føre driftsorienteret tilsyn med egne tilbud og private tilbud efter § 83 og § 84, stk. 1, beliggende i kommunen. Den stedlige kommunes forpligtelse til at føre driftsorienteret tilsyn med tilbud, der

ligger i kommunen, vil gælde, uanset at kommunens børn og unge ikke benytter det pågældende tilbud.

Det driftsorienterede tilsyn vil omfatte tilsyn med tilbuddets personale, bygningsmæssige forhold og økonomi. Det vil bl.a. omfatte tilsyn med, om personalets kvalifikationer svarer til den opgave, som tilbuddet skal løse, bygningsmæssige forhold og om tilbuddets forvaltning af økonomien er forsvarlig. Da sociale tilbud har forskelligt indhold, vil tilsynet altid skulle tilpasses forholdene i det enkelte tilbud.

Hvis en kommune i forbindelse med sit driftsorienterede tilsyn bliver opmærksom på bekymrende eller kritisable forhold i et tilbud, vil kommunen kunne orientere de visiterende kommuner om forholdene under hensyn til, at denne orientering af de visiterende kommuner vil kunne have så indgribende betydning for tilbuddet, at der vil være tale om en de facto afgørelse, som vil skulle opfylde de almindelige forvaltningsretlige regler om f.eks. partshøring og begrundelse.

Det foreslås med *stk. 2*, at tilsynet efter den foreslåede bestemmelse i § 17 b, stk. 1, dog ikke omfatter tilbud, hvor en anden kommunalbestyrelse eller et regionsråd har indgået aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn.

Med *stk. 2* foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 148 a, stk. 2, i serviceloven, uden ændringer.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* vil den stedlige kommunes forpligtelse til at føre det generelle driftsorienterede tilsyn ikke omfatte de situationer, hvor en anden kommune eller en region har indgået aftale om anvendelse af alle pladser i det pågældende tilbud og om tilsyn. Undtagelsen vil gælde uanset, om den anden kommune eller region har disponeret over nogle af pladserne ved at "videresælge" enkeltpladser. Det vil være den kommune, som i henhold til aftalen råder over samtlige pladser, som vil være forpligtet til at føre det generelle driftsorienterede tilsyn i disse tilfælde.

Det foreslås med *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen kan delegere sin kompetence efter § 17 b, stk. 1, til socialtilsynet, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, i socialtilsynsloven.

Med *stk. 3* foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 148 a, stk. 4, i serviceloven, uden materielle ændringer, dog således, at kompetencen som kommunalbestyrelsen vil kunne delegere alene indeholder driftsorienteret tilsyn med særlige dag- og klubtilbud efter § 83 og § 84, stk. 1, da det driftsorienterede tilsyn efter lovforslagets § 17 b, stk. 1, alene omfatter disse tilbud.

Når en kommunalbestyrelse delegerer sin kompetence til at varetage en opgave til socialtilsynet efter den foreslåede bestemmelse i § 157, stk. 4, vil det betyde, at socialtilsynet udfører opgaven og træffer afgørelse på vegne af den stedlige kommunalbestyrelse. Ansvar for opgaven, herunder det økonomiske, vil fortsat være den delegerende kommunalbestyrelses.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 157 og det driftsorienterede tilsyn er, at følge op på om tilbuddenes bygninger og økonomi samt personalets kvalifikationer på det enkelte anbringelsessted, svarer til den opgave, som tilbuddet skal løse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.20.2. og 3.20.3.

Til § 158

Det fremgår af § 5, stk. 8, i serviceloven, at regionsrådet skal føre tilsyn med regionalt drevne tilbud om beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud efter §§ 103 og 104 og regionalt drevne særlige dag- og klubtilbud efter §§ 32 og 36, jf. § 5, stk. 1, nr. 2. Det gælder dog ikke for tilbud, hvor en kommune har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn. Regionsrådet kan delegere sin kompetence efter denne bestemmelse til socialtilsynet, jf. § 2 i socialtilsynsloven.

Det foreslås med *stk. 1*, at regionsrådet fører tilsyn med regionalt drevne tilbud efter § 83 og § 84, stk. 1.

Med § 158, stk. 1, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 5, stk. 8, 1. pkt., i serviceloven, dog således, at regionsrådets tilsyn målrettes særlige dag- og klubtilbud efter de foreslåede bestemmelser i § 83 og § 84, stk. 1. Tilbud efter de foreslåede bestemmelser i § 83 og § 84, stk. 1, er videreførelser af de eksisterende bestemmelser i servicelovens § 32, stk. 3 og § 36, stk. 1, uden indholdsmæssige eller sproglige ændringer. Der er derfor ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer i gældende ret.

Med det foreslåede § 83 vil kommunalbestyrelsen skulle sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven.

Med det foreslåede § 84, stk. 1, vil kommunalbestyrelsen skulle sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til større børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven. Af tilbud i servicelovens § 5, stk. 8, er det alene særlige dag- og særlige klubtilbud, som videreføres i denne lov. Derfor vil det foreslåede § 158, stk. 1, alene indeholde en henvisning til særlige dag- og klubtilbud.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 158, stk. 1, vil det enkelte regionsråd alene skulle føre driftsorienteret tilsyn med regionalt drevne tilbud efter § 83 og § 84, stk. 1, beliggende i regionen.

Den stedlige regions forpligtelse til at føre driftsorienteret tilsyn med tilbud, der ligger i regionen, vil gælde, uanset at regionens børn og unge ikke benytter det pågældende tilbud.

Det driftsorienterede tilsyn vil omfatte tilsyn med tilbuddets personale, bygningsmæssige forhold og økonomi. Det vil bl.a. omfatte tilsyn med, om personalets kvalifikationer svarer til den opgave, som tilbuddet skal løse, bygningsmæssige forhold og om tilbuddets forvaltning af økonomien er forsvarlig.

Det foreslås med *stk. 2*, at tilsynet efter § 158, stk. 1, ikke omfatter tilbud, hvor en kommune har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 158, stk. 2, vil regionsrådets tilsyn ikke omfatte tilbud, som har indgået en generel aftale med en kommunalbestyrelse om anvendelse af samtlige pladser og om tilsyn. Bestemmelsen af en videreførelse af § 5, stk. 8, 2. pkt., i serviceloven. Der er derfor ikke tiltænkt indholdsmæssige ændringer i gældende ret.

Det foreslås med *stk. 3*, at regionsrådet kan delegere sin kompetence efter § 158, stk. 1, til socialtilsynet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn.

Med § 158, stk. 3, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 5, stk. 8, sidste pkt., i serviceloven, uden indholdsmæssige ændringer, dog således, at kompetencen som kommunalbestyrelsen vil kunne delegere alene indeholder tilsyn med særlige dag- og klubtilbud efter § 83 og § 84, stk. 1, da tilsynet efter lovforslagets § 158, stk. 1, alene omfatter disse tilbud.

Når et regionsråd delegerer sin kompetence til at varetage en opgave til socialtilsynet efter den foreslåede bestemmelse i § 158, stk. 3, vil det betyde, at socialtilsynet udfører opgaven og træffer afgørelse på vegne af regionsrådet. Ansvar for opgaven, herunder det økonomiske, vil fortsat være det delegerende regionsråd.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i § 158 og tilsynet er, at følge op på om tilbuddenes bygninger og økonomi samt personalets kvalifikationer på det enkelte anbringelsessted, svarer til den opgave, som tilbuddet skal løse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.18.2. og 3.18.3.

Til § 159

Det fremgår af § 149, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet fastsætter en takst for det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 5, stk. 8, og § 148 a, som betales af de tilbud, der er omfattet af tilsynet.

Det fremgår af § 149, stk. 2, i serviceloven, at taksten efter stk. 1 skal beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet fastsætter en takst for det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. §§ 157 og 158, som betales af de tilbud, der er omfattet af tilsynet.

Med § 159, stk. 1, foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 149, stk. 1, i serviceloven, uden ændringer.

Med bestemmelsen i det foreslåede stk. 1 vil den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, der fører det generelle driftsorienterede tilsyn, skulle opkræve en takst for tilsynet.

Taksten vil skulle betales af alle de særlige dagtilbud og klubtilbud, der er omfattet af tilsynet. Tilbuddets udgift til tilsynet, dvs. taksten, vil skulle indgå i den samlede betaling for brug af tilbuddet, og udgiften afholdes dermed endeligt af den visiterende kommune.

Det foreslås med *stk. 2*, at taksten efter § 159, stk. 1, skal beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud.

Med bestemmelsen foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 149, stk. 2, i serviceloven, uden ændringer.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 159, stk. 2, vil taksten for det driftsorienterede tilsyn skulle beregnes med udgangspunkt i de gennemsnitlige omkostninger ved gennemførelsen af tilsynet i tilbuddet eller typen af tilbud. Omkostningerne vil omfatte både de praktiske opgaver, der vil være forbundet med at varetage og gennemføre tilsynet, og de administrative opgaver, der vil være en del af udøvelsen af det generelle driftsorienterede tilsyn f.eks. andelen af central ledelse og administration.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.20.2. og 3.20.3.

Til § 160

Det fremgår af § 13 b, stk. 1, i serviceloven, at Socialstyrelsen skal følge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser og indsamle og formidle viden om effekt af indsatserne på det mest specialiserede socialområde og på området for den mest specialiserede specialundervisning, der gives i henhold til lov om folkeskolen eller lov om specialundervisning for voksne.

Det foreslås med bestemmelsen i § 160 at Socialstyrelsen skal følge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser og indsamle og formidle viden om effekt af indsatserne på det mest specialiserede socialområde for børn og unge og på området for den mest specialiserede

specialundervisning, der gives i henhold til lov om folkeskolen eller lov om specialundervisning for voksne.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13 b, stk. 1, i serviceloven afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Socialstyrelsen vil i lighed med gældende ret skulle have en overvågningsfunktion, der vil skulle skabe et nationalt overblik over viden og indsatser på det mest specialiserede socialområde og området for den mest specialiserede specialundervisning, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 722 af 25. juni 2014 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest specialiserede specialundervisning m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 17. I overensstemmelse med forarbejderne vil der ikke kunne videregives personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse.

Socialstyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne løbende skulle fastlægge målgrupperne ud fra to kriterier, hvoraf mindst ét skal være opfyldt. For det første målgrupper der er meget små, og hvor der er meget begrænset underlag for at opbygge specialiseret viden. For det andet målgrupper, hvor der er kompleksitet i målgruppernes problemstilling eller en flerhed af problemstillinger, som kræver faglig specialviden, herunder tværfaglig viden.

Børne- og Undervisningsministeriet vil skulle inddrages i Socialstyrelsens overvågning af målgrupper m.v., for så vidt angår området for den mest specialiserede specialundervisning. Socialstyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13 b, stk. 1, i serviceloven skulle udarbejde vejledende, faglige forløbsbeskrivelser på det mest specialiserede socialområde og området for den mest specialiserede specialundervisning, når Socialstyrelsen vurderer, at der er behov for det, og at der er tilstrækkelig sikker viden om den specialiserede indsats på et område. Forløbsbeskrivelser vil skulle indeholde den aktuelt bedste viden om, hvilke tilbud og indsatser der kan være relevante for den omfattede målgruppe, herunder hvilke faglige kompetencer, der er relevante at inddrage i indsatsen i de forskellige faser.

Forløbsbeskrivelserne vil på den baggrund skulle udgøre en faglig ramme for tilrettelæggelsen af kommunernes indsats over for en række målgrupper, men vil ikke skulle erstatte den konkrete individuelle vurdering i den enkelte sag.

Forløbsbeskrivelserne vil desuden være et vigtigt redskab, som kommunerne kan støtte sig til, når de skal visitere borgere med særligt komplekse og sjældne behov. Forløbsbeskrivelserne vil være på et overordnet niveau og derfor ikke tilstrækkelige detaljerede til at tage højde for variationer i borgernes komplekse behov og kunne fungere som en egentlig retningslinje for visitation. Forløbsbeskrivelserne vil ikke forpligte den enkelte kommune i forhold til visitation og fastsættelse af serviceniveauer eller organisering af opgaven mellem kommuner og regioner. Dette vil fortsat

skulle afklares lokalt, herunder bl.a. i regi af sundheds- og rammeaftaler, med mulighed for hensyntagen til lokale strukturer m.v. Borgeren vil heller ikke kunne støtte ret på dem i sin sag. Dette er bl.a. fordi, at det vil skulle være muligt for kommunerne at tilpasse indsatsen i den enkelte sag afhængigt af borgerens behov.

Forløbsbeskrivelserne vil skulle udarbejdes af en faglig arbejdsgruppe, bestående af Socialstyrelsen og KL samt med deltagelse fra Børne- og Undervisningsministeriet, når forløbsbeskrivelserne har betydning for området for den mest specialiserede specialundervisning. Sundhedsstyrelsen og Danske Regioner kan inddrages, hvis forløbet for borgeren indeholder indsatser som går på tværs af social- og sundhedsområdet.

Arbejdsgruppen om forløbsbeskrivelser vil skulle inddrage relevante organisationer m.v., herunder bruger- og interessegruppers erfaringer i udarbejdelsen af forløbsbeskrivelsen. Det overlades til arbejdsgruppen selv at afgøre, hvordan inddragelsen bedst sker i de konkrete tilfælde. Inddragelsen kan for eksempel ske ved, at Socialstyrelsen nedsætter en referencegruppe med relevante organisationer m.v., som kan fungere som dialogforum i forhold til arbejdet i selve arbejdsgruppen om forløbsbeskrivelser, eller ved at relevante organisationer m.v. inviteres til nogle af arbejdsgruppens møder.

Formålet med bestemmelsen er således, at der også i barnets lov fastsættes nærmere regler om, at Socialstyrelsen skal følge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser og indsamle og formidle viden om effekt af indsatserne på det mest specialiserede socialområde og på området for den mest specialiserede specialundervisning, der gives i henhold til lov om folkeskolen eller lov om specialundervisning for voksne. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 161

Det fremgår af § 13 b, stk. 2, i serviceloven, at for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og på området for den mest specialiserede specialundervisning kan Socialstyrelsen udmelde målgrupper eller særlige indsatser, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommunerne i en eller flere regioner.

Det fremgår af § 13 b, stk. 3, i serviceloven, at Socialstyrelsen på baggrund af afrapporteringer om kommunalbestyrelsernes tilrettelæggelse og organisering af indsatsen i forhold til centralt udmeldte målgrupper og indsatser, jf. § 13 b, stk. 2, kan anmode kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner om at foretage en fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af indsatsen. Det fremgår videre af § 13 b, stk. 4, i serviceloven, at Socialstyrelsen i forbindelse med en anmodning efter servicelovens § 13 b, stk. 3, kan meddele en kommunalbestyrelse eller et

regionsråd et midlertidigt pålæg om at opretholde et tilbud, indtil Socialstyrelsen i medfør af servicelovens § 13 c har truffet afgørelse om pålæg vedrørende det pågældende tilbud eller ophæver det midlertidige pålæg.

Det foreslås med *stk. 1*, at for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde for børn og unge og på området for den mest specialiserede specialundervisning kan Socialstyrelsen udmelde målgrupper eller særlige indsatser, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommunerne i en eller flere regioner.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13 b, stk. 2, i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov.

Socialstyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13, b, stk. 2, skulle gives kompetence til at udmelde målgrupper og særlige indsatser, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning mellem kommunerne for at sikre og videreudvikle den mest specialiserede indsats, jf. lov nr. 722 af 25. juni 2014 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest specialiserede specialundervisning m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 17.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 13 b, stk. 2, i serviceloven vil det være forudsat, at Socialstyrelsen tager afsæt i en løbende faglig dialog med kommuner, regioner og bruger- og interesseorganisationer, som har kendskab til lokale, regionale og landsdækkende behov. Der vil skulle sættes fokus på forhold og udviklingstendenser, som er af betydning for sikring af specialiseret viden. Det vil skulle indgå, om kommunalbestyrelserne har viden om specialiserede tilbud, der er sårbare eller lukningstruede på grund af vigende efterspørgsel fra kommunerne. Derudover vil Socialstyrelsens viden på området, eksisterende forløbsbeskrivelser og data fra Socialstyrelsens overvågning skulle indgå.

Det vil derudover være forudsat, at der hvert år forud for drøftelse af potentielle udmeldinger i det faglige råd foretages en høring, hvor relevante organisationer, herunder bruger- og interesseorganisationer, kan komme med input til brug for Socialstyrelsens vurdering af, om der er behov for en central udmelding af målgrupper og indsatser, for at sikre og videreudvikle den mest specialiserede indsats på tværs af kommuner og regioner.

Det vil videre være forudsat, at potentielle udmeldinger hvert år derefter drøftes med det faglige råd, der sammensættes af repræsentanter fra Socialstyrelsen, Børne- og Undervisningsministeriet, KL, Danske Regioner, udvalgte eksperter samt evt. andre ministerier.

Socialstyrelsen vil efter en samlet vurdering af løbende input fra samarbejdspartnere, høringssvar og drøftelse i det faglige råd skulle træffe den endelige afgørelse af, om der er behov for at komme med en central udmelding på et område.

Der vil i overensstemmelse med forarbejderne ikke kunne fastlægges krav til hyppighed eller tidsfrist for centrale udmeldinger, herunder om at de skal være årlige. Det vil dog være forudsat, at en central udmelding foretages senest i januar måned, hvis den skal kunne behandles i forbindelse med rammeaftalen for det næstkommende år.

Den centrale udmelding vil bl.a. kunne dreje sig om behov for at sikre og videreudvikle specialiseret viden, hvis særlige vidensmiljøer er under pres, og Socialstyrelsen vurderer, at den viden, der findes i det særlige vidensmiljø, ikke kan undværes, viden eller indsatser bør udvikles, omlægges eller samles, f.eks. på baggrund af national eller international dokumenteret viden om effekt af indsatser på det sociale område, eller fordi de kan skabe mere omkostningseffektivitet, eller hvis der er behov for, at alle kommuner har adgang til et særligt specialiseret tilbud for den specifikke målgruppe.

En central udmelding vil kunne være regional eller landsdækkende. I sidstnævnte tilfælde vil der kunne stilles krav om, at der skal ske en koordinering på tværs af regioner.

I overensstemmelse med forarbejderne vil det kunne fastsættes i den bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (rammeaftalebekendtgørelsen), der vil kunne udstedes med hjemmel i den foreslåede § 173, stk. 3, og som efter gældende ret udstedes med hjemmel i § 6, stk. 3, i serviceloven, at kommunalbestyrelserne i hver region vil skulle behandle den centrale udmelding i det eksisterende rammeaftale-regi.

Det foreslås med *stk. 2*, at Socialstyrelsen på baggrund af afrapporteringer om kommunalbestyrelsernes tilrettelæggelse og organisering af indsatsen i forhold til centralt udmeldte målgrupper og indsatser, jf. § 161, stk. 1, kan anmode kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner om at foretage en fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af indsatsen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13 b, stk. 3, i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 b, stk. 3, foreslås det med bestemmelsen, at Socialstyrelsen på baggrund af modtagne afrapporteringer for, hvorledes kommunalbestyrelserne i en region vil tilrettelægge indsatsen i forhold til en central udmelding, vil blive givet beføjelse til at anmode kommunalbestyrelserne i regionen eller flere regioner om en fornyet behandling heraf, jf. lov nr. 722 af 25. juni 2014 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest

specialiserede specialundervisning m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 18. Som det fremgår af forarbejderne, vil denne mulighed kun skulle tages i anvendelse, hvis dialogen med kommunalbestyrelsen ikke i sig selv sikrer en tilstrækkelig løsning.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13 b, stk. 3, i serviceloven som udgangspunkt være op til kommunalbestyrelserne i hver region selv at beslutte, hvordan de vil tilrettelægge og organisere indsatsen i forhold til de udmeldte målgrupper og indsatser. Kommunerne vil f.eks. kunne aftale, at én kommune påtager sig ansvar for drift og udvikling af et specialiseret tilbud og indgår aftaler med en række af de øvrige kommuner om køb af ydelser. Kommunerne vil alternativt kunne bede regionen om at påtage sig driftsansvaret, hvis regionen f.eks. i forvejen har specialiseret viden/tilbud på det konkrete område.

Udgangspunktet for Socialstyrelsens behandling af kommunalbestyrelsernes afrapporteringer vil være en dialogbaseret tilbagemelding. Den dialogbaserede tilbagemelding indebærer, at Socialstyrelsen vil være i løbende dialog med kommunalbestyrelserne om, hvorvidt kommunernes anviste løsningsmuligheder er tilstrækkelige og sikrer den nødvendige specialiserede indsats på det udmeldte område.

Socialstyrelsens indgangsvinkel til dialogen vil være kommunekontaktrådene (KKR). Socialstyrelsen vil kunne bistå med viden og rådgivning med henblik på koordination og et landsdækkende overblik på tværs af regioner. Derudover vil eventuelle forløbsbeskrivelser på området kunne fungere som udgangspunkt for kommunernes arbejde med den centrale udmelding og med tilrettelæggelsen af indsatsen på området.

Socialstyrelsen vil skulle beslutte om, kommunalbestyrelsernes tilbagemelding giver anledning til opfølgning, og om der er behov for, at Socialstyrelsen benytter sin beføjelse til at pålægge kommunalbestyrelserne en fornyet behandling af afrapporteringerne. Socialstyrelsen vil dermed blive givet en reaktionsmulighed, der vil gøre det muligt at tilbagevise og dermed påvirke kommunernes løsningsforslag, hvis de ikke vurderes at være fagligt tilstrækkelige.

Beføjelsen vil indebære, at Socialstyrelsen vil kunne anmode kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner om at foretage en fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af indsatsen i forhold til centralt udmeldte målgrupper og indsatser. En sådan mulighed vil kun skulle tages i anvendelse, hvis dialogen med kommunalbestyrelsen ikke i sig selv sikrer en tilstrækkelig løsning. Hvis Socialstyrelsen vurderer, at kommunernes løsningsforslag er tilfredsstillende, vil kommunerne kunne gå i gang med implementeringsfasen.

Socialstyrelsen vil skulle gå i dialog med kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner om, hvad en fornyet behandling og afrapportering skal fokusere på, herunder om der er behov for koordinering på tværs af flere regioner.

Det foreslås med *stk. 3*, at Socialstyrelsen i forbindelse med en anmodning efter § 161, stk. 2, kan meddele en kommunalbestyrelse eller et regionsråd et midlertidigt pålæg om at opretholde et tilbud, indtil Socialstyrelsen i medfør af §§ 180-185 har truffet afgørelse om pålæg vedrørende det pågældende tilbud eller ophæver det midlertidige pålæg.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13 b, stk. 4, i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 b, stk. 4, foreslås det, at Socialstyrelsen i forbindelse med en anmodning om fornyet behandling vil kunne meddele en kommunalbestyrelse eller et regionsråd et midlertidigt pålæg om, at opretholde et konkret tilbud indtil Socialstyrelsen i medfør af de foreslåede §§ 180-185 har truffet afgørelse om pålæg vedrørende det pågældende tilbud eller ophæver det midlertidige pålæg, jf. lov nr. 722 af 25. juni 2014 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest specialiserede specialundervisning m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 18.

Dette vil ligeledes i overensstemmelse med forarbejderne til § 13 b, stk. 4, i serviceloven skulle ske for at sikre, at formålet med pålægget ikke forspildes i perioden frem til, en afgørelse foreligger.

Formålet med den foreslåede § 161 er således, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om Socialstyrelsens mulighed for at anmode kommunalbestyrelserne om fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af indsatsen samt at kunne pålægge kommunalbestyrelsen eller et regionsråd midlertidigt at opretholde et tilbud efter barnets lov. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.2-3.19.3

Til § 162

Det fremgår af § 13 b, stk. 5, i serviceloven, at Socialstyrelsens udmelding af målgrupper og indsatser efter § 13 b, stk. 2, og afgørelser på området for den mest specialiserede specialundervisning efter § 13 b, stk. 3 og 4, sker efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet.

Det foreslås med § 162 at Socialstyrelsens udmelding af målgrupper og indsatser efter § 161, stk. 1, og afgørelser på området for den mest specialiserede specialundervisning efter § 161, stk. 2 og 3, sker efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13 b, stk. 5, i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 b, stk. 5, foreslås det i forhold til specialundervisningsområdet, at kompetencen deles mellem Socialstyrelsen og Børne- og Undervisningsministeriet, jf. lov nr. 722 af 25. juni 2014 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest specialiserede specialundervisning m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 19.

Formålet med § 162 er således, at kompetencen i forhold til udmelding af målgrupper og indsatser efter den foreslåede § 161, stk. 1, og afgørelser på specialundervisningsområdet også efter barnets lov skal deles mellem Socialstyrelsen og Børne- og Undervisningsministeriet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 163

Det fremgår af § 15 i serviceloven, at en uvildig konsulentordning yder gratis rådgivning og vejledning i sager om hjælp til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau.

Det foreslås med § 163 at en uvildig konsulentordning yder gratis rådgivning og vejledning i sager om hjælp til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau og deres familier.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med ændringer af § 15 i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov, således at det præciseres, at det både er rådgivning og vejledning til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau og deres familier.

Ordningen vil i overensstemmelse med forarbejderne til daværende § 70 a, i serviceloven, der nu er § 15 i serviceloven, være forudsat oprettet som en selvejende institution med en bestyrelse og vil blive tilrettelagt i samarbejde med de kommunale parter og repræsentanter fra brugerorganisationerne på området, jf. lov nr. 489 af 7. juni 2001 om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger (Indførelse af en grundtakstmodel for visse sociale serviceydelser i stedet for delt finansiering), jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, spalte 4489.

Formålet med konsulentordningen vil være at bidrage til at styrke retssikkerheden for mennesker med handicap ved at kunne yde gratis rådgivning og vejledning i enkeltsager og generelt at kunne bidrage med oplysninger om udviklingen på handicapområdet. Den primære målgruppe for konsulentordningen vil være mennesker med handicap og deres pårørende, der frit kan rette henvendelse om bistand.

Den uvildige konsulentordning vil også kunne rådgive eller give sparring til kommunale sagsbehandlere i ”sager, der går i hårdknude”, hvor det især er kommunikationen eller samarbejdet

mellem kommunen og borgeren, der giver vanskeligheder. Her vil den uvildige konsulentordning kunne spille en uvildig rolle til forbedring af samarbejdet. Det vil være en forudsætning, at forældremyndighedsindehaveren til barnet eller den unge giver samtykke.

Ligeledes vil den uvildige konsulentordning kunne give rådgivning til kontaktpersoner og andre kommunalt ansatte, som har kontakt med en borger med handicap, som har brug for rådgivning. Forudsætningen vil her være, at forældremyndighedsindehaveren til barnet eller den unge giver samtykke.

Den uvildige konsulentordning vil ikke kunne give vejledning til kommunale sagsbehandlere om regler og regelfortolkning. Kommunerne vil skulle søge en sådan vejledning hos Social- og Ældreministeriet eller hos Ankestyrelsen.

Den uvildige konsulentordning vil også have til opgave at oplyse om klagemuligheder og hjælpe med at udforme klager til offentlige myndigheder.

Formålet med § 163 er således, at der også efter barnets lov vil være fastsat regler om, at en uvildig konsulentordning skal yde gratis rådgivning og vejledning i sager om hjælp til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau og deres familier. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 164

Det fremgår af § 14, stk. 1, i serviceloven, at social- og ældreministeren samler og formidler oplysninger om kommunale, regionale og private tilbud omfattet af § 4 i socialtilsynsloven og om kommunale, regionale og private tilbud efter bl.a. servicelovens §§ 32 og 36 i en landsdækkende oversigt (Tilbudsportalen).

Det fremgår videre af § 14, stk. 2, i serviceloven, at kun tilbud, som er registreret i Tilbudsportalen, kan indgå i kommunalbestyrelsens forsyning, jf. § 4, stk. 2.

Efter § 4, stk. 2, i serviceloven, opfylder kommunalbestyrelsen sit forsyningsarbejde, som den skal sørge for efter § 4, stk. 1, ved at brug af egne tilbud og ved at samarbejde med andre kommuner, regioner eller privat tilbud.

Det fremgår af § 14, stk. 3, i serviceloven, at sociale tilbud m.v., der er omfattet af § 4 i socialtilsynsloven, kun kan registreres i Tilbudsportalen, hvis de er godkendt af socialtilsynet.

Efter § 14, stk. 4, i serviceloven, fører Socialstyrelsen stikprøvekontrol med, at oplysningerne i Tilbudsportalen er i overensstemmelse med de faktiske forhold, og at oplysningerne i Tilbudsportalen er indberettet i overensstemmelse med Tilbudsportalens systematik.

Det fremgår af § 14, stk. 5, i serviceloven, at Socialstyrelsen kan træffe afgørelse om at udstede et påbud til et registreret tilbud, hvis oplysninger, der er indberettet af tilbuddet, og som offentliggøres i Tilbudsportalen, ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold, eller tilbuddets indberetning af oplysninger, som offentliggøres i Tilbudsportalen, ikke er i overensstemmelse med Tilbudsportalens systematik.

Efter § 14, stk. 6, i serviceloven, kan Socialstyrelsen træffe afgørelse om at markere forholdet i Tilbudsportalen, hvis et tilbud ikke har fulgt et påbud efter § 14, stk. 5, inden fire uger.

Det fremgår af § 14, stk. 7, at Socialstyrelsens afgørelser efter § 14, stk. 5 og 6, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det fremgår af § 14, stk. 8, i serviceloven, at social- og ældreministeren i en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om Tilbudsportalen, herunder om kommuners og regioners pligt til at give oplysninger til Tilbudsportalen og om Socialstyrelsens afgørelser efter bestemmelsens § 14, stk. 5 og 6. Social- og ældreministeren kan endvidere beslutte, at Tilbudsportalen skal omfatte andre tilbud end de tilbud, som er nævnt i bestemmelsens stk. 1.

Finansieringen af Tilbudsportalen er reguleret i servicelovens § 175, hvorefter staten afholder udgifterne til Tilbudsportalen.

Det foreslås med bestemmelsen i § 164 at reglerne i § 14 i serviceloven om Tilbudsportalen finder tilsvarende anvendelse for kommunale, regionale og private tilbud efter denne lov, der er omfattet af § 4 i socialtilsynsloven og om kommunale, regionale og private tilbud efter barnets lov §§ 83 og 84.

Idet finansieringen af Tilbudsportalen er reguleret i serviceloven, og det findes mest hensigtsmæssig ikke at duplikere reglerne om Tilbudsportalen i barnets lov, vil reglerne om Tilbudsportalen med den foreslåede bestemmelse således fortsat være at finde i serviceloven, men finde tilsvarende anvendelse for de tilbud, der hidtil har været reguleret i serviceloven, men som med dette lovforslag foreslås videreført i barnets lov. Der vil i barnets lov alene være en henvisning til, at reglerne om Tilbudsportalen finder tilsvarende anvendelse for kommunale, regionale og private tilbud omfattet af § 4 i socialtilsynsloven og for kommunale, regionale og private tilbud efter barnets lov §§ 83 og 84. Disse tilbud efter barnets lov vil således i overensstemmelse med gældende ret være forpligtede til at fremgå af Tilbudsportalen for at kunne indgå i den kommunale forsyning, jf. den foreslåede bestemmelse i servicelovens § 4.

Formålet med § 164 er således, at der i barnets lov vil være en henvisning til de regler, der gælder for Tilbudsportalen, som også er relevante for kommunale, regionale og private tilbud omfattet af § 4 i socialtilsynsloven og for kommunale, regionale og private tilbud efter barnets lov §§ 83 og 84.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 165

Det fremgår af § 13, stk. 1, i serviceloven, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation i Socialstyrelsen (VISO) bistår kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Tilsvarende ydes gratis specialrådgivning til kommuner, regioner, skoler og institutioner m.v. samt borgere om specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

VISO er en netværksorganisation med en mindre central enhed, men hvor hovedparten af specialisterne er placeret decentralt, idet de er ansat i kommuner, regioner eller i private tilbud. Netværket fastholdes således samlet som en del af det kommunale/regionale tilbud, dvs. er lokalt i de tilbud, hvor de i øvrigt arbejder.

Formålet med VISO er at sikre sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og –formidling til kommuner og tilbud og gøre den anvendelig for både kommunernes og VISOs specialrådgivning og udredning i enkeltsager, at sikre et landsdækkende overblik over den samlede specialrådgivning, at sikre inddragelsen af relevante internationale erfaringer og bidrage til det internationale samarbejde, at sikre et tæt samspil mellem de forskellige videns- og rådgivningsspecialer på socialområdet, at sikre fortsat udvikling af viden og specialrådgivning, at tilbyde kommuner og borgere vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager samt vejledende udredning i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud, samt at sikre overblik over og samarbejde med netværk i øvrige sektorer.

I det omfang, det er relevant for VISOs virksomhed, kan VISO også samarbejde med funktioner under andre sektorer, f.eks. sundhed og arbejdsmarked.

VISO består af en vidensfunktion, en specialrådgivningsfunktion og en udredningsfunktion. VISO er primært praksisorienteret og skal opbygge viden om, hvordan man håndterer personer med specifikke problemer (metodeudvikling inden for behandlingsformer). VISO kan også pege på indsatsområder for forskning og omsætte forskningsresultater til anvendelig viden.

VISO skal dække de mest specialiserede, komplicerede problemstillinger inden for bl.a. områder med børn og unge med handicap, herunder sjældne handicap, børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer, udsatte børn og unge, socialpsykiatrien, andre grupper med meget

komplekse problemstillinger og specialundervisning og specialpædagogisk bistand til bl.a. børn og unge.

Den centrale enhed i VISO varetager flere opgaver, herunder at sikre én indgang til overblik over VISOs funktioner, den eksisterende viden dvs. hvem der laver hvad, og hvor man skal henvende sig, at sikre en koordineret vidensopbygning, -udvikling og grundlag for bestyrelsens vurdering af dimensioneringen inden for den samlede ramme, at have overblik over den kommunale og regionale rådgivningsstruktur, at kunne foretage en faglig vurdering som grundlag for at henvise kommuner, tilbud og borgere til den rigtige viden og rådgivning, at indgå kontrakter mellem VISO og de pågældende kommuner og regioner om specialrådgivning, at sikre overblik over og samarbejde med netværk i øvrige sektorer, herunder arbejdsmarkedssektoren og sundhedssektoren, samt være sekretariat for bestyrelsen for VISO.

For VISO er der nedsat en faglig bestyrelse bestående af repræsentanter fra staten, KL og regionerne i forening samt brugerorganisationer. Bestyrelsen skal løbende følge udviklingen i behovene og fastlægge den overordnede indsats på områderne, løbende vurdere dimensioneringen af indsatsområderne inden for den samlede ramme og løbende evaluere VISOs virksomhed og udarbejde en årsrapport.

Under VISO indgår også sekretariatsfunktionerne vedr. en række netværk, der blev oprettet af amterne, herunder netværk vedr. Asperger/autisme, netværk vedr. omsorgssvigt, vidensteam vedr. kriminelle og udviklingshæmmede, vidensteam vedr. læbe/ganespalte, netværk vedr. rusmiddelområdet, netværk vedr. udviklingshæmmede med dobbeltdiagnoser og netværk vedr. blinde udviklingshæmmede.

Det foreslås med *stk. 1*, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation i Socialstyrelsen bistår kommunalbestyrelser og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 13, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov og med den ændring, at ”kommuner” erstattes af ”kommunalbestyrelser” for at ensrette begreberne i de foreslåede bestemmelser om VISO.

Med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation i Socialstyrelsen (VISO) vil der i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 skulle sikres en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og – udvikling, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2151. Der vil endvidere i overensstemmelse med forarbejderne skulle sikres rådgivning og vejledning af borgere og kommuner og et landsdækkende overblik over den samlede specialrådgivning.

Kommunalbestyrelserne vil i overensstemmelse med forarbejderne have ansvaret for at tilbyde såvel den almindelige som den specialiserede rådgivning af brugere og pårørende, som de efter loven har krav på.

Kommunalbestyrelserne vil kunne søge støtte til deres rådgivningsopgaver dels i andre kommuner og hos private dels i de tilbud, som regionerne driver. Som supplement hertil vil VISO skulle tilbyde kommunalbestyrelser og borgere vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager samt vejledende udredning i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud.

Specialrådgivningsfunktionen vil skulle være en gratis ydelse i forhold til kommunalbestyrelser og borgere.

Borgere vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13 i serviceloven kunne henvende sig direkte til VISO om specialrådgivning, men i langt de fleste tilfælde vil det være mest hensigtsmæssigt for borgeren, at henvendelsen går via kommunalbestyrelsen for at sikre en dialog mellem borger, den ansvarlige myndighed (kommunen) og den rådgivende instans (VISO). VISO vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13 i serviceloven skulle dække de mest specialiserede rådgivningsopgaver i de mest komplicerede enkeltsager, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2153. Karakteristisk for de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager vil være, at de for den enkelte kommune vil forekomme sjældent, ligesom indsatsen i mange tilfælde vil involvere flere faglige specialister samt ofte være særdeles udgiftskrævende. VISO vil i mange tilfælde være nødt til at trække på ekspertise i andre sektorer.

Specialrådgivningsfunktionen vil have vejledende karakter i forhold til borger og kommune, idet det alene er den enkelte kommune, som har ansvaret for at træffe beslutninger i forhold til borgeren. Rådgivningsfunktioner i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13 i serviceloven bestå i at bistå kommuner, regionale tilbud og borgere med vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2152.

Specialrådgivningen i de mest specielle og komplicerede enkeltsager vil i overensstemmelse med forarbejderne f.eks. kunne vedrøre børn og unge med social eller adfærdsmæssige problemer, herunder børn og unge med meget svære sociale og adfærdsmæssige problemer, massivt omsorgssvigtede børn og unge, børn og unge med ADHD, børn og unge, der har været udsat for seksuelt misbrug, børn og unge, der har begået kriminalitet, børn og unge med stof- og alkoholmisbrug eller børn og unge med psykiske problemer, herunder selvskadende adfærd. Specialrådgivningen i de mest specielle og komplicerede enkeltsager vil også kunne vedrøre børn og unge med handicap, herunder småbørn med komplekse tale-, høre- eller synsproblemer, børn og unge med behov for særlige teknologiske hjælpemidler, børn og unge med autisme, børn og unge der er svært multihandicappede eller børn og unge med små eller usynlige handicap.

Specialrådgivningen i de mest specielle og komplicerede enkeltsager vil derudover kunne vedrøre hjerneskade, herunder senhjerneskadede og genoptræning af fysisk handicappede/hjerneskadede eller vedrøre udviklingshæmmede, herunder kriminelle udviklingshæmmede f.eks. personer med Prader Wille Syndrom eller med anden etnisk baggrund end dansk, meget udadreagerende svært multihandicappede uden verbalt sprog eller udviklingshæmmede med dobbeltdiagnoser.

Specialrådgivningen i de mest specielle og komplicerede enkeltsager vil endvidere kunne vedrøre udsatte grupper, herunder hjemløse, gravide stofmisbrugere, svære blandingsmisbrug, andre meget specialiserede og komplicerede personlige eller sociale problemer, eller sindslidende.

Specialrådgivningen i de mest specielle og komplicerede enkeltsager vil yderligere kunne vedrøre øvrige meget komplekse sager, herunder komplicerede sager eller meget små komplekse handicapgrupper/sammensatte problemstillinger, f.eks. børn og unge med Huntingtons Chorea eller Spielmeyer-Vogt's sygdom, børn og unge med tilsvarende sjældne handicaps, hvor funktionsnedsættelsen kræver kompleks og specialiseret indsats, børn og unge med komplicerede bevægehandicap, læbe/ganespalte, sjældne handicap, børn og unge med handicap, der har flere diagnoser og andre områder, hvor der kræves en kompleks og specialiseret indsats, eller specialiseret rådgivning om epilepsi fra Kolonien Filadelfia.

Specialrådgivningen i de mest specielle og komplicerede enkeltsager vil ydermere kunne vedrøre blinde børn og unge, herunder specialrådgivningsfunktioner ved Institutet for Blinde og Svagsynede, ved Synscenter Refsnæs og ved Kennedy Centrets øjenklinik, eller anden specialrådgivning vedr. blinde. Det vil også kunne vedrøre døve og døvblinde børn og unge, herunder i form af døve- og døvblindekonsulenter, eller specialrådgivningsfunktioner ved Ålborgskolen, Center for Høretab, Fredericia eller Børneklinikken.

Det foreslås med *stk. 2*, at VISO tilsvarende yder gratis specialrådgivning til kommuner, regioner, skoler og institutioner m.v. samt borgere om specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 13, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov og med den ændring, at "kommuner" erstattes af "kommunalbestyrelser" for at ensrette begreberne i de foreslåede bestemmelser om VISO.

Specialrådgivning i de mest specielle og komplicerede enkeltsager vil i overensstemmelse med ordlyden af § 13, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven kunne vedrøre specialundervisning af børn og unge.

Det følger af bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogiske bistand, bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014, at der i forbindelse med den pædagogisk-psykologiske vurdering, der skal foretages efter folkeskoleloven, skal pædagogisk-psykologisk rådgivning tage stilling til om der er behov for at indhente specialrådgivning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) og om der er behov for at indhente bistand til udredningen fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO).

Beslutningen om at inddrage den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) efter stk. 1 træffes efter samråd med forældrene.

Der skal efter folkeskoleloven udarbejdes en pædagogisk psykologisk vurdering i forbindelse med specialpædagogisk bistand til førskolebørn og i forbindelse med afgørelser om specialundervisning i folkeskolen.

Formålet med § 165 er således, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om VISOs gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager og om specialundervisning og specialpædagogisk bistand. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.1- 3.19.3.

Til § 166

Det fremgår af § 13, stk. 2, i serviceloven, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende udredning til kommuner og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af borgeren. Tilsvarende ydes gratis bistand til kommunens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Det foreslås med bestemmelsen i § 166, stk. 1, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende udredning til kommunalbestyrelser og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af borgeren efter 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 13, stk. 2, 1. og 3. pkt., i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov og med de ændringer, at ”kommuner” og ”kommunen” erstattes af ”kommunalbestyrelser” og ”kommunalbestyrelsen” for at ensrette begreberne i bestemmelserne om VISO.

En udredning er en afklaring af en borgers tilstand og situation. Når VISO efter den foreslåede bestemmelse vil hjælpe kommunen med udredning af specielle forhold i en sag, vil det have til formål at sikre, at kommunen har et solidt faktuel grundlag til at afgøre, hvad der kan gøres for borgeren. Hvor det er relevant, vil en udredning fra VISO f.eks. indeholde forslag til behandling og støtte.

VISO vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13, stk. 2, skulle dække de mest specialiserede udredningsopgaver i de mest komplicerede enkeltsager, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2153. Karakteristisk for de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager vil være, at de for den enkelte kommune vil forekomme sjældent, ligesom indsatsen i mange tilfælde vil involvere flere faglige specialister samt ofte være særdeles udgiftskrævende. VISO vil i mange tilfælde være nødt til at trække på ekspertise i andre sektorer.

Når kommunalbestyrelsen ønsker en udredning i VISO, vil det være vigtigt, at kommunalbestyrelsen har foretaget et indledende arbejde med at afdække problemstillingerne i sagen, således at kommunalbestyrelsen ved henvendelsen kan redegøre for, på hvilket niveau borgerens sag allerede er udredt.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 13, stk. 2, i serviceloven vil udredningsfunktionen efter den foreslåede bestemmelse i § 166, stk. 1, være snævrere end specialrådgivningsfunktionen efter den foreslåede bestemmelse i § 165, stk. 1, idet den vil være afgrænset til de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud.

Udredningsfunktionen i de få mest specialiserede og komplicerede enkeltsager vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle tilbyde kommunalbestyrelser og borgere vejledende udredning i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud.

Udredningsfunktionen vil have vejledende karakter i forhold til barnet eller den unge og kommunalbestyrelsen, idet det alene er den enkelte kommunalbestyrelse, som vil have ansvaret for at træffe beslutninger i forhold til barnet eller den unge.

Henvendelser om udredning vil i alle tilfælde skulle ske via kommunalbestyrelsen, og VISO vil alene på kommunalbestyrelsens anmodning kunne gå ind i et udredningsforløb. Det vil ikke være muligt for borgeren selv eller et tilbud at anmode VISO om en udredning.

Et kommunalt afslag på udredning i VISO vil kunne indbringes for Ankestyrelsen efter den foreslåede § 144.

Det foreslås med *stk. 2*, at der tilsvarende ydes gratis bistand til kommunalbestyrelsens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 13, stk. 2, 2. pkt., i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov og med de ændringer, at "kommunen" erstattes af "kommunalbestyrelsen" for at ensrette begreberne i bestemmelserne om VISO.

Udredningsfunktionen i de få mest specialiserede og komplicerede enkeltsager vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13, stk. 2, i serviceloven skulle tilbyde bistand til kommunalbestyrelsens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommunalbestyrelse, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2153.

VISO vil skulle yde gratis bistand til en kommunalbestyrelses udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand inden for folkeskoleområdet og specialundervisning for voksne.

Hvis en kommunes pædagogiske psykologiske rådgivning (PPR) som led i sagsbehandlingen inden for folkeskoleområdet afslår forældrenes anmodning om at få bistand til udredningen fra VISO, vil det skulle fremgå af udtalelsen til skolens leder og være ledsaget af en begrundelse for afslaget. Hvis skolelederens afgørelse indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, vil klagenævnet i forbindelse med behandling af klagen kunne tage stilling til, om PPR burde have indhentet bistand til udredningen fra VISO.

Udredningsfunktionen vil have vejledende karakter i forhold til barnet eller den unge og kommunalbestyrelsen, idet det alene er den enkelte kommunalbestyrelse, som har ansvaret for at træffe beslutninger i forhold til barnet eller den unge.

Formålet med § 166 er således, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om VISOs gratis vejledende udredning i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager og vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand for børn og unge. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.1-3.19.3.

Til § 167

Det fremgår af § 13, stk. 7, i serviceloven, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende rådgivning til kommuner i sager om adoption uden samtykke.

Det foreslås med bestemmelsen i § 167 at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende rådgivning til kommunalbestyrelser i sager om adoption uden samtykke.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13, stk. 7, i serviceloven.

Sager om adoption uden samtykke er som oftest komplekse, og behandlingen af dem kræver specialviden. Dertil kommer, at der er tale om et yderst begrænset antal sager. Dette betyder, at det vil være vanskeligt at oparbejde en erfaring med og ekspertise i at håndtere denne type sager i de enkelte kommuner. Endvidere er kommunalbestyrelserne generelt tilbageholdende med at anvende adoption som indsats over for børn og unge, der er anbragt. Det kan derfor være vanskeligt for kommunalbestyrelserne at vurdere, om forældrene er uden forældreevne, ligesom det kan være vanskeligt for kommunalbestyrelserne at godtgøre, at dette er tilfældet.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13, stk. 7, foreslås det eksplicit nævnt i barnets lov, at kommunerne har mulighed for at trække på specialiseret vejledende rådgivning og ekspertbistand fra VISO i sager om adoption uden samtykke, jf. Folketingstidende 2014-15, A L 121 som fremsat, side 20.

VISOs generelle rådgivning om adoption uden samtykke vil bl.a. have til formål at øge kommunalbestyrelsernes opmærksomhed på, at en ny og blivende familie til et barn eller en ung, der er anbragt, kan være en bedre løsning end en langvarig anbringelse, fordi barnet eller den unge gennem adoption får mulighed for at vokse op i en ny familie, der er barnets egen. VISOs rådgivning i konkrete sager om adoption uden samtykke vil have til formål at understøtte kommunalbestyrelsernes behandling af den pågældende sag.

Det vil være kommunalbestyrelsens ansvar at vurdere behovet for at søge rådgivning fra VISO til brug for behandlingen af en sag om adoption uden samtykke, og uanset om kommunalbestyrelsen har søgt rådgivning hos VISO, vil det altid være kommunalbestyrelsen, der beslutter, om et barn eller en ung skal indstilles til adoption uden samtykke. VISOs vejledning efter den foreslåede § 18 h vil ikke være bindende for kommunalbestyrelsen, og det vil altid være den enkelte kommunalbestyrelse, der har ansvaret for rigtigheden af indstillinger om adoption uden samtykke.

Det bemærkes at med lovforslagets § 71, stk. 2, foreslås det, at kommunalbestyrelsen inden udarbejdelsen af en indstilling om adoption uden samtykke i visse sager skal søge vejledende rådgivning fra VISO, jf. lovforslagets § 167. Det foreslås videre med lovforslagets § 71, stk. 3, at VISO i visse situationer kan pålægge en kommunalbestyrelse at modtage generel rådgivning om adoption.

Formålet med § 167 er, at det også i barnets lov tydeliggøres for kommunalbestyrelserne, at VISOs rådgivningsforpligtelse over for kommunalbestyrelserne også omfatter sager om adoption uden samtykke. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tåltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19. samt til lovforslagets § 71 og bemærkningerne hertil.

Til § 168

Det fremgår af § 13, stk. 3, i serviceloven, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation træffer afgørelse om ydelser efter § 13, stk. 1 og 2. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås med bestemmelsen i § 168 at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation træffer afgørelse om ydelser efter de foreslåede §§ 165 og 166. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13, stk. 3, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13, stk. 3, foreslås det, at VISO vil kunne afgøre om en konkret sag og problemstilling efter de foreslåede §§ 165 og 166 falder inden for VISOs område, og VISO vil således kunne afvise henvendelser, der falder uden for, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2151. Afgørelsen vil ligeledes i overensstemmelse med forarbejderne ikke kunne påklages til hverken social- og ældreministeren eller anden administrativ myndighed.

Formålet med § 168 er således, at det også efter barnets lov fastsættes nærmere, at VISO har kompetencen til at afgøre, hvorvidt en konkret sag falder inden for VISOs område, og at afgørelsen ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 169

Det fremgår af § 13, stk. 4, i serviceloven, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation skal tilvejebringe de mest specialiserede rådgivningsydelser, herunder relevant materialeproduktion, til kommuner, borgere, skoler m.fl. i forhold til specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v.

Det fremgår videre af § 13, stk. 8, i serviceloven, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation sikrer en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område og på området for den mest specialiserede specialundervisning og specialpædagogiske bistand m.v. Videns- og specialrådgivningsorganisationen sørger for at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet.

Det foreslås med *stk. 1*, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation skal tilvejebringe de mest specialiserede rådgivningsydelser, herunder relevant materialeproduktion, til kommunalbestyrelser, borgere, skoler m.fl. i forhold til specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 13, stk. 4, i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov dog med ændringer, sådan at ”kommuner” erstattes af ”kommunalbestyrelser” for at ensrette begreberne i bestemmelserne om VISO.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13, stk. 4, foreslås det med bestemmelsen, at VISO i Socialstyrelsen for at sikre en samlet koordination af specialrådgivningen og vidensudvikling på området for den mest specialiserede specialundervisning vil skulle tilvejebringe de specialrådgivningsydelser, der bl.a. gives i henhold til lov om folkeskolen eller lov om specialundervisning for voksne, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 15.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 13, stk. 4, i serviceloven vil målgrupperne for disse mest specialiserede rådgivningsydelser være børn og unge med synshandicap, hørehandicap, døvblindhed og epilepsi samt førskolebørn med svære kommunikative, sociale, udviklingsmæssige eller motoriske vanskeligheder og eventuelt andre vanskeligheder samt deres pårørende. Derudover vil målgruppen være fagprofessionelle, som arbejder med de nævnte målgrupper. Det vil blandt andet sige fagpersonale i dagtilbud, grundskoler, ungdomsuddannelser, fagpersoner i kommuner og regioner, ungdommens uddannelsesvejledning, jobcentre m.v., synskonsulenter, talehørekonsulenter, lærere, pædagoger og PPR-konsulenter.

Specialrådgivningen til disse målgrupper vil kunne supplere bl.a. syns- og kommunikationscentrenes virksomhed.

Kommunalbestyrelser, borgere m.fl. vil kunne henvende sig direkte til leverandøren og skal således ikke først henvende sig til VISO.

Rådgivning og vejledning vil således kunne finde sted på initiativ fra henvender til leverandør og vil kunne ske i form af fysiske møder, telefonsamtaler eller skriftlig kommunikation. Rådgivningen vil som udgangspunkt skulle foregå dér, hvor det er mest hensigtsmæssigt for den part, der søger rådgivning. Der vil derfor kunne være tale om, at rådgivningen finder sted hos myndigheden, på tilbuddet, i barnets eller den unges hjem eller uddannelsessted.

Rådgivningen vil kunne ydes til både enkeltpersoner og grupper af personer. Rådgivningen vil kunne strække sig over både kort og længere tid og i visse tilfælde også være livslang. Specialrådgivningsydelserne vil blive tilvejebragt gennem leverandører, som VISO indgår kontrakt med, således at der fortsat er tilknytning til praksis. Omfanget af og indholdet i specialrådgivningsydelserne vil blive reguleret i kontrakterne med de enkelte leverandører.

Materialeproduktionen vil have til formål at fremstille konkrete produkter, der skal kompensere for en funktionsnedsættelse i en undervisningssituation. Der kan for eksempel være tale om undervisningsmaterialer til punktundervisning for at sikre blinde børn de samme muligheder som andre børn i folkeskolen eller undervisningsmaterialer med tegn til hørehæmmede børn. Forslaget vil dermed indebære, at VISO vil skulle tilvejebringe den produktion og levering af materialer til brug i produktion og undervisning af blinde og svagsynede over hele landet. Forslaget vil endvidere indebære, at VISO også vil skulle tilvejebringe den produktion og levering af undervisningsmaterialer for døve, hørehæmmede og døvblinde.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en samlet koordination af specialrådgivning og vidensudvikling på området.

De mest specialiserede rådgivningsydelser i forhold til specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v. vil bl.a. omfatte udredning, herunder tværfaglig udredning, kurser, rådgivning, vejledning og supervision af fagprofessionelle i kommunalbestyrelserne og regionerne samt af lærere og PPR-konsulenter, specialrådgivning af forældre i forhold til barnets udviklingsbetingelser, specialrådgivning til børn og unge om kompenserende hjælpemidler og udviklingsmæssige konsekvenser af deres handicap, specialvejledning i forhold til valg af uddannelse, kurser for børn og unge og deres forældre samt udvikling af undervisningsmaterialer. Hertil kommer udvikling, bearbejdning og formidling af viden.

Når der sker henvendelse til en af VISOs leverandører for at få rådgivning i forhold til specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v., vil der ofte forinden skulle foretages en udredning af barnets eller den unges funktionsevne eller funktionsnedsættelse og/eller andre forhold, der har eller kan få betydning for barnet eller den unges livssituation.

Udredning vil kunne bestå af en systematisk, helhedsorienteret, tværfaglig og koordineret undersøgelse. Udredningen vil kunne sammensættes af flere forløb. For eksempel kan der for børn og unge med høretab blandt andet indgå høretekniske målinger, samtaler med psykolog, undersøgelse hos ergoterapeut m.v., mens der for børn og unge med synshandicap kan være tale om en psykologisk og pædagogisk udviklingsvurdering, oftalmologisk og specialoptisk udredning, udredning hos læse- og synspædagoger og/eller arbejdsmarkedskonsulenter.

Undervisning og kurser vil som nævnt ligeledes være en del af specialrådgivningsydelserne og vil bestå i afholdelse af kortere undervisningsforløb inden for et afgrænset emne for en gruppe af personer.

Specialrådgivningsydelserne vil dermed være bredere og mere varierede end VISOs øvrige specialrådgivning på social- og specialundervisningsområdet efter den foreslåede § 165, hvor der alene ydes rådgivning og udredning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager og i forhold til grupper af borgere med samme problemstilling.

VISOs specialrådgivning vil ikke kunne omfatte ydelser, der strider mod VISOs lovgrundlag. Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH) vil efter den foreslåede § 163 tilbyde juridisk rådgivning. Kommunerne vil skulle søge vejledning om regelfortolkning hos Social- og Ældreministeriet eller hos Ankestyrelsen.

Det foreslås med *stk. 2*, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation skal sikre en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område for børn og unge og på området for den mest specialiserede specialundervisning og specialpædagogiske bistand m.v.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13, stk. 8, 1. pkt., i serviceloven.

Som nævnt vil der i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation i Socialstyrelsen (VISO) skulle sikres en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og -udvikling, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2151.

VISO vil bl.a. bestå af en vidensfunktion. VISO er primært praksisorienteret og vil skulle opbygge viden om, hvordan man håndterer personer med specifikke problemer (metodeudvikling inden for behandlingsformer).

VISO vil ved indsamlingen og formidlingen af viden skulle dække de mest specialiserede, komplicerede problemstillinger inden for bl.a. børn og unge med handicap, herunder sjældne handicap, børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer, udsatte grupper, socialpsykiatrien, andre grupper med meget komplekse problemstillinger og specialundervisning og specialpædagogisk bistand til bl.a. børn og unge.

Den centrale enhed i VISO vil skulle varetage flere opgaver, herunder at sikre én indgang til overblik over VISOs funktioner, sikre den eksisterende viden, dvs. hvem der laver hvad, og hvor man skal henvende sig, at sikre en koordineret vidensopbygning, -udvikling og grundlag for bestyrelsens vurdering af dimensioneringen inden for den samlede ramme, at have overblik over den kommunale og regionale rådgivningsstruktur, at kunne foretage en faglig vurdering som grundlag for at henvise kommuner, tilbud og borgere til den rigtige viden og rådgivning, at indgå kontrakter mellem VISO og de pågældende kommuner og regioner om specialrådgivning samt at sikre overblik over og samarbejde med netværk i øvrige sektorer, herunder sundhedssektoren. Formålet med VISOs vidensfunktion vil være at indsamle, udvikle, bearbejde og formidle viden til kommunernes forvaltninger og tilbud i både kommuner og regioner med henblik på at gøre viden anvendelig i praksis.

Indsamling af viden vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13, stk. 8, i serviceloven kunne foregå ved at holde sig bredt orienteret om udviklingen også internationalt, systematisk og målrettet

indsamling af viden som følge af konkrete forespørgsler fra kommuner, tilbud, borgere eller fra VISO internt, indsamle internationale erfaringer og deltage i internationale netværk samt udvikle viden om, hvordan man håndterer personer med meget specifikke problemer (metodeudvikling inden for behandlingsformer), jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2152. Udvikling og bearbejdning af viden vil i overensstemmelse med forarbejderne kunne foregå ved opbygning af en database, vedligeholdelse og opbygning af faglige miljøer og netværk og ved at være ansvarlig for udvikling af/tilvejebringelse af viden også på nye områder.

Formidling af viden vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 13, stk. 8, i serviceloven kunne foregå ved formidling af den viden, som skal danne grundlag for rådgivnings- og udredningsfunktionen, for udvikling af relevante tilbud, og som skal kunne bruges generelt i sagsbehandlingen, skriftlig formidling i form af nyhedsbreve, rapporter, pjecer, hjemmesider mv. til myndigheder samt borgere, pårørende m.v., mundtlig formidling i form af konferencer, temadage mv., løbende udvikling af nye formidlingsstrategier eller registrering af relevant særlig sagkundskab på andre områder, herunder sundhedsområdet og undervisningsområdet.

Vidensfunktionen vil ikke være afgrænset til de mest komplicerede og specialiserede vidensområder, men er bredere funderet, idet en grundlæggende og mere kontinuerlig viden er en forudsætning for den mere specialiserede viden, som VISO benytter i sine rådgivnings- og udredningsopgaver.

Vidensfunktionen vil skulle dække alle VISOs børne- og ungdomsgrupper på socialområdet og på området for den mest specialiserede specialundervisning m.v. VISOs ansvar for koordinering af vidensudvikling på det specialiserede specialundervisningsområde vil sammen med specialrådgivningen og den nationale koordinationsstruktur skulle understøtte fastholdelse, udvikling og udbredelse af den mest specialiserede viden.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13, stk. 8, vil børn og unge i målgruppen for den specialiserede rådgivning, der har et støttebehov i den almindelige undervisning på under ni timers ugentlig støtte, tillige være omfattet af VISOs funktion, jf. Folketingstidende 2013-14, B, ændringsforslag nr. 6 til L 165, side 1.

Det foreslås med *stk. 3*, at videns- og specialrådgivningsorganisationen skal sørge for at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til målgrupperne efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13, stk. 8, 2. pkt., i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil VISO have ansvaret for at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet. VISO vil herefter kunne pege på indsatsområder for forskning og omsætte forskningsresultater til anvendelig viden.

Formålet med § 169 er således, at det også efter barnets lov bliver fastsat, at det er VISO, der skal tilvejebringe de mest specialiserede rådgivningsydelser og sikre en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område og på området for den mest specialiserede specialundervisning og specialpædagogiske bistand m.v. Det vil endvidere med den foreslåede bestemmelse blive fastsat i barnets lov, at det er VISO, der har ansvaret for at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 170

Det fremgår af § 13, stk. 9, i serviceloven, at kommunalbestyrelser og regionsråd kan indgå aftale med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation om, at kommunen eller regionen mod betaling kan levere de ydelser for videns- og specialrådgivningsorganisationen, der er nævnt i bestemmelsens stk. 1, 2 og 4.

Det foreslås med bestemmelsen i § 170, at kommunalbestyrelser og regionsråd kan indgå aftale med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation om, at kommunalbestyrelsen eller regionen mod betaling kan levere de ydelser for videns- og specialrådgivningsorganisationen, der er nævnt i §§ 165, 166 og § 169, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 13, stk. 9, i serviceloven afgrænset til målgrupperne efter barnets lov og med de ændringer, at "kommunen" erstattes af "kommunalbestyrelsen" for at ensrette begreberne i bestemmelserne om VISO.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13, stk. 9, foreslås det med bestemmelsen, at VISO vil kunne samarbejde med og indgå kontrakter med kommunalbestyrelser, regioner m.fl. om, at kommunalbestyrelsen eller regionen leverer specialiseret rådgivning og vejledning fra de lokale tilbud til de ydelser, der er nævnt i de foreslåede §§ 165, 166 og § 169, stk. 1, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2151.

Formålet med § 170 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at VISO kan indgå aftaler med kommunalbestyrelser og regioner om levering af specialrådgivning og vejledning fra de lokale tilbud til de ydelser, der er nævnt i de foreslåede §§ 165-166 og § 169, stk. 1. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 171

Det fremgår af § 13, stk. 10, i serviceloven, at social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren i en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations virksomhed og organisering.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bekendtgørelse nr. 817 af 27. juni 2014 om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation - VISO - i Socialstyrelsen (VISO-bekendtgørelsen).

Det foreslås med bestemmelsen i § 171, at social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren i en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations virksomhed og organisering på området for børn og unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til målgrupperne efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13, stk. 10, i serviceloven.

Den foreslåede bestemmelse forventes anvendt til, at social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren vil fastsætte nærmere regler om, hvilke opgaver VISO er ansvarlig for, om den nærmere organisering og finansiering af VISO samt om den faglige bestyrelse i VISO.

Formålet med § 171 er, at der også efter barnets lov vil blive givet social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om VISOs organisering og virksomhed. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 172

Det fremgår af § 127, stk. 1, i serviceloven, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder godtgørelse for nødvendig befordring til og fra specialrådgivning og andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed, når borgere modtager gratis vejledende specialrådgivning efter § 13, stk. 1 og 3.

Det fremgår af § 127, stk. 2, i serviceloven, at befordring, for hvilken der ydes godtgørelse efter stk. 1, skal ske med det efter forholdene billigste forsvarlige befordringsmiddel.

Det fremgår af § 127, stk. 3, i serviceloven, at godtgørelse for udgifter efter stk. 1 ydes kun, når afstanden til behandlingsstedet overstiger en af social- og ældreministeren fastsat grænse.

Det fremgår af § 127, stk. 4, i serviceloven, at social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren i en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om befordringsgodtgørelse og dækning af andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bekendtgørelse nr. 1748 af 20. december 2006 om befordringsgodtgørelse og dækning af andre nødvendige rejseudgifter i sager, hvor Styrelsen for Specialrådgivning og Social Service anviser specialrådgivningsydelse.

I bekendtgørelsens § 1, stk. 2, er det fastsat, at godtgørelse af udgifter efter § 13, stk. 1, i serviceloven kun ydes, når afstanden til eller fra det specialrådgivningssted, som Socialstyrelsen har anvist, overstiger en afstand på 50 km.

Det foreslås med *stk. 1*, at den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder godtgørelse for nødvendig befordring til og fra specialrådgivning og andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed, når børn og unge og deres familier modtager gratis vejledende specialrådgivning efter §§ 165 og 168.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til målgrupperne efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 127, stk. 1, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 127 foreslås det med bestemmelsen, at VISO vil skulle afholde udgifter til borgerens transport til VISOs eksperter i de tilfælde, hvor borgeren selv henvender sig til VISO om specialrådgivning og i de tilfælde, hvor VISO henviser borgeren til specialrådgivning, jf. lov nr. 1585 af 20. december 2006 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om psykologer m.v. (Tilpasning af reglerne om tilsyn med løsningen af sociale opgaver til kommunalreformen, samt regler om befordringsgodtgørelse i forbindelse med specialrådgivning i VISO m.v.), jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1664.

VISO vil i overensstemmelse med forarbejderne kunne yde dækning af andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse med henvisning af borgeren til specialrådgivning, hvilket bl.a. kan dreje sig om nødvendig befordringsgodtgørelse til ledsager, udgifter til nødvendig overnatning samt time- og dagpenge, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1661.

Det foreslås med *stk. 2*, at der ydes godtgørelse efter stk. 1 for udgifterne til det efter forholdene billigste forsvarlige befordringsmiddel.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til målgrupperne efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 127, stk. 2, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 127, foreslås det med bestemmelsen, at befordring vil skulle ske med det efter forholdene billigste forsvarlige befordringsmiddel, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1664.

Det foreslås med *stk. 3*, at social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren i en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om befordringsgodtgørelse og dækning af andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed, herunder at der kun ydes godtgørelse, når afstanden til behandlingsstedet overstiger en vis grænse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til målgrupperne efter barnets lov, med sproglige ændringer af § 127, stk. 3 og 4, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 127, foreslås det med bestemmelsen, at befordringsgodtgørelse og andre nødvendige rejseudgifter kun vil kunne blive ydet, når afstanden til behandlingsstedet overstiger en vis grænse, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1664. Bemyndigelsen forventes udmøntet således, at afstanden mellem borgeren og specialrådgivningen vil skulle ligge over en fastsat grænse - som udgangspunkt 50 km – før der ydes befordringsgodtgørelse og andre nødvendige rejseudgifter fra VISO, hvilket er i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 127. Det forventes dermed ikke, at der ændres på den nuværende grænse.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 127, foreslås det med bestemmelsen, at social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren i en bekendtgørelse vil kunne fastsætte nærmere regler om ydelse af befordringsgodtgørelse og dækning af andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1664-1665.

Derudover forventes det i overensstemmelse med forarbejderne, at der vil blive fastsat mulighed for befordringsgodtgørelse til ledsager, såfremt ledsagelsen er nødvendig på grund af patientens alder eller helbredstilstand og til godtgørelse for nødvendig overnatning samt time- og dagpenge m.v.

Formålet med § 172 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om befordringsgodtgørelse for nødvendig befordring til og fra specialrådgivning og andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed for at understøtte børn, unge og deres familiers brug af VISOs specialrådgivningsydelser. Der vil derudover i barnets lov skulle fastsættes, at befordringen skal ske med det efter forholdene billigste forsvarlige befordringsmiddel. Det vil også i barnets lov skulle fastsættes, at social- og ældreministeren efter forhandling med børne- og undervisningsministeren bliver givet bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler om befordringsgodtgørelse og dækning af andre nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 173

Det fremgår af § 6, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet hvert andet år indgår en rammeaftale om faglig udvikling, styring og koordinering af de kommunale og regionale tilbud efter serviceloven, som er beliggende i regionen. Kommunalbestyrelserne og regionsrådet kan aftale løbende revision og opdatering af rammeaftalen.

Det fremgår videre af § 6, stk. 2, i serviceloven, at kommunalbestyrelserne i regionen koordinerer udarbejdelsen af rammeaftalen, som skal offentliggøres og sendes til Socialstyrelsen.

Det fremgår yderligere af § 6, stk. 3, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om rammeaftalerne, herunder om, hvilke tilbud efter serviceloven der er omfattet af rammeaftalen, om de nærmere krav til aftalernes indhold, om tidsfrister for indgåelse af aftalerne, om koordinering af kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud og om udviklingsplaner, jf. servicelovens § 9.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bekendtgørelse nr. 1298 af 3. september 2020 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (rammeaftalebekendtgørelsen).

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet hvert andet år indgår en rammeaftale om faglig udvikling, styring og koordinering af de kommunale og regionale tilbud efter barnets lov, som er beliggende i regionen. Kommunalbestyrelserne og regionsrådet kan aftale løbende revision og opdatering af rammeaftalen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 6, stk. 1, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 6, stk. 1, foreslås det med bestemmelsen, at kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet hvert andet år vil skulle indgå en rammeaftale om faglig udvikling, styring og koordinering af tilbud efter barnets lov, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 5. Der vil dog i overensstemmelse med forarbejderne være mulighed for, at det lokalt vil kunne aftales at opdatere eller revidere hele eller dele af rammeaftalen, hvis der er behov for det og enighed om det.

Med aftaleindgåelse hvert andet år får rammeaftalerne et længere tidsperspektiv, som findes hensigtsmæssigt, og vil kunne sikre god politisk forankring af rammeaftalerne.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunalbestyrelserne i regionen koordinerer udarbejdelsen af rammeaftalen, som skal offentliggøres og sendes til Socialstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 6, stk. 2, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 6, stk. 2, ved lov nr. 201 af 13. marts 2011, foreslås det med bestemmelsen, at det vil være kommunalbestyrelsernes fælles ansvar at forberede arbejdet ved f.eks. at indhente de relevante baggrundsoplysninger hos regioner, kommuner og Tilbudsportalen og udarbejde udkast til aftaler, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, side 8.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne stå kommunalbestyrelserne frit for at tilrettelægge arbejdet, herunder hvordan de vælger at inddrage brugerorganisationerne.

Rammeaftalen vil efter rammeaftalebekendtgørelsens § 10 skulle være indgået senest den 1. december i den kommunale valgperiodes første år med virkning for valgperiodens andet og tredje år og den 1. december i den kommunale valgperiodes tredje år med virkning for valgperiodens fjerde år og den følgende valgperiodes første år. Aftalen vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle offentliggøres på både den enkelte kommunes og regionens hjemmesider og sendes til Socialstyrelsen.

Det foreslås med *stk. 3*, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om rammeaftalerne, herunder om hvilke tilbud efter denne lov der er omfattet af rammeaftalen, de nærmere krav til aftalernes indhold, om tidsfrister for indgåelse af aftalerne og koordinering af kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 6, stk. 3, i serviceloven, dog foreslås bestemmelsen opstillet med en nummereret opregning.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 6, stk. 3, i lov nr. 201 af 13. marts 2011, foreslås det med bestemmelsen, at social- og ældreministeren vil få bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om rammeaftalerne, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, side 9. Bemyndigelsen forventes at blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om rammeaftalernes indhold og krav til processen, herunder hvilke tilbud efter barnets lov der er omfattet af rammeaftalen, om de nærmere krav til aftalernes indhold, om tidsfrister for indgåelse af aftalerne og om koordinering af kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Formålet med § 173 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om rammeaftalerne, herunder hvor ofte de skal indgås, og hvem der koordinerer udarbejdelsen, samt give social- og ældreministeren bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om rammeaftalernes indhold m.v. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til

gældende ret, men dog foreslås anvendelse af en nummereret opregning i den foreslåede stk. 3 med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 174

Det fremgår af § 186, stk. 1, i serviceloven, at en kommunalbestyrelse efter reglerne i serviceloven en gang i hver valgperiode kan overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen. En kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal meddele regionsrådet dette senest den 1. januar i valgperiodens tredje år. Overtagelse skal ske senest den 1. januar i valgperiodens fjerde år.

Det fremgår af § 186, stk. 2, i serviceloven, at overtagelse som nævnt i § 186, stk. 1, dog kan ske på andre tidspunkter, når overtagelse af regionalt tilbud sker i henhold til § 186 a, stk. 1, efter pålæg i henhold til § 13 c, stk. 2.

Servicelovens § 186 skal ifølge forarbejderne fremme kommunal overtagelse af regionale tilbud, således at kommunalreformens mål om, at de sociale opgaver i højere grad løses i nærmiljøet og i tæt samspil med de almindelige tilbud, realiseres, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2170. Det giver bedre muligheder for lokalt at tilbyde sammenhængende og fleksible løsninger tilpasset den enkelte borgers behov.

Det foreslås med *stk. 1*, at en kommunalbestyrelse efter reglerne i barnets lov en gang i hver valgperiode kan overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 1, foreslås der med bestemmelsen en tidsmæssig begrænsning i kommunernes overtagelsesmuligheder, hvorefter en kommunalbestyrelse kun vil kunne overtage regionale tilbud én gang i hver valgperiode, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22.

I overensstemmelse med forarbejderne findes det mest hensigtsmæssigt at sætte en tidsmæssig begrænsning i overtagelsesmulighederne, idet regionerne ikke vil kunne vide sig sikre på tidsperspektivet for varetagelsen af driftsopgaven, såfremt de regionale tilbud hvert år kan overtages af beliggenhedskommunen, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 11. Det vil således ellers kunne begrænse mulighederne for langsigtet planlægning af drift og udvikling, herunder større sikkerhed for fremtidig placering og dermed et bedre grundlag for planlægning af investeringer.

Det vil være en forudsætning, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen vil kunne drive tilbuddet på økonomisk og fagligt forsvarlig vis, hvilket er i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk.1, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2170.

I overensstemmelse med forarbejderne vil en kommunalbestyrelse også kunne overtage den del af såkaldte satellitinstitutioner (som kan være en organisatorisk og budgetmæssig sammenkædning af flere regionstilbud placeret i flere kommuner), der er beliggende i kommunen. Det vil i overensstemmelse med forarbejderne være en forudsætning, at den del af satellitinstitutionen, der overtages, kan fungere som et selvstændigt tilbud i beliggenhedskommunen.

En kommunalbestyrelse i en beliggenhedskommune vil dog i overensstemmelse med forarbejderne ikke kunne overtage en del af en satellitinstitution, såfremt de enkelte dele af tilbuddet udgør et sammenhængende behandlingsforløb, som ikke vil kunne opretholdes ved en kommunal overtagelse af en del af satellitinstitutionen.

En kommunalbestyrelse i en beliggenhedskommune, som overtager et regionalt tilbud, vil overtage hele tilbuddet, dvs. også et evt. skoletilbud, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 1.

Det foreslås med *stk. 2*, at en kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud efter stk. 1, skal meddele regionsrådet dette senest den 1. januar i valgperiodens tredje år. Overtagelse skal ske senest den 1. januar i valgperiodens fjerde år.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 1, 2. og 3. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 1, foreslås det med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, vil skulle meddele dette til regionsrådet senest den 1. januar i valgperiodens tredje år, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22. Overtagelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle ske senest den 1. januar i valgperiodens fjerde år.

Det vil ikke være hensigtsmæssigt, hvis en ny kommunalbestyrelse skal starte med at tage stilling til overtagelse af regionale tilbud, ligesom det heller ikke findes hensigtsmæssigt, hvis overtagelsen sker i kommunalbestyrelsens sidste år i valgperioden, hvilket er i overensstemmelse med forarbejderne, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 11.

Det foreslås med *stk. 3*, at overtagelse som nævnt i stk. 1 dog kan ske på andre tidspunkter, når overtagelse af regionalt tilbud sker i henhold til § 178, stk. 1, efter pålæg i henhold til § 180, stk. 3 og § 181.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 2, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 2, foreslås det med bestemmelsen, at de tidsmæssige begrænsninger i kommunernes overtagelsesmuligheder i stk. 1 ikke vil skulle gælde, når en kommunalbestyrelses overtagelse af et regionalt tilbud sker efter

Socialstyrelsens afgørelse om pålæg om samling af flere tilbud til ét tilbud i henhold til den foreslåede § 178, stk. 1, eller efter pålæg i henhold til de foreslåede § 180, stk. 3 og § 181, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22.

Denne undtagelse er i overensstemmelse med forarbejderne begrundet i, at Socialstyrelsen i dette tilfælde vil have fundet, at pålæg om samling af flere små tilbud rettet mod samme målgruppe til ét tilbud er nødvendigt af hensyn til den faglige bæredygtighed, hvorfor hensynet til regionernes planlægningshorisont i et sådant særligt tilfælde, må vige for hensynet til den faglige bæredygtighed.

Formålet med § 174 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, hvornår en kommunalbestyrelse har mulighed for at overtage et regionalt tilbud beliggende i kommunen. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 175

Det fremgår af § 186, stk. 3, i serviceloven, at på kommunalbestyrelsens anmodning skal regionsrådet udarbejde et udkast til aftale mellem regionsrådet og kommunalbestyrelsen om overtagelse af et tilbud efter § 186, stk. 1.

Efter § 186, stk. 1, i serviceloven, kan en kommunalbestyrelse efter reglerne i serviceloven i hver valgperiode overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen.

Det fremgår af § 186, stk. 4, i serviceloven, at for den kommunalbestyrelse, som overtager et tilbud efter § 186, stk. 1, fastsættes følgende vilkår; tilbuddet skal være til rådighed for øvrige kommuner, i det omfang det fastlægges i rammeaftalen, jf. § 6, og kommunalbestyrelsen overtager regionsrådets forpligtelse til at koordinere kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Det foreslås med *stk. 1*, at på kommunalbestyrelsens anmodning skal regionsrådet udarbejde et udkast til aftale mellem regionsrådet og kommunalbestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 3, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 3, foreslås det med bestemmelsen, at regionsrådet på kommunalbestyrelsens anmodning vil skulle udarbejde et udkast til aftale mellem regionsrådet og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen om overtagelse af et tilbud efter den foreslåede bestemmelse i § 174, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2170.

Regionsrådet og kommunalbestyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle aftale en frist for, hvornår aftaleudkastet skal foreligge. Aftaleudkastet vil skulle indeholde en opgørelse over, hvilke aktiver og passiver samt rettigheder og pligter der skal overføres med tilbuddet, samt hvilke ansatte der skal overføres, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 3.

Det vil i den forbindelse være forudsat, at regionsrådet, der udarbejder aftaleudkastet, i videst muligt omfang indgår i en dialog med kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen med henblik på, at overførslen af ansatte kan ske så smidigt og hensigtsmæssigt som muligt, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2170.

Det foreslås med *stk. 2*, at for den kommunalbestyrelse, som overtager et tilbud efter § 174, stk. 1-2, fastsættes følgende vilkår; tilbuddet skal være til rådighed for øvrige kommuner, i det omfang det fastlægges i rammeaftalen, jf. § 173, og kommunalbestyrelsen overtager regionsrådets forpligtelse til at koordinere kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 4, i serviceloven.

Det foreslås med *stk. 2, nr. 1*, at det fastsættes som vilkår, at tilbuddet skal være til rådighed for øvrige kommuner, i det omfang det fastlægges i rammeaftalen, jf. § 173.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 4, foreslås det med bestemmelsen, at tilbuddet vil skulle være til rådighed for kommunerne i det omfang, det fastlægges i den årlige rammeaftale, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2171.

Det foreslås med *stk. 2, nr. 2*, at det fastsættes som vilkår, at kommunalbestyrelsen overtager regionsrådets forpligtelse til at koordinere kapacitet og sammensætning af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

For de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud vil kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skulle overtage regionsrådets forpligtelse til at koordinere kapacitet og

sammensætning af disse tilbud, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 4.

Formålet med § 175 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om hvem der udarbejder et udkast til aftale om overførsel af regionale tilbud mellem regionsrådet og kommunalbestyrelsen, samt under hvilke vilkår en kommunalbestyrelse overtager et tilbud efter den foreslåede § 174, stk. 1-2. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 176

Efter § 186, stk. 1, i serviceloven, kan en kommunalbestyrelse efter reglerne i serviceloven i hver valgperiode overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen.

Det fremgår af § 186, stk. 5, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, som overtager et tilbud efter § 186, stk. 1, overtager aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte, der er knyttet til varetagelsen af tilbuddet. Svarer aktivernes og passivernes værdi ikke til hinanden, skal den kommunalbestyrelse, der overtager det regionale tilbud, eller regionsrådet kompenseres herfor.

Det fremgår af § 186, stk. 6, i serviceloven, at de pligter og rettigheder, der følger af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, finder tilsvarende anvendelse for personale omfattet af § 186, stk. 5, der er ansat i henhold til kollektiv overenskomst, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, eller individuel aftale, og som ikke er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Det fremgår videre af § 186, stk. 7, i serviceloven, at tjenestemænd, der overføres som følge af en kommunalbestyrelses overtagelse af et regionalt tilbud efter § 186, stk. 1, overgår til ansættelse under den nye ansættelsesmyndighed på vilkår, der i øvrigt svarer til de hidtidige vilkår. Det fremgår yderligere af § 186, stk. 8, i serviceloven, at tjenestemænd omfattet af § 186, stk. 7, ved pensionering fra denne ansættelse får udbetalt den samlede tjenestemandspension af den nye ansættelsesmyndighed.

Det foreslås med *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, som overtager et tilbud efter § 174, stk. 1-2, overtager aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte, der er knyttet til varetagelsen af tilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 5, 1. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 5, foreslås det med bestemmelsen, at beliggenhedskommunen vil skulle overtage de aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte, der er knyttet til det tilbud, der overtages, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2171. Det vil dermed ikke kun være de ansatte, der arbejder i tilbuddet, men alle de ansatte, der er knyttet til varetagelsen af selve tilbuddet.

Det foreslås med *stk. 2*, hvis aktivernes og passivernes værdi ikke svarer til hinanden, skal den kommunalbestyrelse, der overtager det regionale tilbud, eller regionsrådet kompenseres herfor.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 5, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 186, stk. 5, 2. pkt., i serviceloven vil det være forudsat, at den del af aktiver og passiver samt ansatte mv., der overtages, vil skulle svare til hinanden, og at der ikke skal være nogen finansiell fordel knyttet til tilbuddene, uanset om regionen eller kommunen overtager tilbuddene, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), B, betænkning over L 38, side 908. Såfremt dette ikke er tilfælde, vil den kommunalbestyrelse, der overtager tilbuddet, eller regionsrådet skulle kompenseres herfor.

Det foreslås med *stk. 3*, at de pligter og rettigheder, der følger af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, finder tilsvarende anvendelse for personale omfattet af § 176, stk. 1 og 2, der er ansat i henhold til kollektiv overenskomst, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, eller individuel aftale, og som ikke er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 6, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 6, foreslås det med bestemmelsen, at lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 710 af 20. august 2002 som ændret ved § 4 i lov nr. 385 af 26. april 2017 og § 3 i lov nr. 530 af 27. marts 2021 (virksomhedsoverdragelsesloven), vil finde anvendelse for personale omfattet af den foreslåede § 176, der er ansat i henhold til kollektiv overenskomst, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, eller individuel aftale, og som ikke i forbindelse med beliggenhedskommunens overtagelse af et regionalt tilbud efter den foreslåede § 174, stk. 1, er omfattet af virksomhedsoverdragelsesloven, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2171.

De pågældende ansatte vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 186, stk. 6, i serviceloven, herunder blive omfattet af virksomhedsoverdragelseslovens regler om videreførelse af de ansattes ansættelsesvilkår. Den nye ansættelsesmyndighed vil således indtræde umiddelbart i de rettigheder og forpligtelser, der består på overdragelsestidspunktet i henhold til kollektiv overenskomst og

aftale, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, og individuel aftale om løn- og arbejdsforhold, jf. virksomhedsoverdragelseslovens § 2.

De pågældende ansatte vil endvidere i overensstemmelse med forarbejderne til § 186, stk. 6, i serviceloven blive omfattet af virksomhedsoverdragelseslovens særlige bevisbyrderegler, der beskytter de ansatte mod usaglige afskedigelser som følge af overtagelsen af tilbuddet, jf. virksomhedsoverdragelseslovens § 3.

Bestemmelsen vil også indebære, at alle overenskomstansatte m.v., der overføres som led i overtagelsen af et regionalt tilbud, som udgangspunkt er forpligtet til at opfylde arbejdsaftalen ved ansættelse hos den nye ansættelsesmyndighed.

Det foreslås med *stk. 4*, at tjenestemænd, der overføres som følge af en kommunalbestyrelses overtagelse af et regionalt tilbud efter § 174, stk. 1, overgår til ansættelse under den nye ansættelsesmyndighed på vilkår, der i øvrigt svarer til de hidtidige vilkår.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 7, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 7, foreslås det med bestemmelsen, at tjenestemænd, der overføres som led i beliggenhedskommunens overtagelse af et regionalt tilbud, vil overgå til ansættelse på vilkår, der i øvrigt svarer til de hidtidige vilkår, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2171-2172.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne ved den pensionsmæssige indplacering hos beliggenhedskommunen blive sikret, at der ikke som følge af overgangen sker forringelse af den pensionsret, der er optjent i den hidtidige ansættelsesmyndigheds regi. Tilsvarende vil de pågældende ved indplacering i de lønsystemer, der gælder hos beliggenhedskommunen, blive sikret mod lønnedgang som følge af overgangen.

Overgang til ansættelse hos beliggenhedskommunen vil i overensstemmelse med forarbejderne ikke i sig selv være en forflyttelse. De tjenestemænd, der overføres efter den foreslåede § 176, stk. 1, vil således ikke kunne kræve sig afskediget med rådighedsløn/ventepenge eller pension som følge af selve overgangen til ansættelse hos beliggenhedskommunen.

Endvidere indebærer den foreslåede bestemmelse i overensstemmelse med forarbejderne, at de pågældende tjenestemænd fremover vil kunne være forpligtede til at overtage en anden passende stilling inden for det nye ansættelsesområde, som ikke ændrer tjenestens karakter. Der kan ikke angives præcise retningslinjer for forpligtelsen til at påtage sig en anden stilling.

Det foreslås med *stk. 5*, at tjenestemænd omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 176, stk. 4, ved pensionering fra denne ansættelse får udbetalt den samlede tjenestemandspension af den nye ansættelsesmyndighed.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186, stk. 8, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186, stk. 8, vil tjenestemænd, der som led i en beliggenhedskommunes overtagelse af et regionalt tilbud overføres til ansættelse i en kommune, ved pensionering fra ansættelsen få udbetalt tjenestemandspensionen af denne kommune, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2172.

Formålet med § 176 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om hvilke aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte, der er knyttet til varetagelsen af tilbuddet, som medfølger ved overtagelsen af et tilbud, og hvad der gælder, hvis aktiverne og passivernes værdi ikke svarer til hinanden. Der skal også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om pligter og rettigheder over for det personale, der overdrages til en kommunalbestyrelse samt regler for tjenestemænds ansættelse og pension ved overdragelse til en kommunalbestyrelse. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås opdeling af servicelovens § 186, stk. 5, i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 177

Det fremgår af § 186, stk. 1, i serviceloven, at en kommunalbestyrelse efter reglerne i serviceloven i hver valgperiode kan overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen.

Det fremgår af § 186, stk. 9, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om overtagelsen af aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte i tilbuddet efter § 186, stk. 5, herunder regler om fordelingen mellem regionen og beliggenhedskommunen af pensionsforpligtelsen vedrørende tjenestemænd og andre ansatte omfattet af § 186, stk. 5.

Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bekendtgørelse nr. 782 af 6. juli 2006 om overtagelse af aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte i regionale sociale tilbud og i regionale almene ældreboliger m.v., herunder regler om fordeling af pensionsforpligtelser, der overtages af en kommunalbestyrelse.

Det foreslås med bestemmelsen i § 177 at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om overtagelsen af aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte i tilbuddet efter § 176, herunder regler om fordelingen mellem regionen og beliggenhedskommunen af pensionsforpligtelsen vedrørende tjenestemænd og andre ansatte omfattet af § 176.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse § 186, stk. 9, i serviceloven afgrænset til tilbud efter barnets lov og med sproglige ændringer.

Med den foreslåede bestemmelse forventes det, at social- og ældreministeren vil fastsætte nærmere regler om overtagelse og værdiansættelse af aktiver og passiver i tilbuddet, rettigheder og pligter samt hvilke ansatte i tilbuddet efter den foreslåede § 176, der overtages. Det forventes videre, at bestemmelsen vil blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om, hvem der har pensionsforpligtelsen vedrørende tjenestemænd og andre ansatte omfattet af tilbuddet efter den foreslåede § 176.

Formålet med § 177 er, at der også efter barnets lov vil blive givet social- og ældreministeren bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om selve overtagelsen af aktiver og passiver i tilbuddet, rettigheder og pligter samt ansatte i tilbuddet efter § 176, herunder regler om fordelingen mellem regionen og beliggenhedskommunen af pensionsforpligtelsen vedrørende tjenestemænd og andre ansatte omfattet af § 176. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 178

Det fremgår af § 186 a, stk. 1, i serviceloven, at en kommunalbestyrelse efter Socialstyrelsens udmelding eller anmodning om fornyet behandling efter § 13 b, stk. 2 og 3, og med Socialstyrelsens godkendelse kan overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter serviceloven.

Efter § 13 b, stk. 2, i serviceloven, kan Socialstyrelsen for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og på området for den mest specialiserede specialundervisning udmelde målgrupper eller særlige indsatser, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommunerne i en eller flere regioner.

Det fremgår af § 13 b, stk. 3, i serviceloven, at Socialstyrelsen på baggrund af afrapporteringer om kommunalbestyrelsernes tilrettelæggelse og organisering af indsatsen i forhold til centralt udmeldte målgrupper og indsatser, jf. § 13 b, stk. 2, kan anmode kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner om at foretage en fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af indsatsen.

Det fremgår videre af § 186 a, stk. 2, i serviceloven, at § 186 a, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på en regions overtagelse af kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter serviceloven i henhold til § 13 b, stk. 2 og 3.

Det fremgår af § 186 a, stk. 3, i serviceloven, at ved pålæg om samling af flere små tilbud til ét tilbud efter § 13 c, stk. 2, kan en kommunalbestyrelse overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter serviceloven.

Det fremgår af § 13 c, stk. 2, at på samme betingelser som i § 13 c, stk. 1, kan Socialstyrelsen undtagelsesvis meddele et pålæg om samling af små tilbud rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige. Kommunerne og regionerne aftaler, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud og herunder overtage et eller flere tilbud efter § 186 a, stk. 1 eller 2. Hvis kommunerne og regionerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom. Andre kommuner og regioner kan i den periode, pålægget gælder, ikke oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse.

Det fremgår yderligere af § 186 a, stk. 4, i serviceloven, at § 186 a, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på en regions overtagelse af kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter serviceloven i henhold til § 13 c, stk. 2.

Det fremgår af § 186 a, stk. 5, i serviceloven, at ved overtagelse efter § 186 a, stk. 1-4, finder § 186, stk. 2-9, anvendelse. Servicelovens § 186, stk. 2-9 omhandler de nærmere regler for en kommunalbestyrelses overtagelse af regionale tilbud, herunder hvornår der kan ske overtagelse, under hvilke vilkår, hvad der sker med de aktiver og passiver, rettigheder og pligter samt ansatte, der er knyttet til tilbuddets varetagelse, og hvad der gælder for tjenestemænd.

Bestemmelserne i § 186 a blev indført som en konsekvens af indførelsen af servicelovens §§ 13 b og c, hvorefter der gives pålæg om samling af flere små tilbud til ét tilbud.

Det foreslås med *stk. 1*, at en kommunalbestyrelse med Socialstyrelsens godkendelse, og efter Socialstyrelsens udmelding eller anmodning om fornyet behandling efter § 161, stk. 1 og 2, kan overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 186 a, stk. 1, i serviceloven afgrænset til tilbud efter barnets lov og med sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186 a, stk. 1, foreslås der indført mulighed for, at en kommunalbestyrelse med Socialstyrelsens godkendelse, når dette sker efter Socialstyrelsens udmelding eller anmodning om fornyet behandling efter den foreslåede § 161, stk. 1 og 2, kan overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter denne lov, jf.

Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22. Dette foreslås for at muliggøre, at kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner forud for et pålæg, dvs. allerede ved en central udmelding eller fornyet anmodning om behandling heraf, selv vil kunne aftale sig til en sådan samling af tilbud.

Det foreslås med *stk. 2*, at den foreslåede bestemmelse i § 178, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse ved en regions overtagelse af kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter barnets lov i henhold til § 161, stk. 1 og 2.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186 a, stk. 2, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186 a, stk. 2, foreslås der med bestemmelsen indført en mulighed for, at en region i tilsvarende tilfælde, som med den foreslåede § 178, stk. 1, med Socialstyrelsen godkendelse vil kunne overtage kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter barnets lov, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22.

Det foreslås med *stk. 3*, at ved pålæg om samling af flere små tilbud til ét tilbud efter § 180, stk. 3 og § 181, kan en kommunalbestyrelse overtage andre kommuners tilbud og regionale tilbud efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186 a, stk. 3, i serviceloven.

For at muliggøre samling af tilbud efter pålæg herom efter § 180, stk. 3 og § 181, foreslås der med stk. 3 indført mulighed for, at en kommunalbestyrelse i sådanne tilfælde vil kunne overtage kommunale tilbud i andre kommuner samt regionale tilbud efter barnets lov, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 186 a, stk. 3, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22.

Det foreslås med *stk. 4*, at den foreslåede bestemmelse i § 178, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på en regions overtagelse af kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter barnets lov i henhold til § 180, stk. 3 og § 181.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186 a, stk. 4, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 186 a, stk. 4, foreslås det tilsvarende med den foreslåede bestemmelse i § 178, stk. 3, indført en mulighed for, at en region vil kunne overtage kommunale tilbud og regionale tilbud i andre regioner efter barnets lov, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22.

Det foreslås med *stk. 5*, at ved overtagelse efter de foreslåede bestemmelser i § 176, stk. 1-4, finder § 174, stk. 2, og §§ 175-177, anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 186 a, stk. 5, i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil procesreglerne i de foreslåede § 174, stk. 2, og §§ 175-177 skulle finde anvendelse ved overtagelse af et tilbud efter den foreslåede § 178, stk. 1-4, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 186 a, stk. 5, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22.

I overensstemmelse med forarbejderne foreslås det dog, at de tidsmæssige begrænsninger i den foreslåede § 174, stk. 1, ikke vil skulle finde anvendelse, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 22.

Formålet med § 178 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om en kommunalbestyrelses eller regions overtagelses af andre kommuners tilbud og regionale tilbud, herunder for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og på området for den mest specialiserede specialundervisning, eller ved pålæg om samling af flere små tilbud til ét tilbud. Der fastsættes også nærmere om, hvilke procesregler der finder anvendelse ved sådan en overtagelse. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 179

Det fremgår af § 187, stk. 1, i serviceloven, at enhver kommunalbestyrelse i regionen kan anmode om, at et ønske fra en kommunalbestyrelse i en beliggenhedskommune om at overtage et regionalt tilbud, jf. § 186, stk. 1, drøftes i kontaktudvalget.

Det fremgår videre af § 187, stk. 2, at kontaktudvalget mindst én gang i hver valgperiode skal drøfte, om der i regionen er sociale tilbud, som mere hensigtsmæssigt kan overgå til en beliggenhedskommunes ansvar.

Med kommunalreformen og oprettelsen af regionerne blev der etableret kontaktudvalg mellem regionen og kommunerne i regionen.

Det foreslås med *stk. 1*, at kontaktudvalget mindst én gang i hver valgperiode skal drøfte, om der i regionen er sociale tilbud, som mere hensigtsmæssigt kan overgå til en beliggenhedskommunes ansvar.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 187, stk. 2, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 187, stk. 2, vil bestemmelsen skulle sikre, at spørgsmålet om kommunal overtagelse af regionale tilbud bliver taget op mindst én gang i hver valgperiode, og at kommunalbestyrelserne i regionen tilskyndes til at overtage sociale tilbud, der drives af regionsrådet, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2172.

Kontaktudvalget vil i overensstemmelse med forarbejderne ikke kunne træffe beslutninger, bortset fra beslutninger om formelle forhold som dagsorden, forretningsorden m.v. Det vil være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om overtagelse.

Det foreslås med *stk. 2*, at enhver kommunalbestyrelse i regionen kan anmode om, at et ønske fra en kommunalbestyrelse i en beliggenhedskommune om at overtage et regionalt tilbud, jf. den foreslåede bestemmelse i § 174, stk. 1 og 2, drøftes i kontaktudvalget.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 187, stk. 1, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 187, stk. 1, foreslås det med bestemmelsen, at enhver kommunalbestyrelse vil kunne anmode om, at spørgsmålet om en kommunal overtagelse tages op i kontaktudvalget, således at alle aspekter af overtagelsen belyses, herunder om den kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, reelt vil have mulighed for at drive tilbuddet på økonomisk og fagligt forsvarlig vis, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 2172. Kontaktudvalget vil dog i overensstemmelse med forarbejderne ikke have nogen beslutningskompetence om spørgsmålet.

Formålet med § 179 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at en aftale om overførsel af regionalt tilbud kan tages op i kontaktudvalget, og om hvor ofte det skal drøftes, om der i regionen er sociale tilbud, der mere hensigtsmæssigt kan overgå til en beliggenhedskommune ansvar. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tåltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås ændring i stykkernes oprindelige rækkefølge i servicelovens § 187 med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 180

Det fremgår af § 13 c, stk. 1, i serviceloven, at for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde kan Socialstyrelsen undtagelsesvis pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats omfattet af denne lov. Socialstyrelsen kan endvidere undtagelsesvis pålægge en kommune eller en region at

videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud og at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende driftsaftale er opsagt.

Det foreslås med *stk. 1*, at for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde kan Socialstyrelsen undtagelsesvis pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats omfattet af barnets lov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 1, vil et driftspålæg indebære, at en kommune eller region pålægges et driftsansvar, herunder at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller en indsats omfattet af barnets lov, og at tilbudsstrukturen på området dermed fastlægges af Socialstyrelsen, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 165 som fremsat, side 19. Det vil være forudsat i overensstemmelse med forarbejderne, at den foreslåede bestemmelse vil blive anvendt undtagelsesvis for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde, når det ikke har været muligt at finde en anden løsning til at videreføre indsatsen.

I overensstemmelse med forarbejderne vil Socialstyrelsen skulle meddele de omfattede kommuner og regioner om eventuelle fornyede afrapporteringer giver anledning til driftspålæg. Driftspålæg vil kun kunne meddeles til offentlige driftsherrer og vil således ikke omfatte private tilbud, herunder heller ikke private tilbud som har en driftsaftale, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 1.

Det foreslås med *stk. 2*, at Socialstyrelsen endvidere undtagelsesvis kan pålægge en kommune eller en region at videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud og at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende driftsaftale er opsagt.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 1, foreslås det, at Socialstyrelsen undtagelsesvis vil kunne pålægge en kommune eller region at videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud samt at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende er opsagt, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 165 som fremsat, side 19. Socialstyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle være opmærksom på, om videreførelsen kan ske på rimelige vilkår, og vil heller ikke kunne pålægge private tilbud at videreføre, forny eller indgå en ny driftsaftale med en kommune eller en region.

Uanset pålæg om etablering af et tilbud vil et tilbud ikke kunne indgå i den kommunale forsyning, medmindre det er godkendt af det stedlige socialtilsyn, jf. socialtilsynslovens § 2, stk. 1, hvorefter socialtilsynene er tildelt myndighedskompetencen i forhold til godkendelse af tilbud på det område. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til § 13 c, stk. 1.

Formålet med § 180 er, at Socialstyrelsen også efter barnets lov skal have hjemmel til undtagelsesvis at kunne pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats efter loven, for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde. Endvidere skal Socialstyrelsen også efter barnets lov have hjemmel til undtagelsesvis at kunne pålægge en kommune eller en region at videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud og at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende driftsaftale er opsagt. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 181

Det fremgår af § 13 c, stk. 2, at på samme betingelser som i § 13 c, stk. 1, kan Socialstyrelsen undtagelsesvis meddele et pålæg om samling af små tilbud rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige. Kommunerne og regionerne aftaler, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud og herunder overtage et eller flere tilbud efter § 186 a, stk. 1 eller 2. Hvis kommunerne og regionerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom. Andre kommuner og regioner kan i den periode, pålægget gælder, ikke oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse.

Det foreslås med *stk. 1*, at Socialstyrelsen på samme betingelser som i den foreslåede § 180 undtagelsesvis kan meddele et pålæg om samling af små tilbud efter denne lov og serviceloven rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 13 c, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven med alene den ændring, at der vil kunne meddeles pålæg om samling af små tilbud efter serviceloven og barnets lov. Denne ændring vil ikke have materiel betydning, da tilbud efter forslag til barnets lov efter gældende ret er tilbud efter serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 2, foreslås det med bestemmelsen, at Socialstyrelsen på samme betingelser som efter den foreslåede bestemmelse i § 180 undtagelsesvist vil kunne meddele pålæg om samling af små tilbud rettet mod samme

målgruppe til ét tilbud, hvis tilbuddene hver for sig ikke vurderes at være fagligt og økonomisk bæredygtige, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 165 som fremsat, side 19.

Det foreslås med bestemmelsen, at Socialstyrelsen også vil kunne meddele et pålæg om samling af små tilbud, såfremt de små tilbud oprettet efter henholdsvis serviceloven og barnets lov retter sig mod samme målgruppe.

Det foreslås med *stk. 2*, at kommunerne og regionerne aftaler, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud og herunder overtage et eller flere tilbud efter § 178, stk. 1 eller 2.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 2, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 2, foreslås det med bestemmelsen, at kommunerne og regionerne indbyrdes vil skulle aftale, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud efter den foreslåede § 180, og herunder overtage et eller flere tilbud efter den foreslåede § 178, stk. 1 eller 2, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 165 som fremsat, side 19.

Kommunalbestyrelserne og regionsrådet vil skulle følge proceduren for overførsel af regionale tilbud efter den foreslåede § 178, stk. 1 og 2.

Det foreslås med *stk. 3*, at hvis kommunerne og regionerne ikke inden fire måneder efter et pålæg efter den foreslåede § 181, stk. 1, har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet efter stk. 1, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 2, 3. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 2, foreslås det med bestemmelsen, at hvis kommunerne og regionerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet, vil Socialstyrelsen skulle træffe afgørelse herom, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 165 som fremsat, side 19. Socialstyrelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne forud for en sådan afgørelse skulle drøfte mulige udfald med KL.

Det foreslås med *stk. 4*, at andre kommuner og regioner i den periode, pålægget gælder, ikke kan oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 2, 4. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 2, foreslås det med bestemmelsen, at øvrige kommuner og regioner, i den periode pålægget gælder, vil skulle henvende sig til Socialstyrelsen, hvis de ønsker at oprette nye tilbud i forhold til samme målgruppe, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 19. Socialstyrelsen vil ligeledes i overensstemmelse med forarbejderne skulle foretage en vurdering af hensigtsmæssigheden heraf og godkende om oprettelse kan ske.

Formålet med § 181 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at Socialstyrelsen undtagelsesvis skal have hjemmel til at kunne meddele et pålæg om samling af små tilbud rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige. Endvidere skal der også efter barnets lov fastsættes regler om, at kommunerne og regionerne selv kan aftale indbyrdes, hvilken kommune eller region, der skal drive det samlede tilbud. Det skal også fastsættes efter barnets lov, at hvis denne aftale ikke indgås inden fire måneder, vil det være Socialstyrelsen, der træffer afgørelse herom. Endelig skal det efter barnets lov fastsættes, at andre kommuner og regioner i den periode, pålægget gælder, ikke kan oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 182

Det fremgår af § 13 c, stk. 3, i serviceloven, at Socialstyrelsen i forbindelse med et pålæg efter § 13 c, stk. 1 og 2, skal pålægge kommunerne i den pågældende region eller landsdel at indgå aftale om finansiering af driften af det tilbud, som pålægget vedrører. Hvis kommunerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om en finansieringsmodel, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom.

Det fremgår af § 13 c, stk. 1, i serviceloven, at for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde kan Socialstyrelsen undtagelsesvis pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats omfattet af denne lov. Socialstyrelsen kan endvidere undtagelsesvis pålægge en kommune eller en region at videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud og at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende driftsaftale er opsagt.

Det fremgår af § 13 c, stk. 2, at på samme betingelser som i § 13 c, stk. 1, kan Socialstyrelsen undtagelsesvis meddele et pålæg om samling af små tilbud rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige. Kommunerne og regionerne aftaler, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud og herunder overtage et eller flere tilbud efter § 186 a, stk. 1 eller 2. Hvis

kommunerne og regionerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom. Andre kommuner og regioner kan i den periode, pålægget gælder, ikke oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse.

Det fremgår videre af § 13 c, stk. 4, i serviceloven, at Socialstyrelsen i forbindelse med et pålæg efter § 13 c, stk. 1 og 2, kan meddele eller forlænge et midlertidigt pålæg efter § 13 b, stk. 4, indtil aftale eller afgørelse om finansieringsmodel, jf. stk. 3, foreligger.

Det fremgår af § 13 b, stk. 3, i serviceloven, at Socialstyrelsen på baggrund af afrapporteringer om kommunalbestyrelsernes tilrettelæggelse og organisering af indsatsen i forhold til centralt udmeldte målgrupper og indsatser, jf. stk. 2, kan anmode kommunalbestyrelserne i en eller flere regioner om at foretage en fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af indsatsen. Det fremgår videre af § 13 b, stk. 4, i serviceloven, at Socialstyrelsen i forbindelse med en anmodning efter servicelovens § 13 b, stk. 3, kan meddele en kommunalbestyrelse eller et regionsråd et midlertidigt pålæg om at opretholde et tilbud, indtil Socialstyrelsen i medfør af servicelovens § 13 c har truffet afgørelse om pålæg vedrørende det pågældende tilbud eller ophæver det midlertidige pålæg.

Det foreslås med *stk. 1*, at Socialstyrelsen i forbindelse med et pålæg efter §§ 180 eller 181 skal pålægge kommunerne i den pågældende region eller landsdel at indgå aftale om finansiering af driften af det tilbud, som pålægget vedrører.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 3, 1. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 3, foreslås det med bestemmelsen, at Socialstyrelsen i forbindelse med et pålæg efter §§ 180 eller 181 vil skulle pålægge kommunerne i den pågældende region eller landsdel at indgå aftale om finansiering af driften af det tilbud, som pålægget vedrører, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 19.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis kommunerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om en finansieringsmodel, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 3, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 3, foreslås det med bestemmelsen, at hvis kommunerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om finansiering, vil Socialstyrelsen skulle træffe afgørelse om finansieringsmodel, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 19. Dette vil ligeledes i overensstemmelse med forarbejderne

skulle ske efter forudgående drøftelse med KL. Finansieringsmodellen vil skulle sammensættes ud fra en konkret vurdering og vil blandt andet kunne bestå af en kombination af objektiv finansiering og takstfinansiering.

Det foreslås med *stk. 3*, at Socialstyrelsen i forbindelse med et pålæg efter §§ 180 eller 181 kan meddele eller forlænge et midlertidigt pålæg efter § 161, stk. 3, indtil aftale eller afgørelse om finansieringsmodel, jf. stk. 1 og 2, foreligger.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 4, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 4, foreslås det med bestemmelsen, at Socialstyrelsen i forbindelse med et pålæg, vil kunne meddele eller forlænge et midlertidigt pålæg efter den foreslåede § 161, stk. 2, om at opretholde et tilbud indtil aftale eller afgørelse om sikring af den mest specialiserede indsats, herunder finansieringsmodel foreligger, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 19. Dette vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle ske for at sikre, at formålet med pålægget ikke forspildes, i perioden frem til aftale eller afgørelse foreligger.

Ikrafttræden af et driftspålæg vil være situationsbestemt, idet det vil afhænge af, hvad der ønskes opnået med pålægget, herunder hvor omfattende det er, hvilket er i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 4. I tilfælde, hvor det allerede har været nødvendigt at meddele et midlertidigt pålæg efter de foreslåede § 161, stk. 3, eller § 182, stk. 3, for at opretholde et tilbud, vil ikrafttræden ofte være i forlængelse heraf, idet formålet ellers risikerer at forspildes. Hvorimod tilfælde, hvor pålæg meddeles med henblik på etablering af tilbud, efter omstændighederne vil kunne have en senere ikrafttræden.

Formålet med § 182 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at der i forbindelse med et pålæg efter de foreslåede §§ 180 eller 181 også skal indgås aftale om finansiering af driften af tilbuddet, at Socialstyrelsen kan træffe afgørelse om finansieringsmodel, hvis der ikke er indgået aftale herom inden for fire måneder, samt at Socialstyrelsen kan meddele eller forlænge et pålæg indtil aftale eller afgørelse om finansieringsmodel foreligger. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 183

Det fremgår af § 13 c, stk. 5, i serviceloven, at Socialstyrelsen i forbindelse med en afgørelse om pålæg efter § 13 c, stk. 1 og 2, fastsætter en frist for, hvor længe pålægget skal gælde. Et pålæg kan højst gælde i 2 år. Socialstyrelsen kan inden fristens udløb træffe afgørelse om at forny pålægget.

Det fremgår af § 13 c, stk. 1, i serviceloven, at for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppens behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde kan Socialstyrelsen undtagelsesvis pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats omfattet af denne lov. Socialstyrelsen kan endvidere undtagelsesvis pålægge en kommune eller en region at videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud og at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende driftsaftale er opsagt.

Det fremgår af § 13 c, stk. 2, at på samme betingelser som i § 13 c, stk. 1, kan Socialstyrelsen undtagelsesvis meddele et pålæg om samling af små tilbud rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige. Kommunerne og regionerne aftaler, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud og herunder overtage et eller flere tilbud efter § 186 a, stk. 1 eller 2. Hvis kommunerne og regionerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom. Andre kommuner og regioner kan i den periode, pålægget gælder, ikke oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse.

Det foreslås med bestemmelsen i § 183, at Socialstyrelsen i forbindelse med en afgørelse om pålæg efter §§ 180 eller 181 fastsætter en frist for, hvor længe pålægget skal gælde. Et pålæg kan højst gælde i to år. Socialstyrelsen kan inden fristens udløb træffe afgørelse om at forny pålægget.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 5, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 5, foreslås det med bestemmelsen, at Socialstyrelsen i forbindelse med, at der meddeles et driftspålæg efter de foreslåede §§ 180 eller 181, samtidig vil skulle fastsætte en frist for, hvor længe pålægget skal gælde, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 19-20. Fristen vil også i overensstemmelse med forarbejderne skulle fastsættes under hensyntagen til udviklingen på det konkrete område.

Det foreslås videre, at et pålæg højst vil kunne gælde i to år. Socialstyrelsen vil derefter skulle genoverveje driftspålægget og vil inden fristens udløb kunne træffe afgørelse om at forny pålægget. Dette foreslås for at sikre en dynamisk udvikling og fleksibilitet i tilbudsstrukturen.

Formålet med § 183 er, at der også efter barnets lov vil blive fastsat, at et pålæg efter de foreslåede §§ 180 eller 181 også meddeles en frist. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 184

Det fremgår af § 13 c, stk. 6, i serviceloven, at afgørelse om driftspålæg, herunder eventuel afgørelse om en finansieringsmodel, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Ved et driftspålæg pålægges en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller opretholde driften af et tilbud. Et driftspålæg kan meddeles af Socialstyrelsen efter servicelovens § 13 c, stk. 1 og 2. Et midlertidigt driftspålæg kan meddeles af Socialstyrelsen efter servicelovens § 13 b, stk. 4.

Det fremgår videre af § 13 c, stk. 7, i serviceloven, at Socialstyrelsens afgørelser på området for den mest specialiserede specialundervisning efter denne bestemmelse træffes efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet.

Det foreslås med *stk. 1*, at afgørelse om driftspålæg, herunder eventuel afgørelse om en finansieringsmodel, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 6, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 13 c, stk. 6, foreslås det med bestemmelsen, at der ikke vil være adgang til at indbringe afgørelser om driftspålæg, herunder eventuel afgørelse om finansiering af driften, for anden administrativ myndighed. jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 20.

Dette vil i overensstemmelse med forarbejderne være begrundet i at sikre forsyningen af egnede tilbud på det mest specialiserede socialområde og området for den mest specialiserede specialundervisning, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, idet formålet hermed ellers risikerer at blive forspildt.

I overensstemmelse med forarbejderne vil det være forudsat, at pålæg anvendes undtagelsesvis, og at der i sådanne tilfælde vil have været en længere forudgående dialogproces, hvor det ikke vil have været muligt at finde en anden løsning i forhold til at videreføre indsatsen, samt at Socialstyrelsen vil være den myndighed med størst ekspertise på området.

Det foreslås med *stk. 2*, at Socialstyrelsens afgørelser på området for den mest specialiserede specialundervisning efter § 180, § 181, stk. 1 og 3, § 182 og § 183, 1. pkt. træffes efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 13 c, stk. 7, i serviceloven.

I overensstemmelse med ordlyden af § 13 c, stk. 7, i serviceloven, foreslås det, at Socialstyrelsens afgørelser på området for den mest specialiserede specialundervisning efter de foreslåede § 180, § 181, stk. 1 og 3, § 182 og § 183,3. pkt. træffes efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet, idet kompetencen på specialundervisningsområdet er delt mellem Socialstyrelsen og Børne- og Undervisningsministeriet.

Formålet med § 184 er, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at en afgørelse om driftspålæg eller om finansieringsmodel ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Endvidere at der også efter barnets lov fastsættes regler om, at Socialstyrelsen efter forhandling med Børne- og Undervisningsministeriet har kompetencen til at træffe afgørelse på området for den mest specialiserede specialundervisning. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tåltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 185

Det fremgår af § 13 c, stk. 8, i serviceloven, at hvis et pålæg efter § 13 c, stk. 1 eller 2, vedrører et eksisterende tilbud eller etablering af et tilbud omfattet af § 4 i socialtilsynsloven, er det en betingelse, at det kompetente socialtilsyn, jf. § 2 henholdsvis § 5 i socialtilsynsloven, har godkendt eller efterfølgende godkender det eller de pågældende tilbud.

Det fremgår af § 13 c, stk. 1, i serviceloven, at for at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud, som er tilpasset udviklingen i målgruppernes behov, på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde kan Socialstyrelsen undtagelsesvis pålægge en kommunalbestyrelse eller et regionsråd at etablere eller fortsat at drive et tilbud eller tilbyde en indsats omfattet af denne lov. Socialstyrelsen kan endvidere undtagelsesvis pålægge en kommune eller en region at videreføre eller forny en driftsaftale med et eksisterende privat tilbud og at indgå en ny driftsaftale, hvis en eksisterende driftsaftale er opsagt.

Det fremgår af § 13 c, stk. 2, at på samme betingelser som i § 13 c, stk. 1, kan Socialstyrelsen undtagelsesvis meddele et pålæg om samling af små tilbud rettet mod samme målgruppe til ét tilbud, hvis Socialstyrelsen vurderer, at tilbuddene ikke hver for sig er fagligt og økonomisk bæredygtige. Kommunerne og regionerne aftaler, hvilken kommune eller region der skal drive det samlede tilbud og herunder overtage et eller flere tilbud efter § 186 a, stk. 1 eller 2. Hvis kommunerne og regionerne ikke inden fire måneder efter pålægget har indgået aftale om, hvem der skal drive tilbuddet, træffer Socialstyrelsen afgørelse herom. Andre kommuner og regioner kan i den periode, pålægget gælder, ikke oprette nye tilbud i forhold til denne målgruppe uden Socialstyrelsens godkendelse.

Det foreslås med bestemmelsen i § 185, at hvis et pålæg efter §§ 180 eller 181 vedrører et eksisterende tilbud eller etablering af et tilbud omfattet af § 4 i socialtilsynsloven, er det en

betingelse, at det kompetente socialtilsyn, jf. § 2 henholdsvis § 5 i socialtilsynsloven, har godkendt eller efterfølgende godkender det eller de pågældende tilbud.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse afgrænset til tilbud efter barnets lov, men i øvrigt uden ændringer af § 13 c, stk. 8, i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 13 c, stk. 8, foreslås det, at et pålæg fra Socialstyrelsen som vedrører nye eller eksisterende tilbud, som er omfattet af socialtilsynet, vil skulle være godkendt eller vil kunne godkendes af socialtilsynet, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 20. Det vil, i overensstemmelse med forarbejderne, kunne sikre, at de omfattede tilbud lever op til generelle krav til kvaliteten i tilbuddene. Socialtilsynet vil i dermed nogle tilfælde skulle godkende et eksisterende tilbud.

De tilbud, der vil kunne være relevante for et pålæg fra Socialstyrelsen efter de foreslåede §§ 180 eller 181 vil ofte være omfattet af socialtilsynenes godkendelses- og tilsynskompetence efter socialtilsynsloven. Socialstyrelsen vil derfor i overensstemmelse med forarbejderne til brug for vurderingen af om små tilbud er fagligt og økonomisk bæredygtige skulle indhente relevant information fra socialtilsynene, der som led i deres godkendelse og tilsyn med sociale tilbud ligeledes vil skulle foretage en vurdering af disse tilbuds faglige og økonomiske bæredygtighed.

Formålet med § 185 er, at det også efter barnets lov fastsættes, at det er en betingelse, at socialtilsynet har godkendt eller efterfølgende godkender det eller de pågældende tilbud, hvis et pålæg vedrører et eksisterende tilbud eller etablering af et tilbud omfattet af socialtilsynslovens § 4. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 186

Det fremgår af § 158, stk. 1, i serviceloven, at den, der modtager hjælp efter serviceloven eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, medmindre andet er bestemt i serviceloven eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal betale for den hjælp, der modtages.

Det foreslås med § 186, at den, der modtager hjælp efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, medmindre andet er bestemt i barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal betale for den hjælp, der modtages.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 158, stk. 1, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 158, foreslås det med bestemmelsen principielt fastslået, at der skal ydes betaling for bistand fra det offentlige til en person selv eller til familiemedlemmer, der er omfattet af pågældendes forsørgelsespligt jf. Folketingstidende 1972-73, tillæg A, spalte 3613. Der vil dog ligeledes i overensstemmelse med forarbejder ikke kunne blive tale om at kræve betaling hos modtageren af kontanthjælp og hjælp i øvrigt, der ydes under hensyn til den pågældendes økonomiske trang. I forsørgelsespligten vil i lighed med efter gældende ret også ligge en pligt over for det offentlige til at forsørge sin ægtefælle og børn under 18 år. Det vil være kommunen, der med hjemmel i den foreslåede bestemmelse, træffer afgørelse om borgerens egenbetaling og opkræver betalingen fra borgeren.

Der vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 158 i serviceloven skulle være et yderligere retsgrundlag ud over den foreslåede § 186, stk. 1, hvis der skal kunne ske opkrævning af betaling.

De konkrete betalingsregler vil derfor skulle fremgå af lov eller bekendtgørelse. Med den foreslåede § 189, stk. 2 og 3, vil der findes en række bemyndigelsesbestemmelser i barnets lov, der vil give social- og ældreministeren adgang til at fastsætte betalingsregler. Der vil også være en række steder i barnets lov, hvor det specifikt vil være angivet, at ydelsen er gratis, og at der derfor ikke kan opkræves betaling.

Formålet med den foreslåede § 186 er at fastsætte regler for betaling af hjælp efter barnets lov. Den foreslåede § 186 vil således fastsætte udgangspunktet om, at forældrene eller den unge selv skal betale for den hjælp, der modtages efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, medmindre andet er bestemt i loven. Bestemmelsen skal samtidig give social- og ældreministeren bemyndigelse til at kunne fastsætte regler om opkrævning af et gebyr, såfremt der ikke bliver betalt rettidigt for ydelser efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 187

Det fremgår af § 159, 1. pkt., i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte regler om, at forældrene betaler for døgnopholdet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det fremgår videre af § 159, 2. pkt., at der ikke kan fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a i serviceloven.

Det foreslås med *stk. 1*, at forældrene til et barn, der er anbragt uden for hjemmet, skal betale for døgnopholdet, jf. § 46, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 159, 1. pkt., i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse i § 187, stk. 1, fastsættes det således, at forældrene til et barn, der er anbragt uden for hjemmet, skal betale for døgnopholdet efter den foreslåede § 46, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås med *stk. 2*, at der ikke kan fastsættes betaling for et døgnophold efter § 46 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter den foreslåede § 67.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 159, 2. pkt., i serviceloven, idet § 159 dog foreslås delt op i flere stykker for at øge læsbarheden.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, vil det således være angivet, at der ikke vil skulle kunne fastsættes betaling for et døgnophold efter § 46 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis der er tale om en videreført anbringelse efter den foreslåede § 67.

Hvis ikke der angives, at der ikke kan fastsættes betaling for et døgnophold efter § 46 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, ville der kunne forekomme situationer, hvor unge, der er anbragt, risikerer at skulle tage stilling til, om deres forældre eller om de selv skal betale for den videreførte anbringelse. Der ville således være risiko for, at betaling for anbringelsen ville påvirke den unges ønske om fortsat at være anbragt.

Det foreslås med *stk. 3*, at social- og ældreministeren fastsætter regler om betaling af døgnophold, jf. den foreslåede § 187, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 159, 1. pkt., i serviceloven, idet bemyndigelsen til at fastsætte regler foreslås fastsat i et særskilt stykke.

Med den foreslåede bestemmelse i § 187, stk. 3, vil social- og ældreministeren blive givet bemyndigelse til at fastsætte regler om, at forældre skal bidrage til udgifterne ved ophold på et anbringelsessted. Bemyndigelsen forventes anvendt til at videreføre bestemmelserne, der fremgår efter bekendtgørelse nr. 535 af 2. maj 2019 om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år. Bekendtgørelsen vil kunne indeholde rammerne for, hvordan kommunen kan fastsætte betalingsbeløbet i det konkrete tilfælde.

Formålet med forslagets § 187 er, at der også i barnets lov skal sikres en hjemmel i forhold til betaling af døgnophold efter § 46, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. De foreslåede bestemmelser i § 187 er således en videreførelse af § 159 i serviceloven. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 188

Det fremgår af § 160 i serviceloven, at den unge betaler for døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, og § 76 a, stk. 2, og for udslusningsophold efter § 76, stk. 3, nr. 3, efter regler, der fastsættes af social- og ældreministeren i en bekendtgørelse.

Det foreslås med *stk. 1*, at den unge betaler for døgnophold efter den foreslåede § 114, stk. 1, nr. 1, og den foreslåede § 120, og for udslusningsophold efter den foreslåede § 114, stk. 1, nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 160 i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil den unge, der er fyldt 18 år, skulle betale for døgnophold på et anbringelsessted for børn og unge og for udslusningsophold, idet kommunens forsørgelsespligt over for den unge ophører, når denne fylder 18 år og ikke længere modtager lommepenge fra kommunen.

Det foreslås med *stk. 2*, at social- og ældreministeren fastsætter regler om betaling af døgnophold og udslusningsophold efter § 188, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 160 i serviceloven.

Den foreslåede bemyndigelse forventes anvendt til at fastsætte regler, der tilsvarende de, der er fastsat for betaling m.v. for midlertidige boformer efter servicelovens §§ 107 og 110, hvorefter kommunen fastsætter betalingen efter reglerne i servicelovens § 163. Der vil således med hjemmel i bestemmelsen kunne ske en videreførelse af de regler, som fremgår af bekendtgørelse nr. 535 af 2. maj 2019 om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år.

Formålet med den foreslåede § 188 er således, at det angives, at den unge, der er fyldt 18 år, selv betaler for døgnophold på et anbringelsessted for børn og unge og for udslusningsophold. Det er endvidere formålet, at der også efter barnets lov vil blive givet social- og ældreministeren bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om den unges betaling af døgnophold efter den foreslåede bestemmelse i § 114, stk. 1, nr. 1, og den foreslåede bestemmelse i § 120, og for udslusningsophold efter den foreslåede bestemmelse i § 114, stk. 1, nr. 3. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 189

Det fremgår af § 161, stk. 1, i serviceloven, at der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 83, stk. 1, nr. 3, og til hjælp efter § 84, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter bl.a. §§ 41 og 42.

Det fremgår videre af § 161, stk. 3, at social- og ældreministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.

Det fremgår yderligere af § 161, stk. 4, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 83, stk. 1, nr. 3, herunder om regulering af egenbetalingen.

Det foreslås med *stk. 1*, at der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter § 90, stk. 1, nr. 1, og til hjælp efter § 90, stk. 1, nr. 2, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 86-87.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 161, stk. 1, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Kommunalbestyrelsen vil kunne opkræve betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 1, om madservice, og til afløsning og aflastning efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 2, hvis barnet eller den unge ikke samtidig får hjælp efter den foreslåede § 86 om merudgiftsydelse til børn eller den foreslåede § 87 om tabt arbejdsfortjeneste.

Det vil være frivilligt for kommunalbestyrelsen at opkræve betaling for midlertidig personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83, stk. 1, nr. 1 og 2, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 629 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og sundhedsloven samt om ophævelse af lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v. (Afbureaukratisering på området for ældre, handicappede m.fl.), jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, side 15-16. Den enkelte kommunalbestyrelse vil således have frihed til selv at træffe beslutning om, hvorvidt og hvornår en opkrævning af betaling for midlertidig personlig og praktisk hjælp vil være hensigtsmæssig, herunder i forhold til de enkelte ydelseskategorier, administrative udgifter m.v.

Kommunalbestyrelsen vil ikke kunne opkræve betaling for personaleomkostninger, når personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83, stk. 1, gives midlertidigt, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 25 af 8. oktober 2014 til lov om ændring af social service som fremsat, side 7-8.

Kommunalbestyrelsen vil dog i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 161, stk. 1, fortsat kunne opkræve betaling for personaleomkostninger til madservice efter servicelovens § 83, stk. 1, og hjælp efter § 84, hvis modtageren af hjælpen ikke samtidig får hjælp efter servicelovens § 41 om merudgiftsydelse til børn eller § 42 om tabt arbejdsfortjeneste.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil der således blive indsat hjemmel i barnets lov til, at der kan opkræves betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 1, og til hjælp efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 2, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter §§ 86 og 87.

Det foreslås med *stk. 2*, at social- og ældreministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter § 90, stk. 1, nr. 1-3, og servicelovens § 83 a og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 161, stk. 3, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 161, stk. 3, foreslås det med bestemmelsen, at social- og ældreministeren vil kunne fastsætte i en betalingsbekendtgørelse, at kommunalbestyrelsen højst må medregne de gennemsnitlige langsigtede omkostninger til tilbuddet, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, side 10. Dette vil indebære, at takstfastsættelsen for tilbuddene vil skulle ske på grundlag af de omkostninger, der kan henføres til selve tilbuddet og ikke blot udgifterne, som de fremgår af kommunens budget eller regnskab. Rammen for beregningen af taksten for betaling vil ikke kunne udgøres af fremtidige, forventede udgifter, men vil skulle tage udgangspunkt i kommunens regnskabstal.

Såfremt der er tale om en madserviceordning omfattet af et loft over modtagerens egenbetaling, vil loftet i overensstemmelse med forarbejderne til § 161, stk. 3, i serviceloven udgøre den maksimale beløbsgrænse for modtagerens betaling, også selvom kommunalbestyrelsens omkostninger til tilbuddet vil udgøre et højere beløb end loftets størrelse.

Med den foreslåede bestemmelse stk. 2 vil social- og ældreministeren således blive givet bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om betalingen for tilbud efter servicelovens §§ 83 om personlig og praktisk hjælp og madservice, 83 a om rehabiliteringsforløb, 84 om afløsning og aflastning og 86 om genoptræning og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.

Ministeren vil således i en bekendtgørelse kunne fastsætte regler om, hvordan beregningen af egenbetalingen skal foregå, hvornår man ikke kan opkræve betaling for personaleomkostninger, og om fastsættelsen af betalingen for tilbuddene.

Det foreslås med, *stk. 3*, at social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter § 90, stk. 1, nr. 1, herunder om regulering af egenbetalingen.

Med den foreslåede bestemmelse *stk. 3* vil social- og ældreministeren blive givet bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 1, herunder om regulering af egenbetalingen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 161, stk. 4, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Bemyndigelsen påtænkes anvendt til at udstede regler om loftets størrelse. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, idet det af forarbejderne til lov nr. 548 af 26. maj 2010 om ændring af lov om social service (Loft over egenbetaling for madservice m.v.) fremgår, at bemyndigelsen vil kunne blive anvendt således, at loftets størrelse fastsættes i en bekendtgørelse, og at der i bekendtgørelsen vil kunne blive indført en bestemmelse om, hvilket beløb kommunalbestyrelsen maksimalt kan opkræve ved fastsættelsen af egenbetalingen for en hovedret hos barnet eller den unge. I overensstemmelse med forarbejderne må den kommunale myndighed ikke opkræve mere i betaling for tilbuddet om madservice, end ydelsen koster at producere og levere til modtageren.

Prisloftet, som social- og ældreministeren forventes at ville fastsætte efter bemyndigelsen, vil i overensstemmelse med forarbejderne til § 161 i serviceloven, gælde uanset modtagerens indkomst- og formueforhold.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 161 i serviceloven vil indførelsen af en maksimal beløbsgrænse for, hvor meget modtageren kan komme til at betale for det kommunale tilbud om en madserviceordning, ikke ske på bekostning af valgfriheden og mangfoldigheden i tilbuddene eller på bekostning af selve ydelsens kvalitet.

Formålet med § 189 er således, at der også efter barnets lov vil være hjemmel til opkrævning af betaling for personaleomkostninger til madserviceordninger efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 1, og til hjælp efter den foreslåede § 90, nr. 1 og 2, hvis borgeren ikke samtidig modtager hjælp efter de foreslåede §§ 86 og 87. Det er derudover formålet, at der også efter barnets lov vil blive givet bemyndigelse til social- og ældreministeren til at kunne fastsætte nærmere regler om betalingen for tilbud efter de foreslåede § 90, stk. 1, nr. 1-3, og servicelovens § 83 a til børn og unge og beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen af disse tilbud samt regler om modtagerens maksimale egenbetaling for madservice efter den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 1, til børn og unge, herunder om regulering af egenbetalingen.

Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås opdelingen i stykker ændret som konsekvens af ressortomlægning ved kongelig

resolution af 21. januar 2021, der overførte ressortansvaret for sager vedrørende ældreområdet til social- og ældreministeren.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 190

Det fremgår af § 164 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet efter retssikkerhedsloven, eller når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter serviceloven.

Det foreslås med bestemmelsen i § 190, nr. 1 og 2, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet efter retssikkerhedsloven, eller når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter barnets lov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 164 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med bestemmelsen foreslås en ubetinget tilbagebetalingspligt for den, der mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter lovforslaget, hvorefter den der modtog social bistand, vil have pligt til at underrette om forandringer i sine forhold, der kan medføre, at hjælpen indskrænkes eller ophører. Dette er i overensstemmelse med forarbejderne til § 164 i serviceloven, jf. Folketingstidende 1972-73, tillæg A, spalte 3618.

Med de foreslåede bestemmelser i nr. 1 og 2, vil der blive givet hjemmel til kommunalbestyrelsen til at træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet efter retssikkerhedsloven, eller når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter barnets lov.

Formålet med § 190 er således, at der også efter barnets lov vil være hjemmel til, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet efter retssikkerhedsloven, eller når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget hjælp efter barnets lov. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 191

Det fremgår af § 165, stk. 1, i serviceloven, at tilbagebetalingsbeløbet efter § 164 opkræves af kommunen efter regler fastsat af social- og ældreministeren i samråd med skatteministeren. Det fremgår videre, at det herunder kan fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser.

Bekendtgørelse nr. 330 af 27. marts 2017 om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter lov om social service er udstedt i medfør af § 165, stk. 1, i serviceloven. Bekendtgørelsen regulerer de nærmere regler om opkrævningen af tilbagebetalingspligtige ydelser, hvornår der sker bortfald af et tilbagebetalingskrav, overdragelse af krav til restanceinddrivelsesmyndigheden mv.

Det fremgår af § 165, stk. 2, i serviceloven, at tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået fem år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet. Dette finder dog ikke anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet, hvis tilbagebetalingskravet overdrages til en restanceinddrivelsesmyndighed. Fra modtagelsen finder i stedet forældelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015, anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder tre år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015 som ændret ved lov nr. 551 af 29. maj 2018, jf. lov nr. 1110 af 13. november 2019, jf. § 165, stk. 2, 3. pkt. Hvis tilbagebetalingskravet tilbagesendes til kommunen, finder reglen i § 165, stk. 2, 1. pkt., om bortfald fem år efter hjælpens ophør på ny anvendelse.

Det foreslås med *stk. 1*, at tilbagebetalingsbeløbet efter lovforslagets § 190 opkræves af kommunen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 165, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, idet bemyndigelsen foreslås fastsat i et særskilt stykke.

Med den foreslåede bestemmelse i § 191, stk. 1, vil kommunen få hjemmel til at opkræve de ydelser, der efter lovforslagets § 190 er tilbagebetalingspligtige.

Det foreslås med *stk. 2*, at tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået fem år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 165, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven.

Det foreslås med *stk. 3*, at hvis tilbagebetalingskravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, finder den foreslåede bestemmelse i stk. 2 ikke anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden tilbagesender tilbagebetalingskravet til kommunen, finder den foreslåede bestemmelse i stk. 2 anvendelse på ny.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 165, stk. 2, 2. og 4. pkt., i serviceloven.

Tilbagebetalingspligten er nærmere reguleret ved bekendtgørelse nr. 330 af 27. marts 2017 om kommunalbestyrelsens opkrævning af tilbagebetalingskrav efter lov om social service. Disse regler foreslås fortsat fastsat med hjemmel i den i § x, stk. 1, foreslåede bestemmelse. Der forventes, således at ske en videreførelse af reglerne i § 9 i bekendtgørelsen, hvoraf fremgår, at hvis en skyldner trods påkrav ikke overholder en afdragsordning, anses afdragsordningen for bortfaldet og hele gælden for forfalden, hvorefter fordringshaveren træffer afgørelse om, at kravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden med henblik på inddrivelse. En misligholdelse skyldes manglende betaling trods mulighed for at betale.

Er der ikke grundlag for at yde henstand, vil der kunne fastsættes en afdragsordning. Misligholdes denne, vil kravet blive overdraget til inddrivelse hos restanceinddrivelses-myndigheden. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen, finder bortfaldsreglen på ny anvendelse. Det betyder, at hvis der er forløbet fem år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet, bortfalder det.

Bestemmelsen vil dermed videreføre, hvad der følger af gældende ret.

Det foreslås med *stk. 4*, at fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder tre år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 165, stk. 2, 3. pkt., i serviceloven. I lighed med hvad der gælder efter § 165, stk. 2, i serviceloven, jf. bemærkningerne til lov nr. 551 af 29. maj 2018 om ændring af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og forskellige andre love og om ophævelse af lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper (Forenkling af regler om inddrivelse af gæld til det offentlige m.v. og forældelseshåndtering m.v.), jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 87, vil det blive lagt til grund, at et tilbagebetalingskrav, efter at det på grund af misligholdelse af den tilbagebetalingsordning, hvormed det opkræves, er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden, alene omfattes af forældelsesloven og ikke længere omfattes af bortfaldsreglen.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden ses i sammenhæng med at det af § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fremgår, at forældelse af fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden tidligst indtræder på 3-årsdagen fra fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Med den foreslåede bestemmelse vil det fra modtagelsen af tilbagebetalingskravet være forældelsesloven, der finder anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Den foreslåede regel er dermed en videreførelse af gældende ret i barnets lov.

Det foreslås med *stk. 5*, at social- og ældreministeren i samråd med skatteministeren fastsætter nærmere regler om tilbagebetaling efter den foreslåede bestemmelse i § 191, stk. 1, og det kan herunder fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 165, stk. 1, i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 5 vil social- og ældreministeren blive givet bemyndigelse til i samråd med skatteministeren at fastsætte nærmere regler om tilbagebetaling.

Bemyndigelsen forventes at blive anvendt til at fastsætte de nærmere regler om tilbagebetaling, herunder at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser, hvornår en kommune vil kunne overdrage et krav til en restanceinddrivelsesmyndighed og hvorledes de tilbagebetalingspligtige ydelser kan opkræves.

Formålet med § 191 er, at der også efter barnets lov vil være hjemmel for kommunerne til at kunne opkræve tilbagebetalingsbeløb efter den foreslåede § 190, og at social- og ældreministeren gives bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler om tilbagebetaling og regler om, hvornår tilbagebetalingskravet bortfalder som følge af forældelse. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 192

Det fremgår af § 165 a, stk. 1, i serviceloven, at udbetaling af ydelser efter bl.a. lovens § 42 om tabt arbejdsfortjeneste ophører for personer, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling, eller der foreligger en varetægtsfængslingskendelse.

Udbetaling af ydelser efter bl.a. lovens § 42 om tabt arbejdsfortjeneste ophører derudover for personer, som bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig følge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, jf. § 165 a, stk. 2.

Udbetaling af en bagudbetalt ydelse i de i § 165, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde sker med virkning fra det tidspunkt, hvor personen unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. § 165 a, stk. 3, 1. pkt., og udbetaling af en forudbetalt ydelse ophører med virkning for den måned, der følger efter den måned, hvor den pågældende unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. § 165 a, stk. 3, 2. pkt.

Efterfølges en strafforfølgning ikke af en domfældelse, efterbetales den del af ydelsen, der ikke er udbetalt, mens personen unddrog sig strafforfølgning, jf. § 165 a, stk. 4, 1. pkt. Ydelsen efterbetales ikke til afdødes bo, hvis personen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen, jf. § 165 a, stk. 4, 2. pkt.

Det foreslås med *stk. 1*, at udbetaling af ydelser efter den foreslåede § 87, ophører for personer, som bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet i tilfælde, hvor den pågældende enten er varetægtsfængslet, politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling, der foreligger en varetægtsfængslingskendelse, eller den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 165 a, stk. 1 og 2, i serviceloven. Med bestemmelsen vil der blive givet hjemmel til, at udbetaling af økonomiske tilskud efter den foreslåede § 87 i barnets lov ophører, hvis en person bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet. Det vil dreje sig om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne m.v. efter den foreslåede § 87.

Hvis ikke der bliver indført hjemmel til at udbetalingen af økonomiske tilskud efter den foreslåede § 87 kunne ophøre, vil de økonomiske tilskud fortsat kunne blive udbetalt til de personer, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

Det foreslås med *stk. 2*, at udbetaling af en bagudbetalt ydelse i tilfælde omfattet af forslagens § 192, stk. 1, vil ophøre med virkning fra det tidspunkt, hvor personen unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, og at udbetaling af en forudbetalt ydelse i tilfælde omfattet af forslagens § 192 g, stk. 1, vil ophøre med virkning for den måned, der følger efter den måned, hvor den pågældende unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 165 a, stk. 3, i serviceloven. Med bestemmelsen vil det blive fastsat, hvornår ophøret af udbetalingen af henholdsvis bagudbetalt og forudbetalt ydelse ville skulle ske med virkning fra. Ophøret af en bagudbetalt ydelse vil ske med virkning fra det tidspunkt, hvor personen unddrog sig strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen. Ophøret af en forudbetalt ydelse vil skulle ske med virkning for måneden efter undtagelsestidspunktet.

Det foreslås med *stk. 3*, at såfremt strafforfølgning som nævnt i forslagets § 192, stk. 1, ikke efterfølges af en domfældelse, vil den del af ydelsen, der ikke er udbetalt, mens personen unddrog sig strafforfølgning, blive efterbetalt. Ydelsen vil dog ikke blive efterbetalt til afdødes bo, hvis personen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen.

De foreslåede bestemmelser er således en videreførelse af § 165 a, stk. 4, i serviceloven.

Med bestemmelsen vil der ske efterbetaling af den del af ydelsen, som ikke blev udbetalt, mens personen unddrog sig strafforfølgning, såfremt strafforfølgningsen ikke ender med en domfældelse.

Bestemmelsen vil svare til de gældende regler om efterbetaling af pension i situationer, hvor en afgørelse om varetægt ikke efterfølges af en domfældelse.

Det foreslås, at der ikke i unddragelsessituationen vil skulle ske efterbetaling af ydelsen til afdødes bo, hvis den pågældende afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen. Hermed undgås det, at en person ved fortsat unddragelse af strafforfølgning indtil sin død ”kan foretage opsparing” til boet af en ydelse, der ikke har været udbetalt på grund af unddragelsen.

Formålet med § 192 er, at der i barnets lov indføres hjemmel til at hindre udbetalingen af økonomiske tilskud efter den foreslåede § 87, såfremt en person bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet. De foreslåede bestemmelser i § 192 er således en videreførelse af de dele af § 165 a i serviceloven, der er relevante for de ydelser, der med dette lovforslag vil kunne ydes efter barnets lov. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, idet stykkerne dog er blevet samlet for at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 193

Det fremgår af § 165 b i serviceloven, at politiet eller kriminalforsorgen skal underrette kommunen om unddragelsen, når myndigheden får formodning om, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning, jf. § 165 a, stk. 1, eller straffuldbyrdelse her i landet, jf. § 165 a, stk. 2, samtidig modtager ydelser, som er omfattet af § 165 a, stk. 1 og 2, herunder tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 og kontant tilskud efter § 95, stk. 2.

Det foreslås med bestemmelsen i § 193, at politiet eller kriminalforsorgen skal underrette kommunen om unddragelsen, når myndigheden får formodning om, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning, eller straffuldbyrdelse her i landet, jf. § 192, stk. 1, samtidig modtager ydelser, som er omfattet af § 192, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 165 b i serviceloven med de nødvendige konsekvensændringer som følge af de foreslåede redaktionelle ændringer i forslagens § 192 i forhold til den gældende bestemmelse i § 165 a.

Politiet eller kriminalforsorgen vil med den foreslåede bestemmelse få pligt til at underrette kommunen om unddragelsen, når de får en formodning om, at den person, der bevidst undtager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, samtidig modtager de ydelser, der er nævnt i den foreslåede § 192 i dette lovforslag, dvs. tabt arbejdsfortjeneste efter den foreslåede § 87.

Formålet med den foreslåede § 193 er, at politiet og kriminalforsorgen også efter barnets lov vil have pligt til at underrette en kommune, såfremt der er en formodning om, at en person, der bevidst undtager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, også modtager sociale ydelser efter barnets lov, således at udbetalingen af ydelserne kan ophøre efter den foreslåede § 192. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 194

Det fremgår af § 173 i serviceloven, at kommunen endeligt afholder udgifterne efter serviceloven. Kommunerne har det fulde myndigheds- og finansieringsansvar for sociale tilbud.

I nogle tilfælde kan kommunen helt eller delvist opkræve en egenbetaling for opholdet eller ydelsen hos borgeren. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 186.

Det foreslås med bestemmelsen i § 194, at kommunen skal afholde udgifterne endeligt efter barnets lov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 173 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov, for så vidt angår de ydelser, der i dag er hjemlede i serviceloven, og som foreslås videreført i barnets lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil det dermed fortsat være kommunerne, der har det fulde myndigheds- og finansieringsansvar for sociale tilbud.

Ligeledes vil kommunen i nogle tilfælde kunne opkræve helt eller delvist en egenbetaling for et ophold eller en ydelse hos borgeren efter den foreslåede bestemmelse i § 186.

Formålet med § 194 er at fastlægge, hvem der endeligt afholder udgifterne efter barnets lov. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 195

Det fremgår af § 174, stk. 1, i serviceloven, at den kommunale, regionale eller private leverandør fastsætter vejledende takster for ydelser og tilbud efter serviceloven, jf. dog § 174, stk. 3. Det fremgår videre, at taksterne fastsættes på baggrund af samtlige budgetterede, direkte og indirekte langsigtede omkostninger ved levering af ydelsen eller drift af tilbuddet.

Hvis en kommune anvender en anden kommunes eller en regions tilbud efter serviceloven, skal krav om betaling herfor på baggrund af den beregnede takst, jf. § 174, stk. 1, være fremsat, senest 12 måneder efter at hjælpen er ydet, jf. servicelovens § 174, stk. 2.

Efter § 174, stk. 3, fastsætter social- og ældreministeren regler om takstberegningen, herunder om grundlaget for beregningen, om hvilke ydelser og tilbud efter serviceloven, og hvilken sundhedsfaglig behandling efter sundhedsloven, der er omfattet af § 174, stk. 1, og om, hvornår stk. 1 kan fraviges.

Social- og ældreministeren kan efter § 174, stk. 4, i serviceloven, i en bekendtgørelse fastsætte regler om principperne for kommunernes finansiering af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Social- og ældreministeren kan efter § 174, stk. 5, i serviceloven, fastsætte regler om kommunernes finansiering af ophold i sikrede døgninstitutioner efter servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 4-7, for børn og unge uden lovligt ophold her i landet.

Social- og ældreministeren kan efter § 174, stk. 6, i serviceloven, fastsætte regler om opkrævning af en fast takst hos kommunerne, når unge under 18 år har ophold i Kriminalforsorgens institutioner.

Det foreslås med *stk. 1*, at den kommunale, regionale eller private leverandør fastsætter vejledende takster for ydelser og tilbud efter barnets lov, jf. dog forslagets § 195, stk. 3, nr. 1. Det foreslås videre, at taksterne fastsættes på baggrund af samtlige budgetterede, direkte og indirekte langsigtede omkostninger ved levering af ydelsen eller drift af tilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 174, stk. 1, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Bestemmelsen vil omfatte både kommunale, regionale og private leverandører og taksterne vil være vejledende, hvilket vil være i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 174, stk. 1, jf. bemærkningerne til lov nr. 722 af 25. juni 2014 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest

specialiserede specialundervisning m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 20.

Den beregnede og offentliggjorte takst for en ydelse vil således ikke nødvendigvis være identisk med den pris, kommunen kom til at betale for ydelsen. Taksterne vil skulle fungere som en del af sammenligningsgrundlaget, når en kommune skal vælge, hvor den vil købe en konkret ydelse, og det vil være taksten, kommunen og leverandøren tager udgangspunkt i, når der skal forhandles og indgås konkret aftale om nærmere specifikation af ydelsen samt om prisen for ydelsen.

Der vil skulle fastsættes takster for alle de omfattede ydelser uanset, om det f.eks. drejer sig om en kommunal leverandør, der alene leverer ydelsen til den pågældende kommune selv som myndighedskommune.

Taksterne vil skulle blive offentliggjort som efter gældende regler, der fremgår af bekendtgørelse om Tilbudsportalen.

Taksterne vil skulle beregnes på baggrund af samtlige direkte og indirekte omkostninger ved levering af ydelsen.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis en kommune anvender en anden kommunes eller en regions tilbud efter barnets lov, skal krav om betaling herfor på baggrund af den beregnede takst, jf. forslagens § 195, stk. 1, være fremsat senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 174, stk. 2, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil der blive fastsat en frist for at fremsætte krav om betaling, såfremt en kommune anvender en anden kommunes eller regions tilbud.

Dette er i tråd med gældende ret, idet det af forarbejderne til § 174, stk. 2, i serviceloven, jf. bemærkningerne til lov nr. 596 af 18. juni 2012 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Inddragelse af faglige og økonomiske hensyn, fastsættelse af serviceniveauer, refusion for særligt dyre enkeltsager, afregningsfrister og opprioritering af juridisk sagkyndige i de sociale nævn m.v.), jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, side 10, fremgår, at bestemmelsen skal bevirke, at kommunerne undgår, at der fremsendes uforudsete regninger flere år efter at hjælpen er ydet.

Det foreslås med *stk. 3*, at social- og ældreministeren fastsætter regler om takstberegningen, herunder om grundlaget for beregningen, om hvilke ydelser og tilbud efter loven og hvilken sundhedsfaglig behandling efter sundhedsloven, der er omfattet af lovforslagets § 195, stk. 1, og om hvornår forslagens § 195, stk. 1, kan fraviges. Det foreslås videre med bestemmelsen, at social- og ældreministeren fastsætter regler om principperne for kommunernes finansiering af de mest

specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud, om kommunernes finansiering af ophold i sikrede døgninstitutioner efter den foreslåede § 62, stk. x, nr. x-x, for børn og unge uden lovligt ophold her i landet og om opkrævning af en fast takst hos kommunerne, når unge under 18 år har ophold i Kriminalforsorgens institutioner.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 174, stk. 3-6, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Det foreslås med stk. 3, *nr. 1*, at social- og ældreministeren fastsætter regler om takstberegningen, herunder om grundlaget for beregningen, om hvilke ydelser og tilbud efter loven og hvilken sundhedsfaglig behandling efter sundhedsloven, der er omfattet af forslagets § 195, stk. 1, og om hvornår forslagets § 195, stk. 1, kan fraviges.

I overensstemmelse med forarbejderne til § 174, stk. 3, i serviceloven, forventes bemyndigelsen anvendt til at fastsætte regler om, at taksterne beregnes for et år ad gangen på grundlag af samtlige direkte og indirekte omkostninger ved levering af ydelsen, jf. lov nr. 722 af 25. juni 2014 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest specialiserede specialundervisning m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 20.

Det forventes videre i overensstemmelse med forarbejderne til § 174, stk. 3, i serviceloven fastsat, at der vil skulle beregnes takster for nærmere bestemte typer af ydelser efter barnets lov, uanset om de leveres af private, kommunale eller regionale leverandører.

Listen over ydelser, der vil skulle takstfastsættes vil i overensstemmelse med forarbejderne kunne udvides eller indskrænkes.

Det forventes også, at bemyndigelsen vil blive anvendt til, at social- og ældreministeren vil fastsætte nærmere regler om, hvornår udgangspunktet om beregning af vejledende takster for enkelttydelser kan fraviges, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til § 174, stk. 3, i serviceloven, jf. Folketingstidende 2013-14, A L 165 som fremsat, side 21.

Det betyder, at der i overensstemmelse med forarbejderne i en bekendtgørelse vil kunne blive fastsat regler om, hvornår og hvordan private og offentlige driftsherrer kan indgå aftaler om f.eks. frivillige abonnementsordninger eller andre former for fleksible finansieringsordninger, hvor der ikke er en direkte sammenhæng mellem en leveret ydelse og den pris, myndighedskommunen betaler.

Det forventes videre i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 174, stk. 3, at bemyndigelsen vil blive anvendt til, at social- og ældreministeren vil fastsætte regler om, at udgifter til sundhedsfaglig behandling efter sundhedsloven, jf. lovekendtgørelse nr. 903 af 26. august 2018

som senest ændret ved lov nr. 292 af 27. februar 2021, kan indregnes i taksterne for tilbud efter barnets lov, jf. lov nr. 2394 af 14. december 2021 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (Forenkling og præcisering af regler om finansiering, mellemkommunal refusion og satsregulering m.v.), jf.). Der henvises til Folketingstidende 2021-2022, tillæg A, L 27 som fremsat, side 25 ff (

Det vil medføre den uhensigtsmæssige konsekvens, hvis udgifter til visse former for sundhedsfaglig behandling, der ydes som led i opholdet på et tilbud efter barnets lov, ikke kan indgå i beregningen for taksterne for tilbuddet, at kommuner, der opretter et specialiseret tilbud efter serviceloven inden for kommunegrænsen, belastes uforholdsmæssigt økonomisk i form af at have betalingsforpligtelsen for sundhedsydelser for borgere, der er visiteret til tilbuddet af en anden kommune. Dette er ifølge forarbejderne til loven i overensstemmelse med gældende ret.

Sundhedsfaglig behandling skal forstås i overensstemmelse med sundhedslovens § 5 og omfatter undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient, jf. forarbejderne til § 174, stk. 3, i lov nr. 2394 af 14. december 2021 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (Forenkling og præcisering af regler om finansiering, mellemkommunal refusion og satsregulering m.v.).

Det forventes i overensstemmelse med forarbejderne, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at omkostninger til visse former for sundhedsfaglig behandling, der ydes af tilbuddet til borgere som led i opholdet på tilbuddet kan indregnes i taksten for tilbuddet efter servicelovens § 174, stk. 1. Det vil således alene være sundhedsfaglig behandling, der ydes af tilbuddet selv, der vil skulle indregnes.

Bemyndigelsen forventes heller ikke i overensstemmelse med forarbejderne anvendt til at fastsætte regler om, at udgifter til kommunale sundhedsydelser (behandlinger), der ydes efter sundhedsloven kan indregnes i taksterne for tilbud efter serviceloven.

Det foreslås med stk. 3, nr. 2, at social- og ældreministeren fastsætter regler om principperne for kommunernes finansiering af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 174, stk. 4, foreslås det med bestemmelsen fastslået, at der skal fastsættes nærmere principper for betalingen af de lands- og landsdelsdækkende tilbud, jf. lov nr. 573 af 24. juni 2005 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Opfølgning på evaluering af kommunalreformen vedrørende det mest specialiserede socialområde og den mest specialiserede specialundervisning m.v.)

Den særlige regulering skyldes i overensstemmelse med forarbejderne dels, at disse tilbud ville blive anvendt tværregionalt, hvorfor takstreguleringen ikke kan ske i den enkelte regions rammeaftale, dels at der er tale om meget specialiserede tilbud, som kommunerne ikke umiddelbart kan substituere med egne eller private tilbud. Taksterne vil derfor afspejle en fælles kommunal interesse.

Social- og ældreministeren vil skulle fastsætte finansieringsprincipperne for de lands- og landsdelsdækkende tilbud, herunder for ophold i sikrede afdelinger. Kommunerne skal som hovedregel betale en takst for brug af tilbuddene, og bekendtgørelsen forventes at ville indeholde regler om en objektiv finansieret andel af tilbuddenes udgifter, som vil reducere den takst, kommunerne skal betale, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 573 af 24. juni 2005.

Som angivet i forarbejderne vil udgifterne skulle fordeles ud over taksten mellem alle kommuner, efter enten folketal eller antallet af 0–6 årige.

I overensstemmelse med forarbejderne er der særligt med hensyn til de sikrede afdelinger forskelligartet finansiering af driftsudgifterne efter grundlaget for opholdet i den sikrede afdeling. Ophold der alene hviler på serviceloven vil skulle finansieres som øvrige døgnophold for børn og unge, og øvrige ophold vil skulle fordeles efter de gældende regler mellem kommuner og amter efter objektive kriterier, hvilket også er i overensstemmelse med forarbejderne. Det forventes ligeledes i overensstemmelse med forarbejderne, at der vil blive fastsat regler om, at finansieringen af de løbende driftsudgifter videreføres med hensyn til den objektive finansiering.

Det foreslås med stk. 3, *nr. 3*, at social- og ældreministeren fastsætter regler om kommunernes finansiering af ophold i sikrede døgninstitutioner efter den foreslåede § 62, stk. x, nr. x-x, for børn og unge uden lovligt ophold her i landet.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 174, stk. 5, foreslås der fastsat, hvad der vil skulle gælde for kommunernes finansiering af ophold i sikrede døgninstitutioner for børn og unge uden lovligt ophold efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 4-6, jf. forarbejderne til lov nr. 1543 af 13. december 2016 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Fremtidsfuldmagter på det sociale område m.v.). Det vil desuden i overensstemmelse med forarbejderne skulle fastsættes, at ophold for unge uden lovligt ophold finansieres ved objektiv finansiering.

Det forventes i overensstemmelse med forarbejderne, at bemyndigelses-bestemmelsen vil blive udmøntet ved fastsættelse af regler i den gældende takstbekendtgørelse. Reglerne forventes fastsat således, at udgifter vedrørende ophold i sikrede institutioner for udenlandske børn og unge uden lovligt ophold fordeles mellem alle landets kommuner efter antallet af 15-17-årige, der bor i de enkelte kommuner pr. 1. januar i året forud for regnskabsåret.

Det foreslås med stk. 3, *nr. 4*, at social- og ældreministeren fastsætter regler om opkrævning af en fast takst hos kommunerne, når unge under 18 år har ophold i Kriminalforsorgens institutioner.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 174, stk. 6, til lov nr. 627 af 11. juni 2010, vil den enkelte kommune skulle betale en fast takst, når unge under 18 år fra kommunen opholder sig på sikrede afdelinger eller på Kriminalforsorgens institutioner for at sikre, at kommunerne griber ind så tidligt som muligt, hvis en ung udvikler sig i kriminel retning, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, side 7. En kommunal egenbetaling, der er højere end taksten for en åben institution, vil i overensstemmelse med forarbejderne samtidig tilskynde kommunerne til hurtigt at finde en plads til kriminelle unge, som skal afsone en dom på en åben institution. Det vil bidrage til at afhjælpe flaskehalsproblemer og nedbringe ventetiden på de sikrede institutioner.

I overensstemmelse med forarbejderne vil taksten skulle fastsættes uafhængigt af de faktiske udgifter til den unges ophold i hhv. Kriminalforsorgens institutioner og på de sikrede afdelinger.

Det betyder, at kommunerne også fremover finansierer en del af opholdet i sikrede afdelinger i fællesskab, idet kommunerne betaler differencen mellem den enkelte kommunes egenbetaling og de faktiske udgifter via objektiv finansiering.

Udgifter ud over den faste takst på sikrede afdelinger, finansieres i overensstemmelse med forarbejderne via objektiv finansiering, hvor kommunerne betaler i forhold til antallet af 15-17-årige i kommunen.

Med den foreslåede bestemmelse i § 195, stk. 3, *nr. 4*, får social- og ældreministeren hjemmel til at kunne fastsætte regler om opkrævning af en fast takst hos kommunerne, når børn og unge under 18 år opholder sig i Kriminalforsorgens institutioner.

Det bliver hermed muligt at fastsætte en fast takst for børn og unges ophold, uanset om de opholder sig på sikrede afdelinger eller i Kriminalforsorgens regi.

Formålet med § 195 er, at det også efter barnets lov vil være fastsat, hvordan vejledende takster for ydelser og tilbud efter barnets lov fastsættes, og at der vil være krav om betaling for anvendelse af en anden kommunes eller regions tilbud. Det er samtidig formålet, at social- og ældreministeren også efter barnets lov vil blive givet bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler om takstberegning, principper for kommunernes finansiering af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud, kommunernes finansiering af ophold i sikrede døgninstitutioner efter den foreslåede § 62, stk. x, *nr. x-x*, og opkrævning af en fast takst hos kommunerne, når unge under 18 år har ophold i Kriminalforsorgens institutioner. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer og samling af stykkerne med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 196

Det fremgår af § 175 i serviceloven, at staten afholder udgifterne til den nationale videns- og specialiseringsrådgivningsorganisation.

Det foreslås med bestemmelsen i § 196, at staten afholder udgifterne til den nationale videns- og specialiseringsrådgivningsorganisation.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 175 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil det også efter barnets lov blive fastsat, at staten skal afholde udgifterne til nationale videns- og specialiseringsrådgivningsorganisation. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget §§ 165-172 vedrørende den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation.

Formålet med § 196 er således at fastsætte i barnets lov, at staten skal afholde udgifterne til den nationale videns- og specialiseringsrådgivningsorganisation.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 197

Det fremgår af § 55, stk. 4, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen godtgør udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. § 174, stk. 1.

For det første og andet barn eller ung placeret på samme sted udgør godtgørelsen 193 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år og 206 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år (2021-niveau). For tredje barn eller ung og derover placeret på samme sted udgør godtgørelsen 177 kr. pr. døgn pr. barn eller ung (2021-niveau) uanset barnets eller den unges alder.

Kommunalbestyrelsen godtgør udgifter til kost og logi i forbindelse med, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge på et anbringelsessted efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. servicelovens § 174, stk. 1.

Det foreslås med bestemmelsen i § 197 at kommunalbestyrelsen skal godtgøre udgifter til kost og logi i forbindelse med, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge på et anbringelsessted efter lovforslagets § 46, når opholdet ikke er omfattet af

takstfinansiering, jf. den foreslåede § 195. Det foreslås endvidere med bestemmelsen, at fastsætte godtgørelsen af udgifterne for første og andet barn eller ung placeret samme sted til 193 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år og 206 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år (2021-niveau) samt fastsætte godtgørelsen for tredje barn eller ung og derover placeret samme sted til 177 kr. pr. døgn pr. barn eller ung (2021-niveau) uanset barnets eller den unges alder.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse uden ændringer af § 55, stk. 4, i serviceloven.

Ved formidlet døgnophold forstås således i overensstemmelse med forarbejderne til § 55, stk. 4, i serviceloven ophold, hvor kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om anbringelse, aflastning m.v. Børn og unge, der er i døgnophold i privat familiepleje, vil således ikke være omfattet af bestemmelsen, idet der ikke er tale om en kommunalt iværksat hjælpeforanstaltning, men en aftale mellem forældremyndighedsindehaveren og den private familiepleje, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 163 som fremsat, side 13-14.

Med bestemmelsen vil det i § 197, 2. og 3. pkt., blive fastsat, at godtgørelsen af udgifterne for første og andet barn eller ung placeret samme sted til 193 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år og 206 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år (2021-niveau) samt fastsætte godtgørelsen for tredje barn eller ung og derover placeret samme sted til 177 kr. pr. døgn pr. barn eller ung (2021-niveau) uanset barnets eller den unges alder.

De foreslåede satser i § 197, 2. og 3. pkt., er beregnet på baggrund af de gældende satser for godtgørelse for kost og logi, der efter den foreslåede § 204, stk. 1, vil blive reguleret en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om satsreguleringsprocenten.

Formålet med § 197 er, at der også i barnets lov sikres en udtrykkelig hjemmel til kommunalbestyrelsens godtgørelse for udgifter til kost og logi i forbindelse med, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge på et anbringelsessted efter § 46, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden og med henblik på at ensrette begreber.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.1

Til § 198

Det fremgår af § 176, stk. 1, i serviceloven, at i de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter serviceloven for en person under 67 år i en konkret sag overstiger 850.000 kr. årligt (2021-niveau), refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb. For den del af udgifterne, der overstiger 1.660.000 kr. årligt (2021-niveau), udgør statsrefusionen 50 pct., og for

den del af udgifterne, der overstiger 2.090.000 kr. årligt (2021-niveau), udgør statsrefusionen 75 pct.

Fra 1. januar 2007 samledes myndighedsansvaret, forsyningsansvaret i forhold til borgeren og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter serviceloven i kommunerne. Amtskommunerne blev nedlagt, og de nye regioner kom til og fik i forhold til kommunerne et leverandøransvar, der omfatter nogle af de opgaver, som amtskommunerne hidtil havde varetaget.

Som en del af den ændrede opgavefordeling, hvor kommunerne vil have det fulde finansieringsansvar, blev der indført en central refusionsordning, der skulle sikre kommunerne mod meget store udgifter i særligt dyre enkeltsager.

Af servicelovens § 176, stk. 2, fremgår det, at § 176, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse for summen af en kommunes udgifter til hjælp og støtte efter serviceloven for børn og unge under 18 år og udgifter til hjælp og støtte efter §§ 76 og 76 a for unge i alderen 18-22 år, når de pågældende børn og unge tilhører samme husstand.

Det fremgår af § 176, stk. 4, i serviceloven, at social- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om statsrefusion efter § 176, stk. 1-3, i en bekendtgørelse.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1*, at i de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter loven i en konkret sag overstiger 850.000 kr. årligt (2021-niveau), refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb. For den del af udgifterne, der overstiger 1.660.000 kr. årligt (2021-niveau), udgør statsrefusionen 50 pct. For den del af udgifterne, der overstiger 2.090.000 kr. årligt (2021-niveau), udgør statsrefusionen 75 pct.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 176, stk. 1, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 176, stk. 1, i lov nr. 573 af 24. juni 2005, foreslås det med bestemmelsen indført en central refusionsordning, der vil skulle sikre kommunerne mod meget store udgifter i særligt dyre enkeltsager, således at der ved nærmere fastsatte beløbsgrænser vil kunne blive refunderet 25, 50 eller 75 pct. af udgifterne, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, side 2143.

Med den foreslåede bestemmelse i § 198, stk. 1, vil staten yde refusion efter den centrale refusionsordning, som vil omfatte udgifter, som afholdes af kommunen efter barnets lov i særligt dyre enkeltsager. Ordningen vil indebære, at staten refunderer 25 pct. for den del af kommunens udgifter, som ligger over 850.000 kr. årligt (2021-niveau). For den del af udgiften, der overstiger 1.660.000 kr. årligt (2021-niveau), refunderer staten yderligere 25 pct. af udgifterne, svarende til en samlet statsrefusion på 50 pct. For den del af udgifterne, der overstiger 2.090.000 kr. årligt (2021-

niveau), refunderer staten yderligere 25 pct. af udgifterne, svarende til en samlet statsrefusion på 75 pct.

Beløbsgrænserne vil blive reguleret en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbsgrænserne for året vil blive afrundet til nærmeste 10.000 kr.

Det foreslås med *stk. 2*, at hvis børn og unge tilhører samme husstand, finder forslagens § 198 m, stk. 1, tilsvarende anvendelse for kommunens samlede udgifter til hjælp og støtte efter loven. Det foreslås endvidere med bestemmelsen, at der i udgifterne efter forslagens § 198, stk. 2, 1. pkt., indgår kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 og 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 176, stk. 2, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Det foreslås med *stk. 2, 1. pkt.*, at hvis børn og unge tilhører samme husstand, finder forslagens § 198, stk. 1, tilsvarende anvendelse for kommunens samlede udgifter til hjælp og støtte efter loven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 176, stk. 2, i lov nr. 1060 af 30. juni 2020, vil refusionsgrænserne ligeledes gælde for en kommunes samlede udgifter til hjælp og støtte efter loven for børn og unge under 18 år og udgifter til hjælp og støtte efter §§ 114-116 og 120 for unge i alderen 18-22 år, når de pågældende børn og unge tilhører samme husstand, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 197 som fremsat, side 7.

En kommune vil i overensstemmelse med forarbejderne kunne få dækket udgifter til de samlede indsatser til søskende, uanset hvor mange søskende der er i samme husstand, og uanset hvilken type indsats der er tale om, hvis udgifterne samlet set overstiger beløbsgrænserne efter forslagens § 198 m, stk. 1.

En kommune vil kunne sammenlægge alle udgifter til hjælp og støtte efter denne lov til en søskendeflok i familien, dvs. både udgifter til forebyggende foranstaltninger i hjemmet og udgifter til anbringelser uden for hjemmet. Bestemmelsen vil gælde for hjælp og støtte efter loven til søskende under 18 år og for søskende i alderen 18 år til 22 år, der modtager hjælp og støtte efter §§ 114-116 og 120. Bestemmelsen foreslås at gælde for søskende i samme husstand. Forslagene vil være i overensstemmelse med gældende ret.

Det foreslås med *stk. 2, 2. pkt.*, at der i udgifterne efter forslagens § 198, stk. 2, 1. pkt., indgår kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 og 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 176, stk. 2, 2. pkt., i lov nr. 2394 af 14. december 2021 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (Forenkling og præcisering af regler om finansiering, mellemkommunal refusion og satsregulering m.v.), vil kommunerne kunne medtage de samlede udgifter til et barn eller en ung efter både barnets lov og de nærmere angivne bestemmelser i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, i opgørelsen af udgifter, som kan omfattes af reglerne om statsrefusion, jf. Folketingstidende XX. Det betyder også i overensstemmelse med forarbejderne, at kommunernes udgifter til foranstaltninger iværksat efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil kunne indgå i kommunernes opgørelse af udgifter til søskende i den samlede husstand, når betingelserne herfor er oplyst.

Det foreslås med *stk. 3*, at social- og ældreministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte nærmere regler om statsrefusion efter lovforslagets § 198, stk. 1 og 2.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 176, stk. 4, i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* vil social- og ældreministeren efter barnets lov i en bekendtgørelse kunne fastsætte nærmere regler om statsrefusionen efter de foreslåede bestemmelser i *stk. 1* og *2*.

Ministeren vil i en bekendtgørelse således kunne fastsætte, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at opnå statsrefusion.

Det er hensigten, at der i en bekendtgørelse vil blive fastsat nærmere regler om, hvilke børn og unge der hører under samme husstand, herunder til hvilken husstand en kommunes udgifter til børn, der er anbragt, vil skulle medregnes.

Formålet med den foreslåede § 198 er således, at kommunerne også efter barnets lov kan opnå refusion i særligt dyre enkeltsager, samt at der vil blive givet bemyndigelse til social- og ældreministeren til at fastsætte nærmere regler om statsrefusionen. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 199

Det fremgår af § 177 i serviceloven, at staten refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til tilskud efter servicelovens § 41 til merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hjælp efter § 42 til dækning af tabt

arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne m.v., og gratis advokatbistand, jf. § 72.

Det foreslås med bestemmelserne i § 199, nr. 1-3, at staten refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til tilskud efter den foreslåede § 86 til merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hjælp efter den foreslåede § 87 til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne m.v. og gratis advokatbistand efter servicelovens § 72.

De foreslåede bestemmelser er således en videreførelse uden ændring af § 177 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med de foreslåede bestemmelser vil det blive angivet, hvilke udgifter kommunen vil kunne få refunderet hos staten.

Formålet med § 199 er således, at kommunerne også efter barnets lov vil kunne få statsrefusion for udgifter til merudgiftsydelse, tabt arbejdsfortjeneste samt advokatbistand efter den foreslåede § 140. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 200

Det fremgår af § 179 i serviceloven, at staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter serviceloven.

Det foreslås med bestemmelsen i § 200, at staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter barnets lov.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 179 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således blive angivet, at refusionen til kommunen vil skulle ydes forud.

Formålet med § 200 er således, at det også i barnets lov vil blive fastsat, at staten yder forskudsrefusion af en kommunes refusionsberettigede udgifter efter barnets lov. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 201

Det fremgår af § 180 i serviceloven, at staten afholder udgifterne til den uvildige konsulentfunktion efter servicelovens § 15.

Det foreslås med bestemmelsen i § 201, at staten afholder udgifterne til den uvildige konsulentfunktion efter den foreslåede § 163.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 180 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Formålet med § 201 er således, at det også i barnets lov vil blive fastsat, hvem der afholder udgifterne til den uvildige konsulentfunktion efter den foreslåede § 163. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 202

Det fremgår af § 180 a, stk. 1, i serviceloven, at staten refunderer kommunernes udgifter til ydelser efter denne lov, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion, kommunen anmelder krav herom, og staten modtager den anmeldte refusion fra debitorstatens sociale sikringsmyndigheder.

Hjemlen til at opkræve mellemstatslig refusion for naturalydelser ved sygdom har sin oprindelse i Rådets forordninger af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, nr. 1408/71, og Rådets forordning af 21. marts 1972 om gennemførelse af forordning nr. 1408/71, nr. 574/72. Rådets forordning nr. 1408/71 er senere ændret ved den nugældende Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 647/2005 af 13. april 2005.

Det fremgår videre af § 180 a, stk. 2, i serviceloven, at sundhedsministeren efter forhandling med social- og ældreministeren fastsætter regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten. Bemyndigelsen er anvendt til udstedelse af bekendtgørelse nr. 564 af 29. april 2015 om refusion af offentlige sundhedsudgifter og udgifter til visse sociale ydelser i henhold til overenskomster med stater eller til EU-retten.

Det foreslås med *stk. 1*, at staten refunderer kommunernes udgifter til ydelser efter barnets lov, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion. Kommunen anmelder krav om refusion til staten, som modtager den anmeldte refusion fra debitorstatens sociale sikringsmyndigheder.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med sproglige ændringer af § 180 a, stk. 1, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov, for at øge læsbarheden.

Ved lov nr. 293 af 27. marts 2007 blev der indført hjemmel til, at kommunerne kan få refusion for deres udgifter til visse sociale ydelser, som efter EU-retten har karakter af naturalydelser ved sygdom.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 180 a, stk. 1, vil enhver med lovligt ophold i Danmark have ret til ydelser efter barnets lov, jf. § 1 b, jf. lov nr. 293 af 27. marts 2007 om ændring af lov om social service, lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om administration af kommunale krav om mellemstatslig refusion efter EF-retten m.v.). Det betyder i overensstemmelse med forarbejderne, at en statsborger fra et EU/EØS-land/Schweiz under lovligt ophold i Danmark, allerede direkte efter barnets lov vil have ret til de pågældende (natural)ydelser.

Såfremt en person er socialt sikret i et andet medlemsland end Danmark, vil den danske kommune kunne søge at få udgifterne til visse ydelser efter barnets lov refunderet af den kompetente institution i det land, hvori den pågældende er forsikret, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret.

Refusionskravet til disse ydelser vil i overensstemmelse med forarbejderne blive behandlet på samme måde som de øvrige sundhedsydelser, og kravet vil derfor skulle gøres gældende via Styrelsen for Patientsikkerhed, International Sygesikring.

”Naturalydelser ved sygdom” er et fællesskabsretligt begreb, som efter EU-domstolens praksis omfatter ydelser, der har til formål at fremme plejekrævende personers selvstændighed, med henblik på at forbedre den plejekrævende persons sundhedstilstand og levevilkår, hvilket ifølge forarbejderne til lov nr. 293 af 27. marts 2007 er i overensstemmelse med gældende ret, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 3276. Der indgår således også visse ydelser efter barnets lov, som i EU-rettens forstand defineres som social sikring.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne ikke være afgørende for bedømmelsen heraf, i hvilken lovgivning en ydelse er beskrevet, men hvilke karakteristika den pågældende ydelse besidder. Den betegnelse, en ydelse har i national lovgivning, vil være uden betydning for vurderingen i henhold til EU-retten.

I overensstemmelse med forarbejderne vil EU-rettens regler udpege den stat, en borger betragtes som socialsikret i. Når en borger midlertidigt eller permanent opholder sig uden for den stat, hvori han eller hun er sikret, følger det af EU-rettens principper om ligebehandling og eksport, at denne borger har ret til at modtage naturalydelser ved sygdom på samme vilkår, som de borgere, der er sikrede i opholdsstaten. Dette vil dog i overensstemmelse med forarbejderne ikke gælde, hvis der er indgået aftale om at give afkald på refusionskravene mellem to stater.

EU-retten giver hjemmel til, at de enkelte medlemsstater kan indgå aftaler om helt eller delvist at give afkald på refusion af udgifter til naturalydelser ved sygdom. Disse aftaler indgås for Danmarks vedkommende af sundhedsministeren.

Refusionskravene vil i overensstemmelse med forarbejderne blive ekspederet af medlemsstaternes nationale kontaktorgan, som i Danmark er Sundhedsministeriet.

Kommunerne vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle indberette refusionskravene elektronisk til Sundhedsministeriet. Sundhedsministeriet vil herefter sende kravene videre til den udenlandske myndighed, som er ansvarlig for den borger, der har fået en naturalydelse ved sygdom under ophold i Danmark. Den udenlandske myndighed vil udbetale refusionen til Sundhedsministeriet, som herefter overfører beløbet til den kommune, der har haft udgiften. Regler om koordinering af sociale sikringsordninger er fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger - kaldet grundforordningen. Den anvendes sammen med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger - kaldet gennemførelsesforordningen.

På nuværende tidspunkt er følgende ydelser omfattet af sikringsordningen; dækning af merudgifter til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig sygdom, jf. den foreslåede § 86, personlig hjælp og pleje, jf. den foreslåede §§ 89, 90, stk. 1, nr. 1, 90, stk. 1, nr. 2, og 90, stk. 1, nr. 3, behandling til personer med et stofmisbrug, jf. servicelovens § 101, hjælpemidler, hjælp til indretning af bolig for personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. den foreslåede §§ 90, stk. 1, nr. 4 og 9, og pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom; ansættelse af personer med tilknytning til arbejdsmarkedet, der ønsker at passe en nærtstående med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig, herunder uhelbredelig, lidelse i hjemmet, jf. den foreslåede § 90, stk. 1, nr. 11, jf. Erklæring afgivet af Danmark i henhold til artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger for det referenceår, der sluttede den 31. december 2019.

Det foreslås med *stk. 2*, at sundhedsministeren efter forhandling med social- og ældreministeren fastsætter regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 180 a, stk. 2, i serviceloven.

Loven er på nuværende tidspunkt udmøntet ved bekendtgørelse nr. 564 af 29. april 2015 om refusion af offentlige sundhedsudgifter og udgifter til visse sociale ydelser i henhold til overenskomster med stater eller til EU-retten.

Med den foreslåede bestemmelse vil sundhedsministeren efter forhandling med social- og ældreministeren kunne fastsætte de nærmere regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten i en bekendtgørelse. I bekendtgørelse vil der kunne fastsættes regler om, hvordan der vil kunne ske refusion af offentlige sundhedsudgifter og udgifter til visse sociale ydelser i henhold til overenskomster med andre stater eller til EU-retten.

Formålet med § 202 er således, at det også efter barnets lov skal være muligt at fastsætte nærmere regler om refusion af en kommunes udgifter efter barnets lov, når udgiften er omfattet af EU-rettens regler om mellemstatslig refusion. Det skal endvidere været muligt for sundhedsministeren efter forhandling med social- og ældreministeren at fastsætte nærmere regler om den nationale administrative gennemførelse af mellemstatslig refusion i henhold til EU-retten.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 203

Det fremgår af § 181, stk. 1, i serviceloven, at staten efter reglerne i stk. 2 og 3 afholder udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, udlændingelovens § 9 b, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3, udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, udlændingelovens § 9 e, lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Det fremgår videre af § 181, stk. 2, i serviceloven, at staten fuldt ud afholder udgifter til hjælp efter bl.a. § 11, stk. 3, §§ 41 og 42, § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, § 52 a, § 54, og § 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2, i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen.

Det fremgår yderligere af § 181, stk. 3, i serviceloven, at uanset bestemmelserne i stk. 2 afholder staten en kommunes udgifter til udlændinge, som inden 24 måneder efter datoen for

opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv, og 2) udlændinge, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylsøger, dog længst indtil modtageren fylder 18 år eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

Det foreslås med *stk. 1*, at staten efter reglerne i forslagets § 203, stk. 2 og 3, afholder en kommunes udgifter til hjælp til et udenlandsk barn eller en udenlandsk ung, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, udlændingelovens § 9 b, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, som konsekvens af at barnet eller den unge har tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3, udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylansøgende udlænding, eller udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. eller lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 181, stk. 1, i serviceloven, dog kun for så vidt angår bestemmelserne, der er relevant for børn og unge.

Med den foreslåede bestemmelse vil staten skulle afholde udgifterne ved forsørgelsen af de udenlandske børn og unge, der har fået opholdstilladelse efter opregningen i bestemmelsens nr. 1-8.

Det foreslås med *stk. 1, nr. 1*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse som flygtning efter reglerne i udlændingelovens §§ 7 og 8.

I udlændingelovens §§ 7 og 8 er fastsat regler for meddelelse af opholdstilladelse til henholdsvis spontane flygtninge og flygtninge, der kommer hertil som led i en international aftale. Begge bestemmelser gælder både konventionsflygtninge og de facto-flygtninge.

Gennem henvisning til de to bestemmelser i udlændingeloven vil det i overensstemmelse med forarbejderne til bistandslovens § 134, stk. 3, der blev afløst af servicelovens § 181, stk. 1, nr. 1, blive sikret, at reglen om fuld statsrefusion kommer til at gælde for alle grupper af flygtninge, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, spalte 1135-1136.

Det foreslås med *stk. 1, nr. 2*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b.

Efter udlændingelovens § 9 b kan der gives opholdstilladelse til udlændinge, der befinder sig i en sådan situation, at væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme en ansøgning, uden at den pågældende dog anses for omfattet af udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 3*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at et udenlandsk barn eller ung, hvis opholdsstatus ændres fra opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1 til en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, bliver omfattet af bestemmelsen.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 4*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, som konsekvens af at barnet eller den unge har tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person.

Ifølge bemærkningerne til lov nr. 348 af 14. maj 1992 om ændring af lov om social bistand og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (Finansiering af udgifter efter bistanndsloven til flygtninge, tilskud til kommunerne vedrørende sociale udgifter til flygtninge), havde udlændinge med humanitær opholdstilladelse ikke krav på familiesammenføring i den første fase, hvor de i princippet ikke blev betragtet som fastboende. Deres opholdstilladelse var midlertidig, men sædvanligvis gøres den varig efter 2 år ved en ny opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, der svarer til den nugældende § 9 c, stk. 1, hvorefter de almindelige familiesammenføringsregler fandt anvendelse.

Det skete i en række tilfælde, at der blev givet opholdstilladelse til familiemedlemmer, selv om den herboende endnu ikke har opnået opholdstilladelse med henblik på varigt ophold. Men hverken disse eller de familiesammenføringer, der gennemførtes derefter, var omfattet af flygtningerefusionen.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at familiesammenføringer til humanitære flygtninge vil blive omfattet af bestemmelsen.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 5*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at et udenlandsk barn eller en ung, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til

eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3, vil blive omfattet af bestemmelsen.

I forhold til den foreslåede § 203, stk. 1, nr. 5, kan man som udgangspunkt ikke få en tilladelse efter § 9 c, stk. 1, som mindreårig ægtefælle/fast samlever. Det kan dog ikke udelukkes, at man i visse situationer vil anerkende, at der kan være etableret et beskyttelsesværdigt familieliv efter EMRK artikel 8, selvom der er tale om en ung under 18 år.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 6*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylansøgende udlænding.

Ifølge bemærkningerne til L 79 til lov om ændring af lov om social bistand (ændring af reglerne om finansiering), jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, spalte 2155-2156, opnår en del af børnene, der ankommer til landet uden forældre opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2. En lille gruppe, overvejende de yngste, får ikke flygtningestatus, men opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 4, der svarer til den nugældende § 9 c, stk. 1, i udlændingeloven. Det skyldes, at barnet som følge af sin alder ikke antages at være udsat for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet etc.

Med den foreslåede bestemmelse vil det dermed blive sikret, at de børn, der ikke opnår flygtningestatus, ligeledes vil være omfattet af bestemmelsen om, at staten afholder udgifterne.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 7*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c.

Med den foreslåede bestemmelse sikres gruppen af udenlandske børn eller unge, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, og familiesammenføres med en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c omfattet af bestemmelsen.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 8*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., omfattes af persongruppen i bestemmelsen.

Det foreslås med stk. 1, *nr. 9*, at staten afholder udgifterne til et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Med den foreslåede bestemmelse vil det blive sikret, at et udenlandsk barn eller ung, der har fået opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine omfattes af persongruppen i bestemmelsen.

Det vil alene være udgifter til de udlændinge, der er nævnt i bestemmelsen, som kommunen vil kunne anmode om refusion for efter de foreslåede § 203, stk. 2 og 3. Bestemmelsen vil dermed ikke omfatte udlændinge, som har opholdstilladelse efter fællesskabsretlige regler om arbejdskraftens fri bevægelighed, eller udlændinge, som har fået opholdstilladelse efter andre bestemmelser end dem, som er nævnt i stk. 1. Bestemmelsen vil heller ikke omfatte udlændinge, der opholder sig her i landet og enten har indgivet ansøgning om asyl eller ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 2*, at staten fuldt ud afholder en kommunes udgifter til hjælp til et udenlandsk barn eller udenlandsk ung efter § 30, § 32, stk. 1, §§ 36, 75-78, 86 og 87, og § 114, stk. 1 og stk. 2, nr. 2, i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 181, stk. 2, i serviceloven, dog således at det kun er bestemmelserne, der er relevant for børn og unge, der er medtaget i bestemmelsen.

Staten vil skulle afholde visse nærmere angivne udgifter til udlændinge, som har fået opholdstilladelse efter forslagets § 203, stk. 1, i de første tre år efter datoen for opholdstilladelse.

Det vil fremgå af bestemmelsen, hvilke udgifter der kan refunderes inden for den treårige periode. Som hovedregel vil ikke alle udgifter efter barnets lov til udlændinge være omfattet af statsrefusion.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 2, vil staten skulle afholde udgifter til hjælp efter lovforslagets § 30, § 32, stk. 1, §§ 36, 75-78, 86 og 87, og § 114, stk. 1 og stk. 2, nr. 2,

Det vil dreje sig om udgifter til den forebyggende indsats, merudgiftsydelse, dækning af tabt arbejdsfortjeneste og udgifter til særlige indsatser for børn eller unge efter den foreslåede § 32.

Udgifter til anbringelse af et barn uden for hjemmet på en døgninstitution, i en plejefamilie eller på et godkendt opholdssted efter servicelovens § 46, vil ikke kunne anmeldes til statsrefusion, medmindre anbringelsen er omfattet af reglen i den foreslåede § 203, stk. 3, nr. 2.

Udgifter til en personlig rådgiver eller en fast kontaktperson til unge i alderen fra 18 til 22 år efter de nævnte bestemmelser i § 114, stk. 2, vil også kunne anmeldes til statsrefusion.

Når de tre år er gået, betragtedes de som ligestillede med danske statsborgere, og eventuel hjælp til dem i tiden derefter ydes og refunderes som for danske statsborgere, dvs. som hovedregel med 50 pct.

Det foreslås med *stk. 3*, at uanset bestemmelserne i forslaget § 203, stk. 2, afholder staten en kommunes udgifter til hjælp til et udenlandsk barn eller ung, som inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv, og et udenlandsk barn eller en ung, der har søgt asyl, dog kun indtil barnet eller den unges forældre får lovligt ophold her i landet.

De foreslåede bestemmelser er således en videreførelse uden ændringer af § 181, stk. 3, nr. 1 og 2, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Det foreslås med *stk. 3, nr. 1*, at staten uanset *stk. 2* afholder en kommunes udgifter til hjælp til et udenlandsk barn eller ung, som inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv.

I overensstemmelse med forarbejderne til bistandslovens § 134, stk. 4, der svarer til den nugældende § 181, stk. 3, i serviceloven, vil det omfatte flygtninge, som ved ankomsten til landet eller kort tid herefter på grund af vidtgående fysiske eller psykiske handicap må anbringes i institution eller lignende, jf. lov nr. 348 af 14. maj 1992 om ændring af lov om social bistand og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (Finansiering af udgifter efter bistandsloven til flygtninge, tilskud til kommunerne vedrørende sociale udgifter til flygtninge).

Udgifterne til disse personer dækkes, indtil de i en periode på 2 sammenhængende år har klaret sig selv.

Det foreslås med *stk. 3, nr. 2*, at staten uanset *stk. 2* afholder en kommunes udgifter til hjælp til et udenlandsk barn eller ung, der har søgt asyl, dog kun indtil barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne til bistandslovens § 134, stk. 4, der svarer til den nugældende § 181, stk. 3, i serviceloven, omfatte uledsagede flygtningebørn, for hvem man, navnlig når barnet ikke er ret gammelt ved ankomsten, kan forudse, at det ikke vil være i stand til at klare sig selv.

Statens dækning af udgifter til henholdsvis institutions- og serviceydelser skyldes, at det ikke findes rimeligt, at kommunerne efter de almindelige regler om opholdskommune i retssikkerhedsloven overtager et økonomisk medansvar for disse to mindre grupper af flygtninge, for hvilke man typisk

ikke kan forvente, at de inden for denne periode bliver selvhjulpne, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 348 af 14. maj 1992.

Reglerne om opholdskommune for personer under 18 år findes i retssikkerhedslovens § 9 a. Et barn eller en ung under 18 år har som udgangspunkt samme opholdskommune som forældrene, jf. § 9 a, stk. 2, og denne opholdskommune har pligt til at yde hjælp efter § 9 a, stk. 1. Hvis ikke barnet eller den unge har samme som forældrene, har denne selvstændig opholdskommune efter reglerne i § 9 a, stk. 3-5.

Uden den foreslåede bestemmelse i § 203, stk. 3, vil den kommune, hvor disse flygtninge første gang får ophold, kunne komme til at afholde de ofte betydelige udgifter til hjælp til henholdsvis uledsagede flygtningebørn og til visse flygtninge med vidtgående fysisk eller psykisk handicap, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 348 af 14. maj 1992.

Problemerne med ikke at indføre reglen om statens dækning af udgifter vil i overensstemmelse med forarbejderne derfor vise sig for kommuner med større opholdscentre for de asylsøgere, der kommer her til landet uden opholdstilladelse, og som typisk bliver indkvarteret på et asylcenter, mens der bliver taget stilling til, om de kan få opholdstilladelse.

For at hjælpe disse kommuner bør det blive fastsat, at staten skal påtage sig et videregående økonomisk ansvar for udgifter efter barnets lov til flygtninge med vidtgående fysiske eller psykiske handicap, som på grund af handicappet anbringes i døgnophold i institution efter det foreslåede § 46, og til uledsagede flygtningebørn, indtil de fylder 18 år.

Hvis et uledsaget flygtningebarn eller en flygtning med funktionsnedsættelse opnår dansk statsborgskab, ophører pågældende med at være flygtning, og pågældende vil derfor ikke længere være omfattet af reglerne om flygtningerefusion.

For så vidt angår den foreslåede § 203, stk. 3, nr. 1, vil det ikke være ethvert udenlandsk barn eller ung med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som medfører, at kommunerne vil kunne få refusion fra staten – det vil kun gælde, når barnet eller den unge bliver anbragt i døgnophold på institution efter det foreslåede § 46.

Det vil være en betingelse, at behovet for anbringelse vil skulle være til stede ved ankomsten til Danmark, eller at det viser sig kort tid herefter, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 348 af 14. maj 1992.

Med udtrykket »klaret sig selv« sigtes til, at pågældende er i stand til at forsørge sig selv uden at modtage hjælp til udgifter, der står i direkte forbindelse med det pågældende handicap. Det vil f.eks. betyde, at hvis den pågældende får egen bolig uden for institutionen, og der vedvarende er behov for hjælpeforanstaltninger af hensyn til afhjælpning af den nedsatte funktionsevne, vil kommunen fortsat kunne få refusion efter denne regel. Hjælp til et enkelt formål eller en ganske

kortvarig hjælp vil ikke anses for at afbryde to-års fristen. Modtagelse af dagpenge fra en arbejdsløshedskasse eller dagpenge efter dagpengeloven vil heller ikke blive betragtet som hjælp fra det offentlige.

Når statens pligt til at dække kommunernes udgifter ophører, vil flygtningen blive omfattet af de almindelige bestemmelser, dvs. at kommunen inden for tre-års perioden vil kunne få hel eller delvis dækning fra staten for udgifter efter loven.

Perioden, som kommunerne har til at afdække den enkeltes behov i forhold til anbringelse i døgnophold efter den foreslåede § 203, nr. 1, vil blive fastsat til 24 måneder, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til lov nr. 1543 af 13. december 2016 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Fremtidsfuldmagter på det sociale område m.v.).

Det vil i overensstemmelse med forarbejderne give kommunerne længere tid til at afdække den enkeltes konkrete behov og dermed medvirke til at forebygge, at kommunerne alene for at sikre retten til refusion visiterer til døgnophold i stedet for at afprøve mindre indgribende og billigere foranstaltninger.

Kommunen vil kunne anmelde de samlede udgifter til ydelser og tilbud efter barnets lov til statsrefusion. Refusionen vil i disse tilfælde ikke være begrænset til de ydelser og tilbud, der er nævnt i den foreslåede § 203, stk. 2.

Der vil således gælde to undtagelser efter den foreslåede stk. 3, til denne bestemmelse. Hvis et udenlandsk barn eller ung inden for 24 måneder efter opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, vil kommunen kunne få dækket alle udgifter efter barnets lov. Som udgangspunkt vil der ikke blive fastsat en tidsmæssig begrænsning for kommunens ret til refusion efter den foreslåede stk. 3, men hvis den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv, vil retten til refusion bortfalde efter den foreslåede § 203, stk. 3, nr. 1.

Staten vil også skulle betale alle udgifter for mindreårige uledsagede flygtninge, indtil barnet fylder 18 år. Kommunens ret til refusion vil bortfalde, hvis barnets forældre får lovligt ophold her i landet. Det skyldes, at barnet ikke længere betragtes som uledsaget.

Staten vil skulle dække kommunernes udgifter til uledsagede flygtningebørn, hvorved forstås mindreårige asylansøgere, der er meddelt opholdstilladelse efter udlændingeloven § 9 c, stk. 3. Når man er uledsaget, er man indrejst uden ledsagelse af sine forældre eller andre myndige personer, som kan anses for at være trådt i forældrenes sted, herunder familiemedlemmer.

Hvis en mindreårig asylansøger indrejser uden sine forældre, men sammen med en eller flere voksne personer, som reelt er trådt i forældrenes sted, idet den eller de pågældende har påtaget sig

ansvaret for den mindreårige, vil den mindreårige ikke blive anset for uledsaget. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor et forældrepar indrejser sammen med sine egne børn samt et søskendebarn.

Det er Udlændingestyrelsen, der i første instans vil beslutte, om en mindreårig asylansøger skal anses for uledsaget. Denne beslutning vil blive truffet på grundlag af en konkret vurdering af den pågældendes personlige forhold, herunder navnlig tilknytningen til den eventuelle ledsager.

Den foreslåede § 203, stk. 3, nr. 2, vil give kommunen adgang til at anmelde alle udgifter efter serviceloven til refusion. Retten til refusion er således ikke begrænset til de ydelser, der er nævnt i stk. 2.

Refusionen vil ophøre, når den mindreårige flygtning fylder 18 år.

Retten til refusion vil også ophøre, hvis forældrene får lovligt ophold i landet. Hvis barnets forældre får lovligt ophold i landet, er barnet ikke længere uledsaget. Kommunen kan dog opnå refusion efter den foreslåede § 203, stk. 2, indtil udløbet af perioden på tre år efter datoen for barnets opholdstilladelse.

Formålet med § 203 er således, at staten også efter barnets lov skal afholde udgifterne til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter nærmere bestemte bestemmelser i udlændingeloven. Der er i den forbindelse behov for at fastsætte, hvilke udgifter staten afholder fuldt ud, samt i hvilke tilfælde staten afholder udgifterne, uanset hvilke udgifter der er tale om. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, idet der dog foreslås enkelte sproglige ændringer med henblik på at øge læsbarheden og for at tydeliggøre børn og unge som målgruppe.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 204

Det fremgår af § 182, stk. 1, i serviceloven, at det beløb, der er nævnt i servicelovens § 41, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2023.

Det fremgår af § 182, stk. 2, i serviceloven, at det beløb, der er nævnt i servicelovens § 32 a, stk. 6, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2023.

Det fremgår af § 182, stk. 3, i serviceloven, at det beløb, der er nævnt i servicelovens § 42, stk. 3, reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrullet en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2022.

Det fremgår af § 182, stk. 4, i serviceloven, at det beløb, der er nævnt i servicelovens § 45, stk. 5, og § 97, stk. 7, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2023.

Det fremgår af § 182, stk. 5, i serviceloven, at de beløb, der er nævnt i servicelovens § 55, stk. 4, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2023.

Det fremgår af § 182, stk. 10, i serviceloven, at fradragsbeløb og den maksimale betaling pr. time, der fastsættes i medfør af servicelovens § 161, stk. 2 og 3, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Fradragsbeløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Den maksimale betaling pr. time afrundes til nærmeste kronebeløb.

Det fremgår af § 182, stk. 11, i serviceloven, at beløbene i servicelovens § 176 reguleres en gang årligt den 1. januar, første gang pr. 1. januar 2022, med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbene afrundes til nærmeste 10.000 kr.

Det foreslås med *stk. 1*, at de beløb, der er nævnt i den foreslåede §§ 85, 86, 89 og 197 reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det foreslås videre, at det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Endelig foreslås, at reguleringen foretages første gang den 1. januar 2024.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 182, stk. 1-5 og 11 i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med bestemmelsen foreslås det angivet, hvornår satsreguleringen foretages første gang, og hvordan rækkefølgen er for regulering henholdsvis afrunding, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 182, stk. 1, 2, 4, 5 og 9, ved lov nr. 2394 af 14. december 2021 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (Forenkling og præcisering af regler om finansiering, mellemkommunal refusion og satsregulering m.v.). Der henvises til Folketingstidende 2021-2022, tillæg A, L 27 som fremsat, side. 25 ff

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i barnets lov blive fastsat, at de beløb, der fremgår af §§ 85-86, 89 og 197, vil blive reguleret en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. De beløb, der fremkommer efter regulering, vil skulle afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen vil skulle foretages første gang den 1. januar 2024.

Det foreslås med *stk. 2*, at det beløb, der er nævnt i § 87, *stk. 3*, reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrullet en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2024.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 182, *stk. 3*, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i barnets lov blive fastsat, at beløbene i § 87, *stk. 3*, vil blive reguleret en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrullet en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der fremkommer efter regulering, vil skulle afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen vil skulle foretages første gang den 1. januar 2024.

Med bestemmelsen foreslås det angivet, hvornår satsreguleringen foretages første gang, og hvordan rækkefølgen er for regulering henholdsvis afrunding, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 182, *stk. 3*. Der henvises til Folketingstidende 2021-2022, tillæg A, L 27 som fremsat, side 25 ff.

Det foreslås med *stk. 3*, at fradragsbeløb og den maksimale betaling pr. time, der fastsættes i medfør af § 189, *stk. 2 og 3*, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Fradragsbeløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Den maksimale betaling pr. time afrundes til nærmeste kronebeløb.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 182, *stk. 10*, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i barnets lov blive fastsat, at fradragsbeløb og den maksimale betaling pr. time, der fastsættes i medfør af § 189, *stk. 2 og 3*, vil blive reguleret en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Fradragsbeløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Den maksimale betaling pr. time afrundes til nærmeste kronebeløb.

Med bestemmelsen foreslås det angivet, hvordan rækkefølgen er for regulering henholdsvis afrunding.

Det foreslås med *stk. 4*, at beløbene i § 198 reguleres en gang årligt den 1. januar, første gang pr. 1. januar 2024, med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. De beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste 10.000 kr.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse af § 182, stk. 11, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i barnets lov blive fastsat, at beløbene i § 198 vil blive reguleret en gang årligt den 1. januar, første gang pr. 1. januar 2024, med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. De beløb, der fremkommer efter regulering, afrundes til nærmeste 10.000 kr.

Med bestemmelsen foreslås det angivet, hvornår satsreguleringen foretages første gang, og hvordan rækkefølgen er for regulering henholdsvis afrunding, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 182, stk. 11. Der henvises til Folketingstidende 2021-2022, tillæg A, L 27 som fremsat, side 25 ff.

Formålet med § 204 er således, at det også efter barnets lov skal være muligt at fastsætte nærmere regler om reguleringen af en række satser i barnets lov, og at de skal reguleres en gang årligt den 1. januar. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, idet der dog foreslås enkelte sproglige ændringer og samling af flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 205

Det fremgår af § 183, stk. 1, i serviceloven, at opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter servicelovens §§ 114 og 161 foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår. Opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Det fremgår af § 183, stk. 2, at skatteforvaltningslovens regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Det foreslås med bestemmelsen i § 205, *stk. 1*, at opgørelsen af indtægtsgrundlaget efter den foreslåede § 189 foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår. Opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse med ændringer af § 183, stk. 1, i serviceloven, således at henvisningen til servicelovens § 114 udgår.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i barnets lov blive fastsat, at indtægtsgrundlaget efter den foreslåede § 189 foretages af Skat på grundlag af oplysninger for det senest afsluttede indkomstår, og at opgørelsen anvendes med virkning for det andet kalenderår efter indkomstårets udløb

Det foreslås med bestemmelsen i § 205, stk. 2, at skatteforvaltningslovens regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændring af § 183, stk. 2, i serviceloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil det således også i barnets lov blive fastsat, at skatteforvaltningslovens regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst finder tilsvarende anvendelse på afgørelser om indtægtsgrundlaget.

Formålet med § 205 er således, at der også efter barnets lov bliver fastsat nærmere regler om opgørelsen af indkomstgrundlaget efter den foreslåede 189 samt regler om klage over afgørelser om forskudsregistrering af indkomst.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 206

Det fremgår af § 184, stk. 1, i serviceloven, at for at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på det sociale område kan Social- og Ældreministeriet efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud give godkendelse til, at lovens bestemmelser fraviges i forbindelse med et forsøg, jf. dog § 184, stk. 3. Godkendelse gives for en afgrænset forsøgsperiode. Det er en betingelse for godkendelse, at forsøget evalueres.

Det foreslås med *stk. 1*, at for at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på det sociale område for børn og unge kan Social- og Ældreministeriet efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud give godkendelse til, at lovens bestemmelser fraviges i forbindelse med et forsøg.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 1, 1. pkt., i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1, 1. pkt., foreslås det med bestemmelsen, at Social- og Ældreministeriet efter en ansøgning fra en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud vil kunne give godkendelse til, at ansøgeren i forbindelse med et

forsøg fraviger en eller flere bestemmelser i barnets lov, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 8 og 14.

Sociale tilbud med en privat driftsherre vil dermed i overensstemmelse med forarbejderne kunne gennemføre forsøg med en forsøgsgodkendelse efter bestemmelsen uden at være afhængige af et samarbejde med en kommune.

Ved privat tilbud forstås i overensstemmelse med forarbejderne en privat organisation, der leverer ydelser, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14. Tilbuddet behøver ikke være en selvstændig juridisk enhed, men kan være ejet af andre. Begrebet "privat tilbud" omfatter bl.a. selvejende institutioner, tilbud oprettet som fonde og tilbud, der indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

Social- og Ældreministeriet vil i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om der skal gives forsøgsgodkendelse på baggrund af den indsendte ansøgning, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1. Ministeriet vil skulle foretage en vurdering af en ansøgning om forsøgsgodkendelse, herunder kvaliteten og potentialet i det påtænkte forsøg, sammenhængen med øvrige initiativer på området og opfyldelsen af formålet med forsøg på det sociale område, og på baggrund heraf vurdere, hvorvidt ministeriet ønsker at give en forsøgsgodkendelse.

Ansøgningen vil i overensstemmelse med forarbejderne bl.a. skulle indeholde en detaljeret beskrivelse af forsøget, angivelse af hvilke bestemmelser i barnets lov der ønskes forsøgsgodkendelse til fravigelse af og behovet herfor, beskrivelse af hvordan kravet om evaluering opfyldes, og hvorledes kravene i den foreslåede bestemmelse i § 206, stk. 1, opfyldes, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14.

Forsøgsgodkendelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle indeholde en beskrivelse af det forsøg, der gives godkendelse til, herunder hvilke bestemmelser i barnets lov der kan fraviges i medfør af godkendelsen samt begrundelsen herfor. Af godkendelsen vil endvidere skulle fremgå forsøgsperioden. Der vil i forsøgsgodkendelsen kunne fastsættes vilkår for godkendelsen, herunder, men ikke udelukkende, for forsøgets indhold, gennemførelse og evaluering. Manglende overholdelse af vilkårene for forsøgsgodkendelsen vil efter omstændighederne kunne føre til forsøgsgodkendelsens bortfald.

Formålet med bestemmelsen er at give mulighed for forsøgserfaringer på flere forskellige områder, som kan danne grundlag for evaluering og vurdering med henblik på, om forsøget skal implementeres i lovgivningen.

Det foreslås med *stk. 2*, at godkendelse gives for en afgrænset forsøgsperiode.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1, 2. pkt., foreslås det med bestemmelsen, at forsøgsgodkendelse kun vil kunne blive givet for en afgrænset forsøgsperiode, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14. Kravet vil i overensstemmelse med forarbejderne skulle ses i sammenhæng med bestemmelsens foreslåede formål om, at muligheden for forsøgsgodkendelse skal medvirke til at fremme forsøgsvirksomhed og udvikling på det sociale område. Forsøgsgodkendelse vil dermed alene kunne blive givet til reelle forsøg og ikke til f.eks. særlige typer af tilbud, som ønskes etableret permanent. I disse tilfælde vil hjemlen i overensstemmelse med forarbejderne skulle etableres ved en lovændring.

Der foreslås i overensstemmelse med forarbejderne ikke indsat en fast grænse i lovgivningen for, hvor lang en forsøgsperiode kan være. Dette vil bero på en konkret vurdering af, bl.a. hvor lang tid implementeringen af forsøget vil tage. Forsøgsperioden vil dog i overensstemmelse med forarbejderne som udgangspunkt ikke kunne udstrække sig udover fire år. Ligeledes vil der kun i helt særlige tilfælde kunne gives fornyet forsøgsgodkendelse efter udløbet af en forsøgsperiode. Dette vil kunne være aktuelt, hvor et forsøg ikke er blevet igangsat før sent i forsøgsperioden. Derimod vil der ikke kunne blive givet en ny forsøgsgodkendelse efter udløbet af forsøgsperioden til forsøg, som er forløbet og implementeret planmæssigt.

Det foreslås med *stk. 3*, at det er en betingelse for godkendelse, at forsøget evalueres.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 1, 3. pkt., i serviceloven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 1, 3. pkt., foreslås det med bestemmelsen, at det vil være et krav, at forsøget evalueres, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 14.

Formålet hermed vil i overensstemmelse med forarbejderne være at sikre, at forsøget kan medvirke til længerevarende udvikling på det sociale område. Der vil ikke blive stillet specifikke krav til form eller omfang af evalueringen. Dette vil afhænge af det konkrete forsøg. Der vil som en del af vilkårene for forsøgsgodkendelsen kunne blive stillet specifikke krav til evalueringen af det konkrete forsøg.

Formålet med § 206 er således, at der også efter barnets lov fastsættes nærmere regler om, at Social- og Ældreministeriet kan give godkendelse til en kommunalbestyrelse, et regionsråd eller et privat tilbud til, at bestemmelser efter barnets lov kan fraviges i forbindelse med et forsøg. Der er endvidere behov for at fastsætte, at forsøgsperioden kun vil kunne være begrænset, og at det vil være en betingelse, at forsøget vil skulle evalueres. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser

tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret, men dog foreslås opdeling i flere stykker med henblik på at øge læsbarheden.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 207

Det fremgår af § 184, stk. 2, i serviceloven, at der kan ikke gives godkendelse efter stk. 1 til forsøg, som indebærer, at borgere stilles dårligere end efter loven, forsøg om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. §§ 32 og 36, der medfører fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling, forsøg, som medfører statslige merudgifter, forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn, og forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Det foreslås med bestemmelsen i § 207, at der ikke kan gives godkendelse efter den foreslåede bestemmelse i § 206 til forsøg, som indebærer, at barnet eller den unge stilles dårligere end efter loven, forsøg om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. §§ 83-84, der medfører fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling, forsøg, som medfører statslige merudgifter, forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn, eller forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 2, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne efter barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2, findes det hensigtsmæssigt, at det fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen, hvad der ikke vil kunne gives forsøgsgodkendelse til.

Det foreslås med *nr. 1*, at der ikke kan gives godkendelse efter den foreslåede bestemmelse i § 206 til forsøg, som vil indebære, at barnet eller den unge stilles dårligere end efter loven.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2, nr. 1, foreslås det med bestemmelsen, at der ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn ikke vil kunne gives godkendelse til forsøg, som indebærer, at barnet eller den unge omfattet af forsøget stilles dårligere end efter de almindelige regler i barnets lov, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 15.

Idet der vil kunne gives forsøgsgodkendelse til fravigelse af bestemmelser i barnets lov, findes det relevant, at hensynet til det enkelte barn eller den unges retssikkerhed fastsættes som et krav i loven.

Kravet vil overensstemmelse med forarbejderne bl.a. betyde, at barnet eller den unge, der omfattes af forsøget, vil skulle have dækket deres behov for hjælp i samme omfang, som efter de almindelige regler i barnets lov, egenbetaling må ikke have et omfang, der overstiger, hvad der følger af de

almindelige regler i barnets lov, og der vil ikke kunne anvendes magt over for barnet eller den unge i videre omfang, end hvad der følger af de almindelige regler i barnets lov.

Ved vurderingen af om et forsøg stiller barnet eller den unge dårligere end efter loven, vil der skulle foretages en helhedsvurdering set fra barnets eller den unges perspektiv, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2. Der vil som led i helhedsvurderingen skulle foretages en nøje vurdering af hvert enkelt element i forsøget og dets mulige konsekvenser. Såfremt et enkelt element i forsøget indebærer, at barnet eller den unge stilles dårligere end efter loven, vil der ikke kunne gives en forsøgsgodkendelse. I sådanne tilfælde bør Social- og Ældreministeriet gå i dialog med ansøgeren om, hvorvidt forsøget vil kunne blive etableret uden det pågældende element. Kravet vil skulle fortolkes udvidende, således vil der i tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt et forsøg vil stille barnet eller den unge dårligere, ikke kunne gives forsøgsgodkendelse, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 15.

For forsøg med f.eks. oprettelse af nye typer af tilbud eller nye typer af ydelser vil kravet i overensstemmelse med forarbejderne betyde, at der vil kunne gives godkendelse til forsøg, hvor barnet eller den unges behov opfyldes i samme omfang i den nye type tilbud eller med den nye type ydelse, som med den type hjælp barnet eller den unge normalt vil modtage efter barnets lov.

Omvendt vil kravet om, at barnet eller den unge ikke må stilles dårligere betyde, at der ikke vil kunne gives godkendelse til forsøg, hvor barnet eller den unges behov for støtte og hjælp dækkes dårligere, end hvad der er tilfældet efter barnets lovs almindelige bestemmelser. Som eksempel vil der ikke kunne gives godkendelse til forsøg, der indebærer ledsagelse til børn og unge mellem 12 og 18 år efter den foreslåede § 89 i 10 timer fremfor 15 timer om måneden.

Der vil endvidere i overensstemmelse med forarbejderne ikke kunne gives godkendelse til forsøg, hvor barnet eller den unges valgmuligheder indskrænkes.

For forsøg med sagsbehandlingsregler m.v. vil kravet om, at barnet eller den unge ikke må stilles dårligere, betyde, at der i forsøget vil skulle tages de samme retssikkerhedsmæssige hensyn, som sikres med de almindelige regler. Det betyder, at der f.eks. vil kunne gives godkendelse til et forsøg med fravigelse af bestemmelsen om inddragelse i det foreslåede § 5, hvis barnets ret til at blive hørt bliver tilgodeset i mindst samme omfang i forsøget. Der vil omvendt ikke kunne gives godkendelse til et forsøg, hvor barnet ikke høres, eller hvor måden eller tidspunktet for samtalen med barnet vil medføre, at barnets synspunkter tillægges eller kan risikere at blive tillagt mindre vægt.

Det foreslås med *nr. 2*, at der ikke kan gives godkendelse til forsøg om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter de foreslåede §§ 83-84, hvor forsøget medfører fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling.

I overensstemmelse med gældende ret i servicelovens § 184, stk. 2, nr. 2, vil der ikke kunne gives godkendelse til forsøg om særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter de foreslåede §§ 83-84, hvor forsøget medfører fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling. Hermed sigtes til de regler, der pt. er fastsat i bekendtgørelse nr. 1034 af 20. august 2007 om tilskud til ophold i særlige dagtilbud og særlige klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Det foreslås med *nr. 3*, at der ikke kan gives godkendelse til forsøg, som medfører statslige merudgifter.

I overensstemmelse med gældende ret i servicelovens § 184, stk. 2, nr. 3, vil der ikke kunne gives godkendelse til forsøg, som medfører statslige merudgifter.

Det foreslås med *nr. 4*, at der ikke kan gives godkendelse til forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om tilsyn.

Det driftsmæssige og personrettede tilsyn er essentielt for, at den enkelte borger modtager den nødvendige indsats i gode og sikre tilbud af høj kvalitet, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 15. Af hensyn til den enkelte borgers retssikkerhed findes det derfor ikke, at der bør være mulighed for at gennemføre forsøg, der vedrører hverken det driftsorienterede eller det personrettede tilsyn.

Det foreslås med *nr. 5*, at der ikke kan gives godkendelse til forsøg, som indebærer fravigelse af reglerne om klage.

Adgangen til at klage og sagsbehandlingsmæssige krav knyttet hertil, som skal sikre, at klageadgangen er reel, er grundlæggende retssikkerhedsgarantier, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 15-16. Det findes i overensstemmelse med forarbejderne til § 184, stk. 2, nr. 5, derfor ikke hensigtsmæssigt, at der etableres mulighed for at gennemføre forsøg inden for dette område.

Bestemmelsen vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 2, nr. 5, ikke skulle fortolkes indskrænkende, men vil dække alle regler knyttet til klageadgang, såsom bl.a. bestemmelser om hvilken personkreds der er klageberettiget, ret til at få dækket transportudgifter ved møder i Ankestyrelsen, ret til at kræve en afgørelse indbragt for retten og børns ret til at klage.

Formålet med § 207 er således, at det også efter barnets lov fastsættes nærmere, hvilke forsøg på det sociale område der ikke vil kunne gives godkendelse til. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 208

Det fremgår af § 184, stk. 4, i serviceloven, at social- og ældreministeren årligt offentliggør en status for anvendelsen af forsøg på det sociale område.

Det foreslås med bestemmelsen i § 208, at social- og ældreministeren årligt offentliggør en status for anvendelsen af forsøg på det sociale område for børn og unge.

Den foreslåede bestemmelse er således en videreførelse uden ændringer af § 184, stk. 4, i serviceloven, afgrænset til målgrupperne for barnets lov.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 4, vil den årlige statusoversigt skulle indeholde oplysninger om forsøg, der er iværksat eller afsluttede siden offentliggørelsen af sidste status, jf. Folketingstidende, 2017-18, A, L 12 som fremsat, side 16.

Der vil i overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 184, stk. 4, endvidere skulle være oplysninger om, hvordan afsluttede forsøg er evaluerede, samt hvad evalueringerne har vist. Statusoversigten vil dermed skulle kunne danne grundlag for en drøftelse mere generelt af forsøgsvirksomhed på det sociale område.

Formålet med § 208 er, at det også efter barnets lov fastsættes, at social- og ældreministeren årligt skal offentliggøre en status for anvendelsen af forsøg på det sociale område for børn og unge. Der er ikke med de foreslåede bestemmelser tiltænkt materielle ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.19.

Til § 209

Det fremgår af § 156 i serviceloven, at den, der tilskynder eller hjælper et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet i medfør af serviceloven, til at undvige anbringelse eller holder barnet eller den unge skjult, kan straffes med fængsel eller bøde.

Bestemmelsen foreslås videreført med redaktionelle ændringer i barnets lov.

Det foreslås med lovforslagets § 209, at den, som tilskynder eller hjælper et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet i medfør af loven, til at undvige anbringelse eller holder den undvegne skjult, straffes med fængsel i indtil 2 år eller under formildende omstændigheder bøde.

Bestemmelsen svarer således til de gældende regler i servicelovens § 156 i lov om social service.

Efter den foreslåede bestemmelse vil det være muligt at straffe personer, der medvirker til, at et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet efter barnets lov, unddrager sig anbringelsen.

Bestemmelsen finder anvendelse både på forældremyndighedsindehaverne og andre udenforstående. Barnet eller den unge vil dog ikke kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. kunne finde anvendelse, hvis forældremyndighedsindehaverne ikke afleverer et anbragt barn eller ung efter samvær, eller hvis en person på anden måde hjælper anbragte børn eller unge med at unddrage sig anbringelsen, f.eks. ved at skjule vedkommende i sit hjem.

Efter straffelovens § 215 straffes den, som unddrager en person under 18 år forældres eller anden rette vedkommendes myndighed eller forsorg eller bidrager til, at han unddrager sig sådan myndighed eller forsorg, efter reglerne i straffelovens § 261 om frihedsberøvelse. Bestemmelsen vedrører såkaldt "uegentlig frihedsberøvelse", hvilket indebærer, at personen under 18 år frivilligt unddrages enten forældremyndighedsindehaverne eller rette myndighed.

Bestemmelsen finder almindeligvis anvendelse på bortførelse af små børn og tilfælde, hvor en af forældrene, der har fået frataget forældremyndigheden, unddrager barnet fra den anden forælder, som har forældremyndigheden alene. Bestemmelsen omfatter også efter stk. 2 tilfælde, hvor barnet eller den unge føres ud af landet. Modsat den foreslåede bestemmelse finder straffelovens § 215 dog ikke anvendelse på forældremyndighedsindehaverne.

Til § 210

Det fremgår af § 157 i serviceloven, at den, der anbringer eller modtager et barn eller en ung i pleje eller fjerner et barn eller en ung fra familiepleje, kan straffes.

Det foreslås med lovforslagets § 210, at den, der anbringer eller modtager et barn i pleje i strid med loven eller fjerner et barn eller en ung fra familiepleje, straffes med bøde.

Bestemmelsen svarer således til de gældende regler i servicelovens § 157.

Efter den foreslåede bestemmelse vil det være muligt at straffe personer, der anbringer et barn eller en ung uden for hjemmet eller modtager et barn i pleje i strid med reglerne i barnets lov, samt personer, der fjerner et barn eller en ung fra privat familiepleje. Bestemmelsen finder anvendelse både på forældremyndighedsindehaverne og andre udenforstående, herunder kommunalt ansatte, der forsætligt handler i strid med reglerne i loven.

Bestemmelsen vil således kunne finde anvendelse, hvis et barn anbringes eller modtages i pleje uden for hjemmet, uden at en kompetent myndighed har truffet afgørelse herom, eller hvis

forældremyndighedsindehaveren eller andre udenforstående fjerner et barn fra privat familiepleje i strid med reglerne i barnets lov.

Til § 211

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 88, stk. 1, at social- og ældreministeren nedsætter et børneråd, som skal virke som fortalere for børn. Rådet er uafhængigt og tværfagligt sammensat. Som led i sin fortalervirksomhed skal rådet informere og rådgive regering og Folketing om børns forhold i samfundet samt arbejde på at sikre børns rettigheder. Rådet har endvidere til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark. Rådet skal inddrage børns synspunkter i sit arbejde og kan anmode institutioner, hvor børn opholder sig, om at måtte aflægge dem besøg.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 88, stk. 2, at staten betaler udgifterne ved rådets virksomhed, og at social- og ældreministeren fastsætter regler om rådets sammensætning og opgaver.

Bemyndigelsen er anvendt til at udstede regler i bekendtgørelse nr. 1200 af 7. juni 2021 om råd på det sociale område, der bl.a. indeholder bestemmelser om børnerådets sammensætning, opgaver og forretningsorden.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1*, at social- og ældreministeren nedsætter et børneråd, som skal virke som fortalere for børn. Rådet er uafhængigt og tværfagligt sammensat. Som led i sin fortalervirksomhed skal rådet informere og rådgive regering og Folketing om børns forhold i samfundet samt arbejde for at sikre børns rettigheder. Rådet har endvidere til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark.

Bestemmelsen vil medføre, at gældende ret efter retssikkerhedsloven § 88, stk. 1, 1-4. pkt., videreføres i barnets lov. Det vil betyde, at der ikke vil blive foretaget ændringer i Børnerådets overordnede opgaver. Herefter vil Børnerådet virke som fortalere for børn. Som led i sin fortalervirksomhed vil rådet skulle informere og rådgive regering og Folketing om børns forhold i samfundet samt arbejde for at sikre børns rettigheder. Rådet vil endvidere have til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark, herunder set i lyset af bestemmelserne og intentionerne i FN's Konvention om Barnets Rettigheder.

Formålet med bestemmelsen i *stk. 1* er at videreføre Børnerådets overordnede opgave med at fremme børns rettigheder og interesser samt at virke som fortalere for børn. Med forslaget fastsættes, at Børnerådet er et uafhængigt og tværfagligt sammensat råd, der har til opgave at informere og rådgive regering og Folketing om børns forhold i samfundet. Rådet har endvidere til opgave at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 2*, at Børnerådet skal inddrage børns synspunkter i sit arbejde, og rådet nedsætter som led heri et børne- og ungepanel.

Bestemmelsen vil medføre, at gældende ret efter retssikkerhedslovens § 88, stk. 1, 5. pkt., videreføres i barnets lov. Som noget nyt i forhold til gældende ret foreslås det, at Børnerådet vil skulle nedsætte et børne- og ungepanel. Bestemmelsen vil betyde, at Børnerådet vil skulle formalisere en del af sin børneinddragelse i et panel, der vil kunne give input til rådets arbejde ud fra et børneperspektiv. Forslaget vil ikke betyde, at Børnerådets børneinddragelse vil skulle begrænse sig til panelet. Børnerådet vil således fortsat også have mulighed for at inddrage børns synspunkter i sit arbejde på anden vis.

Social- og ældreministeren vil skulle fastsætte nærmere regler om børne- og ungepanelet, herunder om panelets sammensætning, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 5. Børnerådet vil skulle nedsætte børne- og ungepanelet, og rådet forventes at skulle fastlægge mødehyppighed og rammerne for de drøftelser, der skal informere og kvalificere rådets opgavevaretagelse.

Formålet med den foreslåede bestemmelse i stk. 2 er at styrke børnenes egne stemmer i Børnerådets arbejde. Formålet med børne- og ungepanelet er at informere og rådgive rådet i dets arbejde med at sikre børns rettigheder, behov og interesser ud fra et børneperspektiv. Panelet understøtter således, at børn og unge kan komme til orde om forhold, der vedrører dem selv.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 3* at Børnerådet kan anmode institutioner, hvor børn opholder sig, om at aflægge dem besøg.

Bestemmelsen vil medføre, at gældende ret efter retssikkerhedslovens § 88, stk. 1, 5. pkt., videreføres i barnets lov. Det vil medføre, at Børnerådet vil kunne anmode institutioner, hvor børn opholder sig, om at aflægge dem besøg. Bestemmelsen vil ikke medføre, at Børnerådet vil få en egentlig ret til at få adgang til institutioner. Det fremgår af forarbejderne til retssikkerhedslovens § 88, stk. 1, at rådet i forbindelse med et evt. afslag på en anmodning om besøg vil kunne overveje, om afslaget giver grundlag for at henvende sig til den ansvarlige myndighed, herunder f.eks. kommunalbestyrelsen, med henblik på at vurdere, om afslaget giver anledning til bekymring for børns forhold, jf. Folketingstidende 2011-12, A, L 142 som fremsat, side 6.

Det fremgår videre af forarbejderne, at Børnerådet anses for at være en del af den offentlige forvaltning, jf. Folketingstidende 2011-12, A, L 142 som fremsat, side 6. Rådet vil dermed tilsvarende være omfattet af de regler, som gælder for offentlige myndigheder, herunder f.eks. reglerne om indhentning samt videregivelse af oplysninger efter databeskyttelseslovens §§ 7 og 8 samt forvaltningslovens almindelige bestemmelser, jf. bl.a. forvaltningslovens §§ 27 og 32 og straffelovens § 152. Det vil bl.a. medføre, at Børnerådet som udgangspunkt ikke vil kunne indhente oplysninger om personers rent private forhold uden samtykke. Endvidere vil det bl.a. medføre, at Børnerådet ikke vil kunne skaffe sig fortrolige oplysninger, som ikke vil være af betydning for udførelsen af rådets opgave.

Såfremt Børnerådet i sin besøgsvirksomhed vil blive bekendt med konkrete forhold, som rådet vil finde bekymrende, vil rådet skulle videregive sin bekymring til relevante myndigheder, herunder

eksempelvis den kommunale myndighed, Folketingets Ombudsmand, Ankestyrelsen eller tilsvarende kompetente myndigheder. Forslaget vil således ikke tildele Børnerådet kontrol-, klage- eller tilsynsbeføjelser i lighed med de beføjelser, som f.eks. kommunalbestyrelsen og Ankestyrelsen har efter forslaget til barnets lov.

Børnerådet vil være omfattet af lovforslagets § 133 om fagpersoners skærpede underretningspligt, herunder også når Børnerådet vil aflægge besøg på institutioner, hvor børn opholder sig. Underretningspligten vil indtræde, når der er kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter barnets lov, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for støtte på grund af de kommende forældres forhold, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter barnets lov på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller at et barn eller en ung under 18 år er udsat for overgreb.

Formålet med bestemmelsen i stk. 3 er at sikre rådets muligheder for at opnå viden og læring ved at aflægge besøg på institutioner, hvor børn opholder sig. Det er væsentligt, at Børnerådet som led i sin rådgivning kender til børns forhold, herunder på de institutioner, hvor børns rettigheder håndhæves af offentlige myndigheder, samt af private institutioner, der varetager opgaver vedrørende børn under tilsyn fra offentlige forvaltningsmyndigheder. Rådet vil i lighed med gældende ret ikke have til opgave at udøve tilsynsvirksomhed i forhold til konkrete institutioner eller børn, jf. Folketingstidende 2011-12, A, L 142 som fremsat, side 6. Bestemmelsen har alene til hensigt at understøtte rådets vidensindsamling om børns generelle opvækstvilkår, herunder også om de børn, som kun sjældent kommer til orde i samfundsdebatten.

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 4*, at social- og ældreministeren udpeger et repræsentantskab for Børnerådet bestående af organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns forhold og rettigheder, herunder børne- og ungdomsorganisationer.

Bestemmelsen vil medføre, at der med repræsentantskabet vil blive givet et fagligt forum, der er tydeligere end efter gældende ret, for Børnerådets dialog med og inddragelse af organisationer og foreninger m.v., der arbejder med børns forhold og rettigheder, herunder børne- og ungdomsorganisationer. Det kan f.eks. være organisationer, der beskæftiger sig med børns skolegang, sociale liv og fritid. Repræsentantskabet vil ikke have instruktionsbeføjelser over for Børnerådet og vil således ikke kunne pålægge rådet at foretage bestemte handlinger. Repræsentantskabets opdrag vil være at oplyse og vejlede Børnerådet i dets arbejde, og social- og ældreministeren vil skulle fastsætte nærmere regler om repræsentantskabet, herunder om repræsentantskabets sammensætning, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 5*. Børnerådet vil forventeligt skulle inddrage repræsentantskabet inden for de temaer, som rådet fokuserer på. Børnerådet forventes desuden at skulle fastlægge mødehyppighed og rammerne for de drøftelser, der skal oplyse og vejlede Børnerådet i dets arbejde.

Formålet med bestemmelsen i stk. 4 er at styrke Børnerådets opgave med at vurdere og informere om børns vilkår i Danmark. Repræsentantskabet skal give input til Børnerådets arbejde og dermed understøtte rådet i at sikre børns rettigheder, interesser og behov.

Det foreslås med *stk. 5*, at staten betaler udgifterne ved rådets virksomhed. Det foreslås videre, at social- og ældreministeren fastsætter regler om rådets sammensætning, opgaver og honorering, samt børne- og ungepanelet og repræsentantskabet, herunder om deres sammensætning.

Bestemmelsen vil medføre, at gældende ret efter retssikkerhedslovens § 88, stk. 2, videreføres i barnets lov. Det vil medføre, at staten vil skulle betale udgifterne ved rådets virksomhed, og at social- og ældreministeren vil skulle fastsætte regler om rådets sammensætning og opgaver. Som noget nyt i forhold til gældende ret vil social- og ældreministeren i henhold til forslaget skulle fastsætte regler om rådets honorering samt om børne- og ungepanelet og repræsentantskabet, herunder om panelet og repræsentantskabets sammensætning.

Forslaget forventes for det første at ville medføre, at social- og ældreministeren vil fastsætte regler om, at Børnerådets formand honoreres efter aftale med Social- og Ældreministeriet. Forslaget forventes for det andet at ville medføre dels, at Børnerådet som led i sin virksomhed vil dække eventuelle transportudgifter til børn og unges deltagelse i børne- og ungepanelets arbejde, dels at social- og ældreministeren vil skulle fastsætte regler om panelets størrelse. Forslaget forventes for det tredje at ville medføre, at social- og ældreministeren vil skulle fastsætte regler om repræsentantskabet for så vidt angår repræsentantskabets størrelse, udpegningsperiode og nærmere opgaver.

Formålet med bestemmelsen i stk. 5, 2. *pkt.*, er at give social- og ældreministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om rådets sammensætning, opgaver og honorering samt børne- og ungepanelet og repræsentantskabet, herunder om deres sammensætning. Formålet med at udvide bemyndigelsesbestemmelsen til at omfatte honorering er at præcisere bestemmelsen i stk. 5, 1. *pkt.*, efter hvilken staten betaler udgifterne ved rådets virksomhed.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 3.21.

Til § 212

Det foreslås med lovforslagets § 212, at loven træder i kraft den 1. april 2023. Det foreslås dog i stk. 2, at reglerne om børnerådet i lovforslagets § 211 om et børneråd skal træde i kraft den 1. januar 2023.

Til § 213

[Bemærkninger udestår til stk. 1-3 og 5-7]

Efter servicelovens § 42, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moren eller faren, der passer barnet.

Efter servicelovens § 42, stk. 3, fastsættes størrelsen på den ydelse, der kan udbetales som hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter lovens § 42, stk. 1, på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, dog højst med et beløb på 33.063 kr. (2022-niveau) om måneden. Dette beløb kaldes ydelsesloftet. Der beregnes tillæg til ferieformål samt bidrag til pensionsordning af bruttoydelsen, og der indbetales ATP-bidrag.

Det gældende ydelsesloft blev indført ved en lovændring, der trådte i kraft den 1. juli 2012, jf. lov nr. 286 af 28. marts 2012 om ændring af lov om social service (Forhøjelse af ydelsesloftet for tabt arbejdsfortjeneste).

Ydelsesloftet blev første gang indført i serviceloven ved en lovændring som trådte i kraft den 1. januar 2011, jf. lov nr. 1613 af 22. december 2010 om ændring af lov om social service (Loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste), jf. Folketingstidende 2010-11 (1. samling), A, L 28 som fremsat. Før 2011 var der ikke loft over ydelse for tabt arbejdsfortjeneste efter lovens § 42, men ved lovændringen blev der indsat et loft på dengang 19.613 kr.

I forbindelse med indførelsen af ydelsesloftet den 1. januar 2011 blev der med § 2, stk. 2 og 3, i lov nr. 1613 af 22. december 2010 indført to overgangsbestemmelser, hvorefter familier, der ikke tidligere havde været omfattet af et ydelsesloft, skulle være undtaget herfra.

Det foreslås med *stk. 4*, at for personer, der har indgivet ansøgning om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 i lov om social service før 1. januar 2011, og for personer, der i løbet af 2010 har fået udbetalt hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter de hidtidige bestemmelser i § 42 i lov om social service, finder § 87, stk. 3, 1. og 2. pkt., ikke anvendelse. For disse personer fastsættes ydelsen efter § 87, stk. 1, på baggrund af personens hidtidige bruttoindtægt, hvis betingelserne for at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i øvrigt er opfyldt.

I overensstemmelse med forarbejderne til servicelovens § 42, stk. 3, 1. og 2. pkt., jf. ovenstående, foreslås således med den foreslåede § 214 en videreførelse af de overgangsbestemmelser, der blev indført med § 2, stk. 2 og 3, i lov nr. 1613 af 22. december 2010 om ændring af lov om social service (Loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste), jf. Folketingstidende 2010-11 (1. samling), A, L 28 som fremsat.

Forslaget vil i relation til ansøgninger om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, der er indgivet før den 1. januar 2011, medføre, at sådanne ansøgninger fortsat vil skulle behandles uden hensyntagen til ydelsesloftet. Dette vil betyde, at hvis en ansøgning er indgivet før 1. januar 2011,

men afgørelsen først er truffet efter dette tidspunkt, vil ydelsesloftet i det foreslåede § 87, stk. 3, 1. og 2. pkt., fortsat ikke finde anvendelse.

Forslaget om at videreføre de nævnte overgangsbestemmelser vil også medføre, at for borgere, der har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i løbet af 2010, vil ydelsen fortsat skulle fastsættes uden hensyntagen til ydelsesloftet i det foreslåede § 87, stk. 3, nr. 1 og 2. Dermed vil borgere, der har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i løbet af 2010, uanset omfanget af hjælpen og uanset, at ansøgningstidspunktet ligger efter den 1. januar 2011, fortsat få beregnet ydelsen på baggrund af den tidligere bruttoindtægt uden hensyn til det ydelsesloft, der pr. 1. januar 2011 blev indført med lov nr. 1613 af 22. december 2010. Det vil fortsat være en forudsætning herfor, at betingelserne for at modtage tabt arbejdsfortjeneste i øvrigt er opfyldt.

Det bemærkes, at den foreslåede § 214 ikke er fuldt ud enslydende med de overgangsbestemmelser, der blev indført med § 2, stk. 2 og 3, i lov nr. 1613 af 22. december 2010 om ændring af lov om social service (Loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste). Der er dog alene tale om sproglige og lovtekniske ændringer i forhold til disse overgangsbestemmelser. Der er således ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer ved den foreslåede formulering.

Til § 214

Det er fastsat i § 196 i serviceloven, at serviceloven ikke finder anvendelse for Færøerne og Grønland. Det er fastsat i § 196, stk. 2, at social- og ældreministeren efter aftale med Færøernes Landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut fastsætter regler i en bekendtgørelse om visitation, betaling og refusion, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg samt besøgsrejser m.v., når personer på foranledning af færøske eller grønlandske sociale myndigheder får ophold i Danmark og modtager tilbud efter denne lov. Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse for personer, der fra Danmark får ophold på Færøerne eller i Grønland på foranledning af danske sociale myndigheder. Det er videre fastsat, at der efter aftale kan fastsættes regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark og Grønland og mellem sociale myndigheder i Danmark og på Færøerne. Endelig er det fastsat i § 196, stk. 3, i serviceloven, at uenighed mellem færøske eller grønlandske myndigheder og danske sociale myndigheder efter disse regler afgøres af Ankestyrelsen.

Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 647 af 31. maj 2017 om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland, og i bekendtgørelse nr. 715 af 31. maj 2017 om døgnophold i tilbud Danmark eller på Færøerne.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp efter de love, der er omfattet af retssikkerhedsloven, herunder hjælp efter serviceloven. En person har efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, som udgangspunkt opholdskommune, hvor personen har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig. Udgangspunktet er således i dag, at en person, der har ophold i et botilbud i en dansk kommune, har ret til hjælp efter serviceloven fra denne kommune, uanset om

den pågældende er visiteret til botilbuddet af de færøske eller grønlandske myndigheder. Regler om finansiering fra de færøske og grønlandske myndigheder er fastsat i de ovennævnte bekendtgørelser om besøgsrejser og ophold i Danmark eller på Færøerne henholdsvis i Grønland i tilbud i boformer. Det foreslås, at der fastsættes regler om den territoriale udstrækning for foreslåede barnets lov.

Det foreslås, at der med forslaget til § 215 fastsættes regler om den territoriale udstrækning for den foreslåede barnets lov.

Det foreslås i stk. 1, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Med den foreslåede stk. 1 videreføres reglerne om territorial udstrækning uden ændringer i den foreslåede barnets lov.

Det følger af servicelovens § 2, at serviceloven finder anvendelse på enhver, som opholder sig lovligt her i landet. Det følger af servicelovens § 196, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Servicelovens kapitel 27, som regulerer underretningspligten, finder derved kun anvendelse for børn og unge, som opholder sig i Danmark.

Såfremt fagpersoner i Danmark får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller ung, som opholder sig i en anden del af Rigsfællesskabet end Danmark, har behov for hjælp eller støtte, er de med gældende regler ikke forpligtet til at underrette myndighederne i den del af Rigsfællesskabet, hvor barnet eller den unge opholder sig. Samtidig kan regler om videregivelse af oplysninger i persondataloven og persondataforordningen skabe usikkerhed hos den enkelte fagperson om, hvorvidt den pågældende fagperson er berettiget til at videregive oplysninger om et barns eller en ungs personlige forhold på tværs af Rigsfællesskabet uden udtrykkelig hjemmel.

Det foreslås i *stk. 2*, at der som noget nyt fastsættes regler om, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv og personer, der udfører opgaver på børne- og ungeområdet for det offentlige, kan underrette den kompetente myndighed i Grønland eller på Færøerne, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung der har bopæl i Grønland eller på Færøerne kan have behov for særlig støtte eller har været udsat for overgreb, eller at et barn umiddelbart efter fødslen i Grønland eller på Færøerne kan få behov for særlig støtte på grund af de kommende forældres forhold.

Den foreslåede *stk. 2* vil indebære, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv i Danmark, samt personer, der udfører opgaver på børne- og ungeområdet for det offentlige, vil få adgang - men ikke pligt - til at underrette de relevante grønlandske og færøske myndigheder (kommuner). Det gælder, når personen under udøvelsen af sin tjeneste eller hverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til at iværksætte nødvendige foranstaltninger om særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år, som opholder sig i Grønland eller på Færøerne, at et barn eller en ung under 18 år, der har bopæl i Grønland eller på Færøerne har været udsat for overgreb, eller at et barn umiddelbart efter fødslen i

Grønland eller på Færøerne kan få behov for særlig støtte på grund af de kommende forældres forhold.

Bestemmelsen indebærer, at offentligt ansatte som f.eks. fagpersoner i skoletandpleje, pædagoger og lærere i folkeskolen eller i kommunale daginstitutioner kan underrette en grønlandsk eller færøsk kommune, hvor et barn eller en ung i Grønland eller på Færøerne kan have behov for foranstaltninger som omtalt i bestemmelsen. Bestemmelsen indebærer også, at personer, der udfører opgaver på børne- og ungeområdet, herunder læger, der ikke er offentligt ansatte eller i offentligt hverv, personer, der er beskæftiget i selvejende institutioner på dag- eller fritids- eller klubtilbudsområdet, private dagplejere, ansatte ved frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler samt personer, der er beskæftiget ved opholdssteder, familiepleje, krisecentre, behandlingstilbud eller andre private tilbud, der for det offentlige udfører opgaver rettet mod personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer vil være omfattet af adgangen til at underrette relevante myndigheder i Grønland eller på Færøerne.

Bestemmelsen indebærer, at adgangen til at underrette går forud for fagpersonens tavshedspligt, og indebærer dermed, at fagpersonen får samme adgang til at udveksle oplysninger efter databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen som efter underretningspligten. Der henvises i øvrigt til punkt 3.16. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede stk. 2 har til formål at sikre, at de kompetente myndigheder i Grønland og på Færøerne bliver opmærksomme på og får den nødvendige kendskab til børn og unge, som mistrives, således at myndighederne kan vurdere, hvorvidt der er behov for at iværksætte foranstaltninger.

Forslaget har dermed også til formål at medvirke til, at alle børn og unge under 18 år i Rigsfællesskabet får den nødvendige hjælp og støtte, uanset hvilken del af Rigsfællesskabet, de opholder sig i.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 3*, at social- og ældreministeren efter aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om visitation, betaling, refusion, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg samt besøgsrejser m.v., når personer på foranledning af færøske eller grønlandske myndigheder for ophold i Danmark og modtager tilbud efter denne lov.

Social- og ældreministeren kan videre efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse for personer, der fra Danmark får ophold på Færøerne eller i Grønland på foranledning af danske sociale myndigheder, ligesom social- og ældreministeren efter aftale kan fastsættes regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark og Grønland og mellem sociale myndigheder i Danmark og på Færøerne.

Endelig foreslås det bestemmelsens *stk. 43*, at uenighed mellem færøske eller grønlandske sociale myndigheder og danske sociale myndigheder om deres forpligtelser efter disse regler afgøres af Ankestyrelsen.

Bestemmelserne i stk. 3 og 4 svarer til reglerne i servicelovens § 196. Der er dermed ikke tale om en indholdsmæssig udvidelse af bemyndigelsen og det grundlæggende princip om, at bemyndigelsen kun kan udnyttes efter aftale med Færøernes landsstyre henholdsvis Grønlands Naalakkersuisut.

Bemyndigelsesbestemmelsen forventes anvendt på samme måde som i de gældende regler i bekendtgørelse om døgnophold i tilbud i Danmark eller på Færøerne, bekendtgørelse nr. 715 af 31. maj 2017 og bekendtgørelse om døgnophold i tilbud i Danmark eller og Grønland, bekendtgørelse nr. 647 af 31. maj 2017. Disse bekendtgørelser fastsætter nærmere regler om mellemkommunal underretning, iværksættelse og ændring af indsatser, handleplaner, handle- og betalingskompetence, besøgsrejser og lovvalg, når personer på foranledning af færøske eller grønlandske sociale myndigheder får ophold i Danmark og modtager tilbud efter serviceloven, og når personer fra Danmark får ophold på Færøerne eller i Grønland på foranledning af danske sociale myndigheder.

Bemyndigelsen betyder, at der i en bekendtgørelse kan fastsættes regler, der fraviger de respektive regler i Danmark, i Grønland og på Færøerne om visitation, betaling og refusion, besøgsrejser, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg m.v. Der kan således f.eks. fastsættes regler, der fraviger retssikkerhedslovens bestemmelser om handle- og betalingskommune.